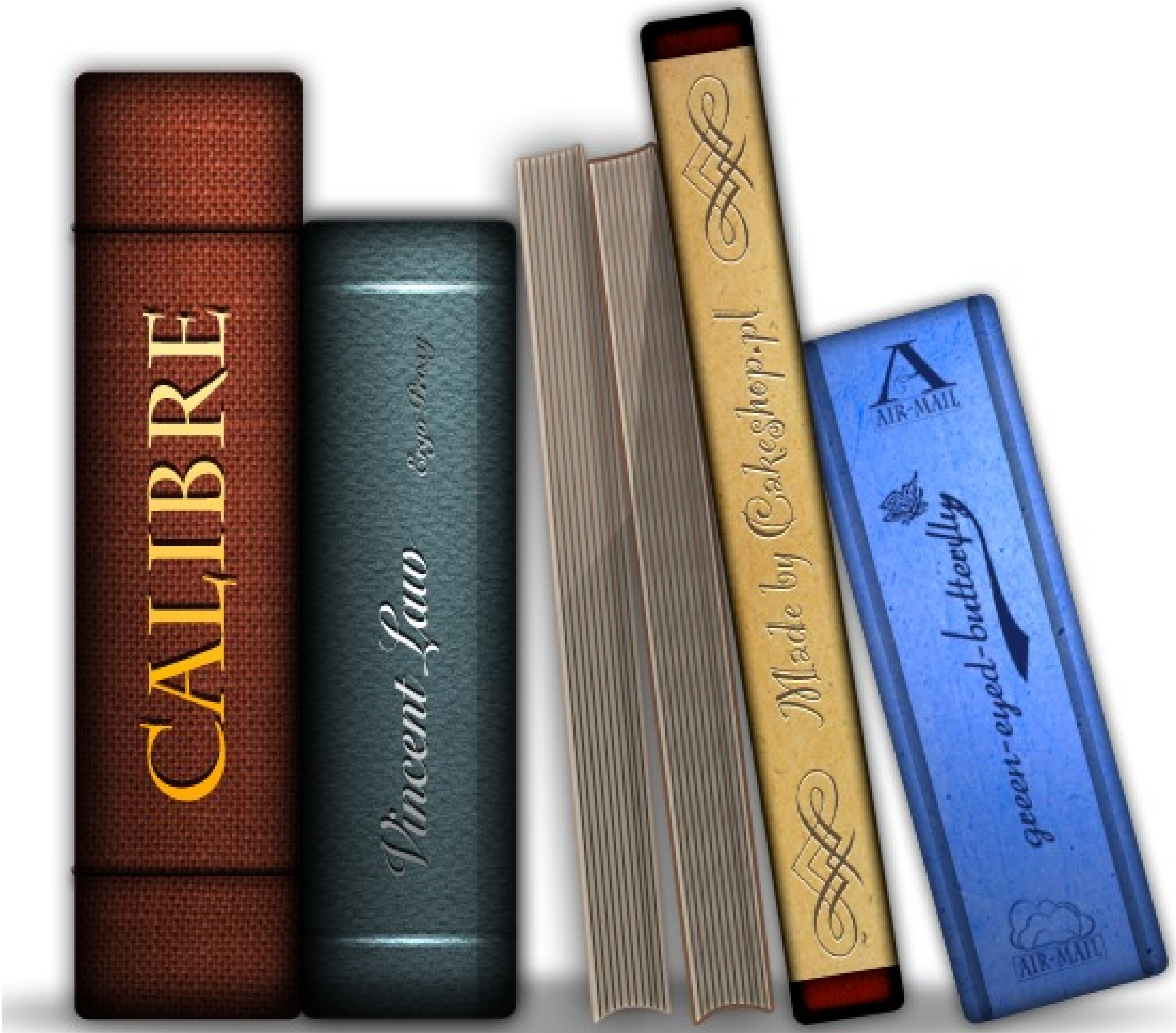
Sünen-i Nesai

Unknown

calibre 0.8.22

1- TEMİZLİK BÖLÜMLERİ

1- EY İMAN EDENLER! NAMAZ KILACAĞINIZ ZAMAN YÜZLERİNİZİ DİRSEKLERİNİZE KADAR ELLERİNİZİ YIKAYIN. (5 MÂİDE 6) AYETİNİN YORUMU

1- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyet edildiğine göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sizden biriniz uykudan uyandığı zaman elini abdest alacağı suyun içerisine sokmasın; eline dökerek üç defa yıkasın. Sonra elini o kaba sokarak abdestini alsın, çünkü siz geceleyin elinizin nerelere dokunduğunu bilemezsiniz."** (Müslim, Tahara: 26; Tirmizî, Tahara: 24)

2- GECE KALKAN KİMSENİN AĞZINI MİSVAKLAMASI

2- Huzeyfe (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v) gece kalktığında ağzını misvaklardı."** (Buhârî, Vudu': 78; Müslim, Tahara: 15)

3- MİSVAK NASIL KULLANILIR?

3- Ebû Musa (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v), misvak kullanırken yanına girmiştim; misvağın bir ucu dilinin üzerindeydi ve a' a' diye ses çıkarıyordu."** (Buhârî, Vudu: 78; Müslim, Tahara: 15)

4- ÖRNEK ALINABİLECEK KİMSELERİN TOPLUM HUZURUNDA MİSVAK KULLANMASI

4- Ebû Musa (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Eş'arilerden iki kişi ile birlikte Rasûlullah (s.a.v)'in yanına gelmiştim biri sağımda diğeri de solumda idi; Rasûlullah (s.a.v) ağzını misvaklıyordu. O iki kişi hemen Rasûlullah (s.a.v)'den bir iş (memuriyet) isteyiverdiler." Ben de: "Seni hak din ile peygamber olarak gönderen Allah'a yemin olsun ki, bunlar içlerindeki iş isteme durumlarını bana açmadılar. Bende iş isteyeceklerini fark edemedim. Şu anda Rasûlullah (s.a.v)'in hareket ettirdiği dudağının altındaki misvağı görür gibi oluyorum." Adamların bu istekleri üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Biz devlet işinde yetkili işler isteyene asla yardımcı olmayız, şimdi sen git"** diyerek Ebû Musa'yı Yemen'e gönderdi. Arkasından da Muaz b. Cebel'i yola çıkardı. (Müslim, İmara: 3; Ebû Davud, Hudud: 1)

5- DİŞ TEMİZLİĞİ İÇİN MİSVAK KULLANIMINA TEŞVİK

5- Abdurrahman b. ebî Atîk (r.a), şöyle demiştir: "Babam bana şunları aktardı: Aişe (r.anha)'dan duydum, Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu bize aktardı: **"Misvak, ağız ve diş sağlığı için temizleyici bir malzemedir. Ayrıca misvak kullanma işi; Rabbimizin rızasını kazandıracak işlerdendir."** (Buhârî, Cuma: 8; Dârimî, Tahara: 19)

6- MİSVAK KULLANIMINI SIKÇA YAPMAK

6- Enes b. Malik (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Size misvağı sık sık kullanmanızı hatırlatıyorum."** (Buhârî, Cuma: 8; Dârimî, Tahara: 18)

7- ORUÇLUNUN GÜNDÜZ MİSVAK KULLANABİLECEĞİ

7- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ümmetime ağır gelmeyecek olsaydı her namazdan önce misvak kullanmalarını emrederdim."** (Buhârî, Cuma: 8; Dârimî, Tahara: 18)

8- HER ZAMAN MİSVAK KULLANMAK

8- İbn Şüreyh (r.a), babasından aktararak şöyle demiştir: Âişe (r.anha)'ya: "Peygamber (s.a.v) evine girdiğinde ilk iş olarak ne yapardı?" diye sordum. **"Önce ağzını misvaklardı."** diye cevap verdi. (Müslim, Tahara: 15; Ebû Davud, Tahara: 30)

9- SÜNNET OLMAK, YARATILIŞ GEREĞİ VAZGEÇİLEMİYECEK İŞLERDENDİR

9- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **İnsanın yaratılış gereği yapması gereken beş şey şunlardır: "Sünnet olmak, etek tıraşı olmak, bıyıkları kısaltmak, tırnakları kesmek, koltuk tıraşı olmak."** (Ebû Davud, Tahara: 29; Buhârî, İstizan: 51)

10- TIRNAKLARI KESMEK

10- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **İnsanın yaratılışı gereği yapması gereken beş şey şunlardır: "Bıyıkları kısa tutmak, koltuk altlarını temizlemek, tırnakları kesmek, etek tıraşı olmak ve sünnet olmak."** (Buhârî, İstizan: 51; Ebû Davud, Tahara: 29)

11- KOLTUK ALTLARINI TEMİZLEMEK

11- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Beş özellik yaratılış gereği yapılması gereken şeylerdendir: Sünnet olmak, etek tıraşı olmak, koltuk altlarını temizlemek, tırnakları kesmek ve bıyıkları kısa tutmak."** (Buhârî, İstizan: 51; Ebû Davud, Tahara: 29)

12- ETEK TIRAŞI OLMAK

12- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"İnsanın yaratılış gereği yapması gereken işlerden bir bölümü şunlardır: Tırnak kesmek, bıyıkları kısaltmak ve etek tıraşı olmak."** (Buhârî, İstizan: 51; Ebû Davud, Tahara: 29)

13- BIYIKLARI KISA TUTMAK

13- Zeyd b. Erkam (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Bıyıkları kısaltmayıp uzatanlar bizim yolumuza uyanlardan değildir."** (Tirmizî, Edeb: 16; Müsned: 18462)

14- SAKAL, BIYIK, ETEK, KOLTUK TRAŞI ve TIRNAK KESMENİN EN UZUN SÜRESİ NE KADARDIR?

14- Enes b. Malik (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Bıyıkları kısaltma, tırnakları kesme, etek ve koltuk tıraşı olmayı; kırk günden fazla uzatmamayı bize emretmiştir."** Başka bir seferinde ise kırk geceden fazla bir süre demiştir. (Müslim, Tahara: 16; Tirmizî, Edeb: 15)

15- BIYIKLARI KISALTIP SAKALI UZATMAK

15- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Bıyıklarınızı oldukça kısa tutun, sakallarınızı da uzatın."** (Tirmizî, Edeb: 18; Müslim, Tahara: 16)

16- TUVALET İHTİYACI GİDERİLECEĞİNDE İNSANLARDAN UZAKLAŞMAK

16- Abdurrahman b. ebî Kurâd (r.a) şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte tuvalet ihtiyacı için çıkmıştım. O böyle bir ihtiyacı olduğunda başkalarından iyice uzaklaşırdı." (Müsned: 15105)

17- Muğire b. Şu'be (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) tuvalet ihtiyacı için insanlardan uzaklaşırdı. Yolculuklarından birinde yine uzaklara gitmişti de: **"Bana su getiriver"** diye seslenmişti. Kendisine su götürdüm,

onunla abdest aldı ve mestleri üzerine meshetti. (Tirmizî, Tahara: 10; Ebû Davud, Tahara: 6)

17- İNSANLARDAN UZAKLAŞMAKSIZIN ÇÖPLÜK GİBİ YERLERE ABDEST BOZULABİLECEĞİ

18- Huzeyfe (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) ile beraber yürüyordum bir toplumun çöplüğüne varınca, ayakta olduğu halde küçük abdestini bozmaya başladı. Bende O'ndan uzaklaşmak istedim. Beni çağırdı, ben de işini bitirinceye kadar arkasında durdum. Sonra abdest aldı ve mestleri üzerine mesh etti." (Tirmizî, Tahara: 9; Müslim, Tahara: 21)

18- TUVALETE GİRERKEN YAPILACAK DUA

19- Enes b. Malik (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) tuvalete girerken, şöyle derdi: **"Allah'ım! Erkek ve dişi tüm şeytanlardan ve tüm pislik ve kötülüklerden Sana sığınırım."** (Tirmizî, Tahara: 5; Ebû Davud, Tahara: 17)

19- TUVALET İHTİYACI GİDERİLİRKEN KIBLE TARAFINA DÖNMEMEK

20- Rafi b. ishak (r.a)'den rivâyete göre, Ebû Eyyub el Ensarî, Mısır'da iken, kendisinin şöyle dediğini işittim: "Vallahi bu tuvaletlerde nasıl hareket edeceğimi bilmiyorum." Rasûlullah (s.a.v): **"Herhangi biriniz büyük veya küçük abdest bozacağı zaman önünü ve arkasını kıble tarafına döndürmesin"** buyurmuşlardı. (Tirmizî, Tahara: 6; Buhârî, Vudu': 11)

20- TUVALET YAPARKEN KIBLEYİ ARKAYA ALMANIN YASAKLIĞI

21- Ebû Eyyub (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Küçük ve büyük abdest bozarken önünüzü ve arkanızı kıbleye dönmeyin, doğuya ve batıya dönün."** (Buhârî, Vudu': 11; Tirmizî, Tahara: 6)

21- TUVALET İHTİYACINI GİDERİRKEN DOĞU VE BATIYA DÖNMEK

22- Ebû Eyyub el Ensarî (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Büyük abdest ihtiyacınızı gidereceğinizde**

yönünüzü kıbleye dönmeyin fakat doğuya ve batıya dönün.” (Buhârî, Vudu’: 11; Ebû Davud, Tahara: 4)

22- EVLERDE VE KAPALI YERLERDE KIBLEYE KARŞI DA ABDEST BOZULABİLECEĞİ

23- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Evimin damına çıkmıştım; Rasûlullah (s.a.v)’i Beyti Makdis’e doğru iki kerpiç üzerinde abdest bozarken gördüm.” (Tirmizî, Tahara: 7; Buhârî, Vudu’: 14)

23- ABDEST BOZARKEN SAĞ ELİ TENASÜL ORGANINA DOKUNDURMAMAK

24- Ebû Katade (r.a) babasından rivâyet ederek, demiştir ki: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Küçük abdestinizi bozarken tenasül organınıza sağ elinizle dokunmayın.”** (Buhârî, Vudu’: 20; Ebû Davud, Tahara: 70)

25- Ebû Katade (r.a) babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Tuvalete girdiğinizde tenasül organınıza sağ elinizle dokunmayın.”** (Tirmizî, Tahara: 11; Müslim, Tahara: 18)

24- AÇIK YERLERDE AYAKTA KÜÇÜK ABDEST BOZULABİLECEĞİ

26- Huzeyfe (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) bir toplumun çöplüğüne geldi ve orada ayakta küçük abdestini yaptı.” (Tirmizî, Tahara: 9; Buhârî, Vudu: 67)

27- Huzeyfe (r.a) şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) bir toplumun çöplüğüne geldi ve ayakta küçük abdestini yaptı.” (Buhârî, Vudu’: 67; Tirmizî, Tahara: 9)

28- Huzeyfe (r.a)’den rivâyet edildiğine göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) bir toplumun çöplüğüne uğramıştı ve orada küçük abdestini ayakta bozmuştu.” (Buhârî, Vudu’: 67; Tirmizî, Tahara: 9)

25- EVLERDE VE KAPALI YERLERDE KÜÇÜK ABDESTİ OTURARAK YAPMAK

29- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Kim size Rasûlullah (s.a.v)’in ayakta küçük abdestini bozduğunu söylerse inanmayın. Rasûlullah (s.a.v), oturarak küçük abdestini bozardı.” (Tirmizî, Tahara: 8; İbn Mâce, Tahara: 14)

26- BİRŞEYİ SİPER YAPARAK ARKASINDA KÜÇÜK ABDEST BOZMAK

30- Abdurrahman b. Hasene (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) elinde kalkana benzer bir şeyle yanımıza geldi, elindeki malzemeyi yere dikti, arkasına çömeldi ve küçük abdestini bozdu." Orada bulunanlardan bir kısmı: "Bakınız! Kadınlar gibi küçük abdestini bozuyor dediler. Bunu işiten Rasûlullah (s.a.v) o kimselere şöyle dedi: **"İsrailoğullarından bir kısmının başına gelenleri bilmiyor musunuz? Onlar üzerlerine idrar dokunan yerleri makasla kesiyorlardı da bazıları onları bu işi yapmaktan yasakladı sonra da kabirde kendilerine azâb edildi."** (Tirmizî, Tahara: 10; İbn Mâce, Tahara: 26)

27- İDRAR SIÇRAMASINDAN SAKINMAK

31- İbn Abbas (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), iki mezarın başına geldi ve şöyle buyurdu: **"Bu mezardaki iki kişiye azâb edilmektedir. Bu azâb işledikleri büyük günahlardan dolayı da değildir. Şu mezardaki kimse hayattayken idrarının sıçramasından dolayı dikkatsizdi, sakınmazdı. Bu beriki ise koğuculuk yapar, laf taşırdı."** Sonra Rasûlullah (s.a.v) yaş bir hurma dalı istedi ve hurma dalını ikiye böldü, birini bir mezarın diğerini de diğer mezarın üzerine dikti ve şöyle buyurdu: **"Umulur ki bu iki dal yaş kaldıkları sürece bunların azabları hafifletilir."** (İbn Mâce, Tahara: 26; Buhârî, Vudu': 58)

28- KAP İÇERİSİNE KÜÇÜK ABDEST YAPMAK

32- Hukeyme kızı Ümeyme (r.anha), annesi Ümeyme b. Rukayka (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'in ağaçtan oyularak yapılma bir kabı vardı ki onun içerisine küçük abdestini yapar ve divanın altına koyardı." (Ebû Davud, Tahara: 13; İbn Mâce, Cenaiz: 64)

29- BİR KAP İÇERİSİNE KÜÇÜK ABDEST YAPMAK

33- Esved ve Aişe (r.anhüma)'dan rivâyete göre, şöyle demişlerdir: (Bazıları Rasûlullah (s.a.v), ölüm hastalığında H.z Ali'ye vasiyet etmişti.) "Rasûlullah (s.a.v)'in hastalığı çok ağırdı ve küçük abdestini yapmak için bir kap istemişti, o esnada kime ne vasiyet ettiğini bilmiyorum." (Ebû Davud, Tahara: 13; İbn Mâce, Cenaiz: 64)

30- HAYVAN YUVALARINA VE DELİKLERE KÜÇÜK ABDEST YAPMAMAK

34- Abdullah b. Sercis (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hayvanların yuvalarına** (deliklerine) **küçük abdest bozmayınız."**

Katade (r.a)'e: Hayvanların delik ve yuvalarına küçük abdest bozmanın hoş karşılanmayışının sebebini sordular. O da şöyle cevap verdi: "Oralar cinlerin bulundukları yerlerdir denilir." (Ebû Davud, Tahara: 16; Müsned: 19847)

31- DURGUN SUYA KÜÇÜK ABDEST YAPMANIN YASAKLIĞI

35- Câbir (r.a.)'den rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v), durgun suya küçük abdest bozmayı yasakladı." (İbn Mâce, Tahara: 25; Müslim, Tahara: 28)

32- YIKANILAN YERLERE (GUSÜLHANE, LEĞEN) KÜÇÜK ABDEST YAPMAMA GEREĞİ

36- Abdullah b. Muğaffel (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Sizden biriniz yıkandığı yere ve kaba küçük abdestini yapmasın çünkü vesvese ve kuşkulanmanın çoğu böyle şeylerden olur."** (Ebû Davud, Tahara: 15; Tirmizî, Tahara: 17)

33- KÜÇÜK ABDEST BOZANA SELÂM VERİLİR Mİ?

37- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), küçük abdest bozarken bir adam O'na uğradı da selâm verdi. Rasûlullah (s.a.v) ise onun selâmını almadı." (Ebû Davud, Tahara: 8; İbn Mâce, Tahara: 27)

34- ABDEST ALDIKTAN SONRA VERİLEN SELÂMI ALMAK

38- Muhacir b. Kunfüz (r.a), Rasûlullah (s.a.v) küçük abdest bozarken kendisine selâm vermişti de, Rasûlullah (s.a.v) abdest alıncaya kadar selâmını almadı. Abdest alıp bitirdi. Sonra selâmını aldı. (İbn Mâce, Tahara: 27; Ebû Davud, Tahara: 8)

35- KEMİKLE TAHARET YAPMANIN YASAKLIĞI

39- Abdullah b. Mes'ud (r.a)'den rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v) kemikle veya tezekle taharetlenmeyi yasakladı." (İbn Mâce, Tahara: 16; Tirmizî, Tahara: 14)

36- TEZEKLE TAHARETLENMENİN YASAKLIĞI

40- Ebû Hüreyre (r.a) den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ben size bir baba gibi her şeyi öğretiyorum. Sizden biriniz tuvalete girince, önünü ve arkasını kıbleye dönmesin, sağ eliyle taharetlenmesin.”** Rasûlullah (s.a.v) üç taş ile taharetlenmeyi emreder, kemik ve tezekle taharetlenmeyi yasaklardı. (Ebû Davud, Tahara: 20; İbn Mâce, Tahara: 16)

37- ÜÇTEN DAHA AZ TAŞLA TAHARETLENMEK YASAKLANMIŞTIR

41- Selman (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Bir adam Selman’a: Arkadaşınız olan Peygamber (s.a.v), abdest bozmaya varıncaya kadar size her şeyi öğretiyor deyince Selman: **“Evet herşeyi öğretiyor, küçük ve büyük abdest yaparken kıbleye dönmememizi, sağ ellerimizle taharetlenmememizi üçten az taş kullanarak taharetlenmeyi bize yasakladı”** dedi. (İbn Mâce, Tahara: 16; Ebû Davud, Tahara: 21)

38- İKİ TAŞ İLE TAHARETLENMEYE İZİN VERİLMESİ

42- Abdullah b. Mes’ud (r.a) şöyle diyor: “Rasûlullah (s.a.v) bir sefer tuvalet ihtiyacını gidermek için bir yere gitti. Bana da (kendisi için) üç taş getirmemi emretti. Ben de iki taş buldum, üçüncüyü aramama rağmen bulamadım ve onun yerine bir tezek aldım hepsini Peygamber (s.a.v)’e getirdim, iki taşı aldı ve tezeği atıp: **“Bu pistir”** buyurdu.

Ebû Abdurrahman: “Riks tezek demektir ve cinlerin yiyeceğidir” dedi. (Tirmizî, Tahara: 13; İbn Mâce, Tahara: 16)

39- TAHARETLENİLECEK TAŞLARIN TEK OLMASININ GEREĞİ

43- Seleme b. Kays (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Taharetlenmede taş sayısını tek yap.”** (Tirmizî, Tahara: 13; Ebû Davud, Tahara: 21)

40- TAŞLA TAHARETLENMEK YETERLİDİR

44- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sizler tuvalet ihtiyacınızı gidereceğinizde yanınızda üç taş götürün ve onlarla temizlenin, bunlar o kimsenin temizliği için yeterlidir.”** (Ebû Davud, Tahara: 21)

41- SU İLE TAHARETLENMEK

45- Ata b. Ebû Meymune (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes b. Malik'in şöyle dediğini işittim: "Rasûlullah (s.a.v), tuvalete gireceğinde ben ve yaşıtım olan bir çocukla O'nun için su taşırdık; Rasûlullah (s.a.v) de o su ile taharetlenirdi." (Ebû Davud, Tahara: 23; İbn Mâce, Tahara: 28)

46- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ey kadınlar kocalarınıza su ile temizlenmelerini bildiriniz. Ben Rasûlullah (s.a.v)'in su ile taharetlendiğini kocalarınıza söylemekten utanıyorum." (Tirmizî, Tahara: 15)

42- SAĞ EL İLE TAHARETLENMENİN YASAKLIĞI

47- Ebû Katade (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sizden biriniz su ve meşrubat içtiğinde kabın içersine üflemesin. Tuvalete girdiğinde; tenasül organına sağ eliyle dokunmasın ve sağ eliyle de taharetlenmesin."** (Ebû Davud, Tahara: 18; Müslim, Tahara: 18)

48- İbn Katade, babası Ebû Katade (r.anhüma)'dan naklederek şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) bir kimsenin su içtiği kaba üflemesini, tenasül organına sağ el ile dokunmasını ve sağ eliyle taharetlenmesini yasakladı." (Ebû Davud, Tahara: 18; Müslim, Tahara: 18)

49- Selman (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Müşrikler Selman'a: Görüyoruz ki arkadaşınız Peygamber size abdest bozmayı bile öğretiyor dediler. Selman ise: "Evet, Rasûlullah (s.a.v) bizi sağ elimizle taharetlenmekten, abdest bozarken kıbleye dönmekten bizi yasakladı ve üçten daha az taşla taharetlenmeyin buyurdu" dedi. (Müslim, Tahara: 18; Ebû Davud, Tahara: 18)

43- TAHARETLENMEDEN SONRA ELLERİ TOPRAK SABUN VE BENZERİ ŞEYLERLE YIKAMAK

50- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre: "Peygamber (s.a.v), abdest alacaktı da taharetlenmeden sonra elini toprakla ovuşturdu." (Ebû Davud, Tahara: 24; İbn Mâce, Tahara: 29)

51- İbrahim b. Cerir (r.a), babasından naklederek şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) ile beraberdim, tuvalete girip ihtiyacını giderdi ve: **"Ey Cerir! su getir"** dedi. Bende ona su götürdüm. O su ile taharetini yaptı ve toprakla da elini ovuşturdu." (Ebû Davud, Tahara: 24; İbn Mâce, Tahara: 29)

44- NE KADAR SUYA PİSLİK KARIŞIRSA SU PİS SAYILIR

52- Abdullah b. Ömer (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: “Rasûlullah (s.a.v)’e yırtıcı hayvan ve diğer hayvanların uğradıkları su birikintilerinin pislenip pislenmediği konusunda soruldu da şöyle cevap verdi: **“Su iki kulle miktarına ulaşırsa pis olmaz.”** (Kulle: Bir pislik bulaştığında rengi, kokusu ve tadı değişmeyecek kadar büyüklükteki bir kaptır.) (Tirmizî, Tahara: 50; İbn Mâce, Tahara: 76)

45- SU İLE İDRARIN TEMİZLENMESİ

53- Enes (r.a)’den rivâyete göre: “Bir bedevi mescide küçük abdestini yaptı. Orada bulunanlardan bir kısmı ona engel olmaya kalkışmışlardı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Bırakın, ona engel olmayın”** buyurdu. Bedevi işini bitirince Rasûlullah (s.a.v) bir kova su getirtti ve idrarın üzerine döktü.” (Buhârî, Vudu’: 61; İbn Mâce, Tahara: 78)

54- Enes (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Bir bedevi mescide küçük abdestini yapmıştı da Peygamber (s.a.v) bir kova su getirilmesini emretti ve o su, oraya döküldü.” (Buhârî, Vudu’: 61; İbn Mâce, Tahara: 78)

55- Yahya b. Said (r.a) şöyle demiştir: Enes’in şöyle dediğini duydum: Bir bedevi mescide geldi ve küçük abdestini yaptı. Bunun üzerine oradakiler bedeviye bağrıştılar. Rasûlullah (s.a.v) de: **“Bırakın onu”** buyurdu onlar da idrarını bitirinceye kadar ona bir şey yapmadılar. Sonra bir kova su getirilmesini emretti ve o su, oraya döküldü. (Buhârî, Vudu’: 61; İbn Mâce, Tahara: 78)

56- Ebû Hûreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Bir bedevi mescidin bir tarafına idrar yapmıştı da orada bulunanlar harekete geçmişlerdi. Rasûlullah (s.a.v) onlara: **“Bırakın onu ve idrarının üzerine bir kova su dökünüz. Çünkü sizler kolaylık göstermek için gönderildiniz, zorluk çıkarmak için değil”** buyurdular. (Tirmizî, Tahara: 112; Buhârî, Vudu’: 61)

46- DURGUN SU PİSLETİLMEMELİ

57- Ebû Hûreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hiçbiriniz durgun suya idrar yapıp sonra oradan abdest almasın.”** (Buhârî, Vudu’: 73; Ebû Davud, Tahara: 36)

58- Ebû Hûreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hiçbiriniz durgun suya idrar yapmasın sonra o suyla**

yıkanmak durumunda kalabilir.” (Ebû Davud, Tahara: 36; Buhârî, Vudu’: 73)

47- DENİZ SUYU TEMİZ MİDİR?

59- Ebû Hûreyre (r.a) şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e: “Ey Allah’ın Rasûlü! Biz deniz yolculuğuna çıkıyoruz ve yanımızda da az su bulunuyor, eğer o su ile abdest alırsak susuz kalırız, bu sebeple deniz suyu ile abdest alabilir miyiz? diye sordu, Rasûlullah (s.a.v): **“Denizin suyu temizdir, deniz hayvanları da hepsi helaldir”** buyurdular. (Tirmizî, Tahara: 52; İbn Mâce, Sayd: 18)

48- KAR TEMİZLEYİCİ MİDİR?

60- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), namaza başlayacağında iftitah tekbirinden sonra biraz sukut ediyor ve hemen okumaya başlamıyordu. Ben: “Ey Allah’ın Rasûlü! Anam babam senin yoluna feda olsun, bu tekbirle kıraat arasındaki sûkûtunuzda ne diyorsunuz?” diye sordum. Rasûlullah (s.a.v) de şöyle buyurdu: **“Allah’ım! Doğu ile batıyı birbirinden uzaklaştırdığın gibi beni de hatalardan uzaklaştır. Allah’ım! Beyaz elbisenin kirden temizlenmesi gibi beni de hatalardan temizle. Allah’ım! Beni, hatalarımdan kar, su ve dolu ile temizle.”** (Ebû Davud, Salat: 121; Buhârî, Ezan: 14)

49- KAR SUYU İLE ABDEST ALINIR MI?

61- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **“Allah’ım benim hatalarımı kar ve dolu suyu ile yıka. Beyaz elbiseyi kirden temizlediğin gibi kalbimi de hatalardan arındır.”** (Ebû Davud, Salat: 121; Buhârî, Ezan: 14)

50- DOLU SUYU İLE ABDEST ALINIR MI?

62- Cübeyr b. Nufer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Avf İbn Malik’in şöyle dediğine şahit olmuştum: “Rasûlullah (s.a.v)‘i bir cenaze namazını kılarken dinledim ve duasında şöyle dediğini duydum: **“Allah’ım onu bağışla, ona acı, onun halini düzelt, ona ikramda bulun, onun yerini geniş tut, onu su, kar ve dolu ile yıka. Beyaz elbisenin kirden arınması gibi, onu hata ve günahlarından temizle.”** (Müslim, Cenaiz: 14; Tirmizî, Cenaiz: 27)

51- KÖPEĞİN YALADIĞI KAP NASIL TEMİZLENİR?

63- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Birinizin kabından köpek su içerse o kabı yedi sefer yıkasın."** (Tirmizî, Tahara: 68; Müslim, Tahara: 27)

64- Ebû Hüreyre (r.a) şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Birinizin kabına köpek ağzını sokarsa onu yedi sefer yıkasın."** (Tirmizî, Tahara: 68; Müslim, Tahara: 27)

52- KÖPEĞİN İÇTİĞİ KAPTAKİ SUYU DÖKMEK

65- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Birinizin kabına köpek ağzını sokarsa o kaptaki suyu döksün ve o kabı yedi sefer yıkasın."** (Ebû Davud, Tahara: 37; Müslim, Tahara: 27)

53- KÖPEĞİN İÇTİĞİ KABI TOPRAKLA OVMAK

66- Abdullah b. Muğaffel (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): "Köpekleri öldürmeyi emretti. Av ve koyun köpeğine izin verdi ve şöyle buyurdu: **"Köpek bir kaba ağzını sokarsa, onu yedi defa yıkayın sekizinci de ise toprakla ovun."** (Ebû Davud, Tahara: 37; Müslim, Tahara: 27)

54- KEDİ ARTIĞI PİS OLUR MU ?

67- Kebşe binti Ka'b. b. Malik (r.a)'den aktarıldığına göre, Ebû Katade, Kebşe' nin yanına geldi ve şuna yakın bir şeyler söylediğini anlattı: "Ebû Katade için abdest suyu hazırlamıştım, bir kedi geldi ve o kaptan su içmek istedi. Ebû Katade kabı eğerek kedinin rahat su içmesini sağladı. Kebşe dedi ki: Ebû Katade benim o kaba baktığımı görünce; Ey kardeşimin kızı şaşırdın mı? Diye sordu. Evet dedim, o zaman Ebû Katade şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kedi pis değildir, o sizin evlerinizde ve çevrenizde çok dolaşan temiz hayvanlardandır."** (Tirmizî, Tahara: 69; İbn Mâce, Tahara: 32)

55- EŞEĞİN ARTIĞI PİS OLUR MU?

68- Enes (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'in münâdisi bize gelerek şöyle dedi: "Allah ve Rasûlü sizleri eşek eti yemekten yasaklıyor çünkü o necis olup pistir." (Müslim, Sayd: 5; Müsned: 11643)

56- HAYIZLI KADININ ARTIĞI

69- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ben etli bir kemikten yiyordum. Rasûlullah (s.a.v)'de benim ısırdığım yerden yiyordu. Halbuki ben o anda hayızlıydım. Ve yine ben hayızlı iken bir kaptan su

içiyordum da Rasûlullah (s.a.v)’de o kaptan benim içtiğim yerden su içiyordu.” (Ebû Davud, Tahara: 102; İbn Mâce, Tahara: 125)

57- ERKEK VE KADINLARIN BİR KAPTAN ABDEST ALMALARI

70- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) zamanında erkekler ve kadınlar bir kaptan abdest alıyorlardı veya hicab ayeti nazil olmadan beraberce abdest alıyorlardı.” (Buhârî, Vudu’: 46; İbn Mâce, Tahara: 35)

58- CÜNÜP OLAN KİMSENİN SU ARTIĞI

71- Urve (r.a)’den rivâyete göre, Aişe (r.anha), Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte aynı kaptan yıkandığını haber verdi. (İbn Mâce, Tahara: 35; Ebû Davud, Tahara: 48)

59- ABDEST İÇİN GEREKLİ SUYUN MİKTARI

72- Abdullah b. Cebr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes b. Malik (r.a)’den işittim şöyle diyordu: “Rasûlullah (s.a.v) bir mekûk su ile abdest alır beş mekûk su ile guslederdi.” (Ebû Davud, Tahara: 44; Buhârî, Vudu’: 50)

73- Ümmü Umara binti Ka’b (r.anha)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) abdest almak istedi. Kendisine bir müdd’ün üçte ikisi miktarında bir kapla su getirildi. Şu’be diyor ki: “Rasûlullah (s.a.v)’in her iki kolunu dirseklerine kadar yıkayıp ovuşturduğunu, kulaklarının içini meshettiğini iyi hatırlıyorum fakat kulaklarının dışını meshettiğini pek bilemiyorum.” (Ebû Davud, Tahara: 48; Buhârî, Vudu’: 50)

60- ABDEST ALIRKEN NİYETİN GEREKLİLİĞİ

74- Ömer b. Hattab (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ameller niyetlere göre değerlendirilir. Herkesin niyet ettiği şey ne ise; eline geçecek olan da odur. Kimin hicreti Allah’a ve Rasûlüne ise artık onun hicreti Allah ve Rasûlüne olmuş olur. Kimin de hicreti dünya için ise, onu elde eder veya bir kadın için hicret etmişse onu nikahlar. Yani herkesin hicreti, hicret ettiği şeyedir.”** (Buhârî, İman: 47; Müslim, İmara: 45)

61- BİR KAPTAN PEK ÇOK KİMSE ABDEST ALMIŞMIYDI?

75- Enes (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Bir kere Rasûlullah (s.a.v)’i gördüm ikindi namazı vakti daralmıştı, halk abdest suyu aradılar

fakat bulamadılar. Rasûlullah (s.a.v)’e bir kap içerisinde az bir su getirdiler, elini bu kabın içerisine soktu ve insanların abdestlerini o kaptan almalarını emretti. Parmaklarının altından suyun kaynadığını gördüm, oradaki bulunanların hepsi abdest alıncaya kadar bu kaynama devam etti.” (Buhârî, Vudu’: 49; Müslim, Fedail: 3)

76- Abdullah b. Mes’ud (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile beraberdik halk abdest almak için su bulamadı, bir kap içerisinde bir miktar su getirildi. Rasûlullah (s.a.v) elini o kaba soktu, o anda parmaklarının arasından suyun kaynadığını gördüm. Rasûlullah (s.a.v): **“Haydi tertemiz suya ve Allah’tan gelen berekete koşunuz!”** buyurdu. A’meş dedi ki: Bu hadisi bana Sâlim b. Ebî’l Ca’d nakletti ve dedi ki: Câbir’e o gün kaç kişiydiniz diye sordum. “Bin beş yüz” dedi. (Müslim, Fedail: 3; Buhârî, Vudu’: 49)

62- ABDEST ALIRKEN BESMELE ÇEKMEK

77- Enes (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)’in ashabından bir kısmı abdest almak için su aramıştı da bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) aranızdan bir kimsede su var mı? Diye sordu. Bir miktar su getirildi elini o suyun içerisine soktu ve: **“Allah’ın adı ile abdest alın”** buyurdu. Suyun, Rasûlullah (s.a.v)’in parmakları arasında fışkırdığını gördüm, oradakilerin sonuncusuna kadar hepsi abdest aldılar. Sabit der ki: Enes’e oradakilerin kaç kişi olduğunu tahmin edersin dedim. Yetmiş kadardı dedi. (Buhârî, Vudu’: 49; Müslim, Fedail: 3)

63- BİR KİMSE BİR KİMSEYE ABDEST SUYU DÖKEBİLİR Mİ?

78- Urve b. Muğîre (r.a), babasından naklediyor: “Tebük Gazvesi günü Rasûlullah (s.a.v) abdest alırken abdest suyunu döktüm, mestleri üzerine meshetmişti.” (Buhârî, Vudu’: 51; İbn Mâce, Tahara: 84)

64- ABDEST ORGANLARINI BİRER BİRER YIKAMAK

79- İbn Abbas (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Size Rasûlullah (s.a.v)’in nasıl abdest aldığını haber vereyim mi? Organlarını birer kere yıkarayak abdest alırdı.” (Buhârî, Vudu’: 23; Tirmizî, Tahara: 32)

65- ABDEST ORGANLARINI ÜÇER KERE YIKAMAK

80- Muttalib b. Abdullah b. Hantab (r.anhüm)’den rivâyete göre: “Abdullah b. Ömer abdest organlarını üçer sefer yıkayarak abdest aldı ve

Rasûlullah (s.a.v) de böylece abdest alırdı demek istiyordu.” (Buhârî, Vudu’: 25; İbn Mâce, Tahara: 46)

66- YOLCULUKTA RASÛLULLAH NASIL ABDEST ALMIŞTI?

81- Mugîre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bir yolculukta idik, yanında giderken bastonuyla sırtıma dokundu ve yoldan ilerledi. Ben de onunla birlikte yolumu değiştirdim. Rasûlullah (s.a.v) falan yere gelince devesini çökertti ve tuvalet ihtiyacını karşılamak için biraz ayrıldı. Ravi diyor ki: Gözden kayboluncaya kadar uzaklaştı daha sonra geldi ve: **“Yanında su var mı?”** diye sordu, yanımdaki su kabını getirdim ve abdest suyunu dökmeye başladım, ellerini ve yüzünü, yıkadı kollarını yıkayacaktı fakat üzerinde şam kumaşından yapılmış kolları dar bir cübbesi vardı, ellerini cübbesinin altından çıkardı yüzünü ve kollarını yıkadı. Hadisin ravisi, Rasûlullah (s.a.v)’in alın ve sarıklarından da bahseder. İbn Avn der ki: Bunları istenilen şekilde ezberleyemedim. Sonra mestleri üzerine meshetti sonra: **“Bir ihtiyacın var mı?”** dedi. Ben de: “Ey Allah’ın Rasûlü! Hiçbir ihtiyacım yok” dedim. Sonra kafilenin yanına geldik o anda Abdurrahman b. Avf cemaate imam olmuş ve sabah namazından bir rekat kıldırmıştı. Rasûlullah (s.a.v)’in geldiğini İmama haber vermek istedim fakat buna engel oldu. Bir rekatını cemaatle beraber kıldık, yetişemediğimiz rekatı ise kendi başımıza kıldık.” (Müslim, Tahara: 22; Tirmizî, Tahara: 10)

67- ABDEST ORGANLARI KAÇ SEFER YIKANIR?

82- Evs b. Evs dedesinden naklediyor: “Rasûlullah (s.a.v) abdest organlarını üçer sefer yıkarken gördüm.” (Tirmizî, Tahara: 34; Buhârî, Vudu’: 25)

68- ABDEST ALIRKEN AĞIZ VE BURUNA SU VERMEK

83- Humran b. Ebân (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Osman b. Affan’ı abdest alırken görmüştüm, ellerine su dökerek üç defa yıkadı sonra ağzına su alıp çalkaladı sonra burnuna su çekti sonra yüzünü üç kere yıkadı, sonra sağ elini dirseğine kadar üç defa sonra sol elini üç defa yıkadı. Sonra başını meshetti, arkasından sağ ayağını üç defa sol ayağını da aynı şekilde yıkadı ve şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v), aynen bu aldığım abdest gibi abdest alırken gördüm” dedi ve devam etti: “Her kim bu abdest aldığım gibi abdest alır sonra iki rekat namaz kılar ve kıldığı bu namazda hatırına dünyalık bir şeyler getirmezse, Allah o kimsenin geçmiş günahlarını affeder.” (Buhârî, Vudu’: 25; İbn Mâce, Tahara: 46)

69- AĞIZA SU ALMA HANGİ ELLE YAPILMALIDIR?

84- Humrân b. Ebân (r.a)'den rivâyete göre, kendisi Osman b. Affan'ı görmüştü o da abdest almak için su istemişti. Getirilen kaptan ellerine su döküp üç kere yıkadı. Sonra sağ elini abdest suyunun bulunduğu kaba soktu ağzına su verip çalkaladı, burnuna da su verdi sonra yüzünü üç sefer yıkadı. İki ellerini de dirseklerine kadar üçer sefer yıkayıp, başını meshetti, sonra her bir ayağını üçer sefer yıkayıp; "Rasûlullah (s.a.v)'i bu aldığım abdest gibi abdest alırken gördüm" deyip şöyle devam etti: "Kim bu aldığım abdest gibi abdest alır sonra iki rekat namaz kılarsa, kıldığı bu namazda aklına dünyalık bir şeyler getirmezse Allah o kimsenin geçmiş günahlarını bağışlar." (Buhârî, Vudu': 25; İbn Mâce, Tahara: 46)

70- BURUNA SU VERMEK

85- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Abdest alan bir kimse önce burnuna su çeksin sonra sümkürsün."** (Buhârî, Vudu': 26; Tirmizî, Tahara: 21)

71- BURNA SU ÇEKMEKTE AŞIRI GİTMEK

86- Asım b. Lakît b. Sabre (r.a)'in babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: Ey Allah'ın Rasûlü! Bana abdest almaktan bahset dedim. Şöyle buyurdu: **"Abdestini tüm organlarını güzelce yıkayarak tam yap, oruçlu olmadığın zamanlar da burnuna iyice su çek."** (Ebû Davud, Savm: 27; İbn Mâce, Tahara: 44)

72- BURNU TEMİZLEMEK

87- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim abdest alırsa burnunu mutlaka temizlesin, taharet için taş kullanan ise taş sayısını tek yapsın."** (Tirmizî, Tahara: 21; İbn Mâce, Tahara: 44)

88- Seleme b. Kays (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Abdest aldığınızda burun temizliğinizi mutlaka yapın, taharetlenmede taş kullanırsanız taş sayısını tek yapın."** (Tirmizî, Tahara: 21; İbn Mâce, Tahara: 44)

73- UYKUDAN UYANINCA BURNU TEMİZLEMEK

89- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Biriniz uykusundan uyanıp abdest alınca üç sefer burnunu**

temizlesin çünkü şeytan burnun içinde (genizde) **geceler.”** (Buhârî, Bed-il Halk: 11; İbn Mâce, Tahara: 44)

74- BURUN HANGİ ELLE TEMİZLENMELİ?

90- Ali b. Ebi Talib (r.a)’den rivâyete göre, kendisi bir seferinde abdest almak için su istedi ağzını çalkaladı, burnuna su verdi sol eliyle burnunu temizledi ve bu temizleme işini üç sefer yaptı sonra da: “İşte Peygamber (s.a.v)’in, abdestteki temizliği böylecedir” dedi. (Buhârî, Vudu’: 20; Müslim, Tahara: 18)

75- ABDESTTE YÜZÜ YIKAMA ŞEKLİ

91- Abdi Hayr (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ali b. Ebi Talib’in yanına gelmiştik. O namazını kılmıştı. Abdest suyu istedi. Biz, abdest suyunu ne yapacak? Namazını yeni kıldı herhalde bize abdestin nasıl alınacağını öğretecek dedik. İçinde su bulunan bir kapla bir leğen getirildi. O kaptan eline su döküp üç sefer elini yıkadı sonra kaptan su aldığı eliyle ağzını üç defa çalkalayıp burnuna üç defa su verdi. Sonra yüzünü üç sefer yıkadı, sağ elini üç sefer sol elini üç sefer yıkayıp başını meshetti, sağ ayağını üç sefer sonra sol ayağını üç sefer yıkayıp şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v)’in nasıl abdest aldığını bilmek kimi sevindirirse işte bu; Rasûlullah (s.a.v)’in abdestidir.” (Buhârî, Vudu’: 29; Tirmizî, Tahara: 36)

76- ABDESTTE YÜZLER KAÇ SEFER YIKANIR

92- Abdi Hayr’ın, Ali (r.a)’dan rivâyetine göre, Ali’ye bir sandalye getirdiler. Sandalyeye oturdu sonra içinde su bulunan bir kap istedi kabı eğip eline üç defa su döktü. Sonra tek avucuyla ağzına ve burnuna üçer defa su verdi. Yüzünü üç defa yıkadı, kollarını üçer kere yıkadı. Biraz su alıp başını meshetti. (Hadisin ravisi Şu’be, başını meshetme işini anlatırken) elini alnından ensesine doğru götürerek şöyle dedi: “Elini tekrar ön tarafa getirdi mi?” bilemiyorum. Sonra iki ayağını da üçer sefer yıkadı ve sonra da: “Rasûlullah (s.a.v)’in aldığı abdesti görmek kimi sevindirirse, işte bu O’nun abdestidir.” (Buhârî, Vudu’: 29; Tirmizî, Tahara: 36)

77-ELLERİ YIKAMAK

93- Abdi Hayr (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Bir kere Ali ile karşılaşmıştım bir sandalye istedi, üzerine oturdu. Sonra bir kap su istedi, ellerini üçer kere yıkadı, sonra ağzını su ile çalkaladı, tek avucu ile burnuna üç sefer su verdi, sonra yüzünü üç sefer yıkadı, ellerini de üçer sefer yıkadı.

Sonra elini kaba soktu ve başını meshetti, sonra ayaklarını üçer sefer yıkadı ve şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v)‘in abdest alışını görmek kimi sevindirirse, işte bu; Rasûlullah (s.a.v)‘in abdest alma şeklidir.” (Tirmizî, Tahara: 37; Ebû Davud, Tahara: 50)

78-ABDESTİN ALINIŞ ŞEKLİ

94- Hüseyin b. Ali (r.anhüma)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Babam Ali b. ebi Talib abdest almak için benden su istedi suyunu getirdim. Abdest almaya başlamadan önce, kaba ellerini sokmadan ellerini üç defa yıkadı, sonra üç defa ağzına su verdi, burnuna üç defa su verip sümkürdü, sonra yüzünü üç sefer yıkadı, sonra sağ elini dirseklerine kadar üç sefer yıkadı aynı şekilde sol elini de üç sefer yıkayıp başını bir defa meshetti. Sonra sağ ayağını topuklarına kadar üç sefer yıkayıp aynı şekilde sol ayağını da yıkadı ve ayağa kalkıp: “Su kabını bana ver” dedi ve abdesten arta kalan suyu ayakta içti. Ben de hayret ettim. Benim hayret ettiğimi görünce: “Hayret etme, deden Peygamber (s.a.v), benim yaptığımı yaparken gördüm diyerek ayakta su içtiğini kasdediyordu.” (Tirmizî, Tahara: 37; Ebû Davud, Tahara: 50)

79- ELLER KAÇ DEFA YIKANACAK

95- Ebû Hayye (İbn Kays da denilir.) (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ali (r.a)’ı abdest alırken gördüm ellerini tertemiz yıkadı. Sonra ağzına üç sefer su verdi, sonra burnuna üç defa su verdi, yüzünü üç sefer yıkadı, kollarını üçer kere yıkadı, sonra başını meshetti. Sonra ayaklarını topuklarına kadar yıkadı, ayağa kalkıp abdest suyundan kalanını ayakta içti ve: “Peygamber (s.a.v)‘in abdest alışının nasıl olduğunu size göstermek istedim” dedi. (Tirmizî, Tahara: 37; Ebû Davud, Tahara: 50)

80- ABDEST ORGANLARINI YIKAMANIN SINIRI

96- Amr b. Yahya el Mazinî (r.a), babasından naklederek dedi ki: Rasûlullah (s.a.v)’in ashabından Amr b. Yahya’nın dedesine, babam: “Rasûlullah (s.a.v)’in nasıl abdest aldığını bana tarif edebilir misin?” diye sordu. Abdullah b. Zeyd ise: “Evet” dedi ve abdest için su istedi, getirdiler o sudan ellerine döktü ve ikişer sefer ellerini yıkadı, sonra ağzına ve burnuna üçer sefer su verdi sonra yüzünü üç sefer yıkadı. Sonra ellerini dirseklerine kadar ikişer sefer yıkadı sonra başını iki eliyle meshedip, ellerini önden arkaya arkadan öne doğru getirdi; önce başının ön tarafından başlayıp sonra ellerini ensesine doğru götürdü. Sonra başladığı yere kadar

ellerini geri getirdi daha sonra ayaklarını yıkadı.” (Ebû Davud, Tahara: 50; İbn Mâce, Tahara: 51)

81- BAŞI MESHETMENİN ÖLÇÜSÜ

97- Amr b. Yahya (r.a), babasından aktarıyor. Babası, Amr b. Yahya’nın dedesi olan Abdullah b. Zeyd b. Asım’a: “Rasûlullah (s.a.v)’in nasıl abdest aldığını bana gösterme imkanın var mıdır?” dedi. Abdullah b. Zeyd: “Evet” dedi ve abdest için su istedi, getirdiler. O sudan sağ eline döküp ellerini ikişer sefer yıkadı, sonra üçer kere ağzına ve burnuna su verdi. Sonra yüzünü üç kere yıkadı sonra kollarını ikişer sefer dirseklerine kadar yıkadı, sonra iki eli ile başını meshetti. Ellerini önden arkaya, arkadan öne doğru getirdi, öncelikle başının ön tarafından başladı sonra ellerini başının arka tarafına götürdü. Sonra başladığı yere kadar geri getirdi sonra da ayaklarını yıkadı.” (Ebû Davud, Tahara: 50; İbn Mâce, Tahara: 51)

82- BAŞ, KAÇ SEFER MESHEDİLMELİ?

98- Abdullah b. Zeyd (r.a)’den (ezan okumanın nasıl olduğunu rüyasında gören kimsedir) rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’i abdest alırken gördüm yüzünü üç sefer yıkadı kollarını ikişer sefer, ayaklarını da ikişer sefer yıkayıp başını da iki sefer meshetti.” (İbn Mâce, Tahara: 51; Ebû Davud, Tahara: 50)

83- KADINLAR BAŞLARINI NASIL MESHEDERLER?

99- Ebû Abdillah Sâlim Sebelân (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: (Aişe (r.anha), bu kimseyi ücretle çalıştırır ve emanetlerini ona teslim etmeyi severdi.) Aişe (r.anha), Rasûlullah (s.a.v)’in bana nasıl abdest aldığını gösterdi; Ağzına ve burnuna üçer sefer su aldı, yüzünü üç sefer yıkadı, sonra sağ elini üç sol elini de üçer sefer yıkadı, sonra elini başının ön tarafına koydu ve başının arkasına doğru bir sefer meshetti, sonra ellerini kulaklarına doğru getirdi, sonra da yanaklarına sürdü.” Sâlim diyor ki: “Ben Aişe’nin yanına geldiğimde mükatep bir köle idim (yani belli bir ücreti ödemek ve sonra serbest bırakılacak şekilde pazarlık edilen köle) bu yüzden benden gizlenmezdi, yanımda oturur ve benimle de konuşurdu. Bir gün ona geldim ve: “Ey Mü’minlerin anası bereket olması için bana dua et” dedim. “Ne oldu ne hayır” diye sordu. Ben de: “Allah yardım etti ve borçlarımı ödeyip hürriyetime kavuştum” dedim. Bunun üzerine: “Allah Hürriyete kavuşmanı senin hakkında mübarek kılsın” diye dua etti ve benimle arasına

perdesini çekti. O günden sonra Aişe ‘yi bir daha görmedim. (Sadece Nesâî rivâyet etmiştir.)

84- KULAKLARI MESHETMEK

100- İbn Abbas (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’i abdest alırken gördüm ellerini yıkadı sonra avuç dolusu su ile ağzına ve burnuna su verdi, yüzünü yıkadı, ellerini birer birer yıkadı. Başını ve kulaklarını bir defa meshetti.” Abdülaziz der ki: “İbn Aclan’dan işiten kimse bana haber vererek dedi ki: İki ayağını da yıkadı.” (Ebû Davud, Tahara: 50; İbn Mâce, Tahara: 52)

85- KULAKLAR BAŞTAN SAYILDIĞI İÇİN BAŞ İLE BERABER KULAKLARIN DA MESHEDİLMESİ

101- İbn Abbas (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) abdest almaya başladı bir avuç su aldı ağzına ve burnuna verdi, sonra bir avuç su daha aldı yüzünü yıkadı, sonra bir avuç su daha alıp sağ kolunu yıkadı, sonra bir avuç daha alıp sol kolunu yıkadı, sonra başını meshedip, kulaklarının içini şahadet parmağıyla, dışını ise; baş parmağıyla meshetti. Sonra bir avuç su alıp sağ ayağını, tekrar bir avuç su alarak sol ayağını yıkadı.” (Ebû Davud, Tahara: 50; İbn Mâce, Tahara: 52)

102- Abdullah es Sunabihi (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Mü’min bir kul abdest alıp ağzına su verdiğinde ağız yoluyla işlediği günahlar çıkar dökülür gider, burnuna su verdiğinde burnuyla işlediği günahlar dökülür gider. Yüzünü yıkadığı zaman; göz kirpiklerinin dibine kadar yüzüyle işlediği günahlar dökülür gider. Elini yıkadığı zaman; parmak uçlarındaki tırnak altına varıncaya kadar her iki eliyle işlediği tüm günahlar dökülür gider. Başını meshettiği an; başı ve kulaklarıyla işlediği tüm günahlar dökülür gider. Ayaklarını yıkadığı zaman; ayak tırnaklarının altına varıncaya kadar ayaklarıyla işlediği günahlar dökülür gider. Mescide kadar yürüyüşü ve namaz kılması ise; diğer tüm günahlarını siler süpürür.”** (Tirmizî, Tahara: 2; Müslim, Tahara: 11)

86- SARIK ÜZERİNE MESH EDİLEBİLİR Mİ?

103- Bilal (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)‘i mestleri üzerine ve sarığı üzerine meshederken gördüm.” (Müslim, Tahara: 23; Ebû Davud, Tahara: 57)

104- Yine Bilal (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’i mestleri üzerine meshederken gördüm.” (Müslim, Tahara: 23; Ebû Davud, Tahara: 59)

105- Yine Bilal (r.a)’den rivâyete göre, şöyle aktarmıştır: “Rasûlullah (s.a.v)’i sarık ve mestleri üzerine meshederken gördüm.” (Müslim, Tahara: 23; Ebû Davud, Tahara: 59)

87- ALINLA BİRLİKTE SARIĞA MESHETMEK

106- Muğire b. Şu’be (r.a)’den rivâyete göre: “Rasûlullah (s.a.v), abdest aldı alnı ile birlikte sarığına ve mestlerine mesthetti.” (Müslim, Tahara: 23; Ebû Davud, Tahara: 57)

107- Hamza b. Muğire b. Şu’be babasından (r.anhüm) aktararak şöyle diyor: “Rasûlullah (s.a.v), bir yolculukta geri kaldı. Ben de onunla birlikte geri kalmıştım tuvalet ihtiyacını gördü ve: **“Yanında su var mı?”** diye sordu. Ben de kendisine bir kapla su getirdim. Ellerini yıkadı, yüzünü yıkadı, sonra elini cübbesinin kollarından çıkarmaya çalıştı fakat cübbenin kolları dar olunca çıkaramadı kollarını omuzuna atıp elini alt taraftan çıkararak kollarını yıkadı. Alnıyla birlikte sarıklarını ve mestlerini de meshetti.” (Müslim, Tahara: 23; Ebû Davud, Tahara: 57)

88- SARIK ÜZERİNE MESH NASIL YAPILIR?

108- Muğîre b. Şu’be (r.a) aktarıyor: “İki özellik var ki onları Rasûlullah (s.a.v)’den gördükten sonra başka bir kimseye sorma ihtiyacı duymadım;

1- Rasûlullah (s.a.v) ile beraber bir yolculukta idik, Rasûlullah (s.a.v) tuvalet ihtiyacını gidermek için bizden uzaklaştı sonra gelip abdest aldı. Alnını ve sarığının iki tarafını ve mestlerini meshetti.

2- Devlet başkanı durumunda olan birinin diğer bir kimsenin arkasında namaz kılmasıdır. Yine Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bir yolculukta idik şu olaya şahit oldum. Namaz vakti gelmişti de Rasûlullah (s.a.v) namaza gecikmişti. Onlar da, İbn Avf’ı imam yaparak namaza durdular ve namazlarını kıldılar. Daha sonra Rasûlullah (s.a.v), İbn Avf‘ın arkasında namazını kıldı kalan kısmını da kendi başına tamamladı. (Müslim, Tahara: 23; Ebû Davud, Tahara: 57)

89- AYAKLARI YIKAMANIN GEREKLİLİĞİ

109- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ebû’l Kasım (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Abdest alırken topuklarını yıkamayan kimsenin ateşten çekeceğine yazıklar olsun.”** (Buhârî, Vudu’: 30; Tirmizî, Tahara: 31)

110- Abdullah b. Amr (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), abdest alan bir gurubu gördü. Topuklarının kuru olduğunu fark edince şöyle buyurdu: **“Vay.. abdest alırken topuklarını iyice yıkamayanların ateşten çekeceğine. Abdest alırken suyu her tarafa götürerek abdestinizi eksiksiz alın.”** (Buhârî, Vudu’: 30; Tirmizî, Tahara: 31)

90- AYAKLARI YIKAMAYA HANGİSİNDEN BAŞLANIR?

111- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v); temizlikte, ayakkabılarını giymede, saçını taramada sağdan başlamayı severdi.” (Buhârî, Vudu’: 32; İbn Mâce, Tahara: 42)

91- AYAKLAR HANGİ ELLE YIKANMALI?

112- Kaysî (r.a)’den aktarılmıştır. Kaysî bir yolculukta Rasûlullah (s.a.v) ile beraberdi. Kendisine abdest suyu getirildi. Kaysî sözünü şöyle sürdürdü: “Kaptan ellerine su döktü ellerini bir sefer yıkadı, yüzünü ve kollarını da yine bir sefer yıkadı. İki ayağını da sağ eliyle yıkadı.” (Sadece Nesâî rivâyet etmiştir.)

92- PARMAKLAR ARASINI OVUŞTURMAK (HİLALLEMEK)

113- Asım b. Lakît (r.a) babasından aktarıyor ve şöyle diyor: “Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Abdest alırken abdestini tam ve eksiksiz al, suyu her tarafına ulaştır ve parmak aralarını da ovala (hilalle).”** (Tirmizî, Tahara: 30; İbn Mâce, Tahara: 54)

93- AYAKLAR KAÇ SEFER YIKANMALI?

114- Ebû Hayye el Vadi (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ali b. ebi Talib’i abdest alırken gördüm; avucunu iki defa yıkadı, ağzına ve burnuna üçer defa su verdi, yüzünü üç sefer yıkadı, kollarını üçer sefer yıkadı, başını meshetti. Ayaklarını üçer kere yıkadı ve şöyle dedi: “İşte bu; Rasûlullah (s.a.v)’in abdest alma şeklidir.” (Tirmizî, Tahara: 36; Ebû Davud, Tahara: 51)

94- ABDEST ORGANLARINI YIKAMANIN SINIRI

115- Osman'ın kölesi Humran (r.a)'ın haber verdiğine göre: Osman, abdest almak için su isteyip abdest almaya başladı ellerini üçer kere yıkadı sonra ağzına su alıp çalkaladı, burnuna su alıp sümkürdü sonra yüzünü üç sefer yıkadı, sonra sağ kolunu dirseğine kadar üç defa sonra sol kolunu aynı şekilde yıkayıp başını meshetti, sonra sağ ayağını topuklarına kadar üç defa sonra sol ayağını aynı şekilde yıkayıp şöyle dedi: "Rasûlullah (s.a.v)'i benim aldığım şu abdest gibi abdest alırken gördüm. Sonra şöyle devam etti: Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: "Kim benim aldığım şu abdest gibi abdest alır da sonra kalkıp iki rekat namaz kılarsa ve kıldığı bu namazda hatırına dünyalık getirmezse Allah onun geçmiş günahlarını affeder." (Buhârî, Vudu': 25; İbn Mâce, Tahara: 57)

95- AYAKKABILARLA ABDEST

116- Ubeyd b. Cüreyc (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer'e dedim ki: "Ayağına şu sebti denilen ayakkabıyı giyip abdest aldığını gördüm." İbn Ömer (r.a)'de: "Ben de: Rasûlullah (s.a.v)'i o ayakkabıları giyerek abdest alırken gördüm" dedi. (Buhârî, Vudu': 31; Ebû Davud, Tahara: 50)

96- MESTLER ÜZERİNE MESHETMEK

117- Cerir b. Abdillah (r.a) aktarmıştır. Kendisi bir seferinde abdest almış mestleri üzerine meshetmişti. Kendisine sadece mesh mi ediyorsun? Denilmişti. O da: "Rasûlullah (s.a.v)'i mestleri üzerine meshederken gördüm" dedi. Cerir'in bu sözü Abdullah'ın arkadaşlarının hoşuna giderdi. Cerir Rasûlullah (s.a.v)'in vefatına yakın Müslüman olmuştu. (Buhârî, Vudu': 51; İbn Mâce, Tahara: 84)

118- Amr b. Ümeyye et Damri (r.a)'in babasından aktarmıştır. Kendisi bizzat Rasûlullah (s.a.v)'in abdest alıp mestleri üzerine meshettiğini görmüştü. (Buhârî, Vudu': 51; İbn Mâce, Tahara: 84)

119- Üsâme b. Zeyd (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ve Bilal bir sokağa girmişlerdi. Rasûlullah (s.a.v), tuvalet ihtiyacını gidermek için gitti sonra geldi. Üsâme diyor ki: Ben Bilal'e Rasûlullah (s.a.v)'in ne yaptığını sordum. O da dedi ki: "Rasûlullah (s.a.v), tuvalet ihtiyacını giderdi sonra abdest alıp yüzünü ve ellerini yıkadı başını ve mestlerini meshetti ve namaz kıldı." (Sadece Nesâî rivâyet etmiştir.)

120- Sa'd b. ebi Vakkas (r.a) şöyle diyor: "Rasûlullah (s.a.v) mestleri üzerine meshetmişti." (Buhârî, Vudu': 51; İbn Mâce, Tahara: 84)

121- Yine Sa'd b. ebi Vakkas (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) mestler üzerine mesh konusunda: **"Onda bir mahzur yoktur"** buyurdu. (Buhârî, Vudu': 51; İbn Mâce, Tahara: 84)

122- Muğîre b. Şu'be (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) tuvalet ihtiyacını gidermek için çıkmıştı döndüğünde onu su dolu bir kapla karşıladım, sudan döktüm ellerini ve yüzünü yıkadı sonra kollarını yıkamak istedi. Cübbenin kolları dar olduğu için kollarını cübbenin altından çıkardı ve yıkadı daha sonra mestleri üzerine meshedip bize namaz kıldırdı. (Buhârî, Vudu': 51; Müslim, Tahara: 23)

123- Muğîre b. Şu'be (r.a)'in babasından aktardığına göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) tuvalet ihtiyacını gidermek için çıkmıştı. Muğîre içinde su dolu bir kapla arkasından gitti. Rasûlullah (s.a.v) tuvalet ihtiyacını giderdikten sonra O'na o sudan döktü. Rasûlullah (s.a.v) abdest alıp mestleri üzerine meshetti." (Buhârî, Vudu': 51; Müslim, Tahara: 23)

97- YOLCULUKTA MESTLER ÜZERİNE MESHETMEK

124- Hamza b. Muğîre b. Şu'be (r.a), babasından aktararak şöyle diyor: "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bir yolculukta idim. Bana: **"Ey Muğîre geride kal. Ey insanlar sizler devam edin"** dedi. Bunun üzerine ben geride kaldım, yanımda bir su kabı vardı, insanlar yollarına devam ettiler. Rasûlullah (s.a.v) tuvalet ihtiyacı için uzaklaştı. Dönüp gelince abdest suyu dökmek için yanına yaklaştım. Üzerinde Rum malı bir cübbe vardı ki kolları dar idi, ellerini cübbenin kolundan çıkarmak istedi dar olduğu için çıkaramadı ve cübbenin altından çıkardı yüzünü ve ellerini yıkayıp başını meshedip mestleri üzerine meshetti. (Müslim, Tahara: 22; Ebû Davud, Tahara: 59)

98- ÇORAP VE AYAKKABI ÜZERİNE MESHETMEK

125- Muğîre b. Şu'be (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) çorapları ve ayakkabıları üzerine meshetmiştir. Ebû Abdurrahman diyor ki: Ebû Kays'ın bu rivâyetine uyan hiçbir kimseyi bilmiyorum. Doğru olan rivâyet Muğîre'nin; **"mestler üzerine meshetti"** rivâyetidir. (Tirmizî, Tahara: 74; İbn Mâce, Tahara: 88)

99- YOLCULUKTA MEST ÜZERİNE MESHETMENİN MÜDDETİ

126- Saffan b. Assâl (r.a) şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) yolculukta bize mestlerimizi üç gün üç gece çıkarmamak üzere izin verdi." (Müslim, Tahara: 24; İbn Mâce, Tahara: 86)

127- Zirr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Saffan b. Assâl'e mest üzerine meshetmenin hükmünü sordum şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v) cünüplük dışında küçük abdest bozmak, büyük abdest bozmak ve uyku gibi hallerden dolayı üç gün boyunca yolculukta mestlerimizi çıkarmaksızın üzerine meshetmeyi emrederdi. (Müslim, Tahara: 74; İbn Mâce, Tahara: 88)

100- YOLCU OLMAYAN KİMSE İÇİN MEST ÜZERİNE MESHETMENİN MÜDDETİ

128- Ali b. ebi Talib (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) mest üzerine meshin süresini yolcu için, üç gün üç gece; yolcu olmayan kimse için ise, bir gün bir gece olarak tayin etti. (Müslim, Tahara: 24; İbn Mâce, Tahara: 86)

129- Şureyh b. Hânî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Aîşe (r.anha)'dan mestler üzerine meshetmenin hükmünü sordum o da Ali'ye git o bu konuda benden daha bilgilidir dedi. Bunun üzerine Ali'ye geldim meshetmenin hükmünü sordum. Rasûlullah (s.a.v) bize meshettikten sonra yolcu olmayanın bir gün bir gece, yolcunun ise; üç gün üç gece mestlerini çıkarmadan durabileceğimizi emrederdi." (Müslim, Tahara: 74; İbn Mâce, Tahara: 87)

101- ABDESTİ BOZULMAYAN KİMSENİN ABDESTİ NASILDIR?

130- Nezzal b. Sebre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ali'yi gördüm öğle namazını kıldı ve insanların dertlerini dinlemek üzere oturdu. İkindi vakti girince bir su kabı getirdiler ondan bir avuç su aldı o su ile yüzünü, kollarını, başını ve ayaklarını meshetti, sonra suyun artan kısmını ayakta içip şöyle dedi: Bazı kimseler bu yaptığımdan hoşlanmıyorlar. Halbuki ben Rasûlullah (s.a.v)'i böyle yaparken gördüm, işte bu yaptığım şey abdesti bozulmayan kimsenin abdestidir. (Tirmizî, Tahara: 37; İbn Mâce, Tahara: 45)

102- HER NAMAZ İÇİN ABDEST ALMAK

131- Enes (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e küçük bir kap getirdiler ondan abdest aldı. Ravi ben Enes’e: “Rasûlullah (s.a.v) her namaz için abdest alır mıydı?” diye sordum. “Evet” dedi. Ravi ben de: “Ya sizler” dedim. Enes: Abdestimiz bozulmadıkça namazlarımızı kılarız dedi o zaman ben: “Biz bütün namazlar için abdest alıp öylece kılardık” dedim. (Müslim, Tahara: 25; Tirmizî, Tahara: 44)

132- İbn Abbas (r.a)’den rivâyete göre: Rasûlullah (s.a.v) tuvaletten çıkmıştı kendisine yemek hazırlanmıştı oradakiler: “Abdest suyu getirmeyelim mi?” dediler. Rasûlullah (s.a.v): **“Ben namaz kılacağımda abdest almakla emir olundum”** buyurdular. (Müslim, Tahara: 25; Tirmizî, Tahara: 44)

133- İbn Büreyde (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: “Rasûlullah (s.a.v) her namaz için abdest alırdı. Mekke fethi günü namazlarını tek bir abdestle kılmıştı. O zaman Ömer: “Ey Allah’ın Rasûlü! Şimdiye kadar yapmadığın bir şeyi yaptın deyince; **“Bilerek yaptım Ey Ömer”** buyurdu.” (Müslim, Tahara: 25; Tirmizî, Tahara: 44)

103- ELBİSEYE SU SERPMEK

134- Hakem (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: “Rasûlullah (s.a.v) abdest aldığında bir avuç su alır ve elbisesine serperek işte böyle yapacaksınız” derdi.

Şu’be bunu açıklayarak: “Avret mahalline yakın yere su serperdi” diyor. İbrahim’e bu durumu anlattım o da hayret etti. (İbn Mâce, Tahara: 58; Tirmizî, Tahara: 38)

135- Hakem b. Süfyan (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) abdest aldıktan sonra avret mahalline su serperken gördüm.” (İbn Mâce, Tahara: 58; Tirmizî, Tahara: 38)

104- ABDEST SUYUNUN ARTANINDAN İSTİFADE ETMEK

136- Ebû Hayye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ali’yi gördüm abdest organlarını üçer defa yıkayarak abdest aldı sonra kalktı ve abdest suyunun arta kalanını içti ve şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v)’de benim yaptığım gibi yapmıştır.” (Tirmizî, Tahara: 37; Ebû Davud, Tahara: 50)

137- Avn b. ebi Cuhayfe (r.a), babasından aktarmıştır: “Bahta’da Rasûlullah (s.a.v) ile beraber bulundum. Bilal, Rasûlullah (s.a.v)’in abdestin

den arta kalan suyu çıkarmıştı, insanlar ondan alabilmek için koşuştular. Ben de bir miktarını almıştım. Namaz kıldıracağı için Rasûlullah (s.a.v)'in önüne bir sütre diktim. Eşekler, köpekler ve kadınlar önünden geçtikleri halde Rasûlullah (s.a.v) cemaate namaz kıldırdı." (Ebû Davud, Salat: 110; Buhârî, Vudu': 42)

138- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir:Hastalanmıştım Rasûlullah (s.a.v) ve Ebû Bekir beni ziyarete gelmişlerdi. Beni baygın vaziyette bulmuşlardı. Rasûlullah (s.a.v) abdest aldı ve abdest suyundan üzerime serpti. (Buharî, Vudu': 42; Tirmizî, Tahara: 38)

105- NAMAZ İÇİN ABDEST MUTLAKA GEREKLİDİR

139- Ebû'l Melîh (r.a) babasından aktarıyor ve diyor ki: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah abdestsiz namazı ve hırsızlık maldan yapılan sadakayı asla kabul etmez."** (Tirmizî, Tahara: 1; Müslim, Tahara: 2)

106- ABDEST ALMADA AŞIRI GİTMEK

140- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden naklediyor, şöyle anlatıyor: Bir bedevî Peygamber (s.a.v)'e gelerek, "abdest nasıl alınır?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de ona: Abdest organlarını üçer sefer yıkayarak abdestin nasıl alındığını gösterdi ve şöyle buyurdu: **"Abdest böylece alınır, kim bu yaptığımdan fazlasını yapmaya kalkarsa günah işlemiş, aşırı gitmiş, zulmetmiş ve haksızlık yapmış olur."** (İbn Mâce, Tahara: 48; Ebû Davud, Tahara: 45)

107- ABDESTİ RASÛLULLAH (S.A.V)'İN EMRETTİĞİ ŞEKİLDE TAM VE EKSİKSİZ ALMAK

141- Abdullah b. Ubeydullah b. Abbas (r.anhüm)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Abbas'ın yanında oturuyorduk şöyle dedi: "Vallahi Rasûlullah (s.a.v) bize, diğer insanlardan ayrı olarak üç şeyin dışında bir şey emir etmedi;

1- Abdesti tam ve noksansız almamızı,

2- Sadaka yemememizi,

3- Atla eşeği çiftleştirmemizi. (Tirmizî, Cihad: 23; Ebû Davud, Cihad: 59)

142- Abdullah b. Amr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), **"abdesti tam ve noksansız şekilde alınız"** buyurdular. (İbn Mâce, Tahara: 49; Buhârî, Vudu': 30)

108- ABDESTİ GÜZELCE ALMANIN DEĞER VE KIYMETİ

143- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’ın günahları ne ile silip yok ettiğini ve dereceleri ne ile yükselttiğini size haber vereyim mi? Her türlü zorluklara rağmen abdesti en güzel şekliyle almak, mescidlere namaz kılmak için giderken adımları çoğaltmak, bir namazdan sonra diğer namazı kılmak için büyük bir arzuyla beklemek. İşte tüm bunlar sizin ibadetler konusundaki en büyük cihadınızdır. İşte bunlar sizin ibadetler konusundaki en büyük cihadınızdır. İşte bunlar sizin ibadetler konusundaki en büyük cihadınızdır.”** (İbn Mâce, Tahara: 50; Tirmizî, Tahara: 39)

109- EMİR EDİLEN ŞEKİLDE ABDEST ALMANIN SEVABI

144- Asım b. Süfyan es Sekafî (r.a)’den aktarılmıştır: Onlar Selasil savaşına katılmışlardı, savaş onları bazı şeylerden alıkoymuştu. Savaştılar sonra Muaviye’nin yanına döndüler. Muaviye’nin yanında Ebû Eyyûb ve Ukbe b. Amir vardı. Asım dedi ki: “Ey Ebû Eyyub, bu savaş bu yıl bizi pek çok şeyden alıkoymuştur. Halbuki bize Rasûlullah (s.a.v) den: **”Kim şu dört mescidde (Mekke, Medine, Kudüs ve Kuba) namaz kılarsa günahları affolunur”** diye duymuştuk. Bunun üzerine Eyyub; ey kardeşimin oğlu, bundan daha kolayını sana haber vereyim mi? Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle buyurduğunu duydum: **“Her kim emrolunduğu şekilde güzelce abdest alır ve emrolunduğu şekilde namazını kılarsa geçmiş günahları bağışlanır.”** Öyle değil mi ey Ukbe? Ukbe b. Amir de: “Evet öyledir” dedi. (Dârimî, Tahara: 27; İbn Mâce, İkamat-üs Salat: 193)

145- Osman b. Affan (r.a) Rasûlullah (s.a.v)’den aktararak şöyle demiştir: “Kim emredildiği şekilde abdestini güzelce alıp beş vakit namazını da yine aynı şekilde kılarsa, bu abdest ve namaz arasındaki işlediği günahlara keffaret olur.” (Müslim, Tahara: 4; İbn Mâce, Tahara: 57)

146- Osman (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Bir kimse abdestini güzelce alır, namazını da emrolunduğu şekilde kılarsa kıldığı her iki namaz arasındaki günahları mutlaka affolunur.”** (Müslim, Tahara: 4; İbn Mâce, Tahara: 57)

147- Ebû Umâme el Bâhilî (r.a) diyor ki: Amr b. Abese (r.a)'den işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v)'e, "abdest nasıl alınır" diye sordum şöyle buyurdu: **"Evet abdest aldığında ellerini yıkayıp iyice temizlediğinde ellerinle işlediğin günahlar parmak aralarından ve tırnak aralarından çıkar gider. Ağzına su verip çalkaladığında ve burnuna su verip burnunu temizlediğinde, yüzünü ve dirseklere kadar kollarını yıkadığında, başını meshedip ayaklarını topuklarına kadar yıkadığında tüm günahlarından temizlenmiş olursun. Sırf Allah'ın rızası için yüzünü secdeye koyarsan, annenin seni doğurduğu günkü gibi günahlarından temizlenmiş olursun."**

Ebû Umâme der ki: Ey Amr b. Abese ne söylediğine iyi bir bak, bunların hepsi bir anda mı söylendi dedim. Şöyle dedi: "Vallahi yaşım ilerledi, ölümüm de yaklaştı ne ihtiyacım var ki Rasûlullah (s.a.v) adına yalan söyleyeyim. Bütün bu söylediklerimi Rasûlullah (s.a.v)'den kulaklarım duydu, kalbim de belledi." (Müslim, Tahara: 11; Muvatta', Tahara: 6)

110- ABDEST BİTİNCE NE SÖYLENECEK?

148- Ömer b. Hattab (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim abdestini güzelce alır sonra da: "Allah'tan başka gerçek ilâh olmadığına Muhammed (s.a.v)'in de onun kulu ve elçisi olduğuna şahitlik ederim" derse, ona Cennet'in sekiz kapısı açılır hangisinden dilerse ondan girer."** (Tirmizî, Tahara: 41; Ebû Davud, Tahara: 64)

111- ABDEST ORGANLARI KIYAMET GÜNÜNDE PARLAYACAK MI?

149- Ebû Hazım (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebû Hüreyre abdest alırken ben onun arkasındaydım, kollarını neredeyse koltuk altlarına kadar yıkamıştı. Bunun üzerine ben: "Ey Ebû Hüreyre bu nasıl abdesttir?" diye sordum. Bana şöyle dedi: "Ey Ferruh oğlu siz burada mısınız? Sizin burada olduğunuzu bilseydim bu şekilde abdest almazdım. Dostum Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu duydum: **"Mü'min'in ziyneti** (abdest organlarının kıyamette pırıl pırıl olması) **abdest suyunun ulaştığı yerlere kadardır."** (Müslim, Tahara: 12; Muvatta', Tahara: 6)

150- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir mezarlığa uğradı ve: **"Ey Mü'minler topluluğu, selâm olsun size..."** Biz de: "İnşaallah size katılacağız" diyerek; **"Kardeşlerimi görmekten dolayı**

sevindim” buyurdu. Oradakiler: “Ey Allah’ın Rasûlü! Biz senin kardeşin değil miyiz?” dediler. Rasûlullah (s.a.v): **“Siz benim ashabımsınız, kardeşlerim ise henüz gelmediler. Ben onları Kevser havuzunun başında bekleyeceğim”** buyurdu. Onlarda: “Ümmetinden senden sonra gelecekleri nasıl biliyorsun?” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Düşünün bakalım bir adamın siyah atlar arasında alnı beyaz, ayakları beyaz sekili bir atı olsa onu tanımaz mı?”** “Evet” tanır dediler. O zaman Rasûlullah (s.a.v): **“İşte benden sonra gelecek olan kardeşlerim kıyamet günü aldıkları abdestten dolayı yüzleri pırıl pırıl parlayacak, abdest organları da yine pas parlak olarak oraya geleceklerdir. Ben de onları Kevser havuzu başında karşılayacağım”** buyurdu. (Ebû Davud, Tahara: 66; Müslim, Tahara: 12)

112- GÜZELCE ABDEST ALIP İKİ REKAT NAMAZ KILANIN SEVABI

151- Ukbe b. Âmir el Cuheni (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Her kim abdest alır, abdestini de güzel bir şekilde alırsa sonra da kalbini ve yönünü Allah’a çevirerek yani sırf Allah rızası için iki rekat namaz kılarsa Cennet ona vacip olur.”** (Müslim, Tahara: 39; Muvatta', Tahara: 6)

113- ABDESTİ BOZUP BOZMAYAN ŞEYLER

152- Ali b. ebi Talib (r.a) anlatıyor: “Benden sık sık mezi gelirdi, Peygamber (s.a.v)’in kızı ise nikahımdaydı. Bu yüzden mezi’nin durumunu Rasûlullah (s.a.v)’e sormaktan utandım, yanımda oturan bir adama bunu Rasûlullah (s.a.v)’e sormasını istedim o da sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Mezi gelince abdest alması gerekir.** (gusül gerekmez)” buyurdular. (Muvatta', Tahara: 13; Tirmizî, Tahara: 82)

153- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Mikdad (r.a)’e; bir kimse cinsel ilişkide bulunmaksızın hanımıyla oynaşır ve bu durumda kendisinden mezi gelirse ne yapmalıdır?” dedi. Bu soruyu Peygamber (s.a.v)’e sor, kızı benim nikahlım olması dolayısıyla utanıp soramıyorum dedim. O da sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyurdu: **“Tenasül organını yıkar, namaz abdesti gibi abdest alır.”** (Tirmizî, Tahara: 82; Buhârî, Gusül: 13)

154- Ali b. ebi Talib (r.a) anlatıyor: Benden sık sık mezi gelirdi. Rasûlullah (s.a.v)’in kızı nikahımda olduğu için bu meseleyi sormasını

Ammar b. Yasir'den istedim. Rasûlullah (s.a.v) de: **"Abdest alması yeterlidir"** buyurdu. (Buhârî, Gusül: 13; Tirmizî, Tahara: 82)

155- Rafi' b. Hadîc (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ali b. ebi Talib, Ammar'a mezi konusunu Rasûlullah (s.a.v)'e sormasını istedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Tenasül organını yıkar ve abdest alır"** buyurdular. (Tirmizî, Tahara: 82; Buhârî, Gusül: 13)

156- Mikdad b. Esved (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ali b. ebi Talib, Mikdad'a: "Bir adam karısına yaklaşır da kendisinden mezi gelirse ne yapması gerekir?" dedi. "Bunu Rasûlullah (s.a.v)'e sor" dedim. "Rasûlullah (s.a.v)'in kızı benim nikahımdadır, ben sormaya utanıyorum" dedi. Mikdad diyor ki: Bu durumu Rasûlullah (s.a.v)'e sordum şöyle buyurdu: **"Sizden biriniz mezi görünce tenasül organını yıkasın ve namaz abdesti gibi abdest alsın."** (Tirmizî, Tahara: 82; Buhârî, Gusül: 13)

157- Ali b. ebi Talib (r.a) anlatıyor: Fatıma nikahlım olduğu için mezi konusunu Rasûlullah (s.a.v)'e sormaktan utandım. Mikdad b. Esved'e sormasını istedim o da sordu. Rasûlullah (s.a.v): **"Mezi için abdest yeterlidir"** buyurdu. (Tirmizî, Tahara: 82; Buhârî, Gusül: 13)

114- BÜYÜK VE KÜÇÜK ABDEST BOZMAK AYRICA UYKUDAN DOLAYI SADECE ABDEST ALMAK GEREKİR.

158- Zirr b. Hubeyş (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Safvan b. Assal denilen biriyle konuşmaya geldim, kapısının önüne oturdum. Evinden çıkıp beni görünce, "hayrola ne işin var" dedi. Ben de: "İlim öğrenmek için geldim" dedim o da şöyle dedi: "Melekler ilim öğrenmek isteyen kimselere bu işten razı oldukları için o kimseye kanatlarını gererler. Neyi öğrenmek istersin?" dedi. Ben de: "Mestler üzerine meshetmenin hükmünü öğrenmek isterim" dedim. Şöyle dedi: "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bir yolculukta iken bize cünüplük dışında, küçük abdest, büyük abdest ve uyumaktan dolayı mestlerimizi üç gün, üç gece çıkarmamamızı emrederdi." (Tirmizî, Tahara: 71; İbn Mâce, Tahara: 84)

115- BÜYÜK VE KÜÇÜK ABDEST BOZMAK AYRICA UYKUDAN DOLAYI SADECE ABDEST ALMAK GEREKİR

159- Zirr b. Hubeyş (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Safvan b. Assal şöyle demiştir: "Biz Rasûlullah (s.a.v) ile beraber bir yolculuğa çıktığımızda cünüplük dışında; uyku, küçük abdest ve büyük abdestten

dolayı mestlerimizi üç gün üç gece çıkarmamamızı emrederdi. (Yani mestlerimiz üzerine meshederek üç gün çıkarmaz idik sadece cünüp olan gusletmek için mestlerini çıkarırdı.) (Tirmizî, Tahara: 71; İbn Mâce, Tahara: 84)

116- YELLENMEKTEN DOLAYI ABDEST ALMAK

160- Abdullah b. Zeyd (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'e namazda (karnındaki seslerden dolayı) abdestin bozulup bozulmadığı konusu soruldu da Rasûlullah (s.a.v): **"Bir koku ve ses duymadığı sürece namazını bırakmasın"** buyurdular. (Tirmizî, Tahara: 56; Ebû Davud, Tahara: 82)

117- UYKUDAN KALKINCA ELLERİN YIKANMASI

161- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyet edildiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Biriniz uykudan uyanınca elini üç defa yıkamadıkça elini su kabına daldırmasın çünkü elinin gece uykusunda nerelere dokunduğunu bilemez."** (Tirmizî, Tahara: 19; Muvatta', Tahara: 2)

118- NAMAZDA UYUKLAMAK

162- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Kişi namazda uyuklarsa namaz kılmayı bıraksın zira farkında olmadan kendisine beddua edebilir."** (Buhârî, Vudu' 56; Tirmizî, Salat: 263)

119- TENASÜL ORGANINA DOKUNMAK ABDESTİ BOZAR MI?

163- Urve b. Zübeyr (r.a)'den aktarıldığına göre, şöyle diyordu: Mervan b. Hakem'in yanına girmiştim. Abdest konularından konuşuyorduk. Mervan: "Tenasül organına dokunmaktan dolayı abdest almak gerekir" dedi. Ben de: "Bu konuyu bilmiyorum" dedim. Mervan dedi ki: "Büsre binti Safvan; Rasûlullah (s.a.v)'den: **"Biriniz tenasül organına dokunduğunda abdest alsın"** sözünü duyduğunu bana aktarmıştır. (Ebû Davud, Tahara: 70; Muvatta', Tahara: 15)

164- Urve b. Zübeyr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Mervan, Medine valisi iken; eliyle tenasül organına dokunan kimsenin abdest alması gerektiğini söylemişti. Ben de bunu kabul etmeyip şöyle dedim: "Tenasül organına dokunan kimseye abdest alması gerekmez." Mervan da: "Büsre binti Safvan'ın Rasûlullah (s.a.v)'den işittiğine göre: **"Tenasül organına dokunmakla abdest almak gerekir"** demişti dedi.

Mervan, muhafızlarından birini çağırarak Büsre'ye gönderip kendisine naklettiği bu hadisi bizzat kendisinden duyuncaya kadar Mervan ile münakaşaya devam ettim. (Muvatta', Tahara: 15; Ebû Davud, Tahara: 70)

120- TENASÜL ORGANINA DOKUNMAK ABDESTİ BOZMAZ

165- Talk b. Ali (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Bir heyet olarak yola çıktık ve Rasûlullah (s.a.v)'in huzuruna vardık. O'nun siyasi otoritesini kabul edip, birlikte namaz kıldık. Rasûlullah (s.a.v) namazı bitirince bedevi gibi biri gelerek; "Ey Allah'ın Rasûlü! Bir kimse namazında tenasül organına dokunsa namazı ve abdesti bozulur mu?" dedi. Rasûlullah (s.a.v) de: **"O senin vücudundan bir parça değil midir?"** diye cevap verdi. (Tirmizî, Tahara: 61; İbn Mâce, Tahara: 64)

121- ARZU DUYMAKSIZIN HANIMINA DOKUNMAK ABDESTİ BOZMAZ

166- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) geceleri evde teheccüt namazı kılar bende onun önünde cenaze uzatılmış gibi uzunlamasına uzanıp uyurdum. Vitir kılacağı zaman ise ayağıyla beni dürter ve uyandırırdı." (Buhârî, Salat: 22; Müslim, Salat: 51)

167- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'in önünde uzunlamasına uzanıp yatarken beni görebilirdiniz. Rasûlullah (s.a.v) geceleri teheccüt namazı kılar, secde etmek istediğinde ayağıma dürterdi ben de ayaklarımı kendime doğru çekerdim. O da secde ederdi. (Buhârî, Salat: 22; Müslim, Salat: 51)

168- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ben Rasûlullah (s.a.v)'in önünde uyurdum, ayaklarım da onun secde edeceği kıble yönündeydi. Secde edeceğinde bana dokunur ben de ayaklarımı kendime doğru toplardım, o secdeden kalktığı zaman ise ayaklarımı uzatırdım o günlerde evlerde kandil yoktu." (Buhârî, Salat: 22; Müslim, Salat:51)

169- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Bir gece Rasûlullah (s.a.v)'in yanımda olmadığını fark ettim elimle onu aramaya başladım elim onun ayaklarına dokundu, ayakları dik durumda olup secde vaziyetinde idi ve şöyle diyordu: **"Allah'ım gazabından rızana, cezalandırmandan affına, senden Sana sığınırım Seni gerektiği şekilde övemem, sen kendini övdüğün gibisin."** (Buhârî, Salat: 22; Müslim, Salat: 51)

122- KİŞİNİN HANIMINI ÖPMESİ ABDESTİ BOZMAZ

170- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) hanımlarından bir kısmını öper sonra abdest almaksızın namaz kılardı.

Ebû Abdurrahman: "Her ne kadar bu hadis mürsel ise de bu konuda bundan daha güzel bir hadis yoktur der."

Â'meş bu hadisi, Habib b. ebi Sabit ve Urve vasıtası ile Aişe'den rivâyet etmiştir.

Yahya el Kattan; Habib'în Urve'den ve Aişe'den naklettiği bu hadisi ve yine aynı kişiler tarafından rivâyet edilen **"Kan damlaları seccade üzerine aksa bile abdest almak gerekmez"** hadisini bize aktarmıştır. (Tirmizî, Tahara: 63; İbn Mâce, Tahara: 69)

123- ATEŞTE PİŞEN ŞEYLER YENİLİNCE ABDEST GEREKİR Mİ?

171- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Ateşte pişen bir şey yedikten sonra abdest alınız."** (İbn Mâce, Tahara: 66; Tirmizî, Tahara: 59)

172- Yine Ebû Hüreyre (r.a) şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle demişti: **"Ateşte pişen bir şey yedikten sonra abdest alınız."** (İbn Mâce, Tahara: 66; Tirmizî, Tahara: 59)

173- İbrahim b. Kârız (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebû Hureyre'yi mescidin yanı başında abdest alırken gördüm şöyle dedi: Peynir kurusu (keş) yemiştim ondan dolayı abdest alıyorum. Rasûlullah (s.a.v)'in ateşte pişen bir şey yendikten sonra abdest almayı emrettiğini işitmiştim." (İbn Mâce, Tahara: 66; Tahara: 59)

174- Muttalib b. Abdullah b. Hantab (r.a)'den rivâyete göre, şöyle diyor: İbn Abbas diyor ki; Allah'ın Kitab'ında helâl olduğunu görüp bildiğim bir şey ateşte pişti diye abdest mi alacağım. Bunun üzerine: Ebû Hüreyre yerden çakıl taşları topladı ve bu çakıl taşları sayısınca yemin ederim ki, Rasûlullah (s.a.v), **"Ateşte pişen bir şey yedikten sonra abdest alınız"** buyurdu dedi. (İbn Mâce, Tahara: 66; Tirmizî, Tahara: 59)

175- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ateşte pişen bir şeyi yedikten sonra abdest alınız."** (İbn Mâce, Tahara: 66; Tirmizî, Tahara: 59)

176- Ebû Eyyub (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ateşte pişen bir şey yedikten sonra abdest alınız."** (İbn Mâce, Tahara: 66; Tirmizî, Tahara: 59)

177- Ebû Talha (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Ateşte pişen bir şey yedikten sonra abdest alınız."** (İbn Mâce, Tahara: 66; Tirmizî, Tahara: 59)

178- Ebû Talha (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ateşte pişip kızarmış bir şey yedikten sonra abdest alınız."** (İbn Mâce, Tahara: 66; Tirmizî, Tahara: 59)

179- Zeyd b. Sabit (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Ateşte pişen bir şey yedikten sonra abdest alınız."** (İbn Mâce, Tahara: 66; Tirmizî, Tahara: 59)

180- Ebû Süfyan b. Said b. Ahnes b. Şerîk (r.a) anlatıyor: Peygamber (s.a.v)'in hanımı ve teyzem Ümmü Habibe'nin yanına gitmiştim bana Sevik (un) çorbası içirdi ve sonra şöyle dedi: "Ey yeğenim, abdest al çünkü Rasûlullah (s.a.v): **"Ateşte pişen bir şey yedikten sonra abdest alınız"** buyurdu. (İbn Mâce, Tahara: 66; Tirmizî, Tahara: 59)

181- Ebû Süfyan b. Said b. Ahnes (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'in hanımlarından Ümmü Habibe kendisine şöyle dedi: Sevik (un) çorbası içti (veya içirdi) ve Ey yeğenim, abdest al çünkü ben Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle buyurmuştu: **"Ateşte pişen bir şey yiyip içince abdest alınız."** (İbn Mâce, Tahara: 66; Tirmizî, Tahara: 59)

124- ATEŞTE PİŞEN ŞEYLER YENİNCE ABDEST GEREKMEZ

182- Ümmü Seleme (r.a)'den rivâyete göre: Rasûlullah (s.a.v) bir koyunun etinin ön kolundan yemişti de, o sırada Bilal geldi ve abdest almaksızın onunla birlikte namaza gitti. (Tirmizî, Tahara: 59; Ebû Davud, Tahara: 75)

183- Süleyman b. Yesar (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ümmü Seleme' nin yanına girmiştim bana şunu anlattı: Rasûlullah (s.a.v), ihtilam olmaksızın kendi isteği ile hanımlarıyla münasebette bulunur, cünüp olarak imsak vaktine kadar uyur sonra oruca niyet ederdi. Ümmü Seleme bu hadisle birlikte bana şunu da anlattı: "Rasûlullah (s.a.v)'e kızartılmış et hazırladım, ondan yedi ve abdest almaksızın namaz kıldı." (Tirmizî, Tahara: 59; Ebû Davud, Tahara: 75)

184- İbn Abbas (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'in ekmekle et yediğini sonra abdest almaksızın namaz kıldığına şahit oldum." (Tirmizî, Tahara: 59; Ebû Davud, Tahara: 75)

185- Muhammed b. Münkedir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Câbir b. Abdullah'tan işittim şöyle diyordu: **"Ateşte pişen bir şeyi yemenin abdesti bozup bozmayacağı konusunda Rasûlullah (s.a.v)'in son yaptığı uygulama abdest almamaktır."** (Tirmizî, Tahara: 59; Ebû Davud, Tahara: 75)

125- KAVURULMUŞ UN VE BENZERİ ŞEYLER (KAVUT) YEDİKTEN SONRA AĞZI YIKAYIP ÇALKALAMAK

186- Süveyd b. Numan (r.a)'ın bize haber verdiğine göre, şöyle demiştir: "Hayber'in feth edildiği sene Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte sefere çıkmıştım, Hayber'e yakın bir yer olan Sahba'ya gelince, Rasûlullah (s.a.v) ikindi namazını kıldı sonra yemek hazırlanmasını istedi, kendisine sadece kavurulmuş un (kavut) getirildi. Onun su ile karıştırılıp çoğaltılmasını söyledi. O da yapıldı. Hep birlikte yedik, yemekten sonra, Rasûlullah (s.a.v) akşam namazını kılmaya kalktı yeniden abdest almaksızın sadece ağzını çalkaladı ve namaza durdu, biz de onun gibi yaptık." (Buhârî, Vudu': 59; Muvatta', Tahara: 5)

126- SÜT İÇTİKTEN SONRA AĞZI ÇALKALAMAK

187- İbn Abbas (r.a)'den rivâyet edildiğine göre: Rasûlullah (s.a.v), süt içtikten sonra su isteyip ağzını çalkaladı ve şöyle buyurdu: **"Süt yağlı bir gıdadır."** (Ebû Davud, Tahara: 78; İbn Mâce, Tahara: 68)

127- GUSLÜ GEREKTİREN VE GEREKTİRMEYEN ŞEYLER

188- Kays b. Asım (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Müslüman olduğum zaman Rasûlullah (s.a.v) bana su ve sidr (sabun) ile gusletmemi emretti. (Ebû Davud, Tahara: 131; Buhârî, Salat: 76)

128- MÜSLÜMAN OLMAK İSTEYEN ÖNCE GUSLEDER

189- Ebû Hüreyre (r.a) şöyle anlatıyor: Sümâme b. Üsâl el Hanefî mescidin yakınındaki bir havuza gidip guslettikten sonra mescide girdi ve: Allah'tan başka ilâh olmadığına, onun tek olduğuna, ortağı bulunmadığına, Muhammed'in de onun kulu ve Rasûlü olduğuna şahadet ederim dedi ve şöyle devam etti: "Ey Muhammed Allah'a yemin ederim ki, yeryüzünde en

çok nefret ettiğim yüz senin yüzündü. Fakat şimdi senin yüzünü bütün yüzlerden daha sevimli buldum. Umre yapmak istiyordum, bir atlı askerin beni yakaladı ve umre yapmama engel oldu. Bu konuda ne buyurursun?" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de onu müjdeledi ve hemencecik Umre yapmasını emretti. (Buhârî, Salat: 76)

129- MÜŞRİK BİR KİMSEYİ DEFNEDENİN GUSLETMESİ

190- Ali (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v)'e geldim ve: "Babam Ebû Talib öldü" dedim. **"Git onu defnet"** buyurdu. "Ama o müşrik olarak öldü" dedim. Yine: **"Git onu defnet"** buyurdu. Ebû Talib'i defnedip yanına geldiğimde: **"Guslet"** buyurdu. (Ebû Davud, Cenaiz: 70)

130- CİNSEL İLİŞKİDEN SONRA GUSÜL GEREKİR

191- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Biriniz hanımının el ve ayakları arasına oturur ve cinsel ilişkide bulunursa gusül etmek ona vacip olur."** (İbn Mâce, Tahara: 111)

192- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Biriniz hanımının el ve ayakları arasına oturur ve cinsel ilişkide bulunursa gusül etmesi ona vacip olur."** (İbn Mâce, Tahara: 111)

131- GUSÜL GEREKTİREN VE GEREKTİRMEYEN ŞEYLER

193- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Benden sık sık mezi gelirdi. Rasûlullah (s.a.v) bu konuda bana dedi ki: **"Mezi geldiğini gördüğün zaman tenasül organını yıka, namaz abdesti gibi abdest al, şehvet ve heyecanla meni aktığında ise guslet."** (Buhârî, Gusül: 13; Muvatta', Tahara: 13)

194- Yine Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Benden sık sık mezi gelirdi. Bu konuyu Rasûlullah (s.a.v)'e sordum şöyle buyurdular: **"Mezi geldiğini gördüğün zaman tenasül organını yıka ve abdest alıver. Heyecanlı ve şehvetli bir durumda meni geldiğinde ise gusül et."** (Buhârî, Gusül: 13; Muvatta', Tahara: 13)

132- KADINLARDA İHTİLAM OLURSA GUSLEDERLER

195- Ümmü Süleym (r.anha) Rasûlullah (s.a.v)'e erkeğin gördüğü rüya gibi rüya görüp te ihtilam olan kadının durumundan sordu da; Rasûlullah (s.a.v): **"Meni akmışsa gusül etsin"** buyurdular. (Buhârî, Gusül: 22; İbn Mâce, Tahara: 107)

196- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ümmü Süleym Rasûlullah (s.a.v) ile konuşuyordu ben de yanlarında oturuyordum. Ümmü Süleym şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasûlü! Allah gerçek ve hak olan şeyleri açıklamaktan çekinmez. Erkeklerin gördüğü gibi rüya görüp te ihtilam olan kadının gusül edip etmemesi hakkında ne dersin?" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de ona: **"Evet, gusül etmesi gerekir"** dedi. Aişe diyor ki: Ben Ümmü Süleym'e: "Yazıklar olsun sana hiç kadın böyle rüya görüp te ihtilam olur mu?" dedim. Rasûlullah (s.a.v) bana dönerek: **"Allah iyiliğini versin, peki anne ile çocuğu arasındaki benzerlik nereden geliyor."** buyurdular. (Buhârî, Gusül: 22; İbn Mâce, Tahara: 107)

197- Ümmü Seleme (r.anha)'dan rivâyete göre, bir kadın Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek şöyle dedi: Allah hakkı açıklamaktan çekinmez. İhtilam olduğu zaman kadının gusletmesi gerekir mi? Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Evet, meni geldiğini gördüğün zaman gusül edersin"** buyurdu. Bunun üzerine Ümmü Seleme güldü ve: "Kadın da ihtilam olur mu?" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Peki çocuk annesine nasıl ve niçin benzer?"** buyurdu. (Buhârî, Gusül: 22; İbn Mâce, Tahara: 107)

198- Havle binti Hakim (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e rüyasında kadının ihtilam olma durumunu sordum. O da şöyle buyurdu: **"Meniyi görürsen yıkan."** (Buhârî, Gusül: 22; İbn Mâce, Tahara: 107)

133- İHTİLAM OLUP MENİ İZİ GÖRMEYEN NE YAPAR?

199- Ebû Eyyub (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Tenasül organından şiddetle çıkan su (meni) den dolayı su ile yıkanmak gerekir."** (yani su ile yıkanmak su çıkmasından dolayıdır) (İbn Mâce, Tahara: 110; Tirmizî, Tahara: 81)

134- ERKEKLE KADIN MENİSİNİN FARKI NEDİR?

200- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) buyurdular ki: **"Erkeğin menisi koyu ve beyazdır, kadının menisi ise ince ve sarıdır. Hangisi üstün gelirse çocuk ona benzer."** (İbn Mâce, Tahara: 107; Müslim, Hayz: 7)

135- HAYIZ BİTTİKTEN SONRA GUSÜL ETMEK GEREKİR

201- Kureyşin Benî Esed kabilesinden Fatıma binti Kays (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle diyor: Peygamber (s.a.v)’e geldim ve hayız günleri dışında kan gördüğümü söyledim, Rasûlullah (s.a.v)’de bana: **“Bu damardan gelen bir kandır, hayız kanı başladığı zaman namazı bırak hayız kanı bittiği zaman ise üzerindeki kanı yıka ve namaz kılmaya başla”** buyurdu. (Buhârî, Hayz: 29; İbn Mâce, Tahara: 115)

202- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hayız kanı başladığı zaman namazı bırak, kan kesildiği zaman guslet ve namaza başla.”** (Buhârî, Hayz: 9)

203- Yine Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ümmü Habibe binti Cahş’tan yedi sene özür kanı gelmişti. Durumundan şikayetçi olup, Rasûlullah (s.a.v)’e yakındı. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Bu hayız kanı değildir, damardan gelen bir kandır, gusledip namazını kıl”** buyurdular. (Buhârî, Hayz: 27; İbn Mâce, Tahara: 115)

204- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Zeyneb binti Cahş’ın kız kardeşi, Abdurrahman b. Avf’ın karısı Ümmü Habibe binti Cahş’tan hayız kanı dışında özür kanı geliyordu. Durumu hakkında bilgi edinmek için Rasûlullah (s.a.v)’e sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de ona: **“Bu hayız kanı değildir, damardan gelen bir kandır. Hayız kanın bittiği zaman guslet ve namazını kıl. Hayız başladığında ise namaz kılmayı bırak”** buyurdular. Aişe diyor ki: “Ümmü Habibe her vakit namaz kılacağında guslederdi. Bazen Rasûlullah (s.a.v)’in yanında kardeşi Zeyneb’in çamaşır leğeninde yıkanırdı. Kanın kırmızılığı suyu kıpkırmızı yaptığı halde çıkar Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte namaz kılardı bu özür kanı onu namazından alıkoymazdı.” (İbn Mâce, Tahara: 115; Buhârî, Hayz: 27)

205- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’in baldızı ve Abdurrahman b. Avf’ın karısı Ümmü Habibe‘den hayız kanı dışında yedi sene özür kanı gelmişti bu konuda, Rasûlullah (s.a.v)‘e fetva için sordu; Rasûlullah (s.a.v): **“Bu kan hayız kanı değildir, damardan gelen bir kandır. Guslet ve namazlarını kıl”** buyurdular. (Buhârî, Hayz: 27; Tirmizî, Tahara: 96)

206- Aişe (r.anha) anlatıyor: Ümmü Habibe binti Cahş; hayız kanı dışında da kan geldiğini söyleyerek, Rasûlullah (s.a.v)’den fetva istemişti O da: **“Bu kan damardan gelen bir kandır. Guslet ve namazlarını kıl”**

buyurdu. O günden sonra Ümmü Habibe her namaz için guslederdi. (Buhârî, Hayz: 27; Tirmizî, Tahara: 96)

207- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Ümmü Habibe Rasûlullah (s.a.v)'e hayız kanı dışındaki gelen kanın hükmünü sordu. Aişe'de dedi ki: "Onun yıkandığı leğenin kandan dolayı kıpkırmızı olduğunu gördüm. Rasûlullah (s.a.v) şöyle cevap verdi: **"Normal hayız müddetin kadar bekle, o müddet dolunca guslet.** (ve namazlarını kıl)" (İbn Mâce, Tahara: 116; Müslim, Hayz: 14)

208- Ümmü Seleme (r.anha)'dan aktarılmıştır: Rasûlullah (s.a.v) zamanında bir kadından devamlı kan geliyordu. Ümmü Seleme bu konuyu Rasûlullah (s.a.v)'e sormuştu. Rasûlullah (s.a.v) şöyle cevap vermişti: **"Bu rahatsızlıktan önceki ay içinde kaç gün kaç gece hayız gördüğüne baksın ve bir aydan o kadar gün namaz kılmayı bıraksın. Bu belirli günlerinden sonra da kan gelmeye devam ederse, yıkansın kanın akmasını önleyecek bir bez kullansın ve namazlarını kılsın."** (İbn Mâce, Tahara: 116; Müslim, Hayz: 14)

136- HAYZIN SÜRESİNİN TESBİTİ

209- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre; Abdurrahman b. Avf'ın karısı Ümmü Habibe binti Cahş'tan özür kanı geliyordu ve hiç temizlenemiyordu. Bu durum, Rasûlullah (s.a.v)'e arz edildi. O da şöyle buyurdu: **"O kan hayız kanı değildir. Rahimden gelen birikmiş bir kandır. Normal zamanlardaki hayız günlerini saysın o kadar gün namazlarını terk etsin sonraki günlerde ise her namaz için gusletsin."** (Buhârî, Hayz: 27; Tirmizî, Tahara: 96)

210- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ümmü Habibe binti Cahş yedi yıl boyunca özür kanı gelmiştir. Peygamber (s.a.v)'e sordu da şu cevabı aldı: **"Bu kan hayız kanı değildir, damardan gelen bir kandır, hayız günleri sayısınca namazları terk etmesini sonra yıkanıp namaz kılmasını emretti."** Bundan sonra Ümmü Habibe her namazdan önce gusül ederdi. (Buhârî, Hayz: 27; Tirmizî, Tahara: 96)

211- Fatıma binti ebi Hubeyş (r.anha) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v)'in huzuruna çıktım ve devamlı gelen kandan dolayı şikayetimi bildirdim. Rasûlullah (s.a.v)'de, bana: **"Bu damardan gelen bir kandır. Hayız günlerinin sayısına bak o günler sayısınca namaz kılma, gün bitince**

temizlen ve namazlarını kıl” buyurdu. Buradaki “Kur” kelimesi hayız anlamına gelmektedir. (Buhârî, Hayz: 27; Tirmizî, Tahara: 96)

212- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Fatıma binti Hubeyş Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek: “Ben kendisinden devamlı kan gelen ve temizlenemeyen bir kadınım, namazı bırakayım mı?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hayır, bu damardan gelen bir kandır hayız kanı değildir. Hayız günlerinin sayısına göre kan gelmeye başladığı zaman namaz kılmayı bırak, hayız bittiği zaman ise üzerine bulaşan kanı yıka ve namazlarını kıl.”** (Buhârî, Hayz: 20; İbn Mâce, Tahara: 117)

137- ÖZÜR KANI GÖREN KADININ GUSLETMESİ

213- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre: “Rasûlullah (s.a.v) zamanında hayız günleri dışında da kan gelen bir kadına, bunun damardan gelen bir kan olduğunu söyledi. Öğle namazını geciktirerek ikindiyle birlikte kılması bu iki namaz için bir gusül alması, yine aynı şekilde akşam namazını geciktirip yatsı ile birleştirerek bir gusül abdesti ile kılması ve sabah namazını da ayrı bir boy abdesti alması emredildi.” (İbn Mâce, Tahara: 117; Tirmizî, Tahara: 95)

138- LOHUSALIKTAN DOLAYI GUSLETMEK

214- Câbir b. Abdullah (r.a)’den rivâyet edilmiştir: Esma binti Umeys Zulhuleyfe denilen yerde lohusa olunca, Rasûlullah (s.a.v), Ebû Bekir es Sıddık’a: **”Ona yıkanmasını ve ihrama niyet etmesini emret”** buyurdular. (Müslim, Hac: 15; İbn Mâce, Menasik: 12)

139- HAYIZ KANI İLE ÖZÜR KANI ARASINDAKİ FARK

215- Fatıma binti ebi Hubeyş (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Hayız olmuştum. Rasûlullah (s.a.v) buyurdular ki: **“Kan hayız kanı olursa rengi siyahımsı olur ve böyle bilinir. Böyle bir durumda namazı bırak. Başka (renkte) kan olursa abdest al çünkü o damardan gelen kandır.”** (İbn Mâce, Tahara: 115; Buhârî, Hayz: 21)

216- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Fatıma binti ebi Hubeyş hayız görmeye başlamıştı da, Rasûlullah (s.a.v) ona şöyle demişti: **“Hayız kanı siyahımtırak olarak bilinir. Akan kan bu özellikte olursa namazı bırak. Bu özellikten başka bir kan olursa, abdest al ve namazını kıl.”** (Müslim, Hayz: 14; İbn Mâce, Tahara: 115)

217- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Fatıma binti ebi Hubeyş hayız görmüştü. Rasûlullah (s.a.v)'e şu şekilde sordu: "Ey Allah'ın Rasûlü! Hayız oluyorum ve asla temizlenemiyorum, namazı bırakayım mı?" Rasûlullah (s.a.v)'de: **"O damardan gelen bir kandır; hayız kanı değildir. Hayız günlerin geldiği zaman namazı bırak sona erdiğinde ise üzerine bulaşan kan izini yıka ve abdest al çünkü o damardan gelen bir kandır, hayız kanı değildir"** buyurdu. Rasûlullah (s.a.v)'e: "Gusül gerekir mi?" diye soruldu. Nebi (s.a.v)'de: "**Guslün gerektiği konusunda kimsenin şüphesi olmasın"** buyurdular. (İbn Mâce, Tahara: 115; Buhârî, Hayz: 21)

218- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Fatıma binti ebi Hubeyş: "Ey Allah'ın Rasûlü! Temizlenemiyorum, namazımı terk edeyim mi?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"O hayız kanı değil damardan gelen bir kandır. Hayız olma günün gelince namazı bırak, hayz süresi kadar gün geçince üzerindeki kanı yıka ve namazını kıl"** buyurdular. (Müslim, Hayz: 14; İbn Mâce, Tahara: 118)

219- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Fatıma binti ebi Hubeyş dedi ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! Temizlenemiyorum, namazlarımı bırakayım mı?" Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"O damardan gelen bir kandır"** buyurdular. Bu hadisi kendisine okuduğumda Halid dedi ki: "O hayız kanı değildir, hayız başlayınca namaz kılmayı bırak hayız süresi bitince üzerindeki kanı temizle ve namazını kıl." (İbn Mâce, Tahara: 118; Müslim, Hayz: 14)

140- DURGUN SUDA CÜNÜP KİMSENİN YIKANMASININ YASAKLIĞI

220- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Her hangi biriniz cünüp iken durgun suda yıkanmasın."** (İbn Mâce, Tahara: 109; Ebû Davud, Tahara: 36)

141- DURGUN SUYA İDRAR YAPMAMAK VE O SUDAN GUSLETMEMEK

221- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Biriniz durgun suya idrarını yapmasın sonra ondan gusledebilir."** (Tirmizî, Tahara: 50; Buhârî, Vudu': 73)

142- GECENİN İLK SAATLERİNDE GUSLETMEK

222- Gudayf b. Haris (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe (r.anha)'ya; Rasûlullah (s.a.v), gecenin hangi vaktinde guslederdi diye

sordum. Aişe (r.anha)'de: "Çoğunlukla gecenin ilk vakitlerinde bazen de gecenin sonuna doğru yıkanırdı" dedi. Ben de: "Dinde kolaylık sağlayan Allah'a hamd olsun" dedim. (Ebû Davud, Tahara: 89; Müslim, Hayz: 6)

143- GECENİN HER VAKTİNDE GUSÜL EDİLEBİLİNİR

223- Gudayf b. Haris (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe (r.anha)'nın yanına vardım ve Rasûlullah (s.a.v) gecenin başında mı? yoksa sonlarında mı? guslederdi. Diye sordum. Aişe (r.anha) şöyle dedi: "Her iki vakitte de gusledeṛdi, bazen başında bazen de sonunda gusledeṛdi." Bunun üzerine ben: "Dinde kolaylık tanıyan Allah'a hamd olsun" dedim. (Müslim, Hayz: 6; Ebû Davud, Tahara: 90)

144- GUSLEDERKEN ÖRTÜNME GEREĞİ

224- Ebû's Semh (r.a) anlatıyor ve şöyle diyor: "Rasûlullah (s.a.v)'e hizmet ediyordum. Gusletmek istediği zaman bana siper ol, beni ört derdi. Bende O'na siper olur O'nu örterdim." (İbn Mâce, Tahara: 113; Buhârî, Gusül: 20)

225- Ümmü Hani (r.anha) diyor ki: "Mekke fethi günü, Rasûlullah (s.a.v)'in yanına vardım; O'nu gusleder durumda buldum. Fatıma da bir perde ile O'nu gizliyordu, selâm verdim. Rasûlullah (s.a.v)'de **"Kim o"** diye sordu. Ben de "Ümmü Hani" dedim. Rasûlullah (s.a.v) gusletmeyi bitirince bir elbise giyerek sekiz rekat namaz kılmıştı." (Buhârî, Gusül: 21; Müslim, Hayz: 10)

145- GUSÜL İÇİN YETERLİ SU MİKTARI NE KADARDIR?

226- Musa el Cühenî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Mücahid'e sekiz rıtl su alabilecek bir kap getirilmişti. Bunun üzerine o şöyle dedi: Aişe (r.anha), Rasûlullah (s.a.v)'in bu kadar su ile guslettiğini bana anlatırdı." (Müslim, Hayz: 10; Buhârî, Gusül: 3)

227- Ebû Seleme (r.a) anlatıyor: Aişe (r.anha)'nın yanına gitmiştim; süt kardeşi de yanında idi. Aişe'ye: Rasûlullah (s.a.v)'in nasıl guslettiğini sordu. Aişe'de içinde bir sa' kadar su bulunan bir kap istedi, araya bir perde çekerek gusletti, başına üç defa su döktü. (Müslim, Hayz: 10; Buhârî, Gusül: 3)

228- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v): Farak denilen bir kap dolusu su ile gusledeṛdi. Ben de aynı şekilde bir kaptan su kullanarak gusledeṛdik." (Müslim, Hayz: 10; Buhârî, Gusül: 3)

229- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) bir mekük su ile abdest alır beş mekük ile de guslederdi." (Tirmizî, Tahara: 42; Müslim, Hayz: 10)

230- Ebû Cafer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle diyor: Câbir b. Abdullah'ın yanında gusül konusunda münakaşa ediyorduk. Câbir bize şöyle dedi: "Cünüplükten yıkanmaya bir sa' su yeterlidir." Biz de: "Ne bir sa' ne de iki sa' yetmez" dedik. Câbir de: "Bu kadar su sizden daha hayırlı ve saçı sizden sık olan Rasûlullah (s.a.v)'e bile yetiyordu" dedi. (Buhârî, Gusül: 3; Müslim, Hayz: 11)

146- RASÛLULLAH (S.A.V) VE AİŞE NE KADAR SU İLE GUSLEDERLERDİ?

231- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ben ve Rasûlullah (s.a.v), farak denilen bir kaptaki sudan beraberce guslediyorduk." (Buhârî, Gusül: 3; Müslim, Hayz: 10)

147- KARI KOCANIN BİR KAPTAKİ SUDAN GUSLETMELERİ

232- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) ve ben bir kaptan gusleder ve suyu o kaptan avuçlarımızla alırdık." (Buhârî, Gusül: 3; Müslim, Hayz: 10)

233- Aişe (r.anha) şöyle demiştir: "Ben ve Rasûlullah (s.a.v) cünüplükten dolayı bir kaptan guslederdik." (Tirmizî, Tahara: 46; Buhârî, Gusül: 3)

234- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte guslederken su kabı için tartıştığımızı hatırlıyorum." (Tirmizî, Tahara: 46; Buhârî, Gusül: 3)

235- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ben ve Rasûlullah (s.a.v), bir kaptan guslederdik." (Tirmizî, Tahara: 46; Buhârî, Gusül: 3)

236- İbn Abbas (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Teyzem Meymune anlatmıştı; Rasûlullah (s.a.v) ve kendisi bir kaptan guslederlermiş." (Tirmizî, Tahara: 46; Buhârî, Gusül: 3)

237- Ümmü Seleme (r.a)'in kölesi Naim'den aktarıldığına göre: Ümmü Seleme'ye: "Kadın kocasıyla gusledebilir mi?" diye soruldu da; o da: "Evet, zeki ve iyi huylu olursa yıkanır" dedi. Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte hamur leğeninde yıkandığımızı hatırlıyorum, önce ellerimize

döküyor ellerimizi temizledikten sonra oradan avuçlarımızla su alarak vücudumuza döküyorduk. (Müslim, Hayz: 10; Tirmizî, Tahara: 46)

148- GUSÜL ABDESTİ ALINARAK KULLANILMIŞ SUYUN TEMİZLİKTE KULLANILMASININ YASAK OLUŞU

238- Humeyd b. Abdurrahman (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) ile Ebû Hüreyre gibi dört yıl beraber olmuş bir kimseyle karşılaştım, o kimse şunları söyledi: "Rasûlullah (s.a.v), bizden birinin her gün fazlaca taranıp süslenmesini, yıkandığı leğen ve benzeri kaplara küçük abdestini bozmasını, erkeğin karısının kullandığı gusül suyu ile kadının da erkeğin kullandığı gusül suyu ile yıkanmasını yasakladı. Kaptaki temiz sudan avuçlarıyla alarak yıkanmalarını emretti." (Tirmizî, Tahara: 47; Ebû Davud, Tahara: 40)

149- KARI İLE KOCA GUSLEDERKEN SU KONUSUNDA TARTIŞIR MI?

239- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile ben bir kaptan su alarak yıkanırdık o benden önce sudan alıp yıkanmak ister bende ondan önce alıp yıkanmak isterdim ve: "O kabı bana bırak ben yıkanayım" derdi. Ben de: "Kabı bana bırak ben yıkanayım" derdim. (Müslim, Hayz: 10; Dârimi, Tahara: 68)

150- HAMUR YOĞURULAN LEĞENDEKİ SUDAN GUSLETMEK

240- Ümmü Hanî (r.anha)'dan rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v) ile Meymune hamur izleri bulunan bir leğenden su alarak birlikte yıkandılar." (Müslim, Hayz: 10; Tirmizî, Tahara: 46)

151- GUSLEDEN KADIN SAÇ ÖRGÜLERİNİ ÇÖZMEZ

241- Peygamber (s.a.v)'in hanımlarından Ümmü Seleme (r.anha) dedi ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! Saçımı çok sıkı örüyorum, cünüplükten dolayı yıkanırken saç örgülerimi çözeyim mi? dedim. O da şöyle buyurdu: **"Başına üç avuç dolusu su dökmen yeterlidir sonra tüm vücuduna dökersin."** (Müslim, Hayz: 12; Ebû Davud, Tahara: 100)

152- İHRAMA GİRECEK KADININ GUSLEDERKEN SAÇ ÖRGÜLERİNİ ÇÖZMESİ GEREKTİĞİ

242- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) ile beraber Hac ve Umre için veda haccı yılında yola çıkmıştık. Umre için ihrama girdim. Hayız gördüğüm halde Mekke'ye vardım, bu sebeple ne Kâbe'yi tavaf edebildim ne de Safa ile Merve arasında gidip gelebildim. Bu durumdan Rasûlullah (s.a.v)'e yakındım da; O da şöyle buyurdu: **"Başının örgülerini çöz ve tara, Hac için ihrama gir; Umre yapmayı bırak.."** Ben de öylece yaptım. Hac vazifemi bitirdikten sonra Rasûlullah (s.a.v), beni Abdurrahman b. ebi Bekir'le, Ten'im denilen mikat yerine gönderdi. Ben de orada tekrar ihrama girip umre'ye niyet ettim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) bana; **"Burası senin umre yapabilmek için ihrama gireceğin ve niyetleneceğin yerindir"** buyurdu. (Buhârî, Hayz: 17; İbn Mâce, Tahara: 124)

153- GUSLEDECEK KİMSE ELLERİNE SU DÖKÜP YIKAMADAN SU KABINA ELLERİNİ SOKAMAZ

243- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) cünüplükten kurtulmak için yıkanacağında bir kap dolusu su hazırlanırdı. O kaba elini sokmadan önce iyice temizleninceye kadar ellerine su dökerdi sonra sağ elini suya sokarak onunla su döker sol eli ile de tenasül organını temizlerdi. Bu işi bitirince sağ eli ile sol eline su dökerek ellerini yıkar sonra ağzına ve burnuna üçer sefer su verirdi. Daha sonra iki avucu ile su alarak üç kere başına dökerdi, sonra da tüm vücudunu yıkardı." (Ebû Davud, Tahara: 98; Tirmizî, Tahara: 76)

154- SU KABINA SOKMADAN ÖNCE ELLER KAÇ DEFA YIKANMALI?

244- Ebû Seleme (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe (r.anha)'ya Rasûlullah (s.a.v)'in cünüplükten dolayı gusletmesi nasıldı diye sordum şöyle dedi: "Rasûlullah (s.a.v), gusletmezden önce su kabından ellerine üç sefer su dökerdi. Avret yerini temizledikten sonra tekrar ellerini yıkardı. Sonra ağız ve burnuna su verir, sonra başına üç sefer su döker, sonra da tüm vücudunu yıkardı." (Ebû Davud, Tahara: 98; Müslim, Hayz: 9)

155- ELLERİN YIKANMASINDAN SONRA VÜCUTTAKİ PİSLİKLERİN YIKANARAK GİDERİLMESİ

245- Ebû Seleme (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Bir gün Aişe (r.anha)'nın yanına girmiştim ve Rasûlullah (s.a.v)'in cünüplükten dolayı nasıl yıkandığını sormuştum. O da şöyle dedi: "Rasûlullah (s.a.v)'e

bir kap su getirilirdi; önce ellerine üç defa o kaptan dökerek yıkardı, sonra sağ eli ile sol eline su döker bacakları arasını temizlerdi, sonra ellerini tekrar yıkar ağzına ve burnuna su verirdi, sonra başına üç defa su döker, sonra da vücudunun diğer bölümlerini yıkardı.” (Buhârî, Gusül: 1; Ebû Davud, Tahara: 98)

156- VÜCUTTAKİ PİSLİKLER TEMİZLENDİKTEN SONRA ELLERİN TEKRAR YIKANIP GUSLE DEVAM EDİLMESİ

246- Ebû Seleme b. Abdurrahman (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe, Peygamber (s.a.v)’in şöyle guslettiğini anlattı: “Önce su kabından dökerek ellerini üç kere yıkadı. Sonra sağ eli ile sol eline su döker tenasül organı ve çevresini yıkardı.” Ömer der ki: Bu hadisi ben şöyle biliyorum: “Sağ eli ile sol eline üç sefer döker sonra ağzına üç kere su verir sonra da burnuna üç kere su vererek yüzünü üç kere yıkardı. Sonra başına üç sefer su döker sonra da tüm vücudunu yıkardı.” (Müslim, Hayz: 9; Ebû Davud, Tahara: 98)

157- GUSLEDEN KİMSENİN ÖNCE ABDEST ALMASI

247- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) cünüplükten dolayı yıkanacağında: “Önce ellerini yıkar, sonra namaz abdesti gibi abdest alırdı. Sonra elini suya sokar parmak aralarını ovuşturur, saç diplerini de ovalayıp başına üç avuç su döker, sonra da tüm vücudunu su ile yıkardı.” (Buhârî, Gusül: 1; Tirmizî, Tahara: 76)

158- CÜNÜP KİMSE YIKANIRKEN SAÇ DİPLERİNE SUYU ULAŞTIRMALIDIR

248- Aişe (r.anha), Peygamber (s.a.v)’in cünüplükten temizlenmek için aldığı gusül abdestini şöyle anlatır: “Ellerini yıkar, abdest alır, suyun saç diplerine ulaşması için saçlarını ovalar sonra da tüm vücudunu yıkardı.” (Buhârî, Gusül: 1; Tirmizî, Tahara: 67)

249- Yine Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre: “Rasûlullah (s.a.v) cünüplükten dolayı gusledeceği zaman saçlarının diplerine suyu ulaştırdıktan sonra başına üç sefer su dökerdi.” (Buhârî, Gusül: 1; Tirmizî, Tahara: 67)

159- CÜNÜP KİMSE BAŞINA NE KADAR SU DÖKEREK YIKANMALI?

250- Cübeyr b. Mut'ım (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) yanında gusül hakkında münakaşa ediyorduk içimden bazıları: "Ben şöyle şöyle yıkanıyorum" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Fakat ben başıma üç avuç dolusu su döküyorum"** buyurdu. (Buhârî, Gusül: 4; Ebû Davud, Tahara: 98)

160- HAYIZDAN TEMİZLENEN KADIN NASIL GUSÜL YAPAR?

251- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, bir kadın Rasûlullah (s.a.v)'e: Hayızdan temizlenmek için nasıl yıkanması gerektiğini sordu. Rasûlullah (s.a.v), ona nasıl yıkanacağını anlattı sonra şöyle dedi: **"Bir bez parçası al ve onunla temizlen.** Bu sefer kadın: "O bezle nasıl temizleneceğim" diye tekrar sorunca; Rasûlullah (s.a.v): **"Sübhanallah onunla temizlen işte"** buyurdu. Ben kadını bir kenara çekerek vücûduna bulaşan kan bulaşıklarını temizlersin dedim. (Buhârî, Hayz: 15; İbn Mâce, Tahara: 124)

161- GUSÜLDEN SONRA ABDEST ALMAK GEREKMEZ

252- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), gusülden sonra abdesti bozulmadıkça namaz için abdest almazdı. (Tirmizî, Tahara: 79; Ebû Davud, Tahara: 99)

162- BİR LEĞEN VE KÜVET GİBİ BİR ŞEY İÇERSİNDE YIKANILIYORSA AYAKLARIN SONRA DIŞARIDA YIKANMASI

253- Meymune (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Cünüplükten temizleneceği suyu Rasûlullah (s.a.v)'e getirdim, önce ellerini iki veya üç kere yıkadı sonra sağ elini su kabına sokarak avret yerine su döktü ve orayı sol eliyle yıkadı, sol elini yere vurduktan sonra iyice ovaladı sonra namaz abdesti gibi abdest aldı. Sonra başına üç avuç dolusu su döktü, sonra tüm vücudunu yıkadı sonra bulunduğu o bölgeden çıkıp ayaklarını yıkadı. Kendisine silinmek için bir havlu getirdim kabul etmedi. (Ebû Davud, Tahara: 98; Müslim, Hayz: 9)

163- GUSÜLDEN SONRA HAVLU KULLANMAK ZARURİ DEĞİLDİR

254- İbn Abbas (r.a)'den rivâyete göre: Rasûlullah (s.a.v) gusletti, kendisine bir havlu getirildi ona dokunmadı ve **"Bu şekilde ıslak kalsın"** buyurdu. (Müslim, Hayz: 9)

164- CÜNÜP KİMSE YEMEK YİYECEĞİNDE NE YAPMALI?

255- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Amr diyor ki: "Rasûlullah (s.a.v) cünüp iken; yemek yemek istediği zaman veya uyumak istediği zaman abdest alırdı. Amr kendi rivâyetinde: Namaz abdesti gibi abdest alırdı diyor. (Müslim, Hayz: 6; Ebû Davud, Tahara: 88)

165- CÜNÜP KİMSE YEMEK YİYECEĞİNDE SADECE ELİNİ YIKAR

256- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) cünüp olduğu zaman, uyumak istediğinde abdest alır, yemek yemek istediğinde ise sadece ellerini yıkardı. (Ebû Davud, Tahara: 88; İbn Mâce, Tahara: 104)

166- CÜNÜP YERKEN VE İÇERKEN SADECE ELLERİNİ YIKAR

257- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) cünüp iken uyumak isterse abdest alır, bir şeyler yemek ve içmek istediğinde ise ellerini yıkayıp yer ve içerdi. (Ebû Davud, Tahara: 88; İbn Mâce, Tahara: 104)

167- CÜNÜP KİMSE UYUYACAKSA ABDEST ALMALIDIR

258- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) cünüp iken uyumak isterse, uyumazdan önce namaz abdesti gibi abdest alırdı. (Dârimi, Tahara: 73; Tirmizî, Tahara: 88)

259- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben Rasûlullah (s.a.v)'e: "Ey Allah'ın Rasûlü! Bir kimse cünüp olduğu halde uyuyabilir mi? Dedim. Nebi (s.a.v)'de: **"Abdest alırsa evet uyuyabilir"** buyurdular. (Dârimi, Tahara: 73; Tirmizî, Tahara: 88)

168- CÜNÜP KİMSE UYUMADAN ÖNCE TENASÜL ORGANINI YIKAR VE ABDEST ALIR

260- İbn Ömer (r.a)'den aktarıldığına göre, Hz. Ömer, Rasûlullah (s.a.v)'e: Gece cünüp olduğundan bahsetti. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Tenasül organını yıka, abdest al ve uyu"** buyurdular. (Ebû Davud, Tahara: 88; Dârimi, Tahara: 73)

169- CÜNÜP KİMSE ABDEST ALMAZSA NE OLUR?

261- Ali (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İçersinde resim, heykel, köpek ve cünüp olan kimsenin bulunduğu eve**

rahmet melekleri girmez.” (Ebû Davud, Tahara: 89; Müslim, Hayz: 6)

170- CÜNÜP KİMSE TEKRAR CİNSEL İLİŞKİDE BULUNMAK İSTERSE NE YAPMALI?

262- Ebû Said el Hudri (r.a), Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle buyurduğunu nakleder: **“Biriniz hanımıyla cinsel ilişkiyi tekrarlamak isterse abdest alsın.”** (Ebû Davud, Tahara: 86; İbn Mâce, Tahara: 10)

171- HANIMLARINDAN BİRKAÇI İLE CİNSEL İLİŞKİ KURAN KİMSENİN TEK GUSÜL ABDESTİ ALMASININ YETERLİ OLACAĞI

263- Enes b. Malik (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir gecede hanımlarının hepsini cinsel ilişki yaparak dolaşır ve tek gusül abdesti ile yetinirdi. (İbn Mâce, Tahara: 10; Buhârî, Gusül: 12)

264- Yine Enes (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) hanımlarını cinsel ilişki için dolaşır ve tek bir gusülle yetinirdi. (İbn Mâce, Tahara: 10; Buhârî, Gusül: 12)

172- ABDESTSİZ KUR’AN OKUNUR MU?

265- Abdullah b. Seleme (r.a) şöyle diyor: Ben ve iki kişi Ali’nin yanına varmıştık, o da bize şunları anlattı: “Rasûlullah (s.a.v), tuvaletten ihtiyacını giderip çıkar ve bizimle beraber et yer ve Kur’an okurdu. Cünüplük dışında hiç bir şey onu Kur’an okumaktan alıkoymazdı.” (Ebû Davud, Tahara: 91; Tirmizî, Tahara: 111)

266- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) cünüplük dışındaki tüm durumlarında Kur’an okurdu.” (Tirmizî, Tahara: 111)

173- CÜNÜP KİMSEYE DOKUNMAK VE KONUŞMAK

267- Huzeyfe (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), ashabından biriyle karşılaştığında onunla musafaha yapar ve hayır dua ederdi. Bir gün erken saatlerde O’nu gördüm ve yolumu değiştirerek O’ndan uzaklaştım. Gün yükseldiğinde (gusül abdestimi almış olarak) O’nun yanına geldim; Rasûlullah (s.a.v): **“Seni sabahleyin gördüm hemen yönünü değiştirdin ve benden uzaklaştın, sebebi nedir?”** buyurdular. Ben de: “Cünüp idim, bana dokunursun diye çekindim” dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdular: **“Müslüman hiçbir zaman pis olamaz.”** (Tirmizî, Tahara: 89; Buhârî, Gusül: 26)

268- Yine Huzeyfe (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Cünüp olduğum bir vakit, Rasûlullah (s.a.v) bana rastladı ve ilgilenip elini uzattı. Ben de: “Cünübüm” dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Müslüman asla pis olmaz.”** (Buhârî, Gusül: 24; İbn Mâce, Tahara: 80)

269- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Cünüp olduğum halde Medine sokaklarından birinde Rasûlullah (s.a.v) ile karşılaştım ve çabucak kendisinden uzaklaşıp gusletmeye gittim ve o anda beni kaybetmiş oldu. Bir süre sonra yanına vardığımda: **“Neredeydin? Ey Ebû Hüreyre!”** buyurdu. Ben de: “Ey Allah’ın Rasûlü! Cünüp olduğum halde bana rastladın, ben de gusletmeksizin sizinle birlikte olmayı hoş görmedim” dedim. **“Sübhanallah! Müslüman pis olmaz”** buyurdu. (İbn Mâce, Tahara: 80; Tirmizî, Tahara: 89)

174- HAYIZLI KADININ HİZMET EDEBİLECEĞİ

270- Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: Bir keresinde Rasûlullah (s.a.v), mescid de bulunuyordu. Aişe (r.anha)’ya: **“Ey Aişe! Elbise veya namaz seccademi bana verir misin”** dedi. Aişe (r.anha)’da: Ben namaz kılamıyorum; “Hayızlıyım” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: “Hayız, senin elinde değil” buyurdu. Bunun üzerine Aişe o malzemeyi verdi. (Ebû Davud, Tahara: 105; Müslim, Hayz: 3)

271- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), mescidde iken: **“Ey Aişe! Bana seccademi ver”** diye seslendi. Ben de: “Hayızlıyım” dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Hayız senin elinde değil ki”** buyurdu. (Müslim, Hayz: 3; Ebû Davud, Tahara: 104)

175- HAYIZLI KADIN MESCİDE HALI SEREBİLİR Mİ?

272- Meymune (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), bizler hayızlı olduğumuz halde bize yaslanıp Kur’an okurdu. Yine bizler hayızlı olduğumuz halde mescide seccade sererdik. (Ebû Davud, Tahara: 104; Müslim, Hayz: 3)

176- KOCA, HAYIZLI KARISINA YASLANARAK KUR’AN OKUYABİLİR Mİ?

273- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in başı biz hanımlarından birinin kucağında olduğu halde Kur’an okurdu. (Müslim, Hayz: 3; Ebû Davud, Tahara: 104)

177- HAYIZLI KADIN KOCASININ BAŞINI YIKAYABİLİR Mİ?

274- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) mescidde itikafta iken başını dışarı uzatır ben de hayızlı olmama rağmen O'nun başını yıkardım. (Müslim, Hayz: 3; Buhârî, Hayz: 3)

275- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) mescidde itikafta olduğu halde başını mescidden dışarı çıkarır ben de hayızlı olmama rağmen O'nun başını yıkardım. (Müslim, Hayz: 3; Buhârî, Hayz: 4)

276- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Hayızlı olduğum halde Rasûlullah (s.a.v)'in saçını tarardım. (Müslim, Hayz: 3; Buhârî, Hayz: 4)

178- HAYIZLI KADININ ARTIĞINDAN YİYİP İÇMEK

277- Şureyh (r.a)'den aktarılmıştır. Kendisi, Aişe (r.anha)'ya: "Kadın hayızlı iken kocasıyla birlikte yemek yiyebilir mi?" diye sordum. "Evet, Rasûlullah (s.a.v) beni yemeğe çağırırdı; Ben de onunla birlikte yerdim. Bazen bir et parçası alır bana teklif eder ısırır mısın? der. Ben de o parçayı ısırır tabağa koyardım. O da o et parçasını alır benim ısırdığım yerden ısırarak yerdi. Sonra içecek bir şeyler ister kendi içmeden bana teklif eder, ben de ondan içer ve içtiğim kabı bırakırdım sonra O, o kabı alır benim ağzımın dokunduğu yerden içerdi." (Müslim, Hayz: 3; İbn Mâce, Tahara: 125)

278- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), hayızlı olduğum halde meşrubatı bana verirdi, ben içtikten sonra kalanı benim ağzımın dokunduğu yerden içerdi. (Müslim, Hayz: 3; İbn Mâce, Tahara: 125)

179- HAYIZLI KADININ YEDİKLERİNDEN YEMEK

279- Şureyh (r.a)'in babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe (r.anha)'nın şöyle dediğini duydum: Rasûlullah (s.a.v), ben hayızlı iken bile meşrubat kabını önce bana verir, ben de içtikten sonra O'na verirdim, O da benim dudaklarımın dokunduğu yeri araştırarak oradan içerdi. (İbn Mâce, Tahara: 125; Müslim, Hayz: 3)

280- Aişe (r.anha) anlatıyor: "Hayızlı olduğum halde bir meşrubatı ve suyu içer Rasûlullah (s.a.v)'e verirdim. O da ağzımın değdiği yerden içmek üzere o kaptan içerdi. Yine hayızlı olduğum halde etten bir parça ısırır

Rasûlullah (s.a.v)'e verirdim, O da benim ısırdığım yerden ısırırdı." (İbn Mâce, Tahara: 125; Müslim, Hayz:3)

180- KOCANIN, HAYIZ GÖREN KARISIYLA AYNI YATAKTA YATMASI

281- Ümmü Seleme (r.anha)'dan aktarıldığına göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile beraber aynı yatakta aynı çarşaf altında yatarken hayız olduğumu anlayınca, yavaşça yataktan çıkıp hayız elbisemi giydim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Hayız mı oldun"** diye sordu. "Evet" dedim. Beni çağırdı ve birlikte aynı yatak ve çarşaf altında yattım. (Müslim, Hayz: 2; Buhari, Hayz: 22)

282- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Hayızlı olduğum halde Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte aynı yatakta yatıyorduk. Benden hayız kanı bir yerine bulaşırsa sadece o yeri yıkar ve öylece namazını kılardı. Sonra tekrar yanıma gelir yine benden bir şey kendisine bulaşırsa aynı şekilde bulaşan yeri temizler ve onunla namazını kılardı." (Müslim, Hayz: 2; Buhârî, Hayz: 22)

181- HAYIZLI KADINLA SEVİŞİLEBİLİR Mİ?

283- Aişe (r.anha)'dan aktarıldığına göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), biz hanımlarından hayız olan birine hayız elbisesini sıkıca giymesini emreder ve onunla sevişirdi." (Müslim, Hayz: 2; Tirmizî, Tahara: 99)

284- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Biz Peygamber hanımlarından biri, hayız olunca; Rasûlullah (s.a.v) ona; hayız albisesini sıkıca giymesini emreder, sonra da onunla sevişirdi." (Buhârî, Hayz: 6; Tirmizî, Tahara: 99)

285- Meymune (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), hanımları ile hayızlı olduğu hallerde bile, baldırları ve dizlerine kadar hayız elbiselerini giydikleri durumda onlarla sevişirdi." (Müslim, Hayz: 2; Buhârî, Hayz: 6)

182- "SANA HAYIZDAN SORARLAR" AYETİNİN TEFSİRİ

286- Enes (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Yahudiler, kadınlarından biri hayızlı olduğu zaman onlarla birlikte yiyip içmezler ve evlerinde birlikte olmazlardı. Peygamber (s.a.v)'e bu durum soruldu da; bunun üzerine Allah; Bakara sûresi: 222. ayetini indirdi: **"Sana kadınların**

ay halleri hakkında soruyorlar. De ki: "O bir sıkıntı, kirlilik ve rahatsızlık halidir." Bu yüzden, ay hali sırasında kadınların kadınlıklarından yararlanmayın, uzak durun ve onlar temizleninceye kadar kendileriyle cinsel ilişkide bulunmayın. Temizlendiklerinde ise, Allah'ın buyurduğu şekilde onlara yaklaşın…" Rasûlullah (s.a.v)'de onlara hayız gören kadınlarla birlikte yiyip içebileceklerini, evlerinde birlikte olabileceklerini ve hanımlarıyla cinsi münasebet dışında her şeyi yapabileceklerini bildirdi. (Müslim, Hayz: 3; Buhârî, Hayz: 1)

183- BİLEREK HAYIZLI KARISINA YAKLAŞAN KİMSEYE CEZA VAR MIDIR?

287- İbn Abbas (r.a)'dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) hayızlı olduğunu bilerek bir kimse hanımıyla cinsel ilişkide bulunursa, ceza olarak bir veya yarım dinar sadaka vermesini emretmiştir. (Tirmizî, Tahara: 103; Ebû Davud, Tahara: 106)

184- İHRAMLI KADIN HAYIZ GÖRÜRSE NE YAPMALI?

288- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte hac maksadıyla yola çıkmıştık. Serif denilen yere vardığımızda ben hayız oldum. Ben bu durumumdan dolayı ağlarken Rasûlullah (s.a.v) yanıma girdi ve: **"Derdin nedir? Hayız mı oldun?"** buyurdular. Ben de: "Evet" dedim. Bunun üzerine şöyle buyurdular: **"Bu hayız olma özelliği Allah'ın Ademin kızlarına has kıldığı bir özelliktir. Bu sebeple Hac'taki tavaf dışında tüm yapılması gerekenleri yap."** Rasûlullah (s.a.v), hanımları için bir sığır kurban etti. (Tirmizî, Hac: 100; Buhârî, Hayz: 28)

185- İHRAMLI İKEN LOHUSA OLAN KADIN NE YAPMALI?

289- Cafer b. Muhammed (r.a), babasından aktararak diyor ki: Câbir b. Abdillah'ın yanına geldik ve Rasûlullah (s.a.v)'in haccından sorduk, şunları anlattı: "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Zilkade ayının bitmesine beş gün kala hac için yola çıktık. Zulhuleyfe denilen yere vardığımızda; Esma binti Umeys Muhammed b. ebî Bekri doğurdu. Rasûlullah (s.a.v)'e haber göndererek nasıl hareket edeceğini sordurdu. Rasûlullah (s.a.v)'de cevap olarak şöyle buyurdu: **"Yıkan, kan akmasını önleyecek şekilde bez ve sargı sarın sonra da ihrama niyet et ve haccın gereklerini yerine getir."** (Müslim, Hac: 15; İbn Mâce, Menasik: 12)

186- HAYIZ KANI ELBİSEYE BULAŞIRSA NASIL TEMİZLENİR?

290- Adiy b. Dinar (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ümmü Kays binti Mıhsam'ın Rasûlullah (s.a.v)'e elbiseye bulaşan hayız kanı hakkında sorduğunu ve şu cevabı aldığını işittim: **"Onu çitileyip temizle sonra da su ve sabunla iyice yıka."** (Buhârî, Hayz: 14; Tirmizî, Tahara: 104)

291- Esma binti ebî Bekir (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle anlatmıştır: Odamda otururken bir kadın, elbiseye bulaşan hayız kanı hakkında fetva istedi. Rasûlullah (s.a.v)'de ona: **"Lekeyi kuru olarak gider sonra da su ile çitileyip yıka ve sonra da durula sonrasında da namazını kıl."** (Tirmizî, Tahara: 104; İbn Mâce, Tahara: 118)

187- ELBİSEYE MENİ BULAŞIRSA NE YAPMALI?

292- Muaviye b. ebî Süfyan (r.a)'den rivâyet edilmiştir: Bizzat kendisi Peygamber hanımlarından Ümmü Habibe'ye şöyle sormuştu: "Rasûlullah (s.a.v), cinsi münasebet esnasında üzerinde bulunan elbiseyle namaz kılıyor muydu?" Ümmü Habibe şöyle cevap verdi: "Üzerinde meni bulaşığı görmezse; evet kılıyordu." (İbn Mâce, Tahara: 83; Ebû Davud, Tahara: 133)

188- ELBİSEYE BULAŞAN MENİYİ YIKAMAK

293- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ben Rasûlullah (s.a.v)'in elbisesi üzerindeki meni izlerini yıkıyordum. O da yıkadığım yerlerin ıslaklığı ve renk değişikliği olduğu halde namaz kılmaya çıkıyordu." (İbn Mâce, Tahara: 82; Ebû Davud, Tahara: 136)

189- ELBİSEYE BULAŞAN MENİ İZLERİNİ OVALAMAK

294- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ben Rasûlullah (s.a.v)'in elbisesine bulaşan cünüplük lekesini -bir başka seferinde de meni lekesini demiştir- ovalamak sûretiyle giderirdim." (İbn Mâce, Tahara: 82; Ebû Davud, Tahara: 136)

295- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'in elbisesindeki meni lekesini ovalamak sûretiyle giderir başka bir şey yapmazdım." (İbn Mâce, Tahara: 82; Ebû Davud, Tahara: 136)

296- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Peygamber (s.a.v)'in elbisesine bulaşan meni lekesini sadece ovalardım." (İbn Mâce, Tahara: 82; Ebû Davud, Tahara: 136)

297- Yine Aişe (r.anha) rivâyet ediyor ve diyor ki: “Rasûlullah (s.a.v)’in elbisesinde meni lekesi gördüğümde. Onu, kazımak sûretiyle yok ederdim.” (İbn Mâce, Tahara: 82)

298- Yine Aişe (r.anha) şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’in elbisesinde gördüğüm meni lekesini ovalamak sûretiyle giderdim.” (İbn Mâce, Tahara: 82; Ebû Davud, Tahara: 136)

299- Yine Aişe (r.anha) şöyle diyor: “Rasûlullah (s.a.v)’in elbisesinde gördüğüm meni lekesini ovalayıp çitilemek sûretiyle yok ederdim.” (İbn Mâce, Tahara: 82; Ebû Davud, Tahara: 136)

190- YEMEK YEMEYEN (SÜT EMEN) ÇOCUĞUN İDRARI NASIL TEMİZLENİR?

300- Ümmü Kays binti Mıhsan (r.anha)’dan rivâyet edilmiştir. Kendisi bir gün yemek yemeyen oğluyla beraber Rasûlullah (s.a.v)’e gelmişti. Rasûlullah (s.a.v) o çocuğu dizine oturttu, çocukta elbisesi üzerine idrarını yapıverdi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) su istedi ve o suyu çocuğun idrar yaptığı yere serpti ve elbisesini yıkamadı. (İbn Mâce, Tahara: 77; Buhârî, Vudu’: 64)

301- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e bir çocuk getirilmişti de o çocuk Rasûlullah (s.a.v)’in elbisesi üzerine idrarını yapıverdi. Rasûlullah (s.a.v) su getirtti ve oraya döktü. (İbn Mâce, Tahara: 77; Buhârî, Vudu’: 64)

191- KIZ ÇOCUĞUNUN İDRARI NASIL TEMİZLENİR?

302- Ebû’s Semh (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kız çocuğunun idrarı yıkanır, erkek çocuğunun idrarı üzerine su dökülür.”** (Ebû Davud, Tahara: 137; İbn Mâce, Tahara: 177)

192- ETİ YENEN HAYVANIN İDRARI

303- Enes b. Malik (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ukl kabilesinden bazı insanlar Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek, İslâmiyet hakkında konuştular ve şöyle dediler: “Ey Allah’ın Rasûlü! Bizler çölde yaşamaya alışmış göçebe insanlarız, yerleşik hayata alışık değiliz. Medine’nin havasından hoşlanmadıklarını ve sıkıldıklarını söylediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), onlara çobanıyla beraber bir sürü tahsis edilmesini emretti. Sonra da onlara develerle beraber Medine dışına gitmelerini,

develerin süt ve idrarlarından içmelerini emretti. Bu kimseler sağlıklarına kavuşunca, Harre denilen o yerde Müslümanlıktan çıkıp tekrar kafir oldular; yani irtidad ettiler. Peygamber (s.a.v)'in çobanını öldürüp develeri sürüp götürdüler. Bu durum Rasûlullah (s.a.v)'e ulaşınca, onların izlerinden adamlar gönderdi. Onlar yakalanıp Rasûlullah (s.a.v)'in huzuruna getirildiler. O kimselerin çobanı öldürdükleri şekilde kısas yapılarak öldürülmesi gerektiğinden gözleri oyuldu, elleri ve ayakları kesildi sonra Harre denilen yerde bu şekilde ölüme terk edildiler." (Ebû Davud, Tahara: 125; Buhârî, Vudu': 72)

304- Enes b. Malik (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ureyne kabilesinden bazı kimseler Rasûlullah (s.a.v)'e gelip Müslüman oldular. Medine'nin havası onlara iyi gelmediği için renkleri sarardı, karınları şişti. Rasûlullah (s.a.v) onları sütlü develerin bulunduğu yere gönderdi ve onlara o develerin sütlerinden ve idrarlarından içmelerini emretti. Onlar sıhhat bulunca, develerin çobanını öldürdüler ve develeri de sürüp götürdüler. Rasûlullah (s.a.v), onları yakalamak üzere bir müfreze gönderdi, onlar yakalanıp getirildiler, çobanı öldürdükleri şekilde kısas yapılarak öldürülmeleri gerektiğinden; bu kimselerin gözleri oyuldu, elleri ve ayakları kesildi.

Mü'minlerin emiri Abdulmelik kendisine bu hadisi nakleden Enes'e: "Bu insanların bu şekilde cezalandırılmaları (irtidad) edib küfre girmelerinden dolayı mı? yoksa günah işlemeleri sebepiyle mi?" diye sordu. Enes'de: "Kafir olmaları sebebiyle" dedi. (Ebû Davud, Tahara: 125; Buhârî, Vudu': 72)

193- ETİ YENEN HAYVANLARIN PİSLİĞİ

305- Amr b. Meymun (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Mes'ud, Beytül Mal'de bize şunları anlattı: Rasûlullah (s.a.v), Kâbe'nin yanında namaz kılıyordu. Kureyş kabilesinden bir grup da orada oturuyorlardı. Onlar bir deve kesmişlerdi. İçlerinden birileri: "Hanginiz kanıyla beraber şu deve işkembesini alır O, yüzünü secdeye koyduğunda sırtına bırakır" dedi. Abdullah b. Mes'ud diyor ki: Orada bulunanların en şerlisi koştu, işkembeyi alıp götürdü, biraz bekledi. Rasûlullah (s.a.v) secdeye varınca sırtına bıraktı. Durum, Rasûlullah (s.a.v)'in kızı Fatıma'ya haber verildi. Çocuk yaşta olan Fatıma koşarak geldi ve işkembeyi babasının sırtından aldı. Rasûlullah (s.a.v), namazını bitirince üç defa şöyle söyledi: **"Allah'ım! Kureyş'i Sana havale ediyorum, Allah'ım! Ebû**

Cehil b. Hişam'ı, Şeybe b. Rabia'yı, Utbe b. Rebia'yı, Ukbe b. ebî Muayt'ı Sana havale ediyorum" diyerek, Kureyş'ten yedi kişiyi saydı. Abdullah b. Mes'ud der ki: O'na Kitab'ı indiren Allah'a yemin ederim ki, Rasûlullah (s.a.v)'in saydığı bu yedi kişiyi Bedir savaşında Kalîb denilen çukurda toplanmış vaziyette gördüm. (Buhârî, Vudu': 74; Müslim, Cihad ve Siyer: 39)

194- ELBİSEYE BULAŞAN TÜKRÜK'ÜN DURUMU

306- Enes (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), elbisesinin bir ucunu tuttu arasına tükürdü ve birbirine sürttü. (Buhârî, Vudu': 75; Ebû Davud, Tahara: 143)

307- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: "Sizden biriniz mescidde namaz kılarken önüne ve sağına tükürmesin. Mutlaka tükürmesi gerekiyorsa soluna veya ayağının altına tükürsün. Böyle yapmazsa şu şekilde yapsın; çünkü Rasûlullah (s.a.v), elbisesine tükürüp elbisesini ovuşturmuştu." (Ebû Davud, Tahara: 143; İbn Mâce, Mesacid: 10)

195- TEYEMMÜM HANGİ OLAY ÜZERİNE BAŞLAMIŞTI?

308- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile beraber seferlerden birine çıkmıştık. Beyda veya Zat-ül Ceyş bölgesine geldiğimizde gerdanlığım kayboldu. Rasûlullah (s.a.v) onu aramak için orada konakladı. Diğer insanlar da O'nunla birlikte konaklamış oldular. Orası bir su başı değildi. Yanlarında da su yoktu. İnsanlar, Ebû Bekir'e gelerek: Aişe'nin yaptığını görmüyor musun? Rasûlullah (s.a.v) ve insanların bu susuz yerde konaklamalarına sebep olmuştur. Yanlarında su kalmamıştır.

Bunun üzerine; babam Ebû Bekir, yanıma geldi. Rasûlullah (s.a.v), başını dizimin üzerine koymuş uyuya kalmıştı. Bana şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v) ve bu insanları bu susuz yerde, burada alıkoydun yanlarında da suları yok.

Aişe diyor ki: "Babam Ebû Bekir beni böylece azarladı, ağzına geleni söyledi ve eliyle böğrüme dürttü. Rasûlullah (s.a.v)'in dizimde uyuması hareket etmemi engelliyordu." Rasûlullah (s.a.v) uyudu ve sabah oldu fakat su yoktu. Bunun üzerine Allah teyemmüm ayetini indirdi. O zaman Üseyd b. Hudayr: "Ey Ebû Bekir ailesi, bu sizin ilk bereketiniz değildir" dedi.

Aişe (r.anha) diyor ki: “Gideceğimiz sırada üzerine bindiğimiz deveyi kaldırınca gerdanlığı devenin altında bulduk.” (Buhârî, Teyemmüm: 1; İbn Mâce, Tahara: 90)

196- YOLCULUK DIŞINDA DA TEYEMMÜM OLUR MU?

309- İbn Abbas (r.a)’ın kölesi Umeyr, İbni Abbas’tan şöyle söylediğini işitmiştir: Meymune’nin kölesi Abdullah b. Yesar ile birlikte yürürdük ve Ebû Cuheym b. Haris b. Samme el Ensarî’nin yanına girdik. Ebû Cüheym şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v), Cemel Kuyusunun etrafında dolaşıp duruyordu. Bir adam Peygamber (s.a.v) ile karşılaştı ve O’na selâm verdi. Rasûlullah (s.a.v) o kimsenin selâmını almadan önce duvara dönüp yüzünü ve ellerini duvara vurduğu elleriyle meshetti sonra da o kimsenin selâmını aldı. (Müslim, Hayz: 28; Buhârî, Teyemmüm: 2)

310- İbn Abdurrahman b. Ebza (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Bir adam Ömer’e gelerek: Cünüp oldum su da bulamadım dedi. Ömer de namaz kılma dedi. Bunun üzerine Ammar b. Yasir: Ey Mü’minlerin emiri! Hatırlamaz mısın? Sen ve biz bir seriyyede idik, cünüp olmuştuk ve su da bulamamıştık, o zaman sen namaz kılmıştın fakat ben her tarafıma toprağın değmesi için toprakta yuvarlanmış ve namazlarımı kılmıştım. Sonra Peygamber (s.a.v)’e gelip bu durumu söyleyince Rasûlullah (s.a.v): “Şöyle yapman yeterliydi” buyurarak: “Ellerini yere vurdu sonra iki eline üfledi ve yüzüyle iki elini meshetti.” Ravi, Seleme burada şüphe edip ellerini dirseklere kadar mı yoksa bileklere kadar mı olduğunu bilemiyor. Ammar’ın bu sözü üzerine Ömer: Seni layık olduğun göreve getiriyoruz diyor. (Müslim, Hayz: 28; Buhârî, Teyemmüm: 2)

311- Ammar b. Yasir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Develere çobanlık yaptığım anda cünüp olmuştum ve su bulamamıştım. Hayvanın toprakta yuvarlanması gibi toprakta yuvarlandım. Sonra Rasûlullah (s.a.v)’e gelip yaptığımı haber verdim. Rasûlullah (s.a.v) de: **“Sadece Teyemmüm yapman yeterliydi”** buyurdular. (Buhârî, Teyemmüm: 3; Müslim, Hayz: 28)

197- YOLCULUKTA TEYEMMÜM

312- Ammar (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), yanında hanımı Aişe olduğu halde Ula’t-ül Ceyş (Zat-ül Ceyş) denilen yerde konaklamıştı. Yemen bölgesinin zıfar akikinden yapılmış gerdanlığı kopmuştu. Bunun üzerine insanlar gerdanlığı aramak için orada konaklamış oldular. Tan yeri ağarıncaya kadar aradılar fakat bulamadılar.

İnsanların yanında su da yoktu. Bunun üzerine Ebû Bekir Aişe’ye kızdı ve insanları yolundan alıkoydun, yanlarında suları da yok, dedi. İşte o zaman Allah (c.c), toprakla teyemmüm ederek abdest alma kolaylığını ayet olarak indirdi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) ile beraber Müslümanlar kalkıp ellerini toprağa vurdular. Sonra ellerini kaldırdılar, ellerine bulaşan topraktan hiçbir şeyi ne üflemek ne de silkelemek sûretiyle atmadılar o elleriyle yüzlerini ve omuzlarına kadar kollarını ve ellerin altından başlayarak koltuk altlarına kadar meshettiler. (Buhârî, Teyemmüm.: 3; Müslim, Hayz: 28)

198- TEYEMMÜM NASIL YAPILIR?

313- Ammar b. Yasir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte toprakla teyemmüm yaptık, yüzlerimizi ve omuzlarımıza kadar kollarımızı meshetmiştik. (Buhârî, Teyemmüm: 5; İbn Mâce, Tahara: 93)

199- BAŞKA BİR TEYEMMÜM YAPMA ŞEKLİ

314- Abdurrahman b. Ebza (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer’in yanında idik, bir adam geldi ve Ey Mü’minlerin emiri, bizler bir yerde bir ay veya iki ay kadar kalıyor, cünüp oluyor ve su bulamıyoruz. Ömer de şöyle dedi: Ben cünüp olup ta su bulamadığımızda su buluncaya kadar namaz kılmıyorum. Bunun üzerine Ammar b. Yasir: Ey mü’minlerin Emiri! hatırlamaz mısın? Sen falan yerdeydin biz ise develere çobanlık yapıyorduk, biliyorsun ki biz cünüp olmuştuk dedi. Ömer de: “Evet hatırlıyorum” dedi. Ammar: Ben toprakta iyice yuvarlanmıştım sonra Peygamber (s.a.v)’e gelip yaptığımı anlatınca, Rasûlullah (s.a.v) gülmüş ve şöyle buyurmuştu: “Az bir toprak bile yeterliydi” diyerek avuçlarını toprağa vurup avuçlarına üfleyip yüzünü ve kollarının bir kısmını meshetmişti dedi. Ömer de: Ey Ammar! Allah’a karşı sorumluluk bilinci içersinde ol deyince, Ammar: Ey Mü’minlerin emiri, istersen bu olayı kimseye söylemem dedi. Ömer de: Hayır söyleyebilirsin fakat bu zeka ve kabiliyetinden dolayı seni layık olduğun göreve getiriyoruz, dedi. (Buhârî, Teyemmüm: 3; İbn Mâce, Tahara: 90)

200- BİR DEĞİŞİK TEYEMMÜM YAPMA ŞEKLİ

315- İbn Abdurrahman b. Ebza (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Bir adam, Ömer’e teyemmüm hakkında sordu. Ömer ne söyleyeceğini bilemedi. Bunun üzerine Ammar: Ey Ömer! Hatırlıyor musun? Bir seriyye de idik, ben cünüp olmuştum da toprakta

yuvarlanmıştım sonra da Peygamber (s.a.v)'e gelip durumu haber vermiştim. O da şöyle yapman yeterlidir buyurmuştu. Şu'be ellerini dizlerine vurdu ve iki eline üfledi, o iki eliyle yüzünü ve ellerini bir kere meshetti. (İbn Mâce, Tahara: 91; Buhârî, Teyemmüm: 4)

316- Yine İbn Abdurrahman b. Ebza (r.a), babasından nakledip şöyle diyor: Bir adam Ömer'e gelerek cünüp oldum su da bulamadım dedi. Ömer de: "Öyleyse namaz kılma" dedi. O zaman Ammar: "Hatırlamıyor musun Ey mü'minlerin emiri! Bir seriyyede beraberdik ve cünüp olmuştuk. Sen namaz kılmamıştın ben de toprakta yuvarlanıp namazlarımı kılmıştım. Rasûlullah (s.a.v)'e gelip yaptığımı söyleyince Rasûlullah (s.a.v) sana şu kadarı yeterdi diyerek ellerini toprağa vurdu. Ellerindeki toprağı üfürdü. Sonra bir eliyle diğerini ovuşturdu sonra iki eliyle yüzünü meshetti." Bunun üzerine Ömer: "Öylemiydi, bir şey hatırlamıyorum" dedi. Bunun üzerine Ammar: "İstersen bu olaydan kimseye söz etmem" dedi. (Müslim, Hayz: 28; Buhârî, Teyemmüm: 4)

201- BAŞKA BİR TEYEMMÜM ŞEKLİ

317- Yine İbn Abdurrahman b. Ebza babasından naklederek diyor ki: Bir adam Ömer'e gelip "cünüp oldum su da bulamadım" dedi. Ömer de ona: "Öyleyse namaz kılma" dedi. O zaman Ammar, Ömer'e: "Hatırlamıyor musun? ey mü'minlerin emiri, birlikte bir seriyyede idik ve cünüp olmuştuk, su da bulamamıştık, sen namaz kılmamıştın, ben ise toprakta yuvarlanıp sonra da namazımı kılmıştım. (daha sonra) Rasûlullah (s.a.v)'e gelip durumu haber verince şöyle buyurdular: "Şöyle yapman yeterlidir, diyerek iki elini yere vurdu. Sonra ellerine bulaşan toprağı üfürdü, iki eliyle yüzünü ve ellerini meshetti." Ebû Seleme bu konuda şüphe ederek şöyle dedi: "Dirseklerine kadar mı? Yoksa bileklerine kadar mı meshetti bilmiyorum." Bunun üzerine Ömer şöyle dedi: "Bu zeka ve kabiliyetinden dolayı seni yetkili bir makama getireceğiz." Şu'be diyor ki: "İki avucuyla yüzünü ve bileklerine kadar kollarını meshetti." (İbn Mâce, Tahara: 91; Müslim, Hayz: 28)

202- CÜNÜP OLAN KİMSE DE TEYEMMÜM MÜ EDER?

318- Şakîk (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Mes'ud ve Ebû Musa ile beraber oturuyordum. Ebû Musa: Ammar'ın Ömer'e söylediği şu sözü duymadın mı? Rasûlullah (s.a.v) beni bir iş için göndermişti. Ben orada cünüp oldum, su da bulamadım. Temiz toprakta

iyice yuvarlandım sonra Rasûlullah (s.a.v)'e gelip durumu anlattım. O da buyurdu ki: **"Şöyle yapman yeterliydi diyerek iki elini yere vurdu (daha sonra) ellerini silkeledi sonra sol eliyle sağ elini, sağ eliyle de sol elini meshettikten sonra yüzünü de meshetti."** Abdullah ta: "Görmedin mi? Ömer, Ammar'ın sözüyle ikna olmadı mı?" (Buhârî, Teyemmüm: 7; Müslim, Hayz: 28)

203- TEMİZ TOPRAKLA TEYEMMÜM

319- Imran b. Husayn (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) cemaatle namaz kılmayıp tek başına namaz kılan birini gördü ve şöyle dedi: **"Ey falan kimse cemaatle namaz kılmana ne engel oldu?"** O kimse de: "Cünüp oldum su da bulamadım" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Temiz toprakla teyemmüm et o sana yeterlidir"** buyurdu. (Buhârî, Teyemmüm: 8; Dârimi, Tahara: 65)

204- TEMİZ TOPRAK SU BULUNMAYAN HER ZAMAN VE HER YERDE MÜSLÜMANIN ABDEST SUYUDUR

320- Ebû Zer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Temiz toprak on sene boyunca su bulunmasa bile Müslümanın abdest suyudur."** (Buhârî, Teyemmüm: 5; Ebû Davud, Tahara: 126)

205- SU BULUNMAZ İSE, TOPRAK; ABDEST SUYUDUR

321- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Üseyd b. Hudayr ve beraberinde bir grup insanı; Aişe'nin konaklama yerinde kaybettiği gerdanlığı aramak için göndermişti. Namaz vakti geldi. Abdestli de değillerdi, su da bulamadılar ve abdestsiz olarak namazlarını kıldılar. Sonra bu durumu Rasûlullah (s.a.v)'e anlattılar o zaman Allah teyemmüm ayetini indirdi. Üseyd b. Hudayr Aişe'ye diyor ki: "Allah senin hayrını versin seni hayırla mükafatlandırsın, senin başına hoş olmayan bir iş geliyor da o iş Müslümanlar hakkında hayırlara vesile oluyor." (Buhârî, Teyemmüm: 5; Dârimi, Tahara: 66)

322- Tarık (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir kimse cünüp oldu ve namaz kılmadı. Rasûlullah (s.a.v)'e geldi ve durumunu arzetti de Rasûlullah (s.a.v): **"Doğru yapmışsın"** buyurdu. Yine bir başka adam cünüp oldu teyemmüm edip namazını kıldı. Durumunu Rasûlullah (s.a.v)'e arzedince; Rasûlullah (s.a.v) diğerine söylediğine benzer bir şey söyledi yani **"Doğru yapmışsın"** dedi. (Buhârî, Teyemmüm: 5; Dârimi, Tahara: 66)

2- SULAR KİTABI

1- Allah buyurdu ki: "… Biz gökten tertemiz su indiriyoruz" (25 Furkân: 48)

Allah buyurdu ki: "… Her türlü temizliğinizi yapasınız diye size gökten su indiren de O'dur…" (9 Enfâl: 11)

Allah buyurdu ki: "… Abdest ve gusül temizliğiniz için su bulamaz iseniz o zaman temiz toprakla teyemmüm edin…" (4 Nisâ: 43)

323- İbn Abbas (r.a)'tan naklediliyor: Rasûlullah (s.a.v)'in hanımlarından bir kısmı cünüplükten dolayı guslederlerdi. Peygamber (s.a.v)'de onlardan arta kalan su ile abdest alırdı. O suyun kendi gusüllerinden artan su olduğunu bildirdiklerinde Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Su temizdir, onu hiçbir kullanan kimsenin durumu pislemez."** (Ebû Davud, Tahara: 35; Tirmizî, Tahara: 50)

2- BUDAA KUYUSU

324- Ebû Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e şöyle denildi: "Ey Allah'ın Rasûlü! Budaa kuyusunun suyu ile abdest alabilir miyiz?" Bu kuyu içersine seller ve rüzgarlar köpek leşlerini, hayız bezlerini ve çöpleri çukurda olduğu için bu kuyuya getirirlerdi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Su temizdir, hiçbir şey suyu pislemez."** (Tirmizî, Tahara: 50; Ebû Davud, Tahara: 35)

325- Ebû Said el Hudrî (r.a) babasından naklediyor ve şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)'e uğradım, Budaa kuyusundan abdest alıyordu. Ben de buradan abdest mi alıyorsunuz? Halbuki bu kuyuya hoş olmayan pislikler düşebiliyor dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Suyu hiçbir şey pislemez."** (Tirmizî, Tahara: 50; Ebû Davud, Tahara: 55)

3- PİSLİKLER NE KADAR SUYU PİSLEMEZ

326- Abdullah b. Ömer (r.a) babasından naklediyor ve diyor ki: Rasûlullah (s.a.v)'e suyun durumundan ve suya uğrayan değişik hayvanların içmelerinden soruldu, Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Su iki kulle olduğu zaman pislik tutmaz."** (Tirmizî, Tahara: 50; İbn Mâce, Tahara: 76)

327- Enes (r.a)'den rivâyete göre: Bir bedevî mescide idrarını yaptı ashaptan bazıları o kimseye müdahale etmek istediler. Bunun üzerine

Rasûlullah (s.a.v): **“Dokunmayın ona”** buyurdu. Bedevi işini bitirince Rasûlullah (s.a.v), bir kova su getirtip idrar yapılan yerin üzerine döktü. (Buhârî, Vudu’: 61; Dârimi, Tahara: 62)

328- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bedevinin biri kalkıp mescide idrarını yaptı. Bir kısım sahabeler bedeviyi linç etmek istediler. Rasûlullah (s.a.v) onlara: **“Bırakın onu, idrarının üzerine bir kova su dökün çünkü sizler zorlaştırıcı olarak değil kolaylaştırıcı olarak gönderildiniz”** buyurdu. (Buhârî, Vudu’: 61; Dârimi, Tahara: 62)

4- DURGUN SUDA GUSLETMENİN YASAKLIĞI

329- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştu: **“Hiçbir kimse cünüp iken durgun suda yıkanmasın.”** (Buhârî, Vudu’: 73; Tirmizî, Tahara: 51)

5- DENİZ SUYU İLE ABDEST ALMAK

330- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e şöyle sordu: “Ey Allah’ın Rasûlü! Deniz yolculuğu yaptığımızda yanımızda az su bulunduruyoruz. O su ile abdest alsak susuz kalacağız dolayısı ile deniz suyundan abdest alabilir miyiz?” Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Denizin suyu temiz ölüsü de helaldir”** buyurdular. (Dârimi, Tahara: 53; Tirmizî, Tahara: 52)

6- KAR VE DOLU SUYU İLE ABDEST ALINABİLİR Mİ?

331- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **“Allah’ım, dolu ve kar suyu ile günahlarımı yıka. Beyaz elbiseyi kirden arındırdığın gibi kalbimi de günahlardan temizle.”** (Buhârî, Deavat: 39; İbn Mâce, Dua: 3)

332- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **“Allah’ım hata ve günahlarımı kar, su ve dolu suyu ile temizle, yıka.”** (İbn Mâce, Dua: 3; Buhârî, Salat: 8)

7- KÖPEĞİN YALADIĞI KAP NASIL TEMİZLENİR?

333- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sizden birinizin kabına köpek banarsa ve yalarsa o kabın içindekini dökün ve kabı da yedi defa yıkayın.”** (Buhârî, Vudu’: 35; Tirmizî, Tahara: 68)

8- KÖPEĞİN YALADIĞI KAP TOPRAKLA DA TEMİZLENEBİLİR Mİ?

334- Abdullah b. Muğaffel (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v); av ve çoban köpeği haricindeki tüm köpeklerin öldürülmesini emretti ve şöyle buyurdu: **"Köpeğin yaladığı kabı yedi defa yıkayın sekizincide toprakla sürtün."** (Buhârî, Vudu': 35; Müslim, Tahara: 27)

335- Yine Abdullah b. Muğaffel (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) köpeklerin öldürülmesini emrederek: **"Köpeklerle insanların işi ne…! İnsanların köpeklerle işi ne…!"** Dedi ve av köpeği ve çoban köpeğinin bulundurulmasına izin verdi ve şöyle devam etti: **"Köpeğin yaladığı kabı yedi defa yıkayın sekizincide ise toprakla ovun."** (Müslim, Tahara: 27; İbn Mâce, Sayd: 1)

336- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Köpek, birinizin kabına banıp onu yaladığı zaman ilk seferinde toprakla olmak üzere yedi defa yıkasın."** (Buhârî, Vudu': 35; Müslim, Tahara: 27)

337- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Köpek, birinizin kabına banıp onu yaladığı zaman ilk seferinde toprakla olmak üzere yedi defa yıkasın."** (Buhârî, Vudu': 35; Müslim, Tahara: 27)

9- KEDİNİN İÇTİĞİ SUDAN ABDEST ALINIR MI?

338- Kab b. Malik (r.a)'in kızı Kebşe anlatıyor: Ebû Katade benim yanıma geldi ve şu anlamda bir şeyler söyledi: Rasûlullah (s.a.v)'e abdest suyu hazırlamıştım, bir kedi geldi ve ondan içti. Rasûlullah (s.a.v)'de kabı eğmek sûreti ile kedinin içmesine yardım etti. Kebşe diyor ki: Ebû Katade kendisine hayretle baktığımı görünce: "Ey kardeşimin kızı hayret mi ediyorsun?" Ben de: "Evet" dedim. Bunun üzerine Ebû Katade şöyle söyledi: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştu: **"Kedi pis bir hayvan değildir, onlar çevrenizde dolaşan evcil hayvanlardır."** (Tirmizî, Tahara: 69; İbn Mâce, Tahara: 32)

10- AYBAŞI GÖREN KARISININ YEMEK ARTIĞINDAN KİŞİ YER Mİ?

339- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Aybaşı olduğum günlerden birinde et yiyordum. Rasûlullah (s.a.v)'de benim ısırdığım

yerden yemek sûretiyle o etten yiyordu. Yine ben hayızlı iken içtiğim kabın aynı yerine ağzını getirmek sûretiyle içerdi. (İbn Mâce, Tahara: 125; Müslim, Hayz: 3)

11- KADIN ERKEK AYNI KAPTAN ABDEST ALABİLİR Mİ?

340- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında erkekler ve kadınlar aynı kaptaki suyu kullanarak abdest alırlardı. (Buhârî, Vudu': 46; İbn Mâce, Tahara: 36)

12- KADININ ARTA KALAN ABDEST SUYUNDAN ERKEĞİN ABDEST ALMASI YASAK MIYDI?

341- Hakem b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), kadının arta kalan abdest suyundan erkeğin abdest almasını yasaklanmıştı. (Tirmizî, Tahara: 48; İbn Mâce, Tahara: 36)

13- CÜNÜP KİMSENİN GUSLETTİĞİ SUYUN ARTIĞINDAN EŞİ İSTİFADE EDEBİLİR Mİ?

342- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ben ve Rasûlullah (s.a.v) aynı kaptan guslederdik." (İbn Mâce, Tahara: 36; Dârimi, Tahara: 68)

14- ABDEST VE GUSÜL İÇİN GEREKLİ SU MİKTARI

343- Abdullah b. Cebr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes b. Malik'ten işittim şöyle diyordu: "Rasûlullah (s.a.v) bir mekük su ile abdest alır beş mekük su ile de guslederdi." (Buhârî, Gusül: 3; Müslim, Hayz: 10)

344- Aişe (r.anha)'dan rivâyet edilmiştir: "Rasûlullah (s.a.v) bir müd su ile abdest alır bir sa' kadar su ile de guslederdi." (Buhârî, Vudu': 51; Tirmizî, Tahara: 42)

345- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) bir müd su ile abdest alır bir sa' ile de guslederdi." (Buhârî, Vudu': 51; Tirmizî, Tahara: 42)

3- HAYZ VE LOHUSALIK KİTABI

1- HAYIZ KELİMESİNE NİFAS İSMİ DE VERİLİR Mİ?

346- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte hac için yola çıktık. Serif denilen yere geldiğimizde ben aybaşı oluverdim ve ağlıyordum, yanıma giren Rasûlullah (s.a.v): **"Ne oldu sana yoksa nifas (hayız) mı oldun?"** buyurdu. Ben de "Evet" diye cevap verince şöyle buyurdu: **"Bu hayız olma işi Allah'ın Adem kızlarına yazdığı bir yazgısıdır. Kâbe'yi tavaf dışında haccın gereklerinin hepsini yerine getir."** (Buhârî, Hayz: 9; Ebû Davud, Menasik: 10)

2- HAYIZ KANI VE ÖZÜR KANI AYNI DEĞİLDİR

347- Urve (r.a)'den rivâyete göre, Kureyş kabilesinin Esed kolundan olan Fatıma binti Kays, Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek: "Benden kan geliyor halbuki günüm değil" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"O gördüğün damardan gelen bir kandır, sen normal hayız kanını gördüğünde namaz kılmayı bırak, kan kesilince guslet, üzerine bulaşan kan lekelerini temizle ve namazını kılmaya başla"** buyurdular. (Buhârî, Hayz: 9; İbn Mâce, Tahara: 115)

348- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hayız görmeye başladığınız zaman namazı bırakın bitince gusledin."** (Buhârî, Hayz: 9; İbn Mâce, Tahara: 115)

349- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ümmü Habibe binti Cahş, Rasûlullah (s.a.v)'den fetva isteyerek şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasûlü! Benden hayız günlerim dışında kan geliyor ne yapmalıyım?" Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"O damardan gelen bir kandır guslet ve namazlarını kıl."** Bundan sonra Ümmü Habibe her namaz için yıkanırdı. (Buhârî, Hayz: 26; Tirmizî, Tahara: 96)

3- KADINLAR İÇİN HER AYDA AYBAŞI OLDUKLARI GÜNLERİ VARDIR

350- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ümmü Habibe, Rasûlullah (s.a.v)'e hayız kanıyla ilgili bir soru sormuştu. Aişe diyor ki: Ümmü Habibe'nin yıkandığı leğen kanla dolmuştu. Rasûlullah (s.a.v) ona:

“Hayız müddetin ne kadarsa bekle sonra guslet” buyurdular. (İbn Mâce, Tahara: 116; Ebû Davud, Tahara: 108)

351- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Bir kadın, Peygamber (s.a.v)’e: “Benden devamlı kan geliyor ve temizlenemiyorum, namazları bırakayım mı?” diye sormuştu da; Rasûlullah (s.a.v) ona şöyle buyurmuştu: **“Hayır, namazları bırakma fakat hayız gördüğün gün ve geceler miktarınca namazı bırak sonra guslet, kan gelecek yerleri sıkıca bağla ve namazlarını kıl.”** (İbn Mâce, Tahara: 116; Müslim, Hayz: 14)

352- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre: Rasûlullah (s.a.v) zamanında bir kadından fazla miktarda kan geliyordu, bu yüzden Peygamber (s.a.v)’den, Ümmü Seleme fetva sormuştu. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v) şöyle cevap verdi: **“Bu hastalık kendisine gelmezden önceki günlerdeki gördüğü hayız müddeti kadar gün ve geceler kadar beklesin, bu süre içersinde namazlarını terk etsin, bu süre dışında kan gelmeye devam ederse gusletsin, kan gelen yeri sıkıca bağlasın sonra namazlarını kılsın.”** (İbn Mâce, Tahara: 116; Müslim, Hayz: 14)

4- ÖZÜR KANI VE HAYIZ KANI NASILDIR?

353- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdurrahman b. Avf’ın hanımı Ümmü Habibe binti Cahş’tan devamlı kan geliyor ve hiç temizlenemiyordu. Bu durum, Rasûlullah (s.a.v)’e aktarıldı da şöyle buyurdu: **“O hayız değildir. Rahim hastalığından dolayıdır. Önceden hayız gördüğü günler kadar beklesin ve bu süre zarfında namazı bıraksın, bundan sonraki günler için her bir namaz için gusletsin.”** (Buhârî, Hayz: 27; Tirmizî, Tahara: 96)

354- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Cahş’ın kızı yedi yıl boyunca kendisinden kan gelmişti. Rasûlullah (s.a.v)’e durumu sordu da Peygamber (s.a.v): **“O hayız kanı değildir damardan gelen bir kandır. Hayız süresi kadar günlerde namazı terk etmesini sonra gusletmesini ve her namaz için gusletmesini emretti.”** (Buhârî, Hayz: 27; Tirmizî, Tahara: 96)

355- Urve (r.a)’den rivâyete göre, Fatıma binti ebi Hubeyş’in haber verdiğine göre, kendisi: Rasûlullah (s.a.v)’e kendisinden devamlı kan geldiğinden şikayet etti. Rasûlullah (s.a.v) de ona: **“O damardan gelen bir kandır. Hayız süresi kadar bekle namaz kılma, temizlik süresi gelince**

gusül abdesti al sonra temizlik ve hayız süreleri arasında namazlarını kıl.” (Buhârî, Hayz: 27; Tirmizî, Tahara: 96)

356- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Fatıma binti ebi Hubeyş, Rasûlullah (s.a.v)’e geldi ve şöyle dedi: “Devamlı kan gelen ve asla temizlenemeyen bir kadınım, bu durumda namazları terk edebilir miyim?” Rasûlullah (s.a.v) ise:**“O damardan gelen bir kandır hayız kanı değildir. Hayız günün başladığında namazını bırak hayız bitip kan kesilince namazlarını kıl.”** (Buhârî, Hayz: 27; Tirmizî, Tahara: 96)

5- HAYIZLI KİMSE İKİ VAKİT NAMAZINI BİRLEŞTİREBİLİR Mİ?

357- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) zamanında devamlı kan gelen bir kadına; Peygamber (s.a.v) şöyle dedi: **“O damardan devamlı akan bir kandır, böylece öğle namazını geciktirip ikindiyle birlikte bir gusül abdestiyle kılmasını, akşam namazını geciktirip yatsıyla beraber yine tek gusül abdestiyle kılmasını, sabah namazı için de tek gusül yaparak kılmasını emretti.”** (Buhârî, Hayz: 27; Tirmizî, Tahara: 96)

358- Zeyneb binti cahş (r.a) tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)’e: “Devamlı özür kanı geliyor ne yapmalıyım?” dedim şöyle buyurdular: **“Hayız günlerinde namazlarını terkedip oturursun sonra gusleder öğleyi geciktirip ikindiyle birlikte kılarsın. Sonra tekrar gusleder akşam namazını geciktirip yatsıyla beraber kılarsın. Sabah namazını ise tek bir gusülle kılarsın.”** (Tirmizî, Tahara: 96)

6- HAYIZ KANI VE ÖZÜR KANININ ÖZELLİKLERİ

359- Fatıma binti ebi Hubeyş (r.anha)’den özür kanı geliyordu. Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Hayız kanı bilindiği gibi siyahımsı bir kandır, o süre içinde namaz kılmayı bırak. O günler dışında gelen kan özür kanı olup o günlerde abdest alarak namaz kılabilirsin.”** (İbn Mâce, Tahara: 115; Buhârî, Hayz: 21)

360- Fatıma binti ebi Hubeyş (r.anha)’dan rivâyete göre, kendisinden özür kanı gelmekteydi. Rasûlullah (s.a.v), ona: **“Hayız kanı bilindiği gibi siyahımsı bir kandır. O kanın geldiği günlerde namazı bırakın. Başka türlü kan gelince ise abdest alarak namazlarınızı kılın.”** (İbn Mâce, Tahara: 115; Buhârî, Hayz: 21)

361- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Fatıma binti ebi Hubeyş’ten özür kanı gelmekteydi, bu durumu Rasûlullah (s.a.v)’e sormuştu da Rasûlullah (s.a.v) şöyle cevap vermişti: **“O damardan gelen bir kandır hayız kanı değildir. Hayız günlerinde namazı bırak hayız bitince gusledip kanı yıkayın ve namazınızı kılın çünkü o gelen kan hayız kanı olmayıp damardan gelen bir kandır.”** Rasûlullah (s.a.v)’e: “Yıkanmayacak mı?” denildi. Cevaben buyurdular ki: **“Onda hiç şüphe yok.”** (İbn Mâce, Tahara: 115; Buhârî, Hayz: 21)

362- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Fatıma binti ebi Hubeyş, Rasûlullah (s.a.v)’e geldi ve: “Ey Allah’ın Rasûlü! Devamlı kan geliyor ve hiç temizlenemiyorum” dedi. Rasûlullah (s.a.v) de: **“O kan damardan gelen bir kandır hayız kanı değildir. Hayız günlerin gelince namazlarını terk et, bitince kanı yıkayıp guslet ve namazlarını kıl”** buyurdular. (İbn Mâce, Tahara: 115; Buhârî, Hayz: 21)

363- Yine Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Fatıma binti ebi Hubeyş, Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek: “Temizlenemiyorum, devamlı kan geliyor namazları bırakabilir miyim?” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“O kan damardan gelen bir kandır hayız kanı değildir. Hayzın başladığında namaz kılmayı bırak bittiğinde ise guslet, kanı temizle ve namazını kıl.”** (İbn Mâce, Tahara: 115; Buhârî, Hayz: 21)

364- Yine Aişe (r.anha)’dan aktarıldığına göre, Fatıma binti ebi Hubeyş şöyle demiştir: “Ey Allah’ın Rasûlü! Ben hiç temizlenemiyorum bu yüzden namazlarımı terk edebilir miyim?” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyurdu: **“O damardan gelen bir kandır. Namazlarını bırakma.”** Hadisin Ravisi Halid hocama okuduğum hadiste şu ilave vardı: **“O hayız kanı değildir, hayzın başladığında namazı bırak bittiğinde ise yıkan ve kanı temizleyerek namazını kıl.”** (İbn Mâce, Tahara: 115; Buhârî, Hayz: 21)

7- SARI VE BULANIK RENKLİ AKINTI

365- Muhammed (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ümmü Atıyye şöyle demiştir: “Biz hayız kanı dışında sarı ve bulanık akıntı diye bir şey bilmezdik.” (Buhârî, Hayz: 21; Dârimi, Tahara: 94)

8- SANA KADINLARIN AY HALİNDEN SORARLAR AYETİNİN YORUMU (2 BAKARA 222)

366- Enes (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Yahudiler hayız gören kadınlarla birlikte yiyip içmezler ve evlerinde bile birlikte olmazlardı. Bu durumu Rasûlullah (s.a.v)’e sordular da, bunun üzerine Allah, Bakara sûresi 222. ayetini indirdi. **“Sana kadınların ay halleri hakkında soruyorlar. De ki: O bir sıkıntı, kirlilik, ve rahatsızlık halidir. Bu yüzden ay hali sırasında kadınların kadınlıklarından yararlanmayın, uzak durun ve onlar temizleninceye kadar kendileriyle cinsel ilişkide bulunmayın. Temizlendiklerinde ise Allah’ın buyurduğu şekilde onlara yaklaşın. Doğrusu Allah, pişmanlıkla kendisine yönelenleri ve tertemiz olanları sever.”** Sonra, Rasûlullah (s.a.v); Müslümanların hayız gören hanımlarıyla yiyip içmelerini ve evlerde birlikte kalmalarını ve cinsel ilişki dışında her şeyi yapmalarını emretti. Bunun üzerine Yahudiler: “Allah’ın Rasûlü, bize aykırı davranmadık hiçbir şey bırakmadı” dediler.

Üseyd b. Hudayr ve Abbad b. Bişr, kalkıp bunu Rasûlullah (s.a.v)’e bildirdiler ve: “Hayız günlerinde hanımlarımızla cinsel ilişkide bulunacak mıyız?” dediler. Rasûlullah (s.a.v), bu söz üzerine bir anda değişti, öyle ki kızdığını zannettik. Useyd b. hudayr ve Abbad b. Bişr kalkıp gittiler. Bu arada Rasûlullah (s.a.v)’e hediye olarak süt getirilmişti. Onların arkasından adam gönderip çağırdı ve onlara süt içirdi. Böylece Rasûlullah (s.a.v)’in onlara kızmadığı anlaşılmış oldu. (Buhârî, Hayz: 1; Müslim, Hayz: 3)

9- HAYIZ GÖREN HANIMINA BİLE BİLE YAKLAŞANIN CEZASI

367- İbn Abbas (r.a)’den rivâyete göre: Hayız günlerinde hanımıyla cinsel ilişki kuran kimseye, Rasûlullah (s.a.v): **“Bir veya yarım dinar tasadduk etsin”** buyurdu. (Tirmizî, Tahara: 103; Ebû Davud, Tahara: 106)

10- HAYIZLI KADINLA BİR YATAKTA YATMAK

368- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte yatıyordum, aybaşı oldum yavaşça Rasûlullah (s.a.v)’in yanından ayrılıp hayız elbisemi giydim. Rasûlullah (s.a.v): **“Nifas (Aybaşı mı) oldun?”** buyurdu. Ben de: “Evet” dedim. Beni çağırdı ve bir yatakta birlikte yattık. (Buhârî, Hayz: 22; Müslim, Hayz: 2)

11- HAYIZLI HANIMIYLA BİRLİKTE YATAN ERKEĞE BİRŞEY BULAŞIRSA NE YAPMALI?

369- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle diyor: Ben ve Rasûlullah (s.a.v), hayızlı günlerimde birlikte bir yatakta yatardık. Benden kendisine bir şey bulaşırsa sadece bulaşan yeri yıkar ve öylece namazlarını kılardı. Sonra yatağına döner ve yine benden bir şeyler bulaşırsa aynı şekilde sadece bulaşan yeri yıkar ve öylece sabah namazını kılardı. (Müslim, Hayz: 3; İbn Mâce, Tahara: 125)

12- KOCA HAYIZLI KARISIYLA BİRLİKTE YATABİLİR

370- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), biz hanımlarından biri hayız gördüğünde hayız elbisesini giymesini emreder ve onunla birlikte bir yatakta yatardı. (Müslim, Hayz: 3; Tirmizî, Tahara: 99)

371- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bizden biri hayız olduğu zaman Rasûlullah (s.a.v), hayız elbisesini giymesini emreder sonra da onunla birlikte yatardı. (Müslim, Hayz: 3; İbn Mâce, Tahara: 99)

13- KOCA HAYIZLI KARISIYLA NELER YAPABİLİR?

372- Cümey' b. Umeyr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Annem ve teyzemle birlikte Aişe'nin yanına girdik. Annem ve teyzem; Aişe'ye: Sizden biriniz hayız olduğunda Rasûlullah (s.a.v) ne yapardı diye sordular o da dedi ki: "Bizden biri hayz olduğunda Rasûlullah (s.a.v), özel hayz elbisesi giymemizi emreder ve bizi kollarına alıp göğsüne basardı." (Müslim, Hayz: 3; İbn Mâce, Tahara: 99)

373- Meymune (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), hayız gören hanımlarıyla uylukları ve dizlerinin yarısına kadar örten bir elbise olduğu halde onlarla bir yatakta yatar ve beraber olurdu. (Buhârî, Hayz: 6; Müslim, Hayz: 3)

14- HAYIZLI KADINLARLA BİRLİKTE YEMEK YİYİP İÇMEK

374- Şureyh (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Aişe'ye: "Hayız gören kadın kocası ile yemek yiyebilir mi?" diye sordum: Aişe (r.anha): "Evet, Rasûlullah (s.a.v) beni çağırır, hayızlı olduğum halde Onunla yemek yerdim. Et parçasını alır bana verir bende ondan ısırırdım sonra sofraya bırakırdım Rasûlullah (s.a.v), o et parçasını alır benim ısırdığım yerden yerdi. İçecek bir şeyler ister, bana verir o içmeden ben içerdim ve kabı bırakırdım. Rasûlullah (s.a.v) de o kabı alır benim içtiğim ve ağzıma aldığım yerden içerdi." (Müslim, Hayz: 3; İbn Mâce, Tahara: 125)

375- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), hayızlı olduğum zamanlarda bile benim içtiğim kabın ağzıma aldığım yerinden içerdi ve benim artığımı da içerdi, hayızlı olduğum halde!” (İbn Mâce, Tahara: 125; Müslim, Hayz: 3)

15- HAYIZ GÖREN HANIMININ ARTIĞINDAN İSTİFADE ETMEK

376- Mıkdam b. Şüreyh (r.a), babasından naklediyor ve diyor ki: Aişe’den işittim şöyle diyordu: “Ben hayızlı olduğum zamanlarda Rasûlullah (s.a.v) bana bir kapla içecek getirir bende ondan içerdim, kabı kendisine verince benim içtiğim bölgeyi araştırır O da oradan içerdi.” (İbn Mâce, Tahara: 125; Müslim, Hayz: 3)

377- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Hayızlı olduğum günlerde su içtiğim kabı Rasûlullah (s.a.v)’e verirdim o da benim içtiğim yerden içerdi. Yine hayızlı iken yediğim et parçasını sofraya bırakınca o eti alır, benim ısırdığım yerden yerdi.” (İbn Mâce, Tahara: 115; Müslim, Hayz: 3)

16- KİŞİ HAYIZLI OLAN HANIMININ KUCAĞINA BAŞINI KOYARAK KUR’AN OKUYABİLİR Mİ?

378- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), biz hanımlarından biri hayızlı olduğu zaman başını onun kucağına koyar ve Kur’an okurdu.” (Ebû Davud, Tahara: 104; Ebû Davud, Tahara: 103)

17- HAYIZ GÖREN KADINDAN NAMAZ KILMAK DÜŞER

379- Muaze el Adevi (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir kadın Aişe’ye: “Hayız gören kadın namaz kılacak mı?” diye sordu. Aişe ise: “Sen Harurilerden misin? Biz, Rasûlullah (s.a.v) zamanında; hayız gördüğümüzde namaz kılmazdık ve kazasıyla da emrolunmazdık” dedi. (Ebû Davud, Tahara: 104; Dârimi, Tahara: 102)

18- HAYIZLI KADIN KOCASINA HİZMET EDEBİLİR Mİ?

380- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Mescidde idik, Rasûlullah (s.a.v): **“Ey Aişe elbisemi getir”** demişti. Aişe’de: “Namaz kılmıyorum yani hayızlıyım” demişti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Hayız elinde değil ya, getir”** buyurdular. (Ebû Davud, Tahara: 104; Müslim, Hayz: 3)

381- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana: **"Mescidden sergi ve örtüyü getir"** buyurdu. Ben de: "Hayızlıyım" dedim. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Hayız senin elinde değil ki"** buyurdular. (Ebû Davud, Tahara: 104; Müslim, Hayz: 3)

19- HAYIZLI KADIN MESCİDE SECCADE SEREBİLİR Mİ?

382- Meymune (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), hayızlı olduğumuz zamanlarda başını bizden birinin kucağına koyar ve Kur'an okurdu. Yine, bizden biri hayızlı olduğu halde mescide seccade sererdi." (Ebû Davud, Tahara: 104; Müslim, Hayz: 3)

20- HAYIZLI KADIN İTİKAFTA OLAN KOCASININ BAŞINI TARAYABİLİR Mİ?

383- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) itikafa girdiği mescidden başını bana uzatır bende hayızlı olduğum halde O'nun başını tarardım." (Müslim, Hayz: 3; Buhârî, Hayz: 3)

21- HAYIZLI KADIN KOCASININ BAŞINI YIKAYABİLİR Mİ?

384- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), başını bana uzatır ben de hayızlı olduğum halde O'nun başını itikafta olduğu halde yıkardım." (Müslim, Hayz: 3; Buhârî, Hayz: 3)

385- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v), mescidde itikafta iken başını bana çıkarır ben de hayızlı olduğum halde O'nun başını yıkardım." (Müslim, Hayz: 3; Buhârî, Hayz: 3)

386- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Hayızlı olduğum zamanlarda bile Rasûlullah (s.a.v)'in saçını tarardım." (Müslim, Hayz: 3; Buhârî, Hayz: 3)

22- HAYIZ GÖREN KADINLARIN BULUNUP BULUNAMAYACAĞI YERLER

387- Hafsa (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ümmü Atıyye, Rasûlullah (s.a.v)'i hatırladıkça: "Babam Anam sana kurban olsun" derdi. Ben de: "Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu işitin mi?" dedim. O da: "Evet" dedi. "Babam Anam Sana kurban olsun" dedi; Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu aktardı: **"Olgunluk çağına gelen genç kızlar, hayız gören kadınlar, yaşlı kadınlar hayırlı toplantılar da ve Müslümanların**

davetlerinde bulunsunlar. Hayızlı kadınlar mescidlere girmesin ve uzakta dursunlar.” (Buhârî, Hayz: 24; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 165)

23- TAVAFTAN SONRA HAYIZ OLAN KADIN NE YAPAR?

388- Aişe (r.anha) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v)’e; Safiye binti Huyey hayız oldu dedim. Rasûlullah (s.a.v) de: **“Her halde bizi geciktirecek, sizinle Kâbe’yi tavaf etmemiş miydi?”** buyurdu. Bende: “Evet tavaf etti” dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Öyle ise yola çıkın”** buyurdular. (Buhârî, Hayz: 28; Tirmizî, Hac: 98)

24- İHRAMLI İKEN HAYIZ GÖREN KADIN NE YAPAR?

389- Esma binti Umeys (r.anha) anlatıyor: Zülhuleyfe denilen yerde aybaşı olmuştum. Rasûlullah (s.a.v), Ebû Bekir’e: **“Söyle ona gusletsin ve telbiye getirsin”** buyurdu. (Ebû Davud, Menasik: 10; Müslim, Hac: 16)

25- HAYIZLI İKEN VEFAT EDENİN CENAZE NAMAZI

390- Semure (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile beraber hayızlı iken vefat eden Ümmü Ka’b’ın cenaze namazını kıldık. Rasûlullah (s.a.v) cemaatin ortasında idi veya cenazenin ortasına durmuş idi. (Buhârî, Hayz: 30)

26- ELBİSEYE BULAŞAN HAYIZ KANI NE YAPILIR?

391- Esma binti Ebû Bekir (r.anha)’dan: Münzir b. Fatıma kucağımda iken bir kadın elbiseye bulaşan hayız kanı hakkında fetva istedi: Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Yıka, çitile, temizle ve namazını kıl”** buyurdu. (Ebû Davud, Tahara: 132; Buhârî, Hayz: 10)

392- Adiy b. Dinar (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ümmü Kays binti Mıhsan’ın, Rasûlullah (s.a.v)’e; Elbiseye bulaşan hayız kanından sorduğunu ve Rasûlullah (s.a.v)’in de: **“Çitile su ve sabunla yıka”** buyurduğunu işittim. (Ebû Davud, Tahara: 132; Buhârî, Hayz: 10)

4- GUSÜL VE TEYEMMÜM BÖLÜMLERİ

1- CÜNÜP KİMSENİN DURGUN SUDA GUSLETMESİNİN YASAK OLUŞU

393- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Hiçbiriniz durgun suda gusletmesin”** (Ebû Davud, Tahara: 36; İbn Mâce, Tahara: 109)

394- Yine Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hiçbiriniz durgun suya idrarını yapıp sonra da oradan gusül ve abdest almasın.”** (Buhârî, Vudu’: 73; Tirmizî, Tahara: 51)

395- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Durgun suya idrar yapıp sonra orada gusletmeyi yasakladı.”** (İbn Mâce, Tahara: 109; Ebû Davud, Tahara: 36)

396- Yine Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre: “Peygamber (s.a.v) durgun suya idrar yapıp sonra da oradan gusletmeyi yasakladı.” (İbn Mâce, Tahara: 109; Ebû Davud, Tahara: 36)

397- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hiçbiriniz durgun ve akmayan bir suya idrarını yapıp oradan da gusletmesin.”** (Buhârî, Vudu’73; Tirmizî, Tahara: 51)

2- HAMAMLARA ÇIPLAK GİRMEMEK

398- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim Allah’a ve ahiret gününe inanıyorsa hamama çıplak vaziyette girmesin, peştamal kullansın.”** (Buhârî, Gusül: 20; Müslim, Hayz: 16)

3- KAR VE DOLU SUYU İLE GUSLEDİLİR Mİ?

399- Abdullah b. Ebî Evfa (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **“Allah’ım! Beni günah ve hatalarımdan temizle. Allah’ım! Beyaz elbisenin kirden temizlendiği gibi beni de günahlarımdan temizle. Allah’ım! Beni günahlarımdan kar, dolu ve soğuk su ile temizle.”** (Buhârî, Deavat: 40; İbn Mâce, Dua: 20)

4- SOĞUK SU İLE GUSLETMEK

400- İbn ebi Evfa (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Beni kar, dolu ve soğuk su ile temizle. Allah'ım! Beyaz elbisenin kirden temizlenişi gibi beni de günahlardan temizle."** (İbn Mâce, Dua: 3; Buhârî, Deavat: 39)

5- CÜNÜP KİMSE UYUMADAN ÖNCE Mİ GUSLETMELİ?

401- Abdullah b. ebî Kays (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe (r.anha)'ya: "Rasûlullah (s.a.v) cünüp olduğu zaman yatmadan önce mi gusleder yoksa gusletmeden mi yatardı" diye sordum. Aişe (r.anha): "Her ikisinide yapardı yani bazen gusleder yatar bazen de abdest alır ve uyurdu." (Müslim, Hayz: 6; Ebû Davud, Tahara: 90)

6- CÜNÜP KİMSE UYUYABİLİR Mİ? YOKSA GUSLETMELİ Mİ?

402- Gudayf b. el Haris (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe (r.anha)'nın yanına geldim ve: "Rasûlullah (s.a.v)'in gecenin önünde mi yoksa sonunda mı cünüplükten guslederdi" dedim. Aişe: "Her ikisini de yapardı bazen gecenin önünde bazen da sonunda guslederdi" dedi. Ben de: "Din işlerimizde bize kolaylık veren Allah'a hamdolsun dedim." (Müslim, Hayz: 6; Ebû Davud, Tahara: 90)

7- YIKANMA İŞİ (GUSÜL) KAPALI YERDE YAPILMALI

403- Ya'la (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) açıkta gusleden bir adam gördü, minbere çıktı. Allah'a hamdedip sena ederek şöyle dedi: **"Allah halimdir, haya sahibidir, ayıp ve kusurları örter. Haya ve örtünmeyi sever, sizden biriniz gusledeceğinde kapalı yerde gusletsin."** (Ebû Davud, Hamam: 2; Müsned: 17287)

404- Safvan b. Ya'la (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah ayıpları ve kusurları örter. Sizden biriniz gusledeceğinizde çevresini bir şeyle örtsün."** (Ebû Davud, Hamam: 2; Müsned: 17287)

405- Meymune (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'e gusledeceği suyu hazırladım ve bir perde çektim. -Meymune, Rasûlullah (s.a.v)'in guslünü anlattı- Sonra silinmek için kendisine bir hırka getirdim, kabul etmedi." (İbn Mâce, Tahara: 113; Buhârî, Gusül: 20)

406- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Eyyub Peygamber çıplak olarak guslediyordu. Yukarıdan üzerine altın bir çekirge düştü, elbisesiyle onu yakalamaya çalıştı. Bunun üzerine Rabbi: **"Ey Eyyub! Ben, seni zengin kılmadım mı?"** buyurdu. Eyyub (a.s)'da: **"Evet Ya Rabbi! Fakat senin bereket ve lütfuna her zaman muhtacım"** dedi. (Buhârî, Gusül: 20; Müsned: 7008)

8- RASÛLULLAH (S.A.V), LEĞENDE Mİ GUSLEDERDİ?

407- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), Farak denilen bir kapta guslederdi. O ve ben bir kaptan guslederdik." (Buhârî, Gusül: 2; Müslim, Hayz: 10)

9- KARI KOCA AYNI KAPTAN GUSLEDEBİLİR

408- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte aynı kaptan guslederdik ve o kaptan birlikte avuç avuç su alırdık." (Buhârî, Gusül: 2; Müslim, Hayz: 10)

409- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Cünüp olduğumuz zaman Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bir kaptan guslederdik." (Buhârî, Gusül: 2; Tirmizî, Tahara: 46)

410- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) ile su kabından suyu önce sen alacaksın, ben alacağım diye şakalaşır ve aynı kaptan guslederdik." (Müslim, Hayz: 10; Dârimi, Tahara: 68)

10- GUSLEDERKEN KARI KOCA ŞAKALAŞIR MI?

411- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile beraber aynı kaptan gusleder, ben önce alacağım Sen önce alacaksın diye şakalaşırdık. Hatta, Rasûlullah (s.a.v): **"Bana bırak"** ben de: "Bana bırak" derdim. (Dârimi, Tahara: 68; Müslim, Hayz: 10)

11- HAMUR LEĞENİNDE GUSLEDİLİR Mİ?

412- Ümmü Hani (r.anha) anlatıyor: "Mekke fethi günü, Rasûlullah (s.a.v)'in yanına geldim, gusllediyordu. Önüne bir perde gerdim, yanında hamur bulaşığı olan bir leğen vardı. Kuşluk namazını kıldı, gusül yaptıktan sonra kaç rekat kıldı bilmiyorum." (Buhârî, Gusül: 21; İbn Mâce, Tahara: 113)

12- KADINLAR GUSLEDERKEN SAÇ ÖRGÜLERİNİ ÇÖZMEZLER

413- Aişe (r.anha) anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte şu kaptan -yaklaşık olarak bir sa’ kadar bir kap- guslederdik: Gusletmeye beraber başlar ellerimle başıma üç sefer su dökerdim. Saçımın örgüsünü de çözmezdim.” (İbn Mâce, Tahara: 108; Müslim, Hayz: 12)

13- GUSLEDEN KİMSEDEN KOKU ESERİ ÇIKAR MI?

414- Muhammed b. Münteşir, babasından aktarıyor ve şöyle diyor: İbn Ömer’den işittim şöyle diyordu: “Üstüme başıma katran sürerek ihrama girmem; üzerimde güzel koku kokarak ihrama girmemden daha hayırlıdır.” Bu sözleri duyar duymaz hemen Aişe (r.anha)’nın yanına gittim, kendisine İbn Ömer’in bu sözlerini naklettim. Bunun üzerine o da şöyle buyurdu: Rasûlullah (s.a.v)’e güzel koku sürmüştüm, bu kokusuyla hanımlarını teker teker dolaştı. Sonra da ihrama girdi. (Buhârî, Gusül: 13; Müslim, Hac: 7)

14- CÜNÜP KİMSE ÖNCE AVRET YERLERİNİ YIKAMALI

415- Meymune (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), namaz abdesti gibi abdest aldı fakat ayaklarını yıkamadı. Avret yerini ve meni bulaşabilecek yerlerini yıkadı sonra baştan ayağa üzerine su döktü. Sonra bir kenara çekilip ayaklarını yıkadı.” Meymune diyor ki: “Cünüp kimsenin yıkanma şekli budur.” (Müslim, Hayz: 9; Ebû Davud, Tahara: 98)

15- TAHARETLENDİKTEN SONRA ELİN, TOPRAĞA SÜRÜLMESİ

416- Rasûlullah (s.a.v)’in hanımı, Haris’in kızı Meymune binti el Haris anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.v), gusledeceğinde önce ellerini yıkayarak başlar sonra sağ eliyle sol eline su dökerek avret yerlerini yıkar sonra elini toprağa sürer sonra tekrar ellerini yıkar sonra namaz abdesti gibi abdest alır, sonra başına su döker tüm vücudunu yıkadıktan sonra bir kenara çekilerek ayaklarını yıkardı.” (Ebû Davud, Tahara: 98; Buhârî, Gusül: 18)

16- GUSÜLDEN ÖNCE ABDEST ALMAK

417- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), cünüplükten dolayı gusledeceğinde ellerini yıkar sonra namaz abdesti gibi abdest alır ve gusle başlardı sonra saçlarının dibine iyice ıslaklık gelinceye kadar saçlarını ovalar, başına üç defa su döktükten sonra vücudunun diğer bölgelerini yıkardı.” (Buhârî, Gusül: 1; Tirmizî, Tahara: 76)

17- HER ŞEYDE OLDUĞU GİBİ ABDEST VE GUSLE DE SAĞDAN BAŞLAMAK

418- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), abdest, gusül gibi temizlik işlerinde ayakkabı giymede, saçını taramada mümkün olduğu kadar sağdan başlamayı severdi." (Buhârî, Salat: 47; İbn Mâce, Tahara: 42)

18- GUSLEDERKEN BAŞI MESHETMEK GEREKMEZ

419- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Babam Ömer, Rasûlullah (s.a.v)'e cünüplükten dolayı nasıl gusledileceğini sordu. (Bu konudaki tüm hadisler şu mana üzerinde birleşirler) Gusül yapacak kimse önce sağ eline iki veya üç kere su döker sonra sağ elini su kabına sokarak sol eline su döküp, avret yerlerini tertemiz oluncaya kadar yıkar. Sonra dilerse sol elini toprağa sürer sonra sol eline iyice temizleninceye kadar su döker sonra iki elini de üç sefer yıkar. Ağzına ve burnuna su verir. Yüzünü ve kollarını üçer sefer yıkar. Başına gelince meshetmez su dökerdi. Rasûlullah (s.a.v)'in böyle guslettiği rivâyet edilir." (Ebû Davud, Tahara: 98; Müslim, Hayz: 29)

19- GUSLEDERKEN VÜCUDUN HER TARAFINI ISLATMAK

420- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), cünüplükten dolayı guslederken ellerini yıkar sonra namaz abdesti gibi abdest alır sonra saçlarının dibi ıslanıncaya kadar parmaklarıyla başını ovalar ve üç defa su dökerek başını yıkar sonra da tüm vücudunu yıkardı." (Buhârî, Gusül: 1; Tirmizî, Tahara: 76)

421- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), cünüplükten dolayı gusledeceğinde, süt sağılacak bir kap dolusu su ister, avucuyla suyu alıp başından sağ tarafına doğru döker sonra da sol tarafına döker sonra avucuyla suyu alır başına dökerdi." (Buhârî, Gusül: 4; Tirmizî, Tahara: 76)

20- GUSLEDERKEN BAŞA NE KADAR SU DÖKÜLÜR?

422- Cübeyr b. Mut'ım (r.a)'den rivâyet edildiğine göre, Rasûlullah (s.a.v)'in yanında gusülden söz edilince: **"Ben guslederken başıma üç defa su dökerim"** buyurdu. (Buhârî, Gusül: 4; Ebû Davud, Tahara: 98)

423- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), guslederken başına üç sefer su dökerdi." (Buhârî, Gusül: 4; Ebû Davud, Tahara: 98)

21- AYBAŞINDAN TEMİZLENME NASIL OLUR?

424- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, bir kadın Rasûlullah (s.a.v)’e: “Ey Allah’ın Rasûlü! aybaşından temizlendiğimde nasıl gusledeceğim” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyurdu: **“Eski bir bez parçası al ve onunla temizlen”** Kadın: “O bez parçasıyla nasıl temizleneyim?” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onunla temizlen”** buyurdu. Kadın tekrar: “Onunla nasıl temizleneceğim” deyince; Rasûlullah (s.a.v): **“Sübhanallah deyip kadından yüzünü çevirdi.”** Bu sefer ben “Rasûlullah (s.a.v)’in ne demek istediğini anladım o kadını tutup bir tarafa çektim ve Rasûlullah (s.a.v)’in ne demek istediğini kendisine anlattım.” (Buhârî, Hayz: 15; İbn Mâce, Tahara: 124)

22- GUSÜL NASIL YAPILIR?

425- Rasûlullah (s.a.v)’in hanımı Meymune (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Peygamber (s.a.v), cünüplükten dolayı guslederken önce avret bölgelerini yıkar ve elini toprağa ve yeryüzüne sürterdi. Sonra namaz abdesti gibi abdest alır sonra suyu bolca başına ve vücuduna dökerdi.” (Buhârî, Gusül: 16; Ebû Davud, Tahara: 98)

23- LOHUSA KADIN İHRAMA NASIL GİRER?

426- Cafer b. Muhammed (r.a), babasından aktararak şöyle demiştir: Câbir b. Abdullah’ın yanına giderek veda haccına dair sorular sorduk. O da bize şunları anlattı: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Zilkade ayının bitmesine beş gün kala hac için yola çıkmıştık. Zulhuleyfe denilen yere vardığımızda Umeysin kızı Esma, Muhammed b. ebi Bekri doğurdu. Bunun üzerine Esma; Rasûlullah (s.a.v)’e haber göndererek ne yapması gerektiğini sordu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) cevap olarak: **“Yıkandıktan sonra kan gelecek yere bez koy ve ihrama gir”** buyurdular. (Ebû Davud, Menâsik: 10; Müslim, Hac: 16)

24- GUSÜLDEN SONRA ABDEST ALMAK GEREKMEZ

427- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), gusülden sonra abdesti bozulmadıkça namaz için abdest almazdı. (Ebû Davud, Tahara: 99; Tirmizî, Tahara: 79)

25- KOCA TÜM HANIMLARIYLA MÜNASEBETTEN SONRA TEK BİR SEFER GUSLEDER

428- Aişe (r.anha) şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’e koku sürerdim, o kokuyla tüm hanımlarını dolaşır ve gusleder sabahleyin de ihrama girer ve o koku çevresine yayılırdı.” (Buhârî, Gusül: 1; İbn Mâce, Tahara: 10)

26- TEMİZ TOPRAKLA TEYEMMÜM BU ÜMMETE MAHSUSTUR

429- Câbir b. Abdullah (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Benden önce hiçbir peygambere verilmeyen beş özellik bana verilmiştir; 1- Bir aylık mesafedeki düşmana bile korku salmak, 2- Yeryüzü benim için temiz ve 3- Mescid kılındı, ümmetime namaz vakti nerede gelirse orada namazı kılar. 4- Hiçbir peygambere verilmeyen şefaat hakkı bana verildi. 5- Her peygamber kendi toplumuna gönderildiği halde ben bütün insanlara gönderilmiş bir peygamberim."** (Müslim, Mesacid: 1; Dârimi, Tahara: 111)

27- TEYEMMÜMLE NAMAZ KILINDIKTAN SONRA SU BULUNURSA NE YAPILIR?

430- Ebû Said (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: "İki kişi teyemmüm ederek namazlarını kılmışlardı. O namaz vakti çıkmadan da su bulmuşlardı. Onlardan biri su ile abdest alıp namazını tekrar kıldı. Diğeri ise namazını tekrar kılmadı. İkisi birden durumu Rasûlullah (s.a.v)'e sordular. Rasûlullah (s.a.v), namazı tekrar etmeyen kimseye şöyle buyurdu: **"Sünnete uyup doğruyu yapmışsın, namazın tamamdır."** Diğer kimseye de: **"Sana da kıldığın namaz kadar sevap vardır"** buyurdular. (Ebû Davud, Tahara: 128; Dârimi, Tahara: 65)

28- MEZİ GELMESİNDEN DOLAYI ABDEST ALMAK YETERLİDİR

431- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ali, Mikdad ve Ammar kendi aralarında konuşurken Ali diyor ki: Benden çok mezi geliyor, kızı hanımım olduğu için bunu Rasûlullah (s.a.v)'e sormaya utanıyorum. Biriniz benim için sorsanız ve bana anlatsanız. -Hangisi sormuştu onu unuttum- birisi sorduğunda; Rasûlullah (s.a.v) ona: **"O mezidir, sizden birinden mezi gelirse organını yıkasın, namaz abdesti gibi abdest alsın."** (Ebû Davud, Tahara: 82; İbn Mâce, Tahara: 70)

432- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Çok mezi gelen bir kimseyim, bir kimseye bu durumu Rasûlullah (s.a.v)'e sormasını emrettim. O da şöyle buyurmuştu: **"Mezi'den dolayı abdest almak yeterlidir."** (Ebû Davud, Tahara: 82; İbn Mâce, Tahara: 70)

433- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Fatıma hanımım olduğu için Rasûlullah (s.a.v)’e mezi’nin hükmünü sormaya utanmıştım. Mıkdad’a emrettim. O sordu. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştu: **“Abdest almak yeterlidir.”** (Ebû Davud, Tahara: 82; İbn Mâce, Tahara: 70)

434- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Mıkdad’ı Rasûlullah (s.a.v)’e mezinin hükmünü sorması için göndermiştim de, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştu: **“Tenasül organını yıka ve abdest al.”** (Ebû Davud, Tahara: 82; İbn Mâce, Tahara: 70)

435- Süleyman b. Yesar (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ali b. ebi Talib, Mıkdad’ı, Rasûlullah (s.a.v)’e mezi gelen adamın ne yapması gerektiği hakkında soru sormaya göndermişti de Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Tenasül organını yıka ve abdest al.”** (Ebû Davud, Tahara: 82; İbn Mâce, Tahara: 70)

436- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Mıkdad’ı, Rasûlullah (s.a.v)’e karısının yanında kendisinden mezi gelen adamın ne yapması gerektiğini sormak üzere göndermiştim. Çünkü kızı fatıma benim hanımım olduğu için bunu sormaya utanmıştım. Mıkdad, bunu sormuştu da Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştu: **“Hanginizde böyle bir durum meydana gelirse tenasül organını yıkasın, namaz abdesti gibi abdest alsın.”** (Ebû Davud, Tahara: 82; İbn Mâce, Tahara: 70)

29- UYKUDAN UYANINCA ABDEST ALMAK

437- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Biriniz uykudan uyanınca elini iki veya üç defa yıkamadan su kabına sokmasın. Çünkü elinin uykuda nereye dokunduğunu bilemez.”** (Ebû Davud, Tahara: 82; İbn Mâce, Tahara: 70)

438- İbn Abbas (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bir gece namaz kılmak için sol tarafına durmuştum beni sağ tarafına çekti, namaz kıldıktan sonra yatıp uzandı. Müezzin gelip çağırınca abdest almadan namaz kıldı.” (Ebû Davud, Tahara: 80; Tirmizî, Tahara: 57)

439- Enes (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Namazında uyuklayan kimse namazını bıraksın ve yatsın.”** (Ebû Davud, Tahara: 80; Müslim, Hayz: 33)

30- TENASÜL ORGANINA DOKUNMAK ABDESTİ BOZAR MI?

440- Büsre (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Tenasül organına dokunan abdest alsın.”** (Ebû Davud, Tahara: 70; Müslim, Tahara: 15)

441- Büsre binti Safvan (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim eliyle tenasül organına dokunursa abdest alsın.”** (Ebû Davud, Tahara: 70; Müslim, Tahara: 15)

442- Mervan b. Hakem (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Abdest almak tenasül organına dokunmaktan dolayıdır.”** Mervan diyor ki: Büsre bana böyle bildirdi: Urve mürsel olarak bu hadisi aktardı ve şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v): **“Tenasül organına dokunmadan dolayı abdest gerekir”** buyurmuştu.” (Ebû Davud, Tahara: 70; Muvatta', Tahara: 15)

443- Yine Büsre binti Safvan (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Tenasül organına dokunan kimse abdest almadan namaz kılmasın.”** (Ebû Davud, Tahara: 70; Muvatta', Tahara: 15)

5- NAMAZ BÖLÜMLERİ

1- NAMAZIN FARZ KILINIŞI VE BU KONUDAKİ DEĞİŞİK RİVÂYETLER

444- Malik b. Sa'saa (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kâbe'nin yanında uyku ile uyanıklık arasında idim. O esnada üç kişiden birisi yanıma yaklaştı, içerisi hikmet ve iman dolu bir altın tas getirildi, o kişi göğsümden karnımın aşağısına kadar yardı, kalbimi su ve zemzem ile yıkadı, hikmet ve iman ile doldurdu. Sonra katırdan küçük eşekten büyük bir binit getirildi. Cibril (a.s) ile birlikte yola devam ettik. Dünya semasına varınca kim o denildi. Cibril: "Ben Cibril'im" dedi. Yanındaki kimdir? Denilince; Cibril: "Muhammed'dir" dedi. O peygamber olarak gönderildi mi? Cibril: "Evet" dedi. Hoş geldi sefa geldi, ne mutlu geliş denildi.

Adem (a.s)'ın yanına varıp selâm verdim. Merhaba oğul ve peygamber dedi. Sonra ikinci semaya geldik. Kim o denildi. Cibril: "Ben Cibril'im" dedi. Yanındaki kimdir? denildi. "Muhammed'dir" dedi. Burada da aynı şekilde karşılandık. Burada da Yahya ve İsa (a.s)'a selâm verdim. Merhaba kardeş ve peygamber dediler. Sonra üçüncü semaya vardık, "Kim O" denildi. Cibril: "Ben Cibril'im" dedi. Yanındaki kimdir denildi. "Muhammed" dedi. Yine aynı şekilde karşılandık, burada da Yusuf (a.s)'ın yanına varıp selâm verdim. O da: Merhaba kardeş ve peygamber dedi. Sonra dördüncü semaya vardık, orada da aynı şekilde karşılandık. Orada da İdris (a.s)'ın yanına vardım ve selâm verdim. O da: "Merhaba kardeş ve peygamber" dedi. Sonra beşinci semaya vardık aynı şekilde karşılandık. Orada da Harun (a.s)'a gelip selâm verdim. O da: "Merhaba kardeş ve peygamber" dedi. Sonra altıncı semaya vardık, orada da aynı şekilde karşılandık. Musa (a.s)'a varıp selâm verdim. O da: Merhaba kardeş ve peygamber dedi. Yanından ayrılınca ağladı. Neden ağlıyorsun denilince şöyle dedi: Ya Rab! Benden sonra peygamber olarak gönderdiğin bu delikanlının ümmeti benim ümmetimden daha üstün olup pek çoğu Cennete girecekler. Sonra yedinci semaya vardık, aynı şekilde karşılandık. Orada da İbrahim (a.s)'a vardım ve selâm verdim. O da: "Merhaba peygamber oğlu peygamber" dedi. Sonra beyti Mamur denilen yere çıkarıldım. Oranın ne olduğunu Cibril'e sorunca şöyle dedi: Burası Beyti Mamur'dur; burada her

gün yetmiş bin melek namaz kılar, buradan çıkan bir daha buraya giremez. Sonra bana Sidretül Münteha yaklaştırıldı. Bir de baktım ki meyveleri Hecer testileri gibi yaprakları ise fil kulakları gibidir. Ağacın altında ikisi zahir, ikisi batın dört nehir akmaktadır. Bunları Cibril'e sordum. O da şöyle dedi: "Batın denilenler Cennettedir; Zahır olanlar ise Bu'ta ve Nil'dir. Sonra bana elli vakit namaz farz kılındı. Musa (a.s)'ın yanına dönünce; "ne yaptın?" dedi. Ben de: "Üzerime elli vakit namaz, farz kılındı" dedim. Musa: "Ben, insanları senden iyi tanırım; İsrailoğullarından neler neler çektim, senin ümmetin bu elli vakit namaza hiç dayanamaz. Rabbine dön, bu yükün biraz hafifletilmesini iste" deyince; Rabbime döndüm ve biraz hafifletmesini istedim. Kırk vakte indirdi. Tekrar Musa'nın yanına dönünce: "Ne yaptın?" dedi. "Kırk vakte indirdi" dedim. Bana yine ilk sözünü söyleyince, yine Rabbime döndüm; otuz vakte indirdi. Yine Musa'ya döndüm bana aynı ilk sözünü söyleyince yine Rabbime döndüm, yirmi vakte indirdi. Sonra on, sonra beş'e indirdi. Yine Musa'ya geldim, bana yine aynı ilk sözü söyleyince: "Rabbime tekrar dönmeye utanırım" dedim. Bunun üzerine Allah şöyle buyurdu: "Kullarımdan farz kıldığım yükü hafiflettim, böylece ibadet ve iyiliklerini on katıyla mükafatlandıracağım." (Buhârî, Salat: 1; Müslim, İman: 74)

445- Enes b. Malik ve İbn Hazm (r.anhüma)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah ümmetime elli vakit namazı farz kıldı, Ben de öylece dönüp geldim. Musa (a.s)'ın yanına uğradığımda: Rabbin ümmetine neyi farz kıldı dedi. Ben de: "Elli vakit namaz" dedim. Bana dedi ki: Rabbine müracaat et, ümmetin bu elli vakit namaza dayanamaz deyince; Rabbime müracaat ettim yarıya indirdi. Tekrar Musa (a.s)'a gelince durumu haber verdim. Bu sefer yine ümmetin buna da dayanamaz dedi. Ben de tekrar Rabbime müracaat ettim. O da: Şöyle buyurdu: "O elli değerinde olup beş vakittir, benim katımda hüküm değiştirilemez. Musa'ya dönüşümde yine Rabbine yalvar bunu da azaltsın deyince; Ben de: "Rabbimden artık utanırım" dedim.** (Müslim, İman: 74; İbn Mâce, İkametü's Salat: 194)

446- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bana katırdan küçük eşekten büyük bir binek getirildi, adımını gözünün görebildiği yere atıyordu. Cibril (a.s) ile birlikte bindim ve biraz yol aldık, Cibril dedi ki: "İn ve namaz kıl." Ben de aynen yaptım. Cibril şöyle dedi: "Namaz kıldığın yer neresidir biliyor**

musun? Taybe (Medine'de) namaz kıldın, Oraya hicret edilecektir." Sonra tekrar: "İn ve namaz kıl" dedi. Ben de inip namaz kıldım. Bunun üzerine Cibril dedi ki: "Nerede namaz kıldığını biliyor musun? Allah'ın, Musa (a.s) ile konuştuğu Tur-ı Sina'da namaz kıldın. Daha sonra tekrar, "İn ve namaz kıl" dedi. İndim ve namaz kıldım. Yine dedi ki: "Namaz kıldığın yer neresidir biliyor musun? İsa (a.s)'ın doğduğu yer olan Beyti Lahm'da kıldın." Sonra Beyti Makdis'e girdim, tüm Peygamberler (s.a.v) yanımda toplandı. Cibril beni öne geçirdi, onlara imamlık yaptım. Sonra en yakın sema olan dünya semasına çıkarıldım, orada Adem (a.s) vardı. Sonra ikinci semaya çıkarıldım, orada teyze çocukları olan İsa ve Yahya (a.s) vardı. Sonra Üçüncü semaya çıktım, orada da Yusuf (a.s)'ı gördüm. Sonra dördüncü semaya çıkarıldım, orada Harun (a.s) vardı. Sonra beşinci semaya yükseltildim, orada da İdris (a.s) vardı. Sonra altıncı semaya yükseltildim, orada da Musa (a.s) vardı. Sonra yedinci semaya yükseltildim, orada da İbrahim (a.s) vardı. Sonra yedi semanın yukarısına çıkarılıp Sidret-ül müntehaya ulaştım, orada Beni bulut gibi bir şey kaplayınca secdeye kapandım ve bana şöyle denildi: "Yedi kat semayı ve arzı yarattığım gün Sana ve ümmetine elli vakit namazı farz kıldım, Sen ve ümmetin o namazı kılın." Hemen İbrahim (a.s)'a vardım, bana bir şey sormadı sonra Musa'nın yanına varınca; "Allah sana ve ümmetine ne kadar namaz farz kıldı?" dedi. Ben de: "Elli vakit namaz farz kıldı" dedim. Musa da dedi ki: "Sen ve ümmetin bu elli vakti eda etmeye dayanamazsınız, Rabbine dön bunu hafifletmesini iste." Ben de, Rabbime döndüm on vakit indirdi. Sonra Musa'ya tekrar gelince, tekrar dönüp bu yükün hafifletilmesini istememi emretti. Ben de tekrar döndüm on daha indirdi. Sonra da beş vakte indirildi. Musa (a.s), tekrar: "Dön Rabbinden hafifletilmesini iste, çünkü Allah İsrailoğullarına günde iki vakit namaz farz kıldı onu bile eda edemediler" dedi. Tekrar Rabbime döndüm, hafifletmesini istedim o da şöyle buyurdu: "Gökleri ve yeri yarattığım gün sana ve ümmetine elli vakit namaz farz kıldım bu beş vakit; elli vakit yerindedir. Sen ve Ümmetin bu beş vakti eda edin." Böyle olunca bu işin Allah tarafından kesinleştiğini anladım. Musa (a.s)'a döndüm. O da yine: "Rabbine dön" dediğinde beş vaktin kesinleştiğini ve hafifletilmeyeceğini bildiğim için tekrar dönmedim."
(Müslim, İman: 74; İbn Mâce, İkametü's Salat; 194)

447- Abdullah b. Mes’ud (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Mirac’a çıkarıldığında Sidret-ül Münteha’ya kadar ulaştı o altıncı semadadır. Aşağıdan çıkanlar oraya ulaşır. Yukarıdan indirilenler de yine oraya ulaşır. Ve oradan kabzolur. Ravi diyor ki: “Sidreyi kaplayan kaplamıştır.” (Necm: 16) Enes diyor ki: “Altın kelebekler.”

Rasûlullah (s.a.v)’e, bu İsra gecesinde üç şey verildi. Beş vakit namaz, Bakara sûresinin son ayetleri ve ümmetinden Allah’a şirk koşmayanların büyük günahlarının affedilmesi. (Müslim, İman: 76; Tirmizî, Tefsirül Kur’an: 54)

2- NAMAZ NEREDE FARZ KILINDI?

448- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Namazlar Mekke’de farz kılındı. İki melek gelip Rasûlullah (s.a.v)’i zemzem kuyusunun yanına götürüp karnını yardılar, içersinde olanları çıkarıp altın tasla su ve zemzemle yıkadıktan sonra ilim ve hikmetle doldurarak kapattılar. (Müslim, İman: 74; Müsned: 12048)

3- NAMAZ NE KADAR VE NASIL FARZ KILINDI?

449- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Namaz, önce ikişer rekat olarak farz kılındı. Yolculukta kılınan namaz farz kılındığı gibi kaldı. Hazarda kılınan namaz ise dörde tamamlandı.” (Müslim, Salat-ül Müsafirin: 1; Ebû Davud, Salat: 270)

450- Ebû Amr yani el Evzâî (r.a), Zührî’ye: Hicretten önce Peygamber (s.a.v), Mekke’de namazı ne kadar kılardı diye sordu. Zührî: Urve haber verdi; Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Allah, Rasûlüne namazı önce iki rekat iki rekat olarak farz kılmış sonra hazarda kılınan namaz dörde tamamlanmıştı. Seferde kılınan namaz ise farz kılındığı şekilde kaldı.” (Müslim, Salat-ül Müsafirin: 1; Ebû Davud, Salat: 270)

451- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Namaz, ikişer ikişer rekat olarak farz kılındı. Yolculukta kılınan namaz aynen kaldı. Hazarda kılınan namaz ise dörde çıkarılarak artırılmış oldu. (Müslim, Salat-ül Müsafirin: 1; Ebû Davud, Salat: 270)

452- İbn Abbas (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Namaz, Rasûlullah (s.a.v)’in dili üzere hazarda dört, seferde iki, savaşta ise bir rekat olarak farz kılındı. (Müslim, Salat-ül Müsafirin: 1; Ebû Davud, Salat: 270)

453- Ümeyye b. Abdullah b. Halid b. Üseyd (r.a) anlatıyor: Abdullah b. Ömer'e: "Allah, "Korkarsanız namazı kısaltmanızda günah yoktur." (Nisâ: 101) buyurduğu halde nasıl oluyor da namazı kısaltıyorsunuz" deyince; bana: "Ey kardeşimin oğlu! Rasûlullah (s.a.v), bize peygamber olarak geldiğinde bizler sapıktık, bize her şeyi öğretti; seferde namazı iki rekat kılmamızda bu öğretilenler arasındaydı." (Müslim, Salat-ül Müsafirin: 1; Ebû Davud, Salat: 270)

4- BİR GÜN VE GECEDE KAÇ VAKİT NAMAZ FARZ KILINDI?

454- Talha b. Ubeydullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle diyordu: Necid kabilesinden saçı başı dağınık bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e geldi. Yaklaşıncaya kadar sesini duyuyor fakat ne dediğini anlamıyorduk. İslâm ile ilgili sorular soruyordu. Rasûlullah (s.a.v), ona şöyle buyurdu: **"Bir gün ve gecede beş vakit namaz kılmalısın."** O adam: Bundan başka namaz kılmam gerekir mi? dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Hayır ancak nafile namaz kılabilirsin. Ramazanda da bir ay oruç tutarsın"** buyurdu. Adam: "Bundan başka oruç tutmam gerekir mi?" deyince; Rasûlullah (s.a.v): **"Hayır, fakat nafile oruç tutabilirsin"** buyurdu. Rasûlullah (s.a.v), zekat verilmesi gerektiğini de söyleyince, adam: "Ondan başka bir şeyler vermem gerekir mi?" dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Hayır, ancak nafile olarak sadaka verebilirsin"** deyince, adam: "Vallahi bundan ne fazla yaparım ne eksik" diyerek dönüp gitti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Sözünde doğru ise kurtuldu gitti"** buyurdular. (Buhârî, İman: 34; İbn Mâce, İkametü's Salat: 194)

455- Enes (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasûlü! Allah, kullarına namazlardan neyi farz kılmıştır?" Rasûlullah (s.a.v): **"Allah, kullarına beş vakit namazı farz kılmıştır"** buyurdu. Adam: Ey Allah'ın Rasûlü! Bundan önce ve sonra başka bir şey farz kıldı mı? diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **"Allah kullarına beş vakit namazı farz kıldı"** deyince; Adam bunlardan hiçbir şeyi artırıp eksiltmeyeceğine yemin etti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Eğer sözünde doğru ise mutlaka Cennete girer"** buyurdu. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 194; Buhârî, İman: 34)

5- NAMAZ KILMAK ÜZERE PEYGAMBER (S.A.V)'İN SİYASİ OTORİTESİNİ KABUL (BEYAT) ETMEK

456- Avf b. Malik el Eşcaî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in yanında oturuyorken, Rasûlullah (s.a.v): **"Sizler, Allah'ın Rasûlüne biat etmiyor musunuz?"** diye üç sefer tekrarladı. Bizler de hemen ellerimizi uzatarak biat ettik. Ey Allah'ın Rasûlü! Sana biat ettik. Ama ne üzerine biat ettik? deyince; Rasûlullah (s.a.v): **"Sadece Allah'a kul ve köle olmak üzere ve hiçbir şeyi O'na ortak koşmamak üzere beş vakit namazı gereği gibi kılmak ve sesini biraz kısarak: Kimseden bir şey istememek üzere"** buyurdular. (Müslim, Zekat: 35; Ebû Davud, Zekat: 23)

6- BEŞ VAKİT NAMAZA DEVAMLI VE DİKKATLİ OLMAK

457- İbn Muhayriz (r.a)'den rivâyete göre, beni Kinane'den Muhdeci diye bilinen bir adam, Şam'da Ebû Muhammed diye künyelenen bir kimsenin "Vitir namazı vaciptir" dediğini işitince; Muhdeci diyor ki: Hemen Ubade b. Samit'in yanına vardım ve durumu ona aktardım. Kendisi mescide gidiyordu. Bunun üzerine Ubâde dedi ki: Ebû Muhammed yalan söylüyor. Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Allah kullarına beş vakit namazı farz kıldı. Kim bunları hafife almadan ve hiç terk etmeden gereği biçimde kılarsa; Allah o kimseyi Cennete koyacağına söz vermiştir. Kim de beş vakit namazı kılmazsa Allah'ın o kimselere verilmiş bir sözü yoktur, dilerse azablandırır. Dilerse affederek Cennetine koyabilir."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 194; Dârimi, Salat: 208)

7- BEŞ VAKİT NAMAZIN DEĞER VE KIYMETİ

458- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Herhangi birinizin kapısı önünde günde beş defa yıkandığı bir nehir olsa, o kimsede bir kir olabileceğini düşünebilir misiniz?"** bunun üzerine sahabe: "Hiçbir kir kalmaz" dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"İşte beş vakit namaz da böyledir, Allah bu namazlarla günahları yok eder."** (Müslim, Mesacid: 5,1; Tirmizî, Emsâl: 5)

8- NAMAZ KILMAYANIN DURUMU

459- Abdullah b. Büreyde (r.a), babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kafirlerle aramızdaki fark, kılmak için söz verdiğimiz namazdır. Kim namaz kılmayı terk ederse kafir olur."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 77; Tirmizî, İman: 9)

460- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kulu, kafir olmaktan kurtaran amel namazdır."** (Kul namazı terk ederse kafir olur.) (Tirmizî, İman: 9; İkametü's Salat: 77)

9- ÖNCE NAMAZDAN SORULACAK

461- Hureys b. Kabîsa (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Medine'ye vardığımda: "Allah'ım, bana salih bir arkadaş nasib et diye dua ettim ve Ebû Hüreyre'nin yanına oturdum ve ona şöyle dedim. Bana salih bir arkadaş nasib etmesi için Allah'a dua ettim. Rasûlullah (s.a.v)'den duyduğun hadislerden bana anlat. Belki de bu hadislerden Allah beni faydalandırır. Bunun üzerine Ebû Hüreyre dedi ki: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle buyurmuşlardı: **"Kıyamet gününde kul önce namazından hesaba çekilecek, namazı tamam ise kurtulur ve rahatı bulur. Namazı bozuk ve eksik ise pişman olur ve sıkıntıya düşer.** (Hemmam diyor ki: Bu söz Katade'nin sözü mü yoksa hadisten mi bilmiyorum) **Eğer o hesabı görülen kimsenin farz namazları eksik ise Allah: Bakın bakalım kulumun nafile namazları var mı? buyurur. Bunun üzerine noksan olan farz namazları nafilelerle tamamlanır. Diğer amelleri de aynen bu şekilde hesaplanarak tamamlanmış olur."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 202; Müsned: 9130)

462- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kıyamet günü kula sorulacak ilk şey namazdır. Namazı tamamsa tamam olarak yazılır. Eğer namazında eksiklik varsa Allah, "Bakın bakalım nafile namazlarına"** buyurur. Farz namazlardaki eksikleri nafile namazlarıyla tamamlanır. Sonra diğer amelleri de aynı şekilde hesaplanır. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 202; Müsned: 9130)

463- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kulun ilk hesaba çekileceği şey namazdır. Namazı tamam ise tamamdır değilse Allah: "Kulumun nafile namazlarına bakın" buyurur. Nafile namazları varsa farzlardan eksikleri onunla tamamlanır."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 202; Müsned: 9130)

10- NAMAZ KILMANIN SEVABI

464- Ebû Eyyub (r.a)'den rivâyete göre, bir adam: "Ey Allah'ın Rasûlü! Beni Cennete sokacak bir amel haber ver" deyince; Rasûlullah (s.a.v): **"Allah'a kulluk eder, hiçbir şeyi O'na ortak koşmazsın. Namazı**

kılar zekatı verir akraba ile ilgiyi kesmezsin onları ziyaret edersin” buyurdu. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 193; Müslim: İman: 4)

11- MEDİNE İLE ZULHULEYFE’DE NAMAZ NASIL KILINIR?

465- Enes (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte öğle namazını Medine’de dört rekat, Zulhuleyfe’de ikindi namazını iki rekat olarak kıldım. (Müslim, Salat-ül Müsafirin: 1; Ebû Davud, Hac: 21)

12- MEDİNE CİVARINDA YOLCULUK NEREDEN BAŞLAR?

466- Ebû Cuhayfe (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), öğle vakti Medine’den çıktı -İbn-ül Müsenna diyor ki- Batha’ya varınca abdest aldı, öğle namazını iki rekat olarak kıldı. İkindiyi de aynı şekilde iki rekat olarak kılmıştı, önüne de sütre olarak bastonunu koymuştu.” (Ebû Davud, Hac: 45; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 51)

13- İKİNDİ NAMAZININ DEĞERİ VE KIYMETİ

467- Umara b. Rüveybe es Sekafî (r.a), babasından naklederek diyor ki: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim diyor ki: **“Güneş doğmadan önce kılınan sabah namazıyla güneş batmadan önce kılınması gereken ikindi namazını ihmal etmeyip kılan kimse asla Cehenneme girmez.”** (Muvatta', Mevakît: 12; Müslim, Mesacid: 37)

14- İKİNDİ NAMAZINA DEVAMLI VE DUYARLI OLMAK

468- Peygamber (s.a.v)’in hanımı Aişe (r.anha)’nın kölesi Ebû Yunus’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Aişe kendisine bir Mushaf yazmamı emretti, **“Namazlara dikkat edin! Özellikle orta namaza.”** (Bakara 238) ayetine gelince bana haber ver” dedi. Ben de: O ayete geldiğimde kendisine haber verdim. Bana şunu yazdırdı: “Tüm namazlarınıza, özellikle orta (ikindi) namazına devam edin ve Allah’ın huzurunda içten bir bağlılıkla durun” dedi ve şöyle devam etti: “Bunu; Rasûlullah (s.a.v)’den böylece duymuştum.” (Müslim, Mesacid: 36; Ebû Davud, Salat: 5)

469- Ali (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): Hendek savaşında Müslümanların namazlarına engel olan müşrik ordusu için: **“Güneş batıncaya kadar bizi oyaladılar ve orta** (ikindi) **namazını kılamadık”** buyurdular. (Müslim, Mesacid: 36; Dârimi, Salat: 28)

15- İKİNDİ NAMAZINI KILMAYANIN CEZASI

470- Ebû'l Melih (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bulutlu bir günde Büreyde ile beraberdik. Namazı kılmakta acele edin, geciktirmeyin, çünkü Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştu: **"İkindi namazını terk edenin ameli boşa gider."** (Buhârî, Mevakît: 16; Müslim, Mesacid: 35)

16- ÖĞLE VE İKİNDİ NAMAZLARINDA KIRAAT MİKTARI

471- Ebû Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'in öğle ve ikindi namazlarındaki kıraat miktarını tahmin etmiştik; Öğle namazının kıyamında okuduğunu tahmin ettik, otuz ayetlik Secde sûresi kadar ilk iki rekatta okuyordu. Son iki rekatta ise bu okuduğunun yarısı kadar okurdu. İkindi namazının kıyamında ilk iki rekatta okuduğunu tahmin ettik, öğle namazının son iki rekatında okuduğu kadar son iki rekatında da bunun yarısı kadar okuduğunu tahmin etmiştik." (Dârimi, Salat: 63; İbn Mâce, İkametü's Salat: 7)

472- Ebû Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), öğle namazını kılar her rekatında otuz ayet kadar okurdu. Sonra ikindi namazını kılar her rekatında on beş ayet kadar okurdu." (İbn Mâce, İkametü's Salat: 7; Dârimi, Salat: 63)

17- İKİNDİ NAMAZINI KILMAYAN KİMSENİN DURUMU NASILDIR?

473- Enes b. Malik (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Medine'de öğle namazını dört rekat, Zulhuleyfe'de ikindi namazını iki rekat kıldı. (Ebû Davud, Menasik: 21; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 1)

474- Nevfel b. Muaviye (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'den şöyle işitmiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İkindi namazını geçiren kimsenin durumu; malını ve ailesini kaybeden kimse gibidir."**

Arrâk diyor ki: Abdullah b. Ömer'den nakledildiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle derken işitmiştir: **"Kim ikindi namazını geçirirse sanki çoluk çocuk ve malını kaybetmiş kimse gibidir."** (Ebû Davud, Salat: 56; Buhârî, Mevakît: 16)

475- Nevfel b. Muaviye (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Namazlardan bir namaz vardır ki onu geçiren kimsenin hali, ailesi ve malını kaybeden kimse**

gibidir.” İbn Ömer diyor ki: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“O namaz ikindi namazıdır.”** (Ebû Davud, Salat: 5; Buhârî, Mevakit: 16)

476- Nevfel b. Muaviye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir namaz vardır ki onu geçiren, çoluk çocuğunu ve mal varlığını kaybetmiş kimse gibidir. İbn Ömer der ki: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“O namaz ikindi namazıdır.”** (Müslim, Mesacid: 35; Buhârî, Mevakît: 16)

18- AKŞAM NAMAZI

477- Seleme b. Küheyl (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Said b. Cübeyr’i, Müzdelife’de namazı cem ederken gördüm, Akşam namazını kamet edip üç rekat olarak kıldı. Sonra kamet getirip yatsı namazını iki rekat olarak kıldı. Sonra İbn Ömer’in de orada öyle yaptığını söyledi. Onun da, Rasûlullah (s.a.v)’in orada öyle yaptığını söylediğini aktardı.” (Tirmizî, Menasik: 54; Buhârî, Hac: 97)

19- YATSI NAMAZININ DEĞER VE KIYMETİ

478- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), yatsı namazına biraz gecikince, Ömer; “Kadınlar ve çocuklar uyuyakaldı” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), odasından çıktı ve şöyle buyurdu: **“Bu namazı sizden başka kılacak kimse yoktur.”** Yani namazı sadece siz kılarsınız o günlerde Medineliler dışında namaz kılacak kimse yoktu. (Müslim, Mesacid: 39; Buhârî, Mevakît: 23)

20- YOLCULUKTA YATSI NAMAZI

479- Hakem (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Said b. Cübeyr Müzdelife‘de akşam namazını üç rekat olarak kamet getirerek kıldırıp selâm verdi sonra yatsı namazını iki rekat olarak kıldı. Sonra Abdullah b. Ömer’in böyle yaptığını onun da Rasûlullah (s.a.v)’in aynı şekilde yaptığını söylediğini söyledi. (Tirmizî, Hac: 56; Buhârî, Hac: 96)

480- Seleme b. Küheyl (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Said b. Cübeyr’den işittim şöyle demişti: Abdullah b. Ömer’i, Müzdelife’de gördüm kamet getirip akşam namazını üç rekat olarak kıldı. Sonra da yatsı namazını iki rekat olarak kıldı ve şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v)’in de burada böyle kıldığını gördüm.” (Tirmizî, Hac: 56; Buhârî, Hac: 96)

21- CEMAATLE KILINAN NAMAZIN, DEĞER VE KIYMETİ

481- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Gece ve gündüz melekleri size nöbetlerini takip ederek gelirler. Sabah ve ikindi namazlarında birleşirler. Yanınızda geceleyen melekler Allah'ın huzuruna çıktıklarında Allah onlara:** -durumlarını çok iyi bilmesine rağmen- **şöyle sorar: Kullarımı ne yapar durumda bıraktınız. onlar da derler ki: "Yanlarına vardığımızda da yanlarından ayrıldığımızda da namaz kılıyorlardı."** (Tirmizî, Salat: 161; İbn Mâce, Mesacid: 16)

482- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Cemaatle birlikte kılınan namaz kişinin kendi başına kıldığı namazdan yirmi beş kat daha üstündür. Sabah namazı esnasında gece ve gündüz melekleri nöbetlerini değiştirmek için birleşirler. Dilerseniz İsra sûresi: 78. ayetini okuyunuz: "… Sabah namazını da kılınız çünkü sabah namazı** (İkindi namazı gibi) **gece ve gündüz meleklerinin tanık olduğu bir namazdır."** (Tirmizî, Salat: 161; İbn Mâce, Mesacid: 16)

483- Umara b. Ruveybe (r.a), babasından aktararak diyor ki: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle demiştir: **"Güneş doğmazdan önceki namaz olan sabah namazıyla güneş batmazdan önceki ikindi namazını kılan hiç kimse Cehenneme girmez."** (Buhârî, Mevakît: 15; Müslim: Mesacid: 37)

22- KIBLE DEĞİŞMİŞ MİYDİ?

484- Bera (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) ile beraber Beyt-i Makdis (Kudüs)'e doğru on altı veya on yedi ay kadar süreyle namaz kılmıştık (on altı mı on yedi mi konusunda Süfyan şüpheye düşmüştür) sonra kıble yönü Kâbe'ye çevrilmişti." (Müslim, Mesacid: 2; Muvatta', Kıble: 4)

485- Bera b. Âzib (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Medine'ye geldi, on altı ay kadar Beyt-i Makdis'e doğru namaz kıldı. Sonra Kâbe'ye döndürüldü. Rasûlullah (s.a.v) ile beraber (Kudüs'ten Kâbe'ye dönüldüğünde) Kâbe'ye karşı namaz kılan bir adam Ensar'dan bir topluluğun yanına uğradı ve: Rasûlullah (s.a.v)'in Kudüs'ten Kâbe'ye döndürüldüğüne şahit oldum dedi. Bunun üzerine o cemaat de Kâbe'ye doğru döndüler. (Müslim, Mesacid: 2; Muvatta', Kıble: 4)

23- NAFİLE NAMAZLAR KIBLE YÖNÜNE OLMAKSIZIN DA KILINABİLİR

486- Sâlim (r.a), babasından aktararak şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), binitinin üzerinde (biniti hangi yöne giderse gitsin) nafile ve vitir namazlarını kılardı. Fakat farz namazlarını biniti üzerinde kılmazdı.” (Tirmizî, Salat: 260; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 127)

487- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Mekke’den Medine’ye doğru gelirken binit üzerinde namaz kılıyordu. İşte orada: **“Doğu da Batı da Allah’ındır. Nereye dönerseniz dönün orada Allah’a dönmüş olursunuz…”** (Bakara: 115) ayeti nazil oldu. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 127; Buhârî, Vitr: 5)

488- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), yolculuğunda biniti üzerinde -biniti ne tarafa dönerse dönsün- nafile namazlarını kılardı. Malik, Abdullah b. Dinar’dan naklederek şöyle der: İbn Ömer de aynı şekilde nafile namazları binit üzerinde kılardı.” (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 127; Buhârî, Vitr: 5)

24- KIBLENİN DEĞİŞTİRİLMESİ

489- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: İnsanlar Kuba mescidinde sabah namazını kılarken birisi gelerek şöyle dedi: “Bu gece Rasûlullah (s.a.v)’e bir ayet nazil oldu ve bundan sonra Kâbe’ye yönelerek namaz kılması emrolundu” dedi. (yani sizler de Kâbe’ye doğru namaz kılınız) O esnada Şam’a doğru yönelerek namaz kılıyorlardı bu haber üzerine Kâbe’ye döndüler. (Müslim, Mesacid: 2; Muvatta', Kıble: 4)

6- NAMAZ VAKİTLERİ

1- CİBRİL NAMAZ VAKİTLERİNDE NAMAZ KILDIRMIŞTIR

490- İbn Şihab (r.a)'tan rivâyete göre, Ömer b. Abdulaziz; ikindi namazını biraz geciktirdi. Bunun üzerine Urve: Cibril (a.s), Rasûlullah (s.a.v)'e imam oldu namaz kıldırdı deyince, Ömer dedi ki: "Ey Urve, ne dediğini iyi bil." Bunun üzerine Urve şöyle dedi: Beşir b. Ebî Mes'ud'tan işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v)'den duydum şöyle diyordu: **"Cibril indi bana imam oldu. Parmaklarıyla beş vakti sayarak sonra namazı onunla kıldım, sonra namazı onunla kıldım, sonra namazı onunla kıldım, sonra namazı onunla kıldım, sonra namazı onunla kıldım."** (Müslim, Mesacid: 31; Buhârî, Bed-ül Halk: 6)

2- ÖĞLE NAMAZININ VAKTİ

491- Seyyar b. Selame (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Babamdan işittim; Ebû Berze'ye, Rasûlullah (s.a.v)'in namaz kıldığı vakitleri sorduğunu işittim dedi. "Ebû Berze'nin işittiklerini sen de işittin mi?" dedim. Seyyar: Şimdi senin söylediklerini işittiğim gibi işittim. Babam Ebû Berze'ye Rasûlullah (s.a.v)'in namaz kıldığı vakitleri sordu. O da Rasûlullah (s.a.v) yatsı namazını bazen gece yarısına kadar geciktirirdi. Yatsıdan önce uyumayı, yatsıdan sonra da konuşmayı sevmezdi, diye cevap verdi. Şu'be diyor ki: Daha sonra Seyyar ile karşılaştım, Ebû Berze'den başka neler duyduğunu sordum. Şöyle dedi: Öğle namazını güneş tam tepe noktasından batıya kayınca kılardı. İkindiyi kıldıktan sonra bir adam güneş canlılığını kaybetmeden Medine'nin en uzak yerine ulaşabilirdi. Akşam namazının vakti hakkında ne söylediğini hatırlamıyorum, dedi. Sonradan yine onunla karşılaştım namaz vakitleri konusunu sorduğumda şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v), sabah namazını kılardı. Namazdan dönen kimse arkadaşının yanına vardığında onun yüzünü görüp tanıyabilecek kadar ortalık ağarmış olurdu. Sabah namazında altmış ile yüz ayet kadar okurdu. (Ebû Davud, Salat: 3; Müsned: 18956)

492- Enes (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), güneş zevalden batıya kayınca çıkar ve cemaate öğle namazını kıldırırdı. (Dârimi, Salat: 13; Tirmizî, Salat: 118)

493- Habbab (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e öğle namazını kılarken kumların sıcaklığından şikayet ettik. Bu şikayetimize çözüm olacak erken kılma işini kabul etmedi. Ebû İshak’a öğle namazının erken kılınmasından mı? denildi. O da: “Evet” dedi. (Müslim, Mesacid: 33; İbn Mâce, Mesacid: 14)

3- YOLCULUKTA ÖĞLE NAMAZININ ERKEN KILINMASI

494- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), bir yerde konakladığında öğle namazını kılmadan hareket etmezdi.” Bir adam: Gündüzün yarısında olsa da mı? deyince, Enes: “Evet gündüzün yarısında da olsa dedi.” (Ebû Davud, Salat: 272; Müsned: 11860)

4- SOĞUK (KIŞ) GÜNLERİNDE ÖĞLE NAMAZINI ERKEN KILMAK

495- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), sıcak günlerde namazı geciktirir soğuk günlerde ise erken kılardı.” (Buhârî, Cuma: 15)

5- ŞİDDETLİ SICAKLARDA ÖĞLE NAMAZINI GECİKTİRMEK

496- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sıcak şiddetlendiği zamanlarda öğle namazını biraz geç kılınız çünkü sıcağın şiddeti Cehennem ateşindendir.”** (Tirmizî, Salat: 118; Ebû Davud, Salat: 4)

497- Sabit b. Kays (r.a), Ebû Musa’dan merfu olarak rivâyet ederek şöyle diyor: “Öğle namazını serin vakitlere geciktirin, o sıcaklar Cehennemin ateşindendir.” (Tirmizî, Salat: 118; Ebû Davud, Salat: 4)

6- ÖĞLE NAMAZININ SON VAKTİ

498- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Bu Cibril’dir, dininizi öğretmek için gelmiştir. Sabah namazını tan yeri ağarırken kıldı. Öğle namazını güneş batıya kayınca kıldı. İkindiyi bir şeyin gölgesi kendi kadar olunca kıldı. Akşamı güneş batınca kıldı ki o vakit oruçlunun orucunu açacağı vakittir. Sonra yatsı namazını; güneşin batmasından sonra ortaya çıkan kızıllığın kaybolduğu anda kıldı. Sonra ertesi gün tekrar geldi ve sabah namazını ortalık biraz ağarınca kıldı sonra öğle namazını her şeyin gölgesi kendisi kadar olunca kıldırdı. Sonra ikindi namazını her şeyin gölgesi**

iki katı olunca kıldırdı. Sonra akşam namazını yine aynı vakti olan güneş batınca kıldı ki bu vakit oruçlunun orucunu açacağı vakittir. Sonra yatsıyı vakit biraz ilerleyince kıldı ve sonra şöyle dedi: Namazlar dünkü kıldığın vakitlerile bu günkü kıldığın vakitler arasındadır. Yani namazların kılınacağı ilk ve son vakitler bunlardır.” (Tirmizî, Salat: 115; Müslim, Mesacid: 20)

499- Abdullah b. Mes’ud (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), yaz günlerinde öğle namazını gölge üç beş ayak uzayınca; kış aylarında ise beş yedi ayak uzayınca kılardı.” (Ebû Davud, Salat: 4)

7- İKİNDİ NAMAZINI İLK VAKTİNDE KILMAK

500- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e namaz vakitlerinden sormuştu da O da şöyle buyurmuştu: **“Benimle birlikte kıl.** (ve öğren) **“Öğle namazını güneş batıya kayınca kılmıştı. İkindiyi her şeyin gölgesi iki katına ulaşınca kılmıştı. Güneş batınca da akşam namazını kılmıştı. Yatsı namazını da kızıllık kaybolunca kılmıştı. Ravi şöyle dedi: Sonra öğle namazını insanın gölgesi bir misli olunca, ikindi namazını insanın gölgesi iki misli olunca, akşam namazını güneş kaybolur kaybolmaz kıldı.** Abdullah b. Haris diyor ki: Sonra yatsı namazı hakkında şöyle dedi: “Zannedersem gecenin üçte biri geçinceye kadar.” (Ebû Davud, Salat: 5; Tirmizî, Salat: 120)

8- İKİNDİ NAMAZINI ACELE KILMAK

501- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), ikindi namazını güneş yüksekte iken, odamda henüz gölge uzamamış iken kıldı. (Tirmizî, Salat: 120; İbn Mâce, Salat: 5)

502- Enes (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) ikindi namazını kıldıktan sonra güneş henüz yüksekte iken bir kimse Kuba’ya gidip gelebilirdi.

Bir başka rivâyette: “Onlar namaz kılarken Kuba’ya gidip gelirdi.” Başka bir rivâyette de: “Güneş yüksekte iken” diye geçmektedir. (Ebû Davud, Salat: 5; İbn Mâce, Salat: 5)

503- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) güneş yüksekte ve parlak iken ikindi namazını kılar yine güneş yüksekte iken bir kişi uzak mıntıkalara gidip gelebilirdi. (Ebû Davud, Salat: 5; İbn Mâce, Salat: 5)

504- Yine Enes (r.a)’ten rivâyet edildiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) güneş bembeyaz ve yüksekte iken, Rasûlullah (s.a.v) bize ikindi namazını kıldırırdı. (Ebû Davud, Salat: 5; İbn Mâce, Salat: 5)

505- Sehl b. Huneyf (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ümâme b. Sehl’den işittim şöyle diyordu: Ömer b. Abdulaziz ile birlikte öğle namazını kıldıktan sonra çıkıp Enes b. Malik’in yanına gitmiştik. Onu, ikindi namazını kılarken gördük: Ona: “Amca, bu kıldığın namaz hangi namazdır?” dedim. O da: “İkindi namazıdır. Bu, Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte kıldığımız ikindi namazı vaktidir” diye cevap verdi. (Ebû Davud, Salat: 5; İbn Mâce, Salat: 5)

506- Ebû Seleme (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer b. Abdulaziz zamanında öğle namazını kıldık sonra Enes b. Malik’in yanına vardık, namaz kılıyordu. Namazını bitirince bize: “Namazı kıldınız mı?” dedi. Biz de öğle namazını kıldık dedik. Bu sefer O: Ben de ikindi namazını kıldım dedi. Kendisine erken kılmışsın denilince; Ashabın kıldığı gibi kılıyorum, dedi. (Ebû Davud, Salat: 5; İbn Mâce, Salat: 5)

9- İKİNDİ NAMAZINI GECİKTİRMEK

507- Âla (r.a)’den rivâyete göre, kendisi Enes b. Malik’i, Basra’daki evinde ziyaret etmişti. Enes, Öğle namazından gelmişti, evi mescidin bitişiğinde idi. Yanına biz girince, “ikindiyi kıldınız mı?” dedi. Biz de: “Hayır, daha yeni öğle namazından çıkmıştık” dedik. “İkindiyi kılın” dedi. Biz de hemen kalkıp ikindi namazını kıldık. Biz namazı bitirince şöyle dedi: “Oturup oturup, güneş şeytanın iki boynuzu arasına ininceye kadar ikindi namazını kılmayıp geciktirip dört rekat namaz kılar, onu da çarçabuk kılıp Allah’ı pek az anar ve pek az okuyan kimsenin namazı münafığın namazıdır” dedi ve: “Rasûlullah (s.a.v)’den böyle derken işittim” dedi. (Ebû Davud, Salat: 5; Tirmizî, Salat: 20)

508- Sâlim, babasından aktararak der ki: Rasûlullah (s.a.v); **“İkindi namazını geçiren kimse sanki ailesi ve malı kaybolmuş kimse gibidir”** buyurdular. (Ebû Davud, Salat: 5; Buhârî, Mevakît: 17)

509- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İkindi namazını geçiren kimse sanki ailesi ve malı kaybolmuş kimse gibidir.”** (Ebû Davud, Salat: 5; Buhârî, Mevakît: 17)

10- İKİNDİ NAMAZININ SON VAKTİ

510- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan aktarıldığına göre, şöyle demiştir: Namaz vakitlerini öğretmek için Cibril Rasûlullah (s.a.v)’e geldi ve İmam oldu. Rasûlullah (s.a.v), O’nun arkasında insanlarda Rasûlullah (s.a.v)’in arkasında durdular. Güneş tepeden batıya doğru kayınca öğle namazını kıldılar. her şeyin gölgesi bir misli olunca yine Cibril Rasûlullah (s.a.v)’e geldi. Önce yaptığı gibi Cibril öne geçti. Rasûlullah (s.a.v) arkasında, cemaatte Rasûlullah (s.a.v)’in arkasında; ikindi namazını kıldırdı. Sonra güneş batınca tekrar geldi. Cibril öne geçti, Rasûlullah (s.a.v) O’nun arkasında cemaat de Rasûlullah (s.a.v)’in arkasında akşam namazını kıldılar. Sonra ufuktaki kızıllık kaybolunca Cibril önde Rasûlullah (s.a.v) O’nun ardında, cemaat de Rasûlullah (s.a.v)’in ardında yatsı namazını kıldılar. Sonra şafak sökünce geldi. Cibril ilerledi. Rasûlullah (s.a.v) O’nun ardında insanlar da Rasûlullah (s.a.v)’in ardında sabah namazını kıldılar.

İkinci gün insanın gölgesi bir misli olunca geldi, bir önceki günkü yaptığı gibi yaparak öğle namazını kıldı. Sonra insanın gölgesi iki misli olunca geldi, bir önceki günkü yaptığı gibi yaptı ve ikindi namazını kıldırdı. Sonra güneş batınca geldi, bir önceki günkü yaptığını yaparak akşam namazını kıldırdı. Akşamı kılınca uyuduk sonra uyandık tekrar uyuduk tekrar uyanınca Cibril geldi, dünkü yaptığı gibi yaparak yatsıyı kıldırdı. Sonra tekrar geldi, tan yerinin ağarması yayılınca sabah olunca, yıldızlar henüz görünmekte iken bir önceki günkü yaptığını tekrar yaparak sabah namazını kıldırdı. Sonra şöyle dedi: “Dünkü kıldırdığım vakitler ile bugünkü kıldırdığım vakitler arası o namazların ilk ve son vakitleridir.” (Buhârî, Bed-il Halk: 7; Tirmizî, Namaz: 113)

11- SABAH VE İKİNDİ NAMAZLARINA YETİŞME ZAMANI

511- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Her kim güneş batmadan ikindi namazının iki rekatına yetişirse veya güneş doğmadan sabah namazının bir rekatına yetişirse o namaza yetişmiş olur.”** (Ebû Davud, Salat: 5; Dârimi, Salat: 22)

512- Yine Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Güneş batmadan önce ikindi namazının bir rekatına yetişen kimse ve güneş doğmadan sabah namazının bir rekatına yetişen namaza yetişmiş sayılır.”** (Ebû Davud, Salat: 5; Dârimi, Salat: 22)

513- Yine Ebû Hüreyre (r.a)’den aktarıldığına göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Güneş batmadan ikindi namazının bir rekatına**

yetişebilen kimse ile, güneş doğmadan sabah namazının bir rekatına yetişebilen kimse namazını tamamlasın çünkü o namaza yetişmiş olur.” (Ebû Davud, Salat: 5; Dârimi, Salat: 22)

514- Yine Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Her kim güneş doğmadan sabah namazının bir rekatına yetişirse sabah namazına yetişmiş sayılır. Kim de güneş batmazdan önce ikindi namazının bir rekatına yetişirse o namaza yetişmiş sayılır.”** (Ebû Davud, Salat: 5; Dârimi, Salat: 22)

515- Nasr b. Abdurrahman’ın dedesi Muaz (r.a)’den aktarıldığına göre, Muaz ile beraber Kâbe’yi tavaf ettiğimizde namaz kılmadı da, kendisine; namaz kılmıyor musun? Deyince şöyle dedi: **“Rasûlullah (s.a.v): ikindiden sonra güneş batıncaya kadar, sabah namazından sonra güneş doğuncaya kadar namaz yoktur”** (kılınmaz) buyurdular. (Müsned: 17244)

12- AKŞAM NAMAZININ İLK VAKTİ

516- Süleyman b. Büreyde, babasından aktarıyor ve şöyle diyor: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e geldi ve namaz vaktinden sordu. Rasûlullah (s.a.v): **“Bizimle beraber iki gün kal”** buyurdu. Rasûlullah (s.a.v), fecr vakti Bilal’e kamet getirmesini emretti ve sabah namazını kıldı. Sonra güneş tepeden batıya doğru kayınca kamet etmesini emretti ve öğle namazını kıldı. Sonra güneş bembeyaz iken kamet etmesini emredip ikindi namazını kıldı. Sonra güneş batınca kamet ettirdi ve akşam namazını kıldı. Ufuktaki kızıllık kaybolunca kamet ettirdi ve yatsı namazını kıldı.

Ertesi gün, ortalık ağarmaya başlayınca sabah namazını, hava serinleyince öğle namazını, sonra iyice serinleyince ve güneş bembeyaz iken geciktirerek ikindi namazını, sonra ufuktaki kırmızılık kaybolmadan önce akşam namazını kıldı. Daha sonra gecenin üçte biri geçince Bilal’e kamet getirmesini emretti ve yatsı namazını kıldı. Sonra Rasûlullah (s.a.v): **“Namaz vakitlerini soran kimse nerededir**” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Namaz vakitleriniz bu gördüğünüz iki vaktin arasındadır”** buyurdu. (Müslim, Mesacid: 31; İbn Mâce, Salat: 1)

13- AKŞAM NAMAZINI ERKEN KILMAK

517- Peygamber (s.a.v)’in ashabından Eslem kabilesinden bir kişi anlatıyor: Ashab, Peygamber (s.a.v) ile birlikte akşam namazını kılarlar

sonra Medine'nin en uzak yerlerine kadar giderler ve o esnada oklarla vurulabilecek hedef yerlerini görürlerdi. (İbn Mâce, Salat: 7; Ebû Davud, Salat: 6)

14- AKŞAM NAMAZINI GECİKTİRMEK

518- Ebû Basra el Gıfarî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Muhammes denilen yerde ikindi namazını kıldırıp şöyle buyurdu: **"Bu namaz sizden öncekilere de emredilmişti de bu emre uymayıp bundan kazanılacak sevabı kaybetmiş oldular. Kim ikindi namazını kaçırmayıp vaktinde kılarsa ona iki kat sevap verilir. Bu namazdan sonra şahit ortaya çıkıncaya kadar namaz kılınmaz şahit, yıldızdır."** (Ebû Davud, Salat: 5; Dârimi, Salat: 16)

15- AKŞAM NAMAZININ SON VAKTİ

519- Abdullah b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Şu'be; Bu hadisi bazen merfu olarak bazen da merfu olmaksızın rivâyet ederek şöyle derdi: Öğle namazının vakti, ikindi namazı vakti girinceye kadardır. İkindi namazının vakti güneş sararıncaya kadardır. Akşam namazının vakti, ufukta kızıllık geniş yerler kaplayıncaya kadardır. Yatsı namazının vakti ise gece yarısı olmayıncaya kadardır. Sabah namazının vakti ise güneş doğmayıncaya kadardır. (Ebû Davud, Salat: 3; İbn Mâce, İkametü's Salat: 9)

520- Ebû Musa (r.a) babasından aktarıp şöyle dedi: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e geldi ve namaz vakitlerinden sordu. Rasûlullah (s.a.v) ona cevap vermedi. Şafak sökünce Bilal'e kamet getirmesini emretti. Sonra güneş tepeden batı tarafa kayınca öğle namazı için kamet etmesini emretti. Birisi gündüz yarılandı diyordu. Rasûlullah (s.a.v) ise bunu en iyi şekilde biliyordu. Sonra güneş henüz yüksekte iken ikindi namazı için kamet etmesini emretti. Sonra güneş batınca akşam namazı için kamet etmesini emretti. Sonra ufuktaki kızıllık kaybolunca yatsı namazı için kamet etmesini emretti.

Ertesi gün sabah namazını geciktirdi. Birisi güneş doğmak üzeredir diyordu. Sonra öğle namazını, önceki günün ikindi namazı vaktine kadar geciktirip kıldı. Sonra ikindiyi geciktirip kıldırdı. Birileri güneş sararmış diyordu. Sonra ufuktaki kızıllık kayboluncaya kadar akşam namazını geciktirdi. Sonra gecenin üçte biri geçinceye kadar yatsı namazını geciktirerek kıldı ve: **"Namaz vakitleri bu iki vaktin arasıdır"** buyurdu. (Ebû Davud, Salat: 2; Müslim, Mesacid: 31)

521- Beşir b. Selam (r.a) babasından aktararak şöyle diyor: Ben ve Muhammed b. Ali, Câbir b. Abdullah'ın yanına gittik ve Rasûlullah (s.a.v)'in namazlarından bahsetmesini istedik ki Yusuf b. Haccac'ın zamanındaydı. Dedi ki: Güneş tepeden batıya doğru kayınca Rasûlullah (s.a.v), odasından çıktı öğle namazını kıldı. Fey = yani eşyanın dibine düşen gölgesi takunya kayışının genişliği kadardı. Sonra bir insan gölgesi kadar gölgeler uzayınca ikindi namazını kıldı. Güneş batınca akşam namazını kıldı. Sonra ufuktaki kızıllık kaybolunca yatsı namazını kıldı sonra gün doğmaya yaklaşınca da sabah namazını kıldı.

Ertesi gün öğle namazını; gölgeler adam boyu olunca kıldı. İkindi namazını gölgeler iki adam boyu olunca kıldı. (Yani bir binitli akşama hızlı bir yürüyüşle Zulhuleyfe'ye varabilirdi.) sonra güneş batınca akşamı kıldı sonra yatsı namazını gecenin üçte biri geçince veya yarısı (Şüphe eden Zeyd'tir.) geçince kıldı. Ortaklık iyice ağarınca da sabah namazını kıldı. (Müslim, Mesacid: 31; Tirmizî, Salat: 115)

16- AKŞAM NAMAZINDAN SONRA UYUMAK HOŞ DEĞİLDİR

522- Seyyar b. Sellame (r.a) anlatıyor ve diyor ki: Ebû Berze'nin yanına girdim babam, Ebû Berze'ye Rasûlullah (s.a.v)'in nasıl namaz kıldığını sordu. O da dedi ki: "Rasûlullah (s.a.v) ilk namaz dediğimiz öğle namazını güneş tepeden batıya kaydığı vakit kılardı. İkindi namazını kıldıktan sonra, güneş batmadan binitle Medine'nin en uzak yerine gidip dönebilirdik. Akşam namazı hakkında ne söylediğini unuttum. Ateme adı verilen yatsı namazını geç kılmayı severdi. Yatsı namazından önce uyumayı ve yatsıdan sonra da konuşmayı sevmezdi. Sabah namazını kıldıktan sonra kişi arkadaşının yüzünü görüp tanıyabilecek kadar ortalık ağarmış olurdu. Sabah namazında ise altmış ile yüz ayet arası okurdu." (Tirmizî, Salat: 122; İbn Mâce, Salat: 12)

17- YATSI NAMAZININ İLK VAKTİ

523- Câbir b. Abdullah (r.a) şöyle diyor: Cibril, güneş tepeden batıya kaydığı anda Rasûlullah (s.a.v)'e geldi ve: "Ey Muhammed kalk ve öğle namazını kıl" dedi. Bir süre sonra gölgeler bir adam boyu olunca ikindi namazı için geldi ve: "Ey Muhammed kalk ve ikindi namazını kıl" dedi. Biraz geçip gün batınca tekrar gelip: "Kalk akşamı kıl" deyince Rasûlullah (s.a.v) kalktı, güneş batarken namazını kıldı. Sonra biraz vakit geçip ufuktaki kızıllık kaybolunca tekrar geldi ve: "Kalk yatsıyı kıl" dedi.

Rasûlullah (s.a.v) hemen kalktı ve yatsıyı kıldı. Sonra tan yeri ağarınca geldi, sabah namazı için tekrar geldi ve: "Ey Muhammed kalk ve sabah namazını kıl" dedi. Rasûlullah (s.a.v), kalktı ve sabah namazını kıldı. Ertesi gün gölge bir adam boyu olunca geldi ve: "Kalk ey Muhammed! Namazı kıl" dedi. Rasûlullah (s.a.v), öğleyi kıldı. Sonra gölge iki adam boyu olunca geldi: "Ey Muhammed! Kalk namaz kıl" dedi. Peygamber (s.a.v), kalkıp ikindi namazını kıldı. Sonra akşam için aynı vakitte güneş batarken geldi ve: "Kalk namazı kıl" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de akşam namazını kıldı. Sonra yatsı namazı için gecenin üçte biri geçince geldi ve: "Kalk namazı kıl" dedi. Peygamber (s.a.v)'de kalkıp yatsı namazını kıldı. Sonra sabah namazı için ortalık iyice ağarınca geldi: "Kalk namazı kıl" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de sabah namazını kılınca; Cibril: **"Şu kıldığın iki namaz arasındaki vaktin tamamı namaz vaktidir"** dedi. (Tirmizî, Salat: 123; Buhârî, Bed-il Vahy: 6)

18- YATSI NAMAZININ ERKEN KILINMASI

524- Muhammed b. Amr b. Hasan (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Haccac zamanında Câbir b. Abdullah (r.a)'a namaz vakitlerini sorduğumuzda şöyle anlatmıştı: Rasûlullah (s.a.v), öğle namazını güneşin batıya kaymasından sonra, ikindiyi güneş henüz parlak iken, akşamı gün batınca, yatsıyı bazen cemaatin toplandığını görünce ilk vaktinde, yani erkenden. Bazen de cemaatin geç gelmesi karşısında geciktirerek geç olarak kılardı." (Buhârî, Mevakît: 23; Dârimi, Salat: 3)

19- YATSI NAMAZI ÜÇ GÜNLÜK AY BATINCA KILINIR

525- Numan b. Beşir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İnsanlar arasında son kılınan namaz olan yatsının ne zaman kılınacağını en iyi bilen benim. Rasûlullah (s.a.v), üç günlük ay battığı anda yatsı namazını kılardı. (Ebû Davud, Salat: 7; Tirmizî, Salat: 123)

526- Numan b. Beşir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Allah'a yemin olsun ki bir günde kılınan son namaz olan yatsı namazının vaktini en iyi bilen benim. Rasûlullah (s.a.v) yatsı namazını üç günlük ay battığı anda kılardı." (Ebû Davud, Salat: 7; Tirmizî, Salat: 123)

20- YATSI NAMAZINI GECİKTİRMENİN MÜSTEHABLIĞI

527- Seyyar b. Seleme (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben ve Babam, Ebû Berze el Eslemî'nin yanına girmiştik. Babam ona demişti ki:

“Rasûlullah (s.a.v)’in kıldığı farz namazları bize anlatır mısın?” Ebû Berze şöyle anlattı: “İlk namaz dediğiniz öğle namazı güneş tepeden batıya dönünce kılardı. İkindi namazını kıldıktan sonra güneş parlaklığını kaybetmeden Medine’nin en uzak bölgesine gidip gelebilirdik. Akşam namazı hakkında ne dediğini unuttum. Ateme adını verdiğiniz yatsı namazını geç kılmayı severdi. Yatsıdan önce uyumayı, yatsıdan sonra konuşmayı hoş karşılamazdı. Sabah namazı kılındıktan sonra bir kimse arkadaşını tanıyabilecek kadar ortalık aydınlık olurdu. Sabah namazında altmış ile yüz ayet kadar okurdu.” (İbn Mâce, Salat: 12; Tirmizî, Salat: 123)

528- İbn Cüreyd (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ata’ya; “Yatsı namazını tek başıma veya imam olarak hangi vakitte kılmamı tavsiye edersin?” dedim. Ata’da: İbn Abbas şöyle derken işittim dedi: Rasûlullah (s.a.v), yatsı namazını o kadar geciktirdi ki, insanlar uyudular uyandılar, yine uyudular uyandılar. Ömer, kalkıp namaz dedi. İbn Abbas’tan aktararak Ata dedi ki: Peygamber (s.a.v) -Sanki şimdi görür gibiyim- başından sular damlıyarak elini başının sağ tarafına koymuş vaziyette odasından çıktı ve: **“Ümmetime zor gelmeseydi yatsıyı böyle geç kılmalarını emrederdim”** buyurdu. (Buhârî, Mevakît: 25; Dârimi, Salat: 20)

529- İbn Abbas (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v), bir gün gece hayli ilerleyinceye kadar yatsı namazını geciktirdi. Bunun üzerine Ömer: “Ey Allah’ın Rasûlü! Namaza kadınlar ve çocuklar uyuya kaldılar” diye seslendi. O esnada Rasûlullah (s.a.v) başından sular akarak odasından çıktı ve: **“Ümmetime zor gelmeseydi yatsı namazının vakti bu vakit olurdu”** buyurdu. (Buhârî, Mevakît: 25; Dârimi, Salat: 20)

530- Câbir b. Semure (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), yatsı namazını son vakte kadar geciktirirdi. (Müslim, Mesacid: 39; Müsned: 19910)

531- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Ümmetime zor gelmeseydi yatsı namazını geç kılmalarını ve her namazda misvak kullanmalarını emrederdim”** buyurdu. (Ebû Davud, Tahara: 25; Tirmizî, Tahara: 18)

21- YATSI NAMAZININ SON VAKTİ

532- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gece Rasûlullah (s.a.v), Ateme denilen yatsı namazını geciktirmişti de, Ömer: “Çocuklar ve kadınlar uyuyakaldı” diye seslendi. Bunun üzerine Rasûlullah

(s.a.v) odasından çıktı ve: **“Bu namazı; bu Medine’de, sizden başka bekleyen yok”** dedi. (Yani o günlerde Medine’den başka bir yerde namaz kılan yoktu.) Ve şöyle devam etti: **“Yatsı namazını ufuktaki kızıllığın kaybolmasından, gecenin üçte biri geçinceye kadarki zaman içersinde kılınız.”** (Buhârî, Mevakît: 25; Müslim, Mesacid: 39)

533- Mü’minlerin anası Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gece; Rasûlullah (s.a.v), yatsı namazını gecenin büyük bir kısmı geçinceye kadar geciktirdi de mescidde olanlar uyuya kaldılar. Sonra Rasûlullah (s.a.v) çıktı yatsıyı kıldı ve şöyle buyurdu: **“Ümmetime zor gelmeseydi yatsı namazı bu vakitte kılınırdı.”** (Ebû Davud, Salat: 7; Dârimi, Salat: 19)

534- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Bir gün yatsı namazı için Rasûlullah (s.a.v)’i bekledik. Gecenin üçte biri yahut daha fazlası geçince yanımıza çıktı ve şöyle buyurdu: **“Siz namazı bekliyorsunuz, sizden başka hiçbir din mensubu bu namazı beklemiyor. Ümmetime ağır gelmeseydi namazı onlara bu saatte kıldırırdım”** dedi. Sonra müezzine kamet getirmesini emretti ve namazı kıldırdı.” (Ebû Davud, Salat: 7; Dârimi, Salat: 19)

535- Ebû Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), bize akşam namazını kıldırdıktan sonra gecenin bir bölümü geçinceye kadar yanımıza çıkmadı, gece yarısına doğru çıkıp yatsıyı kıldırdıktan sonra şöyle buyurdu: **“İnsanlar namazlarını kıldıktan sonra uyudular. Sizler namazı beklediğiniz sürece namazda sayılırsınız. Eğer zayıflar ve hastalarınız olmasaydı bu namazı gece yarısına kadar geciktirmesini emrederdim.”** (Dârimi, Salat: 19; Müslim, Mesacid: 39)

536- Humeyd (r.a)’ten rivâyete göre, Enes’e: “Rasûlullah (s.a.v), yüzük takar mıydı?” diye sordular. Enes: “Evet” dedi ve sözünü şöyle sürdürdü: Rasûlullah (s.a.v), bir gün yatsı namazını gece yarısı yaklaşıncaya kadar geciktirdi. Namazı kıldırıp yüzünü bize çevirdikten sonra şöyle buyurdu: **“Sizler namazı beklediğiniz sürece namazda sayılırsınız.”** Enes diyor ki: O esnada; Rasûlullah (s.a.v)’in parlayan yüzüğünü sanki görür gibiyim. (Dârimi, Salat: 19; Müslim, Mesacid: 39)

22- YATSI NAMAZINA “ATEME” DE DENİLİR

537- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Eğer insanlar ezan okumaktaki ve birinci safta namaz**

kılmanın değer ve kıymetini bilmiş olsalardı ve bu işi yapabilmeleri ancak kur'a çekmek ile mümkün olsaydı kur'a çekerlerdi. Eğer insanlar namaza erken gelmekteki bereket ve mükafatı bir bilselerdi bu konuda yarış ederlerdi. Eğer Ateme (yatsı) **ve sabah namazındaki bereket ve sevabı bilselerdi sürünerek de olsa bu namazlara mutlaka gelirlerdi."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

23- YATSI NAMAZINA "YATSI" DEMEK DAHA UYGUNDUR

538- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bedeviler size üstün gelerek bu yatsı namazının adını "ateme" diye değiştirmesinler. Çünkü onlar develerle meşguliyetlerinden dolayı karanlığa kaldıkları için o ismi verirler, halbuki o yatsı namazıdır. Siz bu ismi kullanınız."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

539- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'i minberde şöyle derken işittim: **"Bedeviler size üstün gelerek namazın ismini değiştirmeye kalkmasınlar o namaz, yatsı namazıdır."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

24- SABAH NAMAZININ İLK VAKTİ

540- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), sabah namazını şafak sökerken kıldırdı." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

541- Enes (r.a)'den rivâyete göre, bir adam, Peygamber (s.a.v)'e gelerek sabah namazının vaktini sordu. Rasûlullah (s.a.v) ertesi gün fecr vakti kamet edilmesini emretti ve bize namaz kıldırdı. Bir sonraki gün ortalık iyice ağarınca kamet getirtti ve bize namaz kıldırdıktan sonra: **"Sabah namazının vaktini soran kimse neredEdir? Bu iki vaktin arası sabah namazının vaktidir"** buyurdu. (Müsned: 12410)

25- YOLCULUK DIŞINDA SABAH NAMAZININ ERKEN KILINMASI

542- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), sabah namazını kıldırdıktan sonra örtülerine bürünmüş kadınlar namazdan dönerken karanlık oluşundan dolayı fark edilmezlerdi." (Ebû Davud, Salat: 8; Dârimi, Salat: 20)

543- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Kadınlar dış örtüleriyle birlikte Rasûlullah (s.a.v)'in arkasında sabah namazını kılarlardı. Dönüşlerinde karanlıktan dolayı kimse onları tanımazdı." (Ebû Davud, Salat: 8; Dârimi, Salat: 20)

26- YOLCULUKTA DA SABAH NAMAZI ERKEN KILINABİLİR

544- Enes (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Hayberin fethedildiği günün sabahı sabah namazını düşmana yakın bir yerde ortalık karanlık iken kıldırdı ve Hayber üzerine hücum etti ve: **"Allahû ekber Hayber harabolsun"** diye iki defa beddua etti ve Saffat sûresi 177. ayetine benzer şekilde şöyle dedi: **"Bir kavmin toprağına savaş için indiğimizde uyarılanların sabahı ne kötü olacaktır."** (Buhârî, Megazî: 40; İbn Mâce, Zebaih: 13)

27- SABAH NAMAZININ ORTALIK AĞARINCA KILINMASI

545- Rafi b. Hadîc (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Sabah namazını ortalık ağarınca kılın"** buyurdular. (İbn Mâce, Salat: 2; Tirmizî, Salat: 117)

546- Ensar'dan bazı kimselerin rivâyetine göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sabah namazını ortalık aydınlanınca kılmak sûretiyle daha büyük mükafatlar elde edersiniz."** (İbn Mâce, Salat: 2; Tirmizî, Salat: 117)

28- SABAH VE İKİNDİ NAMAZLARINA YETİŞMEK NASIL OLUR?

547- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim sabah namazının bir rekatını güneş doğmadan kılmış olursa o namaza yetişmiş sayılır. Kim de gün batmadan ikindi namazının bir rekatına yetişirse o namaza yetişmiş olur."** (Dârimi, Salat: 22; Ebû Davud, Salat: 5)

548- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim güneş doğmadan önce sabah namazının bir rekatına yetişirse o namaza yetişmiş sayılır. Kim de güneş batmadan önce ikindi namazının bir rekatına yetişirse o namaza yetişmiş ve vaktinde kılmış sayılır."** (Ebû Davud, Salat: 9; Dârimi, Salat: 20)

29- SABAH NAMAZININ SON VAKTİ

549- Enes b. Malik (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), öğle namazını güneş batıya kayınca kılar. İkindi namazını, sizin kıldığınız öğle namazı ile ikindi arasında kılardı. Akşam namazını, gün batınca, yatsı namazını da; ufuktaki kızıllık kaybolunca kılar ve sabah namazını da görüş mesafesi uzayınca kılardı. (Tirmizî, Salat: 116; Müsned: 11862)

30- NAMAZIN BİR REKATINA YETİŞEN O NAMAZA YETİŞMİŞ OLUR

550- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Namazın bir rekatına yetişen kimse o namaza yetişmiş ve vaktinde kılmış sayılır."** (Dârimi, Salat: 21; Muvatta', Mevakît: 2)

551- Yine Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Herhangi bir namazın bir rekatına vaktinde yetişen kimse o namaza yetişmiş ve vaktinde kılmış sayılır."** (Dârimi, Salat: 21; Muvatta', Mevakît: 2)

552- Yine Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bir namazın bir rekatına vaktinde yetişen kimse o namazı vaktinde kılmış sayılır."** (Dârimi, Salat: 21; Muvatta', Mevakît: 2)

553- Yine Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim bir namazın bir rekatına vaktinde yetişirse o namaza yetişmiş ve vaktinde kılmış sayılır."** (Dârimi, Salat: 21; Muvatta', Mevakît: 2)

554- Sâlim (r.a)'in babasından rivâyetine göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Cuma namazı ve diğer namazların bir rekatına vaktinde yetişmiş olan kimsenin namazı tamamdır."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 91)

555- Yine Sâlim (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Herhangi bir namazın bir rekatına yetişen kimse o namaza yetişmiş sayılır. Fakat kalan kısmını kendi kendine tamamlar."** (Dârimi, Salat: 22; Muvatta', Mevakît: 3)

31- NAMAZ KILINMASI YASAK OLAN VAKİTLER

556- Abdullah es Sunabihî (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Güneş doğarken şeytan güneşi boynuzlarının arasına getirecek şekilde güneşe yaklaşır, güneş biraz yükselince ondan**

uzaklaşır. Tam tepe noktasına gelince tekrar yaklaşır. Batıya kayınca tekrar uzaklaşır. Gün batarken tekrar yaklaşır, batınca uzaklaşır.” Rasûlullah (s.a.v), bu vakitlerde namaz kılmayı yasakladı. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 91; Müsned: 18290)

557- Ukbe b. Amir el Cühenî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle diyordu: Üç vakit vardır ki; Rasûlullah (s.a.v) o vakitlerde namaz kılmamızı ve ölülerimizi defnetmemizi yasakladı: **“1- Güneş doğup biraz yükselinceye kadar, 2- Güneş tepeden batıya dönmedikçe, 3- Güneş batmaya yaklaştığı vakitten batıncaya kadar.”** (Ebû Davud, Cenaiz: 54; İbn Mâce, Cenaiz: 30)

32- SABAH NAMAZINDAN SONRA NAMAZ KILINMAZ MI?

558- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), ikindiden sonra güneş batıncaya kadar; Sabah namazından güneş doğuncaya kadar nafile namaz kılmayı yasakladı. (Tirmizî, Salat: 135; Buhârî, Mevakît: 31)

559- İbn Abbas (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in ashabından pek çok kimseden duydum. Onlardan biri de en çok sevdiğim Ömer’dir. Rasûlullah (s.a.v), fecirden sonra güneş doğuncaya kadar, ikindi namazından sonra güneş batıncaya kadar nafile namaz kılmayı yasaklamıştır. (Buhârî, Mevakît: 31; Tirmizî, Salat: 135)

33- GÜNEŞ DOĞDUĞU VE BATTIĞI ANDA NAMAZ KILINMAZ

560- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hiçbiriniz bekleyip bekleyip güneş doğarken ve güneş batarken namaz kılmasın.”** (Buhârî, Bed-il Halk: 11; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 53)

561- Yine İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) güneşin doğuşu anında ve batışı anında nafile namaz kılmayı yasakladı. (Müslim, Salat-ül Müsafirin: 53; Buhârî, Bed-ül Halk:11)

34- GÜNEŞ TAM TEPE NOKTASINDA İKEN NAMAZ KILINMAZ

562- Ukbe b. Amir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Üç saat vardır ki: Rasûlullah (s.a.v), o vakitlerde nafile namaz kılmamızı ve ölülerimizi defnetmemizi bize yasaklamıştı. Güneş doğup biraz yükselinceye kadar, güneş tam tepede iken, güneş batmaya yaklaşıp batıncaya kadar. (Müslim, Salat-ül Müsafirin: 53; Ebû Davud, Cenaiz: 54)

35- İKİNDİDEN SONRA NAFİLE NAMAZ KILINMAZ MI?

563- Ebû Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v), sabah namazından sonra güneş doğuncaya kadar, ikindi namazından sonra gün batıncaya kadar nafile namazı kılmayı yasakladı. (Tirmizî, Salat: 135; Buhârî, Mevakît: 31)

564- Yine Ebû Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Sabah, güneş doğuncaya kadar ikindi namazından sonra güneş batıncaya kadar nafile namaz kılmak yoktur."** (Buhârî, Mevakît: 31; Tirmizî, Salat: 135)

565- İbn Abbas (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), ikindi namazından sonra nafile namaz kılmayı yasakladı. (Müslim, Salat-ül Müsafirin: 53; Ebû Davud, Cenaiz: 54)

566- Aişe (r.anha)'dan rivâyet edilmiştir, Ömer (r.a), Rasûlullah (s.a.v)'in; **"Bekleyip bekleyip te güneş doğacağı ve batacağı zamanlara namaz kılmayı denk getirmeyiniz. Çünkü güneş şeytanın boynuzları arasından doğar ve batar"** buyurduğunu vehmediyor. (Yani sadece bu iki saatte namaz kılınmayacağını zannediyor.) (Müslim, Salat-ül Müsafirin: 51; Ebû Davud, Salat: 5)

567- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Güneşin ucu görünüp iyice doğuncaya kadar kılacağınız namazı geciktirin. Güneş batmaya başlayıp iyice batıncaya kadar yine namaz kılmanızı geciktiriniz."** O vakitler, güneşe tapanların ibadet anlarıdır. (Müslim, Salat-ül Müsafirin: 51; Ebû Davud, Salat: 5)

568- Amr b. Abese (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e: "Ey Allah'ın Rasûlü! Vakitler içerisinde araştırmaya değer, Allah'a yakın olunacak bir an var mıdır? Veya ibadet için tercih olunacak bir saat var mıdır?" diye sordum. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Evet"** dedi ve şöyle devam etti: **"Kulun, Allah'a en yakın olduğu vakit; gecenin sonlarına doğru olan vakittir. O saatlerde Allah'ı zikredenlerden olmak istersen ol. Çünkü güneş doğuncaya kadarki o vakitlerde kılınacak namaza melekler gelir ve özellikle şahitlik yaparlar. Güneş, şeytanın iki boynuzu arasından doğar, o saat güneşe tapan kafirlerin dua ve ibadet saatidir. Güneş bir mızrak boyu yükselip iyice ışık saçmaya başlayıncaya kadar namaz kılmayın. Sonra gündüzün ortasında**

mızrak boyu güneş yükselinceye kadar kılınan namazda melekler hazır olur ve şahitlik yaparlar. Güneş tepede iken Cehennem kapıları açılır ve ateşin şiddeti artar. O anlarda da namaz kılmayı bırakın, güneş batı tarafına kayıp gölgeler uzayıncaya kadar kılmayın. Ondan sonraki güneş batıncaya kadar kılınan namazlara melekler hazır olur ve şahitlik ederler. Çünkü güneş şeytanın boynuzları arasından batar, o saat güneşe tapan kafirlerin ibadet ve dua saatleridir.” (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 182; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 52)

36- İKİNDİ NAMAZINDAN SONRA NAFİLE NAMAZ KILINIR

569- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **“Ancak güneş parlak, bembeyaz olur ve fazla yükselmemiş (batacak noktaya gelmemiş) ise kılınabilir. İkindi namazından sonra namaz kılmayı yasakladı.”** (Yani mevsimlere göre değişen bir vakittir bu.) (Dârimi, Salat: 143; Ebû Davud, Salat: 299)

570- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) yanımda olduğu vakitlerde ikindiden sonra iki rekat namaz kılmayı hiç terk etmedi. (Ebû Davud, Salat: 299; Dârimi, Salat: 143)

571- Yine Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), ikindiden sonra yanıma her girdiğinde mutlaka o iki rekatı kılardı. (Ebû Davud, Salat: 299; Dârimi, Salat: 143)

572- Mesruk ve Esved (r.anhüma)’dan rivâyete göre, şöyle demişlerdir: Aişe’nin şöyle dediğine şahitlik ederiz: “Rasûlullah (s.a.v) yanımda olduğu sürece ikindiden sonra o iki rekatı mutlaka kılardı.” (Ebû Davud, Salat: 299; Dârimi, Salat: 143)

573- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) yanımda olduğu günlerde iki namazı asla bırakmazdı; gizli de olsa aşikar da olsa mutlaka kılardı. Sabah namazından önceki iki rekatla ikindi namazından sonraki iki rekat.” (Ebû Davud, Salat: 299; Dârimi, Salat: 143)

574- Ebû Seleme (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe (r.anha)’dan, Rasûlullah (s.a.v)’in ikindiden sonra kıldığı iki rekat namazdan sordum. Aişe dedi ki: Rasûlullah (s.a.v) o iki rekatı ikindiden önce kılardı. Bir gün onu bir meşguliyet sebebiyle unuttu da ikindiden sonra kıldı. Rasûlullah (s.a.v), bir namaza başladı mı onu kılmayı alışkanlık haline getirip devam ederdi. (Ebû Davud, Salat: 299; Dârimi, Salat: 143)

575- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), bir defa odamda ikindiden sonra iki rekat namaz kılmıştı. Bu namazın ne namazı olduğunu kendisine sormuştum da şöyle cevap vermişlerdi: Bu iki rekatı öğleden sonra kılmaktaydım meşguliyetten dolayı kılmaya vakit bulamadım da ikindiden sonra kıldım. (Ebû Davud, Salat: 299; Dârimi, Salat: 143)

576- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), fazla meşguliyetten dolayı ikindiden önce kılamadığı iki rekatı ikindiden sonra kıldı.” (Ebû Davud, Salat: 299; Dârimi, Salat: 143)

37- GÜNEŞ BATMADAN ÖNCE NAMAZ KILINABİLİR

577- Imran b. Hudeyr (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Lahik’a güneş batmadan önce kılınan iki rekat namazı sordum. Bu iki rekatı Abdullah b. Zübeyr’in kıldığını söyledi. Bunu duyan Muaviye Abdullah b. Zübeyr’e haber göndererek, güneş batmadan önce kılınan iki rekat namaz ne namazıdır diye sordurunca; Abdullah, Ümmü Seleme’ye sormak zorunda kaldı.

Ümmü Seleme şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v), bu namazı ikindiden önce kılardı. Meşguliyetinden dolayı bir gün kılamamıştı da güneş batarken kıldı. Ne bundan önce ne de bundan sonra bu namazı bir daha kıldığını görmedim. (Ebû Davud, Salat: 299; Dârimi, Salat: 143)

38- AKŞAMIN FARZINDAN ÖNCE NAMAZ KILINIR MI?

578- Ebû’l Hayr (r.a)’den rivâyet ediliyor. Ebû Temim el Ceyşânî akşam namazından önce iki rekat namaz kılmaya kalkınca Ukbe b. Âmir’e şuna bak ne namazı kılıyor dedim. Ukbe Ebû Temime dönüp onu görünce; Bu namazı, Rasûlullah (s.a.v)’in zamanında kılardık dedi. (Müsned: 16775)

39- FECİRDEN SONRA NAMAZ KILINABİLİR Mİ?

579- Hafsa (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), fecirden sonra hafifce iki rekat namaz kılardı.” (Dârimi, Salat: 146; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 14)

40- SABAHIN FARZINDAN ÖNCE NAMAZ KILINIR MI?

580- Amr b. Abese (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in yanına geldim ve: “Ey Allah’ın Rasûlü! Seninle birlikte kimler Müslüman olmuşlardı?” dedim. **“Hür ve köle herkes”** buyurdu. “Allah’a daha yakın olunacak bir zaman var mıdır?” deyince: **“Evet, gecenin son**

üçte birinden sabah namazını kılma vaktine kadar istediğin kadar namaz kıl sonra gün doğup yükselinceye kadar dur.” Hadisin ravilerinden Eyyub diyor ki: Işık her tarafa yayılıp her yeri kaplayıncaya kadar namaz kıl sonra biraz dur, her şey kendi gölgesi kadar olunca namaz kılmaya devam et sonra gün tepeye dikilinceye kadar dur, bekle çünkü o saatte Cehennem ateşi tutuşturulur sonra ikindi namazı vaktine kadar dilediğin şekilde namaz kıl sonra yine güneş batıncaya kadar dur çünkü güneş şeytanın boynuzları arasında batar ve boynuzları arasından doğar. (Müslim, Salat-ül Müsafirin: 52; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 182)

41- MEKKE’DE HER AN NAMAZ KILINABİLİR

581- Cübeyr b. Mut’im (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ey Abdi Menaf oğulları gece ve gündüz hangi vakitte olursa olsun bu Kâbe’yi tavaf edene ve namaz kılana asla engel olmayınız.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 149; Tirmizî, Hac: 41)

42- YOLCU KİMSE ÖĞLE İLE İKİNDİYİ BİR ARADA KILABİLİR

582- Enes b. Malik (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) güneş batıya kaymadan önce yolculuğa çıkarsa, öğle namazını ikindi namazı vaktine kadar geciktirir sonra konakladığı yerde ikisini birlikte aynı vakitte kılardı. Eğer hareket etmeden önce vakit girmişse öğleyi kılıp sonra yola çıkardı.” (Dârimi, Salat: 182; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 5)

583- Muaz b. Cebel (r.a)’den rivâyet edildiğine göre, Tebük savaşı senesinde Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte yola çıkmıştık. Rasûlullah (s.a.v) öğle ile ikindiyi, akşam ile yatsıyı bir araya getirerek kılardı. Bir gün öğleyi geciktirdi ve ikindiyle birlikte kıldı. Daha sonra yolculuğa devam edip bir süre gittikten sonra akşam ile yatsıyı da birlikte kıldı. (Buhârî, Taksirüs Salat: 14; Dârimi, Salat: 182)

43- ACİL DURUMLARDA İKİ NAMAZ BİRLEŞTİRİLEBİLİR

584- Kesir b. Karavenda (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Sâlim b. Abdullah’a babasının yolculukta namazları birleştirip birleştirmediğini sordum şunları anlattı: Bir gün babam tarlada ziraatla uğraşırken hanımı Ebû Ubeyd’in kızı Safiye: Dünya’nın son gününde ahiretin ilk günündeyim yani ölmek üzereyim diye yazıyla haber göndermiş. Bu haberi alınca

binitine binip hızlıca yola koyuldu, öğle vakti yaklaşmıştı. Müezzin durumunda olan kimse: “Ey Ebû Abdurrahman!” deyince, babam; Müezzini dinlemeyip yoluna devam etti, öğle ile ikindi arası bir vakitte bir yerde konakladı ve Kamet et selâm verince tekrar kamet et dedi, öğle ile ikindiyi böylece bir arada kıldıktan sonra güneş batıncaya kadar yola devam ettik. Müezzin ona namaz kılalım deyince: “Babam öğle ve ikindi namazlarında yaptığın gibi yapacaksın” dedi ve yoluna devam etti, yıldızların hepsi görününceye kadar gitti ve konakladı ve Müezzine kamet et selâm verince tekrar kamet et dedi, akşam ve yatsıyı bu şekilde kıldırdıktan sonra bize döndü ve şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v), **“Her hangi birinizin acil bir işi olur da vaktin geçmesi korkusu olursa namazlarını böylece cem ederek bir arada kılsın”** buyurdular. (Ebû Davud, Salat: 272; Buhârî, Cihad ve Siyer: 196)

44- YOLCULUK DIŞINDA DA NAMAZLAR CEM’ EDİLEBİLİR

585- İbn Abbas (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile beraber Medine’de sekiz rekat bir arada (öğle ile ikindi) yedi rekatta bir arada (akşam ile yatsı) kıldım, öğleyi geciktirip ikindiyi acele etti. Akşamı geciktirip yatsıyı acele etti ve ikişer namazı bir arada kıldı. (Muvatta', Kasr-us Salat: 1; Tirmizî, Salat: 138)

586- Yine İbn Abbas (r.a)’den rivâyete göre, bizzat kendisi Basra’da meşgul olduğu zaman da öğle ile ikindiyi bir arada kıldı, arada başka bir namaz kılmadı. Sonra akşam ile yatsıyı bir arada kıldı ve arasında başka bir namaz kılmadı. Bu işi meşguliyetinden dolayı yapmıştı ve şöyle söyledi: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte öğle ile ikindiyi bir arada kıldım ve arasında başka bir namaz kılmamıştım. (Muvatta', Kasr-us Salat: 1; Tirmizî, Salat: 138)

45- YOLCU KİMSE NAMAZLARI NASIL CEM’ EDER

587- Kureyşli yaşlı bir kimse olan İsmail b. Abdurrahman anlatıyor. İbni Ömer ile: Hima’ya giderken birlikteydim, güneş batınca namaz kılalım diyecektim fakat yoluna devam etti. Ufukta ki beyazlık kaybolup yatsı vaktinin karanlığı ortalığı kaplayınca binitinden indi, akşamı üç rekat arkasından da yatsıyı iki rekat kılarak: “Rasûlullah (s.a.v)’in böyle yaptığını gördüm” dedi. (Buhârî, Mevakît: 20; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 5)

588- Sâlim (r.a) babasından aktararak diyor ki: “Rasûlullah (s.a.v) yolculukta acele gitmesi gerektiğinde akşam namazını geciktirip yatsı ile beraber kılardı.” (Buhârî, Mevakît: 20; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 5)

589- Câbir (r.a)’den rivâyet edildiğine göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), Mekke’de idi. Güneş battı akşam namazını Serif denilen yerde yatsı ile birlikte kıldı.” (Ebû Davud, Salat: 274; Müsned: 14543)

590- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) yolculukta hızlı gitmesi gerektiğinde öğle namazını geciktirir ikindi vakti girince ikisini bir arada kılardı, yine akşam namazını geciktirir ufuktaki kızıllık kaybolunca yatsıyla birlikte kılardı.” (Ebû Davud, Salat: 274; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 5)

591- Nafi (r.a)’den nakledildiğine göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Ömer ile beraberdim, kendisine verilen bir araziye gidiyordu. O sırada bir kimse gelerek: “Ebû Ubeyd’in kızı Safiye hastadır acele yetişin” dedi. Bunun üzerine Abdullah hızlıca yola çıktı, yanında Kureyş’ten bir kimse vardı. Güneş battı akşamı kılmadılar halbuki namazlarına karşı çok dikkatli ve duyarlı idiler, ağır davrandıklarını görünce: “Allah sana merhamet etsin namaz kılalım” dedim. Yüzüme baktı ve yoluna devam etti, ufuktaki kızıllık kaybolmak üzere iken konakladı akşamı kıldı sonra kamet getirdi –O sırada ufuktaki kızıllık kaybolmuştu- bize yatsıyı da kıldırdı sonra bize dönüp: “Rasûlullah (s.a.v) yolculukta hızlı gitmesi gerektiğinde böyle yapardı” dedi. (Ebû Davud, Salat: 274; Buhârî, Cihad ve Siyer: 196)

592- Nafi (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Ömer ile birlikte Mekke’den yola çıktık, gece oluncaya kadar bize yol yürüttü. Akşam namazını unuttu zannederek kendisine namazı kılalım dedik. Ses çıkarmadan yoluna devam etti. Neredeyse ufuktaki kızıllık kaybolacaktı. Sonra konakladı akşamı kıldı, kızıllık kaybolmuştu yatsı namazını da kıldı ve bize dönerek: “Yolculukta hızlı gitmemiz gerektiğinde Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte böyle yapardık” dedi. (Ebû Davud, Salat: 274; Buhârî, Cihad ve Siyer: 196)

593- Kesîr b. Karavenda (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Sâlim b. Abdullah’a: Baban, Abdullah b. Ömer yolculuklarda namazları cem eder miydi?” diye sorduk. Sâlim: “Hayır! Sadece Müzdelife’de cem ederdi” dedi. Sonra Sâlim’in yanına geldim şunları söyledi: Hanımı Safiye, babam Abdullah’a: “Dünya’nın son, ahiretin ilk günündeyim, ölmek üzereyim” diye bir haber göndermişti. Babam devesine bindi bende onunla beraberdim, süratle yol alıyorduk. Namaz vakti daralmıştı, müezzin durumunda olan kimse “Ey Ebû Abdurrahman! Namaz kılalım” dedi. Fakat babam yoluna devam etti, öğle ile ikindi arası olunca konakladı. Müezzine:

“Kamet et” dedi. Müezzin kamet getirdi, öğleyi iki rekat olarak kılıp selâm verdikten sonra müezzin yerinden ayrılmadan tekrar kamet getirdi. İkindi namazını da iki rekat olarak kılıp hızlıca yola çıktı. Güneş batınca müezzin yine: “Ey Ebû Abdurrahman! Namaz kılalım” deyince; önceki yaptığın gibi yapacaksın dedi ve yoluna devam etti, akşam karanlığı basıp yıldızlar çoğalınca konakladı. Müezzine: “Kamet et” dedi. Ben namaz kılacak duruma gelince akşam namazının farzının üç rekat olarak kıldı. Müezzin yerinden ayrılmadan tekrar kamet getirdi, yatsı namazının farzını iki rekat kıldı ve ön tarafına tek bir selâm vererek bize döndü ve şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v): **“Herhangi biriniz geçip gideceğinden korktuğu bir işi olursa, namazlarını böyle kılsın”** buyurdu. (Ebû Davud, Salat: 274; Buhârî, Cihad ve Siyer: 196)

46- BAZI ÖNEMLİ OLAYLARDA DA NAMAZ CEM EDİLEBİLİR

594- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) yolculukta hızlı gitmeyi gerektirecek ciddi işleri olduğunda akşam ile yatsıyı birlikte kılarlardı. (Ebû Davud, Salat: 274; Buhârî, Cihad ve Siyer: 195)

595- Yine İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) hızlı gitmeyi gerektirecek hallerde veya önemli bir hadise olduğu zaman akşam ile yatsıyı birleştirerek bir arada kılardı. (Ebû Davud, Salat: 274; Buhârî, Cihad ve Siyer: 195)

596- Sâlim (r.a)’in babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: “Peygamber (s.a.v)’i gördüm, yolculuklarında ciddi bir işi olduğunda akşam ile yatsıyı birlikte kılardı.” (Ebû Davud, Salat: 274; Buhârî, Cihad ve Siyer: 195)

47- YOLCULUK DIŞINDA DA NAMAZLAR BİRLEŞTİRİLEBİLİR

597- İbn Abbas (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), yolcu olmadığı ve korku bulunmadığı zamanlarda bile öğle ile ikindiyi, akşam ile yatsıyı bir arada kılardı. (Ebû Davud, Salat: 274; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 5)

598- Yine İbn Abbas (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), Medine’de korkulacak hiçbir şey yokken, yağmur da yağmadığı halde öğle ile ikindiyi, akşam ile yatsıyı birlikte cem ederek kılardı. Niçin böyle

kılardı? diyenlere, İbn Abbas: “Ümmetine zorluk olmaması için” cevabını verdi. (Ebû Davud, Salat: 274; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 5)

599- Yine İbn Abbas (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’in arkasında, sekiz rekat bir arada (yani öğle ile ikindi) yedi rekat bir arada (akşam ile yatsı) kıldım.” (Ebû Davud, Salat: 274; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 5)

48- ARAFAT’TA ÖĞLE İLE İKİNDİYİ BİR ARADA KILMAK

600- Câbir b. Abdullah (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), hac’da yürüdü, Arafat’a vardığında kendisi için Nemire denilen yerde hazırlanmış çadırına indi. Güneş tepeden batıya kayınca Kusva isimli devesinin hazırlanmasını emretti. devesine binip Batnı Nahle Vadisine gelince, orada insanlara bir hutbe verdi. Sonra Bilal ezan okudu ve kamet getirdi; öğleyi kılınca tekrar kamet etti ve ikindi namazı da kılındı. Bu iki vakit arasında başka bir namaz kılmadı. (Dârimi, Menasik: 51; Ebû Davud, Menasik: 57)

49- MÜZDELİFE’DE AKŞAM İLE YATSI BİR ARADA KILINIR

601- Ebû Eyyub el Ensarî (r.a)’den aktarıldığına göre, şöyle demiştir: “Veda haccında Rasûlullah (s.a.v) ile beraber, Müzdelife’de akşam ile yatsıyı beraber kıldım.” (İbn Mâce, Menasik: 60; Buhârî, Hac: 93)

602- Said b. Cübeyr (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Arafat’tan inerken Abdullah b. Ömer’le beraberdim. Müzdelife’ye gelince, akşam ile yatsıyı birlikte kıldı. Namazını bitirince dedi ki: “Rasûlullah (s.a.v) bu yerde böylece yapmıştı.” (İbn Mâce, Menasik: 60; Buhârî, Hac: 93)

603- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre: “Peygamber (s.a.v), Müzdelife’de akşam ile yatsıyı birlikte kıldı.” (İbn Mâce, Menasik: 60; Buhârî, Hac: 93)

604- Abdullah b. Mesud (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), Müzdelife dışında iki namazı birlikte kıldığını görmedim. O gün, sabah namazını vaktinden önce kılmıştı.” (İbn Mâce, Menasik: 60; Buhârî, Hac: 93)

50- RASÛLULLAH (S.A.V) ARAFATTAN DÖNÜŞTE NE YAPMIŞTI?

605- Üsâme b. Zeyd (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Arafat'tan inerken Rasûlullah (s.a.v)'in binitinin arkasında idim. Şib denilen yere gelince küçük abdestini yaptı. (Ravi, su ile taharetlendiğini söylemedi.) Eline su döktüm hafif bir abdest aldı. Kendisine: "Namaz mı kılacaksın?" dedim. **"Namaz ileridedir"** buyurdu. Müzdelife'ye gelince akşam namazını kıldı. Ashab yüklerini indirdikten sonra da yatsı namazını kıldı. (İbn Mâce, Menasik: 59; Dârimi, Menasik: 51)

51- NAMAZI VAKTİNDE KILMANIN DEĞER VE KIYMETİ

606- Abdullah b. Mesud (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e: "Hangi amel, Allah'a daha sevimlidir" diye sordum. Şöyle buyurdu: **"Vaktinde kılınan namaz, anaya babaya iyilik yapmak ve Allah yolunda cihad etmektir."** (Buhârî, Mevakît: 6; Tirmizî, Salat: 129)

607- Yine Abdullah b. Mesud (r.a)'dan rivâyete göre, kendisi Rasûlullah (s.a.v)'e şöyle sormuştur: "Allah'ın en çok sevdiği amel hangisidir?" Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Namazları vaktinde kılmak, anaya babaya iyilik etmek ve Allah yolunda cihad etmektir."** (Buhârî, Mevakît: 6; Tirmizî, Salat: 129)

608- Muhammed b. Münteşir (r.a), babasından naklediyor. Amr b. Şurahbil'in namaz kıldırdığı mescidde idim; sabah namazı için kamet getirilmiş beni bekliyorlardı. Ben de vitir kılacağımı söyledim. Abdullah'a ezandan sonra vitir kılınır mı? diye sordular. Abdullah: "Evet kametten sonra bile kılınır" dedi ve Rasûlullah (s.a.v)'in şu hadisini nakletti: "Rasûlullah (s.a.v) bir gün güneş doğuncaya kadar uyuyakalmıştı sonra kalktı ve namazını kıldı." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

52- NAMAZI UNUTAN NE YAPMALI?

609- Enes (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim unutur da namaz kılamaz ise hatırlayınca hemen kılsın."** (Tirmizî, Salat: 131; İbn Mâce, Salat: 10)

53- UYUYAN VE NAMAZINI GEÇİREN NE YAPMALI?

610- Enes (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e uyuya kalıp namazı geçiren kimsenin durumundan soruldu da şöyle buyurdu: **"O namazın keffareti uyanıp hatırlayınca kılmaktır."** (İbn Mâce, Salat: 10; Dârimi, Salat: 26)

611- Ebû katade (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Uyuduklarından dolayı namazlarını kaçırdıklarını soranlara, Rasûlullah (s.a.v): **“Normal hayatındaki uykusundan uyanamayıp nadiren de olsa uyuyup namazın geçmesi büyük bir kusur sayılmaz. Esas kusur ve suç namazı uyanıkken geçirip kılmamaktır. Biriniz unutur veya uykuya kalırsa uyandığında ve hatırladığında namazını mutlaka kılsın.”** (İbn Mâce, Salat: 10; Dârimi, Salat: 26)

612- Ebû Katade (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Normal hayatındaki uykusundan uyanamayıp nadiren de olsa namazı kaçırmakta büyük bir suç ve kusur yoktur. Esas kusur ve suç; namazı vaktinde kılmayıp diğer vakit girinceye kadar namazı ihmal edip geciktirip kılmayan kimsenin yaptığıdır.”** (İbn Mâce, Salat: 9; Dârimi, Salat: 26)

54- NAMAZI UYKU VE UNUTMAKLA GEÇİREN NE YAPAR?

613- Ebû Katade (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) ve beraberindekiler güneş doğuncaya kadar uyuyakalmışlardı. Sabah namazını kılmadıkları o günün namazı için Rasûlullah (s.a.v): **“Herkes bu namazı yarın ki sabah namazı vaktinde kılsınlar”** buyurdu. (İbn Mâce, Salat: 9; Dârimi, Salat: 26)

614- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Namazı unutursan hatırladığında hemen kıl. Çünkü; Allah (c.c.) şöyle buyurur: “Beni anıp hatırlamak için namazında devamlı ve duyarlı ol.”** (20 Taha 14) **yani beni hatırla ve hemen namaz kılmaya davran.”** (İbn Mâce, Salat: 10; Tirmizî, Salat: 130)

615- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim namazı unutur da kılamaz ise hatırladığı an kılsın çünkü Allah:** (20 Taha 14) **de şöyle buyuruyor: “Beni anıp hatırlamak için namazında devamlı ve duyarlı ol.”** (Tirmizî, Salat: 131; İbn Mâce, Salat: 10)

616- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle buyuruyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim namaz kılmayı unutursa hatırlayınca hemen kılsın. Çünkü Allah:** (20 Taha: 14) **de şöyle buyurur: “Beni anıp hatırlamak için namazında devamlı ve duyarlı ol.”** Zühri’ye dedim ki: “Rasûlullah (s.a.v) bu şekilde okudu mu?” O da: “Evet” dedi. (Tirmizî, Salat: 131; İbn Mâce, Salat: 10)

55- NAMAZINI GEÇİREN NE YAPMALI?

617- Büreyd b. ebi Meryem (r.a) babasından aktararak şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bir seferde iken gece boyu yola devam ettik. Sabaha karşı Rasûlullah (s.a.v) bir yerde konakladı ve uyudu, insanlar da uyudular. Herkesi sadece güneşin doğumu uyandırabildi. Rasûlullah (s.a.v) müezzine ezan okumasını emretti, sabahın farzından önce ki iki rekat sünneti kıldık sonra emretti kamet getirildi ve insanlara sabah namazını kıldırdı. Sonra da bize kıyamete kadar olacak şeylerden bahsetti. (Tirmizî, Salat: 131; İbn Mâce, Salat: 10)

618- Abdullah b. Mes'ud (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir defa Rasûlullah (s.a.v) ile birlikteydik, çok zor durumda olduğumuz (hendek savaşındaydık) dolayısıyla öğle, ikindi, akşam ve yatsı namazlarını vaktinde kılamamıştık. Bu bana çok ağır geldi ve kendi kendime şöyle dedim: "Hem, Allah'ın Rasûlü ile beraber, hem de Allah yolunda cihad ediyoruz bu nasıl olabilir?" Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): Bilal'e emretti o da kamet getirdi ve bize öğle namazını kıldırdı sonra yine kamet etti bize ikindi namazını kıldırdı sonra yine kamet etti akşam namazını kıldırdı sonra tekrar kamet getirdi yatsıyı kıldırdı ve çevremizde dolaşıp şöyle buyurdu: **"Şu anda yeryüzünde sizden başka Allah' ı zikreden bir cemaat yoktur."** (Tirmizî, Salat: 131; İbn Mâce, Salat: 10)

619- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir keresinde Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte sabaha karşı uyuyakalmıştık, güneşin doğmasıyla uyanmıştık. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Herkes devesinin başından** (yularından) **tutsun, buradan gidelim çünkü burada şeytan yanımızdadır."** Emrini tuttuk ve oradan ayrıldık. Su istedi abdest aldı sonra iki rekat sabah namazının sünnetini kıldı, kamet getirilince de sabah namazını(n farzını) kıldırdı. (Tirmizî, Tefsir-ül Kur'an: 21; İbn Mâce, Salat: 10)

620- Nafi' b. Cübeyr (r.a), babasından naklederek şöyle anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) ile bir yolculukta idik: **"Bizi kim sabah namazına kaldırmak için nöbet tutacak"** buyurdu. Bilal: "Ben tutacağım" dedi. Güneşin doğduğu tarafa döndü hepsi birden öyle bir derin uykuya daldılar ki güneşin sıcağı vurunca uyanabildiler. Kalkıp abdest aldılar. Bilal ezan okudu, Rasûlullah (s.a.v), iki rekat sabah namazının sünnetini kıldı, ashab

da kıldıktan sonra hepsi birlikte sabah namazının farzını kıldılar.” (İbn Mâce, Salat: 10; Tirmizî, Salat: 131)

621- İbn Abbas (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), bir gece boyunca yolculuğunu sürdürdü, sabaha karşı konaklayıp uyudu, güneş doğuncaya kadar uyanamadı. Güneş biraz yükselince namazı kıldı ve: **“İşte bu kıldığımız namaz salatı vusta = orta namazdır”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

7- EZAN BÖLÜMLERİ (KİTABI)

1- EZAN OKUNMAYA NASIL BAŞLANDI?

622- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Müslümanlar Medine'ye geldiklerinde hiçbir kimse onları namaz için çağırmıyor namaz vakitlerini kendileri ayarlıyorlardı. Bir gün bu konuyu konuşmaya başladılar, bir kısmı: Hıristiyanların kullandıkları çanı kullanalım dedi. Bazıları ise: Yahudilerin kullandıkları borazanı kullanalım dediler. Bunun üzerine Ömer dedi ki: Bir adam görevlendirseniz de insanları namaza çağırsa olmaz mı? deyince; Rasûlullah (s.a.v), Bilal'e: **"Kalk ve insanları namaza çağır"** buyurdu. (İbn Mâce, Ezan: 1; Buhârî, Ezan: 1)

2- EZANDAKİ SÖZLER İKİŞER DEFA TEKRARLANIR

623- Enes (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), Bilal'e, ezanın sözlerini ikişer defa söylemesini kamette ise tek söylemesini emretti." (İbn Mâce, Ezan: 1; Tirmizî, Salat: 141)

624- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında ezanın sözleri ikişer defa tekrar edilir kamette ise, tek tek söylenirdi, kametteki: "Kad kametissalatü"=Namaz başlamak üzeredir= sözü ise iki sefer söylenirdi." (İbn Mâce, Ezan: 1; Tirmizî, Salat: 141)

3- EZAN'IN SÖZLERİ NASILDIR?

625- Ebû Mahzüre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), beni yanına oturtup ezanı bir bir öğretti. İbrahim der ki: Bu bizim okuduğumuz ezan gibiydi. Ona bir de bana tekrar et dedim şöyle dedi:

Allahü ekber Allahü ekber

Eşhedü en lâ ilâhe illallâh (iki defa)

Eşhedü enne Muhammeden Rasûlüllâh (iki defa)

Hayyealessalâh (iki defa)

Hayyealelfelâ (iki defa)

Allahü ekber Allahü ekber

Lâ ilâhe illallâh (İbn Mâce, Ezan: 1; Ebû Davud, Salat: 28)

4- EZAN KAÇ KELİME (CÜMLEDEN) OLUŞMAKTADIR?

626- Ebû Mahzüre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ezan: On dokuz kelimeden, kamet ise: On yedi kelimeden ibarettir."** Ebû Mahzûre bunları saydı da ezan on dokuz kamette on yedi idi. (İbn Mâce, Ezan: 1; Tirmizî, Salat: 141)

5- PEYGAMBER (S.A.V), EZANI NASIL ÖĞRETMİŞTİ?

627- Ebû Mahzüre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ezanı bana şöyle öğretti:

"Allahü ekber, Allahü ekber, Allahü ekber, Allahü ekber

Eşhedü en lâ ilâhe illallah, Eşhedü enlâ ilâhe illallâh

Eşhedü enne Muhammeden Rasûlüllâh, Eşhedü enne Muhammeden Rasûlüllâh

Hayye ales Salâh, Hayye ales Salâh

Hayye alel Felâh, Hayye alel Felâh

Allahü ekber Allahü ekber

Lâ ilâhe illallâh" (Ebû Davud, Salat: 28; İbn Mâce, Ezan: 2)

628- Abdullah b. Muhayriz (r.a) anlatıyor. Ebû Mahzüre'nin yanında büyümüş bir yetimdim. Beni Şam'a gönderirken kendisine: Ben Şam'a gidiyorum, oradaki insanların bana senin nasıl ezan okuduğunu sormalarından korkarım dedim. Bunun üzerine bana şunları anlattı: Rasûlullah (s.a.v), Huneyn savaşından dönerken, biz de bir topluluk olarak Huneyn yolunda ilerliyorduk, yolda Rasûlullah (s.a.v) bizimle karşılaşmıştı. Müezzini O'nun yanında namaz için ezan okumaya başlamıştı. Müezzinin sesini işitince, onun okumasıyla alay ederek kendi kendimize onun söylediklerini tekrar etmeye başladık. Rasûlullah (s.a.v), bizim sesimizi işitince bizi yanına çağırtmıştı. Huzuruna varınca: **"Sesini duyduğum kimse hanginizdi?"** diye sordu: Arkadaşlarım beni göstermişlerdi, bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) onları göndererek beni yanına alıkoymuştu. **Sonra: "Kalk, ezan oku"** buyurdu. Hemen ayağa kalktım ve Rasûlullah (s.a.v) bana ezanı şöyle öğretti. O kendisi (ezan lafızlarını) söylüyor bana da aynen şöyle söyle diyordu:

"Allahü ekber, Allahü ekber, Allahü ekber, Allahü ekber

Eşhedü en lâ ilâhe illallâh, Eşhedü enlâ ilâhe illallâh

Eşhedü enne Muhammeden Rasûlüllâh, Eşhedü enne Muhammeden Rasûlüllâh

Buraya gelince şöyle buyurdu: “Dön ve sesini alçaltarak tekrar et

Eşhedü en lâ ilâhe illallâh, Eşhedü en lâ ilâhe illallâh

Eşhedü enne muhammaden Rasûlüllâh, Eşhedü enne Muhammeden Rasûlüllâh

Hayye alessalâh, Hayye alessalâh

Hayye alel felâh, Hayye alel felâh

Allahü ekber Allahü ekber Lâ ilâhe illallâh”

Bu ezanı okuduktan sonra beni çağırdı ve içinde bir miktar gümüş olan bir kese verdi. Ben de: “Ey Allah’ın Rasûlü! Bana Mekke’de ezan okumamı emret” dedim. O da: **“Seni bu işle görevlendirdim”** buyurdu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v)’in Mekke Valisi olan Attab b. Esid’e gelerek, Rasûlullah (s.a.v)’in emriyle onunla birlikte ezan okudum. (İbn Mâce, Ezan: 2; Dârimi, Salat: 6)

6- YOLCULUKTA EZAN OKUNMALI MI?

629- Ebû Mahzüre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Huneyn’den yola çıkınca, biz de on kişilik bir ekiple onları karşılamaya çıkmıştık. Yolda onların namaz için ezan okuduklarını işitince; ezanlarını taklit ederek onlarla alay etmeye başladık. Rasûlullah (s.a.v) bizler için: **“Sizin aranızda güzel sesli birinin ezan okuduğunu işittim”** diyerek bizleri yanına çağırttı. Bizler de sırayla birer birer ezan okuduk, en son okuyan ise ben idim. Ben ezan okuyunca Rasûlullah (s.a.v) beni önüne oturtarak başımı okşayıp Allah mübarek etsin diye üç sefer dua etti sonra şöyle buyurdu: **“Git Mekke’de Kâbe’de ezan oku.”** Ben de: “Ben nasıl okurum, bilmiyorum ki” dedim. Bunun üzerine bana ezan okumayı şimdi okuduğunuz şekilde okumamı öğretti:

“Allahü ekber, Allahü ekber, Allahü ekber, Allahü ekber

Eşhedü en lâ ilâhe illallâh, Eşhedü en lâ ilâhe illallâh

Eşhedü enne Muhammeden Rasûlüllâh, Eşhedü enne Muhammeden Rasûlüllâh

Hayye alessalâh, Hayye alessalâh

Hayye alel felâh, Hayye alel felâh

Essalât-ü Hayrun Minennevm, essalât-ü Hayrun Minennevm

(Bunu sabah ezanına ilave etmemi söyledi)

Allahü ekber Allahü ekber Lâ ilâhe illallâh"

Kameti de şu şekilde yapmamı öğretti:

Allahü ekber,Allahü ekber, Allahü ekber, Allahü ekber

Eşhedü en lâ ilâhe illallâh, Eşhedü en lâ ilâhe illallâh

Eşhedü enne Muhammeden Rasûlüllâh, Eşhedü enne Muhammeden Rasûlüllh

Hayye alessalâh, Hayye alessalâh

Hayye alel felâh, Hayye alel felâh

Kad kamet-is salâtü Kad kamet-is salâh

Allahü ekber Allahü ekber

Lâ ilâhe illallâh." (Dârimi, Salat: 6; İbn Mâce, Ezan: 2)

7- YOLCULUKTA İKİ KİŞİ BİLE OLSA EZAN OKUNMALIDIR

630- Malik b. Huveyris (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: "Amcamın oğluyla birlikte Rasûlullah (s.a.v)'e gelmiştim. Rasûlullah (s.a.v) bize: **"Bir yolculuğa çıktığınızda ezan okuyun ve kamet getirin, en büyüğünüz de size imam olsun"** buyurdu. (Tirmizî, Salat: 151; Buhârî, Ezan: 18)

8- BİR KİŞİNİN EZAN OKUMASI HERKES İÇİN YETERLİDİR

631- Malik b. Huveyris (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in yanına gelmiştik, hepimiz aşağı yukarı aynı yaşlar da delikanlıydık. Yirmi gün O'nun yanında kaldık. Rasûlullah (s.a.v) çok ince, duygulu, şefkatli ve anlayışlı idi. Bizim ailelerimizi özlediğimizi zannederek geride kimleri bıraktığımızı sordu. Biz de ailelerimizi bıraktığımızı söyledik ve bize: **"Ailelerinizin yanına dönün, onlarla**

birlikte kalın, onlara dini öğretin. Namaz vakti gelince namaz kılmalarını emredin. Biriniz ezan okusun, yaşça en büyüğünüz de size imam olsun” buyurdu. (Tirmizî, Salat: 151; Buhârî, Ezan: 18)

632- Eyyub (r.a)’den rivâyete göre, Amr b. Seleme bana şöyle dedi: Ebû Kılabe hayattadır, onunla görüşmek istemez misiniz? Eyyub dedi ki: Onunla karşılaştım ve ona sordum, o da şu cevabı verdi. Mekke fethedilince bütün kavimler Müslüman olmak için yarışa girdiler. Bu arada babam da köyümüz halkının Müslüman olduğunu haber vermek için Rasûlullah (s.a.v)’e gitmişti. O geldiğinde kendisini karşıladık, bize: Vallahi Allah Rasûlünün yanından geliyorum, O şöyle demişti: **“Şu vakitte şu namazı, şu vakitte şu namazı kılın, namaz vakti gelince biriniz ezan okusun Kur’an’ı en çok bileniniz de size imam olsun.”** (Tirmizî, Salat: 151; Buhârî, Ezan: 18)

9- BİR MESCİDDE İKİ MÜEZZİN OLUR MU?

633- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bilal geceleyin ezan okur. Siz; Ümmü Mektum’un ezanını işitinceye kadar yiyin için.”** (Buhârî, Ezan: 11; Dârimi, Salat: 4)

634- Sâlim (r.a)’in babasından rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bilal geceleyin ezan okur. Siz, Ümmü Mektum ezan okuyuncaya kadar yiyin ve için.”** (Buhârî, Ezan: 11; Dârimi, Salat: 4)

10- MÜEZZİNLER AYNI ANDA OKUMAZLAR MI?

635- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bilal ezan okuduktan sonra Ümmü Mektum ezan okuyuncaya kadar yiyin için, ikisinin ezanları arasındaki zaman farkı ise birinin inip diğerinin çıkması kadar geçen zamandan ibarettir.”** (Buhârî, Ezan: 11; Dârimi, Salat: 4)

636- Hubeyb b. Abdurrahman’ın halası Uneyse (r.anha)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ümmü Mektum ezan okuyunca yiyin için fakat Bilal ezan okuyunca yeme içmeyi bırakın.”** (Buhârî, Ezan: 11; Dârimi, Salat: 4)

11- NAMAZ VAKTİ DIŞINDA DA EZAN OKUNUR MU?

637- Abdullah b. Mes’ud (r.a)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bilal geceleyin, uykuda olanlarınızı uyandırmak,**

teheccüt kılanları tekrar yatağa döndürmek için ezan okur yani onun ezanı sabah namazı için değildir.” (Buhârî, Ezan: 13; Dârimi, Salat: 4)

12- SABAH NAMAZININ VAKTİ

638- Enes (r.a)’den rivâyete göre, bir kimse Rasûlullah (s.a.v)’e, sabah namazının vakti hakkında soru sormuştu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), Bilal’e ezan okumasını emretti. Bilal’de tan yeri ağarınca ezan okudu. Ertesi gün ise sabah namazını ortalık aydınlayıncaya kadar geciktirdi sonra emretti, kamet getirilip namaz kılındı ve şöyle buyurdu: **“İşte bu iki vakit arasındaki zaman sabah namazının vaktidir.”** (Buhârî, Ezan: 13; Dârimi, Salat: 4)

13- MÜEZZİN EZAN OKURKEN SAĞA SOLA DÖNER Mİ?

639- Avn b. Ebi Cuhayfe babasından aktararak şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)’in yanına gelmiştim. Bu arada Bilal kalkıp ezan okumaya başladı. Ezanı okurken sağa sola şöyle dönüyordu. (Dârimi, Salat: 8; Tirmizî, Salat: 142)

14- EZANDA SESİ YÜKSELTMEK GEREKİR

640- Abdurrahman b. Abdullah b. Abdurrahman b. ebi Sa’saal (r.a)’den, Sârîelmâzinî babasından aktararak şöyle diyor: Ebû Said el Hudrî ona şöyle söylemiş: “Görüyorum ki çöl hayatını ve koyunlarını çok seviyorsun. Çölde ve koyunlarının yanında iken ve namaz için ezan okuyacağında sesini yükselt çünkü ezan okuyan kimsenin sesinin ulaştığı yere kadar o sesi işiten cin, insan ve her şey kıyamet günü müezzinin lehine şahitlik yaparlar.” Ebû Said diyor ki: “Bunu ben, Rasûlullah (s.a.v)’den aynen bu şekilde işittim. “ (İbn Mâce, Ezan: 5; Ebû Davud, Salat: 31)

641- Ebû Yahya (r.a), Ebû Hureyre‘den işitmiş, Ebû Hureyre,de Peygamber (s.a.v)’in bizzat ağzından şöyle derken işitmiştir: **“Müezzin sesinin ulaştığı yere kadar veya sesinin gürlüğü nisbetince günahları affedilir. Yaş kuru ne varsa sesinin ulaştığı yere kadar ona her şey şahitlik yapar.”** (Ebû Davud, Salat: 31; İbn Mâce, Ezan: 5)

642- Bera b. Âzib (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdular: **“Allah ve Melekleri ilk saftaki kimseleri tebrik ederler. Müezzin ise sesinin gür oluşu nispetinde günahları affedilir. Yaş, kuru, canlı, cansız ne varsa müezzinin sesini duyan her şey ve herkes müezzinin söylediklerini tasdik ederler. Müezzinle birlikte namaz**

kılanların sevabı kadar sevap müezzine yazılır.” (Ebû Davud, Salat: 31; İbn Mâce, Ezan: 5)

15- SABAH EZANINDA “NAMAZ UYKUDAN HAYIRLIDIR” DEMEK

643- Ebû Mahzûre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in müezzinliğini yapıyordum. Sabah namazında okuduğum ezanda **“Hayye alel felâh”** sözcüklerinden sonra, **“Essalâtü hayrûn minen nevm” “Essalatü hayrün minen nevm” “Allahû ekber, Allahû ekber” “Lâ ilâhe illallâh”** diye okuyordum. (Ebû Davud, Salat: 31; İbn Mâce, Ezan: 3)

16- EZANIN SON CÜMLESİ NASILDIR?

644- Bilal (r.a)’den rivâyete göre, Ezanın son cümlesi: **“Allahû ekber Allahû ekber, lâ ilâhe illallâh”** tır. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

645- Esved (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Bilal’in okuduğu ezanın son cümleleri **“Allahû ekber Allahû ekber lâ ilâhe illallâh”** tır. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

646- Ebû Mahzure (r.a)’den rivâyete göre, Ezanın son cümlesi **“Lâ ilâhe illallâh”** tır. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

17- YAĞMUR VE BOZUK HAVA ŞARTLARINDA NAMAZIN EVLERDE KILINMASININ İLAN EDİLMESİ

647- Amr b. Evs (r.a) şöyle diyor: Sakif kabilesinden bir kimse Rasûlullah (s.a.v)’in münadisinin yolculuk ve yağmurlu bir gecede: Ezan okuyup; **“Hayye alessalât, Hayye alel felâh”** cümlelerinden sonra: **“Namazlarınızı yük ve eşyalarınızın yanında kılınız”** diye ilân ettiğini işitmiştir. (Buhârî, Ezan: 18; Darimi: Salat: 55)

648- İbn Ömer (r.a) rüzgarlı ve soğuk bir gecede ezan okuduktan sonra namazlarınızı, yük ve eşyalarınızın bulunduğu yerlerde kılınız. Çünkü Rasûlullah (s.a.v) soğuk ve rüzgarlı gecelerde müezzine: **“Namazlarınızı yük ve eşyalarınızın yanında kılınız”** diye duyururdu. (Dârimi, Salat: 55; Buhârî, Ezan: 18)

18- İKİ VAKTİ BİRLEŞTİREREK NAMAZ KILINACAKSA TEK EZAN OKUNUR

649- Câbir b. Abdullah (r.a)‘dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), Hac için yola çıktı. Arafat bölgesine gelince, Nemire

denilen yerde kendisi için bir çadır hazırlandığını gördü ve orada konakladı. Güneş batıya doğru kayınca, kasva isimli devesini hazırlattı ve Batn-ı Nahle Vadi'sine doğru yürüdü. Ve orada insanlara bir konuşma yaptı. Sonra Bilal ezan okudu ve kamet getirdi. Rasûlullah (s.a.v) öğle namazını kıldırdı sonra tekrar kamet getirdi, ikindi namazını kıldırdı ve ikisi arasında hiçbir namaz kılmadı." (Dârimi, Menasik: 51; İbn Mâce, Menasik: 60)

19- İKİ VAKİT İÇİN TEK EZAN OKUNUR MU?

650- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), Müzdelife'ye gelince devesini çöktürdü ve orada insanlara bir ezan ve iki kametle akşam ve yatsı namazlarını birlikte kıldırdı ve ikisi arasında da hiçbir namaz kılmadı." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

651- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Said b. Cübeyr ile birlikte Müzdelife'de idik. İbn Ömer, ezan okutup kamet getirtti ve bize akşam namazını kıldırdı. Sonra namaza diyerek yatsı namazını iki rekat olarak kıldırdı. Said b. Cübeyr: "Bu ne namazıdır?" diye sordu. İbn Ömer şöyle dedi: "Ben Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte aynı yerde, namazı böyle kıldım." (Dârimi, Menasik: 51; İbn Mâce, Menasik: 60)

20- İKİ VAKİT BİRLİKTE KILINIRKEN TEK KAMET OLUR MU?

652- Said b. Cübeyr (r.a) akşam ve yatsı namazını Müzdelife'de tek kametle kılmıştı ve İbn Ömer'in de böyle yaptığını haber vermişti İbn Ömer'de, Rasûlullah (s.a.v)'in aynı şekilde yaptığını haber vermişti. (Dârimi, Menasik: 51; Muvatta', Hac: 65)

653- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'le birlikte Müzdelife'de iki vakti bir arada ve tek kametle kılmıştık." (Dârimi, Menasik: 51; Muvatta', Hac: 65)

654- Sâlim (r.a)'in babasından rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v), Müzdelife'de bir kametle iki namazı bir arada kıldı ve bu namazların ne önünde ne de sonunda hiçbir nafile (sünnet) namaz da kılmadı." (Dârimi, Menasik: 51; Muvatta', Hac: 65)

21- BİRKAÇ VAKİT NAMAZ İÇİN TEK EZAN OLUR MU?

655- Ebû Said (r.a), babasından aktararak diyor ki: "Hendek savaşında müşrikler, Peygamber (s.a.v) ve İslâm ordusuna çok zorlu anlar

yaşatmışlardı. Rasûlullah (s.a.v) ve Müslümanlar öğle, ikindi ve akşam namazını kılamamışlar ve gün batmıştı. Rasûlullah (s.a.v) Bilal'e emretti, o da kamet getirdi, normal vaktinde kılındığı şekliyle öğle namazını kıldırdı sonra yine kamet getirdi yine normal vaktinde kılındığı şekliyle tekrar ikindi namazını kıldırdı sonra akşam namazı için ezan okundu ve kendi vaktinde kılındığı şekliyle akşam namazını kıldırdı." (Tirmizî, Salat: 132; Müsned: 11039)

22- HENDEK SAVAŞINDA KILINMAYAN NAMAZLAR KAÇ EZAN VE KAÇ KAMETLE KILINMIŞTI?

656- Abdullah b. Mes'ud (r.a)'tan rivâyete göre: Müşrikler, Hendek savaşında Rasûlullah (s.a.v)'i aşırı derece meşgul ettiklerinden dolayı arka arkaya dört vakit namazı savaş esnasında kılmamışlardı. Yatsı vakti Bilal'e emretti, ezan okudu sonra kamet getirdi, öğle kılındı sonra kamet etti, ikindi kılındı, sonra kamet getirildi akşam kılındı, sonra da yine kamet getirilerek yatsı namazı kılındı." (Tirmizî, Salat: 132)

23- HER NAMAZ İÇİN KAMET GETİRİLİR

657- Abdullah b. Mes'ud (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Bir savaşta müşrikler bizi o derece sıkıştırmışlardı ki öğle, ikindi, akşam ve yatsı namazlarını vaktinde kılamamıştık. Müşrikler bırakıp gidince, Rasûlullah (s.a.v); bir kimseye öğle namazı için kamet etmesini emretti ve öğle namazını kıldık, ikindi için kamet etti ikindi namazını kıldık, akşam namazı için kamet getirdi onu da kıldık, sonra yatsı namazı için kamet getirildi ve yatsıyı kıldık. Sonra etrafımızda dönüp: **"Yeryüzünde şu anda sizden başka Allah'ı zikreden bir topluluk yoktur"** buyurdu. (Tirmizî, Salat: 132)

24- KAMET GETİRİLEN BAŞKA DURUMLAR DA VARMIDIR?

658- Muaviye b. Hudeyc (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) namaz kıldırıyordu, bir rekat daha kılması gerekirken selâm verdi. Rasûlullah (s.a.v)'in yanına bir kişi varıp bir rekat unuttunuz dedi. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v), mescide giderek Bilal'e kamet getirmesini emretti, böylece unutulan o bir rekatı kıldırdı. Bunu anlattığım zaman bana: "Peygamber (s.a.v)'e hatırlatan o adamın kim olduğunu biliyor musun?" dediler. "Görsem tanırım" diye cevap verdim. Biraz sonra o kimse yanıma uğramıştı, "İşte bu idi" dedim. Oradakiler de: "Bu, Talha b. Ubeydullah'tır" diye cevap verdiler. (Ebû Davud, Salat: 2; Müsned: 25993)

25- ÇOBANLAR DA KIRLARDA EZAN OKUMALI MI?

659- Abdullah b. Rübeya (r.a), bir seferinde Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bir kimsenin ezan okuduğunu duydular ve o ezan okuyanın söylediklerini aynen söylediler ve şöyle buyurdular: Bu ezan ya bir koyun çobanının veya evinden bucağından uzak düşmüş birinin ezanıdır. Baktılar ki bir koyun çobanının ezanı imiş. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

26- TEK BAŞINA NAMAZ KILAN EZAN OKUR MU?

660- Ukbe b. Amir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Rabbim, dağ başında ezan okuyup namaz kılan çobanın bu durumundan razı olur ve şöyle buyurur: "Bakın şu kuluma! Benim azabımdan korkarak ezan okuyup namaz kılıyor. Ben bu kulumu affedip Cennet'ime sokacağım."** (Müslim, Salat: 5; Ebû Davud, Salat: 272)

27- TEK BAŞINA NAMAZ KILAN KAMET GETİRMELİ Mİ?

661- Rıfaa b. Rafi (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), mescidde oturuyordu, biz de çevresinde idik…" (Bu hadis ileride değişik konularda tekrar gelecektir.) (Ebû Davud, Salat: 29; Dârimi, Salat: 6)

28- KAMET NASIL GETİRİLİR?

662- Şu'be (r.a)'den rivâyete göre, İbn Ömer'e ezandan sordum bana şunları anlattı: Rasûlullah (s.a.v) zamanında ezandaki cümleler ikişer ikişer tekrar edilir kametteki cümleler ise birer birer tekrar edilirdi. **"Kad kamet-is Salat"** cümlesinin ikişer sefer söylendiğini işitince abdest alır namaz için evlerimizden çıkardık. (Ebû Davud, Salat: 29; Dârimi, Salat: 6)

29- HER NAMAZ KILAN KAMET ETMELİ

663- Malik b. Huveyris (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), bana ve yanımdaki arkadaşıma şöyle buyurdu: **"Namaz vakti gelince ezan okuyun sonra kamet getirin ve ikinizden biri imam olsun."** (Buhârî, Ezan: 18; Tirmizî, Salat: 152)

30- EZAN OKUMANIN DEĞERİ VE KIYMETİ

664- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ezan okunduğu zaman şeytan, ezan sesini işitmemek için hızlı bir şekilde yellenerek kaçar. Ezan bittikten sonra tekrar gelip**

vesvese vermeye başlar. Kamet edilmeye başlayınca tekrar kaçar, kamet bitince tekrar geri döner, kişinin kalbine vesvese vermeye çalışır ve kişinin aklına gelmeyen şeyleri hatırlatmak için; Şu meseleyi hatırla… şu meseleyi aklına koy… der. Namazdaki kimseyle o derece uğraşır ki kişi ne kadar namaz kıldığının farkına varamaz ve namazını eksik kılar, şaşırıp kalır.” (Dârimi, Salat: 11; Muvatta', Salat: 1)

31- EZAN OKUMAKTAKİ DEĞERDEN DOLAYI İNSANLAR KUR’A ÇEKERLERDİ

665- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İnsanlar ezan okumaktaki ve ilk saftaki namaz kılmanın sevabını bir bilselerdi ve bunun içinde kur’a çekmekten başka çare bulamasalar mutlaka kur’a çekme yoluna giderlerdi. Yine insanlar her namazın ilk vaktinde olan değer ve kıymetini bilmiş olsalardı ona ulaşmak için mutlaka yarış ederlerdi. Yine insanlar yatsı ve sabah namazlarındaki sevabı bilselerdi bu iki namaza gelmek için sürünerek de olsa gelmeyi tercih ederlerdi.”** (Buhârî, Ezan: 9; Dârimi, Salat: 19)

32- MÜEZZİN MÜEZZİNLİK ÜCRETİ ALMAMALI

666- Osman b. ebil As (r.a)’tan rivâyet edildiğine göre, şöyle demiştir: “Ey Allah’ın Rasûlü! Beni kavmime imam tayin et” dedim de şöyle buyurdu: **“Sen onların imamısın, aralarında zayıf olan kimselere uy ve okuduğu ezandan ücret almayan bir müezzin tut.”** (Tirmizî, Salat: 155; Ebû Davud, Salat: 40)

33- MÜEZZİNİN SÖYLEDİKLERİ AYNEN SÖYLENİR

667- Ebû Said el Hudri (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ezanı işittiğiniz zaman müezzinin söylediklerini aynen tekrar edin.”** (Ebû Davud, Salat: 36; Tirmizî, Salat: 155)

34- MÜEZZİNİN SÖYLEDİKLERİNİ TEKRAR ETMENİN SEVABI

668- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte oturuyorduk, Bilal kalkıp ezan okumaya başladı. Ezanı bitirince Rasûlullah (s.a.v): **“Kim müezzinin söylediklerini bilerek ve inanarak tekrar ederse Cennet’e girer”** buyurdu. (Müsned: 38270)

35- MÜEZZİNİN SÖYLEDİKLERİ TEKRAR EDİLMELİ

669- Mücemma b. Yahya el Ensari (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebû Umâme Sehl b. Huneyf’in yanında oturuyordum, o anda müezzin ezan okumaya başladı ve iki defa “Allahü ekber” dedi. Ebû Umâme’de iki defa tekbir getirdi. Müezzin: “Eşhedü en lâ ilâhe illallah dedi o da aynı sözleri iki defa tekrar etti. Sonra müezzin Eşhedü enne Muhammeden Rasûlüllâh” deyince o da aynen iki sefer tekrar etti ve şöyle dedi: Muaviye b. ebi Süfyan, Rasûlullah (s.a.v)’in böyle yaptığını bana haber vermişti. (Buhârî, Ezan: 7; Dârimi, Salat: 9)

36- MÜEZZİN, “HAYYE ALESSALAH” VE “HAYYE ALEL FELAH” DERKEN DİĞER KİMSELER NE SÖYLEYECEK?

670- Alkame b. Vakkas (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Muaviyenin yanında oturuyordum, Müezzini ezan okumaya başlayınca o da, müezzinin ezanda okuduklarını aynen söylemeye başladı. Müezzin: **“Hayye alessalâh”** deyince, Muaviye **“Lâ havle velâ kuvvete illa billah”** dedi. Yine müezzin **“Hayye alel felâh”** deyince, Muaviye yine: **“Lâ havle velâ kuvvete illa billah”** dedi. Bundan sonra da müezzinin söylediklerini aynen tekrar etti sonra da: Rasûlullah (s.a.v)’in böyle söylediğini işitmiştim dedi. (Buhârî, Ezan: 7; Dârimi, Salat: 9)

37- EZANDAN SONRA HANGİ DUA OKUNACAK?

671- Abdullah b. Amr (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Müezzinin ezan okuduğunu işittiğiniz zaman onun söylediklerini aynen tekrar ediniz ve salevat getiriniz. Kim bana bir defa salevat getirirse, Allah-ü Teâlâ ona on defa rahmet ve lutfuyla muamele eder sonra benim için Allah’tan vesileyi** -ki bu makam sadece benim için istenir- **isteyin. O makam Cennet’te bir makam olup ona Allah’ın kullarından sadece bir kul kavuşabilecektir. O kimsenin de ben olacağımı ümid ediyorum. Kim benim için Allah’tan o vesileyi isterse, o kimse şefaatime hak kazanır.”** (Ebû Davud, Salat: 36; Tirmizî, Salat: 157)

672- Sa’d b. ebi Vakkas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: Müezzinin ezan okuduğunu işiten birisi: **“Ben de Allah’tan başka gerçek ilâh olmadığına, Onun tek olduğuna ve ortağı bulunmadığına; Muhammed (s.a.v)’in de O’nun kulu ve Rasûlü olduğuna şahitlik ederim. Rab olarak Allah’tan, Peygamber olarak**

Muhammed (s.a.v)'ten, din olarak ta İslâm'dan razıyım ben" derse, o kimsenin günahları bağışlanır." (Ebû Davud, Salat: 36; Buhârî, Ezan 8)

673- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Her kim ezan okunduğunu işitir de: "Ey şu tam ve mükemmel davetin ve dinimi ayakta tutacak namazın Rabbi olan Allah'ım! Peygamberimiz (s.a.v)'e Cennet'te vaad ettiğin övgüye layık en yüce makam ve en büyük dereceleri ver." Diye dua ederse kıyamet günü şefaatime nail olur."** (Ebû Davud, Salat: 36; Buhârî, Ezan 8)

38- EZANLA KAMET ARASINDA NAMAZ

674- Abdullah b. Muğaffel (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Her ezanla kamet arasında kılınması gereken bir namaz vardır, her ezanla kamet arasında kılınması gereken bir namaz vardır, dileyen kimse için her ezanla kamet arasında kılınması gereken bir namaz vardır."** (Buhârî, Ezan: 14; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 9)

675- Enes b. Malik (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Müezzin ezan okuduğu vakit, insanlar mescidin direkleri arasında namaz kılmak için adeta yarış ederlerdi. Onlar bu durumdayken, Rasûlullah (s.a.v) onların yanına çıkardı. Akşam namazından önce de bu şekilde namaz kılarlardı oysa bu vakitte ezanla kamet arasında vakit çok ta fazla değildi. (Müslim, Salat-ül Müsafirin: 9; Buhârî, Ezan: 14)

39- EZAN OKUNDUKTAN SONRA MESCİDDEN ÇIKMAK HOŞ DEĞİLDİR

676- Eş'aş b. ebi'ş Şa'sa (r.a), babasından naklederek diyor ki: "Birgün ezan okunduktan sonra mescidden çıkmak isteyen birinin yolunu Ebû Hüreyre kesmişti ve şöyle demişti: "Bu adam Ebû'l Kasım (Muhammed (s.a.v)'e) isyan etmiştir." (Tirmizî, Salat: 150; Dârimi, Salat: 12)

677- Ebû'ş Şa'sa (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam ezan okunduktan sonra mescidden çıkmıştı da Ebû Hüreyre o kimse için şöyle demişti: "Bu adam Ebû'l Kasım (Muhammed (s.a.v)'e) isyan etmiştir." (Tirmizî, Salat: 150; Dârimi, Salat: 12)

40- İMAMLARI FARZ NAMAZ İÇİN MÜEZZİNLER ÇAĞIRIR

678- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), yatsı namazından sonra sabah namazına kadar on bir rekat namaz kılardı, her iki rekatta bir selâm verirdi sonra da tek rekat kılarak kıldığı namazları tek hale getirirdi. Bu kıldığı namazların secdelerinde sizin elli ayet okuyacağınız kadar dururdu. Sonra secdeden başını kaldırırdı. Müezzin sabah ezanını bitirip de şafak attığını görünce kısa iki rekat namaz kılar. Sonra müezzin kamet getirip kendisini çağırıncaya kadar sağ yanı üzerine uzanırdı. Müezzin gelip kamet edeceğinde de onunla birlikte namaz için mescide çıkardı." (Bazı raviler bu hadiste bazı ilaveler yapmışlardır.) (Buhârî, Vitir: 1; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 17)

679- İbn Abbas (r.a)'ın azadlısı Küreyb anlatıyor: İbn Abbas'a Rasûlullah (s.a.v)'in gece ne kadar ve nasıl namaz kıldığından sormuştum. O da: "Rasûlullah (s.a.v), geceleyin on bir rekat namaz kıldığını sonra yatıp derin bir uykuya daldığını hatta horladığını, Bilalin gelip: "Namaz vakti geldi Ey Allah'ın Rasûlü" dediğinde iki rekat namaz kılıp abdest almadan insanlara imam olduğunu bize haber vermişti." (Buhârî, Vitir: 1; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 17)

41- İMAM, FARZ NAMAZ İÇİN KALKTIĞINDA; MÜEZZİN, KAMETE BAŞLAR

680- Abdullah b. Ebû Katade (r.a), babasından naklediyor ve şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v): **"Namaz vakti gelince veya kamet getirilince, benim mescide çıktığımı görünceye kadar namaz için kalkmayın"** buyurdu. (Müslim, Mesacid: 52; Buhârî, Cuma: 17)

8- MESÂCİD KİTABI (BÖLÜMLERİ)

1-MESCİD YAPMANIN DEĞER VE KIYMETİ

681- Amr b. Abese (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Kim içersinde Allah'ın isminin anılacağı bir mescid yaptırırsa, Allah'ta onun için Cennette bir ev yapar."** (Buhârî, Salat: 65; Müsned: 18620)

2- MESCİD YAPMAKTA YARIŞ EDİP ÖVÜLMEK KIYAMET ALAMETLERİNDEN MİDİR?

682- Enes (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İnsanların mescid yaptırma konusunda birbirleriyle yarış etmeleri ve böbürlenip övünmeleri kıyamet alametlerindendir."** (Dârimi, Salat: 123; İbn Mâce, Mesacid: 2)

3- İLK YAPILAN MESCİD HANGİSİDİR?

683- İbrahim (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir yolculukta babama Kur'an okuyordum, secde ayetini duyunca babam hemen secdeye vardı. Ben de: "Ey babacığım, yolda da mı secde ediyorsun?" dedim. O da şöyle dedi: Ebû Zer'den işitmiştim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v)'e hangi mescidin ilk önce yapıldığını sormuştum. **"Mekke'deki Mescidi Haramın kendisi yani Kâbe'dir"** buyurdu. "Sonra hangisi?" dedim. **"Mescidi Aksa"** buyurdu. ikisinin yapılışı arasında ne kadar zaman geçti diye sorduğumda **"Kırk yıl"** buyurdu. **"Yeryüzü senin için mesciddir. Namaz vakti nerede gelirse orada namazını kıl"** buyurdu. (İbn Mâce, Mesacid: 7; Müslim, Mesacid: 1)

4- HANGİ MESCİD DAHA DEĞERLİ VE KIYMETLİDİR

684- Peygamber (s.a.v)'in hanımlarından Meymune (r.anha)'dan rivâyet edildiğine göre, şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v), Medine'deki Mescidinde kılınan namaz hakkında: **"Mekke'deki Mescidi Haram hariç, benim Mescidimde kılınan namaz, diğer mescidlerde kılınan namazdan bin kat daha faziletlidir derken işittim."** (Müslim, Hac: 93; Müsned: 25596)

5- RASÛLULLAH (S.A.V) KABE İÇİNDE NAMAZ KILDI MI?

685- Sâlim (r.a), babasından aktararak şöyle diyor: "Rasûlullah (s.a.v) Üsâme b. Zeyd, Bilal ve Osman b. ebi Talha; Kâbe'ye girerek kapıyı

kapattılar. Rasûlullah (s.a.v) kapıyı açtığı zaman içeriye ilk giren ben oldum. Bilal ile karşılaştım ve: “Rasûlullah (s.a.v), Kâbe içerisinde namaz kıldı mı?” diye sordum. O da: “Evet şu iki yemen sütunu veya sağdaki iki sutun arasında namaz kıldı cevabını verdi. (Muvatta', Hac: 63; Dârimi, Salat: 43)

6- MESCİDİ AKSA VE ORADA KILINAN NAMAZIN DEĞERİ VE KIYMETİ

686- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Davud oğlu Süleyman Beyti Makdis’i yapınca Allah’tan üç şey istedi; 1- Doğru ve isabetli hüküm verme yeteneğinin kendisine verilmesini istedi ki bu kendisine verildi. 2- Kendisinden sonra kimseye nasib olmayacak bir saltanat verilmesini istedi, bu da kendisine verildi 3- Mescidin inşaatını bitirdikten sonra bu mescide sadece namaz kılmak için gelen bir kimseyi annesinden yeni doğmuş gibi oradan çıkarmasını niyaz etmişti.** (Müsned: 6357)

7- MEDİNEDEKİ MESCİDİ NEBİNİN VE ORADA KILINAN NAMAZIN DEĞERİ

687- Cühenîlerin azatlı kölelerinden ve Ebû Hureyre’nin de arkadaşlarından Ebû Seleme b. Abdurrahman ile Ebû Abdullah el Eğar (r.anhüma) anlatıyorlar: Rasûlullah (s.a.v) mescidinde kılınan bir namaz; Mescidi Haram hariç diğer mescidlerde kılınan namazlardan bir kat daha hayırlıdır. Çünkü Peygamber (s.a.v), son Peygamber (s.a.v) olup, mescidi de mescidlerin sonuncusudur. Ebû Seleme ve Ebû Abdullah derler ki: “Biz, Ebu Hureyre’nin bu sözleri, Rasûlullah (s.a.v)’in sözlerinden aktardığından şüphe etmiyorduk. Ebû Hüreyre’nin söylediği bu hadisin doğru olup olmadığını tesbit etmekten de men olunmuştuk. Nihayet Ebû Hüreyre vefat edince bu hadisi hatırladık ve kendi aramızda Ebû Hüreyre’nin bu hadisi Rasûlullah (s.a.v)’den işitip işitmediği konusunu tartışmaya başladık. Böyle birbirimizle tartışırken; Abdullah b. İbrahim b. Karız’ın yanına oturduk ve bu konuyu kendisine aktardık. Abdullah b. İbrahim bize şöyle dedi: “Ben Ebû Hüreyre (r.a)’den işittim ve şahitlik ederim ki: Ebû Hureyre’den işittiğime göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştu: **“Ben Peygamberlerin sonuncusuyum, Mescidim de Mescidlerin sonuncusudur.”** (Müslim, Hac: 94; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 195)

688- Abdullah b. Zeyd (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Benim evimle minberimin arası;**

Cennet bahçelerinden bir bahçedir.” (Buhârî, Fadlı Salati Mescidi Mekke: 5; Müslim, Hac: 92)

689- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Benim şu minberimin ayakları vasıtasıyle Cennete yükselinir.”** (Müsned: 25721)

8- TAKVA ÜZERE KURULAN MESCİT HANGİSİDİR?

690- Ebû Said el Hudrî (r.a), babasından aktararak şöyle diyor: İki kişi temelleri takva üzere atılan mescid konusunda tartışıyorlardı. Birisi bu Kuba Mescidi’dir derken, diğeri Mescidi Nebevi olduğunu ileri sürdü. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“O mescid işte benim şu mescidimdir”** buyurdu. (Müslim, Hac: 96; Tirmizî, Salat: 255)

9- KUBA MESCİDİ VE ORADA KILINAN NAMAZIN DEĞERİ

691- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre; Rasûlullah (s.a.v) Kuba mescidine bazen yaya bazen de binitli olarak namaz kılmaya gelirdi. (Müslim, Hac: 97; Buhârî, Fad-ı Salati Mescidi Mekke ve Medine: 2)

692- Ebû Umâme Sehl b. Huneyf (r.a) anlatıyor: Babamın bana aktardığına göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Kim evinden çıkar da şu Kuba mescidine gelerek namaz kılarsa, umre sevabına denk sevap kazanır.”** (Müslim, Hac: 97; Buhârî, Fadlı Salati Mescidi Mekke ve Medine: 2)

10- YOLCULUK SIKINTISINA KATLANILABİLECEK MESCİDLER

693- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdular: **“Ancak şu üç mescide gitmek için yolculuk yapılabilir: 1- Mekke’deki Mescidi haram (Kâbe) 2- Medine’deki benim Mescidim 3- Mescidi Aksa.”** (Buhârî, Fadlı Salati Mescidi Mekke ve Medine: 2; Dârimi, Salat: 228)

11- HAVRA VE KİLİSELERİ MESCİD OLARAK KULLANMAK

694- Talk b. Ali (r.a) anlatıyor: Heyet halinde Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek O’nun siyasi otoritesini kabul edip O’nunla birlikte namaz kıldık. Ve kendisine memleketimizde bir havra olduğunu haber verdik. Abdest suyundan arta kalanını bize hediye etmesini istedik. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), su getirtti, abdest aldı, suyu çalkalayıp bir kaba döktü. Suyu almamızı emrederek: **“Şimdi çıkıp gidin, memleketinize varınca havranızı yıkın, onun yerine bu suyu serpin ve orayı mescid olarak**

kullanın” buyurdu. Biz de şöyle dedik: Memleketimiz uzak, sıcaklar fazla, bu su buharlaşıp yok olabilir. Bunun üzerine: **“O suyun üzerine su ilave edin, ilave edeceğiniz su onun özelliğini bozmaz”** buyurdu.

Yola çıktık, memleketimize geldik. Havrayı yıktık ve o yere o suyu serptik ve orayı mescid olarak kullandık, orada ezan okuduk. O Havranın Rahibi Tay kabilesinden birisi idi; bizim okuduğumuz ezanı işitince şöyle dedi: “Bu hak bir davettir.” (Daha sonra) Vadinin yamaçlarına doğru yöneldi. Bir daha onu görmedik. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

12- KABİRLER KALDIRILIP O YERİN MESCİD OLARAK KULLANILMASI

695- Enes b. Malik (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Mekke’den Medine’ye hicret edip geldiğinde şehir merkezine yakın olan Amr b. Avf oğulları mahallesinde konakladı ve orada on dört gün kaldı. Sonra Neccar oğullarından bir guruba haber gönderdi, onlar da kılıçlarını kuşanıp geldiler. Devesi üzerinde Peygamber (s.a.v) terkisinde Ebû Bekir çevrelerinde, Benî Neccar heyeti olduğu halde yola çıktıklarını halen görür gibiyim. Nihayet Ebû Eyyub’un bahçesinin olduğu yere varmıştı. O güne kadar Rasûlullah (s.a.v), namaz vakti gelince nerede bulunursa orada namazını kılıyordu. Hatta koyun ağıllarında bile. Sonra mescid yapılmasını emretti. Beni Neccar’dan bir cemaate haber gönderdi, onlar gelince; Rasûlullah (s.a.v): **”Ey Neccar oğulları, şu bahçenizin değerini söyleyin de bedelini ödeyeyim”** buyurdu. Onlar da: “Bedelini istemeyiz ama, Allah rızası için veririz” dediler.

Enes diyor ki: O bahçede müşriklere ait kabirler, yıkıntı halinde binalar ve hurma ağaçları vardı. Rasûlullah (s.a.v)’in emri üzerine müşrik mezarları düzeltildi, hurma ağaçları kesildi. Harabe halindeki binalar düzeltildi, kesilen hurma ağaçları mescidin kıble tarafına sıra halinde dizildiler. Kapı olacak yerin sağı ve solu taştan yapıldı. Sonra kaya ve taş parçaları taşınmaya başlandı. Bu işi yaparken Rasûlullah (s.a.v)’in de katılımıyla şöyle söylüyorlardı: “Allah’ım, ahiret hayrı dışında hayır yoktur. Bu hayırlı iş için Ensar ve Muhacirlere yardım et.” (Buhârî, Salat: 48; Ebû Davud, Salat: 12)

13- KABİRLER MESCİD OLARAK KULLANILAMAZ

696- Aişe (r.anha)’dan ve İbn Abbas (r.a)‘dan rivâyete göre, şöyle diyorlar: “Rasûlullah (s.a.v), ölüm hastalığına yakalandığında örtüsünü

yüzüne örtüyor, ateşlendiğinde ise çekiyordu. Bu durumda iken şöyle buyurdu: **”Allah Yahudi ve Hristiyanlara lanet etsin çünkü onlar peygamberlerinin kabirlerini mescid edindiler.”** (Dârimi, Salat: 120; Müslim, Mesacid: 3)

697- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre; Ümmü Seleme ve Ümmü Habibe, Habeşistan’da içerisinde çeşitli resimlerin bulunduğu bir kilise gördüklerini söylediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **”Onlar aralarında yaşayan iyi bir kimse öldüğünde kabri üzerine mescid yaparlar ve içersine de öyle resimler yaparlar. Kıyamet gününde yaratıkların en kötüleri işte onlardır”** buyurdu. (Dârimi, Salat: 120; Müslim, Mesacid: 3)

14- MESCİDLERE GİTMENİN SEVABI

698- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir kimse mescide gitme niyetiyle evinden çıktığında, attığı her adımdan dolayı kendisine bir sevab yazılır ve bir günah silinir.”** (Ebû Davud, Salat: 49; İbn Mâce, Mesacid: 15)

15- KADINLARIN MESCİDE GİTMELERİNE ENGEL ÇIKARMAMALI

699- Sâlim (r.a), babasından naklederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Birinizin karısı camiye gitmek istediğinde ona engel olmasın.” (Ebû Davud, Salat: 53; Dârimi, Salat: 57)

16- CAMİYE GELMESİ ENGELLENECEK OLANLAR

700- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim şu sebzeyi yerse** -ilk gün sadece sarımsağı söylemişti daha sonra soğan ve pırasayı da ilave etti- **mescidlerimize yaklaşmasın. Çünkü; Melekler, insanların rahatsız oldukları şeylerden rahatsız olurlar.”** (Müslim, Mesacid: 17; Tirmizî, Et’ıme: 13)

17- MESCİDDEN KİMLER ÇIKARILIR?

701- Ma’dan b. ebi Talha (r.a)’dan rivâyete göre, Ömer b. Hattab şöyle demiştir: “Ey insanlar! Siz soğan ve sarımsak gibi kötü kokulu şeylerden yiyorsunuz, ben şahidim ki; Rasûlullah (s.a.v), bunların kokusunu bir kimsede hissetse onu mescidden çıkarıp Baki tarafına gönderiyordu. Bu sebeple kim bu iki şeyden yemek isterse pişirerek kokusunu gidersin ve öyle yesin.” (Müslim, Mesacid: 17; Tirmizî, Et’ıme: 13)

18- MESCİDLERE ÇADIR KURULUR MU?

702- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) itikaf etmek istediğinde sabah namazını kılar ve gireceği yere girerdi. Bir defa Ramazan'ın son on gününde itikafa girmek istedi ve emretti de kendisi için mescidde çadır kuruldu. Hanımlarından Hafsa'da kendisi için çadır kurulmasını emretti. Hafsa'nın çadırını görünce Zeyneb'te çadır kurulmasını emretti, onun için de bir çadır kuruldu. Bütün bunları Rasûlullah (s.a.v) görünce: **"Bu yaptığınız şeyin ibadet ve kullukla ilgisi var mı?"** O yıl Ramazanda (bu hareketlere kızıp) itikafa girmedi ve şevval ayının on gününde itikafa girdi. (Müslim, Mesacid: 9; Buhârî, Salat: 77)

703- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Sa'd, Hendek savaşında Kureyşli birinin attığı bir okla yara almıştı da; Rasûlullah (s.a.v) onun için sık ziyaret imkanı olsun diye mescide çadır kurdurmuştu. (Buhârî, Salat: 77; Müslim, Mesacid: 9)

19- MESCİDLERE ÇOÇUK GETİRİLİR Mİ?

704- Amr b. Süleym ez Züreki (r.a), Ebû Katade'den şunları duyduğunu söyledi: "Mescidde oturuyorduk, Rasûlullah (s.a.v) yanımıza çıkageldi sırtında Ebû'l Âs b. Rabi'in kızı Ümâme'yi –Ümâme'nin annesi Rasûlülah'ın kızı Zeyneb'tir- Rasûlullah (s.a.v), çoçuk omuzunda olduğu halde namazını kılıyordu. Rükû'ya gideceğinde çocuğu yere bırakıyor, kalkarken tekrar alıyordu ve bu şekilde namazını bitirmişti." (Müslim, Mesacid: 9; Buhârî, Salat: 106)

20- MESCİD DİREKLERİNE ESİR BAĞLANABİLİR Mİ?

705- Said b. ebi Said (r.a), Ebû Hureyre'den şunları işittiğini söylemiştir: Rasûlullah (s.a.v), Necid tarafına bir müfreze göndermişti. Bu müfreze, Benî Hanife'ye mensup; Yemamelilerin efendilerinden Sümâme b. Üsal isimli birini esir alıp getirmişlerdi. Bu kimse mescidin direklerinden birine bağlanmıştı. Bu hadis kısa olarak zikredildi. (Buhârî, Salat: 76; Müslim, Cihad ve Siyer: 19)

21- MESCİDİ HARAMDA DEVE İLE TAVAF EDİLİR Mİ?

706- Abdullah b. Abbas (r.a)'dan rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v), Veda haccında, Kâbe'yi devesi üzerinde tavaf edip; Hacer'ül Esvedi de bastonuyla istilâm ediyordu." (Buhârî, Salat: 76; Tirmizî, Hac: 40)

22- MESCİDDE ALIŞVERİŞ YAPILABİLİR Mİ?

707- Amr b. Şuayb (r.a)'ın babasından ve dedesinden aktardığına göre, Rasûlullah (s.a.v), Cuma günü mescidlerde halkalar yaparak oturmayı ve mescidlerde alışveriş yapmayı yasakladı. (Tirmizî, Salat: 240; Buhârî, Salat: 70)

23- MESCİDLERDE KARŞILIKLI ŞİİR SÖYLEMEK YASAKTIR

708- Yine Amr b. Şuayb (r.a), babasından ve dedesinden aktararak; "Peygamber (s.a.v), mescidlerde karşılıklı şiir okumayı yasakladığını bize bildirdi." (Buhârî, Salat: 68; İbn Mâce, Mesacid: 5)

24- MESCİDLERDE GÜZEL FAYDALI ŞİİRLER SÖYLENEBİLİR

709- Said b. Müseyyeb (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir defasında Ömer, Hassan b. Sabit'e mescidde şiir söylerken uğramıştı da bu işten hoşlanmayıp ona dik dik bakmıştı. Bunun üzerine Hassan b. Sabit: "Ey Ömer, vaktiyle ben, bu mescidde senden daha hayırlı bir zat olan Peygamber (s.a.v) varken de şiir söylerdim" dedi ve Ebû Hüreyre'ye dönerek şöyle dedi: "Ey Ebû Hüreyre! Rasûlullah (s.a.v), haydi sende benim adıma müşriklere cevap ver" dediğini ve: "Allah'ım onu Ruhûl Kudûsle destekle" diye dua ettiğini işitmedin mi?" deyince, Ebû Hureyre: "Allah şahittir ki evet, öyle olmuştu" diye cevap vermişti. (İbn Mâce, Mesacid: 5; Buhârî, Salat: 68)

25- MESCİDDE KAYIP ARANMAZ

710- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam gelip mescidde kaybettiği bir şeyi bulmak için bağırmaya başlamıştı da Rasûlullah (s.a.v): **"Bulamayasın"** buyurdu. (Dârimi, Salat: 118; Buhârî, Salat: 66)

26- MESCİDDE SİLAHLA DOLAŞILIR MI?

711- Süfyan (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Amr'a; "Câbir'in şöyle dediğini duydun mu?" dedim. Bir adam yanında oklarla mescide girmişti de Rasûlullah (s.a.v) ona: "Okların sivri taraflarını elinle tut demişti" Amr da: "Evet" dedi. (Dârimi, Salat: 119; Buhârî, Salat: 69)

27- PARMAKLARI NAMAZDA BİRBİRİNE KENETLEMEK

712- Esved (r.a)'ten rivâyet edildiğine göre, şöyle demiştir: "Ben ve Alkame, Abdullah b. Mes'ud'un yanına vardık. Bize dedi ki: "Namaz

kıldınız mı?” Biz de hayır dedik. “Kalkın ve namaz kılın” dedi. Bizde onu imam kabul ederek arkasına durduk. Birimizi sağ tarafına diğerimizi de sol tarafına alarak ezansız ve kametsiz namaz kıldı. Rükû’a vardığında parmaklarını birbirine kenetleyip iki dizi arasına koyuyordu ve şöyle diyordu: “Rasûlullah (s.a.v)’in böyle yaptığını gördüm.” (Müslim, Mesacid: 5; Ebû Davud, Salat: 150)

28- MESCİDDE SIRT ÜSTÜ YATILABİLİR Mİ?

713- Abbad b. Temim (r.a) amcasından aktararak şöyle diyor: Amcam Rasûlullah (s.a.v)’i mescidde sırtüstü yatarak bir ayağını diğeri üzerine atmış şekilde gördüğünü söylemiştir. (Buhârî, Salat: 85; Müslim, Mesacid: 18)

29- MESCİDDE UYUNUR MU?

714- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, “O, Peygamber (s.a.v)’in zamanında genç ve bekar iken Medine mescidinde yatıp uyurdu.” (Tirmizî, Salat: 239; Dârimi, Salat: 117)

30- MESCİDE TÜKÜRÜLÜR MÜ?

715- Enes (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Mescide tükürmek günahtır, onun keffareti ise onu yok etmektir.” (Müslim, Mesacid: 13; Buhârî, Salat: 72)

31- MESCİDİN KIBLE TARAFINA TÜKÜRÜLMEMELİ

716- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), mescidin kıble duvarında bir balgam gördü ve onu yok edip insanlara dönerek şöyle buyurdu: “Biriniz namaz kılarken kıble yönüne doğru tükürmesin çünkü, Allah; namaz kılan kimsenin ön tarafındadır.” (Müslim, Mesacid: 13; Muvatta', Kıble: 3)

32- NAMAZ KILAN KİMSE ÖNÜNE VE SAĞINA TÜKÜRMEMELİ!

717- Ebû Said el Hudri (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Mescidin kıble duvarında bir balgamlı tükrük gördü ve bir çakıl taşıyle onu kazıdı. Ve şöyle buyurdu: **“Kişi önüne ve sağına tükürmesin. Tükürmesi gerekiyorsa soluna veya sol ayağının altına tükürsün.”** (Müslim, Mesacid: 13; İbn Mâce, Salat: 48)

33- NAMAZ KILAN KİŞİ SOL TARAFINA VE ARKASINA TÜKÜREBİLİR

718- Tarık b. Abdullah el Muharibi (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Namaz kılarken sakın önüne ve sağına tükürme. Eğer kimse yoksa arka tarafına ve sol tarafına tükür. Başkaları varsa o zaman şöyle yap dedi ve ayağının altına tükürüp ayağıyla yok etti."** (Müslim, Mesacid: 13; Buhârî, Salat: 38)

34- TÜKÜRÜK HANGİ AYAKLA YOK EDİLİR?

719- Ebû'l Ala b. Şıhhir (r.a), babasından şunu aktarıyor: "Rasûlullah (s.a.v) in tükürdüğünü ve sol ayağıyla yok ettiğini gördüm." (Müslim, Mesacid: 13; Buhârî, Salat: 38)

35- MESCİTLERİ GÜZEL KOKU İLE KOKULAMAK

720- Enes b. Malik (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Mescidin kıble duvarında bir tükrük gördü ve o kadar gazaplandı ki yüzü kıpkırmızı oldu. Ensardan bir kadın kalkarak tükrüğü kazıdı ve oraya güzel bir koku sürdü. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) de **"Ne güzel oldu"** buyurdu. (Müslim, Mesacid: 13; İbn Mâce, Mesacid: 10)

36- MESCİDE GİRERKEN VE ÇIKARKEN YAPILACAK DUA

721- Abdülmelik b. Sait (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebû Humeyd ve Ebû Useyd' in şöyle söylediklerini işittim. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sizden biriniz mescide girerken şöyle dua etsin: "Allah'ım! Bana rahmet kapılarını aç." Çıkarken de: "Allah'ım! Sana yalvarır lütfundan isterim."** (Tirmizî, Salat: 234; Dârimi, Salat: 115)

37- MESCİDE GİRİNCE OTURMAZDAN ÖNCE NAMAZ KILINMASI

722- Ebû Katade (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Biriniz mescide girdiğinde oturmadan önce iki rekat namaz kılsın."** (Tirmizî, Salat: 235; Dârimi, Salat: 114)

38- SAVAŞ DÖNÜŞÜ MESCİDDE NAMAZ KILMAK

723- Abdullah b. Ka'b (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ka'b b. Malik'in Tebük seferine katılamayışını anlatırken şöyle söylediğini işittim: Rasûlullah (s.a.v) bir sabah Tebük gazvesinden dönüp Medine'ye geldi. Bir savaştan dönünce önce mescide girer iki rekat namaz kılar sonra insanların dertlerini dinlemek için otururdu. Yine aynı şekilde yapıp oturunca: Tebük seferine katılmayanlar özür dileyip yemin etmeye başladılar. Bunlar

seksenden fazla idiler. Rasûlullah (s.a.v) bunların söyledikleri özürlerini ve biatlarını kabul etti, onlar için istiğfar etti, onların iç yüzlerini de Allah'a havale etti. Bu sırada ben de geldim ve selâm verdim, Rasûlullah (s.a.v) bana gazablı bir şekilde tebessüm etti ve şöyle dedi: **"Gel…!"** Ben de gelip önüne oturdum, bana dedi ki: **"Seni savaşa katılmaktan geri bırakan sebep Nedir? Sen Akabe'de biat etmemiş miydin?"** Ben de: "Ey Allah'ın Rasûlü! Vallahi dünyada sizden başka kimin yanına otursam özür beyan ederek O'nun gazabından kurtulacağımı tahmin ederim. Çünkü ikna kabiliyetim çok fazladır. Fakat, Allah'a yemin olsun ki; şunu iyice anladım; bugün beni affetmeniz için yalan söylesem Allah benim yalan söylediğimi sana bildirerek bana karşı senin kızgınlığını artırır. Eğer size doğruyu söylesem yine bana kızarsınız ama doğruyu söylemekle Allah'ın beni affadeceğini umarım. Vallahi ben sizinle savaşa katılmayıp geri kaldığım günlerdeki kadar hiçbir vakit sağlam ve bolluk içerisinde olmadım." Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Evet bu doğru söyledi dedi. Kalk ve; Allah senin hakkında bir hüküm verinceye kadar bekle"** dedi. Bende belli bir süre bekledim. Bu hadis buradakinden daha uzuncadır. (Buhârî, Cihad ve Siyer: 197; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 12)

39- MESCİDE UĞRAYAN KİMSENİN NAMAZ KILMASI

724- Ebû Said b. Mualla (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) zamanında biz çarşı ve pazara giderken mescide uğrar ve orada namaz kılardık." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

40- MESCİDE OTURUP NAMAZ VAKTİNİ BEKLEMEK

725- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sizden biriniz namaz kıldığı yerde abdestini bozmaksızın beklediği sürece melekler onun için: Allah'ım! Onu bağışla, ona merhamet et diye dua ederler."** (Dârimi, Salat: 122; İbn Mâce, Mesacid: 19)

726- Ayyaş b. Ukbe, Yahya b. Meymûn'dan aktararak şöyle diyor: Sehil b. Saidi' den işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle demişti: "Mescidde namaz vaktini bekleyen kimse namaz kılıyormuş gibi sevap kazanır." (Dârimi, Salat: 122; İbn Mâce, Mesacid: 19)

41- DEVE AĞILLARINDA NAMAZ KILMAK YASAKLANMIŞ MIYDI?

727- Abdullah b. Muğaffel (r.a)'den rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v) deve ağıllarında namaz kılmayı yasaklamıştı." (İbn Mâce, Mesacid: 12; Tirmizî, Salat: 259)

42- YERYÜZÜNÜN HER TARAFINDA NAMAZ KILINABİLİR

728- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yeryüzünün her tarafı benim için namazgah kılınmıştır ve temizdir. Ümmetimden kim nerede namaz vaktine ulaşırsa hemen oracıkta namazını kılıversin."** (Buhârî, Teyemmüm: 1; Dârimi, Salat: 111)

43- RASÛLULLAH (S.A.V) HASIR ÜZERİNDE NAMAZ KILMIŞ MIDIR?

729- Enes b. Malik (r.a)'den rivâyete göre, "Ümmü Süleym; Rasûlullah (s.a.v)'den evine gelip orada namaz kılmasını istedi. Rasûlullah (s.a.v)'in namaz kıldığı yeri de namazgah edineceğini söyledi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), Ümmü Süleym'in evine geldi. Ümmü Süleym hemen bir hasır seccade getirdi, yumuşasın diye üzerine su serpti. Rasûlullah (s.a.v) o hasır üzerinde namaz kıldı, onlarda O'nunla birlikte namaz kıldılar." (Dârimi, Salat: 101; Buhârî, Salat: 20)

44- SECCADE ÜZERİNDE NAMAZ KILMAK

730- Meymune (r.anha)'dan rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v), humre denilen bir çeşit sergi üzerinde namaz kılardı." (Müslim, Mesacid: 48; Dârimi, Salat: 101)

45- MİNBER ÜZERİNDE NAMAZ KILINIR MI?

731- Ebû Hazım b. Dinar (r.a)'dan rivâyete göre, bazı kimseler, Sehl b. Sa'd es Saidi'nin yanına gelerek: Medine Mescidindeki Minberin hangi ağaçtan yapıldığında ihtilafa düşüp ona sordular Sehl'de şunları anlattı: "Vallahi ben minberin hangi ağaçtan yapıldığını biliyorum. Hatta minberin yerine ilk konduğu günü de Rasûlullah (s.a.v)'in oturduğu ilk günü de biliyorum. Rasûlullah (s.a.v), bir kadına haber göndererek -Ravi Sehl'in o kadının ismini söylediğini fakat bu hadiste geçmediğini söylüyor- **"Marangoz olan kölene emret insanlara konuşacağımda üzerine çıkacağım bir yer yapsın."** Bunun üzerine kadın, kölesine; Rasûlullah (s.a.v)'in istediğini yapmasını emretti. Köle de ormandaki Tafra denilen ağaçtan isteneni yapıp getirdi. Kadın, bunu alıp Rasûlullah (s.a.v)'e

gönderdi. Rasûlullah (s.a.v)'in emri üzerine bu minber işte şuraya kondu. Sonra Rasûlullah (s.a.v) minberin üzerine çıkıp namaz kıldığını gördüm. Tekbir alıp namaza durdu, yine minber üzerinde rükû'a vardı sonra geri geri inerek yere secde etti sonra tekrar minbere çıktı, namazını bitirince insanlara dönerek şöyle buyurdu: **"Ey insanlar: Benim namaz kıldığımı göresiniz ve bilesiniz ve Bana uyasınız diye böyle yaptım."** (Ebû Davud, Salat: 222; Buhârî, Salat: 64)

46- BİNİT ÜZERİNDE SADECE NAFİLE NAMAZ KILINIR

732- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'i, eşeği üzerinde Hayber tarafına doğru nafile namaz kılarken gördüm." (Dârimi, Salat: 181; Müslim, Mesacid: 49)

733- Enes (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'i bindiği deve üzerinde Hayber'e doğru ilerlerken nafile namaz kıldığını gördüm. Halbuki kıble Rasûlullah (s.a.v)'in arka tarafındaydı." (Dârimi, Salat: 181; Ebû Davud, Salat: 277)

9- KIBLE KİTABI (BÖLÜMLERİ)

1- NAMAZ KILARKEN KIBLEYE DÖNMEK

734- Bera b. Azib (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Medine'ye geldikten sonra on altı ay Beyt-i Makdis'e doğru namaz kıldı. Daha sonra ise Kâbe'ye yöneldi. Kıble değiştiğinde Rasûlullah (s.a.v) ile beraber namaz kılan ensarlı biri, namaz kılan bir cemaate rastladı ve: "Rasûlullah (s.a.v)'in Kâbe'ye doğru namaz kıldığına şahitlik yapıyorum" dedi. Bunun üzerine o cemaat da Kâbe'ye doğru döndüler. (Müslim, Mesacid: 2; Dârimi, Salat: 30)

2- NAFİLE NAMAZLAR BİNİT ÜZERİNDE KILINIR

735- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) yolculukta binitine binmiş vaziyette nafile namazını, binit nereye dönerse dönsün onun üzerinde kılardı. Malik ve Abdullah b. Dinar' da şöyle dediler: "İbn Ömer'de aynı şekilde yapardı." (Dârimi, Salat: 181; Ebû Davud, Salat: 278)

736- Abdullah b. Mes'ud (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), devesi üzerinde deve nereye dönerse dönsün nafile namazları ve vitir namazını kılardı. Sadece farz namazlarını devesi üzerinde kılmazdı." (Dârimi, Salat: 180; Ebû Davud, Salat: 278)

3- KIBLENİN DEĞİŞMESİ HABERİYLE YÖNLER NAMAZDA İKEN DEĞİŞTİRİLDİ

737- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Kuba'da, Müslümanlar sabah namazını kılarlarken birisi gelip: "Rasûlullah (s.a.v)'e bu gece bir ayet nazil oldu ve Kâbe'ye dönmesi emredildi" dedi. O anda Şam'a doğru namaz kılan cemaat hemen Kâbe'ye doğru döndüler." (Müslim, Mesacid: 2; Dârimi, Salat: 30)

4- NAMAZ İÇİN KULLANILAN SÜTRENİN ÖLÇÜSÜ

738- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Tebük seferinde Rasûlullah (s.a.v)'e, namaz kılanın dikeceği sütrenin büyüklüğünden sordular. O da: "Hayvanın semerinin arkasındaki dayanılacak tahta kadardır" buyurdular. (Tirmizî, Salat: 250; Müslim, Salat: 50)

739- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre: “Rasûlullah (s.a.v), önüne bir harbe diker ve ona doğru namazını kılardı.” (Buhârî, Salat: 92; Dârimi, Salat: 124)

5- SÜTREYE YAKIN OLMAK

740- Sehl b. Ebû Hasme (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sizden biriniz sütre dikip namaz kılacağında sütresine yakın olsun ki şeytan onun namazını kesmesin.”** (Dârimi, Salat: 124; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 39)

6- PEYGAMBERİMİZ KABE İÇERİSİNDE NASIL NAMAZ KILMIŞTI

741- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Kâbe’ye girdi, yanında Usame b. Zeyd, Bilal, Osman b. Talha el Hâcebi de vardı. İçeri girince kapıyı kapadı. Abdullah b. Ömer diyor ki: Bilal’e sordum: “Rasûlullah (s.a.v) içeride ne yaptı” diye, Bilal şöyle dedi: “Kâbe’nin içerisindeki bir direği soluna iki direği de sağ tarafına aldı. Üç direği de arkasına aldı, o zamanlarda Kâbe’nin içerisinde altı direk vardı. Sonra namaz kıldı. Namaz kılarken kendisiyle duvar arasında üç zira’ kadar mesafe vardı.” (Dârimi, Salat: 43; Muvatta', Hac: 63)

7- SÜTRESİZ NAMAZ KILINDIĞINDA NAMAZI BOZAN ŞEYLER

742- Ebû Zer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle demiştir: **“Sizden biriniz namaz kılacağında önünde semerin arkasındaki tahta kadar bir şey oldu mu yeterlidir. Böyle bir sütre bulunamaz ise o kimsenin namazını kadın, merkeb ve siyah köpek bozar.”** Ravi diyor ki: “Niçin sarı ve kırmızı değil de siyah köpek” dedim. Ebû zer şöyle cevab verdi: Senin bana sorduğun gibi ben de Rasûlullah (s.a.v)’e sordum O da: **“Siyah köpek şeytandır”** buyurmuştu. (Dârimi, Salat: 43; Tirmizî, Salat: 253)

743- Katade (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Câbir b. Zeyd’e: “Namazı ne bozar?” diye sordum. O da şöyle dedi: İbn Abbas şöyle dedi: “Hayızlı kadın ve köpek namaz kılanın önünden geçerse namaz bozulur.” (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 38; Ebû Davud, Salat: 110)

744- İbn Abbas (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben ve Fadl, dişi bir eşeğin üzerinde Arafat’a geldik. Rasûlullah (s.a.v), insanlara namaz kıldırıyordu. -veya buna benzer bir şeyler söyledi- Bazı safların önünden

geçtik sonra merkepten inip merkebi otlamaya bıraktık. Rasûlullah (s.a.v) bize bir şey demedi. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 38; Müslim, Salat: 47)

745- Fadl b. Abbas (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), çölde kalmakta olan Abbas’ı ziyarete gelmişti. O günlerde bizim de küçük bir köpeğimiz ve otlayan bir eşeğimiz vardı. Rasûlullah (s.a.v), o eşek ve köpek önünde olduğu halde ikindi namazını kıldı ne onları kovaladı ne de arkasına aldı.” (Ebû Davud, Salat: 114; Müslim, Salat: 47)

746- Suheyb (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas’ın şöyle söylediğini duydum: “Ben ve Benî Hâşim‘den bir çoçuk, Rasûlullah (s.a.v) namaz kılarken bir merkeb üzerinde iken önünden geçtik. Sonra merkepten inerek, Rasûlullah (s.a.v) ile beraber namaz kıldık. Fakat, Rasûlullah (s.a.v) namazını bozmadı. Orada Abdulmuttalib oğullarından iki kız koşarak geldiler ve Rasûlullah (s.a.v)’in dizinin dibine oturdular. Rasûlullah (s.a.v) onları yanından uzaklaştırdı ve namazını bozmayıp devam etti.” (Ebû Davud, Salat: 113; Dârimi, Salat: 129)

747- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) namaz kılarken ben O’nun önünde yatıyordum. Kalkıp önünden geçmeyi doğru bulmadım ve O’nun önünden yavaşça yataktan sıyrılıp çıktım.” (Buhârî, Salat: 103; Dârimi, Salat: 128)

8- NAMAZ KILANLA SÜTRESİ ARASINDAN GEÇİLMEZ

748- Büsr b. Said (r.a)’den rivâyete göre, Zeyd b. Halid, Ebû Cuheym’e, Büsr b. Said’i namaz kılanın önünden geçen kimse hakkında Rasûlullah (s.a.v)’den ne duyduğunu haber vermesi için göndermişti. Bunun üzerine Ebû Cüheym dedi ki: Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: **“Namaz kılanın önünden geçen kimse ne kadar günah işlediğini bir bilseydi namaz kılanın önünden geçmektense kırk bilmem şu kadar zaman yerinde durmayı daha hayırlı bulur ve geçmezdi.”** (Müslim, Salat: 48; Dârimi, Salat: 128)

749- Ebû Said el Hudri (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sizden biriniz namaza durduğunda önünden kimsenin geçmesine izin vermesin. Eğer o kimse dinlemez ve geçmek isterse onu öldürsün”** (Dârimi, Salat: 127; Ebû Davud, Salat: 108)

9- HANGİ DURUMLARDA NAMAZ KILANIN ÖNÜNDEN GEÇİLİR

750- Kesir b. Kesir (r.a), babasından ve dedesinden aktararak şöyle diyor: "Rasûlullah (s.a.v)'i gördüm. Kâbe'yi yedi defa tavaf etti. Sonra Makam-ı İbrahim'in yanı başında ayakkabılarıyla iki rekat namaz kıldı. Kendisiyle tavaf edenler arasında hiçbir şey yoktu." (Ebû Davud, Menasik: 49; İbn Mâce, Menasik: 33)

10- UYUYAN KİMSEYE DOĞRU NAMAZ KILINIR MI?

751- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), gecenin bir bölümünde teheccüd namazı kılardı. Ben ise O'nunla kıblesi arasına yatağa uzanmış vaziyette yatıp uyurdum. Vitir kılmak istediğinde beni de uyandırırdı, ben de vitiri kılardım." (Buhârî, Salat: 104; Ebû Davud, Salat: 112)

11- KABİRLERE DOĞRU NAMAZ KILINMAZ

752- Ebû Mersed el Ganevi (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kabirlere doğru namaz kılmayınız ve kabirlerin üzerine de oturmayınız."** (Tirmizî, Cenaiz: 57; İbn Mâce, Cenaiz: 45)

12- RESİM BULUNAN ÖRTÜYE DOĞRU NAMAZ KILINMAZ

753- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Evimde üzeri resimli bir kumaş vardı, onu perde olarak kullanmıştım. Kıble tarafına düşüyordu. Rasûlullah (s.a.v): **"Onu çıkar"** buyurdular. Ben de çıkarıp minder yüzü yaptım." (Buhârî, Libas: 91; Tirmizî, Sıfat-ül Kıyame: 32)

13– NAFİLE NAMAZ KİŞİYİ USANDIRMAYACAK KADAR KILINMALI?

754- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in bir hasırı vardı, gündüzleyin onu serer üzerinde namaz kılardı. Geceleyin ise; muhafaza altına alırdı. Müslümanlar, Rasûlullah (s.a.v)'in bu gece ibadetini öğrenince O'nunla birlikte gece ibadeti olan namaz kılmaya başladılar, aralarında da o namaz kıldığı hasır vardı. Bu yapılanı gören Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Gücünüzün yeteceği kadar işi** (ibadeti) **üzerinize alın yoksa sizler usanmadıkça, Allah usanmaz. Allah katında amellerin en hayırlısı az da olsa devamlı olandır."** Daha sonra, Rasûlullah (s.a.v) orada namaz kılmayı terketti ve bir daha Allah ruhunu

alıncaya kadar oraya dönmedi. Rasûlullah (s.a.v) bir şey yapmaya başladığında ona devam ederdi. (Buhârî, iman: 32; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 30)

14- TEK KAT ELBİSEYLE NAMAZ KILINIR MI?

755- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, bir kimse; Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek tek bir elbise ile namaz kılınıp kılınmayacağını sormuştu da Rasûlullah (s.a.v): **"Hepinizin iki elbisesi var mıdır ki?"** buyurdular. (Müslim, Salat: 52; Tirmizî, Salat: 254)

756- Ömer b. ebi Seleme (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), Ümmü Seleme'nin evinde iki ucunu boynuna dolamış vaziyette tek bir elbise içerisinde namaz kılarken gördüm." (İbn Mâce, İkametü's Salat: 69; Ebû Davud, Salat: 78)

15- TEK GÖMLEKLE DE NAMAZ KILINABİLİR Mİ?

757- Seleme b. Ekva (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ey Allah'ın Rasûlü! Bazen su için çıkıyorum, üzerimde bir gömlekten başka bir şey de olmuyor, o durumda namaz kılabilir miyim?" diye sordum. **"Bir dikenle bile olsa iki ucunu birbirine bağla ve namazını kıl"** buyurdular. (Ebû Davud, Salat: 80; Müsned: 15923)

16- AVRET YERLERİNİ ÖRTMEYEN VE BOZUK GÖRÜNTÜ MEYDANA GETİREN ELBİSELERLE NAMAZ KILMAK

758- Sehl b. Sa'd (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bazı kimseler elbiseleri dar ve uygun olmadığı için çocuklar gibi vücutlarına bağlayarak namaz kılıyorlardı. Böylesi durumlarda erkeklerin arkasındaki saflarda namaz kılan kadınlara: **"Erkekler secdeyi bitirip oturmadıkça siz kadınlar başınızı kaldırmayın"** denildi. (Ebû Davud, Salat: 79; Buhârî, Salat: 6)

759- Amr b. Seleme (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Kavmimden, Rasûlullah (s.a.v)'in yanına gidenler döndüklerinde dediler ki: "Rasûlullah (s.a.v): **"İçinizde Kur'an'ı en iyi okuyanınız size imam olsun"** buyurdu. Sonra beni çağırarak; rükû' ve secdelerin nasıl yapılacağını bana öğrettiler. Ben de onlara namaz kıldırmaya başladım. Namaz kıldırırken üzerimde yırtık paramparça bir elbise vardı. Arkamda namaz kılanlar babama: "Oğlunun avret yerlerini örtmeyecek misin?" diyorlardı. (Ebû Davud, Salat: 79; Müsned: 19864)

17- BİR KISMI KARISINI ÖRTEN ELBİSEYLE NAMAZ KILINIR MI?

760- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), geceleyin namaz kılardı. Ben de: Hayızlı olduğum halde yanında bulunurdum ve üzerimdeki elbise parçasının bir kısmı Rasûlullah (s.a.v)'in üzerinde olurdu. (Müslim, Salat: 52; Ebû Davud, Tahara: 136)

18- TEK PARÇA ÇARŞAF VE PEŞTEMAL GİBİ BİRŞEY İLE NAMAZ KILINIR MI?

761- Ebû Hüreyre (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sizden biriniz üzerinde tek parça çarşaf gibi bir şey varken onu boynuna bağlamaksızın namaz kılmasın."** (Dârimi, Salat: 104; Buhârî, Salat: 19)

19- RASÛLULLAH (S.A.V) İPEK ELBİSEYLE NAMAZ KILMIŞMIDIR?

762- Ukbe b. Amir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e ipekten yapılmış bir elbise hediye edilmişti. Onu giyip namaz kıldı. Namazını bitirince hoşlanmamış gibi çıkarıp attı ve: **"Bu elbise muttaki yani yolunu, Allah ile bulanlara yakışmaz"** buyurdu. (Buhârî, Salat: 16; Müslim, Libas: 2)

20- DESENLİ ELBİSELER NAMAZDA KİŞİYİ MEŞGUL EDER Mİ?

763- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) üzeri desenli bir elbiseyle namaz kıldı ve şöyle buyurdu: **"Şu kumaşın üzerindeki desenler namazda beni meşgul etti. Bu elbiseyi bana hediye eden; Ebû Cehm'e götürün de onun giydiği Enbicaniyye isimli elbiseyi bana getirin."** (İbn Mâce, Libas: 1; Buhârî, Salat: 14)

21- KIRMIZI ELBİSEYLE NAMAZ KILINIR MI?

764- Avn b. Ebû Cuhayfe (r.a), babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) kırmızı bir elbise giyerek çıktı. Bir harbe'yi sütre olarak dikti ve ona doğru namaz kıldı. O harbenin arkasından köpek, kadın ve eşekler geçiyordu." (İbn Mâce, Libas: 20; Buhârî, Salat: 17)

22- HAYZ KANI BULAŞAN ELBİSE NE YAPILARAK NAMAZ KILINIR

765- Hılas b. Amr, Aişe (r.anha)'dan şöyle dediğini işitmiştir: "Ben ve Rasûlullah (s.a.v), Ebûl Kasım tek bir çarşaf içindeydik. Ben de hayızlı idim ve üzerimde hayız kanından izler vardı, bu hayız kanından Rasûlullah (s.a.v)'e bir şey bulaşırsa, bulaşan yeri yıkar başka yerlere dokunmaksızın namazını kılardı. Sonra tekrar yanıma döner birlikte yatardık yine benden bir şey kendisine bulaşırsa yine aynı şekilde yapar başka bir şey yapmaksızın namazını kılardı." (İbn Mâce, Tahara: 125; Müslim, Hayz: 3)

23- MEST GİYEN KİMSE ABDESTİ BOZULDUĞUNDA MESTLERİNE MESHEDEREK NAMAZINI KILAR

766- Hemmam (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Cerir'i gördüm küçük abdest bozmuştu. Sonra su getirtti ve abdest aldı mestleri üzerine meshetti. Sonra kalkıp namaz kıldı. Bu yaptığı kendisine sorulunca, "Rasûlullah (s.a.v)'i böyle yaparken gördüm" dedi. (Buhârî, Salat: 25; Ebû Davud, Tahara: 62)

24- AYAKKABI İLE NAMAZ KILMAK

767- Ebû Mesleme (r.a)'den rivâyete göre, -ki adı Said b. Yezid el Basri'dir güvenilen bir kimsedir.- şöyle demiştir: "Enes b. Malik'e sordum; **"Rasûlullah (s.a.v), ayakkabılarıyla namaz kılarmıydı?"** O da: "Evet" dedi. (Buhârî, Salat: 24; Dârimi, Salat: 103)

25- İMAM, NAMAZ KILDIRIRKEN ÇIKARDIĞI AYAKKABILARINI NEREYE KOYAR?

768- Abdullah b. Saib (r.a)'den rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v) Mekke fethi günü cemaate namaz kıldırırken ayakkabılarını sol tarafına koymuştu." (Ebû Davud, Salat: 89; İbn Mâce, İkametü's Salat: 205)

10- İMAME KİTABI (BÖLÜMLERİ)

1- İMAM, DEĞERLİ KİMSELERDEN OLMALI

769- Abdullah b. Mes’ud (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in ruhu kabzolunduğunda Ensar, Muhacirlere: “Sizden bir idareci bizden de bir idareci olsun dediler.” Bu sırada Ömer, onların yanına gelerek: “Bilmiyor musunuz; Rasûlullah (s.a.v), Ebû Bekir’in insanlara imam olmasını emretmişti. Hanginiz bu konuda Ebû Bekir’in önüne geçmek ister” dedi. Onlar da hep birlikte: “Ebû Bekir’in önüne geçmekten Allah’a sığınırız dediler.” (Müsned: 128)

2- ZALİM İDARECİLERİN ARKASINDA NAMAZ KILINIR MI?

770- Ebûl Âliye el Berra (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ziyad namazı geciktirdi. Bunun üzerine İbn Samit yanıma geldi, ona bir sandalye verdim oturdu. Sonra, ona; Ziyad’ın yaptığını söyledim, dudak büktü ve dizime vurarak şunları söyledi: Ben bu konuyu Ebû Zer’e sormuştum o da şimdi sana yaptığım gibi dizime vurmuş ve demişti ki: Ben de senin sorduğunu aynen Rasûlullah (s.a.v)’e sormuştum da dizime vurarak şöyle demişti: **“Namazlarını vaktinde kıl. Eğer o zalim idareci ve imamların zamanına yetişirsen onlarla birlikte de namazını kıl, ben vaktinde namazımı kılmıştım şimdi kılmayacağım”** deme. (Müslim, Mesacid: 41; Dârimi, Salat: 25)

771- Abdullah b. Mes’ud (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Belki sizler ileride namazlarını ilk vakit geçtikten sonra kılan insanlara yetişirsiniz. Eğer onlara ulaşırsanız namazlarınızı vaktinde kılınız sonra onlarla beraber yine kılın, bu kıldıklarınızı nafile sayınız.”** (Müslim, Mesacid: 41; Dârimi, Salat: 25)

3- İMAMLIĞA KİM DAHA LAYIKTIR?

772- Ebû Mes’ud (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir toplumda Allah’ın Kitab’ını en iyi bilen o topluma imam olsun. Kur’an okuma konusunda eşit iseler önce hicret eden imam olsun. Hicrette de eşit iseler, sünneti en iyi bilen imam olsun, eğer sünnet bilgisinde de eşit iseler, yaşca büyük olan imam olsun. İzin verilmedikçe bir kimsenin yetkili bulunduğu yerde imamlık**

yapma ve izin verilmedikçe baş köşeye oturma.” (Dârimi, Salat: 42; Müslim, Mesacid: 53)

4- İMAMLIKTA YAŞLILARA ÖNCELİK TANINMASI

773- Malik b. Huveyris (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben ve amca oğlum Rasûlullah (s.a.v)’in yanına gelmiştik -Hadisin başka bir rivâyetinde ben ve arkadaşım diyor- Rasûlullah (s.a.v), bize şöyle dedi: **“Yolculuğa çıktığınızda ezan okuyun, kamet getirin ve yaşca büyük olanınız size imamlık etsin.”** (Müslim, Mesacid: 53; Tirmizî, Salat: 151)

5- ÜÇ KİŞİ BİR ARADA OLUNCA KİM İMAM OLMALI?

774- Ebû Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Üç kişi bir arada olduğunuzda biriniz imam olsun. İmamlığa en layık olan ise Kur’an’ı en iyi bilenlerinizdir.”** (Müslim, Mesacid: 53; Dârimi, Salat: 42)

6- BİR YERİN YETKİLİSİ O YERDE NAMAZ KILDIRIR

775- Ebû Mes’ud (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir kimse o yerin yetkili tarafından izin verilmedikçe imamlık yapmasın, baş köşeye de oturmasın.”** (Müslim, Mesacid: 53; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 46)

7- BİR KİMSE BİR YERDE NAMAZ KILDIRIRKEN O YERİN YETKİLİSİ GELİRSE GERİYE ÇEKİLİP İMAMLIĞI ONA TESLİM EDER Mİ?

776- Sehl b. Sa’d (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v); Amr b. Avf oğullarının aralarında anlaşmazlık olduğunu haber alınca bir kısım ashabıyla birlikte onların aralarını bulmak için Amr b. Avf oğullarının yurduna gitti. Rasûlullah (s.a.v), onların aralarını düzeltmekle meşgul olurken namaz vakti gelmişti de Rasûlullah (s.a.v) o mahallede kalmıştı. Bilal gelip Ebû Bekir’e: “Rasûlullah (s.a.v), Amr b. Avf’ın mahallesinde onlarla meşgul olduğu için namaz vakti de gelmiş durumda, sen cemaate imam olur musun?” dedi. Ebû Bekir’de: “Olur istersen kılalım” dedi. Bilal kamet getirdi, Ebû Bekir öne geçti tekbir getirip namaza başladı. Bu esnada Rasûlullah (s.a.v) çıkageldi ve safları yarıp geçerek ilk saffa doğru yürüdü, cemaat de ellerini çırpmaya başladılar. Ebû Bekir namaz kılarken başını çevirip hiçbir tarafa bakmazdı. Cemaat el çırpmayı artırınca başını çevirip baktı bir de ne görsün Rasûlullah (s.a.v) oraya kadar gelmiş. Rasûlullah

(s.a.v) işaret ederek namazı kıldırmasını emretti. Ebû Bekir ellerini kaldırarak Rasûlullah (s.a.v)'in bu emrinden dolayı Allah'a hamdetti sonra birinci saffa gelinceye kadar geri geri gitti. Rasûlullah (s.a.v)'de onun yerine geçerek cemaate namazı kıldırdı. Namaz bitince Rasûlullah (s.a.v) insanlara dönüp: **"Ey insanlar! Size ne oluyor ki namaz da bir şey olunca el çırpmaya başlıyorsunuz? Namazda el çırpmak kadınlara mahsustur, sizden biriniz namaz kılarken hatırlatmayı gerektirecek bir şey olursa "Sübhanallah" desin. Sübhanallah denildiğinde onu duyan imam yapması gerekeni yapar."** Sonra Ebû Bekir'e dönerek ona hitaben: **"Sana işaret ettiğim halde bu insanlara namaz kıldırmaktan alıkoyan ne idi?"** diye sordu da, Ebû Bekir: "Kuhafe'nin oğlunun Rasûlullah (s.a.v)'in önünde durup namaz kıldırması doğru olmazdı" dedi. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 65; Dârimi, Salat: 44)

8- DEVLET BAŞKANI, İMAM BAŞKA BİRİSİNİN ARKASINDA NAMAZ KILAR MI?

777- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'in son kıldığı namaz bir örtüye sarınmış olduğu halde Ebû Bekir'in arkasında kıldığı namazdı." (Tirmizî, Salat: 267; Müsned: 12156)

778- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre; "Ebû Bekir cemaate namaz kıldırıyordu. Rasûlullah (s.a.v)'de onun arkasında saftaydı." (Tirmizî, Salat: 267; İbn Mâce, İkametü's Salat: 65)

9- MİSAFİR OLAN (ZİYARETÇİ) NAMAZ KILDIRMAMALI

779- Malik b. Huveyris (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Biriniz bir toplumu ziyarete giderse onlara imam olup namaz kıldırmasın."** (Tirmizî, Salat: 264; Ebû Davud, Salat: 66)

10- GÖZLERİ GÖRMEYEN KİMSE İMAM OLABİLİR Mİ?

780- Mahmud b. Rabi' (r.a)'den rivâyete göre, Itban b. Malik gözleri görmediği halde kavmine imamlık yapardı. Bir gün Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek şöyle dedi: "Bazen yağmur, karanlık ve sel oluyor, ben de gözlerimden rahatsızım, bu yüzden benim evimde bir yerde namaz kıl da ben orayı namazgah edineyim" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de gelerek şöyle buyurdu: **"Nerede namaz kılmamı istersin?"** Itban'da, bir yere işaret etti. Rasûlullah (s.a.v) orada namaz kıldı. (Buhârî, Salat: 46; İbn Mâce, Mesacid: 8)

11- ÂKIL BÂLİĞ OLMAYAN ÇOCUK İMAM OLABİLİR Mİ?

781- Amr b. Seleme el Cermî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bulunduğumuz yerden kervanlar geçerdi, biz de onlardan Kur'an okumasını öğrenirdik. Babam Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek imamlık hakkında bazı şeyler sormuştu da Rasûlullah (s.a.v): **"Kur'an'ı en iyi ve düzgün bilen imamlık yapsın"** buyurmuştu. Babam da yanımıza gelerek: "Rasûlullah (s.a.v) Kur'an'ı en iyi okuyanınız size imamlık yapsın" dedi. Oradaki bulunanlar etraflarına baktılar o anda içlerinde Kur'an'ı en iyi okuyan ben idim. Sekiz yaşında olduğum halde onlara imamlık yapardım. (Ebû Davud, Salat: 61; Müsned: 19864)

12- CEMAAT İMAMI GÖRÜNCE NAMAZ İÇİN KALKARLAR

782- Abdullah b. ebi Katade (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Namaz için kamet getirildiğinde benim geldiğimi görmedikçe namaz için kalkmayınız."** (Ebû Davud, Salat: 46; Buhârî, Ezan: 22)

13- KAMET EDİLDİKTEN SONRA İMAM BAŞKA BİR İŞ YAPABİLİR Mİ?

783- Enes (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Namaz için kamet edilmişti; Rasûlullah (s.a.v)'de bir kimse için dua edip yalvarıyordu, insanlar uyuyuncaya kadar namaz kılmaya kalkmadı." (Buhârî, Ezan: 27; Tirmizî, Salat: 373)

14- İMAM NAMAZ KILDIRACAĞI AN CÜNÜP OLDUĞUNU HATIRLARSA NE YAPAR?

784- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Namaz için kamet edildi, cemaatte saf bağladı. Rasûlullah (s.a.v)'de namaz kıldırmak için mescide çıkmıştı ve hemen gusletmediklerini hatırladı cemaate: **"Yerinizden ayrılmayın"** buyurdular. Sonra evlerine dönüp guslettiler. Biz saflarımızda iken başından sular damlayarak yanımıza çıktı ve namazı kıldırdılar. (Buhârî, Gusül: 16; Ebû Davud, Tahara: 93)

15- İMAM YERİNE VEKİL BIRAKABİLİR

785- Sehl b. Said (r.a) anlatıyor, "Amr b. Avf oğulları arasında çatışma olmuştu. Rasûlullah (s.a.v)'e bu durum ulaşınca öğle namazını kılıp onların aralarını bulmak için onların yanına gitti. Bilal'e de: **"Ey Bilal,**

ikindi namazı vakti gelir de ben gelemez isem Ebû Bekir'e söyle namazı kıldırsın" dedi. İkindi vakti gelince Bilal ezan okudu sonra kamet getirdi ve Ebû Bekir'e "öne geç" dedi. Ebû Bekir öne geçti ve namaza başladı. Biraz sonra Rasûlullah (s.a.v) çıkageldi. Bu iş insanlara zor geldi de ellerini şakırdatmaya başladılar -Ebû Bekir namaza durduğu an sağa sola dönüp hiç bakmazdı- Ebû Bekir şakırdatmanın çoğaldığını görünce kendisini tutamadı ve dönüp baktı. Rasûlullah (s.a.v) eliyle işaret ederek yerinde kalmasını istedi. Ebû Bekir Rasûlullah (s.a.v)'in bu isteğinden dolayı Allah'a hamd-ü sena etti sonra gerisin geriye gelerek birinci safa girdi. Rasûlullah (s.a.v), bunu görünce ilerledi ve namazı kıldırdı. Rasûlullah (s.a.v) namazı bitirince: **"Ey Ebû Bekir! Sana yerinde kalmanı işaret ettiğim halde niçin kalmadın"** diye sorunca Ebû Bekir: "İbn ebî Kuhafe'nin Rasûlullah (s.a.v)'e imamlık yapması yakışmaz" diye cevap verdi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) cemaate hitab ederek: "Namaz kılarken herhangi bir şey olursa erkekler "Subhanallah" desin kadınlar da; "el çırpsın" buyurdu. (Dârimi, Salat: 95; İbn Mâce, İkametü's Salat: 65)

16- İMAM KENDİSİNE UYULAN KİMSEDİR

786- Enes (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir sefer attan sağ yanı üzerine düşmüştü, sahabiler kendisini ziyarete geldiler. Namaz vakti de gelmişti. Rasûlullah (s.a.v) namazını kılıp bitirdikten sonra şöyle buyurdu: **"İmam kendisine uyulandır. Dolayısıyla o rükû' ettiğinde siz de rükû' edin. O rükû'dan kalktığında siz de kalkın, secde ettiğinde secde edin. "Semiallahülimen hamideh" dediğinde ise "Rabbenâ lekel hamd" deyin."** (Dârimi, Salat: 95; Buhârî, Ezan: 51)

17- İMAMA UYAN KİMSEYE DE UYULUR MU?

787- Ebû Said el Hudri (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) ashabından bir kısmını saflara girmekte geciktiklerini gördü ve şöyle buyurdu: **"İlk safları doldurun ve bana uyun! Arkanızdakiler de size uysunlar. Bazı kimseler vardır ki; ilk saftan geri kalırlar, Allah'ta onları rahmet ve Cennetinden geri bırakır."** (Ebû Davud, Salat: 94; Müslim, Salat: 28)

788- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Ebû Bekir'e cemaate namaz kıldırmasını emretmişti. Aişe diyor ki: "Rasûlullah (s.a.v), Ebû Bekir'in önündeydi ve oturarak namaz kıldı, Ebû Bekir'de arkasındaki cemaate namazı kıldırdı." (Dârimi, Salat: 44; Buhârî, Ezan: 68)

789- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) bize öğle namazını kıldırdı. Ebû Bekir'de arkasındaydı. Rasûlullah (s.a.v) tekbir alınca, Ebû Bekir'de bize duyurmak için tekbir alıyordu." (Buhârî, Ezan: 68; Dârimi, Salat: 44)

18- ÜÇ KİŞİ OLUNCA İMAM NEREYE DURMALI?

790- Esved ve Alkame (r.anhüma)'dan rivâyete göre, şöyle dediler: Bir öğle vakti, Abdullah b. Mes'ud'un yanına gitmiştik, bize: "Öyle idareciler gelecek ki namaz vaktini geciktirecekler. Siz namazı vaktinde kılın sonra kalktı ve ikimizin arasında namaz kıldı ve Rasûlullah (s.a.v)'in böyle yaptığını gördüm" dedi. (Müslim, Mesacid: 41; Dârimi, Salat: 25)

791- Büreyde b. Süfyan b. Ferve el Eslemi (r.a), dedesinin kölesi Mes'ud'un şöyle dediğini naklediyor: Rasûlullah (s.a.v) ve Ebû Bekir bana uğradılar. Ebû Bekir bana: "Ey Mes'ud! Ebû Temime yani efendine git, bize bir deve ile azık bir de kılavuz göndersin" dedi. Ben de hemen efendime gittim durumu haber verdim. Bana bir deve ve sütten yapılmış bir yiyecek verdi, onları alıp gizli yollardan götürdüm. Namaz vakti gelince; Rasûlullah (s.a.v) namaz kılmak için kalktı. Ebû Bekir de sağ yanına durdu, onlarla birlikte iken İslâm'ı tanımış ve kabul etmiştim, ben de hemen kalkıp arkalarına durdum. Rasûlullah (s.a.v), Ebû Bekir'i göğsünden geriye itti ve ikimizde O'nun arkasında omuz olduk. (Ve bize namaz kıldırdı) (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

19- DÖRT KİŞİ CEMAAT OLURSA İMAM NEREYE DURUR?

792- Enes b. Malik (r.a)'den rivâyete göre, ninesi Müleyke, bir yemek hazırlayıp, Rasûlullah (s.a.v)'i davet etmişti. O yemekten biraz yedikten sonra: "Haydi kalkın size namaz kıldırayım" dedi. Enes diyor ki: Çok kullanıldığı için siyahlaşmış hasırımızı getirdim, yumuşaması için üzerine su serptim, Rasûlullah (s.a.v) kalktı ben ve yetim Rasûlullah (s.a.v)'in arkasına durduk. Ninem de, bizim arkamıza durdu. Rasûlullah (s.a.v), bize iki rekat namaz kıldırdı ve gitti. (Tirmizî, Salat: 173; İbn Mâce, İkametü's Salat: 44)

20- İKİ ERKEK VE İKİ KADIN OLURSA İMAM NEREYE DURMALI?

793- Yine Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bizim eve geldi. Evde ben, annem, yetim olan biri ve halam Ümmü Haram vardı. Rasûlullah (s.a.v): **"Kalkın size namaz kıldırayım"** dedi.

Ravi Enes'e: "Namaz vakti dışında mı?" diye sorar. Enes: "Bize namaz kıldırırdı" diye cevap verir. (Tirmizî, Salat: 173; İbn Mâce, İkametü's Salat: 44)

794- Yine Enes (r.a)'den rivâyete göre, Enes, annesi, halası, Rasûlullah (s.a.v) ile beraber iken Rasûlullah (s.a.v) onlara namaz kıldırdı ve Enes'i sağ tarafına annesi ve halasını da arkasına durdurdu. (Tirmizî, Salat: 173; İbn Mâce, İkametü's Salat: 44)

21- BİR ÇOCUK VE BİR KADIN OLURSA İMAM NEREYE DURUR?

795- İbn Abbas (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Peygamber (s.a.v)'in yanında namaz kıldım. Aişe arkamızda bizimle beraber namaz kılıyordu. Ben Rasûlullah (s.a.v)'in yan tarafında idim." (Ebû Davud, Salat: 70; Müsned: 2615)

796- Yine Enes (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) bana ve bizim aileden bir kadına namaz kıldırdı. Beni sağ tarafına, kadını da arkamıza durdurdu." (Ebû Davud, Salat: 70; Buhârî, Ezan: 79)

22- BİR ÇOCUĞA NAMAZ KILDIRAN İMAMIN YERİ NERESİDİR?

797- İbn Abbas (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Bir gece teyzem Meymune'nin yanında gecelemiştim. Gecenin bir vaktinde Rasûlullah (s.a.v) namaz kılmak için kalktı. Ben de kalkıp sol tarafına durdum. Rasûlullah (s.a.v) beni başımdan tutup sağ tarafına durdurdu." (Ebû Davud, Salat: 70; Buhârî, Ezan: 79)

23- İMAM SAFLARI DÜZELTİR Mİ?

798- Ebû Mes'ud (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) namaza durmadan bizim omuzlarımıza dokunarak saflarımızı düzeltir ve şöyle derdi: **"Saflarınızda düzensiz durmayınız ki kalpleriniz ayrılığa düşmesin. Aklı başında ve imamlığa yetkili olanlar benim arkam da dursunlar, onlardan sonra gelenler daha arkada, onlardan da sonra gelenler daha arkada dursunlar."** Sonra Ebû Mes'ud yanındakilere: "Sizler bugün son derece ayrılıklar içerisindesiniz" dedi. (Dârimi, Salat: 51; Ebû Davud, Salat: 94)

799- Kays b. Ubad (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir defasın da ben Mescidde ilk safta bulunuyordum. Bir adam beni arkamdan sertçe

çekti ve benim yerime geçti. Nasıl namaz kıldığımı bilemedim. Namaz bitince bir de ne göreyim, beni çeken Ubey b. Ka'b imiş. Bana şöyle dedi: "Ey delikanlı! Allah, seni kötülüklerden korusun. Benim bu yaptığım Rasûlullah (s.a.v)'in bize bir emridir. Kendi arkasına durmamızı emrederdi sonra kıbleye dönerek üç defa: **"Kâbe'nin Rabbine andolsun ki ehli Ukad helak olacaktır"** dedi ve şöyle ilave etti: **"Vallahi o cemaate değil o cemaati saptıran idarecilere yazıklar olsun."** Ben: "Ey Ebû Yakub, "Ehli Ukad" ile neyi kastediyorsun?" diye sordum. O da: "İdareciler" diye cevap verdi. (Müsned: 20210)

24- İMAM GELMEDEN SAFLAR DÜZENLENİR Mİ?

800- Ebû Seleme b. Abdurrahman (r.a), Ebû Hureyre'nin şöyle söylediğini duymuştur: "Namaz için kamet edildi. Biz kalktık, Rasûlullah (s.a.v) gelmeden önce saflar düzeltildi. Rasûlullah (s.a.v) geldi ve namazgahta ki yerini aldı, tekbir almazdan önce geriye döndü ve bize: **"Yerinizden ayrılmayın"** diyerek evine gitti. Biz ayakta Rasûlullah (s.a.v)'i bekliyorduk. Nihayet Rasûlullah (s.a.v) geldi, gusül abdesti almıştı, başından su damlıyordu. Tekbir aldı ve namazı kıldırdı. (Ebû Davud, Tahara: 94; Buhârî, Gusül: 17)

25- İMAM SAFLARI DÜZELTMELİDİR

801- Numan b. Beşir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), safları okları düzeltir gibi düzeltirdi. Bir defasında Rasûlullah (s.a.v), göğsü saftan dışarı çıkmış bir adam gördü, bunun üzerine şöyle söyledi: **"Saflarınızı ya düzeltirsiniz veya Allah sizin yüzlerinizi ayrı ayrı taraflara çevirir yani ihtilafa düşürür."** (Müslim, Salat: 28; Buhârî, Ezan: 72)

802- Bera b. Âzib (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), safların arasında boydan boya dolaşır omuzlarımıza, göğüslerimize dokunarak düzeltir ve: **"Safları düzgün tutunuz yoksa kalpleriniz ihtilafa düşer"** buyurur ve şöyle devam ederdi: **"İlk saftakilere Allah merhamet eder, melekler de dua ederler."** (Dârimi, Salat: 51; İbn Mâce, İkametü's Salat: 50)

26- SAFLARI DÜZELTEN İMAM CEMAATE NE SÖYLER?

803- Ebû Mes'ud (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) omuzlarımıza dokunarak şöyle derdi: **"Saflarınızı düzgün tutunuz, ileri geri durmayınız, aksi takdirde ayrılığa düşersiniz. Sizin en aklı**

başında olan ve imamlığa en layık olanlar benim arkama dursunlar daha sonra onlara yakın olanlar daha sonra da onlara en yakın olanlar dursunlar.” (Dârimi, Salat: 51; Müslim, Salat: 28)

27- İMAM KAÇ DEFA “SAFLARI DÜZELTİNİZ” DEMELİDİR?

804- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), namaz kıldıracağı zaman: **“Safları düzgün tutunuz, safları düzgün tutunuz, safları düzgün tutunuz”** derdi. Nefsim kudret elinde olan Allah’a yemin ederim ki ben sizi önümden nasıl görüyorsam arkamdan da aynı şekilde görüyorum.” (Müslim, Salat: 28; Buhârî, Ezan: 75)

28- İMAM SAFLARI SIK VE BİRBİRİNE YAKIN TUTMALARINI TEŞVİK EDER

805- Enes (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) namaza başlarken tekbir almadan yüzünü bize çevirir ve şöyle buyururdu: **“Saflarınızı düzeltin ve sıklaştırın çünkü ben sizi arkamdan da görüyorum.”** (Müslim, Salat: 28; Buhârî, Ezan: 75)

806- Enes (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Saflarınızı sıklaştırın, araları açmayın, boyunlarınızı bir hizaya getirin. Muhammed (s.a.v)’in nefsi kudret elinde olan Allah’a yemin ederim ki, Ben saflarınızın arasındaki boşluklarda şeytanın koyun kuzusu gibi dolaşıp girdiğini görüyorum.”** (Ebû Davud, Salat: 94; Müsned: 11666)

807- Câbir b. Semure (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), namaz kıldırmak için mescide çıktı ve bize: **“Niçin Meleklerin, Allah’ın huzurunda saf bağladıkları gibi; saflarınızı düzgün yapmıyorsunuz?”** diye sordu. Oradakiler: “Melekler Rableri yanında nasıl saf bağlarlar?” diye sordular. Rasûlullah (s.a.v): **“Melekler ilk saffı tamamlarlar sonra da birbirlerine sıkıştırarak düzeltirler”** buyurdu. (Ebû Davud, Salat: 94; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 50)

29- İLK SAFFIN DEĞER VE KIYMETİ

808- Irbaz b. Sariye (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) ilk saf için üç ikinci saftakiler için bir sefer dua edip o kimselerin bağışlanmasını isterdi. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 51; Dârimi, Salat: 50)

30- SAFLAR TAMAMLANIP EKSİKLİK SON SAFTA KALMALI

809- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdular: **“İlk saffı tamamlayınız. Daha sonra arkasındaki saffı tamamlayınız, eksik kalacaksa son safta kalmış olsun.”** (Ebû Davud, Salat: 94; Müsned: 11666)

31- SAFTAKİ BOŞLUĞU DOLDURMANIN SEVABI

810- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim bir saftaki boşluğu doldurursa Allah ona rahmetiyle yaklaşır. Kim de bir safta boşluk bırakırsa Allah ta o kimseden rahmetini keser.”** (Ebû Davud, Salat: 94; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 50)

32- ERKEK VE KADINLAR İÇİN HAYIRLI SAF HANGİSİDİR?

811- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Erkekler için en hayırlı saf ilk saftır en kötüsü ise son saftır. Kadınlar için sevabı en fazla olan saf son saftır en kötü ve şerli olan saf ise erkeklere yakın olan ilk saftır.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 52; Dârimi, Salat: 52)

33- MESCİDDEKİ DİREKLER ARASINDA NAMAZ

812- Abdulhamid b. Mahmud (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes ile beraberdik, idarecilerden biriyle birlikte namaz kılmıştık, kalabalık sebebiyle cemaat bizi iteledi de iki direk arasında durup ancak namaz kılabildik. Enes; geri geri gitti ve şöyle dedi: “Biz, Rasûlullah (s.a.v) zamanında iki direk arasında durup namaz kılmaktan sakınırdık.” (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 53; Tirmizî, Salat: 169)

34- SAFLARIN EN HOŞ OLAN YERİ NERESİDİR?

813- Bera (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’in arkasında namaz kıldığımızda Rasûlullah (s.a.v)’in sağ tarafında olmayı tercih ederdim.” (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 55; Ebû Davud, Salat: 96)

35- İMAM NAMAZI UZATMAMASI GEREKİR

814- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sizden biriniz cemaate namaz kıldırdığında uzatmadan hafifçe kıldırsın. Çünkü; o cemaat içerisinde hastalar, zayıflar ve yaşlılar vardır. Ama kişi tek başına namaz kıldığında; dilediği kadar uzatsın.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 48; Buhârî, Ezan: 62)

815- Enes (r.a)’den rivâyete göre. “Peygamber (s.a.v) cemaate namazı en kısa kıldıran idi.” (Buhârî, Ezan: 64; Dârimi, Salat: 46)

816- Abdullah b. ebi Katade (r.a), babasından naklederek diyor ki: Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ben namaza başladığımda bir çocuğun ağladığını işitsem çocuğun annesine sıkıntı vermemek için namazımı kısa tutardım."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 47)

36- RASÛLULLAH (S.A.V), NAMAZDA SAFFAT SÛRESİNİ OKUMUŞ MUYDU?

817- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), namazı fazla uzatmamayı emreder, bize imam olduğunda da Saffat sûresini okurdu." (Müsned: 4565)

37- İMAM NAMAZDA NELER YAPABİLİR?

818- Ebû Katade (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'i namaz kıldırırken gördüm omuzunda, Ebû'l As'ın kızı Ümâme vardı. Rükû'a vardığında onu yere bırakıyor secdeden başını kaldırdığında ise tekrar omuzuna alıyordu." (Buhârî, Salat: 106; Müslim, Mesacid: 9)

38- CEMAAT İMAMDAN ÖNCE HAREKET ETMEZ

819- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Muhammed (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İmamdan önce başını kaldıran kimse Allah tarafından başının eşek başına çevrilmesinden korkmuyor mu?"** (Ebû Davud, Salat: 76; Buhârî, Ezan: 53)

820- Ebû İshak (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Yezid'ten işittim şöyle diyordu: "Bera'nın anlattığına göre, ki o yalan söylemeyen biridir. Onlar Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte namaz kıldıklarında, Rasûlullah (s.a.v) başını rükû'dan kaldırınca doğrulurlar, secde ettiğini gördükten sonra da secdeye varırlarmış." (Ebû Davud, Salat: 76; Buhârî, Ezan: 53)

821- Hıttan b. Abdullah (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebû Musa bize namaz kıldırmıştı. Teşehhüde oturulduğunda o toplumdan birisi içeri girip: "Namaz iyilik, doğruluk ve zekatla birlikte zikredildi" dedi. Ebû Musa selâm verince cemaate karşı döndü ve o sözü hanginiz söyledi diye sordu. Oradakiler susup cevap vermediler. Ebû Musa: "Ey Hıttan, yoksa sen mi söyledin?" dedi. O da: "Hayır! Fakat beni azarlamandan korktum" deyince, Ebû Musa şöyle dedi: "Rasûlullah (s.a.v), bize namazımızı ve gideceğimiz yolu, öğretir ve şöyle buyururdu: **"İmam kendisine uyulandır. O tekbir aldığında sizde alın. "O ğayril mağdûbi âleyhim ve la'd dâllîn" dediğinde amin deyin ki, Allah dua'larınızı kabul etsin.**

İmam rükû'a vardığında siz de rükû'a varın, rükû'dan kalkıp ta "semiallahü limen hamideh" deyince, siz de "Rabbena lekel hamd" deyin ki Allah sizin böyle söylediğinizi duysun. Secde ettiğinde siz de secde edin. Secdeden kalktığında siz de kalkın. Çünkü imam sizden önce secde eder ve sizden önce secdeden kalkar. Rasûlullah (s.a.v) de diğerleri de aynen böyledir" buyurdu. (Buhârî, Ezan: 53; İbn Mâce, İkametü's Salat: 48)

39- İMAM CEMAATİ NAMAZDAN NEFRET ETTİRİR Mİ?

822- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ensardan bir adam geldi, namaza başlamıştı. Mescide girdi Muaz'ın arkasına namaza durdu. Muaz namazı uzattı bunun üzerine o adam cemaati terk ederek mescidin bir köşesin de tek başına namazı kıldı ve çekip gitti. Muaz namazı bitirince kendisine: Falan adam böyle yaptı denildi. Bunun üzerine Muaz; Eğer sabaha çıkarsam bunu mutlaka Rasûlullah (s.a.v)'e anlatacağım dedi. Sabahleyin, Rasûlullah (s.a.v)'e geldi ve meseleyi anlattı. Rasûlullah (s.a.v) o adama haber gönderip çağırttı ve: **"Niçin böyle yaptın"** diye sordu. Adam da şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasûlü! gündüz boyu devamlı çalıştım geldim. Namaza başlanmıştı, mescide girip cemaate katıldım, imam şu şu sûreleri okudu ve namazı uzattı. Ben de cemaatten ayrılıp mescidin bir köşesinde tek başıma namazımı kıldım." Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ey Muaz! Cemaat arasında fitne mi çıkarıyorsun? Ey Muaz cemaat arasında fitne mi çıkarıyorsun? Ey Muaz cemaat arasında fitne mi çıkarıyorsun?"** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 48; Darimi: Salat: 46)

40- OTURARAK NAMAZ KILAN İMAMA NASIL UYULUR?

823- Enes b. Malik (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), ata binmişti ve attan düşmüştü, sağ tarafı incinmişti, namazlarından birini oturarak kıldı. Biz de arkasında namazımızı oturarak kıldık. Rasûlullah (s.a.v) namazı bitirince şöyle buyurdu: **"İmam kendisine uyulandır. O ayakta kılarsa siz de ayakta kılın, rükû'a gittiğinde siz de rükû' edin. "Semiallahü limen hamideh" deyince siz de "Rabbena lekel hamd" deyin. İmam oturarak namaz kılarsa siz de oturarak namazınızı kılın."** (Dârimi, Salat: 44; Buhârî, Ezan: 51)

824- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) son hastalığında iyice ağırlaşmıştı Bilal namaz vaktini bildirmek için gelmişti de Rasûlullah (s.a.v): **"Ebû Bekir'e söyleyin insanlara namazı**

kıldırsın” demişti. Ben: “Ey Allah’ın Rasûlü! Ebû Bekir yufka yüreklidir. Senin makamına geçtiğinde sesini cemaate duyuramaz. Ömer’e emretsen de o kıldırsa” dedim. Rasûlullah (s.a.v): **“Ebû Bekir’e söyleyin namazı kıldırsın”** buyurdu. Bunun üzerine Hafsa’ya bir de sen söyle dedim o da söyledi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Sizler Yusuf zamanındaki kadınlar gibisiniz, Ebû Bekir’e söyleyin cemaata namazı kıldırsın”** buyurdu.

Ebû Bekir’e söylendi. Ebû Bekir namaza başladığında, Rasûlullah (s.a.v) kendisinde biraz hafiflik hissetti, iki kişiyle birlikte yürümeye başladı, ayakları yerde sürünüyordu. Mescide gelince Ebû Bekir, Rasûlullah (s.a.v)’in geldiğini hissetti ve geri çekilmek istedi fakat Rasûlullah (s.a.v) olduğun yerde dur diye işaret etti sonra gelip Ebû Bekir’in sol tarafına oturdu. Rasûlullah (s.a.v), oturarak insanlara namaz kıldırıyordu. Ebû Bekir ise; ayaktaydı ve Rasûlullah (s.a.v)’e uyuyordu cemaat de Ebû Bekir’e uyuyordu. (Dârimi, Salat: 44; Buhârî, Ezan: 67)

825- Ubeydullah b. Abdullah (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe’nin yanına vardım. “Bana, Rasûlullah (s.a.v)’in hastalığından bahsetmeyecek misin?” dedim. O da şunları anlattı: “Rasûlullah (s.a.v)’in hastalığı ağırlaşınca: **“Cemaat namaz kıldı mı?”** diye sordu. Biz: “Hayır, Ey Allah’ın Rasûlü! Seni bekliyorlar dedik. O zaman, Rasûlullah (s.a.v) bana: **“Leğen içerisinde su hazırlayın”** dedi. Biz de hazırladık gusletti, kalkmaya davranırken tekrar bayıldı sonra ayılınca: **“Cemaat namazı kıldı mı?”** buyurdu. Bizde hayır seni bekliyorlar dedik. Bana leğende biraz su getirin buyurdu. Getirdik tekrar yıkandı kalkmaya davranırken tekrar bayıldı. Üçüncü defa aynı şeyler oldu. Cemaat ise mescidde yatsı namazı için Rasûlullah (s.a.v)’i bekliyorlardı. Rasûlullah (s.a.v) cemaate namaz kıldırması için Ebû Bekir’e haber gönderdi. Haberci Ebû Bekir’e gelip: Rasûlullah (s.a.v) sana cemaate namaz kıldırmanı emrediyor dedi. Ebû Bekir yufka yürekliydi. Ömer’e cemaate namazı sen kıldır dedi. Ömer cevaben: Sen bu işe benden daha layıksın dedi. Rasûlullah (s.a.v)’in hastalık günlerinde cemaate namazı Ebû Bekir kıldırdı. Sonradan Rasûlullah (s.a.v), vücüdunda hafiflik hissetti ve iki adam arasında -ki biri Abbas idi- öğle namazı için çıktı. Ebû Bekir Rasûlullah (s.a.v)’i görünce geri çekilmek istedi. Fakat Rasûlullah (s.a.v) geri çekilmemesi için işaret etti ve yanındaki iki kişiye de Ebû Bekir’in yanına oturtmalarını emretti. Ebû Bekir ayakta namaz kıldırıyor insanlarda ona uyuyorlardı. Rasûlullah

(s.a.v)’de oturduğu yerde namaz kılıyordu. Ravi diyor ki: İbn Abbas’ın yanına girdim; “Aişe’nin, Rasûlullah (s.a.v)’in hastalığına dair anlattıklarını sana da anlatayım mı?” dedim. “Peki anlat” dedi. Ona anlattığında hepsini doğruladı sadece “Aişe, Abbas’la birlikte Rasûlullah (s.a.v)’in yürümesine yardım eden diğer kimsenin ismini söyledi mi?” dedi.

Hayır dedim. “O, Ali (r.a)’dir” dedi. (Dârimi, Salat: 44; Buhârî, Ezan: 67)

41- İMAMLAR FİTNE ÇIKARMAMALI

826- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Muaz, Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte namazını kıldıktan sonra dönüp kavmine imamlık ederdi. Bir gece, Rasûlullah (s.a.v) namazı geciktirdi. Muaz da Rasûlullah (s.a.v) ile beraber namazı kılıp imamlık için kavminin yanına döndü ve Bakara sûresini okumaya başladı. Cemaatten biri Bakara süresini okuduğunu duyunca cemaatten ayrılıp namazı tek başına kılıp çıkıp gitti. Oradakiler: “Ey falan kimse nifak çıkarıyorsun” dediler o ise: Vallahi nifak çıkarmıyorum ama bu durumu gidip Rasûlullah (s.a.v)’e haber vereceğim dedi sonra Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek: “Ey Allah’ın Rasûlü! Muaz seninle birlikte namaz kılıp sonra gelip bize imam oluyor. Dün gece Sen namazı geciktirmiştin, Muaz seninle birlikte namaz kılıp bize geldi ve imam oldu ve Bakara sûresini okumaya başladı. Ben bunu duyunca cemaatten ayrıldım ve namazımı kendi başıma kıldım. Biz develerle su taşıyan insanlarız, elimizin emeğiyle geçiniriz” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Ey Muaz! Sen fitne mi çıkarmak istiyorsun?”** dedi ve, **“Şu şu sûreleri oku”** buyurdu. (Ebû Davud, Salat: 288; Buhârî, Ezan: 61)

827- Ebû Bekre (r.a)’den rivâyete göre, “Rasûlullah (s.a.v) bir sefer korku namazını kıldı arkasındakilere iki rekat kıldırdı, onlar gittikten sonra gelenlere de iki rekat kıldırdı. Böylece Rasûlullah (s.a.v) dört cemaat de ikişer ikişer kılmış oldular.” (Ebû Davud, Salat: 288; Buhârî, Ezan: 61)

42- CEMAATLE KILINAN NAMAZIN DEĞERİ VE KIYMETİ

828- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Cemaatle kılınan namaz tek başına kılınan namazdan yirmi yedi kat daha değerlidir.”** (Muvatta', Salat-ül Cemaat: 1; Buhârî, Ezan: 29)

829- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Cemaatle kılınan namaz tek başına kılınan namazdan yirmi beş derece daha değerlidir.”** (Buhârî, Ezan: 29; Muvatta', Salat-ül Cemaa: 1)

830- Aişe (r.anha)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) buyurdular ki: **“Cemaatle kılınan namaz tek başına kılınan namazdan yirmi beş derece daha değerli ve kıymetlidir.”** (Buhârî, Ezan: 29; Muvatta', Salat-ül Cemaa: 1)

43- ÜÇ KİŞİ CEMAAT OLMALIDIR

831- Ebû Said (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Üç kişi namaz kılacaklarında içlerinden biri imam olsun imamlığa en layık olan da Kur’an’ı en iyi bilen ve okuyandır.”** (Müslim, Mesacid: 53; Dârimi, Salat: 42)

44- BİR ERKEK, BİR KADIN VE BİR ÇOCUK OLURSA NASIL CEMAAT OLUNUR?

832- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle diyor: **“Rasûlullah (s.a.v)’in yanında namaz kıldım. Aişe bizim arkamızda bizimle birlikte namaz kılıyordu. Ben ise Rasûlullah (s.a.v)’in yanında onunla namaz kılıyordum.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 45; Ebû Davud, 69)

45- İKİ KİŞİ CEMAAT OLURSA NASIL DURULUR?

833- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte namaz kılmak üzere onun sol tarafına dikilmiştim. Rasûlullah (s.a.v) beni sol eliyle sağ tarafına geçirdi.” (Ebû Davud, Salat: 70; Buhârî, Ezan: 77)

834- Übey b. Ka’b (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle diyordu: “Rasûlullah (s.a.v) bir gün sabah namazını kıldı ve: **“Falan adam namazda mıydı?”** diye sordu. “Hayır” dediler **“Peki filan adam”** dedi. “Hayır yoktu” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Bu iki namaz** (sabah ve yatsı) **münafıklara çok zor gelen namazlardır. Eğer bu iki vakit namazdaki sevabı bir bilselerdi sürünerek de olsa bu namazlara gelirlerdi. İlk saf meleklerin saffı gibidir. Eğer insanlar ilk safta bulunmanın değerini bir bilselerdi ona yetişebilmek için yarış ederlerdi. Bir kişinin diğer bir kimseyle birlikte bile olsa cemaatle namaz kılması tek başına kılmasından daha değerlidir. Bir kimsenin iki kişiyle namaz kılması tek kişiyle kılmasından daha değerlidir. Namaz kılanlar ne kadar çok olursa o derece Allah’ın hoşuna gider.”** (Müslim, Mesacid: 43; Dârimi, Salat: 53)

46- CEMAATLE NAFİLE NAMAZ KILINIR MI?

835- Itban b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ey Allah'ın Rasûlü! kavmimin mescidi ile evimin arasında sel akıyor. Bu sebeple evimize gelip de namaz kılmanızı çok arzu ediyorum ve sizin namaz kıldığınız yeri de kendime namazgah edinmek istiyorum. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Yakında kılarız"** buyurdu. "Rasûlullah (s.a.v) evimize geldiğinde: **"Nerede kılmamı arzu edersiniz?"** diye sordu. Evin bir köşesini gösterdim, Rasûlullah (s.a.v) namaz kılmak için kalktı biz de arkasına saf olduk, bize iki rekat namaz kıldırdı. (Buhârî, Salat: 46; Müslim, İman: 10)

47- BİR TOPLULUĞUN HEP BİRLİKTE GEÇİRDİĞİ BİR NAMAZ NASIL KILINIR?

836- Enes (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), bir sefer namaza başlamadan yüzünü bize doğru çevirdi ve şöyle buyurdu: **"Saflarınızı düzgün ve sıklaştırın çünkü ben sizi arkamdan da görüyorum."** (Buhârî, Ezan: 76; Müslim, Salat: 28)

837- Abdullah b. ebi Katade (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bir seferde idik. Oradakilerden bir kısmı: **"Ey Allah'ın Rasûlü! Bize biraz istirahat versen ne iyi olur"** dediler. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Uyuyakalıp namazı geçirmenizden korkuyorum"** buyurdu. Bilal: "Ben beklerim" dedi. Bunun üzerine oradakiler yatıp uyudular. Bilal'de sırtını bineğine dayayıp beklemeye başladı. Rasûlullah (s.a.v) uyandığında güneş doğmuştu ve Bilal'e: "Ey Bilal ne demiştin ne oldu?" buyurdu. Bilal'de; "Hiçbir zaman böylesine bir ağırlık basmamıştı" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Allah dilediğinde ruhlarınızı alır, dilediğinde geri verir. Kalk Ey Bilal ezan oku."** Bilal kalkıp ezan okudu, insanlar abdestlerini aldılar, güneş hayli yükselmişti hep birlikte cemaatle namaz kıldılar. (Müslim, Mesacid: 47; İbn Mâce, Salat: 10)

48- CEMAATİ TERK ETMEMEK GEREKİR

838- Ma'dan b. ebî Talha el Ya'murî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ebûd Derda bana nerede oturuyorsun" diye sordu. Ben de: "Hıms yakınlarında bir köyde" dedim. Bunun üzerine Ebû'd Derda şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu işittim: **"Üç kişinin bulunduğu köy veya çölde cemaatle namaz kılınmazsa şeytan onları hâkimiyeti altına alır. Cemaatle namazı terk etmeyin çünkü sürüden ayrılanı kurt kapar."** (Ebû Davud, Salat: 46; Müsned: 20719)

49- CEMAATE MUTLAKA DEVAM EDİLMELİ

839- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Canım kudret elinde olan Allah'a yemin olsun ki içimden şöyle geçiriyorum, odun toplatayım. Sonra namaz için ezan okunmasını emredeyim. Sonra da bu cemaate gelmeyen kimselerin evlerini kendileri içindeyken yakıvereyim. Canım kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki cemaate gelmeyenlerin birisi, etli ve yağlı bir kemik veya iki güzel ok bulacaklarını bilselerdi mutlaka cemaate gelirlerdi. (Müslim, Mesacid: 42; Ebû Davud, Salat: 47)

50- EZAN OKUNUNCA MUTLAKA CEMAATE KOŞMALI

840- Abdullah b. Mesud (r.a) anlatıyor ve şöyle diyor: "Kim yarın öldüğünde Müslüman olarak Rabbine kavuşmayı isterse ezan okunduğunda, beş vakit namaza karşı devamlı ve duyarlı olsun. Çünkü Allah peygamberine hidayet yollarını göstermiştir. Bu namaz kılmak ta hidayet yollarındadır. Ben hepinizin evinde namaz kılabilecek bir yeri olduğunu tahmin ederim. Eğer namazlarınızı evlerinizde kılar da mescidleri ihmal ederseniz, Peygamberimizin sünnetini ve yolunu terk etmiş olursunuz. Peygamberimizin yolunu terk edince de sapıklığa düşersiniz. Güzelce abdest alıp ta namaza giden bir mü'minin attığı her adımdan dolayı bir sevap kazanır ve derecesi yükselir veya attığı her adım bir günahına keffaret olur. Ben namaza giderken adımlarımı sıklaştırdığımı hatırlarım. Münafıklığı besbelli kimseler cemaatı terk ederler. Hatta ben iki kişinin yardımıyla da olsa gelip saflar arasında yerini alan kişileri bile bilirim." (Müslim, Mesacid: 42; İbn Mâce, Mesacid: 14)

841- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, bir âma, Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek: "Elimden tutup mescide götürecek kimsem yok" diyerek evinde namaz kılabilmesi için Peygamber (s.a.v)'den izin istedi. Peygamber (s.a.v), ona izin verdi adam dönüp giderken Rasûlullah (s.a.v) o kimseyi çağırdı ve: **"Ezanı duyuyor musun?"** buyurdu. O adam: "Evet" deyince: **"Öyleyse cemaate mutlaka gel"** buyurdu. (Müslim, Mesacid: 42)

842- İbn Ümmü Mektum (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ey Allah'ın Rasûlü! Medine yolları yırtıcı hayvanlar ve zararlı böceklerle dopdolu, cemaate gelmesem olur mu?" diye sorunca: Rasûlullah (s.a.v): **"Hayye alessalah ve Hayye alal felah seslerini duyuyor musun"** dedi. O

da: “Evet” deyince, **”Öyleyse hemen namaza koş”** dedi ve ona izin vermedi. (Müslim, Mesacid: 42; Ebû Davud, Salat: 48)

51- CEMAATİ GECİKTİRMEYİ GEREKTİREN HALLER NELERDİR?

843- Hişam b. Urve (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Abdullah b. Erkam arkadaşlarına imamlık yapıyordu. Bir gün namaz vakti geldi. Abdullah tuvalet ihtiyacını gidermek için gitmişti, dönüp gelince şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v) den işittim şöyle diyordu: **“Sizden birinizin tuvalet ihtiyacı gelirse namaz kılmazdan önce o ihtiyacını gidersin.”** (Ebû Davud, Tahara: 43; Dârimi, Salat: 137)

844- Enes (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Akşam yemeği hazır olur namaz vakti de gelirse, önce akşam yemeğinizi yiyin.”** (Ebû Davud, Tahara: 43)

845- Ebûl Melih (r.a), babasından naklederek şöyle diyordu: Biz Huneyn savaşında Rasûlullah (s.a.v) ile beraberdik, yağmur yağmaya başladı. Bunun üzerine: Rasûlullah (s.a.v)’in müezzini: “Herkes namazı çadırında eşyalarının yanında kılsın” diye ilân etti. (İbn Mâce, Tahara: 87)

52- CEMAATE KATILMA NİYETİ İLE GİDEN KİMSE

846- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim güzelce abdest alır sonra da mescide gitmek için evinden çıkarsa ve mescide varınca cemaati namaz kılmış olarak bulursa, Allah o kimseye de cemaatle namaz kılanların sevabı kadar sevap yazar ve onların sevaplarından da hiçbir şeyi eksiltmez.”** (Ebû Davud, Salat: 52; Müsned: 8590)

847- Osman b. Affan (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Kim abdestini güzelce alır sonra farz namazı kılmak için mescide gider, insanlarla veya cemaatle veya mescidde namazını kılarsa; Allah onun günahlarını affeder.”** (Müslim, Mesacid: 42; Müsned: 485)

53- TEK BAŞINA NAMAZ KILANIN CEMAATLE NAMAZINI TEKRAR ETMESİ

848- Mıhcen (r.a)’den rivâyete göre, Mıhcen, bir mecliste Rasûlullah (s.a.v) ile beraber bulunuyordu, ezan okundu. Rasûlullah (s.a.v) kalkıp

namaza gitti sonra döndü Mıhcen hala o meclisteydi. Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Sen Müslüman değil misin?”** diye sordu Mıhcen: “Müslümanım, fakat ben; evimde kılmıştım” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Mescide geldiğinde önceden kılmış olsan bile insanlarla birlikte cemaatle tekrar namaz kıl”** buyurdular. (Dârimi, Salat: 98; Müsned: 1829)

54- SABAH NAMAZINI TEK KILAN DA CEMAATLE TEKRAR KILMALI

849- Câbir b. Yezid b. Esved el Âmirî (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Sabah namazını Hayf mescidinde, Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte kıldım. Rasûlullah (s.a.v), namazını kılıp bitirince geride iki kişinin namaz kılmayıp beklediklerini fark etti **“Onları bana çağırın”** buyurdu. Rasûlullah (s.a.v)’in yanına getirildiler, korkudan titriyorlardı. **“Bizimle beraber sizi namaz kılmaktan alıkoyan nedir”** diye sordu. Onlar: “Ey Allah’ın Rasûlü! Evlerimizde kılmıştık” dediler. Rasûlullah (s.a.v): **“Böyle yapmayın, evlerinizde kılıp sonra mescide geldiğinizde cemaatle birlikte tekrar kılın. İkinci kıldığınız namaz nafile olmuş olur”** buyurdu. (Tirmizî, Salat: 163; Dârimi, Salat: 98)

55- NAMAZ KILAN CEMAATE UĞRARSA AYNI NAMAZI TEKRAR KILMALI

850- Ebû Zer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) dizime vurarak şöyle dedi: **“Namaz vaktini geciktiren bir toplumun yanında olsan ne yaparsın?”** Ben de: “Ne yapmamı emredersin” diye sordum. **“Namazı vaktinde kıl sonra işine gücüne bak sonra geciktirilmiş olarak namaz kılınır da sen de mescidde olursan tekrar namaz kıl”** buyurdular. (Müslim, Mesacid: 40; Dârimi, Salat: 24)

56- BİR VAKİT NAMAZ İKİ SEFER KILINMAZ MI?

851- Meymune (r.anha)’nın azadlı kölesi Süleyman’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer’i Medine’nin bir semti olan Belat’ta otururken gördüm. İnsanlar cemaatle namaz kılıyorlardı. “Ey Ebû Abdurrahman niçin namaz kılmıyorsun?” dedim şöyle dedi: “Ben namazımı kıldım.” Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle buyurduğunu işitmiştim: **“Bir namaz günde iki sefer kılınmaz.”** (Müsned: 4460)

57- NAMAZA GÜRÜLTÜ ÇIKARARAK KOŞUP GELMEYİN

852- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Namaza yetişebilmek için gürültülü bir şekilde koşmayın, ağırbaşlı bir şekilde yürüyerek gelin ve yetişebildiğiniz kadarını cemaatle kılın yetişemediklerinizi de tek başınıza tamamlayın."** (Dârimi, Salat: 59; Ebû Davud, Salat: 55)

58- NAMAZA, KOŞMAKSIZIN HIZLICA GİTMEK

853- Ebû Rafi (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ikindi namazını kıldıktan sonra Abdül eşhel oğullarının yanına gider akşam namazı vaktine kadar onların yanında sohbet ederdi. Ebû Rafi diyor ki: Bir defa Rasûlullah (s.a.v), akşam namazına yetişebilmek için süratlice giderken Baki mezarlığına uğradık Rasûlullah (s.a.v): **"Yazık sana! Yazık sana!"** dedi bu laf bana çok ağır geldi. Rasûlullah (s.a.v) bana söylüyor sandım ve geri kalmak istedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) **"Niçin geri kalıyorsun yürü"** dedi. Ben de: **"Bir suç işledim herhalde"** dedim. **"Nedir?"** diye sordu. "Bana yazıklar olsun" dedin diye cevap verdim. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Hayır sana söylemedim şu kabrin yanından geçtiğimiz kimse var ya onu zekat toplamak için göndermiştim de o zekat malından bir gömlek aşırmıştı, şimdi ona o gömleğe karşılık ateşten bir zırh giydirildi"** buyurdu. (Müsned: 25938)

59- NAMAZA HERKESTEN ÖNCE GİDENİN SEVABI

854- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Namaza erken gitmek için gayret edenin durumu deve kurban etmiş gibi sevap kazanır daha sonra gidenin durumu; sığır kurban etmiş kimsenin sevabı gibi sevap kazanır. Ondan sonra gelenin durumu ise; bir koç kurban etmiş sevabı gibi sevap kazanır. Ondan daha sonra gelen ise tavuk hediye edenin sevabı gibi sevap kazanır. Daha sonra gelen ise; bir yumurta sadaka vermiş gibi sevap kazanır."** (Dârimi, Salat: 193; Tirmizî, Salat: 358)

60- KAMET GETİRİLDİKTEN SONRA SADECE FARZ NAMAZ KILINIR

855- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Namaz için kamet getirildiğinde sadece o vaktin farz namazı kılınır."** (Dârimi, Salat: 149; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 9)

856- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Namaz için kamet getirildiğinde ancak o vaktin farzı kılınır."** (Dârimi, Salat: 149; Müslim: Salat-ül Müsafirin: 9)

857- İbn Buhayne (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Sabah namazı için kamet edildi. Rasûlullah (s.a.v), müezzin kamete başlarken bir adamın namaza başladığını gördü ve o kimseye: **"Sabah namazını dört rekat olarak mı kılıyorsunuz?"** buyurdu. (Dârimi, Salat: 149; Müslim, Salatül Müsafirin: 9)

61- SABAH NAMAZININ SÜNNETİ NE ZAMAN KILINIR?

858- Abdullah b. Sercis (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), sabah namazını kıldırırken bir adam geldi, iki rekat namaz kılıp cemaate dahil oldu. Rasûlullah (s.a.v) namazını bitirince: **"Ey filan bizimle beraber kıldığın mı? yoksa kendi başına kıldığın namaz mı sabah namazının farzı?"** diye sordu. (Müslim, Salat-ül Müsafirin: 9; Ebû Davud, Salat: 294)

62- SAFFIN GERİSİNE KALMAYI İSTEMEMEK GEREKİR

859- İshak b. Abdullah (r.a)'dan işittim şöyle diyordu: Enes'ten işittim şöyle demişti: "Rasûlullah (s.a.v), bizim eve gelmişti ve bize namaz kıldırmıştı. Ben ve yetim bir çocuk arkasına durmuştuk, Ümmü Süleym'de bizim arkamıza durmuştu." (Tirmizî, Salat: 172; İbn Mâce, İkametü's Salat: 44)

860- İbn Abbas (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Güzel bir kadın Rasûlullah (s.a.v)'in arkasında cemaate uyarak namaz kılardı. İbn Abbas diyor ki: Bazı kimseler o kadını görmemek için ön saflara giderlerdi. Bazıları da geride kalıp son safta namaz kılarlardı ve rükû'a vardıklarında koltuk altından o kadına bakarlardı. Bu olay üzerine Allah Hıcr Sûresi 24. ayetini indirdi: **"Andolsun sizden öne geçenlerin de, geri kalıp arkada (namaz) kılanların da niyetlerini biliriz."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 68; Tirmizî, Tefsir-ül Kur'an: 16)

63- SAFFA GİRMEDEN RÜKÛ'A GİDİLİR Mİ?

861- Ebû Bekre (r.a) şöyle anlatıyor: Ben mescide girdiğim de Rasûlullah (s.a.v) rükû'a varmıştı. Ben de yetişebilmek için safa girmeden rükû'a varmıştım. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) bana: **"Allah senin namaz ve ibadete olan hırsını artırsın ama bir daha böyle yapma"** buyurdu. (Müslim, Salat: 25; Müsned: 19540)

862- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gün Rasûlullah (s.a.v), namaz kıldırdı ve dönerek: **"Ey filan kimse namazının çok güzel olmasını istemez misin? Namaz kılan kişi kendisine fayda verecek namazın olduğuna dikkat etmez mi? Şüphesiz ben önümden gördüğüm gibi arkamdan da görürüm"** buyurdu. (Müslim, Salat: 24; Buhârî, Ezan: 76)

64- ÖĞLEDEN SONRA KAÇ REKAT SÜNNET KILINIR?

863- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v), öğle namazından önce iki rekat öğleden sonra da yine iki rekat sünnet kılardı. Akşam namazından sonra iki rekat evinde; yatsı namazından sonra yine iki rekat kılardı. Cumadan sonra ise eve dönünceye kadar namaz kılmaz; daha sonra iki rekat kılardı." (Müslim, Salatül Müsafirin: 15; Ebû Davud, Salat: 296)

65- FARZ NAMAZLARDAN ÖNCE VE SONRA KILINAN SÜNNETLER

864- Asım b. Damre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ali'ye, Peygamber (s.a.v)'in kıldığı namazlardan sorduk o da şöyle dedi: **"Onları yapmaya hanginizin gücü yeter…"** Onlar da: "Gücümüz yetmese de duymuş oluruz" dediler. O da şöyle dedi: "İkindi vakti güneş gökte nasılsa sabahleyin de aynı durumda iken iki rekat namaz kılardı. Öğle vakti güneş şu durumda iken dört rekat namaz kılardı, farzdan sonra da iki rekat namaz kılardı, ikindinin farzından önce dört rekat kılar her iki rekatta bir selâm vererek; Allah'a yakın meleklere, peygamberlere ve onlara uyan mü'minlere de selâm ederdi." (Ebû Davud, Salat: 296; İbn Mâce, İkametü's Salat: 105)

865- Asım b. Damre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ali b. Ebi Talib'e, Rasûlullah (s.a.v)'in gündüz farz namazlardan önce kıldığı namazlardan sordum dedi ki: **"Buna kimin gücü yeter…"** sonra şöyle haber verdi: "Rasûlullah (s.a.v) güneş biraz yükseldikten sonra gündüz yarı olmadan iki rekat, öğle namazından önce de dört rekat namaz kılar ve sonunda selâm verirdi." (Ebû Davud, Salat: 296; İbn Mâce, İkametü's Slat: 105)

11- NAMAZA BAŞLAMA BÖLÜMLERİ

1- NAMAZA BAŞLARKEN YAPILACAK HAREKET

866- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'i gördüm namaza başlarken tekbir alır ve ellerini omuz hizasına kadar kaldırırdı. Rükû' için tekbir alırken aynı şekilde ellerini omuz hizasına kadar kaldırıyordu. Rükû'dan kalkıp "Semiallahu limen hamideh" dediğinde yine aynı şekilde ellerini omuz hizasına kadar kaldırıyordu ve "Rabbena lekel hamd" diyordu. Secde ederken ve secdeden başını kaldırırken ellerini kaldırmıyordu. (Buhârî, Sıfatü's Salat: 2; Ebû Davud, Salat: 140)

2- TEKBİR ALMADAN ÖNCE ELLERİ KALDIRMAK

867- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'i namaza başladığında ellerini omuz hizasına kadar kaldırdığını gördüm ve tekbir almıştı." İbn Ömer diyor ki: "Aynı şekilde ellerini rükû'a giderken ve rükû'dan kalkarken de omuz hizasına kadar kaldırıyor ve "Semiallahü limen hamideh" diyordu. Secdelerde ise elini kaldırmıyordu." (Buhârî, Sıfatü's Salat: 2)

3- ELLER, TEKBİR ANINDA OMUZ HİZASINA KADAR KALKAR

868- Abdullah İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v) namaza başlayacağında ellerini omuz hizasına kadar kaldırır, rükû' ederken ve rükû'dan başını kaldırırken ellerini yine omuz hizasına kadar kaldırırdı sonra "semiallahü limen hamideh", "Rabbena lekel hamd" der secde ederken ve secdeden kalkarken ellerini kaldırmazdı." (Buhârî, Sıfatü's Salat: 2; Ebû Davud, Salat: 138)

4- ELLER, KULAKLAR HİZASINA KADAR KALKMALI

869- Abdulcebbar b. Vail (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: "Rasûlullah (s.a.v)'in arkasında namaz kıldım. Namaza başlayacağında tekbir alır ellerini kulakları hizasına kadar kaldırır sonra Fatiha sûresini okuyor fatiha bitince Amîn diyordu. Âmîn derken sesini yükseltiyordu." (İbn Mâce, İkametü's Salat: 14; Dârimi, Salat: 38)

870- Malik b. Huveyris (r.a)'ten -ki Rasûlullah (s.a.v)'in ashabındandır- rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), namaza başlayıp tekbir

alacağında ellerini kulakları hizasına kadar kaldırırdı. Rükû'a varacağında, rükû'dan başını kaldıracağında da aynen yapardı." (Ebû Davud, Salat: 116; Dârimi, Salat: 31)

871- Yine Malik b. Huveyris (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'i gördüm namaza başlayacağında; rükû'a varacağında, rükû'dan başını kaldıracağında ellerini kulak uçlarına kadar kaldırırdı." (Ebû Davud, Salat: 116; Dârimi, Salat: 31)

5- ELLER KALDIRILINCA BAŞ PARMAK NEREDE OLUR?

872- Abdul Cebbar b. Vail (r.a), babasından naklederek, babası Vail, "Rasûlullah (s.a.v)'i namaza başlarken ellerinin baş parmaklarını kulak memelerinin hizasına kadar kaldırdığını gördüğünü söyledi." (Dârimi, Salat: 31; Ebû Davud, Salat: 116)

6- ELLER TAM OLARAK KALDIRILMALI

873- Said b. Sem'an (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebû Hureyre, Züreyk oğulları mescidine geldi ve şöyle dedi: **"Üç şey vardır ki Rasûlullah (s.a.v) onları devamlı yapardı insanlar onları terk ettiler. 1- Namaz kılarken ellerini tam olarak kaldırırdı. 2- Tekbirden önce biraz süküt eder sonra fatiha okurdu. 3- Secde ve Rükû' ederken tekbir alırdı."** (Dârimi, Salat: 41; Müsned: 8520)

7- NAMAZ KILMAYI BİLMEYEN KİMSEYE, RASÛLULLAH (S.A.V) NASIL TARİF ETMİŞTİ?

874- Ebû Hûreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), mescide girdi. Biraz sonra bir adam daha mescide girdi ve namaz kıldı sonra Rasûlullah (s.a.v)'in yanına gelip selâm verdi. Rasûlullah (s.a.v), o kimsenin selâmını aldı ve şöyle dedi: **"Dön ve tekrar namaz kıl! Çünkü sen namaz kılmış olmadın."** Adam döndü daha önce kıldığı gibi namaz kıldı ve sonra Rasûlullah (s.a.v)'in yanına gelip tekrar selâm verdi. Rasûlullah (s.a.v) onun selâmını aldı ve tekrar: **"Dön namaz kıl sen namaz kılmadın"** buyurdu. O adam üç defa böyle yaptı ve: "Seni hak din üzere gönderen Allah'a yemin ederim ki bundan güzelini yapamıyorum. Doğrusunu bana öğretir misin?" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Namaza kalktığında tekbir al, sonra Kur'an'dan kolayına geleni oku sonra rükû' yap, rükû'nu rahat ve güzel biçimde yap sonra doğrul ve bir süre dur sonra secdeye var, secdeyi de rahat ve güzel bir biçimde**

yap sonra kalk iki secde arasında birazcık otur ve namazının tamamında aynen böyle yap” buyurdu. (Dârimi, Salat: 78; Tirmizî, Salat: 227)

8- NAMAZA BAŞLARKEN NE SÖYLENİR?

875- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)’in arkasında namaza durdu ve şöyle dedi: **“Allahu ekber kebîran, velhamdü lillahi kesiran ve sübhanellahi bükraten ve asıyla”** Rasûlullah (s.a.v): **“Bunları söyleyen kimdir?”** diye sordu. O adam: “Benim ey Allah’ın Peygamberi” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“On iki melek bu söylediklerini yazıp Allah’a ulaştırmakla yarış ettiler”** buyurdu. (Dârimi, Salat: 34; İbn Mâce, Salat: 2)

876- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir sefer biz Rasûlullah (s.a.v) ile beraber namaz kılarken oradakilerden bir kişi **“Allahü ekber kebîran velhamdü lillahi kesiran, ve sübhanallahi bükraten ve esila”** dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Böyle böyle söyleyen kimdir?”** buyurdu. Oradakilerden birisi: “Benim ey Allah’ın Rasûlü” dedi. Rasûlüllah: **“Bu duayı beğendim** -veya buna benzer bir ifade kullandı- **Bu duadan dolayı göklerin kapısının açıldığını anlattı.”** İbn Ömer der ki: Rasûlullah (s.a.v)’den duyduğum o günden beri bu duayı hiç terketmedim. (İbn Mâce, Salat: 2; Dârimi, Salat: 33)

9- NAMAZDA SAĞ EL SOL EL ÜZERİNE KONUR

877- Alkame b. Vail babasından aktararak şöyle diyor: “Rasûlullah (s.a.v)’i namaz kılarken gördüm, kıyamda dururken sağ elini sol elinin üzerine koymuştu.” (Dârimi, Salat: 35; Ebû Davud, Salat: 120)

10- NAMAZDA SOL EL SAĞ EL ÜZERİNE KONMAZ

878- İbn Mes’ud (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Namazda sol elimi sağ elimin üzerine koymuştum. Rasûlullah (s.a.v) bunu gördü, sağ elimi tutup sol elimin üzerine koydu.” (Ebû Davud, Salat: 120; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 3)

11- RASÛLULLAH (S.A.V)’İN NASIL NAMAZ KILDIĞI TESBİT EDİLDİ Mİ?

879- Vail b. Hucr (r.a)’dan aktarıldığına göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’in nasıl namaz kıldığına bakayım dedim ve namaz kılışını seyrettim: Rasûlullah (s.a.v), kalktı tekbir aldı, ellerini kulak hizasına kadar kaldırdı sonra sağ elinin avucunu sol elinin bileğine aşacak

şekilde bileğinin üzerine koydu. Rükû'a giderken ellerini yine kulak hizasına doğru kaldırdı. Sonra ellerini dizleri üzerine koydu daha sonra başını rükû'dan kaldırınca ellerini yine aynı şekilde kulak hizasına kadar kaldırdı sonra secdeye vardı, secdede ellerini kulak hizasına koydu sonra sol ayağını yatırarak üzerine oturdu. Sol elini sol uyluğu ile sol dizi üzerine koydu, aynı şekilde sağ elini de sağ uyluğuna koydu sonra iki parmağını yumdu baş parmağı ile orta parmağını halka yaptı ve şahadet parmağını hareket ettirerek dua ettiğini gördüm." (Dârimi, Salat: 92; Tirmizî, Salat: 227)

12- NAMAZ DA ELLER BÖĞÜR ÜZERİNE KONMAZ

880- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre: "Peygamber (s.a.v), kişinin elini böğrü üzerine koyarak namaz kılmasını yasakladı." (Dârimi, Salat: 138; Müslim, Mesacid: 11)

881- Ziyad b. Subeyh (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Abdullah b. Ömer'in yanında namaz kıldım, elimi böğrüme koymuştum, eliyle elime vurarak işte böyle yap dedi." Namazımı bitirince birisine: "Bu kimdir?" diye sordum. "Abdullah b. Ömer'dir" dediler. Ben de: "Ey Ebû Abdurrahman seni kızdıran nedir?" dedim. "Bu yaptığın çarmıha gerilmeyi andırır. Rasûlullah (s.a.v), bundan bizi yasaklamıştır" dedi. (Ebû Davud, Salat: 160; Müsned: 5572)

13- NAMAZ DA VÜCUT AĞIRLIĞI İKİ AYAK ÜZERİNDE VERİLMELİ

882- Ebû Ubeyde (r.a)'den rivâyete göre, Abdullah b. Mes'ud, namaz kılarken vücudunun yükünü tek ayak üzerine veren bir kimseyi gördü de şöyle dedi: Sünnete aykırı hareket etti; ayaklarını sıra ile dinlendirseydi daha iyi olurdu." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

883- Abdullah b. Mes'ud (r.a)'dan rivâyete göre, bizzat kendisi bir adamı namaz kılarken vücudunun yükünü tek ayağına verdiğini gördü ve şöyle dedi: Sünnete uymuyor, ayaklarını sırayla dinlendirerek namaz kılsaydı daha çok hoşuma giderdi." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

14- NAMAZA BAŞLIYAN İMAMIN BİRAZ SUSMASI

884- Ebû Hûreyre (r.a)'den rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v) namaza başladığında biraz sükût ederdi." (Dârimi, Salat: 37; İbn Mâce, İkametü's Salat: 12)

15- TEKBİRLE KIRAAT ARASINDA HANGİ DUA OKUNUR?

885- Ebû Hûreyre (r.a) den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), namaza başladığında tekbir ve kıraat arasında azıcık süküt ederdi. Dedim ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! anam babam sana feda olsun, tekbir ile kıraat arasındaki sükût etmenizde ne okuyorsunuz?" Rasûlullah (s.a.v) şu duayı okuyorum buyurdu: **"Allah'ım! Beni günahlarımdan doğu ile batıyı uzaklaştırdığın gibi uzaklaştır. Allah'ım, beyaz kumaş kirden nasıl temizlenirse beni de günahlarımdan öyle temizle. Allah'ım! Beni hatalarımdan su ile kar ile dolu ile yıkayıp temizle."** (Dârimi, Salat: 37; Buhârî, Sıfatü's Salat: 8)

16- TEKBİRLE KIRAAT ARASINDA OKUNAN BAŞKA BİR DUA

886- Câbir b. Abdullah (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), namaza başladığında tekbir alır sonra şöyle dua ederdi: **"Benim namazım, tüm ibadetlerim, hayatım ve ölümüm Alemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Onun ortağı yoktur. Ben böyle dua etmekle emrolundum. Ve ben gerçek Müslümanlardanım. Allah'ım! Beni güzel amellere ve güzel ahlaka kavuştur. Onların en güzeline ancak Sen ulaştırırsın. Beni kötü işlerden ve kötü ahlaktan muhafaza et, bunlardan ancak Sen koruyabilirsin."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

17- TEKBİRLE KIRAAT ARASINDA OKUNAN DEĞİŞİK BİR DUA

887- Ali (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), namaza başladığında önce tekbir alıp sonra şöyle derdi: **"Gökleri ve yeri yoktan var eden Allah'a batıldan yüz çevirerek ve Allah'a ortak koşmaksızın yüzümü ona döndüm. Benim namazım tüm ibadetlerim, hayatım ve ölümüm Alemlerin Rabbi olan Allah içindir. Onun ortağı yoktur, ben böyle söylemekle emrolundum. Ve ben Müslümanlardanım. Allah'ım! Hükümdar Sensin, otorite Senindir, Senden başka gerçek ilâh yoktur ancak Sen varsın. Ben senin kulun ve kölenim. Ben benliğime zulmettim ve günahlarımı itiraf ediyorum, tüm günahlarımı bağışla günahları Senden başka bağışlayan yoktur. Beni en güzel ahlaka kavuştur. Ahlakın en güzeline ancak sen kavuşturursun, beni kötü huylardan uzak tut, kötü huylardan ancak sen uzaklaştırabilirsin. Emret yarabbi, emrine amadeyim. Davetine icabet ediyorum. Hayrın hepsi senin elindedir. Şerler sana yakışmaz. Benim varlığım senin**

elindedir. Ve yine sana döneceğim. Kutlu olan sensin senden bağışlanmamı ister ve sana yönelirim.” (Dârimi, Salat: 33; Ebû Davud, Salat: 121)

888- Muhammed b. Mesleme (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) nafile namaz kılacağında şöyle derdi: **“Allah en büyüktür. Ben tüm varlığımı gökleri ve yeri yaratana, batıldan uzak tam bir Müslüman olarak yüzümü O’na çevirdim ve Allah’a ortak koşanlardan değilim. Benim namazım, tüm ibadetlerim, hayatım ve ölümüm Alemlerin rabbi olan Allah içindir. Onun ortağı yoktur, ben böyle söylemekle emrolundum ve Müslümanların ilkiyim. Allah’ım! Sen her şeyin sahibisin, Senden başka gerçek ilâh yoktur Seni tenzih eder, Sana hamdederim diye dua eder sonra Kur’andan okuyacağını okurdu.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

18- TEKBİRLE KIRAAT ARASINDA OKUNAN DEĞİŞİK BİR DUA

889- Ebû Said (r.a)’ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), namaza başladığında şöyle derdi: **“Allah’ım! Seni tesbih eder ve Sana hamdederim, ismin pek yücedir, zâtın ise pek büyüktür, senden başka bir ilâh yoktur.”** (Ebû Davud, Salat: 121; Dârimi, Salat: 33)

890- Yine Ebû Said (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) namaza başlarken şöyle derdi: **“Allah’ım! Seni tesbih eder ve Sana hamdederim, ismin pek yücedir, zatın ise pek büyüktür. Senden başka bir ilâh yoktur.”** (Ebû Davud, Salat: 121; Dârimi, Salat: 33)

19- TEKBİRDEN SONRA YAPILAN DEĞİŞİK BİR DUA

891- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize namaz kıldırıyordu o esnada mescide bir adam gelip nefes nefese şöyle dedi: **“Allahüekber Elhamdü lillahi hamden kesiran tayyiben mübareken fih”** Rasûlullah (s.a.v) namazı bitirince: **“Deminki sözleri söyleyen kimdi?”** diye sordu. Oradakiler sustular -Enes diyor ki: Bu işin zararlı olmadığını anlayınca- o kimse: “Benim Ey Allah’ın Rasûlü!” dedi. Buraya geldiğimde nefes nefese idim ve onları söyledim, o zaman Rasûlullah (s.a.v): **“On iki melek gördüm bu söylediklerini kim daha önce yazıp ta Allah katına çıkaracağız diye yarış ediyorlardı”** buyurdu. (Ebû Davud, Salat: 121; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 12)

20- NAMAZDA SÛREDEN ÖNCE FATİHA OKUMAK

892- Enes (r.a)'ten rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v), Ebû Bekir ve Ömer (r.anhüma); namazda okumaya Fatiha sûresiyle başlarlardı." (Müslim, Salat: 11; Ebû Davud, Salat: 124)

893- Yine Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Ebû Bekir ve Ömer ile birlikte namaz kıldım. Namaza **"Elhamdü lillahi Rabbil alemîn"** okuyarak başlarlardı. (Ebû Davud, Salat: 124; Müslim, Salat: 11)

21- NAMAZA BAŞLARKEN BESMELE OKUMAK

894- Enes b. Malik (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gün Rasûlullah (s.a.v) aramızda otururken içinde bulunduğu durumdan kurtulmak istercesine uykuya dalar gibi oldu sonra tebessüm ederek başını kaldırdı. Biz: "Seni güldüren nedir? Ey Allah'ın Rasûlü" dedik. Buyurdular ki: Az önce bana: **"Dünyada herkesi ahirette sadece mü'minleri rahmetine alan Allah adına başlarım. Biz sana Kevser'i verdik. Öyleyse Rabbin rızasını kazanmak için namaz kıl kurban kes, asıl sonu güdük olan sana buğzeden kimsenin kendisidir."** Kevser sûresi nazil oldu. Daha sonra Rasûlullah (s.a.v): **"Kevser nedir? biliyor musunuz?"** dedi. "Allah ve Rasûlü bilir" dedik. Sonra şöyle dedi: **"O Cennette bir nehirdir. Rabbim onu bana vaad etti. Bu nehrin bardakları gökteki yıldızlar kadar çoktur. Ümmetim ondan içmeye gelecek, ümmetimden biri oraya gelince engellenecek, Ben de Rabbim, o benim ümmetimdendir diyeceğim. Bana şöyle denilecek: "Senden sonra onun ne bidatler ortaya çıkardığını bilmezsin."** (Müslim, Salat: 14; Ebû Davud, Salat: 124)

895- Nuaym el Mücemmir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebû Hüreyre (r.a)'nin arkasında namaz kıldım, okumaya Besmele ile başladı sonra Fatiha sûresini okudu. Fatihayı bitirince Âmin dedi. Cemaatte: "Âmin" dediler. Her secdeye varınca "Allahü ekber" diyordu. Selâm verince şöyle dedi: Benliğim kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki: Namazını Rasûlullah (s.a.v)'in namazına en çok benzeten benim. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

22- BESMELE AÇIK MI YOKSA GİZLİ Mİ OKUNUR?

896- Enes b. Malik (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize namaz kıldırırdı, besmeleyi okuduğunu bize duyurmadı. Ebû

Bekir ve Ömer'den Besmeleyi işitmedik. (Müslim, Salat: 13; Ebû Davud, Salat: 124)

897- Enes (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'in Ebû Bekir, Ömer ve Osman'ın arkasında namaz kıldım, onlardan hiçbirinin besmeleyi açıktan okuduğunu duymadım. (Ebû Davud, Salat: 124; Müslim, Salat: 13)

898- Abdullah b. Muğaffel (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah bizden birinin besmeleyi açıktan okuduğunu duyunca şöyle derdi: "Rasûlullah (s.a.v)'in Ebû Bekir ve Ömer'in arkalarında namaz kıldım hiç birinin besmeleyi açıktan okuduğunu duymadım." (Tirmizî, Salat: 180; Dârimi, Salat: 34)

23- NAMAZDA FATİHA MUTLAKA OKUNMALI

899- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim namaz kılar da namazında Fatiha'yı okumazsa o namaz eksiktir o namaz eksiktir o namaz eksiktir, tamam değildir."** (Dârimi, Salat: 36; Müslim, Salat: 11)

900- Ebû Hüreyre (r.a)'ye dedim ki: "Ey Ebû Hureyre, ben bazen imamın arkasın da oluyorum..." Ebû Hüreyre kolumu dürterek şöyle dedi: "Ey İranlı! Fatiha'yı gizlice içinden oku." Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Ben namazı kulumla kendi aramda yarı yarıya taksim ettim, yarısı benim yarısı ise kulumundur. Kuluma istediği verilir."** Rasûlullah (s.a.v) devamla buyurdu ki: **"Okuyan kul "Elhamdülillah" dediğinde; Allah kulum beni övdü ve yüceltti der. Kul "Rahman ve Rahim" dediğinde Allah kulum beni övdü ve yüceltti der. Kul din gününün otoritesi Allah'ındır" dediğinde kulum beni yüceltti ve büyük saydı der. Kul "Sadece Sana kulluk eder yardımı da sadece senden beklerim" deyince Allah işte bu ayet kulumla benim aramdadır, kulumun istediği verilir der. Kul "Bizi dosdoğru yoluna ulaştır…" deyince: Allah, işte bu ayetler kuluma aittir kuluma istediği verilecektir buyurulur."** (Tirmizî, Tefsirul Kur'an: 2; Müslim, Salat: 11)

24- NAMAZDA FATİHA OKUMAK FARZDIR

901- Ubâde b. Samit (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Fatiha sûresini okumayan kimsenin namazı geçerli değildir."** (Müslim, Salat: 11; Dârimi, Salat: 36)

902- Yine Ubâde b. Samit (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdular: **"Fatiha sûresini namazda okumayan kimsenin namazı geçerli değildir."** (Müslim, Salat: 11; Dârimi, Salat: 36)

25- FATİHA SÛRESİNİN DEĞER VE KIYMETİ

903- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Günlerden bir gün Cibril, Rasûlullah (s.a.v)'in yanında iken yukarıdan bir ses duyuldu. Cibril gözlerini semaya kaldırdı ve: "Bu semada şimdiye kadar açılmayan bir kapıdır" dedi. İbn Abbas diyor ki: O açılan kapıdan bir melek indi, Rasûlullah (s.a.v)'e geldi ve: **"Senden önce hiçbir peygambere verilmeyen sadece Sana verilen iki nur ile seni müjdeliyorum 1- Fatiha Sûresi 2- Bakara sûresinin son iki ayetleri bu ikisininden okuduğun her bir harfe karşı mutlaka karşılığı fazlaca verilir."** (Tirmizî, Tefsirül Kur'an: 2; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 43)

26- HICR SÛRESİ 87. AYETİNİN AÇIKLAMASI

904- Ebû Said el Mualla (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir gün mescide; Ebû Said namaz kılarken yanına gelir ve onu çağırır. Ravi diyor ki: Namazı kıldım ve yanına vardım. **"Niçin çağırınca hemen gelmedin?"** dedi. Ben de namaz kılıyordum ondan dolayı gelmedim dedim. Bunun üzerine şöyle dedi: **"Allah: "Ey İman edenler Allah ve Rasûlü sizi hayat verecek şeylere çağırdığında mutlaka icabet edin" buyurmuyor mu?"** Sonra şöyle devam etti: **"Bu mescidden çıkmazdan önce sana en büyük sûreyi öğreteyim mi?"** Rasûlullah (s.a.v), Mescidden çıkmak üzereyken: "Ey Allah'ın Rasûlü! Bir şeyler öğretecektin" dedim. Şöyle buyurdu: **"Öğreteceğim sûre Fatiha sûresidir o tekrar edilen yedi ayettir ve Bana verilmiştir. Ayrıca Kur'an'da bana verilmiştir."** (Buhârî, Tefsir: 177; Dârimi, Salat: 172)

905- Übey b. Ka'b (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah ne Tevrat'ta ne de İncil'de Fatiha sûresi gibi bir sûre indirmemiştir. O her zaman ve her namaz da tekrarlanan yedi ayettir. O sûre hakkında: "Allah: O sûre benimle kulum arasında taksim edilmiştir. Kuluma istediği verilir" buyurur."** (Tirmizî, Tefsirül Kur'an: 1; Dârimi, Fedailul Kur'an: 12)

906- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)'e tekrarlanan yedi ayetlik Fatiha sûresi ve yedi uzun sûre verilmiştir. (Ebû Davud, Salat: 351; Tirmizî, Tefsirül Kur'an: 2)

907- Yine İbn Abbas (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Seb’an minel mesanî”** demek yedi uzun sûre demektir. (Ebû Davud, Salat: 351; Tirmizî, Tefsirül Kur’an: 2)

27- CEMAAT SESLİ OKUYARAK İMAMIN ZİHNİNİ KARIŞTIRMAMALI

908- Imran b. Huseyn (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), bize öğle namazını kıldırdı, arkasından bir kimse de; A’lâ sûresini biraz seslice okudu. Rasûlullah (s.a.v) namazını bitirince, **“A’lâ sûresini okuyan kimdi?”** buyurdu. O adam: “Ben okumuştum” dedi. O zaman Rasûlullah (s.a.v): **“Biliyorum ki bir kısmınız arkamda sesli okuyarak zihnimi karıştırıyorsunuz.”** (Ebû Davud, Salat: 137; Müslim, Salat: 12)

909- Imran b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) öğle veya ikindi namazını kıldırdı bir kimsede arkasından seslice okuyordu. Rasûlullah (s.a.v), namazını bitirince şöyle buyurdu: **“Hanginiz sesli olarak A’lâ sûresini okumuştu.”** O adam: “Ben okumuştum, bu okumaktan dolayı da sadece hayır ve sevap isterim” deyince, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Biliyorum ki sizler böyle yapmakla namazda benim zihnimi karıştırıyorsunuz.”** (Ebû Davud, Salat: 137; Müslim, Salat: 12)

28- İMAM SESLİ OKURKEN CEMAAT OKUMAYI TERKETMELİ

910- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) açıktan okuduğu bir namazı bitirdikten sonra şöyle buyurdu: **“Benimle birlikte okuyanınız var mıdır?”** Bir adam: “Evet ben okuyorum” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Bana ne oluyor da okuduğum kıraatte şaşırıyorum”** dedi. Ravi diyor ki: Bunu duyunca Müslümanlar, Rasûlullah (s.a.v)’in sesli okuduğu namazlarda okumayı bıraktılar. (Müslim, Salat: 13; Ebû Davud, Salat: 137)

29- İMAM AÇIK OKUDUĞU ZAMAN CEMAAT FATİHAYI OKUMAZ

911- Ubâde b. Samit (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize açıktan okuduğu namazlardan birini kıldırdıktan sonra şöyle buyurdu: **“Benim sesli olarak okuduğum namazlarda hiçbiriniz fatihadan başka bir şey okumasın.”** (Müslim, Salat: 13; Tirmizî, Salat: 233)

30- ARAF SÛRESİ 204. AYETİNİN YORUMU

912- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İmam kendisine uyulan kimsedir. O tekbir aldığında sizde tekbir alın o okurken siz susun, o "Semiallahü limen hamideh" deyince siz; "Rabbena lekel hamd" deyin."** (Buhârî, Ezan: 51; Dârimi, Salat: 44)

913- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyet edildiğine göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İmam kendisine uyulandır. Tekbir aldığında sizde tekbir getirin, o okurken siz susun."** (Buhârî, Ezan: 51; Dârimi, Salat: 44)

31- İMAMIN OKUYUŞU CEMAATE YETERLİDİR

914- Ebû'd Derda (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle işitmiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e soruldu: "Her namazda kıraat var mıdır?" **"Evet"** buyurdu. Ensardan birisi öyleyse okumak vacip oldu buyurdu. Ve bana dönerek, -çünkü kendisine en yakın olan ben idim- **"Bir kimse bir topluluğa imam olursa onun kıraati cemaate de kafî olur** (yeterlidir)." (Müsned: 26254)

32- KUR'AN OKUMAYAN KİMSE NAMAZ DA NE OKUMALI?

915- İbn ebî Evfa (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek; "Kur'an dan hiçbir şeyi ezberleyip aklımda tutamıyorum, bana Kur'an'dan kafi gelecek kadar bir şey öğret" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Sübhanellehi velhamdü lillahi veLâ ilâhe illallahü vallahü ekber velâ havle velâ kuvvete illâ billâh"** = "**Allah'ım! Seni tenzih ederim, tüm eksiksiz övgüler Sana mahsustur. Allah'tan başka gerçek hiçbir ilâh yoktur, Allah en büyüktür güç ve kuvvet sadece Allah'a aittir."** (Ebû Davud, Salat: 139; Müsned: 18322)

33- İMAM AÇIKTAN ÂMİN DER

916- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdular: **"İmam âmin dediğinde sizde âmin deyin çünkü melekler de âmin derler.Kimin âmin demesi meleklerin âmin demesiyle denk gelirse Allah o kimsenin geçmiş günahlarını affeder."** (Dârimi, Salat: 38; İbn Mâce, İkametü's Salat: 14)

917- Yine Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İmam, âmin dediğinde siz de âmin deyin çünkü**

melekler de âmin derler. Kimin âmin demesi meleklerin âmin demesine denk gelirse, Allah o kimsenin geçmiş günahlarını affeder.” (Dârimi, Salat: 38; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 14)

918- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İmam, Gayril mağdubi aleyhim veladdallin dediğinde sizler de âmin deyiniz çünkü melekler de âmin derler. İmam da âmin der kimin âmin demesi meleklerin âmin demesine uygun düşerse; Allah onun geçmiş günahlarını affeder.”** (Dârimi, Salat: 38; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 14)

919- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İmam, âmin dediğinde sizde âmin deyiniz. Kimin âmin demesi meleklerin âmin demesine uygun düşerse geçmiş günahları affolunur.”** (Dârimi, Salat: 38; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 14)

34- İMAM ÂMİN DEYİNCE MUTLAKA CEMAATTE ÂMİN DEMELİ

920- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İmam gayril mağdubi aleyhim veladdalin” deyince; sizler “âmin” deyiniz. Kimin, âmin demesi meleklerin âmin demesine uygun düşerse geçmiş günahları affedilir.”** (Dârimi, Salat: 38; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 14)

35- ÂMİN MUTLAKA SÖYLENMELİDİR

921- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sizden biriniz âmin derse Melekler de gökte âmin derler, sizden birinizin âmin demesi meleklerin amin demesine uygun düşerse geçmiş günahları affedilir.”** (Dârimi, Salat: 38; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 14)

36- İMAM ARKASINDA AKSIRAN NE YAPAR?

922- Muaz b. Rıfaa b. Rafi (r.a), babasından aktararak şöyle der: Rasûlullah (s.a.v)’in arkasında namaz kıldım ve aksırdım ve şöyle dedim: **“Elhamdü lillahi hamden kesîran Tayyiben mübareken fîh mübareken aleyhi kema yuhibbu Rabbuna ve Yerza” = En çok ve eksiksiz tüm övgüler Allah’a mahsustur. İyilikler ve bereket O’ndandır Rabbimin razı olduğu ve hoşlandığı gibi.”** Rasûlullah (s.a.v), namazı bitirince döndü ve: **“Kimsenin söylemediği o sözleri namazda söyleyen kimdi?”** Sonra, ikinci sefer: **“Kimdi o söyleyen”** dedi. Rıfaa b. Rafi b. Afra: “Benim Ey Allah’ın Rasûlü” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Nasıl demiştin tekrar et”**

buyurdu. O da: **“En çok ve eksiksiz tüm övgüler Allah’a mahsustur. İyilikler ve bereket O’ndandır. Rabbimin razı olduğu ve hoşlandığı gibi”** dedi. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Benliğim kudret elinde olan Allah’a yemin olsun ki; bu duayı otuzdan fazla Melek birbiriyle yarış edercesine Allah’ın katına çıkarıyorlardı.”** (Tirmizî, Salat: 296; Ebû Davud, Salat: 171)

923- Abdulcebbar b. Vail babasından naklediyor ve şöyle diyor: “Rasûlullah (s.a.v)’in arkasında namaz kıldım, ellerini kulaklarının alt hizasına kadar kaldırdı. “Ğayril mağdubi aleyhim veladdâllîn” deyince “âmin” dedi. arkasında olduğum için bunu işittim. Rasûlullah (s.a.v), bir adamın şöyle dediğini işitti: **“Elhamdü lillahi hamden kesiran tayyiben mübareken fih= En çok ve eksiksiz tüm övgüler Allah’a mahsustur. İyilikler ve bereketler O’ndandır”** Rasûlullah (s.a.v), namazını bitirip selâm verince: **“Namazda o sözü söyleyen kimdir?”** diye sordu. Bir adam: “Ey Allah’ın Rasûlü! benim ve bunu söylemekle kötü bir niyetim yoktu” deyince; Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“On iki melek o sözü Allah katına çıkarmakta yarış etti, arşa varıncaya kadar kimse de onlara engel olmadı.”** (Ebû Davud, Salat: 121; İbn Mâce, Salat: 2)

37- VAHİY NASIL GELİRDİ?

924- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Haris b. Hişam Rasûlullah (s.a.v)’e; “Sana vahiy nasıl geliyor?” diye sormuştu da, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bazen çıngırak sesi gibi gelir, o hal benden gidince Meleğin söylediğini bellemiş olurum, bana en ağır gelenide budur. Bazen de melek bana genç biri şeklinde gelir ve vahyi bana aktarır.”** (Buhârî, Vahy: 1; Müslim, Fedail: 23)

925- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Haris b. Hişam, Rasûlullah (s.a.v)’e vahyin nasıl geldiğini sormuştu da, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştu: **“Bazen çıngırak sesi gibi gelir bu bana en ağır gelenidir, o durum benden kalkınca meleğin söylediğini aynen bellemiş olurum. Bazen de Melek bir adam şeklinde gelir ve benimle konuşur, ben de onun ne söylediğini iyice bellemiş olurum.”** Aişe der ki: “Çok soğuk bir günde; Rasûlullah (s.a.v)’e vahiy geldiğini hatırlarım, o durum üzerinden kalkınca şakaklarından ter akıyordu.” (Buhârî, Vahy: 1; Müslim, Fedail: 23)

926- İbn Abbas (r.a), Allah’ın; “Kıyâme sûresi 16-17 ayeti olan; **“Vahyi çarçabucak almak için dilini kıpırdatma, onu topluca Sana**

öğretmek bize aittir” hakkında şöyle diyor: Peygamber (s.a.v), vahyin inişiyle alakalı bellemek için zorluk çeker ve dudaklarını kımıldatırdı. Allah ta: **“Ey Peygamber! Sana inen vahyi acele belleyip ezberlemek için dilini kıpırdatma, çünkü onu senin kalbine yerleştirmek ve gerektiğinde okutturmak bizim işimizdir.”** Ayetini indirdi. İbn Abbas diyor ki: Buradaki toplamak; kalbine yerleştiririz ve sonra sen onu okursun demektir. Kur’an’ı okuduğunuz zaman, onun okunuşuna uy demek Kur’an’ı sana okuduğumuzda onu dinle ve ona kulak ver demektir. Rasûlullah (s.a.v)’e Cibril geldiğinde, sükut edip onu dinlerdi. Cibril gidince getirdiği ayeti nasıl okumuşsa aynı şekilde okurdu. (Buhârî, Vahy: 2; Tirmizî, Tefsirül Kur’an: 72)

927- Ömer b. Hattab (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Hişam b. Hâkim b. Hızâm, Furkân sûresini okurken dinledim, Rasûlullah (s.a.v)’in bana okutmadığı bazı lehçelerle okumuştu. “Bu sûreyi sana kim öğretti” diye sordum. “Rasûlullah (s.a.v)” dedi. Ben de: “Yalan söylüyorsun; Rasûlullah (s.a.v), sana bu şekilde okutmamıştır” dedim, elinden tutarak Rasûlullah (s.a.v)’e götürdüm ve: “Ey Allah’ın Rasûlü! Sen bana Furkân sûresini öğrettin fakat bu kimseden dinledim bana okuttuğun gibi okumadı” dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Ey Hişam oku bakalım“** dedi. Hişam önceki okuduğu gibi okudu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Bu sûre bu şekilde nazil olmuştur”** dedi. Sonra: **“Ey Ömer! Sen de oku”** buyurdu. Ben de bildiğim şekliyle okudum yine bu sûre bu şekilde nazil olmuştur dedi ve şöyle devam etti: **”Bu Kur’an, yedi lehçe üzerine nazil olmuştur.”** (Ebû Davud, Salat: 357; Tirmizî, Kıraat: 11)

928- Abdurrahman b. Abdulkari (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer b. Hattab’tan işittim şöyle diyordu: Hişam b. Hâkim’in Furkân sûresini okuduğunu dinledim, Rasûlullah (s.a.v)’in bana öğrettiği şekilde okumuyordu. Az kalsın üzerine yürüyecektim. Namazı bitirinceye kadar bekledim sonra elbisesinden tutarak Rasûlullah (s.a.v)’in yanına getirdim ve: “Ey Allah’ın Rasûlü! Bu kimseden Furkân sûresini okuduğunu dinledim, bana öğrettiğin gibi okumuyordu” dedim. Rasûlullah (s.a.v), Ona: **“Oku bakalım”** dedi. O da, önceki okuduğu gibi okudu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Bu sûre bu şekilde nazil oldu buyurdu.”** Sonra bana: **“Oku bakalım sen de”** dedi. Ben de bildiğim gibi okuyunca: **”Bu Kur’an; yedi harf üzere nazil olmuştur kolayınıza gelen şekilde okuyun”** buyurdu. (Ebû Davud, Salat: 357; Tirmizî, Kıraat: 11)

929- Misver b. Mahreme ve Abdurrahman b. Abdilkari (r.anhüma)'dan rivâyete göre, şöyle demişlerdir: Ömer b. Hattab'tan işittik şöyle diyordu: "Hişam b. Hakim'in, Furkân sûresini Rasûlullah (s.a.v) hayatında benim okuyup öğrendiğim gibi değil değişik bir sûretle okuduğunu işittim. Az kalsın namazda üzerine yürüyecektim, selâm verinceye kadar sabrettim selâm verdiğinde elbisesinden tutup; "Bu sûreyi bu şekilde okumayı sana kim öğretti" dedim. "Rasûlullah (s.a.v) öğretti" dedi. Ben de: "Yalan söyledin" dedim. "Allah'a yemin olsun ki Rasûlullah (s.a.v) bu sûreyi sana öğretmediği bir şekilde bana öğretmişti, seninki benim okuyuşuma benzemiyor" dedim ve birlikte Rasûlullah (s.a.v) 'in yanına vardık; "Ey Allah'ın Rasûlü! Ben bu kimseden Furkân sûresini bana öğrettiğin şeklin dışında değişik şekilde okuduğunu işittim. Halbuki bu süreyi bana siz okutup öğretmiştiniz" dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), bana: **"Onu bırak Ey Ömer"** buyurdu ve: **"Ey Hişam oku"** dedi. Hişam da benim dinlediğim şekilde aynen okudu. Rasûlullah (s.a.v): **"Bu sûre bu şekilde indirildi"** dedi. Sonra bana **"Ey Ömer sen oku bakalım"** dedi. Ben de bana öğretip okuttuğu gibi okudum, bana da: **"Bu sûre bu şekilde nazil oldu"** dedi ve sonra şöyle buyurdu: **"Bu Kur'an yedi harf üzere nazil olmuştur kolayınıza gelen şekilde okuyunuz."** (Ebû Davud, Salat: 357; Tirmizî, Kıraat: 11)

930- Übey b. Ka'b (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Benî Gifar kabilesinin gölü kenarındaydı. Cibril geldi ve: **"Allah, Kur'an'ı ümmetine bir harf (lehçe) üzerine okumanı emrediyor"** dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Allah'tan affını ve bağışlamasını talep ederim, ümmetim buna güç getiremez"** dedi. Sonra Cibril ikinci defa geldi ve: **"Allah, Kur'an'ı ümmetine iki harf (şive ve lehçe) üzerine okumanı emrediyor"** dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Allah'tan af ve bağışlamasını talep ederim. Benim ümmetim buna da güç yetiremez"** dedi. Cibril üçüncü defa gelerek: **"Allah ümmetine bu Kur'an'ı üç harf (şive ve lehçe) üzere okumanı emrediyor"** dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Allah'tan af ve bağışlamasını isterim"** dedi ve: **"Ümmetim buna da güç yetiremez"** dedi. Sonra Cibril dördüncü defa geldi ve: **"Allah ümmetine bu Kur'an'ı yedi harf** (lehçe ve şive) **üzerine okumanı emrediyor, hangi harf üzere okurlarsa doğru okumuş sayılırlar"** dedi. (Ebû Davud, Salat: 357; Müslim, Salatül Müsafirin: 48)

931- Übey b. Ka'b (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bir sûreyi bana okutup öğretmişti. Bir defasında ben mescidde

oturuyordum. Bir kimsenin benim okuduğumdan başka bir şekilde okuduğunu işittim ona: Sana bu sûreyi kim öğretti dedim. O da: “Rasûlullah (s.a.v)” dedi. Benimle beraber gel Rasûlullah (s.a.v)’e kadar gideceğiz dedim. O adamı Rasûlullah (s.a.v)’e getirdim ve: “Ey Allah’ın Rasûlü! bu adam bana öğrettiğin şeklin dışında okuyor” dedim. Rasûlullah (s.a.v): **“Ey Ubey! Oku”** buyurdu. Ben de okudum bana: **“Güzel okudun”** buyurdu. Sonra, O adama: **“Oku”** dedi. O da, benimkinden farklı okudu Rasûlullah (s.a.v) ona da: **“Güzel okudun”** buyurdu. Sonra, Rasûlullah (s.a.v) sözünü şöyle sürdürdü: **“Ey Übey Kur’an yedi lehçe** (lügat şive) **üzere indirilmiştir. Onların hepsi yeterli ve şifa vericidir.”** (Ebû Davud, Salat: 357; Müslim, Salatül: Müsafirin: 48)

932- Übey (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Müslüman olduktan sonra; Okuduğum bir ayeti, başkası başka bir şekilde okuyunca kalbime şüphe girdi, bu ayeti bana Rasûlullah (s.a.v) okutup öğretti dedim. O da: “Bana da, Rasûlullah (s.a.v) okutup öğretti” dedi. Bunun üzerine hemen Rasûlullah (s.a.v)’in yanına geldim ve: “Ey Allah’ın Peygamberi! Bu ayeti bana şöyle öğretmiştin değil mi?” diye sordum. **“Evet”** buyurdu. Bu defa o adam: “Bu ayeti bana şu şekilde öğretmemiş miydin?” dedi. Rasûlullah (s.a.v) yine: **“Evet”** dedi ve şöyle devam etti: **“Cibril ve Mikail bana geldiler. Cibril sağıma Mikail soluma oturdu. Cibril: Kur’an’ı bir lügat** (şive ve lehçe) **üzere oku dedi. Bunun üzerine Mikail de bana: Fazlalaştırılmasını iste dedi bu şekilde yedi harf yedi lehçeye kadar çoğalmış oldu yani Cebrail yedi şekilde de okumuş oldu. Her harf** (şive ve lehçe) **yeterli ve şifa kaynağıdır.** (Müslim, Salatül Müsafirin: 48; Ebû Davud, Salat: 357)

933- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kur’an’ı öğrenen ve ezberleyen kimsenin durumu bağlanmış devenin sahibi gibidir onu gözettiği sürece tutabilir onu bırakırsa kaçar gider.”** (Müslim, Salatül Müsafirin: 33; Buhârî, Fedailül Kur’an: 26)

934- Abdullah b. Mes’ud (r.a)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kur’an’ı öğrenen hafızlardan birisinin şu ayeti unuttum demesi ne kötüdür. Belki de unutturuldu demelidir. Kur’an’ı daima okuyup Mutalaa ve müzakere edin çünkü Kur’an’ın hafızların hafızalarından kaçması, develerin iplerinden kurtulup kaçmasından daha hızlıdır.”** (Müslim, Salatül Müsafirin: 33; Buhârî, Fedailül Kur’an: 26)

38- RASÛLULLAH (S.A.V), SABAH NAMAZINDA HANGİ AYETİ OKURDU?

935- İbn Abbas (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), sabah namazının ilk rekatında Bakara sûresi 136. ayeti olan: **"Allah'a ve bize indirilene iman ettik."** Ayetini ikinci rekatta ise yine Maide sûresi 111. ayeti olan: **"Biz Allah'a iman ettik bizim Müslüman olduğumuza şahit ol"** ayetini okurdu. (Müslim, Salatül Müsafirin: 14)

39- SABAH NAMAZINDA KÂFİRÛN VE İHLÂS SÛRESİ DE OKUNUR MU?

936- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), sabah namazının ilk rekatında Kafirûn sûresini, ikinci rekatında ise; İhlâs sûresini okurdu. (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü's Salat: 102)

40- SABAH NAMAZININ SÜNNETİNİ ÇOK HAFİF KILMAK

937- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), sabah namazının sünnetini çok hafif kılıyordu, fazla uzatmıyordu, o derece ki Fatiha sûresini acaba okudu mu?" diyordum. (Müslim, Salatül Müsafirin: 13; Buhârî, Teheccüd: 28)

41- SABAH NAMAZINDA RÛM SÛRESİ DE OKUNABİLİR

938- Şebib b. Ebûr Ravh (r.a), Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından birinden naklediyor: Rasûlullah (s.a.v), bir seferinde sabah namazını kıldırıp orada Rûm sûresini okumuştu fakat karıştırdı. Namazı bitirince şöyle buyurdu: **"Bu insanlara ne oluyor ki bizimle beraber namaz kılıyorlar ve temizliğe güzelce riayet etmiyorlar. Bizim Kur'an okuyuşumuzu onlar karıştırıyorlar."** (Müslim, 15211)

42- SABAH NAMAZINDA ALTMIŞLA YÜZ AYET ARASI OKUMAK

939- Ebû Berze (r.a)'den rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v), sabah namazında altmış ile yüz ayet arasında okurdu." (Buhârî, Mevakît: 28; Müslim, Salat: 35)

43- SABAH NAMAZINDA KAF SÛRESİNİ OKUMAK

940- Ümmü Hişam binti Harise b. Numan (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Ben, Kâf sûresini Rasûlullah (s.a.v) 'in arkasında namaz kılarken öğrendim."** (Müslim, Cuma: 12; Ebû Davud, Salat: 350)

941- Ziyad b. İlaka (r.a)’dan şöyle demiştir: Amcamdan işittim şunları anlatmıştı: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte sabah namazını kıldım, birinci rekatta Kaf sûresini; onuncu ayetine kadar okudu dedi. Şu’be diyor ki: O rivâyet eden kimseye çarşıda kalabalık arasında rastladım Kaf sûresini okudu dedi. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 5; Müslim, Salat: 35)

44- SABAH NAMAZINDA TEKVÎR SÛRESİNİ OKUMAK

942- Amr b.Hureys (r.a) den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) den işittim sabah namazında tekvir sûresini okuyordu. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 5; Müslim, Salat: 35)

45- SABAH NAMAZINDA NAS VE FELAK SÛRELERİ DE OKUNUR MU?

943- Abdurrahman b. Cübeyr b. Nüfeyr (r.a), babasından naklederek şöyle dedi: Ukbe b. Amir Peygamber (s.a.v)’e: Nâs ve Felâk sûrelerinden sordu. Ukbe diyor ki: Rasûlullah (s.a.v), sabah namazında bize imam oldu ve bu iki sûre ile namaz kıldırdı. (Ebû Davud, Salat: 353; Darimi Fedailül Kur’an: 25)

46- NAS VE FELAK SÛRELERİNİN DEĞERİ VE KIYMETİ

944- Ukbe b. Amir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) İle beraberdim. O bineğindeydi ben ise elimi O’nun ayağı üzerine koyup dedim ki: “Ey Allah’ın Rasûlü! Bana, Hud ve Yusuf sûrelerini öğretir misin?” Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Allah katında, “Kul euzu birabbil felak” ve “Kul euzu birabbinnas” sûrelerinden daha değerli sûreler bulamazsın”** dedi. (Ebû Davud, Salat: 353; Darimi Fedailül Kur’an: 25)

945- Yine Ukbe b. Amir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Bana bu gece bir takım ayetler nazil olmuştur ki onların benzeri asla görülmemiştir. O ayetler nas ve felak sûreleridir.”** (Ebû Davud, Salat: 354; Dârimi, Fedailül Kur’an: 25)

47- SABAH NAMAZINDA CUMA SÛRESİ DE OKUNMUŞTUR

946- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, “Rasûlullah (s.a.v), sabah namazında Cum’a sûresini Elif lam mim tenzil (yani secde) sûresini ve Hel eta (yani İnsan = Dehr) sûresini okurdu.” (Dârimi, Fedailül Kur’an: 19; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 6)

947- İbn Abbas (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Cuma günü sabah namazında Elif lam mim tenzil, (yani Secde) sûresini ve Hel eta alel

insan (yani İnsan = Dehr) sûresini okurdu. (İbn Mâce, İkametüs Salat: 6; Dârimi, Fedailül Kur'an: 19)

48- KUR'ANDAKİ SECDELER VE SAD SÛRESİNDEKİ SECDE

948- İbn Abbas (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Sâd sûresinde secde etti ve buyurdu ki: **"Davud, tevbe etmek üzere secde etmişti. Biz de şükür olarak secde ederiz."** (Dârimi, Salat: 161; Ebû Davud, Salat: 332)

49- NECM SÛRESİNDE SECDE

949- Cafer b. Muttalib ebi Vedaa (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: "Rasûlullah (s.a.v), Mekke'de iken Necm sûresini okudu ve secde etti. Yanındakiler de secde ettiler. Sadece ben başımı kaldırdım ve secde etmedim." Ravi diyor ki: "Muttalib o zaman henüz Müslüman olmamıştı." (Müsned: 17219)

950- Abdullah (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Necm sûresini okudu ve secde etti. (Ebû Davud, Salat: 331; Dârimi, Salat: 180)

951- Ata b. Yesar (r.a)'dan rivâyete göre, bizzat kendisi Zeyd b. Sabit'e; imamla birlikte Cemaatin de okumasını sorunca, Zeyd şöyle cevap verdi: "Hiçbir şekilde imamla birlikte cemaatin okuması yoktur demiş ve şöyle demiştir: "Peygamber (s.a.v)'in huzurunda Zeyd, Necm sûresini okumuştu da, Rasûlullah (s.a.v) secde etmemişti." (Dârimi, Salat: 160)

50- İNŞİKAK SÛRESİNDE SECDE ETMEK

952- Ebû Seleme b. Abdurrahman (r.a)'dan rivâyete göre, Ebû Hureyre, cemaatle namaz kıldırırken İnşikak sûresini okudu da secde etti. Namazı bitirince onlara; Rasûlullah (s.a.v)'in bu sûrede secde yaptığını haber vermiştir. (Dârimi, Salat: 162; Ebû Davud, Salat: 331)

953- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), İnşikak sûresini okudu ve secde etti. (Dârimi, Salat: 162; Ebû Davud, Salat: 331)

954- Yine Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte İnşikâk ve Alak sûrelerini okuyunca secde etmiştik. (Ebû Davud, Salat: 331; Dârimi, Salat: 162)

955- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebû Bekir, Ömer ve onlardan daha hayırlı olan Rasûlullah (s.a.v); İnşikâk sûresinde

secde ederlerdi. (Ebû Davud, Salat: 331; Darimi, Salat: 162)

51- ALAK SÛRESİNDE SECDE

956- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebû Bekir, Ömer ve onlardan daha hayırlı olan Rasûlullah (s.a.v); İnşikâk ve Alak sûrelerinde secde ederlerdi. (Ebû Davud, Salat: 331; Darimi, Salat: 162)

957- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte İnşikâk sûresi ve Alak sûresinde secde etmiştim. (Ebû Davud, Salat: 331; Darimi, Salat: 162)

52- EBÛ HÜREYRE İNŞİKÂK SÛRESİNDE SECDE EDERDİ

958- Ebû Rafi (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebû Hureyre'nin arkasında yatsı namazını kıldım, İnşikâk sûresini okudu ve secde etti, namazı bitirince ben: "Ey Ebû Hureyre! Biz bu secdeyi yapmazdık" dedim. Ebû Hüreyre dedi ki: "Ebû'l Kasım, Rasûlullah (s.a.v) ve ben arkasında namaz kılarken secde etti. Ebû'l Kasım'a kavuşuncaya kadar bu sûrede secde etmeye devam edeceğim." (Ebû Davud, Salat: 331; Darimi, Salat: 162)

53- HER NAMAZDA MUTLAKA OKUMAK VARDIR

959- Ata (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebû Hüreyre (r.a) şöyle demiştir: "Her namazda mutlaka kıraat vardır. Rasûlullah (s.a.v)'in açıktan okuduğu namazları biz de açıktan okuyarak kıldırdık gizli okuduğu namazlarda da gizlice okuyarak size namaz kıldırdık." (Ebû Davud, Salat: 331; Darimi, Salat: 162)

960- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Her namazda okumak vardır; Rasûlullah (s.a.v)'in açıktan okuduklarında biz de açıktan okuduk gizli okuduklarında ise; biz de gizli olarak okuyup namaz kıldırdık. (Müslim, Salat: 11; Buhârî, Sıfatüs Salat: 23)

54- ÖĞLE NAMAZINDA NE OKUNUR?

961- Bera (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in arkasında öğle namazı kılardık; Lokmân ve Zâriyât sûrelerinden ayetler okuduğunu duyardık." (Müslim, Salat: 11; Buhârî, Sıfatü's Salat: 23)

962- Ebû Bekir b. Nadr (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz Taff'da Enes'in yanındaydık. Enes oradakilere; Öğle namazı kıldırdı, namazını bitirince şöyle dedi: "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte öğle namazını

kılmıştım. Bize ilk iki rekatta A'lâ ve Ğâşiye sûrelerini okumuştu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

55- ÖĞLE NAMAZININ İLK REKATINDA KIYÂMI UZATMAK

963- Ebû Said el Hudri (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Öğle namazına başlanırdı. Bir kimse Baki'ye kadar gider tuvalet ihtiyacını giderir abdest alır tekrar gelir; Rasûlullah (s.a.v), daha ilk rekatta olurdu ve rekatı uzatırdı." (İbn Mâce, İkametü's Salat: 7; Müslim, Salat: 34)

964- Abdullah b. Ebî Katade babasından naklediyor: "Rasûlullah (s.a.v) bize öğle namazını kıldırır ilk iki rekatında okuduğu ayetleri bazen duyardık. Öğle namazında ve sabah namazında ilk rekatları uzatırdı." (İbn Mâce, İkametü's Salat: 7; Müslim, Salat: 34)

56- ÖĞLE NAMAZINDA İMAMIN OKUDUKLARINI DUYURMASI

965- Abdullah b. ebî Katade (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Babam şöyle anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v), öğle ve ikindi namazlarından ilk iki rekatında Fatiha ile birlikte iki sûre okurdu ve okuduğu ayetleri bize işittirirdi ve ilk rekatı da uzatırdı. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 8; Müslim, Salat: 34)

57- ÖĞLE NAMAZININ İKİNCİ REKATINDA KIYAMI KISALTMAK

966- Abdullah b. ebi Katade babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v), öğle namazının ilk iki rekatında okur ve bazen okuduğunu bize duyururdu, ilk rekatı uzatır ikinci rekatı kısa tutardı. Sabah namazında da ilk rekatı uzatır ikinci rekatı biraz kısa tutardı. İkindi namazının ilk iki rekatında okuduklarını duyardık yine ilk rekatı uzatır ve ikinci rekatı kısa tutardı. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 34; Müslim, Salat: 34)

58- ÖĞLE NAMAZININ İLK İKİ REKATINDA KIRAAT

967- Abdullah b. ebi Katade (r.a), babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), öğle ve ikindi namazlarının ilk iki rekatlarında Fatiha sûresi ve iki sûre okurdu son iki rekatta ise Fatiha sûresini okur ve okuduğunu bize işittirirdi. İlk rekatı öğle namazında uzatırdı." (İbn Mâce, İkametü's Salat: 7; Müslim, Salat: 34)

59- İKİNDİ NAMAZININ İLK İKİ REKATINDA KIRAAT

968- Ebû Katade (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), öğle ve ikindi namazının ilk iki rekatlarında Fatiha ve ikişer sûre okur bazen okuduğunu bize işittirirdi. Öğle namazında ilk rekatı uzun tutar ikinci rekatı kısaltırdı sabah namazında da aynen (böyle) yapardı. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 34; Müslim, Salat: 34)

969- Câbir b. Semure (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), öğle ve ikindi namazlarında Bürûc, Tarık ve benzeri sûrelerden okurdu. (Dârimi, Salat: 63; Tirmizî, Salat: 229)

970- Yine Câbir b. Semure (r.a)’den rivâyete göre, “Peygamber (s.a.v) öğle namazında Leyl sûresini ikindi namazında da benzeri sûrelerden okur sabah namazında ise biraz daha uzun sûreleri tercih ederdi.” (Ebû Davud, Salat: 131; Müslim, Salat: 35)

60- KIYAM VE KIRAATI UZATMAMAK

971- Zeyd b. Eslem (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes’in yanına varmıştık. “Namazı kıldınız mı?” diye sordu. “Evet” dedik. O zaman Ey Cariye abdest suyu getir. Çünkü ben sizin imamınız gibi namazı Rasûlullah (s.a.v)’in namazına benzeyen birinin arkasında namaz kılmadım dedi.

Zeyd diyor ki: Ömer b. Abdullaziz’i (ki bizim imamımızdır) rükû’ ve secdeleri tam yapar kıyam ve kuudu fazla uzatmaz hafif yapardı. (Müslim, Salat: 28; Müsned: 12200)

972- Ebû Hüreyre (r.a) den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Falan kimse gibi namazı Rasûlullah (s.a.v)’in namazına benzeyen birinin arkasında namaz kılmadım.” Ravi Süleyman b. Yesar der ki: O adam öğle namazının ilk iki rekatını uzatır diğerlerini hafif tutardı, ikindi namazını da uzatmazdı. Akşam namazını da hafif tutar mufassal sûrelerin kısalarını okur, yatsı namazında ise mufassalların orta olanlarını okur, sabah namazında ise uzun mufassal sûrelerden okurdu. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 7)

61- AKŞAM NAMAZINDA OKUNABİLEN SÛRELER

973- Ebû Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Falan kimse gibi namazı, Rasûlullah (s.a.v)’in namazına benzeyen başka bir adamın arkasında namaz kılmadım. Ebû Hureyre’nin söylediği kimsenin arkasında namaz kıldık, öğle namazının ilk iki rekatını uzatıyor, diğer iki rekatı kısa kıldırıyordu. İkindi namazını ise kısa kıldırıyordu. Akşam namazında

mufassal sûrelerin kısalarından okuyordu. Yatsı namazında ise Duhâ ve benzeri sûrelerden okuyor, sabah namazında ise iki uzun sûre okuyordu. (İbn Mâce, İkametü'sSalat: 7)

62- AKŞAM NAMAZINDA OKUNAN SÛRELER

974- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ensar'dan bir adam yanında su taşıdığı iki devesiyle Muaz'ın yanına gitmişti. O esnada Muaz akşam namazını kıldırıyordu. Muaz, Bakara sûresini okumaya başlayınca adam kendi başına namazını kıldı ve gitti. "Rasûlullah (s.a.v) bunu duyunca: **"Ey Muaz fitne mi çıkarıyorsun? Ey Muaz fitne mi çıkarıyorsun?"** buyurdu ve: **"A'lâ sûresini Duhâ sûresini ve benzeri sûrelerden okusan olmaz mı?"** dedi. (Müslim, Salat: 36; İbn Mâce, İkametü's Salat: 10)

63- AKŞAM NAMAZINDA MÜRSELAT SÛRESİNİ OKUMAK

975- Ümmül Fadl binti Haris (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize evinde akşam namazını kıldırmıştı ve Mürselât sûresini okumuştu. Bundan sonra vefat edinceye kadar cemaate namaz kıldırmadı. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 9; Dârimi, Salat: 64)

976- İbn Abbas annesinden naklederek şöyle diyor: İbn Abbas'ın annesi, Rasûlullah (s.a.v)'in akşam namazında; Mürselat sûresini okuduğunu duymuştur. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 9; Dârimi, Salat: 64)

64- AKŞAM NAMAZINDA TUR SÛRESİNİ OKUMAK

977- Cübeyr b. Mut'ım (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)'in akşam namazında Tûr sûresini okuduğunu duydum. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 9; Dârimi, Salat: 64)

65- AKŞAM NAMAZINDA HÂMÎM (DUHÂN) SÛRESİNİ OKUMAK

978- Abdullah b. Utbe b. Mes'ud (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) akşam namazında; Hâmîm (Duhân) sûresini okumuştu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

66- AKŞAM NAMAZINDA ELİF LÂM MÎM SA'D SÛRESİNİ OKUMAK

979- Zeyd b. Sabit (r.a)'ten rivâyete göre, Bizzat kendisi Mervan'a şöyle demiştir: "Ey Ebû Abdülmelik! Akşam namazında İhlâs ve Kevser

sûrelerini okuyor musun?” Mervan: “Evet” dedi. Zeyd b. Sabit: “Allah’a yemin ederim ki, Rasûlullah (s.a.v)’in akşam namazında iki uzun sûreden biri olan Elif lâm mîm sâd sûresini okuduğunu bilirim.” (Buhârî, Sıfatı’s Salat: 17; Müslim, Salat: 34)

980- Mervan b. Hakem (r.a)’in bize haber verdiğine göre, Zeyd b. Sâbit şöyle demiştir: Akşam namazında hep kısa sûreler okuduğunu görüyorum. Ben, Rasûlullah (s.a.v)’in iki uzun sûreden birini okuduğunu bilirim dedi. Bende: “Ey Ebu Abdullah! İki uzun sûreden biri hangisidir?” dedim. “A’râf sûresidir” dedi. (Ebû Davud, Salat: 132; Buhârî, Sıfatı’s Salat: 17)

981- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir defa akşam namazında A’râf sûresini iki rekata bölüştürerek okumuştu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

67- AKŞAM NAMAZININ SÜNNETİNDE NE OKUNUR?

982- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in akşamdan sonraki iki rekat sünnette ve sabah namazından önceki sünnette Kâfirûn ve İhlâs sûrelerini okuduğunu yirmi defa bu kulaklarımla duydum.” (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 9; Ebû Davud, Salat: 133)

68- İHLÂS SÛRESİNİ NAMAZDA OKUMANIN DEĞER VE KIYMETİ

983- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), bir kimseyi bir müfrezenin başında komutan olarak göndermişti. O kimse her namazı kıldırdığında her okuyuşunun sonunda İhlâs sûresini de okuyordu. Müfreze geri dününce bu durumu Rasûlullah (s.a.v)’e aktardılar. Rasûlullah (s.a.v): **“Ona sorun bakalım niçin böyle yapıyormuş?”** buyurdu. O adama sordular, o da şöyle dedi: “O sûre Rahman olan Allah’ın sıfatlarını içerir. Bu yüzden onu her rekatta okumayı seviyorum” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Ona, Allah’ın kendisini sevdiğini haber verin”** buyurdu. (Tirmizî, Fedailül Kur’an: 12; Dârimi, Rikak: 42)

984- Zeyd b. Hattab (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebû Hureyre’den işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bir yolculuktan dönüyordum. O esnada bir kimsenin İhlâs sûresini okuduğunu duydu ve Rasûlullah (s.a.v): **“Vacip oldu”** buyurdu. “Ne vacip oldu” diye sordum. **“Cennet”** dedi. (Tirmizî, Fedailül Kur’an: 11)

985- Ebû Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Bir kimse, bir başkasının bütün gece İhlâs sûresini tekrar tekrar okuduğunu duyar, sabah olunca durumu Rasûlullah (s.a.v)'e aktarır. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurur: **"Canım kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki o sûre Kur'an'ın üçte biri gibidir."** (Buhârî, Fedailül Kur'an: 13; Ebû Davud, Salat: 353)

986- Ebû Eyyub (r.a)'tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İhlâs sûresi Kur'an'ın üçte birisi gibidir."** Ebû Abdurrahman: Bu hadisin senedinden daha uzun senedli bir hadis bilmiyorum. (Tirmizî, Fedailül Kur'an: 11; Dârimi, Fedilül: Kur'an: 24)

69- YATSI NAMASINDA HANGİ SÛRELER YETERLİDİR?

987- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Muaz gelip yatsı namazını kıldırdı ve namazı çok uzattı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Ey Muaz! Fitne mi çıkarmak istersin? Ey Muaz! Fitne mi çıkarmak istersin? A'lâ, Duha ve İnfitar sûreleri yeterli değil mi?"** buyurdu. (Müslim, Salat: 36; İbn Mâce, İkametü's Salat: 10)

70- YATSI NAMAZINDA DUHÂ SÛRESİ YETERLİDİR

988- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Muaz, kavmine yatsı namazını kıldırırdı ve namazı çok uzattı. Bunun üzerine içimizden biri cemaatten ayrılıp (namazını tek başına kıldı) bu durum Muaz'a haber verilince, o adam münafık olmuştur dedi. O adam Muaz'ın söylediğini duyunca Rasûlullah (s.a.v)'in huzuruna geldi Muaz'ın söylediğini aktardı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), Muaz'a: **"Fitne çıkarmak mı istiyorsun ey Muaz, cemaate imam olduğunda Duhâ, Leyl, A'lâ sûrelerini oku"** buyurdu. (Müslim, Salat: 36; İbn Mâce, İkametü's Salat: 10)

989- Abdullah b. Büreyde (r.a), babasından naklederek; Rasûlullah (s.a.v)'in yatsı namazında Duhâ ve benzeri sûreleri okuduğunu bize haber vermiştir. (Tirmizî, Salat: 230; Müsned: 21930)

71- YATSI NAMAZINDA TÎN SÛRESİNİ OKUMAK

990- Bera b. Âzib (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte yatsı namazını kılmıştım o namazda Tîn sûresini okumuştu. (Buhârî, Sıfatü's Salat: 20; İbn Mâce, İkametü's Salat: 10)

72- RASÛLULLAH (S.A.V), YOLCULUKTA YATSI NAMAZININ İLK REKATINDA NE OKUMUŞTU?

991- Bera b. Âzib (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) bir yolculukta yatsı namazının ilk rekatında Tîn sûresini okumuştu." (Buhârî, Sıfatı's Salat: 20; İbn Mâce, İkametü's Salat: 10)

73- DÖRT REKATLI NAMAZLARIN İLK İKİSİ BİRAZ UZATILIR

992- Câbir b. Semure (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Halife Ömer, Kufe valisi olan, Sa'd'e; İnsanlar senden hep şikayetçiler hatta kıldırdığın namazdan bile demişti: Sa'd şöyle cevap verdi: "İlk iki rekatları biraz uzatıyor, diğerleri kısa tutuyorum. Kıldırdığım namazların hiçbirinde Rasûlullah (s.a.v)'in namazından daha kısa kıldırmıyorum." Bunun üzerine Ömer: "O senin kendi Kanaatindir" dedi. (Buhârî, Sıfatı's Salat: 30; Müslim, Salat: 34)

993- Câbir b. Semure (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Küfelilerden bir gurup Sa'd hakkında Ömer'e şikayette bulundular ve; Namazı bile doğru dürüst kıldırmıyor dediler. Sa'd ise: "Ben onlara Rasûlullah (s.a.v)'in kıldırdığı gibi namaz kıldırıyorum ve namazdan hiçbir şeyi eksik etmiyorum, ilk iki rekatlarda kıyamı uzatıyor son iki rekatta ise kısa kesiyorum" dedi. Bunun üzerine Ömer: "Bu senin kanaatindir" dedi. (Buhârî, Sıfatı's Salat: 30; Müslim, Salat: 34)

74- BİR REKATTE İKİ SÛRE OKUNUR MU?

994- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Birbirine benzer öyle sûreler bilirim ki Rasûlullah (s.a.v), on rekatta yirmi sûreyi okurdu. Daha sonra Abdullah, Alkame'nin elinden tutup içeri girdi. Sonra Alkame içeriden çıkıp yanımıza gelince ona sorduk, o da o sûrelerin isimlerini haber verdi. (Ebû Davud, Salat: 134; Müslim, Salatü'l: Müsafirin: 49)

995- Amr b. Mürre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebû Vail'den işittim şöyle diyordu: Abdullah'ın yanında bir adam anlattı: Bir rekatta bir mufassal sûre okumuştum ta Abdullah: Şiiri nasıl hızlıca okuyorsan sûreleri de öylece oku. Zira uzunlukta birbirine benzeyen öyle sûreler bilirim ki; Rasûlullah (s.a.v) onların arasını açmazdı dedi ve Mufassallardan her rekatta ikişer tane okunan yirmi sûreyi söyledi. (Buhârî, Sıfatı's Salat: 26; Müslim, Salatül Müsafirin: 49)

996- Abdullah (r.a)'dan rivâyete göre; onun yanına bir adam gelerek şöyle dedi: "Bu gece bir rekatta mufassal bir sûre okudum." Bunun üzerine Abdullah: "Şiir okur gibi daha hızlıca oku. Çünkü; Rasûlullah (s.a.v), Mufassallardan Hamim ile başlayan ve birbirine benzeyen yirmi sûre okurdu." (Buhârî, Sıfatü's Salat: 26; Müslim, Salatül Müsafirin: 49)

75- SÛRENİN TAMAMINI DEĞİL BİR KISMINI OKUMAK

997- Abdullah b. Saib (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Mekke fethi günü Rasûlullah (s.a.v) ile beraberdim. Rasûlullah (s.a.v), Kâbe'nin önüne namaza durdu, ayakkabılarını çıkararak sol tarafına koydu. Mü'minun sûresinden okumaya başladı. Musa ve İsa'nın zikredildiği ayetlere gelince kendisini hıçkırık tuttu ve rükû'a vardı. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 205; Müsned: 14845)

76- AZÂB ÂYETİ GELİNCE ALLAH'A SIĞINMAK MI GEREKİR?

998- Huzeyfe (r.a)'den rivâyete göre, kendisi bir gece Rasûlullah (s.a.v)'in yanında namaz kıldı. Rasûlullah (s.a.v) azâb âyeti gelince; duraklayıp Allah'a sığınır, Rahmet ayeti gelince de yine duraklar ve dua ederdi. Rükû'da, sübhane Rabbiyel azım secdelerde ise sübhane Rabbiyel a'la derdi. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 179; Ebû Davud, Salat: 151)

77- RAHMET ÂYETİ GEÇİNCE ALLAH'TAN İSTEMEK

999- Huzeyfe (r.a)'den rivâyete göre, "Peygamber (s.a.v), bir rekatte Bakara, Âl-i İmran ve Nisâ sûrelerini okudu. Rahmet ayetini okuyunca, Allah'tan rahmet diliyor azâb ayeti gelince de Allah'a sığınıyordu." (Ebû Davud, Salat: 131; Müslim, Salatül Müsafirin: 27)

78- TÜM NAMAZDA TEK AYET TEKRARLANIR MI?

1000- Cesre binti Decace (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebû Zer'den şöyle söylediğini işittim: Rasûlullah (s.a.v), bir gece namaza kalktı sabah oluncaya kadar tüm namazında bir ayeti tekrarladı durdu. O ayet Mâide 118. ayeti idi. **"Eğer sen onlara azâb edersen onlar senin kullarındır şayet onları affedersen sen güçlülerin en güçlüsüsün ve yaptığın her şeyi yerli yerince yapansın."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 179)

79- …NAMAZDA SESİNİ PEK YÜKSELTME SESİNİ PEK DE KISMA (İSRA 110) AYETİNİN TEFSİRİ

1001- İbn Abbas (r.a), Allah'ın bu sözü hakkında şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'e bu ayet nazil olduğu zamanda Rasûlullah (s.a.v), Mekke'de davetini gizli yürütüyordu. Fakat ashabına namaz kıldırdığında Kur'an okurken sesini yükseltiyordu. (İbn Menî, Kur'an'ı sesli okuyordu diyor) Müşrikler Rasûlullah (s.a.v)'in sesini duyunca Kur'an'a, Kur'an'ı indirene, ve o Kur'an'la gönderilen Peygambere küfrediyorlardı. Bunun üzerine Allah; Peygamberine: **"Namazı da sesini fazla yükseltme, yani yüksek sesle okuma, müşrikler duyarlar da Kur'ana küfrederler. Kur'an okuyuşunu ashabından da gizleme onlar da duyamazlar bunun ikisi arası bir yol tut"** buyurdu. (Tirmizî, Tefsirül Kur'an: 18)

1002- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Kur'an okurken sesini yükseltiyordu. Müşrikler de bunu işitince Kur'an'a ve Peygamber (s.a.v)'e küfrediyorlardı. Bu sebeple Rasûlullah (s.a.v) Kur'an okurken sesini kısıyordu bu yüzden de ashabı duyamıyordu. Bundan dolayı Allah, İsra sûresi 110. ayetini indirdi. (Tirmizî, Tefsirül Kur'an: 18; Buhârî, Tefsir: 194)

80- KUR'AN OKURKEN SESİ YÜKSELTMEK

1003- Ümmü Hani (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben evimde olduğum halde Rasûlullah (s.a.v)'in Kur'an okuyuşunu işitebiliyordum. (Buhârî, Tefsir: 194; İbn Mâce, İkametü's Salat: 179)

81- KUR'AN OKUMADA SESİ UZATMAK

1004- Katade (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes'e Rasûlullah (s.a.v)'in Kur'an'ı nasıl okuduğunu sordum şöyle dedi: "Sesini uzatarak okurdu." (İbn Mâce, İkametü's Salat: 179; Buhârî, Fedailül Kur'an: 29)

82- KUR'AN'I SESLERİNİZLE GÜZELLEŞTİRİNİZ

1005- Bera (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kur'an'ı seslerinizle güzelleştiriniz."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 176; Dârimi, Fedail-ül Kur'an: 34)

1006- Bera b. Âzib (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kur'an'ı seslerinizle güzelleştiriniz."** İbn Avsece diyor ki: Bu; "seslerinizle güzelleştirin" hadisini ben unutmuştum Dahhak b. Muzahim bana hatırlattı. (Dârimi, Fedailül Kur'an: 34; İbn Mâce, İkametü's Salat: 176)

1007- Ebû Hüreyre (r.a), Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu işitmiştir: **"Allah güzel sesli bir peygambere Kur'an'ı açıkça okuduğuna karşılık verdiği sevabı veya izni hiçbir şeyde vermemiştir."** (Müslim, Salatül: Müsafirin: 34)

1008- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah, Kur'an'ı güzelce okuyan bir peygambere verdiği sevap veya izin kadar hiçbir kimseye iyilikte bulunmamıştır."** (Müslim, Salatül Müsafirin: 34; Ebû Davud, Salat: 355)

1009- Ebû Hüreyre (r.a)'den aktarıldığına göre, Rasûlullah (s.a.v); Ebû Musa'nın Kur'an okuyuşunu dinledi ve şöyle buyurdu: **" Ey Ebû Musa! Sana; Davud peygambere verilen nağmelerden bir nağme, güzel ses verilmiştir."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 176; Müsned: 9430)

1010- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Ebû Musa'nın okuyuşunu duyunca; **"Şüphesiz Davud peygambere verilen güzel sesten sana da verilmiştir"** buyurdu. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 176; Dârimi, Fedailül Kur'an: 34)

1011- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Ebû Musa'nın okuyuşunu duyunca; **"Şüphesiz Davud peygambere verilen güzel sesten sana da verilmiştir"** buyurdu. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 176; Dârimi, Fedailül Kur'an: 34)

1012- Ya'la b. Memlek (r.a)'ten rivâyete göre, Ya'la, Ümmü Seleme'ye Rasûlullah (s.a.v)'in namazından ve Kur'an okuyuşundan sormuştu da o da şöyle demişti: "Sizin kıldığınız namazla O'nunki arasında öyle fark var ki…" Sonra Rasûlullah (s.a.v)'in okuyuşunun açık açık ve harf harf olduğunu anlattı. (Tirmizî, Fedailül Kur'an: 19; Ebû Davud, Salat: 355)

83- RASÛLULLAH (S.A.V)'İN NAMAZI NASILDI?

1013- Ebû Seleme b. Abdurrahman (r.a)'dan rivâyete göre, Mervan, Ebû Hureyre'yi Medine'de kendi yerine vekil bırakmıştı. Ebû Hüreyre farz namazı kıldırırken tekbir alarak namaza başlar sonra rükû'a giderken yine tekbir alır rükû'dan başını kaldırırken **"Semiallahü limen hamideh Rabbena lekel hamd"** derdi sonra tekbir alarak secdeye gider sonra iki secdeyi de tekbir alarak yapar, (teşehhüde) oturduktan sonra kalkarken yine tekbir alırdı. Namazını bitirinceye kadar hep böyle yapardı. Namazını bitirip selâm verince cemaate dönerek şöyle derdi: "Canım Kudret elinde

olan Allah'a yemin ederim ki aranızda namazı Rasûlullah (s.a.v)'e en çok benzeyeniniz benim." (Tirmizî, Salat: 227; Dârimi, Salat: 92)

84- RÜKÛ'A GİDERKEN ELLERİ KULAK MEMESİNE KADAR KALDIRMAK

1014- Malik b. Huveyris (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'i namaz için tekbir aldığında, rükû' edeceğinde, başını rükû'dan kaldırdığında, ellerini kulak memelerine değecek kadar kaldırdığını gördüm. (Dârimi, Salat: 41; Ebû Davud, Salat: 116)

85- RÜKÛ'A GİDERKEN ELLERİ OMUZ HİZASINA KADAR KALDIRMAK

1015- Sâlim (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)'i gördüm, namaza başlarken, rükû' ederken, rükû'dan başını kaldırırken, ellerini omuzları hizasına kaldırırdı. (Ebû Davud, Salat: 116; Dârimi, Salat: 71)

86- TEKBİRLER ANINDA ELLER KALDIRILMASA DA OLUR MU?

1016- Abdullah (r.a)'tan rivâyet edildiğine göre, şöyle demiştir: "Size Rasûlullah (s.a.v)'in nasıl namaz kıldığını haber vereyim mi?" dedi ve kalktı sadece namaza başlarken ellerini kaldırdı ve bir daha kaldırmaksızın (tekbirleri aldı). (Tirmizî, Salat: 191; Ebû Davud, Salat: 119)

87- RÜKÛ'DAN KALKARKEN VE İKİ SECDE ARASINDA DOĞRULMAK

1017- Ebû Mes'ud (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: Rükû' ve secdeler arasında doğrulmayan, dimdik durmayan kimsenin namazı tamam olmaz. (Ebû Davud, Salat: 148; Tirmizî, Salat: 196)

88- RÜKÛ' VE SECDELER NASIL YAPILMALI?

1018- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Rükû' ve secdeleri** (benden gördüğünüz gibi) **düzgünce yapınız, secde esnasında kollarınızı köpek gibi yere yaymayınız."** (Tirmizî, Salat: 207; Müslim, Salat: 46)

12- TATBÎK (ELLERİ BİRBİRİNE YAPIŞTIRIP İKİ DİZ ARASINA KOYMAK)

1- ELLERİ BİR BİRİNE YAPIŞTIRIP İKİ DİZ ARASINA KOYMAK

1019- Alkame ve Esved (r.anhüma)'dan nakledildiğine göre, ikisi Abdullah'ın evinde birlikte idiler. Abdullah: "Onlar namaz kıldılar mı?" diye sordu. Biz de: "Evet" dedik. Abdullah onlara imam oldu, ikisinin arasına durdu, ezan ve kametsiz olarak namaz kıldırdı sonra da: Üç kişi olduğunda böyle yapın üçten fazla olduğunuzda sizden biriniz imam olsun ve ellerini uyluklarının üzerine koysun. Sanki ben, Rasûlullah (s.a.v)'in parmaklarını bitiştirip dizlerinin üzerine koyduğunu görür gibiyim. (Dârimi, Salat: 68; Ebû Davud, Salat: 150)

1020- Yine Esved ve Alkame (r.anhüma)'den rivâyete göre, şöyle demişlerdir: Abdullah b. Mes'ud ile beraber onun evinde namaz kılmıştık, aramıza durdu, biz ellerimizi dizlerimiz üzerine koyunca, onları indirdi ve ellerimizi birbirine bitiştirip dizlerimiz arasına koydu ve şöyle dedi: "Rasûlullah (s.a.v)'i böyle yaparken gördüm." (Dârimi, Salat: 68; Ebû Davud, Salat: 150)

1021- Abdullah b. Mes'ud (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize namazı şöyle öğretti; Kalkıp tekbir aldı, rükû'a varacağında ellerini birleştirip iki dizi arasına koydu ve rükû' yaptı. Bu hadîse Sa'd'a ulaşınca şöyle dedi: Kardeşim doğru yapmıştır. Biz böyle yapardık sonra rükû'da dizleri tutmakla emrolunduk. (Dârimi, Salat: 68; Ebû Davud, Salat: 150)

1022- Mus'ab b. Sa'd (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Babamın yanında namaz kıldım ve rükû'da ellerimi dizlerimin arasına koymuştum. Babam bana ellerini dizlerinin üzerine koy dedi. Bir başka sefer yine aynen yapmıştım da elime vurarak şöyle dedi: "Böyle yapmak bize yasaklandı, ellerimizi dizler üzerine koymakla emrolunduk." (Dârimi, Salat: 68; Ebû Davud, Salat: 150)

1023- Yine Mus'ab b. Sa'd (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Namaz kılıp rükû'da ellerimi iki dizimin arasına koymuştum da babam

bana şöyle dedi: “Bu yaptığın şekilde önceden yapardık sonra ellerimizi dizlerimiz üzerine koymakla emrolunduk.” (Dârimi, Salat: 68; Ebû Davud, Salat: 150)

2- RÜKÛ’DA ELLERLE DİZLERİ TUTMAK

1024- Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rükû’da elleri dizler üzerine koymak sünnet olmuştur, o halde sizler de rükû’da ellerinizi dizlerinize koyunuz.” (Tirmizî, Salat: 192)

1025- Ebû Abdurrahman es Sulemi (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer şöyle demiştir: “Sünnet olan rükû’da elleri dizler üzerine yapıştırmaktır.” (Tirmizî, Salat: 192)

3- RÜKÛ’DA AVUÇLARIN YERİ

1026- Sâlim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ebû Mes’ud (r.a)’a geldik ve Rasûlullah (s.a.v)’in namazından bahset dedik. Ebû Mes’ud aramız da kalkıp tekbir aldı, rükû’a vardığında avuçlarını dizleri üzerine koydu, parmaklarını da aşağıya doğru uzattı, dirseklerini de yanlarından açtı ve her organı yerli yerince durmuş oldu sonra, “Semiallahü limen hamideh” dedi ve tüm organları yerli yerinde olarak dimdik doğruldu…” (Ebû Davud, Salat: 150; Dârimi, Salat: 69)

4- RÜKÛ’DA PARMAKLARIN YERİ

1027- Ukbe b. Amir (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Size Rasûlullah (s.a.v)’in namazı gibi bir namaz kıldırayım mı?” dedi. Biz de: “Evet” dedik. Kalktı namaza başladı, rükû’a vardığın da avuçlarını dizlerine dayadı, parmaklarını da aşağıya doğru koydu, koltuk altlarını açtı her organı yerli yerince oldu yani dümdüz durumda oldu sonra başını kaldırdı, dimdik oluncaya kadar doğruldu sonra secdeye varıp koltuklarını açtı, tüm organları secde vaziyetini aldı sonra doğruldu ve dimdik durdu sonra tekrar secdeye vardı, tüm organları secde vaziyeti almış oldu. Bunları dört rekatın hepsinde yaptı ve şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v)’i böyle namaz kılarken ve bize de böyle namaz kıldırırken gördüm.” (Ebû Davud, Salat: 150; Dârimi, Salat: 69)

5- RÜKÛ’DA KOLLARI AÇMAK

1028- Sâlim el Berrad (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebû Mes’ud şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v)’in nasıl namaz kıldığını size göstereyim mi?” Biz de: “Evet” dedik. Kalkıp tekbir aldı, rükû’a varınca koltuklarını açtı ve her organı rükû’ vaziyeti aldı sonra başını rükû’dan

kaldırdı ve böylece dört rekat kıldı ve: "Rasûlullah (s.a.v)'in bu şekilde namaz kıldığını gördüm" dedi. (Dârimi, Salat: 69; Tirmizî, Salat: 193)

6- RÜKÛ'DA DÜZGÜN BİR ŞEKİLDE DURMAK

1029- Ebû Humeyd es Saidi (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), rükû'a vardığında düzgün bir şekilde dururdu, başını ne kaldırır ne de eğerdi, ellerini de dizleri üzerine koyardı." (Dârimi, Salat: 69; Tirmizî, Salat: 193)

7- RÜKÛ'DA KUR'AN OKUMAK YASAKTIR

1030- Ali (r.a)'dan rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v), ipekli ve ipek karışımlı elbise giymeyi, altın yüzük kullanmayı, rükû'da iken Kur'an okumayı yasakladı." (Tirmizî, Libas: 13; Ebû Davud, Libas: 11)

1031- Yine Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v), altın yüzük kullanmayı, rükû'da iken Kur'an okumayı ve ipek karışımlı kumaşlar kullanmayı yasakladı." (Tirmizî, Libas: 13; Ebû Davud, Libas: 11)

1032- Yine Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Peygamber (s.a.v), altın yüzük kullanmayı, her türlü ipek karışımlı ince ve kalın kumaşlardan elbise giymeyi ve rükû'da Kur'an okumaktan beni (sizi demiyorum) yasakladı." (Tirmizî, Libas: 13; Ebû Davud, Libas: 11)

1033- Ali (r.a), Rasûlullah (s.a.v)'den şöyle işitmiştir: "Rasûlullah (s.a.v) beni altın yüzük kullanmaktan ve her çeşit ipek karışımlı ince, kalın elbise giymekten ve rükû'da iken Kur'an okumaktan yasakladı." (Tirmizî, Libas: 13; Ebû Davud, Libas: 11)

1034- Yine Ali (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Beni; ince ve kalın ipekli elbise ve ipek karışımlı elbise giymekten, altın yüzük kullanmaktan ve rükû' anında Kur'an okumaktan yasakladı. (Tirmizî, Libas: 13; Ebû Davud, Libas: 11)

8- RÜKÛ'DA "SÜBHANE RABBİYEL AZİM" DEMEK

1035- İbn Abbas (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v) vefatına yakın günlerden bir gün odalarındaki perdeyi kaldırdı. Müslümanlar Ebû Bekir'in arkasında saf olmuşlardı, cemaate hitaben şöyle buyurdu: **"Ey İnsanlar! Peygamberlik müjdelerinden sadece salih rüya kalıyor** (başka bir şey kalmıyor) **ki onu Müslümanlar görür veya onlara gösterilir.** Sonra şöyle devam etti: **"İyi dinleyin, dikkat edin rükû' ve**

secdede Kur'an okumak bana yasaklandı rükû' ettiğinizde Rabbinizin büyük ve ulu olduğunu söyleyiniz (yani Sübhane Rabbiyel azim deyiniz) **secde de ise bol bol dua etmeye gayret ediniz çünkü secde hali duaların kabul göreceği bir yerdir."** (Ebû Davud, Salat: 152; Dârimi, Salat: 69)

9- RÜKÛ'DA YAPILAN DUA ÇOĞUNLUKLA HANGİSİDİR?

1036- Huzeyfe (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte namaz kıldım. Rasûlullah (s.a.v) rükû'a vardı ve rükû'da: **"Sübhane Rabbiyel azım"** dedi. Secde de ise **"Sübhane rabbiyel a'la"** diyordu. (Ebû Davud, Salat: 152; Dârimi, Salat: 69)

10- RÜKÛ'DA YAPILAN BAŞKA BİR DUA

1037- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) çoğunlukla rükû' ve secdelerinde; **"Sübhaneke Rabbena ve bihamdike Allahümmağfirlî"** derdi. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 20; Ebû Davud, Salat: 152)

11- RÜKÛ'DA YAPILABİLEN DEĞİŞİK BİR DUA

1038- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), rükû' yaparken: **"Sübbuhun Kuddusun Rabbüna ve Rabbülmelaiketi verruh"** derdi. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 20; Ebû Davud, Salat: 152)

12- RÜKÛ'DA YAPILAN DEĞİŞİK BİR DUA

1039- Avf b. Malik (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Bir gece Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte gece namazı kılmaya kalktım, rükû'a vardığında Bakara sûresini okuyacak kadar bekliyor ve **"Sübhane zil ceberûti vel meleküti vel kibriyai vel azameti"** diyordu. (Ebû Davud, Salat: 152; Müslim, Salat: 42)

13- RÜKÛ'DA YAPILACAK DEĞİŞİK BİR DUA

1040- Ali b. ebi Talib (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), rükû' ettiğinde şöyle derdi: **"Allahümme leke reka'tü ve leke eslemtü ve bike amentü haşea leke semî ve besari ve ızami ve muhhi ve asabi."** (Ebû Davud, Salat: 152; Müslim, Salat: 20)

14- RÜKÛ'DA YAPILAN DEĞİŞİK BİR DUA

1041- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) rükû' ettiğinde şöyle derdi: **"Allahümme leke reka'tü ve bike amentü ve**

leke eslemtü ve aleyke tevekkeltü Ente Rabbi, haşea sem'i ve besari ve lahmi ve azmî ve asabî lillahi Rabbil alemin." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

1042- Muhammed b. Mesleme (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), nafile namaz kılarken rükû'a vardığında şöyle derdi: **"Allahümme leke reka'tü ve bike amentü ve leke eslemtü ve aleyke tevekkeltü Ente Rabbi, haşea sem'i ve besarî ve lahmî, ve demî ve muhhî ve asabî lillahi Rabbil alemîn."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

15- RASÛLULLAH (S.A.V) NAMAZ KILMAYI BİLMEYENE TARİF EDİŞİ

1043- Rıfaa b. Rafi (r.a) -ki Bedir savaşına katılan kimselerdendir- şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte mescidde idik. Derken bir adam geldi ve namaz kıldı. Rasûlullah (s.a.v) onu takip ediyordu fakat adam farkında değildi. Adam namazını bitirip Rasûlullah (s.a.v)'in yanına geldi ve selâm verdi. Rasûlullah (s.a.v) selâmını aldı ve **"Dön de namazını tekrar kıl çünkü sen namaz kılmış olmadın"** buyurdu. Ravi diyor ki: Bu iki defa mı? Üç defa mı? tekrar edildi bilmiyorum sonunda o adam: "Sana Kitab'ı indiren Allah'a yemin olsun ki tüm gayretimi sarf ettim ancak bu kadar kılabiliyorum. Bana doğrusunu öğret ve göster" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Namaz kılmak istediğin de abdest al, abdestini güzelce yap sonra kalk kıbleye dön sonra tekbir al sonra oku sonra rükû' et ve rahat oluncaya kadar dümdüz rükû'da dur sonra kalk dimdik oluncaya kadar dur. Sonra secde et ve bir süre secdede kal, bu şekilde yaparsan namazını kılmış olursun. Bunlardan birini noksan yaparsan namazı noksan kılmış olursun."** (Ebû Davud, Salat: 148; Tirmizî, Salat: 226)

16- RÜKÛ'U VE SECDELERİ TAM YAPMAK

1044- Katade (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes'ten işittim Peygamber (s.a.v)'den bahsediyordu ve şöyle dedi: **"Rükû' ve secdelerinizi tam yapın."** (Tirmizî, Salat: 208; Müslim, Salat: 38)

17- RÜKÛ'DAN KALKARKEN ELLERİ KALDIRMAK

1045- Alkame b. Vail babasından aktararak şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)'in arkasında namaz kıldım. Namaz başladığın da, rükû' ederken ve semiallahü limen hamideh derken ellerini şöyle kaldırdığını gördüm. (Kays

bunu söylerken elleriyle kulakları hizasını işaret ediyordu.) (Tirmizî, Salat: 190; Dârimi, Salat: 40)

18- RÜKÛ'DAN KALKARKEN ELLER KULAK HİZASINA KALKAR

1046- Malik b. Huveyris (r.a)'ten rivâyete göre, bizzat kendisi, "Rasûlullah (s.a.v)'i rükû' ettiğinde ve rükû'dan başını kaldırdığında ellerini kulakları hizasına kadar kaldırdığını görmüştür." (Dârimi, Salat: 41; Ebû Davud, Salat: 116)

19- RÜKÛ'DAN KALKARKEN ELLER OMUZ HİZASINA KADAR KALKAR

1047- Sâlim (r.a)'in babasından naklettiğine göre, "Rasûlullah (s.a.v), namaza başlarken ellerini omuz hizasına kadar kaldırırdı, başını rükû'dan kaldırdığında yine aynı şekilde ellerini omuz hizasına kadar kaldırırdı. "Semiallahü limen hamideh" dediğinde; Rabbena lekel hamd derdi. İki secde arasında ellerini kaldırmazdı." (Dârimi, Salat: 71; Ebû Davud, Salat: 116)

20- ELLER SADECE NAMAZA BAŞLARKEN KALKAR

1048- Abdullah b. Mes'ud (r.a) tan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Size Rasûlullah (s.a.v)'in kıldığı namaz gibi namaz kıldırayım mı?" dedi sonra namaz kıldı ve ellerini sadece ilk tekbir alırken kaldırdı. (Tirmizî, Salat: 191; Ebû Davud, Salat: 119)

21- RÜKÛ'DAN KALKARKEN NE SÖYLEMELİ?

1049- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v) namaza başladığında ellerini omuz hizasına kadar kaldırırdı, rükû'a gitmek için tekbir aldığında ve rükû'dan başını kaldırdığında, aynı şekilde ellerini kaldırırdı ve sonra "Semiallahü limen hamideh, Rabbena ve lekel hamd" derdi secdelerde ise elini kaldırmazdı." (İbn Mâce, İkametü's Salat: 15; Dârimi, Salat: 71)

1050- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), rükû'dan başını kaldırdığında: **"Allahümme Rabbena ve lekel hamd"** derdi. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 15; Dârimi, Salat: 71)

22- İMAMA UYAN KİMSE NE YAPMASI GEREKİR?

1051- Enes (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir defa attan sağ yanı üzerine düşmüştü. Ashabı hasta ziyareti için geldiler, o arada da

namaz vakti gelmişti. Rasûlullah (s.a.v), namazını bitirince şöyle buyurdu: **"İmam kendisine uyulan kimsedir. İmam rükû' ettiğinde sizde rükû' ediniz, rükû'dan başını kaldırınca sizde kaldırınız, imam "Semiallahü limen hamideh" deyince sizler "Rabbena ve lekel hamd" deyiniz."** (Dârimi, Salat: 44; Buhârî, Ezan: 51)

1052- Rifaa b. Rafi (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gün Rasûlullah (s.a.v)'in arkasında namaz kılıyorduk. Rükû'dan başını kaldırdığında **"Semiallahü limen hamideh"** dedi. Ardından namaz kılanlardan biri ise: **"Rabbena ve lekel hamdü hamden kesîran tayyıben mübareken fîh"** dedi. Rasûlullah (s.a.v) namazı bitirince: **"Az önce şu sözü söyleyen kimdi?"** diye sordu. Bir adam da: "Benim Ey Allah'ın Rasûlü" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Vallahi otuzdan fazla melek gördüm, bu sözü hangimiz önce yazacak diye yarış ediyorlardı"** buyurdu. (Dârimi, Salat: 44; Ebû Davud, Salat: 171)

23- RÜKÛ'DAN KALKARKEN RABBENA VE LEKEL HAMD DEMEK

1053- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İmam "Semiallahü limen hamideh" dediğinde sizler "Rabbena ve lekel hamd" deyiniz. Kimin bu söylediği duası meleklerin duasına denk gelirse gecmiş günahları affedilir."** (Dârimi, Salat: 44; Buhârî, Ezan: 51)

1054- Ebû Musa (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize bir hutbe verdi. Gideceğimiz yolu ve nasıl namaz kılacağımızı açıkladı ve şöyle buyurdu: **"Namaz kılacağınızda saflarınızı düzgün tutunuz. Sonra biriniz imam olsun; imam tekbir aldığında siz de tekbir alın. İmam "Ğayrilmağzûbi aleyhim ve leddâllin" deyince, "Amîn deyin ki Allah dualarınızı kabul etsin. İmam tekbir alıp rükû'a vardığında sizde tekbir alıp rükû' edin. İmam sizden önce rükû' eder ve sizden önce rükû'dan başını kaldırır."** Peygamber (s.a.v): **"Ötekilerdede durum aynısıdır yani imam cemaatten önce davranır"** buyurdu. "**İmam "Semiallahü limen hamideh" deyince sizler "Allahümme Rabbena ve lekel hamd" deyin ki Allah bu duanızı işitir ve kabul eder. Çünkü Allah Peygamberinin diliyle "Semiallahü limen hamideh" buyuruyor. İmam tekbir alıp secde ettiğinde sizde tekbir alıp secde edin, imam sizden önce secdeye varır ve sizden önce secdeden**

kalkar.” Peygamber (s.a.v): **“Namazdaki diğer hareketlerde de durum aynıdır”** buyurdu. **İmam oturduğunda sizlerin ilk okuyacağı dua Ettehıyyatü duası olsun bu yedi cümleden ibaret olup namazın oturuşunda okunur.”** (Buhârî, Ezan: 51; Ebû Davud, Salat: 171)

24- RÜKÛ’DAN SONRA VE İKİ SECDE ARASINDAKİ SÜRE

1055- Bera b. Âzib (r.a)’ten rivâyete göre: “Rasûlullah (s.a.v)’in rükû’ ile rükû’dan başını kaldırması; secdeleri ve iki secde arasındaki süre birbirine yakındı.” (Ebû Davud, Salat: 147; Buhârî, Ezan: 51)

25- RÜKÛ’DAN SONRAKİ KIYAMDA YAPILACAK DUA

1056- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) rükû’dan doğrulunca; **“Semiallahü limen hamideh”** dedikten sonra şöyle derdi: **“Allahümme lekel hamdü mil’es semâvâti ve mil el ardı ve mil’e mâ şi’te min şey’in ba’dü.”** (Müslim, Salat: 40; Müsned: 2314)

1057- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), rükû’dan sonra secde etmek üzere iken yani rükû’ ile secde arasında şöyle dua ederdi: **“Allahümme Rabbenâ ve lekel hamd mil’essemâvâti ve mil’el ardı ve mil’e ma şi’te min şey’in ba’dü.”** (Müslim, Salat: 40; Müsned: 2314)

1058- Ebû Said (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), rükû’dan doğrulup **“Semiallahü limen hamideh,” “Rabbena lekel hamd”** dedikten sonra şöyle dua ederdi: **“Mil’es semâvâti ve mil’el ardı ve mil’e mâ şi’te min şey’in ba’dü ehle’s Senâi vel mecdi hayru mâ kale’l abdu ve küllünâ leke abdün, lâ mânia limâa’tayte velâ yenfeu ze’l ceddi minke’l ceddü.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 18; Müslim, Salat: 40)

1059- Huzeyfe (r.a)’den rivâyete göre, bizzat kendisi Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte namaz kılmıştı. Rasûlullah (s.a.v)’in tekbir alıp namaza başladığında şu duayı yaptığını işitti: **“Allahü ekber ze’l Ceberûli ve’l melekûti, vel kibriyâi vel azameti.”** Rükû’a vardığında ise: **“Sübhane Rabbiyel azîm”** derdi. Rükû’dan başını kaldırdığında ise: **“Li rabbil hamdü, lirabbil hamdü”** derdi. Secdelerinde ise: **“Sübhane Rabbiyel a’la”** derdi. İki secde arasında ise: **“Rabbi’ğ-firli”** derdi. Kıyamı, rükû’u, rükû’dan başını kaldırışı, secdeleri ve iki secde arasındaki duruşları birbirine yakındı. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 20; Müslim, Salat: 40)

26- RÜKÛ’DAN SONRA MI KUNUT YAPILIR?

1060- Enes b. Malik (r.a)'den rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v), bir ay süreyle rükû'dan sonra Ri'l, zekvan, Useyye, isimli kabilelere Allah ve Rasûlüne isyan ettiklerinden dolayı beddua edip kunut yaptı." (Müslim, Mesacid: 54; Buhârî, Vitr: 7)

27- SABAH NAMAZINDA KUNUT NASIL YAPILIR?

1061- Enes b. Malik (r.a)'e sabah namazında Rasûlullah (s.a.v)'in kunut yapıp yapmadığı soruldu. "Evet" dedi. Rükû'dan önce mi sonra mı denildi? "Sonra" dedi. (Müslim, Mesacid: 54; İbn Mâce, İkametü's Salat: 120)

1062- İbn Sirin (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte sabah namazı kılanlardan bir kısmı bana şunları anlattı: "Rasûlullah (s.a.v) ikinci rekatta "Semiallahü limen hamideh" dedikten sonra bir süre dururdu." (Ebû Davud, Salat: 245)

1063- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) sabah namazının ikinci rekatında başını rükû'dan kaldırdığında şöyle derdi: **"Allah'ım Velid b. Velid'i, Seleme b. Hişam'ı, Ayyaş b. ebi Rebia'yı ve Mekke'de zayıf kalan mü'minleri kurtar. Ey Allah'ım Mudar kabilesine büyük darbe indir Yusuf Peygamber zamanındaki kıtlık yılları gibi kıtlık ver."** (Müslim, Mesacid: 54; İbn Mâce, İkametü's Salat: 120)

1064- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) namazında rükû'dan doğrulup; **"Semiallahü limen hamideh, Rabbena lekel hamd"** dedikten sonra ayakta iken secdeye varmadan şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Velid b. Velid'i, Seleme b. Hişam'ı, Ayyaş b. ebi Rabia'yı ve mü'minlerden zayıf ve aciz olanları kurtar. Allah'ım! Mudar kabilesini daha beter et. İçinde bulundukları şu yılları Yusuf Peygamber zamanındaki kıtlık yılları gibi yap…"** sonra tekbir alıp secdeye varırdı. Mudar kabilesinin o gün çölde oturanları Rasûlullah (s.a.v)'e karşı idiler. (Müslim, Mesacid: 54; İbn Mâce, İkametü's Salat: 120)

28- ÖĞLE NAMAZINDA KUNUT

1065- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Aranızda namazı Rasûlullah (s.a.v)'in namazına en yakın olanınız benim." Ebû Hüreyre öğle, yatsı ve sabah namazlarının son rekatlarında "Semiallahü limen hamideh" dedikten sonra mü'minlere dua eder kafirlere de lanet okurdu. (Müslim, Mesacid: 54; Buhârî, Vitir: 7)

29- AKŞAM NAMAZINDA KUNUT

1066- Bera b. Âzib (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) sabah ve akşam namazlarında kunut yapardı. (Müslim, Mesacid: 54; Buhârî, Vitir: 7)

30- KUNUT DUASINDA LANET OKUMAK

1067- Enes (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), bir ay boyunca namazlarında kunut yaptı. Şu’be diyor ki: Kunutunda bazı adamlara lanet okudu. Hişam’da der ki: Arap kabilelerinden bazı kabilelere beddua ederdi. Daha sonra, Rasûlullah (s.a.v); rükû’dan sonra bunu terk etti. Bu söz Hişam’a aittir. Şu’be, Katade ve Enes’ten naklederek diyor ki: Peygamber (s.a.v), bir ay müddetle kunut yaptı Ri’l, Zekvân ve lihyan kabilelerine lanet etti. (Müslim, Mesacid: 54; Buhârî, Vitir: 7)

31- KUNUTTA MÜNAFIKLARA DA LANET EDİLİR

1068- Sâlim (r.a)’in babası Rasûlullah (s.a.v)’i sabah namazının son rekatında rükû’dan başını kaldırınca şöyle dediğini duymuştur. Allah’ım falan ve filana lanet et diyerek münafıkların ismini saymıştır. Bunun üzerine Allah Âl-i İmrân sûresi 128. ayetini indirmiştir. (Buhârî, Vitir: 7; Tirmizî, Salat: 194)

32- KUNUT HER ZAMAN MI YAPILIR?

1069- Enes (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir ay süreyle arap kabilelerinden bir kısmına kunut yaparak lanet okudu sonra da bıraktı. (Buhârî, Vitir: 7; Müslim, Mesacid: 54)

1070- Ebû Malik el Eşcai babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)’in arkasında namaz kıldım, kunut yapmadı. Ebû Bekir’in arkasında kıldım o da kunut yapmadı. Ömer’in arkasında namaz kıldım oda kunut yapmadı. Ali’nin arkasında kıldım o da kunut yapmadı. Babam daha sonra bana: “Oğlum bu kunut bidattir” dedi. (Buhârî, Vitir: 7; Müslim, Mesacid: 54)

33- SECDE EDİLEN YERDEKİ ÇAKIL TAŞLARI SOĞUTULUR MU?

1071- Câbir b. Abdullah (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte öğle namazını kılıyorduk, elime çakıl taşlarından bir avuç alıp soğutuyor sonra diğer avucuma alıp secde edeceğim yere alnım yanmasın diye bırakıyordum. (Ebû Davud, Salat: 4; Müsned: 13982)

34- NAMAZDA HER HAREKETTE TEKBİR ALINIR

1072- Mutarrif (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ben ve İmran b. Husayn, Ali b. Ebi Talib’in arkasında namaz kıldık secde ettiğinde tekbir alıyor secdeden başını kaldırdığında yine tekbir alıyor, iki rekatttan sonra kalkarken yine tekbir alıyordu namazını bitirince İmran b. Husayn elimden tutarak dedi ki: Bu namaz kılışı bana Rasûlullah (s.a.v)‘in namazını hatırlattı.” (Ebû Davud, Salat: 140; Dârimi, Salat: 40)

1073- Abdullah b. Mes’ud (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) her eğiliş ve doğruluşta tekbir alır sonra sağına ve soluna selâm vererek namazdan çıkardı. Ebû Bekir ve Ömer de aynı şekilde yaparlardı.” (Dârimi, Salat: 40; Tirmizî, Salat: 187)

35- PEYGAMBER (S.A.V)’E BİAT ETMEK

1074- Hakim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)‘e son nefesime kadar İslâm’a bağlı kalacağıma veya her işimde hileye sapmayacağıma dair biat edip siyasi otoritesini kabul ettim.” (Müsned: 14773)

36- SECDE EDERKEN DE ELLER KULAK HİZASINA KALDIRILIR MI?

1075- Malik b. Huveyris (r.a)’den rivâyete göre, bizzat kendisi Peygamber (s.a.v)’i namaza başlarken, rükû’a giderken, rükû’dan başını kaldırırken, secde ederken, secdeden başını kaldırırken kulak hizasına kadar ellerini kaldırdığını görmüştür.” (Ebû Davud, Salat: 116; Dârimi, Salat: 41)

37- SECDE ESNASINDA ELLERİ KALDIRMAMAK

1076- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) namaza başlarken ellerini kaldırırdı, rükû’a giderken ve rükû’dan kalkarken yine ellerini kaldırırdı ellerini kaldırma işini secdeye giderken ve secdeden kalkarken yapmazdı.” (Ebû Davud, Salat: 116; Dârimi, Salat: 41)

38- SECDE EDERKEN İLK ÖNCE YERE HANGİ ORGAN DEĞECEK?

1077- Vail b. Hucr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’i secde ederken gördüm ellerinden önce dizlerini koyar, secdeden kalkarken de dizlerinden önce ellerini yerden kaldırırdı.” (Ebû Davud, Salat: 141; Dârimi, Salat: 41)

1078- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sizden biri namaz kılarken secdeye gidiyor da deve çöküşü gibi önce dizleri sonra da ellerini koyarak mı secde ediyor?"** (Böyle yapmasın) (Ebû Davud, Salat: 141; Dârimi, Salat: 41)

1079- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sizden biri secdeye vardığında ellerini dizlerinden önce yere koysun. Develerin çöküşü gibi yapmasın."** (Ebû Davud, Salat: 141; Dârimi, Salat: 41)

39- SECDEYE ELLERİ VE YÜZÜ KOYMAK

1080- İbn Ömer (r.a) merfu olarak şöyle demiştir: **"Yüzün secde ettiği gibi ellerde secde eder. Biriniz secde ettiğinde yüzünü ve ellerini de yere koysun, yüzünü kaldırdığında ellerini de kaldırsın."** (Ebû Davud, Salat: 155; Dârimi, Salat: 41)

40- KAÇ ORGAN ÜZERİNE SECDE YAPILIR?

1081- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Peygamber (s.a.v), yedi organı üzerine secde etmekle emrolundu. Ayrıca saçını ve elbisesini toplamamakla emrolundu." (Dârimi, Salat: 74; Ebû Davud, Salat: 155)

41- YEDİ ORGAN ÜZERİNE SECDE EDİLİR

1082- Abbas b. Abdulmuttalib (r.a) Rasûlullah (s.a.v)'i şöyle derken işitmiştir: **"Kul secde ettiğinde onun yedi organı birlikte secde eder. Yüzü, iki eli, iki dizi ve iki ayağı."** (Ebû Davud, Salat: 74; Tirmizî, Salat: 203)

42- ALIN ÜZERİNE SECDE ETMEK

1083- Ebû Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ramazan ayının yirmi birinci gecesinin sabah namazından çıkarken Rasûlullah (s.a.v)'in alnında ve burnunda (yağan yağmurdan dolayı çamur olan mescid zemininden) su ve çamur izlerini gözlerimle gördüm." (Buhârî, Sıfatı's Salat: 54; Ebû Davud, Salat: 166)

43- BURUN ÜZERİNE SECDE ETMEK

1084- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yedi organ üzerine secde etmekle emrolundum, ayrıca namaz içerisinde saçımı ve elbisemi düzeltmemekle de emrolundum. Bu yedi organ alın, burun, iki el, iki diz ve iki ayaktır."** (Buhârî, Sıfatı's Salat: 54; Ebû Davud, Salat: 166)

44- ELLER ÜZERİNE SECDE ETMEK

1085- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Yedi kemik** (organ) **üzerine secde etmekle emrolundum ki biri alındır,** (Rasûlullah (s.a.v) alnını gösterirken burnunu da işaret etti) **diğerleri iki el, iki diz ve iki ayak uçlarıdır.”** (Müslim, Salat: 44; Dârimi, Salat: 73)

45- DİZLER DE SECDE EDEN ORGANLARDANDIR

1086- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), yedi organ üzerine secde etmekle emrolunmuştu. Ayrıca saçı ve elbisesini namaz esnasında toplamamakla da emrolundu. Bu organlar eller, dizler ve ayaklardır. Süfyan diyor ki: İbn Tavus bize: “Elini alnına koydu sonra burnuna götürerek bu birinci organdır” dedi. Bu lafız Muhammed’e aittir. (Müslim, Salat: 44; Tirmizî, Salat: 203)

46- AYAKLAR DA SECDE EDEN ORGANLARDANDIR

1087- Abbas b. Abdulmuttalib (r.a), Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle dediğini işitmiştir: **“Kul secdeye vardığında onunla birlikte yedi organı da secde eder. Yüzü, elleri, dizleri ve ayakları.”** (Tirmizî, Salat: 203; Ebû Davud, Salat: 155)

47- SECDEDE AYAKLARI DİKMEK

1088- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Bir gece Rasûlullah (s.a.v)’i yatağında bulamadım araştırıp yanına vardım, ayaklarını dikmiş secde eder vaziyette şöyle diyordu: **“Allahümme inni eûzü bi rızâke min sahatike ve bi muafatike min ukubetike ve bike minke lâ uhsi senaen aleyke ente kemâ esneyke alâ nefsike = Allah’ım gazabından rızana; cezalandırmandan affına; senden Sana sığınıyorum. Seni hakkıyla övemem. Sen kendi kendini övdüğün gibisin.”** (Tirmizî, Dua: 73; Ebû Davud, Salat: 153)

48- SECDEDE AYAK PARMAKLARINI DİKMEK

1089- Ebû Humeyd es Saidi (r.a)’den rivâyete göre şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) secde etmek üzere iken yere eğildiğinde kollarını yana açarak koltuklarından uzak tutar ve ayak parmaklarını da dik tutardı.” (Buhârî, Sıfatı’s Salat: 49; Tirmizî, Salat: 206)

49- SECDEDE ELLERİN YERİ NERESİDİR?

1090- Vail b. Hucr (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Medine'ye geldim ve kendi kendime mutlaka Rasûlullah (s.a.v) namaz kılarken göreceğim dedim ve yanına vardım, tekbir alıp ellerini kaldırdığında baş parmaklarının kulaklarına yaklaştığını gördüm. Rükû' edeceğinde tekrar tekbir aldı ve ellerini kaldırdı. Sonra başını rükû'dan kaldırınca **"Semiallahü limen hamideh"** dedi sonra tekbir alıp secde yaptı, secdede iken elleri namaz için yöneldiği yöne doğru kulak hizasındaydı. (Tirmizî, Salat: 191; Dârimi, Salat: 40)

50- SECDEDE ELLER YAYILMAMALI

1091- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Biriniz namazda secde ederken köpeğin ayaklarını yayarak yatması gibi kollarını yaymasın."** (Dârimi, Salat: 75; Buhârî, Sıfatı's Salat: 60)

51- SECDENİN YAPILIŞ ŞEKLİ

1092- Ebû İshak (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bera b. Azib bize secdenin nasıl yapılacağını tarif etti; ellerini yere koydu, vücudunu kaldırdı ve şöyle dedi: "Rasûlullah (s.a.v) 'in böyle secde yaptığını gördüm." (Ebû Davud, Salat: 158; Tirmizî, Salat: 205)

1093- Bera b. Azib (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) namaz kılarken secdede kollarını açar karnını da içeri çekerdi. (Ebû Davud, Salat: 158; Tirmizî, Salat: 205)

1094- Malik b. Buhayne (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) namazında secde vaziyetinde iken koltuk altlarının beyazlığı görünecek şekilde kollarını açarlardı. (Buhârî, Sıfati's Salat: 49; Tirmizî, Salat: 205)

1095- Ebû Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'in yanında olsaydım koltuk altlarını görürdüm. Ebû Miclez dedi ki: Ebû Hüreyre sanki şöyle demek istemiştir: "O namazda iken" (Ebû Davud, Salat: 158)

1096- Abdullah b. Akram (r.a) babasından naklederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte namaz kıldım, secde ettiğinde koltuk altlarını gördüm." (Müslim, Salat: 46; Tirmizî, Salat: 204)

52- SECDEDE KOLLARI AÇMAK

1097- Meymune (r.anha)'dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) secde ettiğinde kollarını açardı, kollarının arasından küçük bir kuzu geçmek

isterse geçebilirdi. (Müslim, Salat: 46; Ebû Davud, Salat: 158)

53- SECDEYİ DÜZGÜN BİÇİMDE YAPMAK

1098- Katade (r.a) rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes'in, Rasûlullah (s.a.v)'den şöyle rivâyet ettiğini duydum şöyle buyurmuşlardı: **"Secdeyi benden gördüğünüz gibi düzgünce yapınız, biriniz secde ederken kollarını köpek gibi uzatıp yaymasın."** (Müslim, Salat: 45; Ebû Davud, Salat: 158)

54- SECDEDEN BELİ DOĞRULTMAK

1099- Ebû Mes'ud (r.a) tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Rükû' ve secdelerden sonra belini doğrultmayan kimsenin namazı geçerli değildir."** (Tirmizî, Salat: 207; İbn Mâce, İkametü's Salat: 16)

55- KARGA GAGALAMASI GİBİ SECDE ETMEK YASAKTIR

1100- Abdurrahman b. Şebl (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) üç şeyi yasakladı: **"Karganın yemi gagalaması gibi secde etmeyi, yırtıcı hayvanlar gibi secdede kolları uzatıp yaymayı, devenin ağılda yer edindiği gibi mescidde namaz kılmak için bir yer seçmeyi ve orada namaz kılmayı."** (Müslim, Salat: 46; Ebû Davud, Salat: 148)

56- SECDEDE SAÇLARI TOPLAMANIN YASAKLIĞI

1101- İbn Abbas (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yedi organ üzerine secde etmekle ve secdede saçımı ve elbisemi toplamamakla emrolundum."** (Müslim, Salat: 44; Müsned: 2752)

57- SAÇLARI TOPUZ YAPARAK NAMAZ KILINIR MI?

1102- Abdullah b. Abbas (r.a)'dan rivâyete göre, bizzat kendisi Abdullah b. Harisi saçlarını arka tarafına topuz yapmış olduğu halde namaz kılarken gördü ve kalkıp saçlarını çözmeye başladı. Haris namazını bitirince İbn Abbas'a dönerek; **"Benim başımdan, saçımdan sana ne?"** dedi. Bunun üzerine İbn Abbas dedi ki: Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu duydum: **"Saçlarını böyle yaparak namaz kılan kolları bağlı olarak namaz kılan gibidir."** (Müslim, Salat: 44; Tirmizî, Salat: 282)

58- SECDEDE ELBİSEYİ TOPLAMANIN YASAKLIĞI

1103- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Peygamber (s.a.v), yedi kemik (organ) üzerine secde etmekle ve namazda iken saçları ve elbiseyi toplamamakla emrolundu." (Tirmizî, Salat: 204; Müslim, Salat: 44)

59- ELBİSE ÜZERİNE SECDE ETMEK

1104- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz öğle sıcağında Rasûlullah (s.a.v)'in arkasında namaz kılarken sıcağın etkisinden korunmak için elbiselerimizin üzerine secde ederdik. (Ebû Davud, Salat: 94; Dârimi, Salat: 82)

60- SECDELERİ TAM YAPMAK

1105- Enes (r.a)'ten rivâyet edildiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "Rükû' ve secdelerinizi tam yapınız. Vallahi ben sizi rükû' ve secde ederken arkamdan da görüyorum." (Müslim, Salat: 38; Tirmizî, Salat: 206)

61- SECDEDE KUR'AN OKUMAK YASAKTIR

1106- Ali b. ebi Talib (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: "Sevdiğim, Rasûlullah (s.a.v); bana üç şeyi yasakladı: "(İnsanlara yasakladı demiyorum) Gümüş yüzük kullanmaktan, değişik karışım ve kalınlıktaki ipek elbiseler giymekten ve rükû' ve secde de Kur'an okumaktan." (Ebû Davud, Libas: 11; Tirmizî, Libas: 13)

1107- İbrahim b. Abdullah (r.a)'ın babası, Ali'den işittiğine göre şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), rükû' ve secde de Kur'an okumayı yasakladı." (Ebû Davud, Libas: 11; Tirmizî, Libas: 13)

62- SECDEDE FAZLACA DUA ETMEK

1108- Abdullah b. Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), ölüm hastalığında odasının perdesini açtı, mübarek başı sarılıydı üç defa: **"Allah'ım tebliğ ettim"** deyip sözünü şöyle sürdürdü: "**Peygamberlik müjdelerinden sadece salih rüya kaldı, mü'min kul onu görür veya ona gösterilir. Dikkat ediniz ben, rükû' ve secdelerde Kur'an okumaktan yasaklandım. Rükû' ettiğinizde Rabbinizi tâzim edin; "Sübhane rabbiyel aziym" deyin. Secde ettiğinizde ise çok dua edin. Çünkü secdede yapılan dualar en çok kabul edilecek dualardandır."** (Ebû Davud, Salat: 152; Dârimi, Salat: 77)

63- SECDEDE HANGİ DUALAR YAPILABİLİR?

1109- İbn Abbas (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gece teyzem Meymune'nin yanında geceledim. Rasûlullah (s.a.v), o gece teyzemin yanındaydı. Tuvalet ihtiyacı için kalktığını gördüm sonra su dolu olan tulumun yanına geldi, tulumun bağını çözdü normal bir şekilde abdest aldı sonra yatağına gelerek yatıp uyudu sonra tekrar bir kalkışla kalkıp

tekrar su tulumunun yanına gitti, bağını çözdü ve abdest aldı, işte bu tam bir abdestti sonra kalkıp namaza durdu, kıldığı namazın secdesinde şöyle diyordu: **“Allah’ım kalbimi nurlandır, kulağımı nurlandır, gözümü nurlandır, üstümde bir nur altımda bir nur kıl, sağımı nurlu kıl, solumu nurlu kıl, önümde bir nur arkamda bir nur kıl ve benim için büyük bir nur kıl”** sonra yatıp uyudu hatta horladı. Daha sonra Bilal geldi ve kendisini namaz için uyandırdı. (Buhârî, Vudu’: 4; Tirmizî, Dua: 30)

64- SECDEDE OKUNAN DEĞİŞİK BİR DUA

1110- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) rükû’ ve secdelerinde şöyle dua ederdi: **”Rabbimiz olan Allah’ım! Seni tesbih eder, Sana hamd ederim. Allah’ım beni bağışla”** diye dua ederek duasını Kur’an’a göre yapıyordu. (Müslim, Salat: 42; Ebû Davud, Salat: 152)

65- SECDEDE OKUNAN BAŞKA BİR DUA

1111- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, söyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), rükû’ ve secdelerinde şöyle derdi: **“Rabbimiz olan Allah’ım! Sana hamd ederim. Allah’ım bana mağfiret et, beni bağışla”** diye dua eder ve Kur’an ‘a göre amel ederdi. (Müslim, Salat: 42; Ebû Davud, Salat: 152)

66- SECDEDE OKUNAN DEĞİŞİK BİR DUA

1112- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’i bir gün yatağımda bulamamıştım, elimle yoklayarak O’nu araştırmaya başladım. Hanımlarından birinin yanına gittiğini zannettim sonunda secde eder bir durumda buldum elimle O’na dokundum şöyle diyordu: **“Allah’ım, gizli ve açık işlediğim hata ve kusurlardan beni dolayı affet.”** (Müsned: 24575)

1113- Yine Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’i bir gün yatağımda bulamamıştım, hanımlarından birinin yanına gittiğini sandım, O’nu aradım secde eder bir durumda buldum; şöyle dua ediyordu: **“Allah’ım, gizli ve açık işlediğim tüm günah ve hatalardan dolayı beni affet.”** (Müsned: 24575)

67- SECDEDE OKUNABİLEN DEĞİŞİK BİR DUA

1114- Ali (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) secde ettiğinde şöyle dua ederdi: **“Allah’ım! Senin için secde ediyor, Sana teslim oluyor, Sana iman ediyorum. Yüzüm ve özüm kendisini yaratana, şekil veren ve bu şekli en güzel yapan, göz ve kulak veren Allah’a secde**

etmektedir. En güzel yaratıcı olan Allah, ne kadar kutlu ve yücedir.” (Tirmizî, Dua: 32; Müsned: 691)

68- SECDEDE YAPILABİLEN DEĞİŞİK BİR DUA

1115- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) secdede şöyle dua ediyordu: **“Allah’ım senin için secde ettim, Sana inandım, Sana teslim oldum. Sen, benim Rabbimsin; yüzüm ve özüm kendisini yaratan ve şekil veren, göz ve kulak veren Allah’a secde etti. En güzel yaratıcı olan Allah, ne kadar kutlu ve yücedir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

69- SECDEDE YAPILACAK DEĞİŞİK BİR DUA

1116- Muhammed b. Mesleme (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) geceleyin kalkıp nafile namaz kıldığında secdelerinde şöyle dua ederdi: **“Allah’ım! Sana secde ettim, Sana inandım, Sana teslim oldum. Allah’ım! Sen benim Rabbimsin, yüzüm ve özüm kendisini yaratan, şekil veren, göz ve kulak veren Allah’a secde ediyor. En güzel yaratıcı olan Allah, ne kadar kutlu ve ne kadar yücedir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

70- SECDEDE YAPILAN DEĞİŞİK BİR DUA

1117- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) gece kıldığı namazlarında Kur’an okuduğu secdelerinde şöyle derdi: **“Yüzüm ve özüm kendisini yaratan, kulak ve göz veren. Verdiği güç ve kuvvetiyle Allah’a secde etti.”** (Tirmizî, Dua: 32; Müsned: 22895)

71- SECDEDE YAPILAN DEĞİŞİK BİR DUA

1118- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gece Rasûlullah (s.a.v)’i yatağımda bulamadım, bulduğumda ayaklarının üst tarafı kıbleye dönük vaziyette secde durumundaydı ve şöyle dua ediyordu: **“Rabbim! Gazabından rızana, azabından affına, senden Sana sığınırım, Sana gerçek şekilde hamd ve senâda bulunamam. Sen kendini övdüğün gibisin.”** (Müslim, Salat: 42; Ebû Davud, Salat: 152)

72- SECDEDE YAPILAN DEĞİŞİK BİR DUA

1119- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gece Rasûlullah (s.a.v)’i yatağımda bulamadım, diğer hanımlarından birinin yanına gitmiş zannettim, araştırdım. Birde ne göreyim rükû’ ve secde ediyor ve şöyle dua ediyordu: **“Allah’ım! Seni hamd-ü senâ ile tesbih**

ederim. Senden başka ilâh yoktur.” Bu durumu Aişe görünce: “Anam babam sana feda olsun, ben Senin hakkında ne düşünüyordum Sen ise ne yapıyorsun” dedi. (Müslim, Salat: 42)

73- SECDEDE YAPILAN DEĞİŞİK BİR DUA

1120- Asım b. Humeyd (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Avf b. Malik’ten işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte kalktım; önce misvak kullandı sonra abdest aldı sonra namaza durdu. Bakara sûresini okumaya başladı, rahmet ayetine geldiğinde durur rahmet dilerdi. Azâb ayeti geçince yine durur ve Allah’a sığınırdı. Sonra rükû’a gider kıyamda kaldığı kadar da rükû’ da kalırdı. Rükû’da: **“Sübhane zilceberuti vel meleküti vel kibriyai vel azameti”** der sonra secdeye varırdı. Secdesi de rükû’ ettiği kadar uzun olurdu, secde de ise yine: **“Sübhane zilceberüti vel meleküti vel kibriyai vel azameti”** der sonra ikinci rekata kalkar Âl-i İmran sûresini okur sonra başka bir sûre sonra başka bir sûre daha okur ve tüm rekatlarda da aynen böyle yapardı. (Ebû Davud, Salat: 151; Müsned: 22855)

74- SECDEDE YAPILAN DEĞİŞİK BİR DUA

1121- Huzeyfe (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gece Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte gece namazı kılmıştım. Bakara sûresini okumaya başladı, yüz ayet okudu fakat rükû’ etmedi devam etti. Ben içimden herhalde bu sûreyi iki rekatte bitirecek dedim fakat devam etti, herhalde bitirecek ve rükû’a gidecek dedim fakat aynı rekatte Bakara sûresini bitirdikten sonra Nisâ sûresini okudu arkasından da Âl-i İmran sûresini okudu sonra rükû’a vardı, rükû’da da kıyamdaki kadar kaldı, rükû’da şöyle diyordu: **“Sübhane Rabbiyel azîm, Sübhane Rabbiyel azîm, Sübhane Rabbiyel azîm”** sonra başını rükû’dan kaldırıp; **“Semiallahü limen hamideh, Rabbena lekel hamd”** dedi. Sonra ayakta duruşunu uzattı sonra secdeye vardı, secdesini de uzun yaptı ve secde de şöyle diyordu: **“Sübhane Rabbiyel â’la, Sübhane Rabbiyel â’la, Sübhane Rabbiyel â’la.”** Tüm namazı boyunca okuduğu ayetlerde geçen korku ve ta’zim gereken yerlerde gerektiği şekilde dua ediyordu. (Ebû Davud, Salat: 151; Müslim, Salatül Müsafirin: 27)

75- SECDEDE YAPILAN DEĞİŞİK BİR DUA

1122- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), rükû’ ve secdelerinde şöyle dua ederdi: **“Sübbuhun, Kuddüsün, Rabbuna ve Rabbül melaiketi verruh.”** (Müslim, Salat: 42; Müsned: 24009)

76- RÜKÛ' VE SECDELERDEKİ TESBİH ADEDİ NE KADARDIR?

1123- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Şu gençten -yani Ömer b. Abdulaziz'den- daha çok namazı Rasûlullah (s.a.v)'in namazına benzeyen birini görmedim. Said b. Cübeyr diyor ki: "Rükû' ve secdeler de onar defa tesbih ettiğini tahmin ettik." (Ebû Davud, Salat: 154; Müsned: 12200)

77- RASÛLULLAH (S.A.V) NAMAZ KILMAYI NASIL TARİF ETMİŞTİ?

1124- Rıfaa b. Rafi (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile mescidde oturuyorduk biz etrafında idik. Mescide bir adam geldi kıbleye dönerek namaz kıldı. Namazını bitirince geldi ve Rasûlullah (s.a.v)'e ve oradakilere selâm verdi. Rasûlullah (s.a.v) selâmını aldı ve: **"Git tekrar namaz kıl çünkü sen namaz kılmış olmadın"** dedi. Adam gitti tekrar namaz kıldı. Rasûlullah (s.a.v) onun namazını takip ediyordu. O ise namazın neresinde hata ettiğini bilmiyordu. Namazını bitirince geldi, Rasûlullah (s.a.v)'e ve oradakilere selâm verdi. Rasûlullah (s.a.v), selâmını aldı ve: **"Git tekrar namaz kıl, sen namaz kılmış olmadın"** dedi. O adam iki veya üç kere namazı tekrar tekrar kıldı sonunda adam: "Ey Allah'ın Rasûlü! Namazımın neresi kusurlu" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sizden birinizin kıldığı namaz şunları yaparsa tamam olur. Abdesti Allah'ın emrettiği şekilde güzelce alacak, yüzünü ve ellerini dirseklerine kadar yıkayacak, başını meshedip ayaklarını topuklarına kadar yıkayacak. Sonra, Allah en büyüktür diyecek, Allah'a hamdedecek ve onu yüceltecek** (Hemmam diyor ki: Şöyle dediğini duydum: **"Allah'a hamdeder, O'nu yüceltir ve O'nu en büyük kabul ederek…"** bu şekilde ikisini de söylerken işitmiştim) **sonra Kur'an'dan kolayına geleni Allah'ın bildirdiği şekilde istediği kadar okuyacak sonra tekbir alıp rükû'a gidecek, tüm organları dümdüz olacak şekilde rahatça rükû'u yapacak sonra "Semiallahü limen hamideh" diyecek belini dimdik tutup ayakta duracak sonra tekbir alıp secde edecek, alnını yere yapıştıracak** (ravi diyor ki: Alnını yere koyacak) **tüm eklem yerleri yerli yerince olup rahat bir durum olacak sonra tekbir alıp başını kaldıracak ve oturağı üzerine oturacak, belini doğrultacak sonra tekrar tekbir alıp tekrar secdeye varacak ve alnını yere yapıştıracak.**

Tüm bu söylenenlere göre namaz kılmazsa namazı tamam sayılmaz.” (Ebû Davud, Salat: 148; Tirmizî, Salat: 226)

78- KULUN, ALLAH’A EN YAKIN OLDUĞU YER

1125- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kulun, Allah’a en yakın olduğu zaman secdede olduğu andır. Bu sebeple secdelerde çok dua edin.”** (Ebû Davud, Salat: 152; Müslim, Salat: 43)

79- SECDENİN DEĞER VE KIYMETİ

1126- Rabia b. Ka’b el Eslemî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in abdest suyunu getirir ve ihtiyacını görürdüm. Rasûlullah (s.a.v): **“Benden ne istersin?”** buyurdu. Ben de: “Cennet’te seninle arkadaş olmayı isterim” dedim. **“Başka bir isteğin yok mudur?”** dedi. Ben de: “Sadece budur” dedim. Bunun üzerine şöyle buyurdu: **“İstediğin şeyin gerçekleşmesi için çok secde ederek bana yardımcı ol.”** (Müslim, Salat: 43; Ebû Davud, Salat: 152)

80- SECDE ETMENİN SEVABI

1127- Ma’dan b. Talha el Ya’murî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in hizmetçisi Sevban’la karşılaştım ve ona: “Bana fayda verecek ve beni Cennet’e sokacak bir iş söyle” dedim. Biraz durakladı ve bana dönerek şöyle dedi: Secdeleri artırmaya bak çünkü Rasûlullah (s.a.v)’den duydum şöyle diyordu: **“Allah için secde eden her kulu Allah, her secdesine karşılık bir derece yükseltir ve bir günahını siler.”** Ma’dan diyor ki: “Daha sonra Ebu’d Derda’ya rastladım, Sevban’a sorduğum şeyi ona da sordum şöyle dedi: Secdelerini çoğaltmaya bak çünkü ben Rasûlullah (s.a.v)’den duydum şöyle diyordu: **“Allah için bir secde edeni Allah, bir derece yükseltir ve bir günahını siler.”** (Müslim, Salat: 43; Müsned: 21336)

81- SECDE YERLERİNİ ATEŞ YAKMAZ MI?

1128- Ata b. Yezid (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Hüreyre ve Ebu Said ile birlikte oturuyordum, biri şefaat hadisini naklediyor öteki de onu dinliyordu. Konuşmalarını şöyle sürdürdüler: Melekler gelirler ve şefaat ederler. Elçiler de şefaat ederler. Hadisi nakleden sıratı da zikrettikten sonra dedi ki: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sırâtı ilk geçecek olan benim. Allah, mahlukatı arasında hükmünü verip Cehennemden çıkaracaklarını çıkarınca; Allah, meleklere ve**

peygamberlere şefaat izni verecek onlar da şefaat edecekleri kimseleri alametlerinden tanıyacaklar. O günde ateş, insanoğlunun her yerini yakar sadece secde yerlerini yakmaz, o secde edilen yerlere Cennet suyu dökülecek onlar selin taşıdığı tohumların bitmesi gibi yeniden bitip hayat bulacaklardır.” (İbn Mâce, Zühd: 37; Dârimi, Rikak: 96)

82- SECDEYİ UZATMAYA BİRŞEY SEBEP OLUR MU?

1129- Abdullah b. Şeddat (r.a), babasından naklediyor ve şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v), bir yatsı namazında Hasan ve Hüseyin’i kucağında taşıyarak mescide geldi ileriye geçti. Çocuğu bırakıp tekbir alarak namaza durdu. Secdeyi çok uzattı. Babam diyor ki: Başımı kaldırdım bir de ne göreyim Rasûlullah (s.a.v) secdede çocukta O’nun sırtında… tekrar başımı indirip secdeye döndüm. Rasûlullah (s.a.v), namazı bitirince, cemaat: “Ey Allah’ın Rasûlü! Sen namaz içindeki secdelerden birini o kadar uzattın ki ya bir iş geldi başına veya vahiy geliyor zannettik” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Dediklerinizden hiç biri olmadı fakat torunum sırtıma çıkmıştı o inmeden secdeden kalkmayı hoş bulmadım”** buyurdu. (Müsned: 15456)

83- NAMAZIN HER BÖLÜMÜNDE TEKBİR ALMAK

1130- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’i gördüm, namazın her iniş ve kalkışında ve oturuşunda tekbir alırdı sonunda sağına ve soluna “Esselâmü aleyküm ve rahmetullahi” derdi. Selâm verirken sağa sola o derece dönerdi ki yanağının beyazlığı gözükürdü. Abdullah diyor ki: Ebu Bekir ve Ömer’i de gördüm namaz da aynı şekilde yapıyorlardı. (Tirmizî, Salat: 190; Dârimi, Salat: 40)

84- SECDEDEN KALKARKEN DE ELLER KALDIRILIR MI?

1131- Malik b. Huveyris (r.a)’ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) namaza başlayacağında ellerini kaldırır, rükû’ ederken aynı şekilde yapar. Secdeden başını kaldırınca yine aynen böyle yapardı. Yani tüm rekatlarda aynı şekilde ellerini kaldırırdı. (Ebû Davud, Salat; 114; Dârimi, Salat: 41)

85- İKİ SECDE ARASINDA ELLER KALDIRILMAZ

1132- Sâlim (r.a)’in babasından aktardığına göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), namaza başlarken tekbir alır ve ellerini kaldırırdı. Rükû’ ederken ve rükû’dan başını kaldırırken de yine ellerini kaldırırdı, iki secde arasında ellerini kaldırmazdı. (Ebû Davud, Salat: 114; Dârimi, Salat: 71)

86- İKİ SECDE ARASINDA DUA YAPILIR MI?

1133- Huzeyfe (r.a)'den rivâyete göre, bizzat kendisi; Kalktı ve Rasûlullah (s.a.v)'in yanına varıp nasıl namaz kıldığını öğrenmek üzere yanına dikildi. Rasûlullah (s.a.v): **"Allahüekber zülmelekûti vel ceberuti vel kibriyai vel azameti"** diyerek namaza başladı sonra Bakara sûresinden bir miktar okudu ve rükû'a vardı, rükû'su da kıyamı kadar uzundu, rükû' esnasında: **"Sübhane Rabbiyel azîm"** dedi. Rükû'dan başını kaldırınca: **"Li rabbil hamdü li rabbil hamdü"** dedi. Secdelerde ise: **"Sübhane rabbiyel a'lâ, Sübhane rabbiyel a'lâ"** diyordu. İki secde arasında ise: **"Rabbiğfirlî, Rabbiğfirlî"** diyordu. (Dârimi, Salat: 76; İbn Mâce, İkametü's Salat: 23)

87- İKİ SECDE ARASINDA ELLERİ YÜZE DOĞRU KALDIRMAK

1134- Nadr b. Kesir, Ebu Sehl el Ezdi (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Tavus, Mina'daki Mescid-i Hayf'ta yanımda namaz kıldı, ilk secdeden başını kaldırdığında ellerini yüzüne doğru kaldırıyordu. Ben bunu hoş karşılamadım ve Vüheyb b. Halid'e şu adam kimsenin yapmadığı bir şey yapıyor" dedim. Vüheyb'te ona: "Hiç kimsede görmediğimiz bir şeyi yapıyorsun" dedi. Bunun üzerine Abdullah b. Tavus şöyle dedi: "Babamın böyle yaptığını gördüm; babam Abdullah b. Abbas'ın böyle yaptığını görmüş." Abdullah b. Abbas'ta: "Rasûlullah (s.a.v)'in böyle yaptığını gördüm" demiştir. (Ebû Davud, Salat: 117)

88- İKİ SECDE ARASINDAKİ OTURUŞ NASIL OLMALI?

1135- Meymune (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), secde ettiğinde karnını yerden o derece kaldırır ve kollarını açardı ki arkasından koltuk altlarının beyazlığı görünürdü. Oturduğunda da sol uyluğu üzerine otururdu. (Buhârî, Sıfatü's Salat: 49; Tirmizî, Salat: 206)

89- İKİ SECDE ARASINDA OTURMA MİKTARI

1136- Bera b. Azib (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) namazındaki rükû'u, secdesi, kıyamı, rükû'dan sonraki kıyamı ve iki secde arasındaki oturuşu aynı uzunluktaydı." (Buhârî, Sıfatü's Salat: 46; Ebû Davud, Salat: 147)

90- NAMAZDA HER ŞEYDE TEKBİR ALMAK

1137- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), her eğiliş ve doğrulmada, her ayağa kalkış ve oturuşta tekbir alırdı. Ebu Bekir, Ömer ve Osman da aynı şekilde yaparlardı. (Dârimi, Salat: 40; Tirmizî, Salat: 177)

1138- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), namaza başlıyacağında tekbir alırdı, rükû’ edeceğinde yine tekbir alırdı. Rükû’dan başını kaldırdığında: “Semiallahü limen hamideh” der rükû’dan kalkıp belini doğrultunca da “Rabbena lekel hamd” der. Sonra secdeye eğilirken tekrar tekbir alır sonra secdeden başını kaldırırken yine tekbir alır sonra secdeye giderken tekrar tekbir alır, secdeden başını kaldırırken tekrar tekbir alır, namazını bitirinceye kadar tüm rekatlerde aynen yapardı, ikinci rekatin oturuşundan sonra kalkarken yine tekbir alırdı. (Tirmizî, Salat: 177; Dârimi, Salat: 40)

91- İKİ SECDEDEN SONRA OTURMAK

1139- Ebu Kılabe (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Süleyman Malik b. Huveyris bizim mescide geldi ve: “Rasûlullah (s.a.v)’in nasıl namaz kıldığını gördüğüm gibi size de göstermek istiyorum” dedi. Sonra namaza başladı ve ilk rekatın son secdesinden başını kaldırınca oturur. (Sonra ikinci rekata kalkardı) (Buhârî, Sıfatü’s Salat: 59; Tirmizî, Salat: 177)

1140- Malik b. Huveyris (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’i namaz kılarken gördüm; ilk rekatın son secdesinin kıyama kalkarken oturur duruma gelir ve diğer rekata kalkardı. (Tirmizî, Salat: 212; Buhârî, Sıfatü’s Salat: 64)

92- KALKARKEN YERE DAYANMAK

1141- Ebu Kılabe (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Malik b. Huveyris bize gelir ve: “Size Rasûlullah (s.a.v)’in namazını anlatıp göstereyim mi?” derdi. Namaz vakti olmadığı halde bile bize göstermek için namaz kılardı, ikinci secdeden başını kaldırdığında önce oturur sonra ayağa kalkardı, kalkarken de elleriyle yere dayanırdı. (Tirmizî, Salat: 212; Buhârî, Sıfatü’s Salat: 63)

93- ELLERİ DİZLERDEN ÖNCE Mİ YERDEN KALDIRMALI?

1142- Vail b. Hucr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’i gördüm, secde edeceğinde ellerinden önce dizlerini yere koyardı.

Kalkarken de dizlerinden önce ellerini kaldırırdı.” (Dârimi, Salat: 74; Ebû Davud, Salat: 141)

94- SECDEDEN KALKARKEN TEKBİR ALMAK

1143- Ebu Seleme (r.a)’den rivâyete göre, Ebu Hüreyre onlara namaz kıldırırdı. Namaz kıldırırken her iniş ve kalkışta tekbir alırdı. Namazını bitirince de şöyle derdi: “Vallahi içinizde namazı Rasûlullah (s.a.v)’e en çok benzeyeni benim.” (Tirmizî, Salat: 192; Dârimi, Salat: 74)

1144- Ebu Bekir b. Abdurrahman ve Ebu Seleme b. Abdurahman (r.anhüma) ikisi birden Ebu Hureyre’nin arkasında namaz kıldılar. Ebu Hüreyre rükû’a vardığında tekbir alır, başını rükû’dan kaldırdığında “Semiallahü limen hamideh, Rabbena ve lekel hamd” derdi sonra secdeye giderken yine tekbir alır, secdeden kalkarken tekrar tekbir alır, ikinci rekate kalkarken de tekrar tekbir alır ve şöyle derdi: “Canım kudret elinde olan Allah’a yemin olsun ki, aranızda namazı Rasûlullah (s.a.v)’e en çok benzeyen benim. Bu dünyadan ayrılıncaya kadar O’nun namazı aynen böyleydi.” (Tirmizî, Salat: 132; Dârimi, Salat: 74)

95- İLK TEŞEHHÜDE NASIL OTURULUR?

1145- Abdullah b. Ömer (r.a) babasından naklediyor ve şöyle diyor: **“Sol ayağını yatırıp sağ ayağını dikerek oturmak namazın sünnetlerindendir.”** (Buhârî, Sıfatü’s Salat: 64; Müslim, Mesacid: 22)

96- TEŞEHHÜDDE OTURURKEN AYAK PARMAKLARI KIBLEYE DÖNMELİ

1146- Abdullah b. Ömer (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: **“Sağ ayağı dikip kıbleye döndürmek ve sol ayak üzerine oturmak namazın sünnetlerindendir.”** (Buhârî, Sıfatü’s Salat: 64; Müslim, Mesacid: 22)

97- İLK OTURUMDA ELLER NEREYE KONUR?

1147- Vail b. Hucr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in yanına gelmiştim, namaz kıldığını gördüm. Namaza başlarken ellerini omuzları hizasına kadar kaldırıyordu, rükü etmek istediğinde tekrar tekbir alıyor, ikinci rekattan sonra oturacağında sol ayağını yatırıp sağ ayağını dikiyor, sağ elini sağ uyluğu üzerine koyuyor ve dua için parmaklarını dikiyordu, sol elini de sol uyluğu üzerine koyuyordu. Ravi diyor ki: Ertesi yıl ğeldiğimde ellerini kulaklarından daha yukarıya kaldırdığını gördüm. (Müslim, Mesacid: 21; Dârimi, Salat: 83)

98- TEŞEHHÜD ESNASINDA NEREYE BAKILMALI?

1148- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre; bizzat kendisi, teşehhüdde iken eliyle çakıl taşlarını oynadığını gördü. Namazı bitince ona: "Ellerinle çakıl taşlarını oynama; çünkü bu yaptığın şeytan işidir. Fakat Rasûlullah (s.a.v)'in yaptığı gibi yap" dedi. Bunun üzerine o adam: "Rasûlullah (s.a.v) ne yapıyordu?" diye sordu. Abdullah b. Ömer'de şu cevabı verdi: "Rasûlullah (s.a.v) teşehhüdde sağ elini sağ uyluğu üzerine koydu ve şahadet parmağını kıbleye doğru uzattı, gözlerini de parmağına veya o tarafa dikti ve; Rasûlullah (s.a.v)'in işte böyle yaptığını gördüm" dedi. (Müslim, Mesacid: 21; Dârimi, Salat: 83)

99- TEŞEHHÜD ESNASINDA PARMAK NE YAPILIR?

1149- Amir b. Abdullah b. Zübeyr (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: "Rasûlullah (s.a.v) iki veya dört rekatın sonunda oturduğunda ellerini dizleri üzerine koyar sonra parmağıyla işaret ederdi." (Müslim, Mesacid: 21; Dârimi, Salat: 83)

100- TEŞEHHÜDDE NE OKUNUR?

1150- Abdullah (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), iki rekatta bir oturduğumuzda şunu okumamızı öğretirdi.(Tahiyyat duası) **"Dilimizle vücudumuzla ve tüm mallarımızla yapılan ibadetlerin hepsi sadece Allah'a mahsustur. Tüm kulluk ve ibadetler ondan başkasına yapılamaz. Ey son Peygamber olan Muhammed! Allah'ın rahmeti, bereketi, selâm ve selâmeti senin üzerine olsun yine Allah'ın selâm ve saadeti bizim üzerimize ve Allah'ın hayırlı ve iyi işler işleyen kullarına olsun. Ben kabul eder ve şahitlik yaparım ki Allah'tan başka gerçek ilâh yoktur yine kabul eder ve şahitlik yaparım ki Muhammed Allah'ın kulu ve Peygamberidir."** (Dârimi, Salat: 84; Müslim, Salat: 16)

1151- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz her iki rekatın sonunda Rabbimizi tekbir, tesbih ve tahmidden başka bir şey ile yüceltmiyorduk. Fakat Muhammed (s.a.v) bize hayrın başını ve sonunu yani tamamını bize öğretti ve buyurdu ki: Her iki rekattan sonra oturduğunuzda; (Tahiyyat duası) **"Dilimizle, vücudumuzla ve tüm mallarımızla yapılan ibadetlerin hepsi sadece Allah'a mahsustur. Tüm kulluk ve ibadetler O'ndan başkasına yapılamaz. Ey son Peygamber olan Muhammed, Allah'ın rahmeti, bereketi, selâm ve selâmeti Senin**

üzerine olsun yine Allah’ın selâm ve saadeti bizim üzerimize ve Allah’ın hayırlı ve iyi işler işleyen kullarına olsun. Ben kabul eder ve şahitlik yaparım ki Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur yine kabul eder ve şahitlik yaparım ki Muhammed Allah’ın kulu ve Peygamberidir. “Herkes hoşuna giden duayı yapmakta serbesttir. Bu sebeple teşehhüdde Allah’a dua edin.” (Dârimi, Salat: 84; Müslim, Salat: 16)

1152- Yine Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize namazdaki ve ihtiyaç anındaki teşehhüdü öğretti. Namazdaki teşehhüd şöyledir: (Tahiyyat duası) **“Dilimizle, vücudumuzla ve tüm mallarımızla yapılan ibadetlerin hepsi sadece Allah’a mahsustur. Tüm kulluk ve ibadetler O’ndan başkasına yapılamaz. Ey son Peygamber olan Muhammed, Allah’ın rahmeti, bereketi, selâm ve selâmeti Senin üzerine olsun yine Allah’ın selâm ve saadeti bizim üzerimize ve Allah’ın hayırlı ve iyi işler işleyen kullarına olsun. Ben kabul eder ve şahitlik yaparım ki Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur yine kabul eder ve şahitlik yaparım ki Muhammed Allah’ın kulu ve Peygamberidir.”** İshak b. İbrahim’den aktarıldığına göre, şöyle demiştir: Yahya bize haber verdi (ki o, İbn Adem’dir) ve şöyle dedi: Süfyan’ın farz ve nafile namazlarının teşehhüdünde aynı şekilde okuduğunu duydum. Bu duayı bize Ebu İshak, Ebu’l Ahvas’dan, Abdullah’dan ve Peygamber (s.a.v)’den aktarmıştır. (Müslim, Salat: 16; Dârimi, Salat: 84)

1153- Abdullah b. Mes’ud (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz Rasûlullah (s.a.v) ile beraberdik, hiçbir şey bilmiyorduk. Rasûlullah (s.a.v), bize namazdaki her oturuşta şu duayı okumamızı öğretti: (Tahiyyat duası) **“Dilimizle, vücudumuzla ve tüm mallarımızla yapılan ibadetlerin hepsi sadece Allah’a mahsustur, tüm kulluk ve ibadetler O’ndan başkasına yapılamaz. Ey son Peygamber olan Muhammed! Allah’ın rahmeti, bereketi, selâm ve selâmeti Senin üzerine olsun. Yine Allah’ın selâm ve saadeti bizim üzerimize ve Allah’ın hayırlı ve iyi işler işleyen kullarına olsun. Ben kabul eder ve şahitlik yaparım ki Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur yine kabul eder ve şahitlik yaparım ki Muhammed, Allah’ın kulu ve Peygamberidir.”** (Müslim, Salat: 16)

1154- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bizler namaz kılarken ne okuyup söyleyeceğimizi bilmiyorduk. Özlü konuşan Rasûlullah (s.a.v), bize her şeyi öğretti ve Teşehhüdde şöyle söylememizi öğretti: (Tahiyyat duası) **“Dilimizle, vücudumuzla ve tüm mallarımızla yapılan**

ibadetlerin hepsi sadece Allah'a mahsustur, tüm kulluk ve ibadetler O'ndan başkasına yapılamaz. Ey son Peygamber olan Muhammed, Allah'ın rahmeti, bereketi, selâm ve selâmeti senin üzerine olsun yine Allah'ın selâm ve saadeti bizim üzerimize ve Allah'ın hayırlı ve iyi işler işleyen kullarına olsun. Ben kabul eder ve şahitlik yaparım ki Allah'tan başka gerçek ilâh yoktur yine kabul eder ve şahitlik yaparım ki Muhammed Allah'ın kulu ve peygamberidir." Ubeydullah diyor ki: Zeyd; Hammad'dan, İbrahim'den, Alkame'den rivâyet ederek şöyle demiştir: "Abdullah b. Mes'ud bize Kur'an öğrettiği gibi bu duaları da öğretti." (Müslim, Salat: 16; Dârimi, Salat: 84)

1155- İbn Mes'ud (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte namaz kılarken; **"Esselâmü alallah, Esselâmü ala Cibril, Esselâmü ala Mikail"** derdik. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Esselâmü alallah demeyin çünkü; Allah kendisi selâmdır. Fakat şöyle söyleyin:** (Tahiyyat duası) **"Dilimizle, vücudumuzla ve tüm mallarımızla yapılan ibadetlerin hepsi sadece Allah'a mahsustur. Tüm kulluk ve ibadetler O'ndan başkasına yapılamaz. Ey son Peygamber olan Muhammed, Allah'ın rahmeti, bereketi, selâm ve selâmeti Senin üzerine olsun yine Allah'ın selâm ve saadeti bizim üzerimize ve Allah'ın hayırlı ve iyi işler işleyen kullarına olsun. Ben kabul eder ve şahitlik yaparım ki Allah'tan başka gerçek ilâh yoktur. Yine kabul eder ve şahitlik yaparım ki Muhammed, Allah'ın kulu ve Peygamberidir."** (Müslim, Salat: 16; Dârimi, Salat: 84)

1156- İbn Mes'ud (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte namaz kılarken; **"Esselâmü alallah, Esselâmü ala Cibril, Esselâmü ala Mikail"** derdik. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Esselâmü alallah demeyin çünkü; Allah kendisi selâmdır. Fakat şöyle söyleyin:** (Tahiyyat duası) **"Dilimizle, vücudumuzla ve tüm mallarımızla yapılan ibadetlerin hepsi sadece Allah'a mahsustur. Tüm kulluk ve ibadetler O'ndan başkasına yapılamaz. Ey son Peygamber olan Muhammed, Allah'ın rahmeti, bereketi, selâm ve Selâmeti senin üzerine olsun yine Allah'ın selâm ve saadeti bizim üzerimize ve Allah'ın hayırlı ve iyi işler işleyen kullarına olsun. Ben kabul eder ve şahitlik yaparım ki Allah'tan başka gerçek ilâh yoktur. Yine kabul eder ve şahitlik yaparım ki Muhammed, Allah'ın kulu ve peygamberidir."** (Müslim, Salat: 16; Dârimi, Salat: 84)

1157- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) teşehhüdde şöyle derdi: (Tahiyyat duası) **“Dilimizle, vücudumuzla ve tüm mallarımızla yapılan ibadetlerin hepsi sadece Allah’a mahsustur. Tüm kulluk ve ibadetler O’ndan başkasına yapılamaz. Ey son Peygamber olan Muhammed, Allah’ın rahmeti, bereketi, selâm ve selâmeti senin üzerine olsun. Yine Allah’ın selâm ve saadeti bizim üzerimize ve Allah’ın hayırlı ve iyi işler işleyen kullarına olsun. Ben kabul eder ve şahitlik yaparım ki Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur. Yine kabul eder ve şahitlik yaparım ki Muhammed, Allah’ın kulu ve Peygamberidir.”** (Müslim, Salat: 16; Dârimi, Salat: 84)

1158- Ebu Ma’mer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah (r.a)’tan işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v), bize Kur’an’dan bir sûre öğrettiği gibi, teşehhüdde ne okuyacağımızı öğretti ki iki avucu önünde idi. (Tahiyyat duası) **“Dilimizle, vücudumuzla ve tüm mallarımızla yapılan ibadetlerin hepsi sadece Allah’a mahsustur, tüm kulluk ve ibadetler O’ndan başkasına yapılamaz. Ey son Peygamber olan Muhammed, Allah’ın rahmeti, bereketi, selâm ve selâmeti Senin üzerine olsun yine Allah’ın selâm ve saadeti bizim üzerimize ve Allah’ın hayırlı ve iyi işler işleyen kullarına olsun. Ben kabul eder ve şahitlik yaparım ki Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur yine kabul eder ve şahitlik yaparım ki Muhammed Allah’ın kulu ve Peygamberidir.”** (Müslim, Salat: 16; Dârimi, Salat: 84)

101- RASÛLULLAH (S.A.V), HER ŞEYİ ÖĞRETİR MİYDİ?

1159- Hıttan b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Eş’ari şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), bize bir hutbe verdi ve takip edeceğimiz yolu öğretti. Namazımızı nasıl kılacağımızı öğretti ve buyurdu ki: **“Saflarınızı düzgün tutunuz, biriniz size imam olsun, o tekbir aldığında siz de alın, o “Veleddallin” dediğinde sizde “amin” deyiniz ki; Allah dualarınızı kabul etsin. İmam tekbir alıp rükû’a vardığında siz de tekbir alıp rükû’a varın, imam daima sizden önce rükû’ eder ve sizden önce başını rükû’dan kaldırır.”** Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: **“Önce imam sonra siz yaparsınız.”** Rasûlullah (s.a.v) şöyle devam etti: **“İmam, “Semiallahü limen hamideh” dediğinde siz “Rabbena lekel hamd” deyiniz. Sonra imam, tekbir alıp secdeye gittiğinde siz de tekbir alıp secdeye gidin. İmam sizden önce secdeye varır ve sizden önce secdeden kalkar.**

Rasûlullah (s.a.v): **“İşte böylece rükû’ ve secdeleri yaparsınız. Teşehhüd için oturduğunuzda söyleyeceğiniz ilk şey şu olsun** (Tahiyyat duası): **“Dilimizle, vücudumuzla ve tüm mallarımızla yapılan ibadetlerin hepsi sadece Allah’a mahsustur. Tüm kulluk ve ibadetler O’ndan başkasına yapılamaz. Ey son Peygamber olan Muhammed, Allah’ın rahmeti, bereketi, selâm ve selâmeti Senin üzerine olsun. Yine Allah’ın selâm ve saadeti bizim üzerimize ve Allah’ın hayırlı ve iyi işler işleyen kullarına olsun. Ben kabul eder ve şahitlik yaparım ki Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur yine kabul eder ve şahitlik yaparım ki Muhammed Allah’ın kulu ve Peygamberidir.”** (Buhârî, Ezan: 51; Ebû Davud, Salat: 77)

102- DEĞİŞİK BİR TEŞEHHÜD DUASI

1160– Hıttan b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, onlar Ebu Musa ile beraber namaz kıldılar. O, şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: **“Teşehhüde oturduğunuzda ilk söyleyeceğiniz şey şu olsun dedi.** (Tahiyyat duası): **“Dilimizle, vücudumuzla ve tüm mallarımızla yapılan ibadetlerin hepsi sadece Allah’a mahsustur. Tüm kulluk ve ibadetler ondan başkasına yapılamaz. Ey son Peygamber olan Muhammed, Allah’ın rahmeti, bereketi, selâm ve selâmeti Senin üzerine olsun. Yine Allah’ın selâm ve saadeti bizim üzerimize ve Allah’ın hayırlı ve iyi işler işleyen kullarına olsun. Ben kabul eder ve şahitlik yaparım ki Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur. Yine kabul eder ve şahitlik yaparım ki Muhammed, Allah’ın kulu ve peygamberidir.”** (Dârimi, Salat: 84; Müslim, Salat: 16)

103- DEĞİŞİK BİR TEŞEHHÜD DUASI DAHA

1161- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize; Kur’an öğrettiği gibi teşehhüdde ne söyleneceğini de öğretirdi ve şöyle söyleyin derdi: (yukarıdakilerden birkaç kelime farkıyla değişik bir dua) (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 24)

104- DEĞİŞİK BİR TEŞEHHÜD DUASI

1162- Câbir (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Kur’an’dan bir sûre öğretir gibi bize teşehhüdde ne söyleyeceğimizi öğretirdi. (yine birkaç kelime farkı ile değişik bir tahiyyat duası) (Dârimi, Salat: 84; Müslim, Salat: 16)

105- İLK TEŞEHHÜDÜ UZATMAMAK

1163- Ebu Ubeyde b. Mesud (r.a), babasından aktararak şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), ilk iki rekatın sonundaki oturumda sanki kızgın taş ve kum üzerinde oturuyor gibidir; fazla beklemez sadece tahiyyat duasını okurdu.” (Ebû Davud, Salat: 188; Müsned: 3700)

106- İLK TEŞEHHÜD TERKEDİLİNCE SEHV SECDESİ YETERLİDİR

1164- İbn Buhayne (r.a)’den rivâyete göre: “Peygamber (s.a.v), namaz kıldı; ikinci rekatte oturması gerekirken ayağa kalktı ve namazına devam etti, namazının sonunda selâm vermeden önce iki secde daha yaptı ve selâm verdi.” (Tirmizî, Salat: 288; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 135)

1165- Yine İbn Buhayne (r.a)’den rivâyete göre: “Rasûlullah (s.a.v) namaz kıldı, ikinci rekatta oturması gerekirken ayağa kalktı arkasından cemaat yanlışlık oldu diye tesbih ettiler, fakat aldırmayıp namaza devam etti, namazını bitirince selâm vermeden önce iki secde yaptı ve sonra selâm verdi.” (Tirmizî, Salat: 288; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 125)

13- KİTABÜ’S SEHV (NAMAZDA YANILMA)

1- NAMAZDAKİ TEKBİRLER

1166- Abdurrahman b. Es’am (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes b. Malik’e namazdaki tekbirlerden soruldu. O da rükû’ya giderken, secdeye giderken ve secdeden başını kaldırırken ve ikinci rekattan üçüncüye kalkarken dedi. Yanında bulunan Hutaym: “Bunu nereden öğrendin?” diye sordu. Enes’de: “Rasûlullah (s.a.v), Ebu Bekir ve Ömer’den” dedi ve biraz sustu. Hutaym: “Osman’dan deyince; Enes: “Osman’dan da” dedi. (Müsned: 13144)

1167- Mutarrif b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ali b. ebi Talib namaz kıldı, her rükû’ ve secdeye giderken ve kalkarken tekbir alırdı. Mutarrif’ın bu sözü üzerine Imran b. Husayn dedi ki: “Bu bana Rasûlullah (s.a.v) in namazını hatırlattı.” (Ebû Davud, Salat: 140; Müslim, salat: 10)

2- İKİNCİ REKATIN İKİNCİ SECDESİNDEN SONRA TEKBİR ALIP ELLERİ KALDIRMAK

1168- Ebu Humeyd es Saidi (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), namazda ikinci rekatın ikinci secdesinden kalktığı zaman tekbir alır ve ellerini ilk tekbir alırken kaldırdığı gibi kaldırırdı. (Ebû Davud, Salat: 116; Dârimi, Salat: 70)

3- TEKBİR ALIRKEN ELLER OMUZ HİZASINA KADAR KALKAR

1169- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre: “Peygamber (s.a.v), namaza başladığı zaman, rükû’a gideceğinde, rükû’dan başını kaldırıp doğrulduğunda ve ikinci rekattan üçüncü rekata kalkacağında ellerini omuz hizasına kadar kaldırırdı.” (Ebû Davud, Salat: 116; Dârimi, Salat: 70)

4- EBU BEKİR, RASÛLULLAH (S.A.V)’E İMAM OLMUŞ MUYDU?

1170- Sehl b. Sa’d (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Amr b. Avf oğulları arasında çıkan anlaşmazlığı sulh etmeye gitmişti. Namaz vakti gelince; müezzin, Ebu Bekir’e geldi kendisine cemaati toplayarak imam olmasını söyledi. Bu arada Rasûlullah (s.a.v)

geldi, safları yararak ön safa geçti. Cemaat, Rasûlullah (s.a.v)'in geldiğini Ebu Bekir'e bildirmek için ellerini çırptılar. Fakat, Ebu Bekir aldırmadı. Cemaat el çırpmayı artırınca namazda bir şey olduğunu anladı, döndü birde baktı ki Rasûlullah (s.a.v) yanı başında… Rasûlullah (s.a.v) namaza devam etmesini işaret etti. Ebu Bekir, Rasûlullah (s.a.v)'in bu işareti üzerine, ellerini kaldırıp Allah'a hamd-ü sena etti. Sonra arka arka geri geldi ve Rasûlullah (s.a.v) de öne geçerek namazı kıldırdı. Namazı bitirince, Ebu Bekir'e: **"İşaret ettiğim halde namazı kıldırmamana ne sebep oldu?"** diye sordu. Ebu Bekir de şöyle dedi: "İbn ebi Kuhafe, Rasûlullah (s.a.v)'e imamlık yapmaya layık değildir." Daha sonra Rasûlullah (s.a.v) cemaate: **"Size ne oluyorda namaz da ellerinizi çırpıyorsunuz? Elleri çırpmak kadınlara mahsustur. Cemaatle namaz kılarken bir şey olursa "Sübhanallah" deyiniz"** buyurdu. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 26; Dârimi, Salat: 78)

5- NAMAZDA EL İŞARETİYLE SELÂM ALINIP VERİLİR Mİ?

1171- Câbir b. Semure (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz, namazda ellerimizi kaldırarak anlaşırken, Rasûlullah (s.a.v) üzerimize çıka geldi ve şöyle buyurdu: **"Ne oluyor onlara ki şaha kalkmış atlar gibi namazda ellerini kaldırıp duruyorlar. Namazda sâkin olun, namazla ilgisi olmayan şeyleri yapmayın."** (Müslim, Salat: 27; Ebû Davud, Salat: 189)

1172- Câbir b. Semure (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in arkasında namaz kılıyorduk. Ellerimizle işaret ederek selâm verdik. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bunlara ne oluyor da şaha kalkmış atlar gibi ellerini kaldırarak selâm veriyorlar. Ellerini uylukları üzerine koyarak "Esselâmü aleyküm, esselâmü aleyküm" demeleri yetmiyor mu?"** (Müslim, Salat: 27; Ebû Davud, Salat: 189)

6- NAMAZDA İKEN EL İŞARETİYLE SELÂM

1173- Rasûlullah (s.a.v)'in arkadaşı Süheyb (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'e uğramıştım namaz kılıyordu, selâm verdim işaretle selâmımı aldı." Bu hadisi rivâyet eden ravi, Suheyb'in selâmını Peygamberin parmak işareti ile aldığını zannettiğini söylüyor." (Müslim, Mesacid: 8; Ebû Davud, Salat: 170)

1174- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) namaz kılmak için Kuba Mescidine girmişti, peşinden de bazı kimseler girerek kendisine selâm verdiler. Bunun üzerine o sırada Peygamber (s.a.v)'in yanında bulunan Süheyb'e: "Selâm verildiğinde

Rasûlullah (s.a.v) ne yapardı?” diye sordum. Süheyb: “El işaretiyle selâmı alırdı” diye cevap verdi. (Müslim, Mesacid: 8; Ebû Davud, Salat: 170)

1175- Ammar b. Yasir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ammar, Rasûlullah (s.a.v)’e; namaz kılarken selâm verdi. Peygamber (s.a.v) onun selâmını aldı.” (Müsned: 17599)

1176- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) beni bir iş için göndermişti, döndüğümde namaz kılıyordu, selâm verdim bana işaret ederek selâmımı aldı. Namazı bitirince beni çağırarak: **“Biraz önce bana selâm verdin. Ben namaz kılıyordum”** buyurdu. Rasûlullah (s.a.v) o gün Kudus’e doğru namaz kılıyordu. (Müslim, Mesacid: 7; Ebû Davud, Salat: 170)

1177- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) beni bir iş için göndermişti, geldiğimde -Kudüs’e veya Kâbe’ye doğru namaz kılıyordu. Selâm verdim eliyle işaret ederek selâmımı aldı sonra tekrar selâm verdim yine eliyle işaret ederek selâmımı aldı. Ben de dönüp gittim. **“Câbir!”** diye çağırdı. Ashab da: “Câbir” diye çağırdılar. “Ey Allah’ın Rasûlü! Selâm verdim selâmımı almadın” dedim. **“Namaz kılıyordum”** buyurdu. (Ebû Davud, Salat: 170; Müslim, Mesacid: 7)

7- NAMAZDA SECDE YERİNDEKİ TAŞLARI TEMİZLEMEK

1178- Ebu Zer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Namaza durduğunuzda secde yerindeki taş ve toprağı temizlemeye çalışmayınız.** (Bu işi namaza durmadan önce yapınız.) **Çünkü namazda olan kişi ile Allah’ın rahmeti karşı karşıyadır.”** (Böyle şeylerle meşgul olup Allah’ın rahmetine engel olmayınız.) (Müslim, Mesacid: 11; Dârimi, Salat: 110)

8- SECDE YERİNİ TEMİZLEMEK GEREKİRSE BİR DEFADA TEMİZLE

1179- Muaykîb (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Secde edilecek yeri mutlaka temizlemen gerekiyorsa bunu bir defada yap.”** (Müslim, Mesacid: 11; Dârimi, Salat: 110)

9- NAMAZDA GÖZLERİ YUKARI DİKMEMEK

1180- Enes b. Malik (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **”Bu insanlara ne oluyor ki namazda gözlerini semaya**

dikiyorlar. -Bu konuda o kadar sert davrandı ki- **Ya bu işi yapmaya son verirler veya gözlerinden olurlar."** (Ebû Davud, Salat: 167; Müslim, Salat: 27)

1181- Ubeydullah b. Abdullah (r.a), Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından bir adam, Peygamber (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu işittiğini haber veriyor: **"Sizden biri namazında gözlerinden olmak istemiyorsa, gözlerini yukarı dikmesin."** (Ebû Davud, Salat: 165; Müsned: 15098)

10- NAMAZDA SAĞA VE SOLA BAKILMAZ

1182- Ebu Zer (r.a) Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu rivâyet etmektedir: **"Kul, namazında sağa sola dönmediği sürece; Allah kuluna yönelir. Kul namazında sağa sola dönerek yüzünü kıbleden ayırır ayırmaz, Allah'ta o kuldan yüz çevirir."** (Müsned: 20531)

1183- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e namazda sağa sola dönmekten sordum şöyle buyurdular: **"Bu şeytanın namazın sevabını eksitlmek için kapıp kaçtığı hareketlerdir."** (Ebû Davud, Salat: 165; Buhârî, Sıfatü's Salat: 11)

1184- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle demiştir: **"Namazda sağa sola bakınmak namazın sevabından şeytanın kapıp kaçmasıdır."** (Ebû Davud, Salat: 179; Buhârî, Sıfatü's Salat: 11)

11- BOYNU ÇEVİRMEDEN SAĞA SOLA BAKILABİLİR

1185- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) rahatsızlanmıştı, bize oturduğu yerden namaz kıldırdı. Ebu Bekir de cemaate duyurabilmek için yüksek sesle tekbir alıyordu. Rasûlullah (s.a.v) bize döndü, bizi ayakta görünce işaret etti, hemen oturduk ve namaza oturarak devam ettik, selâm verdikten sonra şöyle buyurdu: **"Biraz önce Rum ve İranlıların oturan hükümdarlarına karşı ayakta durdukları gibi ayakta duruyordunuz. Böyle yapmayın. Eğer uyduğunuz imam, oturduğu yerden namaz kıldırıyorsa siz de oturarak kılın, ayakta kıldırıyorsa sizde ayakta kılın."** (Müslim, Salat: 19)

1186- İbn Abbas (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), namaz kılarken sağa sola döner fakat boynunu çevirmezdi." (Müsned: 2355)

12- NAMAZDA YILAN VE AKREP ÖLDÜRÜLEBİLİR Mİ?

1187- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), namazda iken iki siyah zararlı hayvan olan; akrep ve yılanın öldürülmesini emretmiştir.” (Dârimi, Salat: 178; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 146)

1188- Yine Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, “Rasûlullah (s.a.v) namazda iken iki siyah zararlı hayvan olan; yılan ve akrebin öldürülmesini emretmiştir.” (Dârimi, Salat: 178; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 146)

13- NAMAZ KILARKEN KÜÇÜK ÇOÇUKLARI KUCAĞA ALIP BIRAKMAK

1189- Ebu Katade (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), namaz kılarken Ümame’yi kucağına alır, secdeye giderken bırakır, kalktığı zaman tekrar alırdı.” (Müslim, Mesacid: 9; Buhârî, Salat: 106)

1190- Ebu Katade (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Peygamber (s.a.v)’i cemaate namaz kıldırırken Ebul As’ın kızı Ümâme’yi omuzuna aldığını gördüm. Rükû’ edeceğinde bırakıyor secdeleri yapınca tekrar omuzuna alıyordu.” (Müslim, Mesacid: 9; Buhârî, Salat: 106)

14- KIBLEYE DOĞRU BİRKAÇ ADIM YÜRÜNEBİLİR Mİ?

1191- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), nafile namaz kılarken kapıyı açmasını istedim, kapı kıble tarafındaydı. Sağından veya solundan yürüyerek gelip kapıyı açtı sonra tekrar namazına döndü.” (Müslim, Mesacid: 10)

15- NAMAZDA SAĞ ELİN İÇİNİ SOL ELİN DIŞINA VURMAK

1192- Ebu Hüreyre (r.a), Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle buyurduğunu bize aktarıyor: Namazda imamın bir hatasını bildirmek için sübhanallah demek erkeklere; el çırpmak ise, kadınlara mahsustur. İbn’ül Müsenna’dan gelen değişik bir rivâyette ise: “Namazda” ilavesi vardır. (Tirmizî, Salat: 272; Dârimi, Salat: 95)

1193- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: (namazda imamın bir hatasını bildirmek için) **“Sübhanalah demek erkeklere; el çırpmak da kadınlara mahsustur.”** (Dârimi, Salat: 95; Tirmizî, Salat: 172)

16- NAMAZDA İMAMIN HATASINI BİLDİRMEK

1194- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sübhanallah demek erkeklere; ellerini birbirine vurmak ise**

kadınlara mahsustur.” (Dârimi, Salat: 95; Tirmizî, Salat: 172)

1195- Yine Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Subhanallah demek erkeklere; el çırpmak ise kadınlara mahsustur.”** (Dârimi, Salat: 95; Tirmizî, Salat: 172)

17- NAMAZDA ÖKSÜRMEKLE BİRŞEY BİLDİRİLİR Mİ?

1196- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’in yanına geldiğim belli saatler vardı. Vardığımda izin isterdim, eğer namaz kılıyorsa öksürürdü. Ben de içeri girerdim, namazda değilse izin verirdi yine girerdim.” (İbn Mâce, Edeb: 17; Müsned: 804)

1197- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’in yanına gittiğim iki vakit vardı biri gece biri gündüz… Gece yanına vardığımda namaz kılıyor ise öksürerek izin verirdi.” (İbn Mâce, Edeb: 17; Müsned: 804)

1198- Abdullah b. Nücey (r.a), babasından rivâyet ederek şöyle diyor: Ali bana şöyle demişti: “Rasûlullah (s.a.v)’in yanında hiç kimse için olmayan özel bir yerim ve itibarım vardı. Her şafak vakti yanına gider, “Esselâmü aleyküm ya Nebiyyallah” derdim. Eğer öksürürse evime geri dönerdim değilse yanına girerdim.” (İbn Mâce, Edeb: 17; Müsned: 804)

18- NAMAZDA AĞLANIR MI?

1199- Mutarrıf (r.a)’ın babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’in yanına varmıştım. Namaz kılıyordu, içinden hıçkırarak ağlıyordu.” (Ebû Davud, Salat: 161)

19- NAMAZDA ŞEYTANA LANET VE ALLAH’A SIĞINMA

1200- Ebu’d Derda (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), namaz kılmak için kalktı, namazında şöyle dediğini işittik: **“Senden Allah’a sığınırım“** daha sonra üç defa: **“Allah’ın laneti ile seni lanetlerim”** dedi. Sanki bir şey yakalayacakmış gibi elini uzattı, namazını bitirince: “Ey Allah’ın Rasûlü! Namazda bundan önce hiç işitmediğimiz bir şeyler söylediğini duyduk ve elini uzattığını da gördük” dedik. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’ın düşmanı iblis, bir ateş parçası getirerek yüzüme yaklaştırdı. Ben de üç kere; “Senden Allah’a sığınırım” dedim. Sonra da: “Seni Allah’ın lanetiyle lanetliyorum” dedim, fakat o üç sefer söylememe rağmen kaçıp kaybolmadı sonra onu**

yakalamak istedim, ondan dolayı ellerimi uzatmıştım. Vallahi Süleyman kardeşimin duası (Sad sûresi 35. ayet olmasaydı) **o şeytan mescidin direklerine bağlanmış olurdu da Medine'nin çocukları onunla oynarlardı."** (Müslim, Mesacid: 8)

20- NAMAZDA KONUŞULUR MU?

1201- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), namaz kılmaya kalktı biz de kalktık. Bir bedevi namazda iken: "Allah'ım bana ve Muhammed'e rahmet et. Bizden başka hiç kimseye merhamet etme" dedi. Rasûlullah (s.a.v), selâm verince; bedeviye: **"Allah'ın rahmetini kastederek "geniş olanı daralttın"** buyurdu. (İbn Mâce, Tahara: 78; Tirmizî, Tahara: 112)

1202- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, bir bedevi mescide girdi ve iki rekat namaz kıldı sonra da: "Allah'ım bana ve Muhammed'e merhamet et, bizden başka hiç kimseye merhamet etme" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Allah'ın rahmetini kastederek "geniş olan şeyi daralttın"** buyurdu. (İbn Mâce, Tahara: 78; Tirmizî, Tahara: 112)

1203- Muaviye b. Hakem es Selemi (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e: "Ey Allah'ın Rasûlü! Bizler yakın zamana kadar cahiliyye döneminde yaşamaktaydık. Sonunda Allah, İslâm'ı getirdi de Müslüman olduk. Bizden bir kısmı uğursuzluk ve uğur işine inanıyorlar" dedim. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v): **"O, uğur ve uğursuzluk onların kalplerine gelen bir şeydir. O şeyler bazı şeyleri yapmanıza engel olmasın"** buyurdu. Ben: "Bizden bazıları kahinlere giderek onların söylediklerine inanıyorlar" dedim. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Onlara gitmeyin"** buyurdu.

"Ey Allah'ın Rasûlü! Bizden bazıları da çizgiler çizerek falcılık yapıyorlardı" dedim. Bunun üzerine şöyle buyurdu: **"Peygamberlerden bazısı da çizgiler çizerdi, onların çizgi ve falları peygamberin çizgisine uyarsa o da öylecedir."** Ravi şöyle diyor: Namazda Rasûlullah (s.a.v) ile beraberdim, cemaatten biri hapşırdı. Ben de "Yerhamükallah" dedim. Bunun üzerine cemaat bana sert bir şekilde baktı. Ben de: "Analarınız yokluğunuza yansın, ne oldu da bakıyorsunuz" dedim. Bu sefer hepsi ellerini uyluklarına vurdular. Beni susturmak istediklerini anladım ve ben susmuştum. Rasûlullah (s.a.v), namazını bitirince beni çağırdı. Anam, babam onun yoluna feda olsun, bana ne vurdu ne azarladı ne de kızdı. Ben

hayatım boyunca onun gibi bir öğretici görmedim. Bana şöyle dedi: **“Bizim bu kıldığımız namazda dünyalık sözler söylenmez. O namaz; tesbih, tekbir ve Kur’an okumaktan ibarettir.”** Sonra ben Uhud taraflarında Cevvaniye denilen yerde cariyemin güttüğü koyunlarımın yanına gittim. Bir de ne göreyim Kurt sürüden bir koyun götürmüş insan olmamız dolayısıyla herkes gibi ben de üzüldüm ve cariyeyi tokatladım. Sonra Rasûlullah (s.a.v)’in yanına gelerek durumu ona haber verdim. Peygamber (s.a.v), bu yaptığımı bana çok gördü. Dedim ki: “Ey Allah’ın Rasûlü! O’nu hürriyetine kavuşturayım mı?” Rasûlullah (s.a.v)’de: “Onu bana çağır” buyurdu. Ben de çağırdım cariye gelince; Rasûlullah (s.a.v), O’na: “**Aziz ve Celil olan Allah nered edir?”** dedi. Cariye de: **“Göktedir”** dedi. **“Ben kimim”** deyince; “Sen, Allah’ın gönderdiği peygambersin” dedi. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v): **“Bana o mü’min bir cariyedir onu hürriyetine kavuştur”** buyurdu. (Müslim, Mesacid: 7; Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 19)

1204- Zeyd b. Erkam (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), zamanında bir adam namazda bir ihtiyaç anında konuşulup konuşulamayacağı hakkında konuşuyorlardı da Bakara sûresi 238. ayet nazil oldu. Böylece bizler namazla ilgisi olmayan söz ve hareketleri yapmaktan yasaklanıp sükut etmekle emrolunduk.” (Buhârî, Tefsir: 39; Tirmizî, Tefsirul Kur’an: 3)

1205- Abdullah b. Mes’ud (r.a), Kasım’dan naklediyor ve şöyle diyor: “Rasûlullah (s.a.v), namaz kılarken yanına varır selâm verirdim. O da selâmımı alırdı. Bir defasında yine yanına gittim namaz kılıyordu. Selâm verdim almadı, selâm verip namazdan çıktıktan sonra cemaate işaret ederek şöyle buyurdu: **“Aziz ve Celil olan Allah, namazda Allah’ı zikirden başka konuşmalar yapılmamasını ve kendisinin huzurunda tam bir teslimiyetle namaz kılmamızı emretti. Zaten siz Müslümanlara da yakışan budur.”** (Ebû Davud, Salat: 170; Müslim, Mesacid: 7)

1206- İbn Mes’ud (r.a) tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e namazda iken selâm verirdik selâmımızı alırdı. Habeşistan’dan geldikten sonra yine selâm verdim; fakat almadı. Selâmımı neden almadı diye bir düşünce zihnimi kapladı. Namazını bitirinceye kadar oturdum. O da şöyle buyurdu: **“Aziz ve Celil olan Allah dilediği emrini bildirir. İşte emirlerinden biri olarak ta namazda konuşmamamızı emretti.”** (Ebû Davud, Salat: 170; Müslim, Mesacid: 7)

21- İLK TEŞEHHÜDE OTURULMAZ UNUTULURSA SEHV SECDESİ YAPILIR

1207- Abdullah b. Buhayne (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), bize namaz kıldırdı, ikinci rekatta oturmadan üçüncü rekata kalktı. Cemaatte O'nunla birlikte kalktılar, namazını bitirince selâm vermesini bekledik fakat O, oturduğu yerde selâm vermeden tekbir aldı ve iki secde yaptı sonra selâm verdi." (Tirmizî, Salat: 288; İbn Mâce, İkametü's Salat: 135)

1208- Yine Abdullah b. Buhayne (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) oturması gerekirken ayağa kalktı, namazın sonunda selâm vermeden önce iki secde yaptı ve sonra selâm vererek namazdan çıktı." (Tirmizî, Salat: 288; İbn Mâce, İkametü's Salat: 135)

22- İKİNCİ REKATTA UNUTARAK SELÂM VERİP KONUŞAN KİMSE NE YAPAR?

1209- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize ikindi veya öğle (hangisi olduğunu unuttum) namazını kıldırıyordu, iki rekat kıldırdıktan sonra selâm verdi ve mescidin yanı başında olan odunların yanına giderek kızgın bir durumda eliyle onları gösterdi. Mescidin kapısından hızlıca çıkanlar namaz kısaldı dediler. Ebu Bekir ve Ömer de o cemaat arasındaydı. Peygamberle bu konuyu konuşmaktan çekindiler. Cemaat içerisinde ellerinin uzunluğundan dolayı kendisine "zülyedeyn" denilen birisi vardı. O: "Ey Allah'ın Rasûlü! Unuttun mu? Yoksa namaz mı kısaltıldı?" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Ne unuttum ne de namaz kısaltıldı"** buyurduktan sonra cemaate dönerek: **"Zülyedeyn'in dediği doğru mu?"** diye sordu. Cemaat: "Evet" diye cevap verince; Peygamber (s.a.v) gelip namazın geri kalan kısmınıda kıldırdı, selâm verdi sonra tekbir aldı, önceki yaptığı secde gibi veya daha uzunca secde etti sonra başını kaldırdı tekrar tekbir aldı, önceki secdesi gibi veya daha uzunca bir secde daha yaptı ikinci secdeden başını kaldırınca tekrar tekbir aldı. (İbn Mâce, İkametü's Salat:134; Ebû Davud, Salat: 195)

1210- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, "Rasûlullah (s.a.v) ikinci rekattan sonra selâm vermişti. Zülyedeyn: "Ey Allah'ın Rasûlü! namaz mı kısaldı yoksa unuttun mu?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **"Zülyedeyn doğru mu söylüyor?"** dedi. Cemaat: "Evet" diye cevap verdiler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), kalkıp iki rekat daha kıldırdı sonra selâm verdi. Sonra tekbir aldı, önceki secdeleri gibi veya daha uzun secde yaptı sonra

başını secdeden kaldırdı tekrar tekbir aldı, önceki secdeleri gibi veya daha uzunca bir secde daha yaptı ve kalktı.” (İbn Mâce, İkametü’s Salat:134; Ebû Davud, Salat: 195)

1211- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize ikindi namazını kıldırırken ikinci rekattan sonra selâm verdi. Bunun üzerine Zülyedeyn kalkarak: “Ey Allah’ın Rasûlü! Namaz mı kısaldı yoksa unuttun mu?” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“İkisi de olmadı”** buyurdu. Zülyedeyn: “Ey Allah’ın Rasûlü! Mutlaka birisi oldu” deyince; Rasûlullah (s.a.v) cemaate dönerek: **“Zülyedeyn doğru mu söylüyor”** diye sordu. Cemaat: “Evet” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), Namazın geri kalan iki rekatını tamamladı, selâmdan sonra oturduğu yerde iki secde yaptı. (İbn Mâce, İkametü’s Salat:134; Ebû Davud, Salat: 195)

1212- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre: “Rasûlullah (s.a.v) öğle namazını iki rekat kıldırdı ve selâm verdi. Cemaat dediler ki: “Namaz kısaldı.” Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) kalkıp iki rekat daha kıldırdı, selâm verip iki secde daha yaptı.” (Ebû Davud, Salat: 195; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123)

1213- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir gün bize namaz kıldırırken iki rekatta selâm verdi, namazdan ayrılınca Zü’ş Şimaleyn isimli biri yanına vararak: “Ey Allah’ın Rasûlü! Namaz mı kısaldı yoksa unuttun mu?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v) de: **“Ne unuttum ne de kısaldı”** buyurunca; Zü’ş Şimaleyn: “Evet seni hak din üzere gönderen Allah’a yemin olsun ki namazı kısalttın” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), **“Züş Şimaleyn, doğru mu söylüyor”** dedi. Cemaat: “Evet” deyince; insanlarla birlikte iki rekat daha namaz kıldı. (Ebû Davud, Salat: 195; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123)

1214- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) unutarak ikinci rekattan sonra selâm verdi. Zü’ş Şimaleyn isimli birisi: “Ey Allah’ın Rasûlü! Namaz mı kısaldı? Yoksa unuttun mu?” dedi. Rasûlullah (s.a.v): “Zü’ş Şimaleyn doğru mu söylüyor” dedi. Cemaat “Evet” deyince; Rasûlullah (s.a.v) kalkıp namazını tamamladı. (Ebû Davud, Salat: 195; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123)

1215- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize öğle veya ikindi namazını kıldırmıştı. İkinci rekatta selâm verip namazdan ayrılmıştı. Zü’ş Şimaleyn b. Amr isimli bir kimse: “Namaz mı

kısaldı yoksa unuttun mu?” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Zü’ş Şimaleyn ne diyor?”** dedi. Cemaat: “Ey Allah’ın Peygamberi doğru söylüyor” dediler. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v) eksik kıldığı rekatları tamamladı. (Ebû Davud, Salat: 195; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123)

23- SEHİV SECDELERİ SELÂMDAN ÖNCE Mİ YOKSA SONRA MI YAPILIR?

1216- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) bu güne kadar ne selâmdan önce ne de selâmdan sonra secde yapmamıştır.” (Ebû Davud, Salat: 195; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123)

1217- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, “Rasûlullah (s.a.v) Zülyedeyn olayının olduğu günü selâmdan sonra iki secde yapmıştı.” (Ebû Davud, Salat: 195; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123)

1218- Yine Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, “Peygamber (s.a.v) namazda yanıldığını zannederek selâmdan sonra secde yaptı.” (Ebû Davud, Salat: 195; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123)

1219- Imran b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, “Peygamber (s.a.v) cemaate namaz kıldırırken yanıldı, iki secde yapıp sonra selâm verdi.” (Ebû Davud, Salat: 195; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123)

1220- Imran b. Husayn (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), bir gün ikindi namazını üç rekat kıldırarak evine girdi. Bunun üzerine Hırbak ismi verilen biri kendisine giderek: “Ey Allah’ın Rasûlü! Namaz noksan oldu” dedi. Rasûlullah (s.a.v), öfkeli bir durumda elbisesini çekerek geldi ve: **“Doğru mu söylüyor”** dedi. Cemaat: “Evet” deyince; kalkıp kalan rekatı da kıldırdı sonra selâm verdi sonra iki secde yaparak tekrar selâm verdi.” (Ebû Davud, Salat: 195; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123)

24- NAMAZ KILAN NAMAZINDA ŞÜPHEYE DÜŞERSE NAMAZINI TAMAMLAR

1221- Ebu Said (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Biriniz namaz kılarken şüpheye düşerse şüphesini gidersin. Yakın bilgisi üzere amel etsin, namazının böylelikle tamam olduğu kanaatine sahib olursa oturduğu yerde iki secde yapsın. Eğer şüphelendiği namazda rekat sayısı beş olmuşsa o iki secde onu çift hale getirmiş olur eğer kıldığı rekat sayısı dört ise o iki secde şeytana rağmen yapılmış olur.”** (Ebû Davud, Salat: 196; Müslim, Salat: 16)

1222- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Biriniz namazı üç mü dört mü kıldığını bilemez ise bir rekat daha kılsın sonra oturduğu yerde iki secde yapsın, böylelikle kıldığı namaz beş rekat olmuş ise o iki secde o namazı çift hale getirmiş olur eğer dört kılmış ise o iki secde şeytana rağmen yapılmış olur.”** (Ebû Davud, Salat: 196; Müslim, Salat: 16)

25- NAMAZINDA ŞAŞIRAN NE YAPMALI?

1223- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Biriniz namaz kılarken kaç rekat kıldım diye şüpheye düşerse; iyice düşünüp araştırsın, doğru olan hangisiyse ona dayanarak namazını tamamlasın sonra iki secde yapsın.”** Rasûlullah (s.a.v)’in söylediklerini istediğim gibi anlayamadım. (Ebû Davud, Salat: 197; Müslim, Salat: 16)

1224- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Biriniz namaz kılarken şüpheye düşerse iyice düşünüp araştırsın namazını bitirince de iki secde yapsın.”** (Ebû Davud, Salat: 197; Müslim, Salat: 16)

1225- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), bize namaz kıldırıyordu, eksik mi fazla mı kıldırmıştı hatırlamıyorum. Selâm verdikten sonra: “Ey Allah’ın Rasûlü! Namazda eksiklik fazlalık bir şey mi oldu?” diye sorduk. Şöyle buyurdu: **“Namazda bir şey olmuş olsaydı size haber verirdim fakat Ben de insanım, sizin gibi unutabilirim. Namaz kılarken hanginiz bir şüpheye düşerse iyice araştırsın, doğruluğuna kanaat getirdiği fikre göre namazını tamamlasın, selâm verdikten sonra iki secde yapsın.”** (Ebû Davud, Salat: 197; Muvatta', Salat: 16)

1226- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize bir namaz kıldırdı fazla mı yoksa eksik mi kıldırdı hatırlamıyorum. Selâm verince; “Ey Allah’ın peygamberi, namazda bir yenilik bir değişim mi oldu?” dedik. **“Ne oldu?”** buyurdu. Olup biteni söyleyince; iki ayağını bitiştirerek kıbleye döndü, iki kere sehv secdesi yaptı sonra bize yüzünü dönerek: **“Eğer namazda bir yenilik olmuş olsaydı onu size haber verirdim”** dedi. Sonra şöyle devam etti: **“Bende sizin gibi insanım, unutabilirim. Herhangi biriniz namazında şüpheye düşerse kendince en doğru olanı araştırsın, selâmını verip namazını**

bitirdikten sonra iki sehiv secdesi yapsın.” (Ebû Davud, Salat: 196; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 129)

1227- Abdullah (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) öğle namazını kıldırdı sonra yüzünü cemaate karşı döndü. Bunun üzerine cemaat: “Namazda bir yenilik mi oldu?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **“Ne oldu”** dedi. Yaptığı kendisine bildirilince; ayaklarını birleştirip kıbleye döndü iki secde yaptıktan sonra selâm verdi. Sonra tekrar yüzünü cemaate döndü ve şöyle buyurdu: **“Bende insanım, bende sizin gibi unutabilirim, unuttuğum zaman Bana hatırlatınız.”** Sözünü şöyle sürdürdü: **“Eğer namazda bir yenilik olmuş olsaydı onu size haber verirdim. Namazda biriniz eksik veya fazla kıldığı vehmine kapılırsa kendince en doru olana göre hareket etsin ve namazını ona göre tamamlasın. Sonra da iki secde yapıversin”** buyurdu. (Ebû Davud, Salat: 196; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 129)

1228- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre; Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim namazda eksik kıldığı vehmine kapılırsa, kendisine göre en doğru olanı araştırıp ona göre namazını tamamlasın sonra namazını bitirince oturduğu yerden iki secde yapıversin.”** (Ebû Davud, Salat: 196; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 129)

1229- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle demiştir: **“Kim şüpheye düşer veya vehme kapılırsa kendince doğru olanı araştırıp sonra da iki secde yapıversin.”** (Ebû Davud, Salat: 196; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 129)

1230- İbrahim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)’in ashabı şöyle derlerdi: **“Vehme kapıldığın zaman doğruyu araştır sonra iki secde yapıver.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

1231- Abdullah b. Cafer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Kim namazında şüpheye düşerse selâm verdikten sonra iki secde yapıversin.”** (Ebû Davud, Salat: 196; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 129)

1232- Yine Abdullah b. Cafer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim namazında şüphe ederse selâmdan sonra iki secde yapıversin.”** (Ebû Davud, Salat: 196; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 135)

1233- Abdullah b. Cafer (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Kim namazında şüpheye düşerse selâmdan sonra iki secde yapsın.”** (Ebû Davud, Salat: 196; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 135)

1234- Abdullah b. Cafer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim namazında şüpheye düşerse iki secde yapıversin.”** Haccac: Bu secdelerin selâmdan sonra; Ravh ise: Oturarak yapılacağını nakletmişlerdir. (Ebû Davud, Salat: 196; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 135)

1235- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Sizden biriniz namaz kılacağında şeytan ona gelir ve zihnine değişik düşünceler getirmek sûretiyle karıştırır, o da kaç rekat kıldığını bilemez. Böyle bir durum birinizin başına gelirse oturduğu yerde iki secde yapıversin.”** (Ebû Davud, Salat: 198; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 135)

1236- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Namaz için ezan okunduğu zaman şeytan yellenerek kaçar gider, kametten sonra tekrar gelir ve kişiyle kalbi arasına girer, kişi böylece kaç rekat kıldığını bilemez olur.Birinizin başına böyle bir durum gelirse iki secde yapıversin.”** (Ebû Davud, Salat: 198; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 135)

26- BEŞ REKAT KILDIĞINI ZANNEDEN NE YAPAR?

1237- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v) öğle namazını beş rekat kıldırmıştı da kendisine: “Namaza ilave mi yapıldı?” diye soruldu. O da: **“Ne oldu”** dedi. “Beş rekat kıldınız” dedik. Hemen ayaklarını birleştirip iki secde daha yaptı. (Ebû Davud, Salat: 196)

1238- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre: “Peygamber (s.a.v), öğle namazını beş rekat olarak kıldırmıştı, cemaat: “Beş rekat kıldırdın” deyince selâmdan sonra oturduğu yerden iki secde yapıverdi.” (Ebû Davud, Salat: 196)

1239- İbrahim b. Süveyd (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Alkame, bir namazı beş rekat olarak kıldırmıştı. Namazdan sonra durum kendisine bildirilince “Hayır beş rekat kılmadım” dedi. Ben de hayır beş kıldın diye başımla işaret ettim. Bunun üzerine “Sen de mi? Öyle diyorsun ey A’ver” dedi. “Evet” dedim. Hemen iki secde yaptı sonra da Abdullah’tan gelen bir hadisi nakletti. “Bir seferinde Rasûlullah (s.a.v), namazı beş rekat kıldırdı. Bunun üzerine cemaat hemen birbirini dürterek mırıldanmaya başladılar ve dediler ki: “Namaza ilave mi yapıldı?” Rasûlullah (s.a.v)’de: “Hayır” dedi. Durumu kendilerine haber verip beş kılındığını söylediler, hemen ayaklarını birleştirip iki secde yaptı ve şöyle buyurdu: **“Ben de sizin gibi bir insanım, sizin gibi unutabilirim.”** (Ebû Davud, Salat: 196)

1240- Malik b. Mığvel (r.a) şöyle demiştir: Şa’bî’den işittim şöyle diyordu: Alkame b. Kays namazında yanılmıştı. Namazı bitirince, araya konuşmalar girdikten sonra durumu kendisine haber verdiler. “Sende mi böyle oldu diyorsun ey A’ver” dedi. O da “Evet” cevabını verince; hemen elbiselerini düzelterek iki sefer sehiv secdesi yaptı ve şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v)’de aynı şekilde yapmıştı.” Hakem’in de, Alkame’nin; namazı beş rekat kıldığını rivâyet ettiğini duydum. (Ebû Davud, Salat: 196; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 129)

1241- İbrahim (r.a)’den rivâyete göre, Alkame namazı beş rekat kılmıştı, selâm verince; -İbrahim b. Süveyd diyor ki- “Ey Ebu Şibl, beş rekat kıldın” dedi. O da: “Öyle mi ey A’ver” dedi ve hemen iki sehiv secdesi yaptı. Sonra şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v)’de böyle yapmıştı” dedi. (Ebû Davud, Salat: 196; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 129)

1242- Abdullah (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), yatsı namazlarından birini beş rekat olarak kıldırmıştı kendisine: “Namaza ilave mi yapıldı?” denildi “Ne oldu” dedi cemaat: “Beş rekat kıldın” dediler. O da şöyle buyurdu: **“Ben de ancak bir insanım, sizin gibi Ben de unutabilirim sizin gibi Ben de hatırlayabilirim.”** İki secde yaptıktan sonra namazını bitirdi. (Ebû Davud, Salat: 196; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 129)

27- NAMAZ DA UNUTAN NE YAPMALI?

1243- Osman’ın azadlı kölesi Muhammed (r.a), babası Yusuf’tan aktarıyor; Muaviye cemaate imam olmuştu, oturması gerekirken kalkıverdi. Bunun üzerine cemaat: “Sübhanallah” dediler. Ama o ayağı kalktığı için namazını o şekilde bitirdi sonra da oturduğu yerden iki secde yaptı ve namazını tamamlamış oldu. Sonra minbere oturdu ve şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Kim namazında bir şey unutursa böylece iki secde yapıversin.”** (Ebû Davud, Salat: 196; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 129)

28- SEHV SECDELERİNDE TEKBİR ALINIR MI?

1244- Abdullah b. Buheyne (r.a)’den rivâyete göre: “Rasûlullah (s.a.v) öğle namazını kıldırırken ikinci rekatta oturması gerekirken ayağa kalktı, namazını bitirince iki secde yaptı. Her iki secdede tekbir aldı; secdeleri oturduğu yerden ve selâm vermeden önce yaptı. Cemaat de peygamberle birlikte unutulan oturumun yerine secde yaptılar.” (Müsned: 1638)

29- NAMAZDA OTURUŞ ŞEKLİ NASILDIR?

1245- Ebu Humeyd es Saidî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) namazın son oturuşunda sol ayağını sağ tarafa kıvırıp üzerine oturur, yarım kalçası üzerine müteverrik denilen şekilde oturur sonra selâm verirdi.” (Ebû Davud, Salat: 180; Buhârî, Sıfatü’s Salat: 75)

1246- Vail b. Hucr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) namaza başlarken, rükû’a giderken, rükû’dan başını kaldırırken tekbir aldığını, oturacağında da sol ayağını altına kıvırıp sağ ayağını dik tuttuğunu, sağ elini sağ uyluğuna sol elini de sol uyluğuna koyduğunu, şehadet parmağını kaldırıp orta parmağı ile baş parmağını halka gibi yaptığını ve şehadet parmağı ile işaret ettiğini gördüm.” (Ebû Davud, Salat: 179; Müslim, Mesacid: 21)

30- NAMAZ DA KOLLAR, OTURUŞTA NEREYE KONULUR?

1247- Vail b. Hucr (r.a)’den rivâyete göre, bizzat kendisi Rasûlullah (s.a.v)’i namaz kılarken görmüştür. Namazda tahiyyata oturunca sol ayağını altına yaydığını, dirseklerini uylukları üzerine koyduğunu ve şehadet parmağı ile işaret ederek dua ettiğini görmüştür. (Ebû Davud, Salat: 179; Müslim, Mesacid: 21)

31- NAMAZ DA ORGANLARIN YERİ

1248- Vail b. Hucr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in nasıl namaz kıldığını mutlaka göreceğim dedim ve bakmaya başladım. “Kalktı, Kâbe’ye döndü, kulakları hizasına kadar ellerini kaldırdı sonra sağ elini sol elinin üzerine getirerek tuttu, rükû’ edeceğinde yine ellerini kulakları hizasına kadar kaldırdı, rükû’da ellerini dizleri üzerine koydu, rükû’dan başını kaldırırken iki elini yine kulak hizasına kadar kaldırdı. Secde edeceğinde başını iki eli arasına koydu sonra oturdu, sol ayağını altına aldı, sol elini sol uyluğu üzerine koydu, sağ dirseğini de sağ uyluğuna koyarak parmaklarından ikisini bir araya getirerek halka yaptı.” (Ebû Davud, Salat: 180; Müslim, Mesacid: 21)

32- NAMAZDA AVUÇ İÇLERİNİN YERİ NERESİDİR?

1249- Yahya b. Said (r.a)’ten nakledildiğine göre, şöyle demiştir: Medineli Müslim b. ebi Meryem -ki ihtiyar birisidir- ile karşılaştım, Ali b. Abdurrahman’dan şunları duyduğunu söyledi: İbn Ömer’in yanında namaz kılarken secde yerindeki çakılları düzeltiyordum. İbn Ömer bana dedi ki: Taşlarla oynama, taşlarla oynaman şeytandandır. Benim Rasûlullah

(s.a.v)'den gördüğüm gibi yap. Ben de: "Rasûlullah (s.a.v)'den nasıl yaptığını gördün" dedim. Şöyle yapardı diyerek; Sağ ayağını dikti sol ayağını altına yatırdı, sağ elini sağ uyluğu üzerine sol elini de sol uyluğu üzerine koydu, şehadet parmağı ile de işaret ediyordu. (Ebû Davud, Salat: 186; Müslim, Mesacid: 21)

33- ŞEHADET PARMAĞI DIŞINDAKİ PARMAKLARI YUMMAK

1250- Ali b. Abdurrahman (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer beni namazda taşlarla oynarken gördü. Namazı bitirince beni taşlarla oynamaktan sakındırdı ve Rasûlullah (s.a.v)'in yaptığı gibi yap dedi. Ben de; "Rasûlullah (s.a.v) nasıl yapardı" dedim. O da şöyle dedi: "Namazda oturduğunda sağ elini sağ dizine koyar tüm parmaklarını yumar ve şehadet parmağı ile işaret ederdi, sol elini de sol dizi üzerine koyardı." (Ebû Davud, Salat: 186; Müslim, Mesacid: 21)

34- SAĞ ELİN PARMAKLARI OTURUŞTA NASIL YAPILIR?

1251- Vail b. Hucr (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)'in nasıl namaz kıldığına mutlaka dikkatlice bakacağım dedim. Baktım ve şöylece tarif ediyorum: "Oturdu, sol ayağını altına yatırdı, sol elini sol uyluğuna ve sol dizi üzerine koydu. Sağ dirseğini sağ uyluğundan ayırarak son iki parmağını bitiştirip diğer ikisini de halka gibi yaptı. Şehadet parmağını da yaptığı dua anında hareket ettiriyordu." (Ebû Davud, Salat: 180; Müslim, Mesacid: 21)

35- OTURUŞTA SAĞ EL VE SOL EL NASIL KONULUR?

1252- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v) namazda tahiyyat için oturunca ellerini dizi üzerine koyar şehadet parmağını kaldırır ve onu hareket ettirerek dua ederdi. Sol elini ve parmaklarını ise sol dizi üzerinde serbest bırakırdı." (Müslim, Mesacid: 21; Dârimi, Salat: 83)

1253- Abdullah b. Zübeyr (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) tahiyyatta dua ederken şehadet parmağını kaldırır fakat hareket ettirmezdi. İbn Cüreyc diyor ki: Amr'ın şöyle bir ilavesi vardır. Amir b. Abdullah b. Zübeyr'in babasından aktardığı bir hadiste şöyle denilmektedir. Bizzat kendisi Rasûlullah (s.a.v)'i bu şekilde dua ederken görmüş, sol elini sol uyluğu üzerine koyarak parmaklarını da serbest bırakmıştır. (Müslim, Mesacid: 21; Dârimi, Salat: 83)

36- TEŞEHHÜDDE ŞEHADET PARMAĞI İLE İŞARET EDİLİR Mİ?

1254- Malik b. Numeyr el Huzai (r.a) babasından aktararak şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)'i namazda oturuş halindeyken sağ elini sağ uyluğu üzerine koyarak şehadet parmağı ile işaret ettiğini gördüm. (Müslim, Mesacid: 21; İbn Mâce, İkametü's Salat: 27)

37- TAHİYYATTA İKİ PARMAKLA İŞARET EDİLMEZ

1255- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, bir adam namazın oturuşunda iki parmağını birden kaldırarak dua ediyordu. Rasûlullah (s.a.v): **"Birini, birini"** buyurdu. (Müslim, Mesacid: 21; Müsned: 9070)

1256- Sa'd (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben namazda iki parmağımı birden kaldırıp dua ederken Rasûlullah (s.a.v) bana uğradı ve şehadet parmağını göstererek **"birini, birini,"** buyurdu. (Ebû Davud, Salat: 358)

38- ŞEHADET PARMAĞINI HAFİFÇE EĞMEK

1257- Basralı Malik b. Numeyr el Huzaî (r.a), babasından aktarıyor: **"Rasûlullah (s.a.v)'i namazda otururken gördüm, sağ elini sağ uyluğu üzerine koymuş, şehadet parmağını biraz eğerek kaldırmış ve dua ediyordu."** (Tirmizî, Salat: 220; İbn Mâce, İkametü's Salat: 27)

39- TAHİYYATTA DUA EDERKEN GÖZLER NEREYE BAKMALI?

1258- Abdullah b. Zübeyr (r.a), babasından aktararak şöyle diyor: **"Rasûlullah (s.a.v) teşehhüde otururken sol elini sol uyluğu üzerine koyar, sağ elinin şehadet parmağını kaldırarak gözünü ondan ayırmazdı."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 27; Müslim, Mesacid: 21)

40- TAHİYYATTA GÖZLER SEMAYA DİKİLMEMELİ

1259- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Onlar tahiyyatta dua okurken ya gözlerini semaya kaldırmaya son verirler veya gözlerinden olurlar."** (Müslim, Salat: 26; Ebû Davud, Salat: 167)

41- TEŞEHHÜDDE OKUNACAK DUA

1260- İbn Mes'ud (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Teşehhüdde okunacak dua farz olmadan önce bizler: "Esselâmü alallah, esselâmü ala

Cibrîl ve Mikail" derdik. Rasûlullah (s.a.v): **"Böyle söylemeyin çünkü Allah, kendisi selâmdır. Fakat şöyle söyleyin.** (Tahiyyat duası) **Dilimizle vücudumuzla ve tüm mallarımızla yapılan ibadetlerin hepsi sadece Allah'a mahsustur. Tüm kulluk ve ibadetler O'ndan başkasına yapılamaz. Ey son Peygamber olan Muhammed, Allah'ın rahmeti, bereketi, selâm ve selâmeti Senin üzerine olsun. Yine Allah'ın selâm ve saadeti bizim üzerimize ve Allah'ın hayırlı ve iyi işler işleyen kullarına olsun. Ben kabul eder ve şahitlik yaparım ki Allah'tan başka gerçek ilâh yoktur yine kabul eder ve şahitlik yaparım ki Muhammed Allah'ın kulu ve Peygamberidir."** (Ebû Davud, Salat: 182; Müslim, Salat: 16)

42- KUR'AN ÖĞRETİR GİBİ NE ÖĞRETİLMİŞTİ?

1261- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize Kur'an'dan bir sûre öğretir gibi teşehhüdde okuyacağımız duayı öğretirdi. (Ebû Davud, Salat: 182; Müslim, Salat: 16)

43- TEŞEHHÜDDE NE OKUNUR?

1262- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Aziz ve Celil olan Allah kendisi selâmdır. Namazda oturduğunuzda şöyle deyin.** (Tahiyyat duası) **Dilimizle, vücudumuzla ve tüm mallarımızla yapılan ibadetlerin hepsi sadece Allah'a mahsustur, tüm kulluk ve ibadetler O'ndan başkasına yapılamaz. Ey son Peygamber olan Muhammed, Allah'ın rahmeti, bereketi, selâm ve selâmeti senin üzerine olsun yine Allah'ın selâm ve saadeti bizim üzerimize ve Allah'ın hayırlı ve iyi işler işleyen kullarına olsun. Ben kabul eder ve şahitlik yaparım ki Allah'tan başka gerçek ilâh yoktur, yine kabul eder ve şahitlik yaparım ki Muhammed Allah'ın kulu ve peygamberidir." Sonra dilediğini okuyabilir."** (Ebû Davud, Salat: 182; Müslim, Salat: 16)

44- TEŞEHHÜDDE OKUNACAK DEĞİŞİK BİR DUA

1263- Hıttan b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Eş'arî şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize bir hutbe yaptı, nasıl hareket edeceğimizi öğretti ve nasıl namaz kılacağımızı da bildirerek şöyle dedi: **"Namaza kalktığınızda saflarınızı sık ve düzgün tutunuz. Biriniz size imam olsun, o tekbir aldığında siz de tekbir alın, o "Veladdallîn" deyince sizlerde "Âmin" deyin ki Allah dualarınızı kabul etsin. İmam tekbir alıp rükû'a varınca siz de tekbir alıp rükû' yapınız, imam sizden önce rükû' yapar ve**

sizden önce rükû'dan başını kaldırır." Rasûlullah (s.a.v) şöyle devam etti: **"Diğer rekatlarda da durum aynıdır. İmam "Semiallahü limen hamideh" dediği zaman sizler "Allahümme Rabbena lakel hamd" deyin çünkü Aziz ve Celil olan Allah, Peygamberinin diliyle "Semiallahü limen hamideh" demiştir. İmam tekbir alıp secde ettiğinde sizde tekbir alıp secdeye varın. İmam sizden önce secdeye varır sizden önce secdeden kalkar."** Peygamber (s.a.v): **"Diğer rekatlardaki yapılacak işler aynen böylecedir. Tahiyyata oturduğunuzda söyleyeceğiniz söz şöyle olmalı:** (Tahiyyat duası) **"Dilimizle, vücüdumuzla ve tüm mallarımızla yapılan ibadetlerin hepsi sadece Allah'a mahsustur, tüm kulluk ve ibadetler O'ndan başkasına yapılamaz. Ey son Peygamber olan Muhammed, Allah'ın rahmeti, bereketi, selâm ve selâmeti Senin üzerine olsun yine Allah'ın selâm ve saadeti bizim üzerimize ve Allah'ın hayırlı ve iyi işler işleyen kullarına olsun. Ben kabul eder ve şahitlik yaparım ki Allah'tan başka gerçek ilâh yoktur yine kabul eder ve şahitlik yaparım ki Muhammed Allah'ın kulu ve peygamberidir."** (Müslim, Salat: 16; Ebû Davud, Salat: 182)

45- DEĞİŞİK BİR TEŞEHHÜD DUASI

1264- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize tahiyyatta okuyacağımız duaları Kur'an'dan bir sûre öğretir gibi öğretirdi: **"Allah'ın adıyla, Allah için diyerek;** (Tahiyyat duası) **"Dilimizle, vücudumuzla ve tüm mallarımızla yapılan ibadetlerin hepsi sadece Allah'a mahsustur, tüm kulluk ve ibadetler O'ndan başkasına yapılamaz. Ey son Peygamber olan Muhammed, Allah'ın rahmeti, bereketi, selâm ve selâmeti Senin üzerine olsun yine Allah'ın selâm ve saadeti bizim üzerimize ve Allah'ın hayırlı ve iyi işler işleyen kullarına olsun. Ben kabul eder ve şahitlik yaparım ki Allah'tan başka gerçek ilâh yoktur yine kabul eder ve şahitlik yaparım ki Muhammed Allah'ın kulu ve Peygamberidir."**

Allah'tan Cenneti isterim, ateşinden, Cehenneminden de Allah'a sığınırım. (Müslim, Salat: 16; Ebû Davud, Salat: 182)

46- RASÛLULLAH (S.A.V)'E SALEVAT GETİRMEK

1265- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah'ın yeryüzünde dolaşan melekleri vardır,**

ümmetimin gönderdikleri salevatları bana ulaştırırlar.” (Dârimi, Rıkak: 58; Müsned: 4093)

47- PEYGAMBERE SALEVAT GETİRMENİN DEĞER VE KIYMETİ

1266- Abdullah b. ebi Talha (r.a) babasından naklediyor. Rasûlullah (s.a.v) bir gün geldi, yüzünde sevinç alametleri vardı. Biz de: “Yüzünde sevinç alametleri görüyoruz” dedik. Bunun üzerine şöyle buyurdu: “Bana bir melek gelerek; Ey Muhammed! Rabbin şöyle buyurur: **“Sana bir salevat getirene benim on rahmet etmemi, bir selâm gönderene benim on defa lütuf ve yardımda bulunmam seni memnun eder mi?”** (Dârimi, Rıkak: 58; Müsned: 15769)

48- NAMAZDA ALLAH’I YÜCELTMEK VE PEYGAMBERE SALEVAT GETİRMEK

1267- Fedale b. Ubeyd (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) namazda bir adamın dua ettiğini duydu. Ne Allah’ı yüceltiyor ne de peygambere salevat getiriyordu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Acele ettin. Ey namaz kılan!”** Sonra namazda neler okunacağını cemaate öğretti. Yine bir defasında Peygamber birinin namazda Allah’ı yücelten dualar okuduğunu, Allah’a hamdettiğini ve Peygambere salevat getirdiğini işitti. Bunun üzerine o adama: **“Dua et kabul edilir, iste verilir”** buyurdu. (Müslim, Salat: 7; Ebû Davud, Salat: 358)

49- NAMAZDA RASÛLULLAH (S.A.V)’E SALEVAT GETİRMENİN EMREDİLMESİ

1268- Ebu Mes’ud el Ensarî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bizler Sa’d b. Ubâde’nin sohbetinde iken Peygamber (s.a.v) çıkageldi. Beşir b. Sa’d Peygamber (s.a.v)’e: Ey Allah’ın Rasûlü, Aziz ve Celil olan Allah bizim sana salevat getirmemizi emretti. Bu sebeple Sana nasıl salevat getirelim. Rasûlullah (s.a.v) önce sustu. Bizlerde keşke Rasûlullah (s.a.v)’e böyle bir soru sormasaydı dedik. Sonra şöyle salevat getirin buyurdu: (Salli Barik duaları) **“Ey Allah’ım! Muhammed (s.a.v)’e, O’nun soy sop ve inanan yakınlarına; İbrahim (a.s) ve O’nun soy sopuna yeryüzünde rahmet edip hoş muamele et. Ey Allah’ım, Muhammed (s.a.v)’e, O’nun soy sop ve inanan yakınlarına İbrahim (a.s)’ın soy sop ve inanan yakınlarını mübarek kılıp yeryüzünde bereketli hayatlar nasib ettiğin**

gibi mübarek kıl, Sen övülmeye layık ve şanı şerefi yüce olansın. Selâm da bildiğiniz gibidir.” (Müslim, Salat: 18; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 25)

50- PEYGAMBERE SALEVAT NASIL GETİRİLİR?

1269- Ebu Mes’ud el Ensarî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)’e şöyle denildi: “Sana Salat-ü selâm getirmekle emrolunduk, selâmı biliyoruz, salavatı nasıl getireceğiz?” Rasûlullah (s.a.v) şöyle deyiniz buyurdu: **“Allah’ım, Muhammed’e ve İbrahim’e rahmet ettiğin gibi hoş muamele eyle. Allah’ım Muhammed’e, İbrahim’i mübarek kılıp bereketli hayatlar nasip ettiğin gibi mübarek kıl ve bereketli hayatlar nasib et.”** (Müslim, Salat: 18; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 25)

51- DEĞİŞİK BİR SALEVAT ÖRNEĞİ

1270- Ka’b b. Ucre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e: “Ey Allah’ın Rasûlü! Sana selâm vermeyi biliyoruz fakat Sana nasıl salevat getireceğiz?” dedik. Şöyle deyiniz buyurdular: **“Ey Allah’ım! Muhammed (s.a.v)’e, onun soy sop ve inanan yakınlarına; İbrahim (a.s) ve O’nun soy sopuna ve inanan yakınlarına rahmet edip hoş muamele ettiğin gibi rahmet ederek, hoş muamele et. Allah’ım Muhammed’e (s.a.v), O’nun soy sop ve inanan yakınlarına İbrahim (a.s)’ın soy sop ve inanan yakınlarına mübarek kılıp bereketli hayatlar nasip ettiğin gibi mübarek kıl ve bereketli hayatlar nasip et, sen övülmeye layık olan ve şanı, şerefi yüce olansın.”** (Müslim, Salat: 18; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 25)

1271- Ka’b b. Ucre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ey Allah’ın Rasûlü! Sana nasıl selâm vereceğimizi biliyoruz fakat Sana nasıl salavat getireceğiz dedik. Şöyle buyurdu: **“Ey Allah’ım Muhammed (s.a.v.)’e onun soy sop ve inanan yakınlarına; İbrahim (a.s) ve onun soyuna sopuna ve inanan yakınlarına rahmet edip hoş muamele ettiğin gibi rahmet ederek hoş muamele et. Allah’ım Muhammed (s.a.v)’e, O’nun soy sop ve inanan yakınlarına, İbrahim (a.s)’ın soy sop ve inanan yakınlarına mübarek kılıp bereketli hayatlar nasib ettiğin gibi mübarek kıl ve bereketli hayatlar nasip et. Sen övülmeye layık olan ve şanı, şerefi yüce olansın.”** (Müslim, Salat: 18; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 25)

1272- İbn ebi Leyla (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ka’b b. Ucre bana dedi ki: “Sana bir hediye ikram edelim mi?; biz, Rasûlullah (s.a.v)’e Sana selâm getirmeyi biliyoruz fakat nasıl salevat getireceğiz diye

sorduk ta, şöyle deyiniz demişti: **“Ey Allah’ım! Muhammed (s.a.v.)’e O’nun soy sop ve inanan yakınlarına; İbrahim (a.s) ve O’nun soy sopuna ve inanan yakınlarına rahmet edip hoş muamele ettiğin gibi rahmet ederek hoş muamele et. Allah’ım! Muhammed’e (s.a.v), O’nun soy sop ve inanan yakınlarına İbrahim (a.s)’ın soy sop ve inanan yakınlarına mübarek kılıp bereketli hayatlar nasib ettiğin gibi mübarek kıl ve bereketli hayatlar nasip et. Sen övülmeye layık olan ve şanı, şerefi yüce olansın.”** (Müslim, Salat: 18; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 25)

1273- Musa b. Talha (r.a), babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: “Ey Allah’ın Rasûlü! Sana nasıl salavat getireceğiz diye sorduk. O da şöyle deyiniz dedi: **“Ey Allah’ım! Muhammed (s.a.v.)’e O’nun soy sop ve inanan yakınlarına; İbrahim (a.s) ve O’nun soy sopuna ve inanan yakınlarına rahmet edip hoş muamele ettiğin gibi rahmet ederek; hoş muamele et. Allah’ım! Muhammed (s.a.v)’e O’nun soy sop ve inanan yakınlarına, İbrahim (a.s)’ın soy sop ve inanan yakınlarına mübarek kılıp bereketli hayatlar nasib ettiğin gibi mübarek kıl ve bereketli hayatlar nasip et. Sen övülmeye layık olan ve şanı, şerefi yüce olansın.”** (Müsned: 1323)

1274- Musa b. Talha (r.a)’den rivâyete göre, şöyle diyor: Bir adam Peygamber (s.a.v)’e gelerek; ey Allah’ın Peygamberi! Sana nasıl salevat getireceğiz diye sormuştu da; Rasûlullah (s.a.v) şöyle deyiniz buyurdu: **”Ey Allah’ım! Muhammed (s.a.v.)’e onun soy sop ve inanan yakınlarına; İbrahim (a.s) ve onun soy sopuna ve inanan yakınlarına rahmet edip, hoş muamele ettiğin gibi rahmet ederek hoş muamele et. Allah’ım! Muhammed (s.a.v)’e O’nun soy sop ve inanan yakınlarına, İbrahim (a.s)’ın soy sop ve inanan yakınlarına mübarek kılıp bereketli hayatlar nasib ettiğin gibi mübarek kıl ve bereketli hayatlar nasip et. Sen övülmeye layık olan ve şanı, şerefi yüce olansın.”** (Müsned: 1323)

1275- Musa b. Talha (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Zeyd b. Harice’ye, Rasûlullah (s.a.v)’e nasıl salevat getireceğini sordum. O da şöyle dedi: Ben de bunu Rasûlullah (s.a.v)’e sormuştum. O da şöyle cevap vermişti: “Bana salevat getirin, dua yapmaya gayret edin ve Allah’ım! Muhammed (s.a.v)’e ve O’nun soy ve sopuna ve inanan yakınlarına rahmet edip hoş muamele et.” (Müsned: 1621)

52- DEĞİŞİK SALEVAT ÖRNEKLERİ

1276- Ebu Said el Hudri (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ey Allah'ın Rasûlü! Sana nasıl selâm edeceğimizi biliyoruz fakat nasıl salevat getireceğiz" diye sorduk ta şöyle deyiniz buyurdu: (Yukardakilerden az farklı bir şekilde) (Müslim, Salat: 18)

53- DEĞİŞİK SALEVAT ÖRNEKLERİ

1277- Ebu Humeyd es Saidi (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ashab, Peygamber (s.a.v)'e: "Sana nasıl salavat getireceğiz?" diye sordular. Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle deyiniz buyurdu: (yukarıdakilerden farklı olarak hanımları ve kendisinden sonra gelecek nesli de ilave etmiş oluyor.) (Müslim, Salat: 18; İbn Mâce, İkametü's Salat: 125)

54- RASÛLULLAH (S.A.V)'E SALEVAT GETİRMENİN DEĞERİ VE KIYMETİ

1278-Abdullah b. ebi Talha (r.a), babasından naklediyor. Bir gün Rasûlullah (s.a.v)'in yüzünde sevinç alametleri vardı ve şöyle buyurdu: **"Cibril (r.a), Bana geldi ve şöyle dedi: "Ey Muhammed! Ümmetinden birinin sana bir salevat getirmesiyle benim ona, on rahmet etmem, ve onun sana bir selâm vermesiyle benim ona, on selâm etmem Seni memnun etmez mi? dedi."** (Müslim, Salat: 17; Dârimi, Rikak: 58)

1279- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim Bana bir salevat getirirse, Allah ta o kimseye on defa rahmet eder."** (Dârimi, Rıkak: 58; Müslim, Salat: 18)

1280- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim bana bir salevat getirirse, Allah o kimseye on defa rahmet eder, on tane hatasını siler ve derecesini de on kat artırır."** (Dârimi, Rıkak: 58; Müslim, Salat: 18)

55- SALEVAT DUALARINDAN SONRA HERHANGİ BİR DUA OKUNABİLİR

1281- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e uyarak namaz kılıp teşehhüde oturduğumuzda şöyle dua ederdik: "Kulların selâmı Allah'a olsun falana ve filana da selâm olsun derdik. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Allah'a selâm olsun demeyin çünkü, Allah kendisi selâmdır. Sizden biriniz namazda oturduğunuzda şöyle deyiniz:** (Tahiyyat duası) **Dilimizle ve vücudumuzla ve tüm mallarımızla**

yapılan ibadetlerin hepsi sadece Allah'a mahsustur. Tüm kulluk ve ibadetler O'ndan başkasına yapılamaz. Ey son Peygamber olan Muhammed (s.a.v)! Allah'ın rahmeti, bereketi, selâm ve selâmeti Senin üzerine olsun, yine Allah'ın selâm ve selâmeti senin üzerine olsun, yine Allah'ın selâm ve saadeti bizim üzerimize ve Allah'ın hayırlı ve iyi işler işleyen kullarına olsun. Ben kabul eder ve şahitlik ederim ki Allah'tan başka gerçek ilâh yoktur yine kabul eder ve şahitlik yaparım ki Muhammed (s.a.v), Onun kulu ve Peygamberidir. Daha sonra da isteyen istediği duayı seçip okusun." (Tirmizî, Salat: 216; Ebû Davud, Salat: 182)

56- TEŞEHHÜDDEN SONRA HANGİ TESBİHAT YAPILIR?

1282- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ümmü Süleym Peygamber (s.a.v)'e geldi ve Ey Allah'ın Rasûlü! namazdan sonra yapacağım duayı öğret dedi. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"On defa "Sübhanallah" de On defa "Elhamdülillah" de On defa da "Allahüekber" de daha sonra da ihtiyacın olan şeyleri iste daha sonra da istediğin verilir manasına "evet, evet" buyurdu."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 32; Tirmizî, Salat: 302)

57- NAMAZDAN SONRA NASIL DUA EDİLİR?

1283- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile beraber oturuyordum. Adamın biri de namaz kılıyordu. Adam rükû' ve secdelerini yapıp teşehhüdde tahiyyatı okuduktan sonra şöyle dua etti: "Allah'ım sadece Senden isterim, hamd Sana mahsustur. Senden başka gerçek ilâh yoktur. Başa kakmadan her şeyi çok çok veren Sensin, gökleri ve yeri eşsiz biçimde yaratan Sensin. Ey büyüklük ve ikram sahibi olan Allah'ım, devamlı diri olan Sensin, bizzat kimseye muhtaç olmadan hayatını devam ettiren Sensin, sadece Senden istiyorum. Adamın bu duası üzerine Rasûlullah (s.a.v), ashabına: **"Nasıl dua ettiğini biliyor musunuz?"** dedi. Onlar da: "Allah ve Rasûlü daha iyi bilir" dediler. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"O, canım kudret elinde olan Allah'a yemin olsun ki o Allah'a ismi azam duasıyla dua etti. Allah böyle yapılan duayı kabul eder ve bu dua ile istendiğinde de mutlaka verir"** buyurdu. (Ebû Davud, Salat: 358)

1284- Mihcen b. Edra' (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) mescide girdi adamın biri de namazını bitirmiş teşehhüdde oturuyor ve şöyle dua ediyordu: **"Ey Allah'ım! Ya Allah sadece senden isterim çünkü**

sen her bakımdan tek ve bir olansın. Herkesin ve her şeyin ihtiyacını karşılayansın, doğmadın ve doğurmadın, hiçbir şey Sana denk olamaz. Günahlarımı bağışlamanı senden istiyorum. Sen çok affedici ve merhametlisin." Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Üç defa günahları bağışlandı"** buyurdu. (Ebû Davud, Salat: 358; İbn Mâce, Dua: 9)

58- TAHİYYATTA OKUNACAK DEĞİŞİK BİR DUA

1285- Ebu Bekir es Sıddık ve Abdullah b. Amr (r.anhüma)'dan rivâyete göre, şöyle demişlerdir: Ebu Bekir, Peygamber (s.a.v)'e bana bir dua öğretde namazlarımda onu okuyayım demişti. Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle dua et dedi: **"Allah'ım! Kendime pek çok zulmettim, Senden başka günahları kimse affedemez. O yüzden lütfunla benim günahlarımı affet, bana acı çünkü Sen çok affedici ve merhamet edensin."** (Buhârî, Deavat: 16; Müslim, Zikir ve Dua: 13)

59- TAHİYYATTA OKUNACAK DEGİŞİK BİR DUA

1286- Muaz b. Cebel (r.a), anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v), elimden tutarak; **"Ey Muaz seni seviyorum"** dedi. "Ben de seni seviyorum Ey Allah'ın Rasûlü" dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Öyleyse her namazda şu duayı yapmayı ihmal etme: "Rabbim! Seni zikretmek Sana şükretmek ve Sana daha güzel ibadetler yapmak için bana yardım et."** (Ebû Davud, Salat: 361)

60- TAHİYYATTA OKUNACAK DEĞİŞİK BİR DUA

1287- Şeddat b. Evs (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) namazlarında şöyle dua ederdi: "**Allah'ım! Her türlü hayırlı işlerimde Senden sebat ve azimet istiyorum. Ve Senden verdiğin nimetlerine şükür ve Sana güzel ibadet etme gücü vermeni isterim. Ve Senden dürüst bir kalb ve doğruları söyleyen bir dil isterim. Senden bildiğin hayırları isterim, bildiğin şerlerden Sana sığınırım, bildiğin hatalarımdan dolayı Senden af dilerim…"** (Tirmizî, Deavat: 17)

61- TAHİYYATTA OKUNACAK DEGİŞİK BİR DUA

1288- Ata b. Saib (r.a), babasından naklederek diyor ki: Ammar b. Yasir bize bir namaz kıldırdı, namazı biraz kısa tutunca bazıları namazı çok hafif kıldırdın ve hafif tuttun dediler. Bunun üzerine Ammar: "Acele kıldırdım fakat namazda Peygamber (s.a.v)'den duyduğum duaları okudum" diye cevap verdi. Ammar kalkıp giderken cemaatten biri onun

peşine takıldı ve Peygamber (s.a.v)'den duyduğu duaların neler olduğunu sordu. Sonra gelip o cemaate duaları haber verdi: **"Allah'ım! İlminle gaybları bilirsin, gücünle tüm yaratıklarına hâkimsin, yaşamak benim için hayırlı ise beni yaşat, ölüm benim için hayırlı ise beni vefat ettir. Allah'ım açık ve gizli her yerde Senin korkunu isterim, öfkeli ve sakin halimde bile doğru ve hakkı söylemeyi Senden isterim. Zenginlikte ve fakirlikte orta yolu tutmayı isterim, tükenmeyen nimetlerinden isterim, kesintisiz göz aydınlığı isterim, hükmünden sonra rızanı isterim; ölümümden sonra iyi bir hayat sürdürmeyi isterim. Sana şevkle kavuşmayı, cemaline bakma lezzetini, sıkıcı felaketlere uğramaksızın, sapıcı fitnelere düşmeksizin yaşamayı isterim. Allah'ım bizi, iman ziynetiyle süsle, doğru yola kavuşanlara sebep olucu kıl."** (Müsned: 17604)

1289- Kays b. Ubâde (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ammar b. Yasir cemaate biraz acele namaz kıldırmıştı. Cemaat bunu hoş karşılamamıştı. Bunun üzerine Ammar: "Rükû' ve secdeleri tam yapmadım mı?" dedi. Cemaat: "Evet" dediler. Ammar: "Kısa kıldırdım ama namazda Rasûlullah (s.a.v)'in yaptığı duayı yaptım" dedi ve şu duayı okudu: **"Gaybı bilen ve gücünle her şeyi yaratan sensin. Yaşamamın hayırlı olduğunu bildiğin sürece beni yaşat ölümüm benim için hayırlı ise beni vefat ettir, gizli ve açık her anımda senden korkmamı isterim. Sakin halimde ve kızgın halimde kelime-i tevhid üzere olmayı isterim. Senden bitmeyen nimet, kesintisiz göz aydınlığı, senin hükmüne razı olmayı isterim, öldükten sonra rahat bir yaşayış isterim. Cemaline bakma lezzeti ve Sana kavuşma arzusu isterim, sıkıntı veren felaketlerden Sana sığınırım. Saptırıcı fitnelere düşmekten de yine Sana sığınırım. Allah'ım! Bizi iman nimetiyle süsle ve doğru yola kavuşanlara rehber kıl."** (Müsned: 17604)

62- NAMAZDA ALLAH'A SIĞINMAK

1290- Ferve b. Nevfel (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe'ye, Rasûlullah (s.a.v)'in namazda yaptığı duayı söylemesini istedim. O da şöyle buyurdu: "Evet, Rasûlullah (s.a.v) namazda şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Yaptıklarımın şerrinden Sana sığınırım, yapmadıklarımın şerrinden de Sana sığınırım."** (Müsned: 17604)

63- KABİR AZABINDAN ALLAH'A SIĞINMA

1291- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e kabir azabından sordum **“Evet kabir azabı haktır”** buyurdu. Aişe diyor ki: “Benim bu sorumdan sonra O’nun, kabir azabından Allah’ sığınmadan namaz kıldığını görmedim.” (Buhârî, Cenaiz: 86; Müslim, Mesacid: 24)

1292- Aişe (r.anha)’nın haber verdiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) namazda şöyle dua ediyordu: **“Allah’ım! Kabir azabından Sana sığınırım, Mesih deccalin fitnesinden Sana sığınırım. Hayatın ve ölümün fitnelerinden Sana sığınırım. Allah’ım, günah işlemekten ve borçtan Sana sığınırım.”** Birisi: “Borçtan ne kadar çok Allah’a sığınıyorsun” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kişi borçlanınca yalan söylemek mecburiyetinde kalır, söz verir sözünde duramaz.”** (Müslim, Zikir ve Dua: 15; Ebû Davud, Salat: 367)

1293- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sizden biri teşehhüd için oturduğunda dört şeyden Allah’a sığınsın; Cehennem azabından, kabir azabından, ölüm ve hayatın fitnelerinden ve Mesih deccalin şerrinden sonra kalbine doğan dualardan istediğini yapsın.”** (Buhârî, Cenaiz: 86; Müslim, Mesacid: 24)

64- TEŞEHHÜDDE OKUNACAK DEĞİŞİK BİR DUA

1294- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) namazında teşehhüdden sonra şöyle dua ederdi: **“Sözlerin en güzeli Allah’ın kelamıdır yolların en güzeli Muhammed (s.a.v)’in yoludur.”** (Müsned: 14445)

65- NAMAZIN HIZLICA KILINMASI

1295- Huzeyfe (r.a)’den rivâyete göre, bizzat kendisi acele namaz kılan birini gördü ve: “Ne zamandan beri böyle namaz kılıyorsun” dedi. O da: “Kırk yıldır böyle kılıyorum” deyince, Huzeyfe: “Öyleyse kırk yıldır namaz kılmıyorsun demektir. Eğer bu şekilde namaz kılarken ölürsen, Muhammed (s.a.v)’in namazı gibi namaz kılmamış olursun” dedi. Ve şöyle devam etti: “Kişi acele olarak namaz kılabilir ama tüm erkanına uyarak, güzel bir şekilde kılmalıdır.” (Buhârî, Salat: 17; Müsned: 22271)

66- NAMAZDA UYULMASI GEREKEN TA’DİLİ ERKAN ÖLÇÜLERİ

1296- Ali b. Yahya (r.a), babasından, O da Bedir harbinde bulunan amcasından aktardığına göre, adamın biri mescide gelip namaz kıldı.

Rasûlüllah onu göz ucuyla denetliyordu, biz farkında değildik. Adam namazını bitirince döndü ve Rasûlullah (s.a.v)’e selâm verdi. Rasûlullah (s.a.v) de şöyle buyurdu: **“Dön, tekrar namaz kıl çünkü sen namaz kılmış olmadın.”** Adam döndü namaz kıldı tekrar dönüp Peygambere geldi ve selâm verdi. Rasûlullah (s.a.v), tekrar: **“Dön namaz kıl sen namaz kılmış olmadın”** buyurdu. Bu iş iki veya üç kere tekrarlandı. Bu sefer o adam: “Sana ikramda bulunan Allah’a yemin ederim ki elimden geldiği kadar eksiksiz kılmaya gayret ettim fakat kılabileceğim budur. Bana nasıl kılacağımı öğretir misin?” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Namaz için kalktığında güzel bir şekilde abdest al sonra kıbleye yönel ve tekbir al, gerekenleri oku sonra rükû’a git, rükû’da başınla belin aynı hizada olacak şekilde dur sonra kalk, dimdik oluncaya kadar sonra secdeye git, erkanına uyarak secdeyi yap. Secdeden kalktığında yine belini iyice doğrult sonra tekrar secdeye var, erkanına uyarak tekrar secdeyi yap. Sonra kıyama kalk ve ikinci rekata başla namazını bitirinceye kadar tüm rekatları böylece kıl.”** (Buhârî, Sıfatü’s Salat: 42; Ebû Davud, Salat: 148)

1297- Ali b. Yahya b. Hallad b. Rafi’ b. Malik el Ensârî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Babam, Bedir savaşında bulunan amcamdan naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte mescidde oturuyorduk. Bir adam gelip iki rekat namaz kıldı sonra gelip Rasûlullah (s.a.v)’e selâmını verdi. Rasûlullah (s.a.v), onun namaz kılışını gözetliyordu, selâm aldıktan sonra adama: **“Dön, tekrar namaz kıl çünkü sen namaz kılmış olmadın”** dedi. Adam, döndü namaz kıldı, tekrar dönüp geldi ve Rasûlullah (s.a.v)’e selâm verdi. Rasûlullah (s.a.v) selâmını aldı ve tekrar: **“Dön ve namaz kıl, sen namaz kılmış olmadın”** buyurdu. Üçüncüde veya dördüncü de adam: Sana, Kitabı indiren Allah’a yemin ederim ki çok gayret ediyorum, hırslanıyorum fakat kılabildiğim bu kadar dedi. Bana nasıl kılınacağını öğret dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Namaz kılmak istediğinde güzelce abdestini al sonra kıbleye dön, tekbir al sonra okunması gerekenleri oku sonra rükû’ yap, rükû’da başın ile belin aynı hizada olsun sonra dosdoğru doğrul, ayakta dur. Sonra secdeye git, secdede bir süre dur. Sonra doğrularak otur, sonra tekrar secdeye var, secdede bir miktar dur sonra secdeden kıyama kalk namazının tüm rekatlarını bu şekilde tamamlarsan tam kılmış olursun. Böyle kılmaz isen namazında noksanlık olmuş olur.”** (Buhârî, Sıfatü’s Salat: 42; Ebû Davud, Salat: 148)

1298- Sa’d b. Hişam (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ey Mü’minlerin annesi! Bana, Rasûlullah (s.a.v)’in nasıl vitir kıldığını anlat dedim, şöyle dedi: “Misvak ve abdest suyunu hazırladık, Allah O’nu ne zaman dilerse uyandırırdı. O da hemen dişlerini misvaklar, abdest alır ve sekiz rekat namaz kılardı ancak sekizinci rekatte oturur; Aziz ve Celil olan Allah’ı zikreder, dua eder sonra bize işittirecek şekilde selâm verirdi.” (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123)

67- NAMAZDA SELÂM NASIL VERİLİR?

1299- Amir b. Sa’d (r.a), babasından naklediyor ve diyor ki: Rasûlullah (s.a.v), namazını bitirince sağa ve sola selâm verirdi. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 28; Müslim, Mesacid: 22)

1300- Sa’d (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’i namazda yanağının beyazlığı görünecek şekilde sağına ve soluna selâm verirken gördüm. (Ebû Davud, Salat: 189; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 28)

68- SELÂM ESNASINDA ELLER NEREDE OLMALI?

1301- Câbir b. Semure (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in arkasında namaz kıldığımızda (Mis’ar eliyle işaret ederek) “Esselâmü aleyküm, esselâmü aleyküm” derdik ve sağa sola selâm verirdik. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ne oluyor bu insanlara ki şahlanmış atın ön ayaklarını kaldırdığı gibi ellerini kaldırarak selâm veriyorlar elleri uylukları üzerinde olduğu halde sağındaki ve solundaki kardeşlerine selâm vermeleri yetmez mi?”** (Müslim, Salat: 27; Ebû Davud, Salat: 189)

69- SAĞA SELÂM NASIL VERİLİR?

1302- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’i namaz kılarken gördüm. Her eğilirken ve doğrulurken, kıyama kalkarken ve otururken sağına soluna selâm verirken hep görmüşümdür. Başını sağa sola çevirerek esselâmü aleyküm ve rahmetullahi derdi. Yanağının beyazlığı görünürdü. Ebu Bekir ve Ömer’i de gördüm, onlar da aynen böyle yapıyorlardı. (Tirmizî, Salat: 226; Dârimi, Salat: 87)

1303- Vâsi b. Habban (r.a), Abdullah b. Ömer’e; Rasûlullah (s.a.v)’in nasıl namaz kıldığını sordu, o da şunları söyledi: Her iniş ve kalkışında

tekbir alır “Esselâmü aleyküm ve rahmetullahi” der sağına selâm verir yine “Esselâmü aleyküm ve rahmetullahi” der soluna selâm verirdi. (Müsned: 6101)

70- SOLA SELÂM NASIL VERİLİR?

1304- Vâsi b. Habban (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer’e dedim ki: “Rasûlullah (s.a.v)’in nasıl namaz kıldığını bana haber verirmisin?” Tekbirlerini anlattıktan sonra dedi ki sağına selâm verirken “Esselâmü aleyküm ve rahmetullah” derdi yine soluna selâm verirken de “Esselâmü aleyküm” derdi. (Müsned: 6109)

1305- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), sağına ve soluna selâm verirken yanağının beyazlığını görür gibiyim. “Esselâmü aleyküm ve rahmetullah” derdi. (Müslim, Mesacid: 22; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 28)

1306- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) sağına selâm verirdi, yanağının beyazlığı gözükürdü. Soluna selâm verince de sol yanağının beyazlığı görünürdü. (Müslim, Mesacid: 22; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 28)

1307- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) sağına ve soluna selâm verirken, “Esselâmü aleyküm ve rahmetullahi, esselâmü aleyküm ve rahmetullahi” derdi. Yanağının beyazlığı hem o taraftan hem de öteki taraftan görünürdü. (Müslim, Mesacid: 22; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 28)

1308- Abdullah b. Mes’ud (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) sağına selâm verirken “Esselâmü aleyküm ve rahmetullah” derdi ve yanağının beyazlığı gözükürdü. Soluna selâm verirken de yine “Esselâmü aleyküm ve rahmetullah der sol yanağının beyazlığı gözükürdü. (Müslim, Mesacid: 22; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 28)

71- ELLERLE SELÂM VERİLİR Mİ?

1309- Câbir b. Semure (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte namaz kıldım, selâm verirken ellerimizle de işaret ederek “Esselâmü aleyküm” derdik. Rasûlullah (s.a.v) bizim böyle yaptığımızı görünce, bize baktı ve şöyle buyurdu: **“Size ne oluyor da şaha kalkmış at gibi selâm verirken ellerinizi kaldırıyorsunuz. Sizden biri selâm vereceğinde yanındaki arkadaşına dönsün ve selâmını versin fakat elini kaldırmasın.”** (Ebû Davud, Salat: 190; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 28)

72- İMAM SELÂM VERİNCE CEMAAT DE SELÂM VERİR

1310- Itban b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Kabilem olan; Benî Sâlim’e namaz kıldırıyorum, Peygamber (s.a.v)’e gelerek; “Gözlerim zayıfladı, kabilemin mescidi ile evimin arasında seller akıyor. Gelip benim evimde namaz kılsanız da bende orayı mescid yapsam” dedim. Peygamber (s.a.v): **“İnşallah o dediğini yaparım”** dedi. Ertesi gün Ebu Bekir’le birlikte öğle sıcağında geldiler. İzin istediler, izin verdim içeri girdiler, oturmadan: **“Evinin neresinde namaz kılmamı istersin”** buyurdu. İstediğim yeri kendisine işaret edip gösterdim. Rasûlullah (s.a.v) hemen namaza durdu biz de arkasına saf olduk, namaz bitince selâm verdi biz de selâm verdik. (Buhârî, Salat: 46; Müslim, İman: 10)

73- VİTİR NAMAZI TEK REKAT OLARAK KILINIR MI?

1311- Urve (r.a)’den aktarıldığına göre, Aişe şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) yatsı namazını kıldıktan sonra Fecr vaktine kadar on bir rekat namaz kılardı, tek rekatla da vitir kılardı. Sonra da bir secde yapar ve başını kaldırmadan sizin elli ayet okuyacağınız kadar secdede kalırdı.” (Müslim, Mesacid: 19; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 136)

74- SELÂM VE KONUŞMADAN SONRA SEHV SECDESİ YAPMAK

1312- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) selâm verdi. Konuştu ve daha sonra da sehv secdesi yaptı. (Müslim, Mesacid: 19; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 136)

75- SEHV SECDESİ YAPTIKTAN SONRA SELÂM VERMEK

1313- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) selâm verdi sonra sehiv secdelerini yaptı, yerinden kalkmadan tekrar selâm verdi. (Müslim, Mesacid: 19; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 136)

1314- Imran b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) namazı üç rekat kılıp sonra selâm verdi. Bunun üzerine Hırbak isimli şahıs, Peygamber (s.a.v)’e şöyle dedi: **“Namazı üç rekat kıldınız”** diye, eksik kıldığını hatırlatınca, hemen kalkarak unuttuğu rekatı da kıldırdı, selâm verdi sonra sehv secdesi yaptı daha sonra tekrar selâm verdi. (Ebû Davud, Salat: 147; Buhârî, Sıfatü’s Salat: 44)

76- SELÂMDAN SONRA İMAMIN BİRAZ BEKLEMESİ

1315- Bera b. Azib (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: “Namaz kılarken Peygamber (s.a.v)’i gözettim. Kıyamını, rükû’unu, rekatlar arasında ki duruşunu, secdelerini, iki secde arasındaki duruşunu ve selâm verdikten sonraki bekleyişini gözetledim hepsi aynı uzunluktaydı.” (Buhârî, sıfatü’s Salat: 71; Ebû Davud, Salat: 47)

1316- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre: “Rasûlullah (s.a.v) zamanında kadınlar selâm verdikten sonra hemen kalkarlar. Rasûlullah (s.a.v) ve namaz kılan cemaat ise biraz beklerler. Rasûlullah (s.a.v) kalkınca cemaatte kalkarlardı.” (Buhârî, Sıfatü’s Salat: 71; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 33)

77- İMAMIN SELÂMDAN SONRA KIBLEDEN CEMAATE DOĞRU DÖNMESİ

1317- Câbir b. Yezid b. Esved (r.a), babasından naklediyor: “Rasûlullah (s.a.v) ile beraber sabah namazını kılmıştık, namazını bitirince cemaate doğru dönmüştü.” (Buhârî, Sıfatü’s Salat: 71; Ebû Davud, Salat: 71)

78- İMAMIN SELÂM VERMESİNDEN SONRA TEKBİR

1318- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’in namazının bittiğini selâmdan sonra alınan tekbirle bilirdik.” (Ebû Davud, Salat: 191; Müslim, Mesacid: 23)

79- NAMAZIN BİTİMİNDEN SONRA NAS FELAK VE İHLÂS SÛRELERİNİ OKUMAK

1319- Ukbe b. Amir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana her namazdan sonra Nâs, Felâk ve İhlâs sûrelerini okumamı emretti. (Ebû Davud, Salat: 353; Tirmizî, Fedailül Kur’an: 13)

80- SELÂM VERDİKTEN SONRA YAPILACAK DUA

1320- Ebu Esma er Rahabî (r.a), Rasûlullah (s.a.v)’in kölesi Sevban’dan naklettiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) namazını bitirince; **“Üç defa “Estağfirullah” der ve Allah’ım! Sen selâmsın, selâmet te Sendendir. Sen ne kutlusun, büyüklük ve ikram sahibi olan Allah’ım” derdi.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 32; Müslim, Mesacid: 26)

81- NAMAZ DA SELÂMDAN SONRA, İSTİĞFAR; DAHA SONRA, NE OKUNUR?

1321- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) (namazını bitirip) selâm verdiğinde (üç sefer istiğfar ettikten sonra) **“Allah’ım! Sen**

selâmsın, selâmette sendendir. Sen ne kutlusun, büyüklük ve ikram sahibi olan Allah'ım" derdi. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 32; Müslim, Mesacid: 26)

82- SELÂMDAN SONRA YAPILAN BAŞKA BİR DUA

1322- Ebu'z Zübeyr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Zübeyr'in bu minberde şöyle dediğini duydum: Rasûlullah (s.a.v) namazını bitirip selâm verince şöyle derdi: **"Tek olan, ortağı olmayan Allah'tan başka gerçek ilâh yoktur. Mülk, saltanat ve otorite onundur. Tüm eksiksiz övgüler de O'na aittir, O'nun her şeye gücü yeter. Allah'tan başka hiçbir güç ve kuvvet sahibi yoktur. Sadece O'na kulluk ederiz. Karşılıksız tüm nimetleri verip iyilikler yapan, en güzel övgülere layık olan Allah'tan başka gerçek ilâh yoktur. Kafirler hoşlanmasa da en güzel hayat tarzı onun dinidir, O'na samimiyetle bağlıyız."** (Müslim, Mesacid: 26; Ebû Davud, Salat: 458)

83- SELÂMDAN SONRA YAPILAN DEĞİŞİK BİR DUA

1323- Ebu'z Zübeyr (r.a)'den rivâyete göre, Abdullah b. Zübeyr, her namazdan sonra şöyle dua ederdi: **"Tek olan, ortağı olmayan Allah'tan başka gerçek ilâh yoktur. Otorite, mülk, saltanat O'nundur. Eksiksiz tüm övgüler O'na mahsustur. O'nun her şeye gücü yeter. Allah'tan başka gerçek ilâh yoktur ve sadece ona kulluk yaparız. Her türlü nimetleri veren ve karşılıksız iyilikler yapan O'dur. En güzel övgüler O'na mahsustur. Allah'tan başka gerçek ilâh yoktur. Kafirler hoşlanmasa da en güzel hayat tarzı onun dinidir. O'na samimiyetle bağlıyız."** Sonra İbn Zübeyr: Rasûlullah (s.a.v)'de her namazın arkasından bu duayı yapardı diyor. (Müslim, Mesacid: 20; Ebû Davud, Salat: 458)

84- SELÂMDAN SONRA YAPILACAK DEĞİŞİK BİR DUA

1324- Muğire b. Şu'be'nin katibi Verrad (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Muaviye; Muğire b. Şu'be'ye mektup yazarak; Rasûlullah (s.a.v)'den duyduğu bir şeyi kendisine bildirmesini istedi. O da şu cevabı verdi: Rasûlullah (s.a.v) namazlardan sonra şu duayı yapardı: **"Tek olan, ortağı olmayan Allah'tan başka gerçek ilâh yoktur. Saltanat, otorite ve mülk O'nundur. Her türlü eksiksiz övgüler O'na aittir, O'nun her şeye gücü yeter. Allah'ım! Senin verdiğine hiçbir şey engel olamaz. Engel olduğun bir şeyi de kimse veremez. Senin yardımın olmadan hiçbir kuvvetliye kuvveti fayda vermez."** (Müslim, Mesacid: 26; Dârimi, Salat: 88)

1325- Ebu’l Ala el Verrad (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Muğire b. Şu’be, Muaviye’ye şöyle yazdı: Rasûlullah (s.a.v), namazından çıkıp selâm verdikten sonra şöyle dua ederdi: **“Tek olan, ortağı olmayan Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur. Mülk, otorite ve saltanat ona mahsustur. Tüm eksiksiz övgüler ona mahsus olup, O’nun her şeye gücü yeter. Allah’ım! Senin verdiğine hiçbir şey engel olamaz. Engel olduğun bir şeyi de kimse veremez. Senin yardımın olmadan hiçbir kuvvetliye kuvveti fayda vermez.”** (Müslim, Mesacid: 26; Dârimi, Salat: 88)

85- NAMAZDAN SONRA ÜÇ DEFA OKUNAN DUA HANGİSİDİR?

1326- Muğire’nin katibi Verrad (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Muaviye, Muğireye bir mektup yazarak, bana Rasûlullah (s.a.v)’den işittiğin bir hadisi yaz demişti de; Muğire de cevap olarak şöyle yazdı: “Ben, Rasûlullah (s.a.v)’in namazdan sonra üç defa şöyle dua ettiğini duydum: **“Tek olan, hiçbir ortağı olmayan Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur. Mülk, otorite ve saltanat O’na aittir. Eksiksiz tüm övgüler O’na mahsustur ve O’nun her şeye gücü yeter.”** (Müslim, Mesacid: 26; Dârimi, Salat: 88)

86- SELÂMDAN SONRA YAPILAN DEĞİŞİK BİR DUA

1327- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), bir toplantıda oturduğu zaman veya bir namazı kıldıktan sonra birkaç kelimecik bir dua yapardı. Aişe, bu duanın ne olduğunu Rasûlullah (s.a.v)’e sorunca Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Eğer bir kimse bu duayı işlediği bir hayırdan sonra okursa, kıyamete kadar aynı hayrı işlemiş gibi sevap alır. Eğer şerli bir işten sonra okursa, ona keffaret olur; “Allah’ım! Seni noksan sıfatlardan tenzih ederim, eksiksiz övgülere Sen layıksın. Senden af diler, günahlarımdan vazgeçip Sana yönelirim.”** (Müsned: 2346)

87- SELÂMDAN SONRA YAPILABİLECEK DEĞİŞİK BİR DUA

1328- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Evime bir Yahudi kadın geldi ve: “Kabir azabı, üzerimize sıçrattığımız idrardandır” dedi. Ben de: “Yalan söylüyorsun” dedim. O kadın: “Hayır doğru söylüyorum. Biz Yahudiler idrarın bulaştığı elbise, deri ne varsa hepsini makasla keserdik” dedi. Rasûlullah (s.a.v), namaz için çıkmıştı, bizim sesimizin yükseldiğini görünce: **“Nedir meseleniz”** dedi. Ben de, Yahudi kadının söylediklerini haber verdim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v):

“Doğru söylemiş” buyurdu, ve o günden sonra şu duayı her namazında okurdu: **“Cebrail’in, Mikail’in, İsrafil’in Rabbi! Beni Cehennem ateşinden ve kabir azabından koru.”** (Buhârî, Cenaiz: 86; Müslim, Mesacid: 24)

88- SELÂMDAN SONRA OKUNACAK DEĞİŞİK BİR DUA

1329- Ata b. Ebu Mervan (r.a), babasından naklediyor ve diyor ki: Ka’b, Musa’ya denizi yarıp kupkuru yol yapan Allah’a yemin ederek şöyle dedi: Tevrat’ta; Davud (a.s)’ın namazını bitirince okuduğu şu dua vardır: **“Allah’ım! Cehennem azabından ve zalimlerin zulmünden korunmak için bir sığınak yaptığın dinimi benim için hayırlı kıl. Rızkımı elde etmeme vasıta kıldığın dünyayı da benim için hayırlı kıl. Allah’ım! Gazabından rızana sığınırım. Hışmından affına sığınırım. Senden, Sana sığınırım, verdiğine kimse engel olamaz. Vermediğine de kimse bir şey veremez, Senin yardımın olmadan hiçbir güçlüye gücü fayda veremez.”**

Ka’b daha sonra Suheyb’in Peygamber (s.a.v)‘inde namazdan sonra bu duayı okuduğunu bize haber vermiştir. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

89- NAMAZDAN SONRA ALLAH’A SIĞINMAK

1330- Müslim b. ebi Bekre (r.a)’den rivayete göre, şöyle demiştir: Babam namazlarının arkasında şöyle dua ederdi: **“Allah’ım! Küfürden, fakirlikten, kabir azabından Sana sığınırım.”** Bende bu duayı okuyordum, babam: “Yavrum bu duayı kimden öğrendin?” dedi. Senden deyince; “Rasûlullah (s.a.v) bu duaları namazdan sonra okurdu” dedi. (Müsned: 19514)

90- NAMAZIN BİTİMİNDE TESBİH SAYISI KAÇTIR?

1331- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“İki şey vardır ki onları yapan mutlaka Cennete girer, onlar çok kolay olup yapanı da azdır.”** Sözünü şöyle sürdürdü: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “**Beş vakit namaz… Sizden biriniz her namazın arkasında on defa: “Sübhanallah” on defa “Elhamdülillah” on defa “Allahüekber” derse; günde diliyle bunları yüzelli defa söylemiş olur ki, Allah katındaki karşılığı bin beş yüzdür.”** Peygamber (s.a.v) bunu söylerken parmaklarıyla sayıyordu. **“Sizden biriniz yatağına girdiğinde otuz üç defa “Sübhanallah” otuz üç defa “Elhamdülillah” otuz dört defa “Allahüekber” derse; gerçekten Allah’ı**

dili ile yüz defa zikretmiş olur. Fakat bunun Allah katındaki değeri bindir.” Rasûlullah (s.a.v) sözüne şöyle devam etti: **“Hangi biriniz günde iki bin beş yüz günah işleyebilir?”** bunun üzerine: Ashab: Öyleyse bunları neden yapmayalım dediler. Bunun üzerine şöyle buyurdu: **“Şeytan size namazda iken gelir şunları hatırla, şunları hatırla der siz de bu duayı yapmayı unutursunuz. Yine şeytan geceleyin aynı şekilde gelir ve bu duayı yapmadan sizi uyutur.”** (Tirmizî, Dua: 25; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 32)

91- NAMAZDAN SONRA DEĞİŞİK BİR TESBİH

1332- Ka’b b. Ucre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Birbiri ardınca yapılması gereken zikirler vardır onları yapanlar sevaptan mahrum kalmazlar. Onlar şunlardır: “Otuz üç defa “Sübhanallah” otuz üç defa, “Elhamdülillah” otuz dört defa, “Allahüekber” demek.”** (Müslim, Mesacid: 26; Tirmizî, Dua: 26)

92- NAMAZDAN SONRA DEĞİŞİK BİR TESBİH

1333- Zeyd b. Sabit (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ashab’a her namazın bitiminde otuz üç defa “Sübhanallah” otuz üç defa “Elhamdülillah” otuz dört defa da “Allahuekber” demeleri emredilmişti. Ensardan bir adam rüyasında: “Rasûlullah (s.a.v) size her namazdan sonra otuz üç defa “Sübhanallah” otuz üç defa “Elhamdülillah” otuz dört defa “Allahüekber” demenizi emretti değil mi?” denildi. Adam: “Evet” deyince; karşısındaki: “Öyleyse onları yirmi beşe indirin de “Lâ ilâhe illallah” demeyi de ilave edin” dedi. Sabah olur olmaz bu kimse durumu Peygamber (s.a.v)’e anlattı. Peygamber (s.a.v)‘de: **“Öylece yapınız”** buyurdu. (Tirmizî, Dua: 26; Dârimi, Salat: 90)

1334- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, bir adama rüyasında Rasûlullah (s.a.v), size neyi emretti diye sorulmuştu da, O’da: “Otuz üç defa “Sübhanallah” otuz üç defa “Elhamdülillah” otuz dört defada “Allahüekber” dememizi emretti. Böylece tesbihlerin sayısı yüz olmaktadır. Diye cevap vermiş. Bunun üzerine adam yirmi beş defa “Sübhanallah” yirmi beş defa “Elhamdülillah” yirmi beş defa “Allahüekber” deyin yirmi beş defa da “Lâilâhe illallah” deyin böylece yüz olsun demiş. Sabah olunca adam durumu Rasûlullah (s.a.v)’e aktarmış Peygamber (s.a.v)‘de: **“Ensari’nin dediği gibi yapın” buyurmuştur**. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

93- NAMAZDAN SONRA DEĞİŞİK BİR TESBİH

1335- Haris'in kızı Cüveyriye (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana uğradı, bende mescidde dua ediyordum. Öğleye doğru tekrar uğradı: **"Hâla, dua etmeye devam mı ediyorsun?"** dedi. Ben de: "Evet" dedim. Bunun üzerine: **"Sana nasıl dua edeceğini öğreteyim mi?"** dedi ve şunları söyledi: **"Yarattıklarının sayısınca Sübhanallah, Yarattıklarının sayısınca Sübhanallah, Yarattıklarının sayısınca Sübhanallah, kendi razı olacağı kadar Sübhanallah, kendi razı olacağı kadar Sübhanallah, kendi razı olacağı kadar Sübhanallah, arşının ağırlığı kadar Sübhanallah, arşının ağırlığı kadar Sübhanallah, arşının ağırlığı kadar Sübhanallah, sözlerinin mürekkebi kadar Allah'ı tesbih ederim, sözlerinin mürekkebi kadar Allah'ı tesbih ederim, sözlerinin mürekkebi kadar Allah'ı tesbih ederim" dersin."** Buyurdu. (Ebû Davud, salat: 359; İbn Mâce, Edeb: 56)

94- NAMAZDAN SONRA OKUNACAK DEĞİŞİK BİR DUA

1336- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Fakirler, Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek dediler ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! Zengin kardeşlerimiz bizim gibi namaz kılıyorlar, bizim gibi oruç tutuyorlar fakat onların malları da var böylece sadaka da verip infakta da bulunuyorlar." Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Namaz kılıp bitirdiğinizde otuz üç sefer "Sübhanallah" otuz üç sefer "Elhamdülillah" otuz üç sefer "Allahuekber" ve on defa da "Lâ ilâhe illallah" deyin bununla hem sevap bakımından onlara yetişmiş olursunuz hemde sizden sonra gelecek olanları geçersiniz. (Ebû Davud, Salat: 360; Müslim, Mesacid: 26)

95- NAMAZDAN SONRA OKUNACAK DEGİŞİK BİR DUA

1337- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim sabah namazından sonra yüz defa "Sübhanallah," yüz defa da "Lâ ilâhe illallah" derse, denizin köpükleri kadar bile olsa günahları affedilir."** (Müslim, Mesacid: 26; Buhârî, Deavat: 65)

96- TESBİHATLARI SAYMAK

1338- Abdulah b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'in tesbihatı yaparken sayıları bilebilmek için saydığını gördüm." (Ebû Davud, Salat: 359; Tirmizî, Dua: 25)

97- İTİKAF HANGİ GÜNLERDE YAPILIR?

1339- Ebu Said el Hudri (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Ramazan'ın ortasındaki on günde itikafa girerdi yirminci geceyi mescidde geçirir ve yirmi birinci günü evine dönerdi. Kendisiyle birlikte itikafa girenler de aynı gün evlerine dönerlerdi. Yine evine döneceği bir gece insanlara bir hutbe verdi, Allah'ın emrettiği bazı şeyleri söyledi ve sonunda şöyle dedi: **"Bu güne kadar Ramazan ayını ortasındaki on günde itikafa giriyordum. Bundan sonra Ramazan ayının son on gününde itikaf yapmam bana bildirildi. Benimle birlikte itikaf yapmak isteyenler yerlerinde kalsınlar. Ben, Kadir gecesinin hangi gecede olduğunu gördüm fakat Bana unutturuldu, siz onu son on günün içersindeki tek gecelerde arayın. Ben o gün kendimi çamur ve su içerisinde secde ederken gördüm."** Ebu Said diyor ki: O sene Ramazan ayının yirmi birinci gecesi yağmur yağmış ve Rasûlullah (s.a.v)'in kaldığı yere yağmur suları birikmişti. O gecenin sabah namazında namazı bitirip cemaate döndüğünde Rasûlullah (s.a.v)'in yüzünde su ve çamur izleri vardı. (Buhârî, İtikaf: 13; Muvatta', İtikaf: 6)

98- İMAM SELÂM VERDİKTEN SONRA MİHRAPTA OTURUR

1340- Câbir b. Semure (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) sabah namazını kıldıktan sonra güneş doğuncaya kadar mihrapta otururdu. (Müslim, Fedail: 17)

1341- Simak b. Harb (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Câbir b. Semure'ye: "Rasûlullah (s.a.v)'in sohbetinde bulunur muydun" diye sordum. O da: "Evet, Rasûlullah (s.a.v); sabah namazını kıldıktan sonra güneş doğuncaya kadar mihrapta otururdu. Ashabıyla konuşur, görüşür Ashabı'da cahiliye dönemi olaylarını anlatarak ve şiirler okuyarak gülerler. Peygamber (s.a.v)'de tebessüm ederdi. (Müslim, Fedail: 17)

99- NAMAZ BİTİNCE CEMAATE DÖNÜŞ HANGİ TARAFTAN OLUR?

1342- Suddi (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes b. Malik'e namaz kıldıktan sonra sağdan mı soldan mı dönmek gerektiği konusunu sormuştum. O da: "Ben çoğunlukla Rasûlullah (s.a.v)'i sağından dönerken gördüm" dedi. (Dârimi, Salat: 89; Tirmizî, Salat: 225)

1343- Esved (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah şöyle demiştir: "Namaz bittikten sonra mutlaka sağ taraftan dönülmeli diyerek

şeytanı memnun etmeyiniz. Çünkü ben Rasûlullah (s.a.v)'i çoğunlukla sol tarafından döndüğünü gördüm." (Dârimi, Salat: 89; Tirmizî, Salat: 225)

1344- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ben, Rasûlullah (s.a.v)'in ayakta ve oturarak su içtiğini, yalınayak ve ayakkabıyla namaz kıldığını, namazdan sonra ise hem sağından hem de solundan döndüğünü gördüm." (Müsned: 23428)

100- KADINLAR, MESCİDDEN NE ZAMAN ÇIKARLAR?

1345- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Kadınlar sabah namazını Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte kılarlar, selâm verip namaz bittikten sonra da örtülerine bürünmüş olarak evlerine dönerlerdi. Alaca karanlık olduğu için tanınmazlardı." (Müslim, Mesacid: 40; İbn Mâce, Salat: 2)

101- CEMAAT, İMAMDAN ÖNCE HAREKET ETMEZ

1346- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bir gün bize namaz kıldırdı sonra bize dönerek şöyle buyurdu: "Ben sizin imamınızım rükû' ve secdelerde benden öne geçmeyin. Kıyama benden önce kalkmayın ve namazdan da benden önce ayrılmayın. Ben sizi önümden gördüğüm gibi arkamdan da görüyorum. Canımı kudret elinde tutan Allah'a yemin olsun ki benim gördüklerimi siz de görseydiniz az güler çok ağlardınız. "Ne gördün Ey Allah'ın Rasûlü!" diye soruldu da: **"Cennet ve Cehennemi"** buyurdular. (Müslim, Salat: 25; Dârimi, salat: 72)

102- NAMAZ BİTİNCEYE KADAR İMAMLA BİRLİKTE OLMANIN SEVABI

1347- Ebu Zer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Ramazan orucunu tuttuk. Son yedinci gün gelinceye kadar bizi mescidde bırakmadı. Ramazan'ın bitimine yedi gün kala gecenin ilk üçte biri geçinceye kadar bizi mescidde bıraktı, altı gün kala bizi yine tutmadı, beş gün kala yine gece yarısına kadar tuttu. Bunun üzerine biz, Ey Allah'ın Rasûlü! İstersen tüm gece kalabiliriz dedik. Bunun üzerine şöyle buyurdular: **"İmamla namaz kılan kimse sonuna kadar imamla beklerse tüm geceyi ihya etmiş gibi sevab kazanır."** Son dördüncü gece de bizi mescidde bırakmadı son üçüncü gece hanımlarına ve kızlarına haber göndererek ve cemaati de toplayarak o geceyi bir süre ihya ettik. O kadar ki felahı kaçıracağımızdan korktuk, o geceden başka bizi bir daha tutmadı.

Hadisin ravisi Davud diyor ki: “Felah nedir” diye sordum. “Felah; sahurdur” dedi. (Tirmizî, Savm: 80; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 173)

103- İMAM CEMAATIN OMUZLARINDAN ATLIYARAK GİDEBİLİR

1348- Ukbe b. Haris (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte ikindi namazını Medine’de kıldım. Namazdan sonra Rasûlullah (s.a.v) cemaatın omuzlarından atlayarak hızlıca çıkıp gitti. Cemaatte bu harekete hayret ettiler. Ashabtan bazıları peşinden gittiler. Rasûlullah (s.a.v), hanımlarından birisinin yanına girip çıktıktan sonra şöyle dedi: **“Namazda iken evde bir miktar altın olduğu aklıma geldi, bu gece yanımızda kalmasın istedim ve dağıtılmasını emrettim.”** (Buhârî, Sıfatü’s Salat: 77; Müslim, Zekat: 9)

104- NAMAZ KILDIN MI? DENİLDİĞİNDE HAYIR DENİR Mİ?

1349- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Ömer b. Hattab Hendek savaşında güneş battıktan sonra Kureyş kafirlerine sövmeye başladı ve Ey Allah’ın Rasûlü! Güneş batmaya yaklaştı hala ikindi namazımı kılamadım dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Ben de kılamadım”** buyurdu. Rasûlullah (s.a.v) ile beraber Büthan’a gittik, namaz için abdest aldı, biz de abdest aldık, güneş battıktan sonra önce ikindiyi sonra da akşamı kıldı. (Dârimi, Salat: 186)

14- CUMA KİTABI (BÖLÜMLERİ)

1- CUMA'NIN FARZ OLUŞU

1350- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Biz, sonraki gelen ümmet olarak öncekileri geçenleriz. Bizden öncekilere kitap verilmişti bize de verildi. Cuma günü onlara da farz kılınmıştı fakat onlar ayrılığa düştüler. Bu yüzden Allah, Cuma gününü bizlere nasip etti. Böylece tüm insanlar bize uymuş oldular. Yani Cuma bizim günümüzdür. Ertesi gün** (Cumartesi) **Yahudilerin daha ertesi gün de Hıristiyanların kutsal günü oldu."** (Buhârî, Cuma: 1; Müslim, Cuma: 5)

1351- Rib'i b. Hıraş ve Huzeyfe (r.anhüma)'dan rivâyete göre, şöyle demişlerdir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Aziz ve Celil olan Allah, bizden öncekilere Cuma gününü kaybettirdi. Yahudilerin kutsal günleri Cumartesi Hıristiyanların ise Pazar günüdür. Allah, bize de Cuma gününü nasip etti böylece Cuma, Cumartesi, Pazar günleri mübarek ve kutsal günler oldular. Bu kutsal günlerde bize uyup arkamızdan geldikleri gibi kıyamet gününde de bizi takib edeceklerdir. Bu dünyada en son gelen ümmet biziz. Ahirette ise hesabı ilk görülecek olan yine biz olacağız." (Buhârî, Cuma: 1; Müslim, Cuma: 5)

2- CUMA NAMAZI KILMAMANIN CEZASI

1352- Rasûlullah (s.a.v)'in sohbetinde bulunmuş olan, Eb'ul Ca'd ed Damri (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "Kim Cuma namazını önemsemeyerek, küçük görerek üç defa terk edip kılmaz ise, Allah onun kalbini mühürler." (Tirmizî, Salat: 359; Müslim, Cuma: 12)

1353- İbn Abbas ve İbn Ömer (r.anhüma)'nın anlattıklarına göre, Rasûlullah (s.a.v) minberde şöyle buyurdu: **"İnsanlar ya Cuma'lara devam ederler yada Allah, onların kalplerine mühür vurur ve gafillerden olurlar."** (Tirmizî, Salat: 359; Müslim, Cuma: 12)

1354- Rasûlullah (s.a.v)'in hanımlarından Hafsa (r.anha), Peygamber (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu naklediyor: **"Akıl baliğ olan herkesin Cuma namazına gitmesi farzdır."** (Ebû Davud, Tahara: 129)

3- MAZERETSİZ CUMAYI TERKETMENİN KEFFARETİ

1355- Semure b. Cündüp (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **”Kim Cuma namazını mazereti olmaksızın terk ederse, bir dinar bedeli parayı tasadduk etsin, onu bulamazsa yarım dinar tasadduk etsin.”** (Ebû Davud, Salat: 211)

4- CUMA GÜNÜNÜN DEĞER VE KIYMETİ

1356- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Güneşin doğduğu en hayırlı gün Cuma günüdür. Adem (a.s) o gün yaratıldı, o gün Cennete konuldu ve o gün Cennetten çıkarıldı.”** (Müslim, Cuma: 5; Tirmizî, Cuma: 353)

5- CUMA GÜNÜ ÇOK SALEVAT GETİRMEK

1357- Evs b. Evs (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: Günlerinizin en değerlisi Cuma günüdür. Adem (a.s), o günde yaratıldı, o gün vefat etti, ilk sur’a o gün üfürülecek, ikinci sur’a yine o gün üflenecektir. Bana çok salevat getirin. Sizin salevatlarınız Bana arzolunur. Ashab: “Ey Allah’ın Rasûlü! Siz çürüyüp toprak olduğunuz halde bizim salevatlarımız size nasıl arzolunmaktadır” diye sorunca, Peygamber (s.a.v) şu cevabı verdi: **“Aziz ve Celil olan Allah, toprağa Peygamberlerin cesetlerini çürütmeyi yasak etmiştir.”** (Ebû Davud, Salat: 207; İbn Mâce, Cenaiz: 65)

6- CUMA GÜNÜ ÖZELLİKLE NELER YAPILIR?

1358- Abdurrahman b. Ebu Saîd (r.a), babasından naklediyor Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Akil baliğ olan her kimsenin Cuma günü gusletmesi, dişlerini misvaklaması ve koku sürünmesi vaciptir.”** Hadisin ravilerinden Bükeyr, Abdurrahman’ı zikretmemiş ve koku konusunda: “Kadın kokusu bile olsa sürünmelidir” demiştir. (Buhârî, Cuma: 3; Ebû Davud, Tahara: 129)

7- CUMA GÜNÜ GUSUL YAPMAK GEREKİR

1359- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **”Biriniz Cumaya geldiğinde mutlaka gusletsin.”** (Buhârî, Cuma: 3; Ebû Davud, Tahara: 129)

8- CUMA GÜNÜ GUSLETMEK MUTLAKA GEREKİR Mİ?

1360- Ebu Said el Hudri (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “**Cuma günü gusletmek akıl baliğ olan herkese gerekir.”** (Buhârî, Cuma: 3; Ebû Davud, Tahara: 129)

1361- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Her Müslüman’ın haftada bir yıkanma günü vardır. O da Cuma günüdür.”** (Müsned: 13747)

9- CUMA GÜNÜ GUSÜL YAPILMASA DA OLUR MU?

1362- Kasım b. Muhammed b. Ebu Bekir (r.a)’den: Ashaptan bir kısmı Aişe’nin yanında Cuma günü gusletmenin gerekip gerekmediği hakkında konuşuyorlardı da Aişe şu olayı nakletti: Bazı insanlar yüksek yerlerde oturuyorlar ve Cuma günü de bu mescide geliyorlardı, bunların üst başları kirli idi. Bir rüzgar estiğinde kirli kokuları etrafa yayılır ve toplumu rahatsız ederlerdi. Bu durum Rasûlullah (s.a.v)’e arz edilince: **“Onlar yıkanmıyorlar mı?”** buyurdu. (Buhârî, Cuma: 15; Müslim, Cuma: 1)

1363- Semure (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: “**Kim, Cuma günü abdest alırsa; ne güzel yapmıştır. Kim de guslederse, daha değerli bir iş işlemiş olur.”** (Müslim, Cuma: 1; Tirmizî, Cuma: 356)

10- CUMA GÜNÜ GUSLETMENİN DEĞERİ VE KIYMETİ

1364- Evs b. Evs (r.a)’ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Kim, kendisi gusleder ve başkasını da guslettirirse ve erkenden mescide gelir ve imama yakın olarak hutbeyi dinlerse ve hutbe esnasında da hiçbir şeyle meşgul olmaz ise, attığı her adım için; bir sene oruç tutmuş ve geceleri de ibadet etmiş sevabı alır.”** (Tirmizî, Cuma: 356; Ebû Davud, Tahara: 129)

11- CUMA GÜNÜNE ÖZEL HAZIRLANMAK VAR MIDIR?

1365- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Ömer b. Hattab, bir elbise gördü ve: “Ey Allah’ın Rasûlü! şu elbiseyi alsanız da Cuma günleri ve yabancı elçiler geldiği zaman giyseniz” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bu ipek elbiseyi ahirette nasibi olmayanlar giyer.”** Sonradan buna benzer bir elbise Rasûlullah (s.a.v)’e gelmişti de onu Ömer’e vermişti. Bunun üzerine Ömer: “Ey Allah’ın Rasûlü! Onu bana mı giydiriyorsun. Halbuki Ufarid’in elbisesi için şöyle böyle demiştin” deyince: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ben onu sana giyesin diye vermedim.”** Ömer de o elbiseyi henüz Müslüman olmamış bir kardeşine giydirmişti. (Buhârî, Cuma: 7; Ebû Davud, Libas: 9)

1366- Abdurrahman b. Ebu Said (r.a) babasından naklediyor; Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Akıl baliğ olan herkese Cuma günü gusletmesi, dişlerini misvaklaması ve imkan dahilinde koku sürünmesi gereklidir."** (Buhârî, Cuma: 2; Müslim, Cuma: 2)

12- CUMA NAMAZINA YÜRÜYEREK Mİ GİTMELİ?

1367- Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından Evs b. Evs (r.a) şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim, Cuma günü gusleder ve guslettirir ve erkenden yürüyerek camiye gelirse, imama yakın olur ve boş bir şeyle meşgul olmadan hutbeyi dinlerse, her adım için bir sene ibadet etmiş gibi sevap kazanır."** (Tirmizî, Cuma: 356; Ebû Davud, Tahara: 129)

13- CUMA GÜNÜ MESCİDE ERKENDEN GİTMEK

1368- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Cuma günü, melekler mescidin kapısına oturup cumaya gelenleri yazarlar. İmam, hutbeye çıkınca melekler defterlerini kapatırlar."** Rasûlullah (s.a.v) şöyle devam etti: **"Cuma namazına erkenden ilk vakitlerde gelen; bir deve kurban etmiş gibi sevap kazanır. Sonra gelen, bir sığır kurban etmiş gibi sevap kazanır. Daha sonra gelenler, koyun kurban etmiş sevabı kazanır. Sonra gelenler ise kaz ve ördek tasaddukta bulunmuş gibi sevap kazanır. Daha sonra gelenler ise bir tavuk tasadduk etmiş gibi sevap kazanırlar. Daha sonra gelenler ise; bir yumurta sadaka vermiş gibi sevap kazanırlar."** (Buhârî, Cuma: 30; Müslim, Cuma: 7)

1369- Ebu Hüreyre (r.a), Rasûlullah (s.a.v)'den naklettiği bir hadiste şöyle demektedir: **"Cuma günü mescidlerin tüm kapılarına gelenleri geliş sırasına göre yazan melekler otururlar. İmam, hutbeye çıkınca defterleri kapatıp hutbeyi dinlerler. Cuma namazına ilk saatlerde gelenler bir deve kurban etmiş sevabına erişirler. Sonra gelenler sığır kurban etmiş sevabını alırlar. Daha sonra gelenler koç kurban etmiş kimsenin sevabı gibi sevab kazanırlar, daha sonra gelenler bir tavuk tasadduk eden kimsenin sevabı kadar sevap kazanırlar, daha sonra gelenler ise bir yumurta tasadduk eden kimsenin sevabı kadar sevap kazanırlar."** (Buhârî, Cuma: 31; Müslim, Cuma: 7)

1370- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Cuma günü melekler mescidin kapılarına oturur, insanları geliş sırasına göre yazarlar. İnsanlar o gelişlerine göre; deve bağışlamış,**

sığır bağışlamış, koyun bağışlamış, tavuk bağışlamış, serçe bağışlamış ve yumurta bağışlamış kimselerin sevabı gibi sevap kazanırlar.” (Buhârî, Cuma: 31; Müslim, Cuma: 7)

14- CUMA NAMAZININ VAKTİ

1371- Ebu Hüreyre (r.a), Peygamberimiz (s.a.v) den şöyle naklediyor: **“Cuma günü cünüplükten dolayı gusledip ilk vakitte Cuma namazına gelenler sanki deve kurban etmiş gibi, ikinci vakitte gelenler sığır kurban etmiş gibi, üçüncü vakitte gelenler ise bir koç kurban etmiş gibi, dördüncü vakitte gelenler ise bir tavuk tasadduk etmiş gibi, beşinci vakitte gelenler ise bir yumurta hediye eden kimsenin sevabı gibi sevap kazanırlar. İmam, hutbeye çıkınca meleklerde gelip hutbeyi dinlerler.”** (Buhârî, Cuma: 31; Müslim, Cuma: 7)

1372- Câbir b. Abdullah (r.a), Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle buyurduğunu haber vermiştir: **“Cuma gününde on iki saat vardır ki o saatlerden birinde Müslüman’a her istediği verilir. O saati ikindiden sonraki vakitlerde arayınız.”** (Ebû Davud, Salat: 208)

1373- Yine Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Cuma günü, Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Cuma namazını kılar sonra dönüp hayvanlarımızı otlatmaya götürürdük. Câbir’e: Hangi saatlerde diye sorulunca: “Güneş zevalde iken” diye cevap verdi. (Müslim, Cuma: 9; Müsned: 14012)

1374- Seleme b. Ekva’ (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Cuma namazını kılardık, namazdan döndüğümüzde duvarların gölgesi henüz oturulacak şekle gelmemiş olurdu. (Ebû Davud, Salat: 223; Müslim, Cuma: 9)

15- CUMA GÜNÜ EZAN İKİ SEFER OKUNUR

1375- Saib b. Yezid (r.a)’ten rivâyete göre: Rasûlullah (s.a.v) zamanında Cuma ezanı imam minbere çıktığında okunurdu. Ebu Bekir ve Ömer’in halife oldukları dönemlerde de aynı şekilde okunurdu. Osman’ın halifeliği zamanında cemaat kalabalıklaştı da bunun üzerine Osman (ilk ezan ve kametten başka) üçüncü olarak bir ezan daha okunmasını emretti. O ezan da Zevra denilen yerde okutulurdu. Bu ezan işi böylece devam etti gitti. (Buhârî, Cuma: 20; Tirmizî, Cuma: 372)

1376- Saib b. Yezid (r.a)’ten aktarılmıştır. Medine’de cemaat çoğalınca Osman üçüncü bir ezanın okutulmasını emretmiştir. Rasûlullah (s.a.v) zamanında bir müezzinden başka müezzin yoktu. Cuma günü ezan da Rasûlullah (s.a.v) minbere çıktığında okunurdu. (Buhârî, Cuma: 24; Ebû Davud, Salat: 225)

1377- Yine Saib b. Yezid (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Cuma günleri Rasûlullah (s.a.v) minbere çıktığında Bilal ezan okurdu. Minberden inince de kamet getirirdi. Ebu Bekir ve Ömer zamanlarında bu böylece devam etmiştir.” (Ebû Davud, Salat: 225; Buhârî, Cuma: 20)

16- İMAM, HUTBEDE İKEN GELENLER İKİ REKAT NAMAZ KILARLAR

1378- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Cuma günü, imam hutbede iken biriniz camiye gelirse iki rekat namaz kılıversin.”** (Buhârî, Cuma: 31; Tirmizî, Cuma: 367)

17- RASÛLULLAH (S.A.V)’İN MİNBERİ NASILDI?

1379- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) hutbe okurken mescidin duvarındaki hurma kütüğüne dayanırdı. Minber yapılınca bu kütüğü bırakıp minber üzerine çıktı. Bunun üzerine o kütük mesciddekilerin duyabilecekleri kadar yüksek bir sesle deve inlemesi gibi ses çıkarmaya başladı. Rasûlullah (s.a.v) minberden indi ve kütüğü kucakladı da kütükten ses kesildi.” (Tirmizî, Cuma: 371; Müsned: 13628)

18- HUTBE AYAKTA OKUNMALIDIR

1380- Ebu Ubeyde (r.a)’den naklediliyor: Ka’b b. Ucre mescide girdi Abdurrahman b. Ümmil Hakem oturduğu yerden hutbe okuyordu. Bunun üzerine Ka’b şuna bakın, oturduğu yerden hutbe okuyor dedi. Halbuki Allah, Cum’a sûresi 11. ayetinde: **“İnsanlar dünyevi bir kazanç ve geçici bir eğlence gördükleri zaman ona doğru koşup Seni mescidde ayakta bırakıverdiler”** buyurmuştur. (Yani hutbe ayakta okunur) (Müslim, Cuma: 11)

19- İMAMA YAKIN DURUP HUTBEYİ DİNLEMENİN DEĞERİ

1381- Evs b. Evs es Sekafi (r.a)’den nakledildiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim, gusleder ve guslettirir ve erkenden mescide gelip imamın yakınına durur, hutbeyi can kulağı ile dinler ve o esnada boş bir iş yapmazsa, camiye gelirken attığı her bir adım için bir sene**

oruç tutmuş ve ibadet etmiş kimsenin kazandığı sevabı kazanır.” (Tirmizî, Cuma: 357; Ebû Davud, Tahara: 129)

20- İMAM, MİNBERDE İKEN CEMAATİN OMUZLARINDAN ATLIYARAK GEÇMENİN HÜKMÜ

1382- Abdullah b. Büsr (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Cuma günü onun yanında oturuyordum şöyle dedi: “Bir adam geldi, cemaatin omuzlarına basarak ilerliyordu. Rasûlullah (s.a.v) o adama: **“Otur, rahatsız ettin”** buyurdu. (Ebû Davud, Salat: 238; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 88)

21- İMAM, HUTBEDE İKEN GELEN KİMSENİN NAMAZ KILMASI

1383- Amr b. Dinar (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Câbir b. Abdullah’tan işittim şöyle diyordu: Cuma günü, Rasûlullah (s.a.v) minberde iken bir adam geldi. Rasûlullah (s.a.v) ona: **“İki rekat namaz kıldın mı?”** dedi. Adam: “Hayır” deyince; Rasûlullah (s.a.v): **“Öyleyse hemen kılıver”** buyurdular. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 86; Buhârî, Cuma: 31)

22- CUMA GÜNÜ HUTBE ESNASINDA SUSMAK

1384- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İmam hutbe okurken bir kimse, yanındakilere sus dese bile Cuma hutbesini dinleme sevabını kaçıracağından sevabını azaltmış olur.”** (Ebû Davud, Salat: 235; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 238)

1385- Yine Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Cuma günü imam hutbe okurken yanındakine sus dersen Cuma günü elde edeceğin sevaptan mahrum kalırsın.”** (Ebû Davud, Salat: 235; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 238)

23- CUMA GÜNÜ TÜM GÜNAHLARIN BAĞIŞLANDIĞI İŞLER HANGİLERİDİR?

1386- Selman (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana şöyle dedi: **“Cuma günü emredildiği gibi gusledip veya abdest alıp evinden çıkan ve Cuma namazı için mescide giren, hutbe ve namaz bitimine kadar hiç konuşmayan kimsenin yaptığı tüm bu işler Cumadan o güne kadar işlediği günahlara keffarettir.”** (Ebû Davud, Salat: 235; Müslim, Cuma: 3)

24- HUTBE NASIL OKUNUR?

1387- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize bazı işlerimizden yapabileceğimiz hacet hutbesini öğretti ki o şöyledir: **"Hamd Allah'a mahsustur. O'ndan yardım diler, O'ndan affedilmemizi isteriz. Benliklerimizin şerrinden ve yaptığımız işlerin şerrinden Allah'a sığınırız. Allah'ın hidayete erdirdiğini kimse saptıramaz, saptırdığını da kimse hidayete kavuşturamaz. Allah'tan başka gerçek ilâh olmadığına şehadet ederim. Muhammed (s.a.v)'in de Allah'ın kulu ve Rasûlü olduğuna da şahitlik yaparım."** Bu girişten sonra üç tane de ayet okurdu ki: (Âl-i İmrân 102. ayeti) **"Ey İman edenler! Yolunuzu Allah ve Kitabı ile bulmaya çalışın ve ancak Müslüman olarak can verin"** (Nisâ sûresi 1. ayet) **"Ey insanlar sizi tek bir kişiden yaratan ve ondan eşini var eden ve her ikisinden de gerçek kadın ve erkekler meydana getiren, Rabbinize karşı sorumluluğunuzun bilincinde olun. Adını kullanarak birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah'a karşı sorumluluk bilinci duyun ve akrabalık bağlarını gözetin. Şüphesiz Allah, sizin üzerinizde daima gözetleyicidir."** (Ahzâb sûresi 70. ayeti) **"Ey İman edenler! Sizler yolunuzu daima Allah'ın Kitab'ı ile bulun ve her zaman hakkı ve doğruyu konuşun."** (Ebû Davud, Tahara: 129; Tirmizî, Cuma: 357)

25- İMAM HUTBEDE CUMA GÜNÜ GUSLETMEYİ TEŞVİK EDER

1388- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bir hutbe verdi ve şöyle dedi: **"Biriniz cumaya gideceğinde gusletsin."** (Buhârî, Cuma: 2; Ebû Davud, Tahara: 129)

1389- İbrahim b. Neşit (r.a)'den rivâyete göre, bizzat kendisi İbn Şihab'a, Cuma günü yapılması gereken gusülden sordu da; O da: "Sünnettir" dedi. Sâlim b. Abdullah babasından aktararak; "Rasûlullah (s.a.v) minber üzerinde böylece söylemiştir" dedi. (Buhârî, Cuma: 2; Ebû Davud, Tahara: 129)

1390- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) minberde ayakta olduğu halde: **"Sizden biriniz Cuma namazına gideceğinde gusletsin"** buyurdular. (Buhârî, Cuma: 2; Ebû Davud, Tahara: 129)

26- İMAM HUTBEDE SADAKA VERMEYE TEŞVİK EDER

1391- Ebu Said el Hudri (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Cuma günü Peygamber (s.a.v), hutbe okurken üstü başı perişan bir adam içeri girdi. Rasûlullah (s.a.v) ona: "Namaz kıldın mı?" buyurdu. Adam: "Hayır deyince, Rasûlullah (s.a.v): **"İki rekat namaz kıl"** buyurdu. Ve cemaati sadaka vermeye teşvik edici sözler söyledi. Bunun üzerine cemaat elbiseler verdiler, o elbiselerden iki tanesini Rasûlullah (s.a.v) o adama verdi. Ertesi Cuma o adam geldiğinde Rasûlullah (s.a.v) yine hutbedeydi, bu sefer yine cemaati sadaka vermeye teşvik etti. Ravi diyor ki: Önceki hafta kendisine iki elbise verilen o fakir adam elbiselerinden birini sadaka olarak veriverdi. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Geçen Cuma pejmürde elbiselerle geldi, insanları sadaka vermeye teşvik ettim, insanlar da elbiselerinden tasaddukta bulundular, Ben de o elbiselerden ikisini bu adama verilmesini emretmiştim. Bugün gelmiş, bende yine insanları sadaka vermeye teşvik ettim, o adam geçen hafta aldığı elbiselerden birini sadaka olarak veriverdi."** Rasûlullah (s.a.v) o adamı azarlayarak: **"Elbiseni al"** buyurdu. (Müslim, Cuma: 14; İbn Mâce, İkametü's Salat: 82)

27- İMAM MİNBERDE İKEN CEMAATLE KONUŞULUR MU?

1392- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Cuma günü Rasûlullah (s.a.v) hutbe verirken, bir adam mescide geliverdi. Peygamber (s.a.v) ona: **"Namaz kıldın mı?"** diye sordu. Adam: "Hayır" deyince; Rasûlullah (s.a.v): **"Kalk ve namaz kıl"** buyurdular. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 87; Tirmizî, Cuma: 364)

1393- Ebu Bekre (r.a)'den aktarıldığına göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)'i minberde gördüm, Hasan'da yanında idi. Rasûlullah (s.a.v) bir cemaate birde torununa bakarak şöyle diyordu: **"Bu oğlum Seyid = efendidir. Belki de Allah, bu torunumu iki büyük cemaatin anlaşmasına vesile kılar."** (Buhârî, Menakıb: 25; Müsned: 19550)

28- MİNBERDE KUR'AN OKUNUR MU?

1394- Harise b. Numan (r.a)'nın kızından rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ben Kaf sûresini, Rasûlullah (s.a.v); Cuma günü okurken ezberledim." (Müslim, Cuma: 13; Ebû Davud, Salat: 229)

29- HUTBE ANINDA İŞARET YAPILIR MI?

1395- Husayn (r.a)'tan rivâyete göre, Bişr b. Mervan Cuma günü minberde hutbe okurken ellerini kaldırmıştı da bunun üzerine Umare b.

Ruveybe es Sekafî ona kızdı ve şöyle dedi: **“Rasûlullah (s.a.v) bu şekilde aşırı hareketler yapmaz sadece şehadet parmağını kaldırarak işaret ederdi.”** (Ellerini kaldırmazdı.) (Ebû Davud, 230; Müslim, Cuma: 14)

30- İMAM HUTBEYİ KESEREK MİNBERDEN İNİP TEKRAR DEVAM EDER Mİ?

1396- Abdullah b. Bureyde (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) hutbe okuyordu, Hasan ve Hüseyin’de üzerlerinde kırmızı elbise olduğu halde sağa sola yalpa yaparak mescide çıkageldiler. Rasûlullah (s.a.v) hutbeyi keserek minberden indi, onları kucağına aldı ve tekrar minbere çıkarak şöyle buyurdu: **“Mallarınız ve evlatlarınız sizin için birer fitnedir.”** (8 Enfal: 28) **diyen, Allah ne doğru söylemiş. Bu iki torunumun gömleklerine basarak yürüyüp gelmelerine baktım, dayanamadım ve sözümü kesip onları kucağıma aldım.”** (Ebû Davud, Salat: 233; İbn Mâce, Libas: 20)

31- HUTBE KISA MI OLMALI?

1397- Abdullah b. ebi Evfa (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) çok zikreder, boş sözden hoşlanmaz, namazını uzatır, hutbeyi kısa tutardı. İhtiyaçlarını karşılamak için ihtiyar kadınlarla ve fakirlerle birlikte yürümekten bile çekinmezdi.” (Dârimi, Mukaddime: 13)

32- İKİ HUTBE DE AYAKTA MI YAPILMALI?

1398- Câbir b. Semure (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bulundum. O’nun hep ayakta hutbe okuduğunu, birinci hutbeden sonra oturup tekrar ikinci hutbe için kalktığını gördüm.” (Tirmizî, Cuma: 362; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 85)

33- İKİ HUTBE ARASINDA OTURULUR MU?

1399- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre: “Rasûlullah (s.a.v) iki hutbeyi de ayakta yapar ve iki hutbe arasını oturarak ayırırdı.” (Tirmizî, Cuma: 362; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 85)

34- İKİ HUTBE ARASINDAKİ OTURUŞTA KONUŞULUR MU?

1400- Câbir b. Semure (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’i, Cuma günü hutbe okurken gördüm, ayakta okuyordu. Sonra oturdu ve otururken hiç konuşmazdı sonra kalkıp ikinci hutbeyi

okudu.” Kim, size Rasûlullah (s.a.v) hutbesini oturarak yaptı derse yalan söylemiş olur. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 85; Müslim: Cuma: 10)

35- İKİNCİ HUTBEDE NELER OKUNUR?

1401- Câbir b. Semure (r.a)’den rivâyete göre: “Peygamber (s.a.v) hutbesini ayakta yapar sonra oturur sonra kalkıp ayetler okur ve Allah’ı zikrederdi. Rasûlullah (s.a.v)’in hutbesi de namazı da orta uzunlukta idi.” (Tirmizî, Cuma: 363; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 85)

36- MİNBERDEN İNİP AYAKTA KONUŞMAK

1402- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) minberden iner, birisi ona bir mesele sorarsa onunla konuşur, onun meselesini halledinceye kadar ayakta kalır sonra mihraba geçip namaz kıldırırdı. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 189; Tirmizî, Cuma: 373)

37- CUMA NAMAZI KAÇ REKATTIR?

1403- Abdurrahman b. ebi Leyla (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer şöyle demiştir: “Cuma namazı iki rekattir. Ramazan bayramı namazı iki rekattır. Kurban bayramı namazı iki rekattır, yolculukta namaz iki rekattır. Rasûlullah (s.a.v)’de hep böyle söyler ve böyle kılardı. Yolculukta namaz iki kılınınca eksik kılınmış sayılmaz.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 1)

38- CUMA NAMAZINDA HANGİ SÛRELER OKUNUR?

1404- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, “Rasûlullah (s.a.v) Cuma günü sabah namazında secde, insan (dehr) sûrelerini, Cuma namazında ise Cuma ve Münafıkûn sûrelerini okurdu.” (Ebû Davud, Salat: 218; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 90)

39- CUMA NAMAZINDA BAŞKA HANGİ SÛRELER OKUNUR?

1405- Semure (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Cuma namazında A’lâ va Ğaşiye sûrelerini okurdu.” (Ebû Davud, Salat: 218; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 218; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 90)

40- CUMA VE BAYRAM HUTBELERİNDE AYNI SÛRE OKUNUR MU?

1406- Dahhak b. Kays (r.a), Numan b. Beşir’e; Rasûlullah (s.a.v)’in Cuma günü Cum’a sûresinden başka hangi sûreyi okuduğunu sordu da, O

da: "Ğâşiye sûresini okurdu" diye cevap verdi. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 90; Ebû Davud, Salat: 218)

1407- Yine Numan b. Beşir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Cuma günü A'lâ ve Ğaşiye sûrelerini okurdu. Bazen bayram günü Cumaya rastlardı da hem Cuma hem de bayram namazında aynı sûreleri okurdu. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 91; Ebû Davud, Salat: 218)

41- CUMA NAMAZININ BİR REKATINA YETİŞEN HEPSİNE YETİŞMİŞ SAYILIR MI?

1408- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Cuma namazının bir rekatına yetişen tamamına yetişmiş sayılır."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 92; Tirmizî, Cuma: 377)

42- CUMA NAMAZINDAN SONRA KAÇ REKAT KILINIR?

1409- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Sizden biriniz Cuma namazından sonra dört rekat daha namaz kılsın."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 92; Dârimi, Salat: 207)

43- CUMA NAMAZINDAN SONRA KILINACAK SÜNNET KAÇ REKATTIR?

1410- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Cuma namazının farzından sonra iki rekat sünnet kılardı."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 92; Ebû Davud, Salat: 244)

1411- Sâlim (r.a)'in babasından rivayete göre: **"Rasûlullah (s.a.v), Cuma'dan sonra evinde iki rekat namaz kılardı."** (Dârimi, Salat: 207; Buhârî, Cuma: 38)

44- CUMA NAMAZINDAN SONRA KILINAN NAMAZ NASIL OLMALI?

1412- İbn Ömer (r.a), Cuma namazından sonra kıldığı iki rekatı biraz uzunca kılar ve Rasûlullah (s.a.v)'in de böyle yaptığını söylerdi. (Buhârî, Cuma: 38; Tirmizî, Cuma: 376)

45- CUMA GÜNÜ DUALARIN KABUL EDİLECEĞİ SAAT

1413- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Tûr'a gitmiştim. Ka'b'ta oradaydı, orada onunla bir gün bekledik. Ben orada ona Rasûlullah (s.a.v)'in hadislerinden anlatıyordum, o da bana Tevrat'tan

bahsediyordu. Ben de ona Peygamber (s.a.v)’in şöyle buyurduğunu söyledim: **“Güneşin doğduğu en hayırlı gün Cuma günüdür. Adem (a.s) o gün yaratılmıştır ve o gün Cennetten çıkarılmıştır ve o gün tevbesi kabul edilmiştir ve o günde vefat etmiştir. O gün kıyamet kopacaktır. Ademoğlu hariç yeryüzündeki tüm canlılar Cuma günü güneş doğuncaya kadar korku içinde kıyametin kopmasını beklerler Cuma günü içerisinde öyle bir vakit vardır ki, o vakitte namaz da bir mü’minin istediği her şey kendisine verilir.”** Ka’b: “O senede bir gündür” deyince, ben: “Hayır o saat; her Cuma’da vardır” dedim. Ka’b, Tevrat’a bakıp okudu. Sonra da: “Rasûlullah (s.a.v) doğru söylemiş, o saat her Cuma günü varmış” dedi. Oradan ayrılınca Basra b. ebi Basra el Gıfarî ile karşılaştım. “Nereden geliyorsun?” dedi. “Tur’dan” dedim. “Eğer önceden beni görseydin gitmezdin” dedi. Ben de: “Niçin” diye sordum. O’da şöyle cevap verdi: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Üç Mescid dışında ziyaret için adım atılmaz. Mekke’deki Mescidi Haram, Medine’deki benim mescidim ve Kudüs’teki Mescidi Aksa”** diye cevap verdi.

Sonradan Abdullah b. Selam’la karşılaştım, keşke beni Tur’da görseydin, Ka’b’a rastladım. Ben ona Peygamber (s.a.v)’in hadislerinden bahsediyordum O da bana Tevrat’tan bahsediyordu, orada bir gün beraberce kaldık. Ona Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle buyurduğunu söyledim: **“Güneşin doğduğu günlerin en hayırlısı Cuma’dır; Adem (a.s) o gün yaratıldı, o gün Cennetten çıkarıldı, o gün tevbesi kabul edildi, o gün vefat etti, o gün kıyamet kopacaktır. Adem oğlunun dışında, o gün tüm canlılar kıyametin kopacağından korkarak güneş doğuncaya kadar tüm dikkatleri ile beklerler. Yine Cuma günü içinde öyle bir saat vardır ki, o saatte namaz da iken isteyen herkese Allah mutlaka istediğini verir.”** Ka’b, itiraz edip, o gün senede bir gündür dedi. Abdullah b. Selam: “Ka’b yalan söylemiş” dedi. Sonra ben devam ederek: “Ka’b Tevrat’ı okuyarak Rasûlullah (s.a.v) doğru söylemiş, o saat her Cumada imiş” dedi. O zaman Abdullah: “Ka’b doğru söylemiş o saati ben biliyorum” dedi. Kardeşim onu bana da söyle dedim: “O Cuma gününün güneş batmadan önceki son saatidir” dedi. Ben de; Rasûlullah (s.a.v)’in, **“Mü’min o saatte namaz da iken bir şey isterse onun istediği verilir”** dediğini duymadın mı? Halbuki o saatte namaz kılınmaz dedim. O da cevaben: “Sen Rasûlullah (s.a.v)’in: **“Kim namaz kılar da kıldığı yerden ayrılmadan oturduğu yerde diğer namazı beklerse o kimse namaz da imiş gibi sayılır”** dediğini duymadın

mı?” dedi. Ben de evet duydum dedim. “İşte o saat benim dediğim saattir” dedi. (Ebû Davud, Salat: 207; Muvatta', Cuma: 7)

1414- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Cuma günü içerisinde öyle bir saat vardır ki, o saatte Müslüman bir kulun Allah’tan istediği her şey kendisine verilir.”** (Buhârî, Cuma: 36; Müslim, Cuma: 4)

1415- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebul Kasım (r.a) şöyle buyurmuştur: **“Cuma günü içinde öğle bir saat vardır ki, Müslüman bir kul namazda o saat içinde Allah’tan ne isterse mutlaka kendisine verilir.”** Biz de dedik ki “O zaman ne kadar kısa ve azdır.” (Buhârî, Cuma: 36; Müslim, Cuma: 4)

15- NAMAZI KISALTMAK (KİTABI) BÖLÜMLERİ

1- YOLCULUKTA NAMAZ NASIL KILINIR?

1416- Ya'la b. Ümeyye (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer b. Hattab'a: **"Kafirlerin ansızın size saldırmasından korkarsanız namazı kısaltmanızda bir günah yoktur."** (Nisâ sûresi 101. ayet) Fakat insanlar emniyette olduklarına göre, niçin namaz eksik kılınıyor diye sordum. Ömer: "Sorduğun şeye bende hayret etmiştim ve Rasûlullah (s.a.v)'e sormuştum o da şu cevabı vermişti: **"O Allah'ın size verdiği bir sadakasıdır. Allah'ın sadakasını kabul ediniz."** (Müslim, Salatül Müsafirin: 1; İbn Mâce, İkametü's Salat: 73)

1417- Ümeyye b. Abdullah b. Halid (r.a), Abdullah b. Ömer'e şöyle sormuştu: "Vakit namazları, korku namazı Kur'an da var fakat yolculuk (sefer) namazını Kur'an da bulamıyoruz" dedi. İbn Ömer dedi ki: "Ey Yeğenim, Aziz ve Celil olan Allah bize Muhammed (s.a.v)'i gönderdi hiçbir şey bilmiyorduk, (O bize her şeyi öğretti.) Dolayısıyla biz Muhammed (s.a.v)'in yaptığını gördüğümüz şeyleri biz de yaparız." (Yani Kitabtan öğrendiklerimiz yanında peygamberin yaptıkları da bize örneklik teşkil eder.) (İbn Mâce, İkametü's Salat: 73; Müsned: 5081)

1418- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Mekke'den Medine'ye bir yolculuğa çıkmıştı da alemlerin Rabbi olan Allah'tan başka hiçbir şeyden korkusu olmadığı halde namazlarını ikişer rekat olarak kılmıştı. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 74; Müsned: 1755)

1419- İbn Abbas (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Mekke ile Medine arasında bir yolculukta idik. Aziz ve Celil olan Allah'tan başka hiç kimseden korkumuz olmadığı halde namazları ikişer rekat olarak kılıyorduk. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 74; Müsned: 1755)

1420- İbn Sımt (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ömer b. Hattab Zülhuleyfe'de namazları iki rekat olarak kıldığını gördüm ve kendisine bunun sebebini sordum. O da: "Rasûlullah (s.a.v)'den gördüğüm gibi yapıyorum" diye cevap verdi. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 74; Müslim, Salatül Müsafirin: 2)

1421- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Medine’den Mekke’ye doğru yola çıkmıştık. Rasûlullah (s.a.v), Mekke’de on gün kaldı ve namazları kısaltarak seferî olarak kıldı. (Müslim, Salatül Müsafirin: 1; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 74)

1422- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bir yolculukta namazları ikişer rekat olarak kıldım. Yine Ebu Bekir ve Ömer’le de yolculuk yaptım ve namazları hep ikişer rekat olarak kıldım. (Müslim, Salatül Müsafirin: 2; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 74)

1423- Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Peygamber (s.a.v)’in söylediğine ve yaptığına göre, Cuma namazı iki rekattır. Ramazan bayramı namazı iki rekattır. Kurban bayramı namazı iki rekattır. Yolculukta kılınan namazlar ikişer rekat olarak kılınır, böyle kılınırsa eksik kılınmış sayılmaz.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 2; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 73)

1424- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) söylediğine ve yaptığına göre namazlar dört rekat olarak farz kılındı, yolculukta namaz iki rekata indirildi, korku (savaşta kılınan) namazı ise bir rekat oldu. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 73; Ebû Davud, Salat: 287)

1425- Yine İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Aziz ve Celil olan Allah Peygamber (s.a.v)’in dili ile namazları dört rekat olarak farz kıldı, yolculukta iki, korku namazında ise bir rekat olarak farz kılınmıştır. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 73; Ebû Davud, Salat: 287)

2- HAC İÇİN MEKKE’YE GELENLER NAMAZLARINI NASIL KILARLAR

1426- Musa b. Seleme (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas’a: Mekke’de bulunduğum sürece tek başıma namazlarımı nasıl kılacağım diye sordum. O da: Ebu’l Kasım Muhammed (s.a.v)’e uymak üzere iki rekat olarak kıl dedi. (Müslim, Salatül Müsafirin: 2; Müsned: 1892)

1427- Katade (r.a)’den aktarıldığına göre Musa b. Seleme İbn Abbas’a: Ben Batha’da olduğum için cemaate yetişemedim, namazımı nasıl kılayım? Diye sordu. O da: “Ebu’l Kasım (s.a.v)’in yolunda giderek iki rekat olarak kıl” diye cevap verdi. (Müslim, Salatül Müsafirin: 2; Müsned: 1892)

3- HAC İÇİN GELENLER MİNA DA NAMAZI NASIL KILMALI?

1428- Harise b. Vehb el Huzaî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Mina'da namazları iki rekat olarak kılmıştım, o zaman Müslümanlar emniyet ve güven ortamındaydılar. (Buhârî, Hac: 84; Tirmizî, Hac: 52)

1429- Harise b. Vehb (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Müslümanlar emniyet ve güven içerisinde oldukları halde Mina'da namazları iki rekat olarak kıldırdı. (Buhârî, Hac: 84; Tirmizî, Hac: 52)

1430- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Ebu Bekir'le, Ömer'le ve Osman'ın hilafetinin başlarında Mina'da namazları ikişer rekat olarak kılardık. (Buhârî, Hac: 84; Tirmizî, Hac: 52)

1431- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Mina'da namazları ikişer rekat olarak kıldım. (Buhârî, Hac: 84; Tirmizî, Hac: 52)

1432- Abdurrahman b. Yezid (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Osman, Mina'da namazı dört rekat olarak kılmıştı. Bu durum Abdullah b. Mes'ud'a ulaşınca: "Ben Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Mina'da namazları hep iki rekat olarak kılmıştım" dedi. (Buhârî, Hac: 84; Tirmizî, Hac: 52)

1433- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Mina'da namazları iki rekat olarak kıldım. Ebu Bekir ve Ömer'le de yine iki rekat olarak kıldım." (Tirmizî, Hac: 52; Buhârî, Hac: 84)

1434- Abdullah b. Ömer (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: "Peygamber (s.a.v), Mina'da bize namazları iki rekat olarak kıldırdı. Ebu Bekir'de, Ömer'de iki rekat olarak kıldırdılar. Osman ise halifeliğinin ilk dönemlerinde iki rekat olarak kıldırmıştı (Sonraları bedeviler, namaz iki rekat olarak kılınacakmış zannederek memleketlerinde de iki rekat vakit namazlarını kıldıklarını duyunca, Osman, Mina'da da namazları dört kıldırmıştı.) (Tirmizî, Hac: 52; Buhârî, Hac: 84)

4- NAMAZIN KISALTILABİLECEĞİ DİĞER YERLER

1435- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Medine'den Mekke'ye yola çıkmıştık, dönünceye kadar bize namazları ikişer rekat olarak kıldırmıştı. Ebu İshak, Enes'e: Mekke de

ne kadar kalmıştınız diye sordu. Enes’te on gün kaldık diye cevap verdi. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 76; Müslim, Salatül Müsafirin: 1)

1436- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Mekke’de on beş gün kaldı ve bu arada namazlarını ikişer rekat olarak kıldı. (Buhârî, Megazi: 54; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 76)

1437- Âlâ b. Hadramî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Muhacirler hac işleri bittikten sonra Mekkede üç gün kalırlar.”** (Dârimi, Salat: 180; Müslim, Hac: 81)

1438- Âlâ b. Hadramî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Muhacirler Hac menâsikini bitirdikten sonra Mekkede üç gün kalırlar.”** (Dârimi, Salat: 180; Müslim, Hac: 81)

1439- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile beraber umre için Medine’den Mekke’ye gittik. Mekke’ye varınca: “Anam babam Sana feda olsun Ey Allah’ın Rasûlü! Sen namazları kısalttın, ikişer rekat kıldın, ben ise dört kıldım. Sen iftar ettin, ben ise oruç tuttum” dedim. Peygamber (s.a.v) yaptığımdan dolayı beni ayıplamadı ve bana iyi ettin dedi.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5- YOLCULUKTA SÜNNET NAMAZLAR KILINIR MI?

1440- Vebere b. Abdurrahman (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer yolculukta namazları iki rekattan fazla kılmazdı. Bu kıldığı farz namazların ne önünde ne de arkasında sünnet namaz kılmazdı. Niçin böyle kılıyorsun? Denildiğinde de Rasûlullah (s.a.v)’in böyle yaptığını gördüm diye cevap verirdi. (Müslim, Salatül Müsafirin: 1; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 75)

1441- İsa b. Hafs b. Asım (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: İbn Ömer’le bir yolculukta beraberdik, öğle ve ikindi namazlarını ikişer rekat olarak kıldı ve bir kenara çekildi. İnsanların namaz yerinde hala tesbih çeker olduklarını görünce, bunlar ne yapıyorlar diye sordu. Ben de tesbih çekiyorlar dedim. Bunun üzerine şöyle dedi: Eğer farzdan önce veya sonra namaz kılmam gerekse idi farzı tamamlardım. Rasûlullah (s.a.v) ile beraber bulundum. O yolculukta namazını iki rekattan fazla kılmazdı. Ebu Bekir de aynı şekilde namazları iki kıldı, Ömer’de namazlarını iki rekat olarak kıldı. (Müslim, Salatül Müsafirin: 1; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 75)

16- KİTAB-ÜL KÜSÛF (GÜNEŞ VE AY TUTULMASI)

1- GÜNEŞ VE AY TUTULMASI

1442- Ebu Bekre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) buyurdular ki: **"Güneş ve Ay Allah'ın varlığının alametlerindendir. Onlar bir kimsenin hayata gelmesi veya ölmesiyle tutulmazlar. Fakat Allah, onların tutulmasıyla gücünü hatırlatıp kullarını korkutur."** (Ebû Davud, Salat: 261; Buhârî, Küsûf: 7)

2- GÜNEŞ TUTULDUĞUNDA TESBİH TEKBİR VE DUA

1443- Abdurrahman b. Semure (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Medine'de oklarımla nişan alıp atış talimi yapıyordum. Güneş tutuldu, hemen oklarımı topladım ve güneş tutulduğunda Rasûlullah (s.a.v) ne yapar acaba diye O'na bakacağım dedim. Geldim Peygamber (s.a.v) mescidde idi, arkasına doğru yaklaştım güneş açılıncaya kadar tesbih, tekbir ve dualar ediyordu sonra kalkarak iki rekat ve dört secdelik bir namaz kıldı. (Ebû Davud, Salat: 268; Buhârî, Küsûf: 15)

3- GÜNEŞ TUTULDUĞUNDA NAMAZ KILINIR

1444- Abdullah b. Ömer (r.a) Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu naklediyor: **"Güneş ve Ay bir kimsenin hayata gelmesi ve ölümü sebebiyle tutulmazlar. Onlar Allah'ın varlığının ve birliğinin işaretlerindendir. Güneş ve Ayın tutulduğunu gördüğünüzde namaz kılınız."** (Buhârî, Küsûf: 13; İbn Mâce, İkametü's Salat: 152)

4- AY TUTULDUĞUNDA DA NAMAZ KILINIR

1445- Ebu Mesud (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Güneş ve Ay hiç kimsenin ölümü sebebiyle tutulmazlar. Fakat onlar Allah'ın varlığı ve birliğinin alametlerindendir. Onların tutulduklarını gördüğünüzde namaz kılınız."** (Buhârî, Küsûf: 13; İbn Mâce, İkametü's Salat: 152)

5- TUTULAN GÜNEŞ AÇILINCAYA KADAR NAMAZ KILMAK

1446- Ebu Bekre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Güneş ve Ay Allah'ın varlığı ve birliğinin**

alametlerindendir. Hiçbir kimsenin doğumu ve ölümü için tutulmazlar. Onların tutulduklarını gördüğünüzde açılıncaya kadar namaz kılınız.” (Buhârî, Küsûf: 13; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 152)

1447- Ebu Bekre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) ile beraber oturuyorduk, Güneş tutuldu. Rasûlullah (s.a.v) elbisesini toplayıp kalktı ve Güneş açılıncaya kadar iki rekat namaz kıldı.” (Buhârî, Libas: 2; Müsned: 19496)

6- GÜNEŞ TUTULDUĞUNDA NAMAZA ÇAĞIRILIR MI?

1448- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) zamanında Güneş tutulmuştu da Peygamber (s.a.v), cemaatin toplanmasını emretti. Cemaat toplandı ve saf oldular. Rasûlullah (s.a.v) dört rükû’ ve dört secdeli iki rekat namaz kıldırdı.” (Buhârî, Küsûf: 3; Müslim, Küsûf: 1)

7- KÜSÛF NAMAZINDA SECDE VE RÜKÛ’ SAYISI KAÇTIR?

1449- Urve b. Zübeyr (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’in hanımı Aişe şöyle anlatmıştır: Rasûlullah (s.a.v) zamanında Güneş tutulmuştu. Rasûlullah (s.a.v) mescide çıktı, kıyama durarak tekbir aldı, cemaat de arkasında saf tuttular. Dört rükû’ ve dört secde yaparak namaz kıldırdı, namazı bitirmeden de Güneş açıldı. (Müslim, Küsûf: 1; Dârimi, Salat: 187)

8- KÜSÛF NAMAZI NASIL KILINIR?

1450- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) güneş tutulunca namaz kıldı. Namazda sekiz rükû’ ve dört secde yaptı. Ata’dan da aynı rivâyet nakledilmiştir. (Dârimi, Salat: 187; Buhârî, Küsûf: 9)

1451- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) güneş tutulmasında namaz kılmış ayakta iken okumuş sonra rükû’a gitmiş sonra tekrar okuyup tekrar rükû’a gitmiş, sonra tekrar okuyup tekrar rükû’a gitmiş yine okuyup yine rükû’a gitmiş sonra secdeye gitmişti ikinci rekatı da aynı şekilde kılmıştı. (Buhârî, Küsûf: 9; Ebû Davud, Salat: 262)

9- DEĞİŞİK BİR KÜSÛF NAMAZI ŞEKLİ

1452- Abdullah b. Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, “Rasûlullah (s.a.v) güneş tutulduğunda iki rekat namaz kılmıştı da bu namaz da dört secde ve dört rükû’ vardı.” (Ebû Davud, Salat: 262; Müslim, Küsûf: 1)

10- DEĞİŞİK BİR KÜSÛF NAMAZI ŞEKLİ

1453- Ata (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ubeyd b. Umeyr anlatıyor. Doğruluğuna inandığım biri anlatıyor. -inandığım biri demekle Aişe’yi kastettiğini zannediyorum- ve şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) zamanında güneş tutuldu. Rasûlullah (s.a.v) namaz için kalktı ve uzun bir süre kıyamda durdu. Cemaat de aynı şekilde duruyorlardı sonra rükû’a vardı sonra tekrar kıyama kalktı sonra tekrar rükû’a vardı tekrar kıyama kalktı tekrar rükû’a vardı sonra secdeye vardı. Böylece iki rekat namaz kıldı ve bu namazın her bir rekatında üçer rükû’ ve üçer secde vardı. O gün o namazın uzunluğuna dayanamayan bazı kimseler baygınlık geçirdiler. Onların üzerine kova ile su dökerek ayılttılar. Rasûlullah (s.a.v) rükû’a giderken **“Allahü ekber”** diyordu. Rükû’ dan başını kaldırınca **“Semi Allahü limen hamideh”** diyordu. Güneş açılıncaya kadar namazı bitirmedi. Namazdan sonra kalkarak Allah’ı hamd edip O’nu övdükten sonra şöyle buyurdu: **“Güneş ve Ay bir kimsenin doğumu ve ölümü için tutulmazlar. Fakat O’nlar Allah’ın varlığına ve birliğine işaret eden alametlerdir. Allah onlarla sizi korkutur. O’nlar tutuldukları zaman Allah’ı zikre koşunuz ve açılıncaya kadar zikre** (namaza) **devam ediniz.”** (Müslim, Küsûf: 3; Buhârî, Küsûf: 10)

1454- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) Küsûf namazını altı rükû’ ve dört secde yaparak kılmıştı. Ubeyd, Muaz’a dedim ki: “Rasûlullah (s.a.v)’in böyle yaptığını gördün mü?” O da; “Hiç şüphe ve kuşkun olmasın, evet gördüm” diye cevap verdi. (Müslim, Küsûf: 3; Dârimi, Salat: 188)

11- DEĞİŞİK BİR KÜSÛF NAMAZI ŞEKLİ

1455- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) hayatta iken Güneş tutulmuştu. Rasûlullah (s.a.v) kalktı ve tekbir aldı, cemaat de arkasına saf tuttular. Rasûlullah (s.a.v) uzunca bir sûre okudu sonra tekbir alıp uzunca bir rükû’ yaptı sonra başını rükû’dan kaldırıp “Semiallahü limen hamideh”, “Rabbena lekel hamd” dedi ve bu ayakta duruşunda yine uzunca bir sûre okudu fakat bu okuduğu birinci okuduğundan kısaydı sonra tekbir alıp tekrar rükû’a gitti yine rükû’ yaptı. Bu rükû’u öncekinden biraz kısaydı sonra “Semiallahü limen hamideh” “Rabbena lekel hamd” dedi ve secdeye vardı, diğer rekattede aynısını yaptı, böylece rükû’ ve secdelerin sayısını dörde çıkardı. Rasûlullah (s.a.v) namazdan ayrılmadan Güneş açıldı. Sonra kalktı ve cemaate hitab ederek: Allah’ı gerektiği şekilde övdükten sonra şöyle buyurdu: **“Güneş ve Ay**

Allah'ın varlığı ve birliğini gösteren alametlerdendir. Hiçbir kimsenin doğumu ve vefatı için tutulmazlar. Onların tutulduklarını görünce açılıncaya kadar namaz kılınız." Rasûlullah (s.a.v) şöyle devam etti: **"Şu bulunduğum yerde size vâd edilen her şeyi gördüm. Kendimi Cennetten bir salkım üzüm koparırken gördüm. Biraz ilerledim Cehennemin birbirine çarpan ateş dalgalarını gördüm ve biraz geriledim orada Kâbe'ye adanan develere binilmemesi ve yük yüklenmemesi adetini getiren İbn Luhay'ı gördüm."** (Müslim, Küsûf: 1; Buhârî, Küsûf: 10)

1456- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında Güneş tutulmuştu. Hemen; **"Namaz toplayıcıdır"** diye anons edildi. Cemaat toplanınca, Rasûlullah (s.a.v) dört rükû' ve dört secdeli iki rekat namaz kıldırdı. (Buhârî, Küsûf: 10; Ebû Davud, Salat: 264)

1457- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında Güneş tutulmuştu da Peygamber (s.a.v) insanlara namaz kıldırmıştı. Namazda kıyamı uzattı sonra rükû'a gitti, rükû'u da uzattı sonra kalkıp tekrar ayakta durdu ve bu duruşunu da uzattı, bu öncekinden daha kısa idi. Sonra tekrar rükû'a gitti, rükû'unu uzattı önceki rükû'dan biraz kısa idi. Sonra kalktı ve secdeye vardı. Diğer rekatta da aynısını yaptı, namazını bitirince Güneş açılmıştı. Namazdan sonra cemaate hitab ederek Allah'a hamd edip O'nu övdükten sonra şöyle buyurdu: **"Güneş ve Ay Allah'ın varlığını ve birliğini gösteren alametlerdendir. Hiçbir kimsenin doğumu ve ölümü için tutulmazlar. Tutulduğunu gördüğünüzde Aziz ve Celil olan Allah'a dua edin, tekbir getirin ve sadaka verin."** Sonra konuşmasını şöyle sürdürdü: **"Ey Muhammed Ümmeti! Kullarından erkek ve kadının zina etmesine Allah'tan daha çok kıskançlık gösteren kimse yoktur. Ey Muhammed Ümmeti! Allah'a yemin ederim ki eğer Benim bildiklerimi bir bilseydiniz az güler ve çok ağlardınız."** (Buhârî, Küsûf: 10; Müslim, Küsûf: 3)

1458- Yine Aişe (r.anha) anlatıyor: Bir Yahudi kadını bana gelerek: "Allah seni kabir azabından korusun" demişti. Ben de Peygamber (s.a.v)'e: "Ey Allah'ın Rasûlü! insanlara kabirde azâb ediliyor mu?" diye sordum. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v): **"Allah'a sığınırım o kabir azabından"** dedi. Aişe diyor ki Rasûlullah (s.a.v) dışarı çıkmıştı da Güneş tutulmuştu. Biz de dışarı çıktık, kadınlar etrafıma toplandılar. Rasûlullah (s.a.v), bize doğru geldi. Vakit kuşluk vakti idi. Uzun süren bir kıyam yaptıktan sonra

yine uzunca bir rükû’ yaptı sonra başını rükû’dan kaldırdı, önceki kıyamdan biraz hafif olarak yine kıyamda durdu. Sonra tekrar rükû’a vardı ki o rükû’ da öncekinden biraz kısa idi. Sonra secdeye vardı. Sonra ikinci rekata kalktı, aynısını yaptı fakat ikinci rekatın kıyam ve rükû’ları birinci rekattan daha kısa idi sonra secdeye vardı, (bu esnada) güneş açılmıştı. Namaz bitince minbere çıktı, söyledikleri arasında şunlar da vardı: **“İnsanlar Deccal fitnesine uğrayacakları imtihan gibi kabirlerinde de imtahana çekilirler.”** Aişe diyor ki: Bu olaydan sonra Rasûlullah (s.a.v)’in kabir azabından Allah’a sığındığını duyuyorduk. (Buhârî, Küsûf: 7; Müslim, Küsûf: 2)

12- DEĞİŞİK BİR KÜSÛF NAMAZI

1459- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Benden bir şey istemeye gelen bir Yahudi kadını: “Allah seni kabir azabından korusun” dedi. Peygamber (s.a.v) gelince, “Ey Allah’ın Rasûlü! insanlara kabirde azâb ediliyor mu?” diye sordum. Rasûlullah (s.a.v): **“Allah’a sığınırım”** dedi. Hemen bir binite bindi, (o anda) Güneş tutulmuştu. Ben kadınlarla beraber odaların arasında idim. Rasûlullah (s.a.v) merkebinden inerek namazgaha geldi ve insanlara namaz kıldırdı. Namazda kıyamı uzattı sonra rükû’ya gitti rükû’u da uzattı sonra başını rükû’dan kaldırdı ve yine kıyamı uzattı sonra rükû’a gitti rükû’unu yine uzattı sonra başını rükû’dan kaldırdı ve yine kıyamını uzattı sonra secdeye vardı, secdesini uzattı sonra tekrar ayağa kalktı, bu duruşu öncekinden daha kısaydı sonra tekrar rükû’a gitti, bu rükû’u öncekinden daha kısaydı sonra başını kaldırdı, bu duruşu önceki duruşundan daha kısa idi sonra rükû’a gitti, bu rükû’u önceki rükû’undan daha kısa idi sonra başını rükû’dan kaldırdı ve ayakta durdu, bu duruşu da öncekinden daha kısa idi. Böylece dört rükû’ ve dört secde yapmış oldu, (bu esnada) güneş te açılmıştı. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Deccal fitnesi ve imtihanı gibi kabirde de fitneye uğrayıp imtihana çekileceksiniz.”** Aişe diyor ki: Bu olaydan sonra Peygamber (s.a.v)’in kabir azabından Allah’a sığındığını duydum.” (Buhârî, Küsûf: 7; Müslim, Küsûf: 2)

1460- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, “Rasûlullah (s.a.v), zemzem kuyusu yanında Güneş tutulma namazı kıldı ve namazda dört rükû’ ve dört secde yaptı.” (Müslim, Küsûf: 1; Ebû Davud, Salat: 262)

1461- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında çok sıcak bir günde Güneş tutulmuştu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) ashabına küsûf namazı kıldırdı. Namazda kıyamı

o kadar uzattı ki bazıları bayılmaya başladı sonra rükû' yaptı, onu da uzattı sonra kalktı ve kıyamı yine uzattı sonra tekrar rükû'a vardı ve yine uzattı sonra doğruldu, kıyamını yine uzattı sonra iki secde yaptı sonra kalktı ve birinci rekattaki gibi yaptı, bir ara ilerlemeye sonra da gerilemeye başladı. Böylece dört rükû' dört secde yapmış oldu. Namazdan sonra şöyle buyurdu: **"Onlar Güneş ve Ayın sadece büyüklerden bir büyüğün ölümüyle tutulacağını söylüyorlardı. Halbuki onlar Allah'ın varlığının ve birliğinin alametlerindendir. Onların tutulduklarını gördüğünüzde açılıncaya kadar namaz kılınız."** (Müslim, Küsûf: 3; Buhârî, Küsûf: 10)

13- DEĞİŞİK BİR KÜSÛF NAMAZI

1462- Abdullah b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında Güneş tutulmuştu **"Namaz toplayıcıdır"** diye anons edilmesini emretti. Rasûlullah (s.a.v) insanlara iki rükû' ve bir secdeli namaz kıldırdı sonra kalktı sonraki rekatı da yine iki rükû' ve bir secdeyle kıldırdı. Aişe bu namazla ilgili şöyle der: "Bu kadar uzun ne rükû' ne de secde yapmıştım." (Ebû Davud, Salat: 264; Buhârî, Küsûf: 8)

1463- Abdullah b. Amr (r.a) anlatıyor: Güneş tutulmuştu. Rasûlullah (s.a.v) iki rükû' ve iki secde yaparak bir rekat kıldırdı sonra kalktı, ikinci rekatta da yine iki rükû' ve iki secde yapmıştı sonra güneş açıldı. Aişe diyor ki: "Rasûlullah (s.a.v) bunlardan daha uzun rükû' ve secde hiç yapmamıştı." (Buhârî, Küsûf: 8; Müslim, Küsûf: 2)

1464- Aişe (r.anha)'nın azatlı kölesi Hafsa anlatıyor. Bana Aişe anlattı. Rasûlullah (s.a.v) zamanında Güneş tutulmuştu. Rasûlullah (s.a.v) abdest aldı cemaate namaz toplayıcıdır diye anons ettirdi ve cemaate namaz kıldırdı Namazında kıyamı o kadar uzattı ki -Aişe şöyle diyor herhalde Bakara sûresini okuduğunu zannediyorum- sonra rükû' yaptı, rükû'unu da uzunca yaptı ve semiallahü limen hamideh dedi. Sonra kalktı, önce ki kıyamı gibi kıyamda uzunca durdu, secdeye gitmedi sonra tekrar rükû' etti ve arkasından da secdeye vardı. Sonra ikinci rekata kalktı, önceki yaptığı gibi ikinci rekatı da tamamladı sonra oturdu bu esnada güneş de açılmıştı. (Buhârî, Küsûf: 8; Ebû Davud, Salat: 263)

14- DEĞİŞİK BİR KÜSÛF NAMAZI

1465- Abdullah b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında Güneş tutulmuştu Rasûlullah (s.a.v) namaz kılmak için kalktı, orada bulunanlar da kalkıp namaza durdular. Namazda

kıyamda duruşunu uzattı. Sonra rükû'a gitti, rükû'sunu da uzattı sonra rükû'dan başını kaldırdı ve secdeye vardı, secdesini de uzattı sonra secdeden başını kaldırdı ve oturdu, oturuşunu da uzattı sonra secdeye vardı, secdesini de yine uzattı sonra başını kaldırdı ve ikinci rekatta da yine birinci rekattaki yaptığı gibi kıyamı, rükû'u, secdeyi ve iki secde arasındaki oturuşunu uzattı, ikinci rekatın secdesinde derinden nefes alıyordu ve ağlıyordu ve şöyle diyordu: **"Ben aralarında iken bunu vaad etmemiştin ve bizler bağışlanmamızı isterken bunu vaad etmemiştin."** Sonra başını kaldırdı ve Güneş açılmıştı. Namazdan sonra kalkarak cemaate hitap etti; Allah'a hamdedip O'nu övdükten sonra şöyle buyurdu: **"Güneş ve Ay, Allah'ın varlığını ve birliğini gösteren alametlerden bir alamettirler Ay ve Güneşten birinin tutulduğunu görürseniz Allah'ı zikre** (namaza) **koşunuz. Canım kudret elinde bulunan Allah'a yemin olsun ki, Cennet bana o derece yaklaştırıldı ki üzüm salkımlarından bile koparabilecektim. Cehennemde o derece yaklaştırıldı ki sizi çepeçevre kuşatmasından korkup Allah'a sığındım. Cehennem de Himyerli bir kadını gördüm ki o kadın bir kediyi hapsetmiş, ona yiyecek ve içecek vermediği gibi kendisi bulup karnını doyurması içinde onu bırakmamıştı ve böylece o kedi ölmüştü. Kedinin gelip gidip o kadının uyluklarını tırmaladığını da görmüştüm. Hatta o Cehennemde Da'da oğullarından, benim Kâbe'ye adadığım develeri çalan bir kimseyi de gördüm. Ateş içersinde çatallı bir değnekle kovalanıyordu. Yine o Cehennem de bastonu ile hacıları soyan bir hırsızı da gördüm, o da bastonuna dayanıp: "Ben bastonla hırsızlık yapan kimseyim" diye bağırıyordu.** (Müslim, Küsûf: 3; İbn Mâce, İkametü's Salat: 152)

1466- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında güneş tutulmuştu da Rasûlullah (s.a.v) kalkıp insanlara namaz kıldırmıştı. Namazında kıyamda durmayı uzattı sonra rükû'a gitti, rükû'unu da uzattı, tekrar kalkıp kıyamı yine uzattı ki önceki kıyamından biraz kısa idi. Sonra tekrar rükû'a gitti, rükû'unu da uzattı fakat önceki rükû'undan kısa idi. Sonra secdeye vardı, secdesini uzattı sonra kalktı tekrar secdeye gitti, secdelerini de uzunca yaptı, ikinci secde birinciden kısa idi. Sonra ikinci rekata kalktı aynen birinci rekatta yaptığı gibi yaparak iki secde yaptı. Namazını bitirince şöyle dedi: **"Güneş ve Ay Allah'ın varlığını ve birliğini gösteren delillerinden bir delildir. Onlar bir kimsenin doğumu ve ölümü için tutulmazlar.Tutulduklarını**

gördüğünüz zaman hemen zikir ve namaza koşun.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

15- DEĞİŞİK BİR RİVÂYET

1467- Semure b. Cündüp (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben ve bir genç Rasûlullah (s.a.v) zamanında bir hedefe atış yaparak atış öğrenimi yapıyorduk, Güneş ufukta iki veya üç mızrak boyu görünürken hemen kararıverdi. Birimiz diğerimize haydi mescide gidelim, Rasûlullah (s.a.v) bununla ilgili olarak ümmetine bir şeyler söyler dedik. Mescide geldik, Rasûlullah (s.a.v)’de mescide geliyordu. Öne geçip namaz kıldırdı. Kıyamı o kadar uzattı ki bize kıldırdığı namazlarda kıyamı o derece uzatmamıştı. Namazda ne okuduğunu da duymadık sonra rükû’a gitti, böyle uzunca bir rükû’ hiçbir namazda yapmamıştı, yine rükû’da ne söylediğini de işitmiyorduk. Yine secdeye vardı, o güne kadar hiçbir namazda secdeyi böyle uzatmamıştı, secdede ne söylediğini de duymuyorduk, ikinci rekatı da aynen böyle kıldırmıştı, ikinci rekatın oturuşunda Güneş açılmıştı. Selâm verip Allah’a hamdetti ve O’nu övdü ve Allah’tan başka gerçek bir ilâh olmadığına ve kendisinin de Allah’ın kulu ve Rasûlü olduğuna şahadet etti. (Ebû Davud, Salat: 262)

16- KÜSÛF İLE İLGİLİ DİĞER BİR RİVAYET

1468- Numan b. Beşîr (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında güneş tutulmuştu. Rasûlullah (s.a.v) korkmuş vaziyette elbisesini çekerek mescide geldi. Güneş açılıncaya kadar bize namaz kıldırdı. Güneş açılınca şöyle buyurdu: **“İnsanlar, Güneş ve Ayın sadece büyüklerden birinin ölümüyle tutulduğunu zannederler. Halbuki mesele öyle değildir. Güneş ve Ay ne kimsenin ölümü ne de doğumundan dolayı tutulmazlar. Fakat o ikisi, Aziz ve Celil olan Allah’ın varlığını ve birliğini gösteren alametlerinden birer alamettirler. Aziz ve Celil olan Allah mahlukatından birisi üzerinde gücünü göstermek için bir şeyler yapmak isterse o şeyler ona boyun eğer. Sizler böyle bir durumla karşı karşıya kalırsanız farz namazları gibi namaz kılınız.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 152)

1469- Kabîsa b. Muharik el Hilâlî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Güneş tutulmuştu, biz o anda Medine’de Peygamber (s.a.v) ile beraberdik. Rasûlullah (s.a.v) bir korku içinde eteklerini toplayarak hemen kalktı, uzunca iki rekat namaz kıldı. Namazını bitirmesiyle güneşte

açılıverdi. Allah'a hamdedip O'nu överek şöyle buyurdu: **"Güneş ve Ay Allah'ın varlığını ve birliğini ortaya koyan alametlerinden ikisidir. Ve hiçbir kimsenin doğumu ve ölümü için tutulmazlar. Böyle bir durumla karşılaşırsanız farz namazlar gibi namaz kılmaya koşunuz."** (Ebû Davud, Salat: 262)

1470- Kabîsa el Hilalî (r.a) anlatıyor, Güneş tutulunca Peygamber (s.a.v) her rekatta iki rükû' yaparak güneş açılıncaya kadar namaz kıldı ve şöyle buyurdu: **"Güneş ve ay hiçbir kimsenin ölümü için tutulmazlar. Onlar Allah'ın yarattığı iki yaratığıdır. Aziz ve Celil olan Allah yarattıklarından dilediği üzerinde dilediği değişikliği yapar. Allah hangi yarattığına bir değişiklik yapmak isterse o yaratık onun bu yaptığına boyun eğer. Eğer güneş ve ay da böyle bir değişiklik görürseniz açılıncaya kadar namaz kılın veya Allah eski durumuna getirinceye kadar namaz kılın."** (Ebû Davud, Salat: 262)

1471- Numan b. Beşir (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Güneş ve Ay tutulunca kıldığınız namazların en güzeli gibi namaz kılınız."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 152; Müslim, Küsûf: 1)

1472- Numan b. Beşir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) güneş tutulduğu zaman rükû' ve secde ederek bizim namaz kıldığımız gibi namaz kılardı. (Ebû Davud, Salat: 263)

1473- Numan b. Beşir (r.a) anlatıyor: Bir gün Rasûlullah (s.a.v), acele acele mescide çıktı. Güneş tutulmuştu güneş açılıncaya kadar namaz kıldı sonra şöyle buyurdu: **"Cahiliye dönemindeki insanları Güneş ve Ay sadece yer yüzündeki büyük bir kimsenin ölümünden dolayı tutulacağını söylerlerdi. Halbuki Güneş ve Ay ne bir kimsenin ölümü ile ne de doğumu ile tutulmazlar. Fakat o ikisi Allah'ın yarattığı iki yaratığıdır. Allah yarattıkları üzerinde dilediği değişikliği yapar. Onlardan hangisi tutulursa, açılıncaya kadar namaz kılın veya Allah eski şekline çevirinceye kadar namaz kılınız."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 152)

1474- Ebu Bekre (r.a) anlatıyor: Bizler Rasûlullah (s.a.v)'in yanındayken güneş tutuldu. Rasûlullah (s.a.v) elbisesini toplayarak mescide çıktı, insanlarda oraya toplandılar. Böylelikle bize iki rekat namaz kıldırdı. Güneş açılınca şöyle buyurdu: **"Güneş ve Ay Allah'ın varlığını ve birliğini gösteren alametlerden birer alamet ve işarettir. Allah gücünü göstererek kullarını böylelikle korkutur. Onlar hiçbir kimsenin**

doğumu ve ölümü ile tutulmazlar. Onların tutulduğunu gördüğünüz zaman açılıncaya kadar namaz kılınız. Bu olay peygamberimizin oğlu İbrahim'in vefatında olmuştu da insanlar cenaze için oradaydılar." (Buhârî, Küsûf: 1; Müsned: 19596)

1475- Ebu Bekre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), güneş tutulması olayında kıldığımız namazlar gibi iki rekat namaz kılmıştı. (Buhârî, Küsûf: 15; Müsned: 14496)

17- KÜSÛF NAMAZINDA NE OKUNACAK?

1476- Abdullah b. Abbas (r.a) anlatıyor: Güneş tutulmuştu da Peygamber (s.a.v), beraberindekilerle birlikte namaz kılmaya başladı. Kıyamı uzattı, Bakara sûresi gibi uzun bir sûre okumuştu. Sonra uzunca bir rükû' yaptı sonra kalktı ve yine uzunca kıyamda durdu. Önceki duruşundan biraz kısaydı. Bu duruştan sonra tekrar rükû'a gitti. Önceki rükû' kadar olmayan fakat yine uzunca bir rükû' yaptı. Sonra secdeye vardı. Sonra tekrar tekrar ikinci rekata kalktı, bu kıyamı öncekinden biraz kısaca idi. Sonra tekrar rükû'a vardı, öncekinden biraz kısa olup yinede uzuncaydı sonra kalktı ve uzunca kıyamda durdu. Önceki kıyamından bu, biraz hafif idi. Sonra tekrar rükû'a gitti uzunluğu öncekinden biraz kısa idi. Sonra secdeye vardı. Namazı bitirince Güneş açılmıştı ve şöyle buyurdu: **"Güneş ve Ay, Allah'ın varlığını ve birliğini bildiren alametlerden birer alamettir. Hiçbir kimsenin doğumu ve ölümü ile tutulmazlar. Bunların tutulduklarını gördüğünüz zaman Allah'ı zikrediniz."** Cemaat: "Ey Allah'ın Rasûlü! Bu namazda senin bir şeyi tutmak ister gibi yaptığını sonrada geri çekildiğini gördük" deyince: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Cenneti gördüm veya Cennet bana gösterildi. Oradan üzüm salkımları koparmak istedim. Eğer onlardan koparsaydım dünyanın sonuna kadar onlardan yerdiniz. Cehennemi de gördüm. Bugünkü gibi hiç görmemiştim. Cehennemin içindekilerin çoğu kadınlardı.** "Niçin kadınlardı" diye sorulunca; Peygamber (s.a.v): **"Gerçekleri örtbas edip küfrettikleri için buyurdu. Allah'a karşı mı Nankörlük edip küfrediyorlar denilince; Kocalarına karşı ve her türlü iyiliğe karşı nankörlük ediyorlar. Eğer onlara yıl boyu iyilik etsen daha sonra da senden olumsuz bir şey görseler senden hiçbir iyilik görmedim deyiverirler."** (Buhârî, Küsûf: 3; Muvatta', Küsûf: 1)

18- KÜSÛF NAMAZINDA SESLİ OKUMAK

1477- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) dört rükû’ ve dört secde yaparak küsûf namazını kıldı. Okuduklarını açıktan okudu. Başını rükû’dan kaldırınca da: **“Semiallahü limen hamideh, Rabbena velekel hamd”** dedi. (Müslim, Küsûf: 1; Ebû Davud, Salat: 265)

19- KÜSÛF NAMAZINDA OKUYUŞU GİZLİ YAPMAK

1478- Semure (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), cemaate küsûf namazı kıldırdı, namazda okuduğu şeyleri hiç duymamıştık. (Ebû Davud, Salat: 263; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 152)

20- KÜSÛF NAMAZININ SECDESİNDE NE SÖYLENİR?

1479- Abdullah b. Amr (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında güneş tutulmuştu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), namaz kıldırdı, bu namazında kıyamı ve rükû’u uzun tuttu, başını rükû’dan kaldırıp kıyama geçince yine kıyamını uzattı. Şu’be diyor ki: Zannediyorum secdelerini de aynı şekilde uzun yapmıştı. Secdesinde ağlıyordu, derinden nefes alarak şöyle diyordu: **“Ben onların arasında iken bunu bana vaad etmemiştin. Ben onların arasında senden bağışlanma dilerken bunu bana vaad etmemiştin.”** Namazını bitirince şöyle buyurdu: **“Cennet bana gösterildi; O kadar yaklaştırıldı ki, elimi uzatsaydım meyvelerinden koparabilirdim. Cehennem de Bana yaklaştırıldı da ateşinin sizi kaplamasından korkarak üflemeye başladım. Orada benim iki devemi çalan kimseyi; ayrıca eğri sopasıyla hacılardan hırsızlık yapan ve sonra da: “Bastonumun ucu takılmıştır” diyeni. Ayrıca Du’du oğullarının hırsızını da gördüm. Ayrıca kedi yüzünden azâb gören uzun boylu siyah kadını da gördüm ki; o kadın kediyi hapsetmiş, ona hiçbir şey yedirip içirmemiş ve kendisini de serbest bırakıp yeme ve içmesine fırsat tanımamıştı, bu yüzden de kedi ölmüştü…**

Güneş ve ay hiçbir kimsenin doğumu ve ölmesiyle tutulmazlar. Fakat onlar Allah’ın varlığını ve birliğini gösteren delillerden birer delildirler. Onlardan biri tutulunca -veya onlardan birinde bir şey olursa- **Aziz ve Celil olan Allah’ı zikre** (namaza) **koşun.”** (Müslim, Küsûf: 3; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 152)

21- KÜSÛF NAMAZINDA TEŞEHHÜT VE SELÂM VERMEK

1480- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Güneş tutulmuştu. Rasûlullah (s.a.v) bir kimseye: **"Namaz toplayıcıdır"** diye anons etmesini emretti. Cemaat toplanınca onlara namaz kıldırdı. Tekbir alıp uzunca bir sûre okudu. Sonra tekbir alıp kıyamı gibi uzunca bir rükû' yaptı -veya kıyamdan daha uzun rükû' yaptı- sonra başını kaldırıp: **"Semiallahü limen hamideh"** dedi. Sonra uzunca ayetler okudu, bu okuyuşu ilk okuyuşundan kısaca idi. Sonra tekbir aldı rükû'a gitti. Uzunca bir rükû' yaptı, bu rükû'da; ilk yaptığı rükû'dan biraz kısa idi. Sonra başını kaldırıp; **"Semiallahü limen hamideh"** dedi ve tekbir alarak secdeye gitti. Secdeyi de ilk yaptığı rükû' gibi veya daha fazla uzattı. Sonra tekrar tekbir alıp başını secdeden kaldırdı. Sonra tekbir alıp tekrar secdeye gitti. Sonra tekbir alıp kalktı, kıyamında uzunca bir şeyler okudu fakat bu önceki kıyamından kısa idi. Sonra tekbir alıp tekrar rükû'a gitti. Bu rükû'un uzunluğu da öncekinden biraz kısa idi. Sonra başını kaldırdı ve **"Semiallahü limen hamideh"** dedi. Sonra uzunca bir şeyler okudu ve bu okudukları önceki okuduklarından kısa idi. Sonra tekbir alıp rükû'a gitti. Rükû'u uzattı. Fakat öncekinden kısa idi. Sonra tekbir alıp başını kaldırdı ve: **"Semiallhü limen hamideh"** dedi. Sonra tekbir alarak secdeye gitti. Bu secdesi önceki secdelerden biraz kısa idi. Sonra teşehhüd için oturdu. Sonra selâm verdi ve cemaatin arasında ayağa kalkarak, Allah'a hamdü senadan sonra şöyle buyurdu: **"Güneş ve Ay hiçbir kimsenin doğumu ve ölümü için tutulmazlar. Fakat onlar Allah'ın varlığını ve birliğini bildiren alametlerinden bir alamettirler. Hangisi tutulursa namaz kılarak Allah'a sığınınız."** (Müslim, Küsûf: 2; Buhârî, Küsûf: 5)

1481- Ebu Bekir'in kızı Esma (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) küsûf namazı kıldı. Namazında kıyamını uzattı sonra rükû'a vardı, rükû'unu da uzattı sonra doğruldu, yine ayakta duruşunu uzattı sonra tekrar rükû'a vardı, yine rükû'unu uzattı sonra tekrar doğruldu ve secde yaptı, secdelerini uzun tuttu, kalktı tekrar secdeye vardı, tekrar kalktı ayakta duruşunu uzun yaptı, tekrar rükû'a gitti, rükû'u uzattı. Sonra doğruldu sonra secdeye vardı ve secdesini uzattı sonra kalkıp tekrar secdeye vardı. Yine secdesini uzattı. Sonra secdeden doğrulup namazını bitirdi." (Müslim, Küsûf: 3; Muvatta', Küsûf: 1)

22- KÜSÛF NAMAZINDAN SONRA MİNBERDE OTURMAK

1482- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) dışarı çıkmıştı ve Güneş tutulmuştu, biz de odalarımızdan dışarı

çıktık, kadınlar da etrafımızda toplandılar. Rasûlullah (s.a.v), bize doğru geldi, vakit kuşluk vakti idi. Bir namaz kıldırıp uzunca bir kıyam yaptıktan sonra uzunca bir rükû' yaptı sonra başını rükû'dan kaldırıp önceki kıyamından biraz hafif olarak ayakta kaldı tekrar rükû' yaptı. Önceki rükû'undan biraz daha kısa idi. Sonra secdeye vardı. Sonra ikinci rekata kalkarak aynısını yaptı ancak kıyamı ve rükû'su öncekilerden kısa idi sonra secdeye vardı, (bu esnada) güneş te açılmıştı. Namazı bitirince minber üzerine oturdu ve bir şeyler söyledi, söyledikleri arasında şunlar da vardı: **"İnsanlar dünyada deccal karşısında imtihan edildikleri gibi kabirlerinde de imtihan edilirler."** (Müslim, Küsûf: 3; Muvatta', Küsûf: 2)

23- KÜSÛF NAMAZINDA HUTBE

1483- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında güneş tutulmuştu. Rasûlullah (s.a.v) namaza başladı. Namazında kıyamı bir hayli uzattı, rükû'u da bir hayli uzattı sonra doğruldu, yine kıyamı haylice uzattı, bu ikincisi birinciden biraz kısa idi sonra rükû'a vardı, rükû'unu da biraz uzattı, bu ikincisi birinciden biraz kısa idi. Sonra secdeye vardı sonra secdeden başını kaldırdı ve kıyamı yine uzattı, bu uzatış öncekinden biraz kısaca idi sonra rükû' yaptı, rükû'sunu uzattı fakat bu rükû' bir öncekinden biraz kısa idi sonra doğruldu, yine kıyamını uzattı bu kıyam da önceki kıyamından biraz kısaca idi sonra tekrar rükû'a vardı, rükû'u da yine uzattı, bu da öncekinden biraz kısaca idi sonra secdeye vardı. Namazını bitirdiğinde güneş açılmıştı. İnsanlara bir hutbe vererek: Allah'a hamd-ü senâdan sonra şöyle dedi: **"Güneş ve Ay hiçbir kimsenin doğumu ve ölümü için tutulmazlar. Böyle bir tutulma hadisesi gördüğünüzde namaz kılın, sadaka verin, Aziz ve Celil olan Allah'ı zikredin. Ey Ümmeti Muhammed kullarından erkek ve kadının zina etmesine karşı hiç kimse Aziz ve Celil olan Allah kadar kıskançlık gösteremez. Ey Ümmeti Muhammed! Eğer Benim bildiklerimi siz bilseydiniz az güler çok ağlardınız."** (Buhârî, Küsûf: 4; Müslim, Küsûf: 3)

1484- Semure (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) güneş tutulunca insanlara bir hitabede bulundu ve… Bundan sonra… diyerek başladı. (Buhârî, Küsûf: 4; Müslim, Küsûf: 3)

24- GÜNEŞ TUTULDUĞUNDA DUA YAPMAK EMREDİLİR

1485- Ebu Bekre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in yanında idik, güneş tutuldu. Peygamber (s.a.v) aceleyle elbisesini

çekerek mescide gitti, cemaat de oraya geldiler. Rasûlullah (s.a.v) kılınan diğer namazlar gibi iki rekat namaz kıldı, Güneş açılınca bize bir hutbe vererek şöyle buyurdu: **“Güneş ve Ay Allah’ın varlığının ve birliğinin işaretlerindendir. Allah onlarla kullarını korkutur. Onlar hiçbir kimsenin ölümü için tutulmazlar. Onlardan birinin tutulmasını görürseniz açılıncaya kadar namaz kılın ve dua edin.”** (Buhârî, Küsûf: 2; Müsned: 19496)

25- GÜNEŞ TUTULMASINDA BAĞIŞLANMA İSTEMEK

1486- Ebu Musa (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Güneş tutulmuştu. Rasûlullah (s.a.v) kıyametin koptuğunu zannederek korkup hemen mescide geldi. Kıyamı, rükû’u ve secdeleri uzatarak namaz kıldırdı. Daha önce kıldırdığı namazlarda böyle hiç yaptığını görmemiştim. Sonra şöyle buyurdu: **“Allah’ın meydana getirdiği bu olaylar ne kimsenin doğumu ne de ölümü için tutulurlar Allah onları göndererek kullarını korkutur. Onlardan bir şey görürseniz Allah’ı zikre, duâ’ya, ve istiğfara yöneliniz.”** (Buhârî, Küsûf: 4; Müslim, Küsûf: 5)

17- KİTAB-ÜL İSTİSKA (YAĞMUR DUASI BÖLÜMLERİ)

1- İMAM YAĞMUR DUASINA NE ZAMAN ÇIKAR?

1487- Enes b. Malik (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)'e bir adam gelerek: Ey Allah'ın Rasûlü! hayvanlar mahvoldu, yollar kesildi, Allah'a dua et dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de dua etti ve o cumadan öteki cumaya kadar yağmur yağdı. Bu sefer bir adam daha gelerek: Ey Allah'ın Rasûlü! aşırı yağmur yağmasından dolayı evler yıkıldı, yollar yürünemeyecek duruma geldi, hayvanlar mahvoldu diye yakındı. Bu sefer Peygamber (s.a.v) şöyle dua etti: **"Allah'ım! Bu yağmuru dağların başına, tepelere ve vadilere ormanlara götür. Elbisenin çıktığı gibi yağmuru da Medine'nin başından al götür."** (Müslim, İstiska: 1; Ebû Davud, Salat: 260)

2- YAĞMUR DUASI İÇİN İMAMIN MİHRABA GEÇMESİ

1488- Ezanın okunma şeklini rüyasında gören Abdullah b. Zeyd (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) yağmur duası için mescide çıktı, kıbleye döndü, elbisesini ters çevirdi ve iki rekat namaz kıldı." (Buhârî, İstiska: 1)

3- YAĞMUR DUASINA ÇIKAN İMAM İÇİN MÜSTEHAP OLANLAR

1489- Hişam b. İshak b. Abdullah b. Kinane (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Filan kimse beni, Rasûlullah (s.a.v)'in yağmur duası namazı hakkında bilgi edinmem için İbn Abbas'a göndermişti. O da şu bilgileri verdi. Rasûlullah (s.a.v) yalvararak, alçak gönüllü, üstü başı perişan vaziyette yağmur duasına çıktı. Hutbesi sizin yaptığınız bu hutbe gibi değildi. Hutbeden sonra iki rekat namaz kıldırdı. (Tirmizî, Sefer: 395; Müslim, İstiska: 1)

1490- Abdullah b. Zeyd (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) yağmur duası için çıkarken üzerinde desenli siyah bir elbisesi vardı. (Ebû Davud, Salat: 258; Muvatta', İstiska: 1)

4- YAĞMUR DUASINDA İMAM MİNBERE OTURUR MU?

1491- Hişam b. İshak b. Abdullah b. Kinane (r.a), babasından naklediyor ve diyor ki: İbn Abbas'a Rasûlullah (s.a.v)'in yağmur duası için nasıl namaz kıldığını sordum. Şöyle cevap verdi: "Rasûlullah (s.a.v)'in yağmur duasına çıkarken üstü başı perişan bir vaziyette, alçak gönüllü, yalvararak çıkar minbere oturur ve hutbe okurdu, fakat bu hutbesi sizin hutbeniz gibi değildi. Onun hutbesi dua, yalvarış ve tekbir getirmekten ibaretti, namazı da bayram namazı gibi iki rekat olarak kılardı." (Tirmizî, Sefer: 395; İbn Mâce, İkametü's Salat: 153)

5- YAĞMUR DUASI ESNASINDA İMAM SIRTINI CEMAATE DÖNER

1492- Abbad b. Temim (r.a)'e amcası şunları anlattı: "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte yağmur duasına çıkmıştım. Rasûlullah (s.a.v) elbisesini ters çevirdi. Arkasını da cemaate dönerek dua etti. Sonra iki rekat namaz kıldı ve namazında sesli okudu." (İbn Mâce, İkametü's Salat: 153; Ebû Davud, Salat: 258)

6- ELBİSELER YAĞMUR DUASINDA TERS ÇEVRİLİR Mİ?

1493- Abbad b. Temim (r.a), amcasından naklediyor: "Peygamber (s.a.v) yağmur duası için çıkmıştı ve iki rekat namaz kıldı ve elbisesini de ters çevirdi." (İbn Mâce, İkametü's Salat: 153; Ebû Davud, Salat: 258)

7- ELBİSELER NE ZAMAN TERS ÇEVRİLİR?

1494- Abdullah b. Zeyd (r.a) şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) yağmur duası için çıkmıştı. Kıbleye yöneldiğinde elbisesini ters çevirmişti." (Buhârî, İstiska: 1; İbn Mâce, İkametü's Salat: 153)

8- YAĞMUR DUASI ESNASINDA ELLER, KALDIRILARAK DUA EDİLİR

1495- Abbad b. Temim (r.a), amcasından naklediyor: "Rasûlullah (s.a.v)'i yağmur duasında gördüm, kıbleye döndü elbisesini ters çevirdi ve ellerini kaldırarak dua etti." (Ebû Davud, Salat: 257; İbn Mâce, İkametü's Salat: 153)

9- YAĞMUR DUASINDA ELLER NASIL KALDIRILARAK DUA EDİLİR?

1496- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) yağmur duası dışında hiçbir duada ellerini kaldırmazdı. Burada da koltuklarının beyazlığı görünecek şekilde kaldırdı." (Buhârî, İstiska: 21; Dârimi, Salat: 189)

1497- Âb-ıl Lahm (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ben Rasûlullah (s.a.v)'i Ahcar-üz Zeyd denilen yerde ellerini kaldırmış durumda yağmur duası yaptığını gördüm." (Buhârî, İstiska: 21; Dârimi, Salat: 189)

1498- Enes b. Malik (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Cuma günü mescidde idik, Rasûlullah (s.a.v)'de hutbe okuyordu. Bir adam kalkarak şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasûlü! yollarda hareket kalmadı, kimse gelip gitmiyor, hayvanlarımız helak oldu, memlekette kuraklık baş gösterdi, yağmur yağdırması için Allah'a dua et." Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) ellerini yüzü hizasına kadar kaldırarak şöyle dua etti: **"Allah'ım, bize yağmur ver"** Allah'a yemin olsun ki; daha Peygamber (s.a.v), minberden inmeden bol yağmura kavuştuk, o günden diğer Cumaya kadar yağmur yağmıştı. Ertesi Cuma bir adam daha kalktı -o adam mıydı bilmiyorum- Ey Allah'ın Rasûlü! yollardan sular dolayısı ile yürünmüyor, mallarımız çok sudan dolayı mahvoldu. Yağmuru durdurması için Allah'a dua et dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Allah'ım, bizim üzerimize değil çevremize gönder, dağlara, ormanlara yağdır"** buyurdu. Enes diyor ki: Allah'a yemin olsun ki Rasûlullah (s.a.v) böyle dua eder etmez bulutlar parçalandı ve bulut görünmez oldu. (Muvatta', İstiska: 1; Ebû Davud, Salat: 260)

10- YAĞMUR İSTEME DUASI

1499- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): **"Allah'ım, bize yağmur ver"** diye dua etti. (Müslim, İstiska: 2; İbn Mâce, İkametü's Salat: 154)

1500- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Cuma günü hutbe okurken bir kısım kimseler kalkıp şöyle bağırdılar. Ey Allah'ın Peygamberi! yağmurlar kesildi, hayvanlar helak oldu, bize yağmur vermesi için Allah'a dua et. Bunun üzerine Peygamberimiz (s.a.v): **"Allah'ım bize yağmur ver. Allah'ım bize yağmur ver"** diye dua etti. Enes diyor ki: Allah'a yemin ederim ki gökyüzünde hiçbir bulut yok iken bir bulut meydana geldi, etrafa dağılarak çoğaldı ve ondan yağmur yağdı. Rasûlullah (s.a.v) minberden inerek Cuma namazını kıldırdı ve insanlar dağıldılar, yağmur ertesi cumaya kadar devam etti. Ertesi Cuma Peygamber (s.a.v) tekrar hutbeye çıktığında bir kısım kimseler bağırarak: "Ey Allah'ın Peygamberi! binalar yıkıldı, yollar yağmurdan geçilmez oldu. Allah'a dua et de yağmuru kessin" dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) tebessüm ederek şöyle dua etti: **"Allah'ım bize değil çevremize ver"** Medine'ye

yağmur yağışı kesildi ve çevreye yağıyor, Medine'ye bir damla bile düşmüyordu. Medine ortada bir daire gibi kalmış çevreye yağıyordu. (Buhârî, İstiska: 5; Muvatta', İstiska: 2)

1501- Enes b. Malik (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) Mescidde ayakta hutbe okurken bir adam geldi. Rasûlullah (s.a.v)'e yönelerek ayakta şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasûlü! kuraklıktan hayvanlarımız helak oldu, yollarda hareket kalmadı, kimse gelip gitmiyor, yağmur vermesi için Allah'a dua et. Rasûlullah (s.a.v) ellerini kaldırarak şöyle devam etti: **"Allah'ım! bize hayırlı yağmurlar ver. Allah'ım, bize hayırlı yağmurlar ver."** Enes diyor ki: Allah'a yemin olsun ki gökyüzünde ne bir bulut ne de buluttan bir parça vardı. Sel' dağı ile aramızda hiçbir ev yoktu ki bulutları görmemize engel olsun. Semada kalkan gibi bulutlar meydana geldi, tam ortalanınca etrafa dağıldılar ve yağmaya başladı. Enes diyor ki: Allah'a yemin olsun ki bir hafta boyu güneşi göremedik.

Ertesi Cuma mescidin aynı kapısından bir adam girdi, Rasûlullah (s.a.v) ayakta hutbe okuyordu o kimse ayakta Peygambere dönerek: "Ey Allah'ın Rasûlü! salat ve selâm senin üzerine olsun, iş sana düşüyor. Mallarımız helak oldu, yollar sulardan yürünmez oldu, yağmuru kesmesi için Allah'a dua et" dedi.

Rasûlullah (s.a.v) elini kaldırdı ve şöyle dua etti: **"Allah'ım bize değil çevremize ver. Allah'ım bu yağmuru dağlara, tepelere, vadilere ve ormanlara ver."** Enes diyor ki: Bulutlar hemen dağıldı mescidden çıkıp güneşte yürüdük. Şerik diyor ki: Enes'e sordum, "O adam önceki yağmur isteyen adam mıydı?" O da: "Hayır" diye cevap verdi. (Muvatta', İstiska: 2; Ebû Davud, Salat: 260)

11- DUADAN SONRA NAMAZ KILMAK

1502- Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından Abbad b. Temim (r.a), amcasından amcasından ajbajnbaanaklediyor ve diyor ki: Rasûlullah (s.a.v) bir gün yağmur duasına çıktı, insanlara sırtını dönmüş (bir vaziyette) yüzü kıbleye doğru idi, elbisesini ters giymiş vaziyette dua etti sonra iki rekat namaz kıldı. Ravilerden İbn ebî Zi'b: "Her iki rekatte de zammı sûre okudu" dedi. (Ebû Davud, Salat: 259; İbn Mâce, İkametü's Salat: 153)

12- YAĞMUR DUASI NAMAZI KAÇ REKATTIR

1503- Abdullah b. Zeyd (r.a)'ten rivâyete göre: "Peygamber (s.a.v) yağmur duası için çıktı, kıbleye yönelerek iki rekat namaz kıldı." (Buhârî, İstiska: 1; İbn Mâce, İkametü's Salat: 153)

13- YAĞMUR DUASINDA KILINAN NAMAZ NASIL KILINIR?

1504- Hişam b. İshak b. Abdullah b. Kinane (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Valilerden biri beni İbn Abbas'a yağmur duası hakkında bilgi almaya gönderdi. İbn Abbas: "Niçin kendisi sormuyor da seni gönderiyor" diyerek şöyle anlattı: "Rasûlullah (s.a.v), alçak gönüllü olarak, üstü başı perişan bir durumda, huşu içerisinde, yalvararak yağmur duasına çıktı. Bayram namazları gibi iki rekat namaz kıldırdı. Sizin bugünkü hutbeleriniz gibi olmayan bir hutbe yaptı." (İbn Mâce, İkametü's Salat: 153; Tirmizî, Sefer: 395)

14- İSTİSKA NAMAZINDA SESLİ Mİ OKUNUR?

1505- Abbad b. Temim amcasından naklediyor: "Rasûlullah (s.a.v) yağmur duası için çıkmıştı, iki rekat namaz kıldı ve okuyuşunu sesli yaptı." (Ebû Davud, Salat: 259; İbn Mâce, İkametü's Salat: 153)

15- YAĞMUR YAĞARKEN NE DEMELİ?

1506- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) yağmur yağdığında: **"Allah'ım! Bu yağmuru bize faydalı kıl."** derdi. (Buhârî, istiska: 22; Müslim, İstiska: 2)

16- YILDIZLARDAN BİR ŞEY BEKLENİR Mİ?

1507- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Aziz ve Celil olan Allah şöyle buyurdu: "Kullarıma verdiğim nimetlerle bazı kullarım küfre düşerler. Onlar bu nimeti bize yıldız gönderdi derler."** (Müslim, İman: 32; Müsned: 9085)

1508- Zeyd b. Halid el Cühenî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) zamanında yağmur yağmıştı bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Rabbinizin bu gece ne dediğini duymadınız mı? Kullarıma her nimet verişimde mutlaka bir gurubu o nimet yüzünden küfre girerler ve şöyle derler: Bu yağmuru bize falan yıldız gönderdi derler. Ve kafir olmuş olurlar. Ama bana inanan ve verdiğim yağmurdan dolayı bana hamd edenler işte onlar bana iman edip yıldızlarda yağmur verme gücü olmadığını ikrar edenlerdir. Kim bize yıldız yağmur verdi derse işte o beni inkar edip yıldızın yağmur**

yağdırma gücü olduğuna iman eden kafir kimsedir.” (Müslim, İman: 32; Muvatta', İstiska: 2)

1509- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Aziz ve Celil olan Allah, beş yıl yağmur yağdırmasaydı ve beş yıl sonra yağdırdığında insanlardan bir kısmı micdah yıldızı bize yağmur yağdırdı diyerek kafir olurlar.”** (Dârimi, Rıkak: 49; Müsned: 10620)

17- YAĞMUR ZARAR VERİRSE DURMASI İÇİN DUA EDİLİR

1510- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir yıl kuraklık olmuştu. Cuma günü bir Müslüman, Peygamber (s.a.v) giderek: “Ey Allah’ın Rasûlü! Yağmurlar yağmaz oldu, topraklar kuraklıktan yarıldı, hayvanlar mahvoldu” diye yakındı. Peygamber (s.a.v) hemen ellerini kaldırdı -gökte hiçbir bulut görmüyorduk- koltuk altlarının beyazlığını bile gördüm. Allah’tan yağmur istedi. Enes diyor ki: “Biz daha cumayı kılmadan evleri yakın olan gençler bile evlerine nasıl döneceklerini düşünmeye başladılar. Yağmur tam bir hafta boyu yağdı.” Ertesi Cuma cemaat: “Ey Allah’ın Rasûlü! çok yağmurdan dolayı evler yıkıldı binitler bile yola çıkamaz hale geldi” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): İnsan oğlunun ne çabuk usanıp bıktığını görerek tebessüm etti ve ellerini kaldırarak şöyle dua etti: **“Allah’ım, bize değil çevremize…”** bunun üzerine Medine’den yağmur derhal kesildi. (Muvatta', İstiska: 2; Buhârî, İstiska: 9)

18- YAĞMURLARIN KESİLMESİ İÇİN DUA EDERKEN DE ELLER KALDIRILIR MI?

1511- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında bir sene kuraklık olmuştu. Rasûlullah (s.a.v), Cuma günü minberde hutbe okurken bir bedevi kalkarak: “Ey Allah’ın Rasûlü! mallarımız helak oldu, çoluk çocuk aç kaldılar. Allah’a dua et de yağmur yağdırsın.” Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) ellerine kaldırdı, gök yüzünde hiçbir bulut yoktu. Canım kudret elinde olan Allah’a yemin ederim ki daha Rasûlullah (s.a.v) ellerini indirmeden dağlar gibi bulutlar ortaya çıkıverdi. Rasûlullah (s.a.v) minberden inmeden sakalından yağmur damlalarının aktığını gördüm. O gün, ertesi gün ve ertesi Cumaya kadar yağmur yağmaya devam etti. Ertesi Cuma aynı bedevi -veya bir başkası- tekrar ayağa kalkarak: “Ey Allah’ın Rasûlü! binalar yıkıldı, mallarımız sular altında kaldı, bizim için Allah’a dua et de yağmur kesilsin” dedi.

Peygamber (s.a.v) ellerini kaldırarak şöyle dua etti: **“Allah’ım, bize değil çevremize…”** eliyle ne tarafı işaret ediyorsa o tarafın bulutları açılıyordu. öyle oldu ki Medine bir torba gibi ortada kaldı, yağmur çevreye yağdı, vadiler sellerle dolup taştı. Etraftan gelenler bol yağmur ve bereket haberleriyle geldiler. (Buhârî, İstiska: 21; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 154)

18- KİTABÜ SALAT-ÜL HAVF (KORKU NAMAZI BÖLÜMLERİ)

1512- Sa’lebe b. Zehdem (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Said b. el Âsîle Taberistanda idik, Huzeyfe b. Yeman’da yanımızda idi. “Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte hanginiz korku namazı kıldı” diye sordum. Huzeyfe: “Ben kıldım” dedi ve şöyle anlattı: “Rasûlullah (s.a.v) arkasında saf olan guruba bir rekat kıldırdı. Diğer gurup ise O’nunla düşman arasında çarpışıyordu, arkasındaki cemaate bir rekat kıldırdı, saf olan gurup yerlerinden ayrılıp düşmana karşı savaşanların yerlerini aldılar. Bu sefer onlar gelip Peygamber (s.a.v)’in arkasında bir rekat kıldılar.” (Böylece imam durumunda olan Peygamber (s.a.v) iki rekat, askerler de birer rekat kılmış oldular.) (Ebû Davud, Salat: 287; Müsned: 22261)

1513- Sa’lebe b. Zehdem (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Said b. Âs ile Taberistan’da idik; “Rasûlullah (s.a.v) ile hanginiz korku namazı kıldı” diye sordum. Huzeyfe: “Ben kıldım” dedi. Huzeyfe ayağa kalktı, insanlar da arkasına iki saf oldular, bir kısmı düşmana karşı dururken diğerleri imamın arkasına durarak namaza başladılar. Önce arkasındakilere bir rekat kıldırdı sonra onlar düşman karşısındakilerle yer değiştirdiler. Bu sefer cephedekiler Huzeyfe’nin arkasında saf oldular. Huzeyfe onlara da bir rekat namaz kıldırdı. Cemaatten hiç biri bu kılamadıkları birer rekatı kaza etmediler. (Ebû Davud, Salat: 287; Müsned: 22261)

1514- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Allah Peygamberinin diliyle normal zamandaki namazları dört rekat, yolculukta iki rekat, korkulu zamanlarda (savaş v.b.) tek rekat olarak farz kılmıştır.” (Ebû Davud, Salat: 288; Müslim, Salatül Müsafirin: 1)

1515- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Zü Kared savaşında namaz kıldırdı. Cemaat iki saf oldu, saflardan biri arkasına durdu diğeri de düşmana karşı durdu, arkasındakilere bir rekat kıldırdıktan sonra onlar diğerlerinin yerine geçtiler. Düşmana karşı duranlar da gelip Peygamber (s.a.v)’in arkasında yer aldılar, Peygamber (s.a.v) onlara da bir rekat kıldırdı. Cemaatten hiç biri de ileride kılamadıkları bu birer rekatı kaza etmediler. (Buhârî, Salatül Havf: 3; Müsned: 1959)

1516- Abdullah b. Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) ayağa kalktı cemaat de ayağa kalktı. Rasûlullah (s.a.v) tekbir aldı onlar da tekbir aldılar. Rasûlüllah rükû’a gitti onlardan bir bölümü de rükû’a gittiler. Rasûlullah (s.a.v) secdeye gitti onlar da gittiler sonra ikinci rekata kalktı. Bu sefer Peygamberle secde edenler diğer savaşan kardeşlerinin yerini aldılar. Diğerleri gelip Rasûlullah (s.a.v) ile beraber secde edip rükû’ ettiler. Cemaatin hepsi aynı anda tekbir getiriyorlardı fakat bir kısmı diğer kısmını bekliyordu.” (Buhârî, Salatül Havf: 3; Müsned: 1959)

1517- İbn Abbas (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Korku namazı bu gün imamlarınızın arkasında muhafızlarınızın kıldığı iki secdeli namaz gibidir, tek farkı secdelerde birbirini takip etmeleridir. Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte cemaatle namaz kılarken bir grup kıyamda bekler diğer gurup Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte secdeye varır. Rasûlullah (s.a.v) kalkar ve onlarda hep birlikte kalkarlar. Sonra Rasûlullah (s.a.v) rüku’a varır onlar da onunla birlikte rüku’a varırlar. Sonra Rasûlullah (s.a.v) secdeye varır, Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte önceki sefer ayakta olanlar secdeye varırlar. Rasûlullah (s.a.v) ve O’nunla birlikte secdeye varanlar namazın sonunda oturduğu zaman kıyamda bekleyenler kendi kendilerine secdeye varıp otururlar. Rasûlullah (s.a.v) de tüm cemaatin namazını selâmla tamamlar.”** (Müsned: 1957)

1518- Sehl b. ebi Hasme (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Müslümanlara korku namazı kıldırırken onları iki kısma ayırdı, biri düşmanla savaşa devam ediyor diğeri de kendisi arkasında namaz için duruyorlardı. Arkasındakilere bir rekat kıldırdı, onlar diğerleriyle yer değiştirdiler, onlara da bir rekat namaz kıldırdı sonra her iki gurupta birer rekat namazlarını kaza yaptılar. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 151; Ebû Davud, Salat: 281)

1519- Salih b. Havvat (r.a), Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte korku namazı kılan birinden naklediyor: “Rasûlullah (s.a.v), Zat-ür Rika savaşında korku namazı kılmıştı. Bir gurup Peygamber ile birlikte namaz için saf tutarken diğer gurup düşmana karşı idi, kendisiyle birlikte saf tutanlara bir rekat kıldırdı ve kıyama kalktı. Onlar kendi kendilerine namazlarını tamamladılar sonra düşman karşısındaki gurupla yer değiştirdiler. O gurupla da Rasûlullah (s.a.v) kalan bir rekatı kıldı ve oturdu. Onlar da kılmadıkları

tek rekatı kendi başlarına kıldılar sonra Peygamber (s.a.v) selâm verdi.” (Ebû Davud, Salat: 283; Muvatta', Salatül Havf: 1)

1520- Sâlim (r.a)’in babasından naklettiğine göre, Peygamber (s.a.v) guruplardan birine namazı kıldırırken diğer gurup düşmanın karşısında idi sonra, namaz kılanlarla düşman karşısında olanlar yer değiştirdi. Peygamber (s.a.v) kalan bir rekatı da onlara kıldırdıktan sonra selâm verdi. Sonra guruplardan biri daha sonra da diğeri kılamadıkları birer rekatı kaza ettiler. (Buhârî, Salatül Havf: 1; Ebû Davud, Salat: 283)

1521- Sâlim b. Abdullah (r.a), babasından naklediyor ve şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte necid taraflarında yapılan bir savaşta bulundum. Düşmanla karşılaşınca saf olduk, Rasûlullah (s.a.v) bize namaz kıldırdı. Bir gurup Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte namaz kılarken diğer gurup düşman karşısında durdu. Rasûlullah (s.a.v), arkasındakilerle beraber rükû’ yaptı ve iki secde yaptıktan sonra onlar gitti, diğerleri onların yerlerine geldiler. Bu gelen guruba da bir rükû’ ve iki secde yaptırdıktan sonra selâm verdi. Sonradan askerlerin hepsi kılamadıkları tek rekatları kendi başlarına kıldılar. (Buhârî, Salatül Havf: 1; Ebû Davud, Salat: 283)

1522- Abdullah b. Ömer (r.a) anlatıyor. Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte korku namazı kıldım. Bizden bir gurubu arkasında saf yaptı, diğerlerini de düşman karşısına bıraktı, bizle bir rükû’ ve iki secde yaparak tek rekat kıldı sonra bizler dönüp diğerlerinin yerine çarpışmaya gittik. Onlar da bizim yerimize gelerek namaz kılacaklardı. Rasûlullah (s.a.v) onlara da aynı şekilde bir rükû’ ve iki secde yaptırarak namaz kıldırdı sonra selâm verdi sonra her iki guruptaki kimseler kendi başlarına birer rükû’ ve ikişer secde yaparak namazlarını tamamladılar. (Muvatta', Salatül Havf: 1; İbn Mâce, İkmetü’s Salat: 151)

1523- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), korku namazı kıldırdı. Ayağa kalkıp tekbir aldı. arkasında bir gurup kendisiyle namaz kılarken diğer gurupta düşman karşısında idi. Rasûlullah (s.a.v) onlarla bir rükû’ ve iki secde yaparak tek rekat kıldırdı. Sonra onlar namazı bıraktılar selâm vermemişlerdi. Bu gurup düşman tarafına yöneldiler, onların yerini aldılar. O gurup ta Rasûlullah (s.a.v) arkasında saf tutup bir rükû’ ve iki secde yaparak namazlarını kıldılar sonra Rasûlullah (s.a.v) selâm vererek namazı iki rükû’ ve dört secde olarak tamamlamış oldu. Sonra her iki gurubun fertleri kalkıp birer

rekat namaz olan tek rükû' ve iki secde yaparak namazlarını tamamlamış oldular. (Muvatta', Salatül Havf: 1; Buhârî, Salatül Havf: 2)

1524- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) yaptığı bazı savaşlarda korku namazı kıldırdı. Bir gurup O'nunla birlikte saf tutup namaz kılarken diğer gurup düşmanla karşı karşıyaydı. Rasûlullah (s.a.v) yanındakilere bir rekat kıldırdı sonra onlar gidip diğerleri geldiler. Onlara da bir rekat kıldırdı sonra her iki gurup kendi başlarına birer rekat daha kıldılar. (Muvatta', Salatül Havf: 1; Buhârî, Salatül Havf: 2)

1525- Mervan b. Hakem (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Hüreyre'ye: "Peygamber (s.a.v)'le birlikte korku namazı kıldın mı?" diye sordum. "Evet" dedi. "Ne zaman" diye sordum, "Necid gazvesinde" dedi ve şöyle devam etti: "Rasûlullah (s.a.v), ikindi namazını kıldırmak için kalktı, bir grupta kendisiyle birlikte kalktılar, diğer grupta düşmanla karşı karşıyaydı, düşman karşısındakilerin sırtları kıbleye karşı idi. Rasûlullah (s.a.v) tekbir aldı, her iki grup ta tekbir aldılar. Sonra Rasûlullah (s.a.v) rükû'a giderek bir rükû' yaptı arkasındakiler de bir rükû' yaptılar sonra Rasûlullah (s.a.v) bir secde yaptı. Düşman karşısındakiler de ayakta duruyorlardı. Peygamber (s.a.v) ikinci rekata kalktı. Kendisiyle birlikte olanlar düşman karşısına geçtiler, onlarda bu tarafa geldiler ve rükû' yaptılar, secde yaptılar. Rasûlullah (s.a.v) aynı şekilde ayakta duruyordu, onlar da kıyama kalktılar. Rasûlullah (s.a.v) bu guruba da bir rekat kıldırmış oldu, bunlar da rükû' ve secdeleri yapmış oldular. Sonra düşman karşısında duranlar geldiler, rükû' edip secde edip bir rekat daha kılmış oldular. Sonra tekrar düşman karşısında ki gurup gelerek rükû' ve secde ettiler. Rasûlullah (s.a.v) oturuyordu sonra hepsi birlikte selâm verdiler, böylece her iki gurup ta Rasûlullah (s.a.v)'ile ikişer rekat namaz kılmış oldular." (Ebû Davud, Salat: 284)

1526- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) müşrikleri kuşatarak Dacnan ile Usfan arasında konakladı. Bunun üzerine müşrikler birbirlerine: Onların kız ve erkek çocuklarından daha çok sevdikleri namazları vardır. Onlar namaz kılarlarken hazır olun ve tek bir çırpıda üzerlerine saldırın. Bunun üzerine Cebrail gelip Peygamber (s.a.v)'e ashabını iki guruba ayırmasını ve birine namaz kıldırırken diğerlerinin düşman karşısında pür dikkat silahlarıyla karşılık vermelerini emretti. Böylece Peygamber (s.a.v) bir guruba namaz kıldırdıktan sonra onlar gidip düşman karşısında olanlar geldiler, onlara da bir rekat kıldırdı. Böylece

guruplar tek rekat kılmış oldular Peygamber (s.a.v)'de iki rekat namaz kılmış oldu. (Ebû Davud, Salat: 284)

1527- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Müslümanlara korku namazı kıldırdı. Namaza kalktığında bir saf önünde diğeri de arkasında idi. Arkasında olan guruba iki secde ile bir rekat kıldırdı. Sonra bu kılanlarla düşman karşısında olanlar yer değiştirdiler. Rasûlullah (s.a.v) onlara da iki secdeli bir rekat namaz kıldırdı sonra selâm verdi. Böylece Peygamber (s.a.v) iki rekat askerler ise birer rekat kılmış oldular. (Buhârî, Megazî: 32; İbn Mâce, İkametü's Salat: 151)

1528- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) ile beraberdik, namaz için kamet getirildi. Rasûlullah (s.a.v) namaz için kalktı, kendisiyle beraber bir gurup ta kalkıp arkasına durdu, bir gurup ta düşmanla karşı karşıyaydı, arkasındakilere bir rekat kıldırıp iki secde yaptırdı. Sonra onlar gidip düşman karşısında yerlerini aldılar, onlar da gelip Peygamber (s.a.v)'in arkasında saf tuttular. Rasûlullah (s.a.v) onlara da bir rekat kıldırıp iki secde yaptı sonra Rasûlullah (s.a.v) bunlarla birlikte selâm verdi, diğerleri de selâm verdiler. (Buhârî, Megazî: 32; İbn Mâce, İkametü's Salat: 151)

1529- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte korku namazı kılmıştım. Peygamber (s.a.v)'in arkasına iki saf halinde durmuştuk, düşman da kıble ile bizim aramızda idi. Peygamber (s.a.v) tekbir aldı bizler de tekbir aldık, rükû' yaptı biz de yaptık, rükû'dan doğruldu biz de doğrulduk, secde için eğilince Rasûlullah (s.a.v) secde etti arkasında ki saftakiler de secdeye gitti en arka saftakiler ise ayakta beklediler. Peygamber (s.a.v) ile beraber ilk saftakiler kalkınca bu sefer ikinci saftakiler secdeye gittiler. Daha sonra Peygamber (s.a.v)'in arkasındakiler geri çekildi, geridekilerde ilk safa geçtiler. Bu sefer Peygamber (s.a.v) tekrar rükû' yaptı bizde rükû' yaptık sonra rükû'dan başını kaldırdı bizler de kaldırdık, secdeye gidince ilk saftakiler de secdeye gitti, arka saftakiler ise ayakta beklediler. Rasûlullah (s.a.v) ilk saftakilerle beraber secdeden kalkınca bu sefer diğerleri secdeye gittiler daha sonra Peygamber (s.a.v) selâm vererek namazı bitirmiş oldu. (Buhârî, Megazî: 32; İbn Mâce, İkametü's Salat: 151)

1530- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Nahl denilen yerdeydik. Düşman güçleri bizimle kıble arasında

idi. Rasûlullah (s.a.v) namaz için tekbir aldı, tüm askerlerde birlikte tekbir aldılar. Rasûlullah (s.a.v) rükû'a vardı, askerlerde hep birlikte rükû'a gittiler. Sonra Peygamber (s.a.v) secdeye gitti arkasındaki saf secdeye gitti, diğerleri ayakta onları beklediler. Birinci saftakiler secdeden kalkınca arka taraftakiler secdeye gittiler. Sonra ön saftakilerle arka saftakiler yer değiştirdiler. Rasûlullah (s.a.v) rükû' yapınca hepsi birlikte rükû' yaptılar. Rasûlullah (s.a.v) kalktı hepsi birlikte kalktılar. Sonra, Peygamber (s.a.v) secdeye vardı arkasındaki saf secdeye vardı, diğerleri onları bekliyorlardı. Onlar secdeden kalkınca oturdular berikiler onların yerine secde ettiler sonra selâm verdiler. Câbir diyor ki şimdiki komutanlarınızın yaptığı gibi. (Buhârî, Megazî: 32; İbn Mâce, İkametü's Salat: 151)

1531- Ebu Ayyaş ez Züraki (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Şu'be bana mektup yazdı ben de onu okudum, zaten ondan onu işitmiştim, bahsetmişti fakat onu ezberledim. İbn Beşşar hadisinde diyor ki: Bunu mektuptan ezberledim. Rasûlullah (s.a.v), Üsfan denilen yerde düşmanla karşı karşıya gelmişti. Müşrik ordularının başında Halid b. Velid vardı. Rasûlullah (s.a.v) orada ordusuna öğle namazını kıldırmıştı. Müşrikler kendi aralarında şöyle diyorlardı. Onların mallarından, çocuklarından çok sevdikleri namazları vardır. Rasûlullah (s.a.v) askerlerine ikindi namazını kıldırdı ve orduyu arkasında iki saf haline getirdi. Rasûlullah (s.a.v) onlarla birlikte rükû'a gidiyordu. Rükû'dan başlarını kaldırınca arkasındaki saf kendisiyle birlikte secdeye gidiyor diğerleri ise ayakta bekliyorlardı, secdeden kalktıklarında ise diğer saf secdeye gidiyor. Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte rekatı tamamlıyorlardı sonra önceki saf geriliyor gerideki saf ise öne geçiyordu. Böylece hepsi birbirinin yerine geçerek namazlarını ve savaşı devam ettiriyorlardı. Sonra Rasûlullah (s.a.v) hepsiyle birlikte rükû'a vardı, hepsi rükû'dan başlarını kaldırınca arkadaki saf secde etti. Diğerleri ise ayakta beklediler. Onlar secdeden kalkınca bu berikiler secdeye varıyorlardı daha sonra Peygamber (s.a.v) selâm vererek namazlarını bitirmiş oldular. (Böylece her iki gurupta ikişer rekat kılmış oldu) (Ebû Davud, Salat: 284)

1532- Ebu Ayyaş ez Züraki (r.a)'den (r.a) rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte ufsan savaşında bulundum. Rasûlullah (s.a.v) bize öğle namazını kıldırdı. O gün müşrik ordusunun başında Halid b. Velid vardı. Müşrikler kendi aralarında dediler ki: Onları gaflette yakaladık, onları dalgın yakaladık. Bu sözler üzerine öğle namazı

ile ikindi namazı arasında korku namazıyla alakalı ayet nazil oldu. Rasûlullah (s.a.v) bize ikindi namazını kıldırdı ve bizi iki guruba ayırdı. Bir gurup; Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte namaz kılıyor diğer gurup ise onları bekliyorlardı. Peygamber (s.a.v) tekbir alınca her iki gurupta tekbir aldı sonra rükû'a gitti tüm guruplar da rükû' yaptılar. Sonra arka saftakiler ayakta kalıp ön saftakiler secdeye gittiler. Onlar secdelerini yapıp ayağa kalkınca arka saftakiler de secdelerini yaptılar. Daha sonra hep birlikte ikinci rekata kalktılar, önce birinci saftakiler secdeye vardılar diğerleri onları beklediler sonra saflar birbiriyle yer değiştirdiler ve onlarda secdeye vardılar ve hep beraber selâm verdiler. Böylece her gurup imamları ile beraber ikişer rekat namaz kılmış oldular. Rasûlullah (s.a.v) bir defasında, Benî Süleym yurdunda da böyle bir namaz kıldırmıştı. (Ebû Davud, Salat: 284)

1533- Ebu Bekre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir topluluğa iki rekat korku namazı kıldırdıktan sonra selâm verdi sonra diğer bir topluluğa yine aynı şekilde iki rekat kıldırıp selâm verdi. Böylece Rasûlullah (s.a.v) dört rekat kılmış oldu. (Ebû Davud, Salat: 284)

1534- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) ashabından bir guruba iki rekat korku namazı kıldırıp selâm verdi. Sonra diğer guruba yine iki rekat kıldırıp selâm vermişti. (Buhârî, Megazi: 32)

1535- Sehl b. ebi Hasme (r.a) korku namazı ile ilgili şöyle der: İmam kıbleye dönerek ayakta durur, bir gurup ta kendisi ile birlikte namaza durur, diğer gurupta düşmana karşı durur, herkesin yönü düşmana doğrudur. İmam arkasındakilere bir rekat kıldırır onlar kendi başlarına oldukları yerde bir rükû' ve iki secde yaparlar sonra ikinci gurupta aynısını yapar, böylece guruplar tek rekat imam ise iki rekat kılmış olur. (Ebû Davud, Salat: 284; İbn Mâce, İkametü's Salat: 151)

1536- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) ashabına korku namazını kıldırmıştı. Bir gurup O'nunla birlikte namaz kılıyor diğer gurup ise düşmanla karşı karşıya duruyordu. Rasûlullah (s.a.v) iki rekat bir guruba namaz kıldırıyor onlarla diğerleri yer değiştiriyor onlara da iki rekat namaz kıldırıyordu ve selâm veriyordu. (Buhârî, Megazî: 32)

1537- Ebu Bekre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) arkasındakilere iki rekat korku namazı kıldırmıştı sonra diğerleri geldi, onlara da iki rekat namaz kıldırdı ve selâm verdi. Böylece Rasûlullah (s.a.v) dört, gurupla da ikişer rekat kılmış oldular. (Ebû Davud, Salat: 287)

19- BAYRAM NAMAZLARI KİTABI (BÖLÜMÜ)

1538- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Cahiliyye döneminde senede iki gün vardı ki insanlar o günlerde oynar ve eğlenirlerdi. Peygamber (s.a.v) Medine'ye geldiğinde sizin de eğlenip oynayacağınız iki gününüz vardır. Allah cahiliyedeki o günlerin yerine size daha hayırlısını (değiştirerek) verdi. Onlar Ramazan ve Kurban bayramı günleridir. (Ebû Davud, Salat: 246; Müsned: 12985)

1- BAYRAM HANGİ GÜNDÜR?

1539- Umeyr b. Enes (r.a) amcalarından naklediyor: Halk hilali gördü ve Peygamber (s.a.v)'e gelip haber verdiler. Peygamber (s.a.v)'de onlara güneş biraz yükseldiği vakitte oruçlarını bozmalarını ve ertesi gün bayram için hazırlanmalarını emretti. (Ebû Davud, Salat: 255; İbn Mâce, Sıyam: 6)

2- AKIL BALİĞ OLAN OLMAYANLARIN BAYRAM NAMAZLARINA KATILMALARI

1540- Hafsa (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ümmü Atıyye Rasûlullah (s.a.v)'i her hatırına getirdiğinde; Babam, O'nun yoluna feda olsun derdi. Bu söylediklerini bizzat Rasûlullah (s.a.v)'den duydun mu dedim. "Evet baban O'nun yoluna feda olsun" dedi ve Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu aktardı: **"Akıl baliğ olan ve olmayan genç kızlar bayram için mescide gelsinler, Müslümanların davetine icabet etsinler. Sadece hayızlı kadınlar mescidden uzak dursunlar."** (Buhârî, Iydeyn: 18; Dârimi, Iydeyn: 224)

3- NAMAZGAHTAN HAYIZLI KADINLAR UZAK DURMALI

1541- Muhammed (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle diyor: Ümmü Atiyye ile karşılaştım ve ona dedim ki: Peygamber (s.a.v)'den bizzat kendin duydun mu dedi o da: Babam, onun yoluna feda olsun diyerek şöyle söyledi. Akıl baliğ olan ve olmayan genç kızlar bayram namazına ve Müslümanların davetine katılsınlar, hayızlılar ise mescidden uzak dursunlar. (Buhârî, Iydeyn: 18; Dârimi, Iydeyn: 224)

4- BAYRAMLARDA GÜZEL GİYİNMEK Mİ GEREKİR?

1442- Sâlim (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Ömer b. Hattab çarşıda kalın ipekten yapılmış bir elbise gördü, hemen onu alarak Rasûlullah (s.a.v)'e getirdi. Ey Allah'ın Rasûlü! bunları satın al, bayramlarda ve elçiler geldiğinde güzelce giyersin dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Bunu ahirette nasibi olmayanlar giyer."** Aradan belli bir süre geçmişti ki Rasûlullah (s.a.v) ipekten yapılmış bir elbiseyi Ömer'e göndermişti. Ömer o elbiseyi alıp Peygamber (s.a.v)'e kadar geldi ve: "Ey Allah'ın Rasûlü! bunu ahirette nasibi olmayanlar giyer buyurmuştunuz. Sonra da bana göndermişsiniz, bu ne haldir?" dedi. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Onu sana giyesin diye göndermedim onu satasın ve bir ihtiyacına harcayasın diye gönderdim."** (Ebû Davud, Salat: 219)

5- BAYRAM GÜNÜ BAYRAM NAMAZINDAN ÖNCE NAMAZ KILINIR MI?

1543- Sa'lebe b. Zehdem (r.a)'den rivâyete göre, Ali b. Ebî Talib halifelik için yerine Ebu Mes'ud'u vekil bırakmıştı. O da bayram günü çıkıp şöyle dedi: "Ey İnsanlar! Bayram günü bayram namazında imamdan önce namaz kılınması sünnetten değildir." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

6- BAYRAM NAMAZI İÇİN EZAN OKUNMAZ

1544- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bir bayramda hutbeden önce ezansız ve kametsiz bayram namazını kıldırmıştı. (Müslim, Iydeyn: 1; Ebû Davud, Salat: 250)

7- BAYRAM GÜNÜ NE YAPILIR?

1545- Bera b. Âzib (r.a), Mescidin direklerinden birine dayanarak şöyle demişti: Peygamber (s.a.v), kurban bayramı günü bir hutbe verdi ve hutbesinde şunları söylemişti: **"Bugün yapacağınız ilk iş bayram namazını kılmaktır sonra da kurban kesmektir. Kim böylece yaparsa bizim yolumuza uymuş olur. Kurbanını önce kesenler ise aile ferdlerinin et ihtiyacını karşılamış olurlar."** Ebu Bürde b. Dinar şöyle demişti: "Ey Allah'ın Rasûlü! ben önceden kesivermiştim. O kestiğimden daha gösterişli bir hayvanım daha var, onu kesersem onun keffareti olur ve kurban yerine geçer mi?" Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Olur kes fakat bundan sonra hiç kimse için böyle bir şey olamaz"** buyurdular. (Buhârî, Iydeyn: 23; Dârimi, Adhıye: 7)

8- BAYRAM NAMAZLARI HUTBEDEN ÖNCE KILINIR

1546- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Ebu Bekir ve Ömer (r.anhüm) bayram namazlarını hutbeden önce kıldırırlardı. (Buhârî, Iydeyn: 23; İbn Mâce, İkametü's Salat: 155)

9- BAYRAM NAMAZGAHINA SÜTRE DİKMEK

1547- Yine İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v) Ramazan ve Kurban bayramlarında namazgaha çıkarken elinde bastonunu götürdü, onu sütre olarak diker ve ona karşı namaz kılardı." (Buhârî, Iydeyn: 13; İbn Mâce, İkametü's Salat: 164)

10- BAYRAM NAMAZLARI İKİŞER REKATTIR

1548- Ömer b. Hattab (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Kurban bayramı namazı iki rekattır. Ramazan bayramı namazı iki rekattır, yolcu namazı iki rekattır. Cuma namazı iki rekattır. Rasûlullah (s.a.v)'in dili ile bunlar noksansız böylece ikişer rekat olarak kılınırlar. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 73)

11- BAYRAM NAMAZLARINDA HANGİ SÛRELER OKUNUR?

1549- Ubeydullah b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer bir bayram günü çıkarak Ebu Vakıd el Leysî'ye: "Bu günde, Rasûlullah (s.a.v) namaz da hangi sûreleri okurdu?" diye sordu. O da cevaben: "Kâf ve Kamer sûrelerini okurdu" dedi. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 157; Müslim, Iydeyn: 3)

12- BAYRAM NAMAZINDA OKUNAN BAŞKA SÛRELER DE VAR MI?

1550- Numan b. Beşir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Cuma günlerinde ve iki bayram namazında Âla ve Ğaşiye sûrelerini okurdu. Bazen Cuma ve bayram aynı güne rastlardı da yine her ikisinde de aynı sûreleri okurdu. (Muvatta', Cuma: 9)

13- BAYRAM GÜNÜ HUTBE NAMAZDAN SONRA OKUNUR

1551- Ata (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas'tan işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bayram namazında bulundum önce namaz kıldırdı sonra da hutbe okudu. (Buhârî, Iydeyn: 7; Dârimi, Iydeyn: 218)

1552- Bera b. Âzib (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Kurban bayramı günü bayram hutbesini namazdan sonra okudu. (Ebû Davud, Dahaya: 5; Buhârî, Iydeyn: 7)

14- BAYRAM HUTBESİNİ DİNLEMEK FARZ MIDIR?

1553- Abdullah b. Saib (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), bayram namazını kıldırdıktan sonra: **"İsteyen gitsin isteyende oturup hutbe dinlesin"** buyurdu. (Ebû Davud, Salat: 253; İbn Mâce, İkametü's Salat: 159)

15- BAYRAM HUTBESİ OKUYACAK İMAM GÜZEL ELBİSELER GİYER Mİ?

1554- Ebu Rimse (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) bayramda hutbe okurken gördüm, üzerinde iki parçadan oluşan yeşil bir elbise vardı." (Ebû Davud, Libas: 19; Tirmizî, Edeb: 48)

16- PEYGAMBER (S.A.V), DEVE ÜZERİNDE HUTBE OKUMUŞ MUDUR?

1555- Ebu Kâhil el Ahmesî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'i bir bayram günü devesi üzerinde hutbe verirken gördüm. Bilali Habeşi de devenin yularını tutuyordu." (İbn Mâce, İkmetü's Salat: 158; Müsned: 17977)

17- İMAM, BAYRAM HUTBESİNİ AYAKTA MI OKUR?

1556- Simak (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Câbir'e: "Rasûlullah (s.a.v) hutbeyi ayakta mı okurdu?" diye sordum. "Rasûlullah (s.a.v), hutbeyi ayakta okur. Sonra bir süre oturur ve yine kalkardı." diye cevap verdi. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 158; Ebû Davud, Salat: 228)

18- RASÛLULLAH (S.A.V), BAYRAM HUTBESİ OKURKEN KİME DAYANMIŞTI

1557- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir bayram günü Rasûlullah (s.a.v) ile beraber namazda bulundum. Hutbeden önce namaza başladı, ne ezan okudu ne de kamet getirildi. Namazı bitirince Bilal'e dayanarak ayağa kalktı ve Allah'a hamd edip O'nu övdükten sonra cemaate vaaz etti. Bazı hatırlatmalarda bulundu ve Allah'a itaat etmeye teşvik etti. Sonra Bilal'i de yanına alarak kadınların bulunduğu tarafa gitti. Onlara da Allah'a karşı sorumluluk bilinci içerisinde olmalarını hatırlatıp vaaz etti. Bazı hatırlatmalarda bulundu. Allah'a hamd-ü sena edip, onları da Allah'a

itaate teşvik etti. Sonra: "**Sadaka veriniz, sizlerin çoğu Cehennem odunudur"** buyurdu. Bunun üzerine ileri gelenlerden olmayan esmer bir kadın: "Niçin ey Allah'ın Rasûlü!" diye sordu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Şikayetleriniz pek çoktur, kocalarınıza karşı nankörlük edersiniz"** buyurunca; kadınlar gerdanlıklarını, küpelerini, yüzüklerini çıkarıp Bilal'in elbisesi üzerine sadaka olarak atmaya başladılar. (Müslim, Iydeyn: 1; Dârimi, Iydeyn: 224)

19- İMAM, HUTBEDE YÜZÜNÜ CEMAATE DÖNER

1558- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Kurban ve Ramazan bayramı günleri namazgaha çıkar insanlara namaz kıldırırdı. İkinci rekata oturduktan sonra selâm verip kalkar ve oturan cemaatine karşı dönerdi. Eğer bir yere elçi gönderilmesi gerekiyorsa bunu cemaatine haber verir değilse insanlara sadaka vermelerini emrederdi ve üç defa **"Sadaka veriniz" "Sadaka veriniz" "Sadaka veriniz"** derdi. Çoğunlukla kadınlar sadaka verirlerdi. (Müslim, Iydeyn: 1; İbn Mâce, İkametü's Salat: 158)

20- HUTBE OKURKEN SUSUP DİNLEMEK GEREKİR

1559- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"İmam hutbe okurken yanındaki kimseye sus dersen boş işle uğraşmış ve sevabını azaltmış olursun"** buyurdu. (Ebû Davud, Salat: 235; İbn Mâce, İkametü's Salat: 86)

21- BAYRAM HUTBESİ NASIL OKUNUR?

1560- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) hutbesini şöyle yapardı: "Önce Allah'a hamd edip onu gerektiği şekilde övdükten sonra şöyle buyururdu: **"Allah'ın hidayete erdirdiğini kimse saptıramaz, saptırdığını da kimse hidayete erdiremez. Sözlerin en doğrusu Allah'ın Kitab'ıdır. Yolların en güzeli Muhammed'in yoludur. Yapılan işlerin en şerlisi sonradan uydurulup ortaya çıkarılanlardır. Her sonradan uydurulan şey ise bidattir. Her bidatte sapıklıktır. Her sapıkta Cehennemliktir."** Daha sonra sözlerini şöyle sürdürdü: **"Kıyamette ben şöyle gönderildim diyerek iki parmağını birbirine yaklaştırıp işaret ederdi. Kıyametten bahsettiğinde yüzü kızarır, sesi yükselir, şiddeti artardı. Sanki orduya bir tehlikeyi haber veren komutan gibi tavır içine girerek: "Akşama ve sabaha vay o sizin başınıza geleceklere…"** der ve şöyle devam ederdi. **"Mal bırakan**

kimsenin mirasçısı aile fertleridir. Kim de borç ve yetimler bırakarak ölürse onun yetimlerine bakmak bana aittir. Mü'minlerin böyle işlerine ben daha layığım." (Müslim, Cuma: 13; Ebû Davud, Haraç: 15)

22- İMAM, HUTBEDE SADAKAYA TEŞVİK EDER Mİ?

1561- Ebu Said (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), bayram günü çıkar iki rekat namaz kıldırır sonra hutbe verir sadaka verilmesini emrederdi sadaka verenlerin çoğunluğu kadınlardan olurdu. Bir ihtiyacı olursa veya bir heyet göndermek isterse onu cemaatine söyler değilse dönüp giderdi. (Müslim, Iydeyn: 1; İbn Mâce, İkametü's Salat: 158)

1562- Hasan'ı Basri (r.a)'den rivâyete göre, İbn Abbas, Basra'da bir hutbe vererek şöyle söyledi: "Orucunuzun zekatını ödeyiniz" bunun üzerine insanlar birbirlerine bakmaya başladılar. Bunun üzerine Abbas: "Burada Medineli kim var?" dedi ve: "Kalkın kardeşlerinize öğretin onlar bilmiyorlar; Rasûlullah (s.a.v), fıtır sadakasını; küçük, büyük, hür, köle, erkek, kadın herkes için yarım sa' buğday'dan veya bir sa' hurmadan veya arpadan verilmesini farz kılmıştı." (Ebû Davud, Zekat: 20; Müsned: 1914)

1563- Bera (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Kurban bayramı günü namazdan sonra bize hutbe okudu sonra şöyle buyurdu: **"Kurban bayramı namazımızı kılan, kurbanımızı kesen, Allah'a karşı vazifesini yerine getirmiş olur. Bayram namazından önce kurbanını kesmiş olan kimse ise, et için hayvan kesmiş demektir."** Bu hutbe üzerine Ebu Bürde b. Niyar: "Ey Allah'ın Rasûlü! Ben bugün yeme içme günü olduğunu bildiğimden namaza çıkmadan önce kestim, acele ettim. Kendim yedim, çoluk çocuğuma yedirdim, komşularıma da dağıttım" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"O etlik için kesilmiş sayılır"** buyurdular. Kurban bayramı namazından önce kestiği koyunun kurban olmadığını öğrenen Ebu Bürde: "Benim iki koyun eti kadar eti çıkacak olan bir hayvanım var, onu kessem olur mu?" diye sorunca, Rasûlullah (s.a.v): **"Evet fakat senden sonra hiç kimse için böyle bir durum geçerli olmaz"** buyurdular. (Buhârî, Iydeyn: 8; Ebû Davud, Dahaya: 5)

23- HUTBE NORMAL UZUNLUKTA OLMALI

1564- Câbir b. Semure (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte namaz kıldım. Namazı da hutbesi de orta uzunlukta idi. (Ebû Davud, Salat: 229; İbn Mâce, İkametü's Salat: 85)

24- İKİ HUTBE ARASINDA KONUŞMADAN OTURMAK

1565- Câbir b. Semure (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'i ayakta hutbe okurken gördüm. Birinci hutbeden sonra hiç konuşmadan biraz oturuyordu sonra tekrar kalkıp ikinci hutbeyi okuyordu. Kim sana Rasûlullah (s.a.v)'in oturarak hutbe verdiğini söylerse ona inanma." (Ebû Davud, Salat: 228; Dârimi, Salat: 200)

25- İKİNCİ HUTBEDE OKUNANLAR

1566- Yine Câbir b. Semure (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v), hutbeyi ayakta okur sonra biraz oturur sonra tekrar kalkar bazı ayetler okur ve Allah'ı zikrederdi. Hutbesi de namazı da orta uzunlukta idi. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 85; Ebû Davud, Salat: 229)

26- İMAM HUTBEYİ BİTİRMEDEN HUTBEDEN İNER Mİ?

1567- İbn Büreyde (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v), minberde hutbe okurken torunu Hasan ve Hüseyin geliverdiler. Üzerlerinde kırmızı elbiseler vardı, düşe kalka yürüyorlardı. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v) hemen minberden inip onları kucağına aldı ve: **"Allah: "Mallarınız ve evlatlarınız sizler için birer imtihan vasıtasıdır" demekle ne kadar doğru söylemiş bu ikisinin yürürken tökezlediklerini gördüm, dayanamadım ve inip onları kucağıma aldım"** buyurdu. (Ebû Davud, Salat: 233; Tirmizî, Menakıb: 31)

27- HUTBEDEN SONRA İMAM KADINLARA DA KONUŞUR MU?

1568- Abdurrahman b. Abis (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas'tan işittim şöyle diyordu: Bir adam İbn Abbas'a şöyle sormuştu: "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bayram için namazgaha çıktın mı?" O da: "Evet, eğer o Peygamber akrabam olmasaydı küçük olduğum için Onunla beraber olmayacaktım." Rasûlullah (s.a.v), Kesir b. Salt'ın evinin yanına geldi, namaz kıldı ve sonra hutbe okudu. Sonra da kadınların toplu bulunduğu yere geldi ve onlara da vaaz ve nasihatte bulundu. Bazı şeyleri hatırlattı ve sadaka vermelerini emretti. Bunun üzerine kadınlar ellerini yüzüklerine götürüp çıkarıp Bilal'in elbisesi üzerine atmaya başladılar. (Müsned: 1958)

28- BAYRAM NAMAZINDAN ÖNCE VE SONRA NAMAZ KILINIR MI?

1569- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre: "Peygamber (s.a.v), bir bayram günü namazgaha çıktı, iki rekat bayram namazını kıldırdı. Ondan ne önce ne de sonra başka namaz kılmazdı." (Ebû Davud, Salat: 257; Dârimi, Iydeyn: 219)

29- İMAM, NAMAZDAN SONRA KURBAN KESER Mİ?

1570- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Kurban bayramı günü bize hutbe okuduktan sonra dönüp iki boynuzlu koç kurban etmişti. (Ebû Davud, Dahaya: 9)

1571- Abdullah b. Ömer (r.a)'in haber verdiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) namazgahta ya bir koç veya bir deve kurban ederdi. (Ebû Davud, Dahaya: 9; Dârimi, Dahaya: 1)

30- CUMA VE BAYRAM AYNI GÜNE GELİRSE NAMAZLARDA NE OKUNUR?

1572- Numan b. Beşir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Cuma ve bayram namazlarında Â'la ve Ğaşiye sûrelerini okurdu. Cuma ve bayram aynı güne rastlarsa yine aynı sûreleri okurdu. (Tirmizî, Iydeyn: 385; Ebû Davud, Salat: 242)

31- CUMA VE BAYRAM AYNI GÜNE GELİRSE BAYRAMA KATILAN CUMA'YA TEKRAR GELMESE OLUR MU?

1573- İyas b. ebi Remle (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Muaviye'nin, Zeyd b. Erkam'a: "Bayramlarda Rasûlullah (s.a.v) ile beraber bulundun mu?" diye sorduğunu duydum. O da: "Bulundum; sabahleyin bayram namazını kıldırdı sonra Cumaya gelmememize müsaade etti" diye cevap verdi. (Ebû Davud, Salat: 217; Dârimi, Iydeyn: 225)

1574- Vehb b. Keysan (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Zübeyr zamanında bayram namazı ile Cuma aynı güne geldi. İbn Zübeyr bayram namazı için geç vakit çıktı. Hutbesini de bir hayli uzattı sonra indi, bayram namazını kıldı. O gün cemaate Cuma namazını kıldırmadı. Bu durum İbn Abbas'a bildirilince İbn Abbas: "Rasûlullah (s.a.v)'in sünnetine uymuş" dedi. (Ebû Davud, Salat: 217)

32- BAYRAMDA DEF ÇALINIR MI?

1575- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), iki cariye Aişe'nin yanında bir bayram günü def çalarlarken yanlarına girmiş. Ebu

Bekir'de hemen onları azarlamak istemiş fakat Rasûlullah (s.a.v): **"Bırak onları her toplumun bir bayramı vardır"** buyurmuş. (Müslim, Iydeyn: 4; İbn Mâce, Nikah: 21)

33- BAYRAM GÜNÜ GÖSTERİ YAPILIR MI?

1576- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bayram günü Sudanlılar, Peygamber (s.a.v)'in önünde gösteri yapıyorlardı. Beni de çağırdı, omuzunun üzerinden ben de onları seyrediyordum. Kendim ayrılmak isteyinceye kadar onları seyrettim. (Müslim, Iydeyn: 4; Müsned: 24906)

34- BAYRAM GÜNÜ MESCİDDE GÖSTERİ YAPMAK VE KADINLARIN DA BUNU SEYRETMESİ

1577- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Mescidde gösteri yapan Habeşlileri seyrederken Rasûlullah (s.a.v) beni elbisesi ile örtüyordu. Ben bıkıncaya kadar onları seyrettim. Öyleyse siz genç kızların eğlenceye olan düşkünlüklerini anlayışla karşılayın. (Müslim, Iydeyn: 4; Müsned: 24906)

1578- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Habeşliler Mescidde gösteri yaparlarken Ömer çıkageldi. Ömer onları dağıtmaya çalıştı da, Peygamber (s.a.v): "Onları bırak Ey Ömer! Onlar, Erfide oğullarıdır" buyurdu. (Müslim, Iydeyn: 4; Müsned: 7734)

35- BAYRAM GÜNÜ DEF ÇALINIR OYUN OYNANABİLİR

1579- Urve (r.a)'den rivâyete göre, şöyle anlatmıştır. Aişe (r.anha) şunları anlattı: "Ebu Bekir es Sıdık yani babam yanıma çıkageldi, o anda yanımda iki cariye def çalıp şarkı söylüyorlardı. Rasûlullah (s.a.v)'de elbiselerine bürünmüş vaziyette idi. Yüzünü açarak Ebu Bekir'e dedi ki: **"Ey Ebu Bekir onları kendi hallerine bırak. Bu günler bayram ve Mina günleridir."** Rasûlullah (s.a.v), o zaman Medine'de idi. (Buhârî, Iydeyn: 25; Müslim: Iydeyn: 4)

20- GÜNDÜZ VE GECE KILINAN NAFİLE NAMAZLAR

1- NAFİLE NAMAZLARI EVDE KILMAYA TEŞVİK

1580- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Nafile namazları evlerinizde kılınız ki evleriniz namaz kılınmayan kabirlere benzemesin."** (Tirmizî, Salat: 331; Ebû Davud, Salat: 205)

1581- Zeyd b. Sabit (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) Mescidde hasırdan bir hücre yaptırdı ve geceleri teheccüd namazını orada kılardı. Pek çok kişi de geceleri Peygamber (s.a.v) ile birlikte kılmak için orada toplanmışlardı. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v) bu işe engel olmak için oraya gelmemişti, insanlar; Peygamber (s.a.v) uyudu zannederek O'nu evinden çıkarıp oraya getirmek için öksürmeye başladılar. Bu öksürmeler üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Size ne oluyor, ne yapıyorsunuz. Bu namazın size farz olmasından korktum, eğer farz olursa kılamazsınız. Onun için ey ashabım, bu gece namazı olan teheccüdü evlerinizde kılınız. Çünkü farz namazlar hariç kişinin kıldığı namazların en değerlisi evinde kıldığı namazdır"** buyurdular. (Buhârî, Ezan: 81; Müslim: Salatül Müsafirin: 29)

1582- Sa'd b. İshak b. Ka'b b. Ucre (r.a), babasından ve dedesinden naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) akşam namazını Abduleşhel oğullarının mescidinde kılmıştı. Namazdan sonra cemaat nafile kılmak için kalkıştılar. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bu namazı evlerinizde kılmanız gerekir"** (Tirmizî, Salat: 331)

2- GECE NAMAZI (VİTR VE TEHECCÜD)

1583- Sa'd b. Hişam (r.a) anlatıyor: İbn Abbas'la karşılaştım ve ona Rasûlullah (s.a.v)'in vitir namazını nasıl kıldığını sordum. O da: "Sana Rasûlullah (s.a.v)'in vitir namazını yeryüzünde en iyi bilen birini haber vereyim mi?" dedi. Ben de: "Evet" dedim. O da: "Aişe'dir, git ona sor ve verdiği cevapları bana da bildir" dedi. Ona giderken yolda Hakim b. Eflah'a rastladım, onu da götürmek istedim. Fakat, O: "Ben gitmem çünkü ben ona şu iki gurup arasında cereyan eden olaylarla ilgili bir şey söylememesini istemiştim fakat dinlemedi" dedi. Bunun üzerine gelmesi için yemin verdim o da benimle geldi. Aişe'nin yanına girince; Aişe, Hakim'e: "Yanındaki

kim?” diye sordu. Ben de: “Sa’d b. Hişam” dedim. “Hangi Hişam?” dedi. Ben de: “Amir’in oğlu” deyince; Amir’e rahmet okudu ve: “Amir ne iyi insandı” dedi. Ben de: “Ey Mü’minlerin annesi bana, Rasûlullah (s.a.v)’in ahlâkından bahset” dedim. O da: “Sen, Kur’an okumuyor musun?” dedi. Ben de: “Evet” dedim. O da: “Rasûlullah (s.a.v)’in ahlâkı Kur’an’dı” dedi. Tam kalkacağım sırada Rasûlullah (s.a.v)’in gece kıldığı namazı aklıma geldi ve: “Ey Mü’minlerin annesi bana Rasûlullah (s.a.v)’in gece namazından haber ver” dedim. “Müzemmil sûresini okumuyor musun?” dedi. Ben de: “Evet” dedim. O da şöyle dedi: “Allah, bu sûrenin başında gece namazını farz kılmıştı bu yüzden Peygamber (s.a.v) ve ashabı bir yıla yakın bu namaza devam etmişlerdi. Bu namaz da ayakları şişerdi. Sonunda Allah, on iki ay geçince bu sûrenin son ayetini indirdi. Böylece farz olan bu teheccüd namazı nafile olmuş oldu. Yine tam kalkacağım sırada, Rasûlullah (s.a.v)’in vitri nasıl kıldığı hatırıma geldi ve: “Ey Mü’minlerin annesi, Rasûlullah (s.a.v)’in vitir namazından bahseder misin?” dedim. O’da şöyle buyurdu: “Biz, misvak ve abdest suyunu hazırlardık, Allah; O’nun ne zaman kalkmasını isterse o zaman gece namazı için O’nu kaldırırdı. O da dişlerini misvaklar, abdest alır ve hiç oturmaksızın sekiz rekat namaz kılardı. Sekizinci rekatta oturur, Allah’ı zikreder, dua eder ve bize işittirecek derecede sesli selâm verirdi. Sonra oturduğu yerden iki rekat daha kılar selâm verir sonra tek bir rekat daha kılardı. Böylece on bir rekat kılmış olurdu. Evladım! Rasûlullah (s.a.v), yaslanıp ta biraz şişmanlayınca yedi rekat vitir kılar sonra oturduğu yerden iki rekat daha kılar ve selâm verirdi. Böylece kıldığı rekat sayısı dokuz olmuş olurdu. Evladım! Rasûlullah (s.a.v), bir namazı kılmaya başladığında onu devamlı kılmayı severdi. Onun gece namaz kılmasına uyku, hastalık ve ağrı gibi bir şey engel olursa gündüz onun yerine on iki rekat kılardı. Rasûlullah (s.a.v)’in bir gecede Kur’an’ın tamamını okuduğunu, bir geceyi tamamı ile ibadetle geçirdiğini, Ramazan dışında hiçbir ayın tamamını oruçla geçirdiğini bilmem. Ben tekrar İbn Abbas’a geldim, anlatılanları ona aktardım. O da: “Doğru söylemiş eğer sizinle birlikte ben de gelseydim ağzına girercesine dikkatlice dinlerdim” dedi. (Müslim, Salatül Müsafirin: 18; Dârimi, Salat: 166)

3- RAMAZAN ORUCU TUTANIN GÜNAHLARI AFFEDİLİR Mİ?

1584- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Kim Ramazan orucunu** (ve gecesinde kılınan teravih

namazını) **inanarak ve sadece Allah rızası için yaparsa geçmiş günahları affedilir.”** (Müslim, Salatül Müsafirin: 25; Ebû Davud, Salat: 318)

1585- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Kim Ramazan orucunu ve gecesinde kılınan teravih namazını inanarak ve sadece Allah rızası için yaparsa geçmiş günahları affedilir.”** (Müslim, Salatül Müsafirin: 25; Ebû Davud, Salat: 318)

4- RAMAZAN AYINDA KILINAN TERAVİH NAMAZI

1586- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), bir gece mescidde teravih namazını kıldı, cemaatte O’nunla birlikte kıldı. Ertesi gece kıldığında cemaat daha da çoğalmıştı, üçüncü ve dördüncü gecelerde cemaat bir hayli çoğalmıştı fakat Rasûlullah (s.a.v) odasından dışarı çıkmadı. Sabahleyin ise şöyle buyurdu: **“Geldiğinizi duydum fakat bu namazın size farz oluvereceğinden korktuğum için çıkmadım.”** Bu olay Ramazan ayında olmuştu. (Buhârî, ezan: 80; Müslim, Salatül Müsafirin: 29)

1587- Ebu Zer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Ramazanda oruç tuttuk, ayın sonundan yedi gün kalıncaya kadar bize gece namazı kıldırmadı. Son yedinci gece, gecenin üçte biri süresince bize gece namazı kıldırdı, son altıncı gece yine kıldırmadı, son beşinci gecede gece yarısına kadar namaz kıldırdı. Ben: “Ey Allah’ın Rasûlü! Bu gecenin diğer yarısında da bize nafile namaz kıldırsanız” dedim. Şöyle buyurdular: **“İmam namazı bitirinceye kadar onunla namaz kılan kimseye Allah; tüm geceyi namazla geçirmiş gibi sevap verir.”** Daha sonra ay sonuna üç gün kalıncaya kadar bize namaz kıldırmadı, üçüncü gece tüm aile fertlerini ve hanımlarını da toplayıp bize namaz kıldırmıştı ki namazın uzamasından dolayı felahı kaçıracağımızdan korkmuştuk. “Felah nedir?” diye sordum. **“Sahurdur”** diye cevap verdi. (Ebû Davud, Salat: 318; Tirmizî, Savm: 81)

1588- Nuaym b. Ziyad ebu Talha (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Numan b. Beşir’in, Hımıs’ta minberde şöyle dediğini duymuştum: Rasûlullah (s.a.v) ile beraber Ramazan ayının yirmi üçüncü gecesi gecenin ilk üçte birine kadar gece namazı (teravih) kıldık. Yirmi beşinci gecesi de yine gece yarısına kadar kıldık. Yirmi yedinci gece kıldığımız namazı o derece uzattı ki felahı kaçıracağımızı zannettik. O zamanlarda sahura felah ismi verilirdi. (Tirmizî, Savm: 81; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 173)

5- GECE NAMAZINA TEŞVİK

1589- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sizden biriniz uyuduğu zaman şeytan onun boyun köküne üç düğüm vurur ve her düğümde uzun geceler boyu uyu der. Eğer o kimse uyanır ve Allah'ı zikrederse, düğümün biri çözülür. Abdest alırsa, ikinci düğüm çözülür. Eğer namazı da kılarsa tüm düğümler çözülmüş olur ve o kişi böylece sabaha tertemiz bir kalp ve enerjik olarak çıkar aksi takdirde yorgun ve sıkıntılı olarak sabaha ulaşır."** (Ebû Davud, Salat: 307; İbn Mâce, İkametü's Salat: 174)

1590- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'in yanında bir adamın gece sabaha kadar uyuduğu söylendi. Rasûlullah (s.a.v) o kimse için şöyle söyledi: "Şeytan o kimsenin kulaklarına işemiştir." (İbn Mâce, İkametü's Salat: 174; Müslim, Salatül Müsafirin: 28)

1591- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, bir adam: "Ey Allah'ın Rasûlü! Falan kimse namaz kılmaksızın sabaha kadar uyudu" demişti de Rasûlullah (s.a.v): **"O'nun kulaklarına şeytan işemiştir"** buyurdu. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 174; Müslim, Salatül Müsafirin: 28)

1592- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Gece kalkıp namaz kılan, hanımını da kaldıran, kalkmazsa yüzüne su serperek onu uyandıran adama; Allah merhamet etsin. Gece kalkıp namaz kılan, kocasını da uyandıran uyanmazsa yüzüne su serperek onu uyandıran kadına da; Allah merhamet etsin."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 175; Müslim, Salatül Müsafirin: 27)

1593- Ali b. Ebi Talib (r.a)'den rivayete göre, bir gece Rasûlullah (s.a.v) bana ve Fatıma'ya gelerek: **"Niçin gece namazı kılmıyorsunuz?"** dedi. Ben de: "Ey Allah'ın Rasûlü! İdaremiz Allah'ın elinde, eğer o kılmamızı isterse kıldırır" dedim. Bunu söylerken Rasûlullah (s.a.v) dönüp gitti, giderken de yanlarına vurarak şöyle diyordu: **"Ama insan, tüm varlıklar içinde ne kadar da tartışmaya düşkündür.."** (Kehf sûresi 54. ayet) (Müslim, Salatül Müsafirin: 28; Buhârî, Tefsir: 195)

1594- Ali b. ebi Talib (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gece Rasûlullah (s.a.v), benim ve kızı Fatıma'nın yanına girmişti; namaz için bizi uyandırdı. Sonra tekrar evine döndü, bize hiç duyurmadan uzun müddet namaz kıldı, yanımıza tekrar gelip yine bizi uyandırdı ve kalkın namaz kılın

dedi. Ben gözlerimi ovuşturarak oturdum ve şöyle dedim: "Allah dilemiş olsaydı mutlaka kılardık çünkü canlarımız O'nun elindedir, dilerse bizi uyandırır biz de namaz kılarız" dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) yanlarına, uyluklarına vurarak geri döndü ve şöyle tekrar edip duruyordu: **"Allah yazmış olsaydı mutlaka kılardık, insanoğlu varlıklar içinde ne kadar da tartışmaya düşkündür."** (Kehf 54) (Müslim, Salatül Müsafirin: 28; Buhârî, Tefsir: 195)

6- GECE NAMAZININ DEĞERİ VE KIYMETİ

1595- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle buyurmuştur: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ramazandan sonra oruçların en faziletlisi Allah'ın ayı olan Muharrem'de tutulan oruçtur. Farz namazlardan sonra en değerli namaz gece namazıdır."** (Müslim, Salatül Müsafirin: 18; İbn Mâce, Sıyam: 43)

1596- Humeyd b. Abdurrahman (r.a) şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Farz namazlardan sonra en faziletli namaz, gece namazıdır. Ramazandan sonra en faziletli oruç Muharrem ayında tutulan oruçtur."** Bu hadisi Şu'be b. Haccac mürsel olarak rivâyet etmiştir. (Müslim, Salatül Müsafirin: 18; İbn Mâce, Sıyam: 43)

7- YOLCULUKTA GECE NAMAZI

1597- Ebu Zer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Üç grup insan vardır ki, Allah onları sever; 1- Bir kimse tanımadığı bir topluma gider, Allah'ın adını vererek onlardan bir şeyler ister, onlar da vermezler ise, fakat o guruptan bir kişi gizlice geri kalıp o kimseye Allah rızası için kendisinden başka kimse bilmeyecek şekilde gizlice verirse, Allah bu kişiyi sever. 2- Gece yolculuğa çıkıp ta konaklayan bir gurup arasında hiçbir şeyin uykuya denk olmayacağı bir zamanda ve herkesin yatıp uyuduğu bir anda kalkıp Allah'a yalvarıp yakaran ve O'nun ayetlerini okuyan kimse 3- Bir müfrezeye katılıp müfrezenin bozguna uğradığı bir zaman şehid oluncaya veya feth gerçekleşinceye kadar tek başına savaşmaya çalışan kişi."** (Tirmizî, Sıfatül Cenne: 25; Müsned: 20550)

8- GECE NAMAZINA HANGİ SAATTE KALKILIR?

1598- Mesruk (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe'ye; "Rasûlullah (s.a.v)'in en çok sevdiği amel hangisidir?" diye sordum.

“Devamlı yapılanlardı” dedi. “Gece namazını ne zaman kılardı?” dedim. “Horozun sesini duyduğu zaman” dedi. (Ebû Davud, Salat: 312; Müslim, Salatül Müsafirin: 17)

9- GECE NAMAZINA BAŞLANMADAN NE OKUNUR?

1599- Asım b. Humeyd (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe’ye; “Rasûlullah (s.a.v) gece namazından önce neleri okurdu?” diye sordum. O da şöyle cevap verdi: “Daha önce hiç kimsenin sormadığı bir şeyi sordun. Rasûlullah (s.a.v), on defa tekbir getirir, on defa elhamdülillah der, on defa sübhanellah der, on defa da lâ ilâhe illallah der, on defa da istiğfar edip, şöyle derdi: **“Allah’ım! Beni affet, Beni doğru yolunda kıl, Beni rızıklandır, Bana afiyet ver, kıyamet günü yerimin dar olmasından Sana sığınırım Allah’ım.”** (Ebû Davud, Salat: 316; Müsned: 23950)

1600- Rabia b. Ka’b el Eslemi (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’in odasında geceledim, gece namazı için kalktığında; Uzun uzun “Sübhanellahi Rabbil âlemîn ve Sübhanellahi ve Bihamdihî” dediğini duyuyordum.” (İbn Mâce, Dua: 16; Müsned: 15979)

1601- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) teheccüd için kalktığında şöyle dua ederdi: **“Allah’ım! Hamd Sana mahsustur. Göklerin, yerin ve ikisinde bulunan her şeyin nûru Sensin, Hamd senin içindir. Göklerde ve yeryüzünde bulunan her şeyin idaresi senin elindedir. Hamd Sana mahsustur. Göklerin, yerin ve her ikisi arasında bulunan her şeyin sahibi sensin. Yine eksiksiz övgüler Sana mahsustur. Sen haksın, va’din haktır. Cennet haktır, Cehennem haktır, kıyamet haktır. Peygamberlerin hepsi hak ve doğru yoldadır. Muhammed’de hak yoldadır. Sana boyun eğdim, Sana güvenip dayandım, Sana iman ettim.”** Kuteybe sözünü şöyle devam ettirdi diyor: “**Senin gönderdiğin delillerle mücadele ettim, hakkı ve gerçekleri inkar edenleri Sana havale ettim. Yaptığım ve yapacağım gizli ve açık günahlarımı affet. Öne geçiren de Sensin. Geri bırakan da Sensin. Senden başka ilâh yoktur. Güç ve kuvvetimiz ancak senin yardımınladır.”** (Buhârî, Teheccüd: 1; Müslim, Salatül Müsafirin: 26)

1602- Abdullah b. Abbas (r.a) anlatıyor: “Bir gece mü’minlerin annesi teyzem Meymune’nin yanında kalmıştım. Ben, Rasûlullah (s.a.v) ve teyzem bir yastıkta yatmıştık. Rasûlullah (s.a.v) gece yarısına kadar uyudu, gece yarısından biraz önce miydi sonra mıydı pek bilemiyorum. Rasûlullah

(s.a.v) uyandı, oturur vaziyete geldi, elleri ile yüzünü ovuşturdu ve Âl-i İmrân sûresinin son on ayetini okuduktan sonra kalktı, asılı duran su tulumundan güzelce bir abdest aldı ve namaza durdu. Abdullah b. Abbas diyor ki: Ben de kalkıp aynı şeyleri yaptıktan sonra gidip yanına durdum. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) sağ elini başıma koyarak sağ kulağımı büker gibi yaptı ve iki rekat sonra tekrar iki rekat sonra tekrar iki rekat sonra yine iki rekat yine iki rekat sonra iki rekat daha kılıp vitri kıldı. Sonra biraz uzandı, müezzin gelip sabah namazı için çağırdığında ise hafif iki rekat daha kıldı.” (Buhârî, Teheccüd: 10; Muvatta', Teheccüd: 2)

10- PEYGAMBER (S.A.V) GECE KALKINCA DİŞLERİNİ MİSVAKLAR MIYDI?

1603- Huzeyfe (r.a)’den rivâyete göre, “Rasûlullah (s.a.v) gece teheccüd için kalktığında dişlerini misvaklardı.” (İbn Mâce, Tahara: 7; Buhârî, Teheccüd: 10)

1604- Ebu Vail (r.a), Huzeyfe’den rivâyet ederek şöyle diyor: “Rasûlullah (s.a.v) gece teheccüd için kalktığında ağzını misvaklardı.” (İbn Mâce, Tahara: 7; Buhârî, Teheccüd: 10)

11- GECELEYİN KALKINCA DİŞLER MİSVAKLANMALI MI?

1605- Huzeyfe (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Gece namaz için kalktığımızda ağzımızı misvaklamamız emredilmişti.” (İbn Mâce, Tahara: 7; Buhârî, Teheccüd: 10)

1606- Şakîk (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: “Gece namaz için kalktığımızda ağzımızı misvaklamamız emredilmişti.” (İbn Mâce, Tahara: 7; Buhârî, Teheccüd: 10)

12- GECE NAMAZINA BAŞLARKEN NELER OKUNUR?

1607- Ebu Seleme b. Abdurrahman (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe’ye; Rasûlullah (s.a.v)’in gece namazına nasıl başladığını sordum. O da şu cevabı verdi: “Namaza şöyle başlardı: “Allah’ım! Ey Cebrail’in, Mikail’in ve İsrafil’in Rabbi, gökleri ve yeri yaratan! Görüneni ve görünmeyeni her şeyi bilen, kullarının arasında gerçek hükmü veren sensin. Allah’ım! Beni daima hidayette kıl, Sen dilediğine dosdoğru yolu gösterensin.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 26; Tirmizî, Tefsirül Kur’an: 10)

1608- Humeyd b. Abdurrahman b. Avf (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamberin ashabından bir adam şöyle anlatmıştır: “Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bir yolculuktaydım, namazı nasıl kıldığını görmek için gözetlemeye başladım. Yatsı namazını kıldıktan sonra gecenin uzun bir bölümünü yatarak geçirdi. Sonra uyandı ve ufka bakarak Al-i İmran sûresinin 191-194. ayetlerini okudu. Sonra elini yatağına uzatıp oradan misvağını aldı, yanındaki kaptan bir bardağa su koyarak dişlerini misvakladı ve kalkıp namaza durdu. Namazdaki duruşu uyuduğu kadardı sonra yatıp uyudu, bu yatması da namaz kıldığı süre kadardı. Sonra tekrar uyandı, ilk önceki yaptıklarını aynen yaptı ve okuduklarını da aynen okudu. Rasûlullah (s.a.v) fecirden önce üç sefer aynen böyle yaptı.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

13- RASÛLULLAH (S.A.V)’İN GECE NAMAZI NASILDI?

1609- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’i geceleyin namazda görmek istediğimizde mutlaka O’nu namazda görürdük, uyurken görmek istediğimiz zamanda da mutlaka uyurken görürdük.” (Buhârî, Savm: 52; Tirmizî, Savm: 57)

1610- Ya’la b. Memlek (r.a), Ümmü Seleme’ye; Rasûlullah (s.a.v)’in gece namazından sormuştu da o da şöyle cevap vermişti: “O, yatsıyı kılar. Sonra, Allah’ı tesbih eder ve gecede Allah’ın dilediği kadar gece namazı kılardı. Bundan sonra tekrar yatar namaz kıldığı süre kadar uyuduktan sonra tekrar uyanır uyuduğu süre kadar tekrar namaz kılardı, son kıldığı namaz sabaha karşı olurdu.” (Ebû Davud, Salat: 316; Tirmizî, Fedailül Kur’an: 23)

1611- Ya’la b. Memlek (r.a) Peygamber (s.a.v)’in hanımlarından Ümmü Seleme’ye; Rasûlullah (s.a.v)’in nasıl Kur’an okuduğunu ve ne zamanlar namaz kıldığını sordu. O da dedi ki: “Siz O’nun namazı gibi namaz kılamazsınız. O namaz kılar sonra namaz kıldığı süre kadar uyur. Sonra uyuduğu süre kadar tekrar namaz kılardı sonra tekrar namaz kıldığı süre kadar uyur böylece sabah olurdu. Okuması ise şöyle idi. Kur’an’ı açık açık harf harf ağır bir şekilde okurdu.” (Ebû Davud, Salat: 316; Tirmizî, Fedailül Kur’an: 23)

14- DAVUD PEYGAMBER (S.A.V)’İN GECE NAMAZI NASILDI?

1612- Abdullah b. Amr b. As (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’ın en çok sevdiği oruç Davud (a.s)’ın tuttuğu oruçtur. O bir gün oruç tutar bir günde iftar ederdi.**

Yine Allah'ın en çok sevdiği namaz Davud (a.s)'ın kıldığı gibi kılınan namazdır. O gece yarısına kadar uyur gecenin üçte birini namazla geçirir ve geri kalan altıda birinde ise tekrar uyurdu." (Buhârî, Savm: 54; Müslim, Sıyam: 35)

15- MUSA (A.S) DA NAMAZ KILAR MIYDI?

1613- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Miraç gecesi kırmızı bir kum yığınının yanında kabrinde Musa (a.s) namaz kılıyordu."** (Müslim, Fedail: 42; Müsned: 19687)

1614- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Musa (a.s)'a vardım, kırmızı bir kum tepesinin yanında namaz kılıyordu."** (Müslim, Fedail: 42; Müsned: 19687)

1615- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Musa (a.s)'ın kabrine uğradım, kabrinde namaz kılıyordu."** (Müslim, Fedail: 42; Müsned: 19687)

1616- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İsra gecesi Musa (a.s)'a uğradım; kabrinde namaz kılıyordu."** (Müslim, Fedail: 42; Müsned: 19687)

1617- Enes (r.a)'ten rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v) İsra gecesi Musa (a.s)'a uğramıştı da o kabrinde namaz kılıyordu." (Müslim, Fedail: 42; Müsned: 19687)

1618- Enes (r.a)'ten aktarıldığına göre, Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından bazı kimselerin haber verdiğine göre, "Peygamber (s.a.v), Musa (a.s)'a uğramıştı da o kabrinde namaz kılıyordu." (Müslim, Fedail: 42; Müsned: 19687)

1619- Yine Enes (r.a)'ten aktarılıp Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından bazı kimselerin bize bildirdiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İsra gecesi Musa (a.s)'a uğradım, kabrinde namaz kılıyordu."** (Müslim, Fedail: 42; Müsned: 19687)

16- GECELERİ DEĞERLENDİRMEK

1620- Abdullah b. Habbab b. Eret (r.a), Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Bedir savaşında bulunan babasından naklediyor: Babam tüm gece boyu sabaha kadar Rasûlullah (s.a.v)'in nasıl namaz kıldığını öğrenmek için gözetlemiş. Rasûlullah (s.a.v) selâmını verince babam Peygamber (s.a.v)'in

yanına gelerek: “Ey Allah’ın Rasûlü! anam babam sana feda olsun. Bu gece şimdiye kadar hiç görmediğim bir şekilde namaz kıldınız” deyince; Rasûlullah (s.a.v): **“Evet o korku ve Ümit namazıydı. Rabbimden üç şey istedim ikisini verdi birini vermedi. Rabbimden bizden önceki ümmetler gibi bizi helak etmemesini istedim, onu kabul etti. Düşmanlarımızın bize galip gelmemesini istedim, onu da verdi. Rabbimden bizi birbirimize düşürerek bölümlere ayırmamasını istedim, onu kabul etmedi.”** (Tirmizî, Fiten: 14)

17- GECELERİ DEĞERLENDİRME İLE ALAKALI DEĞİŞİK RİVAYETLER

1621- Mesruk (r.a)’tan rivâyete göre, Aişe (r.anha) şöyle demiştir: “Ramazan’ın son on günü girince, Rasûlullah (s.a.v) geceleri iyi değerlendirmeye çalışır aile fertlerini de uyandırır ve geceyi değerlendirmede işi sıkı tutardı.” (Buhârî, Teravih: 6; İbn Mâce, Sıyam: 57)

1622- Ebu İshak (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Samimi bir arkadaşım olan Esved b. Yezid’e vardım ve; Ey Ebu Amr, Rasûlullah (s.a.v)’in namazı ile ilgili Mü’minlerin anası Aişe’nin sana anlattıklarını bana da anlat dedim. O da onun söylediğini söyledi: **“Gecenin ilk kısmında uyur son kısmını ise değerlendirirdi.”** (Müslim, Salatül Müsafirin: 21; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 182)

1623- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in bir gecede Kur’an’ı hatmettiğini bilmiyorum. Sabaha kadar namaz kıldığını da bilmiyorum. Ramazan ayı dışında hiçbir ayın tamamını oruçla geçirdiğini de bilmiyorum. (Müslim, Salatül Müsafirin: 18; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 178)

1624- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v) yanıma geldi, o sırada yanımda bir kadın vardı. Rasûlullah (s.a.v): **“Bu kimdir?”** diye sordu. Bu falan kadındır, hiç uyumadan sabahlara kadar namaz kılar dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Sus! gücünüz yettiğince ibadet edin. Allah’a yemin olsun ki siz ibadetten usanmadıkça Allah sevap vermekten usanmaz. Fakat Allah katında en değerli ibadet sahibinin** (az da olsa) **devamlı yaptığı ibadettir.”** (Buhârî, Savm: 51; İbn Mâce, Zühd: 28)

1625- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) mescide girdi ve iki sütün arasında gerilmiş bir ip gördü ve: **“Bu ip nedir?”** dedi. Zeyneb’in ipidir dediler. Namaz kılarken ayakta duramayacak kadar

yorulunca o ipe tutunur dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Çözün onu, sizden biri dinç olduğu zamanlarda namazını ayakta kılsın, yorulunca da oturarak kılsın.”** (Buhârî, Teheccüd: 18; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 184)

1626- Muğire b. Şu’be (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) geceleri ayakları şişinceye kadar namaz kılardı. Kendisine şöyle denildi: “Allah yaptığın ve yapacağın günahları affetmesine rağmen bu şekilde niçin namaz kılıyorsun?” Rasûlullah (s.a.v): **“Şükreden bir kul olmayayım mı?”** buyurdu. (Buhârî, Teheccüd: 6; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 200)

1627- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) ayakları yarılıncaya kadar namaz kılardı.” (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 200)

18- DEĞİŞİK NAFİLE NAMAZ ŞEKİLLERİ

1628- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) geceleri uzun uzun namaz kılardı. Namazı ayakta kılıyorsa rükû’u da ayakta yapar, namazını oturarak kılıyorsa rükû’unu da oturduğu yerden yapardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 16; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 140)

1629- Yine Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) gece namazlarını hem oturarak hem de ayakta kılardı. Namaza ayakta başlarsa rükû’unu da ayakta yapar, Oturarak başlamışsa rükû’unu da oturduğu yerden yapardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 16; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 140)

1630- Aişe (r.a)’den rivâyete göre, “Peygamber (s.a.v), nafile namazları oturarak kılarken kıraati de oturarak yapardı. Okuduğu ayetlerin bitmesine otuz kırk ayet kalınca oturduğu yerden kalkar ve ayakta tamamlardı. Sonra rükû’ ve secdelerini yapar birinci rekatı bitirmiş olurdu. İkinci rekatı da aynı şekilde yapardı.” (Buhârî, Taksirü’s Salat: 20; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 140)

1631- Yine Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Yaşlanıncaya kadar Rasûlullah (s.a.v)’i oturduğu yerde namaz kılarken görmedim. Fakat yaşlandığında oturduğu yerden nafile namazlarını kılar, okuyacağı ayetlerin bitmesine otuz kırk ayet kalınca ayağa kalkar, onları da

ayakta okurdu ve sonra rükû'a giderdi." (Buhârî, Taksirü's Salat: 20; Müslim, Salatül Müsafirin: 16)

1632- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) nafile namazlarında kıraati oturduğu yerden okurdu. Bir insanın kırk ayet okuyabileceği kadar bir zaman kalınca kalkıp rükû' yapardı." (Buhârî, Taksirü's Salat: 20; Müslim, Salatül Müsafirin: 16)

1633- Sa'd b. Hişam b. Âmir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Medine'ye geldim, Aişe'nin yanına vardım. "Sen kimsin" dedi. Ben de: "Sa'd b. Hişam b. Âmir'im" dedim. "Allah, babana rahmet etsin" dedi. Ben: "Rasûlullah (s.a.v)'in namazlarından bahset" dedim. Rasûlullah (s.a.v)'in namazları şöyle şöyle idi diye anlattı. Ben de: "O halde devam et anlatmaya" dedim. O da şöyle devam etti: "Rasûlullah (s.a.v) yatsı namazını kıldıktan sonra yatar uyurdu. Gece yarısı olunca kalkar, tuvalet ve temizlik ihtiyacını giderir, abdest alır ve mescide girerdi. Orada sekiz rekat namaz kılardı. Bana öyle geliyor ki bu kıldığı namazın kıyamı, rükû'u ve secdeleri aynı uzunlukta olurdu sonra bir rekat daha vitir kılarak kıldığı namaz sayısını tek hale getirirdi. Sonra oturduğu yerden iki rekat daha kılar ve yanı üzerine yatardı. Bazen uyuklamadan önce bazen da uyuklayınca Bilal gelir kendisini sabah namazı için çağırırdı. Çoğunlukla sabah namazını çağrılacağı anda uyukladı mı? uyuklamadı mı şüpheye düşerdim. Rasûlullah (s.a.v) yaşlanıp şişmanlayıncaya kadar namazlarını böylece kılardı. Aişe (r.anha) Rasûlullah (s.a.v)'in şişmanlamasından biraz bahsettikten sonra son zamanlarındaki kıldığı namazından da şöyle bahsetti. Rasûlullah (s.a.v) yatsıyı kıldırdıktan sonra yatağına girerdi. Gece yarısı olunca kalkar, abdest suyunu hazırlar, tuvalet ihtiyacını giderir, abdest alır sonra mescide girer ve altı rekat namaz kılardı. Ben O'nun bu kıldığı namazda kıratı, rükû' ve secdeleri aynı uzunlukta yaptığını zannediyorum sonra bir rekat vitir kılarak kıldığı namazları tek hale getirirdi sonra oturduğu yerden iki rekat daha kılar ve yanı üzerine uzanırdı. Bazen uykuya dalmadan bazen de uyuyakaldığında Bilal gelir, sabah namazı için çağırırdı. Namaz için çağırıldığında çoğunlukla uyuyakaldı mı yoksa uyumadı mı konusunda bir karara varamazdım. Rasûlullah (s.a.v)'in ihtiyarladığı zamandaki kıldığı nafile namazı da böyleydi." (Müslim, Salatül 18; Dârimi, Salat: 165)

19- NAFİLE NAMAZLAR OTURARAK DA KILINIR MI?

1634- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) oruçlu iken yüzümden (öpmekten) çekinirdi. Hayatının son anlarında kıldığı nafile namazlarını, oturarak kılardı, sadece farzları ayakta kılardı. Onun en çok sevdiği amel azda olsa devamlı olanıydı." (İbn Mâce, Zühd: 28; Buhârî, Rikak: 18)

1635- Ümmü Seleme (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'in vefatından önce farzların dışında kıldığı namazların çoğunu oturarak kılardı." (İbn Mâce, İkametü's Salat: 140)

1636- Yine Ümmü Seleme (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'in vefatına yakın dönemlerde farzın dışındaki kıldığı namazların çoğunluğu oturarak idi. O'nun en çok sevdiği amel az da olsa devamlı olanıydı." (İbn Mâce, İkametü's Salat: 140; Müsned: 25333)

1637- Ümmü Seleme (r.anha) naklediyor: "Canım kudret elinde olan Allah'a yemin olsun ki Rasûlullah (s.a.v), vefatına yakın kıldığı namazların çoğu farzlar dışında oturarak idi. O'nun en çok sevdiği amel azda olsa devamlı olanıydı." (İbn Mâce, İkametü's Salat: 140; Müsned: 25333)

1638- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), vefatına yakın son zamanlarında nafile namazları oturarak kılardı." (İbn Mâce, İkametü's Salat: 140; Buhârî, Taksirü's Salat: 20)

1639- Abdullah b. Şakik (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe (r.anha)'ya sordum; "Rasûlullah (s.a.v) oturduğu yerden namaz kılar mıydı?" O da: "Evet, insanlar O'nu yorduktan (ihtiyarladıktan) sonra" diye cevap verdi. (İbn Mâce, İkametü's Salat: 140; Müslim, Salatül Müsafirin: 16)

1640- Hafsa (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Vefatından bir yıl öncesine kadar Rasûlullah (s.a.v)'in oturarak namaz kıldığını görmedim. Son zamanlarında namazını oturarak kılar ve okuduklarını da ağır ağır okurdu. Sanki okuduğu sûre olduğundan daha uzunmuş gibi görünürdü." (İbn Mâce, İkametü's Salat: 140; Müslim, Salatül Müsafirin: 16)

20- RASÛLULLAH (S.A.V), OTURARAK DA NAMAZ KILAR MIYDI?

1641- Abdullah b. Amr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'i oturarak namaz kılarken gördüm. Bunun üzerine: "Ey Allah'ın Rasûlü! Oturarak kılınan namazın ayakta kılınandan yarı yarıya sevabının az olduğu sizden bana aktarılmıştı, halbuki Siz oturarak

kılıyorsunuz?” dedim. Bunun üzerine: **“Evet öyledir ama Ben, sizden biri gibi değilim”** buyurdular. (Ebû Davud, Salat: 179; Dârimi, Salat: 108)

21- HANGİ ŞEKİLDE KILINAN NAMAZ, DAHA DEĞERLİDİR?

1642- İmran b. Husayn (r.a) dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e oturarak namaz kılmanın durumunu sordum, şöyle buyurdular: **“Ayakta kılmak en faziletlisidir. Oturarak namaz kılana ayakta kılan kimsenin yarısı kadar sevap yazılır. Yattığı yerde kılanın sevabı ise oturarak kılan kimsenin yarısı kadardır.”** (Ebû Davud, Salat: 179; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123)

22- OTURARAK NAMAZ NASIL KILINIR?

1643- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’i bağdaş kurmuş vaziyette namaz kılarken gördüm. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

23- GECE NAMAZINDA SESLİ Mİ OKUNUR?

1644- Abdullah b. ebi Kays (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe (r.anha)’ya; Rasûlullah (s.a.v)’in gece namazında sesli mi yoksa gizli mi okuduğunu sordum. “Her iki şekilde de okumuştur, bazen gizli bazen da sesli” diye cevap verdi. (Müsned: 24005)

24- KUR’AN SESLİ Mİ OKUNMALI?

1645- Ukbe b. Âmir (r.a)’in naklettiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kur’an’ı sessiz okuyanın durumu ise gizlice sadaka veren kimse gibidir. Kur’an’ı sesli okuyanın durumu sadakasını açıkça veren kimse gibidir.”** (Ebû Davud, Salat: 315; Tirmizî, Fedailül Kur’an: 21)

25- GECE NAMAZINDA KIYAM RÜKÛ’ VE SECDELER DENK Mİ OLUR?

1646- Huzeyfe (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) ile beraber bir gece tehecüd namazı kılmıştım. Fatiha sûresinden sonra okumaya Bakara sûresinden başladı, yüz ayet okuyunca rükû’ yapar, dedim. Yapmadı devam etti. İki yüz ayet okuyunca rükû’ yapar dedim. Yine devam etti yapmadı. Bir rekatta Bakara sûresinin tamamını okuyacak, dedim. Yine devam etti ve Bakara’dan sonra Nisâ sûresini okumaya başladı, onu da bitirdi Al’i İmran sûresine geçti, ağır ağır onu da okudu. Tesbih ayetine gelince Allah’ı tesbih eder, istek ayetlerine gelince Allah’tan istekte

bulunur, sığınma emreden bir ayete geldiğinde de Allah'a sığınırdı sonra rükû'a gitti ve "Sübhaneke Rabbiyel Azim" dedi rükû'u da kıyamı gibi uzun sürdü sonra başını kaldırdı ve "Semiallahü limen hamideh" dedi ve buradaki duruşu da rükû'daki duruşu kadar uzundu sonra secdeye vardı. Secdede "Sübhane Rabbiyel a'la" diyordu ki secdesinin uzunluğu da rükû'u kadardı." (Ebû Davud, Salat: 152; Müslim, Salatül Müsafirin: 27)

1647- Yine Huzeyfe (r.a)'den rivâyete göre, Huzeyfe bizzat kendisi Ramazan ayında Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte namaz kılmıştı. Rükû'da; "Sübhane Rabbiyel Azim" diyordu. Rükû'unu da kıyamda durduğu gibi uzunca yaptı Celse'yi de aynı şekilde uzatarak "Rabbiğfirli, Rabbiğfirli" diyordu, ve ayakta olduğu süre kadar uzattı sonra secdeye vardı "sübhane Rabbiyel a'la" diyerek, secdesini de ayakta kaldığı süre kadar uzatmıştı. Bu şekilde tam dört rekat kılmıştı ki Bilal gelip sabah namazı için çağırdı. (Dârimi, Salat: 79; Ebû Davud, Salat: 152)

26- GECE NAMAZI KAÇ REKAT OLARAK KILINIR?

1648- İbn Ömer (r.a) Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu naklediyor: **"Gece ve gündüz kılınan nafileler ikişer rekat olarak kılınır."** (Dârimi, Salat: 154; İbn Mâce, İkametü's Salat: 172)

1649- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e; gece namazının şeklinden sormuştu. O da: **"İkişer ikişer kıl, sabah namazının vakti girmesinden korktuğunda ise tek rekat kılarak vitir namazını da kılmış ol"** buyurdu. (Buhârî, Vitir: 1; Müslim, Salatül Müsafirin: 20)

1650- Sâlim (r.a)'in babasından rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Gece namazı ikişer ikişer rekattır. Sabah vaktinin girmesinden korktuğun zaman bir rekat vitir kılıver."** (Buhârî, Vitir: 1; Müslim, Salatül Müsafirin: 20)

1651- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) minberde iken gece namazından sorulduğunu duydum, şöyle buyurdu: **"Gece namazı ikişer ikişer rekattır. Sabah namazının vaktinin gireceğinden korkarsan vitiri tek kıl."** (Buhârî, Vitir: 1; Müslim, Salatül Müsafirin: 20)

1652- İbn Ömer (r.a)'in haber verdiğine göre, bir adam; Rasûlullah (s.a.v)'e gece namazının nasıl kılınacağını sorduğunda şöyle buyurdu: **"Gece namazı ikişer ikişer rekattır sabah namazı vaktinin girmesinden**

korkarsanız vitir namazını tek olarak kılıverin” (Buhârî, Vitir: 1; Müslim, Salatül Müsafirin: 20)

1653- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Gece namazı ikişer ikişer rekat olarak kılınır. Sabah vakti gireceğinden korkarsınız vitir namazını bir rekat olarak kılınız.”** (Buhârî, Vitir: 1; Müslim, Salatül Müsafirin: 20)

1654- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Müslümanlardan biri Rasûlullah (s.a.v)’e gece namazının şeklinden sormuştu. O da şöyle buyurdu: **“Gece namazı ikişer ikişer rekattır. Sabahın olmasından korkarsanız vitir namazını bir rekat olarak kılınız.”** (Buhârî, Vitir: 1; Müslim, Salatül Müsafirin: 20)

1655- Abdullah b. Ömer (r.a)’in haber verdiğine göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e gece namazının şeklinden sormuştu. O da şu cevabı verdi: **“Gece namazı ikişer ikişer rekattır. Sabah vakti girmesinden korktuğunuzda vitir namazını bir rekat olarak kılıverin.”** (Buhârî, Vitir: 1; Müslim, Salatül Müsafirin: 20)

1656- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam kalktı ve: “Ey Allah’ın Rasûlü! Gece namazı nasıl kılınır?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v) de şöyle buyurdu: **“Gece namazını ikişer ikişer rekattır. Sabah vaktinin girmesinden korktuğunuzda vitir namazını tek rekat olarak kılın.”** (Buhârî, Vitir: 1; Müslim, Salatül Müsafirin: 20)

27- VİTİR NAMAZI MUTLAKA KILINMALI MI?

1657- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) vitir namazını kıldıktan sonra şöyle buyurdu: **“Ey Kur’an ehli, vitir namazını kılınız çünkü Allah tektir tek olanı sever.”** (Ebû Davud, Salat: 336; Tirmizî, Vitir: 333)

1658- Ali (r.a) den rivâyete göre, şöyle demiştir: Vitir namazı diğer farz namazlar gibi Allah tarafından emredilmemiştir. Fakat o namaz Rasûlullah (s.a.v)’in devam edegeldiği bir sünnettir. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 114; Dârimi, Salat: 209)

28- VİTİR UYKUDAN ÖNCE Mİ KILINMALI?

1659- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Dostum Rasûlullah (s.a.v), bana üç şeyi tavsiye etti: 1- Vitir namazından sonra**

uyumayı, 2- Kameri ayların üç gününde oruç tutmayı, 3- Ve kuşluk namazı kılmayı.” (Ebû Davud, Salat: 336; Tirmizî, Vitir: 334)

1660- Yine Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Dostum Rasûlullah (s.a.v) bana üç şeyi tavsiye etmişti. 1- Gecenin ilk vaktinde yatmadan önce vitir namazı kılmak 2- Sabah namazının iki rekat sünneti 3- Ve her kameri aydan üç gün oruç tutmak.”** (Ebû Davud, Salat: 336; Tirmizî, Vitir: 334)

29- BİR GECEDE İKİ VİTİR YASAKTIR

1661- Kays b. Talk (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Babam Talk b. Ali, bir Ramazan gününde bizi ziyaret etmişti. Ve bizde akşamladı. O gece bize gece namazını ve vitir namazını kıldırdı. Sonra da mescide giderek arkadaşlarına namaz kıldırdı. sıra vitir namazına gelince bir adamı öne geçirerek ona şöyle dedi: Vitir namazını bunlara kıldırıver çünkü Ben Rasûlullah (s.a.v) den: **“Bir gecede iki vitir kılınmaz”** diye duydum. (Ebû Davud, Salat: 344; Tirmizî, Vitir: 344)

30- VİTİR NAMAZININ VAKTİ

1662- Esved b. Yezid (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe’ye; Rasûlullah (s.a.v)’in namazlarından sordum şöyle cevap verdi: “Gecenin başında uyur sonra kalkar namaz kılar seher vakti olunca da vitri kılardı. Sonra yatağına gelir ihtiyaç duyarsa hanımıyla birlikte olur. Sabah ezanını duyunca; cünüpse gusleder. Değilse abdest alıp namaza çıkardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 17; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 182)

1663- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v), vitir namazını gecenin başında, ortasında, sonunda kılardı. Son dönemlerinde ise vitri sabah namazına yakın kılardı.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 121; Tirmizî, Vitir: 335)

1664- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Gece teheccüd kılan kimsenin son kıldığı namaz vitir olsun çünkü Rasûlullah (s.a.v) böyle emrederdi.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 20; Ebû Davud, Salat: 316)

31- VİTİR, SABAH NAMAZINDAN ÖNCE KILINMALI

1665- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e vitir namazından soruldu da; O’da: **“Vitir namazını şafak sökmeden kılınız”** buyurdu. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123; Dârimi, Salat: 211)

1666- Ebu Said (r.a) Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle buyurduğunu naklediyor: **“Vitir namazını tan yeri ağarmadan kılınız.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123; Dârimi, Salat: 211)

32- SABAH NAMAZINDAN SONRA VİTİR KILINIR MI?

1667- İbrahim b. Muhammed b. Münteşir (r.a), babasından naklediyor: Muhammed b. Münteşir Amr b. Şurahbil’in mescidinde idi. Namaz için kamet getirildi. Herkes Amr’ı bekliyordu. Nihayet geldi ve: “Vitir kılıyordum onun için geciktim” dedi. Cemaat, Abdullah’a: “Ezandan sonra vitir kılınır mı?” diye sordu. O da: “Evet, kametten sonra bile kılınabilir” dedi ve Peygamber (s.a.v)’in uyuya kaldığını ve güneş doğunca uyanıp namaz kıldığından bahsetti. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

33- BİNİT ÜZERİNDE VİTİR KILINIR MI?

1668- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre; “Rasûlullah (s.a.v) biniti üzerinde vitir namazını kılardı” dedi. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 127; Tirmizî, Salat: 345)

1669- Nafi (r.a)’den rivâyete göre, İbn Ömer, devesi üzerinde vitir kılar ve Rasûlullah (s.a.v)’in de böyle yaptığını söylerdi. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 127; Tirmizî, Salat: 345)

1670- Said b. Yesar (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer bana Rasûlullah (s.a.v)’in devesi üzerinde vitir kıldığını söyledi. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 127; Tirmizî, Salat: 345)

34- VİTİR NAMAZI KAÇ REKATTIR?

1671- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Vitir gecenin sonunda kılınan tek rekattır.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 127; Tirmizî, Salat: 336)

1672- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Vitir gecenin sonunda kılınan bir rekatlık bir namazdır.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 127; Tirmizî, Salat: 336)

1673- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Bir bedevi, Rasûlullah (s.a.v)’e; gece namazı ile ilgili bir soru sordu da, Rasûlullah (s.a.v) şöyle cevap verdi: **“Gece namazı ikişer ikişer rekattır gecenin sonunda da vitir bir rekat olarak kılınır.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 127; Tirmizî, Salat: 336)

35- VİTİR NAMAZI NASIL TEK HALE GETİRİLİR?

1674- Abdullah b. Ömer (r.a), Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu naklediyor: **"Gece namazını ikişer ikişer kıl, bitirmek istediğinde tek rekat kıl ki böylece tüm kıldıkların tek olmuş olsun."** (Dârimi, Salat: 210; Tirmizî, Salat: 336)

1675- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Gece namazı ikişer ikişer kılınır, vitir ise tek bir rekattır."** (Dârimi, Salat: 210; Tirmizî, Salat: 336)

1676- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, bir adam, Rasûlullah (s.a.v)'e gece namazından sormuştu da; Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Gece namazı ikişer ikişer rekat kılınır. Sabah vaktinin girmesinden korkarsanız tek rekat vitir kılınız ki; böylece tüm kıldıklarınız tekleşmiş olur."** (Dârimi, Salat: 210; Tirmizî, Salat: 336)

1677- İbn Ömer (r.a), Rasûlullah (s.a.v)'den şöyle buyururken işittiğini naklediyor: **"Gece namazı iki rekat iki rekat olarak kılınır. Sabah vaktinin girmesinden korkarsanız tek rekat vitir namazı kılarak tüm kıldıklarınızı tekleştirmiş olursunuz."** (Dârimi, Salat: 210; Tirmizî, Salat: 336)

1678- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) gece namazı olarak on bir rekat kılardı. Bunlardan bir rekatı vitir namazı idi. Namazdan sonra da sağ yanı üzerine uzanır yatardı. (Müslim, Salatül Müsafirin: 16; İbn Mâce, İkametü's Salat: 126)

36- VİTİR NAMAZI ÜÇ REKAT OLARAKTA KILINIR MI?

1679- Ebu Seleme b. Abdurrahman (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Mü'minlerin annesi Aişe'ye Rasûlullah (s.a.v)'in Ramazanda kıldığı namazlardan sordum, şöyle anlattı: Rasûlullah (s.a.v) Ramazanda ve diğer zamanlarda geceleri on bir rekattan fazla namaz kılmazdı. Dört rekat kılar onun güzelliğinden ve uzunluğundan sorma! Yine dört rekat kılar onun güzelliğinden ve uzunluğundan sorma! Daha sonra da üç rekat kılardı. Aişe diyor ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! Vitir namazını kılmadan önce uyuyor musunuz?" diye sordum. O da **"Ey Âişe, gözüm uyur fakat kalbim uyumaz"** buyurdu. (Müslim, Salatül Müsafirin: 17; Tirmizî, Salat: 325)

1680- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) vitir namazının ikinci rekatında selâm vermezdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

37- VİTİR NAMAZINDA NELER OKUNUR?

1681- Übey b. Ka'b (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) vitir namazını üç rekat olarak kılar ilk rekatında A'lâ sûresini, ikinci rekatında ise Kâfirûn sûresini üçüncü rekatta ise İhlâs sûresini okurdu. Rükû'dan önce kunut dualarını yapardı. Namazı bitirdiğinde ise üç defa **"Sübhanel melikil kuddüs"** derdi ve son söylediğini ise biraz uzatırdı. (Tirmizî, Vitir: 340; İbn Mâce, İkametü's Salat: 115)

1682- Übey b. Ka'b (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), vitir namazının birinci rekatında A'lâ sûresini; ikinci rekatında, Kâfirûn sûresini; üçüncü rekatında ise İhlâs sûresini okurdu." (Tirmizî, Vitir: 340; İbn Mâce, İkametü's Salat: 115)

1683- Übey b. Ka'b (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), vitir namazının ilk rekatında A'lâ sûresini; ikinci rekatında Kâfirûn sûresini; üçüncü rekatında ise İhlâs sûresini okur ve sadece üçüncü rekatın sonunda selâm verir, selâmdan sonra da üç sefer **"Sübhanel melikil kuddus"** derdi." (Tirmizî, Vitir: 340; İbn Mâce, İkametü's Salat: 115)

38- ÜÇ REKATLIK VİTİR NAMAZINDA NELER OKUNUR?

1684- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), vitir namazını üç rekat olarak kılar, birinci rekatta A'lâ; ikinci rekatta Kâfirûn; üçüncü rekatta ise İhlâs sûresini okurdu." (Tirmizî, Vitir: 340; Dârimi, Salat: 212)

1685- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre: "Bizzat kendisi vitir namazını üç rekat olarak kılar; ilk rekatta A'lâ; ikinci de Kâfirûn; üçüncü de ise İhlâs sûresini okurdu." (Tirmizî, Vitir: 340; Dârimi, Salat: 212)

39- GECE NAMAZLARI İLE ALAKALI DEĞİŞİK RİVAYETLER

1686- Muhammed b. Ali (r.a)'nin babasından ve dedesinden aktardığına göre, "Rasûlullah (s.a.v), gece kalktı, dişlerini fırçaladı sonra iki rekat namaz kıldı. Sonra uyudu, sonra tekrar kalktı dişlerini fırçaladı, sonra abdest alıp ikişer rekattan altı rekat daha namaz kıldı. Sonra üç rekatlık vitir namazını kıldıktan sonra (sabah namazının) iki rekat sünnetini kıldı." (Müslim, Tahara: 15; Ebû Davud, Tahara: 30)

1687- Muhammed b. Ali b. Abdullah b. Abbas (r.a), babasından ve dedesinden aktararak şöyle demiştir: “Bir gece Rasûlullah (s.a.v)’in yanında idim; kalktı, abdest alıp dişlerini fırçaladı. Fırçalarken de Ali İmran surasi 190. ayetini okuyordu. Sonra iki rekat namaz kıldı, sonra dönüp uyudu, horlamasını (nefes alışını) bile duydum. Tekrar kalktı, abdest aldı, misvak kullandı ve iki rekat daha namaz kıldı sonra tekrar uyudu. Sonra kalkıp abdest alıp misvak kullanıp iki rekat daha kıldı sonra arkasından da üç rekat olarak vitri kılmıştı.” (Ebû Davud, Tahara: 30; Müslim, Tahara: 15)

1688- İbn Abbas (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), geceleyin sekiz rekat namaz kılar üç rekat da vitir eklerdi. Sabah namazının farzından önce de yine iki rekat (sabahın) sünnetini kılardı. (Ebû Davud, Salat: 316; Müslim, Salatül Müsafirin: 17)

1689- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) on üç rekat olarak vitir kılardı. Yaşlanıp (halden düşünce) şişmanlayınca (olması lazım siyer ve hadis bilgilerine göre) yedi rekat olarak vitir kılmaya başladı.” (Tirmizî, Vitir: 335; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123)

1690- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), geceleyin dokuz rekat vitir kılardı, yaşlanıp (halden düşünce) şişmanlayınca (olması lazım siyer ve hadis bilgilerine göre) yedi rekat kılmaya başladı.” (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123; Müslim, Salatül Müsafirin: 16)

40- VİTİR NAMAZI HAKKINDA DEĞİŞİK RİVAYETLER

1691- Ebu Eyyub (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: “Vitir namazı haktır; dileyen yedi, dileyen beş, dileyen üç, dileyen de bir rekat olarak kılsın.” (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123; Dârimi, Salat: 210)

1692- Ebu Eyyub (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Vitir namazı haktır; arzu eden beş, dileyen üç, isteyen de bir rekat olarak kılsın.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123; Dârimi, Salat: 210)

1693- Ebu Eyyub el Ensari (r.a) şöyle diyor: **“Vitir namazı kılmak haktır. Kim beş rekat kılmaktan hoşlanırsa beş kılsın, kim de üç kılmayı severse o da üç kılsın, bir rekat kılmak isteyen de bir olarak kılıversin.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123; Dârimi, Salat: 210)

1694- Ebu Eyyub (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Vitri dileyen yedi rekat kılsın, dileyen beş kılsın, dileyen üç kılsın, dileyen de**

bir rekat olarak kılsın, dileyen de ima ile kılıversin.” (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123; Dârimi, Salat: 210)

41- VİTİR NAMAZI İLE İLGİLİ DEĞİŞİK RİVAYETLER

1695- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), vitir namazını beş ve yedi rekat olarak kılardı, rekatlar arasında ne konuşur ne de selâm verirdi.” (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123)

1696- Yine Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), vitir namazını beş ve yedi rekat olarak kılar ve aralarında hiç selâm vermezdi.” (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 124)

1697- Mi’ksem (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Vitir namazı yedi rekattır, beş rekattan aşağıda olmaz.” Ravilerden biri bu sözü İbrahim’e aktarınca; “Senin bu haberi işittiğin kimse bunu nereden duymuş?” diye sordu. O da: “Bilmiyorum” dedi. Bunun üzerine Ravilerden Hakem şöyle söylüyor: “Bu sözün delilini buldum; Mi’ksem’e bu sözleri kimden duydun?” dedim. O da: “Güvenilir kişiler olan Aişe ve Meymune’den” dedi. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 124; Müsned: 22941)

1698- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre: “Peygamber (s.a.v), vitir namazını beş rekat olarak kılar ve namazı bitirinceye kadar hiç teşehhüde oturmazdı.” (Dârimi, Salat: 210; Müsned: 22941)

42- YEDİ REKAT OLARAK VİTİR

1699- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) yaşlanıp etlenince, vitir namazını yedi rekat olarak kılardı ve en son rekatta teşehhüd için otururdu. Yine oturduğu yerden iki rekat daha kılardı ve böylece dokuz rekat olmuş olurdu.” Yavrucuğum Rasûlullah (s.a.v) bir namaza başladığı zaman onu devamlı kılmayı severdi. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123; Müslim, Salatül Müsafirin: 18)

1700- Yine Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), vitir namazını dokuz rekat olarak kıldığında sekizinci rekatta otururdu ve Allah’a hamd edip O’nu zikredip, dua ettikten sonra selâm vermeden ayağa kalkar ve dokuzuncu rekatı da kılardı. Dokuzuncu rekatın teşehhüdüne oturunca Allah’ı zikreder, dua eder ve bize duyuracak şekilde selâm verirdi. Sonra da oturduğu yerden iki rekat daha kılardı. Yaşlanıp zayıf düştüğü zaman yedi rekat olarak vitir kılar sadece altıncı rekatta teşehhüde oturur, selâm vermeden kalkarak yedinci rekatı da kılar;

sonra selâm verirdi. Sonra oturduğu yerde iki rekat daha kılardı.” (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123; Müslim, Salatül Müsafirin: 18)

43- DOKUZ REKAT KILINAN VİTİR

1701- Sa’d b. Hişam (r.a), Aişe’nin şöyle söylediğini aktarıyor: “Biz Rasûlullah (s.a.v)’in misvak ve abdest suyunu hazırlardık. Allah ta O’nu dilediği zaman da uyandırır ve namaz için kaldırırdı. O da hemen dişlerini misvaklar, abdest alır ve dokuz rekat vitir kılardı. Sadece sekizinci rekatta oturur. Allah’a hamdeder, Peygamberine salevat getirir, dua eder ve selâm vermeden dokuzuncu rekata kalkardı. Dokuzuncu rekatı kıldıktan sonra oturur -sekizinci rekatın teşehhüdünde okuduklarını okuyarak- Allah’a hamdedip peygamberine salevat getirip dualar eder ve bize duyuracak şekilde selâm verir, oturduğu yerde iki rekat daha kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 18; Ebû Davud, Salat: 316)

1702- Sa’d b. Hişam b. Amir (r.a), İbn Abbas’a giderek, Rasûlullah (s.a.v)’in nasıl vitir kıldığını sordu. Gelince de bize haber verdi. İbn Abbas demişti ki: “Yeryüzünde Rasûlullah (s.a.v)’in nasıl vitir kıldığını en iyi bilen birini size haber vereyim mi?” Sa’d: “Kimdir o” dedi. İbn Abbas: “Aişe’dir” dedi. Hemen Aişe’nin yanına gittik, selâm verdik ve yanına girdik; “Rasûlullah (s.a.v)’in vitir namazından bize bahseder misin?” dedik. O da şöyle dedi: “Biz O’nun misvak ve abdest suyunu hazırlardık. Allah dilediği zaman Onu uyandırır, O da dişlerini misvaklar, abdest alır sonra dokuz rekat vitir kılardı. Sekizinci rekata kadar hiç teşehhüde oturmazdı, sekizinci rekatın teşehhüdünde Allah’a hamd eder, O’nu zikreder ve dua eder, selâm vermeksizin dokuzuncu rekata kalkar onu da kılar teşehhüde oturur, Allah’a hamd eder, O’nu zikreder ve dua eder ve bize duyuracak şekilde selâm verir ve oturduğu yerde iki rekat daha namaz kılardı. Böylece on bir rekat kılmış olurdu. Yavrucuğum! Rasûlullah (s.a.v), yaşlanıp şişmanladığı zaman vitiri yedi rekat olarak kılar sonra oturduğu yerden iki rekat daha kılardı ki, böylece dokuz rekat olmuş olurdu. Yavrucuğum! Rasûlullah (s.a.v) bir namaza başladığı zaman ona devam etmeyi severdi.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 18; Ebû Davud, Salat: 316)

1703- Sa’d b. Hişam (r.a), Aişe (r.anha)’dan şöyle işittiğini naklediyor: “Rasûlullah (s.a.v), dokuz rekat vitir kılar, sonra oturduğu yerden iki rekat daha kılardı. Zayıflayıp ihtiyarlayınca vitiri yedi rekat

olarak kılar, oturduğu yerden iki rekat daha kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 18; Ebû Davud, Salat: 316)

1704- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre: “Rasûlullah (s.a.v), dokuz rekat vitir kılar, sonra da oturduğu yerden iki rekat daha kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 18; Ebû Davud, Salat: 316)

1705- Sa’d b. Hişam (r.a), mü’minlerin annesi Aişe’ye gelerek Rasûlullah (s.a.v)’in namazından sormuştu da; O da şöyle buyurdu: “O, geceleyin sekiz rekat namaz kılar; tek bir rekat daha kılarak kıldıklarını tek hale getirirdi. Sonra oturduğu yerden iki rekat daha kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 18; Ebû Davud, Salat: 316)

1706- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) geceleri dokuz rekat namaz kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 18; Ebû Davud, Salat: 316)

44- ONBİR REKAT OLARAK TA VİTİR KILINIR MI?

1707- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, “Peygamber (s.a.v), geceleri on bir rekat olarak vitir kılar, son rekatıyla kıldıklarını tek hale getirirdi. Sonra da sağ yanı üzerine yatardı.” (Dârimi, Salat: 210; Muvatta', Teheccüd: 2)

45- ON ÜÇ REKAT OLARAK TA VİTİR KILINIR MI?

1708- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), on üç rekat olarak vitir kılardı. İhtiyarlayıp zayıflayınca, dokuz rekat olarak kılmaya başladı.” (Tirmizî, Vitir: 335; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 123)

46- VİTİR NAMAZINDA NE OKUNUR?

1709- Ebu Micles (r.a)’den rivâyete göre, Ebu Musa, Mekke ile Medine arasında idi. Yatsı namazını iki rekat olarak kıldı, sonra kalkıp bir rekat da vitir kıldı. Vitir namazında Nisâ sûresinden yüz ayet kadar okudu ve şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v)’in yaptığını ben de aynen yapıp, O’nun yolundan ayrılmak istemedim ve böylece O’nun okuduğunu ben de okudum.” (Müsned: 18925)

47- VİTİR NAMAZINDA NELER OKUNUR?

1710- Übey b. Ka’b (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), vitir namazını üç rekat olarak kılar, ilk rekatta A’lâ sûresini; ikinci rekatta Kâfirûn sûresini okur; üçünçü rekatta da İhlâs

sûresini okur ve selâm verince de üç defa: **“Sübhanel Melikil Kuddûs”** derdi.” (Tirmizî, Vitir: 341; Ebû Davud, Salat: 241)

1711- Übey b. Ka’b (r.a)‘tan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), kıldığı vitir namazının rekatlarında A’lâ, Kâfirûn ve İhlâs sûrelerini okurdu.” (Tirmizî, Vitir: 341; Ebû Davud, Salat: 241)

1712- İbn Abdurrahman, İbn Ebza (r.a)‘nın babasından naklederek şöyle diyor: “Rasûlullah (s.a.v), vitir namazın da A’lâ, Kâfirûn ve İhlâs sûrelerini okurdu.” (Müsned: 14812)

48- VİTİR NAMAZI İLE ALAKALI DEĞİŞİK RİVAYETLER

1713- İbn Abdurrahman, İbn Ebza (r.a)‘nın babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), vitir namazının rekatlarında A’lâ, Kâfirûn ve İhlâs sûrelerini okur, selâm verdikten sonra da üç defa **“Sübhanel Melikil Kuddûs”** der, üçüncüde sesini biraz yükseltirdi.” (Müsned: 14812)

1714- Abdurrahman (r.a)’dan rivâyete göre: “Rasûlullah (s.a.v), vitir namazının rekatlarında A’lâ, Kâfirûn ve İhlâs sûrelerini okur, selâm verdikten sonra da üç defa **“Sübhanel Melikil Kuddûs”** der, üçüncüde sesini biraz yükseltirdi.” (Müsned: 14812)

1715- Abdurrahman b. Ebza (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: “Rasûlullah (s.a.v), vitir namazının rekatlarında; A’lâ, Kâfirûn ve İhlâs sûrelerini okur, selâm verdikten sonra da üç defa: **“Sübhanel Melikil Kuddûs”** der üçüncüde sesini biraz uzatırdı.” (Müsned: 14812)

1716- Yine Abdurrahman b. Ebza (r.a), babasından aktararak şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) vitir namazının rekatlarında A’lâ, Kâfirûn ve İhlâs sûrelerini okurdu.” (Müsned: 14812)

1717- Yine İbn Ebza (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: “Rasûlullah (s.a.v), vitir namazının rekatlarında A’lâ, Kâfirûn ve İhlâs sûrelerini okur, selâm verdikten sonra da üç defa **“Sübhanel Melikil Kuddûs”** derdi. (Müsned: 14812)

49- VİTİR NAMAZI HAKKINDA DEĞİŞİK RİVAYETLER

1718- İbn Ebza (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: “Rasûlullah (s.a.v) vitir namazının rekatlarında A’lâ, Kâfirûn ve İhlâs sûrelerini okurdu.” (Müsned: 14812)

1719- Said b. Abdurrahman b. Ebza (r.a), babasından naklederek, Rasûlullah (s.a.v)'in vitir namazının rekatlarında A'lâ, Kâfirûn ve İhlâs sûrelerini okuduğunu bize söyledi. Abdurrahman b. Ebza (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: "Rasûlullah (s.a.v), vitir namazının rekatlarında A'lâ, Kâfirûn ve İhlâs sûrelerini okur namazını bitirince de üç defa: **"Sübhanel Melikil Kuddûs"** derdi. (Müsned: 14812)

50- VİTİR HAKKINDA DEĞİŞİK RİVAYETLER

1720- Abdurrahman b. Ebza (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) vitir namazının rekatlarında A'lâ, Kâfirûn ve İhlâs sûrelerini okur namazını bitirince de üç defa **"Sübhanallah Melikil Kuddûs"** derdi. (Müsned: 14812)

1721- Yine Abdurrahman b. Ebza (r.a)'dan rivâyete göre, vitir namazının rekatlarında A'lâ, Kâfirûn ve İhlâs sûrelerini okur namazını bitirince de üç defa: **"Sübhanel Melikil Kuddûs"** der üçüncüsünü biraz uzatırdı. (Müsned: 14812)

1722- Yine Abdurrahman b. Ebza (r.a)'dan rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v), vitir namazında A'lâ sûresini okurdu." (Müsned: 14812)

1723- İmrân b. Husayn (r.a)'dan rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v) vitir namazında A'lâ sûresini okurdu." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

1724- İmrân b. Husayn (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), öğle namazını kıldı, bir adam da namaz da A'lâ sûresini okumuştu. Namazı bitirince: **"A'lâ sûresini kim okudu?"** diye sordu. Bir adam: "Ben okudum" deyince; **"Bazılarınız sesli okumakla zihnimi karıştırıyorsunuz"** buyurdular. (Ebû Davud, Salat: 138; Müslim, Salat: 12)

51- VİTİR NAMAZIN DA KUNUT DUASI

1725- Hasan (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), bana vitir namazında Kunut duası olarak okumam için şu duayı öğretti: **"Allah'ım! Hidayet ettiğin kimselerle birlikte bana da hidayet et. Beni de afiyette kıldığın kimseler içerisine al. Beni de velisi olduğun kimselerden eyle. Verdiklerini bereketli kıl. Hüküm verdiğin şeylerin bazısının şerrinden beni koru. Sen hükmedersin, Sana hükmolunmaz. Senin velisi olduğun kimse zelil olmaz. Kutsalsın ve yüceler yücesisin Ey Rabbimiz."** (Tirmizî, Vitir: 341; İbn Mâce, İkametü's Salat: 117)

1726- Hasan b. Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Vitir namazında okumam için Rasûlullah (s.a.v) bana şu duayı öğretti: **"Allah'ım! Hidayet ettiğin kimselerle birlikte bana da hidayet et. Beni de afiyette kıldığın kimseler içerisine al. Beni de velisi olduğun kimselerden eyle. Verdiklerini bereketli kıl. Hüküm verdiğin şeylerin bazısının şerrinden beni koru. Sen hükmedersin, Sana hükmolunmaz. Senin velisi olduğun kimse zelil olmaz. Kutsalsın ve yüceler yücesisin Ey Rabbimiz! Peygamberin Muhammed (s.a.v)'e salat olsun…"** (Tirmizî, Vitir: 341; İbn Mâce, İkametü's Salat: 117)

1727- Ali b. ebi Talib (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), vitir namazının sonunda şu duayı okurdu: **"Allah'ım! Gazabından rızana sığınırım, cezalandırmandan affına sığınırım, Senden, Sana sığınırım. Seni övmeyi beceremem. Sen, kendini övdüğün gibisin."** (Ebû Davud, Salat: 341; İbn Mâce, İkametü's Salat: 117)

52- VİTİR NAMAZINDA DUA EDERKEN ELLER KALKAR MI?

1728- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) yağmur duası dışında ellerini fazlaca kaldırmazdı." Şu'be, Sabit'e: "Sen, bunu Enes'ten bizzat duydun mu?" dedi. O da: "Evet" manasında "Subhanallah" dedi. Şu'be tekrar: "Duydun mu?" deyince, Enes yine: "Sübhanallah" dedi. (Buhârî, İstiska: 21; Müslim, İstiska: 1)

53- VİTİR NAMAZININ SECDESİNDE NE KADAR DURULUR?

1729- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), yatsı namazı ile sabah namazı arasında on bir rekat namaz kılardı. Sabah namazının iki rekat sünneti bunun dışındadır. Bu namazların (veya vitrin) secdelerini sizin elli ayet okuyacağınız kadar bir zaman süresinde yapardı." (Ebû Davud, Salat: 341; Muvatta', Teheccüd: 2)

54- VİTİR NAMAZINDA OKUNAN SÛRE VE DUALAR

1730- Abdurrahman İbn Ebza (r.a)'nın babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), vitir namazının rekatlarında A'lâ, Kâfirûn ve İhlâs sûrelerini okur, selâm verdikten sonra da üç defa **"Sübhanel Melikil Kuddûs"** der üçüncüde sesini biraz yükseltirdi. (Tirmizî, Vitir: 341; Ebû Davud, Salat: 241)

1731- Yine Abdurrahman b. Ebza (r.a)'dan rivâyete göre, "Rasûlullah (s.a.v), vitir namazının her bir rekatında A'lâ, Kâfirûn ve İhlâs sûrelerini okur, namazını bitirince de üç defa: **"Sübhanel Melikil Kuddûs"** der üçüncüsünü biraz uzatırdı." (Tirmizî, Vitir: 341; Ebû Davud, Salat: 241)

1732- Yine Abdurrahman b. Ebza (r.a)'dan rivâyete göre, vitir namazının her bir rekatında A'lâ, Kâfirûn ve İhlâs sûrelerini okur, namazını bitirip ayrıldığında ise, üç defa **"Sübhanel Melikil Kuddûs"** der ve sesini yükseltirdi. (Tirmizî, Vitir: 341; Ebû Davud, Salat: 241)

1733- Abdurrahman b. Ebza (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: "Rasûlullah (s.a.v), vitir namazının rekatlarında A'lâ, Kâfirûn ve İhlâs sûrelerini okur, selâm verdikten sonra da üç defa: **"Sübhanel Melikil Kuddûs"** der üçüncüsünde sesini yükseltir ve sonra kalkardı." (Tirmizî, Vitir: 341; Ebû Davud, Salat: 241)

1734- Abdurrahman b. Ebza (r.a)'ın babasından rivâyete göre, vitir namazının her bir rekatında A'lâ, Kâfirûn ve İhlâs sûrelerini okurdu. Namazını bitirince, **"Subhanel Melikil Kuddûs"** derdi. (Tirmizî, Vitir: 341; Ebû Davud, Salat: 241)

55- RASÛLULLAH (S.A.V)'İN GECE NAMAZI NASILDI?

1735- Ebu Seleme b. Abdurrahman, Aişe'ye; Rasûlullah (s.a.v)'in gece namazıyla ilgili bir soru sormuştu da, O'da şöyle demişti: "Geceleyin on üç rekat namaz kılardı ki, bunun dokuz rekatını ayakta kılar ve vitir yapardı. Sonra iki rekat daha oturduğu yerden kılardı. Rükû' edeceğinde kalkıp rükû'unu yapar, sonra da secde yapardı. Vitir namazından sonra böylece yapardı. Sabah ezanını duyunca kalkıp iki rekat kısa bir namaz daha kılardı ki, bu namaz, sabah namazının sünnetiydi." (Müslim, Salatül Müsafirin: 17; Ebû Davud, Salat: 316)

56- SABAH NAMAZININ SÜNNETİNE DEVAM ETMEK

1736- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre: "Peygamber (s.a.v) öğleden önceki dört rekatı ve sabah namazından önceki iki rekatı terk etmezdi." (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; Ebû Davud, Salat: 290)

1737- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) öğle namazından önceki dört rekatı ve sabah namazından önceki iki rekatı terk etmezdi." (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; Ebû Davud, Salat: 290)

1738- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sabah namazının iki rekat sünneti dünyadan ve içindekilerden daha hayırlıdır."** (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; Tirmizî, Salat: 308)

57- SABAH NAMAZININ SÜNNETİ EVDE Mİ KILINIR?

1739- Hafsa (r.anha)'dan rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v) sabah ezanı okunduğunda namaza çıkmadan önce evinde kısaca iki rekat namaz kılardı." (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü's Salat: 101)

1740- İbn Ömer (r.a), Hafsa'dan naklederek şöyle diyor: "Rasûlullah (s.a.v), şafak söküp ortalık aydınlandığı zaman iki rekat namaz kılardı." (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü's Salat: 101)

58- SABAH NAMAZININ İKİ REKAT SÜNNETİNDEN SONRA NE YAPILIR?

1741- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), müezzin sabah ezanını bitirdikten sonra kalkar ve iki rekat kısaca namaz kılardı bunu kılarken şafak sökmüş olurdu. Daha sonra da sağ yanı üzerine uzanırdı." (Ebû Davud, Salat: 293; Dârimi, Salat: 148)

59- GECE NAMAZINI TERKEDEN KINANIR MI?

1742- Abdullah b. Amr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana şöyle demişti: **"Falan gibi olma o gece namazlarına devam ederdi sonradan bunu terk etti."** (Buhârî, Cuma: 17; Müslim, Sıyam: 17)

1743- Yine Abdullah b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Ey Abdullah falan kimse gibi olma! O gece namazlarına devam ederdi sonradan bunu terk etti."** (Buhârî, Cuma: 17; Müslim, Sıyam: 17)

60- SABAH NAMAZININ SÜNNETİ HAKKINDA RİVAYETLER

1744- Hafsa (r.anha)'dan rivâyete göre: "Peygamber (s.a.v), sabah namazının sünnetini kısa olarak kılardı." (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü's Salat: 101)

1745- Hafsa (r.anha)'dan rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v) sabah ezanı ile kameti arasında kısa iki rekat kılardı." (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü's Salat: 101)

1746- Hafsa (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), sabah ezanı ile sabah namazının farzı arasında hafifçe iki rekat sünnet kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 101)

1747- Hafsa (r.anha)’dan rivâyete göre, “Peygamber (s.a.v), sabah namazının ezanı ile kameti arasında, hafifçe iki rekat sabah namazının sünnetini kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 101)

1748- Hafsa (r.anha)’dan aktarıldığına göre: “Rasûlullah (s.a.v), sabah namazının ezanı ile kameti arasında kısa iki rekat namaz kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 101)

1749- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Hafsa’nın haber verdiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) sabah namazından önce iki rekat namaz kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 101)

1750- Hafsa (r.anha)’nın haber verdiğine göre, “Rasûlullah (s.a.v) sabah namazı için ezan okunduğunda sabahın farzından önce iki rekat namaz kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 101)

1751- Mü’minlerin annesi Hafsa (r.anha)’nın haber verdiğine göre, “Rasûlullah (s.a.v), müezzinin sabah ezanını okuyup bitirmesinden sonra kısa iki rekat namaz kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 101)

1752- Mü’minlerin annesi Hafsa (r.anha)’nın haber verdiğine göre, “Rasûlullah (s.a.v), sabah namazı için müezzin ezan okuyup bitirdikten sonra sabah olunca, farz kılınmadan önce kısa iki rekat namaz kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 101)

1753- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Kardeşim Hafsa’nın bana haber verdiğine göre, Rasûlullah (s.a.v), sabah namazının farzından önce kısacık iki rekat sünnet kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 101)

1754- Hafsa (r.anha)’dan rivâyete göre, “Rasûlullah (s.a.v), fecir vakti girince iki rekat sabah namazının sünnetini kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 101)

1755- Hafsa (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), tan yeri ağardığında sadece hafif olarak iki rekat kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 101)

1756- Hafsa (r.anha)’dan rivâyete göre, “Rasûlullah (s.a.v), sabah ezanı okunduğunda farza durmadan önce iki rekat kısaca sünnet kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 101)

1757- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Kardeşim Hafsa’nın haber verdiğine göre, “Rasûlullah (s.a.v), sabah namazının farzından önce tanyeri ağarmış olduğu halde iki rekat sünnet kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 101)

1758- Hafsa (r.anha)’nın haber verdiğine göre: “Rasûlullah (s.a.v), fecir aydınlandığı zaman iki rekat sabah namazının sünnetini kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 101)

1759- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, “Rasûlullah (s.a.v) sabah ezanıyla kameti arasında iki rekat kısaca sünneti kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 101)

1760- Ebu Seleme (r.a), Aişe’ye Rasûlullah (s.a.v)’in gece namazı hakkında bir soru sordu. O da şöyle dedi: “Geceleri on üç rekat namaz kılardı. Sekiz rekat kılar, dokuzuncu rekatı vitir olarak kılardı, daha sonra oturduğu yerden iki rekat daha kılardı ki; bu kıldığı rekatta rükû’a varmak istediğinde kalkarak rükû’unu da yapardı. Daha sonra sabah namazının ezanı ve kameti arasında iki rekat sabah namazının sünnetini kılardı.” (Müslim, Salatül Müsafirin: 14; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 101)

1761- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) sabah namazının sünnetini ezanı duyduğunda kısa bir şekilde kılardı.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

1762- Saib b. Yezid (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’in yanında Şüreyh el Hadramî’den bahsedildi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“O Kur’an’ı yastık edinmez.”** (Müsned: 15166)

61- GECE NAMAZINDA DEVAM EDEN UYANAMAZ İSE NE OLUR?

1763- Aişe (r.anha)’dan haber verildiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Gece namazını devamlı kılan bir kimseye; uyanamadığı zamanda da alacağı sevap aynen yazılır. Onun o geceki uykusu kendisine verilmiş bir sadakadır.”** (Müslim, Salatül Müsafirin: 28; Ebû Davud, Salat: 309)

1764- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Devamlı gece namazı kılan bir kimse bazen uyuyakalıp bu namazı kılamaz ise, onun o geceki uykusu aziz ve celil olan Allah'ın o kimseye verdiği bir sadakasıdır. Namazından kazanacağı sevap o kimseye o günlerde de mutlaka yazılır."** (Ebû Davud, Salat: 309; Müslim, Salatül Müsafirin: 28)

62- GECE NAMAZINA NİYET EDEREK YATAN UYANAMAZ İSE NE OLUR?

1765- Ebu'd Derda (r.a), Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu naklediyor: **"Gece namazını kılmak üzere niyetlenip yatan kimse sabaha kadar uyanamaz ise niyetine göre sevap kazanır. Onun uykusu Aziz ve Celil olan Rabbinin ona bir ikram ve sadakasıdır."** (Tirmizî, Salat: 327; İbn Mâce, İkametü's Salat: 177)

63- GECE NAMAZINI BİR SEBEPLE KILAMAYAN NE YAPAR?

1766- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre: **"Rasûlullah (s.a.v) bir gece namazını uyku veya ağrı sebebi ile kılamaz ise gündüzleyin onun yerine on iki rekat namaz kılardı."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 177; Dârimi, Salat: 167)

64- GECE YAPACAĞI BİR İBADETİ YAPAMAYAN NE YAPAR?

1767- Ömer b. Hattab (r.a), Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu naklediyor: **"Gece kılacağı namazı veya okuyacağı Kur'an'ı uyuyakaldığı için yapamayanlar, sabah namazı ile öğle namazı arasında yaparlar ve böylece kendilerine gece yapmış gibi sevap yazılır."** (Ebû Davud, Salat: 309; Dârimi, Salat: 167)

1768- Ömer b. Hattab (r.a) şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Her kim, gece yapacağı ibadet ve kulluğu uyuya kalır da yapamaz ise, bunu sabah namazı ile öğle namazı arasında yaparsa gece yapmış gibi sevap yazılır."** (Ebû Davud, Salat: 309; Dârimi, Salat: 167)

1769- Ömer b. Hattab (r.a), şöyle demiştir: **"Her kim gece yapacağı ibadet ve kulluğu güneşin doğuşundan öğle namazına kadarki vakit içerisinde yaparsa, o saatte yapacağını aynen alır sevabından hiçbir şey eksilmez ve o sevaba kavuşmuş olur."** (Ebû Davud, Salat: 309; Dârimi, Salat: 167)

1770- Humeyd b. Abdurrahman (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle demiştir: **"Her kim gece yapması gereken kulluğundan**

birini değişik bir sebeple yapamaz ise öğleden önce bunu yapsın. O, gece namazı ve ibadeti yerine geçer.” (Dârimi, Salat: 167)

65- FARZ NAMAZLARIN ÖNCESİ VE SONRASINDA KILINAN SÜNNET (NAFİLE) LER KAÇ REKATTIR?

1771- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Gece ve gündüz farzların dışında kılınması gereken on iki rekatı kılanlar Cennete girerler. Dört rekat öğleden önce, iki rekat öğleden sonra, akşamdan sonra iki rekat, yatsıdan sonra iki rekat, sabah namazından önce iki rekat.”** (Müslim, Salatül Müsafirin: 15; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 100)

1772- Aişe (r.anha), Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle buyurduğunu naklediyor: **“Kim farz namazların öncesinde ve sonrasında kılınması gereken on iki rekata devam ederse, Aziz ve Celil olan Allah, onun için Cennette bir ev yapar. Bu on iki rekat şöyledir: Öğleden önce dört, öğleden sonra iki, akşamdan sonra iki, yatsıdan sonra iki, sabah namazından önce iki rekattır.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 100; Tirmizî, Salat: 306)

1773- Ebu Süfyan (r.a)’ın kızı Ümmü Habibe (r.anha)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle söylediğini duydum demiştir: **“Bir günün gece ve gündüzünde farzların dışında kılınması gereken on iki rekatı kim kılarsa, Allah o kimseye Cennette bir köşk inşa eder.”** (Müslim, Salatül Müsafirin: 15; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 100)

1774- İbn Cüreyc (r.a) şöyle demiştir: Ata’ya sordum: “Cuma’dan önce on iki rekat namaz kıldığını duydum, bunu neye göre yapıyorsun?” O da şöyle haber verdi: “Ümmü Habibe, Anbese b. Ebu Süfyan’a; Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle buyurduğunu aktarmıştır: **“Bir günün gece ve gündüzünde farz namazların dışında her kim on iki rekat namaz kılarsa, Allah o kimseye Cennette bir köşk ikram eder.”** (Müslim, Salatül Müsafirin: 15; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 100)

1775- Ümmü Habibe (r.anha), Rasûlullah (s.a.v)’den şöyle buyurduğunu işitmiştir: **“Kim bir gün boyunca, farz namazlar dışında on iki rekat namaz kılarsa, Allah’ta ona Cennette bir köşk inşa eder.”** (Müslim, Salatül Müsafirin: 15; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 100)

1776- Ya’la b. Ümeyye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Taif’e geldim ve Anbese b. Ebu Süfyan’ın yanına vardım. Ölüm döşeğinde idi.

Onu halsiz ve bitkin gördüm ve: "İyisin" dedim. O da şöyle dedi: "Kardeşim Ümmü Habibe, bana Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle söylediğini haber vermiştir: **"Kim gece ve gündüzde farz namazlar dışında on iki rekat namaz kılarsa, Aziz ve Celil olan Allah, ona Cennette bir köşk inşa eder."** (Müslim, Salatül Müsafirin: 15; İbn Mâce, İkametü's Salat: 100)

1777- Ebu Süfyan (r.a)'ın kızı Ümmü Habibe'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Kim öğleden önce on iki rekat namaz kılarsa; Allah o kimseye Cennette bir ev inşa eder."** (Müslim, Salatül Müsafirin: 15; İbn Mâce, İkametü's Salat: 100)

1778- Ümmü Habibe (r.anha)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"On iki rekat namazı kim kılarsa; Allah o kimse için Cennette bir köşk inşa eder; Öğleden önce dört, sonra iki rekat, ikindiden önce iki rekat, akşamdan sonra iki rekat ve sabahtan önce iki rekat."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 100; Müslim, Salatül Müsafirin: 15)

1779- Ümmü Habibe (r.anha)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Kim on iki rekat namaz kılarsa, Allah'ta o kimseye Cennette bir köşk inşa eder. Dört rekat öğleden önce, iki rekat öğleden sonra, ikindiden önce iki rekat, akşamdan sonra iki rekat, sabahtan önce iki rekat."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 100; Müslim, Salatül Müsafirin: 15)

1780- Ümmü Habibe (r.anha) şöyle demiştir: **"Bir gün ve gecede farz namazlar dışında kim on iki rekat sünnet (nafile) namaz kılarsa, Allah o kimse için Cennette bir köşk inşa eder. Dört rekat öğleden önce, iki rekat öğleden sonra, iki rekat ikindiden önce, iki rekat akşamdan sonra, iki rekat sabahtan önce."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 100; Müslim, Salatül Müsafirin: 15)

66- FARZ NAMAZLARDAN ÖNCE VE SONRA KILINAN SÜNNETLER

1781- Ümmü Habibe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Her kim bir gün boyunca on iki rekat sünnet namazı kılarsa, Allah ta o kimse için Cennette bir köşk inşa eder."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 100; Müslim, Salatül Müsafirin: 15)

1782- Ümmü Habibe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Bir gün ve gecede her kim farz namazlar dışında on iki rekat namaz**

kılarsa, Allah o kimseye Cennette bir köşk inşa eder.” (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 100; Müslim, Salatül Müsafirin: 15)

1783- Yine Ümmü Habibe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Kim bir gece ve gündüz içersinde farzlar dışında on iki rekat namaz kılarsa, Allah ta o kimse için Cennette bir köşk inşa eder.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 100; Müslim, Salatül Müsafirin: 15)

1784- Ümmü Habibe (r.anha) şöyle aktarmıştır: **“Kim bir günde on iki rekat namaz kılarsa, ona Cennette bir köşk inşa edilir.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 100; Müslim, Salatül Müsafirin: 15)

1785- Ümmü Habibe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim bir gün boyunca, farz namazlar dışında on iki rekat namaz kılarsa, Allah ta o kimseye Cennette bir köşk inşa eder.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 100; Müslim, Salatül Müsafirin: 15)

1786- Ümmü Habibe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir gün ve gece içerisinde kim on iki rekat namaz kılarsa, Allah’ta o kimseye Cennette bir köşk inşa eder.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 100; Müslim, Salatül Müsafirin: 15)

1787- Ümmü Habibe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Kim bir gece ve gündüz içerisinde on iki rekat namaz kılarsa o kimseye Cennette bir köşk inşa edilir.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 100; Müslim, Salatül Müsafirin: 15)

1788- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Her kim bir günde farz namazlar dışında on iki rekat namaz kılarsa, Allah o kimse için Cennette bir ev inşa eder.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 100; Müslim, Salatül Müsafirin: 15)

1789- Hassan b. Atıyye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Anbese, rahatsızlığından dolayı kıvranmaya başlamıştı. Ne olduğu sorulunca şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v)’in hanımı Ümmü Habibe’nin, Rasûlullah (s.a.v)’den şöyle bir hadis naklettiğini duydum: **“Kim öğleden önce dört sonra dört rekat namaz kılarsa Allah o kimsenin vücudunu Cehennem ateşine haram kılar.” Ben bu haberi duyduğumdan beri bu namazı hiç terk etmemiştim.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 100; Müslim, Salatül Müsafirin: 15)

1790- Anbese b. ebi Süfyan (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Kız kardeşim Ümmü Habibe anlattı. Rasûlullah (s.a.v)'in hanımı Ümmü Habibe'ye sevgilisi Ebu Kasım (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Öğleden sonra dört rekat namaz kılan her mü'minin yüzüne Allah, ebediyen Cehennem ateşini dokundurmaz."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 100; Müslim, Salatül Müsafirin: 15)

1791- Ümmü Habibe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim öğleden önce dört, sonrada dört rekat namaz kılarsa, Allah o kimseye Cehennem ateşini haram kılar."** (

1792- Ümmü Habibe (r.anha), Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu naklediyor: **"Öğle namazından önce ve sonra dört rekat namaz kılan kimseye, Allah Cehennem ateşini haram kılar."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 100; Müslim, Salatül Müsafirin: 15)

1793- Muhammed b. Ebu Süfyan (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ölüm kendisine yaklaşınca kıvranmaya başladı ve şöyle dedi: Ebu Süfyan'ın kızı, kızkardeşim Ümmü Habibe şöyle aktarmıştı: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Her kim öğleden önce dört sonra da dört rekat namaz kılmayı alışkanlık haline getirirse, Allah o kimseye Cehennem ateşini haram kılar."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 100; Müslim, Salatül Müsafirin: 15)

1794- Ümmü Habibe (r.anha)'dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim, öğle namazından önce dört, sonra da dört rekat namaz kılarsa; Allah, ona Cehennem ateşini dokundurmaz."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 100; Müslim, Salatül Müsafirin: 15)

21- KİTAB’ÜL CENAİZ (CENAZELER BÖLÜMÜ)

1- ÖLÜM, TEMENNİ EDİLİR Mİ?

1795- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hiç biriniz ölümü temenni etmesin. Eğer o iyi bir kimse ise iyilik ve sevaplarını artırması ümit edilir eğer kötü bir kimse ise, tevbe edip dönmesi umulur.”** (Buhârî, Merda ve Tıb 19; Dârimi, Rikak: 45)

1796- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hiçbiriniz ölümü temenni etmeyiniz. O kimse iyilerden ise yaşadığı sürece hayrını ve sevabını artırır da bu onun için daha hayırlıdır. Eğer kötü bir kimse ise umulur ki tevbe eder ve iyi kullardan olabilir.”** (Buhârî, Merda ve Tıb 19; Dârimi, Rikak: 45)

1797- Enes (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Sizden biriniz dünyevi sıkıntılar altında kalıp ta ölümü temenni etmesin. Fakat şöyle desin: Allah’ım! Yaşamak benim için hayırlı ise beni yaşat, ölmek benim için hayırlı olacaksa benim ruhumu al.”** (Buhârî, Merda ve Tıb 19; Dârimi, Rikak: 45)

1798- Enes (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Dünyada başınıza gelen sıkıntılardan dolayı dikkat edin ve ölümü istemeyin. Çaresiz kalırsanız şöyle deyin: Allah’ım! Yaşamak hakkımda hayırlı ise beni yaşat ölmek benim için hayırlı ise beni öldür.”** (Buhârî, Merda ve Tıb: 19; Ebû Davud, Cenaiz: 13)

2- ÖLÜM, İÇİN DUA ETMEMEK

1799- Enes (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Ölmek için dua etmeyiniz ve ölümü de temenni etmeyiniz. Ölümü istemek zorunda kalan ise şöyle desin: “Allah’ım yaşamak hakkımda hayırlı ise beni yaşat. Ölmem hayırlı ise benim ruhumu al.”** (Buhârî, Merda ve Tıb: 19; Ebû Davud, Cenaiz: 13)

1800- Kays (r.a)’dan haber verildiğine göre, şöyle demiştir: Hastalığıda ziyaret için Habbab’ın yanına girmiştim. Karın bölgesi tedavi için yedi sefer dağlanmıştı. Şöyle dedi: “Eğer, Rasûlullah (s.a.v); bizi ölüm

için dua etmekten yasaklamamış olsaydı ölmek için dua etmek isterdim.” (Buhârî, Merda ve Tıb: 19; Tirmizî, Cenaiz: 3)

3- ÖLÜMÜ ÇOK HATIRLAMAK

1801- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Lezzetleri yok edip bitiren ölümü çok hatırlayın.”** (İbn Mâce, Zühd: 31)

1802- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim, şöyle diyordu: **“Hastanın yanında bulunduğunuzda, hayır dua edin. Çünkü; melekler sizin söylediklerinize âmin derler.”** Ebu Seleme vefat ettiğinde; “Ey Allah’ın Rasûlü! nasıl dua edeyim?” dedim. O da şöyle buyurdu: **“Allah’ım! Bize ve ona mağfiret eyle, ona karşılık, bana daha hayırlısını ver.”** Allah, bana daha sonra, Ebu Seleme’den daha hayırlı olan; Muhammed (s.a.v)’i verdi.” (Ebû Davud, Cenaiz: 18)

4- ÖLMEK ÜZERE OLAN KİMSEYE NE TELKİN EDİLİR?

1803- Ebu Sâid (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ölecek olan kimselere “Lâ ilâhe illallah” demesini telkin ediniz.”** (Ebû Davud, Cenaiz: 20; Tirmizî, Cenaiz: 7)

1804- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ölmek üzere olanlarınıza; “Lâ ilâhe illallah” sözünü demesini telkin ediniz.”** (Ebû Davud, Cenaiz: 20; Tirmizî, Cenaiz: 7)

5- MÜ’MİN KİMSENİN ÖLÜM ALAMETİ NASILDIR?

1805- Büreyde (r.a)’nin babasından naklettiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Mü’minin ölümü alnı terleyerek olur.”** (Tirmizî, Cenaiz: 10; İbn Mâce, Cenaiz: 3)

1806- Büreyde (r.a)’nin babasından rivâyet ederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Mü’minin ölümü alnı terleyerek olur.”** (Tirmizî, Cenaiz: 10; İbn Mâce, Cenaiz: 3)

6- ÖLÜMÜN ŞİDDETİ

1807- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v)’in başı, çenem ile göğsüm arasında iken vefat etmişti. Bu sebeple ben, Rasûlullah (s.a.v)’in vefatını gördükten sonra artık hiç kimsenin ölümünün şiddetinden korkmam.”** (İbn Mâce, Cenaiz: 64)

7- PEYGAMBERİMİZ (S.A.V) HANGİ GÜN VEFAT ETMİŞTİ?

1808- Enes (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e, son bakışım perdenin açılışıyla kapanışı zamanı kadardır. İnsanlar, Ebu Bekir'in arkasında namaz kılmak için saf bağlamışlardı. (perde açılınca) Ebu Bekir, Rasûlullah (s.a.v)'in namaza geleceğini sanmıştı da geri çekilmek istemişti, Peygamber (s.a.v) yerinde kalmasını işaret etmişti ve perdeyi indirmişti. O günün sonunda vefat etmişti, o gün pazartesiydi." (Müslim, Salat: 21; İbn Mâce, Cenaiz: 64)

8- KİŞİ DOĞDUĞU YERDE Mİ ÖLÜR?

1809- Abdullah b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam Medine'de doğdu ve orada vefat etti. Rasûlullah (s.a.v) ona dua etti ve dedi ki: "Keşke bu adam doğduğu yerden başka bir yerde öleydi." Oradakiler: "Niçin Ey Allah'ın Rasûlü!" dediler. Rasûlullah (s.a.v), şöyle buyurdu: **"Bir adam doğduğu yerden başka bir yerde ölmüş olsaydı ona, Cennette doğduğu yerle öldüğü yer arasındaki mesafe kadar yer verilirdi."** (İbn Mâce, Cenaiz: 61; Müsned: 6369)

9- MÜ'MİN VEFAT EDERKEN ALLAH'IN İKRAMI

1810- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Mü'minin ölüm anı geldiğinde, rahmet melekleri beyaz ipek elbiselerle gelirler ve Mü'minin ruhuna hitaben: "Sen Rabbinden razı, O da senden razı olarak, sana karşı gazaplı olmayan Rabbinin rahmetine ve katına çık" derler. Ve o Mü'minin ruhu en güzel misk kokusu gibi vücudundan çıkar. Sonra melekler bu ruhu elden ele aktararak semanın kapısına kadar getirirler ve Mü'minlerin ruhlarının yanına getirirler. Mü'minlerin ruhları, gelen mü'minin ruhuna birinizin uzaktaki sevdiği birine kavuşmasından daha çok sevinirler ve o şekilde karşılarlar ve falan filan nasıldır?" diye sorarlar. Bir kısmı da: "Bırakın onu, dünya zevkine dalmıştı o derler. O yeni gelen ruh: "O kimse ölüp size kavuşmadı mı?" der. Onlar da anası olan Cehenneme götürülmüştür derler. Kafir kimse de ölüm anı yaklaştığında ise azâb melekleri ona gelir ve kıldan yapılmış kalın bir elbise getirirler ve şöyle derler: "Haydi sen Rabbinin azabına, O sana gazaplanmış olduğu halde çık." Kafirin ruhu da en kötü pislik kokusu gibi çıkar. Melekler onu gideceği yerin kapısına getirirler ve: "Bu ne**

kötü kokudur diyerek kafirlerin ruhlarının yanına götürürler.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

10- ALLAH’A KAVUŞMAK İSTENİR Mİ?

1811- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim Allah’a kavuşmayı isterse, Allah’ta ona kavuşmayı ister. Kim de Allah’a kavuşmaktan hoşlanmazsa Allah’ta ona kavuşmaktan hoşlanmaz.”** Şüreyh diyor ki: Aişe’nin yanına geldi ve Ey Mü’minlerin annesi, Ebu Hureyre’nin Rasûlullah (s.a.v)’den naklettiği bir hadis duydum. Eğer söylediği gibi ise biz mahvolduk dedim. Aişe: “Nedir o duyduğun?” diye sordu. Ben de: “Ebu Hüreyre dedi ki diyerek, Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle söylediğini haber verdim: **“Kim Allah’a kavuşmayı arzu ederse, Allah’ta ona kavuşmayı ister kim de Allah’a kavuşmaktan hoşlanmazsa, Allah’ta ona kavuşmaktan hoşlanmaz.” “**Fakat hepimiz ölümden hoşlanmıyoruz” dedim. Aişe (r.anha) şöyle dedi: “İş, senin anladığın gibi değil; Rasûlullah (s.a.v) şöyle demek istemiştir: **“Maksat ona gitmek demek değildir. Fakat göz, ölüm anında bir yere dikilip kaldığında, göğüs inip kalkmaya başladığında ve o anın dehşetinden deriler ürperip diken diken olduğunda, kim Allah’a kavuşup O’nun rahmetine girmeyi severek ve isteyerek arzu ederse, Allah’ta o kimseye kavuşmayı ister. O anda kim Allah’tan ve ona kavuşmaktan hoşlanmaz ise, Allah’ta o kimseye kavuşmayı istemez”** dedi. (Müslim, Zikir Dua: 5; Buhârî, Rikak: 41)

1812- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah şöyle buyuruyor: “Kulum bana kavuşmayı isterse, ben de ona kavuşmayı isterim. Benimle kavuşmaktan hoşlanmayanla bende kavuşmak istemem.”** (Müslim, Zikir Dua: 5; Buhârî, Rikak: 41)

1813- Ubâde (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim, Allah’a kavuşmayı isterse; Allah’ta ona kavuşmayı ister. Kim de, Allah’a kavuşmaktan hoşlanmazsa; Allah’ta ona kavuşmayı istemez.”** (Müslim, Zikir Dua: 5; Buhârî, Rikak: 41)

1814- Ubâde b. Samit (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim, Allah’a kavuşmak isterse; Allah’ta o kimseye kavuşmak ister. Kim de, Allah’a kavuşmaktan**

hoşlanmazsa; Allah'ta o kimseye kavuşmaktan hoşlanmaz." (Müslim, Zikir Dua: 5; Buhârî, Rikak: 41)

1815- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim, Allah'a kavuşmayı isterse; Allah'ta ona kavuşmayı ister. Kim de, Allah'a kavuşmaktan hoşlanmazsa; Allah'ta o kimseye kavuşmaktan hoşlanmaz."** Amr'ın rivâyetinde şu fazlalık vardır: "Ey Allah'ın Rasûlü! Allah'a kavuşmayı istemek ölümden hoşlanmamak demektir. Hepimizde ölümden hoşlanmayız" denildi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Bu, benim söylemek istediğim ölüm anındadır. Bir kimse ölüm anında Allah'ın rahmet ve bağışlamasıyla müjdelendiğinde mü'min kul, Allah'a kavuşmak ister. Allah ta bu kuluna kavuşmayı ister. Ölecek bir kimse Allah'ın azabıyla müjdelendiğinde ise o kimse Allah'a kavuşmayı istemez. Allah ta ona kavuşmayı istemez"** buyurdular. (Müslim, Zikir Dua: 5; Buhârî, Rikak: 41)

11- ÖLEN KİMSE ÖPÜLEBİLİR Mİ?

1816- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre: "Ebu Bekir, Peygamber (s.a.v) vefat ettiğinde onu iki gözünün arasından öpmüştü." (İbn Mâce, Cenaiz: 7; Tirmizî, Cenaiz: 14)

1817- İbn Abbas ve Aişe (r.anhüma)'dan rivâyete göre: "Ebu Bekir Peygamber (s.a.v)'i vefat ettiğinde öpmüştü." (İbn Mâce, Cenaiz: 7; Tirmizî, Cenaiz: 14)

1818- Yine İbn Abbas ve Aişe (r.anhüma)'dan rivâyete göre: "Ebu Bekir, Peygamber (s.a.v)'i vefat ettiğinde öpmüştü." (İbn Mâce, Cenaiz: 7; Tirmizî, Cenaiz: 14)

12- ÖLEN KİMSENİN ÜZERİNİ ÖRTMEK GEREKİR Mİ?

1819- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle diyordu: Uhud savaşında şehid olan babam getirilmişti; kulağı, burnu kesilmek sûretiyle Müsle yapılmıştı. Rasûlullah (s.a.v)'in önüne konmuştu, üzeri bir örtüyle örtülmüştü. Örtüyü üzerinden kaldırmak istedim, toplum bana engel oldu. Fakat, Rasûlullah (s.a.v) örtünün açılmasını emretti, örtü açılınca Rasûlullah (s.a.v) ağlayan bir kadın sesi duydu. Kim bu diye sordu. Amr'ın kızı veya Amr'ın kız kardeşi dediler. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ağlama! Niçin ağlıyorsun? Kaldırılıncaya kadar melekler kanatlarıyla onu gölgelerler."** (Müsned: 13776)

13- ÖLÜYE AĞLANIR MI?

1820- İbn Abbas (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ölmek üzere olan bir kız çocuğu Rasûlullah (s.a.v)'e getirilmişti de onu kucağına aldı sonra elini onun üzerine koydu, O anda çocuk ruhunu teslim etti. Bunun üzerine Ümmü Eymen ağlamaya başladı. Rasûlullah (s.a.v) ona dedi ki: **"Ey Ümmü Eymen! Rasûlullah (s.a.v) yanında iken niçin ağlıyorsun?"** Ümmü Eymen'de: "Rasûlullah (s.a.v) ağlarken ben niçin ağlamayayım" dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Ben ağlamıyorum fakat o acıma hissidir"** diyerek şöyle buyurdu: **"Mü'min daima hayır üzeredir, vücudundan ruhu çıkarılırken bile Allah'a hamd eder."** (Müsned: 2570)

1821- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, Fatıma, Rasûlullah (s.a.v)'in vefatı üzerine ağladı ve şöyle dedi: "Ey Rabbinden aldığı emirle O'na yaklaşan babacığım! Ey Cibril'e ölümünü haber verdiğimiz babacığım! Firdevs Cenneti barınağı olan babacığım!" (Buhârî, Megazî 85)

1822- Câbir (r.a)'den rivâyet edildiğine göre, Câbir'in babası, Uhud savaşında şehid olmuştu. Yüzündeki örtüyü açıp ağlamak istedim. İnsanlar bana engel oldular. Fakat, Rasûlullah (s.a.v) beni bundan yasaklamadı. Halam da ağlamaya başladı. Rasûlullah (s.a.v): **"Onun için ağlamayın, siz onu kaldırıp defnedinceye kadar melekler onu kanatlarıyla gölgelendirirler."** (Buhârî, Cihad ve Siyer: 20; Müsned: 13776)

14- ÖLÜYE AĞLAMANIN YASAK ŞEKLİ NASILDIR?

1823- Câbir b. Atik (r.a)'in haber verdiğine göre, Peygamber (s.a.v), Abdullah b. Sabit'i ziyarete geldi. O, ruhunu teslim etmek üzereydi. Seslendi fakat cevap vermeyince (Bakara sûresi 156. ayeti olan): **"Varlığımız, Allah içindir, sonun da ona dönecek ve hesaba çekileceğiz."** Ayetini okudu ve şöyle buyurdu: **"Ebu'r Rabi'in ölümü üzerine Allah'a boyun eğdik."** Kadınlar, yüksek sesle ağlamaya başladılar. İbn Atik onları susturmaya çalıştı. Rasûlullah (s.a.v): **"Bırak onları, vacip olunca kimse ağlamasın"** buyurdu. Oradakiler: "Vacip olmak nedir? Ey Allah'ın Rasûlü!" dediler. **"Ölümdür"** buyurdu. Abdullah b. Sabit'in kızı şöyle dedi: "Ey babacığım, senin olduğunu umuyorum çünkü sen şehidlik için her şeyi hazırlamıştın." Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Allah ona niyetine göre ecrini vermiştir. Şehidlikten ne anlıyorsunuz?"** dedi. Orada bulunanlar da: "Allah yolunda ölmek veya öldürülmektir" dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

“Allah yolunda öldürülmenin dışında şehidlik yedi çeşittir. Taun hastalığından ölen şehiddir. İç hastalıklarından ölen şehiddir. Suda boğularak ölen şehiddir. Yıkıntı altında kalan şehiddir. Zat’ül cenb hastalığın (akciğer)den ölen şehiddir. Yangında ölen şehiddir. Doğum yaparken veya kadın hastalığından dolayı ölen kimseler de (Allah ve Rasûlünun istediği gibi Müslüman olarak hayatlarını devam ettirirken ölmüşlerse hepsi) **şehiddir.”** (Muvatta', Cenaiz: 12; Ebû Davud, Cenaiz: 15)

1824- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Mûte’de şehid olan Zeyd b. Harise, Cafer b. ebi Talib ve Abdullah b. Revaha‘nın şehid oldukları haberi geldiğinde; Rasûlullah (s.a.v) mescidde oturuyordu. Üzüntülü olduğu anlaşılıyordu. Ben de kapının aralığından kendisine bakıyordum. Bu arada bir adam geldi ve: “Cafer’in kadınları çok ağlıyorlar” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Git ve onları engelle”** buyurdu. Adam gitti ve tekrar geldi, “Bu şekilde ağlamalarından dolayı onları yasakladım fakat beni dinlemediler” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Yine git ve onları engelle”** buyurdu. Adam gitti geri geldi ve gittim yasakladım fakat beni yine dinlemediler dedi. Bu sefer Rasûlullah (s.a.v): **“Git ve ağızlarına toprak saç”** buyurdu. Aişe (r.anha) diyor ki: “Allah senin burnunu yere sürtsün. Vallahi ne Rasûlullah (s.a.v)’i kendi haline bıraktın ne de dediğini yaptın.” (Buhârî, Cenaiz: 40; Müslim: Cenaiz: 10)

1825- Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ölen kimse yakınlarının kendisi için ağlamalarından dolayı azâb görür.”** (Buhârî, Cenaiz: 45; Ebû Davud, Cenaiz: 29)

1826- Muhammed b. Sirin (r.a) şöyle diyordu: İmran b. Husayn yanında, “Ölü, dirilerin kendisi için ağlamasıyla azâb çeker” hadisi söylenince O, bu sözü Rasûlullah (s.a.v) söyledi” dedi. (Buhârî, Cenaiz: 45; Ebû Davud, Cenaiz: 29)

1827- Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ölen kimse yakınlarının ağlamasından dolayı azâb görür.”** (Buhârî, Cenaiz: 45; Ebû Davud, Cenaiz: 29)

15- ÖLÜ ARKASINDAN BAĞIRIP ÇAĞIRARAK AĞLAMAMAK

1828- Kays b. Asım (r.a), şöyle demiştir: “Ben ölürsem arkamdan feryâd ederek ağlamayınız. Çünkü Rasûlullah (s.a.v): **“Ölünün arkasından çığlıklarla ağlanmaz”** buyurdu. (Buhârî, Cenaiz: 45; Ebû Davud, Cenaiz: 29)

1829- Enes (r.a)'den rivâyet edildiğine göre, Rasûlullah (s.a.v), kadınlardan biat aldığında ölünün arkasından feryâdla ağlamamak üzere söz almıştı. Bunun üzerine kadınlar: "Ey Allah'ın Rasûlü! Cahiliyye döneminde kadınlar ağlarken bize katılmışlardı. Şimdi de biz onlara katılarak topluca ağlıyabilir miyiz?" diye sordular. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"İslâm'da toplu halde bir araya gelip ağlamak yoktur"** buyurdu. (Buhârî, Cenaiz: 45; Ebû Davud, Cenaiz: 29)

1830- Ömer (r.a)'den rivâyet edildiğine göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Ölen kimse, kabrinde feryâd ederek ağlayanlar yüzünden azâb görür."** (Buhârî, Cenaiz: 45; Ebû Davud, Cenaiz: 29)

1831- İmran b. Husayn (r.a), "Ölen kimse yakınlarının kendisine feryâd ederek ağlamalarından dolayı azâb görür" deyince; bir adam: "Bir kimse, Horasan'da ölse yakınları da burada onun için ağlasalar yine o kimse azâb görür mü?" diye sordu. İmran b. Husayn'da: "Rasûlullah (s.a.v), doğru söyler, sen ise; yalan söylüyorsun" dedi. (Müsned: 19071)

1832- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ölen kimse, yakınlarının kendisi için ağlamalarından dolayı azâb görür."** Bu hadis, Aişe'ye söylenince: "Ravi eksik söylemiş" dedi ve şöyle devam etti: "Rasûlullah (s.a.v), bir kabrin yanından geçiyordu şöyle buyurdu: **"Şu kabirde yatan azâb görüyor, çünkü yakınları onun için ağlıyor."** Daha sonra Aişe, Fatır sûresi'nin 18. ayeti olan: **"Kimse kimsenin günah yükünü çekecek değildir" ayetini** okudu. (Ebû Davud, Cenaiz: 29; Muvatta', Cenaiz: 12)

1833- Abdullah b. Ömer (r.a) şöyle diyor: "Ölen kimse dirilerin ağlamasıyla azâb görür." Bunun üzerine Aişe şöyle demiştir: Allah, Ebu Abdurrahman'ı bağışlasın, yalan söylememiş fakat unutmuş veya hata etmiştir." Olay şöyledir: "Rasûlullah (s.a.v), bir Yahudi topluluğuna uğramış, onlar ölen bir kimse için ağlıyorlarmış. Rasûlullah (s.a.v) onlar için **"Onlar şu ölüye ağlıyorlar halbuki o azâb görüyor."** buyurmuştur. (Ebû Davud, Cenaiz: 29; Muvatta', Cenaiz: 12)

1834- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah, ailesi ve yakınlarının ağlaması yüzünden bir kafirin azabını artırır."** (Buhârî, Cenaiz: 32; Tirmizî, Cenaiz: 24)

1835- İbn ebi Müleyke (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Osman'ın kızı Ümmü Eban vefat ettiğinde, diğer insanlarla beraber ben de bulundum. Abdullah b. Ömer'le, İbn Abbas'ın yanına oturdum. Bu arada kadınlar feryâd ederek ağlamaya başladılar. İbn Ömer: "Şu kadınları ağlamaktan sakındırır mısın? Çünkü ben Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu işittim: "Şüphesiz ki ölü ailesinin kendisine ağlamasından dolayı azâb görür" dedi. Bunun üzerine İbn Abbas: "Ömer, ölü kendisine ailesinin her ağlaması yüzünden değil bir kısım ağlamaktan dolayı azâb olunur, derdi." Ömer ile beraber Mekke'den çıkmıştım, Beyda denilen yerde beklerken bir ağaç altında binitli bir gurup gördü. Bak bakalım şu kafilede kim var dedi. Gittim, bir de ne göreyim Suheyb ve ailesi oradalar. Ömer'in yanına döndüm ve: "Ey Mü'minlerin emiri Suheyb ve ailesi var" dedim. "Suheyb'i bana çağır" dedi. Suheyb'i çağırdım, beraberce Medine'ye geldik. Ömer yaralandı. Bunun üzerine Suheyb oturup yanında ağlamaya başladı ve şöyle haykırıyordu: "Ah Kardeşim! Vah Kardeşim!" Ömer'de dedi ki: Ey Suheyb! Ağlama, çünkü ben, Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Ölü, aile ve yakınlarının bazı şekilde ağlamaları yüzünden azâb görür."** İbn Abbas devamla: Bu hadiseyi Aişe'ye anlattım, o dedi ki: "Dikkat edin, vallahi siz bu hadisi yalancılardan ve yalanla itham edilenlerden aktarmıyorsunuz fakat kulak yanılabilir, Kur'an'da size şifa verecek pek çok şeyler vardır. Kimse kimsenin günah yükünü çekecek değildir." (Fatır 18. Ayet) **"Allah, kafir kimseye ailesinin ağlamasından dolayı azâb eder"** buyurmuştu. (Buhârî, Cenaiz: 32; Müslim, Cenaiz: 9)

16- ÖLÜYE HANGİ ÇEŞİT AĞLAMAK SERBESTTİR

1836- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in ailesinden biri vefat etmişti. Kadınlar bir araya toplanıp ağlamaya başladılar. Ömer'de onları bu işten yasaklayıp azarlamaya kalkmıştı. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ey Ömer, bırak onları hâdise yakın olup; kalpler üzüntülü ve gözlerin yaş dökeceği zamandır."** (İbn Mâce, Cenaiz: 52; Müsned: 8050)

17- CÂHİLÎ ADETİ ÜZERE AĞLAMAK YASAKTIR

1837- Abdullah (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim, ölen bir kimse için; avuçlarıyla yanaklarını döver ve yakasını yırtarsa ve cahili âdeti olarak bağırıp çağırırsa o bizden değildir."** (Tirmizî, Cenaiz: 22; İbn Mâce, Cenaiz: 52)

18- SESİ YÜKSELTEREK BAĞIRMAK TA YASAKLANMIŞTIR

1838- Safvan b. Muhrîz (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Musa'ya baygınlık gelmişti, bunun üzerine ağlamaya başladılar. Ayılınca Ebu Musa şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v)'in bizi uzaklaştırdığı şeylerden ben de sizi uzaklaştırıyorum, yasaklanan şeyler şunlardır: **"Saçını başını yolmak, yaka paça yırtmak, sesini yükselterek bağırıp çağırmak."** (İbn Mâce, Cenaiz: 52; Ebû Davud, Cenaiz: 29)

19- ELLERLE, YÜZLERE VURARAK AĞLAMAK TA YASAKLANMIŞTIR

1839- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Elleri ile yanaklarına ve yüzüne vuran, elbiselerini, yaka paçasını yırtan ve cahiliyye âdeti olarak bağırıp çağıranlar bizden değildir."** (İbn Mâce, Cenaiz: 52; Ebû Davud, Cenaiz: 29)

20- SAÇI BAŞI YOLMAK TA YASAKLANMIŞTIR

1840- Abdurrahman b. Yezid ve Ebu Bürde (r.anhüma)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ebu Musa'nın hastalığı ağırlaşınca karısı bağırmaya başladı, daha sonra ayılınca; Rasûlullah (s.a.v)'in uzak olduğu kimselerden bende uzak olduğumu sana bildirmemiş miydim?" Abdurrahman b. Yezid ve Ebu Bürde dediler ki: "Ebu Musa karısına, Rasûlullah (s.a.v)'in: **"Ben saçını başını yolandan, üstünü başını yırtandan ve bağırıp çağırandan uzağım"** dediğini anlatıyordu. (Ebû Davud, Cenaiz: 29; Buhârî, Cenaiz: 38)

21- ELBİSE VE YAKA PAÇA YIRTMAK

1841- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Elleriyle yanaklarına vuran, elbiselerini parçalayan, cahiliyye dönemindeki gibi bağırıp çağıranlar bizden değildir."** (Ebû Davud, Cenaiz: 29; Buhârî, Cenaiz: 38)

1842- Yezid b. Evs Ebu Musa (r.a) dan naklediyor ve şöyle diyor: Ebu Musa bayıldı, Ümmü Veled durumundaki karısı ağlamaya başladı. Ayılınca karısına dedi ki: "Rasûlullah (s.a.v)'in söylediğini duymadın mı?" Biz de: "Rasûlullah (s.a.v) ne söylemişti" diye sorduk. Şöyle dedi: **"Saçını başını yolan, yaka paçasını yırtan ve yüksek sesle bağırıp çağıranlar bizden değildir."** (Ebû Davud, Cenaiz: 29; Buhârî, Cenaiz: 38)

1843- Ebu Musa (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Saçını başını yolan, elbisesini, yaka paçasını yırtan ve yüksek sesle bağırıp çağıran bizden değildir.”** (Ebû Davud, Cenaiz: 29; Buhârî, Cenaiz: 38)

1844- Karsa (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Musa’nın hastalığı ağırlaşınca, hanımı bağırıp çağırmaya başladı. Bunun üzerine Ebu Musa, hanımına: “Rasûlullah (s.a.v)’in ne buyurduğunu bilmiyor musun?” dedi. Hanımı: “Evet biliyorum” dedi ve sustu. Sonra, Ebu Musa’nın hanımına, Rasûlullah (s.a.v) ne buyurmuştu diye soruldu da o da şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v): **“Saçını başını yolan, yüksek sesle bağırıp çağıran ve elbisesini yaka paçasını yırtan kimselere lanet etmiştir.”** dedi. (Ebû Davud, Cenaiz: 29; Buhârî, Cenaiz: 38)

22- MUSİBET GELDİĞİNDE SABREDİP BOYUN EĞMEK

1845- Üsâme b. Zeyd (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)’in kızı: “Oğlum ölmek üzere bize geliniz” diye haber göndermişti. Peygamber (s.a.v)’de kızına selâm gönderip; **“Almakta, vermekte Allah’a aittir. Allah yanında her şeyin bir ömrü vardır. Sabret ve sevabını bekle”** buyurdu. Kızı, yemin ederek mutlaka gelmeleri için tekrar haber gönderdi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) kalktı, beraberinde Sa’d b. Ubâde, Muaz b. Cebel, Übey b. Ka’b, Zeyd b. Sabit ve başkaları olduğu halde gittiler. Çocuk, Rasûlullah (s.a.v)’in kucağına verildi. Çocuk can çekişiyordu. Bu arada Rasûlullah (s.a.v)’in gözlerinden yaşlar dökülüyordu. Sa’d: “Ey Allah’ın Rasûlü! Bu ağlamak ta nedir?” deyince; Rasûlullah (s.a.v): “**Bu Allah’ın kullarının kalbine yerleştirdiği merhametten dolayıdır. Allah’ta kullarından merhametli olanlara merhamet eder”** buyurdu. (Ebû Davud, Cenaiz: 29; Buhârî, Cenaiz: 38)

1846- Enes (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Sahibine sevap kazandıran sabır, belâ ve musibetin ilk geldiği anında yapılanıdır.”** (Müslim, Cenaiz: 8; Tirmizî, Cenaiz: 13)

1847- Muaviye b. Kurre (r.a)’nin babasından aktardığına göre, bir adam; çocuğuyla beraber Rasûlullah (s.a.v)’e geldi ve Rasûlullah (s.a.v): “O çocuğunu seviyor musun?” diye sormuştu. Adam da: “Benim onu sevdiğim gibi Allah ta seni sevsin” buyurdu. Sonra o çocuk öldü. Rasûlullah (s.a.v), çocuğun babasını bir süre göremedi, araştırıp bulunca şöyle dedi: **“Sen, Cennetin kapılarından birine geldiğinde, çocuğunun sana kapıyı açmak**

için koşarak geldiğini görmen seni sevindirmez mi?” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

23- SABRETMEK VE KARŞILIĞINI ALLAH’TAN BEKLEMEK

1848- Amr b. Sa’d b. Ebu Huseyn (r.a)’in haber verdiğine göre Amr b. Şuayb, çocuğu ölen, Abdulah b. Abdurrahman b. Ebu Huseyn’e bir taziye mektubu yazmıştı. Mektubunda babasının, dedesi Abdullah b. Amr b. As’tan şöyle naklettiğini yazdı: “Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah, yeryüzündeki kullarından çocuğunu kaybeden ve sabredip mükafatını Allah’tan bekleyen kimseye mükafat olarak Cennetten başkasını vermeye razı olmaz.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

24- ÜÇ ÇOCUĞU ÖLEN KİMSENİN MÜKAFATI

1849- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim vefat eden üç çocuğuna karşı sabredip mükafatını Allah’tan beklerse Cennete girer.”** Bir kadın kalkarak şöyle dedi: “İki çocuğu vefat eden de bu mükafata dahil midir?” Rasûlullah (s.a.v): **“Evet, iki çocuğu ölen de bu ecre dahildir”** buyurdu. Bu kadın: “Keşke bir çocuğu öleni de sorsaydım” dedi. (Buhârî, Cenaiz: 6; İbn Mâce, Cenaiz: 57)

25- ÜÇ ÇOCUĞU ÖLEN KİMSENİN AHİRETTEKİ MÜKAFATI

1850- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Üç çocuğu henüz ergenlik çağına ulaşmadan vefat eden hiçbir Müslüman yoktur ki. Allah, o çocuklara olan lutfundan dolayı o kimseyi Cennete koymasın.”** (Buhârî, Cenaiz: 6; İbn Mâce, Cenaiz: 57)

1851- Sa’saa b. Muaviye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ebu Zer’le karşılaştım, bana hadis aktar” dedim. Peki dedi ve şöyle anlattı: Rasûlullah (s.a.v): **“Üç çocuğu akıl balığ olmadan ölen hiçbir Müslüman yoktur ki Allah, o çocuklara olan lutfundan dolayı o anne ve babaya merhamet ederek onları bağışlamış olmasın”** buyurdu. (Müsned: 20465)

1852- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: “Üç çocuğu ölen Müslüman bir kimseye Cehennem ateşi, ancak Allah’ın yemini yerini bulacak şekilde isabet edecektir. (Bu yemin Meryem sûresi 71. ayetindeki yemin dir ki) ayetin meali şöyledir: **“İçinizde o Cehenneme uğramayacak kimse yoktur. Yani hepiniz o Cehennemi göreceksiniz. Rabbinin olup bitmiş hükmü budur.”** (Buhârî, Cenaiz: 6; Muvatta', Cenaiz: 13)

1853- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Üç çocuğu, buluğa ermeden; kendisinden önce ölen hiçbir Müslüman yoktur ki Allah, o çocuklara olan merhamet ve lutfu dolayısıyle o anne ve babayı Cennete sokmuş olmasın.”** Rasûlullah (s.a.v) şöyle devam etti: **“O çocuklara Cennete girin denilir de onlar, anne ve babamız girinceye kadar girmeyiz derler. Bunun üzerine sizler ve anne ve babanız girin Cennete denilir.”** (Buhârî, Cenaiz: 6; Muvatta', Cenaiz: 13)

26- ÜÇ ÇOCUĞU KENDİSİNDEN ÖNCE ÖLEN NE YAPMIŞTIR

1854- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir kadın Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek sızlayan çocuğunu gösterdi ve: “Ey Allah’ın Rasûlü! Bu çocuğunda ölmesinden korkuyorum, zaten üç çocuğumu önceden gönderdim.” Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Ateşe karşı sağlam bir sed çekmişsin öyleyse”** buyurdu. (Müslim, Birr ve Sıla 47; Müsned: 9068)

27- ÖLÜM HABERİ (YAYMAK) VERMEK

1855- Enes (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) daha ölüm haberi kendisine gelmeden, Zeyd b. Harise, Cafer b. ebi Talibin ölüm haberlerini vermişti. Gözlerinden yaşlar akıyordu. (Buhârî, Cenaiz: 4; Müsned: 9068)

1856- Ebu Hüreyre (r.a)’nin haber verdiğine göre, Rasûlullah (s.a.v); **“Habeş hükümdarı Necaşî nin ölüm haberini ashabına öldüğü gün haber vermişti ve kardeşinizin bağışlanmasını isteyiniz”** buyurdu. (Buhârî, Cenaiz: 4; Müsned: 11671)

1857- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gün Rasûlullah (s.a.v) ile beraber yürüyorduk, birden bir kadını gördü, tanıyamadı. Yolun ortasına varınca durdu ve o kimse yanına gelinceye kadar bekledi. Bir de ne görelim gelen kimse Rasûlullah (s.a.v)’in kızı Fatıma değilmiymiş? Rasûlullah (s.a.v): **“Ey Fatıma, evden çıkmana ne sebep oldu?”** diye sordu. Fatıma: “Şu ölen kimsenin ailesine gelmiştim ölenlerine rahmet okudum, cenazeleri sebebiyle onlara başsağlığı diledim” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Herhalde onlarla birlikte kabristana da gittin”** buyurdu. Fatıma: “Oraya gitmekten Allah’a sığınırım. Bu konuda Senin ne söylediğini duydum. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) kızına şöyle buyurdu:

“Eğer onlarla birlikte kabre gitseydin, babanın dedesinden önce Cenneti göremezdin.” (Müsned: 6286)

28- CENAZE NE İLE YIKANIR?

1858- Ümmü Atiyye el Ensariyye (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), kızı vefat ettiğinde yanımıza geldi; **“Üç, beş ve gerektiğinde daha fazla su ve sidr** (bir çeşit sabun) **ile yıkayın.Bbu üç, beş yıkama işi bitince, sonuncu yıkamada kâfûr ve benzeri bir koku kullanın, işiniz bitince de bana haber veriniz”** buyurdu. Biz işimizi bitirince, Rasûlullah (s.a.v)’e haber verdik. Rasûlullah (s.a.v)’de bize Hakve denilen elbisesini verdi ve: **“Bunu kızıma kefen olarak iç elbisesi yapınız”** buyurdu. (Buhârî, Cenaiz: 17; İbn Mâce, Cenaiz: 8)

29 BİR ANNENİN ŞEFKATİ

1859- Ümmü Kays (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Oğlum vefat etti. Onun üzerine titrerdim, onu yıkayacak olan kişiye, oğlumu soğuk su ile yıkama, değilse onu katletmiş olursun” dedim. Bunun üzerine Ukkaşe b. Mıhsan, Rasûlullah (s.a.v)’e gidip, Ümmü Kays’ın söylediğini anlattı. Rasûlullah (s.a.v), tebessüm etti ve Ümmü Kays’ın dediği gibi dedi. Ravi diyor ki Ümmü Kays uzun zaman yaşadı, onun kadar yaşayan başka bir kadın bilmiyoruz. (Müsned: 25759)

30- CENAZENİN SAÇI ÖRÜLÜR MÜ?

1860- Ümmü Atıyye (r.anha)’nın anlattığına göre, Peygamberimiz (s.a.v)’in kızını yıkayan kadınlar cenazenin saçını bozup üç örgü yapmışlardı. Ben: “Saçını bozup üç örgümü yaptınız” dedim. “Evet” dedi. (Buhârî, Cenaiz: 16)

31- CENAZE YIKAMA İŞİNE NEREDEN BAŞLANIR?

1861- Ümmü Atiyye (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kızının cenazesini yıkayacak kimselere: **“Abdest organlarından ve sağından başlayın”** demişti. (Buhârî, Cenaiz: 11; İbn Mâce, Cenaiz: 8)

32- ÖLÜ YIKAMA İŞİ TEK Mİ OLMALI?

1862- Yine Ümmü Atiyye (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)’in kızlarından biri vefat etmişti. Rasûlullah (s.a.v), bize haber göndererek şöyle buyurdu: **“Onu su ve sidr (bir nevi sabun) ile yıkayınız tek sayı olarak üç, beş veya gerekirse yedi defa yıkayınız. Son**

yıkamanızda kâfûr ve benzeri bir koku kullanınız, yıkama işini bitirince de bana haber veriniz” demişti. Biz de yıkamayı bitirince; haber verdik. Rasûlullah (s.a.v), Hakve denilen elbisesini bize verdi ve: **“Bunu ona giydiriniz buyurdu.”** Biz onun saçlarını tarayıp üç örgü yaptık ve arkasına salıverdik. (İbn Mâce, Cenaiz: 8; Buhârî, Cenaiz: 9)

33- ÖLÜ, BEŞTEN FAZLA DA GEREKİRSE YIKANIR MI?

1863- Ümmü Atiyye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), yanımıza geldi. Biz O’nun kızını yıkıyorduk, şöyle buyurdu: **“Onu üç, beş gerekirse yedi sefer yıkayınız, sonuncusunda ise kâfûr veya o cinsten bir koku sürün ve yıkama işini bitirince bana haber verin.”** Biz de yıkamayı bitirince kendisine haber verdik. Rasûlullah (s.a.v) Hakve denilen elbisesini bize verdi ve: **“Bunu kızıma giydirin”** buyurdu. (İbn Mâce, Cenaiz: 8; Buhârî, Cenaiz: 8)

34- ÖLÜ BEŞTEN FAZLA DA GEREKİRSE YIKANIR MI?

1864- Yine Ümmü Atiyye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in kızlarından biri vefat etmişti. Rasûlullah (s.a.v) bize haber göndererek; **“Onu su ve sidr ile üç, beş, gerek görürseniz daha fazla yıkayın. Sonuncu yıkamada ise kâfûr ve o cinsten bir koku kullanın, yıkama işini bitirince de bana haber verin”** buyurmuştu. Biz de yıkama işini bitirdik ve haber verdik. Rasûlullah (s.a.v) de, Hakve denilen elbisesini bize verdi ve: **“Bunu kızıma giydirin”** buyurdu. (İbn Mâce, Cenaiz: 8; Ebû Davud, Cenaiz: 33)

1865- Ümmü Atiyye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in kızlarından biri vefat etmişti. Rasûlullah (s.a.v) onu yıkamamızı emretti ve şöyle buyurdu: **“Onu üç, beş, yedi gerekirse daha fazla yıkayın. Ben tek sayı üzerine mi yıkayalım dedim. O da Evet dedi ve son yıkadığınızda kâfûr ve ona benzer bir koku sürün. Yıkama işini bitirince de Bana haber verin” dedi. Biz de yıkamayı bitirince kendisine haber verdik. Bize Hakve denilen elbisesini verdi ve: “Bunu kızıma giydiriniz”** buyurdu. (İbn Mâce, Cenaiz: 8; Ebû Davud, Cenaiz: 33)

35- ÖLÜYÜ YIKARKEN KÂFÛR KULLANMAK

1866- Ümmü Atiyye (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), yanımıza geldi. Biz de onun kızını yıkıyorduk; **“Onu su ve sidr ile üç, beş veya gerek duyarsanız daha fazla yıkayınız. Son**

yıkayışınızda kâfûr veya ona benzer bir koku kullanınız, bitirince de Bana haber verin” buyurdu. Bitirince haber verdik, Rasûlullah (s.a.v) bize Hakve denilen elbisesini verdi ve; **“Bunu ona giydirin”** buyurdu. Bu hadisin değişik bir rivâyetinde; Ümmü Atiyye: “O’nun saçını taradık ve üç örgü yaptık” diyor. (İbn Mâce, Cenaiz: 8; Ebû Davud, Cenaiz: 33)

36- ÖLÜYE BAŞKA BİRİNİN GÖMLEĞİNİ GİYDİRMEK

1867- Muhammed b. Sirin (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ümmü Atiye, Ensar’dan bir kadındı, oğlunu görmek için buraya kadar gelmişti fakat ona ulaşıp göremedi. Ümmü Atiyye bize şunları anlattı: “Biz kızını yıkarken Rasûlullah (s.a.v) yanımıza geldi ve şöyle buyurdu: **“Onu su ve sidr ile üç, beş veya gerek duyarsanız daha fazla yıkayınız. Son yıkayışınızda kafur veya ona benzer bir koku kullanınız, bitirince de bana haber veriniz”** buyurdu. Biz de yıkama işini bitirince haber verdik, bize Hakve isimli gömleğini verdi ve: **“Bunu ona giydiriniz”** buyurdu. (İbn Mâce, Cenaiz: 8; Ebû Davud, Cenaiz: 33)

1868- Yine Ümmü Atiyye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in kızlarından biri vefat etmişti de bize: **“Onu üç, beş ve gerekirse daha fazla yıkayınız, su ile sidr ile yıkayın. Son yıkayışınızda da kâfûr veya kâfûra benzeyen bir koku ile kokulayın. Yıkama işini bitirince de Bana haber verin”** dedi. Biz de işi bitirince haber verdik o da bize Hıkve denilen gömleğini verdi ve: **“Bunu ona giydirin”** buyurdu. (İbn Mâce, Cenaiz: 8; Ebû Davud, Cenaiz: 33)

37- KEFENİ GÜZEL YAPMAK

1869- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize bir hutbe verip; **“Ashabından ölen ve hoş olmayan bir kefenle kefenlenip gece gömülen bir kişiden bahsetti ve zaruret olmadıkça geceleyin cenaze defnedilmesini yasakladı ve sizden biriniz bir kardeşinin techiz ve tekfiniyle görevlendirilirse, onun kefenini güzelce yapsın”** buyurdular. (Müslim, Cenaiz: 15; Ebû Davud, Cenaiz: 34)

38- HANGİ KEFEN DAHA HAYIRLIDIR?

1870- Semure (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Elbiselerinizi beyaz kumaşlardan giyin çünkü o beyaz elbise daha güzel, daha temizdir. Ölülerinizi de beyazla kefenleyin.”** (İbn Mâce, Cenaiz: 12; Müslim, Cenaiz: 13)

39- RASÛLULLAH (S.A.V)'İN KEFENİ NASILDI?

1871- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v) üç parça sehûliyye denilen beyaz kumaş ile kefenlendi."** (İbn Mâce, Cenaiz: 11; Muvatta', Cenaiz: 2)

1872- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre: **"Rasûlullah (s.a.v), üç parça beyaz sehûliyye kumaşı ile kefenlendi, bunların arasında gömlek ve sarık yoktu."** (İbn Mâce, Cenaiz: 11; Muvatta', Cenaiz: 2)

1873- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), üç parça beyaz yemen kumaşından Kürsuf denilen bir bezle kefenlenmişti. Bunlar arasında ne gömlek ne de sarık vardı. Aişe'ye: "İki elbise ve bir bürde-i hıbre konulduğuna dair rivâyet hakkında sorulduğunda şöyle dedi: "Gerçekten bürde-i hıbre getirilmişti fakat ashab onu reddetti ve onunla kefenlemediler." (Muvatta', Cenaiz: 2; Buhârî, Cenaiz: 8)

40- GÖMLEK KEFEN OLARAK KULLANILIR MI?

1874- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Übey ölünce, oğlu Abdullah; Rasûlullah (s.a.v)'e geldi ve: "Gömleğini bana versen de babamı onunla kefenlesem siz de onun namazını kılıp onun için bağışlanma dileseniz" dedi. Peygamber (s.a.v): Gömleğini ona verdi ve şöyle dedi: **"Kefenleyip hazırladığınızda haber verin, namazını kıldırayım."** Bunun üzerine Ömer. Rasûlullah (s.a.v)'in elbisesini çekti ve şöyle dedi: "Allah, sizi, münafıkların namazını kılmaktan yasaklamadı mı?" Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Ben, muhayyerim. "Allah onlara ister istiğfar et istersen etme müsavidir" (Tevbe 80) buyurmaktadır."** dedi ve Abdullah b. Übey'in cenaze namazını kıldı. Bunun üzerine şu ayet nazil oldu. (Tevbe 84) **"Ey Peygamber! O Münafıklardan ölen kimsenin asla namazını kılma! Mezarı başında da ne maksatla olursa olsun durma, sakın! Çünkü onlar, Allah'ı ve onun elçisini inkar ettiler ve ilâhi buyrukları hiçe sayarak çiğneyip can verdiler." B**undan sonra Rasûlullah (s.a.v), münafıkların cenaze namazı kıldırmadı. (İbn Mâce, Cenaiz: 31; Buhârî, Tefsir: 147)

1875- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Peygamber (s.a.v) Abdullah b. Übey defn olunduktan sonra kabrinin başına geldi. Kabre konulmuştu, orada durdu. Çıkarılmasını emretti, ölü çıkarıldı.

Rasûlullah (s.a.v) onu dizleri üzerine koydu, ona gömleğini giydirdi ve ona tükrüğünden üfledi.” (Buhârî, Cenaiz: 77; Müslim, Sıfatü-il Münafıkîn: 1)

1876- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abbas, Medine’ye gelmişti. Ensar, O’na; giydirmek için bir elbise aradılar. Abdullah b. Übey’in gömleğinden başka ona uyan elbise bulamadılar ve (gömleği) ona giydirdiler. (Buhârî, Cihad ve Siyer: 141)

1877- Habbab (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz, sadece Allah rızası için Peygamberle beraber Medine’ye hicret ettik. Ecrimizi Allah’ın vermesi gerekir. Bizimle hicret edenlerden bazısı sonraki fetihlere ve ganimetlere yetişemeyip dünyalık bir şeyler elde edemediler. Mus’ab b. Umeyr bunlardan biri olup Uhud savaşında şehid düşmüştü. Kendisini kefenleyecek bir kaftandan başka bir şey bulamamıştık. Bu kaftanla başını örtsek ayakları açılıyordu, ayağına örtsek başı açıkta kalıyordu. Rasûlullah (s.a.v), onu baş tarafına örtmemizi emretti, ayaklarını da izhir otu ile kapatın dedi. Hicret edenler arasında böyle kimseler olduğu gibi, hicretin meyvesini elde edenler de vardır. (Buhârî, Cenaiz: 27; Müslim, Cenaiz: 13)

41- İHRAMLI KİMSE NASIL KEFENLENİR?

1878- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İhramlı olarak vefat eden kimseyi giydiği iki parça elbise içersinde su ve sidr ile yıkayınız ve o iki elbiseyle kefenleyiniz ona koku sürmeyiniz, başını da örtmeyiniz. O kıyamet günü ihramlı olarak diriltilecektir.”** (Buhârî, Cenaiz: 21; Ebû Davud, Cenaiz: 84)

42- EN GÜZEL KOKU HANGİSİDİR?

1879- Ebu Said (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kokularınızın en güzeli misk’tir.”** (Ebû Davud, Cenaiz: 37; Tirmizî, Cenaiz: 16)

1880- Yine Ebu Said (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kokularınızın en hayırlısı misk’tir.”** (Ebû Davud, Cenaiz: 37; Tirmizî, Cenaiz: 16)

43- CENAZE OLDUĞUNU HABER VERMEK

1881- Ebu Ümâme Sehl b. Huneyf (r.a)’in haber verdiğine göre, yoksul bir kadın hastalandı. Rasûlullah (s.a.v)’e onun hastalığı haber verildi. Rasûlullah (s.a.v), yoksulları ziyaret eder, onların hal ve hatırlarını

sorardı. Rasûlullah (s.a.v): **“Bu kadın ölünce bana haber veriniz”** dedi. Kadın öldü, cenazesi geceleyin kaldırılıp gömüldü. Ashab, Rasûlullah (s.a.v)’i uyandırmak istemediler. Sabah olunca olup biteni haber verdiler. Rasûlullah (s.a.v)’de **“Ölümünü bana haber vermenizi emretmedim mi”** buyurdu. Ashab: “Ey Allah’ın Rasûlü! geceleyin seni uyandırmayı uygun görmedik” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) çıktı, Ashab ta kadının başında saf bağladılar ve dört tekbir alarak cenaze namazını tekrar kıldı. (Muvatta', Cenaiz: 5; Buhârî, Cenaiz: 5)

44- CENAZE KABRE SÜRATLİ Mİ GÖTÜRÜLMELİ

1882- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim, şöyle diyordu: **“Salih bir kişi tabuta konulduğunda: “Beni gideceğim yere acele ulaştırın” “Beni gideceğim yere acele ulaştırın” der. Kötü bir kimse de tabuta konulduğunda: “Eyvah, beni nereye götürüyorsunuz?” diye bağırır.”** (Buhârî, Cenaiz: 52; Ebû Davud, Cenaiz: 50)

1883- Ebu Said el Hudri (r.a)’den rivâyete göre, şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Cenaze, tabuta konulup insanlar onu omuzlarına aldıklarında o kimse, salih bir kişi ise beni bir an önce gideceğim yere ulaştırın” der. Eğer kötü bir kişi ise: “Eyvah, beni nereye götürüyorsunuz” der. İnsanlardan başka her şey bu ölünün sesini duyar. Eğer insanlar da duysalardı bayılıp düşerlerdi.”** (Buhârî, Cenaiz: 52; Tirmizî, Cenaiz: 30)

1884- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Cenazeyi kabre süratlice götürün ölen kimse hayırlı bir kişi ise, onu bir an önce hayır ve sevabına ulaştırmış olursunuz. Eğer iyi bir kimse değilse bu bir şerdir. Böylece onu omuzlarınızdan bir an önce indirmiş olursunuz.”** (Ebû Davud, Cenaiz: 50; Tirmizî, Cenaiz: 30)

1885- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim, şöyle diyordu: **“Cenazeyi kabrine süratlice götürünüz. O kimse salih biri ise, onu bir an önce hayra ulaştırmış olursunuz.Eğer iyi bir kimse değilse bu da bir şerdir, onu bir an önce omuzunuzdan atmış olursunuz.”** (Ebû Davud, Cenaiz: 50; Tirmizî, Cenaiz: 30)

1886- Uyeyne b. Abdurrahman b. Yunus (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Abdurrahman b. Semure’nin cenazesinde bulundum. Ziyad tabutun önünden yürüyordu. Abdurrahman’ın yakınları ve köleleri tabutun

önünde tabuta doğru dönüp geri geri yürüyorlardı ve yavaş yavaş götürün, Allah mübarek kılsın, diyerek ağır ağır yürüyorlardı. Ebu Bekre katırı üzerinde Mirbed yolunda bize yetişti. Onların yaptıklarını görünce, katırı ile onların üzerine yürüdü ve kırbası ile onlara işaret ederek. Açılın Ebu'l Kasım'ı şereflendirene yemin olsun ki, "Biz, Rasûlullah (s.a.v) ile beraberken cenazeyi hızlıca götürürdük." insanlar dağıldılar ve cenazeyi hızlıca götürmeye başladılar. (Ebû Davud, Cenaiz: 50)

1887- Ebu Bekre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Biz Rasûlullah (s.a.v) ile beraberken cenazeyi süratlice götürürdük." (Ebû Davud, Cenaiz: 50)

45- CENAZE GEÇERKEN AYAĞA KALKILIR MI?

1888- Ebu Said (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yanınızdan bir cenaze geçerken ayağa kalkın, cenazeyi takip eden ise cenaze yere konmadıkça oturmasın."** (Tirmizî, Cenaiz: 51; İbn Mâce, Cenaiz: 35)

1889- Amir b. Rabia (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Biriniz bir cenaze gördüğünde onunla beraber gitmek istemezse cenaze kendisini geçinceye kadar veya bir yere konuluncaya kadar ayakta kalsın."** (Tirmizî, Cenaiz: 51; İbn Mâce, Cenaiz: 35)

1890- Amir b. Rabia el Adevi (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bir cenaze gördüğünüzde cenaze sizi geçinceye kadar veya yere konuluncaya kadar ayağa kalkınız."** (Buhârî, Cenaiz: 47; Müslim, Cenaiz: 25)

1891- Ebu Said (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Cenazeyi gördüğünüzde ayağa kalkınız, cenaze ile beraber giden cenaze yere konulmadan oturmasın."** (Tirmizî, Cenaiz: 51; İbn Mâce, Cenaiz: 35)

1892- Ebu Hüreyre ve Ebu Said (r.anhüma)'dan rivâyete göre, şöyle demişlerdi: **"Rasûlullah (s.a.v)'in hazır bulunduğu hiçbir cenazede cenaze yere konmadan oturduğunu görmedik."** (Müslim, Cenaiz: 25; Buhârî, Cenaiz: 47)

1893- Ebu Said (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'in yanından bir cenaze geçtiğinde ayağa kalkardı. Amr diyor ki: "Rasûlullah (s.a.v)'in yanından bir cenaze geçtiğinde hemen ayağa kalkardı." (Tirmizî, Cenaiz: 51)

1894- Harice b. Zeyd b. Sabit (r.a), amcası Yezid b. Sabitten aktarıyor. Onlar Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte otururlarken bir cenaze göründü. Rasûlullah (s.a.v) hemen ayağa kalktı, beraberindekiler de kalktılar ve cenaze geçip gidinceye kadar ayakta kaldılar. (Müsned: 18634)

46- MÜSLÜMAN OLMAYAN CENAZE İÇİN DE AYAĞA KALKILIR MI?

1895- Abdurrahman b. ebi Leyla (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Sehl b. Huneyf ve Kays b. Sa'd b. Ubâde Kadisiye'de oturuyorlardı. Yanlarından bir cenaze geçti, ikisi de ayağa kalktılar. Onlara: "Bu cenaze burada yaşayan Müslüman olmayan kimselere aittir" denildi. Bunun üzerine onlar dediler ki: Rasûlullah (s.a.v)'in yanından bir cenaze geçmişti de Rasûlullah (s.a.v) ayağa kalkmıştı. Bu geçen cenazenin Yahudi cenazesi olduğu hatırlatılınca: **"O insan değil mi, o da bir can taşımıyor mu?"** buyurmuştu. (Buhârî, Cenaiz: 49; Müslim, Cenaiz: 24)

1896- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Yanımızdan bir cenaze geçti. Rasûlullah (s.a.v) ayağa kalktı, onunla birlikte biz de kalktık. Ben: "Ey Allah'ın Rasûlü! O bir Yahudi kadının cenazesidir" dedim. Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Ölüm korkunç ve ibret alınacak bir olaydır. Dolayısıyla herhangi bir cenaze gördüğünüzde ayağa kalkınız."** (Müslim, Cenaiz: 24; Ebû Davud, Cenaiz: 47)

47- CENAZE GEÇERKEN AYAĞA KALKILMASA DA OLUR MU?

1897- Ebu Ma'mer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz, Ali'nin yanındaydık, oradan bir cenaze geçti ve halk ayağa kalktılar. Ali: "Bu da nedir?" diye sordu. O da: "Ebu Musa'nın emri böyledir" dediler. Bunun üzerine Ali şöyle dedi: "Rasûlullah (s.a.v), sadece bir Yahudi kadının cenazesi geçerken kalkmıştı ondan sonra hiç kalkmadı." (Müslim, Cenaiz: 24; Ebû Davud, Cenaiz: 47)

1898- Muhammed (r.a)'ten rivâyete göre, Hasan b. Ali ile İbn Abbas'ın yanından bir cenaze geçmişti de Hasan kalktı. İbn Abbas kalkmadı. Hasan, İbn Abbas'a: "Rasûlullah (s.a.v), bir Yahudi kadının cenazesi için kalkmamış mıydı?" dedi. İbn Abbas ise: "Evet" dedi. Yine oturmaya devam etti. (Müslim, Cenaiz: 24; Ebû Davud, Cenaiz: 47)

1899- İbn Sirin (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Hasan b. Ali ve İbn Abbas’ın yanından bir cenaze geçmişti de Hasan ayağa kalktı. İbn Abbas ayağa kalkmadı. Hasan, İbn Abbas’a: “Rasûlullah (s.a.v) cenaze için ayağa kalkmamış mıydı?” dedi. İbn Abbas: “Kalkmıştı” dedi, yine de oturmaya devam etti. (Müslim, Cenaiz: 24; Ebû Davud, Cenaiz: 47)

1900- Ebu Mıclez (r.a)’den rivâyete göre, İbn Abbas ve Hasan b. Ali’nin yanından bir cenaze geçmişti, biri ayağa kalkmış diğeri kalkmamıştı. Kalkan, kalkmayana: “Allah’a yemin olsun ki Rasûlullah (s.a.v)’in cenaze için ayağa kalktığını biliyorum.” Oturan kimse ise: “Rasûlullah (s.a.v)’in cenaze geçerken kalkmayıp oturduğunu biliyorum” diye cevap verdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

1901- Cafer b. Muhammed (r.a), babasından naklediyor: Hasan b. Ali oturuyordu, yanından bir cenaze geçti. Herkes ayağa kalktı, cenaze geçip gidinceye kadar öylece kaldılar. Hasan dedi ki: “Bir Yahudi cenazesi geçiyordu, Rasûlullah (s.a.v)’de o cenazenin geçeceği yol üzerinde oturuyordu. Yahudi cenazesinin kendi başından yukarıda olmasını doğru bulmadığı için ayağa kalkmıştı.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

1902- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) yanından geçen bir Yahudi cenazesi için ayağa kalkmıştı ve cenaze gözden kayboluncaya kadar da ayakta kalmıştı.” (Ebû Davud, Cenaiz: 47; Müslim, Cenaiz: 25)

1903- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’in yanından bir cenaze geçmişti. Rasûlullah (s.a.v)’de ayağa kalkmıştı. Kendisine o bir Yahudi cenazesiydi denilince şöyle buyurdu: **“Biz melekler için ayağa kalktık.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

48- ÖLÜM, BİR KURTULUŞ MUDUR?

1904- Ebu Katade b. Rib’î (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in yanından bir cenaze geçti. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bu cenaze ya kendisi için kurtulmuştur veya kendisinden kurtulunmuş biridir”** buyurdu. Oradakiler: “Kendisi kurtulmuş veya kendisinden kurtulunmuş ne demektir?” dediler. Rasûlullah (s.a.v): **“Mü’min kul ölünce, dünyanın sıkıntılarından kurtulur. Günahkar biri ölünce de; insanlar, memleket, ağaç ve hayvanlar onun şerrinden kurtulmuş olurlar”** buyurdu. (Müslim, Cenaiz: 21; Muvatta', Cenaiz: 16)

49- KAFİR ÖLÜNCE HERŞEY VE HERKES ONDAN KURTULUR MU?

1905- Ebu Katade (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in yanında oturuyorduk, birden bir cenaze çıkıverdi. Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Ya kendi kurtulan biridir veya kendisinden kurtulunmuş biridir. Mü'min kul ölünce dünyanın sıkıntı, bela ve çilelerinden kurtulmuş olur. Günahkar** (facir) **bir kimse de ölünce, ondan tüm insanlar, memleketler, ağaçlar ve hayvanlar kurtulur."** (Müslim, Cenaiz: 21; Muvatta', Cenaiz: 16)

50- CENAZEYİ HAYIRLA ANMAK

1906- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir cenaze geçerken iyilikle anıldı, Rasûlullah (s.a.v): **"Vacip oldu"** buyurdu. Başka bir cenaze geçti, o da şer ile anıldı yine Peygamber (s.a.v): **"Vacip oldu"** buyurdu. Bunun üzerine Ömer: "Anam babam Sana feda olsun. Bir cenaze geçti hayırla anıldı; vacip oldu buyurdun. Bir başka cenaze de şer ile anıldı. Yine vacip oldu buyurdunuz, nedir bu vacip olma?" diye sorunca, Rasûlullah (s.a.v): **"Sizin hayırla andığınız kimseye Cennet vacip oldu, şerle andığınız kimseye de Cehennem vacip oldu. Çünkü sizler yeryüzünde Allah'ın şahitlerisiniz."** (Ebû Davud, Cenaiz: 80; İbn Mâce, Cenaiz: 20)

1907- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)'in yanından bir cenaze geçmişti, onu hayırla andılar. Rasûlullah (s.a.v) **"Vacip oldu"** buyurdu. Sonra başka bir cenaze geçti, onu da şer ile andılar. Rasûlullah (s.a.v)'de yine: **"Vacip oldu"** buyurdu. O zaman oradakiler: "Ey Allah'ın Rasûlü! ilk geçen kimse için de sonraki kimse içinde vacip oldu buyurdunuz" dediler. Rasûlullah (s.a.v): **"Melekler, sema da Allah'ın şahitleridir. Siz ise Allah'ın yeryüzündeki şahitlerisiniz."** (Ebû Davud, Cenaiz: 80; İbn Mâce, Cenaiz: 20)

1908- Ebul Esved ed Deylî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Medine'ye geldim, Ömer b. Hattab'ın yanına oturdum. Bir cenaze geçti ve hayırla anıldı o zaman Ömer: "Vacip oldu" dedi. Sonra başka bir cenaze daha geçti o da hayırla anıldı yine Ömer: "Vacip oldu" dedi. Üçüncü bir cenaze geçti o da şer ile kötülükle anıldı yine Ömer: "Vacip oldu" dedi. Bu sefer ben: "Nedir o vacip olan ey mü'minlerin emiri" dedim. O da: "Ben Rasûlullah (s.a.v)'in buyurduğunu size aktardım" dedi. "Bir Müslüman hakkında dört kişi onun iyiliğine şahitlik ederse; Allah onu Cennetine

koyar. Biz de üç kişi olursa da böyle midir? dedik. Evet üç kişi olursa da böyledir dedi. İki kişi olursa da böyle midir? Dedik. "Evet, iki kişi de olsa böyledir" buyurmuşlardı." (Buhârî, Cenaiz: 85; Tirmizî, Cenaiz: 63)

51- ÖLÜYÜ HAYIRLA YÂD ETMEK

1909- Aişe (r.anha)'dan rivâyet edildiğine göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)'in yanında ölen bir kimse kötülükleriyle anılmıştı da Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştu: **"Ölülerinizi hayırla yâd ediniz."** (Buhârî, Cenaiz: 85; Tirmizî, Cenaiz: 63)

52- ÖLÜLERE SÖVMEMEK

1910- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ölülere sövmeyiniz. Çünkü onlar dünyada yapıp ettikleri şeylere kavuşup geçip gitmişlerdir."** (Buhârî, Cenaiz: 97; Ebû Davud, Edeb: 50)

1911- Abdullah b. ebi Bekir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes b. Malik'ten işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ölü ile beraber kabre kadar üç şey gider ailesi, malı ve amelleri. Bunlardan ikisi yani ailesi ve malı geri döner üçüncüsü olan ameli kendisiyle baş başa kalır."** (Müslim, Zühd ve Rekaik: 1; Tirmizî, Zühd: 46)

1912- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Mü'minin, Mü'min üzerinde altı görevi vardır: 1- Hastalığında ziyaret eder, 2- Cenazesinde bulunur, 3- Davetine icabet eder, 4- Karşılaştığında selâm verir, 5- Aksırdığında onun için hayır dua eder, 6- Yanında da olsa uzakta da olsa nasihat edip iyiliğini ister."** (Dârimi, İstizan: 5; Tirmizî, Edeb: 1)

53- CENAZEYİ TAKİP ETMEK

1913- Bera b. Azib (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize yedi şeyi emredip yedi şeyden de yasakladı. **Emrettikleri: "1- Hastayı ziyaret, 2- Aksırana hayırla dua 3- Yaptığı yemini yerine getirmek 4- Mazluma yardım 5- Selâmı yaygınlaştırmak, 6- Davete icabet etmek, 7- Cenazeyi takip etmek.** Yasakladığı şeyler ise: **"1- Altın yüzük takmak, 2- Gümüş kaplar kullanmak, 3- İpekli elbiseler giymek, 4- İpek karışımlı elbiseler giymek, 5- Kalın ipekli elbiseler giymek, 6- İpek çamaşırlar giymek, 7- İpekli döşemelerde oturmak."** (Buhârî, Libas: 45; Müslim: Libas: 2)

54- CENAZEYLE BERABER GİTMENİN FAZİLETİ

1914- Bera b. Âzib (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Namazı kılıncaya kadar bir cenaze de bulunan bir kırat sevap alır. Defnedilinceye kadar cenazede bulunan iki kırat sevap alır. Bir kırat Uhud dağı kadardır."** (Buhârî, Cenaiz: 58; İbn Mâce, Cenaiz: 34)

1915- Abdullah b. Mugaffel (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim bir cenazeyi takip eder ve defnedilinceye kadar beklerse iki kırat ecir alır, defnedilmeyi beklemeden dönerse bir kırat ecir alır."** (Buhârî, Cenaiz: 58; İbn Mâce, Cenaiz: 34)

55- BİNİTLİ OLANLAR CENAZEYİ NASIL TAKİB ETMELİ?

1916- Muğire b. Şu'be (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Binitli kimse cenazeyi arkadan takip etmelidir. Yayalar istedikleri yerde yürüyeceklerdir. Çocuğun cenaze namazı kılınır."** (İbn Mâce, Cenaiz: 16; Tirmizî, Cenaiz: 42)

56- YAYA YÜRÜYENLER CENAZEYİ NASIL TAKİP EDERLER?

1917- Muğire b. Şu'be (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Binitliler cenazeyi arkadan takip edecekler, yayalar istedikleri yerden takip edebilir, Çocuğun cenaze namazı da kılınır."** (Tirmizî, Cenaiz: 42; İbn Mâce, Cenaiz: 16)

1918- Sâlim (r.a)'in babasından naklettiğine göre, bizzat kendisi Rasûlullah (s.a.v)'i, Ebu Bekir'i, Ömer'i ve Osman'ı cenazenin önünden giderken görmüştür. (İbn Mâce, Cenaiz: 16; Tirmizî, Cenaiz: 42)

1919- Sâlim (r.a)'in babasından nakline göre, bizzat kendisi Peygamber (s.a.v)'i, Ebu Bekir, Ömer ve Osman'ı cenazenin önünden yürürken görmüş. (İbn Mâce, Cenaiz: 16; Tirmizî, Cenaiz: 42)

57- CENAZE NAMAZI KILMAYI EMRETMEK

1920- İmran b. Husayn (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kardeşiniz Necaşi ölmüştür, kalkın ve onun namazını kılınız."** (Müslim, Cenaiz: 22; Ebû Davud, Cenaiz: 62)

58- ÇOCUK İÇİN CENAZE NAMAZI KILINIR MI?

1921- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e, Ensar’ın çocuklarından ölen biri getirilmişti de onun cenaze namazını kılmıştı. Ben de şöyle demiştim: “Ne mutlu bu çocuğa, o Cennet kuşlarından bir kuştur ne kötülük yaptı ne de kötülük yapacak çağa geldi. Rasûlullah (s.a.v): **“Böyle söylemesen daha iyi olmaz mı, ey Aişe! Allah Cenneti yarattı, Cennet ehlini de yarattı ve onları da babalarının sulbünden yarattı. Cehennemi yarattı, Cehenneme girecekleri de yarattı ve onları da babalarının sulbünden yarattı”** buyurdular. (Buhârî, Cenaiz: 91; Müslim, Kader: 6)

59- ÇOCUKLAR İÇİN DE CENAZE NAMAZI KILINIR

1922- Muğire b. Şu’be (r.a), Peygamberimiz (s.a.v)’den aktararak şöyle demiştir: **“Binitli kimse cenazenin arkasından gidecek yayalar diledikleri yerden gidebileceklerdir, çocuk için de cenaze namazı kılınacaktır.”** (İbn Mâce, Cenaiz: 15; Tirmizî, Cenaiz: 42)

60- MÜŞRİK ÇOCUKLARININ DURUMU NEDİR?

1923- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e müşrik çocuklarının durumu soruldu da şöyle buyurdu: **“Allah, bu müşrik çocuklarının ileride ne yapacaklarını pek iyi bilir.”** (Buhârî, Cenaiz: 92; Ebû Davud, Sünnet: 18)

1924- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v)’e ölen müşrik çocuklarının durumu soruldu da: **“Allah onların nasıl yaşayıp ne yapacaklarını en iyi bilir.”** buyurdular. (Buhârî, Cenaiz: 92; Ebû Davud, Sünnet: 18)

1925- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e ölen müşrik çocuklarının durumu soruldu da, şöyle buyurdu: **“Allah onları yaratmıştır, onların ne yapacaklarını da en iyi o bilir.”** (Buhârî, Cenaiz: 92; Ebû Davud, Sünnet: 18)

1926- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’e müşrik çocuklarının durumu sorulmuştu da Rasûlullah (s.a.v): **“Allah onların nasıl yaşayıp ne yapacaklarını en iyi bilendir”** buyurdu. (Buhârî, Cenaiz: 92; Ebû Davud, Sünnet: 18)

61- ŞEHİDLERE NAMAZ KILINIR MI?

1927- Şeddâd b. el Had (r.a)’ten rivâyete göre, bedevilerin biri Peygamber (s.a.v)’e geldi ve ona iman etti, ona uydu sonra da:

“Yurdum’dan göç edip sizinle birlikte oturacağım” dedi. Rasûlullah (s.a.v), onu ashabından birine ilgilenmesi için tavsiyede bulundu. Daha sonra bir savaş oldu. Peygamber (s.a.v), düşmandan esirler aldı ve esirleri taksim etti, o kimseye de hissesini ayırdı. O kimse, ashabından koyunlarını otlatıyordu. O gelince onun hissesine düşen esiri kendisine verirler. O da: “Nedir bu” dedi. Ashab: “Peygamber (s.a.v)’in sana ayırdığı hissedir” dediler. O hissesine düşen esiri Peygamber (s.a.v)’e getirdi ve: “Bu nedir?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v) **“Bunu da sana ayırdım”** buyurdu. O adam: “Ben ganimet elde etmek için sana uymadım boğazını göstererek, ben şuramdan ok ile vurulup şehid olup Cennete girmek için sana uydum” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Eğer gerçekten doğru söylüyorsan ve Allah’a verdiğin sözü tutarsan Allah’ta istediğini verir.”** buyurdu. Kısa bir müddet sonra düşmanla savaştılar. O adamı işaret ettiği yerden okla vurulmuş olarak, Rasûlullah (s.a.v)’e getirdiler. **“Bu, O adam mı?”** dedi. “Evet” dediler. Rasûlullah (s.a.v): **“Allah’a verdiği sözü tutmuş. Allah’ta dilediğini ona vermiş”** buyurdu. Sonra onu kendi cübbesi ile kefenledi ve önüne koyarak namazını kıldı. Namazda işitilen duası şöyle idi: **“Allah’ım, bu kulun Senin yolunda hicret ederek şehid oldu. Ben de buna şahidim”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

1928- Ukbe (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir gün çıktı, Uhud şehidlerine cenaze namazı kıldı sonra Medine’ye gelip Minbere çıktı ve şöyle buyurdu: **“Ben sizden biriyim ve size şahidim.”** (Buhârî, Cenaiz: 72; Ebû Davud, Cenaiz: 31)

62- ŞEHİDLERE NAMAZ KILINMASA DA OLUR MU?

1929- Câbir b. Abdullah (r.a)’ın haber verdiğine göre, Rasûlullah (s.a.v), Uhud şehidlerini ikişer ve tek bir kefen içerisinde kabre yerleştiriyor. Ve bize: **“Bunlardan hangisi Kur’an’ı daha çok biliyordu”** diye soruyordu. Onlardan birine işaret edilince onu önce kabre koyuyor ve şöyle diyordu: **“Ben bunların hayatlarını Allah yolunda feda ettiklerinin şahidiyim”** der sonra bunların yıkanmadan, namazlarını kılmadan kanlarıyla birlikte defnedilmelerini emrederdi. (Buhârî, Cenaiz: 72; Ebû Davud, Cenaiz: 31)

63- RECM EDİLEN KİMSENİN NAMAZI KILINIR MI?

1930- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Müslüman olan adam Peygamber (s.a.v)’e gelerek zina yaptığını itiraf etti. Rasûlullah (s.a.v)

ondan yüzünü çevirdi. Adam tekrar itiraf etti. Rasûlullah (s.a.v), tekrar yüzünü çevirdi. Adam dört defa itiraf edinceye kadar bu şekilde oldu. Dördüncü de Rasûlullah (s.a.v): "Deli misin?" dedi. Adam "Hayır" dedi. "Evli misin?" dedi. "Evet" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) emretti ve o adam recm edilirken taşlar onu acıtıp incitince kaçtı. Fakat yakalandı ve recm edildi. Rasûlullah (s.a.v), ona hayır duada bulundu ve namazını kılmadı. (Tirmizî, Hudûd 5; Müslim, Hudûd: 5)

64- RECM YAPILANIN NAMAZI KILINIR MI?

1931- İmran b. Husayn (r.a)'dan rivâyete göre, Cüheyneli bir kadın, Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek, ben zina ettim dedi. Kadın hamileydi. Rasûlullah (s.a.v) onu velisine teslim etti ve: **"Buna iyi muamele et, çocuğunu doğurunca getir"** buyurdu. Kadın doğum yapınca velisi onu Rasûlullah (s.a.v)'e getirdi.0 Rasûlullah (s.a.v)'in emri üzerine recm esnasında elbisesi açılmaması için bağlandı ve recm edildi. Daha sonra Rasûlullah (s.a.v) bu kadının cenaze namazını kıldı. Ömer: "Zina yaptığı halde bunun namazını mı kılıyorsun?" deyince, Rasûlullah (s.a.v): **"O öyle bir tevbe etti ki eğer yetmiş Medineliye takdim edilseydi hepsine yeterdi. Sen, Allah yolunda canını feda etmekten daha üstün bir tevbe biliyor musun?"** buyurdu. (Dârimi, Hudûd: 17; Müslim, Hudûd: 6)

65- VASİYYETİNDE YANLIŞLIK YAPAN KİMSENİN CENAZE NAMAZI

1932- İmran b. Husayn (r.a)'dan rivâyete göre, bir adam ölmek üzere iken altı kölesini hürriyetine kavuşturdu. Kölelerinden başka hiçbir malı da yoktu. Bu olay, Rasûlullah (s.a.v)'e bildirilince, o adamın yaptığına kızdı ve bu kimsenin cenaze namazını kıldırmamağa karar verdi. Sonra adamın kölelerini çağırdı ve onları üç gruba ayırdı. Aralarında kura çekti, ikisini bırakıp dördünü köle olarak alıkoydu. (Tirmizî, Ahkâm: 28; Ebû Davud, Itk: 10)

66- GANİMETTEN ÇALAN KİMSENİN NAMAZI KILINIR MI?

1933- Zeyd b. Halid (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Hayber savaşında bir adam öldü. Rasûlullah (s.a.v): **"Arkadaşınızın namazını kılın. Ben kılmam; çünkü, o, Allah yolunda savaşırken ganimet malından çalmıştır, hainlik etmiştir"** buyurdu. Onun eşyalarını kontrol ettik, iki dirhem değerinde bir Yahudi boncuğunu ganimet mallarından aşırdığını gördük. (Ebû Davud, Cihad: 145; İbn Mâce, Cihad: 34)

67- BORÇLU KİMSENİN NAMAZI KILINIR MI?

1934- Abdullah b. Ebu Katade (r.a), babasından naklediyor: Rasûlullah (s.a.v)'e Ensardan bir adam cenaze namazı kılınması için getirilmişti. Peygamber (s.a.v): **"Arkadaşınızın namazını siz kıldırın çünkü onun borcu vardı"** buyurdu. Ebu Katade onun borcunu ödemek bana aittir deyince, Rasûlullah (s.a.v) **"Hepsini ödeyecek misin?"** buyurdu. O da: "Evet hepsini ödeyeceğim" deyince onun namazını kıldırdı. (Tirmizî, Cenaiz: 69; Dârimi, Büyü': 53)

1935- Seleme b. Ekva (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e bir cenaze getirildi ve: "Ey Allah'ın Rasûlü! bu kimsenin cenaze namazını kılıver" dediler Rasûlullah (s.a.v): **"Bu kimsenin borcu var mı?"** diye sordu. "Evet var" dediler. **"Borcuna karşılık bir şeyler bıraktı mı?"** diye sordu. "Hayır bırakmadı" dediler. **"Öyleyse arkadaşınızın namazını siz kılınız"** buyurdu. Ensardan Ebu Katade adında biri: **"Siz namazını kılın, borcunu ben ödeyeceğim"** dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de namazını kıldı. (Tirmizî, Cenaiz: 69; Dârimi, Büyü': 53)

1936- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) borcu olan kimsenin namazını kılmıyordu. Bir cenaze getirildi, Rasûlullah (s.a.v): **"Bu kimsenin borcu var mıdır?"** diye sordu. "Evet iki dinar borcu vardır" dediler. **"Öyleyse arkadaşınızın namazını siz kılın"** buyurdu. Ebu Katade: "O iki dinar borcu ben ödeyeceğim" dedi ve onun namazını kıldı. Allah, fetihler nasib edip bolluklar ihsan edince, Rasûlullah (s.a.v): **"Ben her mü'mine kendi canından daha yakınım. Kim borçlu olarak ölürse, onun borcunu ödemek bana aittir. Kim de mal bırakırsa, o varislerine aittir"** buyurdu. (Tirmizî, Cenaiz: 69; Dârimi, Büyü': 53)

1937- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), herhangi bir Mü'min borçlu olarak öldüğünde: **"Borcuna karşılık bir şeyler bıraktı mı?"** diye sorardı. "Evet bıraktı derlerse" namazını kılar. "Hayır bırakmadı" derlerse: **"Arkadaşınızın namazını siz kılınız"** derdi. Allah fetihler nasib edip ganimetler çoğalınca: **"Ben mü'minlere kendilerinden daha yakınım. Kim borçlu olarak vefat ederse, borcunu ödemek Bana aittir. Kim de mal bırakırsa, o malı mirasçılarına aittir."** (Tirmizî, Cenaiz: 69; Dârimi, Büyü': 53)

68- İNTİHAR EDENİN NAMAZI KILINIR MI?

1938- İbn Semure (r.a)’den rivâyete göre, bir adam okuyla kendisini öldürmüştü. Rasûlullah (s.a.v): **“Ben bunun cenaze namazını kılmam”** buyurdular. (Tirmizî, Cenaiz: 68; Müslim, Cenaiz: 37)

1939- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Kim kendini bir dağdan atarak öldürürse, o kimse ebedi olarak kendisini Cehennem ateşine atar. Kim de zehir içerek kendisini öldürürse, zehir kabı elinde Cehennemde ebedi olarak zehir içer. Kim de keskin bir aletle kendini öldürürse, o alet elinde olarak Cehennem içinde o aleti karnına saplayarak azâb olunur.”** (Tirmizî, Tıb: 7; Dârimi, Diyet: 10)

69- MÜNAFIKLAR ÜZERİNE NAMAZ KILINIR MI?

1940- Ömer b. Hattab (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Übey b. Selûl öldüğünde namazını kılması için Rasûlullah (s.a.v) çağırılmıştı. Rasûlullah (s.a.v) namazı kıldırmak için kalktığında önüne atıldım ve şöyle dedim: “Ey Allah’ın Rasûlü! İbn Ubey’in namazını kılıyorsun!” Bu adam falan gün şöyle dedi, falan gün şöyle böyle yaptı diyerek yaptıklarını saymaya başladım.” Rasûlullah (s.a.v) tebessüm etti ve şöyle buyurdu: **“Beni bırak Ya Ömer!”** buyurdu. Ben sözlerimi sürdürünce dedi ki: **“Ben Muhayyerim, şimdi de namaz kılmayı münasip gördüm. Eğer yetmişten fazla istiğfar edince bağışlanacağını bilsem onu bile yaparım.”** Cenaze namazını kıldı sonra döndü. Aradan az bir zaman geçmişti ki Tevbe Sûresi 84. ayeti nazil oldu: **“Ey Peygamber, o münafıklardan olan kimsenin asla namazını kılma, mezarı başındada ne maksatla olursa olsun sakın durma, çünkü onlar, Allah’ı ve onun elçisini inkar ettiler ve ilâhi buyrukları hiçe sayarak çiğneyip can verdiler.”** Ben daha sonra bu konuda Rasûlullah (s.a.v)’e karşı gösterdiğim cesaretten dolayı kendi kendime hayret ettim. Allah ve Rasûlü daha iyi bilir. (Buhârî, Tefsir: 147; İbn Mâce, Cenaiz: 31)

70- MESCİDDE CENAZE NAMAZI KILINIR MI?

1941- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Süheyl b. Beyza’nın cenaze namazını mescidde kıldırmıştı. (Müslim, Cenaiz: 34; Muvatta', Cenaiz: 8)

1942- Yine Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Süheyl b. Beyza’nın namazını mescidin içerisinde kılmıştı. (Müslim, Cenaiz: 34; Muvatta', Cenaiz: 8)

71- GECELEYİN CENAZE NAMAZI KILINIR MI?

1943- Ebu Umâme Sehl b. Huneyf (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Medine'nin kenar mahallelerinde oturan fakir bir kadın rahatsızdı. Rasûlullah (s.a.v), ashabına onun durumunu sorar ve öldüğünde bana haber verin de namazını kıldırayım buyururdu. Sonunda kadın öldü. Yatsı namazından sonra onu Medine'ye getirdiler, geldiklerinde Rasûlullah (s.a.v) uyumuştu. O'nu uyandırmayı hoş görmediler ve namazını kılıp Baki-ul Gargad mezarlığına defnettiler. Sabah olunca, Rasûlullah (s.a.v) o kadından sordu. Onlar da: "Defnedildi, Ey Allah'ın Rasûlü! Geceleyin sana geldik. Seni uyur bulduk, uyandırmak ta istemedik" dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Haydi kabrini Bana gösterin"** dedi. Rasûlullah (s.a.v) yürüdü, onlarda birlikte yürüdüler ve kabrini gösterdiler. Rasûlullah (s.a.v) namaza durdu, onlar da arkasında saf tuttular. Rasûlullah (s.a.v) o kadının cenaze namazını kıldı ve dört tekbir aldı. (Buhârî, Cenaiz: 5; Muvatta', Cenaiz: 5)

72- GIYÂBİ CENAZE NAMAZI DA KILINIR MI?

1944- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kardeşiniz Necaşi ölmüştür. Kalkın ve onun namazını kılın."** Kendisi kalktı, bizi de cenaze önünde saf bağlandığı gibi saf yaptı ve Necaşi adına gıyabi cenaze namazı kıldı. (Müslim, Cenaiz: 22; İbn Mâce, Cenaiz: 33)

1945- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) Necaşi'nin öldüğü gün onun ölüm haberini ashabına haber vermişti. Sonra cemaatle birlikte musallaya çıkıp ashabını saf tutturdu ve Necaşi'nin cenaze namazını kıldırdı ve bu namazda dört tekbir almıştı. (Müslim, Cenaiz: 22; İbn Mâce, Cenaiz: 33)

1946- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Medine'de, Necaşi'nin öldüğünü ashabına haber verdi. Ashab, Rasûlullah (s.a.v)'in arkasında saf oldular. Rasûlullah (s.a.v), Necaşi için gıyâben cenaze namazı kıldı ve dört tekbir aldı. (Müslim, Cenaiz: 22; İbn Mâce, Cenaiz: 33)

1947- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kardeşiniz Necaşi vefat etmiştir. Kalkın onun namazını kılın."** İki saf olmuştuk. (Müslim, Cenaiz: 22; İbn Mâce, Cenaiz: 33)

1948- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Necaşi için cenaze namazı kılarken ben ikinci safta idim. (Müslim, Cenaiz: 22;

İbn Mâce, Cenaiz: 33)

1949- İmran b. Husayn (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize şöyle buyurmuştu: **"Kardeşiniz Necaşi vefat etmiştir. Kalkın ve onun cenaze namazını kılın."** Biz de kalktık, cenaze için saf tutulduğu gibi saf tuttuk. Aynen cenaze namazı kılar gibi cenaze namazı kıldık. (Müslim, Cenaiz: 22; İbn Mâce, Cenaiz: 33)

73- CENAZE NAMAZI NASIL KILINIR?

1950- Semure (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'le birlikte lohusa iken ölen Ümmü Ka'bın cenaze namazını kılmıştım. Rasûlullah (s.a.v) kalktı ve cenazeyi ortalayarak namaza durdu. (Buhârî, Cenaiz: 63; Tirmizî, Cenaiz: 45)

74- BİR KADIN VE ÇOCUĞUN CENAZE NAMAZI NASIL KILINIR?

1951- Ammar (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir kadınla bir çocuğun cenazesi aynı anda hazır olmuştu. Çocuğun cenazesi öne kondu, kadının cenazesi de onun arkasına kondu, o ikisinin birden namazı kılınmıştı. Namaz kılanlar arasında; Ebu Said el Hudri, ibn Abbas, Ebu Katade ve Ebu Hüreyre de vardı. Onlara bu şekilde namaz kılmanın durumunu sordum: "Sünnettir" dediler. (Tirmizî, Cenaiz: 45; Müslim, Cenaiz: 27)

75- ERKEK VE KADIN CENAZELER BİR ARADA OLURSA NAMAZLAR NASIL KILINIR?

1952- İbn Ömer (r.a), dokuz cenazeye birden namaz kıldı. Erkekleri imamın önüne doğru, kadınları ise, onların arkasına kıble tarafına koydu ve onları tekbir sıra halinde dizdi. Ali'nin kızı Ümmü Gülsüm, Ömer b. Hattab'ın karısı ve Zeyd adındaki oğlunun cenazesini de koydu. O gün imam Said b. el Âs idi. Cemaat içersinde: İbn Ömer, Ebu Hureyre, Ebu Said, Ebu Katade de vardı, çocuk cenazesi hemen imamın önüne kondu. Adamın biri "Bu şekli beğenmedim" dedi. O esnada İbn Abbas, Ebu Hureyre, Ebu Said ve Ebu Katade'ye baktım ve: "Nedir bu durum" diye sordum; "Sünnettir" dediler. (Tirmizî, Cenaiz: 45; Müslim, Cenaiz: 27)

1953- Semure b. Cündüb (r.a)'ten rivâyete göre, "Rasûlullah (s.a.v), lohusa iken ölen Ümmü Fülan'ın cenaze namazını kılmıştı da cenazenin tam ortasına durmuştu." (Tirmizî, Cenaiz: 45; Müslim, Cenaiz: 27)

76- CENAZE NAMAZINDAKİ TEKBİR SAYISI NE KADARDIR?

1954- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v), ashabına; Necaşi'nin öldüğünü haber verdi. Onları çıkarıp saf yaptırdı, sonra da dört tekbir alarak cenaze namazını gıyabi olarak kıldı." (Buhârî, Cenaiz: 64; Muvatta', Cenaiz: 5)

1955- Ebu Umâme b. Sehl (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Medine'nin kenar mahallelerinden birinde oturan bir kadın hastalanmıştı. Peygamber (s.a.v) hasta ziyaretine çok önem verirdi. **"Bu kadın öldüğünde bana haber veriniz"** buyurdu. Kadın, gece öldü ve geceleyin defnettiler ve de, Peygamber (s.a.v)'e haber vermediler. Sabahleyin, Rasûlullah (s.a.v) kadının durumundan sordu. Onlar da: "Geceleyin seni uyandırmayı hoş görmedik" dediler. Rasûlullah (s.a.v) o kadının kabrine geldi ve onun için namaz kıldı ve namazında dört tekbir aldı. (Buhârî, Cenaiz: 64; Muvatta', Cenaiz: 5)

1956- İbn ebi Leyla (r.a)'dan rivâyete göre, Zeyd b. Erkam, bir cenazenin namazını kıldı ve namazda beş tekbir aldı. Rasûlullah (s.a.v)'de böylece tekbir almıştı dedi. (Buhârî, Cenaiz: 64; Muvatta', Cenaiz: 5)

77- CENAZE NAMAZINDA OKUNANLAR

1957- Avf b. Malik (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in bir cenazeye namaz kılarken şöyle dua ettiğini duydum: **"Allah'ım onu bağışla, ona acı ve onu affet, ona afiyet ver, varacağı yeri ikram edilen yer** (Cennet) **kıl, girdiği kabri geniş eyle. Onu su, kar ve dolu ile yıka. Beyaz kumaşın kir ve hatalardan temizlenmesi gibi onu hatalarından temize çıkar. Bu dünyadaki evine karşılık, daha hayırlı bir ev, ailesine karşılık daha hayırlı bir aile, Eşine karşılık daha hayırlı bir eş ver. Onu kabir ve Cehennem azabından koru."**

Avf diyor ki: Rasûlullah (s.a.v)'in o ölüye yaptığı duayı duyunca ,keşke bu ölen ben olsaydım dedim. (Tirmizî, Cenaiz: 38; Müslim, Cenaiz: 26)

1958- Avf b. Malik (r.a) şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v)'in bir cenazeye namaz kıldırırken şöyle dua ettiğini duydum: **"Allah'ım onu bağışla, affet, ona acı, ona afiyet ver, onun günahlarından vazgeç, varacağı yeri ikram edilen yer** (Cennet) **eyle, gireceği kabri geniş eyle. Onu su, kar ve dolu ile yıka. Beyaz kumaşın kir ve hatalardan temizlenmesi gibi onu da günahlardan temizle. Dünyadaki evine karşılık, daha hayırlı bir ev, ailesine karşılık daha hayırlı bir aile, eşine**

karşılık daha hayırlı bir eş ver, onu Cennetine koy.” Ateşten koru yahut şöyle dedi: **“Onu kabir azabından koru.”** (Tirmizî, Cenaiz: 38; Müslim, Cenaiz: 26)

1959- Ubeyd b. Halid es Sülemi (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) iki kişiyi birbirine kardeş yapmıştı; onlardan biri şehid edildi. Diğeri de sonradan öldü, onun namazını kıldık. Rasûlullah (s.a.v): **“Ne diyorsunuz?”** buyurdu. Onlar da: “Onun için dua ediyoruz ve Allah’ım onu bağışla, affet, ona acı, Allah’ım! Onu arkadaşına kavuştur” diyoruz dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Onun namazı nerde, bunun ki nerde, onun ameli nerde, bunun ki nerde, ikisi arasında gökle yer arası kadar fark vardır”** buyurdu. (Ebû Davud, Cihad: 29; Müsned: 15494)

1960- İbrahim el Ensari (r.a), babasından naklederek, Rasûlullah (s.a.v) cenaze namazında şöyle dua ettiğini duymuştur: **“Allah’ım ölümüze de dirimize de, burada bulunana da bulunmayana da, erkeğimize de kadınımıza da, küçüğümüze de büyüğümüze de mağfiret eyle.”** (İbn Mâce, Cenaiz: 23; Müslim, Cenaiz: 26)

1961- Talha b. Abdullah b. Avf (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas (r.a)’ın arkasında bir cenaze namazı kıldım. Namaz da fatiha ve bir sûre okudu, duyabileceğimiz şekilde sesli okuyordu, namazı bitirince elinden tutup bu yaptığının hükmünü sordum. “Haktır ve sünnettir” dedi. (Buhârî, Cenaiz: 65; Tirmizî, Cenaiz: 38)

1962- Talha b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas (r.a)’ın arkasında bir cenaze namazı kılmıştım, onun namazda Fatiha sûresini okuduğunu işittim. Namazı bitirince elinden tutup sordum: “Fatiha mı okuyorsun?” O da: “Evet, Fatiha okumak hak ve sünnettir” dedi. (Buhârî, Cenaiz: 65; Tirmizî, Cenaiz: 38)

1963- Ebu Ümâme (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Cenaze namazındaki sünnet olan şekil: “İlk tekbirden sonra gizlice, Fatiha okumak; sonra da üç tekbir almaktır. Son tekbirden sonra da selâm verilir.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

78- BİR CENAZEYE YÜZ KİŞİ NAMAZ KILARSA NE OLUR?

1964- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Bir cenazeye İslâm ümmetinden sayısı yüze varan kimseler namaz kılarlarsa ve o cenaze için şefaat dilerlerse şefaatleri kabul edilir.”** (Müslim, Cenaiz: 18; Tirmizî, Cenaiz: 38)

1965- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyuruyor: **"Müslümanlardan bir kimse ölür de ona yüz kişiye yakın kimse namaz kılarsa, şefaat dilerlerse mutlaka kabul olunur."** (Müslim, Cenaiz: 18; Tirmizî, Cenaiz: 38)

1966- Ebu Bekkar, Hakem b. Ferrûh (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Eb'ul Melih bize bir cenaze namazı kıldırmıştı. Namaza başlarken tekbir aldığını zannetmiştik. Fakat o yüzünü bize dönerek: "Saflarınızı düzgün tutunuz ki cenaze hakkındaki istedikleriniz kabul görsün" dedi.

Ebu'l Melih diyor ki: Abdullah b. Selit, Mü'minlerin annelerinden Peygamberimizin (s.a.v)'in hanımı Meymune (r.anha) rivâyet ederek şöyle diyor: Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Müslümanlardan bir gurup bir cenazeye cenaze namazı kılarlarsa, cenaze hakkındaki duaları mutlaka kabul edilir."** Ebu'l Melih'e sordum: "Kılacak cemaat, kaç kişi olacaktır?" "Kırk kişi" dedi. (Müslim, Cenaiz: 18; Tirmizî, Cenaiz: 38)

79- CENAZE NAMAZI KILMANIN SEVABI

1967- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim bir cenaze için namaz kılarsa, ona bir kırat sevap vardır. Kimde cenaze kabre konuluncaya kadar beklerse, iki kırat sevap vardır. İki kırat ise iki büyük dağ gibidir."** (Müslim, Cenaiz: 17; Tirmizî, Cenaiz: 50)

1968- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim namazı kılıncaya kadar cenazede bulunursa, bir kırat sevap vardır. Cenaze defnedilinceye kadar beklerse, iki kırat sevap alır."** İki kırat ne demektir Ey Allah'ın Rasûlü! Diye sorulunca: **"İki büyük dağ kadardır"** buyurdular. (Müslim, Cenaiz: 17; Tirmizî, Cenaiz: 50)

1969- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim, Allah rızası için bir cenazeyi takip eder, namazını kılar ve defnederse; iki kırat sevap alır. Sadece namazını kılıp ta defnedilmeden dönen kimseye ise bir kırat ecir verilmiş olur."** (Müslim, Cenaiz: 17; Tirmizî, Cenaiz: 50)

1970- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim, bir cenazeyi takip edip namazını kılar ve**

gömülünceye kadar beklerse, iki kırat sevap alır. Her bir kırat Uhud dağından daha büyüktür.” (Müslim, Cenaiz: 17; Tirmizî, Cenaiz: 50)

80- CENAZE GÖMÜLMEDEN OTURMAMAK

1971- Ebu Said (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir cenaze gördüğünüzde ayağa kalkın, Kim cenazeyi takip ederse, cenaze mezara konmadan oturmasın.”** (Tirmizî, Cenaiz: 52; Buhârî, Cenaiz: 48)

81- CENAZE İÇİN AYAĞA KALKMAK

1972- Mes’ud b. Hakem (r.a)’den rivâyete göre, Ali b. ebi Talib’in yanında cenaze kabre konuluncaya kadar ayakta durmak gerekir mi? diye konuşulmuştu. O da şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v), kalkar sonra otururdu.” (Muvatta', Cenaiz: 11; Müslim, Cenaiz: 24)

1973- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’in cenaze için kalktığını görünce biz de kalkardık, oturduğunu görünce biz de otururduk.” (Müslim, Cenaiz: 25; İbn Mâce, Cenaiz: 35)

1974- Bera (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bir cenazeyi defnetmek için çıkmıştık. Kabre vardığımızda cenaze kabre konulmadan Rasûlullah (s.a.v), oturdu, bizde sessizce sanki başımızda bir kuş varmış gibi oturduk.” (İbn Mâce, Cenaiz: 37; Ebû Davud, Cenaiz: 68)

82- ŞEHİD, KANI İLE BİRLİKTE GÖMÜLÜR

1975- Abdullah b. Sa’lebe (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Uhud şehidleri için şöyle buyurdu: **“Onları kanları ile birlikte örtüp defnediniz. Çünkü, Allah yolunda yara alan şehid, kıyamet günü yarasından kan damlayarak gelecektir. Rengi kan rengi olup kokusu misk kokusu gibidir.”** (Ebû Davud, Cenaiz: 31; Buhârî, Cenaiz: 72)

83- ŞEHİD NEREYE GÖMÜLÜR?

1976- Ubeydullah b. Muayye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Taif kuşatmasında, Müslümanlardan iki kişi şehid olmuştu. Rasûlullah (s.a.v)’in yanına kadar getirildi. Rasûlullah (s.a.v) onların şehid oldukları yere gömülmesini emretti. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

1977- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) Uhud savaşında şehid olanların şehid oldukları yere götürülüp

gömülmelerini emretti. Çünkü onlar Medine'ye götürülmüşlerdi. (İbn Mâce, Cenaiz: 28; Ebû Davud, Cenaiz: 42)

1978- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Şehidleri savaşıp, yaralanıp şehid oldukları yerlere defnedin."** (İbn Mâce, Cenaiz: 28; Ebû Davud, Cenaiz: 42)

84- MÜŞRİKLERİ KİM DEFNEDER?

1979- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)'e dedim ki: "Sapık ihtiyar amcan öldü, onu kim defnedecek?" Rasûlullah (s.a.v): **"Git ve baban Ebu Talib'i göm. Tekrar yanıma gelinceye kadar hiçbir şey yapma!"** Babamı defnettim sonra Rasûlullah (s.a.v)'e geldim, emri üzerine gusul abdesti aldım. Rasûlullah (s.a.v) bana dua etti fakat ben o duayı ezberleyemedim. (Ebû Davud, Cenaiz: 70)

85- MEZARDA LAHD YAPMAK VE LAHDSİZ MEZARLIK

1980- Sa'd (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in kabrinde yapıldığı gibi mezarımın kıble tarafına lahd (boydan boya oyuk) yapın ve üzerime bir şeyler dikin. (Müslim, Cenaiz: 29; İbn Mâce, Cenaiz: 39)

1981- Âmir b. Sa'd (r.a)'den rivâyete göre, ölümü yaklaşınca Sa'd şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v)'in kabrinde yapıldığı gibi mezarımın kıble tarafını (lahd) boydan boya oyuk yapın ve üzerime bir şeyler dikin. (Müslim, Cenaiz: 29; İbn Mâce, Cenaiz: 39)

1982- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Lahidli mezar, biz Müslümanlar içindir. Lahidsiz mezar ise bizim dışımızdaki din mensupları içindir."** (İbn Mâce, Cenaiz: 39; Tirmizî, Cenaiz: 53)

86- KABİR, NE KADAR DERİNLİKTE OLMALI?

1983- Hişam b. Âmir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Uhud savaşında şikayet ederek her şehid için ayrı ayrı kabir kazmak zor olacak dedik. Rasûlullah (s.a.v): **"Çukur kazınız, derin ve güzel kazınız. İki kişi veya üç kişiyi bir kabre koyunuz"** buyurdu. Oradakiler: "Hangisini önce koyalım?" dediler. **"Kur'an'ı en çok bileni"** buyurdu. Benim babam da bir çukurdaki üç şehidden üçüncüsü idi. (Tirmizî, Cenaiz: 31; Buhârî, Cenaiz: 72)

87- KABRİN, GENİŞLİĞİ NE KADAR OLMALI?

1984- Sa'd b. Hişam b. Amir (r.a), babasından naklediyor ve şöyle diyor: Uhud savaşında Müslümanların pek çoğu şehid olmuş bir çoğu da yaralar almıştı. Rasûlullah (s.a.v): **"Çukurlar kazınız, genişçe kazınız. Sonra iki veya üç kişiyi bir kabre koyunuz, Kur'an'ı daha iyi bilenleri önce koyunuz"** buyurdu. (Tirmizî, Cenaiz: 31; Buhârî, Cenaiz: 72)

88- RASÛLULLAH (S.A.V)'İN KABRİNE KIRMIZI KADİFE KONDU MU?

1985- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) kabre konulurken altına kırmızı bir kadife serilmişti." (Müslim, Cenaiz: 30; Tirmizî, Cenaiz: 55)

89- CENAZE DEFNETMENİN YASAK OLDUĞU VAKİT VAR MIDIR?

1986- Ukbe b. Âmir el Cüheni (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) üç vakitte bize cenaze defnetmeyi ve namaz kılmayı yasaklamıştı: **"Güneş doğup yükselinceye kadar, öğle vakti güneş tam tepede iken batıya kayıncaya kadar ve güneş tam batarken."** (Tirmizî, Cenaiz: 41; İbn Mâce, Cenaiz: 30)

1987- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v) hutbe veriyordu. Ashabından ölüp de gece gömülen ve kefeni kısa yapılan birini hatırladı ve zaruret olmadıkça cenazenin gece gömülmesini yasakladı."** (İbn Mâce, Cenaiz: 30; Ebû Davud, Cenaiz: 55)

90- BİRDEN FAZLA KİMSE BİR KABRE GÖMÜLÜR MÜ?

1988- Hişam b. Âmir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Uhud savaşında Müslümanlar pek çok şehid verdiler. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Çukurlar kazın, genişçe kazın: iki veya üç kişiyi bir kabre koyun"** buyurdular. Oradakiler: "Ey Allah'ın Rasûlü! Kimi önce koyalım" diye sordular da, Rasûlullah (s.a.v): **"Kur'an'ı çok iyi bilenleri önce koyun"** buyurdu. (Ebû Davud, Cenaiz: 71; İbn Mâce, Cenaiz: 28)

1989- Sa'd b. Hişam b. Amir (r.a) babasından naklediyor. Uhud savaşında çok yaralı ve şehid birikmişti, durum şikayet edilerek Rasûlullah (s.a.v)'e bildirildi. Rasûlullah (s.a.v): **"Çukurlar kazın, geniş kazın, güzel kazın her kabre iki veya üç kişiyi gömün. Kur'an'ı en iyi bilenleri önce gömün"** buyurdular. (Ebû Davud, Cenaiz: 71; İbn Mâce, Cenaiz: 28)

1990- Hişam b. Âmir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Çukurlar kazın, güzel kazın ve her bir çukura ikişer üçer kişi defnedin. Kur'an'ı en çok bilenleri de öncelikle gömün"** buyurdular. (Ebû Davud, Cenaiz: 71; İbn Mâce, Cenaiz: 28)

91- KUR'AN'I EN İYİ BİLENLERE KABİRDE ÖNCELİK

1991- Hişam b. Âmir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Babam Uhud günü şehid edilmişti. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Geniş geniş çukurlar kazın, güzel kazın ve her çukura ikişer üçer kişi gömün; Kur'an'ı en çok bilenlere öncelik tanıyın"** buyurdu. Babam üç kişiden biriydi, Kur'an'ı diğerlerinden daha iyi bildiği için önce gömülmüştü. (Ebû Davud, Cenaiz: 71; İbn Mâce, Cenaiz: 28)

92- KABİRE GÖMÜLEN TEKRAR ÇIKARILIR MI?

1992- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Abdullah b. Übey kabre konulduktan sonra gelmişti. Cenazenin çıkarılmasını emretti, cenaze kabirden çıkarıldı. Rasûlullah (s.a.v), onu dizlerinin üzerine koydu. Ona tükürüğünden üfürdü ve ona kendi gömleğini giydirdi: **"Allah her şeyin en iyisini bilendir"** buyurdu. (Müslim, Sıfatül Münafıkın: 1; Buhârî, Cenaiz: 77)

1993- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Abdullah b. Übey'in kabirden çıkarılmasını emretti. Kabirden çıkarıldı, onun başını kendi dizi üzerine koyarak vücuduna hafifçe tükürdü ve gömleğini ona giydirdi. Câbir diyor ki: Allah en iyisini bilir ama ona namaz da kıldı. (Müslim, Sıfatül Münafıkın: 1; Buhârî, Cenaiz: 77)

93- KABİRDEN CENAZE ÇIKARILIP BAŞKA KABRE NAKLEDİLİR Mİ?

1994- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Babamla birlikte bir adam da aynı kabre gömülmüştü, gönlüm razı olmadı. Onu çıkarıp tek başına başka bir yere gömdüm. (Buhârî, Cenaiz: 77; Ebû Davud, Cenaiz: 79)

94- KABİR ÜZERİNDE CENAZE NAMAZI KILINIR MI?

1995- Yezid b. Sabit (r.a)'ten rivâyete göre, onlar bir gün Rasûlullah (s.a.v) ile beraber bir gezintiye çıkmışlardı. Rasûlullah (s.a.v) yeni bir kabir gördü. **"Bu kimin kabridir?"** buyurdu. Onlar da: "Falan oğullarının azatlı kölesi falan kadındır" dediler. Rasûlullah (s.a.v) onu tanıdı. "Bir öğle vakti

ölmüştü. Siz de kaylule uykusunda idiniz. Seni uyandırmak ta hoşumuza gitmedi” dediler. O zaman Rasûlullah (s.a.v) oradakileri arkasına saf yaptırdı ve dört tekbir alarak kadına cenaze namazı kıldı sonra da şöyle dedi: **“Ben aranızda olduğum sürece bir kişi öldüğünde bana haber verin. Benim o kimseye cenaze namazı kılmam rahmettir”** buyurdular. (Buhârî, Cenaiz: 55; Muvatta', Cenaiz: 5)

1996- Şa’bi (r.a)’nin haber verdiğine göre, bir kimse Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bir kabre uğramıştı. Rasûlullah (s.a.v) orada onlara imam olup arkasında saf tutturmuştu. Ben, Ebu Amr’e: “Kimdi o Ey Ebu Amr” diye sordum. “İbn Abbas” diye cevap verdi. (Müslim, Cenaiz: 23; Tirmizî, Cenaiz: 47)

1997- Yine Şa’bi (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)’i gören biri bana anlatmıştı. Rasûlullah (s.a.v), uzakta bir kabir gördü ve ashabını da kendi arkasına saf tutturdu ve o kimse için cenaze namazı kıldı. Şa’bi ye: “Sana bunu kim haber verdi” diye soruldu. O da: “İbn Abbas” dedi. (Müslim, Cenaiz: 23; Tirmizî, Cenaiz: 47)

1998- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), bir kadının kabri başında defnedildikten sonra cenaze namazı kıldı. (Müslim, Cenaiz: 23; Tirmizî, Cenaiz: 47)

95- CENAZE DEFNEDİLDİKTEN SONRA DÖNÜŞTE BİNİTE BİNMEK

1999- Câbir b. Semure (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Ebu’d Dehdah’ın cenazesini defnetmek için çıktı. Dönüşünde çıplak bir kısrak getirdiler. Rasûlullah (s.a.v) ona bindi. Biz de onunla beraber yürüdük. (Müslim, Cenaiz: 28; Tirmizî, Cenaiz: 28)

96- KABİRLER ÜZERİNE BİNA YAPILIR MI?

2000- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) kabirler üzerine bina yapmaktan veya kabri yükseltmekten veya kabrin kireçlenmesini yasakladı. Ravi Süleyman b. Musa: Kabir üzerine yazı yazmaktan nehiy etti cümlesini ilave etmiştir. (Tirmizî, Cenaiz: 56; Müslim, Cenaiz: 32)

97- KABİR ÜZERİNE OTURULUR MU?

2001- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) kabirlerin toprak, taş ve benzeri şeylerle yükseltilmesini veya üzerine bina

yapılmasını, kabir üzerine oturulmasını yasakladı. (Tirmizî, Cenaiz: 56; Müslim, Cenaiz: 32)

98- KABİRLERİN ÜZERİ KİREÇLENMEZ

2002- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Kabirlerin üzerini kireçle sıvamaktan bizleri yasakladı."** (Tirmizî, Cenaiz: 56; Müslim, Cenaiz: 32)

99- YÜKSEK KABİRLER YER SEVİYESİNE GÖRE DÜZLENMELİDİR

2003- Sümâme b. Şüfey (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Fedale b. Ubeyd ile birlikte Rum diyarındaydık, bir arkadaşımız vefat etti. Fedale kabrinin toprak seviyesinde yapılmasını emretti ve şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v)'in kabirleri toprak seviyesinde yapılmasını emrettiğini işittim. (Tirmizî, Cenaiz: 56; Müslim, Cenaiz: 32)

2004- Ebu'l Hey'ac (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ali (r.a) şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'in beni gönderdiği şey üzerine seni göndereyim mi? Yerden yüksek her kabri yer seviyesine indireceksin. Her evdeki resimleri imha edeceksin." (Tirmizî, Cenaiz: 56; Müslim, Cenaiz: 32)

100- KABİRLERİ ZİYARET

2005- Abdullah b. Büreyde (r.a) babasından naklediyor ve şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sizi kabirleri ziyaret etmekten yasaklamıştım, şimdi ziyaret edebilirsiniz. Kurban etlerini üç günden fazla tutmayınız demiştim. Şimdi ise dilediğiniz kadar bekletip yiyebilirsiniz. Ayrıca size hurma şerbetini sadece tulumlardan içebileceğinizi söylemiştim, şimdi her türlü kaptan hurma şerbetini içebilirsiniz. Fakat sarhoşluk veren içkileri içmeyiniz."** (Müslim, Cenaiz: 36; İbn Mâce, Eşribe: 14)

2006- Abdullah b. Büreyde (r.a) babasından naklediyor, kendisi bizzat Rasûlullah (s.a.v)'in bir meclisinde bulunmuştu. Orada Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştu: **"Size kurban etlerini üç günden fazla bırakmamanızı emretmiştim. Artık üç günden fazla hem kendiniz yiyin hem de başkalarına yedirin hem de kalanını biriktirebilirsiniz. Sizi ziftlenmiş ağaçtan, oyulmuş kaplarda şıra yapmaktan yasaklamıştım. Şimdi tüm o kaplarda şıra yapabilirsiniz. Sarhoşluk veren her şeyden kaçının. Sizi kabirleri ziyaret etmekten de yasaklamıştım. Fakat şimdi ziyaret**

edebilirsiniz. Lüzumsuz şeyler söylemeyiniz.” (Müslim, Cenaiz: 36; İbn Mâce, Eşribe: 14)

101- MÜŞRİK ANNENİN KABRİ ZİYARET EDİLİR Mİ?

2007- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), annesinin kabrini ziyaret etmiş ağlamış ve yanındakileri de ağlatmış sonra şöyle buyurmuştur: **“Anneme istiğfar etmek için Rabbimden izin istedim, izin vermedi. Kabrini ziyaret etmek için izin istedim, izin verdi. Öyleyse sizler de bundan böyle kabirleri ziyaret ediniz, kabir ziyareti ölümü hatırlatır.”** (Müslim, Cenaiz: 36; İbn Mâce, Cenaiz: 48)

102- MÜŞRİKLER İÇİN AF DİLEME YASAKTIR

2008- Said b. Müseyyeb (r.a), babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Talib’in ölüm anı yaklaştığında Peygamber (s.a.v), onun yanına geldi. Yanında, Ebu Cehil, Abdullah b. ebî Ümeyye vardı. Rasûlullah (s.a.v): **“Ey Amcam: “Lâ ilâhe illalah” de ki Allah katında sana Şahadet ve şefaat edebileyim”** buyurdu. Bunun üzerine Ebu Cehil ve Abdullah b. Ebi Ümeyye: “Ey Ebu Talib! Abdulmuttalib’in dininden yüz mü çevireceksin?” O ikisi, o derece bu sözü söyletmemek için Ebu Talib’i sıkıştırdılar ki; Ebu Talib’in son sözü: **“Abdulmuttalib’in dini üzereyim”** oldu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Yasaklanmadığım sürece senin için mutlaka bağışlanma talebinde bulunacağım.”** Bunun üzerine Tevbe sûresi 113. ayeti nazil oldu: **“Allah’tan başka kimselere ve nesnelere de ilâhlık yakıştıran kimselerin Cehennemlik oldukları besbelli olduktan sonra yakın akrabaları olsa bile onların bağışlanmalarını istemek artık ne Peygambere ne de iman edenlere yakışır.”** Yine Kasas sûresi 56. ayeti de nazil oldu: **“Gerçek şu ki sen her sevdiğini doğru yola yöneltemezsin. Fakat Allah’tır yönelmek isteyeni dilediği şekilde doğru yola yönelten ve yine o’dur doğru yola erişecekleri en iyi bilen.”** (Buhârî, Cenaiz: 80; Müslim, İman: 9)

2009- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adamın müşrik olan anne ve babası için bağışlanma talebinde bulunduğunu işittim. Müşrik oldukları halde onlara istiğfar mı ediyorsun? Diye sordum. O da: “İbrahim (a.s), babası için istiğfar etmemiş miydi” dedi. Peygamber (s.a.v)’e geldim ve durumu anlattım hemen, Tevbe sûresi 114. ayeti nazil oldu: **“İbrahim’in buna benzer bir durumda babasının bağışlanması için yaptığı duaya gelince; bu sadece O’nun babasına daha sağlığında vermiş olduğu bir**

söze dayanıyordu. Babasının sırf, bir Allah düşmanı olduğu ona belli olunca, İbrahim, babasından ilgisini kesip uzaklaştı. Zaten, İbrahim çok ince ruhlu ve yumuşak huylu biriydi.” (Bu konuda gerekli bilgi için: Meryem sûresi 47. ve 48. ayetleriyle; Mümtahine sûresi 4. ayeti ve Şuarâ sûresi 86. ayetlerin tefsirlerine bakılabilir.) (Tirmizî, Tefsirül Kur’an: 10; Müsned: 1031)

103- MÜ’MİNLER İÇİN İSTİĞFAR EDİLEBİLİR

2010- Aişe (r.anha)’dan aktarıldığına göre, şöyle demiştir: “Ben, size kendimden ve Rasûlullah (s.a.v)’den bahsedeyim mi?” dedi. Biz de: “Evet” dedik. O da şöyle anlattı: “Peygamber (s.a.v) benim yanımda kaldığı bir geceydi, yatsı namazından dönüp gelmişti, ayakkabılarını ayaklarının yanına koydu elbisesinin bir ucunu yatağının üzerine yaydı. Benim uyuduğuma kanaat getirinceye kadar bekledi sonra yavaşça ayakkabılarını giydi, elbisesini aldı sonra yavaşça kapıyı açtı ve yavaşça çıktı. Ben de örtümü başıma aldım, elbisemi giydim ve onun peşinden çıktım. Rasûlullah (s.a.v), Baki mezarlığına vardı, ellerini kaldırıp üç defa uzunca tuttu sonra döndü, ben de döndüm. Rasûlullah (s.a.v) hızlandı, bende hızlandım. Rasûlullah (s.a.v) daha süratlice yürüdü, bende daha süratlice yürüdüm. Rasûlullah (s.a.v) koşmaya başladı. Ben de koşmaya başladım ve ondan önce eve girdim. Rasûlullah (s.a.v) ben yattıktan sonra içeri girdi ve: “Ey Âişe, sana ne oldu da böyle nefes nefesesin” buyurdu. Ben: “Bir şey yok” dedim. Rasûlullah (s.a.v): “Sen söylemezsen bile Latif ve Alim olan Allah, Bana haber verir” dedi. O zaman ben anam babam senin yoluna feda olsun deyip olanları anlattım. Rasûlullah (s.a.v): **“Önümde gördüğüm karaltı sen miydin?”** diye sordu. “Evet, içimde beni rahatsız eden bir sıkıntı oldu da ondan böyle yaptım” dedim. Daha sonra Rasûlullah (s.a.v): **“Allah ve Rasûlünun sana haksızlık edeceğini mi sandın?”** dedi. Ben: “İnsanlar ne kadar gizlese de Allah bilir” dedim. Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyurdu: “Sen beni gördüğünde bana Cibril gelmişti. Elbiseni çıkarmış olduğun için yanıma gelmedi, bana seslendi fakat senden gizlendi. Ben de ona cevap verdim ve onu senden gizledim. Senin uyuduğunu zannettim ve uyandırmak istemedim, seni yalnız bırakmaktan da korktum. Fakat Cibril Baki mezarlığına gelmemi ve oradakilere istiğfar etmemi emretti.Ben nasıl söylemeliyim dedim. O da: Şöyle söyle buyurdu: **“Selâm bu diyarın ehli olan mü’minlere ve Müslümanlara olsun. Bizden önce gidenlere ve**

sonra gideceklere Allah rahmet eylesin. Allah'ın izniyle bizde size kavuşacağız" (Müslim, Cenaiz: 35; İbn Mâce, Cenaiz: 36)

2011- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) bir gece kalktı. Elbisesini giydi sonra dışarı çıktı. Ben de cariyem Berire'ye, Rasûlullah (s.a.v)'i takib etmesini emrettim. O da: "Rasûlullah (s.a.v), Baki mezarlığına kadar takib etti. Rasûlullah (s.a.v), Baki mezarlığının alt tarafında Allah'ın dilediği kadar bir zaman durdu. Sonra, geriye döndü. Cariyem ondan önce dönüp geldi ve olanları bana haber verdi. Sabah oluncaya kadar Rasûlullah (s.a.v)'e bir şey söylemedim, daha sonra gece olan olayı anlattım. **"Ben, Baki kabristanındakilere dua etmek üzere gönderilmiştim"** buyurdu. (Müslim, Cenaiz: 35; İbn Mâce, Cenaiz: 36)

2012-Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), benim yanımda kaldığı gecelerde gecenin sonuna doğru Baki mezarlığına gider ve şöyle dua ederdi: **"Ey mü'minler topluluğunun yurdu, selâm sizlerin üzerine olsun. Bizler ve sizler yarın buluşacağız veya birbirimize şefaatçi olacağız. İnşaallah biz de size kavuşacağız. Allah'ım! Baki'ul gargad mezarlığındakileri affet bağışla…"** (İbn Mâce, Cenaiz: 36; Müslim, Cenaiz: 35)

2013- Süleyman b. Büreyde (r.a), babasından naklediyor: Rasûlullah (s.a.v), kabirlere uğradığında şöyle derdi: **"Ey bu diyarın mü'min ve Müslüman sakinleri! Selâm sizlerin üzerine olsun. İnşaallah bizler de size kavuşacağız. Siz bizden önce geldiniz biz de arkanızdan geleceğiz. Allah'tan bizim ve sizin için bağışlanma dilerim."** (İbn Mâce, Cenaiz: 36; Müslim, Cenaiz: 35)

2014- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Necaşi öldüğünde Peygamber (s.a.v): **"Onun için istiğfar edin"** buyurdu. (Müslim, Cenaiz: 22; Ebû Davud, Cenaiz: 62)

2015- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle haber vermiştir: Rasûlullah (s.a.v), Habeş ülkesinin hükümdarı Necaşi öldüğü gün onun ölümünü ashabına haber verdi ve **"Kardeşiniz için Allah'tan bağışlanma dileyiniz"** buyurdu. (Müslim, Cenaiz: 22; Ebû Davud, Cenaiz: 62)

104- KABİRLERE KANDİL YAKMAK YASAKTIR

2016- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v), kabirleri ziyaret eden kadınları, kabirleri mescid edinenleri ve**

kabirlerde kandil yakanları lanetledi.” (Ebû Davud, Cenaiz: 81; Tirmizî, Cenaiz: 238)

105- KABİRLER ÜZERİNE OTURULMAZ

2017- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sizden birinizin elbisesi yanıncaya kadar ateşle oturması kabir üzerinde oturmasından daha hayırlıdır.”** (Ebû Davud, Cenaiz: 76; İbn Mâce, Cenaiz: 45)

2018- Amr b. Hazm (r.a)’den rivâyete göre: Rasûlullah (s.a.v): **“Kabirler üzerine oturmayınız”** buyurmuştur. (İbn Mâce, Cenaiz: 45; Ebû Davud, Cenaiz: 77)

106- KABİRLER MESCİD HALİNE GETİRİLEMEZ

2019- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Peygamberlerinin kabirlerini mescid haline getiren toplumlara Allah lanet eder.”** (Ebû Davud, Cenaiz: 76; Müslim, Mesacid: 3)

2020- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah peygamberlerinin kabirlerini mescid haline getiren Yahudi ve Hıristiyanlara lanet eder.”** (Müslim, Mesacid: 3; Ebû Davud, Cenaiz: 76)

107- RASÛLÜLLAH MÜŞRİK VE MÜSLÜMAN KABİRLERİNİ ZİYARET ETTİ Mİ?

2021- Beşir b. Hasasiyye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte yürüyordum. Müslümanların kabirlerine uğradı ve şöyle buyurdu: **“İşte bunlar; birçok kötülükleri geride bırakıp hayırlara ulaşan kimselerdir.”** Sonra müşriklerin kabirlerine uğradı ve: **“Bunlar da çok büyük hayırları geride bırakıp azâb içine gömülmüş kimselerdir”** buyurdu. Rasûlullah (s.a.v) yönünü diğer tarafa çevirince kabirler arasında ayakkabısı ile dolaşan birini gördü ve: **“Ey ayakkabıları ile dolaşan kimse, ayakkabılarını çıkar”** buyurdu. (Ebû Davud, Cenaiz: 78; İbn Mâce, Cenaiz: 46)

108- ÖLEN KİŞİ, YAKINLARININ AYAK SESLERİNİ DUYAR MI?

2022- Enes (r.a)’ten rivayete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ölen kimse kabre konulup yakınları oradan ayrılırken onların ayak seslerini duyar.”** (Ebû Davud, Cenaiz: 78; Buhârî, Cenaiz: 86)

109- KABİRDE SORGU SUAL VAR MIDIR?

2023- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Kul, ölüp kabire konulduğunda ve yakınları da kendisinden uzaklaşıp oradan ayrıldıklarında o gidenlerin ayak seslerini duyar.”** Rasûlullah (s.a.v) sözüne şöyle devam etti: **“Daha sonra o cenazeye iki melek gelir, onu oturturlar ve ona şöyle derler: “Muhammed denilen kimse hakkında ne dersin?” Eğer o kişi mü’min ise: “Şahadet ederim ki o, Allah’ın kulu ve Rasûlüdür” der. Melekler ona derler ki: “Ey Mü’min Cehennemdeki yerine bak. Allah, bu azâb yerini senin için Cennetten bir makama çevirdi.”** Peygamber (s.a.v) şöyle devam etti: **“O Mü’min, Cennet ve Cehennemdeki her iki makamını da görür.”** (Buhârî, Cenaiz: 86; Ebû Davud, Sünnet: 27)

110- KABİRDE KAFİRİN SORGUSU

2024- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kul, kabrine konulup yakınları oradan ayrılınca onların ayak seslerini duyar. İki melek gelir onu oturturlar ve: Muhammed denilen adam hakkında ne dersin? Diye sorarlar. Mü’min kimse: Şahadet ederim ki o Allah’ın kulu ve Rasûlüdur. Diye cevap verir. Bunun üzerine melekler ona: “Cehennemdeki yerine bak! Allah o yeri senin için Cennetten hayırlı bir makamla değiştirdi.”** Rasûlullah (s.a.v) şöyle devam etti: **“O kimse Cennet ve Cehennemdeki her iki yerini de görür. Ölen kimse kafir ve münafık ise Bu Muhammed denilen kimse hakkında ne dersin?” diye sorulur. O kimse de şöyle der: “Onun hakkında bir şey bilmiyorum. İnsanların O’na** (peygamber) **dediklerini duyardım” diye cevap verir. Bu iki melek ona derler ki: Anlamaz olaydın söylemez olaydın derler sonra iki kulağı arasında** (ensesine) **vurulur o kişi o anda öyle bir çığlık atar ki, bu sesi insanlar ve cinlerden başka her şey duyar.** (Ebû Davud, Sünnet: 27; Buhârî, Cenaiz: 86)

111- İÇ HASTALIĞINDAN ÖLEN KİMSENİN DURUMU

2025- Abdullah b. Yesar (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Süleyman b. Surad ve Halid b. Urfuta ile beraber oturuyordum. İç hastalığından ölen bir kimseden bahsettiler, ikisi de onun cenazesinde bulunmak istiyorlardı. Biri diğerine: Rasûlullah (s.a.v): **“Kim iç hastalığından ölürse kabirde azâb görmez”** buyurmamış mıydı? Dedi. Diğeri de: **“Evet öyle buyurdu”** diye cevap verdi. (Tirmizî, Cenaiz: 65)

112- ŞEHİDLERE KABİRDE SUAL YOK MUDUR?

2026- Raşit b. Sa'd (r.a), Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından birinden naklediyor: "Bir adam, Rasûlullah (s.a.v)'e: "Ey Allah'ın Rasûlü! Mü'minlere, kabirde soru soruluyor, şehidlere sorulmuyor sebebi nedir?" Diye sordu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Şehidin başındaki kılıç parıltısı, imtihan olarak yeter."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2027- Safvan b. Ümeyye (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle demiştir: **"Taun hastalığından, iç hastalıklarından, suda boğularak ölenler ve lohusa durumunda ölenler; Allah ve Rasûlünün istediği gibi yaşayıp bu şekilde ölürse şehid sayılırlar."** (Tirmizî, Cenaiz: 65; Ebû Davud, Cenaiz: 15)

113- KABİR ÖLÜYÜ SARIP SIKAR MI?

2028- İbn Ömer (r.a) den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sa'd b. Muaz öyle bir kişidir ki, onun ölümüyle arş sallanmış, semanın kapıları açılmış; Meleklerden yetmiş bin kişi onun cenazesinde hazır bulunmuştur. Kabir onu önce sıkmış sonra genişlemiştir."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

114- KABİR AZABI

2029- Bera (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbrahim sûresi 27. ayeti olan: **"Allah iman edenlerin durumunu dünya hayatında da ahirette de sapasağlam doğru ve sarsılmaz biçimde doğru söz olan kelime-i tevhid sözüyle sağlamlaştırılmış…."** Ayeti kabir azabı hakkında nazil olmuştur. (İbn Mâce, Zühd: 32; Ebû Davud, Sünnet: 27)

2030- Bera b. Âzib (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: İbrahim sûresi 27. ayeti: **"Allah iman edenlerin durumunu dünya hayatında da ahirette de sapasağlam doğru ve sarsılmaz biçimde doğru söz olan kelime-i tevhid sözüyle sağlamlaştırılmış…."** Kabir azabı hakkında nazil olmuştur. Kabirde: "Rabbin kimdir?" Diye sorulur. Mü'min olan kimse: "Rabbim Allah, dinim de Muhammed'in dinidir" diye cevap verir; böylece **"Allah iman edenlerin durumunu dünya hayatında da ahirette de sapasağlam doğru ve sarsılmaz biçimde doğru söz olan kelime-i tevhid sözüyle sağlamlaştırılmış…."** Ayeti kabir azabı hakkında nazil olmuştur. (İbn Mâce, Zühd: 32; Ebû Davud, Sünnet: 27)

2031- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), kabirden bir ses duydu ve: **“Bu kimse ne zaman öldü?”** buyurdu. Cahiliyye devrinde ölmüştü dediler. Rasûlullah (s.a.v) böyle olduğuna sevindi ve: **“Birbirinizi toprağa defnetmeyeceğiniz endişesi bende olmasaydı, Allah’tan kabir azabındaki şu sesi size duyurması için dua ederdim.”** (Müsned: 11569)

2032- Ebu Eyyüb (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bir sefer güneş battıktan sonra dışarı çıkmıştı. Bir takım sesler işitmişti ve: **“Bu sesler kabirde azâb gören Yahudilerin sesleridir”** buyurdu. (Buhârî, Cenaiz: 87; Müslim, Cennet: 17)

115- KABİR AZABINDAN ALLAH’A SIĞINMAK

2033- Ebu Hüreyre (r.a)’nin, Rasûlullah (s.a.v)’den aktardığına göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle demiştir: **“Allah’ım kabir azabından Sana sığınırım, Cehennem azabından Sana sığınırım, Hayatın ve ölümün fitnelerinden Sana sığınırım, Mesih Decalin fitnesinden de yine Sana sığınırım.”** (Buhârî, Cenaiz: 87)

2034- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v)’in bu olaydan sonra kabir azabından dolayı Allah’a sığındığını işittim.”** (Buhârî, Cenaiz: 87; Müslim, Mesacid: 25)

2035- Esma binti ebi Bekir (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v), bir gün kalktı ve kişinin kabirdeki çekeceği sıkıntılardan bahsetti. Rasûlullah (s.a.v) bundan bahsedince Müslümanlar öyle bir bağrıştılar ki, Rasûlullah (s.a.v)’in ne söylediğini anlayamadım. İnsanların sesleri kesilince bana yakın olan bir adama: “Allah senin iyiliğini versin. Rasûlullah (s.a.v)’in son söyledikleri neydi?” diye sordum. O da şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v)’in son sözü: **“Bana vahyolundu ki, sizler kabirde Deccal fitnesine yakın bir imtihandan geçeceksiniz.”** (Müslim, Küsûf: 2; Buhârî, Cenaiz: 86)

2036- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v); Kur’andan bir sûre öğretir gibi şu duayı öğretirdi: **“Allah’ım Cehennem azabından Sana sığınırız, kabir azabından Sana sığınırız, Mesih Deccal’in fitnesinden yine Sana sığınırız. Hayatın ve ölümün tüm fitnelerinden de yine Sana sığınırız.”** (Buhârî, Cenaiz: 86; Müslim, Mesacid: 25)

2037- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) yanıma gelmişti, yanımda da bir Yahudi kadını vardı ve siz kabirde

imtihan olunacaksınız diyordu. Rasûlullah (s.a.v) bunu duyunca **“Yahudiler de aynı şekilde imtihan olunacaklar”** buyurdu. Aişe diyor ki: Birkaç gece geçmişti ki Rasûlullah (s.a.v): **“Sizin kabirlerde imtihan edileceğiniz bana vahy edildi”** buyurdu. Bundan sonra Rasûlullah (s.a.v)’in (dualarında) kabir azabından Allah’a sığındığını duydum. (Müslim, Mesacid: 25; Buhârî, Cenaiz: 86)

2038- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): Kabir azabından, Deccal fitnesinden Allah’a sığınır ve: **“Siz kabirlerinizde imtihana çekileceksiniz”** buyururdu. (Müslim, Mesacid: 25; Buhârî, Deavat: 36)

2039- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, bir Yahudi kadın gelip, kendisinden bir şeyler ister. Aişe’de ona bir şeyler verir. Bunun üzerine o Yahudi kadın: “Allah seni kabir azabından korusun” diye dua eder. Aişe diyor ki: O kadının bu sözü kafamı kurcaladı. Rasûlullah (s.a.v) gelince durumu ona haber verdim. Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyurdu: **“Onlar da kabirlerinde öyle bir azâb görecekler ki feryatlarını tüm hayvanlar bile işitecekler.”** (Müslim, Mesacid: 25; Buhârî, Deavat: 36)

2040- Yine Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Yanıma, Medine Yahudilerinden iki ihtiyar kadın gelmişti. O ikisi: “Kabirde yatanlar kabirlerinde mutlaka azâb görecekler” demişlerdi. Ben, onların yalan yanlış söylediklerini sandım ve söylediklerini kabul etmek içimden gelmedi. Onlar çıkıp gittiler. Daha sonra Rasûlullah (s.a.v) geldi ve ben: “Ey Allah’ın Rasûlü! az önce iki Yahudi kadını geldi ve kabirdekiler kabirde azâb görecekler dediler, doğrumudur?” dedim. Rasûlullah (s.a.v): **“Doğru söylemişler, onlarda kabirde öyle azâb görecekler ki seslerini tüm hayvanlar duyacaktır.”** Bundan sonra Rasûlullah (s.a.v)’i her namaz kılışında kabir azabından Allah’a sığındığını gördüm. (Müslim, Mesacid: 25; Buhârî, Deavat: 36)

116- KABİRLER ÜZERİNE AĞAÇ DİKİLMELİ Mİ?

2041- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Mekke ve Medine bahçelerinden birine uğramıştı, kabirlerinde azâb gören iki insan sesi duydu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bunlar azâb görüyorlar ama büyük bir şeyden dolayı da değil.”** Sonra şöyle dedi: **“Evet bunlardan birisi küçük abdestini bozarken iyice sakınmıyordu; diğeri de insanlar arasında laf taşıyordu, koğuculuk yapıyordu.”** Sonra bir ağaç dalı getirilmesini emretti, onu ikiye böldü ve

her birini bir kabrin üzerine dikti. Ey Allah'ın Rasûlü! niçin böyle yaptın? Denilince, şöyle buyurdu: **"Umulur ki bu ağaçlar kurumadıkça veya kuruyuncaya kadar bu kimselerin azabı hafifler."** (Buhârî, Cenaiz: 81; İbn Mâce, Tahara: 26)

2042- İbn Abbas (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), iki kabre uğradı ve: **"Bu iki kişi azâb görüyorlar ama büyük bir şeyden dolayı da değil. Birisi, küçük abdestinden dolayı iyice temizlenmiyordu; diğeri ise koğuculuk yapıyordu"** buyurdu. Sonra yaş bir dal aldı ve ikiye böldü. Her kabre birini dikti. Oradakiler: "Ey Allah'ın Rasûlü! niçin böyle yaptın?" dediler. Rasûlullah (s.a.v): **"Umulur ki bu iki dal kuruyuncaya kadar onların azapları hafifler"** buyurdu. (Buhârî, Cenaiz: 81; İbn Mâce, Tahara: 26)

2043- İbn Ömer (r.a)'den rivayete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Dikkat edin, hepiniz öldüğünüzde sabah akşam kabirde size Cennet ve Cehennemdeki yeriniz gösterilir. Bu iş kıyamet günü dirilinceye kadar böylece devam eder gider."** (Buhârî, Cenaiz: 89; İbn Mâce, Zühd: 32)

2044- İbn Ömer (r.a)'den rivayete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sizden her biriniz öldüğünde sabah akşam ona Cennet ve Cehennemdeki yeri gösterilir.Cehennemliklerden ise Ateşliklerin makamı gösterilir ve burası senin makamındır denilir bu iş kıyamet günü dirilinceye kadar böylece devam eder gider."** (Buhârî, Cenaiz: 89; İbn Mâce, Zühd: 32)

2045- İbn Ömer (r.a)'den rivayete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sizden her biriniz öldüğünde kendisine sabah akşam gideceği yer gösterilir; Cennetliklerden ise, Cennetteki yeri, Cehennemliklerden ise, oradaki yeri gösterilir ve senin gideceğin yer burasıdır denilir. Allah, kıyamet günü tekrar diriltinceye kadar bu böylece devam eder gider."** (Buhârî, Cenaiz: 89; İbn Mâce, Zühd: 32)

117- MÜ'MİNLERİN RUHLARI NEREDEDİR?

2046- Ka'b b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Mü'min kimselerin ruhları, Allah kıyamet günü diriltinceye kadar Cennet ağaçlarında uçuşurlar."** (İbn Mâce, Zühd: 32; Muvatta', Cenaze: 16)

2047- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Mekke ile Medine arasında bir yerde Ömer ile beraberdik. Bedirde savaşanlardan bahsederek şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v), savaştan önce kafirlerin öldürülecekleri yerleri göstererek, **"İnşallah burası falan ve filan kimsenin öldürüleceği yerdir"** buyurdu. Ömer sözünü şöyle sürdürdü: Peygamber (s.a.v)'i hak din üzere gönderen Allah'a yemin olsun ki o kafirler peygamberin gösterdiği yerde öldürüldüler ve hepsi bir kuyuya atıldılar. Peygamber (s.a.v), kuyunun başına gelerek şöyle seslendi: **"Ey fülan oğlu fülan, Ey fülan oğlu Fülan, Rabbinizin vaad ettiği şeyi buldunuz mu? Ben Rabbim'in bana vaad ettiği şeyi gerçek olarak buldum."** Ömer dedi ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! ruhları olmayan cesetlerle konuşuyorsun!" Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Onlara söylediğimi siz onlardan daha iyi işitemezsiniz."** (Müslim, Cennet: 17; Müsned: 177)

2048- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: "O gece Bedir'de öldürülen müşriklerin atıldığı kuyunun başında bulunan Müslümanların hepsi Rasûlullah (s.a.v)'in sözünü duydular. Rasûlullah (s.a.v), ayakta şöyle sesleniyordu: **"Ey Ebu Cehil b. Hişam, Ey Şeybe b. Rabia, Ey Utbe b. Rabia, Ey Ümeyye b. Halef, Rabbinizin size vaad ettiği şeyi buldunuz mu? Ben Rabbim'in bana vaad ettiğini gerçekten buldum."** Oradakiler: "Ey Allah'ın Rasûlü! Çürümüş, kokmuş leşlere mi sesleniyorsunuz?" diye sorunca, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Siz onlara söylediklerimi onlardan daha iyi duyamazsınız. Fakat onlar cevap vermeye güç yetiremezler."** (Müslim, Cennet: 17; Müsned: 5870)

2049- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): Bedir'deki öldürülenlerin atıldığı Kalib çukurunun başında durdu ve: **"Rabbinizin size vaad ettiği şeyi gerçek olarak buldunuz mu? Şimdi onlar şu söylediklerimi duyuyorlar"** dedi. Bu olay Aişe'ye anlatılınca; İbn Ömer, herhalde yanılmıştır, o zaman Rasûlullah (s.a.v) şöyle söylemişti: **"Onlar, şimdi benim söylediklerimin hak olduğunu anladılar."** Aişe daha sonra Neml sûresinin 80. Ayetini okudu: **"Şübhesiz sen ölüye duyuramazsın..."** (Müslim, Cennet: 17)

2050- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Adem oğullarını hepsinin** (Muğire hadisinde adem oğlunun hepsinin) **et kemik ve organlarının toprak yiyip tüketecektir. Sadece Acb'üz Zeneb denilen kemik** (kuyruk sokumundaki küçük bir kemik

parçası) **hariç. Ademoğlu o kemikten yaratılmış ve yine o kemikten meydana gelip diriltilecektir.”** (Müslim, Fiten: 27; İbn Mâce, Zühd: 32)

2051- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Allah buyurdu ki: Ademoğlu beni yalanladı, yalanlaması gerekmezdi. Ademoğlu beni kötüledi, kötülememesi gerekirdi. Kulun beni yalanlaması şöyledir: ”Onu ilk yarattığım gibi tekrar diriltemeyeceğim” sözüdür. Halbuki ikinci yaratma bana ilk yaratmadan daha zor değildir. Kulun, Beni kötülemesi ve hakareti ise: “Allah, çocuk edindi” sözüdür. Halbuki ben ikincisi olmayan tek İlahım, hiçbir kimseye muhtaç değilim fakat herkes Bana muhtaçtır, doğrulmadım ve doğurmadım ve hiçbir şeyde bana denk ve eş olamaz.”** (Buhârî, Bed-il Halk: 1; Müslim, Fiten: 17)

2052- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle söylediğini işittim: **“Kul, hayatını boşa harcadı; hatta ölürken yakınlarına: Ben ölünce cesedimi yakın, kalan parçaları ufalatıp rüzgarlı bir günde denize atın der ve şöyle devam eder: Allah’a yemin olsun ki Allah, benim hakkımda azâb verecekse yarattıklarından hiç kimsenin yapamayacağı azabı verir, yakınları onun dediğini yaptılar… Allah’ta o kimsenin küllerinin dağıldığı yerlere emir vererek aldığınızı geri verin der ve o kimsenin tüm parçaları bir araya gelip dikilir. Allah, o kimseye: “Niçin böyle yaptın?” buyurunca o kişi: “Senden korktuğum için” diye cevab verir. Bunun üzerine Allah’ta o kimseyi affeder.”** (Buhârî, Bed-il Halk: 1; Dârimi, Rıkak: 92)

2053- Huzeyfe (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sizden önce yaşayanlardan bir kimse yaptıklarından dolayı kötü zanna kapılarak ölümü yaklaşınca yanındakilere şöyle dedi: Ben ölürsem cesedimi yakın sonra kalan kül ve kömür durumundaki parçaları öğütün, onları da denize atın. Çünkü Allah’ın gücü beni azablandırmaya yeter ve Allah beni bağışlamaz dedi. Allah’ta meleklerine emretti, o parçacıklar bir araya geldi ve ruhuyla birleşti. Allah ona: “Niçin böyle yaptın?” diye sordu. O kimse de: “Senden korktuğumdan dolayı” diye cevap verdi. Bunun üzerine Allah’ta o kimseyi bağışladı.”** (Buhârî, Bed-il Halk: 1; Dârimi, Rıkak: 92)

118- ÖLÜMDEN SONRA DİRİLME

2054- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’i minberde şöyle söylerken işittim: **“Sizler, Allah’ın huzuruna yalınayak, çıplak ve sünnetsiz olarak çıkacaksınız.”** (Buhârî, Rıkak: 45; Tirmizî, Sıfat-ül Kıyame: 3)

2055- İbn Abbas (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kıyamet günü insanlar çıplak ve sünnetsiz olarak haşrolacaklar. İnsanlar içersinde ilk giydirilecek olan İbrahim (a.s) dir.”** Rasûlullah (s.a.v) daha sonra Enbiyâ sûresi 104. ayetini okudu: **“Tüm kainatı ilk defa nasıl yarattıksa tekrar yine öyle yaratacağız…”** (Buhârî, Rıkak: 45; Tirmizî, Sıfat-ül Kıyame: 3)

2056- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kıyamet günü insanlar çıplak, yalınayak ve sünnetsiz olarak diriltilecekler.” “**Aişe peki insanların avret yerleri ne olacak, birbirlerine bakmayacaklar mı?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“O zaman herkesin kendine yetecek kadar derdi, sıkıntısı ve meşguliyeti vardır.”** (Buhârî, Rıkak: 45; İbn Mâce, Zühd: 33)

2057- Yine Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sizler kıyamet günü çıplak, yalınayak ve sünnetsiz olarak mahşer yerinde toplanacaksınız.”** Ben: “Kadınlar ve erkekler bir arada birbirlerinin avret yerlerine bakmazlar mı?” dedim. Rasûlullah (s.a.v): **“O gün o kadar korkunç bir gündür ki kimsenin kimseye bakacak hali yoktur.”** (Buhârî, Rıkak: 45; İbn Mâce, Zühd: 33)

2058- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) buyurdular ki: **“İnsanlar kıyamet günü üç gurup olarak haşrolunurlar; birinci gurup, ahiretteki Cenneti özleyen ve dünya hayatından nefret edenlerdir. İkinci gurup ise ikisi, üçü, dördü ve on kişisi bir deve üzerinde oraya gelirler, geriye kalanlar ise üçüncü gurup olup ateştedirler. Onlar nerede istirahat ederlerse ateşte onlarla birliktedir. Onların geceledikleri yerde ateşte yanlarındadır. Sabahladıklarında ise yine ateş onlarla beraberdir. Akşamladıklarında ise yine ateş onlarla beraberdir.”** (Buhârî, Rıkak: 45; Müslim, Cennet: 17)

2059- Ebu Zer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: En doğru sözlü olan ve sözleri tasdik olunan Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kıyamet günü insanlar üç gurup olarak haşredilirler. Bir gurup binekli, karınları doymuş ve giyinmiş haldedirler. Bir gurup ise melekler**

tarafından yüzü koyun süründürülecekler ve onların hepsi Cehennemde toplanmış olacaklardır. Üçüncü gurup ise; Allah'ın arkalarından gönderdiği bir afetle yürüyecekler, koşacaklar. O derece koşacaklar ki kıymetli bir bahçeyi bir deve semerine verseler bile onu almak için durmayacaklardır." (Müsned: 20483)

119- KIYAMETTE İLK OLARAK KİM GİYDİRİLECEK?

2060- İbn Abbas (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), bir gün va'z etti ve şöyle buyurdu: **"Ey insanlar, sizler Allah'ın huzurunda çıplak olarak haşredileceksiniz** (Ebu Davud yalınayak ve sünnetsiz ilavesini yapmış, Veki ve Vehb ise ilk yarattığımız şekilde tekrar yaratacağız ayetine göre çıplak ve sünnetsiz ilavesini yapmışlardır.) **Kıyamet günü kendisine ilk elbise giydirilen İbrahim (a.s) olacaktır. O gün Ümmetimden bir kısmı getirilecek** (Ebu Davud gelecek Veki ve Vehb ise getirilecek dediler) **ve hesabı sol taraflarından görülen kimselerin arasına atılacaklar. O zaman ben Ey Rabbim onlar benim ashabımdandır diyeceğim. Bana, sen onların aralarından ayrıldıktan sonra onların neler ortaya çıkardıklarını bilmiyorsun denilecek. Ben de salih kul İsa (a.s)'ın dediği gibi diyeceğim** (Mâide Sûresi 117, 118) **"…Ve onların arasında yaşadığım sürece onlar üzerinde kontrolcü idim. Beni aralarından alıp katına yükselttiğinde, üzerlerinde denetleyici sadece sendin. Sen zaten her şeye yeterince şahitsin. Şayet onları azaba çarptırırsan, onlar senin kullarındır ve eğer onları bağışlarsan doğrusu sen çok güçlü ve üstün olansın…" O zaman: Sen aralarından ayrıldıktan sonra onlar hemen gerisin geriye dönerek dinden çıktılar.** (Ebu Davud diyor ki: Sen aralarından ayrılınca onlar gerisin geriye dönerek dinden çıkıp mürted oldular.) (Buhârî, Enbiya 10; Dârimi, Rikak: 80)

120- CENAZE SAHİBLERİNE BAŞSAĞLIĞI DİLEMEK

2061- Muaviye b. Kurre (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) bir yerde bulunduğunda ashabından bir kısmı da orada bulunurdu. Onlar arasında bir adam vardı ki küçük çocuğunu sırtında getirir ve önüne oturturdu. Onun çocuğu öldü, çocuğun ölümünü hatırlayıp toplantının ahengini bozma korkusuyla bu adam sohbete gelmemeye başladı. Rasûlullah (s.a.v) onu göremeyince, falan kimseyi göremiyorum, ona ne oldu? diye sordu. Oradakiler: "Ey Allah'ın Rasûlü! yanında getirdiğini gördüğün o çocuk öldü" dediler. Rasûlullah (s.a.v): "O adamı buldu ve çocuğunu sordu, o da öldüğünü söyledi. Rasûlullah (s.a.v) ona,

başsağlığı diledi ve şöyle buyurdu: **“Ey falan kimse yaşadığın sürece ondan faydalanman mı? daha iyidir yoksa Cennet kapılarından birine geldiğinde çocuğunun senden önce koşup kapıyı sana açması mı? Hangisi daha çok hoşuna gider?”** Adam: Ey Allah’ın Peygamberi, tabii ki onun benden önce koşup Cennet kapısını açmasını isterim. Deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Öyleyse istediğin olacaktır”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

121- MUSA (A.S) ÖLMEK İSTEMEMİŞ MİYDİ?

2062- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Ölüm meleği, Musa (a.s)’a gönderilmişti. Musa, meleğe bir tokat attı ve gözünü çıkardı. Melek: “Beni gönderdiğin bu kulun, ölmek istemiyor” dedi. Allah, Meleğe gözünü iade ederek, O’na: “Tekrar git ve şöyle söyle: “Elini bir öküzün sırtına koysun, elinin altındaki her bir kıl kadar sene olarak ömür verilecektir” buyurdu. Musa dedi ki: “Rabbim ondan sonra ne olacak?” Allah: “Öleceksin” buyurdu. Musa: “Öyleyse ölüm şimdi gelsin” dedi ve Arzı Mukaddese bir taş atımı yaklaştırılarak ruhunun alınmasını istedi.** Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: **“Eğer ben, Musa’nın ölüp defnedildiği o yerde olsaydım, yolun kenarında ve kırmızı bir kum yığınının altındaki kabrini size gösterirdim.”** (Buhârî, Cenaiz: 68; Müslim, Fedail: 42)

22- KİTAB-ÜS SIYAM (ORUÇ BÖLÜMLERİ)

1- ORUCUN FARZ KILINMASI

2063- Talha b. Ubeydullah (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'e saçı başı dağınık bir bedevi geldi ve: Ey Allah'ın Rasûlü! Allah'ın bana farz kıldığı namazlar nedir, söyler misin?" dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Beş vakit namaz ama nafilede kılabilirsin"** buyurdu. Bedevi: "Allah'ın bana farz kıldığı oruç ne kadardır" dedi. Peygamber (s.a.v), Ramazan ayında oruç tutmak, ama nafile oruçta tutabilirsin. "Allah'ın farz kıldığı zekattan da haber ver" dedi. Rasûlullah (s.a.v) İslâm'ın temel prensiplerini anlattı. O zaman o adam: "Seni Peygamber (s.a.v) olarak gönderen ve böylece sana ikramda bulunan Allah'a yemin olsun ki, bunlardan daha fazlasını yapmam farzlardan da eksiltmem" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Eğer doğru söylüyorsa kurtulmuştur, doğru ise Cennete girmiştir"** buyurdu. (Buhârî, Savm: 1; Müslim, İman: 2)

2064- Enes (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz Kur'an'daki bir ayetle Rasûlullah (s.a.v)'e bazı şeyleri sormaktan yasaklandık fakat çölde yaşayanlardan aklı başında birinin gelip bir şeyler sorması tuhafımıza giderdi. Yine böyle çölde yaşayanlardan bir adam gelip, "Ey Muhammed! Senin bize gönderdiğin bir adam, Senin, Allah tarafından gönderildiğini söyledi." Rasûlullah (s.a.v): **"Doğru söylemiş"** buyurdu. O adam: "Peki öyleyse gökleri kim yarattı?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **"Allah yarattı"** buyurdu. O adam: "Yeri kim yarattı?" dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Allah"** buyurdu. O adam: "Peki yeryüzüne bu dağları kim dikti?" dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Allah"** buyurdu. O adam: "O yeryüzünde insanlara pek çok faydalı şeyleri yaratan kimdir?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **"Allah"** buyurdu. O zaman adam yeri göğü yaratan, yeryüzüne dağları diken ve orada insanların faydasına pek çok şeyi yaratan Allah adına söyle, Seni Peygamber olarak Allah mı gönderdi?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **"Evet"** buyurdu. O adam: "Senin gönderdiğin adam her gece ve gündüz içersinde üzerimize beş vakit namaz kılmamız gerektiğini söyledi doğru mu?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **"Evet doğru söylemiş"** buyurdu. Adam: "Seni gönderen Allah adına bunları sana Allah mı emretti?" dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Evet"** buyurdu. Adam: "Senin gönderdiğin elçi bizim mallarımızdan zekat alınacağını söyledi" dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Doğru**

söylemiş” buyurdu. Adam: “Allah aşkına bunu sana Allah mı emretti?” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Evet”** dedi. Adam: “Gönderdiğin kimse Ramazan ayında oruç tutmamızın gerektiğini söyledi” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Doğru söylemiş”** buyurdu. Adam: “Seni gönderen adına, bunu sana Allah mı emretti?” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Evet”** buyurdu. Adam: “Senin gönderdiğin kimse gücü yeten kimsenin Hac yapması gerektiğini söyledi.” Rasûlullah (s.a.v): **“Doğru söylemiş”** buyurdu. Adam: “Seni gönderen Allah aşkına bunu sana Allah mı emretti? Dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Evet”** dedi. Bunun üzerine adam: “Seni hak din ile gönderen Allah’a yemin yemin olsun ki ne bunlardan fazla yaparım ne de az” dedi. Adam dönüp gidince, Rasûlullah (s.a.v): **“Eğer doğru söylüyorsa bu adam mutlaka Cennete gider”** buyurdu. (Buhârî, Savm: 1; Müslim, İman: 2)

2065- Enes (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Mescidde otururken, bir adam deve üzerinde geldi, devesini çöktürdü, bağladı ve oradakilere: “Muhammed hanginizdir?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v) onların arasında yaslanmış durumda oturuyordu. Biz de: “Şu yaslanmış durumda oturan beyaz elbiseli kimsedir” dedik. O adam, Rasûlullah (s.a.v)’e: “Ey Abdulmuttalib‘in torunu!” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Buyur, dinliyorum seni”** buyurdu. Adam: “Sana bazı şeyler soracağım sorularım çok çetin olacak, bana darılma!” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“İstediğini sor”** buyurdu. Adam: “Senin ve Senden öncekilerin Rabbi olan Allah adına doğru söyle; tüm insanlığa Peygamber olarak Seni Allah’mı? gönderdi.” Rasûlullah (s.a.v): **“Allah’ım şahiddir ki evet”** dedi. Adam: “Allah adına söyle, gündüz ve gecede beş vakit namaz kılmayı Allah mı? sana emretti?” Rasûlullah (s.a.v): **“Allah şahidimdir evet”** buyurdu. Adam: “Allah adına söyle bu Ramazan ayında oruç tutmanı Allah mı emretti?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **“Allah şahidimdir evet”** buyurdu. Adam: “Allah hakkı için söyle, zenginlerden zekatı alıp fakirlere dağıtmanı Allah mı sana emretti?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **“Allah şahidimdir evet”** dedi. Bunun üzerine adam: “Senin getirdiğin dine iman ettim. Ben kavmime bunları tebliğ edeceğim ben, Ben’i Sa’d b. Bekr’in kardeşi Dimam b. Sa’lebe’yim” dedi. (Müslim, İman: 3; Buhârî, Savm: 1)

2066- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gün Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte mescidde oturuyorduk. Deveye binmiş bir adam geldi. Mescidin içine deveyi çöktürdü, bağladı ve; Muhammed hanginiz? diye sordu. Rasûlullah (s.a.v) onların arasında yaslanmış

durumda oturuyordu. Biz ona: “İşte şu yaslanan beyaz adamdır” dedik. O Adam: Rasûlullah (s.a.v)’e: “Ey Abdulmuttalib‘in torunu!” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Buyur, dinliyorum seni”** buyurdu. Adam: “Sana bazı şeyler soracağım sorularım çok çetin olacak” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Sor, sorularına cevap bulacaksın”** buyurdu. Adam: “Senin ve Senden öncekilerin Rabbi olan Allah adına doğru söyle! Tüm insanlığa Peygamber olarak Allah’mı? Seni gönderdi.” Rasûlullah (s.a.v): **“Allah’ım gönderdi”** dedi. Adam: “Allah adına senenin bu ayı olan Ramazanda oruç tutmanı Allah mı emretti?” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Allah şahidimdir evet”** buyurdu. Adam: “Allah hakkı için söyle, zenginlerden zekatı alıp fakirlere dağıtmanı Allah’mı sana emretti?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **“Allah şahid ki evet”** buyurdu. Bu sefer adam: “Senin getirdiğin hak dine ben iman ettim, Kavmimin insanlarına da bunları tebliğ edip duyuracağım. Ben, Ben’i Sa’d b. Bekr’in kardeşi Dimam b. Sa’lebe’yim” dedi. (Müslim, İman: 3; Buhârî, Savm: 1)

2067- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir kere Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte otururken çölde yaşayanlardan bir adam geldi ve; “Abdulmuttalib‘in torunu! Hanginiz” diye sordu. Oradakiler: “Şu kırmızı yanaklı dirseğine dayanmış kimsedir” dediler. (Hamza diyor ki: Emgar kelimesinin anlamı beyazımtırak kırmızı demektir.) Adam: “Sana bazı şeyler soracağım sorularım çok çetin olacak” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“İstediğini sorabilirsin”** buyurdu. Adam: “Senin ve Senden öncekilerin Rabbi olan Allah adına doğru söyle! Tüm insanlığa Peygamber olarak Allah’mı Seni gönderdi?” Rasûlullah (s.a.v): **“Allah’ım gönderdi”** dedi. Adam: “Allah adına senenin bu ayı olan Ramazanda oruç tutmanı Allah mı emretti?” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Allah şahidimdir evet”** buyurdu. Adam: “Allah hakkı için söyle zenginlerden zekatı alıp fakirlere dağıtmanı Allah’mı sana emretti?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **“Allah şahid ki evet”** buyurdu. Bu sefer adam: “Senin getirdiğin hak dine ben iman ettim, kavmimin insanlarına da bunları tebliğ edip duyuracağım. Ben Ben’i Sa’d b. Bekr’in kardeşi Dimam b. Sa’lebeyim” dedi. (Müslim, İman: 3; Buhârî, Savm: 1)

2- RAMAZAN AYININ DEĞER VE KIYMETİ

2068- Abdullah b. Abbas (r.a)’den rivâyete göre, şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v), insanların en cömerdiydi. Özellikle Ramazan’da Cebrail ile karşılaştığında daha da cömert olurdu. Cebrail, Ramazan ayının her gecesi ona gelir ve Kur’an’ı onunla mukâbele ve müzakere ederdi.” Ravi

diyor ki: Rasûlullah (s.a.v), Cebrail yanına geldiğinde cömertlikte ve hayır yapmada esen rüzgardan daha cömert idi. (Buhârî, Savm: 7; Müslim, Fedail: 12)

2069- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) diline lanet etmeyi dolamaz yani çok lanet etmezdi. Cebrail ile Kur'an'ı müzakere ve mukabele edeceği zaman yaklaştı mı hayır işlerinde rüzgardan daha cömert idi. (Buhârî, Savm: 7; Müslim, Fedail: 12)

3- RAMAZAN AYININ ÖZELLİĞİ

2070- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ramazan ayı geldiğinde Cennetin kapıları açılır, Cehennem kapıları kapanır ve şeytanlar zincire vurulur."** (Buhârî, Savm: 5; Müslim, Sıyam: 1)

2071- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ramazan ayı gelince Cennetin kapıları açılır, Cehennemin kapıları kapanır, ve şeytanlar zincire vurulur."** (Buhârî Savm: 5; Müslim Sıyam: 1)

4- ŞEYTAN HANGİ AYDA ZİNCİRE VURULUR?

2072- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ramazan ayı girince Cennet kapıları açılır, Cehennem kapıları kapanır ve şeytanlar zincire vurulur."** (Buhârî, Savm: 5; Müslim, Sıyam: 1)

2073- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ramazan ayı gelince Rahmet kapıları açılır, Cehennem kapıları kapanır ve şeytanlar zincire vurulur."** (Buhârî, Savm: 5; Müslim, Sıyam: 1)

2074- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ramazan ayı olunca Cennet kapıları açılır. Cehennem kapıları kapanır ve şeytanlar zincire vurulur."** (Buhârî, Savm: 5; Müslim, Sıyam: 1)

2075- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ramazan ayı geldiğinde Cennetin kapıları açılır, Cehennem kapıları kapanır ve şeytanlar da zincire vurulur."** (Buhârî, Savm: 5; Müslim, Sıyam: 1)

2076- Enes b. Malik (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İşte şu gelen Ramazan ayı var ya o ayda Cennet kapıları açılır, Cehennem kapıları kapanır ve şeytanlar da zincire vurulurlar."** (Buhârî, Savm: 5; Müslim, Sıyam: 1)

5- RAMAZAN AYINDA CENNET KAPILARI AÇILIR MI?

2077- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) zorlamaksızın müslümanları Ramazan gecelerini değerlendirmeye teşvik eder, ve şöyle buyururdu: **"Ramazan ayı girdiğinde Cennetin kapıları açılır, Cehennemin kapıları kapanır ve o ayda şeytanlar zincire vurulur."** (Buhârî, Savm: 5; Müslim, Sıyam: 1)

2078- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ramazan ayı girince rahmet kapıları açılır, Cehennem kapıları kapanır ve şeytanlar zincire vurulur."** (Buhârî, Savm: 5; Müslim, Sıyam: 1)

2079- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "**Ramazan ayı geldi. Bu ay, Allah'ın oruç tutmayı farz kıldığı aydır; Sema kapıları bu ayda açılır, Cehennem kapıları kapanır ve şeytanların azgınları bağlanır. Bu ayda öyle bir gece vardır ki, bin aydan daha hayırlıdır. Bu gecenin hayrından mahrum kalan bin ayın hayrından mahrum kalmış gibidir."** (Müslim, Sıyam: 1; İbn Mâce, Sıyam: 2)

2080- Arfece (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Utbe b. Ferkad'ı ziyarete gitmiştik. Ramazan ayından bahsediyorduk. O: "Neden bahsediyorsunuz?" diye sordu. "Ramazan ayından" dedik. O da şöyle dedi: "Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"O ayda Cennet kapıları açılır, Cehennem kapıları kapanır, şeytanlar bağlanır ve bir anonsçu her gece; "Ey hayır isteyen haydi koş. Ey şer isteyen kötülüğü bırak" diye bağırır."** (İbn Mâce, Sıyam: 2)

2081- Arfece (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Utbe b. Ferkad'ın bulunduğu bir evdeydim, bir hadis söylemek istedim, orada bulunan Peygamber (s.a.v)'in ashabından birisi hadis konusunda benden daha ehil idi ve Peygamber (s.a.v)'den şu hadisi nakletti: **"Ramazan ayında semanın kapıları açılır, ateş kapıları kapanır ve her türlü şeytanlar zincirlere bağlanır ve her gece bir anonsçu: "Ey hayırlı işler**

yapmak isteyen, haydi koş ve ey kötülükler yapmak isteyen, vazgeç" diye seslenir." (İbn Mâce, Sıyam: 2)

6- RAMAZANDA YAPILAN UMRENİN SEVABI HACCA EŞİTTİR

2082- Ebu Bekre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hiç biriniz Ramazanda oruç tuttum ve gecelerini de güzelce değerlendirdim demesin."** (Ravi diyor ki: Bu şekilde kişinin kendi kendini tezkiye etmesinden niçin hoşlanmadı bilmiyorum) Rasûlullah (s.a.v) sözünü şöyle sürdürdü: **"Elbette Ramazan ayı içerisinde uyku ve gafletle geçirdiği zamanlar olmuştur."** (Ebû Davud, Savm: 47; Müslim, Hac: 36)

2083- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Ensar'dan bir kadına şöyle buyurdu: **"Ramazan ayı geldiğinde umre yap, o ayda yapılan umrenin sevabı hacca eşittir."** (Müslim, Hac: 36; Dârimi, Hac: 41)

7- RAMAZAN HİLALİ DEĞİŞİK GÜNLERDE GÖRÜLEBİLİR Mİ?

2084- Küreyb (r.a) anlatıyor: Ümmü-l Fadl kendisini Şam'da ki Muaviye'ye göndermişti. Ravi Küreyb diyor ki: Şam'a vardım, Ümmü-l fadl'ın istediklerini yerine getirdim. Ben, Şam'da iken Medine'de, Ramazan hilali görülmüş, Ben ise Cuma gecesi hilali görmüştüm. Ayın sonunda Medine'ye döndüm. Abdullah b. Abbas beni arayıp, "Hilal meselesinden bahsetti ve hilali ne zaman gördünüz?" dedi. Bende: "Cuma gecesi gördük" dedim. O: "Cuma gecesi sende gördün mü?" diye sordu. Ben de: "Evet, halkta gördü ve oruca başladılar. Muaviye de oruca başladı" dedim. Abdullah b. Abbas: "Ama biz Cumartesi gecesi gördük, dolayısıyla otuz güne tamamlayıncaya kadar veya tekrar hilali görünceye kadar oruç tutacağız" dedi. Bende: "Muaviye ve arkadaşlarının hilali görmeleri yetmez mi?" dedim. O da: "Hayır, Rasûlullah (s.a.v) bize böylece emretmişti" dedi. (Müslim, Sıyam: 5; Tirmizî, Savm: 9)

8- HİLALİ GÖRENLER MÜSLÜMAN KİMSELER Mİ OLMALI?

2085- İbn Abbas (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Bir bedevi Rasûlullah (s.a.v)'e geldi ve hilali gördüm" dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Allah'tan başka gerçek ilâh olmadığına ve Muhammed'in de O'nun kulu ve Rasûlü olduğuna şahitlik eder misin?"** dedi. Bedevi: "Evet"

deyince, Rasûlullah (s.a.v), Müslümanların oruca başlamalarını ilân etti. (Tirmizî, Savm: 7; Dârimi, Savm: 6)

2086- İbn Abbas (r.a)'den rivâyete göre, bir bedevi Rasûlullah (s.a.v)'e geldi ve: "Hilali bu gece gördüm" dedi. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah'tan başka ilâh olmadığına Muhammed'in de O'nun kulu ve elçisi olduğuna şahadet eder misin?"** diye sordu. Bedevi: "Evet" deyince; Rasûlullah (s.a.v): **"Bilal'e kalk insanlara ilân et, yarın oruç tutsunlar"** dedi. (Tirmizî, Savm: 7; Dârimi, Savm: 6)

2087- Abdurrahman b. Zeyd b. el Hattab (r.a)'den rivâyete göre, bizzat kendisi, Ramazan mı yoksa Şaban mı diye şüphe edilen bir günde halka hitap ederek şöyle dedi: "Beni dikkatlice dinleyin! Ben Rasûlullah (s.a.v)'in ashabıyla beraber oturup konuştum ve onlara sordum. Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu naklettiler: **"Hilali görünce oruca başlayın tekrar bir hilali daha görünce orucu bırakın, bu usule devam edin hava bulutlu olur da göremez iseniz Ramazan'ı otuz güne tamamlayın. İki kişi hilali gördüklerini söylerlerse, oruca başlayın ve orucu bırakın."** (Müsned: 18137)

9- ORUÇ, HİLALİN GÖRÜLMESİYLE BAŞLAR VE BİTER

2088- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hilali görünce oruca başlayın yine diğer hilali görünce orucu bırakın, hava kapalı ve bulutlu olur da hilali göremez iseniz Ramazan'ı otuz'a tamamlayın."** (Müslim, Sıyam: 2; Tirmizî, Savm: 5)

2089- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ayı görerek oruca başlayın diğer ayı gördüğünüzde ise orucu bırakın, hava bulutlu ve kapalı olurda hilali göremez iseniz Ramazan'ı otuz güne tamamlayın."** (Müslim, Sıyam: 2; Tirmizî, Savm: 5)

10- HİLAL GÖRÜLMEDEN ORUCA BAŞLANMAMALI

2090- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hilali gördüğünüzde oruca başlayın yine hilali gördüğünüzde orucu bırakın. Eğer hava bulutlu ve kapalı olursa Ramazan'ı otuz'a tamamlayın."** (Müslim, Sıyam: 2; Tirmizî, Savm: 5)

2091- Abdullah b. Ömer (r.a) şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu işittim: **"Hilali gördüğünüzde oruç tutun yine hilali**

gördüğünüzde orucu bırakın, hava bulutlu olursa otuz'a tamamlayın." (Müslim, Sıyam: 2; Tirmizî, Savm: 5)

2092- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Ramazan dan bahsetti ve şöyle buyurdu: **"Hilali görmeden oruca başlamayın yine hilali görmeden orucu bırakmayın, hava bulutlu ve kapalı olursa otuza tamamlayın."** (Müslim, Sıyam: 2; Tirmizî, Savm: 5)

11- HİLAL BULUTTAN DOLAYI GÖRÜLEMEZ İSE NE YAPILMALI?

2093- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hilali görmeden oruca başlamayınız. Yine hilali görmeden orucu bırakmayınız, hava bulutlu ve kapalı olursa otuz gün olarak hesaplayınız."** (Müslim, Sıyam: 2; Tirmizî, Savm: 5)

2094- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Ramazan hilalinden bahsederek şöyle buyurdu: **"Hilali gördüğünüzde oruca başlayın yine hilali gördüğünüzde orucu bırakın, hava bulutlu ve kapalı olursa Ramazan'ı otuz güne tamamlayın."** (Müslim, Sıyam: 2; Tirmizî, Savm: 5)

12- ORUÇ HİLALİ GÖRMEDEN DE TUTULABİLİR Mİ?

2095- İbn Abbas (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ayı görün oruca başlayın ayı görerek orucu bırakın, bulutlu olursa Ramazan'ı otuz güne tamamlayın."** (Müslim, Sıyam: 2; Tirmizî, Savm: 5)

2096- Yine İbn Abbas (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ramazan ayı girmeden Ramazan'ı karşılamak için oruç tutana şaşarım. Halbuki Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştu: **"Hilali görünce oruca başlayın yine hilali görünce orucu bitirin, hava bulutlu ve kapalı olursa Ramazan'ı otuz güne tamamlayın."** (Müslim, Sıyam: 2; Tirmizî, Savm: 5)

13- HİLAL KONUSUNDA DEĞİŞİK RİVAYETLER

2097- Huzeyfe b. Yeman (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ramazan'ı karşılamak için hilali görmeksizin oruca başlamayın veya Ramazan ayından önceki ayın sayısını tamamlayın ve oruca öyle başlayın, hilali görünceye kadar veya önceki ay gibi sayıyı otuza tamamlayıncaya kadar oruca devam edin."** (Ebû Davud, Savm: 8)

2098- Rıb'î (r.a) Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından bir kişiden naklediyor Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Şaban ayının günlerini tamamlamadan veya hilali görmeden Ramazan'a başlamayınız. Hilali görünce veya Şaban ayını tamamlayınca oruca Ramazan'ı karşılamak için başlamayınız. Hilali görmeden veya Ramazan'ı otuza tamamlamadan orucu bırakmayınız."** (Ebû Davud, Savm: 8)

2099- Rıb'î (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hilali gördüğünüzde Ramazan orucuna başlayın yine diğer hilali gördüğünüzde de orucu bırakın, hava bulutlu olursa Şaban ayını otuza tamamlayınız. Eğer daha önce hilali görürseniz oruca başlayın. Daha önce hilali görmeniz hariç, Ramazan'ı otuza tamamlayın."** (Ebû Davud, Savm: 8)

2100- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hilali görerek oruca başlayın yine diğer hilali görerek orucu bitirin. Eğer hilal ile aranıza bulut girmişse Ramazan'ı otuza tamamlayın. Ramazan ayını karşılamak için bir iki gün önce oruca başlamayın."** (Ebû Davud, Savm: 8)

2101- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ramazan'ı karşılamak maksadıyla Ramazandan önce oruç tutmayın, hilali görerek oruca başlayıp hilali görerek orucu bırakın. Eğer hava bulutlu olursa Ramazan'ı otuza tamamlayın."** (Ebû Davud, Savm: 8)

14- RAMAZAN AYI KAÇ GÜNDÜR?

2102- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) hanımlarının odalarına bir ay boyunca girmemeye yemin etmişti. Yirmi dokuz gün olunca Rasûlullah (s.a.v) odama geldi. Ben: "Bir ay boyunca gelmemeye yemin etmemiş miydin? Ben saydım yirmi dokuz gün oldu" dedim. Rasûlullah (s.a.v): **"Ay yirmi dokuz gündür"** diye cevap verdi. (Müslim, Sıyam: 4; İbn Mâce, Talak: 24)

2103- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer b. Hattab'a; Allah'ın kendileri için: "Eğer tevbe ederseniz zaten kalpleriniz buna meyletmiş bulunuyor…" uzunca hadisiyle alakalı Rasûlullah (s.a.v)'in hanımlarından ikisi hakkındaki olayı çok sormayı arzu ediyordum. Bu hadiste şöyle deniliyor: "Peygamberin sadece kendisine söylediği sırrı o da Âişe'ye ifşa edince… Rasûlullah (s.a.v), yirmi dokuz gece hanımlarından

ayrılıp uzaklaşmıştı.” Aişe diyor ki: “Rasûlullah (s.a.v) şöyle demişti: **“Allah, onların yaptıklarını Rasûlune haber verince, O hanımlarına çok öfkelenip bir ay süreyle yaklaşmayacağım”** demişti. Olayın üzerine yirmi dokuz gece geçince, Aişe (r.anha)’nın yanına girip ondan başladı. Bunun üzerine Aişe O’na demişti ki: “Ey Allah’ın Rasûlü! Sen, hanımlarının yanına bir ay girmeyeceğine yemin etmemiş miydin? Ben saydım, bu gün yirmi dokuz gün oldu.” Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Bir ay yirmi dokuz gecedir”** buyurdu. (Buhârî, Mezalim: 25; İbn Mâce, Talak: 24)

15- BİR AY YİRMİ DOKUZ GÜNDÜR

2104- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: “**Cibril bana geldi ve: “Bir ay yirmi dokuz gündür” dedi.** (Müslim, Sıyam: 4; Buhârî, Mezalim: 25)

2105- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ay yirmi dokuz gündür.”** (Müslim, Sıyam: 4; Buhârî, Mezalim: 25)

16- BİR AY ÇOĞUNLUKLA YİRMİ DOKUZ GÜNDÜR

2106- Sa’d b. ebi Vakkas (r.a), babasından naklederek; Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle yaptığını nakletmiştir: **“Rasûlullah (s.a.v) bir ay şöyle şöyledir deyip on parmağını üç defa açmış ancak üçüncüde bir parmağını açmamıştır.”** (Müslim, Sıyam: 4; Buhârî, Mezalim: 25)

2107- Muhammed b. Sa’d babasından naklederek, Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle söylediğini bize aktarıyor: **“Bir ay şöyle şöyle şöyledir diyerek,** (on parmağını üç defa açıp üçüncüde birini açmayıp) **yirmi dokuz gündür”** buyurdu. (Müslim, Sıyam: 4; Buhârî, Mezalim: 25)

2108- Sa’d b. ebi Vakkas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir ay şöyle şöyle şöyledir.” Muhammed b. Ubeyd anlatmak için elini üç defa açıp kapadı üçüncüde ise sol elinin baş parmağını tuttu.”** (Müslim, Sıyam: 4; Buhârî, Mezalim: 25)

17- BİR AY BAZEN YİRMİ DOKUZ GÜNDÜR

2109- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir ay bazen yirmi dokuz bazen otuz gündür. Hilali gördüğünüzde oruç tutunuz yine hilali görünce orucu bırakınız. Eğer hava bulutlu olur ve kapalı olursa sayıyı otuza tamamlayın.”** (Müslim, Sıyam: 4; Ebû Davud, Savm: 8)

2110- Abdullah b. Ömer(r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim: **“Ay yirmi dokuz gündür.”** (Müslim, Sıyam: 4; Ebû Davud, Savm: 8)

2111-İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Biz ümmi bir cemaatiz. Ne yazı yazarız, nede hesap biliriz. Bir ay şöyledir: şöyledir, şöyledir diye üç defa tekrarladı ve yirmi dokuz gün olduğunu söyledi.”** (Müslim, Sıyam: 4; Ebû Davud, Savm: 8)

2112- İbn Ömer (r.a)’in naklettiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Biz Ümmi bir toplumuz; ne hesap biliriz nede yazı. Ay şöyle şöyle şöyledir, diyerek parmaklarını üç defa açtı üçüncü de başparmağını yumdu. Yine bir Ay şöyle şöyle şöyledir diye otuz gündür”** buyurdu. (Müslim, Sıyam: 4; Ebû Davud, Savm: 8)

2113- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir ay şöyledir: Cebele’nin, İbn Ömer’den naklettiğine göre, Şu’be iki defa iki elinin parmaklarını gösterdi ve yirmi dokuz gündür dedi. İki sefer iki elinin parmaklarını gösterdi üçüncü de bir parmağını eksiltti.”** (Müslim, Sıyam: 4; Ebû Davud, Savm: 8)

2114- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ay, yirmi dokuz gündür.”** (Müslim, Sıyam: 4; Ebû Davud, Savm: 8)

18- SAHURA KALKMAYA TEŞVİK

2115- Abdullah (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sahura kalkınız çünkü sahurda bereket vardır.”** (Müslim, Sıyam: 9; Buhârî, Savm: 18)

2116- Yine Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Sahura kalkınız!”** (Müslim, Sıyam: 9; Buhârî, Savm: 18)

2117- Enes (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Sahura kalkınız! çünkü sahura kalkmakta bereket vardır.”** (Müslim, Sıyam: 9; Buhârî, Savm: 18)

19- SAHURA KALKMAK GEREKİR

2118- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sahura kalkınız! Çünkü sahura kalkmakta**

bereket vardır.” (Tirmizî, Savm: 17; Müslim, Sıyam: 9)

2119- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle demiştir: **“Sahura kalkınız! Çünkü sahura kalkmakta bereket vardır.”** (Tirmizî, Savm: 17; Müslim, Sıyam: 9)

2120- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sahura kalkınız! Çünkü sahura kalkmakta bereket vardır.”** (Tirmizî, Savm: 17; Müslim, Sıyam: 9)

2121- Yine Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sahura kalkınız! Çünkü sahura kalkmakta bereket vardır.”** (Tirmizî, Savm: 17; Müslim, Sıyam: 9)

2122- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Sahura kalkınız! Çünkü sahura kalkmakta bereket vardır.”** (Tirmizî, Savm: 17; Müslim, Sıyam: 9)

20- SAHURLA SABAH NAMAZI ARASINDAKİ SÜRE NE KADARDIR?

2123- Zir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Huzeyfe’ye: “Rasûlullah (s.a.v) ile beraber sahura kaktığınız zaman hangisidir?” diye sordum. O da şöyle dedi: “Gündüze yakın bir zamandır ama güneş henüz doğmamıştır.” (Müslim, Sıyam: 9)

2124- Zir b. Hubeyş (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: “Huzeyfey’le birlikte sahur yapmıştık. Sonra sabah namazı için mescide çıktık. İki rekat sünneti kıldık, sonra farz için kamet getirildi. İkisi arasında çok kısa bir zaman vardı.” (Müslim, Sıyam: 9)

2125- Sıla b. Züfer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Huzeyfe ile birlikte sahur yemeği yedik. Sonra mescide sabah namazı için çıktık. Sabah namazının iki rekat sünnetini kıldık sonra da kamet getirildi ve farzını kıldık.” (Müslim, Sıyam: 9)

21- SAHUR İLE SABAH NAMAZI ARASINDAKİ SÜRE NE KADARDIR?

2126- Zeyd b. Sabit (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte sahur yemeği yemiştik. Sonra da sabah namazı için kalktık. Ben, Rasûlullah (s.a.v)’e sahurla sabah namazı arasındaki süreyi

sordum. **”Bir insanın elli ayet okuyabileceği kadar bir zamandır”** buyurdu. (Müslim, Sıyam: 9)

22- SAHURLA SABAH NAMAZI ARASINDAKİ SÜRE NE KADAR?

2127- Zeyd b. Sabit (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte sahur yemeği yemiştik. Sonra da sabah namazı için kalktık. Ben (soruyu soran kimsenin Enes olduğu söylenir) İkisi arası ne kadardır? Dedim. Rasûlullah (s.a.v): **“Bir kimsenin elli ayet okuyabileceği kadar bir süredir”** buyurdu. (Müslim, Sıyam: 9)

2128- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ve Zeyd b. Sabit sahur yemeği yedi sonra sabah namazı için kalktılar. Katade diyor ki: Biz Enes’e; “Rasûlullah (s.a.v) ile Zeyd’in sabah namazını kılmaları ve yemek yemeleri arasındaki zaman ne kadardır?” diye sorduk. Enes: **“Bir kimsenin elli ayet okuyabileceği kadar bir süredir”** dedi. (Müslim, Sıyam: 9)

23- İFTAR MI YOKSA SAHUR YEMEĞİ Mİ TEHİR EDİLİR?

2129- Ebu Atıyye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe (r.anha)’ya: “Aramızda Rasûlullah (s.a.v)’in ashabından iki kişi var birisi iftarı erken yapıp sahuru geciktiriyor diğeri ise iftarı geciktirip sahurda acele ediyor” dedim. Aişe: “Hangisi iftarda acele edip sahuru geciktiriyor?” diye sordu. Ben de: “Abdullah b. Mes’ud” dedim. “O zaman Rasûlullah (s.a.v)’de böyle yapıyordu” dedi. (Müslim, Sıyam: 9; Ebû Davud, Savm: 20)

2130- Ebu Atıyye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe’ye dedim ki: “Aramızda iki adam var, onlardan biri iftarda acele edip sahuru geciktiriyor. Diğeri ise iftarı geciktirip sahuru acele erkenden yapıyor” dedim. Aişe: “Hangisi iftarı acele edip sahuru geciktiriyor?” diye sordu. Ben de: “Abdullah b. Mes’ud” dedim. O da: “Rasûlullah (s.a.v)’de aynen öyle yapardı” dedi. (Müslim, Sıyam: 9; Ebû Davud, Savm: 20)

2131- Ebu Atıyye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben ve Mesrük, Aişe’nin yanına girmiştik. Mesrük, Aişe’ye demişti ki: “Rasûlullah (s.a.v)’in ashabından iki kişi var, her ikisi de hayırlı kimseler onlardan biri namazla iftarı geciktiriyor; diğeri ise namazda ve iftarda acele ediyor.” Aişe dedi ki: “Hangisi namazı ve iftarı geciktiriyor, namazda ve iftarda acele

ediyor?” Mesrük: “Abdullah b. Mes’ud” dedi. Aişe de: “Rasûlullah (s.a.v)’de aynı şekilde yapardı” dedi. (Müslim, Sıyam: 9; Ebû Davud, Savm: 20)

2132- Ebu Atıyye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben ve Mesrük, Aişe’nin yanına girmiştik ve şöyle demiştik: “Ey Mü’minlerin anası, Muhammed’in ashabından iki kişi var, onlardan biri namazı da iftarı da acele yapıyor diğeri ise namazı da iftarı da geciktiriyor.” Aişe dedi ki: “Hangisi iftarda ve namaz da acele ediyor?” Biz de: “Abdullah b. Mes’ud” dedik. Bunun üzerine şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v)’de aynen öyle yapardı.” Diğer kişi ise Ebu Musa (r.a) idi. (Müslim, Sıyam: 9; Ebû Davud, Savm: 20)

24- SAHURA KALKMANIN DEĞER VE KIYMETİ

2133- Abdullah b. Haris (r.a), bir sahabeden şöyle nakleder: Rasûlullah (s.a.v)’in yanına girdim. O, sahur yemeği yiyordu, şöyle buyurdu: “**Sahur yemeği Allah’ın size verdiği bir berekettir, onu terk etmeyiniz.”** (Buhârî, Savm: 18; Müslim, Sıyam: 9)

25- SAHUR YEMEĞİNE DE DAVET EDİLİR Mİ?

2134- Irbad b. Sariye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Ramazan ayında sahura davet ederken şöyle buyurdu: **“Mübarek yemeğe buyurun.”** (Müslim, Sıyam: 9; Ebû Davud, Savm: 16)

26- SAHURA YEMEK DENİR Mİ?

2135- Mıkdam b. Ma’dı Kerib (r.a)’ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sahur yemeğine devam ediniz çünkü o bereketli bir yemektir.”** (Müslim, Sıyam: 9; Ebû Davud, Savm: 15)

2136- Halid b. Ma’dan (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir adama şöyle buyurdu: **“Haydi bereketli yemeğe** (sahura) **gel.”** (Müslim, Sıyam: 9; Ebû Davud, Savm: 15)

27- MÜSLÜMANIN ORUCUYLA EHLİ KİTABIN ORUCUNUN FARKI NEDİR?

2137- Amr b. As (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bizim orucumuzla ehli Kitab’ın orucu arasındaki fark sahur yemeğidir.”** (Müslim, Sıyam: 9; Ebû Davud, Savm: 15)

28- SAHUR VAKTİ NASILDIR?

2138- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bir sahur zamanı, **"Ey Enes bir şeyler getir yarın oruç tutacağım"** dedi. Ben de biraz hurma ve içerisinde su bulunan bir kap getirdim. Bu olay Bilal'in ezan okumasından sonra oluyordu. Rasûlullah (s.a.v): **"Ey Enes benimle birlikte yiyecek bir kimse bul"** dedi. Ben de Zeyd b. Sabit'i davet ettim. O da geldi ve: "Ben sevîk şerbeti içmiştim ve oruç tutacaktım" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de **"Ben de oruç tutacağım"** dedi. İkisi birlikte sahur yemeğini yediler sonra Rasûlullah (s.a.v) kalkıp iki rekat sabah namazının sünnetini kıldı ve namaz için mescide çıktı. (Müslim, Sıyam: 9; Ebû Davud, Savm: 15)

29- BEYAZ İPLİK SİYAH İPLİK NE DEMEKTİR?

2139- Bera b. Âzib (r.a)'den rivâyete göre, (orucun ilk farz kılındığı dönemlerde) bir kimse oruç tutar da akşam iftar etmeden uyursa, o kimse ne gece ne de ertesi gün akşam oluncaya kadar bir şey yiyip içmezdi. Bu durum Bakara Sûresi 187. ayeti olan **"… Siyah iplik beyaz iplikten yani gecenin karanlığından tan yerinin aydınlığı fark edilinceye kadar yiyip içebilirsiniz…"** nazil oluncaya kadar. Bu ayet Ebu Kays b. Amr hakkında nazil olmuştu. O, oruçlu olduğu halde bir gün evine gelip: "Yiyecek bir şeyler var mı?" diye sormuştu. Hanımı evde bir şeyler yok fakat senin için bir şeyler bulup getirebilirim diye evinden çıkmıştı. Bu arada Kays, yorgun olduğundan başını yastığa koymuş ve uyuyakalmıştı. Hanımı dönüp gelince onu uyumuş olarak buldu. Fakat Kays iftar vakti geçtiği için hiçbir şey yemedi ve oruçlu olarak sabahladı ve öğle vakti gelince kendisine baygınlık geldi. Bu olay bu ayet gelmezden önce olmuştu. (Ebû Davud, Savm: 1; Dârimi, Savm: 7)

2140- Adiy b. Hatim (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e, "Beyaz iplik siyah iplikten ayırt edilinceye kadar…" ayetinin ne anlama geldiğini sordum. Şöyle buyurdular: **"Gecenin karanlığından tan yerinin aydınlığı fark edilinceye kadardır."** (Ebû Davud, Savm: 1; Dârimi, Savm: 7)

30- FECR AYDINLIĞI NEDİR?

2141- İbn Mes'ud (r.a)'tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bilal geceleyin ezan okur ki uyuyanlarınız uyansınlar, uyananlar da ihtiyaçlarını gidersinler diye. Bu vakit fecr vakti demek değildir. Eliyle işaret ederek şöyle demek istemiştir: Fakat fecr demek**

iki parmağıyla işaret ederek (gece ile gündüzün ayrıştığı andır) (Müslim, Sıyam: 8; Tirmizî, Savm: 15)

2142- Semure (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bilal'in ezanı ve sahte beyazlık sizi aldatmasın, gerçek fecr ortaya çıkıncaya kadar o da şöyledir. Yani gecenin karanlığından tan yerinin aydınlığı fark edilinceye kadar…"** Ebu Davud diyor ki: Rasûlullah (s.a.v) bu anı tarif ederken ellerini sağa sola uzatıyordu. (Müslim, Sıyam: 8; Tirmizî, Savm: 15)

31- RAMAZAN AYI BİR GÜN ÖNCE ORUÇ TUTARAK KARŞILANMAZ

2143- Ebu Hüreyre (r.a)'nin Rasûlullah (s.a.v)'den rivâyetine göre, şöyle buyurmuştur: **"Ramazan ayı gelmeden onu oruçla karşılamayınız. Fakat daha önce alışık olduğu orucu tutanlar var da o güne denk gelmişse o başka."** (Müslim, Sıyam: 3; Tirmizî, Savm: 38)

32- RAMAZAN AYI BİRKAÇ GÜN ÖNCE ORUÇ TUTARAK TA KARŞILANMAZ

2144- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hiç kimse bir iki gün oruçla Ramazan ayını karşılamaya kalkmasın ancak daha önceden oruç tutan orucuna devam etsin."** (Müslim, Sıyam: 3; Tirmizî, Savm: 38)

2145- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ramazan ayını karşılamak için bir ve iki gün önce oruca başlamayın. Ancak tutageldiği orucu o günlere rastlayan kimse müstesna, o günlere rastlarsa da orucunu tutsun."** (Müslim, Sıyam: 3; Tirmizî, Savm: 38)

33- RASÛLULLAH (S.A.V) İKİ AY PEŞPEŞE ORUÇ TUTMUŞ MUDUR?

2146- Ümmü Seleme (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v)'in iki ay peş peşe oruç tuttuğunu görmedim fakat, Şaban ayını Ramazan ayına eklerdi."** (Tirmizî, Savm: 39; Dârimi, Savm: 33)

34- ŞABAN AYININ ÇOĞU ORUÇLA GEÇİRİLİR

2147- Ümmü Seleme (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v), Şaban ayını Ramazan ayına oruçlu olarak eklemiş**

olurdu.” (Tirmizî, Savm: 39; Dârimi, Savm: 33)

2148- Ebu Seleme b. Abdurrahman (r.a)’ın haber verdiğine göre, şöyle demiştir: Aişe’ye, Rasûlullah (s.a.v)’in nasıl oruç tuttuğunu sordum. O da şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v) oruca başladı mı öyle devam ederdi ki biz bu ay boyu oruç tutacak zannederdik. Oruç tutmadığında da hiç tutmazdı da bizler bu ay hiç oruç tutmayacak her halde derdik. Şaban da oruçlu olur veya çoğunu oruçla geçirirdi.” (Tirmizî, Savm: 39; Dârimi, Savm: 33)

2149- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bizden biri Ramazan da (hayızlı olduğu için) oruç tutmazdı. Şaban ayı gelinceye kadar da bu orucu kaza edemezdi. Rasûlullah (s.a.v) hiçbir ayda Şaban ayındaki kadar oruç tutmazdı, Şaban’ın çoğunu veya tamamına yakın olarak oruç tutardı. (Tirmizî, Savm: 38; Ebû Davud, Savm: 12)

35- RASÛLULLAH (S.A.V) İKİ AY, ÜÇ AY ÜST ÜSTE ORUÇ TUTMUŞ MUDUR?

2150- Ebu Seleme (r.a) anlatıyor: Aişe’ye: “Rasûlullah (s.a.v)’in orucu hakkında bilgi verir misin?” diye sordum. O da şöyle cevap verdi: “Rasûlullah (s.a.v) bazen oruca öyle devam ederdi ki devamlı oruç tutacak zannederdik. Bazen de oruç tutmaz iftar ederdi. Biz bu ayda hiç oruç tutmayacak zannederdik. Şaban ayından başka hiçbir ayda bu kadar çok oruç tutmazdı. Şaban ayının çoğunluğunu oruçlu geçirir veya tamamına yakın oruçlu olurdu.” (Tirmizî, Savm: 38; Dârimi, Savm: 33)

2151- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), senenin hiçbir ayında Şaban ayında ki kadar oruç tutmazdı Şaban ayının tamamına yakın oruç tutardı. (Tirmizî, Savm: 38; Dârimi, Savm: 33)

2152- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Şaban ayını çoğunlukla oruçla geçirirdi. (Tirmizî, Savm: 38; Dârimi, Savm: 33)

2153- Yine Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in Kur’an’ın hepsini bir gecede okuduğunu, bir geceyi sabaha kadar ibadetle geçirdiğini, Ramazan ayı dışında bir ayı tamamen oruçla geçirdiğini bilmiyorum. (Tirmizî, Savm: 38; Dârimi, Savm: 33)

2154- Abdullah b. Şakik (r.a), Aişe’ye: “Rasûlullah (s.a.v)’in orucunu sormuştu. O da şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v) bazen oruca başlar öyle ki biz devamlı oruç tutacak derdik. Bazı zamanlarda da oruç tutmaz biz bu ay

oruç tutmayacak derdik. Medine’ye geldikten sonra Ramazan ayı dışında hiçbir ayın tamamını oruçla geçirmedi.” (Tirmizî, Savm: 38; Dârimi, Savm: 33)

2155- Abdullah b. Şakik (r.a), Aişe’ye; “Rasûlullah (s.a.v) kuşluk namazı kılar mıydı?” diye sormuştu da Aişe şöyle dedi: “Hayır sadece yolculuklardan dönüşünde kılardı” dedi. “Rasûlullah (s.a.v) bir ayın tamamını oruçla geçirir miydi?” diye sordum. “Ramazan dışında hiçbir ayı tamamen oruçla geçirdiğini bilmiyorum, her aydan durumuna göre bazen oruç tutar bazen de tutmazdı” dedi. (Tirmizî, Savm: 38; Dârimi, Savm: 33)

2156- Şakik (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe’ye: “Rasûlullah (s.a.v) kuşluk namazı kılar mıydı?” diye sordum. “Hayır yolculuktan dönüşünde kılardı” dedi. Ramazan dışında belli bir ayın tamamını oruçla geçirdiği var mıdır?” diye sordum. “Ramazan dışında ay boyu oruç tutmazdı. Allah’ın rızasını kazanmak için her aydan mutlaka oruç tutardı.” (Tirmizî, Savm: 38; Dârimi, Savm: 33)

36- PAZARTESİ VE PERŞEMBE ORUCU TUTULUR MU?

2157- Cübeyr b. Nüfeyr (r.a)’den rivâyete göre, birisi Aişe’ye Rasûlullah (s.a.v)’in orucunu sormuştu da Aişe şöyle demişti: “Rasûlullah (s.a.v), Şaban ayının çoğunu oruçlu geçirir. Pazartesi ve Perşembe günü oruçlarını da çok sever ve kaçırmazdı.” (Dârimi, Savm: 41; Tirmizî, Savm: 44)

2158- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Şabanın çoğunu ve Ramazan’ın tamamını oruçla geçirir, Pazartesi ve Perşembe günü orucunu da kaçırmak istemezdi. (Dârimi, Savm: 41; Tirmizî, Savm: 44)

37- ŞEK GÜNÜ ORUCU

2159- Sıla (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Biz Ammar’ın yanındaydık, kızartılmış bir koyun getirildi ve buyurun dedi. Oradakilerden bir kısmı yemedi ve ben oruçluyum dedi. O zaman Ammar: “Ramazan olup olmadığı şüpheli olan Şabanın son günü oruç tutmaya kalkan Ebu’l Kasım Muhammed (s.a.v)’e isyan etmiş sayılır dedi.” (İbn Mâce, Sıyam: 3; Buhârî, Savm: 14)

2160- Sımak (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ramazan mı yoksa Şaban ayından mı olduğu şüphe edilen bir günde İkrime’nin yanına gittim. O, o gün ekmek sebze yiyor ve süt içiyordu. Bana da buyur dedi. Ben de oruçluyum dedim. O da Allah’a yemin ederek; orucunu mutlaka

bozacaksın dedi. Ben de iki defa sübhanallah dedim sonra onun niçin ve neye dayanarak yemin ettiğini anlamak için yaklaştım ve bu konuda dayanağın nedir söyle bakalım dedim. O da şöyle dedi: İbn Abbas (r.a)'tan işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hilali görerek oruca başlayın, diğer hilali görünce orucu bırakınız, eğer hava bulutlu ve pus'lu olursa Şaban ayını otuza tamamlayınız. Ramazan'ı oruçla karşılamayın ve Ramazandan bir gün ve iki gün öncesinden oruç tutmayın."** (İbn Mâce, Sıyam: 3; Buhârî, Savm: 14)

38- ŞEK GÜNÜ KİM ORUÇ TUTABİLİR?

2161- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Dikkatli olun, Ramazan ayını bir gün iki gün öncesinden oruç tutarak karşılamayın. Ama önceden tuta geldiği bir orucu olan varsa ve o oruçta o günlere rastlamışsa o kişi orucu tutsun."** (İbn Mâce, Sıyam: 3; Buhârî, Savm: 14)

39- RAMAZAN AYININ DEĞER VE KIYMETİ

2162- Said b. Müseyyeb (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim iman ederek ve mükafatını da Allah'tan bekleyerek Ramazan ayını değerlendirirse, o kimsenin geçmiş günahları bağışlanır."** (Tirmizî, Savm: 1; Dârimi, Savm: 54)

2163- Peygamber (s.a.v)'in hanımlarından Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) zorlamaksızın insanları Ramazan ayını değerlendirmeleri için teşvik eder ve şöyle buyururdu: **"Kim Allah'a inanarak ve mükafatını da Allah'tan bekleyerek Ramazan'ı değerlendirirse, Allah onun geçmiş günahlarını affeder."** (Tirmizî, Savm: 1; Dârimi, Savm: 54)

2164- Aişe (r.anha)'nın haber verdiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) bir gece yarısı namaz kılmak için mescide çıktı ve cemaate namaz kıldırdı. (Bu hadis biraz uzuncadır) ve bu hadiste şöyle denilir. Aişe diyor ki: Rasûlullah (s.a.v) Ramazan gecelerini değerlendirmeye zorlamaksızın teşvik eder ve şöyle buyururdu: **"Kim, kadir gecesini Allah'a inanarak ve mükafatını da Allah'tan bekleyerek değerlendirirse geçmiş günahları bağışlanır."** Rasûlullah (s.a.v) vefat edinceye kadar bu böylece devam edip gitti. (Tirmizî, Savm: 1; Dârimi, Savm: 54)

2165- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'i Ramazanda şöyle derken işittim: **"Kim Ramazan ayını Allah'a iman ederek ve mükafatını da ondan bekleyerek ibadetle geçirirse geçmiş günahları bağışlanır."** buyurdu. (Tirmizî, Savm: 1; Dârimi, Savm: 54)

2166- Aişe (r.anha)'nın haber verdiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) bir gece yarısı mescide çıktı ve namaz kıldı -Hadis buradakinden uzuncadır- Aişe o hadiste diyor ki: **"Kim Ramazan ayının gecelerini, Allah'a inanarak ve mükafatını da Allah'tan bekleyerek değerlendirirse geçmiş günahları bağışlanır."** (Tirmizî, Savm: 1; Dârimi, Savm: 54)

2167- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim, Ramazan ayı için şöyle diyordu: **"Kim Ramazan ayını Allah'a inanarak ve karşılığını da Allah'tan bekleyerek Allah'a kullukla geçirirse geçmiş günahları bağışlanır."** (Tirmizî, Savm: 1; Dârimi, Savm: 54)

2168- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyet edildiğine göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim Ramazan ayının gecelerini, Allah'a inanarak ve karşılığını da Allah'tan bekleyerek ibadetle geçirirse geçmiş günahları bağışlanır."** (Tirmizî, Savm: 1; Dârimi, Savm: 54)

2169- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zorlamaksızın Ramazan ayının gecelerini, ibadetle geçirmeye teşvik eder ve şöyle buyururdu: **"Kim Ramazan ayının gecelerini, Allah'a inanarak ve karşılığını da Allah'tan bekleyerek ibadetle değerlendirirse geçmiş günahları bağışlanır."** (Tirmizî, Savm: 1; Dârimi, Savm: 54)

2170- Ebu Hüreyre (r.a)'nın naklettiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim Ramazan ayının gecelerini Allah'a iman ederek karşılığını da Allah'tan bekleyerek ibadetle geçirirse geçmiş günahları bağışlanır."** (Tirmizî, Savm: 1; Dârimi, Savm: 54)

2171- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim Ramazan ayının gecelerini Allah'a inanarak ve karşılığını da Allah'tan bekleyerek ibadetle geçirirse geçmiş günahları bağışlanır."** (Tirmizî, Savm: 1; Dârimi, Savm: 54)

2172- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim Ramazan ayının gecelerini Allah'a inanarak ve**

karşılığını da Allah'tan bekleyerek ibadetle geçirirse geçmiş günahları bağışlanır." (Tirmizî, Savm: 1; Dârimi, Savm: 54)

2173- Ebu Hüreyre (r.a)'nın naklettiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim Ramazan orucunu tutar** -Kuteybe hadisinde kim Ramazan ayının gecelerini ibadetle geçirirse- **Allah'a iman edip karşılığını da Allah'tan beklerse geçmiş günahları bağışlanır. Kim de kadir gecesini Allah'a inanarak ve karşılığını da Allah'tan bekleyerek ibadetle değerlendirirse geçmiş günahları bağışlanır."** (Tirmizî, Savm: 1; Dârimi, Savm: 54)

2174- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim Allah'a inanarak ve karşılığını da Allah'tan bekleyerek Ramazan orucunu tutarsa geçmiş günahları bağışlanır."** (Tirmizî, Savm: 1; Dârimi, Savm: 54)

2175- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim Allah'a inanarak ve karşılığını da Allah'tan bekleyerek Ramazan orucunu tutarsa geçmiş günahları bağışlanır."** (Tirmizî, Savm: 1; Dârimi, Savm: 54)

2176- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim Allah'a inanarak ve karşılığını da Allah'tan bekleyerek Ramazan orucunu tutarsa geçmiş günahları bağışlanır."** (Tirmizî, Savm: 1; Dârimi, Savm: 54)

40- RAMAZAN AYI DİĞER AYLARDAN KIYMETLİDİR

2177- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim Ramazan ayının gecelerini Allah'a iman ederek karşılığını da ondan bekleyerek ibadetle geçirirse geçmiş günahları bağışlanır. Kim de kadir gecesini Allah'a iman ederek karşılığını da ondan bekleyerek ibadetle değerlendirirse geçmiş günahları bağışlanır."** (Tirmizî, Savm: 1; Dârimi, Savm: 54)

2178- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim Ramazan ayının gecelerini Allah'a inanarak ve karşılığını da Allah'tan bekleyerek ibadetle değerlendirirse geçmiş günahları bağışlanır. Kim de aynı şekilde kadir gecesini Allah'a inanarak ve karşılığını da Allah'tan bekleyerek değerlendirirse geçmiş günahları bağışlanmış olur."** (Tirmizî, Savm: 1; Dârimi, Savm: 54)

2179- Nadr b. Şeyban (r.a)’dan rivâyete göre, Bir gün kendisi Ebu Seleme b. Abdurrahman’la karşılaştı ve ona dedi ki: “Ramazan ayıyla ilgili duyduğun bir hadisi bana haber verir misin?” O da dedi ki: “Abdurrahman b. Avf bana, Rasûlullah (s.a.v)’den şöyle haber vermişti: Rasûlullah (s.a.v) Ramazan’dan bahsetti diğer aylardan üstün ve değerli olduğunu söyledi ve şöyle devam etti: **“Kim Ramazan ayının gecelerini Allah’a inanarak ve karşılığını da Allah’tan bekleyerek ibadetle değerlendirirse anasından doğduğu gün gibi günahlarından temizlenir. Bir başka rivâyette gündüzünü oruçla gecesini de namazla geçirirse diye geçmektedir.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 173)

2180- Nadr b. Şeyban (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Seleme b. Abdurrahman’a şöyle dedim: “Babandan işittiğin babanın da Rasûlullah (s.a.v)’den işittiği ve araya başka bir kimsenin girmediği Ramazanla alakalı bir hadis aktarır mısın?” Peki dedi ve şöyle anlattı: Babam, bana Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle söylediğini nakletmiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah Tebareke ve Teâlâ Ramazan ayının orucunu size farz kıldı, bende size gecelerini namazla geçirmenizi tavsiye ve teşvik ediyorum. Kim o ayda, “Allah’a inanarak ve sevabını da Allah’tan bekleyerek orucunu tutar ve gecelerini de namazla geçirirse, anasından doğduğu gün gibi günahlarından arınır.”** (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 173)

41- ORUCUN DEĞER VE KIYMETİ

2181- Ali b. Ebi Talib (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kutlu ve yüce olan Allah şöyle buyurur: “Oruç benim rızam için tutulur dolayısıyla onun mükafatını ben veririm. Oruçlunun sevindiği iki an vardır. Birisi iftar vaktindeki sevinci, diğeri de Rabbine kavuştuğu zaman ki sevincidir. Canım kudret elinde olan Allah’a yemin olsun ki oruçlu kimsenin ağzının kokusu Allah katında misk kokusundan daha güzeldir.”** (İbn Mâce, Sıyam: 1)

2182- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Aziz ve Celil olan Allah şöyle buyurur: **“Oruç benimdir yani benim rızam için tutulur. Ve onun mükafatını Ben veririm. Oruçlunun iki sevinci vardır. Biri Rabbine kavuştuğu an diğeri de iftar ettiği andır. Oruçlunun ağız kokusu Allah katında misk kokusundan daha güzeldir.”** (İbn Mâce, Sıyam: 1; Müslim, Sıyam: 30)

42- ORUCUN SEVABINDAKİ FARK

2183- Ebu Said (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kutlu ve yüce olan Allah şöyle buyuruyor: Oruç benim içindir yani, benim rızamı kazanmak için tutulur. Ve onun mükafatını da fazlasıyla ben vereceğim, oruçlu kimsenin iki sevinçli anı vardır. İftarını açtığında sevinir. Allah’a kavuştuğu andaki mükafatı da yine sevinmektir. Canım kudret elinde olan Allah’a yemin olsun ki oruçlunun ağız kokusu Allah katında misk kokusundan daha iyidir.”** (İbn Mâce, Sıyam: 1; Müslim, Sıyam: 30)

2184- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Oruç benim için tutulur. Dolayısıyla onun mükafatını da ben fazlasıyla vereceğim. Oruçlu, iftar ettiğinde bir de Allah’a kavuştuğunda sevinir. Oruçlunun ağız kokusu Allah katında misk kokusundan daha iyidir.”** (İbn Mâce, Sıyam: 1; Müslim, Sıyam: 30)

2185- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Adem oğlunun işlediği hiçbir amel yoktur ki karşılığında on katından yedi yüz katına kadar sevap yazılmış olmasın. Allah buyuruyor ki oruç bunun dışındadır. O benim için tutulur. Bana aittir ve onun mükafatını ben vereceğim. Çünkü kulum benim için şehevî arzularını bırakıyor, yemeyi içmeyi bırakıyor. Oruç oruçlu için koruyucu bir kalkandır. Oruçlu için iki sevinç zamanı vardır. Biri iftar açtığı anda diğeri de Rabbine kavuştuğu andadır. Oruçlunun ağız kokusu Allah katında misk kokusundan daha hayırlıdır.”** (İbn Mâce, Sıyam: 1; Müslim, Sıyam: 30)

2186- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Adem oğlunun tüm amelleri kendisi içindir oruç hariç o benim için tutulur, onun mükafatını da ben vereceğim. Oruç bir kalkandır. Biriniz oruçlu iken hanımına yaklaşmasın, öfkelenmesin, bir kimse kendisine sataşır ve kavga etmek isterse, ben oruçluyum desin. Canım kudret elinde olan Allah’a yemin olsun ki, oruçlunun ağız kokusu Allah katında misk kokusundan daha hayırlıdır. Oruçlunun iki sevinç anı vardır, biri iftar açtığında iftarıyla sevinir diğeri de Rabbine kavuştuğunda orucunun mükafatı ile sevinir.”** (İbn Mâce, Sıyam: 1; Müslim, Sıyam: 30)

2187- Ebu Hüreyre şöyle diyor Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: Allah şöyle buyurur: **“Oruç hariç, Adem oğlunun tüm amelleri kendisi**

içindir, o bana aittir ve onun mükafatını da ben kat kat vereceğim, oruç bir kalkandır. Oruçlu iken hanımınıza yaklaşmayın, öfkelenmeyin, bir kimse size sataşır ve kavga ederse, ben oruçlu bir kimseyim deyin.” Rasûlullah (s.a.v) şöyle devam etti: **“Canım kudret elinde olan Allah’a andolsun ki oruçlunun ağız kokusu Allah katında misk kokusundan daha iyidir.”** (İbn Mâce, Sıyam: 1; Müslim, Sıyam: 30)

2188- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Aziz ve Celil olan Allah şöyle buyurur: “Adem oğlunun tüm amelleri kendisinindir ancak oruç öğle değil, o Bana aittir. Ve onun mükafatını ben vereceğim.” Rasûlullah (s.a.v) şöyle devam etti: Muhammed’in canı kudret elinde olan Allah’a yemin olsun ki oruçlunun ağız kokusu Allah katında misk kokusundan daha iyidir.”** (İbn Mâce, Sıyam: 1; Müslim, Sıyam: 30)

2189- Ebu Hureyre’nin bildirdiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Adem oğlunun yaptığı her bir iyilik on katı ile mükafat görür ancak orucun mükafatını Allah ben vereceğim buyuruyor.”** (İbn Mâce, Sıyam: 1; Müslim, Sıyam: 30)

43- ORUÇ DİĞER İBADETLERE BENZEMEZ

2190- Ebu Umâme (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e geldim ve; bana senden alıp tatbik edebileceğim bir kulluk modeli söyle dedim. O da şöyle buyurdu: **“Oruç tut, zira oruç gibi sevabı çok olan bir amel yoktur.”** (Müsned: 21122)

2191- Ebu Umâme el Bahîlî (r.a)’nin bildirdiğine göre şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e şöyle dedim: **“Ey Allah’ın Rasûlü! bana öyle bir şey emret ki Allah onunla beni faydalandırsın o da: “Oruca devam et çünkü oruç gibi sevaplı olan bir amel yoktur”** buyurdu. (Müsned: 21122)

2192- Ebu Umâme (r.a) Rasûlullah (s.a.v)’e şöyle sormuştu: **“Hangi amel daha değerli ve kıymetlidir?”** Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyurdu: **“Oruç tutmaya devam et çünkü sevap yönünden onun bir dengi yoktur.”** (Müsned: 21122)

2193- Ebu Umâme (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ey Allah’ın Rasûlü!” dedim. Bana bir amel emret ki onu yapayım o da şöyle buyurdu: **“Oruç tutmaya bak çünkü sevap kazanmak yönünden onun bir dengi yoktur.”** (Müsned: 21122)

2194- Muaz b. Cebel (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Oruç bir kalkandır."** (Müslim, Sıyam: 30; Buhârî, Savm: 2)

2195- Muaz b. Cebel (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Oruç bir kalkandır."** (Müslim, Sıyam: 30; Buhârî, Savm: 2)

2196- Muaz b. Cebel (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Oruç bir kalkandır."** (Müslim, Sıyam: 30; Buhârî, Savm: 2)

2197- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyet edildiğine göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Oruç bir kalkandır."** (Müslim, Sıyam: 30; Buhârî, Savm: 2)

2198- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyet edildiğine göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Oruç bir kalkandır."** (Müslim, Sıyam: 30; Buhârî, Savm: 2)

2199- Amir b. Sa'saa (r.a)'nın haber verdiğine göre, Osman b. ebil Âs, içilsin diye süt getirmişti. Mutarrif'te ben oruçluyum dedi. Bunun üzerine Osman dedi ki: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Oruç sizden birinizin savaşın tehlikelerinden korunduğu bir kalkan gibidir."** (Müslim, Sıyam: 30; Buhârî, Savm: 2)

2200- Mutarrif (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Osman b. Ebil Âsın yanına gitmiştim, biraz süt getirmişti de ben oruçluyum demiştim. O da şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v)'den şöyle derken işittim: **"Oruç; savaşın tehlikelerinden sizi koruyan kalkan gibi sizi ateşten koruyan bir kalkandır."** (Müslim, Sıyam: 30; Buhârî, Savm: 2)

2201- Ebu Ubeyde (r.a) şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Dedi kodu ile sevabını kaçırmaz ise oruç bir kalkandır."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2202- Aişe (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Oruç, kişiyi ateşten koruyan bir kalkandır. Oruçlu olan bir kimse cahilce hareketler yapmasın başka bir kimse oruçluya cahilce hareketler yapıp sataşırsa ona kötü söylemesin, sövmesin ve ben oruçluyum desin. Muhammed'in canı kudret elinde olan Allah'a yemin**

olsun ki oruçlunun ağız kokusu Allah katında misk kokusundan daha iyidir.” (İbn Mâce, Sıyam: 1; Müslim, Sıyam: 30)

2203- Aişe (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Oruç kişiyi ateşten koruyan bir kalkandır. Oruçlu olan bir kimse cahilce hareketler yapmasın başka bir kimse oruçluya cahilce hareketler yapıp sataşırsa ona kötü söylemesin, sövmesin ve ben oruçluyum desin. Muhammed’in canı kudret elinde olan Allah’a yemin olsun ki oruçlunun ağız kokusu Allah katında misk kokusundan daha iyidir.”** (İbn Mâce, Sıyam: 1; Müslim, Sıyam: 30)

2204- Sehl b. Sa’d (r.a) Peygamber (s.a.v)’den şöyle nakletmiştir: **“Oruçlular için Cennette bir kapı vardır ki adı Reyyan’dır. Oruçlulardan başkası o kapıdan giremez, oruç tutanların sonuncusu o kapıdan girince o kapı kapanır, o kapıdan girenler bir şeyler içerler, bir daha asla susuzluk nedir bilmezler.”** (Buhârî, Savm: 4; Tirmizî, Menakıb: 16)

2205- Sehl (r.a) bize aktararak şöyle dedi: **“Cennette Reyyan denilen bir kapı vardır. Kıyamet günü, oruçlular nerede diye seslenilir ve onlara Reyyan kapısından girmez misiniz buyurun denilir. O kapıdan girenler asla susuzluk çekmezler, onlar o kapıdan girince kapı kapanır, o oruçlulardan başka hiçbir kimse o kapıdan içeri giremez.”** (Buhârî, Savm: 4; Tirmizî, Menakıb: 16)

2206- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim Allah rızası için ikişer ikişer sadaka verirse Cennet kapılarında “Ey Allah’ın kulu buraya gel, burada büyük hayır vardır” denilir. O kimse çok namaz kılan kimselerden ise namaz kapısından çağrılır. Cihadı seven ve cihad yolunda biri ise cihad kapısından çağrılır. Sadaka verenlerden ise sadaka kapısından çağrılır. Oruç tutmayı sevenler çok oruç tutanlar ise Reyyan kapısından çağrılacaklardır.”** Ebu Bekir es Sıddîk: “Ey Allah’ın Rasûlü! Bir kimsenin bu kapıların birinden çağrılması zaruri midir? Bir kişi bu kapıların hepsinden de çağrılabilir mi?” Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Evet çağrılabilir, senin böylece tüm kapılardan çağrılacağını ümid ederim.”** (Tirmizî, Menakıb: 16; Buhârî, Savm: 4)

2207- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile beraber çıkmıştık, biz genç idik evlenme imkanımız yoktu. Bize şöyle buyurdu: **“Ey gençler evlenmeniz gerekir. Zira evlilik gözü**

haramdan korur iffeti de korur. Evlenmeye gücü yetmeyenler oruç tutsun çünkü oruç şehevî arzuları azaltır.” (Tirmizî, Menakıb: 16; Buhârî, Savm: 4)

2208- Alkame (r.a)’den rivâyete göre, İbn Mes’ud; Arafat’ta, Osman ile karşılaştı, onunla yalnız kalıp ona bir şeylerden bahsetti. Osman da İbn Mes’ud’a, dedi ki: Sevdiğin bir genç kızla seni evlendireyim. Bunun üzerine Abdullah, Alkame’yi çağırarak şu hadisi söyledi: Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Evlenmeye gücü yetenleriniz evlensin çünkü evlilik gözü haramdan sakındırır. İffeti korur. Evlenmeye gücü yetmeyenler ise oruç tutsun çünkü oruç şehevî arzuları azaltır.”** (Tirmizî, Menakıb: 16; Buhârî, Savm: 4)

2209- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kimin evlenmeye gücü yeterse mutlaka evlensin imkan bulamaz ise oruç tutsun çünkü oruç şehevi arzuları azaltır.”** (Tirmizî, Menakıb: 16; Buhârî, Savm: 4)

2210- Abdurrahman b. Yezid (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Yanımızda Alkame, Esved ve birkaç kişi olduğu halde Abdullah’ın yanına girdik. O bize bir hadis anlattı. Bu hadisi sadece benim için anlattığını anladım, aralarında en genç olanı ben idim. Hadis şöyle idi. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ey gençler topluluğu, evlenmeye gücü yeteniniz mutlaka evlensin çünkü evlenmek gözü haramdan sakındırır, iffeti korur.”** (Tirmizî, Menakıb: 16; Buhârî, Savm: 4)

2211- Alkame (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Mes’ud’la beraberdik. O da Osman’ın yanında idi. Osman dedi ki: Rasûlullah (s.a.v) bir gurup gencin yanına çıkmıştı ve şöyle buyurmuştu: **“Evlenmeye gücü yeteniniz mutlaka evlensin çünkü evlilik gözü haramdan sakındırır ve iffeti korur. Kimin de evlenmeye gücü yetmezse, oruç onun için şehevi arzuları azaltır.”** (Müsned: 388)

44- ALLAH İÇİN BİR GÜN ORUÇ TUTAN KİMSENİN SEVABI

2212- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim Allah rızası için bir gün oruç tutarsa, Allah o bir günlük oruca karşılık o kimsenin yüzünü yetmiş yıl ateşten uzaklaştırır.”** (İbn Mâce, Sıyam: 34; Müslim, Sıyam: 31)

2213- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim Allah yolunda onun rızasını**

kazanmak için bir gün oruç tutarsa, o tuttuğu bir gün oruç sebebiyle Allah yetmiş yıl ateşle arasını uzak tutar.” (İbn Mâce, Sıyam: 34; Müslim, Sıyam: 31)

2214- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim Allah’ın rızasını kazanma yolunda bir gün oruç tutarsa, Allah o kimseyi yetmiş yıl ateşten uzak tutar.”** (İbn Mâce, Sıyam: 34; Müslim, Sıyam: 31)

2215- Ebu Said (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim Allah’ın rızasını kazanma yolunda bir gün oruç tutarsa, Allah onun yüzünü yetmiş yıl ateşten uzaklaştırır.”** (İbn Mâce, Sıyam: 34; Müslim, Sıyam: 31)

2216- Ebu Said (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’den şöyle işitmiştir: **“Hiçbir kul yoktur ki Allah o kulun tuttuğu bir günlük oruca bedel onun yüzünü yetmiş yıl ateşten uzaklaştırmasın.”** (İbn Mâce, Sıyam: 34; Müslim, Sıyam: 31)

2217- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim Allah’ın rızasını kazanma yolunda bir gün oruç tutarsa, Allah’ta o kimseyi yetmiş yıl ateşten uzaklaştırır.”** (İbn Mâce, Sıyam: 34; Müslim, Sıyam: 31)

2218- Ebu Said el Hudrî (r.a) Rasûlullah (s.a.v)’den şöyle işitmiştir: **“Kim Allah’ın rızasını kazanmak için bir gün oruç tutarsa, Allah’ta o kimseyi yetmiş yıl ateşten uzaklaştırır.”** (İbn Mâce, Sıyam: 34; Müslim, Sıyam: 31)

45- ALLAH RIZASI İÇİN TUTULAN ORUÇ KİŞİYİ ATEŞTEN UZAKLAŞTIRIR MI?

2219- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir kul Allah’ın rızasını kazanma yolunda bir gün oruç tutarsa, Allah o kimsenin yüzünü yetmiş yıl ateşten uzaklaştırır.”** (İbn Mâce, Sıyam: 34; Müslim, Sıyam: 31)

2220- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Kim Allah rızasını kazanma yolunda bir gün oruç tutarsa, bu bir günlük orucu karşıladığında Allah onun yüzünü yetmiş yıl ateşten uzak tutar.”** (İbn Mâce, Sıyam: 34; Müslim, Sıyam: 31)

2221- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim Allah rızasını kazanma yolunda bir gün oruç tutarsa, bu oruç yüzünden Allah onun yüzünü yetmiş yıl ateşten uzak tutar."** (İbn Mâce, Sıyam: 34; Müslim, Sıyam: 31)

2222- Ukbe b. Âmir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim Allah'ın rızasını kazanma yolunda bir gün oruç tutarsa, Allah o kimseyi yüz yıllık yoldan Cehennemden uzaklaştırır."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

46- YOLCULUKTA ORUÇ TUTULUR MU?

2223- Ka'b b. Âsım (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Yolculukta oruç tutmak iyi Müslüman olmak demek değildir."** (İbn Mâce, Sıyam: 11; Dârimi, Sıyam: 16)

2224- Said b. Müseyyeb (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yolculukta oruç tutmak iyi Müslüman olmak demek değildir."** (İbn Mâce, Sıyam: 11; Dârimi, Sıyam: 16)

47- YOLCULUKTA ORUÇ TUTMAK İBADET SAYILMAZ

2225- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) insanların bir adamın başına toplandıklarını gördü ve ne olduğunu sordu. Oradakiler oruç onu halsiz bırakmış dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yolculukta oruç tutmak ibadet sayılmaz."** (İbn Mâce, Sıyam: 11; Dârimi, Sıyam: 16)

2226- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir ağacın gölgesinde su ile serinletilen bir adama rastladı ve: **"Arkadaşınıza ne oldu?"** buyurdu. Oradakiler: **"Oruçluydu"** dediler. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Yolculukta oruç tutmanız ibadetten değildir. Ruhsata sarılın; Allah'ın sizin için tanıdığı bir kolaylık var onu kabul edip kullanın."** (İbn Mâce, Sıyam: 11; Dârimi, Sıyam: 16)

48- YOLCULUKTA RUHSAT TERCİH EDİLİP ORUÇ TUTULMAMALI?

2227- Câbir b. Abdullah'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yolculukta oruç tutmak iyi Müslüman olmak demek değildir. Allah'ın sizin için tanıdığı kolaylık ruhsatını kabul edin ve yolculukta oruç tutmayın."** (İbn Mâce, Sıyam: 11; Dârimi, Sıyam: 16)

2228- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yolculukta oruç tutmak iyi Müslüman olmak demek değildir."** (İbn Mâce, Sıyam: 11; Dârimi, Sıyam: 16)

49- YOLCULUKTA ORUÇ TUTMAK ALLAH'A İSYAN ETMEK MİDİR?

2229- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), yolculuk süresince (oruç tuttuğu için) gölgelendirilen bir adam gördü de: **"Yolculukta oruç tutmak iyi Müslüman olmak demek değildir"** buyurdu. (İbn Mâce, Sıyam: 11; Dârimi, Sıyam: 16)

2230- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), fetih yılı Ramazan ayında Mekke'ye doğru yola çıktı. Kendisi de ashabı da oruçlu idiler. Kura'ül Gamim denilen yere geldiklerinde, Rasûlullah (s.a.v)'e, oruç sebebiyle ashabının zahmet çektikleri haberi ulaştı. İkindiden sonra bir bardak su istedi ve içti. Müslümanlar, Rasûlullah (s.a.v)'e bakıyorlardı, bazıları oruçlarını bozdu bazısı ise oruca devam ettiler. Bir kısım kimselerin oruçlu olduklarını duyunca: **"Onlar asi oldular"** buyurdu. (Müslim, Sıyam: 5; Tirmizî, Savm: 18)

2231- Ebu Hüreyre (r.a) rivâyete göre, şöyle demiştir: Merrüz Zahran denilen yerde Rasûlullah (s.a.v)'e yemek getirildi. Rasûlullah (s.a.v), Ebu Bekir ve Ömer'e: **"Gelin ve yiyin"** buyurdu. O ikisi de: "Biz oruçluyuz" dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Arkadaşlarınızın yüküne yardım edin ve onlara yardımcı olun"** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

50- ALLAH YOLCULUKTA ORUCU VE NAMAZIN YARISINI KALDIRMIŞTIR

2232- Amr b. Ümeyye ed Damri (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir yolculuk dönüşünde Rasûlullah (s.a.v)'in yanına geldim. Ey Ebu Ümeyye biraz bekle de yemek yiyelim dedi. Ben oruçluyum dedim. Rasûlullah (s.a.v) gel yaklaş yolculuk hakkında bilgi vereyim dedi ve şöyle buyurdu: **"Allah yolcudan oruç yükünü kaldırdı, namazı da yarıya indirdi."** (Dârimi, Savm: 17)

2233- Amr b. Ümeyye ed Damrî (r.a) babasından aktararak şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)'in yanına geldim, Rasûlullah (s.a.v) bana dedi ki: **"Biraz bekle de yemek yiyelim."** Ben de: "Oruçluyum" dedim. Yine buyurdular ki: **"Gel yolculuk hakkında sana bilgi vereyim"** dedi ve şöyle

buyurdu: **“Allah yolcudan orucu kaldırdı, namazı da yarıya indirdi.”** (Dârimi, Savm: 17)

2234- Yine Amr b. Ümeyye ed Damrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir sefer dönüşü Rasûlullah (s.a.v)’in yanına gelmiştim, selâm verdim, gitmek için çıkarken buyurdular ki: **“Biraz bekle birlikte yemek yiyelim.”** Ben de: “Ey Allah’ın Peygamberi, ben oruçluyum” dedim. Yine buyurdular ki: **“Gel yolculuk hakkında sana bilgi vereyim; Allah yolcudan orucu kaldırdı, namazı da yarıya indirdi.”** (Dârimi, Savm: 17)

2235- Ebu Umeyye ed Damrî (r.a)’nin anlattığına göre, bir yolculuk dönüşünde Rasûlullah (s.a.v)’in yanına gelmişti. Peygamber (s.a.v)’de: **“Ey Ümeyye biraz bekle de yemek yiyelim”** demişti. Ben de: **“Oruçluyum”** dedim. Yine buyurdu ki: **“Yaklaş ta sana yolculuk hükümlerinden haber vereyim: Allah yolcudan oruç yükünü kaldırdı. Namazı da yarıya indirdi”** buyurdu. (Dârimi, Savm: 17)

51- YOLCULUK SIKINTILARINDAN DOLAYI ALLAH KOLAYLIKLAR SAĞLIYOR

2236- Ebu Umeyye ed Damrî (r.a)’nin haber verdiğine göre, bir sefer dönüşü oruçlu iken Rasûlullah (s.a.v)’in yanına gelmişti. Rasûlullah (s.a.v)’de ona: **“Biraz bekle de birlikte yemek yiyelim”** demişti. O da oruçlu olduğunu söyleyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Gel de yolculuk hakkında sana bilgi vereyim demişti ve şöyle buyurdu: “Allah yolcudan oruç yükünü kaldırdı namazı da yarıya indirdi.”** (İbn Mâce, Sıyam: 12; Tirmizî, Sıyam: 21)

2237- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Allah yolcudan namazın yarısını ve orucu kaldırdı. Hamile ve emziren kadından da orucu kaldırdı.”** (İbn Mâce, Sıyam: 12; Tirmizî, Sıyam: 21)

2238- Eyyüb (r.a)’tan rivâyete göre, Kuşeyr’den ihtiyar bir adam amcasından naklederek şöyle diyor: Amcam, devesi üzerinde Rasûlullah (s.a.v)’in yanına varmış ve Rasûlullah (s.a.v)’de o sırada yemek yemekteymiş. Rasûlullah (s.a.v): **“Gel yaklaş sen de ye”** buyurmuş. Amcam da: “Ben oruçluyum” demiş. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuş: **“Allah, yolculuk yapandan namazın yarısını ve orucu kaldırmıştır. Hamile ve emziren kadından da yine orucu kaldırmıştır.”** (İbn Mâce, Sıyam: 12; Tirmizî, Sıyam: 21)

2239- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Benim için alınan deveye binip Rasûlullah (s.a.v)'in yanına gelmiştim. Rasûlullah (s.a.v) yemek yiyordu beni yemeğine buyur etti. Ben de oruçluyum dedim. Bunun üzerine tekrar şöyle buyurdu: **"Yaklaş yolculuk hakkında sana bir şeyler söyleyeyim; Allah yolcudan orucu ve namazın da yarısını kaldırmıştır."** (İbn Mâce, Sıyam: 12; Tirmizî, Sıyam: 21)

2240- Ebu Kılabe (r.a) bir adamdan rivâyet ederek şöyle diyor: Bir ihtiyacım için Rasûlullah (s.a.v)'e geldim yemek yiyordu. Yemeğe beni buyur etti. Ben de oruçluyum dedim. Yine buyurdu ki: **"Gel de oruç tutmaktan sana haber vereyim"** dedi. Ve şöyle buyurdu: **"Allah yolcudan namazın yarısını ve orucu kaldırmıştır. Hamile ve çocuk emziren kadınlara da oruç tutamıyorlarsa ruhsat vermiştir."** (İbn Mâce, Sıyam: 12; Tirmizî, Sıyam: 21)

2241- Belharişli bir adam babasından naklederek şöyle diyor: Ben yolcu ve oruçlu idim. Peygamber (s.a.v)'in yanına geldim. O yemek yiyordu. **"Buyur birlikte yiyelim"** dedi. Ben de oruçluyum dedim. Bunun üzerine şöyle buyurdu: **"Gel bilmiyor musun? Orucu, Allah'ın misafirden kaldırdığını?"** Ben de: "Allah yolcudan neyi kaldırmıştır" dedim. Şöyle buyurdu: **"Orucun ve namazın yarısını."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2242- Belharişli bir adam babasından naklettiğine göre, şöyle demiştir: "Yolculuk yapıyorduk bu arada Rasûlullah (s.a.v)'in yanına gelmiştik, O yemek yiyordu. Bize de: **"Buyurun yemek yiyelim"** dedi. Ben de: "Oruçluyum" dedim. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Oruçla alakalı sana bir şeyler haber vereyim: "Allah yolcudan orucu kaldırmış, namazı da yarıya indirmiştir."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2243- Abdullah b. Şıhhîr (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Yolculuk yapıyordum Peygamber (s.a.v)'in yanına uğradım, oruçlu idim. O da yemek yiyordu buyur etti. Ben de: "Oruçluyum" dedim. Bunun üzerine şöyle buyurdu: **"Allah'ın yolcudan neyi kaldırdığını biliyor musun?"** Ben de: "Allah yolcudan neyi kaldırmış" dedim. O da: **"Orucu ve namazların yarısını"** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2244- Gaylan (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Kılabe ile beraber bir yolculuğa çıkmıştım yemek hazırlandı, ben de oruçluyum dedim. Bunun üzerine şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v) bir yolculuğa çıkmıştı, yemek hazırlandı ve bir adama: **“Buyur beraberce yiyelim”** dedi. O kimse de: “Ben oruçluyum” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah yolcudan namazın yarısını ve orucu kaldırmıştır yaklaş ve ye”** buyurdu. Ben de yaklaşıp yedim. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

52- YOLCULUKTA ORUÇ TUTMAYANLARIN MÜKAFATI DAHA ÇOKTUR

2245- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile beraber bir yolculukta idik, aramızda oruç tutanlar da tutmayanlar da vardı. Çok sıcak bir günde mola verdik, gölgelikler yaptık oruçlular bayılıp kaldılar. Oruç tutmayanlar da kalkıp hayvanları suladılar. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bu gün oruç tutmayanlar mükafat almakta oruçlu olanları geçmiştir.”** (Müslim, Sıyam: 17; Ebû Davud, Sıyam: 42)

53- YOLCULUKTA ORUÇ TUTAN ORUÇ TUTMAYAN KİMSE GİBİ MİDİR?

2246- Abdurrahman b. Avf (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Yolculukta oruç tutan oruç tutmamış gibidir”** denildi. (İbn Mâce, Sıyam: 11)

2247- Abdurrahman b. Avf (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Yolculukta oruç tutan oruç tutmamış gibidir.”** (İbn Mâce, Sıyam: 11)

2248- Abdurrahman b. Avf (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: **“Yolculukta oruç tutan oruç tutmamış gibidir.”** (İbn Mâce, Sıyam: 11)

54- ORUÇLU YOLCULUĞA ÇIKINCA ORUCUNU BOZABİLİR

2249- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) Ramazan ayında Mekke’nin fethi için çıkmıştı. Kudayd denilen yere gelince bir bardak süt getirildi, onu içerek orucunu bozdu. Ashabı da oruçlarını bozdular. (Müslim, Sıyam: 15; Müsned: 2520)

2250- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Mekke fethi için Medine’den çıkarken oruçlu idi. Kudeyd denilen yere gelince orucunu bozdu ve Mekke’ye oruçsuz geldi. (Müslim, Sıyam: 15; Müsned: 2520)

2251- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre: Rasûlullah (s.a.v) bir yolculukta oruç tutmuştu. Kudeyd denilen yere gelince bir bardak süt istedi. Ondan içerek orucunu bozdu, ashabı da O'na bakarak oruçlarını bozdular. (Müslim, Sıyam: 15; Müsned: 2520)

55- YOLCULUKTA YOLCU ORUÇ TUTUP TUTMAMAKTA SERBESTTİR

2252- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Ramazan ayında Mekke'nin fethi için çıktığında oruçlu idi. Usfan denilen yere geldiğinde, bir bardak meşrubat getirtti ve içti. (Şu'be bu olay Ramazan da olmuştu diyor) İbn Abbas ise, dileyen oruç tuttu dileyen tutmadı diyor. (Müslim, Sıyam: 15; Müsned: 2520)

2253- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Ramazan ayında (Mekke fethi için) yola çıkmıştı oruçlu idi. Usfan denilen yere gelince bir kap meşrubat getirtti, güpe gündüz halkın gözü önünde içti ve orucunu bozdu. (Müslim, Sıyam: 15; Müsned: 2520)

2254- Avvam b. Havşeb (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Mücahid'e yolculukta oruç tutmanın durumunu sormuştum, o da şöyle dedi: **"Rasûlullah (s.a.v) yolculukta bazen tutar bazen de iftar ederdi."** (Müslim, Sıyam: 15; Müsned: 2520)

2255- Mücahid (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Ramazan ayında oruç tutar yolculuğa çıkmış ise tutmazdı. (Müslim, Sıyam: 15; Müsned: 2520)

56- YOLCULUKTA ORUÇ TUTMAK VE TUTMAMAK SERBESTTİR

2256- Hamza b. Amr el Eslemî (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'e yolculukta oruç tutmanın hükmünü sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Dilersen tutarsın dilersen tutmazsın"** buyurdu. (İbn Mâce, Sıyam: 10)

2257- Hamza (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e yolculukta oruç tutmanın hükmünü sordum. Şöyle buyurdu: **"Oruç tutmak istersen oruç tut oruç tutmak istemezsen tutmayabilirsin."** (İbn Mâce, Sıyam: 10)

2258- Hamza b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e yolculukta oruç tutmanın hükmünü sormuştum. O da

şöyle buyurmuştu: **“Oruç tutmak istersen tutarsın oruç tutmak istemezsen tutmayabilirsin.”** (İbn Mâce, Sıyam: 10; Müslim, Sıyam: 17)

2259- Hamza b. Amr el Eslemî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ey Allah’ın Rasûlü! benim yolculukta oruç tutmaya gücüm yeter” dedim. O da şöyle buyurdu: **“İstersen tut istersen tutma.”** (İbn Mâce, Sıyam: 10; Müslim, Sıyam: 17)

2260- Hamza b. Amr (r.a) Rasûlullah (s.a.v)’e yolculukta oruç tutmanın hükmünü sormuştu da Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Tutmak istersen tutarsın tutmak istemiyorsan tutmayabilirsin.”** (İbn Mâce, Sıyam: 10; Müslim, Sıyam: 17)

2261- Hamza b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında arka arkaya oruç tutan biriydim. Bu yüzden Rasûlullah (s.a.v)’e sordum. “Yolculukta da oruç tutabilir miyim?” O da şöyle buyurdu: **“Dilersen tut dilersen tutma.”** (İbn Mâce, Sıyam: 10; Müslim, Sıyam: 17)

2262- Hamza (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ey Allah’ın Rasûlü! Ben devamlı oruç tutabilen biriyim, yolculukta da aynı şekilde tutabilir miyim?” dedim. O da şöyle buyurdu: **“İstersen tut istersen tutma.”** (İbn Mâce, Sıyam: 10; Müslim, Sıyam: 17)

2263- Hamza b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, bizzat kendisi Rasûlullah (s.a.v)’e sordu; kendisi yolculuklarda oruç tutan biriydi. Rasûlullah (s.a.v): **“İstersen tut istersen tutma!”** buyurdu. (İbn Mâce, Sıyam: 10; Müslim, Sıyam: 17)

57-YOLCULUKTA ORUÇ TUTULABİLİR VE TUTULMAYABİLİR

2264- Hamza b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, kendisi Rasûlullah (s.a.v)’e şöyle demiştir: “Yolculukta oruç tutmaya gücüm yetiyor, acaba oruç tutarsam günaha girmiş olur muyum?” Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyurdu: **“Yolculukta oruç tutmamak Allah tarafından verilmiş bir ruhsattır. Kim bu ruhsatı kullanırsa iyi bir iş yapmış olur, oruç tutmak isteyene de hiçbir günah yoktur.”** (İbn Mâce, Sıyam: 10; Müslim, Sıyam: 17)

2265- Hamza b. Amr el Eslemî (r.a) Rasûlullah (s.a.v)’e: “Yolculukta oruç tutabilir miyim?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Dilersen tut dilersen tutma”** buyurdu. (İbn Mâce, Sıyam: 10; Müslim, Sıyam: 17)

2266- Hamza b. Amr (r.a) Rasûlullah (s.a.v)'e: "Ben çok oruç tutan biriyim, bu sebeple yolculukta da oruç tutabilir miyim?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Dilersen tutarsın dilersen tutmazsın."** (İbn Mâce, Sıyam: 10; Müslim, Sıyam: 17)

2267- Aişe (r.anha)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Hamza, Rasûlullah (s.a.v)'e: "Ey Allah'ın Rasûlü! Ben çok oruç tutan biriyim. Yolculukta oruç tutabilir miyim?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Dilersen tutarsın, dilersen tutmazsın"** buyurdu. (İbn Mâce, Sıyam: 10; Müslim, Sıyam: 17)

2268- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Hamza, Rasûlullah (s.a.v)'e: "Yolculukta oruç tutuyorum ne dersiniz" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Dilersen tut dilersen tutma"** buyurdular. (İbn Mâce, Sıyam: 10; Müslim, Sıyam: 17)

2269- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Hamza el Eslemî Rasûlullah (s.a.v)'e: Yolculukta oruç tutmanın hükmünü sormuştu -Hamza kendisi çok oruç tutan biriydi- Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Dilersen tut dilersen tutma"** buyurdular. (İbn Mâce, Sıyam: 10; Müslim, Sıyam: 17)

58- YOLCULUKTA İSTEYEN ORUÇ TUTABİLİR

2270- Ebu Said (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ramazanda yolculuk ederdik. Kimimiz oruç tutar kimimiz tutmazdı. Tutan tutmayanı tutmayan da tutanı ayıplamazdı. (Müslim, Sıyam: 15; Tirmizî, Savm: 19)

2271- Ebu Said (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte yolculuğa çıkardık. Bizden oruç tutanlar olduğu gibi oruç tutmayanlarda olurdu. Oruç tutanlar tutmayanları tutmayanlar da tutanları ayıplamazdı. (İbn Mâce, Sıyam: 10; Müslim, Sıyam: 17)

2272- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte yolculuğa çıkardık. Bir kısmımız oruç tutar bir kısmımız tutmazdı. (İbn Mâce, Sıyam: 10; Müslim, Sıyam: 17)

2273- Ebu Said ve Câbir b. Abdullah (r.anhüma)'dan rivâyete göre, şöyle demişlerdir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte yolculuğa çıkardık. Oruç tutan orucunu tutar, tutmayan da tutmazdı. Böylece ne oruç tutan tutmayanı nede tutmayan tutanı ayıplardı. (İbn Mâce, Sıyam: 10; Müslim, Sıyam: 17)

59- YOLCULUKTA ORUCA BAŞLAYAN GEREKİRSE ORUCUNU BOZABİLİR

2274- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Mekke fethi yılı Ramazanda oruçlu olarak yola çıktı. Kedîd denilen yere gelince orucunu bozdu. (Müslim, Sıyam: 15)

60- YOLCULUKTA ORUÇ TUTMADA SERBESTLİK

2275- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) oruçlu iken yolculuğa çıktı. Ufsan denilen yere gelince bir kapla meşrubat istedi. İnsanlar görecek şekilde gündüzleyin ondan içti ve böylece iftar etmiş oldu ve Mekke'ye böylece girdi ve Mekke'yi Ramazan ayında fethetti. İbn Abbas diyor ki: Rasûlullah (s.a.v) yolculukta oruç tuttu ve orucunu bozdu. Dileyen oruç tuttu dileyen de tutmadı. (Müslim, Sıyam: 15; Müsned: 2520)

61- HAMİLE VE SÜT EMZİREN KADINLAR ORUÇ TUTMAYABİLİR

2276- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, bir adam Medine'ye Rasûlullah (s.a.v)'in yanına geldi. Peygamber (s.a.v) yemek yiyordu. Peygamber (s.a.v) onu buyur etti. O da: Ben oruçluyum dedi. Peygamber (s.a.v)'de ona: **"Allah yolculuk yapan kimseden orucu ve namazın yarısını kaldırmıştır. Ayrıca hamile ve çocuk emziren kadından da orucu kaldırmıştır"** buyurdu. (Dârimi, Savm: 17; İbn Mâce, Sıyam: 12)

62- BAKARA SÛRESİ 184. AYETİNİN TEFSİRİ

2277- Seleme b. Ekva (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Sayılı günlerde oruç… Ancak sizden kim hasta veya seyahatte olursa tutamadığı günler sayısı kadar başka günlerde tutar. Oruç tutmaya gücü yetmeyenlere veya zorla güç yetirip de orucu yiyenlerin üzerine fidye vermesi bir yükümlülüktür"** ayeti nazil olunca, bizden bazı kimseler oruçlarını bozup fidye veriyorlardı. Daha sonra bir sonraki ayet nazil oldu ve bu uygulamayı değiştirdi. (Ebû Davud, Savm: 1; Müslim, Sıyam: 25)

2278- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, **"Orucu tutmaya gücü yetmeyenlere bir yoksul doyurman gereklidir"** ayetindeki **"Yutîkûnehü"** kelimesi oruç kendilerine zor gelen kimseler demektir. **"Fidyetü taamu miskîn"** demek bir yoksulu doyuracak fidye miktarıdır. **"Femen tetavvea hayran"** demek fakir ve yoksulu doyurma konusunda

fazladan gönlünden koparak iyilik ve ikramı artırırsa demektir. Bu ayet neshedilmiş değildir. **“Bu onun için daha hayırlıdır”** oruç tutması daha hayırlıdır demektir. Bu ayeti kerimede sadece oruç tutmaya güç yetiremeyenlere ve şifa bulmayan hastalar için ruhsat vardır. (Ebû Davud, Sayım: 1; Müslim, Sıyam: 25)

63- HAYIZLI KADINLARDAN DA ORUÇ KALDIRILMIŞTIR

2279- Muaze-tül Adeviyye (r.anha)’dan rivâyete göre, kadının birisi Aişe’ye: “Hayızlı kadın hayızdan temizlenince namazı kaza eder mi” diye sordu. Aişe (r.anha)’da: “Sen harici denilen haruralı kimselerden misin?” Biz Rasûlullah (s.a.v) zamanında hayız görüp temizlenince, Rasûlullah (s.a.v) orucu kaza etmemizi namazları ise kaza etmemiz gerekmediğini bize emretti. (Ebû Davud, Sıyam: 1; Müslim, Sıyam: 25)

2280- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Eğer hayızlı olmamdan dolayı Ramazan orucundan tutamadığım oruç olursa (on bir ay sonra) Şaban gelince kaza ederdim. (Tirmizî, Savm: 66; Müslim, Hayz: 15)

64- AŞURA ORUCU HAKKINDA RASÛLULLAH (S.A.V) NE DEMİŞTİ?

2281- Muhammed b. Sayfıy (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), aşura günü şöyle buyurdu: **“Aranızda bu gün oruç tutmayan kimse var mı?”** Oradakiler: “Oruç tutan da var tutmayan da” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Gününüzün geri kalan kısmını oruçlu olarak tamamlayınız. Etrafınızdaki yerlere de haber gönderiniz, onlar da kalan günlerini oruçla tamamlasınlar”** buyurdu. (İbn Mâce, Sıyam: 41; Müslim, Sıyam: 21)

65- GÜNÜN YARISINDA DA ORUÇ TUTULUR MU?

2282- Seleme (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir adama: **“Aşura gününde ilân et hiçbir şey yemeyen oruca niyet etsin, diğer kimseler de günün kalan kısmını oruçla tamamlasın”** buyurdu. (İbn Mâce, Sıyam: 41; Müslim, Sıyam: 21)

66- YEMEK BULUNMADIĞINDA RASÛLULLAH (S.A.V) NE YAPARDI?

2283- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gün Rasûlullah (s.a.v) yanımıza geldi ve: **“Yanınızda yiyecek bir şeyler var mı?”** buyurdu. Ben de: **“Hayır”** dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v):

“Öyleyse ben bugün oruçluyum” buyurdu. Rasûlullah (s.a.v) ondan sonra başka bir gün bana tekrar uğradı, bana hays denilen bir yemek hediye edilmişti, ben de onun bir kısmını Rasûlullah (s.a.v)’e ayırmıştım çünkü Rasûlullah (s.a.v) o yemeği severdi. Aişe şöyle diyor: “Ey Allah’ın Rasûlü! Bana hays yemeği hediye edilmişti ondan sana birazını saklamıştım” dedim. Rasûlullah (s.a.v): **“Getir, çünkü ben oruçlu olarak sabahladım”** buyurdu. O yemekten yedi ve şöyle buyurdu: **“Nafile oruç tutan kimse malından bir şeyler çıkaran adam gibidir, dilerse dilediği kadar verir ve sevabını artırır dilerse vermez.”** (Müslim, Sıyam: 32; Tirmizî, Savm: 35)

2284- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir defasında Rasûlullah (s.a.v) evime geldi ve: **“Yiyecek bir şey var mı?”** diye sordu. Ben de: **“Hiçbir şey yoktur”** dedim. Bu sefer, **“Öyleyse ben oruçluyum”** dedi. Aişe diyor ki: Rasûlullah (s.a.v) sonra bir daha geldi, o arada bana hediye olarak hays yemeği getirilmişti. Rasûlullah (s.a.v)’a onu getirdim, O da ondan yedi. Ben hayret ettim ve: “Ey Allah’ın Rasûlü! Biraz önce geldiğinde oruçluyum dedin şimdi ise yiyorsun” dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Evet Ey Âişe, Ramazan ayı dışında oruç tutan kimsenin durumu** –tuttuğu oruç Ramazan’ın kazası değilse – **aynen malından sadaka olmak üzere bir miktar ayıran kimsenin durumu gibidir. İsterse o ayırdığından hepsini verir isterse elinde tutar.”** (Müslim, Sıyam: 32; Tirmizî, Savm: 35)

2285- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bazen gelir ve: **“Yanınızda yiyecek bir şey var mı?”** diye sorardı. Biz de: **“Hayır yok”** derdik. O da: **“Öyle ise ben oruçluyum”** derdi. Bir gün gelmişti bana da hays yemeği hediye edilmişti yine: **“Yanında yiyecek bir şeyler var mı?”** buyurdu. Biz de: “Evet” dedik. Hays yemeği hediye edilmişti. Bunun üzerine şöyle buyurdu: **“Fakat ben oruç tutmak için sabahlamıştım”** dedi ve ondan yedi. (Müslim, Sıyam: 32; Tirmizî, Savm: 35)

2286- Mü’minlerin annesi Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bir gün bize geldi ve biz Ona şöyle dedik: “Bize hays yemeği hediye olarak gönderilmiş Sana da ondan biraz ayırmıştık.” Rasûlullah (s.a.v): **“Oruçluyum”** dedi. Ve onunla iftar ederek orucunu bozdu. (Müslim, Sıyam: 32; Tirmizî, Savm: 35)

2287- Mü’minlerin annesi Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) yanıma oruçlu olduğu halde gelir ve: **“Yanınızda yiyecek bir şeyler**

var mı?” derdi. Biz de: “Hayır” deyince, **“Öyleyse ben oruçluyum”** derdi. Ondan sonra tekrar geldiğinde biz kendisine dedik ki: “Bize bir yemek hediye edildi.” Bunun üzerine: **“Nedir o”** dedi. Ben de: “Hays yemeğidir” dedim. O da: **“Oruçlu idim”** dedi ve ondan yedi. (Müslim, Sıyam: 32; Tirmizî, Savm: 35)

2288- Mü’minlerin annesi Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Günlerden bir gün Rasûlullah (s.a.v) yanıma gelmişti ve: **“Yanınız da yiyecek bir şeyler var mı?”** demişti. Biz de: “Hayır” deyince: **“Öyleyse ben oruçluyum”** dedi. (Müslim, Sıyam: 32; Tirmizî, Savm: 35)

2289- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir gün kendisine geldi ve: **“Yanınızda yiyecek bir şeyler var mıdır?”** dedi. Ben de: **“Hayır yoktur?”** deyince: **“Öyleyse ben oruçluyum”** dedi. Bir başka gün yine gelmişti. Aişe şöyle dedi: “Ey Allah’ın Rasûlü! Bize hays yemeği hediye edilmişti Rasûlullah (s.a.v)’de onu getirtti ve: **“Ben oruçlu olarak sabahlamıştım”** diyerek ve ondan yedi. (Müslim, Sıyam: 32; Tirmizî, Savm: 35)

2290- Mü’minlerin annesi Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bir gün geldi: **“Yanında yiyecek bir şeyler var mı?”** dedi. Ben de: “Hayır yoktur” dedim. O zaman: **“Öyleyse ben oruçluyum”** dedi. Bir başka sefer tekrar geldi. Ben de: “Ey Allah’ın Rasûlü! Bize hays yemeğinden hediye gelmişti” dedim. O da: **“Öyleyse orucu bozayım çünkü ben oruca niyetlenmiştim”** buyurdu. (Müslim, Sıyam: 32; Tirmizî, Savm: 35)

67- ORUCA NİYET NE ZAMAN EDİLMELİ

2291- Hafsa (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim fecirden önce geceleyin oruca niyet etmezse o kimsenin orucu yok sayılır.”** (Tirmizî, Savm: 33; İbn Mâce, Sıyam: 26)

2292- Yine Hafsa (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim fecir vaktinden önce tutacağı oruca niyet etmezse o kimsenin orucu yok sayılır.”** (Tirmizî, Savm: 33; İbn Mâce, Sıyam: 26)

2293- Hafsa (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim güneş doğmadan önce oruca niyetlenmez ise onun orucu yok sayılır.”** (Tirmizî, Savm: 33; İbn Mâce, Sıyam: 26)

2294- Hafsa (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Geceleyin oruca niyet etmeyenin orucu yoktur.”** (Tirmizî, Savm:

33; İbn Mâce, Sıyam: 26)

2295- Hafsa (r.anha) şöyle demiştir: **“Kim geceleyin oruca niyetlenmezse onun orucu yoktur.”** (Tirmizî, Savm: 33; İbn Mâce, Sıyam: 26)

2296- Peygamber (s.a.v)’in hanımı Hafsa (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Fecirden önce oruca niyetlenmeyenin orucu yoktur.”** (Tirmizî, Savm: 33; İbn Mâce, Sıyam: 26)

2297- Hafsa (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Fecirden önce oruca niyetlenmeyenin orucu yoktur.”** (Tirmizî, Savm: 33; İbn Mâce, Sıyam: 26)

2298- Yine Hafsa (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Fecirden önce oruca niyet etmeyenin orucu yoktur.”** (Tirmizî, Savm: 33; İbn Mâce, Sıyam: 26)

2299- Yine Hafsa (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Fecirden önce oruca niyet etmeyenin orucu yoktur.”** (Tirmizî, Savm: 33; İbn Mâce, Sıyam: 26)

2300- Yine Hafsa (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Fecirden önce oruca niyet etmeyenin orucu yoktur.”** (Tirmizî, Savm: 33; İbn Mâce, Sıyam: 26)

2301- Aişe ve Hafsa (ranhüma)’dan rivâyete göre, şöyle demişlerdir: **“Fecirden önce oruca niyet etmeyenlerin oruçları yoktur.”** (Tirmizî, Savm: 33; İbn Mâce, Sıyam: 26)

2302- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Kişi orucuna geceden niyet etmemişse oruç tutmasın.”** (Tirmizî, Savm: 33; İbn Mâce, Sıyam: 26)

2303- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Fecirden önce oruca niyet etmeyenin orucu yoktur.”** (Tirmizî, Savm: 33; İbn Mâce, Sıyam: 26)

68- DAVUD (A.S)’IN ORUCU VE NAMAZI NASILDI?

2304- Amr b. As (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’a oruçların en sevimlisi Davud (a.s)’ın orucudur o bir gün oruç tutar bir gün iftar ederdi. Yine Allah yanında namazların en makbulü Davud’un namazıdır; O, gecenin yarısına kadar uyur, gecenin**

üçte birinde namaz kılar ve altıda birinde tekrar uyurdu.” (İbn Mâce, Sıyam: 31; Ebû Davud, Savm: 67)

69- RASÛLULLAH (S.A.V)’İN ORUCU NASILDI?

2305- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Eyyam’ı Biyz denilen her ayın on üç, ön dört ve on beşinde yolculukta ve yolcu olmadığı anlarda hep oruçlu olurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2306- Yine İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre: “Rasûlullah (s.a.v) öyle oruç tutardı ki, biz hiç iftar etmeyecek ay boyu oruçlu olacak derdik. Bazen de o derece oruç tutmazdı ki, biz bu ay oruç tutmayacak derdik.” (Ebû Davud, Savm: 59; Müslim, Sıyam: 34)

2307- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) oruç tutardı, biz herhalde bu ay hiç iftar etmeyecek derdik. Bazı aylarda da hiç oruç tutmazdı biz yine bu ayda hiç oruç tutmak istemiyor herhalde derdik.” (Ebû Davud, Savm: 59; Müslim, Sıyam: 34)

2308- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’in bir gecede Kur’an’ı baştan sona okuduğunu, ve bir gece sabaha kadar namaz kılıp ibadet ettiğini, Ramazan dışında hiçbir ayın tamamını oruçla geçirdiğini bilmiyorum.” (Ebû Davud, Savm: 59; Müslim, Sıyam: 34)

2309- Abdullah b. Şakik (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe’ye: Rasûlullah (s.a.v)’in nasıl oruç tuttuğunu sormuştum. O’da şöyle dedi: “Öyle oruç tutardı ki ay boyu oruç tutacak derdik, bazen de hiç oruç tutmazdı bu ay hiç oruç tutmayacak derdik. Rasûlullah (s.a.v), Medine’ye geldikten sonra Ramazan dışında hiçbir ayı tümüyle oruç tutmuş değildir.” (Ebû Davud, Savm: 59; Müslim, Sıyam: 34)

2310- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’in oruç tutmayı en çok sevdiği ay Şaban ayı idi öyle ki; Şaban ayının çoğunu oruçla geçirip Ramazan’a eklerdi.” (Ebû Davud, Savm: 59; Müslim, Sıyam: 34)

2311- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) bazı aylarda öyle oruç tutardı ki bu ay hiç oruca ara vermeyecek derdik. Bazen de hiç oruç tutmazdı bu ay hiç oruç tutmayacak derdik. Rasûlullah (s.a.v) Şaban ayından başka bir ayda bu kadar çok oruç tutmazdı.” (Ebû Davud, Savm: 59; Müslim, Sıyam: 34)

2312- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, “Rasûlullah (s.a.v) Şaban ve Ramazan hariç iki ay ardı ardına oruç tutmazdı.” (Tirmizî, Savm: 37; Müslim, Sıyam: 34)

2313- Yine Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, “Rasûlullah (s.a.v), Şaban ayı dışında senenin hiçbir ayında baştan sona oruç tutmazdı ve onu da Ramazan’a eklerdi.” (Tirmizî, Savm: 37; Müslim, Sıyam: 34)

2314- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), Şaban ayındaki kadar hiçbir ayda oruç tutmazdı. Şaban ayının çoğunu veya tamamını oruçla geçirirdi.” (Tirmizî, Savm: 37; Müslim, Sıyam: 34)

2315- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), Şaban ayının az bir kısmı hariç çoğunu oruçla geçirirdi.” (Tirmizî, Savm: 37; Müslim, Sıyam: 34)

2316- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), Şaban ayının tamamını oruçla geçirirdi.” (Tirmizî, Savm: 37; Müslim, Sıyam: 34)

2317- Üsâme b. Zeyd (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e: “Ey Allah’ın Rasûlü! Hiçbir ayda Şaban ayı kadar oruç tuttuğunu görmedim” dedim. O da şöyle buyurdu: **“Bu ay Receb’le Ramazan arasında insanların gafil bulundukları bir aydır. O ayda ameller alemlerin Rabbi olan Allah’a arz olunur. Ben de amellerimin oruçlu olduğum halde Allah’a arz olunmasını severim.”** (Tirmizî, Savm: 37; Müslim, Sıyam: 34)

2318- Üsâme b. Zeyd (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e: “Ey Allah’ın Rasûlü! Sen bazen hiç bırakmayacakmış gibi oruç tutuyor bazen de hiç tutmayacakmış gibi orucu bırakıyorsun ama iki gün mutlaka tutuyorsun” dedim. **“Onlar hangileridir”** diye sordu. Ben de: “Pazartesi ve Perşembe günleri” dedim. Bu sefer şöyle buyurdu: **“O iki gün de ameller alemlerin Rabbine arz olunur. Ben de amellerimin oruçlu iken Allah’a arz olunmasını isterim.”** (Ebû Davud, Savm: 60; İbn Mâce, Sıyam: 42)

2319- Üsâme b. Zeyd (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) oruç tutmayı o kadar uzatırdı ki hiç iftar etmeyecek sanırdık. Bazan da hiç oruç tutmazdı ay boyu tutmayacak sanırdık. (Ebû Davud, Savm: 59; Müslim, Sıyam: 34)

2320- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) Pazartesi ve Perşembe günü oruç tutmayı sever ve o günleri dört gözle beklerdi.” (İbn Mâce, Sıyam: 42; Tirmizî, Savm: 44)

2321- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) Pazartesi ve Perşembe günü oruç tutmayı sever ve o günleri dört gözle beklerdi.” (İbn Mâce, Sıyam: 42; Tirmizî, Savm: 44)

2322- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) Pazartesi ve Perşembe günü oruç tutmayı sever ve o günleri dört gözle beklerdi.” (İbn Mâce, Sıyam: 42; Tirmizî, Savm: 44)

2323- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), Pazartesi ve Perşembe günü oruç tutmayı sever ve o günleri dört gözle beklerdi.” (İbn Mâce, Sıyam: 42; Tirmizî, Savm: 44)

2324- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) pazartesi ve Perşembe günleri oruç tutardı.” (İbn Mâce, Sıyam: 42; Tirmizî, Savm: 44)

2325- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), her aydan üç gün oruç tutardı, haftanın birinde pazartesi ve perşembeyi oruçla geçirir diğer hafta ise pazartesi günü oruç tutardı. (Ebû Davud, Savm: 69; İbn Mâce, Sıyam: 42)

2326- Hafsa (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) Her ayın ilk haftasının pazartesi ve perşembe günlerini ikinci haftanın da sadece pazartesi gününü oruçla geçirirdi.” (Ebû Davud, Savm: 69; İbn Mâce, Sıyam: 42)

2327- Hafsa (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) yatağına yattığında sağ avucunu yanağının altına koyardı ve pazartesiyle Perşembeleri oruç tutardı.” (Ebû Davud, Savm: 69; İbn Mâce, Sıyam: 42)

2328- Abdullah b. Mesud (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), her ayın 13,14,15. günleri oruç tutardı. Bazen de Cuma günleri oruç tutmazdı.” (Tirmizî, Savm: 54; Ebû Davud, Savm: 68)

2329- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) bana; iki rekat kuşluk namazı kılmamı, uyumadan önce vitir namazını kılmamı ve her aydan üç gün oruç tutmamı emir buyurdu.” (Tirmizî, Savm: 54; Ebû Davud, Savm: 68)

2330- Ubeydullah (r.a), İbn Abbas'tan şöyle işitmiştir. İbn Abbas'a Aşura orucu sorulmuş o da şöyle cevap vermişti: "Rasûlullah (s.a.v)'in diğer günler içersinde Aşûra gününü aylar içersinde de Ramazan ayını oruçla geçirdiğini biliyorum." (Buhârî, Savm: 68; Müslim, Sıyam: 20)

2331- Humeyd b. Abdurrahman b. Avf (r.a) şöyle demiştir: Aşûra günü Muaviye'nin minber de şöyle hitap ettiğini işittim: "Ey Medineliler! Alimleriniz nerede… Ben Rasûlullah (s.a.v)'den işittim aşura günü için şöyle diyordu: **"Ben bu gün oruçluyum dileyen bu günde oruç tutsun."** (Buhârî, Savm: 68; Müslim, Sıyam: 20)

2332- Huneyde b. Halid (r.a)'in hanımından naklettiğine göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'in hanımlarından birinin şöyle dediğini duydum: Rasûlullah (s.a.v), Aşûra günü, Zilhicce ayından dokuz günü, ve her aydan da üç günü oruçla geçirirdi. Bu üç gün o ayın ilk pazartesi günüyle iki Perşembe günleridir." (Buhârî, Savm: 68; Müslim, Sıyam: 20)

70- DEVAMLI ORUÇ TUTAN HİÇ ORUÇ TUTMAMIŞ GİBİDİR

2333- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Devamlı oruç tutan hiç oruç tutmamış gibidir."** (İbn Mâce, Sıyam: 28; Müslim, Sıyam: 36)

2334- Yine Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Devamlı oruç tutan ne oruç tutmuş ne de tutmamış sayılır."** (İbn Mâce, Sıyam: 28; Müslim, Sıyam: 36)

2335- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle diyor: Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Devamlı oruç tutan kimse oruç tutmuş sayılmaz."** (İbn Mâce, Sıyam: 28; Müslim, Sıyam: 36)

2336- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle diyor: Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Devamlı oruç tutan kimse oruç tutmuş sayılmaz."** (İbn Mâce, Sıyam: 28; Müslim, Sıyam: 36)

2337- Abdullah b. Amr b. As (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yıl boyu oruç tutan ne oruç tutmuş ne de iftar etmiş sayılır."** (Müslim, Sıyam: 36; Tirmizî, Savm: 56)

2338- Imran (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e; "Ey Allah'ın Rasûlü! Falan kimse devamlı oruç tutuyor denildi de

Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“O ne oruç tutmuş ne de tutmamış gibidir.”** (İbn Mâce, Sıyam: 28; Müslim, Sıyam: 36)

2339- Mutarrıf b. Abdullah b. Şıhhîr (r.a) babasından naklediyor: Rasûlullah (s.a.v)’e yıl boyu oruç tutan birisinden bahsedilmişti de, şöyle buyurmuştu: **“O ne oruç tutmuş sayılır ne de iftar etmiş sayılır.”** (İbn Mâce, Sıyam: 28; Müslim, Sıyam: 36)

2340- Yine Mutarrıf b. Abdullah b. Şıhhîr (r.a), babasından naklederek, Rasûlullah (s.a.v)’in yıl orucu tutan hakkında şöyle söylediğini bize bildirmiştir: **“O kimse ne oruç tutmuş ne de iftar etmiş sayılır.”** (İbn Mâce, Sıyam: 28; Müslim, Sıyam: 36)

71- YIL BOYU DEVAMLI ORUÇ TUTULUR MU?

2341- Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile beraber gidiyorduk. Bir adama rastladık, oradakiler: Ey Allah’ın Peygamberi! Bu adam şu şu günden beri iftar etmez hep oruçludur dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“O ne oruç tutmuş ne de iftar etmiş sayılır.”** (İbn Mâce, Sıyam: 28; Müslim, Sıyam: 36)

2342- Ebu Katade (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’e ne kadar oruç tuttuğu soruldu. Rasûlullah (s.a.v) bu soruya kızdı. Bunun üzerine Ömer b. Hattab: “Rab olarak Allah’ı din olarak İslâm’ı, Peygamber olarak ta Muhammed (s.a.v)’i seçip kabul ettik” dedi. Bu sefer yıl boyu oruç tutmanın durumu soruldu **“Oruç tutmamış iftar etmemiş sayılır”** veya, **“Ne oruç tutmuş ne de iftar etmiştir”** buyurdu. (İbn Mâce, Sıyam: 28; Müslim, Sıyam: 36)

72- ORUCA DAYANIKLILIK

2343- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Hamza b. Amr el Eslemî, Rasûlullah (s.a.v)’e sordu: “Ey Allah’ın Rasûlü! ben oruca dayanabilen biriyim, yolculukta da oruç tutabilir miyim?” Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Dilersen tut dilersen tutma.”** (İbn Mâce, Sıyam: 10; Müslim, Sıyam: 17)

73- EN UYGUN ORUÇ, HER AYDAN ÜÇ GÜN ORUÇ TUTMAKTIR

2344- Amr b. Şurahbil (r.a) Rasûlullah (s.a.v)’in bir sahabesinden naklediyor ve şöyle diyor: Peygamber (s.a.v)’e yıl orucu tutan birisinden soruldu da şöyle buyurdu: **“Yıl boyu bir şey yememiş gibi sayılır.”** Yılın

üçte birini oruçla geçiren kimsenin durumu soruldu. **“O da çoktur”** buyurdular. “Yarısını oruçla geçirmeye ne dersin?” denildi. **“O da çoktur”** buyurdu ve ekledi: **“Bakın, gönlünüze en hoş gelebilecek bir oruç modelini haber vereyim mi? Her aydan üç gün oruç tutmaktır.”** (Müslim, Sıyam: 17; İbn Mâce, Sıyam: 10)

2345- Amr b. Şurahbil (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek: “Ey Allah’ın Rasûlü! Ömür boyu oruç tutan bir kimse hakkında ne dersin?” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ömür boyu hiçbir şey yemeden** (ölüp gitmesini) **arzu ederim.”** O adam: “Ya üçte birini oruçlu geçirmeye ne dersin?” deyince: **“O da çoktur”** buyurdu. Adam: “Yarısını oruçla geçirmek” deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“O da çoktur”** buyurdu ve ekledi: **“Dikkat edin gönlünüze en hoş gelecek bir oruç şeklini size haber vereyim mi?”** Oradakiler: “Evet söyle” dediler. Bunun üzerine: **“Her aydan üç gün oruç tutmaktır”** buyurdu. (Müslim, Sıyam: 17; İbn Mâce, Sıyam: 10)

2346- Ebu Katade (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer dedi ki: “Ey Allah’ın Rasûlü! Tüm ömrünü oruçla geçiren kimse hakkında ne dersin?” Rasûlullah (s.a.v): **“Ne oruç tutmuş ne tutmamıştır”** buyurdu. Ömer: “İki gün oruç tutup bir gün tutmayan hakkında ne dersin” deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Buna kimin gücü yeter”** buyurdu. Ömer: “Bir gün oruç tutup bir gün tutmayan” kimsenin durumunu sorunca; Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bu Davud Peygamberin orucudur.”** Ömer: “Bir gün oruç tutup iki gün iftar etmeyi” sorunca, şöyle buyurdu: **“Buna güç yetirebileceğini ümid ederim.”** Sonra da: **“Her ay üç gün ve senede bir ay Ramazan orucu işte bütün ömrü oruçla geçirmiş gibi tutulan oruç”** buyurdular. (Müslim, Sıyam: 17; İbn Mâce, Sıyam: 10)

74- BİR GÜN ORUÇ BİR GÜN İFTAR ETMEK

2347- Abdullah b. Amr (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Oruçların en değerli ve kıymetli olanı Davud (r.a)’ın orucudur. O bir gün oruç tutar bir gün iftar ederdi.”** (Ebû Davud, Savm: 67; Buhârî, Savm: 57)

2348- Mücahid (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Amr bana şöyle anlattı: Babam beni asil bir kadınla evlendirmişti. Babam o kadına benden sorunca, o kadın: “Ne güzel bir kimsedir, evlendiğimizden bu yana ne yatağıma geldi ne de gizli yerlerimi araştırdı demiş. Bunun

üzerine babam durumu Peygamber (s.a.v)'e anlatmış, Peygamber (s.a.v)'de: **"Onu bana getiriniz"** buyurmuş. Babamla birlikte Rasûlullah (s.a.v)'in yanına gittim. Rasûlullah (s.a.v): **"Orucu nasıl tutuyorsun"** diye sordu. Ben de: "Her gün" dedim. **"Haftada üç gün tut"** buyurdu. Ben: "Bundan daha fazla tutabilirim" dedim. **"İki gün tut bir gün tutma"** dedi. Ben, yine: "Bundan daha fazla tutmaya gücüm yeter" dedim. O zaman Rasûlullah (s.a.v): **"Oruçların en değerlisi Davud'un orucudur, dolayısıyla sende onun gibi bir gün oruç tut bir gün iftar et"** buyurdu. (Hadis buradakinden uzuncadır buraya sadece oruç bölümü için bu kadarı alınmıştır.) (Ebû Davud, Savm: 67; Buhârî, Savm: 57)

2349- Yine, Abdullah b. Amr (r.a) anlatıyor: Babam beni bir kadınla evlendirmişti. Onu ziyarete gelip, kocan nasıl iyi mi? diye sormuş. O da: "Çok iyi bir insan gece uyumayıp ibadetle meşgul oluyor gündüzleri de devamlı oruç tutuyor" demiş. Bunun üzerine babam, beni azarladı ve: "Müslüman bir kadınla evlendirdim sende onu terk edip ondan yüz çeviriyorsun" dedi. Güç ve kuvvetime güvendiğim için babamın sözüne kulak asmadım. Fakat bu olay Rasûlullah (s.a.v)'e ulaşınca; Rasûlullah (s.a.v) bana: **"Fakat ben hem uyuyor hem de ibadet ediyorum, oruçta tutuyorum iftar ettiğim de oluyor sende kalk namaz kıl uyu, oruç tut, iftar da et. Her aydan üç gün oruç tut"** buyurdu. Ben: **"Daha fazlasına gücüm yeter"** dedim. Rasûlullah (s.a.v): **"Öyle ise, Davud (r.a)'ın orucunu tut; yani bir gün oruç tut bir gün iftar et"** buyurdu. Ben: "Daha fazlasını yapabilirim" dedim. **"Her ay Kur'an'ı bir sefer hatmeyle"** buyurdu. Sonra on beş güne düşürdü. Ben de daha kısa sürede hatmedebilirim diyordum… (Buhârî, Savm: 57; Müslim, Sıyam: 35)

2350- Ebu Seleme (r.a)'den rivâyete göre, Abdullah b. Amr şöyle anlattı: Rasûlullah (s.a.v) odama girerek: **"Senin gece boyu ibadet ettiğini ve gündüzleri de oruç tuttuğunu haber almadım mı sanıyorsun!"** Ben de: "Evet haber almışsınızdır" dedim. Bunun üzerine şöyle buyurdu: **"Böyle yapma uyu ve gece namazı kıl, gündüzleri bazen oruç tut bazen de tutma çünkü gözlerinin sende hakkı var, vücudunun sende hakkı var, hanımının sende hakkı var, misafirinin sende hakkı var, arkadaşının senin üzerinde hakkı vardır. Allah ömrünü uzun etsin** (veya ömrün uzun olabilir) **her aydan üç gün oruç tutman yeterlidir. Böylece bir seneyi oruçla geçirmiş gibi olursun. Çünkü Allah, iyiliklere on kat mükafat verir."** Ben: "Sağlam güçlü ve dayanıklıyım" dedim,

Israrlı davrandım yüküm ağırlaştı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Haftada üç gün oruç tut”** buyurdu. Ben ise: “Daha fazlasına gücüm yeter” dedim ve bu fikrimde ısrar ettim; yine yüküm ağırlaştı. Rasûlullah (s.a.v): **“Allah’ın Peygamberi Davud (a.s) gibi oruç tut”** buyurdu. Ben: “Davud (a.s)’ın orucu nasıldır?” dedim. O da: **“Senenin yarısıdır”** buyurdu. (Buhârî, Savm: 57; Müslim, Sıyam: 35)

2351- Said b. Müseyyeb ve Ebu Seleme b. Abdurrahman (r.anhüma)’ın haber verdiğine göre, Abdullah b. Amr b. As şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e benim: “Yaşadığım sürece geceleri ibadetle gündüzü de oruçla geçireceğim” sözüm aktarılınca; Rasûlullah (s.a.v): **“Bu sözü söyleyen sen misin?”** buyurdu. Ben de: “Evet ben söyledim” dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sen buna güç yetiremezsin, oruçta tut iftar da et, uyu ve kalk namaz da kıl, her aydan üç gün oruç tut çünkü iyiliklere on katıyla mükafat verilir. Böylece bir yıl oruçlu geçirmiş gibi sevap kazanırsın.”** Ben: “Daha fazlasına gücüm yeter” dedim. Rasûlullah (s.a.v): **“Öyleyse bir gün oruç tut iki gün tutma”** buyurdular. Ben yine: “Bundan daha fazlasına güç yetirebilirim” deyince; Rasûlullah (s.a.v): **“Öyleyse bir gün oruç tut bir gün tutma, bu Davud (a.s)’ın orucudur ve oruçların en faziletlisi de budur”** buyurdu. Ben yine: “Bundan daha fazlasını yapabilirim” deyince, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bundan daha değerli ve kıymetli oruç yoktur.”** Abdullah b. Amr diyor ki: “Rasûlullah (s.a.v)’in söylediği ayda üç gün orucu tutmuş olsaydım benim için malımdan ve ailemden daha hayırlı olacaktı.” (Buhârî, Savm: 57; Müslim, Sıyam: 35)

2352- Ebu Seleme b. Abdurrahman (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Abdullah b. Amr’ın yanına vardım ve: “Ey Amcacığım! Rasûlullah (s.a.v)’in sana anlattığını bana da anlat” dedim. O da şöyle dedi: “Yeğenim ben güç bir iş yapmaya karar vermiştim ve şöyle demiştim: “Ömür boyu oruç tutacağım, gece gündüz Kur’an okuyacağım.” Rasûlullah (s.a.v) bunu duyunca yanıma geldi ve evime girdi şöyle buyurdu: **“Sen misin? Yıl boyu oruç tutacağım, gece gündüz Kur’an okuyacağım diyen.”** Ben de: “Ey Allah’ın Rasûlü! Evet ben söyledim” dedim. Bunun üzerine şöyle buyurdu: **“Böyle yapma, bir ayda üç gün oruç tut yeter.”** Ben: “Bundan fazlasına güç yetirebilirim” dedim. O da: **“Haftada iki gün; pazartesi ve perşembe günleri oruç tut”** buyurdu. Ben: “Bundan daha fazlasına da güç yetirebilirim deyince: **“Öyleyse Davud (a.s)’ın orucu gibi**

oruç tut; çünkü oruçların en değerlisi odur, bir gün oruç tutar bir gün tutmazdı, söz verdiğinde sözünden caymazdı, düşmanla karşılaştığında ise kaçmazdı.” (Buhârî, Savm: 57; Müslim, Sıyam: 35)

75- DEĞİŞİK NAFİLE ORUÇ ÇEŞİTLERİ

2353- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kendisine şöyle buyurdu: **“Bir gün oruç tut geri kalan günleri ecrini de alırsın.”** Ben yine: “Benim bundan daha fazlasına gücüm yeter” deyince; Rasûlullah (s.a.v): **“O halde iki gün oruç tut geri kalan günlerin ecrini alırsın”** buyurdu. Abdullah: “Ben bundan fazlasına da güç yetirebilirim” deyince; Rasûlullah (s.a.v): **“Üç gün oruç tut geri kalan günlerin ecrini alırsın”** buyurdu. Ben yine: “Bundan fazlasına da güç yetirebilirim” deyince, **“Dört gün oruç tut diğer günlerin ecrini de alırsın”** buyurdu. Ben: “Bundan daha fazlasına güç yetirebilirim” deyince, şöyle buyurdu: **“Öyleyse Allah katında oruçların en değerlisi olan Davud (a.s)’ın orucunu tut; çünkü O bir gün oruç tutardı bir gün de tutmazdı.”** (Buhârî, Savm: 57; Müslim, Sıyam: 35)

2354- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)’e tuttuğum oruçtan bahsettim o da şöyle buyurdu: **“Her on günde bir oruç tut kalan dokuz günün de ecrini alırsın.”** Ben: “Daha fazlasına güç yetirebilirim” deyince, **“O halde her dokuz günde bir gün oruç tut kalan sekiz günün ecrini alırsın”** buyurdu. Ben: “Bundan daha fazlasına da güç yetirebilirim” deyince, **“Sekiz günde bir gün oruç tut diğer yedi günün ecrini alırsın”** buyurdu. Ben: “Bundan fazlasına da güç yetirebilirim” deyince, **“Bir gün tut bir gün tutma”** deyinceye kadar bu konuşmamız böylece devam etti. (Buhârî, Savm: 57; Müslim, Sıyam: 35)

2355- Şuayb b. Abdullah b. Amr (r.a), babasından naklediyor ve şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) bana şöyle buyurdu: **“Bir gün oruç tut on gün oruç tutmuş gibi sevap alırsın.”** Ben: “Artır” deyince, **“İki gün oruç tut dokuz günün ecrini alırsın.”** Ben, tekrar: “Artır” deyince, **“Üç gün oruç tut sekiz günlük sevap alırsın”** dedi. Ravi Sabit diyor ki: “Bu durumu Mutarrife aktardım şöyle dedi: Görüyorum ki amel arttıkça sevap noksanlaşıyor.” (Buhârî, Savm: 57; Müslim, Sıyam: 35)

76- DAVUD (A.S)’IN ORUCU NASILDI?

2356- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Senin geceleri ibadet ettiğin,**

gündüzleri de hep oruç tuttuğun bana bildirildi doğru mu?” Ben de: “Ey Allah’ın Rasûlü! Bunu sadece sevap kazanmak maksadıyla yapıyorum” dedim. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Devamlı oruç tutan oruç tutmamış gibidir. Fakat sana ömür boyu ecir kazandıracak bir oruç modeli haber vereyim mi? “Her aydan üç gün oruç tutarsın.”** Ben: “Bundan fazlasına güç yetirebilirim” dedim. **“Öyleyse her aydan beş gün oruç tut”** buyurdular. “Benim bundan daha fazlasına gücüm yeter” deyince: **“Öyleyse her aydan on gün tutarsın”** buyurdular. “Bundan daha fazlasına da gücüm yeter” deyince, **“Davud (a.s)’ın orucundan tut, O bir gün oruç tutar bir gün iftar ederdi”** buyurdular. (Buhârî, Savm: 57; Müslim, Sıyam: 35)

2357- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), bana: **“Ey Abdullah! Sen devamlı oruç tutuyor geceleri de hep ibadetle geçiriyormuşsun? Böyle yaparsan gözlerin çöker ve yıpranırsın. Devamlı oruç tutanın orucu yoktur. Her aydan üç gün oruç tutarsan işte yıl boyu oruç tutmuş ecrini alırsın”** buyurdu. Ben: **“Bundan fazlasına güç yetirebilirim”** deyince, **“Öyleyse Davud (a.s)’ın orucu gibi oruç tutarsın çünkü O bir gün oruç tutar, bir gün tutmazdı. Savaşta düşmanla karşılaşırsa da dönüp kaçmazdı”** buyurdular. (Buhârî, Savm: 57; Müslim, Sıyam: 35)

2358- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v); **“Bana, Kur’an’ı bir ayda baştan sona oku”** buyurdu. Ben: “Bundan fazlasına güç yetirebilirim” diyerek günleri azaltmasını istedim durdum. O da: **“Beş günde bir hatmet”** buyurdu ve şöyle devam etti: **“Her aydan üç gün oruç tut”** Ben: “Daha fazlasını yapabilirim” diyerek bu işte ısrarlı davrandım. Sonunda Rasûlullah (s.a.v): **“Allah katında oruçların en değerlisi olan Davud (a.s)’ın orucunu tut. O bir gün oruç tutar bir gün tutmazdı”** buyurdu. (Buhârî, Savm: 57; Müslim, Sıyam: 35)

2359- Abdullah b. Amr As (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e, benim devamlı oruç tuttuğum ve gece boyu namaz kıldığım haberi ulaşınca beni çağırttı. Ben yanına gelince, şöyle buyurdu: **“Senin devamlı oruç tutup hiç bırakmadığın ve gece boyu ibadet ettiğin haberi Bana ulaşmadı mı sanıyorsun? Böyle yapma çünkü gözünün sende hakkı vardır. Vücudunun senin üzerinde hakkı vardır. Ailenin senin üzerinde hakkı vardır. Oruçta tut bazen da tutma geceleri namazda kıl ve uyu. On gün de bir oruç tut diğer dokuz günün sevabını da alırsın.”** Ben: “Bundan fazlasına güç yetirebilirim” deyince, **“Öyleyse**

Davud (a.s)'ın orucunu tut buyurdu." Ben: "Davud (a.s)'ın orucu nasıldır?" diye sorunca şöyle buyurdu: **"Bir gün oruç tutar bir gün tutmazdı. Düşmanla karşılaştığında da dönüp kaçmazdı."** (Buhârî, Savm: 57; Müslim, Sıyam: 35)

77- SENENİN YARISINI ORUÇLA GEÇİRMEK

2360- Ebu'l Melih (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Babam Zeyd ile beraber Abdullah b. Amr'ın yanına vardık, bize şöyle anlattı: Rasûlullah (s.a.v)'e benim tuttuğum oruç anlatılmış, bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) yanıma geldi. Ona hurma lifinden doldurulmuş deriden bir minder serdim. Mindere oturmadı yere oturdu, minder ikimizin arasında kaldı. **"Her aydan üç gün oruç tutman yetmez mi?"** diye sordu. Ben de: "Ey Allah'ın Rasûlü! biraz artır" dedim. **"Her aydan beş gün tut"** dedi. Ben yine artır deyince, **"Her aydan yedi gün tut"** buyurdu. Ben yine: "Artır" deyince, **"Her aydan dokuz gün tut"** buyurdu. Ben yine artırmasını isteyince, **"On bir gün tutmamı emretti. Ben yine ısrar edince Davud (a.s)'ın orucundan başka üstün oruç olamaz ki, O bir yılın yarısı kadardır, bir gün oruç tutup bir gün iftar ederdi."** (Buhârî, Savm: 57; Müslim, Sıyam: 35)

78- EN DEĞERLİ ORUÇ DAVUD (A.S)'IN ORUCUDUR

2361- Abdullah b. Amr (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana şöyle buyurdu: **"Ayda bir gün oruç tut geri kalan günlerin sevabını alırsın."** Ben: "Daha fazlasına gücüm yeter" dedim. **"Öyleyse her aydan iki gün oruç tut diğer günlerin mükafatını da alırsın"** buyurdu. Ben: "Bundan fazlasına da güç yetirebilirim" deyince: **"Üç gün oruç tut diğer günlerinde ecrini de alırsın"** buyurdu. Ben: "Bundan fazlasını da yapabilirim" deyince: **"Dört gün oruç tut diğer günlerin mükafatını da alırsın"** buyurdu. Ben daha fazlasını yapabilirim deyince Rasûlullah (s.a.v): **"Oruçların en değerlisi Davud (a.s)'ın orucudur. O bir gün oruç tutar bir gün iftar ederdi."** (Buhârî, Savm: 57; Müslim, Sıyam: 35)

79- RASÛLULLAH (S.A.V), EBU ZER'E NE TAVSİYE ETMİŞTİ?

2362- Ebu Zer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Sevgilim (s.a.v) bana üç şey vasiyet etmişti, Allah'ın izniyle onları hiç bırakmayacağım: **"1- Kuşluk namazı 2- Yatmadan önce vitir namazı 3- Her aydan üç gün oruç tutmak."** (Buhârî, Savm: 57; Müslim, Sıyam: 35)

2363- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana üç şeyi emretti: **"1- Uykudan önce vitir namazı kılmamı, 2- Cuma günü gusul abdesti almamı, 3- Her aydan üç gün oruç tutmamı."** (Buhârî, Savm: 57; Müslim, Sıyam: 35)

2364- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana: **"İki rekat kuşluk namazı kılmayı, Vitir namazı kılmadan uyumamayı ve her aydan üç gün oruç tutmayı emretti."** (Buhârî, Savm: 57; Müslim, Sıyam: 35)

2365- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana: **"Uyumadan önce vitir kılmayı, her Cuma günü gusletmeyi ve her aydan üç gün oruç tutmayı emretmiştir."** (Buhârî, Savm: 57; Müslim, Sıyam: 35)

80- ÖMÜR BOYU ORUÇ NASIL TUTULUR?

2366- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle buyurdu: **"Ramazan ayı orucu ve her aydan üç gün oruç… İşte ömür boyu oruç tutmuş gibi sevap kazandıracak oruç, yıl orucu."** (Buhârî, Savm: 57; Müslim, Sıyam: 35)

2367- Ebu Zer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir Rasûlullah (s.a.v): **"Her kim her aydan üç gün oruç tutarsa, yıl boyu oruç tutmuş gibi olur"** buyurdu ve şu ayeti okudu: **"Kim Allah'ın huzuruna iyi bir iş ve davranışla çıkarsa bu yaptığının on katını kazanacaktır."** (En'âm Sûresi 160. ayet) **Allah ne doğru söylemiş.** (Tirmizî, Sıyam: 54; İbn Mâce, Sıyam: 29)

2368- Ebu Zer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle buyurdu: **"Kim her ayın üç gününde oruç tutarsa ayın tamamını oruç tutmuş gibi sayılır."** (Tirmizî, Sıyam: 54; İbn Mâce, Sıyam: 29)

2369- Osman b. ebi'l As (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"En güzel oruç her aydan üç gün tutulandır."** (Tirmizî, Sıyam: 54; İbn Mâce, Sıyam: 29)

2370- Hur b. Sayyah (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer'den işittim şöyle diyordu: **"Rasûlullah (s.a.v) her aydan üç gün oruç tutardı."** (Tirmizî, Sıyam: 54; İbn Mâce, Sıyam: 29)

81- HER AYDAN ÜÇ GÜN ORUÇ HANGİ GÜNLERDE TUTULUR

2371- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, "Rasûlullah (s.a.v) her aydan üç gün oruç tutardı. Her ayın ilk Pazartesi günü ve ikinci üçüncü Perşembe günleri." (Tirmizî, Sıyam: 54; İbn Mâce, Sıyam: 29)

2372- Hur b. Sayyah (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Huneyde el Huzai'den işittim şöyle diyordu: Mü'minlerin anasının yanına girmiştim şöyle diyordu: **"Rasûlullah (s.a.v) her aydan üç gün oruç tutardı; her ayın ilk pazartesi günü sonra perşembe daha sonra yine perşembe günü."** (Tirmizî, Sıyam: 54; İbn Mâce, Sıyam: 29)

2373- Hafsa (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Dört şey var ki Rasûlullah (s.a.v) onları hiç terk etmezdi: **"1- Aşura orucu, 2- Zilhiccenin on günü, 3- Her aydan üç gün 4- Kuşluk vakti iki rekat kuşluk namazı."** (Tirmizî, Sıyam: 54; İbn Mâce, Sıyam: 29)

2374- Peygamber (s.a.v) hanımlarından biri naklediyor ve şöyle diyor: **"Rasûlullah (s.a.v) Zilhicce ayında dokuz gün oruç tutardı, Aşura günü de oruç tutardı ve her ayın ilk pazartesi ile iki perşembesi olmak üzere üç gün oruç tutardı."** (İbn Mâce, Savm: 41; Tirmizî, Savm: 51)

2375- Peygamber (s.a.v)'in hanımlarından biri naklediyor ve şöyle diyor: **"Rasûlullah (s.a.v), Zilhicce'nin son on günü oruç tutardı, her aydan da üç gün oruç tutardı ki iki perşembe ve bir pazartesi günü."** (İbn Mâce, Savm: 41; Tirmizî, Savm: 51)

2376- Ümmü Seleme (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v) her ayın üç günü ilk perşembe ve iki pazartesi günleri oruç tutmayı emrederdi."** (Tirmizî, Savm: 44; İbn Mâce, Savm: 37)

2377- Cerir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Her ayın üç gününde oruç tutmak ömür boyu oruç tutmak gibidir. Beyaz günler denilen her kameri ayın on üç, on dört ve on beşinci günleridir."** (İbn Mâce, Savm: 29; Tirmizî, Savm: 54)

82- RASÛLULLAH (S.A.V) TAVŞAN ETİ YEMİŞ MİDİR?

2378- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir bedevi Rasûlullah (s.a.v)'e geldi ve kızarmış bir tavşan getirip Rasûlullah (s.a.v)'ın önüne bıraktı. Rasûlullah (s.a.v) ondan yemedi fakat ashabına yemelerini

emretti. Tavşanı getiren bedevi de yemedi. Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Niçin yemedin?”** diye sorunca, Bedevi: “Ben her aydan üç gün oruç tutmaktayım” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Eğer üç gün oruç tutacaksan her ayın bedir halinde olduğu parlak günleri olan 13. 14. 15. inde tut”** buyurdu. (İbn Mâce, Savm: 29; Tirmizî, Savm: 54)

2379- Ebu Zer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v) her aydan üç gün oruç tutmamızı emrederdi ki o günler ayın beyaz ve büyükçe olduğu günlerdir. Yani kamerî ayların 13. 14. 15. günleri”** (İbn Mâce, Savm: 29; Tirmizî, Savm: 54)

2380- Ebu Zer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v) her aydan üç gün oruç tutmamızı emrederdi ki o günler ayın beyaz ve büyükçe olduğu günlerdir. Yani kamerî ayların 13. 14. 15. günleri.”** (İbn Mâce, Savm: 29; Tirmizî, Savm: 54)

2381- Musa b. Talha (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rebeze’deki Ebu Zerr’den işittim şöyle diyordu: **“Rasûlullah (s.a.v) bana dedi ki: Her aydan birkaç gün oruç tutmak istersen ayın 13. 14. 15. günleri tut.”** (İbn Mâce, Savm: 29; Tirmizî, Savm: 54)

2382- Ebu Zer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v) bir adama her ayın 13. 14. 15.inde oruç tutmasını emretti.”** (İbn Mâce, Savm: 29; Tirmizî, Savm: 54)

2383- Ebu Zer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v) bir adama her ayın 13. 14. 15.inde oruç tutmasını emretti.”** (İbn Mâce, Savm: 29; Tirmizî, Savm: 54)

2384- İbn’ül Havtekiyye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Babam şöyle anlattı: “Bir bedevi, Rasûlullah (s.a.v)’e geldi yanında kızartılmış tavşan ve ekmek vardı. Onları Rasûlullah (s.a.v)’ın önüne koydu ve şöyle dedi: Onu kan akıyor durumda buldum. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) ashabına: **“Zararlı bir şey değildir yiyiniz”** buyurdu. Bedeviye de: **“Sende ye”** buyurdu. Bedevi de: “Ben oruçluyum” dedi. Rasûlullah (s.a.v) **“Ne orucu tutuyorsun?”** buyurdu. Bedevi: “Her aydan tutulması gereken üç gün orucu” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Eğer her aydan üç gün oruç tutacaksan ayın dolunay olduğu günler olan beyaz günlerinde yani 13,14,15’inde tut”** buyurdular. (İbn Mâce, Savm: 29; Tirmizî, Savm: 54)

2385- Musa b. Talha (r.a)'dan rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e bir tavşan getirdi. Rasûlullah (s.a.v) elini tavşana uzatırken o adam: "Ben onda kan gördüm" dedi. Rasûlullah (s.a.v) elini ondan çekti ve ashabına yemelerini emretti. Oradakilerden biri kenarda duruyordu. Rasûlullah (s.a.v) ona: **"Senin neyin var"** buyurdu. O adam da: "Oruçluyum" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de ona: **"Her ayın dolunay olduğu günler olan 13-14-15'inde tutmuyor musun?"** buyurdu. (İbn Mâce, Savm: 29; Tirmizî, Savm: 54)

2386- Musa b. Talha (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)'e kızartılmış bir tavşan getirildi. O adam, O tavşanı Peygamber (s.a.v)'e takdim ederken: "Ey Allah'ın Rasûlü! Tavşanda kan görmüştüm" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) tavşanı bıraktı ve ondan yemedi, yanında bulunanlara: **"Siz yiyin, iştahım olsaydı ben de yerdim"** buyurdu. Bir adam bir kenarda oturuyordu. Rasûlullah (s.a.v) ona da: **"Gel ötekilerle beraber sen de ye"** buyurdu. O adam da: "Ey Allah'ın Rasûlü! Ben oruçluyum" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Dolunay günlerinde tutmalıydın deyince adam o günler hangileridir? Diye sordu. Her kamerî ayın 13.14.15. günleridir"** buyurdu. (İbn Mâce, Savm: 29; Tirmizî, Savm: 54)

2387- Abdulmelik (r.a) babasından naklediyor ve diyor ki: Rasûlullah (s.a.v) ayın bembeyaz olduğu şu günlerde oruç tutmamızı emreder ve o günler bir ay içersinde oruç tutulacak günlerdir derdi. (İbn Mâce, Savm: 29; Tirmizî, Savm: 54)

2388- Abdülmelik b. Ebu'l Mınhal (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Peygamber (s.a.v) onlara ayın parlak olduğu 13.14.15. günlerde oruç tutmalarını emretti ve şöyle buyurdu: **"O günler bir ayda oruç tutulacak günlerdir."** (İbn Mâce, Savm: 29; Tirmizî, Savm: 54)

2389- Abdülmelik b. Kudame b. Milhan (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: **"Rasûlullah (s.a.v) bize ayın en parlak günleri olan 13.14.15. günlerinde oruç tutmamızı emrederdi."** (İbn Mâce, Savm: 29; Tirmizî, Savm: 54)

83- HER AY ÜÇ GÜN ORUÇ TUTMALI

2390- Ebu Nevfel b. Ebu Akrab (r.a), babasından aktararak şöyle diyor: "Rasûlullah (s.a.v)'e oruçtan sormuştum: **"Her aydan bir gün oruç tut"** buyurdular. "Ey Allah'ın Rasûlü! Biraz artır" dedim. **"Demek sen**

daha artır diyorsun, öyleyse her aydan iki gün oruç tut” buyurdu. Ben: “Ey Allah’ın Rasûlü, artır artır ben kendimi güçlü hissediyorum” dedim. Rasûlullah (s.a.v): **“Artır artır ben kendimi güçlü hissediyorum”** sözünü tekrarladı ve sükût etti öyle ki daha fazlasına izin vermeyeceğini zannettim daha sonra: **“Her aydan üç gün oruç tut”** buyurdu. (İbn Mâce, Savm: 29; Tirmizî, Savm: 54)

2391- Ebu Nevfel b. Akrab (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Peygamber (s.a.v)’e oruçtan soruldu da: **“Her aydan bir gün oruç tut”** buyurdu. O, daha da artırmasını isteyerek anam babam sana feda olsun, ben kendimi güçlü hissediyorum deyince; Rasûlullah (s.a.v): **“Her aydan iki gün oruç tut”** dedi. O kimse tekrar Ey Allah’ın Rasûlü! Anam babam senin yoluna feda olsun, ben kendimi güçlü hissediyorum deyince, ben kendimi güçlü hissediyorum sözlerimi tekrarlayarak artırmak istemedi. Fakat o kimse ısrarla isteyince Rasûlullah (s.a.v) her aydan üç gün oruç tut buyurdular. (İbn Mâce, Savm: 29; Tirmizî, Savm: 54)

23- KİTAB-ÜZ ZEKAT (ZEKAT BÖLÜMLERİ)

1- ZEKATIN FARZ OLUŞU

2392- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Muaz'ı Yemen'e vali olarak göndereceği zaman ona şöyle buyurdu: **"Sen Ehli kitap olan bir topluluğa gidiyorsun. Oraya vardığında onları Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed'in de onun kulu ve elçisi olduğuna inanmaya çağır. Eğer buna uyarlar ve iman ederlerse, onlara Allah'ın günde beş vakit namazı farz kıldığını bildir. Buna da itaat ederlerse, Allah'ın zenginlerden alınıp fakirlere verilmesi gereken zekatı farz kıldığını bildir. Buna itaat edip uygulamaya evet derlerse, mazlumun bedduasını almaktan sakın!"** (Buhârî, Zekat: 1; Dârimi, Zekat: 1)

2393- Behz b. Hakim (r.a) babasından ve dedesinden aktararak şöyle diyor: Ey Allah'ın Peygamberi! Size gelip dininizi kabul etmemek için parmaklarım sayısınca yemin etmiştim. Ben hiçbir şeye akıl ermeyen biriyim. Allah ve Peygamberin öğrettiklerinden başka bir şey bilmiyorum. Şimdi seni bize ne ile Rabbinin gönderdiğini soruyorum. Peygamber (s.a.v) **"İslâm'ı"** buyurdu. İslâm'ın şartları nedir veya Müslüman olmam neyi gerektirir dedim. Bunun üzerine: **"İrade ve isteklerimi Allah'a teslim ettim, Allah'a ortak koşmayı terk ettim deyip namaz kılıp zekat vermendir"** buyurdu. (Müsned: 19162)

2394- Ebu Malik el Eşari (r.a) Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu naklediyor: **"Abdesti gereği şekilde güzelce almak imanın yarısıdır. "Elhamdülillah" diyebilecek şekilde bir hayat yaşamak mizanı doldurur. Allah'ı tesbih etmek ve tekbir etmek yerleri ve gökleri doldurur. Namaz nurdur. Zekat Müslüman oluşumuzun belgesi ve delilidir. Sabır aydınlıktır. Kur'an ise kişilerin lehinde aleyhinde bir delildir."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2395-Ebu Hüreyre ve Ebu Said (ranhüma)'dan rivâyete göre, şöyle demişlerdir: Rasûlullah (s.a.v) bir gün bize bir konuşma yaparak üç defa: **"Canım kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki"** dedi ve ağlamaya başladı. Bunun üzerine hepimiz ağlamaya başladık. Rasûlullah (s.a.v) niçin yemin ettiğini bilmiyorduk. Daha sonra Rasûlullah (s.a.v) başını kaldırdı

yüzünde sevinç belirtileri vardı. Onun bu hali bizim için kırmızı develere sahip olmaktan daha sevimli idi. Rasûlullah (s.a.v) daha sonra şöyle devam etti: **“Herhangi bir kul ki, beş vakit namaz kılar, Ramazan orucunu tutar ve zekatını verir ve yedi günahtan da sakınıp kaçınırsa ona Cennet kapıları açılır ve selâmetle oraya gir denilir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2396- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Allah yolunda çeşit çeşit mallarından çifter çifter infak eden kimse Cennet kapılarından Ey Allah’ın kulu bu kapı senin için daha hayırlıdır diye davet edilir. Cennet’in pek çok kapısı vardır. Namazlarında devamlı ve duyarlı olanlar namaz kapısından çağrılırlar. Cihad edip mücahid olanlar cihad kapısından çağrılırlar. Zekatını vermekte cömert olanlar da zekat kapısından çağrılırlar. Oruç tutmaktan çok zevk alanlar ise Reyyan kapısından çağrılırlar.”** Ebu Bekir diyor ki: “Ey Allah’ın Rasûlü! O kapıların birinden girmek zaruri midir? O kapıların hepsinden de davet edilen kimse var mıdır? Rasûlullah (s.a.v): **“Evet, senin onlardan olacağını umarım”** buyurdu. (Tirmizî, Menakıb: 16)

2- ZEKAT VERMEMENİN CEZASI

2397- Ebu Zer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e geldim. Kâbe’nin gölgesinde oturuyordu. Beni görünce bana dönerek: **“Kâbe’nin Rabbi hakkı için onlar zararda olan kimselerdir”** buyurdu. Kendi kendime: “Eyvah benimle ilgili bir şey mi?” indirildi, diyerek; “Anam-babam senin yoluna feda olsun, kimdir onlar Ey Allah’ın Rasûlü!” dedim. O da şöyle buyurdu: **“Malı çok olanlar ancak mallarını hayırlara ve iyilikle, sağındaki ve solundaki muhtaç ve fakirlere verenler müstesna buyurduktan sonra şöyle devam etti: Canım kudret elinde olan Allah’a yemin olsun ki deve ve sığırlarının zekatını vermeyen bir kimse kıyamet günü getirilir de o hayvanlar daha bakımlı ve semiz olarak o kişiyi ayaklarıyla çiğnerler ve boynuzlarıyla toslarlar. Sığır ve develer bir sefer o kimsenin üzerinden geçtiler mi yeni baştan tekrar çiğnemeye ve toslamaya başlarlar. Bu böylece insanların hesabı görülünceye kadar devam eder gider.”** (Buhârî, Zekat: 3; İbn Mâce, Zekat: 2)

2398- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Malı olup ta zekatını vermeyen kimseye o malı kıyamet günü çıplak başlı bir yılan olup boynuna dolanacaktır. Kişi ondan kaçmaya çalışacak fakat yılan onu kovalayacaktır. Sonra, Rasûlullah (s.a.v) Allah’ın Kitab’ından bu sözün delilini getirip Âl-i İmrân 180. ayetini okudu: **“Allah’ın kendilerine ikram edip verdiği malları infak etmekte cimrilik gösterenler, biriktirdikleri malların kendileri için hayır olduğunu zannetmesinler. Aksine bu onlar için pek kötüdür. Bu derece cimrice sarıldıkları şey kıyamet günü boyunlarına tasma gibi geçirilecektir…”** (İbn Mâce, Zekat: 2; Tirmizî, Tefsirul Kur’an: 4)

2399- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Kimin develeri var da darlıkta ve bollukta onların zekatını vermiyorsa…”** Bunun üzerine ashab: “Darlık ve bolluk ne demektir” dediler. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Kolaylık ve zorluk anlarıdır”** buyurdu. **“Kıyamet günü o develer daha hareketli daha şişman bir halde gelirler ve geniş bir alana konulmuş olan sahiplerini çiğnerler, develerin sonuncusu gelince baştakiler tekrar gelerek çiğnemeye başlarlar, bu süre miktarı elli bin sene olan kıyamet günlerinde sürüp gider ve tüm insanların hesabı görülünceye kadar bu böylece devam eder gider daha sonra kişi gideceği yeri** (Cennet - Cehennem) **mutlaka görür. Yine kimin sığırları olur da darlıkta ve bollukta onların zekatını vermezse o sığırlar kıyamet günü daha semiz daha hareketli ve daha haşin olarak getirilir ve sahiplerini ayaklarıyla çiğnerler, boynuzlarıyla toslarlar ve tırnaklarıyla onu çiğnerler sondakiler bitince baştakiler aynı şekilde çiğnemeye ve toslamaya başlarlar. Bu iş elli bin sene süren ahiret günlerince insanların hesapları görülünceye kadar devam edip gider ve o kimse gideceği yer neresi ise orayı da görür.**

Yine kimin koyunları olur da bolluk ve darlıkta onların zekatını vermezse kıyamet günü o koyunlar daha hareketli daha semiz ve daha haşin olarak getirilir ve bu koyunlar sahiplerini tırnaklarıyla çiğnerler, boynuzlarıyla toslarlar boynuzlarında hiçbir eksiklik ve kırıklıkta yoktur. Koyunların sondakiler bitince baştakiler yine aynı şekilde çiğnemeye başlarlar yine bu iş elli bin sene sürer, ahiret günlerince insanların hesapları görülünceye kadar devam edip gider ve o kimse gideceği yer neresi ise orayı da görür.” (Buhârî, Zekat: 3; İbn Mâce, Zekat: 2)

3- ZEKAT VERMEYEN KİMSENİN DURUMU

2400- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) vefat edince yerine Ebu Bekir halife seçildi. Onun halifeliği döneminde Araplardan bazıları İslâm dininden dönüp irtidad ettiler. Ebu Bekir de bunlarla savaşmak için ordu hazırlamaya başladı. Bunun üzerine Ömer, Ebu Bekir'e şöyle dedi: Sen bu dinden dönenlerle nasıl savaşacaksın? Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmamış mıydı: "İnsanlar "Lâ ilâhe illallah" deyinceye kadar savaşmam emredildi. Kim "Lâ ilâhe illallah" der de Müslüman olursa, canını ve malını bizden korumuş olur. Ancak Allah'la alakalı suçları varsa onun hesabını Allah görür." Ömer'in bu sözüne Ebu Bekir şu karşılığı verdi: "Namazla zekatın arasını ayıranlara yani namazın farz olduğunu kabul edip zekata karşı çıkanlara ben mutlaka savaş açarım. Çünkü zekat malın hakkıdır. Allah'a yemin olsun ki Rasûlullah (s.a.v)'e verdikleri bir yuları bile zekat olarak vermezler ise onlarla savaşırım. Bu sözler üzerine Ömer şöyle dedi: "Allah'a yemin ederim ki zekat vermeyenlerle savaş konusunda Ebu Bekir'in fikrini kabul edişimin sebepi Allah'ın onun kalbine doğruyu ilham ettiğini görmemdir. Onun hak üzere olduğunu böylece bilmiş oldum." (Ebû Davud, Zekat: 1)

4- ZEKAT VERMEYENDEN İSLÂM ZORLA ALIR MI?

2401- Behz b. Hakim (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Babam dedemden aktararak Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle söylediğini duymuştur: **"Kırk saime deveden üç yaşına basmış bir deve zekat olarak alınır. Develer içersinde** (küçük büyük) **ayrımı yapılmaz. Zekatını sevap kazanmak için verene , Allah karşılığını verir. Develerin zekatını vermek istemeyenlerden hem zekatını hem de** (ceza olarak) **develerin yarısını Allah'ın hakkı olarak alırız. Muhammed (s.a.v) ve soyuna zekat almak helâl değildir."** (Dârimi, Zekat: 2; Müsned: 19183)

5- DEVELERİN ZEKATI NASILDIR?

2402- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Beş vesaktan az mahsule zekat gerekmez, beşden az olan deveye de zekat gerekmez. Beş ukiyyeden az gümüşe de zekat gerekmez."** (Buhârî, Zekat: 4; Müslim, Zekat: 2)

2403- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Beş vesaktan az mahsule zekat gerekmez, beşden az**

olan deveye de zekat gerekmez. Beş ukiyyeden az gümüşe de zekat gerekmez.” (Buhârî, Zekat: 43; Müslim, Zekat: 2)

2404- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, Ebu Bekir Bahreynlilere Zekat konusunda şunları yazdı: “Bu miktarlar Allah ve Rasûlünün Müslümanlara farz kıldığı nispetlerdir. Kimden bu miktarlar kadar istenirse hemen versinler, bu oranlardan fazla istenirse vermesinler. Yirmi beş deveye kadar her beş devede bir koyun verilir, yirmi beş deveden otuz beş deveye kadar bir yaşını bitirmiş bir dişi deve verilir. Eğer bir yaşını bitirmiş deve yoksa üç yaşına basmış bir erkek deve verilir. Deve sayısı otuz altıyı geçince kırk beş deveye kadar üç yaşına basmış bir dişi deve verilir. Deve sayısı kırk altı olunca altmış deveye kadar hamile dört yaşında bir deve verilir. Altmış birden yetmiş beşe kadar beş yaşına girmiş bir deve, yetmiş altıdan doksana kadar üç yaşına basmış iki dişi deve verilir. Deve sayısı doksan birden fazla olursa yüz yirmiye kadar dört yaşına basmış hamile iki deve zekat olarak verilir. Yüz yirmiden sonra her kırk devede iki yaşını bitirmiş bir dişi deve, her elli devede de dört yaşına basmış bir deve zekat olarak verilir. Zekat olarak verilecek develerin yaşları konusunda güçlük çıkarsa mesela beş yaşına basmış bir deve zekat vermesi gereken bir kimsenin bu yaşta bir devesi bulunmaz ise ve dört yaşında bir devesi varsa onu verir ayrıca iki koyun daha verir, koyun bulamaz ise para olarak yirmi dirhem de verebilir. Dört yaşına basmış bir deve vermesi gereken bir kimsede bu yaşta deve bulunmaz da beş yaşında bir deve bulunursa zekat memuru bunu alır karşılığında ya iki koyun veya yirmi dirhem zekat mükellefine verir. Develer dört yaşına girmiş bir deveyi zekat verecek bir miktara ulaşmış ise fakat dört yaşına basmış bir deve de bulunmaz ise üç yaşına basmış bir deve bulunursa o zaman zekat memuru bunu alır ayrıca hangisi kolay olursa ya iki koyun veya yirmi dirhem para daha alır. Kimin develerinin sayısı üç yaşına basmış bir deve vermeyi gerektirecek miktara ulaşırsa böyle bir devede bulunamaz ise fakat dört yaşında bir deve bulunursa o zaman zekat memuru tarafından bu alınır geriye ya iki koyun veya yirmi dirhem geri verilir. Kimin develerinin sayısı iki yaşını bitirmiş bir deve verecek miktara ulaşmış ise böyle bir deve bulunamaz ise bir yaşını bitirmiş bir deve bulunursa zekat memuru tarafından bu alınır mal sahibi hangisi kolayına gelirse ya yirmi dirhem veya iki koyun daha verir. Kimin develerinin sayısı bir yaşını bitirmiş bir deve zekatı verebilecek miktara ulaşır da böyle bir devesi bulunmaz ise ve üç yaşına varmış erkek bir devesi bulunursa zekat memuru bunu alır başka bir şey almaz. Kiminde

dört devesi varsa ona zekat gerekmez ama sahibi bir şeyler verirse o başka otlaklarda otlayan koyunlar kırk adet olursa bir koyun zekat verilmesi gerekir yüz yirmiye kadar bir koyun yeterlidir. Yüz yirmiden iki yüze kadar iki koyun zekat olarak verilir. İki yüz birden üç yüze kadar üç koyun verilir. Üç yüzden sonra her yüz koyun için bir koyun verilir. Dişleri dökülen yaşlı koyunlar, kusurlu olanlar, ve koçlar zekat olarak alınmazlar, koyun sahibi verirse o başka. Zekat almak için ayrı ayrı kimselerin malları birleştirilmediği gibi zekat vermemek için bir kimsenin malları ailesi ve yakınları arasında ayrılamaz. Ortak olan mallarda zekatın bedeli ortaklık oranına göre eşit şekildedir. Saime olan koyunların sayısı kırktan eksik ise zekat gerekmez, sahibi kendi isteğiyle verirse o başka.

Gümüşün zekatı kırkta birdir. Bir kimsenin yüz doksan dirhem gümüşü olsa buna zekat düşmez ama sahibi isterse verebilir.” (Buhârî, Zekat: 39; Ebû Davud, Zekat: 4)

6- DEVELERİN ZEKATI VERİLMEZ İSE NE OLUR?

2405- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kıyamet gününde zekatı verilmeyen develer daha güçlü ve azgın vaziyette sahibine gelir ve ayaklarıyla onu çiğner. Zekatı verilmeyen koyunlar da yine eski durumundan daha güçlü ve azgın durumda getirilir ve sahibini tırnaklarıyla çiğner ve boynuzlarıyla toslar Hayvanların sulandıkları su başlarında sütlerinin sağılması da onlar üzerindeki haklardandır.**

Dikkat edin! Sizden biriniz kıyamet günü devesini yüklenerek ve deve gibi böğürerek: “Ey Muhammed!” diye gelmesin. O zaman Ben: “Vaktinde sana bildirmiştim, şimdi bir şey yapamam” derim.

Dikkat edin! Sizden biriniz kıyamet günü koyununu omuzuna alıp koyun gibi meleyerek; “Ey Muhammed!” diye gelmesin: “Ben vaktiyle size bildirmiştim, şimdi bir şey yapamam” derim.

Kıyamet günü sizden birinizin zekatı verilmemiş hazinesi varsa o mallar o günde başının tüyleri dökülmüş yılan şekline dönüşür, yılan sahibini parmağından yakalayıp tutuncaya kadar; “Ben senin malların ve hazinelerinim” der. (Müslim, Zekat: 6; İbn Mâce, Zekat: 2)

7- PEYGAMBER AİLESİNE ZEKAT VERİLMEZ

2406- Behz b. Hakim (r.a) babasından ve dedesinden naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Saime develerden her kırkı için üç yaşına basmış bir dişi deve zekat olarak verilir. Develer sayılırken genci, yaşlısı, irisi, ufağı fark etmeksizin hesaba katılır. Sevap kazanmak için Allah rızası için verene sevabı verilir. Vermek istemeyip engel çıkaranlardan develerin yarısını ceza olarak alırız, bu Rabbimiz tarafından belirlenmiş bir haktır. Muhammed ailesine zekattan bir şey verilmez."** (Ebû Davud, Zekat: 29; Dârimi, Zekat: 16)

8- SIĞIRLARIN ZEKATI

2407- Muaz (r.a) Rasûlullah (s.a.v)'in kendisi Yemen'e vali olarak gönderdiğinde Müslüman olmayan, akıl baliğ olmuş herkesten bir dinar veya karşılığında bir yemen elbisesini cizye olarak almasını emretmişti. Sığırların sayısı otuza vardığında iki yaşına basmış erkek ve dişi bir buzağı, sayı kırka ulaşınca da üç yaşına basmış bir sığırı zekat olarak almasını emrettiğini bize bildirmiştir. (Tirmizî, Zekat: 5; İbn Mâce, Zekat: 12)

2408- Yine Muaz b. Cebel (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v), beni Yemen'e gönderdiği zaman sayısı kırka ulaşanlar sığırlardan üç yaşına basmış bir sığırı zekat olarak almamı, sayı otuza ulaşınca; iki yaşına basmış erkek ve dişi bir buzağı almamı, Müslüman olmayan ve akil baliğ olmuş her bir kimse için de cizye vergisi olarak, bir dinar veya karşılığı yemen elbisesi almamı emretmişti. (Tirmizî, Zekat: 5; İbn Mâce, Zekat: 12)

2409- Yine Muaz (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) onu Yemene gönderdiğinde her otuz sığırdan iki yaşına basmış erkek ve dişi bir buzağı almamı, kırk adede ulaşan sığırlardan ise üç yaşına basmış bir sığırı zekat olarak almamı ve Müslüman olmayan her bir akil baliğ içinde cizye vergisi olarak bir dinar veya karşılığı bir yemen elbisesi almamı emretmişti. (Tirmizî, Zekat: 5; İbn Mâce, Zekat: 12)

2410- Muaz b. Cebel (r.a) anlatıyor. Rasûlullah (s.a.v) beni Yemen'e vali olarak göndereceğinde sayısı otuzdan aşağı olan sığırlardan zekat olarak bir şey almamamı, otuza varınca iki yaşına basmış erkek ve dişi bir buzağı almamı, sayı kırka ulaşınca ise üç yaşına basmış bir sığırı zekat olarak almamı emretti. (Tirmizî, Zekat: 5; İbn Mâce, Zekat: 12)

9- ZEKAT DIŞINDA MALLARDA BAŞKA HAKLAR VAR MIDIR?

2411- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hiçbir deve, koyun ve sığır sahibi yoktur ki zekatını vermediği o hayvanlar; kıyamet günü bir meydanda sahibini tırnaklarıyla ezip çiğnerler, boynuzlarıyla toslarlar. O gün boynuzsuz veya boynuzu kırık hiçbir hayvan olmayacaktır." "**Ey Allah'ın Rasûlü! O hayvanların hakkı nedir?" diye sorduk: **"Hayvanların erkeklerini başkalarına tohumluk olarak vermek, Allah rızası yolunda su ve yük taşımak için o hayvanları ödünç vermektir. Yine bu hayvanlar dışında hiçbir mal sahibi yoktur ki zekatını vermemiş ise o malları, kıyamet günü başının tüyleri dökülmüş bir yılan şeklinde gösterilir. Sahibi ondan kaçar o da sahibini kovalar ve ona şöyle der: "İşte bu senin cimrilik yaptığın servetin." Bakar ki ondan kurtuluş yok, elini o yılanın ağzına koyar yılanda güçlü bir hayvan gibi dişleri ile çiğneyip ezmeye başlar."** (Müslim, Zekat: 6; Dârimi, Zekat: 3)

10- KOYUNLARIN ZEKATI

2412- Enes b. Malik (r.a)'den rivâyete göre, Ebu Bekir (r.a), Enes b. Malik'e zekat konusunda Allah'ın ve Rasûlünün Farz kılıp emrettiği miktarları şöyle yazmıştı: Müslümanlardan buna uygun zekat istenirse hemen versin fazla istenirse vermesin. Yirmi beş deveye kadar her beş devede bir koyun, yirmi beşten otuz beşe kadar bir yaşını bitirmiş bir dişi deve zekat olarak verilir. Eğer bir yaşını bitirmiş dişi deve yoksa iki yaşını bitirmiş bir erkek deve verilmelidir. Otuz altıdan kırk beşe kadar iki yaşını bitirmiş bir dişi deve zekat olarak verilir. Kırk altıdan altmışa kadar üç yaşını bitirmiş tohuma çekilebilecek bir deve verilir. Altmış birden yetmiş beşe kadar dört yaşını bitirmiş dişi deve zekat olarak verilir. Yetmiş altıdan doksana kadar ikişer yaşını bitirmiş iki dişi deve zekat olarak verilir. Doksan birden yüz yirmiye kadar üç yaşını bitirmiş, tohuma çekilebilecek iki erkek deve verilir. Yüz yirmiden sonra her kırk devede iki yaşını bitirmiş bir dişi deve ve her elli devede üç yaşını bitirmiş bir dişi deve zekat olarak verilir. Zekat olarak verilmesi gereken yaşta deve bulunamaz ise mesela birinin dört yaşını bitirmiş bir deve zekat vermesi gerekirken bu yaşta devesi bulunmaz üç yaşını bitirmiş devesi bulunursa o zaman ondan bu deve zekat olarak alınır. Ayrıca hangisi kolay olursa ya iki koyun veya yirmi dirhem fazladan alınır. Kimin de üç yaşını bitirmiş bir dişi deve vermesi gerekirken böyle bir devesi bulunmaz dört yaşını bitirmiş bir devesi bulunursa o zaman zekat olarak bu devesi alınır, zekat memuru bu

kimseye ya yirmi dirhem ya da iki koyun geri verir. Kimin de iki yaşını bitirmiş bir dişi deve zekat vermesi gerekir de böyle bir devesi bulunmaz fakat bir yaşını bitirmiş bir dişi devesi bulunursa, zekat memuru bunu alır ayrıca hangisi kolayına gelirse iki koyun ya da yirmi dirhem daha alır. Kimin bir yaşını bitirmiş bir deveyi zekat olarak vermesi gerekirken o bulunmaz iki yaşını bitirmiş devesi bulunursa onun yerine bu alınır ve zekat memuru iki koyun veya yirmi dirhem o kimseye geri verir. Dört devesi olana zekat düşmez ama mal sahibi arzu ederse verebilir. Otlaklarda beslenen koyunların sayısı kırka ulaşınca bir koyun vermesi gerekir, yüz yirmi adede kadar bu oran değişmez. Yüz yirmi birden iki yüze kadar iki koyun zekat olarak verilir, iki yüz birden üç yüze kadar üç koyun verilir. Üç yüz birden sonra her yüz koyunda bir koyun zekat olarak verilir.

Çok yaşlı özürlü hayvanlarla, sürünün koçu zekat olarak alınmaz ancak mal sahibi kendisi verirse olabilir. Mal sahibi fazla vermemek için zekat memuru da fazla zekat almak için ayrı ayrı hesaplanması gerekenleri bir arada, bir arada olması gerekenleri de ayırarak hesap edemezler. Ortak mallar da zekat olarak alınan hayvan ortaklar tarafından ortaklık oranına göre eşit olarak ödenir. Otlaklarda yayılan hayvanlar kırktan bir eksik olursa bunlara zekat gerekmez ancak mal sahibi isterse verebilir. Gümüşün zekatı kırkta birdir, yüz doksan dirhem gümüşü olana zekat gerekmez ama gümüş sahibi kendisi isterse verebilir. (Buhârî, Zekat: 4; İbn Mâce, Zekat: 10)

11- ZEKATI VERİLMEYEN HAYVANLAR NE YAPARLAR?

2413- Ebu Zer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: Kimin devesi, sığırı ve koyunu olur da zekatı ödenmez ise o hayvanlar kıyamet günü dünyadakinden daha güçlü daha cüsseli olarak getirilirler de sahiplerini boynuzlarıyla toslarlar ve ayaklarıyla onları teperler, onların sonuncusu çiğneme ve toslama işini bitirince öncekilerden tekrar başlanır ve bu iş, insanların hesapları görülünceye kadar devam eder gider. (İbn Mâce, Zekat: 2; Buhârî, Zekat: 44)

12- ZEKATI FAZLA ALMAK İÇİN ZEKAT MEMURU AYRI MALLARI BİRLEŞTİRMEZ, ZEKAT MÜKELLEFİ DE ZEKAT VERMEMEK İÇİN TEK OLAN MALI AYRI AYRI KİŞİLERE TAKSİM EDEMEZ

2414- Süveyd b. Gafele (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in zekat memuru bize gelmişti. Hemen yanına varıp

oturdum, onun şöyle dediğini duydum: **“Sütünden istifade için elde tutulan sağmal hayvanlardan zekat alınmaması bize emredildi, ayrıca ayrı ayrı olan malları çok zekat alabilmek için birleştirmememiz, bir olan malı da zekatı düşürmek için ayırmamamız bize emredildi.”** Bu arada bir adam yaşlı bir deve getirdi ve bunu al dedi zekat memuru da almadı. (İbn Mâce, Zekat: 11; Dârimi, Zekat: 8)

2415- Vail b. Hucr (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) onu zekat memuru olarak göndermişti. Bir adam zekat olarak hasta ve zayıf bir hayvan getirdi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah ve Rasûlü’nün zekat memurunu göndermiştik falan kimse zekat olarak hasta ve zayıf bir deve vermiş. Allah o kimseye de develerine de bereket vermesin.”** Peygamber (s.a.v)’in bu sözü o adama ulaşınca güzel bir dişi deve getirerek; Allah ve Rasûlü’nün emrine dönüyorum dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Allah’ım ona ve develerine bereketler ver” diye dua etti.** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

13- ZEKATINI KENDİLİĞİNDEN GETİRENLERE NASIL DUA EDİLMİŞTİ?

2416- Abdullah b. Evfa (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e bir toplum zekatlarını kendi elleriyle getirip teslim etmişti. Rasûlullah (s.a.v) onlara şöyle dua etmişti: **“Allah’ım falan aileye rahmet et”** daha sonra babam da zekatını getirmişti. Onada şöyle dua etmişti: **“Allah’ım Ebu Efva ailesine rahmet et.”** (Müslim, Zekat: 54; Ebû Davud, Zekat: 6)

14- ZEKAT MEMURU MEMNUN EDİLMELİ

2417- Cerir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bedevilerden bir gurup Rasûlullah (s.a.v)’a gelerek; “Ey Allah’ın Rasûlü! Senin zekat memurların gelip bize zulmediyorlar” dedi. Peygamber (s.a.v): **“Memurlarınızı memnun ediniz”** buyurdu. Bedeviler: “Ya zulmederlerse” deyince, yine: **“Memurlarınızı memnun ediniz”** buyurdu. Bedeviler tekrar: “Ya zulmederlerse” deyince, Rasûlullah (s.a.v) yine: **“Memurları memnun ediniz”** buyurdu. Cerir diyor ki: Rasûlullah (s.a.v)’in bu sözlerini duyalıdan beri hiçbir zekat memuru benden memnun olmaksızın dönmedi. (Ebû Davud, Zekat: 5; Müslim, Zekat: 55)

2418- Cerir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Zekat memuru size geldiğinde mutlaka sizden razı olmuş olarak**

dönsün.” (Müslim, Zekat: 55; Tirmizî, Zekat: 20)

15- ZEKAT MÜKELLEFİ VE ZEKAT MEMURU İLİŞKİSİ NASIL OLMALI?

2419- Müslim b. Sefine (r.a) anlatıyor: İbn Alkame, babamı kavmin tahsildarı olarak tayin etti ve zekatlarını toplamasını emretti. Bunun üzerine babam beni bir gurubun zekatını almam için kavmin yanına gönderdi. Ben de çıkıp o kavimden Sa’r adı verilen yaşlı bir ihtiyarın yanına geldim ve: “Babam beni koyunlarının zekatını vermen için gönderdi” dedim. O da: “Yeğenim nasıl alacaksın?” dedi. Ben de: “Seçeceğiz hatta hayvanların memelerini dahi ölçeceğiz” dedim. Sa’r Yeğenim, sana bir şey anlatayım dedi. Ben Rasûlullah (s.a.v) zamanında şu vadilerin birinde koyunlarımın başında idim. Develeri üzerinde iki adam gelerek: “Biz Rasûlullah (s.a.v)’in görevli memurlarıyız, koyunların zekatını almaya geldik” dediler. Ben de: “Ne vermem gerekiyor?” dedim. “Bir koyun” dediler. Ben de bunun üzerine etli ve gürbüz bir hayvanı vermeye karar verdim. Hemen koyunu tutup memurlara getirdim. Memurların birisi bana: “Bu çift sayılır, kuzulayacaktır. Rasûlullah (s.a.v) bize kuzulayacak hayvanlardan almamızı yasakladı” dedi. Ben de biraz aşağı olan ve kuzulayabilecek yaşta bir koyunu kendilerine getirdim. “Onu ver” dediler. Ben de devenin üzerine kaldırdım onlar da koyunu alıp gittiler. (Ebû Davud, Zekat: 5; Müsned: 14880)

2420- Ebu Hüreyre (r.a) Ömer’den naklediyor: Rasûlullah (s.a.v) zekat toplanmasını emretmişti, kendisine denildi ki: İbn Cemil, Halid b. Velid ve Abbas b. Abdülmuttalib zekat vermekten uzak duruyorlar. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İbn Cemil önceleri fakirdi Allah onu zengin etti, buna rağmen zakatı vermiyor. Halid’e gelince siz ona zulmediyorsunuz çünkü o zırh ve tüm harp malzemelerini Allah yolunda kullanılsın diye vakfetmiştir. Rasûlullah (s.a.v)’in amcası Abbas b. Abdulmuttalib’e gelince onun zekatıyla birlikte bir misli kadar daha vermesi gerekir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2421- Abdullah b. Hilal es Sekafi (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e bir adam gelerek: “Ey Allah’ın Rasûlü! Senden sonra bir oğlak veya koyunun zekatı yüzünden neredeyse öldürülecektim” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Eğer toplanan bu zekatlar muhacirlerin fakirlerine verilmemiş olsaydı onu almazdım”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

16- ATLAR İÇİN ZEKAT OLUR MU?

2422- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Müslüman'ın kölesine ve atına zekat gerekmez."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2423- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Müslüman'ın kölesine ve atına zekat gerekmez."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2424- Ebu Hüreyre (r.a)'nin merfu olarak rivâyet ettiğine göre; **"Müslüman kimsenin kölesinden ve atından zekat almak yoktur"** demiştir. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2425- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Kişinin atı ve kölesi için zekat gerekmez."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

17- KÖLELER İÇİN ZEKAT GEREKİR Mİ?

2426- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Müslüman'ın kölesine ve atına zekat düşmez."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2427- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Müslüman'ın kölesine ve atına zekat yoktur."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

18- GÜMÜŞÜN ZEKATI NASILDIR?

2428- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Beş ukıyyeden aşağı gümüş için, beş deveden azı için ve beş vesak'ın altındaki mahsuller için zekat** (öşür) **gerekmez."** (Buhârî, Zekat: 4; Müslim, Zekat: 2)

2429- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Beş vesaktan az hurma için zekat** (öşür) **gerekmez. Beş ukiyyeden az olan gümüşe de zekat gerekmez. Beş deveden aşağısına da zekat gerekmez."** (Buhârî, Zekat: 4; Müslim, Zekat: 2)

2430- Ebu Said el Hudrî (r.a), Rasûlullah (s.a.v)'i şöyle derken işitmiştir: **"Beş vesaktan az olan hurma** (ve ürünlere öşür) **zekat yoktur.**

Beş ukiyyeden az olan gümüşe de zekat gerekmez. Beş deveden az olan deveye de zekat gerekmez.” (Buhârî, Zekat: 4; Müslim, Zekat: 2)

2431- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Beş ukıyye’den az gümüşe zekat düşmez, beş taneden az olan deveye de zekat düşmez. Beş vesaktan az olan ürünlere de** (öşür) **zekat gerekmez.”** (Buhârî, Zekat: 4; Müslim, Zekat: 2)

2432- Ali (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Atlardan ve gümüşlerden zekat almıyorum, diğer mallarınızda iki yüz de beş oranında zekatını veriniz.”** (Tirmizî, Zekat: 3; İbn Mâce, Zekat: 4)

2433- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Atlardan ve gümüşten zekat almıyorum, iki yüzden aşağısı için zekat yoktur.”** (Tirmizî, Zekat: 3; İbn Mâce, Zekat: 4)

19- SÜS EŞYALARININ ZEKATI

2434- Amr b. Şuayb (r.a), babasından ve dedesinden aktararak şöyle diyor: Yemenli bir kadın Rasûlullah (s.a.v)’e geldi. Yanında bir kız çocuğu vardı çocuğun elinde iki tane kalın altın bilezik vardı. Rasûlullah (s.a.v): “Bunların zekatını verdin mi?” buyurdu. Kadın: “Hayır” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Aziz ve Celil olan Allah’ın kıyamet günü onların yerine iki tane ateşten bilezik takması seni sevindirir mi?”** buyurdu. Bunun üzerine kadın ikisini de çıkararak Peygamber (s.a.v)’uzattı ve, bu iki bilezikte Allah ve Rasûlüne aittir dedi. (Ebû Davud, Zekat: 3; Müsned: 6159)

20- ZEKAT VERMEYENLERİN AHİRETTEKİ DURUMLARI

2435- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Mallarınızın zekatını vermeyenlere kıyamet günü o malları kel başlı ve iki boynuzlu yılan olarak gösterilecektir. Yılan kendisine sarılarak veya yapışarak: Ben senin dünyada zekatını vermediğin hazinenim, ben senin dünyada zekatını vermediğin hazinenim der.”** (Müsned: 6159)

2436- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Allah kime mal verir de o da zekatını vermezse, kıyamet günü zekatını vermediği o malları kel başı çift boynuzlu bir yılan şekline getirilir ve ağzıyla o kimseyi yakalayarak: “Ben senin malınım, ben senin hazinelerinim diyecektir.”** Daha sonra Rasûlullah (s.a.v), Al-i

İmrân 180. ayetini okudu: **“Allah’ın kendilerine ikram edip verdiği malları infak etmekte cimrilik edenler, o biriktirdikleri malların kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar. Aksine bu onlar için pek kötüdür. Bu derece cimrice sarıldıkları şey kıyamet günü boyunlarına tasma gibi geçirilecektir…”** (Tirmizî, Tefsirul Kur’an: 4; İbn Mâce, Zekat: 2)

21- HURMANIN ZEKATI

2437- Ebu Said el Hudri (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Beş vesaktan az olan tahıl ve hurma için zekat yoktur.”** (Buhârî, Zekat: 4; Tirmizî, Zekat: 7)

22- BUĞDAYIN ZEKATI

2438- Ebu Said el Hudri (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Beş vesak’a ulaşıncaya kadar buğdaya ve hurmaya zekat gerekmez. Beş ukıyye oluncaya kadar, gümüşe de zekat gerekmez. Beş deveye kadar da zekat gerekmez.”** (Buhârî, Zekat: 4; Tirmizî, Zekat: 7)

23- HUBUBATIN ZEKATI

2439- Ebu Said el Hudri (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Beş vesak’a ulaşıncaya kadar hububat ve hurmada zekat gerekmez. Beş deveden az olursa yine zekat gerekmez. Beş ukiyyeden az gümüşe de zekat gerekmez.”** (Buhârî, Zekat: 4; Tirmizî, Zekat: 7)

24- NE KADAR MALA ZEKAT GEREKİR?

2440- Ebu Said (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Beş ukiyyeden az gümüşe zekat gerekmez.”** (Buhârî, Zekat: 4; Tirmizî, Zekat: 7)

2441- Ebu Said el Hudri (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Beş ukiyyeden az gümüşe de zekat gerekmez. Develer beşten az olursa ona da zekat gerekmez. Beş vesaktan az mahsullere de zekat gerekmez.”** (Buhârî, Zekat: 4; Tirmizî, Zekat: 7)

25- ONDA BİR VE YİRMİDE BİR ZEKAT (ÖŞÜR)NE ZAMAN VERİLİR?

2442- Sâlim (r.a)’in babasından rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Yağmurla, nehir suyuyla, kaynak sularıyla** (yani emek istemeyen suyla) **sulanan arazinin gelirinden onda bir zekat** (öşür)

vardır. Taşıma su ile veya benzeri şekillerde (emek ve masraf isteyen) **sularla sulanan arazinin gelirinden ise yirmide bir zekat** (öşür) **vardır.”** (Buhârî, Zekat: 56; Ebû Davud, Zekat: 11)

2443- Câbir b. Abdullah (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Yağmurla, nehirle ve pınarlarla sulanan arazinin gelirinden onda bir zekat** (öşür) **alınır. Taşıma veya kuyudan çekerek sulanan arazinin gelirinden ise yirmide bir zekat** (öşür) **alınır.”** (Müslim, Zekat; 1Ebû Davud, Zekat: 11)

2444- Muaz (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) beni Yemen’e gönderirken; **“Yağmurla sulanan arazinin mahsulünden onda bir zekat** (öşür) **taşıma sularla ve kuyudan çekerek yapılan sulamalarda ise yirmide bir zekat** (öşür) **almamı emretti.”** (İbn Mâce, Zekat: 17; Dârimi, Zekat: 29)

26- ZEKATI TAHMİN İLE ALAN ZEKAT MEMURU NE YAPMALI?

2445- Sehl b. ebi Hasme (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Bir çarşıda iken zekat memuru bize gelerek, Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle buyurduğunu söyledi: **“Zekatı tahmin üzere alacağınız zaman üçte birini bırakarak alınız.”** (Ebû Davud, Zekat: 14; Tirmizî, Zekat: 17)

27- ZEKAT VERİRKEN KÖTÜ OLANI SEÇİP VERMEYİN.

2446- Ebu Ümâme Sehl b. Huneyf (r.a) Allah’ın Bakara 267. ayeti olan; **“Ey iman edenler, kazandığınız güzel şeylerden ve topraktan sizin için bitirdiğimiz ürünlerden başkaları için harcayın. Özellikle kötü olanı seçmeyin, gözünüzü yummadan alamayacağınız şeyleri mi veriyorsunuz…?”** Hakkında rengi bozuk, kalitesi düşük hurma olarak tefsir etmiştir. Rasûlullah (s.a.v) işe yaramayan, düşük kaliteli şeylerin zekat olarak alınmasını yasak etmişti. (Ebû Davud, Zekat: 16)

2447- Avf b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) elinde bir asa ile çıkageldi. Bir adam mescide kötü bir hurma dalı asmıştı. Rasûlullah (s.a.v) bu salkımı bastonuyla dürtmeye başladı ve şöyle buyurdu: **“Eğer bu hurmanın sahibi isteseydi bundan daha iyisini de tasadduk edebilirdi. Bu sadakanın sahibi kıyamet günü kötü hurma yiyecektir.”** (Ebû Davud, Zekat: 16; İbn Mâce, Zekat: 19)

28- MADENLERİN ZEKAT ORANI KAÇTIR?

2448- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden rivâyet ederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)'e buluntu eşya hakkında soruldu da işlek bir yolda veya bir yerleşim merkezinde buldunsa bir yıl özellikleriyle birlikte ilân et. Sahibi gelirse sahibine ver gelmezse senin olur. Eğer o eşya işlek olmayan bir yolda ve yerleşim merkezinde değil de başka yerlerde bulunmuşsa defineler ve hazineler gibidir, onlardan beşte bir zekat alınır. (Tirmizî, Zekat: 16; Dârimi, Zekat: 29)

2449- Ebu Hüreyre (r.a) Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu naklediyor: **"Sahibinden kaçıp başkasına zarar veren hayvanın yaptığı zarar tazmin edilmez. Su kuyusuna düşen ve ölen kimseye de, maden ocaklarında ölen kimselere de tazminat ve fidye bedeli ödenmez. Define ve hazinelerde beşte bir zekat verilmesi gerekir."** (Tirmizî, Zekat: 16; Dârimi, Zekat: 29)

2450- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle demiştir: **"Sahibinden kaçıp kurtulan ve zarar veren hayvanın verdiği zarar tazmin edilmez. Su kuyusuna ve maden ocağına düşüp ölen kimseler için de tazminat ödenmez. Define ve hazinelere beşte bir zekat ödenmesi gerekir."** (Tirmizî, Zekat: 16; Dârimi, Zekat: 29)

2451- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Kuyuya düşen kimseye kuyu sahibi tarafından tazminat ödenmez, sahibinden kaçıp kurtulan hayvanın yaptığı zarar tazmin edilmez, maden kuyusunda ölen kimseye de tazminat ödenmesi gerekmez. Defineler de beşte bir zekat vardır."** (Tirmizî, Zekat: 16; Dârimi, Zekat: 29)

29- BAL İÇİN ZEKAT VAR MIDIR?

2452- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden naklederek şöyle diyor: "Hilal, kendisine ait olan balın öşürünü vermek üzere Rasûlullah (s.a.v)'e geldi ve Selebe vadisinin kendisine tahsis edilmesini istedi. Rasûlullah (s.a.v)'de o vadiyi ona tahsis etti. Ömer b. Hattab halife olunca, Sufyan b. Vehb, Ömer'e bir mektup yazarak o vadinin durumunu sordu. Ömer de şu cevabı verdi: "Rasûlullah (s.a.v)'e verdiği gibi balının öşürünü bana da öderse o vadi onun himayesinde kalabilir. Aksi takdirde oradaki arılar sahipsiz sayılır, isteyen o ballardan istifade edebilir." (Ebû Davud, Zekat: 17; Dârimi, Zekat: 29)

30- RAMAZAN AYI ZEKATI (FİTRE) NİN MİKTARI NE KADARDIR?

2453- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **“Hür, köle, kadın, erkek her bir kimse için bir sa’ hurma veya bir sa’ arpa miktarını fitre olarak vermelerini emretmiştir. Müslümanlar bunu yarım sa’ buğdaya denk tutmuşlardır.”** (Ebû Davud, Zekat: 18; Tirmizî, Zekat: 35)

31- KÖLELER İÇİN FİTRE VERMEK GEREKİR Mİ?

2454- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kadın, erkek, hür, köle herkes için bir sa’ hurma ve arpanın fıtır sadakası olarak (fitre) verilmesini emretti. İbn Ömer diyor ki: Daha sonraları insanlar bu miktarı yarım sa’ buğdaya denk tutarak buğdaydan da yarım sa’ miktarı fitre verdiler. (Ebû Davud, Zekat: 18; Tirmizî, Zekat: 35)

32- ÇOCUKLAR İÇİN DE FİTRE VERMEK GEREKİR Mİ?

2455- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Ramazan zekatı (fitre) olarak her kimse için küçük büyük, hür köle, kadın için bir sa’ hurma ve bir sa’ arpa verilmesini emretti. (Ebû Davud, Zekat: 18; Tirmizî, Zekat: 35)

33- FİTRE ZİMMİLERE DEĞİL MÜSLÜMANLARA FARZDIR

2456- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Ramazan da fitre vermeyi Müslümanlardan hür, köle, erkek, dişi herkes için arpadan ve hurmadan bir sa’ olarak verilmesini emretmiştir.”** (Ebû Davud, Zekat: 18; Tirmizî, Zekat: 35)

2457- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), fitre olarak hurmadan ve arpadan bir sa’ miktarı verilmesini; hür, köle, erkek, dişi, küçük, büyük Müslümanlardan herkesin vermesini emretmiş ve bayram namazından çıkmadan önce verilmesi gerektiğini de belirtmiştir. (Ebû Davud, Zekat: 18; Tirmizî, Zekat: 35)

34- BİR SA’ BİR KİŞİNİN SABAH AKŞAM DOYABİLECEĞİ MİKTAR MIDIR?

2458- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), fıtır sadakası (fitre) olarak; küçük, büyük, kadın, erkek, hür, köle,

herkes için hurmadan ve arpadan bir sa’ verilmesini emretmiştir. (Ebû Davud, Zekat: 18; Tirmizî, Zekat: 35)

35- SADAKA-I FITR (FİTRE) ZEKATTAN ÖNCE FARZ KILINMIŞTIR

2459- Kays b. Sa’d b. Ubâde (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz aşura günü oruç tutar ve fitremizi de verirdik. Bir Ramazan ayı girince zekat vermekte farz kılındı, fitre konusunda da bir emir ve yasak daha gelmedi de biz fitremizi verip duruyoruz. (Ebû Davud, Zekat: 18; Tirmizî, Zekat: 35)

2460- Kays b. Sa’d (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize fıtır sadakasını vermemizi zekat farz kılınmazdan önce emretmişti. Zekat farz kılınınca fitre vermeyi emretmedi ve yasaklamadı. Biz de fitre vermeye devam ediyoruz. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

36- FİTRENİN MİKTARI VE ÖLÇÜSÜ NEDİR?

2461- Hasan-ı Basri (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas Basra’da vali iken Ramazan’ın sonunda orucunuzun zekatı olan fitrenizi veriniz dedi. İnsanlar birbirine bakışmaya başladılar. İbn Abbas: Burada Medineli kim varsa kalksın ve kardeşlerine bu fitreyi öğretsin çünkü onlar bilmiyorlar.

Bu vergi Rasûlullah (s.a.v)’in her erkek, kadın, hür, köle, için arpadan ve hurmadan bir sa’ buğdaydan da yarım sa’ verilmesi gereken bir vergidir. Bunun üzerine oradakiler kalkıp gittiler. (Ebû Davud, Zekat: 20; Müsned: 1914)

2462- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, fıtır sadakası (fitre) konusunda şöyle demiştir: **“Buğday, hurma, arpa ve yulaftan birer sa’ miktarı verilir.”** (Ebû Davud, Zekat: 20; Müsned: 1914)

2463- Ebu Reca’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas (r.a)’ın Basra’daki minber de şöyle dediğini duydum: “Fıtır sadakası yiyeceklerden bir sa’ miktarı verilir.” (Ebû Davud, Zekat: 20; Müsned: 1914)

37- PEYNİR KURUSUNDAN DA FİTRE VERİLİR Mİ?

2464- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) fitreyi arpadan bir sa’, hurmadan bir sa’, keş (kurutulmuş peynir) den de bir sa’ olarak verilmesini emretti. (Müslim, Zekat: 4; Muvatta', Zekat: 28)

38- KURU ÜZÜMDEN DE FİTRE VERİLİR Mİ?

2465- Ebu Said (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) aramızda iken biz fitreyi yiyeceklerden, arpadan, hurmadan, kuru üzümden ve keş (kurutulmuş peynir)’den birer sa’ olarak verirdik.” (Müslim, Zekat: 4; Muvatta', Zekat: 28)

2466- Ebu Said (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) aramızda iken biz fıtır sadakası denilen fitreyi yiyeceklerden bir sa’, hurmadan bir sa’, arpadan bir sa’, keş (kurutulmuş peynir)’den de yine bir sa’ olarak verirdik. Muaviye, Şam’dan gelinceye kadar bunda bir değişiklik olmadı. Muaviye: Şam buğdayının iki müddünün bu maddelere denk olduğunu söyledi. Bunun üzerine Müslümanlar buğday için bu ölçüyü esas aldılar. (Müslim, Zekat: 4; Muvatta', Zekat: 28)

39- UNDAN DA FİTRE VERİLEBİLİR Mİ?

2467- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında biz fitreyi hurmadan bir sa’, arpadan bir sa’, kuru üzümden bir sa’, undan bir sa’, keşten bir sa’, yulaftan da bir sa’ olarak verirdik. (Müslim, Zekat: 4; Muvatta', Zekat: 28)

40- BUĞDAYDAN FİTRE MİKTARI NEDİR?

2468- Hasan-ı Basri (r.a)’den rivâyete göre, İbn Abbas Basra’da bir konuşma yaparak şöyle dedi: “Orucunuzun zekatını veriniz.” Bunun üzerine halk birbirine bakmaya başladı. İbn Abbas bunun üzerine: Medineli kim varsa kalkıp kardeşlerine oruç zekatı olan fitreyi öğretsinler çünkü onlar bilmiyorlar Rasûlullah (s.a.v): **“Fıtır sadakasını küçük, büyük, hür, köle, erkek, kadın, yarım sa’ buğdaydan, bir sa’ hurmadan, bir sa’ arpadan verilmesini emretti.”** Hasan diyor ki: Ali şöyle dedi: “Allah size bol bol verirse sizde bol olarak buğday ve benzeri şeylerden birer sa’ veriniz” dedi. (Müslim, Zekat: 4; Muvatta', Zekat: 28)

41- YULAF VE ÇAVDARDAN FİTRE VERİLİR Mİ?

2469- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında Müslümanlar fitreyi; arpadan bir sa’, hurmadan bir sa’, yulaf ve kuru üzümden de bir sa’ olarak verirlerdi. (Müslim, Zekat: 4; Muvatta', Zekat: 28)

42- ARPADAN FİTRE NE KADAR VERİLİR?

2470- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında fitreyi arpadan bir sa', hurmadan bir sa', kuru üzümden bir sa', keş'ten bir sa' olarak verirdik. Muaviye zamanına kadar bu iş böylece devam etti. Muaviye: "Bana kalırsa iki müd şam buğdayı bir sa' arpaya denktir." (Müslim, Zekat: 4; Muvatta', Zekat: 28)

43- KEŞ (KURUTULMUŞ PEYNİR) DEN FİTRE NE KADAR VERİLİR?

2471- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında sadaka-ı fıtrı, hurmadan bir sa', arpadan bir sa', keş'ten bir sa' olarak verirdik başka şeylerden vermezdik. (Müslim, Zekat: 4; Muvatta', Zekat: 28)

44- SA' NE KADARLIK BİR ÖLÇÜDÜR?

2472- Cuayd (r.a), Saib b. Yezid'ten şöyle söylediğini işitmiştir: "Rasûlullah (s.a.v) zamanında bir sa' bu günkü kullandığınız bir müd ile üçte bir müd kadardı." (Müslim, Zekat: 4; Muvatta', Zekat: 28)

2473- İbn Ömer (r.a) Peygamber (s.a.v)'den naklederek şöyle diyor: **"Ölçeklerde esas Medine ölçeğidir. Ağırlık ölçüsünde esas ise Mekkelilerin ölçeğidir."** (Müslim, Zekat: 4; Muvatta', Zekat: 28)

45- FİTRE NE ZAMAN VERİLMELİ?

2474- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Fitrenin cemaat bayram namazından çıkmadan önce verilmesi gerektiğini emretti."** (Tirmizî, Zekat: 36; Müslim, Zekat: 5)

46- ZEKAT BİR BÖLGEDEN DİĞER BÖLGEYE AKTARILABİLİR Mİ?

2475- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), Muaz b. Cebel'i Yemen'e gönderirken şöyle buyurmuştu: **"Sen kitap ehli bir topluma gidiyorsun. Onları Allah'tan başka ilâh olmadığına, benim de Allah'ın kulu ve elçisi olduğuma şehadet etmeye davet et, kabul ederlerse Allah'ın kendilerine günde beş vakit namazı farz kıldığını bildir. Bunu da kabul ederlerse Allah'ın onların zenginlerinin mallarından alınıp fakirlere dağıtılması için zekat vermeleri gerektiğini onlara bildir. Bunu kabul edip itaat ederlerse onların mallarından en iyilerini zekat olarak almamaya çalış. Mazlumun bedduasından sakın**

çünkü mazlumla Allah arasında hiçbir engel yoktur yani duası mutlaka kabul edilir.” (İbn Mâce, Zekat: 1; Dârimi, Zekat: 1)

47- ZENGİN KİMSEYE DE FARKINDA OLMADAN ZEKAT VERİLİR Mİ?

2476- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Adamın biri mutlaka zekatımı** (geceleyin) **vereceğim diyerek zekatını bir hırsıza verdi. Bunun üzerine halk arasında hırsıza zekat verildi diye konuşulmaya başlandı. Adam: Allah’ım Sana hamdolsun, bu verdiğim zekat hırsıza gitti fakat mutlaka yine zekatımı** (geceleyin) **vereceğim dedi. bu sefer zekatı fahişe bir kadına ulaştı. Bu sefer halk zina eden bir kadına zekat verilmiş diye konuşmaya başladılar. Adam: Allah’ım Sana hamdolsun, bu verdiğim zekat da zina eden birine ulaşmış ama ben yine** (geceleyin) **zekat vereceğim dedi. Bu sefer de zekatı bir zengine verilmiş oldu. Halk tekrar bir zengine zekat verilmiş diye konuşmaya başladılar. Adam: Allah’ım Sana hamdolsun, bu verdiğim zekatlar hırsıza, fahişe kadına ve bir zengine verilmiş oldu diye üzüldü. Bunun üzerine adama rüyasında şöyle denildi. Verdiğin zekatların kabul edildi. Zekatını verdiğin fahişe kadın iffetli biri haline geldi. Diğer verdiğin kimse, hırsızlığı bırakıp doğru bir hayata başladı. Zengin kimse ise, senin verdiğinden ibret alıp Allah’ın kendisine verdiği maldan infak etmeye başladı.** (Buhârî, Zekat: 15; Müslim, Zekat: 24)

48- HARAM MALDAN ZEKAT VERİLİR Mİ?

2477- Ebu’l Melîh (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Allah abdestsiz namazı kabul etmez, çalıntı** (ve haram olan) **mallardan zekat olmaz.”** (Buhârî, Zekat: 8; İbn Mâce, Tahara: 17)

2478- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah, bir kimsenin helâl olarak kazandığı maldan verdiği zekatı sağ eliyle alıp mutlaka kabul eder. Bu verilen zekat bir hurma kadar bile olsa… O rahman olan Allah’ın avucunda sizin tayınızı ve deve yavrunuzu besleyip büyüttüğünüz gibi dağdan büyük oluncaya kadar artıp büyür.”** (Buhârî, Zekat: 8; İbn Mâce, Tahara: 17)

49- HERKES DURUMUNA GÖRE İNFAK ETMELİ

2479- Abdullah b. Hubşî el Has’amî (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v)’e hangi amelin daha değerli olduğu soruldu. O da şöyle buyurdu: **“İçersinde şüphe olmayan iman, ganimet malından çalmaksızın yapılan cihad, gereğine göre yapılan hactır”** buyurdu. Bu sefer hangi namazın daha değerli olduğu soruldu. **“Kunut’u uzun olan namazlardır”** buyurdu. Hangi zekat daha değerlidir denilince de: **“Duruma göre verilen zekattır”** buyurdu. Hangi hicret daha değerlidir diye soruldu; **“Allah’ın haramlarından uzaklaşmaktır”** buyurdu. Hangi cihad daha değerlidir diye soruldu. **“Müşriklere karşı mal ve can ile yapılan cihaddır”** buyurdu. Hangi şehidlik daha değerlidir denilince de: **“Kanı akarak ve atı kesilip öldürülen kimsenin şehidliğidir”** buyurdu. (Ebû Davud, Salat: 347; Dârimi, Salat: 135)

2480- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Durumuna göre bir dirhem yüz bin dirhemi geçebilir.”** “Oradakiler bu nasıl olur?” dediler. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir adamın iki dirhemi olsa bir dirhemini tasadduk etse; diğer adamın da pek çok malı olmuş olsa da ondan alıp yüz bin dirhemini infak etse durum nasıl olur? Bir düşünün..!”** (Buhârî, Tefsir 146; Müslim, Zekat: 21)

2481- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir dirhemin değeri sevapça yüzbin dirhemin değerini geçer.”** Oradakiler: “Ey Allah’ın Rasûlü! bu nasıl oluyor?” dediler. **“Bir adam düşünün ki iki dirhemi vardır birini sadaka olarak verir, bir de çokca serveti olan ve ondan yüz bin dirhemi sadaka olarak vereni düşünün…!”** buyurdu. (Buhârî, Tefsir 146; Müslim, Zekat: 21)

2482- Ebu Mes’ud (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) sadaka vermemizi emrederdi de pek çoğumuz sadaka verebilecek bir şeyler bulamazdı fakat pazara gider yaptığı hamallığın karşılığı olan bir müddü alır ve onu sadaka olarak Rasûlullah (s.a.v)’e verirdik. Bakıyorum ki o gün bir dirhemi olmayanların bugün yüz binleri var.” (Buhârî, Tefsir 146; Müslim, Zekat: 21)

2483- Ebu Mes’ud (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize sadaka vermemizi emredince, Ebu Akîl yarım sa’ kadar sadaka verdi. Bir başkası da ondan biraz fazla getirince, Münafıklar: “Aziz ve Celil olan Allah zengindir bu sadakaya ihtiyacı yoktur” dediler. Diğer çokça veren kimse de gösteriş için bunu vermiştir deyince; Tevbe Sûresi 79. ayeti

nazil oldu: **“Bu münafıklar Allah yolunda vermekle yükümlü olduğundan fazlasını veren zengin mü’minlere ve hem de mevcut durumlarının elverdiği şekilde az veren mü’minlere dil uzatıp onlarla alay eden kimselerdir… Allah onların bu alay ve küçümsemelerini kendilerine geri çevirecek ve onları maskara edecektir. Onlar için çetin bir azâb vardır.”** (Buhârî, Tefsir 146; Müslim, Zekat: 21)

50- HANGİ EL DAHA ÜSTÜNDÜR?

2484- Hakîm b. Hızam (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)’den istedim verdi. Sonra istedim yine verdi. Yine istedim yine verdi ve şöyle buyurdu: **“Bu dünya malı göz alıcı ve tatlıdır, gönül hoşluğuyla alan kimse için bereketlenir kim de küçümseyerek ve azımsayarak alırsa hiç bereketlenmez. Böyle kimseler yiyip de doymayan kimseler gibidir. Veren el alan elden daima üstündür.”** (Müslim, Zekat: 32; Dârimi, Zekat: 22)

51- ÜSTÜN EL HANGİSİDİR?

2485- Tarık el Muharibî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Medine’ye geldik Rasûlullah (s.a.v) insanlara minberde hutbe verip şöyle buyuruyordu: **“Veren el üstündür. Yedirip içirmeye geçimini üstlendiğin kimselerden başla; annen, baban, erkek ve kız kardeşlerin… Sonra yakınlık durumuna göre devam et.”** (Müslim, Zekat: 32; Dârimi, Zekat: 22)

52- ALAN EL HANGİSİDİR?

2486- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) sadaka ve dilenmekten uzak durmak konularından bahsetti ve şöyle buyurdu: **“Veren el alan elden daha üstün ve hayırlıdır. Üstün olan el infak edip veren eldir. Aşağı olan ve alan el ise dilencilik yapan eldir.”** (Müslim, Zekat: 32; Dârimi, Zekat: 22)

53- SADAKA FAZLA MALDAN VERİLMELİDİR

2487- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sadakanın hayırlısı veren kimseyi güç duruma sokmayandır. Veren el alan elden daima üstündür. Vermeye ve infak etmeye geçimini sağlamakla yükümlü olduğun kimselerden başla.”** (Müslim, Zekat: 32; Dârimi, Zekat: 22)

54- KİMLERİN GEÇİMİ SAĞLANMALIDIR?

2488- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sadaka veriniz.”** Bunun üzerine bir adam: “Ey Allah’ın Rasûlü! yanımda bir dinar var, kim için harcamalıyım?” dedi. **“Onu kendin için harca”** buyurdu. Adam: “Başka bir dinar daha var” deyince, **“Onu da hanımın için harca”** buyurdu. Adam: “Başka bir dinar daha var” deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Çocuğun için harca”** buyurdu. Adam: “Bir daha var” deyince: **“Hizmetçin için harca”** buyurdu. Adam: “Bir dinar daha var” deyince: **“Sen daha iyi bilirsin”** buyurdu. (Müslim, Zekat: 32; Dârimi, Zekat: 22)

55- SADAKAYA MUHTAÇ OLAN, SADAKA VERİRSE NE OLUR?

2489- Ebu Said (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) hutbe okurken bir adam mescide girdi. Rasûlullah (s.a.v) ona: **“İki rekat namaz kıl”** buyurdu. İkinci hafta yine adam cumaya geldi. Rasûlullah (s.a.v) yine o adama: **“İki rekat namaz kıl”** buyurdu. Üçüncü hafta yine geldi Peygamber (s.a.v): **“İki rekat namaz kıl”** buyurdu. Sonra da cemaate **“Bu adama sadaka veriniz”** buyurdu. Ona iki elbise verdik. Daha sonra Peygamber (s.a.v) yine: “**Sadaka veriniz”** deyince adam kendisine verilen iki elbiseden birini çıkardı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Görmüyor musunuz mescide kötü bir kıyafetle gelmişti, kendisine anlayışla davranarak sadaka vereceğinizi tahmin edip ümid etmiştim fakat bunu yapmadınız. Ben de sadaka veriniz dedim sizlerde sadaka verdiniz, Bende iki elbise vermiştim. Sonra tekrar sadaka verin deyince o adam da elbisesinin birini çıkarıp sadaka olarak veriyor.”** Rasûlullah (s.a.v), adama: **“Elbiseni al diye”** azarladı. (Müslim, Zekat: 32; Dârimi, Zekat: 22)

56- KÖLE, EFENDİSİNİN MALINDAN SADAKA VERİR Mİ?

2490- Yezid b. Ebu Ubeyd (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Âbıllahm’ın kölesi Umeyr’den işittim şöyle demişti: “Efendim bana kurutmak için et doğramamı emretmişti o sırada bir fakir geldi, o etten o fakire de vermiştim. Durumu öğrenen efendim beni dövdü. Ben de doğruca Peygamber (s.a.v)’e gittim. Peygamber (s.a.v), efendimi çağırttı ve: **“Niçin dövdün?”** diye sordu. Efendim de: “Benim emrim olmadan benim yiyeceğimi başkalarına yediriyor” cevabını verdi -bir başka defa da emrim olmaksızın- dedi. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v): **“Mükafatı ikinizindir”** buyurdu. (İbn Mâce, Ticaret: 66; Müslim, Zekat: 26)

2491- Ebu Musa (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Her Müslüman’ın sadaka vermesi lazımdır.”** Bunun üzerine, “Ya bir şey bulamazsa” diye soruldu. Rasûlullah (s.a.v): **“Elinin emeğiyle kazanır hem kendisi faydalanır hem de sadaka verir”** buyurdu. Oradakiler tekrar: “Ya çalışamaz ise” dediler. Rasûlullah (s.a.v): **“İhtiyacı olan birine bedenen yardım eder”** buyurdular. “Bunu da yapamaz ise” denildi. Rasûlullah (s.a.v): **“İyiliği emreder”** buyurdu. “Bunu da yapamazsa” denildi. **“Kötülüğün yapılmasına engel olur çünkü buda bir sadakadır”** buyurdu. (Müslim, Zekat: 16; Buhârî, Zekat: 26)

57- KADIN KOCASININ EVİNDEN SADAKA VERİR Mİ?

2492- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Kadın kocasının evinden bir şeyler tasadduk ederse kadına da sevap yazılır kocasına da aynen sevap yazılır, malın bekçisi ve hizmetçisi durumunda olan kimse için de durum aynıdır. Hepsine aynı sevap yazılır, kocaya kazancından dolayı hanımına veya hizmetçiye de harcamadan dolayı sevap yazılır ve hiçbirinin sevabı diğerinden eksik olmaz.”** (Tirmizî, Zekat: 34; Ebû Davud, Büyü’: 86)

58- KADIN KOCASININ İZNİ OLMADAN TASADDUK EDER Mİ?

2493- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Mekkeyi fethettiği gün ayağa kalkarak bir konuşma yaptı ve bu konuşmada: **“Kadının kocasından izinsiz sadaka vermesi caiz değildir”** demişti. (Tirmizî, Zekat: 34; Ebû Davud, Büyü’: 86)

59- “ELİ UZUN OLMAK” NE DEMEKTİR

2494- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v)’in hanımları bir gün toplanarak: Senden sonra ilk önce kim vefat edecek diye Peygamber (s.a.v)’e sordular. O da: **“Eli uzun olanınız”** buyurdu. Bunun üzerine bir kamış parçası alarak ellerini ölçmeye başladılar… Peygamber (s.a.v)’den sonra ilk vefat eden, Sevde oldu. Çünkü o çok sadaka verirdi, elinin uzun olması demek çok sadaka vermesi demektir. (Buhârî, Zekat: 12; Müslim, Fedailü’s Sahabe: 17)

60- HANGİ SADAKA DAHA DEĞERLİDİR?

2495- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e hangi sadaka daha değerlidir?” diye sordu. Rasûlullah

(s.a.v): **“Sıhhatli ve sağlam, zenginliğe karşı hırslı olduğun, çok yaşamayı ümid ettiğin ve fakirleşmeden korktuğun andaki yaptığın sadakadır”** buyurdu. (Buhârî, Vesaya: 7; Ebû Davud, Vesaya: 3)

2496- Hakim b. Hizam (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Sadakaların en değerlisi verilen kimseyi ihtiyaçtan kurtarandır veren el alan elden üstündür, harcamaya geçimini sağlamakla yükümlü olduğun kimselerden başla.”** (Buhârî, Zekat: 18; Dârimi, Zekat: 23)

2497- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sadakanın en değerlisi verilen kimseyi ihtiyaçtan kurtaran şekilde olanıdır. Harcamaya geçimini sağlamakla yükümlü olduğun kimselerden başla.”** (Buhârî, Zekat: 18; Dârimi, Zekat: 23)

2498- Ebu Mes’ud (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir kimse karşılığını Allah’tan bekleyerek geçimini sağlamakla mükellef olduğu kimselere harcamada bulunursa bu onun için sadakadır.”** (Buhârî, Zekat: 18; Dârimi, Zekat: 23)

2499- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Uzre oğullarından bir adam arkasından yani kölenin haberi olmadan kölesini azâd etmişti. Bu durum Rasûlullah (s.a.v)’e ulaşınca Rasûlullah (s.a.v) adama: **“O köleden başka malın var mı?”** buyurdu. Adam: **“Hayır”** deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Bu köleyi benden kim satın alır?”** buyurdu. Nuaym b. Abdullah el Adevî sekiz yüz dirheme satın aldı. Rasûlullah (s.a.v) bu parayı götürüp adama verdi ve: **“Önce kendinden başlayarak bu parayı harca; eğer artar ise çoluk çocuğuna yine artar ise yakınlarına harca yine artar ise sağındaki solundaki yakınlarına harca”** buyurdu. (Müslim, Zekat:13; Ebû Davud, Itk: 9)

61- CİMRİ KİMSENİN SADAKASI

2500- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Eli açık devamlı infak eden bir kimseyle cimrinin durumu şöyledir: “İki adam vardır ki demirden cübbe giymişler boyunlarından göğüslerine doğru sarkmıştır. Eli açık kimse bir sadaka vermek istediği zaman bu cübbe veya zırh genişler parmaklarının üzerini örtünceye kadar ve ayak izlerini silinceye kadar uzar. Cimri kimse sadaka vermek istediği zaman zırh veya cübbe daralır her bir halka bulunduğu yere yapışır.**

Ebu Hüreyre diyor ki: Rasûlullah (s.a.v) şöyle demek istemiştir: O kimse o cübbeyi genişletmeye çalışır fakat genişletemez.

Tavus diyor ki: Ebu Hureyre'den işittim eliyle işaret ve genişletmeye çalışır fakat genişletemez diyordu. (Buhârî, Zekat: 29; Müslim, Zekat: 23)

2501- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Cimri ile eli açık kimsenin durumu üzerlerinde demirden zırh giymiş kimseler gibidir. Demirden zırh; parmak uçlarından boyunlarına kadar çıkmıştır. Cömert kimse sadaka vermek istediğinde ayak izlerini silecek kadar genişleyip uzar. Cimri kimse bir şeyler vermek istediğinde cübbesi büzülür ve her halkası kendi yerine yapışır ve iki elini parmak uçlarından boynuna kadar sıkıştırır."** Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Zırhı genişletmeye çalışır fakat genişletemez."** (Buhârî, Zekat: 30; Müslim, Zekat: 23)

62- SAYMADAN VERMEK

2502- Sehl b. Huneyf (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gün mescidde Ensar ve Muhacirlerle birlikte otururken Hz Aişe ile görüşmek üzere izin alması için bir adamı gönderdik. Bizler yanına girince şöyle dedi: Bir defasında bana bir dilenci geldi. Yanımda da Rasûlullah (s.a.v) vardı bir şey verilmesini emrettim ve verilecek şeyi getirttim ve ona baktım. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Evine senin haberin olmadan hiçbir şeyin girip çıkmasını istemiyor musun?"** Ben de: "Evet" dedim. Bu sefer şöyle buyurdu: **"Ey Aişe dur! Bu kadar hesapçı olma, sayarak verme! Allah'ta sana sayarak verir."** (Ebû Davud, Zekat: 46; Müslim, Zekat: 28)

2503- Esma binti Ebu Bekir (r.anha)'dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) kendisine şöyle buyurdu: **"**(Sadaka verirken) **sayma, hesaplayarak verme! Allah'ta sana hesaplayarak verir."** (Ebû Davud, Zekat: 46; Müslim, Zekat: 28)

2504- Esma binti Ebî Bekir (r.anha) Peygamber (s.a.v)'e gelerek şöyle dedi: **"Ey Allah'ın Peygamberi! Zübeyr'in getirdiğinden başka hiçbir şeyim yok. Onun bu getirdiklerinden sadaka versem bana günah olur mu?" Peygamber (s.a.v)'de: "Gücün yettiği kadar ver. Kesenin ağzını bağlama Allah'ta sana kısarak verir."** (Ebû Davud, Zekat: 46; Müslim, Zekat: 28)

63- AZ DA OLSA SADAKA MUTLAKA VERİLMELİ

2505- Adiy b. Hatim (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yarım hurmayla bile olsa Cehennem ateşinden korununuz."** (Müslim, Zekat: 20; Ebû Davud, Zekat: 46)

2506- Adiy b. Hatim (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Cehennemden bahsedince ciddi bir tavır takındı ve ondan Allah'a sığındı. -Şu'be diyor ki bu durum üç defa oldu- sonra şöyle buyurdu: **"Yarım hurmayla bile olsa Cehennem ateşinden korununuz bunu da bulamaz iseniz güzel söz söyleyiniz."** (Müslim, Zekat: 20; Ebû Davud, Zekat: 46)

64- SADAKA VERMEYE TEŞVİK ETMEK GEREKİR

2507- Münzir b. Cerir (r.a) babasından naklediyor ve şöyle diyor: Günün ortasında Rasûlullah (s.a.v)'la birlikte oturuyorduk. Mudar kabilesinden bir gurup insan elbiseleri yok, ayakları çıplak bir vaziyette kılıçlarını kuşanmış olarak geldiler. Rasûlullah (s.a.v) bunların bu ihtiyaçlı hallerini görünce yüzünün rengi değişti. İçeri girdi sonra çıktı Bilal'e ezan okumasını emretti, kamet getirilip namaz kılındı sonra bir konuşma yaptı ve şöyle buyurdu: **"Ey insanlar sizi tek bir candan ondan da eşini yaratan Rabbinin azabından korkun! O Allah ki o** (Adem ve Havva'dan) **pek çok erkekler ve kadınlar meydana getirdi. Her şeyi kendisinden istediğiniz O, Allah'ın azabından korkun ve akrabalık bağlarını gözetin. Çünkü O Allah, sizin üzerinizde görüp gözeticidir. Allah'ın azabından korunmaya çalışın herkes yarın için ne hazırladığına bir baksın…"** insanlar dinarlarından dirhemlerinden, elbiselerinden buğday ve hurmasından bir hurma kadar bile olsa sadaka verdiler. Ensar'dan bir kimse zor taşıdığı bir sepet hurmayla geldi diğer insanlar da bunu takip ederek bir şeyler getirdiler, getirilen yiyecek ve giyeceklerin iki yığın olduğunu gördüm. Rasûlullah (s.a.v) yüzü güldü ve sevinçten altın gibi parlıyordu. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim İslâm'da iyi bir yol çığır açarsa, o kişiye hem bu yaptığının sevabı hem de bu yolda sevap işleyenlerin sevabı verilir diğerlerinin sevabından da hiçbir şey eksiltilmez. Her kim de İslâm da kötü örnek olacak bir çığır açarsa, hem bunun günahı hem de o yol üzere amel edenlerin günahı o kimseye yazılır ve diğerlerinin günahından da hiçbir şey eksilmez."** (Müslim, Zekat: 20; Ebû Davud, Zekat: 46)

2508- Harise (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Sadaka veriniz öyle bir zaman gelecek ki kişinin sadakasını vermek için götürdüğü kimse dün getirseydin alırdım fakat bugün alamam”** diyecektir. (Buhârî, Zekat: 17; Müslim, Zekat: 18)

65- HAYIR (SADAKA) İŞLERİNE VASITA OLMAK

2509- Ebu Musa (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Hayır işlerinde vasıta olun ki Allah’ta size lutfuyla muamele etsin Allah, peygamberinin diliyle ne güzel hükmetmiş.”** (Buhârî, Edeb: 16; Ebû Davud, Edeb: 124)

2510- Muaviye b. Ebu Sufyan (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bazen bir adam benden bir şeyler ister de ben sizin de o işe vasıta olmanızı istediğim için onu hemen yapıvermem ki siz de sevap kazanasınız.”** Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hayra vasıta olun ki sevap kazanasınız.”** (Buhârî, Edeb: 16; Ebû Davud, Edeb: 124)

66- SADAKA VEREN KİBİRLENİR Mİ?

2511- Câbir (r.a) babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Aziz ve Celil olan Allah’ın hoşlandığı kıskançlıklar olduğu gibi kızdığı kibirlilik ve hoşlandığı kibirlikler de vardır. Allah’ın hoşlandığı kıskançlık yerli yerince olan kıskançlıktır. Allah’ın gazaplandığı kıskançlık ise yersiz duyulan kıskançlıktır. Allah’ın hoşlandığı kibir kişinin savaşta ve sadaka verdiği esnadaki kibirdir. Allah’ın hoşlanmayıp kızdığı kibir ise batıl yollar da yapılan kibirdir.”** (Ebû Davud, Cihad: 114; Müsned: 21630)

2512- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden aktararak şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Yiyiniz, sadaka veriniz, kibir ve israfa kaçmadan da giyininiz.”** (İbn Mâce, Libas: 22; Müsned: 6408)

67- SAHİBİNİN İZNİYLE TASADDUKTA BULUNAN KİMSENİN MÜKAFATI

2513- Ebu Musa (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Mü’minler birbirleri için bina gibidirler, birbirlerine destek olurlar. Rasûlullah (s.a.v) şöyle devam etti. Efendisinin mali konularda yetki verdiği kimse emrolunduğu şekilde gönül rızası ile verirse iki sadaka verenden birisi gibidir yani sevapta ortaktırlar.”** (Buhârî, Zekat: 26; Müslim, Birr ve Sıla: 17)

68- SADAKA GİZLİ Mİ VERİLMELİ

2514- Ukbe b. Amir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kur'anı açıktan sesli okuyan açıktan sadaka veren gibidir. Kur'anı gizli ve sessiz okuyan da sadakayı gizli veren gibidir."** (Tirmizî, Fedailül Kur'an: 20; Ebû Davud, Salat: 315)

69- VERDİĞİNİ BAŞA KAKANLAR CENNETE GİRMEZ Mİ?

2515- Sâlim b. Abdullah (r.a) babasından naklederek şöyle demiştir. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Üç kişi vardır ki Allah kıyamet günü onların yüzüne bakmaz 1- Anne babasına isyan edenler. 2- Erkeklere benzemeye çalışan kadınlar. 3- Eş ve ailesini kıskanmayan erkekler. Üç gurup daha vardır ki onlar da Cennete giremez 1- Ana babaya asi olanlar. 2- Devamlı içki içenler. 3- Verdiğini başa kakanlar.** (Müsned: 2539; İbn Mâce, Ticaret: 30)

2516- Ebu Zer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Üç gurup insan vardır ki Allah Kıyamet günü onlarla ne konuşur ne yüzlerine bakar ne de onları temize çıkarır ve onlar için acıklı bir azapta hazırlanmıştır."** Rasûlullah (s.a.v) bu şekildeki ayet olan; Al-i İmran sûresi 77. ayetini okudu: **"…Allah kıyamet günü onlarla ne konuşacak ne yüzlerine bakacak ne de onları günahlarından arındıracaktır, onlar için acıklı bir azap vardır."** Bunun üzerine Ebu Zer şöyle dedi. Aldanıp ziyana uğradılar, aldanıp ziyana uğradılar. Rasûlullah (s.a.v) şöyle devam etti: **"1- Kibirinden dolayı eteğini yerde sürüyenler 2- Yalan yere yemin ederek malını satanlar 3- Verdiğini başa kakanlar."** (İbn Mâce, Ticarat: 30; Müsned: 2539)

2517- Ebu Zer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Üç gurup insan vardır ki kıyamet günü Allah ne onlarla konuşur ne onların yüzüne bakar ne de onları temize çıkarır, Onlar için acıklı bir azap ta vardır. 1- Verdiğini başa kakan kimse, 2- Kibirden dolayı elbisesini yerde sürükleyen kimse, 3- Yalan yere yemin ederek malını çok satmaya çalışanlar."** (İbn Mâce, Ticarat: 30; Müsned: 2539)

70- DİLENCİYİ BOŞ ÇEVİRMEMEK

2518- İbn Büceyd el Ensarî (r.a) dedesinden naklederek Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu bize bildirmiştir: **"Dilenciyi boş çevirmeyin,**

bir hayvan tırnağı bile olsa mutlaka veriniz.” (Tirmizî, Zekat: 29; Ebû Davud, Zekat: 33)

71- İSTEYENE VERMEYEN KİMSENİN KIYAMETTEKİ HALİ

2519- Behz b. Hakîm (r.a) babasından ve dedesinden naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle buyurdu: **“Kendisine gelen bir dilenciye olduğu halde vermeyen kimseye kıyamet günü kel başlı bir yılan çağrılarak o vermediği mal zehirletilerek kendisine yedirilmek sûretiyle işkence edilir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

72- ALLAH ADIYLE İSTEYENE VERİLMELİ

2520- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah adına size sığınana yardım edip sığındırın, Allah adını anarak isteyene verin, Allah rızası için düştüğü tehlikeli durumdan yardım isteyene yardım edin. Size iyilik yapanı mükafatlandırın mükafatlandıracak bir şey bulamaz iseniz razı ettiğinize inanıncaya kadar ona dua ediniz.”** (Ebû Davud, Edeb: 117; Müsned: 5110)

73- İSLÂM NE DEMEKTİR?

2521- Behz b. Hakîm (r.a) babasından ve dedesinden rivâyetle şöyle diyor: Peygamber (s.a.v)’e: “Ey Allah’ın nebisi sana gelmemeye ve dinine girmemeye elimin parmakları sayısınca yemin etmiştim. Ben Allah ve Rasûlünun bana öğrettiğinden başka hiçbir şey bilmeyen biri idim. Şu anda sana Allah rızası için soruyorum. Rabbin seni bize ne ile gönderdi?” dedim. Rasûlullah (s.a.v): **“İslâm ile”** buyurdu. Behz: “İslâm’ın alametleri nelerdir?” Rasûlullah (s.a.v): **“Allah rızası için Müslüman oldum ve İslâm dışı her şeyden sıyrıldım demen, namazı dosdoğru ve devamlı kılman, zekatı vermen ve Müslüman’ın Müslüman’a canı, ırzı ve malının haram olduğunu bilmen ve ona göre yaşaman ve Müslümanların birbirleriyle kardeş olduklarını bilmen İslâm olan bir kimsenin müşrikler arasında kalmayıp Müslümanlar arasına gelmesi gerektiğini değilse Allah’ın hiçbir amelini kabul etmeyeceğini bilmendir”** buyurdu. (Müsned: 19162)

74- MAKAM VE DURUMU EN YÜKSEK OLAN KİMDİR?

2522- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Durum olarak insanların size en hayırlı olanını haber vereyim mi?”** Biz de: “Evet söyle Ey Allah’ın Rasûlü” dedik. Şöyle

buyurdu: **“Ölünceye veya öldürülünceye kadar Allah yolunda atının yularını bırakmayan kimsedir. Bundan sonrakini söyleyeyim mi?”** buyurdu. “Evet Ey Allah’ın Rasûlü! söyle” dedik. Şöyle buyurdu: **“Bir dağ başında yalnız kalıp namazını kılıp zekatını veren ve insanların şerlerinden ve şerlilerinden uzak kalan kimsedir. Sonra size insanların en şerlilerinden haber vereyim mi?”** buyurdu: Biz de: “Evet söyle ey Allah’ın Rasûlü!” dedik. Şöyle buyurdu: **“Allah rızası için isteyen kimseye vermeyen kimsedir.”** (Muvatta', Cihad: 1; Dârimi, Cihad: 5)

75- İSTEYENE VERENİN SEVABI

2523- Ebu Zer (r.a) Peygamber (s.a.v)’in şöyle buyurduğunu naklediyor: **“Üç insan vardır ki Allah onları sever yine üç insan vardır ki Allah onlara kızıp buğz eder. Sevdiği kimseler şunlardır. 1- Bir adam ki bir topluma gelir Allah rızası için bir şeyler ister** -bu istediği aralarındaki akrabalık bağından dolayı da değildir- **onlar bu kimseyle ilgilenip ona bir şey vermezler fakat onlardan biri geri kalarak gizlice o kimseye bir şeyler verir, verdiği meblağı da Allah’tan başka kimse bilmez 2- Bir toplulukla gece yürüyüşüne çıkan ve topluluktaki insanların yorgunluktan başlarını koydukları, uyuyakaldıkları bir anda uyumayıp kalkıp Allah’a yalvarıp yakaran ve Allah’ın ayetlerini okuyan kimsedir. 3- Bir seriyyede bulunup düşmanla karşılaşan tüm arkadaşları hezimete uğradıktan sonra tek başına bile olsa zafer kazanıncaya kadar ileri atılan cesurca savaşa devam eden ve şehid olan veya fetih nasib olan kimsedir. Allah’ın gazablandığı ve kızdığı kimselere gelince bunlar: 1) Zina eden ihtiyar 2) Kibirli fakir 3) Zalim zengindir.”** (Tirmizî, Sıfatül Cennet: 25; Müsned: 20550)

76- MİSKİN KİME DENİR?

2524- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Miskin kimse birkaç hurma birkaç lokma diyerek kapı kapı dolaşan kimse değildir. Miskin ihtiyacı olduğu halde iffetinden dolayı istemeyendir.”** İsterseniz Bakara sûresi 273. ayetini okuyunuz: **“Onları yüz suyu dökmediklerinden rızık için gezip dolaşmazlar.”** (Buhârî, Zekat: 54; Dârimi, Zekat: 2)

2525- Ebu Hüreyre (r.a) Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle buyurduğunu nakleder: **“Miskin birkaç hurma birkaç lokma diyerek kapı kapı dolaşarak insanlardan isteyen kimse değildir.”** Oradakiler: “Peki öyleyse

miskin kimdir?” diye sordular. **“İhtiyacını giderecek bir şey bulamayan, maddi durumu bilinmediği için kendisine bir şey verilmeyen, kalkıp istemediği için insanların arayıp sormadığı kimsedir”** buyurdu. (Buhârî, Zekat: 54; Dârimi, Zekat: 2)

2526- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Miskin birkaç hurma birkaç lokma diyerek dolaşan kimse değildir.”** Oradakiler: “Peki öyleyse miskin kimdir?” dediler. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İhtiyacını giderecek malı olmayan insanların da durumunu bilmedikleri için sadaka vermedikleri kimsedir.”** (Buhârî, Zekat: 54; Dârimi, Zekat: 2)

2527- Rasûlullah (s.a.v)’e biat edenlerden biri olan Ümmü Büceyd (r.anha), Rasûlullah (s.a.v)’e şöyle demiştir: “Miskin kapıma geliyor ona verecek bir şey bulamıyorum.” Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Yanmış bir hayvan tırnağı bile olsa veriver.”** buyurdular. (Tirmizî, Zekat: 29; Ebû Davud, Zekat: 33)

77- KİBİRLİ FAKİR

2528- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Üç kimse vardır ki kıyamet gününde Allah onlarla konuşmaz: Zina eden ihtiyar, büyüklük taslayan fakir, yalan söyleyen lider.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2529- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah dört kimseye buğz eder; çok yemin ederek malını satan kibirli fakir, zina eden ihtiyar ve zalim lider.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

78- DUL VE MİSKİNLERİN YARDIMINA KOŞMAK GEREKİR

2530- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Dul kadınların ve miskinlerin yardımına koşan, Allah yolunda cihad eden gibidir.”** (İbn Mâce, Ticarat: 1; Müslim, Zühd ve Rekaik: 2)

79- KALPLERİ İSLÂM’A ISINDIRILMAK İSTENENLER

2531- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ali Yemen’de iken Rasûlullah (s.a.v)’e bir miktar altın göndermişti de Rasûlullah (s.a.v) o altınları dört kişi arasında paylaştırmıştı. Bunlar: Hanzala kabilesinden Akra b. Habis’e Fezârî kabilesinden Uyeyne b. Bedr’e ve bir yönden Âmirî kabilesine diğer yönden de Kilaboğulları

kabilesine mensup Alkame b. Ulase’ye ve Tâî ve Nebhan oğullarından olan Zeyd ismi verilen kimselerdi. Kureyşin ileri gelenleri dediler ki: “Bizi bırakıp Necid’lilerin büyüklerine veriyor.” Rasûlullah (s.a.v): **“Onları İslâm’a ısındırmak için böyle yaptım”** buyurdu. Bunun üzerine sık sakallı, yanakları çıkık, gözleri çökük, alnı çıkık, başı tıraşlı bir adam gelerek: “Allah’tan kork Ey Muhammed!” dedi. Peygamber (s.a.v)’de: **“Aziz ve Celil olan Allah’a Ben isyan edersem acaba kim O’na itaat eder? Yeryüzünde herkes Bana güvenirken siz nasıl güvenmezsiniz?”** buyurdu. Sonra o adam çıkıp gitti. Bunun üzerine orada bulunanlardan biri bu adamı öldürmek için izin istedi. Bu kimse Halid b. Velid idi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Bu adamın neslinden bir kavm gelecek Kur’an okuyacaklar fakat okudukları Kur’an boğazlarından aşağı geçmeyecek, Müslümanları öldürüp putperesleri sağ bırakacaklar, okun yaydan çıktığı gibi onlarda İslâm’dan çıkacaklar. Eğer siz onların dönemine kadar yaşasaydınız hiçbirini bırakmaksızın Âd kavminin yok olduğu gibi hepsini öldürür temizlerdiniz”** buyurdu. (Müslim, Zekat: 47; Ebû Davud, Sünnet: 31)

80- KEFİL OLAN KİMSEYE ZEKAT VERİLİR Mİ?

2532- Kabîsa b. Muharik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir olayda kefil olmuş ve pek çok borç altına girmiştim. Yardımcı olur diye Rasûlullah (s.a.v)’e geldim. O da şöyle buyurdu: **“İstemek** (dilenmek) **üç kimseye helaldir iki kimse arasında kefil olup borç yüklenen kimseye, ki bu borçları elde edinceye kadar ister** (dilenir) **sonra bırakır…”** (Müslim, Zekat: 56; Dârimi, Zekat: 37)

2533- Kabîsa b. Muharik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir olayda kefil olmuş ve pek çok borcu yüklenmiştim. Bu konuda bir şeyler istemek için Rasûlullah (s.a.v)’e geldim; **“Kabîsa biraz bekle! Zekat gelirse sana verilmesini emrederim”** buyurdu. Sonra konuşmasını şöyle sürdürdü: **“Kabîsa dilenmek üç kimseye helaldir. 1- İki kişi arasında kefil olup borç yükü altında kalmış kimseye ödenmesi gereken meblağın tedarik edilmesine kadar dilenmesi, istemesi helaldir. 2- Bir afete uğramış malını mülkünü kaybetmiş kimsenin yaşayabilecek duruma gelinceye kadar dilenmesi ve istemesi helaldir. 3- Yoksul ve fakir olduğuna üç kişinin şahitlik ettiği kimse de geçinebilecek kadar malı toplayıncaya kadar isteyip dilenebilir. Ey Kabîsa bu üç durum**

dışındaki dilenmek ve istemek haramdır, dilenirse dilenen kimse haram yemiş olur.” (Müslim, Zekat: 56; Dârimi, Zekat: 37)

81- YETİMLERE SADAKA VERMEK

2534- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) minbere oturdu biz de etrafına oturduk, Dünya ve dünyanın zinetlerinden bahsederek: **“Benden sonra dünyalık servet yönünden başınıza gelecek felaketlerden korkuyorum”** buyurdu. Bunun üzerine bir adam: “Hayır, şer getirir mi?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v) bir süre sustu, oradakiler o adama: “Rasûlullah (s.a.v) sana bir şey dememiş iken sen Onunla niçin konuşuyorsun” diye çıkıştılar. Adam sıkıntıdan dolayı kendinden geçmişti. Biraz kendine gelince terini sildi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Ey soru soran kimse Beni dinliyor musun? Gerçekten hayır şer getirmez. Fakat bahar yağmurlarının bitirdiği nice otlar vardır ki o otların bir kısmı hayvanları öldürür bir kısmı da onları besler. Ancak yeşillik yiyerek hayatlarını sürdürenler bunun dışındadır. Onlar şişip semirinceye kadar yerler, güneşten de istifade eder oynar, zıplar, idrarını yapar tekrar otlarlar. İşte dünya malı olan servet de böyledir yeşil ve tatlı olup aldatıcıdır. Müslüman zengin kendisine verilen bu maldan yetim, fakir ve yolda kalmışa infak ederse, ne iyi kimsedir. O hakkı olmadığı halde her şeyi alan kimse ise yiyip yiyip de doymayan kimse gibidir. O aldıkları şeyler kıyamet günü kendi aleyhinde şahitlikte bulunacaktır.”** (Buhârî, Zekat: 48; Müslim, Zekat: 40)

82- AKRABALARA VERMEK

2535- Selman b. Âmir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Muhtaç kimseye sadaka vermekte sadaka sevabı vardır. Akrabaya sadaka vermekte ise; hem sadaka sevabı hem de akrabalık bağlarını kuvvetlendirme sevabı.”** (Tirmizî, Zekat: 26; Dârimi, Zekat: 38)

2536- Abdullah b. Mes’ud (r.a)’ın hanımı Zeyneb (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) kadınlara şöyle buyurdu: **“Sadaka veriniz süs eşyalarınızdan bile olsa…”** Zeyneb: Kocam Abdullah fakir idi, bunun için ben ona: “Ben sadakamı sana ve yeğenlerime versem olur mu?” dedim. O da: “Rasûlullah (s.a.v)’e sor” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’in yanına vardım, kapının önünde Zeyneb isimli biri daha vardı ki o da benim soracağımı sormaya gelmişti. Kapıyı çaldık, Bilal çıktı. Rasûlullah (s.a.v)’e git bu meseleyi kendisine sor, bizim kim olduğumuzu

da haber verme dedik. O da Rasûlullah (s.a.v)'in yanına girdi. Peygamber (s.a.v): **"Onlar kimlerdir"** dedi. Bilal de: **"Zeyneb"** dedi. Peygamber (s.a.v) **"Hangi Zeyneb?"** buyurdu. Bilal de: "Ensar hanımlarından Abdullah'ın hanımı Zeyneb" dedi. Peygamber (s.a.v)'de: **"Evet olur, hem de iki yönlü sevap olur. Hem sadaka sevabı hemde yakını düşünme sevabı."** (Buhârî, Zekat: 49; Müslim, Zekat: 14)

83- DİLENMEK

2537- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Birinizin sırtında odun toplayarak pazar yerinde satması, bir kimsenin dilenmesinden daha hayırlıdır. Belki de dilendiği kişi ya bir şeyler verecek veya vermeyecek."** (Müslim, Zekat: 35; Tirmizî, Zekat: 38)

2538- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Dilencilik yaparak geçinen kimseler kıyamet günü yüzlerinde et olmadığı halde geleceklerdir."** (Müslim, Zekat: 35; Tirmizî, Zekat: 38)

2539- Âiz b. Amr (r.a)'den rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e geldi ve bir şeyler istedi. Peygamber (s.a.v)'de verdi, adam ayağını eşikten atar atmaz Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Eğer dilenmenin günahını bilseydiniz hiçbiriniz bir şeyler istemek için bir adım bile atmazdınız."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

84- İSTEYECEKSEN İYİ KİMSELERDEN İSTE

2540- İbn-ül Firâsî (r.a) anlatıyor. Rasûlullah (s.a.v)'e: "Dilenebilir miyim?" diye sordum. **"Hayır! Çaresiz kalmışsan iyi kimselerden bir şeyler iste."** (Ebû Davud, Zekat: 28)

85- İSTEMEKTEN UZAK DURMAK

2541- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, ensardan bir gurup Rasûlullah (s.a.v)'den bir şeyler istediler. O da verdi, tekrar istediler tekrar verdi. Peygamber (s.a.v)'in yanındakiler bitinceye kadar istemeye devam ettiler. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v): **"Bulunanı sizden hiçbir zaman esirgemem. Ama kim iffetli davranmayı isterse Allah onu iffetli kılar, sabır isteyene de Allah dayanma gücü verir. Hiçbir kimseye sabırdan daha hayırlı ve daha geniş bir şey verilmedi."** (Ebû Davud, Zekat: 28; Müslim, Zekat: 42)

2542- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Canım kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki sizden birinizin ipini alarak sırtında odun taşıması Allah'ın zenginlik verdiği bir kimseden bir şeyler istemesinden daha hayırlıdır, belki de o kimse verecek veya vermeyecek."** (Müslim, Zekat: 35; Tirmizî, Zekat: 38)

86- İNSANLARDAN İSTEMENİN DEĞER VE KIYMETİ

2543- Sevban (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Kim bir konuda garanti verirse ona Cennet vardır."** Ravi Yahya diyor ki: "Bu kelime veya konu insanlardan bir şey istememektir." (Ebû Davud, Zekat: 27; Müsned: 21388)

2544- Kabîsa b. Muharik (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Üç kişi dışında dilenmek** (istemek) **helâl değildir; 1- Malı bir felaketle yok olan kimse ki bu kimse durumu düzelinceye kadar yaşayabilecek kadar dilenir sonra bırakır. 2- İki kişi arasında kefil olup büyük borç altına giren kimse ki oda borcunu bitirinceye kadar dilenir ve bırakır. 3- Aklı başında üç kimsenin fakir ve ihtiyaç sahibi olduğuna şahitlik ettikleri kimse de geçimini temin edecek kadar dilendikten sonra bu işe son verir. Bunların dışındakilere dilenmek haramdır."** (Ebû Davud, Zekat: 27; Dârimi, Zekat: 37)

87- ZENGİNLİĞİN ÖLÇÜSÜ VAR MIDIR?

2545- Abdullah b. Mes'ud (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İhtiyacı olmadığı halde kim isterse ve dilenirse kıyamet günü yüzü tırmalanmış veya yüzünde et olmadığı halde gelir."** Bunun üzerine: "Ey Allah'ın Rasûlü! Zenginliğin ölçüsü nedir?" denildi. **"Elli dirhem gümüş veya buna denk gelebilecek altına malik olan kimse zengindir"** buyurdu. (İbn Mâce, Zekat: 26; Tirmizî, Zekat: 22)

88- İSTEMEKTE ISRARLI DAVRANMAMAK

2546- Muaviye (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Israrla istemeyiniz, biriniz benden hoşlanmadığım bir şeyi istemesin değilse verdiğim şeyde bereket kalmaz."** (Müslim, Zekat: 33; Dârimi, Zekat: 17)

89- DİLENMEK HOŞ DEĞİLDİR

2547- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim kırk dirhemi varken dilenirse o kimse muhtaç olmadığı halde dilenmiş olur.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2548- Ebu Said el Hudrî (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: “Annem, beni Rasûlullah (s.a.v)’e göndermişti. Yanına vardım ve oturdum beni karşıladı ve şöyle buyurdu: **“Kim başkalarına muhtaç olmak istemezse Allah o kimseyi, kimseye muhtaç etmez. İffetli kalmak isteyeni de Allah iffetli kılar. Kim ihtiyacına yetecek biçimde bir yaşantı isterse Allah ta onu kimseye muhtaç etmez. Kırk dirhemi olduğu halde kim dilenirse o ihtiyacı olmadığı halde dilenmiş olur.”** Bunun üzerine ben kendi kendime: Benim yakutî devem kırk dirhemden daha fazla eder dedim ve döndüm bir şey istemedim. (Ebû Davud, Zekat: 28; Müsned: 10566)

90- İSTEMEK KİME HELAL DEĞİLDİR?

2549- Ata b. Yesar (r.a), Esed oğullarından bir adamdan naklederek şöyle diyor: Ben ve ailem Baki-ul Gargad’e yerleştik. Ailem bana dedi ki Rasûlullah (s.a.v)’e git ve yiyecek bir şeyler iste. Ben de gittim, yanında bir şeyler isteyen biri vardı. Rasûlullah (s.a.v)’de ona şöyle diyordu: **“Sana verecek bir şeyim yok”** adam kızgın vaziyette döndü o sırada şöyle söylüyordu: “Yemin ederim ki istediğin kimselere veriyorsun” Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Verecek bir şeyim olmadığından dolayı o bana kızıyor. Birinizin kırk dirhemi ve ona denk bir malı varsa ve bir şeyler isterse bu kimse muhtaç olmadığı halde istiyor demektir”** buyurdu. Esedli adam anlatmasını şöyle sürdürdü: “Bunun üzerine ben kendi kendime benim bol sütlü bir devem var, bu devem kırk dirhemden fazla eder dedim ve hiçbir şey istemeden geri döndüm. Bu olaydan sonra Peygamber (s.a.v)’e arpa ve kuru üzüm getirildi de Allah katında zengin sayılıncaya kadar bu gelenleri bizim aramızda taksim etmişti.” (Ebû Davud, Zekat: 23; Müsned: 15815)

2550- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Zengin ve sıhhatli güç ve kuvveti yerinde olan kimseye sadaka alması helâl değildir.”** (Müsned: 8700)

91- ZENGİN VE KAZANMAYA GÜCÜ YETENİN SADAKADA HAKKI YOKTUR

2551- Ubeydullah b. Adiy b. Hıyar (r.a) iki kişinin kendisine şunları naklettiklerini söylüyor. Bu iki kişi Rasûlullah (s.a.v)'e sadaka istemek için gelmişler. Rasûlullah (s.a.v) bu iki kişiye gözlerini kaldırıp bir bakmış (Ravi Muhammed diyor ki) onlara baktı ve onları güçlü kuvvetli gördü ve şöyle buyurdu: **"Dilerseniz vereyim ama o sadaka malında zengin ve kazanmaya güç yetirebilenin hakkı yoktur."** (Ebû Davud, Zekat: 23; Müsned: 17291)

92- DAR DURUMDA OLAN DİLENEBİLİR (İSTEYEBİLİR)

2552- Semure b. Cündüp (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Dilenmek tırmalatmak demektir. Dilenmek sûretiyle kişi yüzünü tırmalattırır. Dileyen dilencilik yaparak yüzünü tırmalattırır dileyen de tırmalatmaz. Ancak kişinin yetkili makamdan bir şey istemesi veya gerçek darda kalanın istemesi böyle değildir."** (Ebû Davud, Zekat: 23)

93- GERÇEK İHTİYAÇ SAHİBİ BİR ŞEYLER İSTEYEBİLİR

2553- Semure b. Cündüp (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Dilenmek yüzü tırmalatmak demektir. Kişi dilenip istemek sûretiyle yüzünü tırmalatmış olur, ancak kişinin devletten bir şeyler istemesi veya çaresiz kalan birinin dilenmesi bu anlamda değildir."** (Ebû Davud, Zekat: 23)

2554- Hakîm b. Hızam (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den istedim verdi, tekrar istedim yine verdi, yine istedim yine verdi ve şöyle buyurdu: **"Ey Hakîm, bu dünya malı tatlı ve çekicidir. Kim onu gönül hoşluğu ile alırsa o mal bereketlenir. Kimde onu açgözlülükle ve ihtirasla alırsa bereketi kaybolur. Böyle kimseler yiyip yiyip de doymayan kimseler gibidir.Veren el alan elden üstündür."** (Müslim, Zekat: 32; Dârimi, Zekat: 20)

2555- Yine Hakîm b. Hızam (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v)'den bir şeyler istedim verdi, sonra yine istedim tekrar verdi, tekrar istedim tekrar verdi sonra da şöyle buyurdu: **"Ey Hakim Bu dünya malı tatlı ve çekicidir. Kim onu cömertçe ve tok gözlülükle alırsa, o mal o kimse için bereketlendirilir. Kim de onu açgözlülükle ve ihtirasla alırsa bereketi kalmaz. Böyleler yiyip yiyip de doymayan kimse gibidir. Veren el alan elden üstündür."** (Müslim, Zekat: 32; Dârimi, Zekat: 20)

2556- Yine Hakîm b. Hızam (r.a)'den aktarıldığına göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'den bir şeyler istedim verdi, sonra yine istedim yine verdi sonra da şöyle buyurdu: **"Ey Hakim! Bu dünya malı tatlıdır. Kim cömertçe ve tok gözlülükle alırsa bereketlenir. Kimde açgözlü olarak ve hırsla alırsa bereketi kalmaz. Böyle kimseler yiyip yiyip de doymayan kimse gibidir. Veren el alan elden üstündür."** Hakim diyor ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! Seni hak ile gönderen Allah'a yemin olsun ki bundan sonra ölünceye kadar kimseye el açmayacağım." (Müslim, Zekat: 32; Dârimi, Zekat: 20)

94- İSTEMEDEN VERİLİRSE AL YE VEYA TASADDUK ET

2557- İbn'üs Saidi el Maliki (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer b. Hattab bir sefer beni zekat toplamak için görevlendirmişti. İşim bitince topladıklarımı kendisine verdim, bana bir ücret verilmesini emretti. Ben de: "Ben bunu Allah rızası için yaptım, karşılığını da Allah'tan bekliyorum" dedim. O da şöyle dedi: Verdiğimi al. Ben Peygamber (s.a.v) zamanında bir işle görevlendirilmiştim; o zaman ben de aynı senin söylediğin gibi demiştim. Rasûlullah (s.a.v)'de bana şöyle buyurdu: **"İstemediğin halde sana bir şey verilirse al ye veya tasadduk et."** (Müslim, Zekat: 37; Ebû Davud, Zekat: 28)

2558- Abdullah b. Sa'dî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Şam'dan gelip Ömer b. Hattab'ın yanına çıktım. Bana: Haberin yok mu? Görevlendirilip Müslümanların bir işini yaptığın zaman bir ücret verilir sen onu kabul etmiyormuşsun dedi. Ben de evet benim atlarım, kölelerim var ve ben bolluk içinde birisiyim dolayısıyla yaptığım görevin ücreti Müslümanlara sadaka olsun dedim. Ömer de şöyle anlattı. Ben de senin gibi istememiştim fakat Rasûlullah (s.a.v) bana bu ücreti verdi. Ben bunu benden daha fakir olanlara veriniz demiştim. Yine bir seferinde böyle bir ücret vermişti. Ben de benden daha fazla ihtiyaç sahibi olanlara veriniz dedim, bunun üzerine şöyle buyurdu: **"İstemediğin halde Allah tarafından sana verilen bu malı aç gözlü olmadan al ve kabul et, istersen kendin ondan istifade et istersen de tasadduk et. Verilmeyende de gözün kalmasın."** (Müslim, Zekat: 37; Ebû Davud, Zekat: 28)

2559- Yine Abdullah b. Sa'dî (r.a)'nin haber verdiğine göre kendisi Halife olan Ömer'e gelmişti de Ömer ona şöyle demişti: "Bana haber verildiğine göre, sen diğer insanlar gibi bazı işlerde çalıştırılıyorsun ve bir

ücret verildiğinde de onu reddediyormuşsun?” Ben de: “Evet” dedim. Bunun üzerine Ömer şöyle buyurdu: “Bu verileni niçin almıyorsun?” Ben de: “Atlarım ve kölelerim var, zenginlik ve bolluk içindeyim, bu yüzden o ücretin Müslümanlara sadaka olmasını istiyorum” dedim. Bu sefer Ömer: “Böyle yapma! Ben de aynen senin yaptığın gibi yapmıştım da Rasûlullah (s.a.v) bana ücret vermişti. Ben de, benden daha fakir olan birine veriniz dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştu: **“Al o senin malın olsun veya onu sadaka olarak verebilirsin. Sen istemeksizin, aç gözlülük yapmaksızın sana bir şey verilirse onu al fakat verilmeyende gözün kalmasın.”** (Müslim, Zekat: 37; Ebû Davud, Zekat: 28)

2560- Abdullah b. Sa’dî (r.a)’nin haber verdiğine göre bizzat kendisi Ömer’in halifeliği döneminde onun yanına gelmişti de Ömer ona şöyle demişti: “Bana haber verildiğine göre sen insanların yaptıkları işleri yapıyor ücret verildiğinde de onu hoş görmeyip almıyormuşsun?” Ben de evet dedim. “O da niçin böyle yapıyorsun?” dedi. Ben de: “Benim atlarım ve kölelerim var, ben zengin ve varlıklıyım, bu alacağım ücret Müslümanlara sadaka olsun” dedim. Ömer: “Böyle yapma! Ben de senin yaptığın gibi yapmıştım da Rasûlullah (s.a.v) bana ücret vermişti” dedi. Ben de: Benden fakir olanlara veriniz demiştim, bir başka sefer yine bana bir miktar mal vermek istemişti de ben yine benden fakir olan birine veriniz demiştim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Onu al kendine mal et dilersen sadaka olarak dağıt buyurdu ve şöyle devam etti. İstemeden ve açgözlülük yapmadan verileni al onun dışında verilmeyen de gözün kalmasın”** buyurdular. (Müslim, Zekat: 37; Ebû Davud, Zekat: 27)

2561- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Babam Ömer’den işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) bana bazı şeyler veriyordu da ben: Benden daha fakir olanlara vermesini istiyordum. Bir seferinde tekrar bir mal vermişti de ben: “Benden daha fakir birine veriniz” demiştim. Bunun üzerine şöyle buyurdular: **“Al onu kendine mal et ondan sonra tasadduk edersin. Bu mal sana açgözlülük ettiğin için veya istediğinden dolayı verilmedi ki; al onu verilmeyen mallarda da gözün kalmasın.”** (Müslim, Zekat: 37; Ebû Davud, Zekat: 27)

95- EHLİ BEYTE ZEKAT TOPLAMA GÖREVİ VERİLİR Mİ?

2562- Rabia b. Haris (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Haris’in torunu Abdulmuttalib b. Rabia’ya ve yine Abdulmuttalib’in torunu Fadl b.

Abbas'a: "Rasûlullah (s.a.v)'e gidin ve bizi zekat toplamakla görevlendirin deyin" dedim. Biz bu halde iken Ali b. Ebi Talib geldi ve onlara: "Rasûlullah (s.a.v) sizden hiçbirinizi zekat toplamakla görevlendirmez" dedi. Abdulmuttalib olayın sonrasını şöyle anlatıyor: Ben ve Fadl Rasûlullah (s.a.v)'e gittik bize: **"Bu sadaka insanların mallarının kirleridir o yüzden sadakalar Muhammed ve onun soyu sopu için helâl değildir"** buyurdu. (Müslim, Zekat: 51; Ebû Davud, İmara: 17)

96- BİR KAVMİN YEĞENLERİ KENDİLERİNDEN SAYILIR

2563- Şube (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu İyas Muaviye b. Kurre'ye şöyle dedim: "Enes b. Malik'in Rasûlullah (s.a.v)'den aktardığı şu hadisi işittin mi? **"Bir kavmin yeğenleri kendilerinden sayılır."** O da: **"Evet"** dedi. (Buhârî, Menakıb: 17; Dârimi, Siyer: 37)

2564- Enes b. Malik (r.a) Rasûlullah (s.a.v)'den naklederek şöyle diyor: **"Bir kavmin yeğenleri kendilerinden sayılır."** (Buhârî, Menakıb: 17; Dârimi, Siyer: 37)

97- BİR TOPLUMUN AZADLI KÖLESİ ONLARDAN SAYILIR

2565- İbn ebi Rafi (r.a), babasından naklettiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) Mahzumoğullarından bir kimseyi sadaka toplamakla görevlendirdi. Ebu Rafi'de onunla birlikte gitmek istedi. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bizim sadaka almamız helâl değildir. Bir kavmin azadlı kölesi onlardan sayılır."** (Sende bizim azadlı kölemizsin.) (Tirmizî, Zekat: 25; Müslim, Zekat: 50)

98- RASÛLULLAH (S.A.V) 'A ZEKAT HELAL DEĞİLDİR

2566- Behz b. Hakim (r.a), babasından ve dedesinden aktararak şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)'e bir şey getirildiğinde: **"Bu hediye mi? yoksa zekat mı?"** diye sorardı. Zekat denirse yemezdi hediye denirse elini uzatırdı. (Tirmizî, Zekat: 25; Müslim, Zekat: 50)

99- ZEKAT EL DEĞİŞTİRİRSE ZEKAT ÖZELLİĞİ KALMAZ

2567- Esved (r.a) Aişe'den naklediyor. Aişe Berire'yi satın alıp azâd etmek istedi. Berire'nin sahipleri velâ hakkının kendilerine ait olmasını istediler. Aişe durumu Peygamber (s.a.v)'e anlattı. Peygamber (s.a.v) efendimiz de: **"Onu satın al ve azâd et çünkü velâ hakkı** (akrabalık bağı) **azâd edene aittir"** buyurdu. Böylece Berire satın alınınca serbest bırakıldı. Bu olaydan sonra Rasûlullah (s.a.v)'e bir miktar et getirildi ve bu Berire'ye

sadaka (zekat) olarak verilen ettendir denilince, Rasûlullah (s.a.v): **“Bu et ona sadakadır fakat bize Berire’nin hediyesidir. Onun kocası da zaten hürdü”** buyurdu. (Tirmizî, Zekat: 25; Müslim, Zekat: 50)

100- VERİLEN SADAKA GERİ SATIN ALINABİLİR Mİ?

2568- Zeyd b. Eslem (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Ömer’den işittim şöyle diyordu: “Allah yolunda kullanılması için bir kısrak tasadduk etmiştim, adam atı kullanamamıştı. Ben de onu ondan para ile satın almak istedim ve ucuzca satacağını da tahmin etmiştim. Durumu Rasûlullah (s.a.v)’e sordum. O da şöyle buyurdu: **“Onu satın alma! Ona onu para ile satmış olsaydın belki olurdu. Fakat şimdi olmaz. Çünkü verdiği sadakasından dönen kustuğunu yiyen köpek gibidir.”** (Tirmizî, Zekat: 32; Ebû Davud, Zekat: 9)

2569- Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Allah yolunda kullanılması için bir at tasadduk etmiştim. Onun satıldığını gördüm, onu satın almak istedim. Peygamber (s.a.v) bana: **“Sadakandan dönme”** buyurdu. (Tirmizî, Zekat: 32; Ebû Davud, Zekat: 9)

2570- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle anlatmıştır: Ömer, Allah yolunda kullanılması için bir at tasadduk etmişti. Sonradan onun satışa çıkarıldığını gördü, onu satın almak istedi ve Rasûlullah (s.a.v)’e gelip bu konuda ne yapması gerektiğini sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de **“Sadakana geri dönme”** buyurdu. (Tirmizî, Zekat: 32; Ebû Davud, Zekat: 9)

2571- Said b. Müseyyeb (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Attab b. Esid’e yaş hurmanın zekatının kuru hurmadan verildiği gibi yaş üzümün miktarını da tayin edip zekatının kuru üzümden verilebileceğini emretti.”** (Tirmizî, Zekat: 17; Ebû Davud, Zekat: 13)

24- MENASİKİ HAC KİTABI(BÖLÜMLERİ)

1- HACCIN FARZ OLUŞU

2572- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete,göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) cemaate hitab ederek, şöyle buyurdu: **"Allah size haccı farz kıldı."** Bir adam kalkarak: "Her sene mi?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v) sustu. Adam sorusunu üçüncü defa tekrar edince Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Eğer evet deseydim her sene hac yapmanız farz olurdu, her yıl için farz olsaydı siz de bunu yapamazdınız. Söylediğim gibi bırakın çünkü sizden öncekiler Peygamberlerine çok soru sordukları ve onlar üzerinde de ayrılığa düştükleri yüzünden helak olup gitmişlerdir. Size bir şeyi emrettiğimde gücünüz yettiği nispetle onu yapınız. Yasakladığım şeyden de mutlaka kaçınınız"** (Dârimi, Hac: 4; İbn Mâce, Mukaddime: 1)

2573- İbn Abbas (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) bir gün kalktı ve şöyle buyurdu: **"Allah size haccı farz kıldı."** Bunu üzerine Akra b. Habis et Temimi: "Her yıl mı? Ey Allah'ın Rasûlü!" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v) sustu ve şöyle devam etti: **"Evet deseydim her yıl için farz olacaktı. Siz de onu dinleyip güç yetiremeyecektiniz. Fakat farz olan hac ömürde bir defadır."** (Dârimi, Hac: 4; Ebû Davud, Menasik: 1)

2- UMRE DE FARZ MIDIR?

2574- Ebu Rezin (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ey Allah'ın Rasûlü! Babam çok ihtiyar biri olup, hac ve umre için yolculuk yapmaya gücü yetmez, dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Onun yerine sen haccet ve umre yap."** (Ebû Davud, Menasik: 26; İbn Mâce, Menasik: 10)

3- KABUL EDİLMİŞ HACCIN DEĞERİ VE KIYMETİ

2575- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah tarafından kabul edilmiş haccın karşılığı mutlaka Cennettir. Yapılan bir umre diğer umreye kadar ki günahların silinmesine sebeptir."** (İbn Mâce, Menasik: 45)

2576- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Allah tarafından kabul edilmiş haccın sevabı ancak**

Cennettir. İkinci olarak yapılacak nafile hac ta aynıdır. Ancak ikinci hac iki hac arasındaki günahlara keffaret olur.” (İbn Mâce, Menasik: 45)

4- HACCIN DEĞERİ VE KIYMETİ

2577- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e sordu: “Hangi amel daha değerli ve kıymetlidir.” Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyurdu: **“Allah’a İman etmektir.”** Adam: “Sonra hangisidir?” dedi. **“Allah yolunda cihaddır”** buyurdu. Adam: “Daha sonra hangisidir?” deyince: **“Allah tarafından kabul edilmiş hac’tır”** buyurdular. (İbn Mâce, Menasik: 45)

2578- Yine Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’ın elçileri üç çeşittir; gaziler, hac yapanlar ve umre yapanlar.”** (Tirmizî, Cihad: 26; İbn Mâce, Cihad: 32)

2579- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Büyüğün, küçüğün, zayıf, düşkün ve kadının cihadı hac ve umre yapmaktır.”** (Müsned: 9081)

2580- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim bu beyti** (Kâbe’yi) **hac eder ve hac esnasında yapılmaması gereken işlerden olan kadınlarla ilgilenmez, her türlü kötülük ve günahı da bırakırsa anasından yeni doğmuş gibi günahsız olur.”** (İbn Mâce, Menasik: 3; Dârimi, Menasik: 8)

2581- Aişe binti Talha (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Mü’minlerin anası Aişe şunları anlattı: Ey Allah’ın Rasûlü! Seninle çıkıp cihad etmiyecek miyiz? Çünkü ben Kur’an da cihaddan daha değerli bir amel göremiyorum.” Peygamber (s.a.v) şöyle cevap verdi: **“Hayır sizin yapacağınız en iyi ve en güzel cihad Kâbe’yi tavaf etmek sûretiyle yapılan kabul edilmiş bir hac’tır.”** (Buhârî, Menasik: 18; İbn Mâce, Menasik: 32)

5- UMRENİN DEĞER VE KIYMETİ

2582- Ebu Hüreyre (r.a) Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle buyurduğunu nakletmiştir: **“İki umre, aralarında işlenen günahlara keffarettir. Allah tarafından kabul görmüş haccın mükafatı da Cennettir.”** (Dârimi, Menasik: 8; İbn Mâce, Menasik: 3)

6- HAC VE UMREYİ BİRLİKTE YAPMANIN DEĞERİ

2583- İbn Abbas (r.a) Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu nakleder: **"Hac ile umreyi beraber yapınız. Hac ve umre körüğün demir paslarını eritmesi gibi fakirlik ve günahları eritip yok eder."** (Dârimi, Menasik: 8; İbn Mâce, Menasik: 3)

2584- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hac ile umreyi birlikte yapınız. Çünkü umre ve hac fakirliği ve günahları, körüğün demir, altın ve gümüşü erittiği gibi eritip yok eder. Allah tarafından kabul edilen haccın sevabı ise ancak Cennettir."** (Dârimi, Menasik: 8; İbn Mâce, Menasik: 3)

7- HACCA GİTMEYİ ADAYAN KİMSE GİDEMEDEN ÖLÜRSE NE OLUR?

2585- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, bir kadın hacca gitmeyi adamıştı ve gidemeden de öldü, kadının kardeşi Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek ne yapması gerektiğini sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Kız kardeşinin borcu olsa öder miydin?"** Adam evet deyince Rasûlullah (s.a.v): **"Öyleyse Allah'a olan borcunu da öde çünkü ödenmeye daha layık olan borç Allah'ın borcudur."** (Buhârî, Muhsar ve Cezaü's Sayd: 33)

8- KENDİSİNE HAC FARZ OLUP YAPAMADAN ÖLENİN DURUMU

2586- İbn Abbas (r.a) anlatıyor: Sinan b. Seleme el Cühenî'nin karısı, haccını yapamadan vefat eden annesinin yerine haccedip edemeyeceğinin Rasûlullah (s.a.v)'den sorulmasını istedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Evet"** dedi ve: **"Annenin borcu olsa sen de onu ödemiş olsan borcu düşmüş olmaz mı? O halde annesi adına haccetsin."** (Buhârî, Muhsar ve Cezaü's Sayd: 33; Müsned: 2033)

2587- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, bir kadın Rasûlullah (s.a.v)'e haccetmeden ölen babasının durumunu sormuştu da: **"Babanın yerine haccet"** buyurdu. (Buhârî, Muhsar ve Cezaü's Sayd: 33;Tirmizî, Hac: 85)

9- YOLCULUĞA DAYANAMAYAN KİMSE YERİNE BİR BAŞKASI HAC YAPABİLİR Mİ?

2588- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre; Has'am kabilesinden bir kadın Müzdelife günü Rasûlullah (s.a.v)'e: "Ey Allah'ın Rasûlü! Allah'ın kullarına farz kıldığı hac ihtiyar babama da farz oldu. Babam yolculuk yapmaya dayanamaz, onun yerine ben haccedebilir miyim?" dedim.

Peygamber (s.a.v)'de: **"Evet"** buyurdu. (Tirmizî, Hac: 85; Buhârî, Muhsar ve Cezaü's Sayd: 34)

10- UMRE YAPAMAYACAK DURUMDA OLAN'IN YERİNE BAŞKA BİRİ UMRE YAPABİLİR Mİ?

2589- Ebu Rezîn el Ukaylî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)'e: "Ey Allah'ın Rasûlü! Babam yaşlı bir kimse olup, ne hac ne umre nede yolculuk yapabilecek durumdadır. Ne yapmalıyım" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Öyleyse babanın yerine sen hac ve umre yapıver"** buyurdu. (Tirmizî, Hac: 85; Buhârî, Muhsar ve Cezaü's Sayd: 34)

11- HAC'DA DİĞER BORÇLAR GİBİ BİR BORÇTUR

2590- Abdullah b. Zübeyr (r.a) anlatıyor: Has'am kabilesinden bir adam Peygamber (s.a.v)'e gelerek; "Babam çok ihtiyar biridir. Bir binite binip yolculuk yapabilecek durumda değildir. Kendisine de hac farz olmuş durumda, onun yerine ben hac etsem olur mu?" diye sordu. Peygamber (s.a.v): **"Babanın büyük oğlu sen misin?"** diye sordu. Adam: **"Evet"** deyince, Peygamber (s.a.v): **"Babanın borcu olsa sen onu öder miydin?"** deyince, adam: **"Evet"** dedi. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v)'de: **"Öyleyse onun yerine sen hac yap"** buyurdu. (Tirmizî, Hac: 85; Buhârî, Muhsar ve Cezaü's Sayd: 34)

2591- İbn Abbas (r.a) anlatıyor: Adamın biri Peygamber (s.a.v)'e gelerek: "Ey Allah'ın Rasûlü! Babam haccedemeden öldü. Onun yerine ben haccedebilir miyim?" diye sordu. Peygamber (s.a.v)'de: **"Babanın bir borcu olsa onu sen öder miydin? Ne dersin?"** dedi. Adam: "Evet" deyince, Rasûlullah (s.a.v): **"Allah'a olan borç ödenmeye daha layıktır"** buyurdu. (Tirmizî, Hac: 85; Buhârî, Muhsar ve Cezaü's Sayd: 34)

2592- Yine İbn Abbas (r.a) anlatıyor: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek: "Babama hac farz oldu fakat o çok yaşlı olup binite binemez, binite bağlasam da öleceğinden korkuyorum. Onun yerine ben hac yapabilir miyim?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Babanın bir borcu olsa öder miydin?"** buyurdu. Adam: "Evet" deyince, Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Öyleyse babanın yerine hac yap"** buyurdular. (Tirmizî, Hac: 85; Buhârî, Muhsar ve Cezaü's Sayd: 34)

12- KADIN ERKEK YERİNE HAC YAPABİLİR Mİ?

2593- Abdullah b. Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Fadl b. Abbas, Peygamber (s.a.v)’in binitinde idi. Has’am kabilesinden bir kadın gelerek, Rasûlullah (s.a.v)’e fetva sormaya gelmişti. Bu sırada Fadl ile kadın birbirine bakışmaya başladı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), Fadl’ın yüzünü diğer tarafa çevirdi. Kadın: “Ey Allah’ın Rasûlü! Allah’ın kullarına farz kıldığı hac babama da farz oldu fakat babam binite binecek durumda değildir. Onun yerine ben hac yapabilir miyim?” diye sordu. Peygamber (s.a.v)’de: **“Evet yapabilirsin”** buyurmuştu. Bu olay veda haccında olmuştu. (Ebû Davud, Menasik: 26)

2594- İbn Abbas (r.a) naklediyor: Has’am kabilesinden bir kadın veda haccında fetva sormak üzere Rasûlullah (s.a.v)’in yanına geldi. Fadl b. Abbas’ta Peygamberin binitinde beraberdi. Kadın: “Ey Allah’ın Rasûlü! Allah’ın kullarına farz kıldığı hac ihtiyar olan babama da farz oldu. Bineğe binebilecek durumda değildir. Ben onun yerine haccetsem borcu ondan düşmüş olur mu?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **“Evet olur”** buyurdu. Bu sırada binitin arkasında bulunan Fadl b. Abbas kadına bakıyordu, kadın oldukça güzeldi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) Fadl’ın yüzünü öbür tarafa çevirdi. (Ebû Davud, Menasik: 26; Dârimi, Hac: 23)

13- ERKEK DE KADIN YERİNE HAC YAPABİLİR Mİ?

2595- Süleyman b. Yesar (r.a) Fadl b. Abbas’tan naklediyor: Fadl Rasûlullah (s.a.v)’in binitinin arkasında oturuyordu. Bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek; “Ey Allah’ın Rasûlü! Annem ihtiyar bir kadındır, bir binite bindirsem üzerinde duramaz bağlasam da ölmesinden korkuyorum” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Annenin bir borcu olsa onu öder misin?”** dedi. Adam: “Evet” deyince; Rasûlullah (s.a.v): **“Öyleyse annen adına sen hac yap”** buyurdu. (Ebû Davud, Menasik: 26; Dârimi, Hac: 23)

14- BABA YERİNE BÜYÜK OĞLU MU HAC YAPMALI?

2596- İbn-üz Zübeyr (r.a)’den rivâyet edildiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) bir adama: **“Babanın en büyük oğlu sensin; o halde onun yerine sen hac yap”** buyurdu. (Dârimi, Menasik: 24; Müsned: 15520)

15- ÇOCUKLARI HACCA GÖTÜREBİLİR MİYİZ?

2597- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, kadının biri çocuğunu Rasûlullah (s.a.v)’e göstererek: **“Bu çocuk için de hac olur mu?”** diye

sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Evet sevabı sanadır"** buyurdu. (Müslim, Hac: 72; Ebû Davud, Menasik: 8)

2598- Yine İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, bir kadın deve üzerinde oturduğu halde elindeki çocuğu Peygamber (s.a.v)'e göstererek: "Bu çocuk için hac olur mu?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Evet olur, sevabı da sanadır"** buyurdu. (Müslim, Hac: 72; Ebû Davud, Menasik: 8)

2599- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, bir kadın elindeki çocuğu Peygamber (s.a.v)'e kaldırarak: **"Bu çocuk için hac var mıdır?"** diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Evet sevabı da sanadır"** buyurdu. (Müslim, Hac: 72; Ebû Davud, Menasik: 8)

2600- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): Ravha denilen yere gelince bir gurupla karşılaştı ve onlara: **"Siz kimlersiniz"** diye sordu. Onlar da: "Müslümanlarız" diye cevap verdiler. Bu sefer onlar: "Siz kimsiniz" diye sordular. Berikiler de: "Allah'ın Rasûlüdür" dediler. Ravi diyor ki: O arada kadının biri deve üzerindeki hevdeçten bir çocuk çıkararak: "Bu çocuk için de hac var mıdır?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de **"Evet sevabı da sanadır"** diye cevap verdi. (Müslim, Hac: 72; Ebû Davud, Menasik: 8)

2601- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir kadına uğramıştı. Kadın perdesinin ardında idi. Yanında da bir çocuğu vardı. "Bu çocuk için hac var mıdır?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **"Evet sevabı da sanadır"** buyurdu. (Müslim, Hac: 72; Ebû Davud, Menasik: 8)

16- RASÛLULLAH (S.A.V) HAC İÇİN MEDİNEDEN NE ZAMAN ÇIKMIŞTI?

2602- Aişe (r.anha) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Zilkade'nin bitimine beş gün kala hac için Medine'den çıkmıştık. Mekke'ye yaklaştığımızda Rasûlullah (s.a.v) yanında kurbanı olan kimselerin beytullahı tavaftan sonra ihramdan çıkmalarını emretti. (Buhârî, Hac: 38; Müslim, Hac: 38)

17- MEDİNELİLERİN İHRAMA BÜRÜNECEKLERİ YER NERESİDİR?

2603- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Medineliler, Zülhuleyfe denilen yerde, Şamlılar, Cuhfe denilen yerde, Necidliler, Karn denilen yerde ihrama girerler."**

Abdullah diyor ki: Bana ulaştığına göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Yemenliler de Yelemlem denilen yerde ihrama girerler.”** (Buhârî, Hac: 9; Ebû Davud, Menasik: 9)

18- ŞAMLILARIN İHRAMA BÜRÜNECEKLERİ YER

2604- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, adamın biri mescidde ayağa kalkarak şöyle dedi: “Ey Allah’ın Rasûlü! Nerede ihrama girmemizi emredersiniz?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Medineliler, Zülhuleyfe de; Şamlılar, Cuhfe’de; Necidliler, Karn’da ihrama girerler”** buyurdu. İbn Ömer diyor ki: Bazı kimselerin söylemesine göre, Rasûlullah (s.a.v) **“Yemenliler de Yelemlem denilen yerden ihrama girerler”** buyurmuştur. İbn Ömer şöyle diyordu: “Bunu ben Rasûlullah (s.a.v)’in bizzat kendisinden duymadım.” (Buhârî, Hac: 9; Dârimi, Menasik: 5)

19- MISIRLILAR İHRAMA NEREDE BÜRÜNÜRLER?

2605- Aişe (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Medineliler için Zülhuleyfeyi, Şam ve Mısır halkı için Cuhfe’yi; Iraklılar için Zat-u Irk’ı ve Yemenliler için de Yelemlem denilen yeri ihrama bürünme yeri olarak tayin etmiştir.”** (Buhârî, Hac: 9; Dârimi, Menasik: 5)

20- YEMENLİLER NEREDEN İHRAMA BÜRÜNÜRLER?

2606- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Medine halkı için Zülhuleyfeyi, Şamlılar için Cuhfe’yi, Necidliler için Karn denilen yeri, Yemenliler için de yelemlem denilen yeri ihrama bürünülecek yer olarak tayin etmişti.”** Ve şöyle buyurmuştu: **“Belirtilen yerler hem ora halkı için hem de başka yerlerden gelip de oradan geçen kimseler içindir. Bunun dışında Mekke’ye bu sınırlardan daha yakın yerde olanlar o yerlerden ihrama bürünürler ve Mekke’ye öylece gelirler.”** (Buhârî, Hac: 9; Dârimi, Menasik: 5)

21- NECİDLİLER NEREDE İHRAMA BÜRÜNÜRLER?

2607- Sâlim (r.a)’in babasından naklettiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Medineliler, Zülhuleyfe’den; Şamlılar, Cuhfe’den; Necidliler, Karn denilen yerden ihrama bürünürler.”** Ben kendim bizzat duymadım ama Yemenlilerin de Yelemlem’den ihrama gireceği bildirilmiştir. (Buhârî, Hac: 9; Dârimi, Menasik: 5)

22- IRAKLILAR NEREDEN İHRAMA BÜRÜNMELİ?

2608- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Medineliler için Zülhuleyfe'yi; Şamlılar ve Mısırlılar için Cuhfe'yi; Iraklılar için Zat-ı Irk'ı; Necidliler için Karn'ı; Yemenliler için de Yelemlem denilen yeri ihrama girme yeri olarak belirlemiştir."** (Buhârî, Hac: 9; Dârimi, Menasik: 5)

23- MEKKE'YE MİKATLARDAN DAHA YAKIN OLANLAR NE YAPAR?

2609- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), **"Medineliler için Zülhuleyfe'yi; Şamlılar için Cuhfe'yi; Necidliler için Karn'ı; Yemenliler için Yelemlem'i ihrama girilecek yer olarak belirledi"** Ve şöyle buyurdu: **"Buralar ora halkı ve dışarıdan gelip oradan geçecek hac ve umre yapmak isteyen kimseler içindir. Mekke'ye daha yakın olanlar ise bulundukları yerden ihrama girerler. Mekke'ye gelinceye kadar durum böyledir."** (Ebû Davud, Menasik: 9)

2610- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Medineliler için Zülhuleyfe'yi; Şamlılar için Cuhfe'yi; Yemenliler için Yelemlem'i; Necidliler için Karn'ı ihrama bürünme yeri olarak belirlemiştir. Belirtilen yerler ora halkı için ve oradan geçerek hac ve umre yapmak isteyen herkes içindir. Bu bölgelerden daha içeride olanlar Mekke'ye kadar bulundukları yerden ihrama girebilirler."** (Ebû Davud, Menasik: 9; Buhârî, Hac: 9)

24- ZÜLHULEYFE'DE KONAKLAMAK GEREKİR Mİ?

2611- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, babası şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), Zülhuleyfe'deki Beyda denilen yerde geceledi ve o mescidde namaz kıldı." (Buhârî, Hac: 148; Tirmizî, Hac: 79)

2612- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v) Zülhuleyfe'deki Muarras denilen yerde kendisine "Kutsal Batha'dasınız" denildi." (Buhârî, Hac: 148; Tirmizî, Hac: 79)

2613- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v) Zülhuleyfe'deki Batha denilen yerde konakladı ve orada namaz kıldı." (Buhârî, Hac: 148; Tirmizî, Hac: 79)

25- RASÛLULLAH (S.A.V) BEYDA DA NAMAZ KILMIŞ MIYDI?

2614- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre: **"Rasûlullah (s.a.v), Beyda denilen yerde öğle namazını kıldı. Binitine binerek Beyda dağına tırmandı, öğleyi kıldıktan sonra hac ve umre için ihrama girdi."** (Dârimi, Hac: 12; Ebû Davud, Menasik: 21)

26- İHRAMA BÜRÜNMEDEN GUSUL GEREKİR Mİ?

2615- Abdurrahman b. Kasım (r.a) babasından naklediyor: Umeys'in kızı Esma Ebu Bekir es Sıddık'ın oğlu Muhammed'i, Beyda denilen yerde doğurmuştu. Durumu Ebu Bekir Rasûlullah (s.a.v)'e bildirince Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hanımına gusledip ihrama girmesini emret."** (Muvatta', Hac: 1; Dârimi, Hac: 11)

2616- Kasım b. Muhammed (r.a) babasından naklediyor: Ebu Bekir Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte veda haccı için yola çıkmıştı, yanında Umeys'i Has'amî'nin kızı Esma da vardı. Zülhuleyfe'ye geldiklerinde Esma Muhammed b. ebi Bekri doğurdu. Ebu Bekir durumu Rasûlullah (s.a.v)'e iletti. Rasûlullah (s.a.v)'de "Ebu Bekir'e, hanımına gusletmesini; hac için ihrama girmesini, insanların her yaptıklarını yapmasını sadece Kâbe'yi tavaf etmemesini söylemesini emretti." (İbn Mâce, Menasik: 83)

27- İHRAMLI KİMSE YIKANIR VE GUSLEDEBİLİR Mİ?

2617- İbrahim b. Abdullah b. Huneyn (r.a) babasından naklediyor: "Abdullah b. Abbas ve Misver b. Mahreme Ebva denilen yerde bir anlaşmazlığa düştüler. İbn Abbas: "İhramlı kimse başını yıkayabilir" derken; Misver: "Başını yıkayamaz" diyordu. İbn Abbas, beni; Ebu Eyyub el Ensari'den bu konuyu sormam için göndermişti. Yanına vardığımda onu kuyunun iki direği arasında bir elbiseyle gizlenip yıkanırken gördüm, selâm verdim ve: "Beni sana Abdullah b. Abbas, Rasûlullah (s.a.v) ihramlı iken başını yıkar mıydı?" diye sormam için gönderdi dedim. Ebu Eyyub elini perde olarak kullandığı kumaş üzerine koyup başı görünecek kadar kumaşı aşağı indirdi sonra da şöyle dedi: "Bir kimse başına su döküyormuş ta o da yıkıyormuş gibi başını iki eliyle ovuşturarak: Rasûlullah (s.a.v)'i böyle yaparken gördüm dedi." (İbn Mâce, Menasik: 22; Müslim, Hac: 13)

28- İHRAMLININ SARIMTIRAK KIRMIZI RENKLİ BİRŞEY GİYMESİ

2618- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **"İhramlı kimsenin za'feran ve vers boyasıyla boyanmış elbiseler**

giymesini yasakladı.” (Tirmizî, Hac: 18; Buhârî, Hac: 21)

2619- Sâlim (r.a) babasından naklediyor; Rasûlullah (s.a.v)’e ihramlı kimsenin hangi elbiseleri giyemeyeceği sorulmuştu da Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Gömlek, bornoz, pantolon, sarık, vers ve za’feranla boyanmış elbiseler ve mest giyemezler ama ayakkabı ve terlik bulamayanlar mestlerini topuktan aşağı kesmek sûretiyle giyebilirler.”** (Tirmizî, Hac: 18; Buhârî, Hac: 21)

29- İHRAMLI KİMSE CÜBBE GİYEBİLİR Mİ?

2620- Safvan b. Ya’la b. Ümeyye (r.a) babasından naklediyor; biz Ci’rane de iken Rasûlullah (s.a.v)’i bir görebilsem dedim. O bir çadırda bulunuyordu. O sırada kendisine vahy gelmişti. Ömer bana işaret ederek oraya gelmemi istedi. Kafamı çadırdan içeri soktuğumda Rasûlullah (s.a.v)’e bir adam gelmişti, umre için bir cübbe giyerek ihrama girmiş ve koku da sürünmüştü. O adam: “Ey Allah’ın Rasûlü! İhram elbisesi yerine cübbe giymiş bir adam için ne dersiniz” demişti. Tam o sırada vahiy gelmiş olup, Rasûlullah (s.a.v) hırıltılı ses çıkarıyordu. Vahiy bitip açılınca şöyle buyurdu: **“Az önce soru soran adam nerede?”** Adam yanına getirilince, Peygamberimiz: **“Cübbeyi çıkar, süründüğün kokuyu yıka sonra da ihrama yeniden gir”** buyurdu. (Buhârî, Hac: 17; Müslim, Hac: 1)

30- İHRAMA GİREN GÖMLEK GİYEBİLİR Mİ?

2621- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek, ihramlı kimsenin neleri giyip giyemeyeceğini sormuştu Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyurdu: **“Gömlek, pantolon, bornoz giymeyiniz, sarık’ta sarmayınız, mest de giymeyiniz ancak ayakkabı ve terlik bulamayanlar mestlerini topuklardan yukarısını kesmek sûretiyle giyebilirler. Za’feran ve vers sürülen hiçbir şeyi de giymeyiniz.”** (Tirmizî, Hac: 18; Buhârî, Hac: 22)

31- İHRAMDA ŞALVAR (PANTOLON) GİYİLİR Mİ?

2622- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Bir adam Ey Allah’ın Rasûlü! İhrama girdiğimizde hangi tür elbiseleri giymeliyiz?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Gömlek ve pantolon giymeyiniz, sarık sarmayınız, mest de giymeyiniz, ayakkabı ve terlik bulamayan kimse mestlerin topuklarından yukarısını kessin, za’feran ve vers ile boyanmış elbise de giymeyin”** buyurdu. (Tirmizî, Hac: 18; Buhârî, Hac: 22)

32- İHRAM ELBİSESİ BULAMAYAN KİMSE ZARURİ DURUMDA NE GİYER?

2623- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) anlatırken bizzat duydum şöyle diyordu: **"İhramda belden aşağısı için giyilmesi gereken izar bulamayan şalvar, terlik ve ayakkabı bulamayan da mest giyebilir."** (Tirmizî, Hac: 18; Buhârî, Hac: 22)

2624- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"İhram için izar bulamayan şalvar giysin, ayakkabı ve terlik bulamayanlar ise mest giysinler."** (Tirmizî, Hac: 18; Buhârî, Hac: 22)

33- İHRAMLI KADIN YÜZÜNÜ ÖRTÜP ELDİVEN KULLANIR MI?

2625- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam kalktı ve: "Ey Allah'ın Rasûlü! İhramda bize hangi şeyleri giymemizi emredersin?" diye sordu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Gömlek giymeyiniz, şalvar ve pantolon da giymeyiniz, sarık'ta sarmayınız, bornoz ve mest de giymeyiniz. Ayakkabı ve terlik bulamaz iseniz mestlerinizin topuklarından yukarı kısmını keserek giyebilirsiniz. Za'feran ve vers sürülmüş hiçbir şeyde giymeyiniz. Kadınlar da ihramlı iken yüzlerine peçe takmasınlar ve eldiven de kullanmasınlar."** (Tirmizî, Hac: 18; Buhârî, Hac: 21)

34- İHRAMA GİREN BORNOZ DA GİYEMEZ

2626- Abdullah b. Ömer (r.a) anlatıyor: Adamın biri Rasûlullah (s.a.v)'e ihramlı kimsenin ne tür elbiseler giyebileceğini sormuştu da Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Gömlek giymeyiniz, sarık sarmayınız, şalvar ve pantolon türü şeyler giymeyiniz, bornoz da giymeyiniz. Mest de giymeyiniz ancak ayakkabı ve terlik bulamayan kimse mestlerinin topuklarından üzerini keserek giyebilirler. Za'feran ve vers sürünmüş elbiseleri de giymeyiniz."** (Tirmizî, Hac: 18; Buhârî, Hac: 21)

2627- Yine İbn Ömer (r.a)'den naklettiğine göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e ihrama girdiğimizde hangi elbiseleri giyebiliriz diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Gömlek giymeyiniz, şalvar ve pantolon türü şeyleride giymeyiniz, sarık da sarmayınız. Bornoz da giymeyiniz, mest de giymeyiniz. Ancak terlik ve ayakkabı bulamayan**

mestlerinin topuklardan yukarısını keserek giyebilir. Vers ve za'feran sürülmüş şeyleri de giymeyiniz." (Tirmizî, Hac: 18; Buhârî, Hac: 21)

35- İHRAMDA SARIK SARILMAZ

2628- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Adamın biri yüksek sesle Rasûlullah (s.a.v)'e ihrama girdiğimizde neler giyelim diye sormuştu. Rasûlullah (s.a.v)'da şöyle buyurdu: **"Gömlek giyme! Sarık sarma! Şalvar ve pantolon giyme! Bornoz giyme! Mest giyme! Ayakkabı ve terlik bulamayan kimse topuktan üstünü keserek giyebilir."** (Tirmizî, Hac: 18; Buhârî, Hac: 21)

2629- Yine İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, bir adam yüksek sesle Rasûlullah (s.a.v)'e ihrama girdiğimizde neleri giyebiliriz diye sormuştu. Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Gömlek giyme! Sarık sarma! Bornoz giyme! Şalvar ve pantolon cinsi bir şeyler giyme, mest de giyme! Ancak terlik ve ayakkabı bulamayanlar mestlerinin topuktan üstünü keserek giyebilirler. Vers ve zaferan boyası sürülmüş elbiseler giymeyiniz!"** (Tirmizî, Hac: 18; Buhârî, Hac: 21)

36- İHRAMLI KİMSE MEST GİYEMEZ

2630- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"İhramlı iken gömlek giymeyiniz! Pantolon ve şalvar türü şeyler de giymeyiniz! Sarık sarmayınız, bornoz giymeyiniz, mest de giymeyiniz."** (Tirmizî, Hac: 18; Buhârî, Hac: 22)

37- AYAKKABI VE TERLİK BULAMAYAN MEST GİYEBİLİR

2631- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"İhram için belden aşağıyı örtecek izar bulamayan şalvar giysin. Ayakkabı ve terlik bulamayan da topuktan üzerini keserek mest giysin."** (Tirmizî, Hac: 18; Buhârî, Hac: 22)

38- İHRAMLI KİŞİ MESTİN TOPUKTAN YUKARISINI KESEREK GİYER

2632- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İhramlı kimse ayakkabı ve terlik bulamaz ise mest giysin ve topuklardan yukarı kısmını kessin."** (Tirmizî, Hac: 18; Buhârî, Hac: 22)

39- İHRAMLI KADIN ELDİVEN TAKAMAZ

2633- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, bir adam kalkıp: "Ey Allah'ın Rasûlü! İhramlı iken neleri giyebiliriz?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Gömlek cinsi şeyler giymeyiniz! Şalvar ve pantolon cinsi şeyler de giymeyiniz. Mest de giymeyiniz, ayakkabı ve terliği olmayan kimse mestlerinin topuktan üst tarafını keserek giyebilir. Za'feran ve Vers sürülmüş elbiseler de giymeyin. Kadınlar da ihramlı iken yüzlerini kapatmasınlar ve eldiven de kullanmasınlar."** (Tirmizî, Hac: 18; Buhârî, Hac: 22)

40- İHRAMLI SAÇLARINI YAPIŞKAN BİR ŞEYLE KEÇELEŞTİRİR Mİ?

2634- Abdullah b. Ömer (r.a) kardeşi Hafsa'dan naklediyor: Peygamber (s.a.v)'e: "Ey Allah'ın Rasûlü! Ne oluyor bu insanlara sen ihramlı iken onlar umre ihramından çıkmışlar" denildi. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ben saçlarımı keçeleştirdim. Kurbanımı da işaretleyip gönderdim dolayısıyla haccı yapıp bitirinceye kadar ihramdan çıkmayacağım."** (Buhârî, Hac: 44; Ebû Davud, Menasik: 12)

41- İHRAMLI İKEN GÜZEL KOKU SÜRÜNÜLÜR MÜ?

2635- Sâlim (r.a) babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v)'i saçlarını keçeleştirmiş vaziyette yüksek sesle telbiyede bulunurken gördüm."** (Buhârî, Hac: 44; Ebû Davud, Menasik: 12)

2636- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v)'e ihrama girerken ve ihramdan çıkarken kendi ellerimle güzel koku sürmüştüm."** (Ebû Davud, Menasik: 11; İbn Mâce, Menasik: 18)

2637- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v)'i ihrama girmezden önce ve beyti tavaf etmeden önce ihramdan çıkması için güzel kokular sürmüştüm."** (Ebû Davud, Menasik: 11; İbn Mâce, Menasik: 18)

2638- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v)'e ihrama girerken ve ihramdan çıkarken güzel kokular sürmüştüm."** (Ebû Davud, Menasik: 11; İbn Mâce, Menasik: 18)

2639- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v)'i ihrama girmeye hazırlık için ve Kâbe'yi tavaftan önce; Cemre-i Akabeyi taşladıktan sonra ve Kâbe'yi tavaftan önce ihramdan çıkmaya**

hazırlık için güzel koku sürmüştüm.” (Ebû Davud, Menasik: 11; İbn Mâce, Menasik: 18)

2640- Yine Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v)’e ihrama girerken ve çıkarken güzel koku sürmüştüm. Fakat o koku sizin kokularınıza benzemezdi, onun hiçbir eseri yoktu.”** (Ebû Davud, Menasik: 11; İbn Mâce, Menasik: 18)

2641- Osman b. Urve (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Aişe’ye; “Rasûlullah (s.a.v)’e nasıl bir koku sürerdin” diye sordum. O da şöyle dedi: **“İhrama girerken de çıkarken de kokuların en güzelini sürerdim.”** (Ebû Davud, Menasik: 11; İbn Mâce, Menasik: 18)

2642- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“İhrama girerken Rasûlullah (s.a.v)’e bulabildiğim kokuların en iyisini sürerdim.”** (Ebû Davud, Menasik: 11; İbn Mâce, Menasik: 18)

2643- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v) ihrama girerken ve çıkarken ve Beyt-i şerifi** (Kâbe’yi) **tavaf etmek istediği zaman bulabildiğim en güzel kokuyu sürerdim.”** (Ebû Davud, Menasik: 11; İbn Mâce, Menasik: 18)

2644- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v) ihramdan çıkmadan önce, Kâbe’yi tavaf etmeden önce Kurban bayramı günü misk kokusu sürmüştüm.”** (Ebû Davud, Menasik: 11; İbn Mâce, Menasik: 18)

2645- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v) ihramlı iken başına sürdüğüm güzel kokunun parlaklığına hala bakıyor gibiyim.”** Ahmed b. Nasr’ın rivâyetinde ise şöyledir: “Rasûlullah (s.a.v)’in başının ortasına sürdüğü miskin parlaklığı…” (Hala gözümün önündedir.) (Ebû Davud, Menasik: 11; İbn Mâce, Menasik: 18)

2646- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v) ihramlı olduğu halde saçlarını ayırdığı başının ortasına sürdüğü kokunun parlaklığı gözükürdü.”** (Ebû Davud, Menasik: 11; İbn Mâce, Menasik: 18)

42- İHRAMLI İKEN KOKU NEREYE SÜRÜLÜR?

2647- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in ihramlı iken başına sürdüğü kokunun parlaklığına bakıyor gibiyim. (Buhârî, Hac: 18; Ebû Davud, Menasik: 11)

2648- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ihramlı iken saçlarının dibine sürdüğü kokunun parlaklığını seyrederdim. (Buhârî, Hac: 18; Ebû Davud, Menasik: 11)

2649- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in ihramlı iken saçlarını ayırdığı yere sürdüğü güzel kokunun parlaklığını görür gibiyim. (Buhârî, Hac: 18; Ebû Davud, Menasik: 11)

2650- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ihramlı iken başına sürdüğü kokunun beyazlığını gördüm. (Buhârî, Hac: 18; Ebû Davud, Menasik: 11)

2651- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in ihramlı iken saçlarını ayırdığı yere sürdüğü güzel kokunun parlaklığını sanki görür gibiyim. (Buhârî, Hac: 18; Ebû Davud, Menasik: 11)

2652- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), ihrama girmek istediğinde bulabildiği en güzel koku ve yağla yağlanırdı. O kadar ki saç ve sakalındaki yağ ve kokunun parlaklığını görürdüm." (Buhârî, Hac: 18; Ebû Davud, Menasik: 11)

2653- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v), ihrama girmeden önce bulabildiğim en güzel kokuyu sürerdim. O derece ki saç ve sakalındaki güzel kokunun parlaklığını bakınca hemen görebilirdim." (Buhârî, Hac: 18; Ebû Davud, Menasik: 11)

2654- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'in saçlarını ayırdığı yere sürdüğü güzel kokunun parlaklığını üç gün sonra bile gördüğüm olmuştur." (Buhârî, Hac: 18; Ebû Davud, Menasik: 11)

2655- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in saçlarını ayırdığı yerdeki sürünen kokunun izini üç gün sonra bile gördüğüm olmuştur." (Buhârî, Hac: 18; Ebû Davud, Menasik: 11)

2656- İbrahim b. Muhammed b. Münteşir (r.a), babasından naklediyor: İbn Ömer'e, ihrama girerken koku sürünmenin caiz olup olmadığını sordum. Şöyle dedi: "İhrama girerken koku sürüneceğime katran sürünürüm." Onun bu sözünü Âişe'ye naklettim, O da şöyle dedi: "Allah hayrını versin. Ey Abdurrahman ben Rasûlullah (s.a.v)'e güzel koku sürerdim de hanımlarını o kokuyla dolaşırdı; sabahleyin bile o kokunun tesiri hissedilirdi." (Buhârî, Hac: 18; Ebû Davud, Menasik: 11)

2657- İbrahim b. Muhammed b. Münteşir (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: İbn Ömer'den işittim şöyle diyordu: "İhramlı iken koku sürünüp sabahlayacağıma, katran sürünüp sabahlamam benim için daha iyidir. Aişe'nin yanına giderek bu sözü ona naklettim, O da şöyle dedi: **"Ben, Rasûlullah (s.a.v)'e koku sürdüm de; O, kokusuyla hanımlarını dolaştı sabah olunca kokunun etkisi gitmeden ihrama girdi."** (Buhârî, Hac: 18; Ebû Davud, Menasik: 11)

43- İHRAMLI İKEN ZA'FERAN SÜRÜLÜR MÜ?

2658- Enes (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v), za'feran sürünmeyi erkeklere yasak etmiştir."** (Buhârî, Libas: 34; Müslim, Libas: 23)

2659- Yine Enes (r.a)'den rivâyete göre: **"Rasûlullah (s.a.v), za'feran sürünmeyi yasak etmiştir."** (Buhârî, Libas: 34; Müslim, Libas: 23)

2660- Enes (r.a)'den rivâyete göre: **"Rasûlullah (s.a.v), za'feran sürünmeyi yasaklamıştır."** Hammad diyorki: "Erkekler için." (Buhârî, Libas: 34; Müslim, Libas: 23)

44- İHRAMLI KİMSE DEĞİŞİK BOYALAR DA KULLANAMAZ

2661- Safvan b. Ya'la (r.a), babasından naklediyor: Umre için ihrama giren bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e geldi; Adamın üzerinde dikilmiş bir elbise vardı ve elbisesine de değişik kokular sürmüştü. Rasûlullah (s.a.v)'e: "Umre için ihrama girdim ne yapmalıyım?" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Hac'ta ne yaptıysan onu yap"** buyurdu. Adam: "Bu kokudan sakınır ve kokuyu yıkardım" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Hac'ta ne yapıyorsan umrede de aynısını yap"** buyurdu. (Buhârî, Hac: 17; Müslim, Hac: 1)

2662- Safvan b. Ya'la (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) Cirane'de iken bir adam geldi, adamın üzerinde bir cübbe vardı, saç ve sakalını da sarıya boyamıştı ve şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasûlü! Ben gördüğün şu şeklimde umre için ihrama girdim" (ne yapmalıyım) dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Cübbeni çıkar, saç ve sakalındaki boyaları yıka. Haccında ne yaparsan umrende de aynısını yap"** buyurdu. (Buhârî, Hac: 17; Müslim, Hac: 1)

45- İHRAMLI SÜRME KULLANABİLİR Mİ?

2663- Eban b. Osman (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İhramlı kimse başından ve gözünden rahatsız olursa ağrıyan yerine sabır denilen ağrı kesiciden sarsın.”** (Müslim, Hac: 12; Buhârî, Hac: 18)

46- İHRAMLI BOYANMIŞ ELBİSE GİYER Mİ?

2664- Cafer b. Muhammed (r.a), babasından şöyle söylediğini naklediyor: Câbir’e giderek, Rasûlullah (s.a.v)’in nasıl haccettiğini sordum. O da şöyle anlattı: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İşin böyle olacağını bilseydim kurbanı göndermez ve umreye niyetlenirdim. Kimin yanında kurbanı yoksa umresini yapıp ihramdan çıksın.”** Ali, Yemenden kurban getirmişti. Rasûlullah (s.a.v)’de onu Medine’den Mekke’ye göndermişti. Bu arada Fatıma boyalı elbiseler giyip sürme çekmiş durumdaydı. Ali, Fatıma’nın bu durumundan hoşlanmadı ve fetva sormak üzere Rasûlullah (s.a.v)’e gitti ve: “Ey Allah’ın Rasûlü! Fatıma boyalı elbiseler giymiş ve sürme çekmiş ve babam böyle emretti diyor” dedi. Bunun üzerine Peygamberimiz (s.a.v): **“Doğru söylemiş, doğru söylemiş, doğru söylemiş ona, Ben emrettim”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

47- İHRAMLI KİMSE ÖLÜRSE NASIL KEFENLENİR?

2665- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, bir adam bineğinden düştü ve hemen öldü. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Onu su ve sidr ile yıkayın, iki parça bezle kefenleyin, başı ve yüzü açıkta kalsın çünkü o kıyamet günü telbiye getirerek diriltilecektir.”** (Müslim, Hac: 14; İbn Mâce, Menasik: 89)

2666- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam vefat etmişti. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Onu su ve sidr ile yıkayarak elbiseleriyle defnedin, yüzünü ve başını örtmeyin çünkü o kıyamet günü ihramlı vaziyette ve telbiye yaparak haşrolacaktır.”** (Müslim, Hac: 14; İbn Mâce, Menasik: 89)

48- HACCI İFRAD

2667- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, **“Rasûlullah (s.a.v) ifrad haccı yapmıştı.”** (İbn Mâce, Menasik: 37; Muvatta', Hac: 11)

2668- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, **“Rasûlullah (s.a.v) hac için ihrama girmişti.”** (İbn Mâce, Menasik: 37; Muvatta', Hac: 11)

2669- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Zilhicce hilalinde beş gün kala (yani zilkadenin yirmibeşinde) yola çıktık. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Hac yapmak isteyen hac için umre yapmak isteyende umre için ihrama girsin"** buyurdu. (İbn Mâce, Menasik: 41; Ebû Davud, Menasik: 23)

2670- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte yola çıktık, niyetinin hac yapmak olduğunu biliyorduk." (İbn Mâce, Menasik: 41; Ebû Davud, Menasik: 23)

49- HACCI KIRAN

2671- Ebu Vail (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Subey b. Ma'bed başından geçen bir olayı şöyle anlatıyor: "Ben Hıristiyan bir bedevi idim sonradan Müslüman oldum. Cihada çok düşkündüm. Bana hac ve umrenin farz olduğunu gördüm. Kabilemden Hüreym b. Abdullah denilen bir kimseye bu konuyu sordum. O da: Hac ve umreyi birlikte yap sonra kolayına gelen bir kurbanı kes dedi. Ben de hac ve umre için ihrama girdim. Uzeyb denilen yere gelince Selman b. Rabia ve Zeyd b. Sûhan ile karşılaştım. Benim hac ve umre için ihrama girdiğimi görünce biri diğerine bunun devesi kadar bile anlayışı yok dedi. Bunun üzerine ben hemen Ömer'e gelerek, "Ey Mü'minlerin emiri dedim. Ben Müslüman oldum, cihada karşı da çok düşkünüm kendime hac ve umrenin farz olduğunu görür görmez Hüreym b. Abdullah'a geldim ve hac ve umrenin kendime farz olduğunu söyledim. O da: "Hac ve umreyi ikisini birlikte yap sonra da kolayına gelen bir kurbanı kesiver" dedi. Ben de hac ve umre için ihrama girdim. Uzeyb'e geldiğimde, Selman b. Rabia ve Zeyd b. Sûhan ile karşılaştım, bunlardan biri diğerine: "Bunda devesi kadar bile anlayış yok" dedi diye şikayette bulundum. Bunun üzerine Ömer: "Sen Peygamber (s.a.v)'in yaptığını yapmışsın ve onun yolundasın" dedi. (Ebû Davud, Menasik: 24; İbn Mâce, Menasik: 38)

2672- Şakîk b. Seleme (r.a) Ebu Vail'den naklediyor: "Tağlip kabilesinden Subay b. Ma'bed denilen kimse önceden Hıristiyan'dı sonradan Müslüman oldu. İlk mükellefiyeti hac olmuştu, bu yüzden hac ve umre için ihrama girdi yani hac ve umre her ikisi için ihrama girmişti. Yolda Selman b. Rabia ve Zeyd b. Sûhan'la karşılaştı. Onlardan biri: "Sen devenden daha sapıksın" dedi. Sübey bu söz bana o kadar tesir etti ki,

Ömer'e kadar geldim ve durumu ona anlattım. Ömer de: "Sen Peygamberin yaptığını yapmışsın" cevabını verdi. (Ebû Davud, Menasik: 24; İbn Mâce, Menasik: 38)

2673- Mervan b. Hakem (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Osman'ın yanında oturuyordum. Ali'nin hac ve umreyi beraber yaptığını duydu ve: "Biz bundan yasaklanmamış mıydık?" dedi. O da: "Evet" dedi ve: "Ben Rasûlullah (s.a.v)'in ikisini birlikte yaptığını duydum. Senin emrinle Rasûlullah (s.a.v)'in sözünü terk edemem" diye cevap verdi. (Buhârî, Hac: 34; Müsned: 717)

2674- Mervan (r.a)'dan rivâyete göre, Osman Temettü haccı yapmayı yasaklamıştı. Ali'nin hacla umreye birlikte ihrama girip niyet ettiğini görünce: **"Benim yasaklamama rağmen sen hacla umreyi beraber mi yapıyorsun"** dedi. Bunun üzerine Ali: "İnsanların birinin emriyle Rasûlullah (s.a.v)'in sünnetini terk edemem" diye cevap verdi. (Buhârî, Hac: 34)

2675- Bera (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Ali'yi Yemen'e vali tayin ettiği zaman ben de yanındaydım. Yemen'den dönünce, Peygamber (s.a.v)'in yanına girdi Ali devamla şöyle anlattı: Rasûlullah (s.a.v)'in huzuruna vardım bana: **"Nasıl yaptın?"** dedi. Bende "Senin gibi ihrama girdim" dedim. Rasûlullah (s.a.v): "**Ben kurbanımı sevkettim ve haccı kırana niyetlendim"** buyurdu ve ashabına da şöyle söyledi: **"Eğer işlerin böyle olacağını bilseydim sizin gibi yapardım. Fakat ben kurbanı sevkettiğim için kıran haccına niyetlendim."** (Ebû Davud, Menasik: 24)

2676- Imran b. Husayn (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), hacla umreyi birleştirdi. Daha sonra bu uygulamayı yasaklayan bir ayet nazil olmadığı gibi, Rasûlullah (s.a.v)'de vefatından önce böyle bir yasaklama getirmedi. (Ebû Davud, Menasik: 24; İbn Mâce, Menasik: 38)

2677- Imran (r.a), Mutarrıf'den naklediyor: Rasûlullah (s.a.v) hacla umreyi birleştirdi yani Temettü haccı yaptı daha sonra bu uygulamayı yasaklayan bir ayet olmadığı gibi Rasûlullah (s.a.v)'de bu uygulamayı yasak etmedi. Ancak bir kişi bu konuda kendi görüşüne göre uygulama yaptı. (Buhârî, Hac: 36; Müslim, Hac: 23)

2678- Mutarrıf b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Imran b. Husayn bana şöyle demişti: "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte temettu

haccı yapmıştık.” (Müslim, Hac: 23; İbn Mâce, Menasik: 40)

2679- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle dediğini duydum: **“Hac ve umreye birlikte niyet ettim, Hac ve umreye birlikte niyet ettim.”** (Ebû Davud, Menasik: 24; İbn Mâce, Menasik: 38)

2680- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’i Hac ve umre için ikisini birden niyet ederek ihrama girdiğini duydum. (Ebû Davud, Menasik: 24; İbn Mâce, Menasik: 38)

2681- Bekir b. Abdullah el Müzenî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes’ten işittim şöyle diyordu: “Rasûlullah (s.a.v)’den işittim hac ve umreye birlikte niyet etmişti, bunu İbn Ömer’e anlattım. Bana sadece hac için ihrama gir dedi. Daha sonra Enes’le karşılaştım, ona İbn Ömer’in söylediklerini aktardım. Enes dedi ki: **“Siz bizi çocuk mu sanıyorsunuz? Rasûlullah (s.a.v)’in umre ve hacca birlikte niyet ettim dediğini bizzat duydum.”** (Buhârî, Hac: 34; Tirmizî, Hac: 10)

50- TEMETTÜ HACCI

2682- Sâlim b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Abdullah b. Ömer şunları anlattı: Rasûlullah (s.a.v), veda haccında hac ve umreye niyet ederek temettü haccı yapmıştı. Beraberinde kurbanını getirmişti. Zülhuleyfe’de umre için ihrama girdi sonra hac için tekrar ihrama girdi. İnsanlar da Rasûlullah (s.a.v) ile beraber hac ve umreye niyet ederek temettü haccı yaptılar. İnsanlardan bir kısmı Rasûlullah (s.a.v) gibi kurbanını sevketti, kimisi de sevketmedi. Rasûlullah (s.a.v), Mekke’ye gelince insanlara şöyle dedi: **“İçinizden kim kurbanını önceden göndermişse haccını bitirinceye kadar ihramlıya haram olan şeyler (kendisine) haramdır. Kim de kurbanını göndermemiş ise Kâbe’yi tavaf etsin, Safa ile Merve arasında Sa’y etsin, başını traş etsin ve ihramdan çıksınlar sonra hac için tekrar ihrama girerek kurbanlarını göndersinler. Kim de kurban bulamaz ise üç gün hacta yedi günde memleketlerine dönünce oruç tutsunlar.”**

Rasûlullah (s.a.v) Mekke’ye gelince tavafını yaptı ilk olarak Hacer’ül-Esvedi istilâm etti. Daha sonra yedi şavtın üçünü hızlıca koşarak, diğer dördünü de normal bir şekilde tamamladı. Böylece tavafını bitirince Makamı İbrahim’de iki rekat namaz kılarak selâm verdi. Sonra safa tepesine gelerek Safa ile Merve arasında yedi sefer koştu. Daha sonra

haccını yapıp kurbanını kesinceye kadar ihramlıya haram olan her şeye dikkat etti. Tavafı ifadayı yaparak ihramdan çıktı ve haram olan şeyler helâl olmuş oldu. Müslümanlardan da daha önce Mekke'ye hedy gönderenler de Peygamber (s.a.v)'in yaptığını yaptılar. (Buhârî, Hac: 37; Müslim, Hac: 24)

2683- Abdurrahman b. Harmele (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Said b. Müseyyeb'ten işittim şöyle diyordu: "Ali ve Osman hac için beraberlerdi. Yolda bir konaklama yerinde Osman hac ile umrenin birlikte yapılmasını yasakladı. Ali onun yola çıktığını gördüğünüz zaman siz de çıkın dedi. Ali ve arkadaşları umre için ihrama girdiler Osman da onları engellemedi. Bunun üzerine Ali: "Temettü haccının yapılabileceği konusunda Rasûlullah (s.a.v)'in uygulaması sana haber verilmedi mi?" dedi. Osman: "Evet haberim var" dedi. Bu sefer Ali: "Rasûlullah (s.a.v)'in temettü haccı yaptığını duymadın mı?" dedi. Osman da: "Evet duydum" dedi. (Müslim, Hac: 23; Buhârî, Hac: 37)

2684- Nevfel b. Haris b. Abdulmuttalip (r.a) şöyle anlatır: Sa'd b. Ebî Vakkas ile Dahhak b. Kays'ın, Muaviye b. ebu Süfyan ile haccettiği sene yapılan temettü haccı konusunda şöyle der: Dahhak Sa'de: "Bu şekilde Allah'ın emirlerini bilmeyenler yapar" dedi. Sa'd: "İyi konuşmadın ey kardeşimin oğlu" deyince, Dahhak şöyle dedi: "Ömer temettü haccını yasak etti." Bunun üzerine Sa'd: "Rasûlullah (s.a.v) böyle yaptı, biz de aynısını yapmıştık" diye cevap verdi. (Müslim, Hac: 23; Muvatta', Hac: 17)

2685- İbrahim b. Ebu Musa (r.a) anlatıyor: Ebu Musa'da temettü haccının yapılabileceğine fetva verirdi. Bir adam kendisine: "Ağır ol! Halife'nin bu konudaki yeni emirlerini sen herhalde bilmiyorsun" dedi. Hemen giderek Ömer'i buldum ve durumu ondan sordum. Ömer şöyle dedi: **"Peygamber (s.a.v)'in böyle yaptığını biliyorum fakat erak denilen yerde insanların hanımlarıyla beraber olduktan sonra saçlarından sular damlayarak hacca gitmelerini hoş bulmuyorum"** diye cevap verdi. (Müslim, Hac: 23; Tirmizî, Hac: 12)

2686- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer'in şöyle dediğini duydum: "Ben Umre ile haccın birleştirilmesini yani Temettu haccını yasakladım. Her ne kadar Rasûlullah (s.a.v)'in yaptığını ve Allah'ın Kitab'ında olduğunu bilmeme rağmen" (Bazı maslahatlardan dolayı yasaklamıştı.) (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2687- Tavus (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Muaviye, İbn Abbas’a: “Merve’de Peygamber (s.a.v)’in saçlarını kısalttığımı bilmiyor musun?” dedi. İbn Abbas: **“Hayır”** diye cevap verdi. Başka bir zaman İbn Abbas şöyle demiştir: “Bu Muaviye, Peygamber (s.a.v)’in temettu haccını yaptığını bilmesine rağmen yasaklamıştır.” (Buhârî, Hac: 128; Tirmizî, Hac: 74)

2688- Ebu Musa (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v), Bahta da iken yanına vardım, **“İhrama nasıl girdin?”** diye sordu. “Rasûlullah (s.a.v)’in girdiği gibi” diye cevap verdim. **“Kurbanı sevkettin mi?”** dedi. “Hayır” dedim. **“Öyleyse Kâbe’yi tavaf et. Safa ile Merve arasında sa’y yap sonra da ihramdan çık”** buyurdu. Ben de: “Kâbe’yi tavaf edip, Safa ile Merve arasında da sa’y ettikten sonra kabilemden bir kadına uğradım. O da saçlarımı düzeltip taradıktan sonra başımı yıkayıverdi. Ben daha sonraları Ebu Bekir ve Ömer’in halifeliği zamanında bu konuda Peygamber (s.a.v)’den duyduğuma göre, fetva veriyordum. Yine bir hac mevsindeydi adamın biri bana; “Halifenin hac konusundaki yeni emrini bilmiyorsun galiba” dedi. Ben de insanlara: “Ey İnsanlar, benim size hac konusunda söylediklerimi yapmakta acele etmeyin. Şimdi halife gelecek onun söylediklerini yapın” dedim. Halife gelince: “Ey Mü’minlerin emiri! Hac konusundaki yeni emriniz nedir?” diye sordum. Ömer şöyle dedi: “Eğer Allah’ın Kitab’ına bakarsak Allah orada: **“Hac ve Umrenizi Allah için tamamlayın”** buyurmakta, Peygamber (s.a.v)’in sünnetine bakarsak Peygamber (s.a.v): **“Kurban kesinceye kadar ihramlıya haram olan hiçbir şeyi yapmamıştır.”** (Buhârî, Hac: 32; İbn Mâce, Menasik: 40)

2689- Mutarrif (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: İmran b. Husayn bana: “Rasûlullah (s.a.v), hac ile umreyi birleştirip temettu haccı yapmıştı. Biz de onunla birlikte temettu haccı yapmıştık. Ancak bir kişi var ki kendi görüşünü uygulamaktadır” dedi. (Buhârî, Hac: 36; Müslim, Hac: 23)

51- İHRAMA GİRERKEN BESMELE ÇEKMEK

2690- Cafer b. Muhammed (r.a) babasından naklediyor ve şöyle diyor: Câbir b. Abdullah’a giderek, Rasûlullah (s.a.v)’in nasıl hac yaptığını sorduk. O da şöyle anlattı: “Rasûlullah (s.a.v) Medine’de dokuz sene kaldıktan sonra Müslümanlara hacca gideceğini ilân ettirdi. Bu yüzden peygamberle hacca gitmek üzere çevreden pek çok kişi Medine’ye gelmişti. Böylece Rasûlullah (s.a.v)’e uyacak ve onun yaptıklarını yapacaklardı. Rasûlullah (s.a.v) zilkade ayının bitmesine beş gün kala yola çıktı. Biz de

onunla beraber çıktık. Câbir diyor ki: Rasûlullah (s.a.v) aramızda iken ona Kur'an iniyor o da onun yorum ve sonuçlarını biliyordu. O ne yapıyorsa biz de aynen yapıyorduk. Yola çıkarken niyetimiz sadece hac yapmaktı." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2691- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Hac yapmak için yola çıkmıştık, Serif denilen yere gelince ben hayız görmeye başladım. Ben ağlarken Rasûlullah (s.a.v) yanıma girdi ve **"Hayız mı oldun?"** dedi. Ben de: "Evet" dedim. Bunun üzerine: **"Bu hayız görme hali Allah'ın ademin kızları için takdir ettiği bir özelliktir. Bu sebeple ihramlının yaptığı her şeyi yap sadece tavafı yapma"** buyurdu. (Müslim, Hac: 17; İbn Mâce, Menasik: 36)

52- İHRAMA GİREN NİYETİNİ BELİRTMELİ Mİ?

2692- Tarık b. Şihab (r.a), Ebu Musa'dan naklediyor. Yemen'den yeni gelmiştim. Rasûlullah (s.a.v) hac için çıktığı yolculukta Batha'da konaklamıştı. Bana: **"Hac için niyet ettin mi?"** diye sordu. Ben de: **"Evet"** dedim. **"Nasıl niyet ettin?"** buyurdu. Ben de: "Rasûlullah (s.a.v) ne için ihrama girdiyse ben de onun için ihrama girip niyet ettim" dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kâbe'yi tavaf et, Safa ile Merve arasında sa'y ettikten sonra ihramdan çık."** Dediklerini yaptım, bir kadına uğradım saçlarımı düzeltip tarayıverdi. Ömer'in halifeliği zamanına kadar bana hacla alakalı sorulan sorulara bu şekilde cevap veriyordum. Ömer zamanında adamın biri bana: "Ey Ebu Musa! Bu konularda biraz ağır ol bakalım. Sen hac konusunda halifenin yeni emirlerini herhalde bilmiyorsun" dedi. Ebu Musa diyor ki: "Benim size hacla ilgili söylediklerimi uygulamakta acele etmeyiniz. Şimdi halife gelecek onun söylediklerine uyunuz" dedim. Ömer gelerek şöyle dedi: "Eğer Allah'ın Kitab'ına bakarsak hac ve umrenin tamamlanmasını emrediyor. Peygamber (s.a.v)'in sünnetini alırsak Peygamber (s.a.v), sevkettiği kurban yerine varıncaya kadar ihramdan çıkmıyordu." (Buhârî, Hac: 32; Müslim, Hac: 22)

2693- Cafer b. Muhammed (r.a) babasından şöyle aktarıyor: Câbir b. Abdullah'a giderek Rasûlullah (s.a.v)'in nasıl hac yaptığını sorduk, şöyle anlattı: **"Ali Yemen'den kurbanlık bir hayvan getirmişti. Rasûlullah (s.a.v) onu Medine'den hediye olarak gönderdi."** Bu sırada Ali'ye: **"Nasıl niyet ederek ihrama girdin?"** diye sordu: Ali'de: "Rasûlullah

(s.a.v) ne niyetle girdiyse ben de o niyetle girdim” diye cevap verdi ve yanımda da kurbanım var. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v): **“Öyleyse ihramdan çıkma”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2694- Câbir (r.a)’den rivâyete göre: Ali, vergi toplama görevinden dönmüştü. Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Ey Ali! Hangi niyetle ihrama girdin?”** diye sordu. “Peygamber (s.a.v)’in girdiği niyetle girdim” diye cevap verdi. **“Öyleyse kurban gönder ve ihramlı olarak böylece kal.”** Ali’de böylece kurbanını gönderdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2695- Ebu İshak (r.a), Bera’dan naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v), Ali’yi Yemen’e emir tayin ettiği zaman bende vardım. Ondan sonra pek çok mal varlığına sahip oldum. Ali, Yemen’den dönünce olanları şöyle anlattı: “Gelince baktım ki Fatıma evin her yanına güzel kokular püskürtmüş hemen onun üzerine yürüdüm.” O da: “Sana ne oluyor? Rasûlullah (s.a.v) asabına böyle yapmalarını emretti onlar da böyle yaparak ihramdan çıktılar diyerek bana çıkıştı.” Ben de Rasûlullah (s.a.v)’in niyetiyle niyetlenip ihrama girdim diyerek, Rasûlullah (s.a.v)’in yanına geldim. Bana: **“Ne diye niyet etmiştin?”** dedi. Ben de: “Sen ne diye niyet ettinse ben de aynı şekilde niyet ettim” dedim. Bunun üzerine şöyle buyurdu: **“Öyleyse ben hedy sevkettim ve haccı kırana niyet ettim.”** (Ebû Davud, Menasik: 24)

53- UMRE NİYETİYLE İHRAMA GİRİLİRSE HAC YAPILIR MI?

2696- Nafi (r.a) anlatıyor, Haccac’ın Mekke’de İbn-üz Zübeyr’i kuşattığı zaman İbn Ömer hac yapmak istedi. Bunun üzerine kendisine: “Onlar orada savaş yapıyorlar senin hac yapmana engel olmalarından korkarım” dedim. O da şu cevabı verdi: “Allah’ın Rasûlünde sizin için güzel örneklik vardır. Allah’ın Rasûlü ne yapmışsa bizde onu yaparız, umre yapacağıma sizi şahit tutuyorum.” Daha sonra da yola çıktı. Beyda sırtlarına gelince; Hac ta umrede aynı şeydir dolayısıyla hacla umreyi birlikte yapacağım dedi ve Kudeyd’ten satın aldığı kurbanı Mekke’ye gönderdi. Kendisi de umre ve hac yapmak için ihrama girerek yola çıktı. Mekke’ye gelince, Kâbe’yi tavaf etti. Safa ile Merve arasında da sa’y ettikten sonra başka bir şey yapmadı. Ne kurban kesti ne de traş oldu ne de saçlarını kısalttı. Bayram gününe kadar ihramlıya haram olan hiçbir şeyi yapmadı. Bayram günü kurbanını kesti, traş oldu haccın ve umrenin tavafını bir sefer

de yaptı. İbn Ömer şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v)’de böyle yapmıştı.” (Muvatta', Hac: 12; Ebû Davud, Menasik: 24)

54- TELBİYE NASIL YAPILIR?

2697- Sâlim babasından, şöyle haber vermektedir: Rasûlullah (s.a.v) ihrama girince: **“Emrine hazırım Ey Allah’ım! Emrine hazırım senin hiçbir ortağın yoktur. Emret emrine hazırım. Eksiksiz tüm övgüler Sana mahsustur. Her türlü nimetleri veren de sensin. Saltanat ve otorite Sana aittir. Senin ortağın yoktur.”** dediğini duydum. Abdullah b. Ömer şöyle diyordu: “Rasûlullah (s.a.v), Zülhuleyfe de iki rekat namaz kıldı. Sonra devesi üzerinde Zülhuleyfe mescidi yanında yukarıdaki şekilde telbiyede bulunarak ihrama girdi. (Müslim, Hac: 3; Ebû Davud, Menasik: 27)

2698- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle telbiye getirirdi: **“Emrine hazırım ey Allah’ım, emrine hazırım. Emrine hazırım senin hiçbir ortağın yoktur. Emrine hazırım. Tüm eksiksiz övgüler Sana mahsustur. Her türlü nimetleri veren de sensin saltanat ve otorite Sana aittir. Senin hiçbir ortağın yoktur.”** (Buhârî, Hac: 26; Tirmizî, Hac: 13)

2699- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’in telbiyesi şöyledir dedi: **“Emrine hazırım Allah’ım, emrine hazırım. Emrine hazırım senin ortağın yoktur. Emrine hazırım. Tüm eksiksiz övgüler Sana aittir. Tüm nimetler de sendendir. Tüm saltanat ve otorite Sana aittir. Senin hiçbir ortağın yoktur.”** (Buhârî, Hac: 26; Tirmizî, Hac: 13)

2700- Abdullah b. Ömer (r.a), babasından aktararak şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in telbiyesi şöyleydi: **“Emrine hazırım Allah’ım, emrine hazırım. Emrine hazırım senin hiçbir ortağın yoktur. Emrine hazırım. Tüm eksiksiz övgüler Sana mahsustur. Tüm nimetler de sendendir. Saltanat ve otorite de Sana mahsustur.”** İbn Ömer şu ilaveyi yapmıştır: **“Emret daima emrine hazırım senden mutluluklar dilerim. Hayırları veren sensin. İstekler ancak senden istenir kulluk ta ancak Sana yapılır.”** (Buhârî, Hac: 26; Tirmizî, Hac: 13)

2701- Abdullah b. Mes’ud (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in telbiyesi şöyle idi: **“Emrine hazırım Allah’ım! Emrine hazırım. Emrine hazırım! Senin hiçbir ortağın yoktur. Emrine hazırım, tüm eksiksiz övgüler Sana mahsustur. Tüm nimetleri veren de sensin.”** (Müsned: 3702)

2702- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in telbiyede bulunurken şöyle de demişti: **"Emret emrine hazırım ey gerçek ilâh…"** (İbn Mâce, Menasik: 15; Müsned: 5783)

55- TELBİYEYİ YÜKSEK SESLE YAPMAK

2703- Hallad b. Saib (r.a) babasından Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu naklediyor: **"Bana Cebrail geldi ve dedi ki: "Ey Muhammed, ashabına telbiye getirirlerken seslerini yükseltmelerini emret"** buyurdu. (Tirmizî, Hac: 14; İbn Mâce, Hac: 4)

56- İHRAMA GİRİŞTE YAPILAN İŞLER

2704- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, **"Rasûlullah (s.a.v), namazdan sonra ihrama girdi ve telbiyeye başladı."** (Tirmizî, Hac: 14; Müslim, Hac: 3)

2705- Enes (r.a)'ten rivâyete göre: "Rasûlullah (s.a.v) Beyda'da öğle namazını kıldıktan sonra binitine binip Beyda dağına tırmandı, öğleyi kıldıktan sonra hac ve umre için ihrama girdi." (Ebû Davud, Menasik: 24; Dârimi, Hac: 13)

2706- Câbir (r.a), Rasûlullah (s.a.v)'in haccıyla ilgili şunları anlattı: "Zülhuleyfe'ye gelince namaz kıldı. Beyda denilen yere gelinceye Kadar da hiç konuşmadı." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2707- Sâlim (r.a), babasından işittiğine göre, şöyle diyordu: "Beyda daki şu halinizle Peygamber (s.a.v)'i yalanlıyorsunuz; Rasûlullah (s.a.v) Zülhuleyfe dışında hiçbir yerde ihrama girmezdi." (Müslim, Hac: 2; Ebû Davud, Menasik: 9)

2708- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'i Zülhuleyfede devesine binerken gördüm, devesi kalkarken telbiye getirmeye başlamıştı. (Müslim, Hac: 2; Ebû Davud, Menasik: 9)

2709- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) devesinin üzerine binerken telbiye getirmeye başlamıştı. (Müslim, Hac: 2; Ebû Davud, Menasik: 9)

2710- Ubeyd b. Cüreyc (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer'e dedim ki deveyi seni kaldırıp yola devam edeceğin sırada ihrama girip telbiyede bulunurken gördüm. O da: "Rasûlullah (s.a.v)'de kendisi

deve üzerinde doğrulup devesi ayaklandığı sırada telbiyede bulunduğunu gördüm" cevabını verdi. (Müslim, Hac: 2; Ebû Davud, Menasik: 9)

57- LOHUSA KADINLAR NASIL İHRAMA GİRERLER

2711- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), dokuz yıl boyunca hiç haccetmemişti, o sene hac yapacağını Müslümanlara ilân ettirmişti. Binitli ve yaya olarak gücü yeten herkes Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte hac yapmak için Medine'ye akın edip, Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte hac yolculuğuna çıktılar. Zülhuleyfe'ye gelince Umeysin kızı Esma, Muhammed b. Ebî Bekri dünyaya getirdi. Esma Rasûlullah (s.a.v)'i haberdar etti. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Gusül yap; tenasül organına bir bez parçası koy ve ihrama gir."** O da öylece yaptı. (Müslim, Hac: 16; İbn Mâce, Menasik: 12)

2712- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Umeys'in kızı Esma, Muhammed b. Ebî Bekir'i dünyaya getirmişti. Esma, durumu Rasûlullah (s.a.v)'e bildirip ne yapacağını sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Gusletmesini ve tenasül organına bez parçası koymasını ve ihrama girmesini emretti."** (Müslim, Hac: 15; İbn Mâce, Menasik: 12)

58- HAC İÇİN TAVAF YAPAMADAN HAYIZ GÖREN NE YAPAR?

2713- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile beraber ifrad haccı için ihramlı olarak bulunuyorduk. Aişe ise umre için ihrama girmişti. Serif denilen yere gelince Aişe aybaşı olmuştu. Hep beraber Mekke'ye gelince Kâbe'yi tavaf ettik, Safa ile Merve arasında sa'y ettik. Rasûlullah (s.a.v): **"Yanında kurbanı olmayanlar ihramdan çıksınlar"** diye emir buyurdu. "Hangi ihramdan" dedik. O da: **"Hepsinden"** buyurdu. Biz de bu emir üzerine kadınlarımızla beraber olduk, güzel kokular süründük, elbiselerimizi giydik. Arafat'a çıkılmaya sadece dört gece kalmıştı. Terviye günü (zilhiccenin 8. günü) tekrar ihrama girdik. Rasûlullah (s.a.v), bir ara Aişe'nin yanına girmişti. Onu ağlar vaziyette buldu ve: **"Ne oldu"** diye sordu. O da: "Aybaşı oldum herkes ihramdan çıktı ben çıkamadım, tavafımı yapamadım şu anda herkes hac yapmaya gidiyor…" diye cevap verdi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bu hayız olma hali Allah'ın Adem kızları için taktir ettiği bir özelliktir. Hemen guslet ve hac için ihrama gir."** Aişe aynen yaptı vakfelerde durdu temizlenince de Kâbe'yi tavaf etti. Safa ve Merve

arasında da sa'y etti. Bütün bunlardan sonra Peygamber (s.a.v) ona: **"Haccın da umrende bitti"** buyurdu. Aişe: "Ey Allah'ın Rasûlü! Hac yapıncaya kadar Kâbe'yi tavaf etmediğim için kendimde bir eksiklik duyuyorum" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de Ebu Abdurrahman'a: **"Mina'dan dönülen gece Tenim'den ihrama girdir ve umre yaptır"** buyurdu. Bu olay Mina'dan inip muhassab denilen yerde geceledikleri zaman olmuştu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2714- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte veda haccı için yola çıkmıştık. Umre için ihrama girdik. Sonra Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kimin yanında kurbanlık hayvanı varsa umre ve hac için ihrama beraber girsin sonra ikisini de bitirinceye kadar ihramdan çıkmasın."** Mekke'ye geldiğimizde ben hayız olmuştum. Ne tavaf yapabildim ne de Safa ile Merve arasında sa'y edebildim. Durumu Rasûlullah (s.a.v)'e şikayet ettim. Şöyle buyurdu: **"Saç örgülerini çöz tara hac için ihrama gir umreyi bırak."** Dediklerini yaptım, hac işini bitirdikten sonra Peygamber (s.a.v), beni Abdurrahman b. Ebu Bekir'le birlikte Ten'im denilen yere gönderdi. Ben oradan umre yaptım. Abdurrahman bana: "Bu senin yapmadığın umre yerinedir" dedi. Daha sonra umre için ihrama girenler umre yapmak için Kâbe'yi tavaf ettiler, Safa ve Merve arasında da sa'yettiler sonra ihramdan çıktılar. Sonra Mina'dan dönünce hac için tavaf yaptılar, hac ve umre için birlikte ihrama girenler sadece bir tavaf yaptılar. (Müslim, Hac: 17; Ebû Davud, Menasik: 23)

59- HAC YAPACAK KİMSE ŞARTLI NİYET EDEBİLİR Mİ?

2715- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Dubaa haccetmek istedi. Rasûlullah (s.a.v)'de ona şart koşmasını emretti. O da Rasûlullah (s.a.v)'in emrini aynen yaparak yerine getirdi. (Müslim, Hac: 15; İbn Mâce, Menasik: 24)

60- HACCA GİDECEK KİMSE BİR HASTALIĞINDAN DOLAYI YOLDA ENGEL ÇIKACAĞINI TAHMİN EDERSE NASIL NİYET EDER?

2716- Hilal b. Habbab (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Said b. Cübeyre hac için şart koşanın nasıl şart koşacağını sordum?" O da şöyle dedi: "Şart insanlar arasında olur." Ben de ona İkrime'nin olayını anlattım, o da bana İbn Abbas (r.a)'tan naklederek şu olayı anlattı: "Dubaa binti ez Zübeyr b. Abdülmuttalib, Peygamber (s.a.v)'e gelerek şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasûlü! Ben hac yapmak istiyorum nasıl niyet edeyim?"

Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Emrine hazırım Allah'ım emrine hazırım."** İhramdan çıkacağım yer hac yapmama engelin çıktığı herhangi bir yerdir. Rabbin için böyle bir şart koşman senin için iyidir. (Müslim, Hac: 15; İbn Mâce, Menasik: 24)

2717- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Zübeyr'in kızı Dubaa Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek: "Ey Allah'ın Rasûlü! Çok şişman ve devamlı hasta olan bir kimseyim. Hac yapmak istiyorum nasıl niyet etmeliyim?" Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Niyetinde şöyle şart koşarsın. "Hac için ihrama girip niyet ediyorum ihramdan çıkacağım yer, hastalığım dolayısıyla senin beni alıkoyacağın yerdir."** (Müslim, Hac: 15; İbn Mâce, Menasik: 24)

2718- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Dubaa'nın yanına girdi. Dubaa dedi ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! Benim hastalık ve şikayetlerim var hac yapmak ta istiyorum, bu durumda ne yapmalı nasıl niyet etmeliyim?" Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Haccetmeye niyet et ve şart koş ve şöyle söyle: "İhramdan çıkacağım yer hastalığım dolayısıyla Senin beni alıkoyacağın yerdir."** (Müslim, Hac: 15; İbn Mâce, Menasik: 24)

61- NİYET EDERKEN ŞART KOŞMAYAN KİMSENİN HAC YAPMASINA BİR ENGEL ÇIKARSA NE YAPAR?

2719- Sâlim (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer, hacta şart koşmayı kabul etmeyerek şöyle derdi: "Rasûlullah (s.a.v)'in sünneti size yetmiyor mu? Eğer sizden birinizin hac yapmasına bir engel çıkarsa, Kâbe'yi tavaf edip Safa ile Merve arasında sa'y eder ve ertesi sene tekrar hac yapıncaya kadar ihramdan çıkar kurbanı varsa gönderir yoksa yerine tutulması gereken orucu tutar." (İbn Mâce, Menasik: 85; Müslim, Hac: 15)

2720- Sâlim (r.a)'in babası hac konusunda şartlı niyet etmeyi hoş karşılamayarak şöyle derdi: **"Peygamber (s.a.v)'in bu konudaki uygulaması size yeterlidir. Çünkü O yapacağı hacta çıkacak engele karşı bir şart ileri sürmemişti. Sizden birinizin hac yapmasına bir engel çıkarsa Kâbe'ye gelip onu tavaf etsin, Safa ile Merve arasında Sa'y ettikten sonra saçını traş edip kısaltsın ve ihramdan çıksın haccını da bir sonraki yıl yapsın."** (İbn Mâce, Menasik: 85; Müslim, Hac: 15)

62- KURBANLIK HAYVANLARA İŞARET KONULMASI

2721- Misver b. Mahreme (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Hudeybiye olayı günü binden fazla kişiyle Mekke’ye doğru yola çıkmıştı. Zülhuleyfe’ye geldiklerinde yanlarında getirdikleri kurbanları işaretleyip boyunlarına gerdanlık taktılar ve umre için ihrama girdiler. (Buhârî, Hac: 107)

2722- Aişe (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kurbanlık develerine işaret koymuştu. (Buhârî, Hac: 107)

63- KURBANLIK HAYVANLARIN HANGİ TARAFINA İŞARET KONUR?

2723- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), kurban için ayırdığı develerin hörgüçlerinin sağ taraflarını bıçakla biraz keserek kan akıttı ve o kanı da parmağıyla dağıtarak kurbanlık olduğu işaretini verdi. (Buhârî, Hac: 107; İbn Mâce, Menasik: 96)

64- KURBANLIK İŞARETİ YAPILAN KANIN KURBAN İŞARETİ OLDUĞU BELİRTİLMELİ

2724- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Zülhuleyfe’ye gelince hedy için bir deve ayrılmasını ve devenin hörgücünün sağ tarafına kurban olduğunu belirtecek bir işaret (yani kesilip kan akıtılmasını) ve o kanın kurban olduğu işareti olarak kalmasını emretti ve yine kurbanlık olduğu bilinsin diye devenin boynuna gerdanlık gibi iki ayakkabı bağladı ve Beyda denilen yere gelince de ihrama girdi. (Tirmizî, Hac: 67)

65- KURBANLIK HAYVANLARIN BOYUNLARINA TAKILACAK İŞARET İPİ ÖZEL YAPILIR MIYDI?

2725- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Medine’den kurbanlık hayvan gönderdi. Ben de bu hayvanın kurbanlık olduğunu bildiren ve boynuna gerdanlık gibi takılacak olan ipi bükerek hazırlardım. O da ihramsız kimseler ne yaparsa aynen öyle yapardı. (Buhârî, Hac: 108; İbn Mâce, Menasik: 94)

2726- Aişe (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben, Rasûlullah (s.a.v)’in kurban olarak göndereceği hayvanların boyunlarına takılacak gerdanlık ipleri bükerek hazırlardım, Rasûlullah (s.a.v)’de o kurbanlar yerine ulaşmadığı sürece ihramsız kimseler gibi davranırdı. (Buhârî, Hac: 108; İbn Mâce, Menasik: 94)

2727- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben Rasûlullah (s.a.v)’in kurban olacak hayvanların boyuna takılacak gerdanlık iplerini büker hazırlardım. Rasûlullah (s.a.v)’de ihrama girmez beklerdi. (Buhârî, Hac: 108; İbn Mâce, Menasik: 94)

2728- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in kurbanlıkları için gerdanlık iplerini büker hazırlardım. O ipleri hayvanların boynuna takar ve hayvanları Mekke’ye gönderirdi sonra da ihramlı kişiler gibi davranmazdı. (Buhârî, Hac: 108; İbn Mâce, Menasik: 94)

2729- Yine Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in kurban olarak ayırdığı koyuna işaret için boynuna takılacak ipi büküp hazırladığımı bilirim. Kendisi de ihramsız vaziyette beklerdi. (Buhârî, Hac: 108; İbn Mâce, Menasik: 94)

66- GERDANLIK İPLER NEDEN YAPILMIŞTI?

2730- Mü’minlerin annesi Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Kurbanlık hayvanlara işaret için büktüğümüz ipleri elimizde bulunan yünlerden bükerdim Peygamber (s.a.v)’de aramızdaydı, hanımlarına helâl olan her şeyi ve bir erkeğin hanımına davranacağı her davranışı bize yapardı.”** (Buhârî, Hac: 108; İbn Mâce, Menasik: 94)

67- KURBANLIK HAYVAN MUTLAKA BELİRTİLMELİ Mİ?

2731- Peygamber (s.a.v)’in hanımlarından Hafsa (r.anha) naklediyor: Hafsa, Peygamber (s.a.v)’e: “Ey Allah’ın Rasûlü! Ne oluyor bu insanlara! Sen henüz umre ihramından çıkmamış iken onlar çıkmış!” Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ben saçlarımı uzun süre ihramda kalacağım için bakımı zor olmasın, toz toprak ve böceklere yer olmasın diye keçeleştirdim. Kurbanımı da işaretleyip belirledim, onun için kurban kesinceye kadar ihramdan çıkmayacağım.”** (Buhârî, Hac: 34; Müslim, Hac: 25)

2732- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) Zülhuleyfe’ye gelince kurbanlık devesinin hörgücünün sağ tarafını keserek işaretledi sonra oradaki kanı giderdi ve hayvanın boynuna kurbanlık olduğu bilinsin diye ayakkabı bağladı. Sonra devesine binerek yola koyuldu. Beyda denilen yere gelince telbiye getirerek ihrama girdi, öğle vakti hac yapmak üzere niyet etti. (İbn Mâce, Menasik: 96; Dârimi, Hac: 68)

68- KURBAN OLACAK DEVELER DE İŞARETLENİR

2733- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in kurbanlık olarak ayırdığı develere gerdanlık olarak bağlıyacağı ipleri elimle bükmüştüm. Rasûlullah (s.a.v) onları develerin boyunlarına taktı ayrıca bir işaret daha yaparak Kâbe'ye yöneltip gönderdi. İhrama girip kendisine helâl olan şeyleri de haram kılmadı. (Buhârî, Hac: 108; İbn Mâce, Menasik: 94)

2734- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in kurbanlık için ayırdığı develerin boynuna takacağı ipleri bizzat ben elimle büktüm. Sonra Rasûlullah (s.a.v) kendisine hiçbir şeyi haram kılmadı ve elbiselerini de çıkarmadı. (İbn Mâce, Menasik: 94)

69- KURBANLIK KOYUNLARA DA İŞARET OLARAK GERDANLIK TAKILIR

2735- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in kurban olarak ayırdığı koyunların boyunlarına takılacak ipleri elimle ben bükerdim. (İbn Mâce, Menasik: 94; Buhârî, Hac: 108)

2736- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kurbanlık koyun gönderdiği de olurdu. (İbn Mâce, Menasik: 94; Buhârî, Hac: 108)

2737- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir defasında kurbanlık olarak koyun göndermiş ve boynuna da işaret olarak bükülmüş ipten gerdanlık takmıştı. (İbn Mâce, Menasik: 94; Buhârî, Hac: 108)

2738- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in kurbanlık olarak gönderdiği koyunların boynuna takılacak ipi ben elimle bükerdim. Peygamber (s.a.v) onları gönderdikten sonra hemen ihrama girmezdi. (İbn Mâce, Menasik: 94; Buhârî, Hac: 108)

2739- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in kurbanlık olarak gönderdiği koyunların boynuna takılacak ipi ben elimle bükerdim. Peygamber (s.a.v) onları gönderdikten sonra hemen ihrama girmezdi. (İbn Mâce, Menasik: 94; Buhârî, Hac: 108)

2740- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Kurban olarak gönderilecek koyuna biz ipten gerdanlık takardık. Rasûlullah (s.a.v)'de onu ihrama girmeksizin Mekke'ye sevk ederdi. (İbn Mâce, Menasik: 94; Buhârî, Hac: 108)

70- KURBANLIK OLDUĞU BELİRTİLMEK İÇİN AYAKKABI DA TAKILIR

2741- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Zülhuleyfe'ye gelince kurbanlık devesinin hörgücünün sağ tarafını keserek işaret yaptı. Sonra oradan akan kanı durdurdu sonrada kurbanlık belirtisi olarak devenin boynuna iki ayakkabı taktı sonra kendi devesine bindi, Beyda denilen yere geldiğinde öğle vakti hac için ihrama girdi ve hac için telbiyeye başladı. (İbn Mâce, Menasik: 96; Müsned: 14249)

71- KURBANLIK GÖNDEREN KİMSE HEMEN İHRAMA GİRER Mİ?

2742- Câbir (r.a)'den rivâyete göre: Ashab, Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Medinede bulunuyordu. Rasûlullah (s.a.v), kurbanlık hayvanı gönderdi Bunun üzerine dileyen ihrama girdi dileyen girmedi. (Buhârî, Hac: 108; Tirmizî, Hac: 68)

72- KURBANLIK GÖNDERİLİNCE İHRAMA GİRİLMESE DE OLUR MU?

2743- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in Mekke'ye kurbanlık olarak göndereceği hayvanların boynuna takılacak gerdanlık ipini ben elimle bükerdim. Rasûlullah (s.a.v)'de onları kendi eliyle kurbanlıklara takar sonra onları babamla gönderirdi. Kurbanı kesinceye kadar Allah'ın kendisine helâl kıldığı şeyleri de haram kılmazdı. (yani ihrama girmezdi) (İbn Mâce, Menasik: 96; Buhârî, Hac: 108)

2744- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in kurbanlık göndereceği hayvanın boynuna takacağı ipi ben elimle bükerdim. Bu işaret hayvana takıldıktan sonra ihramlının sakındığı şeylerden sakınmazdı yani ihrama girmezdi. (İbn Mâce, Menasik: 96; Buhârî, Hac: 108)

2745- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in kurbanlık göndereceği hayvanların boynuna takılacak işaretlik ipleri ben elimle bükerdim. Bu ipi kurbanlığına taktıktan sonra hiçbir şeyi yapmaktan sakınmazdı Kâbe'yi tavafı olmasa hac yaptığını da bilmezdik. (İbn Mâce, Menasik: 96; Buhârî, Hac: 108)

2746- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in kurbanlık göndereceği hayvanlara takacağı gerdanlığı ben elimle bükerdim. Rasûlullah (s.a.v) kurbanlığını gerdanlığı takılmış durumda yola

çıkarır ve kendisi de meşru olan her şeyi yapardı hatta hanımlarıyla yatmayı bile ihmal etmezdi. (İbn Mâce, Menasik: 96; Buhârî, Hac: 108)

2747- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in koyununu kurban olarak Mekke'ye gönderdiğini ve onun ipini benim büktüğümü hatırlarım ip takıldıktan sonra hayvanı gönderir kendisi de ihrama girmeden aramızda kalırdı. (Buhârî, Hac: 108; İbn Mâce, Menasik: 194)

73- KURBANLIK ÖNCEDEN Mİ GÖNDERİLİR?

2748- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) hac yaptığında kurbanlık hayvanını önceden Mekke'ye göndermişti. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

74- KURBAN OLACAK DEVEYE BİNMEK CAİZ MİDİR?

2749- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir adamın devesini Mekke'ye gönderdiğini (ve kendisinin de yaya olarak yürüdüğünü) gördü ve: **"Deveye bin"** dedi. O kimse de: "Ey Allah'ın Rasûlü! O kurbanlıktır. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Yazıklar olsun sana iki veya üç sefer ona bin"** buyurdular. (İbn Mâce, Menasik: 100; Müslim, Hac: 65)

2750- Enes (r.a)'ten rivâyet edildiğine göre, Rasûlullah (s.a.v), bir adamın kurbanlık deveyi sevk edip (yaya olarak hacca gittiğini) gördü ve ona: **"Bin"** buyurdu. Adam: "O kurbanlıktır" dedi. Peygamber (s.a.v): **"Ona bin"** buyurdu. Adam: "O kurbanlıktır" dedi. Rasûlullah (s.a.v) dördüncü de **"Yazıklar olsun sana; bin ona"** buyurdu. (İbn Mâce, Menasik: 100; Müslim, Hac: 65)

75- YÜRÜMEKTEN YORULAN KURBANLIK HAYVANA BİNEBİLİR

2751- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) kurbanlık deve gönderen bir adam gördü yürümekten yorulmuştu. Ona: **"Deveye binsene"** buyurdu. Adam: **"O kurbanlıktır"** dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Kurbanlık ta olsa bin"** buyurdu. (İbn Mâce, Menasik: 100; Müslim, Hac: 65)

76- KURBANLIK DEVEYE ZARURET DURUMUNDA BİNİLİR

2752- Ebu'z Zübeyr (r.a) anlatıyor: Câbir b. Abdullah'ın kurbanlık deveye binilip binilmeyeceğini Rasûlullah (s.a.v)'e sorduğunu işittim

Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurmuştu: **"Başka bir binit buluncaya kadar mecbur kaldığında ona bin."** (Ebû Davud, Mesacid: 18; Müslim, Hac: 17)

77- KURBANI GÖNDERMEYEN HACCINI UMREYE ÇEVİREBİLİR

2753- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte hac yapmak için yola çıkmıştık. Mekke'ye varınca Kâbe'yi tavaf ettik. Rasûlullah (s.a.v) kurbanlık göndermemiş olanların ihramdan çıkmalarını emretti. Bunun üzerine kurbanlık göndermemiş olanlar ihramdan çıktılar. Peygamber (s.a.v)'in hanımları da kurban göndermemişlerdi. Onlar da ihramdan çıktılar. Aişe diyor ki: Ben hayızlı olduğum için tavaf yapamamıştım. Minadan dönüldüğü gece Rasûlullah (s.a.v)'e: "Ey Allah'ın Rasûlü! Herkes hac ve umre yapmış olarak dönüyor ben ise sadece hac yaptım" dedim. Bunun üzerine: **"Mekke'ye geldiğimiz gecelerde tavaf yapmamış mıydın?"** buyurdu. Ben de: **"Hayır"** dedim. **"Öyleyse kardeşinle birlikte Ten'îm denilen yere git, umre için ihrama gir, umre için yapılması gerekenleri yap ve yanımıza gel"** buyurdular. (Ebû Davud, Mesacid: 18; Müslim, Hac: 17)

2754- Aişe (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte hac için yola çıkmıştık. Mekke'ye yaklaşınca Rasûlullah (s.a.v) yanımda kurban getirip Kâbe'ye gönderenlerin ihramlı olarak kalmalarını kurbanı olmayanların da ihramdan çıkmalarını emretti. (Müslim, Hac: 17; Ebû Davud, Menasik: 23)

2755- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in ashabı olarak sadece hac yapmak maksadıyla ihrama girdik, başka niyette olan yoktu, hepimiz hac için ihramlıydık. Zilhiccenin dördüncü sabahı Mekke'ye geldik, Rasûlullah (s.a.v) ihramdan çıkmamızı ve hac niyetimizi umreye çevirmemizi emretti. Arafat'a çıkmamıza beş gün vardı, ihrama girip Minaya gitmemizi emretti. (Hanımlarımızdan uzak olmamız dolayısıyla adeta) tenasül organlarımızdan meni akıyordu. Bu arada Peygamber (s.a.v) kalktı bize bir konuşma yaparak şöyle dedi: **"Söylediklerinizi duydum. Ben sizin Allah'a en itaatli ve yolunu Allah'ın Kitab'ıyla bulmaya çalışanınızım. Eğer kurbanımı göndermemiş olsaydım ben de ihramdan çıkardım. Böyle olacağını da bilseydim. Kurban göndermezdim."** Bu arada Ali Yemen'den dönmüştü ona: **"Ne niyetle ihrama girdin?"** buyurdu. O da: "Rasûlullah (s.a.v) ne

niyetle ihrama girdiyse ben de aynı niyetle ihrama girdim" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Kurbanını gönder ve ihramlı olarak kal şu andaki durumun gibi"** buyurdu. Bu arada Süraka b. Malik b. Cu'şum; "Ey Allah'ın Rasûlü! Bu şekildeki umre sadece bu yıl için mi böyledir yoksa ebediyen böyle mi olacaktır" dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Ebediyen böyle olacaktır"** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2756- Süraka b. Malik b. Cu'şum (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ey Allah'ın Rasûlü! Bu şekilde umre yapmamız sadece bu yıla mı? aittir; yoksa ebedi olarak böyle mi olacaktır" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Ebediyen böyle olacaktır"** buyurdu. (Müslim, Hac: 17; İbn Mâce, Menasik: 40)

2757- Süraka (r.a)'den aktarılmıştır. Rasûlullah (s.a.v) hacla umreyi birleştirdi (yani Temettu haccı yaptı) biz de birleştirdik. Bunun üzerine biz: **"Bu sadece bize mi mahsus yoksa ebediyen böyle mi yapılacak?"** dedik. Rasûlullah (s.a.v): **"Ebediyen böyle yapılacak"** buyurdu. (Müslim, Hac: 17; İbn Mâce, Menasik: 40)

2758- Haris b. Bilal (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Peygamber (s.a.v)'e: "Ey Allah'ın Rasûlü! Hac olarak başlayıp umreye çevirmek sadece bize mi özel bir durum yoksa tüm insanlar için geçerli midir?" diye soruldu. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sadece bize özeldir."** (Müslim, Hac: 23; İbn Mâce, Menasik: 42)

2759- İbrahim et Teymi (r.a), babasından naklederek; Ebu Zerr'in Temettu haccı konusunda sadece bize bir ruhsattır dediğini bildirmiştir. (Müslim, Hac: 23; İbn Mâce, Menasik: 42)

2760- İbrahim et Teymi (r.a), babasından naklederek; Ebu Zerr'in Temettu haccı konusunda bu uygulama sadece size mahsus değildir. (Her zaman ve her dönemde Müslümanlar Temettu haccı yapabilirler) Fakat hac olarak başlanan bir ibadetin umreye değiştirilmesinin ise sadece ashaba mahsus olduğunu söylemiştir. (Müslim, Hac: 23; İbn Mâce, Menasik: 42)

2761- İbrahim et Teymi (r.a) babasından naklederek, Ebu Zerr'in şöyle dediğini nakleder: "Temettu haccı biz Müslümanlar için bir (ruhsat) kolaylıktır." (Müslim, Hac: 23; İbn Mâce, Menasik: 42)

2762- Abdurrahman b. ebiş Şa'sa (r.a) anlatıyor ve şöyle diyor: İbrahim en Nehai ve İbrahim et Teymi ile beraberdim. "Bu sene hac ile

umreyi birleştirmeye karar verdim" dedim. Bunun üzerine İbrahim dedi ki: "Baban olsaydı böyle yapmazdı." İbrahim et Teymi ise babasından aktararak Ebu Zerr'in şu sözünü söyledi: "Temettu haccı sadece bize has bir olaydır." (Müslim, Hac: 23; İbn Mâce, Menasik: 42)

2763- İbn Abbas (r.a) anlatıyor: Cahiliyye döneminde Hac aylarında umre yapmak yeryüzünde işlenen kötülüklerin en kötüsü sayılırdı. Bu yüzden Muharrem ayını Safer ayıyla değiştirirlerdi ve bu sebeple halk arasında şöyle söylenirdi: "Develerin yaraları iyileşip tüyleri çıkınca ve Safer ayı girince; "Umre yapmak isteyen umre yapabilir." Peygamber (s.a.v) ve ashabı Mekke'ye gelince hac için ihrama girdiklerinin dördüncü günü sabahı hac niyetlerini umreye değiştirmelerini emretti. Bu onlar için büyük bir olaydı, bu yüzden şöyle dediler: "Ey Allah'ın Rasûlü! Nasıl bir ihramdan çıkışı kastediyorsunuz?" Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Tamamen ihramdan çıkmanızı emrediyorum"** buyurdu. (Buhârî, Hac: 34; Müslim, Hac: 31)

2764- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), umre için ashabı da hac için ihrama girmişti. Rasûlullah (s.a.v) yanında kurban getirmeyenlere ihramdan çıkmalarını emretti. Talha b. Ubeydullah ve başka bir adam da kurban getirmeyenlerdendi. Bunun üzerine ikisi de ihramdan çıktılar. (Buhârî, Hac: 34; Müslim, Hac: 31)

2765- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Bu umredir. Umreyle haccı böylece birleştirdik, kimin yanında kurbanlığı yoksa ihramdan tamamen çıksın. Böylece umre hacca girmiş oldu." (Buhârî, Hac: 34; Müslim, Hac: 31)

78- İHRAMLI AV ETİ YİYEBİLİR Mİ?

2766- Ebu Katade (r.a) anlatıyor: Mekke'ye giderken yolda Rasûlullah (s.a.v) ile beraberdim. Ashab'tan bazıları ihramlı bazıları da ihramsız idiler. Ben de ihramsızlardandım. Bir yaban eşeği gördüm atımın üzerinde doğruldum, arkadaşlarımdan kamçımı bana uzatmalarını istedim vermediler, uzak durdular. Mızrağımı istedim onu da vermeye yanaşmadılar. Bunun üzerine ben mızrağımı kendim alarak yaban eşeğine attım ve öldürdüm. Bu hayvanın etinden ashab'tan bazıları yediler bazıları yemediler. Durumu Peygamber (s.a.v)'e ulaştırıp hükmünü sordular. Peygamber (s.a.v)'de: **"O Aziz ve Celil olan Allah'ın size verdiği bir nimettir"** buyurdu. (Buhârî, Cezaü's Sayd: 15; Dârimi, Hac: 22)

2767- Muaz b. Abdurrahman et Teymî (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: “Talha b. Ubeydullah ile beraberdim ve hepimiz ihramdaydık. Talha uyurken ona bir kuş hediye getirildi, bu kuşun etinden oradakilerden bir kısmı yedi bir kısmı yemek istemedi. Bu sırada Talha uyandı yenebileceğini belirterek, “Rasûlullah (s.a.v) ile beraber yemiştik” dedi. (Müslim, Hac: 9; Dârimi, Hac: 22)

2768- Umeyr b. Seleme ed Damrî (r.a) Behzî’den naklediyor. Rasûlullah (s.a.v) Mekke’ye gitmek üzere ihramlı vaziyette yola çıktı. Ravha’ya geldiklerinde bir de ne görsünler bacağı kırılmış bir yaban eşeği… durumu Rasûlullah (s.a.v)’e haber verdiler. Peygamber (s.a.v)’de: **“Bırakın onu şimdi sahibi gelir”** buyurdular. Bunun üzerine Behzî geldi sahibi oymuş. Rasûlullah (s.a.v)’e: “Ey Allah’ın Rasûlü! Bu eşek hakkında yetkilisiniz. Sizin olsun” dedi. Peygamber (s.a.v), Ebu Bekir’e: **“Yaban eşeğini arkadaşları arasında taksim etmesini”** emretti. Sonra yürüdüler, Ruveyse ile Arc arasındaki Üsaye’ye geldiler. Bir de baktılar ki okla yaralanmış bir ceylan gölgede inliyor. Rasûlullah (s.a.v) içlerinden birine ceylanın yakınına durmasını ve herkes geçinceye kadar hayvanı kuşkulandırmamasını istedi. (Muvatta', Hac: 24)

79- İHRAMLI AV ETİ YEMEZ Mİ?

2769- Sa’b b. Cessame (r.a) anlatıyor: “Ben, Ebva veya Veddan da iken Rasûlullah (s.a.v)’e bir yaban eşeği hediye etmiştim. Rasûlullah (s.a.v) kabul etmedi. Rasûlullah (s.a.v), yüzümden üzüldüğümü görünce; **“Reddetmezdim ama biz ihramlıyız”** buyurdu. (Müslim, Hac: 8; Dârimi, Hac: 22)

2770- Sa’b b. Cessame (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Veddan’a vardıklarında yaban eşeği gördü ve onu yemeye yaklaşmadı ve: **“Biz ihramlıyız av eti yemeyiz”** buyurdu. (Müslim, Hac: 8; Dârimi, Hac: 22)

2771- Ata (r.a) anlatıyor. İbn Abbas Zeyd b. Erkam’a “Biliyor musun? Peygamber (s.a.v)’e av etinden bir parça ikram edilmişti de ihramlı olduğu için kabul etmemişti” dedi. O da: “Evet” dedi. (Müslim, Hac: 8; Ebû Davud, Menasik: 41)

2772- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Zeyd b. Erkam gelmişti İbn Abbas ona daha önceki bir meseleyi hatırlatarak: “Rasûlullah (s.a.v), ihramlı iken kendisine hediye edilen av etini bana haber vermiştin” dedi. O da: “Evet ona bir adam av etinden bir parça hediye

etmişti de, Peygamber (s.a.v) onu kabul etmeyerek: **“Yemeyiz çünkü biz ihramlıyız”** buyurdu. (Müslim, Hac: 8; Ebû Davud, Menasik: 41)

2773- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Sa’b b. Cessame; Rasûlullah (s.a.v)’e, ihramlı iken henüz kanı akmakta olan bir yaban eşeği budunu Kudeyd denilen yerde getirmişti de, Rasûlullah (s.a.v) budu kabul etmemişti. (Müslim, Hac: 8; Dârimi, Hac: 22)

2774- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Sa’b b. Cessame, Rasûlullah (s.a.v)’e ihramlı iken bir eşek hediye etmişti de Rasûlullah (s.a.v) bunu kabul etmedi. (Müslim, Hac: 8; Dârimi, Hac: 22)

80- BAŞKASININ AVLADIĞI AV ETİNDEN İHRAMLI YİYEBİLİR

2775- Abdullah b. ebi Katade (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Babam Hudeybiye olayı senesi Rasûlullah (s.a.v) ile beraber yola çıkmıştı. Arkadaşları ihrama girmiş babam girmemişti. Bu arada ben arkadaşlarımla beraberken onlardan bir kısmı bir kısmına bakarak gülüştüler. Baktım bir de ne göreyim; yaban eşeği! Hayvanı yaraladım, arkadaşlarımdan yardım istedim, fakat yardım etmekten uzak durdular. Hayvanın etinden yedik… korktuk. Bu sebeple hemen Rasûlullah (s.a.v)’e yetişmek istiyor, atımı bazen koşturuyor bazen da kendi haline bırakıyordum. Gece yarısı Gıfar kabilesinden bir adamla karşılaştım ve ona: “Rasûlullah (s.a.v)’i nerede bıraktın?” dedim. “Sukya da öğle uykusundaydı” dedi. Böylece Peygamber (s.a.v)’e yetiştim ve şöyle dedim: “Ey Allah’ın Rasûlü! Ashabından sana selâm ve duaları var. Onlar düşman tarafından seninle aralarının kopmasından endişe ediyorlar. Dolayısıyla onların gelmesini bekleyin dedim. O da beklemeye başladı. Bu arada ben, Rasûlullah (s.a.v)’e: “Ben bir yaban eşeği avlamıştım, yanımda ondan biraz var” dedim. Bunun üzerine oradakilere: **“Yiyiniz”** buyurdu. Onların hepsi de ihramlıydılar. (Buhârî, Muhsar: 14; İbn Mâce, Menasik: 93)

2776- Abdullah b. ebi Katade (r.a)’in babasının haber verdiğine göre, babam, Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Hudeybiye gazvesine katılmıştı. Benden başka herkes umre için ihrama girmişti. Bir yaban eşeği avladım arkadaşlarım ihramlı olmalarına rağmen ondan (onlara) yedirttim. Sonra, Rasûlullah (s.a.v)’in yanına geldim, durumdan Onu da haberdar ettim ve: “Yanımda o etten fazla olarak var” dedim. Peygamber (s.a.v)’de: **“Yeyiniz”** dedi. Hepsi ihramlıydılar. (Müslim, Hac: 8; Dârimi, Hac: 22)

81- İHRAMLI KİMSE AVI GÖSTERİRSE, İHRAMSIZ DA AVLARSA O AVDAN KİM YER?

2777- Abdullah b. ebi Katade (r.a), babasından naklediyor: "Onlar bir yolculukta idiler, bir kısmı ihramlı bir kısmı da ihramsız idiler. Ben bir yaban eşeği gördüm atıma bindim, mızrağımı aldım, arkadaşlarımdan yardım istedim bana yardım etmediler, birinin kamçısını gizlice aldım. Yaban eşeğine yetişip attım ve vurdum etinden onlar da yediler fakat çekindiler. Durumu Rasûlullah (s.a.v)'e sordular. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Avı ona gösterdiniz mi? Veya avlaması için ona yardım ettiniz mi?"** dedi. Onlar da: "Hayır" dediler. Bunun üzerine **"Öyleyse yiyiniz"** buyurdu. (Buhârî, Muhsar: 16; Dârimi, Hac: 22)

2778- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Kendiniz avlamadığınız ve sizin için de avlanmadığı sürece ihramlı iken kara avından yiyebilirsiniz."** (Ebû Davud, Menasik: 41; Tirmizî, Hac: 25)

82- İHRAMLI HANGİ ZARARLI HAYVANI ÖLDÜREBİLİR?

2779- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İhramlı kimsenin şu beş hayvanı öldürmesinde bir sakınca yoktur: Karga, çaylak, akreb, fare ve kuduz köpek."** (Ebû Davud, Menasik: 40; Muvatta', Hac: 28)

83- YILAN DA İHRAMDA İKEN ÖLDÜRÜLEBİLİR

2780- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"İhramlı kimsenin beş çeşit hayvanı öldürmesinde bir sakınca yoktur: Yılan, fare, çaylak, karga ve kuduz köpek."** (Ebû Davud, Menasik: 40; Muvatta', Hac: 28)

84- FARE DE İHRAMLININ ÖLDÜREBİLECEĞİ HAYVANLARDANDIR

2781- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre: **"Peygamber (s.a.v), ihramlı kimselere şu beş çeşit hayvanı öldürmelerine izin vermiştir: Karga, çaylak, akreb, fare ve kuduz köpek."** (Ebû Davud, Menasik: 40; Muvatta', Hac: 28)

85- KELER ÖLDÜRÜLECEK HAYVANLARDAN MIDIR?

2782- Said b. Müseyyeb (r.a)'ten rivâyete göre, Bir kadın ucu harbeli bir asa ile Aişe'nin yanına girdi. Aişe bu elindeki nedir?" dedi. Kadın da:

“Bu keleri öldürmek içindir. Çünkü Peygamber (s.a.v) bize anlatmıştı: **“Tüm hayvanlar İbrahim (r.a), ateşe atıldığında onu söndürmeye çalışmışlar ancak bu hayvanın söndürme işinde yardımı olmamış dolayısıyla bu hayvanın öldürülmesini emretmişti. Fakat kısa kuyruklu yılanı ve nesli kesik yılanların öldürülmelerini emretmişti. Çünkü onlar insanların gözlerini kör eder ve kadınların karınlarındaki çocukları düşürürler.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

86- İHRAMLI KİMSE AKREP ÖLDÜREBİLİR

2783- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Beş hayvan vardır ki ihramlı kimsenin onları öldürmesinde bir günah yoktur: Karga, çaylak, akreb, fare ve kuduz köpek.”** (Ebû Davud, Menasik: 41; İbn Mâce, Menasik: 91)

87- ÇAYLAK TA İHRAMLI TARAFINDAN ÖLDÜRÜLEBİLİR

2784- İbn Ömer (r.a) anlatıyor: Adamın biri, Peygamber (s.a.v)’e: “İhramlı olduğumuzda hangi hayvanları öldürebiliriz?” diye sordu. O da şöyle buyurdu: **“Beş hayvanı öldürmenizde size bir günah yoktur bunlar: Karga, çaylak, akreb, fare ve kuduz köpektir.”** (Ebû Davud, Menasik: 41; İbn Mâce, Menasik: 91)

88- KARGA DA ÖLDÜRÜLEBİLECEK HAYVANLARDANDIR

2785- İbn Ömer (r.a)’den: Peygamber (s.a.v)’e ihramlının hangi hayvanları öldürebileceği soruldu. Peygamber (s.a.v)’de şöyle buyurdu: **“Karga, çaylak, akreb, fare ve kuduz köpektir.”** (Ebû Davud, Menasik: 41; İbn Mâce, Menasik: 91)

2786- Sâlim (r.a) babasından rivâyet ederek şöyle demiştir. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Beş çeşit hayvan vardır ki ihramlı kimsenin onları harem içinde öldürmesinde bir günah yoktur; “Karga, çaylak, akreb, fare ve kuduz köpek.”** (Ebû Davud, Menasik: 41; İbn Mâce, Menasik: 91)

89- SIRTLAN ETİ YENİR Mİ?

2787- İbn ebi Ammar (r.a) şöyle demiştir: Câbir b. Abdullah’a sırtlanla alakalı sorular sordum onun etinin yenebileceğini söyledi. “Av olarak mı?” dedim. “Evet” dedi. “Bunu Rasûlullah (s.a.v)’den mi işittin?” dedim. “Evet” dedi. (İbn Mâce, Sayd: 15; Tirmizî, Hac: 28)

90- İHRAMLI EVLENEBİLİR Mİ?

2788- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Meymune ile evlendiğinde ihramlı idi. (Tirmizî, Hac: 24; Buhârî, Nikah: 31)

2789- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), ihramlı iken nikahlanmıştı. (Tirmizî, Hac: 24; Buhârî, Nikah: 31)

2790- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Meymune ile evlendiğinde ikisi de ihramlı idi. (Tirmizî, Hac: 24; Buhârî, Nikah: 31)

2791- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Meymune ile evlendiğinde ihramlı idi. (Tirmizî, Hac: 24; Buhârî, Nikah: 31)

2792- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), Meymune ile evlendiğinde ihramlı idi. (Tirmizî, Hac: 24; Buhârî, Nikah: 31)

91- İHRAMLIYA YASAK OLAN ŞEYLER VAR MIDIR?

2793- Osman b. Affan (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İhramlı ne evlenebilir ne kız isteyebilir ne de başkasının nikahını kıyabilir."** (Tirmizî, Hac: 23; Ebû Davud, Menasik: 39)

2794- Eban b. Osman (r.a), babasından naklediyor: Peygamber (s.a.v) ihramlı kimsenin nikah kıymasını, evlenmesini ve kız istemesini yasaklamıştır. (Tirmizî, Hac: 23; Ebû Davud, Menasik: 39)

2795- Nübeyh b. Vehb (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer b. Ubeydullah b. Ma'mer, Eban b. Osman'a haber göndererek ihramlının nikah kıyıp kıyamıyacağını sordu. Eban da şöyle dedi: "Osman b. Affan bana şöyle anlatmıştı: Peygamber (s.a.v), **"İhramlı kimse nikahlanmaz ve dünürcülük te yapamaz"** buyurdu. (Tirmizî, Hac: 23; Ebû Davud, Menasik: 39)

92- İHRAMLI KİMSE KAN ALDIRABİLİR Mİ?

2796- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) ihramlı iken kan aldırmıştı. (Tirmizî, Hac: 23; Müslim, Hac: 11)

2797- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) ihramlı iken kan aldırmıştı. (Tirmizî, Hac: 23; Müslim, Hac: 11)

2798- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) ihramlı iken kan aldırmıştı. (Tirmizî, Hac: 23; Müslim, Hac: 11)

93- İHRAMLI BİR HASTALIKTAN DOLAYI KAN ALDIRABİLİR

2799- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir hastalığından dolayı ihramlı iken kan aldırmıştı. (Müslim, Hac: 11; Ebû Davud, Menasik: 36)

94- AYAK ÜZERİNDEN DE KAN ALINIR MI?

2800- Enes (r.a)’ten rivâyet olunduğuna göre Rasûlullah (s.a.v) ihramlı iken ayağının üzerinden bir rahatsızlığından dolayı kan aldırmıştı. (Ebû Davud, Menasik: 36; Müslim, Hac: 11)

95- BAŞIN ORTASINDAN DA KAN ALDIRILIR MI?

2801- Abdullah b. Buhayne (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Mekke yolu üzerindeki Lahyı Cemel denilen yerde başının ortasından kan aldırmıştı. (Ebû Davud, Menasik: 36; Müslim, Hac: 11)

96- İHRAMLI BİT VE PİREDEN RAHATSIZ OLURSA NE YAPMALI?

2802- Ka’b b. Ucre (r.a)’den aktarılmıştır. İhramlı olarak Peygamber (s.a.v)’in yanında bulunuyordum. Başımdaki bit, pire vs. beni rahatsız ediyordu. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v), traş olmamı emretti. Sonra şöyle buyurdu: **“Ya üç gün oruç tut, ya altı. Fakiri ikişer müd yiyecek vererek doyur. Ya da bir koyun kes bunlardan hangisini yaparsan cezasını ödemiş olursun.”** (Müslim, Hac: 10; Buhârî, Muhsar: 9)

2803- Ka’b b. Ucre (r.a) anlatıyor ihramlıydım başımdaki bitler çoğalmıştı. Durum, Rasûlullah (s.a.v)’e ulaşınca bana geldi. Ben o sırada tencerede arkadaşlarım için yemek yapıyordum. Parmaklarıyla başımı okşadı ve: **“Git traş ol ve altı fakiri doyur”** buyurdu. (Müslim, Hac: 10; Buhârî, Muhsar: 9)

97- İHRAMLI VEFAT EDİNCE NE İLE YIKANIR?

2804- İbn Abbas (r.a) anlatıyor: Bir adam Rasûlullah (s.a.v) ile birlikteydi. İhramlı olduğu halde devesinden düştü, boynu kırıldı ve öldü. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Onu su ve sidr ile yıkayınız, iki parça ihram elbisesiyle kefenleyiniz, ona güzel kokular sürmeyiniz başını da örtmeyiniz çünkü o kıyamet günü telbiye getirerek kalkacaktır.”** (Buhârî, Muhsar: 31; İbn Mâce, Menasik: 89)

98- İHRAMLI VEFAT EDİNCE KAÇ PARÇA KEFEN KULLANILIR?

2805- İbn Abbas (r.a) anlatıyor. Bir adam ihramlı iken devesinden düştü ve boynu kırılıp öldü. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Onu su ve sidr’le yıkayın, ihram elbiselerini kefen olarak kullanın sözünü şöyle sürdürdü. Başını açık bırakın, koku sürmeyin çünkü o mahşer günü ihramlı olarak ve telbiye getirerek diriltilecektir.”** Şu’be diyor ki: “Bu hadisi bana aktaran Ebu Bişr’e on yıl sonra aynı meseleyi sorduğumda ilk anlattığı gibi anlattı sadece şu fark vardı: **“Yüzünü ve başını örtmeyin.”** (Buhârî, Muhsar: 31; İbn Mâce, Menasik: 89)

99- İHRAMLI ÖLÜRSE KOKU DA SÜRÜLMEZ

2806- İbn Abbas anlatıyor: Bir adam Rasûlullah (s.a.v) ile beraber Arafat’ta vakfede idi. Ansızın bineğinden düştü boynu kırılıp öldü. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Onu su ve sidr’le yıkayın, ihram elbiseleriyle kefenleyin, koku sürmeyin, başını da örtmeyin. Allah (c.c) onu, kıyamet günü telbiye getirerek diriltecektir.”** (Buhârî, Muhsar: 31; İbn Mâce, Menasik: 89)

2807- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam ihramlı iken devesinden düştü ve öldü. Durum, Rasûlullah (s.a.v)’e bildirilince şöyle buyurdu: **“Onu yıkayın, kefenleyin, başını örtmeyin, koku da sürmeyin çünkü o kıyamet günü telbiye getirerek diriltilecektir.”** (Buhârî, Muhsar: 31; İbn Mâce, Menasik: 89)

100- İHRAMLI VEFAT EDERSE, KEFENLENİRKEN YÜZÜ VE BAŞI ÖRTÜLMEZ

2808- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, adamın biri, Rasûlullah (s.a.v) ile beraber haccediyordu. Devesinden düştü ve öldü. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Yıkayın her iki ihram elbisesini kefen olarak kullanın başını va yüzünü örtmeyin çünkü o kıyamet günü telbiye ederek diriltilecektir.”** (Buhârî, Muhsar: 31; İbn Mâce, Menasik: 89)

101- İHRAMDA ÖLEN KEFENLENİRKEN BAŞI KAPATILMAZ

2809- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam Peygamberle birlikte ihramlı vaziyette hac için yola çıkmıştı. Devesinden düşüp boynu kırıldı ve öldü. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Onu su ve sidr ile yıkayın, iki ihram elbisesini kefen olarak kullanın, başını da örtmeyin çünkü o kıyamet günü telbiye getirerek diriltilecektir.”** (Buhârî, Muhsar: 31; İbn Mâce, Menasik: 89)

102- HAC İÇİN YOLA ÇIKANA DÜŞMAN ENGEL OLURSA NE YAPMALI?

2810- Abdullah b. Abdullah ve Sâlim b. Abdullah (r.anhüma) haber verdiklerine göre, İbn Zübeyr daha öldürülmeden önce Mekke kuşatıldığında Abdullah b. Ömer'e bu sene hac yapmaman sana zarar vermez çünkü Kâbe'yi tavaf etmemize engel çıkmasından korkuyoruz dedik. O da şöyle dedi: Biz Rasûlullah (s.a.v) ile beraber yola çıkmıştık, Kureyş kafirleri Kâbe'yi ziyaretimize engel oldular. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v) kurbanını kesti, başını traş etti. Sizler şahit olun ki ben Allah'ın izniyle umre yapmayı kendime vacip kıldım ve gidiyorum. Eğer Kâbe'yi tavafa engel olmazsa tavaf ederdim. Kâbe'yle arama bir engel çıkarsa, kendisiyle beraber bulunduğun zaman Rasûlullah (s.a.v)'in yaptığı gibi yaparım. Bir süre yürüdükten sonra şöyle dedi. Umre ve Hac ikisi de birdir. Şahit olun ki umreyle beraber hac ta yapacağım. Bunun üzerine kurban bayramı gününe kadar ve kurbanını kesinceye kadar ihramdan çıkmadı. (Buhârî, Muhsar: 31; İbn Mâce, Menasik: 89)

2811- Haccac b. Amr el Ensarî (r.a)'den rivâyete göre, kendisi Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu işitmiştir: **"Kim topal olur ve ayağı kırılırsa ihramdan çıkar ve sonra hacceder"** Bu durumu İbn Abbas ve Ebu Hureyre'ye sordum da ikisi de: "Doğrudur" dediler. (İbn Mâce, Menasik: 85; Tirmizî, Hac: 96)

2812- Haccac b. Amr (r.a) Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu anlatıyor: **"Kimin ayağı kırılır ve topal olursa, ihramdan çıkar ertesi yıl haccını tekrar yapar."** Bu durumu Ebu Hüreyre ve İbn Abbas'a sordum. İkiside doğrudur dediler. Şuayb kendi rivayetinde şu ilaveyi yapar. "Ertesi yıl tekrar hac yapar." (İbn Mâce, Menasik: 85; Tirmizî, Hac: 96)

103- RASÛLULLAH (S.A.V) MEKKE'YE NASIL GİRMİŞTİ?

2813- Abdullah b. Ömer (r.a)'in anlattığına göre, Rasûlullah (s.a.v) Mekke'ye gittiğinde zî tuva denilen yerde konaklayarak geceyi orada geçirdi. Sabah namazını da orada kıldı, namaz kıldığı yer sert ve biraz yüksekçe bir yerdi. Şimdiki mescidin yapıldığı yer değil fakat onun biraz altındaki sert tümsekti. (Ebû Davud, Menasik: 44; İbn Mâce, Menasik: 85)

104- MEKKE'YE GECE Mİ GİRMELİ?

2814- Muharriş el Ka'bî (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) geceleyin Cirane'den çıktı yaya olarak umresini yapıp bitirdi. Cirane'de gecelemiş gibi orada sabahladı. Güneş batıya kayınca Cirane'den çıktı Batnı Serif yolunu takip ederek Serif'le Medine yolunun birleştiği yere kadar geldi. (Ebû Davud, Menasik: 44; İbn Mâce, Menasik: 85)

2815- Muharriş el Ka'bî (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) Cirane'den gece çıktı sanki gümüş topu gibi parlıyordu, umresini yapıp sonra Cirane'ye geri döndü sanki geceyi orada geçirmişti. (Ebû Davud, Menasik: 44; İbn Mâce, Menasik: 85)

105- MEKKE'YE NEREDEN GİRİLİR?

2816- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Batha'nın yukarı tarafından girdi çıkarken de Batha'nın aşağı tarafından çıktı. (Ebû Davud, Menasik: 45; İbn Mâce, Menasik: 81)

106- PEYGAMBER (S.A.V) MEKKE'YE SANCAKLA MI GİRMİŞTİ?

2817- Câbir (r.a)'den rivâyet edildiğine göre, Peygamber (s.a.v) Mekke'ye girdiğinde sancağı beyaz renkteydi. (Tirmizî, Cihad: 9; Ebû Davud, Cihad: 76)

107- MEKKE'YE İHRAMSIZ GİRİLEBİLİR Mİ?

2818- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), Mekke'ye girdiğinde başında miğfer vardı. Kendisine İbn Hatal'ın Kâbe'nin örtüsüne sığındığı haber verilince **"Öldürün onu"** buyurdu. (İbn Mâce, Cihad: 18; Tirmizî, Cihad: 18)

2819- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), Mekke'ye fetih yılı girdiğinde başında miğferi vardı. (İbn Mâce, Cihad: 18; Tirmizî, Cihad: 18)

2820- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, "Peygamber (s.a.v) Mekke fethi yılı Mekke'ye başında siyah bir sarıkla ve ihramsız olarak girmişti." (Tirmizî, Libas: 11; İbn Mâce, Cihad: 18)

108- RASÛLULLAH (S.A.V) MEKKE'YE HANGİ GÜN GİRDİ?

2821- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ve ashabı hac için ihrama girdiklerinin dördüncü günü Mekke'ye geldiler. Peygamber (s.a.v) efendimiz onlara ihramdan çıkmalarını emretti. (Buhârî, Hac: 34; Müslim, Hac: 38)

2822- Yine İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Zilhiccenin dördünde geldi hac için ihrama girdi. Sabah namazını Batha'da kıldı; **"Umre yapmak isteyen yapsın"** buyurdu. (Buhârî, Hac: 34; Müslim, Hac: 38)

2823- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Mekke'ye Zilhicce'nin dördüncü günü gelmişti. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

109- İMAMIN ÖNÜNDEN GİTMEK VE KAFİRLERE MEYDAN OKUMAK

2824- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), kaza umresi için Mekke'ye girerken Abdullah b. Revaha önünden şöyle diyerek yürüyordu: "Savulun kafir evlatları O'nun yolundan, bugün O'nun gelişiyle sizi vuracağız, öyle bir vuruş ki koparacak kafayı boyundan ve dostu dostundan ayırmış olacaktır." Bunun üzerine Ömer ona: "Hem Rasûlullah (s.a.v)'in önünde yürüyorsun hem de Allah'ın mescidinde şiir okuyorsun" dedi. Peygamber (s.a.v)'de: **"Dokunma ona, bu söyledikleri düşmanlara ok yarasından daha tesirlidir"** buyurdu. (Tirmizî, Edeb: 69)

110- MEKKE'NİN KUTSALLIĞI

2825- İbn Abbas (r.a) anlatıyor, Rasûlullah (s.a.v), Mekke fethi günü şöyle buyurdu: **"Bu belde** (yani Mekke) **Allah'ın gökleri ve yeri yarattığı günden beri kutsal bir yerdir. Bu belde kıyamete kadar Allah'ın emriyle mukaddes** (haram) **bir yerdir. Bu sebeple dikenleri koparılmaz, av hayvanları ürkütülmez, buluntu eşyaları sadece sahibini bulmak ve vermek için alınabilir. Bitkileri de koparılmaz."** Abbas diyor ki: Ey Allah'ın Rasûlü! Izhır otunu bu yasaklara dahil etme dedim. O da ızhır otunun toplanıp koparılmasına müsaade etti. (Müslim, Hac: 82; Ebû Davud, Mesacid: 90)

111- MEKKE'DE SAVAŞ YAPILMAZ

2826- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Mekke fethi günü şöyle buyurdu: **"Bu belde kutsaldır, burayı; Allah kutsal kılmıştır. Orada savaş benden önce kimseye helâl olmadı, bana günün bir kısmında izin verildi. Bu belde Aziz ve Celil olan Allah tarafından haram kılınmıştır."** (Müslim, Hac: 82; Ebû Davud, Mesacid: 90)

2827- Said b. Ebu Said Ebu Şureyh (r.a)'ten naklediyor: Amr b. Said Mekke'ye asker gönderirken, Ebu Şureyh ona: "Ey komutan izin verirsen

Mekke fethinin ertesi günü Peygamber (s.a.v)’in söylediği, iki kulağımla duyduğum, kalbimle ezberlediğim, gözlerimle gördüğüm bir konuşmasını sana anlatacağım; Rasûlullah (s.a.v), Allah’a hamd-ü senâdan sonra şöyle buyurdu: **“Mekke’yi Allah kutsallaştırmış insanlar değil. Allah’a ve ahirete inanan bir kimsenin orada kan dökmesi, ağaçları kesmesi helâl değildir. Eğer biri çıkar, Rasûlullah (s.a.v)’in orada savaştığını örnek getirirse O’na: Allah, Rasûlüne izin verdi size izin vermedi. Bana günün bir miktarında izin verildi. Dünkü kutsallığı tekrar geri verilmiştir. Bu gerçekleri burada duyanlar duymayanlara duyursun.”** (Müslim, Hac: 83; Ebû Davud, Menasik: 90)

112- BİR GÜN MEKKE’DE SAVAŞ YAPILACAK MI?

2828- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Kâbe’ye bir ordu saldıracak fakat Beyda denilen yerde helak olacaklar.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2829- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kâbe’yi ele geçirmek için pek çok ordular harekete geçecektir onlardan bir ordu yerin dibine batırılacaktır.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2830- Ömer’in kızı Hafsa (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bu kutsal bölgeye bir ordu gönderilecek Beyda denilen yerde öncüleri, artçıları ve merkezdekiler hiçbiri kurtulamayıp mahvolacaklardır.”** Bunun üzerine ben: “Ya onların aralarında mü’min olanlar varsa onların hali ne olacaktır” dedim. **“Orası onların hepsine kabir olacaktır”** buyurdu. (Müslim, Fiten: 5; İbn Mâce, Fiten: 30)

2831- Hafsa (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bu Kâbe’yi ele geçirmek için bir ordu yola çıkacak Beyda denilen yere geldiklerinde ordunun merkezinde olanlar yere batırılacaklar. Önde ve arkada bulunanlar bağrışacaklar fakat hepsi de yerin dibine batıp gidecekler sadece haberci durumunda olan şerîd kurtulacaktır.”** Hadisi rivâyet edenlerden biri: “İnanıyorum ki bu rivâyeti yaparken sen dedenden duymadığın bir şeyi ondan imiş gibi söylemiyorsun yine inanıyorum ki deden de Hafsaya iftira etmiyor yine inanıyorum ki Hafsa da Peygamber (s.a.v) adına yalan uydurmuyor” dedi. (Müslim, Fiten: 5; İbn Mâce, Fiten: 30)

113- HAREM SINIRLARI İÇİNDE ÖLDÜRÜLEBİLEN HAYVANLAR

2832- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Beş çeşit zararlı hayvan her yerde ve harem sınırları içerisinde öldürülür: Karga, çaylak, akreb, fare ve kuduz köpek."** (İbn Mâce, Menasik: 91; Müslim, Hac: 3)

114- HAREM DE YILAN DA ÖLDÜRÜLEBİLİR

2833- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Beş zararlı hayvan vardır ki her yerde ve harem sınırları içersinde öldürülebilir. Yılan, karga, çaylak, akreb, fare ve kuduz köpek."** (İbn Mâce, Menasik: 91; Müslim, Hac: 3)

2834- Abdullah (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Mina'da Hayf mescidinde bulunuyorduk. Bu arada Mürselat sûresi nazil oldu. Hemen bir yılan çıkıverdi. Rasûlullah (s.a.v): **"Öldürün onu"** buyurdu. Koşuştuk fakat yılan deliğine giriverdi. (Buhârî, Tefsir: 77; Müslim, Selâm: 37)

2835- Ebu Ubeyde (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Arefeden bir gün önceki gece Rasûlullah (s.a.v) ile birlikteydik bir de ne görelim bir yılan. Rasûlullah (s.a.v): **"Onu öldürün"** buyurdu. Yılan hemen bir deliğe kaçıverdi. Hurma yapraklarını yakarak o deliğe tütsü verdik ve deliğe duman doldurup ateş yaktık. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah onu sizin şerrinizden sizi de onun şerrinden korudu."** (Buhârî, Tefsir: 77; Müslim, Selâm: 37)

115- KELER DE ÖLDÜRÜLEBİLİR Mİ?

2836- Ümmü Şerîk (r.anha)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), kelerleri öldürmemizi bize emretti. (Müslim, Selâm: 38; İbn Mâce, Sayd: 12)

2837- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Keler de zararlı hayvanlardandır"** buyurdu. (Müslim, Selâm: 38; İbn Mâce, Sayd: 12)

116- AKREP DE ÖLDÜRÜLECEK HAYVANLARDANDIR

2838- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Hayvanlardan beş çeşit vardır ki hepsi de zararlıdır. Her yerde ve harem sınırları içersinde de öldürülebilirler:**

Karga, çaylak, akreb, fare ve kuduz köpek.” (İbn Mâce, Menasik: 91; Müslim, Hac: 9)

117- HAREM SINIRLARI İÇERSİNDE FARE DE ÖLDÜRÜLEBİLİR

2839- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hayvanlar’dan beşi zararlıdır, harem sınırları içinde de öldürülebilir: Karga, çaylak, akreb, fare ve kuduz köpek.”** (Müslim, Hac: 3; İbn Mâce, Menasik: 91)

2840- Peygamber (s.a.v)’in hanımlarından Hafsa anlatıyor, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Hayvanlardan beşi vardır ki onları öldürmekte bir sakınca yoktur: Akreb, karga, çaylak, fare ve kuduz köpek.”** (Müslim, Hac: 3; İbn Mâce, Menasik: 91)

118- ÇAYLAKTA ÖLDÜRÜLEBİLEN HAYVANLARDANDIR

2841- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Beş zararlı hayvan vardır ki her yerde ve harem sınırları içersinde öldürülebilir: Karga, çaylak, akreb, fare ve kuduz köpek.”** (Müslim, Hac: 3; İbn Mâce, Menasik: 91)

119- KARGA DA ÖLDÜRÜLEBİLECEK HAYVANLARDANDIR

2842- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Beş zararlı hayvan harem sınırları içersinde de öldürülebilir: Karga, çaylak, akreb, fare ve kuduz köpek.”** (Müslim, Hac: 3; İbn Mâce, Menasik: 91)

120- HAREM SINIRLARI İÇİNDEKİ HAYVANLAR ÜRKÜTÜLMEZ

2843- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Burası** (Mekke), **Allah’ın yerleri ve gökleri yarattığı günden beri mukaddestir. Benden önce ve benden sonra hiç kimseye konan yasaklar helâl olmamıştır. Bana da sadece günün belli bir miktarında izin verilmiştir. İşte şu içinde bulunduğumuz saatten itibaren kıyamete kadar burası kutsaldır, harem’dir. Buranın bitkileri koparılmaz, ağaçları kesilmez, av hayvanları ürkütülmez, kaybolan bir eşya ancak sahibi bulunup verilmek için alınabilir.”** Abbas ayağa kalktı, kendisi cesur bir kimseydi şöyle dedi: “Ey Allah’ın Rasûlü! İzhir otunu dışarıda bırak çünkü onu evlerimizde ve mezarlarımızda kullanıyoruz.” Bunun

üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“İzhir müstesnadır”** buyurdu. (Müslim, Hac: 82; Ebû Davud, Menasik: 90)

121- HACILARI KARŞILAMAK CAİZDİR

2844- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bir yıl önceki yapamadığı umresini kaza için Mekke’ye girerken İbn Revaha önünde: “Savulun kafir çocukları Onun yolundan, bugün Onun gelişiyle sizi vuracağız, öyle bir vuruş ki kafayı boyundan ayıracak ve dostu da dostundan ayıracak” Bunu gören Ömer: “Ey İbn Revaha hem Allah’ın hareminde şiir okuyorsun hem de Peygamber (s.a.v)’in önünde gidiyorsun” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Dokunma ona, bırak! Canım kudretiyle elinde tutan Allah’a yemin olsun ki onun bu sözleri düşmanlara ok yarasından daha acıdır.”** (Tirmizî, Edeb: 69)

2845- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), Mekke’ye geldiğinde, Hâşimoğullarının küçük çocukları kendilerini karşılamış Peygamber (s.a.v)’de onlardan birini binitinin önüne diğerini de arkasına almıştı. (Buhârî, Umre: 13)

122- KÂ’BE GÖRÜNÜNCE NE YAPILMALI?

2846- Muhacir el Mekki (r.a)’den rivâyete göre, Câbir b. Abdullah’a Kâbe’yi gören birinin ellerini yukarı kaldırıp kaldırmayacağı soruldu: O da şöyle cevap verdi: Bunu ancak Yahudiler yapar. Biz Rasûlullah (s.a.v) ile beraber hac yaptık fakat öyle yapmadık. (Ebû Davud, Menasik: 46; Tirmizî, Hac: 32)

123- KÂBE’Yİ GÖRÜNCE DUA ETMEK GEREKİR Mİ?

2847- Abdurrahman b. Tarık b. Alkame (r.a)’nin annesinden haber verdiğine göre, Peygamber (s.a.v), Dar’ı Ya’la denilen yere gelince kıbleye döner ve dua ederdi. (Ebû Davud, Menasik: 46; Tirmizî, Hac: 32)

124- MESCİDİ HARAM (KÂBE VE ÇEVRESİ) DA KILINAN NAMAZIN DEĞERİ VE KIYMETİ

2848- Abdullah b. Ömer (r.a), Rasûlullah (s.a.v)’den şöyle duyduğunu haber vermiştir: **“Benim şu mescidimde kılınan** (Medine) **kılınan bir namaz Mescidi Haram** (Kâbe) **hariç diğer mescidlerde kılınan bin namazdan daha değerli ve kıymetlidir.”** (Müslim, Hac: 94; İbn Mâce, İkametü’s Salat: 195)

2849- Rasûlullah (s.a.v)'in hanımı Meymune (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Benim şu mescidim** (Medine)'de **kılınan bir namaz Kâbe mescidi hariç diğer mescidlerde kılınan bin namazdan daha değerlidir."** (Müslim, Hac: 94; İbn Mâce, İkametü's Salat: 195)

2850- Ebu Hüreyre (r.a), Peygamber (s.a.v)'in şöyle buyurduğunu nakleder: **"Benim şu mescidimde** (Medine) **kılınan bir namaz Kâbe mescidi dışındaki mescidlerde kılınan bin namazdan daha hayırlıdır."** (Müslim, Hac: 94; İbn Mâce, İkametü's Salat: 195)

125- KÂBE NASIL İNŞA EDİLMİŞTİ?

2851- Aişe (r.a)'dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Görmüyor musun kavmin Kâbe'yi inşa ettikleri zaman İbrahim (a.s)'ın temellerini dışarıda bırakarak daha dar olarak** (malzeme azlığından dolayı) **yapmışlardır."** Ben de: "Ey Allah'ın Rasûlü! onu İbrahim (a.s)'ın temelleri üzerinden yeniden yapamaz mısınız?" dedim. Bunun üzerine şöyle buyurdu: **"Eğer kavmimin küfürden dönüşü yeni olmasaydı yapardım."** Abdullah b. Ömer bu konuda şöyle derdi: "Eğer Aişe bu sözleri Rasûlullah (s.a.v)'den kesinlikle işitmiş olsaydı Hicr denilen yerdeki köşeleri istilâm etmezdim. Ne zaman ki İbrahim (a.s)'ın temelleri üzerine oturtulur o zaman (o köşeleri istilâm ederdim). (Müslim, Hac: 94; İbn Mâce, Menasik: 104)

2852- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Eğer kavmin küfürden yeni kurtulmuş olmasalardı, Kâbe'yi yıkıp, İbrahim (r.a)'ın temelleri üzerinde tekrar yapardım ve arka tarafına da bir kapı daha ilave ederdim. Çünkü Kureyş Kâbe'yi yaparken eski temellerden daha dar yapmışlardır."** (Müslim, Hac: 94; İbn Mâce, Menasik: 104)

2853- Esved (r.a)'ten naklettiğine göre, Mü'minlerin annesi Aişe şöyle anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Eğer kavmim cahiliyye devri inançlarından yeni kurtulmuş olmasalardı Kâbe'yi yıkıp ona iki kapı daha ilave ederek tekrar yapardım. İbn Zübeyr kendini halife ilân ettiğinde iki kapı daha ilave etmişti."** (Müslim, Hac: 94; İbn Mâce, Menasik: 104)

2854- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ey Âişe! Eğer kavmin cahiliyye devri alışkanlıklarından yeni kurtulmuş olmasaydı Kâbe'yi yıktırır dışarıda bırakılan yerleri de**

içine alarak tekrar yaptırırdım, doğu ve batıya olmak üzere iki kapı daha ilave ederdim çünkü onların bunu yapmaya güçleri yetmedi. Bana kalsaydı İbrahim (r.a)'in temellerine kadar inşaatı geniş tutardım." İbn Zübeyr, Peygamber (s.a.v)'in bu sözüne dayanarak Kâbe'yi yıktırdı. Yezid diyor ki: İbn Zübeyr'in Kâbe'yi yıktırışına bende şahit oldum, temellerdeki İbrahim (r.a)'in koyduğu taşları gördüm, birbirine girmiş deve hörgücü gibiydi. Hıcrın bir kısmını böylelikle Kâbe'nin içersine almış oldu. (Müslim, Hac: 94; İbn Mâce, Menasik: 104)

2855- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kâbe'yi kıyamate yakın zamanlarda Habeşlilerden bir takım bacaksızlar yıkacaklardır."** (Buhârî, Hac: 49; Müslim, Fiten: 18)

126- RASÛLULLAH (S.A.V) KÂBE İÇERSİNDE NASIL NAMAZ KILMIŞTI

2856- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Kâbe'ye vardım, Peygamber (s.a.v), Bilal ve Üsâme b. Zeyd Kâbe içerisine girdiler. Osman b. Talha üzerlerine kapıyı kapadı. İçeride uzun bir süre kaldılar sonra kapıyı açtılar. Rasûlullah (s.a.v) dışarı çıktı. Ben de merdivenlerden çıkarak Kâbe'ye girdim ve: "Rasûlullah (s.a.v), nerede namaz kıldı" diye sordum. "Şurada" dediler. Kaç rekat kıldığını sormayı unutmuşum. (Buhârî, Hac: 49; Dârimi, Menasik: 43)

2857- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Kâbe'ye girdi yanında Fadl b. Abbas, Üsâme b. Zeyd, Osman b. Talha ve Bilal vardı. Osman kapıyı onların üzerine kilitledi. Allah'ın dilediği kadar orada kaldılar. Sonra Rasûlullah (s.a.v) çıktı. İbn Ömer diyor ki: İlk karşılaştığım Bilal idi. Ona: "Rasûlullah (s.a.v) nerede namaz kıldı?" dedim. "İki direğin arasında" diye cevap verdi. (Dârimi, Menasik: 43; Buhârî, Hac: 51)

127- KABE İÇİNDE NAMAZ NASIL KILINIR?

2858- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Kâbe'ye girdi çıkışı yaklaştığında içime bir şeyler doğdu hızlıca gittim. Rasûlullah (s.a.v)'i çıkmış durumda buldum. Bilal'e: "Rasûlullah (s.a.v), Kâbe içinde namaz kıldı mı?" diye sordum. O da: "Evet iki direk arasında iki rekat namaz kıldı" dedi. (Dârimi, Menasik: 43; Buhârî, Hac: 51)

2859- Seyf b. Süleyman (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Mücahid’ten işittim şöyle diyordu: İbn Ömer evinde iken biri gelerek, “İşte Rasûlullah (s.a.v) Kâbe’ye girdi” denildi. İbn Ömer hemen kalktı doğruca Kâbe’ye geldi. Rasûlullah (s.a.v) çıkmıştı kapıda Bilal’e rastladım; “Ey Bilal! Rasûlullah (s.a.v) içeride namaz kıldı mı?” diye sordum. O da: “Evet” dedi. Ben: “Nerede?” dedim. Şu iki direk arasında iki rekat kıldı dedi. İbn Ömer de, çıktı ve Kâbe’yi karşısına alarak iki rekat namaz kıldı. (Dârimi, Menasik: 43; Buhârî, Hac: 51)

2860- Üsâme b. Zeyd (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Kâbe’ye girdi. Kâbe’nin köşelerinde Allah’ı tesbih edip tekbir getirdi. Fakat namaz kılmadı sonra çıkıp İbrahim makamı arkasında iki rekat namaz kılarak: **“İşte kıble”** buyurdu. (Müslim, Hac: 94)

128- HICR DENİLEN YER KABE’DEN Mİ SAYILIR

2861- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Eğer bu toplum küfürden yeni kurtulmuş olmasaydı ve yaptırabilecek maddi imkanım da olsaydı beş zira olan hicri de Kâbe’ye dahil ederek yeniden inşa ederdim. Ayrıca insanların birinden girip diğerinden çıkacakları iki kapı daha ilave ederdim.”** (Müslim, Hac: 95; İbn Mâce, Menasik: 105)

2862- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ey Allah’ın Rasûlü! Kâbe’ye girmeyeyim mi?” dedim. **“Hıcra gir çünkü orası da Kâbe’den sayılır”** buyurdu. (Müslim, Hac: 94; Tirmizî, Hac: 48)

129- HICRDA NAMAZ KILINIR MI?

2863- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Kâbe’ye girip, orada namaz kılmak isterdim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) elimden tutarak beni Hıcr denilen yere soktu ve şöyle buyurdu: **“Kâbe’ye girmek istediğin zaman burada namaz kılıver, orası Kâbe’den bir parçadır. Kavmin Kâbe’yi yaparken esas temellerinden kısaltarak yapmışlar ve hıcrı dışarıda bırakmışlardır.”** (Tirmizî, Hac: 48; Müslim, Hac: 70)

130- KABE İÇERİSİNDE KÖŞELERDE TEKBİR GETİRMEK

2864- İbn Abbas (r.a) diyor ki: “Peygamber (s.a.v), Kâbe’nin içersine girdiğinde orada namaz kılmamıştı, fakat köşelerinde tekbir getirmişti.” (Müslim, Hac: 68; Buhârî, Hac: 55)

131- KABE İÇİNDE DUA

2865- Üsâme b. Zeyd (r.a)'ten aktarılmıştır: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Kâbe'ye girdim. Bilal'e kapıyı kapamasını emretti, o da kapıyı kapadı. Kâbe'nin içersinde altı direk vardı. Kâbe'nin kapısına yakın iki direk arasına gelip oturdu. Allah'a Hamd'ü Senâ ettikten sonra, Allah'tan bir şeyler istedi bağışlanma talebinde bulundu sonra kalktı, Kâbe'nin arka tarafına karşı dönerek yüzünü ve yanaklarını sürdü. Allah'a Hamd ve Sena ettikten sonra yine dua edip bir şeyler istedi; bağışlamasını istedi. Sonra dönüp Kâbe'nin her bir köşesini tekbir, tesbih, tehlil getirerek ve Allah'a Senâ ederek dua ve istiğfar ederek selâmladı sonra çıktı ve Kâbe'ye dönerek iki rekat namaz kıldı ve dönüp, **"İşte kıble, işte kıble"** buyurdu. (Müslim, Hac: 67)

132- GÖĞÜS VE YÜZÜ KABE'YE DAYAMAK

2866- Üsâme b. Zeyd (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Kâbe'ye girmiştim. İçeri girince oturdu, Allah'a hamd edip sena ettikten sonra tekbir getirdi. Kelime-i Tevhidi okudu. Sonra öne doğru eğildi göğsünü yanağını ve iki elini Kâbe'nin duvarına dayadı. Sonra tekbir getirip Lâ ilâhe illallah dedikten sonra, dua etti. Bu yaptığını Kâbe'nin tüm köşelerinde aynen yaptı. Sonra dışarı çıktı. Kâbe'nin kapısında kıbleye dönerek (yani Kâbe'ye dönerek) **"İşte kıble, işte kıble"** buyurdu. (Müslim, Hac: 67)

133- KABE İÇERSİNDE NAMAZ NEREDE KILINIR?

2867- Üsâme (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Kâbe'den çıktı, Kâbe'nin önünde iki rekat namaz kıldı ve: **"İşte bu kıbledir"** buyurdu. (Müslim, Hac: 67)

2868- Üsâme b. Zeyd (r.a)'den rivâyete göre, "Peygamber (s.a.v) Kâbe'ye girdi, tüm köşelerinde dua etti. İçerde namaz kılmadı, dışarı çıkınca Kâbe'nin önünde iki rekat namaz kıldı." (Müslim, Hac: 68)

2869- Muhammed b. Abdullah b. Saib (r.a), babasından naklediyor: İbn Abbas'ın gözleri görmediği için ona yardımcı oluyordum. Kâbe'nin kapısından ve Hacer'ül-Esved köşesinden sonra gelen üçüncü direk arasına gelince: **"Haberin var mı? Rasûlullah (s.a.v) burada namaz kılardı"** dedi. Ben de: **"Evet oraya geçer ve namaz kılardı"** dedim. (Ebû Davud, Menasik: 51; Müsned: 14844)

134- KABEYİ TAVAF EDERKEN YAPILACAK HAYIRLI İŞ HANGİSİDİR?

2870- Abdullah b. Ubeyd b. Umeyr (r.a)'den rivâyete göre, bir adam bana: "Ey Ebu Abdurrahman, sadece bu köşeyi istilâm etmenin sebebi nedir?" O da şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Bu iki köşeyi istilâm etmek, elleriyle dokunmak hata ve günahları silip süpürür."** Yine Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Kim, Kâbe'yi yedi defa tavaf ederse bir köle azâd etmiş gibi sevap kazanır."** (İbn Mâce, Menasik: 32; Tirmizî, Hac: 109)

135- TAVAF ESNASINDA KONUŞULUR MU?

2871- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre: **"Peygamber (s.a.v), Kâbe'yi tavaf ederken bir adamın diğerinin burnuna bir şey bağlıyarak çekip tavaf ettirdiğini gördü, onu eliyle çekip kopardı ve o gözleri görmeyen kimseyi elinden tutarak çekip tavaf ettirmesini emretti."** (Buhârî, Hac: 66; Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 23)

2872- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyet ederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), bir adamın, diğerini burnundan bağlattırarak Kâbe'yi tavaf ettirdiğini gördü. O kimse böyle yaptırmayı nezr (adak) yapmıştı. Peygamber (s.a.v) yaklaştı ve onu kopardı; **"İşte nezr"** (adak) buyurdu. (Buhârî, Hac: 66; Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 23)

136- TAVAF ANINDA KONUŞMAK SERBESTTİR

2873- Tavus (r.a) Peygamber (s.a.v)'i gören bir adamdan naklediyor: **"Beytullah** (Kâbe'yi) **tavaf etmek namaz kılmak gibidir onun için tavaf esnasında az konuşun."** (Müsned: 16017)

2874- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Tavafta iken az konuşun çünkü siz namazda sayılırsınız."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

137- TAVAF HER AN YAPILABİLİR

2875- Cubeyr b. Mut'ım (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Ey Abdi Menaf oğulları, gece gündüz hangi saatte olursa olsun beyti tavaf eden ve burada namaz kılan hiç kimseye engel olmayınız."** (İbn Mâce, İkametü's Salat: 149)

138- HASTA OLAN TAVAFINI NASIL YAPAR?

2876- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e rahatsız olduğumu söyledim: **“Öyleyse halkın gerisinde binit üzerinde tavafını yap”** buyurdu. Ben de, Rasûlullah (s.a.v)’in dediği gibi tavafımı yaptım. Rasûlullah (s.a.v), Kâbe’nin bir köşesinde namaz kılıyor ve Tur sûresini okuyordu. (Tirmizî, Hac: 40; İbn Mâce, Menasik: 34)

139- ERKEKLERLE BİRLİKTE KADINLAR DA TAVAF YAPABİLİR Mİ?

2877- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben: “Haccın tavafını yapamamıştım” dedim. Bunun üzerine şöyle buyurdu: **“Namaz kılınınca devenin üzerinde insanların arkasında tavafını yapıver.”** (Tirmizî, Hac: 40; İbn Mâce, Menasik: 34)

2878- Ümmü Seleme (r.anha) anlatıyor: “Hasta olduğum halde Mekke’ye gelmiştim. Durumum Rasûlullah (s.a.v)’e arz edildiğinde şöyle buyurdu: **“Namaz kılanların arkasından binitli olarak tavafını yapıver.”** Ümmü Seleme diyor ki: “Rasûlullah (s.a.v) namaz kılıyordu ve Tûr sûresini okuyordu.” (Tirmizî, Hac: 40; İbn Mâce, Menasik: 34)

140- BİNEK ÜZERİNDE TAVAF YAPILIR MI?

2879- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), veda haccında Kâbe’yi bir binek üzerinde tavaf etti. Elindeki bastonuyla Hacer’ül-Esved’e işaret ederek devam ediyordu.” (Tirmizî, Hac: 41; Buhârî, Hac: 62)

141- İFRAD HACCI YAPAN NASIL TAVAF EDER?

2880- Vebre (r.a)’nin anlattığına göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Ömer’den işittim bir adam ona şöyle soruyordu: “Hac için ihrama girmiş iken Kâbe’yi tavaf edebilir miyim?” İbn Ömer: “Buna ne engel vardır” dedi. O da şöyle dedi: “Abdullah b. Abbas’ın bunu yasakladığını gördüm bu konuda senin görüşün bize daha hoş geliyor sen ne dersin” dedi. İbn Ömer: “Rasûlullah (s.a.v)’i hac için ihrama girmiş olarak gördük; Kâbe’yi tavaf etmişti. Safa ile Merve arasında da Sa’y etmişti” dedi. (Müslim, Hac: 28)

142- UMRE İÇİN İHRAMA GİRENİN TAVAFI NASILDIR?

2881- Amr (r.a) anlatıyor ve şöyle diyor: İbn Ömer’den işittim ona sormuştuk: “Umre yapan bir adamın, Kâbe’yi tavaf edip, Safa ile Merve

arasında Sa’y yapmayan kimsenin hanımıyla birlikte yatabilir mi?” diye. O da şöyle demişti: “Rasûlullah (s.a.v), Mekke’ye geldiği zaman yedi şaft olarak tavafını yaptı. Sonra İbrahim makamının arkasında iki rekat namaz kıldı, Safa ile Merve arasında sa’yını yapmıştı. Şüphesiz Allah, Rasûlünde sizin için en güzel örneklik vardır.” (İbn Mâce, Menasik: 34; Tirmizî, Hac: 99)

143- HAC VE UMREYİ BİRLİKTE YAPMAK İSTEYEN KURBAN GETİRMEMİŞSE NE YAPAR

2882- Enes (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) hac için çıktı biz de birlikte çıkmıştık. Zülhuleyfe denilen yere gelince, öğle namazını kıldı. Sonra bineğine binerek, Beyda denilen yere gelince hac ve umre için ihrama girdi. Biz de girdik. Rasûlullah (s.a.v), Mekke’ye gelince, tavaflarımızı yaptık. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v), ihramdan çıkmamızı emretti. Cemaat çekindi. Çekindiklerini görünce Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Eğer yanımda kurbanım olmasaydı ben de ihramdan çıkardım.”** İnsanlar ihramdan çıktılar ve hanımlarıyla bile yattılar. Rasûlullah (s.a.v) ihramdan çıkmadı ve saçlarını da kısaltmadı. (Buhârî, Hac: 77; Dârimi, Menasik: 38)

144- HACCI KIRAN YAPAN NASIL TAVAF EDER?

2883- Nafi (r.a) anlatıyor: “İbn Ömer hac’la umreyi birleştirecek tek bir tavaf yaptı ve Rasûlullah (s.a.v)’in de böyle yaptığını gördüm” dedi. (Buhârî, Hac: 77; Dârimi, Menasik: 29)

2884- Yine Nafi (r.a) anlatıyor: Abdullah b. Ömer yola çıktı Zülhuleyfe’ye gelince, umre için ihrama girdi. Biraz yol aldıktan sonra Kâbe’yi tavaf edilmesine engel olunacağından korktu ve şöyle dedi: “Eğer Kâbe’yi tavaf etmem engellenirse Rasûlullah (s.a.v)’in yaptığı gibi yaparım nasıl olsa hac ve umre ikisi de aynı şey. Şahit olun ki umre ile haccı beraber yapmaya karar verdim.” Yürüdü, Kudeyd denilen yere gelince oradan bir kurban satın aldı. Mekke’ye geldi, Kâbe’yi yedi şaftla tavaf ettikten sonra Safa ile Merve arasında Sa’y etti ve şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v)’in böyle yaptığını gördüm.” (Buhârî, Hac: 77; Dârimi, Menasik: 29)

2885- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) tek bir tavaf yapmıştı. (Müsned: 14554)

145- HACER’ÜL-ESVED CENNETTEN Mİ GELMİŞTİR

2886- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Hacer'ül-Esved, Cennetten'dir."** (Tirmizî, Hac: 49; Müsned: 2659)

146- HACER'ÜL-ESVEDE EL SÜRÜLÜR MÜ?

2887- Süveyd b. Gafele (r.a)'den rivâyete göre: Ömer, Hacer'ül-Esved'i öptü ve ona ellerini sürerek: "Ebul Kasım, Rasûlullah (s.a.v)'in sana hürmet göstererek öptüğünü gördüm (ben de ondan dolayı) öpüyorum" dedi. (Buhârî, Hac: 60; İbn Mâce, Menasik: 27)

147- HACER'ÜL-ESVED ÖPÜLÜR MÜ?

2888- Âbis b. Rabia (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer Hacer'ül-Esved'in yanına gelerek şöyle dedi: "Biliyorum ki sen bir taşsın, eğer Rasûlullah (s.a.v)'in seni öptüğünü görmeseydim; ben de öpmezdim. Sonra yaklaşıp onu öptü." (Buhârî, Hac: 60; İbn Mâce, Menasik: 27)

148- HACER'ÜL-ESVED MUTLAKA ÖPÜLMELİ Mİ?

2889- Hanzala (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Tavus'u Hacer'ül-Esved'i ziyaret ederken gördüm, kalabalıksa geçer gider tenha ise üç sefer öperdi. Ve şöyle derdi: "İbn Abbas'ı gördüm aynen böyle yapıyordu. İbn Abbas'ta Ömer'in böyle yaptığını gördüğünü ve şöyle dediğini nakleder: "Sen faydası ve zararı olmayan bir taşsın. Rasûlullah (s.a.v)'in seni öptüğünü görmüş olmasaydım seni asla öpmezdim." Sonra, Ömer şöyle dedi: "Rasûlullah (s.a.v)'in böyle yaptığını gördüm." (Buhârî, Hac: 60; İbn Mâce, Menasik: 27)

149- TAVAFA NEREDEN VE NASIL BAŞLANIR

2890- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Mekke'ye geldiği zaman Mescide girerek Hacer'ül-Esved'i selâmladı (istilâm etti) ve Hacer'ül-Esved'in sağ tarafından (Kâbe sola gelecek şekilde yürümeye) tavafa başladı. Tavafın ilk üç şaftını hızlı hızlı yürüyerek son dört şaftını ise, normal yürüyüşle yaptı. Sonra, İbrahim makamına gelerek; (Bakara sûresi 125.) **"…Öyleyse vaktiyle İbrahim'e ayarlanan yeri siz de kendinize namazgah edinin…"** ayetine göre, iki rekat namaz kıldı. Namaz kılarken İbrahim makamı kendisiyle Kâbe arasındaydı. Sonra Kâbe'ye gelerek, tekrar Hacer'ül-Esved'i selâmladı (istilâm etti) sonra da Safa tepesine çıktı." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

150- TAVAFIN KAÇ ŞAFTI HIZLICA YÜRÜNÜR?

2891- Nafi (r.a)’den rivâyete göre: “Abdullah b. Ömer, tavafın ilk üç şaftını hızlıca yürüyerek yapar, diğerlerini normal yürüyüşle tamamlardı. Ve Rasûlullah (s.a.v)’in de aynı şekilde yaptığını söylerdi.” (Buhârî, Hac: 57; Dârimi, Menasik: 26)

151- TAVAFIN KAÇ ŞAFTI NORMAL YÜRÜNEREK YAPILIR?

2892- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), hac ve umre tavafının her ikisinde de ilk üç şaftında hızlıca ve sert bir şekilde yürür, diğerlerini ise normal bir yürüyüşle yapardı. İki rekat namaz kıldıktan sonra Safa ve Merve arasında sa’y ederdi. (Buhârî, Hac: 57; Dârimi, Menasik: 26)

152- HER TAVAFTA İLK ÜÇ ŞAFT MUTLAKA HIZLI YÜRÜYÜŞLE OLMALI

2893- Sâlim (r.a) babasından aktararak şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) Mekke’ye geldiğinde Hacer’ül-Esved’i selâmlar (istilâm eder) ve yapacağı tavafın yedi şaftının ilk üçünü hızlıca yürüyerek yapardı. (Buhârî, Hac: 57; Dârimi, Menasik: 26)

153- HAC VE UMREDE HER TAVAFTA AYNEN Mİ YAPILIR?

2894- Nafi (r.a)’den rivâyete göre, Abdullah b. Ömer hac ve umre her tavafta ilk üç şaftta hervele yapar (hızlı hızlı yürür) sonraki dördünü ise normal yürüyüşle yapar, Rasûlullah (s.a.v)’in de böyle yaptığını söylerdi. (Buhârî, Hac: 57; Dârimi, Menasik: 26)

154- TAVAFTA HER ŞAFT AYNI YERDEN BAŞLAR AYNI YERDE BİTER

2895- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v)’in Hıcr’dan başlıyarak yine Hıcr’da bitirerek tavafın ilk üç şaftını hızlıca yürüyerek yapardı.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

155- RASÛLULLAH (S.A.V) İLK ÜÇ ŞAFTI NEDEN HIZLICA YÜRÜYEREK YAPTI?

2896- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ve ashabı Mekke’ye gelince müşrikler: Medine’nin humması bunlara iyi gelmemiş zayıflamışlar diye kötü konuştular, Allah’ta peygamberini bundan haberdar etti. Rasûlullah (s.a.v)’de ashabına müşriklerin bulunduğu hıcr tarafından geçerken hervele yapmalarını emretti de müşrikler: “Bunlar

eskisinden daha dinç ve kuvvetlidirler” diye konuştular. (Buhârî, Hac: 57; Tirmizî, Hac: 39)

2897- Zübeyr b. Arabî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Adamın biri, İbn Ömer’e Hacer’ül-Esved’i nasıl istilâm edeceğini sordu. O da şöyle cevap verdi: Ben, Rasûlullah (s.a.v)’i istilâm ederken ve öperken gördüm. Bunun üzerine adam: “Kalabalık olur ve yaklaşılmaz ise ne olacak?” dedi. İbn Ömer de şu cevabı verdi: “Yemen’den (ve diğer ülkelerden) gelenleri bir düşün… tabii ki kalabalık olacaktır. Ben Rasûlullah (s.a.v)’in Hacer’ül-Esved’i bazen öptüğünü bazen de kalabalıktan dolayı öpemeyip geriden selâmladığını (istilâm ettiğini) gördüm.” (Buhârî, Hac: 57; Tirmizî, Hac: 39)

156- HER TAVAFTA KABE’NİN İKİ KÖŞESİ DE İSTİLÂM EDİLİR

2898- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre: “Peygamber (s.a.v), tavaf ederken her şaftta Rüknü yemanî denilen köşeyi ve Hacer’ül-Esved’in bulunduğu köşeyi mutlaka istilâm ederdi.” (Buhârî, Hac: 57; Dârimi, Menasik: 25)

2899- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), Kâbe’nin her köşesini değil sadece Rüknü Yemâni ve Hacer’ül-Esved’in bulunduğu köşeleri istilâm ederdi. (Dârimi, Menasik: 25; Buhârî, Hac: 57)

157- YEMEN TARAFINA GELEN KABENİN İKİ KÖŞESİ İSTİLAM EDİLİR

2900- Sâlim (r.a) babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Kâbe’nin sadece Yemen tarafına düşen iki köşesini (Rüknü Yemâniyeyn) istilâm ederdi. (İbn Mâce, Menasik: 27; Tirmizî, Hac: 35)

158- KABE’NİN DÖRT KÖŞESİNDEN İKİSİ İSTİLÂM EDİLMEZ

2901- Ubeyd b. Cüreyc (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer’e: “Sen sadece Yemen tarafındaki bu iki köşeyi istilâm ediyorsun” dedim. O da: “Rasûlullah (s.a.v)’in bu iki köşeden başka yeri istilâm ettiğini görmedim de ondan” dedi. (Buhârî, Hac: 59; Müslim, Hac: 40)

2902- Sâlim (r.a), babasından naklediyor: Rasûlullah (s.a.v), Kâbe’nin köşelerinden sadece Hacer’ül-Esved köşesini ve Cumahilerin evlerinin bulunduğu taraftaki köşesini istilâm ederdi. (İbn Mâce, Menasik: 27; Müslim, Hac: 40)

2903- Nafi (r.a)'den rivâyete göre, Abdullah b. Ömer şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in Yemen ve Hacer'ül-Esved köşelerini istilâm ettiğini gördüğümden bu yana sıkışık anlarda ve serbest olduğunda her zaman istilâm etmeyi hiç bırakmadım. (İbn Mâce, Menasik: 29; Müslim, Hac: 40)

2904- Nafi (r.a)'den rivâyete göre, İbn Ömer şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in Hacer'ül-Esved köşesini istilâm ettiğini gördüğüm günden beri sıkışıklıkla ve serbest olduğunda her zaman istilâm etmeyi hiç terk etmedim. (İbn Mâce, Menasik: 29; Müslim, Hac: 40)

159- İSTİLAM (SELÂMLAMA) BASTON İLE DE YAPILABİLİR

2905- Abdullah b. Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Veda haccında devesi üzerinde elindeki bastonu ile Hacer'ül-Esved'i istilâm ederek tavafını yaptı. (İbn Mâce, Menasik: 29; Müslim, Hac: 40)

160- TAVAFIN BAŞLANGIÇ YERİNDE KÖŞEYE İŞARET ETMEK

2906- Abdullah b. Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) biniti üzerinde Kâbe'yi tavaf eder ve Hacer'ül-Esved'in bulunduğu köşeye geldiğinde oraya işaret ederdi. (Buhârî, Hac: 57; Tirmizî, Hac: 35)

161- (A'râf 31. ayeti) KULLUK OLSUN DİYE YAPACAĞINIZ HER ŞEYDE KENDİNİZE ÇEKİ DÜZEN VERİN AYETİNİN NİÇİN İNDİRİLDİĞİ

2907- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir kadın Kâbe'yi çıplak olarak tavaf ediyor ve şöyle diyordu: "Bugün bir kısmı veya hepsi gözükecek. Fakat bundan sonra bu gözüken şeyleri bir daha göstermeyeceğim." Bu olay üzerine Araf 131. ayeti nazil oldu: **"Ey Adem oğulları, Allah'a kulluk olsun diye yapıp ettiğiniz her işte kendinize çeki düzen verin…"** (Müslim, Tefsir: 2)

2908- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Veda haccından önce Rasûlullah (s.a.v)'in kendisini hac emiri tayin ettiği sene Ebu Bekir: "Bu yıldan sonra hiçbir müşrikin kesinlikle hac yapamayacağını, çıplak bir kimsenin de tavaf edemeyeceğini insanlara duyuracak bir gurupla beni Mekke'ye göndermişti." (Müslim, Hac: 78; Buhârî, Hac: 67)

2909- Muharrer b. Ebî Hüreyre (r.a), babasından naklediyor ve şöyle diyor: “Rasûlullah (s.a.v), Mekkelilere Berâe sûresini duyurmak için gönderdiğinde ben de Ali’nin yanında idim. Ravi diyor ki: “Ne diye ilânatda bulundunuz?” O da şöyle dedi: Biz şöyle ilân ediyorduk: **“1- Cennete mü’min’den başkası giremez 2- Kâbe çıplak olarak tavaf edilemez 3- Kiminle, Rasûlullah (s.a.v) arasında belli bir anlaşma varsa müddeti doluncaya kadar anlaşmaya uyulacaktır. 4- Anlaşma olmayanlara da dört ay süre tanınmıştır. 5- Allah müşriklerden beridir, Peygamberi de aynı şekilde müşriklerden uzaktır. 6- Bu yıldan sonra hiçbir müşrik Kâbe’yi tavaf edemeyecektir. Bu şekilde bağırmaktan sesimiz bile kısıldı.”** (Müslim, Hac: 78; Tirmizî, Hac: 44)

162- İKİ REKATLIK TAVAF NAMAZI NEREDE KILINIR?

2910- Muttalip b. ebî Vedaa (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)’i yedi şafttan oluşan tavafı yaptığını gördüm, tavaf mahalinin bir yerine çekilip iki rekat namaz kılmıştı. Kendisiyle tavaf edenler arasında hiç kimse yoktu. (Dârimi, Hac: 33; İbn Mâce, Menasik: 33)

2911- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Mekke’ye geldi ve Kâbe’yi yedi Şafttan oluşan tavafını yaptı. Makamı İbrahim’in ardında iki rekat tavaf namazı kıldı. Daha sonra da, Safa ile Merve arasında sa’y etmeye çıktı ve şöyle buyurdu: **“Allah’ın Rasûlünde sizin için güzel örneklik vardır.”** (Dârimi, Hac: 33; İbn Mâce, Menasik: 33)

163- TAVAF NAMAZINDAN SONRA NE YAPILIR?

2912- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Kâbe’yi yedi şaftla tavaf etmiş bu şaftların ilk üçünde remel (hızlıca ve güçlüce yürümek) yapmış kalan dördünü ise normal yürüyüşle tamamlamıştır. Sonra makamı İbrahim’de iki rekat namaz kılarak, Bakara 125. ayetini okudu: **“…öyleyse vaktiyle İbrahim’e ayarlanan yeri siz de kendinize ibadet yeri edinin.”** Bu ayeti insanlara duyurmak için sesini yükseltiyordu. Namazdan sonra Hacer’ül-Esved’i selâmladı (istilâm etti) sonra Safa tepesine doğru yürüdü ve Allah’ın başladığı gibi başlayalım dedi. Safa tepesinde Kâbe görünecek şekilde bir yere gelince üç sefer: **“Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur. O, tektir O’nun ortağı da yoktur. Her türlü otorite ve saltanat da O’nundur. Her türlü övgüler O’na mahsustur. Hayat veren ve öldüren de O’dur ve O’nun her şeye gücü yeter.”** Deyip Allah’ı tekbir ve tahmidten sonra yeteri kadar dua etti, sonra

yürüyerek aşağı inmeye başladı. Batn'ı Mesil denilen yere gelince hızlıca yürüdü ve tekrar Merve'ye doğru yürümesini sürdürdü. Merve tepesine çıktı. Merve'den Kâbe görünecek yere çıkınca üç sefer: **"Allah'tan başka gerçek ilâh yoktur O tektir O'nun ortağı yoktur. Mülk ve saltanat O'na mahsustur, övgüler O'nundur ve O'nun her şeye gücü yeter"** dedikten sonra Allah'ı zikredip tesbih edip hamd ederek dilediği kadar dua etti. Safa ile Merve arasında sa'yı tamamlayıncaya kadar bu şekilde devam etti. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2913- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) "Tavafı yedi şaft olarak yaptı. İlk üç şaftı hızlıca ve çalımlı bir şekilde son dördü ise normal bir biçimde yaparak, Bakara sûresi 125. ayetini okudu **"…öyleyse vaktiyle İbrahim'e ayarlanan yeri sizde kendinize ibadet yeri edinin…" sonra** iki rekat namaz kıldı. Makam'ı İbrahim, Kâbe ile kendisi arasındaydı. Sonra Hacer'ül-Esved'e istilâm ederek Safa tepesine çıktı ve Bakara sûresi 158. ayeti okudu: **"O halde unutmayın, Allah'ın insanoğluna sunduğu sembollerden biri de Safa ile Merve'dir…"** ve **"Allah'ın başladığı şekilde önce Safa tepesinden başlayın"** dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

164- İKİ REKATLIK TAVAF NAMAZINDA NE OKUNUR?

2914- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) tavafı bitirip Makam'ı İbrahim'e gelince (Bakara 125. ayetini) okur ve iki rekat namaz kılar. Birinci rekatta Fatiha ve Kafirûn sûresini; ikinci rekatta ise Fatiha ve İhlâs sûresini okurdu. Sonra Hacer'ül-Esved köşesini istilâm ederek Safa tepesine çıkardı. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

165- ZEMZEM SUYUNDAN İÇMEK

2915- İbn Abbas (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) zemzem suyunu ayakta iken içerdi. (İbn Mâce, Eşribe: 19; Tirmizî, Eşribe: 12)

166- ZEMZEM SUYU AYAKTA MI İÇİLMELİ?

2916- İbn Abbas (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e zemzem suyundan verdim, ayakta olduğu halde içti. (İbn Mâce, Eşribe: 19; Tirmizî, Eşribe: 12)

167- TAVAF BİTİP SAFA TEPESİNE ÇIKARKEN ÇIKIŞ KAPISINDAN ÇIKMALI?

2917- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Mekke’ye geldiğinde tavaf’ı yedi şavt olarak yaptı, sonra makam’ı İbrahim’in arkasında iki rekat namaz kıldı. Sonra Safa tepesine çıkış kapısından çıkarak Safa ve Merve arasında sa’yını yaptı. Şube şöyle demiştir: Bana Eyyüb haber verdi, Ona da, Amr b. Dinar haber vermiş. O da İbn Ömer’den aktarmıştır ki böyle yapmak sünnettir. (Müslim, Hac: 28; İbn Mâce, Menasik: 33)

168- SAFA VE MERVE NEDİR?

2918- Urve (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe’ye: Safa ve Merve arasında gidip gelmekte günah yoktur. (Bakara 158. ayetine) dayanarak onlar arasında Sa’y yapmayacağımı söyledim. O da şöyle dedi: “Ne kötü söz söyledin. Çünkü cahiliyye döneminde insanlar o ikisi arasında sa’y etmezdi. İslâm gelip de, Bakara 158. ayeti nazil olunca, Rasûlullah (s.a.v)’de Safa ve Merve arasında sa’y etti. Bizde O’nunla birlikte sa’y ettik çünkü bu bir sünnettir.” (Müslim, Hac: 43; Tirmizî, Tefsirül Kur’an: 3)

2919- Urve (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe (r.anha)’ya Bakara 158. ayeti hakkında demek ki, Safa ile Merve arasında sa’y yapmakta bir günah yoktur dedim. Aişe: “Ne kötü konuştun yeğenim dedi, eğer bu ayet senin yorumladığın gibi olsaydı sa’y etmeyene günah yoktur şeklinde olurdu. Fakat bu ayet Ensar hakkında nazil olmuştur. Onlar, Müslüman olmadan önce Müşellel denilen yerde kendisine ibadet edilen azgın put Menat için ihrama girerlerdi. Kim o put adına ihrama girerse Safa ile Merve arasında tavafa gerek kalmazdı. Bu durumu Rasûlullah (s.a.v)’e sordular da Bakara 158. ayeti nazil oldu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) her iki tepe arasında sa’y etmeyi adet edinip sünnet kıldı, o zamandan beri bu sünneti kimse ihmal etmedi.” (Müslim, Hac: 43; Tirmizî, Tefsirül Kur’an: 3)

2920- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) tavafı bitirip mescidden Safa tepesine çıkarken Allah’ın başladığı şekilde bizde Safa’dan başlayalım dediğini duydum. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2921- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Safa tepesine çıkarken Alah’ın başladığı şekilde bizde Safa’dan başlayalım dedi ve Bakara 158. ayetini okudu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

169-SAFA TEPESİNİN NERESİNDE DURULUR?

2922- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Safa tepesine tırmandı. Kâbe’yi görebilecek bir yerine gelince tekbir getirdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

170- SAFA TEPESİNDE TEKBİR GETİRİLİR Mİ?

2923- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Safa tepesinde durduğunda üç kere tekbir getirir ve şöyle derdi: **“Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur. O tektir O’nun ortağı da yoktur. Her türlü otorite saltanat ve mülk O’na mahsustur. Hamd O’na yapılır, O’nun her şeye gücü yeter”** diye üç defa söyler ve dua ederdi. Merve tepesinde de aynen yapardı. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

171- SAFA’DA “LÂ İLÂHE İLLALLAH DENİLİR Mİ?

2924- Câbir (r.a) Rasûlullah (s.a.v)’in haccından bahsederken şöyle diyor: “Sonra Rasûlullah (s.a.v), Safa tepesinde durdu “Lâ ailâhe illallah” dedi ve iki tepe arasında (Safa ve Merve) dua yaptı. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

172- SAFA TEPESİNDE ALLAH’I ZİKİR VE DUALAR YAPMAK

2925- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Kâbe’yi yedi şaft olarak tavaf etti; bunlardan ilk üçünde hervele yaptı, diğerlerini normal yürüyüşle bitirdi sonra gelip İbrahim makamında iki rekat namaz kıldı ve insanların duyabilecekleri şekilde yüksek bir sesle Bakara 125. ayetini okudu: **“…öyleyse vaktiyle İbrahime ayarlanan yeri siz de kendinize ibadet yeri edinin…”** namazını bitirince Hacer’ül-Esved’i istilâm edip Allah’ın başladığı gibi biz de Safa tepesinden başlayalım diyerek Sa’y yapmaya Safa’dan başladı. Safa tepesinde Kâbe görülecek bir yere gelince üç sefer **“Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur. O tektir O’nun ortağı da yoktur her türlü mülk otorite ve saltanatta O’na mahsustur övgüler O’na yapılır hayat veren de öldürende O’dur. Onun her şeye gücü yeter”** dedi. Sonra tekbir getirip, Allah’a hamdetti. Gereği kadar dua etti ve yürüyerek aşağı indi. Batnı Mesîl denilen yere inince hızlıca yürüdü sonra tekrar Merve’ye kadar normal bir şekilde yürüdü. Merve’ye gelince Kâbe’yi görebilecek bir yere çıkıp üç sefer: **“Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur O tektir. O’nun ortağı da yoktur her türlü otorite mülk saltanat O’nundur. Övgüler O’na mahsustur. Onun gücü her şeye yeter.”** Dedikten sonra, biraz daha Allah’ı zikredip,

tesbih edip hamdettikten ve dilediği kadar dua ettikten sonra Sa'y'ını bitirinceye kadar böylece devam etti. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

173- SAFA İLE MERVE ARASI BİNİTLE DE SA'Y EDİLEBİLİR

2926- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) veda haccında insanlar çok kalabalık olduğu için ve kendisini görmeleri için tavaf ve sa'yı biniti üzerinde yapmıştı ki insanlar hac konusunda sorabileceklerini sorsunlar ve nasıl yapılacağını görsünler diye. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

174- HERVELE YAPMADAN DA NORMAL YÜRÜNÜR MÜ?

2927- Kesîr b. Cümhan (r.a) rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer'in Safa ile Merve arasında hervele yapmadan normal yürüyüşle Sa'y yaptığını gördüm. Bunun üzerine şöyle dedi: "Yürüyerek yapıyorsam Rasûlullah (s.a.v)'i öylece gördüğüm içindir. Hervele yaparak sa'y ediyorsam yine Rasûlullah (s.a.v)'in öyle yaptığın gördüğümdendir." (Buhârî, Hac: 57; Müslim, Hac: 39)

175- HERVELE DE YAPILABİLİR

2928- Zühri (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer'e; "Rasûlullah (s.a.v)'in Safa ve Merve arasında hervele yaptığını gördün mü?" diye sordular. O da şöyle dedi: "Cemaat içinde sadece Peygamber (s.a.v)'in remel yaptığı için remel yapanlar vardır." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

176- SAFA İLE MERVE ARASINDA NİÇİN KOŞULUR?

2929- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) Safa ile Merve arasında sa'y ederken müşriklere kuvvetini göstermek için yapmıştı." (Buhârî, Hac: 57; Tirmizî, Hac: 39)

177- BATNI MESÎL'DE HIZLICA KOŞARAK SA'YA DEVAM ETMEK

2930- Safiyye binti Şeybe (r.anha) bir kadından naklediyor ve şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) Batnı Mesîl'de süratlice koşuyordu ve şöyle diyordu: **"Bu vadide ancak hızlıca koşulur."** (İbn Mâce, Menasik: 43)

178- NEREDE HERVELE YAPILMAZ?

2931- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, "Rasûlullah (s.a.v) Safa'dan inerken normal yürüyüşle yürür Safa ile Merve arasındaki çukur

yere gelince hızlıca yürür sonra tekrar normal yürüyüşe geçerdi.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

179- HERVELE NEREDE YAPILIR?

2932- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) Safa ile Merve arasındaki çukur yere inince hızlanır oradan çıkınca tekrar normal yürüyüşe geçerdi.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2933- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v); “Safa’dan inince çukur yere gelir gelmez hızlıca yürür çukur yerden kurtulunca normal yürüyüşe geçerdi.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

180- MERVE DE NEREDE DURULUR?

2934- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Merve’ye geldi yukarı tırmandı. Kâbe’yi görecek duruma gelince üç defa **“Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur O tektir onun ortağı yoktur her türlü otorite mülk ve saltanat onundur. Övgüler ona mahsustur. Onun her şeye gücü yeter”** Sonra Allah’ı zikir, tesbih ve övgülerle gerektiği kadar dua eder ve Sa’yı bitirinceye kadar bu şekilde dua ederdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

181- MERVE DE TEKBİR GETİRMEK

2935- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Safa’ya giderek oraya tırmandı. Kâbe’yi görecek bir konuma gelince; Allah’ı birleyip tekbir getirdi ve şöyle dedi: **“Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur. O tektir, O’nun ortağı da yoktur. Her türlü otorite, mülk, saltanat O’na mahsustur. Övgüler O’na yapılır. Hayat veren de öldüren de O’dur. O’nun her şeye gücü yeter.”** Sonra Safa ile Merve arasında yürümeye başladı, vadinin çukur yerine gelince hızlandı. Merve’ye gelinceye kadar normal yürüdü. Bu şekilde yaparak sa’yını tamamladı. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

182- HACCI KIRAN VE HACCI TEMETTU YAPANLAR NASIL SA’Y EDERLER?

2936- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ve ashabı Safa ile Merve arasında sadece bir sa’y (yani dört gidiş üç gelişi olan) yapmışlardı. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

183- UMRE YAPAN SAÇLARINI NEREDE KISALTIR?

2937- Muaviye (r.a)'den rivâyete göre, "Rasûlullah (s.a.v) umre yaptığında Merve'den çıkarken saçını makasla kısaltmıştır" demiştir. (Buhârî, Hac: 128; Müslim, Hac: 33)

2938- Muaviye (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'in saçını Merve'de bedevi makası ile kısaltmıştım. (Buhârî, Hac: 128; Müslim, Hac: 33)

184- SAÇ NASIL KISALTILIR?

2939- Muaviye (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Kâbe'yi tavaftan sonra ve Safa ile Merve arasında sa'y yaptıktan sonra zilhiccenin ilk on günü yanımda bulunan makasla Rasûlullah (s.a.v)'in saçlarının ucundan toplayıvermiştim. Kays şöyle der: Muaviye'nin, Peygamber (s.a.v)'i tıraş etmesini insanlar hoş karşılamadılar. (Müslim, Hac: 33; Buhârî, Hac: 128)

185- HAC İÇİN İHRAMA GİRİP KURBAN GÖNDEREN NE YAPAR?

2940- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte sadece hac yapmak için yola çıktık. Kâbe'yi tavaf ve Safa ile Merve arasında Sa'y yaptıktan sonra Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yanında kurbanı olanlar ihramlı olarak kalsın kurbanı olmayanlar ise ihramdan çıkmasınlar."** (Müslim, Hac: 17; İbn Mâce, Menasik: 41)

186- UMREYE NİYET EDİP KURBAN GÖNDEREN NE YAPAR?

2941- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Veda haccı için Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte yola çıktık. Bir kısmımız hac için diğerlerimiz de umre için ihrama girmişlerdi ve kurban da getirmişlerdi. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Umre için ihrama girip de kurban göndermeyenler ihramdan çıksınlar, umre için ihrama girip kurban gönderenler ihramdan çıkmasınlar. Hac için ihrama girenler haclarını tamamlasınlar."** Aişe diyor ki: "Ben de umre için ihrama girmiştim." (Müslim, Hac: 17; İbn Mâce, Menasik: 41)

2942- Ebu Bekir (r.a)'in kızı Esma'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Hac için ihrama girerek Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte yola çıktık. Mekke'ye yaklaşınca, Rasûlullah (s.a.v): **"Yanında kurbanı olmayanlar ihramdan çıksınlar, yanında kurbanı bulunanlar ise öylece ihramlı olarak kalsınlar"** buyurdu. Esma şöyle sürdürdü sözlerini: Zübeyr'in yanında

kurbanı vardı o yüzden ihramlı kaldı. Benim kurbanım yoktu ben ihramdan çıktım, elbiselerimi giyip kokularımla kokulandıktan sonra Zübeyr'in yanına oturdum. Bunun üzerine bana: "Benden uzak dur" dedi. Ben de: "Üzerine kapaklanmamdan mı korkuyorsun" dedim. (Müslim, Hac: 17; İbn Mâce, Menasik: 41)

187- AREFEDEN BİR GÜN ÖNCE HUTBE OKUMAK

2943- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), Cîrane umresinden döndükten sonra Ebu Bekir'i hacca göndermişti. Ben de onunla birlikteydim. Arc denilen yere gelince sabah namazı için mola verdi. Tam tekbir alıp namaza başlayacağında arkasından bir deve sesi duydu, namaza başlamayı geciktirdi ve dedi ki: "Bu ses Rasûlullah (s.a.v)'in devesi Ced'a'nın sesidir. Belki de Rasûlullah (s.a.v) hacca gelmiştir. Eğer gelen kendisi ise namazı birlikte kılarız." Bir de baktık ki gelen Ali imiş. Bunun üzerine Ebu Bekir, kendisine; "Emir mi? Yoksa haberci mi? olarak geldin" dedi. O da: "Haberci olarak geldiğini ve Berâe sûresini hac esnasında insanlara duyurmam için gönderdi" dedi.

Böylece Mekke'ye geldik. Terviye gününden bir gün önce yani zilhiccenin yedisinde Ebu Bekir kalkıp insanlara bir konuşma yaptı. Onlara hacda yapılacak görevlerini bildirdi ve konuşmasını bitirince, Ali ayağa kalktı ve Berâe sûresini insanlara okudu. Bitirince birlikte çıktık arefe günü Ebu Bekir tekrar kalkıp insanlara bir konuşma daha yaptı yine hacda yapılacak görevlerden bahsetti. Hutbesini bitirince, Ali kalkıp yine Berâe sûresini insanlara tamamını okudu. Bayram günü olunca yapılması gerekenleri yaptık. Ebu Bekir de yapması gerekenleri yapınca insanlara tekrar bir konuşma daha yaptı. İfada tavafından, kurbandan ve diğer yapılması gerekenlerden bahsetti konuşması bitince, Ali tekrar kalkarak Berâe sûresini sonuna kadar okudu. Mina'dan döneceğimiz ilk gün Ebu Bekir kalkıp, insanlara yeniden bir konuşma yaparak nasıl dönüş yapacaklarını, nasıl şeytan taşlayacaklarını ve diğer yapmaları gereken şeyleri öğretti. Konuşmasını bitirince Ali tekrar kalkarak Berâe sûresini insanlara sonuna kadar tekrar okudu. (Dârimi, Menasik: 70)

188- TEMETTÜ HACCI YAPAN NE ZAMAN İHRAMDAN ÇIKAR?

2944- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Zilhiccenin dördünde Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte yola koyulduk. Peygamber (s.a.v):

“İhramdan çıkın, hac için başladığınız ibadeti umreye değiştirin” buyurdu. Bu bizim zorumuza gitti ve pek hoşlanmadık. Durum, Rasûlullah (s.a.v)’e ulaşınca tekrar: **“Ey insanlar, ihramdan çıkın, eğer benim yanımda kurbanım olmasaydı sizin yaptığınız gibi Ben de ihramdan çıkardım”** buyurdu. Böylece biz ihramlarımızdan çıktık ve hanımlarımızla bile birlikte olduk. Zilhiccenin sekizinci gününe kadar ihramsız bir kimsenin yapabileceği her şeyi yaptık. Terviye günü tekrar ihrama girerek hac için telbiye getirmeye başladık. (Dârimi, Menasik: 18)

189- MİNA

2945- Muhammed b. Imran el Ensarî (r.a) babasından naklederek şöyle demişti: Ben, Mekke yolunda büyük bir ağacın altında otururken, Abdullah b. Ömer bana dönerek; “Niçin bu ağacın altında oturuyorsun?” diye sordu. Ben de: “Gölgesinden dolayı” diye cevap verince, Abdullah dedi ki: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştu: **“İki ağacın arasında Mina’da oturduğunuz zaman eliyle doğu tarafını göstererek bu tarafta bir vadi daha vardır ki ona sürrebe denilir.”** (Haris’in rivâyet ettiği bir hadiste ise o vadiye altından geçilen ağaç denilir.) **Onun altından yetmiş Peygamber (s.a.v) gelip geçti.”** (Ebû Davud, Menasik: 71; Müsned: 15993)

2946- Abdurrahman b. Muaz (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), bize Mina’da bir konuşma yaptı; o anda Allah, kulaklarımızı iyice açmıştı ki bulunduğumuz yerde konuştuklarının hepsini duyuyorduk. Rasûlullah (s.a.v) hac da yapılaması gereken her şeyi hatta atılacak taşların ölçüsünü bile bildirdi. Muhacirlere mescidin ön saflarında yer almalarını Ensar’a da geride durmalarını emretti. (Ebû Davud, Menasik: 71; Müsned: 15993)

190- AREFE GÜNÜ İMAM ÖĞLE NAMAZINI NEREDE KILAR?

2947- Abdulaziz b. Rufey (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Enes b. Malik’e Rasûlullah (s.a.v)’in tevriye günü öğle namazını nerede kıldığına dair bir bilgin var mıdır?” diye sordum. O da: “Mina’da kılmıştır” dedi. “Peki ikindiyi nerede kılmıştı?” dedim. “Ebtah’ta” dedi. (Buhârî, Hac: 83; Ebû Davud, Menasik: 59)

191- MİNADAN ARAFAT’A NE ZAMAN GİDİLİR?

2948- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) ile beraber biz Mina’dan Arafat’a kuşluk vakti gitmiştik kimimiz

telbiye kimimiz de tekbir getiriyordu.” (Müslim, Hac: 46; Dârimi, Hac: 48)

2949- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Arafat’a kuşluk vakti gitmiştik. Yol boyunca bir kısmımız tekbir; bir kısmımız da telbiye getiriyordu.” (Müslim, Hac: 46; Dârimi, Hac: 48)

192- ARAFAT’A GİDİŞTE TEKBİR Mİ GETİRİLMELİ?

2950- Muhammed b. Ebu Bekir es Sekafî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes’e: Mina’dan Arafat’a giderken, “Sizler Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bu gün nasıl telbiye getirirdiniz?” diye sordum. O da şöyle cevap verdi: Dileyen telbiye getiriyor, kimse itiraz etmiyor. Dileyen tekbir getiriyor, kimse de ona itiraz etmiyordu.” (Müslim, Hac: 46; Dârimi, Hac: 48)

193- ARAFAT’A GİDİŞTE TELBİYE DE GETİRİLİR Mİ?

2951- Muhammed b. Ebu Bekir es Sekafî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes’e, “Arefe günü kuşluk vakti bu gün niçin telbiye getiriyorsun” diye sordum. O da: “Bu yollarda Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte yürüdüm kimisi tekbir getiriyor; kimisi de telbiye getiriyordu ve hiç kimse de birbirine itiraz etmiyordu” cevabını verdi. (Müslim, Hac: 40; Dârimi, Hac: 48)

194- AREFE GÜNÜ

2952- Tarık b. Şihab (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir Yahudi Ömer’e; Mâide 3. ayeti olan **“…bu gün size dininizi kemâle erdirdim, nimetimi üzerinize tamamladım ve size hayat tarzı olarak İslâm’ı seçtim…”** ayeti indirilince bu ayet bize nazil olmuş olsaydı onun nazil olduğu günü bayram ilân ederdik dedi. Ömer de şöyle dedi: “O ayetin nazil olduğu günü ve geceyi çok iyi biliyorum. Cuma gecesi Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Arafat’ta idik.” (Müslim, Tefsir: 1; Tirmizî, Tefsir: 6)

2953- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Allah erkek ve kadın pek çok kimseyi arefe günü Cehennem’den azâd etmiştir. Allah bu arefe günü rahmetiyle tüm yaratıklarına yönelerek ve yaratıklarıyla meleklere karşı övünerek “Bunlar başka ne istiyorlar?” der.”** (Müslim, Hac: 79; İbn Mâce, Menasik: 57)

195- AREFE GÜNÜ ORUÇ TUTULMAZ MI?

2954- Ukbe b. Amir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Arefe ve Kurban bayramı günleri biz Müslümanların**

bayram günleridir, o günler yeme içme günüdür.” (Müslim, Sıyam: 22; Tirmizî, Savm: 59)

196- ARAFAT’TA VAKFE İÇİN NE ZAMAN ÇIKMALI?

2955- Sâlim b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle diyor: Abdulmelik b. Mervan, Haccac b. Yusuf’a hacla ilgili konularda İbn Ömer’in emirlerine uymayı ve aykırı hareket etmemesini mektupla emretmişti. Arefe günü güneş batıya kayınca ibn Ömer geldi ben de onun yanındaydım. Çadırının yakınına gelince hac emiri nerede diye bağırdı, üzerinde sarı renkli bir cübbeyle Haccac göründü. İbn Ömer’e: “Ne var! Ey ebu Abdurrahman, niçin bağırıyorsun?” dedi. İbn Ömer de: “Sünnete uymak istiyorsan haydi Arafat’a” dedi. Haccac: “Bu saatte mi?” dedi. İbn Ömer: “Evet” cevabını verdi. Bir duş alayım hemen seninle birlikte geliyorum dedi. O gelinceye kadar İbn Ömer onu bekledi. Gelince, benimle babam arasında yürüyordu. Ben kendisine: “Eğer sünnete uymak istersen hutbeyi kısa oku, vakfede acele et” dedim. Bunun üzerine İbn Ömer’in bu konuda bir şey söyleyip söylemeyeceğine baktı. Bunu gören İbn Ömer: “Doğru söylüyor” dedi. (Buhârî, Hac: 87; Muvatta', Hac: 63)

197- ARAFAT’TA TELBİYE GETİRİLİR Mİ?

2956- Said b. Cübeyr (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Arafat’ta İbn Abbas ile beraberdim. İbn Abbas insanların telbiye getirmelerini niçin duymuyorum dedi. Ben de: “Muaviye’den korktukları için” dedim. Bunun üzerine İbn Abbas çadırından çıkarak: “Emret emrine hazırım” diye telbiye getirmeye başladı ve: “Ali’ye kızgınlıkları yüzünden sünneti terk etmişler” diye konuştu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

198- ARAFAT’TA HUTBE NE ZAMAN OKUNUR?

2957- Seleme b. Nubeyt (r.a), babasından naklediyor ve şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)’i Arefe günü kırmızı bir deve üzerinde namazdan önce hutbe okurken gördüm. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 178; Ebû Davud, Menasik: 62)

199- DEVE ÜZERİNDE HUTBE OKUNUR MU?

2958- Seleme b. Nubeyt (r.a), babasından naklediyor ve şöyle diyor: Arefe günü Rasûlullah (s.a.v)’i kırmızı bir deve üzerinde hutbe okurken gördüm. (İbn Mâce, İkametü’s Salat: 178; Ebû Davud, Menasik: 62)

200- ARAFAT HUTBESİ KISA MI OLMALI?

2959- Sâlim b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Abdullah b. Ömer Arefe günü güneş batıya kayınca Haccac b. Yusuf'a gelerek: Eğer sünnete uymak istersen haydi vakfeye dedi. Ben de orada bulunuyordum. Haccac: "Bu saatte mi?" deyince; İbn Ömer: "Evet" dedi. Ben, Haccac'a: "Eğer bugün yine sünnete uymak istiyorsan hutbeyi kısa oku, namazda acele et" dedim. Bu sözüm üzerine İbn Ömer beni tasdik edip; "Doğru söylüyor" dedi. (Buhârî, Hac: 87; Muvatta', Hac: 63)

201- ARAFAT'TA ÖĞLE İLE İKİNDİ NAMAZI

2960- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), tüm namazlarını vakti içersinde kılardı sadece Arafat'ta öğle ile ikindiyi bir vakitte toplayarak kıldı. (Buhârî, Hac: 89; Ebû Davud, Menasik: 64)

202- ARAFAT'TA DUA YAPARKEN ELLERİ KALDIRMAK

2961- Üsâme b. Zeyd (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Arafat'ta Rasûlullah (s.a.v)'in binitinin arkasında idim. Dua ederken ellerini kaldırmıştı. Deve başını hareket ettirince yuları elinden düşmüştü. Bir eliyle yuları alırken diğer eli yukarıda idi. (Müslim, Hac: 79)

2962- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Kureyş Müzdelife'de Hums denilen yerde; diğer Arap kabileleri de Arafat'ta vakfe yapıyorlardı. Bunun üzerine Allah, Peygamberine Arafat'ta vakfe yapmasını emretti. Böylelikle Kureyşte vakfe yerini değiştirmiş oldu. Allah, Bakara 199. ayeti olan, **"Ve dalga dalga ilerleyen öteki kalabalıklarla birlikte sizde ilerleyin…"** ayetini indirdi. (Ebû Davud, Menasik: 59; Tirmizî, Hac: 53)

2963- Muhammed b. Cübeyr b. Mut'ım (r.a), babasından rivâyet ederek şöyle diyor: Devemi kaybetmiştim. Arefe günü onu aramaya gitmiştim. Rasûlullah (s.a.v)'i orada vakfe yaparken gördüm. Ravi Muhammed babasından vakfe yapılan yerin neresi olduğunu sordu, babası da Hums cevabını verdi. (Buhârî, Hac: 91; Dârimi, Hac: 49)

2964- Yezid b. Şeyban (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz Arafat'ta vakfe yerinden uzak bir yerde vakfe yapıyorduk. İbn Mirba el Ensâri bize gelerek: Beni size Rasûlullah (s.a.v) gönderdi; **"Vakfe yapılacak yerde dursunlar, ayrı durmasınlar çünkü ataları İbrahim (a.s)'in mirasçısı durumundadırlar"** buyurdu, dedi. (Tirmizî, Hac: 53; Ebû Davud, Menasik: 57)

2965- Cafer b. Muhammed babasından naklederek şöyle diyor: Câbir b. Abdullah'ın yanına giderek Peygamber (s.a.v) haccıyla ilgili sorular sorduk. O da şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v): **"Arafat bölgesinin tamamı vakfe yapılacak yerdir"** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

203- ARAFAT'TA DURMA SÜRESİ NE KADARDIR?

2966- Abdurrahman b. Ya'mer'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e bir gurub insanın gelip hacla alakalı sorular sorduğuna şahit oldum. Rasûlullah (s.a.v) onlara: **"Hac Arafat'tır, her kim arefe günü güneş doğmazdan önce Arafat'ta bulunursa haccı tamam sayılır"** diyordu. (Tirmizî, Hac: 57; Ebû Davud, Menasik: 69)

2967- Fadl b. Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Arafat'tan dönerken binitinin arkasında Üsâme b. Zeyd bulunuyordu. Deve çok süratli gittiği için devamlı yularını çekiyordu. Bu durumda Müzdelife'ye kadar geldi. (Müsned: 1712)

2968- Üsâme b. Zeyd (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Arafat'tan dönerken ben binitinin arkasında idim. Peygamber (s.a.v) devamlı binitinin yularını çekiyordu o kadar ki, devenin kulakları deveyi çeken yulara dokunuyordu ve şöyle diyordu: **"Ey insanlar! Yavaş olun, iyilik develeri hızlı koşturmakta değildir."** (Ebû Davud, Menasik: 64)

204- ARAFAT'TAN AĞIR AĞIR DÖNMEK

2969- İbn Abbas (r.a)'den rivâyete göre, şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v), Arafat'tan dönerken devesinin yularını o derece çekiyordu ki devesinin başı devenin semerine dokunuyordu ve insanlara şöyle diyordu: **"Ağır olun Ağır olun akşama kadar Arafat'ta durabiliriz."** (Ebû Davud, Menasik: 64)

2970- Rasûlullah (s.a.v)'in binitinin arkasında olan Fadl b. Abbas (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) arefe günü akşam üzeri sabaha kadar müzdelifede olunacak derdi. Gün insanlara yavaş olmayı tavsiye ediyor ve ağır olun! diyordu. Kendisi de devesinin yularını devamlı çekiyordu. Mina'daki muhassir vadisine gelince, **"Cemrelerde atacağınız taşları toplayınız"** buyurdu. Cemrelerdeki taş atma işi bitinceye kadar telbiye getirmeyi bırakmadı. (Ebû Davud, Menasik: 64)

2971- Câbir (r.a) rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Arafat'tan dönerken ağır ağır geliyor ve insanlara da ağır olmalarını emrediyordu. Muhassir vadisine gelince biraz hızlandı ve insanlara cemrelerde kullanmak için ufak ufak taş toplamalarını emretti. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2972- Câbir (r.a) rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) Arafat'tan dönerken **"Ey Allah'ın kulları ağır olun!"** diyordu. Ve eliyle de ağır olunmasını işaret ediyordu. Hadisin ravisi Eyyub: "Avuç içini semaya çevirerek" dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

205- ARAFAT'TAN DÖNÜŞ NASIL OLMALI?

2973- Üsâme b. Zeyd (r.a)'e; Rasûlullah (s.a.v)'in, veda haccında Arafat'tan nasıl döndüğü sorulmuştu da o da şöyle dedi: "Hızlıya yakın bir şekilde binitini sürer, yol durumu uygun olunca hayvanını tekrar hareket ettirir ve hızlanırdı." (Ebû Davud, Menasik: 64)

206- ARAFAT DÖNÜŞÜ AKŞAM NAMAZI NEREDE KILINIR?

2974- Üsâme b. Zeyd (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v), Arafat'tan döndüğü zaman Şib denilen tarafa yönelmişti. Kendisine "Akşam namazını mı kılacaksın?" dedim. **"Namaz kılacak yer ileridedir."** buyurdu. (Ebû Davud, Menasik: 64; Buhârî, Hac: 94)

2975- Üsâme b. Zeyd (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), emirlerin konakladığı yer olan Şib denilen yerde konaklamıştı. Küçük abdestini bozdu. Sonra hafif bir şekilde abdest aldı. Ben de: "Ey Allah'ın Rasûlü! Namaz mı kılacaksın?" dedim. **"Namaz, ileride kılınacak"** buyurdu. Müzdelife'ye geldiğimizde namaz kılmak üzere insanların hepsinin gelmesini bekledik. (Ebû Davud, Menasik: 64; Buhârî, Hac: 94)

207- MÜZDELİFEDE AKŞAM İLE YATSI BİR VAKİTTE KILINIR

2976- Ebu Eyyub (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) akşamla yatsıyı aynı vakitte kıldı. (Ebû Davud, Menasik: 64; Buhârî, Hac: 94)

2977- İbn Mesud (r.a)'tan rivâyete göre; Rasûlullah (s.a.v) akşamla yatsıyı aynı vakitte birlikte kıldı. (Ebû Davud, Menasik: 64; Buhârî, Hac: 94)

2978- Sâlim (r.a)'in babasından rivâyet edildiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) akşam ile yatsıyı tek bir kamet getirerek sadece farzlarını kıldı ne

ikisi arasında ne de sonunda hiç sünnet kılmadı. (Ebû Davud, Menasik: 65; Buhârî, Hac: 98)

2979- Ubeydullah b. Abdullah (r.a), babasından aktararak şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v), akşamla yatsıyı ikisini bir vakitte kıldı. İkisi arasında sünnet olarak bir şey kılmadı, akşamı üç rekat yatsıyı da iki rekat olarak kıldırdı Abdullah b. Ömer'de ölünceye kadar aynı şekilde bu iki namazı bir arada kıldı. (Ebû Davud, Menasik: 65; Buhârî, Hac: 98)

2980- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) akşamla yatsıyı tek kametle bir vakitte kılmıştı. (Ebû Davud, Menasik: 65; Buhârî, Hac: 98)

2981- Küreyb (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Arafat dönüşü Rasûlullah (s.a.v)'in binitinin arkasında olan Üsâme b. Zeyd'e: "O gün hac menasikini nasıl yapmıştınız?" diye sordum. O da şöyle dedi: "Yürüyerek Müzdelifeye kadar geldik, Rasûlullah (s.a.v) orada konakladı, akşamı kıldı sonra da cemaate haber göndererek onlarında konaklamalarını söyledi. Rasûlullah (s.a.v) yatsıyı kılıncaya kadar cemaatin gelmesi devam etti. Cemaatin arkası kesilince hep birlikte orada konakladılar. Sabah olunca Kureyşin ilk çıkanlarıyla birlikte ben de yürüyerek çıktım, o esnada Rasûlullah (s.a.v)'in binitinin arkasında Fadl vardı. (Buhârî, Hac: 98; Dârimi, Hac: 52)

208- KADIN VE ÇOCUKLAR MÜZDELİFEDEN ERKEN ÇIKABİLİR

2982- İbn Abbas (r.a) şöyle diyordu: Müzdelife gecesi Rasûlullah (s.a.v) ailesi ve zayıf olanları önceden yola çıkarmıştı, onlar arasında ben de vardım. (Buhârî, Hac: 98; Müslim, Hac: 49)

2983- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Müzdelife gecesi Rasûlullah (s.a.v)'in önceden gönderdiği ailesi ve zayıf olanlar arasında ben de vardım. (Buhârî, Hac: 98; Müslim, Hac: 49)

2984- Fadl (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Hâşimoğullarının zayıf olanlarını müzdelife gecesi geceden yola çıkmalarını emretmişti. (Buhârî, Hac: 98; Müslim, Hac: 49)

2985- Ümmü Habibe (r.anha) şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Müzdelife'den Minaya giderken alaca karanlıkta yola çıkmamı emretti. (Buhârî, Hac: 98; Müslim, Hac: 49)

2986- Yine Ümmü Habibe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında Müzdelife'den Minaya gitmek için alaca karanlıkta yola çıkardık. (Buhârî, Hac: 98; Müslim, Hac: 49)

209- ZAYIF VE RAHATSIZ OLANLARIN MÜZDELİFEDEN ERKEN ÇIKMALARI

2987- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Sevde anamızın Müzdelife'den şafaktan önce dönmesine izin vermişti çünkü o şişmandı. (Buhârî, Hac: 98; Müslim, Hac: 49)

210- MÜZDELİFEDE SABAH NAMAZI NE ZAMAN KILINIR?

2988- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) hiçbir vaktin namazını vakti dışında kılmazdı ancak vakti içersinde kılardı. Müzdelife'de Akşam'la yatsıyı bir vakitte kıldı, sabah namazını ise her zamanki vaktinden biraz önce kıldı. (Buhârî, Hac: 99; Ebû Davud, Menasik: 65)

211- MÜZDELİFEDE SABAH NAMAZINA YETİŞEMEYEN NE YAPAR?

2989- Urve b. Mudarris (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'i Müzdelife'de vakfe yaparken gördüm şöyle diyordu: **"Kim benimle burada bu vakitte sabah namazını kılar sonra benimle birlikte bulunur, bundan önce de Arafat'ta gece ve gündüz bir süre durursa, onun haccı tam olmuş sayılır."** (Ebû Davud, Menasik: 69; Dârimi, Hac: 54)

2990- Urve b. Mudarris (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim, bu Müzdelife'de (ve Arafat'ta) benimle ve tüm insanlarla birlikte olur ve buradan ayrılıncaya kadar burada bulunursa, hacca yetişmiş olur. Burada (Müzdelife ve Arafat'ta) kim bulunamaz ise hacca yetişmemiş sayılır. (Ebû Davud, Menasik: 69; Dârimi, Hac: 54)

2991- Urve b. Mudarris (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Müzdelife'de Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek: "Ey Allah'ın Rasûlü! Cebeley Tayyiin denilen yerden geliyorum, buraya gelinceye kadar vakfe yapmadığım hiçbir tepecik kalmadı. "Benim haccım olur mu?" dedim. Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Kim, Şu içinde bulunduğumuz vaktin namazını bizimle kılar daha önce de gündüz ve gece Arafat'ta vakfe durursa, onun haccı tamam olur ve hac borcunu ödemiş olur."** (Ebû Davud, Menasik: 69; Dârimi, Hac: 54)

2992- Urve b. Mudarris b. Evs b. Harise b. Lam (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)'e, Müzdelife'de iken geldim ve dedim ki: "Benim haccım oldu mu?" diye sordum. O da şöyle buyurdu: **"Şu içinde bulunduğumuz vaktin namazını bizimle kılan, burada vakfesini yapan bundan önce de Arafat'ta gece ve gündüz vakfesini yapmış olan kimsenin haccı tamam olur ve hac borcunu ödemiş olur."** (Ebû Davud, Menasik: 69; Dârimi, Hac: 54)

2993- Urve b. Mudarris et Tâî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek: "Cebeley Tayyiin denilen yerden geldim, bineğimi hızlı sürdüm, kendimi çok yordum. Nerede bir tepe gördümse mutlaka orada vakfe yaptım, bu nedenle benim haccım oldu mu?" dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Kim burada bizimle sabah namazını kılarsa bundan önce de Arafat'ta vakfesini yapmışsa hac borcunu ödemiş sayılır ve haccı tamamdır."** (Ebû Davud, Menasik: 69; Dârimi, Hac: 54)

2994- Bükeyr b. Ata (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdurrahman b. Ya'mer ed Dîlî'den işittim şöyle demişti: Peygamber (s.a.v)'i Arafat'ta gördüm kendisine Necid'ten bir gurup insan gelmişti, içlerinden birinin Rasûlullah (s.a.v)'e hacla ilgili sorular sormasını istediler. Rasûlullah (s.a.v)'de o sorulara cevaben şöyle buyurdu: **"Hac, Arafat'ta bulunmak demektir. Kim, sabah namazından önce Müzdelife'ye yetişmişse hacca yetişmiş sayılır. Mina'da bulunacak günler üçtür. Kim acele eder iki günde dönerse bir sakınca yoktur. Kim de gecikirse de bir sakınca yoktur. Rasûlullah (s.a.v) bunları söyledikçe bir kimse de aynen insanlara aktararak bunları duyuruyordu."** (Ebû Davud, Menasik: 69; Dârimi, Hac: 54)

2995- Cafer b. Muhammed (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Babam bana şöyle demişti: Câbir b. Abdullah'ın yanına varmıştık bize şöyle anlattı: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Müzdelife'nin her yerinde vakfe yapılabilir."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

212- MÜZDELİFEDE TELBİYE GETİRİLİR Mİ?

2996- İbn Mes'ud (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Müzdelife'de bulunuyorduk. Bakara sûresi kendisine indirilen şahıstan dinledim. Bu Müzdelife denilen yerde şöyle diyordu: **"Emret Allah'ım, emrine hazırım emret."** (Müslim, Hac: 46; Müsned: 3779)

213- MÜZDELİFEDE NE KADAR DURULUR

2997- Amr b. Meymune (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer’i Müzdelife’de gördüm şöyle diyordu: Cahiliye döneminde insanlar güneş doğuncaya kadar Müzdelife’den ayrılmazlar ve şöyle derlerdi: Ey Sebir dağı! Güneşin ışıklarıyla aydınlan da buradan ayrılalım. Rasûlullah (s.a.v) onlara aykırı davranarak güneş doğmadan Müzdelife’den ayrılırdı. (Buhârî, Hac: 100; Tirmizî, Hac: 60)

214- ZAYIF VE GÜÇSÜZLER SABAH NAMAZINI MİNA’DA KILABİLİR

2998- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), beni ve aile fertlerinden zayıf ve güçsüzleri benimle Mina’ya gönderdi. Biz de hep birlikte Mina’da sabah namazını kılıp Cemre’leri taşladık. (Buhârî, Hac: 99; Müslim, Hac: 48)

2999- Mü’minlerin annesi Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Sevde gibi ben de Rasûlullah (s.a.v)’den izin isteyerek herkesten önce gidip sabah namazını Mina’da kıldım. Sevde şişman bir kadındı. Rasûlullah (s.a.v)’den izin istedi. Rasûlullah (s.a.v)’de izin verdi, o da sabah namazını Mina’da kıldı ve insanlar Mina’ya gelmeden önce cemreleri taşladı. (Buhârî, Hac: 99; Müslim, Hac: 48)

3000- Ebu Bekir’in kızı Esma’nın azatlısı Ata b. ebi Rebah şöyle diyor: Ebu Bekir’in kızı Esma ile birlikte alaca karanlıkta geldik. Ona alaca karanlıkta Mina’ya geldik dedim, o da şöyle dedi: “Senden daha hayırlı olanlarla da biz bunu yapardık.” (Müslim, Hac: 49; Buhârî, Hac: 99)

3001- Hişam b. Urve (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Ben yanında otururken Üsâme b. Zeyd’e şöyle soruldu: “Rasûlullah (s.a.v), veda haccında nasıl yürüdü?” O da şöyle dedi: “Devesini normal bir şekilde sürerdi. Müsait olduğu zamanlarda da hafifçe süratlenirdi.” (Müslim, Hac: 47; Ebû Davud, Menasik: 64)

3002- Fadl b. Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) arefe günü akşamı ve Müzdelife gecesi yürürken insanlara yavaş olun diyor ve kendisi de devenin dizginlerini çekiyordu. Mina sınırlarına girince de aynı şekilde devam etti. Muhassir vadisine gelince **“Cemrelerde atacağınız taşı toplayınız”** buyurdu. Rasûlullah (s.a.v) bunu söylerken

eliyle taşları atıyormuş gibi işaret ediyordu. (Müslim, Hac: 45; Ebû Davud, Menasik: 64)

215- MUHASSİR VADİSİNDEN HIZLI GEÇMEK GEREKİR

3003- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Muhassir vadisinde devesini hızlı sürdü. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3004- Cafer b. Muhammed (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Câbir b. Abdullah'ın yanına girdik. Ben: "Rasûlullah (s.a.v)'in yaptığı hacdan bahset" dedim. O da şöyle dedi: "Rasûlullah (s.a.v) güneş doğmadan önce Müzdelife'den ayrıldı. Fadl b. Abası da binitinin arkasına aldı, Muhassir vadisine gelince biraz hızlandı. Büyük cemreye çıkan orta yola girerek ağacın yanındaki cemreye giderek yedi taş attı, her taş atışında tekbir getiriyordu. Taşları Batnı vadiden atıyordu." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

216- CEMRELERE TAŞ ATINCAYA KADAR TELBİYEYE DEVAM EDİLİR

3005- Fadl b. Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, kendisi Peygamber (s.a.v)'in binitinin arkasındaydı Peygamber (s.a.v) cemrelere taş atıncaya kadar telbiye getirmeye devam etti. (Müslim, Hac: 45; Dârimi, Hac: 60)

3006- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) cemreye taş atıncaya kadar telbiyeye devam etti. (İbn Mâce, Menasik: 68; Müsned: 1763)

217- CEMRELER İÇİN TAŞ TOPLAMAK

3007- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Akabe sabahı bineğinin üzerinde bana: **"Gel benim için taş topla"** buyurdu. Ben de gerekli taşları topladım sapan taşı büyüklüğündeydi, onları eline koyduğumda elindekilerden birini göstererek işte bu gibilerini topla, dinde aşırılıktan sakınınız. Çünkü sizden öncekiler dini konularda kendilerini zorluklara sokarak aşırılık yaptıkları için helak olmuşlardır. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

218- CEMRE TAŞLARI NEREDEN TOPLANIR?

3008- Fadl b. Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v), arefe akşamı ve Müzdelifede iki vakit birlikte kılındığı zaman devesinin dizginlerini çekerek insanlara da yavaş olunuz"** buyurdu. Bu durumda Mina'ya kadar geldi, Muhassir vadisine gelince: **"Cemrelerde atacağınız taşları toplayınız"** buyurdu. Rasûlullah

(s.a.v) bunu söylerken eliyle taş atar gibi yapıyordu. (Müslim, Hac: 45; Dârimi, Hac: 60)

219- CEMREDE ATILACAK TAŞLAR

3009- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Akabe sabahı bineği üzerinde bana **"Gel bana taş topla"** buyurdu. Ben de O'na gerekli taşları topladım, taşların büyüklüğü sapan taşı gibiydi eline koyduğumda şöyle demişti: (Hadisin ravisi Yahya elini hareket ettirerek) **"İşte böylelerini"** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

220- CEMRELERE BİNİTLİ GİTMEK VE İHRAMLININ GÖLGELENMESİ

3010- Ümmü Husayn (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte hacda bulundum. Bilal, Rasûlullah (s.a.v)'in devesini yularından tutarak götürüyor. Üsâme b. Zeyd de ihramlı olmasına rağmen sıcağın etkisinden Peygamberi korumak için gölgelik yapıyordu. Rasûlullah (s.a.v) bu şekilde Akabe cemresini taşladıktan sonra insanlara bir konuşma yaptı. Allah'a hamd-û senâdan sonra pek çok şeyler söyledi." (Müslim, Hac: 45; Tirmizî, Hac: 65)

3011- Kudame b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'i bayram günü Cemre-i Akabe'yi taşlarken gördüm; kırmızımtırak renkli devesi üzerindeydi. Taşları ne hızlı ne de yavaş atıyor ne çok uzakta ne de cemrelerin yakınındaydı. (Tirmizî, Hac: 65; İbn Mâce, Menasik: 66)

3012- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'i cemreleri taşlarken gördüm, devesi üzerinde şöyle diyordu: **"Ey İnsanlar! Hacda yapacağınız görevleri Benden alın, öğrenin. Çünkü belli olmaz bundan sonra bir daha hac yapamayabilirim."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

221- BAYRAM GÜNÜ TAŞ ATMA HANGİ VAKİTTE YAPILIR?

3013- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bayram günü cemreyi kuşluk vakti, ondan sonraki günlerde ise öğleden sonra attı. (Buhârî, Hac: 97; Tirmizî, Hac: 63)

222- GÜNEŞ DOĞMADAN ÖNCE CEMRE-İ AKABE TAŞLANMAZ

3014- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Abdulmuttalib oğullarının küçük çocuklarını kırmızı develer üzerinde erkenden Mina’ya göndermişti, uyluklarımız devenin (semerine) dokunuyordu. Ve: **“Yavrularım! Cemre-i Akabeyi güneş doğmadan taşlamayın”** buyurmuştu. (Buhârî, Hac: 97; Tirmizî, Hac: 63)

3015- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) Minaya aile efradını erkenden gönderip onlara güneş doğuncaya kadar Cemre-i Akabe’yi taşlamamalarını emretti. (Buhârî, Hac: 97; Tirmizî, Hac: 63)

223- KADINLAR CEMRE-İ AKABEYİ ERKEN TAŞLIYABİLİRLER Mİ?

3016- Mü’minlerin annesi Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) hanımlarından birine Cemre-i Akabe’yi geceden gelip geceden taşlamasını ve orada yerinde kalmasını emretmişti. Atâ da ölünceye kadar böyle yapmıştı. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

224- AKŞAMDAN SONRA DA CEMRE TAŞLANIR MI?

3017- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e Mina günlerinde yapılacak şeylerden soruluyordu da: “Güçlük yok” diyordu. Adamın biri: “Kurban kesmeden traş oldum” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Zararı yok”** buyurdu. Başka biride: “Akşamdan sonra cemreyi taşladım” diye sordu. Ona da: **“Zararı yok”** buyurdular. (Buhârî, Hac: 126; İbn Mâce, Menasik: 74)

225- ÇOBANLAR CEMRELERİ NASIL TAŞLARLAR

3018- Ebu’l Beddah b. Adiy (r.a), babasından naklediyor; Peygamber (s.a.v) çobanların cemreyi bir gün taşlayıp diğer gün taşlamamalarına izin verdi. (Ebû Davud, Menasik: 78; Tirmizî, Hac: 108)

3019- Yine Ebu’l Beddah Asım b. Adiy, babasından naklediyor: **“Rasûlullah (s.a.v), çobanların cemreleri geceleyin taşlayabilmelerine izin verdi. İlk günü böyle taşladıktan sonra kalan iki günü de tek günde birleştirip taşlayabilirler”** buyurdu. (Ebû Davud, Menasik: 78; Tirmizî, Hac: 108)

226- CEMRE-İ AKABE NEREDEN TAŞLANIR?

3020- Abdurrahman b. Yezid (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Mes’ud’a insanlar Cemre-i Akabe’yi üst taraftan taşlıyor denildi. Abdullah b. Mesud vadinin tam ortasından taşladı ve şöyle dedi:

“Kendisinden başka gerçek ilâh olmayan Allah’a yemin ederim ki Bakara sûresi kendisine nazil olan zat tam buradan atmıştı.” (Tirmizî, Hac: 62; İbn Mâce, Menasik: 64)

3021- Abdurrahman b. Yezid (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah Kâbe’yi soluna Arafat’ı sağına alarak cemreye yedi taş attı ve: **“Kendisine bakara sûresi inen kimsenin taş attığı yer işte burasıdır.”** dedi. (Tirmizî, Hac: 62; İbn Mâce, Menasik: 64)

3022- Abdurrahman b. Yezid (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Îbn Mes’ud’u Cemre-i Akabe’yi vadinin ortasından taşlarken gördüm ve şöyle diyordu: **“Kendisinden başka gerçek ilâh olmayan Allah’a yemin olsun ki kendisine Bakara sûresi inen zat, taşları buradan atmıştı.”** (Tirmizî, Hac: 62; İbn Mâce, Menasik: 64)

3023- Ameş (r.a) naklediyor, Haccac’tan işittim şöyle diyordu: Bakara sûresine inek sûresi demeyin, içersinde inekten bahsedilen sûre deyin. Bu sözü İbrahim’e naklettim. O da şöyle dedi: Abdullah b. Mes’ud Akabe cemresini atarken Abdurrahman b. Yezid de onun yanında imiş, Abdullah vadiyi tam ortalayarak ve cemreye yönelerek yedi tane taş atmış ve her taş atışında da tekbir getirmiş. Ben de halk dağa tırmanarak atıyor deyince, O: “Kendisinden başka gerçek ilâh olmayan Allah’a yemin ederim ki kendisine Bakara sûresi nazil olan zat taşları buradan atmıştı” dedi. (Tirmizî, Hac: 62; İbn Mâce, Menasik: 64)

3024- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) cemrelere sapan taşı büyüklüğünde taşlar atmıştı. (Tirmizî, Hac: 62; İbn Mâce, Menasik: 64)

3025- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’i cemreleri taşlarken gördüm, taşların büyüklüğü sapan taşı gibi idi. (Tirmizî, Hac: 62; İbn Mâce, Menasik: 64)

227- CEMRELERE ATILAN TAŞ SAYISI KAÇ OLMALI?

3026- Cafer b. Muhammed b. Ali b. Huseyn (r.a), babasından naklediyor ve şöyle diyor: Câbir b. Abdullah’ın yanına girmiştik ben: “Rasûlullah (s.a.v)’in haccıyla ilgili bazı şeyler anlat” dedim. O da şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v), o ağacın yanından yedi tane taş attı, her taş atışında tekbir getiriyordu, vadinin tam ortasından atıyordu sonra kurban kesim yerine gidip kurbanını kesti.” (İbn Mâce, Menasik: 63)

3027- Sa'd (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte hacdan döndük. Bazılarımız yedi taş attıklarını bazılarımız da altı taş attıklarını söylüyorlardı ve hiç kimse de birbirini kınamıyordu. (Müsned: 1362)

3028- Katade (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Miclez'den işittim şöyle diyordu: "İbn Abbas'a cemrelerle ilgili sorular sordum; Rasûlullah (s.a.v)'in altı mı yoksa yedi mi taş attığını bilmiyorum" dedi. (Ebû Davud, Menasik: 78; Müsned: 3342)

228- HER TAŞ ATARKEN TEKBİR GETİRMEK

3029- Fadl b. Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in binitinin arkasında idim, Akabe cemresini taşlayıncaya kadar telbiye getirmeyi bırakmadı. Yedi taş attı ve taş atışında da tekbir getiriyordu. (Müslim, Hac: 45; İbn Mâce, Menasik: 69)

229- CEMRE TAŞLANINCA TELBİYE GETİRMEYE SON VERİLİR

3030- Yine Fadl b. Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in binitinin arkasındaydım. Akabe cemresini taşlayıncaya kadar telbiye getirdiğini duydum taşlayınca telbiyeyi kesti. (Müslim, Hac: 45; İbn Mâce, Menasik: 69)

3031- Yine Fadl'in haber verdiğine göre, bizzat kendisi Rasûlullah (s.a.v)'in binitinin arkasında oturuyordu. Rasûlullah (s.a.v), cemreyi taşlayıncaya kadar telbiye getirmeye devam etti. (Müslim, Hac: 45; İbn Mâce, Menasik: 69)

3032- Yine Fadl b. Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, bizzat kendisi Peygamber (s.a.v)'in binitinin arkasında oturuyordu. Rasûlullah (s.a.v) cemreyi taşlayıncaya kadar telbiye getirmeye devam etti. (Müslim, Hac: 45; İbn Mâce, Menasik: 69)

230- CEMRELERE TAŞ ATTIKTAN SONRA DUA ETMEK

3033- Zuhrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bize aktarılanlara göre, Rasûlullah (s.a.v), Mina da kurban kesilen yerin yanındaki cemreyi taşlarken yedi taş kullanmıştı, her taşı atarken de tekbir getiriyordu. Sonra cemrenin önüne geçerek kıbleye dönerek ellerini kaldırıp uzun süre dua yaptı sonra ikinci cemreye gelerek yine yedi taş attı ve her bir taş atışında

tekbir getiriyordu sonra sol tarafa inip kıbleye yönelerek ellerini kaldırıp dua yaptı. Daha sonra Akabe'nin yanındaki cemreye giderek yedi taş ta oraya attı ve orada hiç durmadı. Zührî diyor ki: Sâlim'den bu şekilde işittim o da babasından; o, da Rasûlullah (s.a.v)'den bize aktarıp geldiler. İbn Ömer'de aynen böyle yapardı. (Buhârî, Hac: 140; Dârimi, Menasik: 61)

231- CEMRELERDEN SONRA İHRAMLIYA NE HELAL OLUR?

3034- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Cemreler taşlandıktan sonra kadınlarla cinsel ilişki dışında her şey helaldir. "Güzel kokuda helâl midir?" diye soruldu. O da şöyle karşılık verdi: "Rasûlullah (s.a.v)'i misk kokusunu süründüğünü gördüm. Acaba o koku sayılır mı?" (İbn Mâce, Menasik: 69; Müsned: 1986)

25- CİHAD KİTABI (Bölümleri)

1- CİHADIN FARZ OLUŞU

3035- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v) Mekke'den çıkarılınca, Ebu Bekir şöyle dedi: "Müşrikler kendilerine gönderilen Peygamberi Mekke'den çıkardılar. Biz, Allah için varız ve dönüp dolaşıp O'na varacağız ama onlar mutlaka helak olacaklar." Bunun üzerine hac sûresi 39. ayeti nazil oldu: **"Kendileriyle savaşa girişen mü'minlere zulme uğramalarından dolayı savaş izni verildi. Şüphesiz Allah, o mü'minlere yardım ulaştıracak güçtedir."** Ebu Bekir diyor ki: "Bu ayet nazil olunca ileride mutlaka bir savaş olacağını anladım." İbn Abbas diyor ki: "Savaş hakkında ilk inen ayet budur." (Bkz. 15/94, 16/125, 2/191, 9/5, 2/244) (Tirmizî, Tefsirül Kur'an: 23)

3036- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Mekke'de iken Abdurrahman b. Avf ve bazı kimseler Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek; "Ey Allah'ın Rasûlü! Biz müşrik iken daha fazla itibar görüyorduk; iman edince küçük düştük, zelil olduk" (bu yüzden bize savaş için izin ver) dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Ben affetmekle emrolundum, bu sebeple onlarla savaşmayın. Allah sizi Medine'ye hicret ettirdikten sonra bize savaşmayı emretti fakat Müslümanlar savaştan çekindiler. Bunun üzerine Allah: Nisâ sûresi 77. ayetini indirdi: "Kendilerine ellerinizi savaştan çekin, namazlarınıza dikkatli ve devamlı olun, zekatınızı verin, denilenlerden haberin yok mu?" Ama onlara Allah yolunda savaşmaları emredilince bazısı Allah'tan korkması gerektiği gibi hatta daha da büyük bir korkuyla insanlardan korkmaya başlar ve: "Ey Rabbimiz! Neden bize savaşmayı emrettin? Keşke bize biraz mühlet verseydin" derler deki: "Bu dünyanın keyfi ve rahatlığı çok kısadır. Ama ahiret, yolunu Allah ile bulanlar için en hayırlısıdır. Çünkü hiçbiriniz kıl kadar bile haksızlığa uğramayacaksınız."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3037- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ben cevami-ul kelim = az kelimelerle çok mana ifade eden bir konuşma tarzı ile veya Kur'an ile gönderildim. Allah, düşmanların kalbine korku salarak bana yardım etti. Bir defasında ben uyuyordum; yeryüzü hazinelerinin anahtarları getirildi ve elime**

verildi.” Ebu Hüreyre dedi ki: “Rasûlullah (s.a.v) ahirete göçtü gitti siz hala dünyalık toplamakla meşgulsünüz.” (Buhârî, Cihad: ve Siyer: 121; Müslim, Salatül Müsafirin: 34)

3038- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Cevami-ul Kelim = Az sözle çok şey ifade edecek bir konuşma tarzı ile veya Kur’an ile gönderildim. Allah düşmanların kalbine korku salarak bana yardım etti. Bir keresinde ben uyuyordum; yer yüzü hazinelerinin anahtarları getirilip avucuma konuldu.”** Ebu Hüreyre diyor ki: “Rasûlullah (s.a.v), ahirete göçtü gitti siz hala dünyalık peşinde koşturup durmaktasınız.” (Buhârî, Cihad: ve Siyer: 121; Müslim, Salatül Müsafirin: 34)

3039- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Lâ ilâhe illallah” deyinceye kadar insanlarla savaşmakla emrolundum. Kim “Lâ ilâhe illallah” deyip iman ederse, malını ve canını benden kurtarmış olur. Ancak Allah’ın yasalarına göre yapıp yapmayacağı şeylerden dolayı hesabını Allah görecektir.”** (Buhârî, Zekat: 1; Tirmizî, İman: 1)

3040- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) vefat edince Ebu Bekir halife oldu. Araplardan bir kısmı zekat vermek istemeyip, dinden dönerek, irtidad edip kafir oldular. Ebu Bekir de ordu hazırlayıp onlarla savaşacağını bildirince, Ömer şöyle dedi: “Ey Ebu Bekir onlara karşı nasıl savaşabiliriz? Halbuki Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştu: **“İnsanlar “Lâ ilâhe illallah” deyinceye kadar onlarla savaş etmekle emrolundum. Kim Lâ ilâhe illallah derse, o kimse malını ve canını benden kurtarmış olur. Ancak Allah’ın yasalarına göre yapıp yapmayacağı şeylerden dolayı insanların hesabını Allah görecektir.”** Ebu Bekir şöyle dedi: “Namazla zekatı birbirinden ayıranlarla mutlaka savaşacağım çünkü zekat malî bir yükümlülüktür. Vallahi Rasûlullah (s.a.v)’e zekat olarak verdikleri bir dişi oğlağı bana vermezlerse bundan dolayı onlarla savaşırım.” Bunun üzerine Ömer: “Vallahi anladım ki halifenin savaş konusundaki bu kararı, Allah’ın Ebu Bekir’in gönlüne verdiği bir genişlikten dolayıdır. Bu sebeple Ebu Bekir’in hak yolda olduğunu ve savaşın da hak olduğunu bildim.” (Tirmizî, İman: 1; Buhârî, Zekat: 1)

3041- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) vefat edince Ebu Bekir onun yerine geçti. Zekat vermemek için

Araplardan bir kısmı dinden dönerek irtidat edip kafir oldular. Ebu Bekir de onlara savaş açacağını söyleyince Ömer şöyle dedi: “Ey Ebu Bekir! Onlarla nasıl savaşabiliriz?” Rasûlullah (s.a.v) şöyle dememiş miydi: **“İnsanlarla “Lâ ilâhe illallah” deyinceye kadar onlarla savaş etmekle emrolundum. Kim, “Lâ ilâhe illallah” derse, o kimse malını ve canını benden kurtarmış olur. Ancak Allah’ın yasalarına göre yapıp yapmayacağı şeylerden dolayı insanların hesabını Allah görecektir.”** (Tirmizî, İman: 1; Buhârî, Zekat: 1)

3042- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Bekir mürtedlerle savaşmak için ordu toplayınca Ömer dedi ki: “Ey Ebu Bekir! Bu İnsanlarla nasıl savaşabiliriz? Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuyor mu: **“İnsanlarla “Lâ ilâhe illallah” deyinceye kadar onlarla savaş etmekle emrolundum. Kim “Lâ ilâhe illallah” derse, o kimse malını ve canını Benden kurtarmış olur. Ancak Allah’ın yasalarına göre yapıp yapmayacağı şeylerden dolayı insanların hesabını Allah görecektir”** Bunun üzerine Ebu Bekir şöyle dedi: “Namazla zekatı birbirinden ayıranlarla mutlaka savaşacağım çünkü zekat, malî bir yükümlülüktür. Vallahi Rasûlullah (s.a.v)’e zekat olarak verdikleri bir dişi oğlağı bana vermezlerse, bundan dolayı onlarla mutlaka savaşacağım. Ömer dedi ki: Vallahi anladım ki halifenin savaş konusundaki bu kararı Allah’ın onun gönlüne verdiği bir genişlikten dolayıdır. Bu sebeple Ebu Bekir’in hak yolda olduğunu ve savaşmanın da hak olduğunu anladım ve bildim. (Tirmizî, İman: 1; Buhârî, Zekat: 1)

3043- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) vefat edince zekat vermemek isteyip bazı Arap kabileleri dinden dönüp kafir olmuşlardı. Ebu Bekir, onlarla savaşmak için ordu toplayınca; Ömer şöyle dedi: “Ey Ebu Bekir! Onlarla nasıl savaşırsın?” Bunun üzerine Ebu Bekir şöyle dedi: **“Rasûlullah (s.a.v) “Lâ ilâhe illallah” deyinceye, namaz kılıncaya, zekat verinceye kadar insanlarla savaşmakla emrolundum”** buyuruyor. Ben de; Rasûlullah (s.a.v)’e verdikleri bir oğlağı bana vermezlerse onlarla savaşırım. Bunun üzerine Ömer diyor ki: “Ebu Bekir’in bu görüşünün Allah tarafından verilmiş bir lütuf olduğunu görünce savaş yapmanın veya Ebu Bekir’in görüşünün hak olduğunu anladım.” (Tirmizî, İman: 1; Buhârî, Zekat: 1)

3044- Ebu Hüreyre (r.a)’den haber verildiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“İnsanlarla “Lâ ilâhe illallah” deyinceye kadar**

savaşmakla emrolundum. Kim, o sözü söylerse, malını ve canını benden kurtarmış olur. Ancak Allah'ın yasalarına göre yapıp yapmayacağı şeylerden dolayı insanların hesaplarını Allah görecektir." (Tirmizî, İman: 1; Buhârî, Zekat: 1)

3045- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Müşriklere karşı mallarınızla, ellerinizle ve dillerinizle gayret edip savaşın."** (Dârimi, Cihad: 38; Ebû Davud, Cihad: 4)

2- CİHADI TERKETMENİN CEZASI

3046- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim savaşmadan ve savaş için niyetlenmeden ölürse münafık gibi ölür."** (Çünkü o münafıklar ne savaşa çıkmak isterler ne de savaş için hazırlık yaparlardı.) (Dârimi, Cihad: 38; Ebû Davud, Cihad: 4)

3- ALLAH YOLUNDA BİRÇOK SEFER ÖLÜMÜ İSTEMEK

3047- Ebu Hüreyre (r.a) Rasûlullah (s.a.v)'den şöyle işittiğini haber vermiştir. **"Canım kudret elinde olan Allah'a yemin olsun ki: Benden ayrı kalmaya razı olmayan mü'minler olmasaydı ve ben de onlara fazla yük olacağını bilmeseydim, Allah yolunda yapılacak hiçbir savaş ve seriyyeden geri kalmazdım. Canım kudret elinde olan Allah'a yemin olsun ki; Allah yolunda ölüp tekrar dirilmeyi tekrar ölüp tekrar dirilmeyi tekrar ölüp tekrar dirilmeyi ve tekrar ölmeyi çok isterdim."** (Buhârî, Cihad ve Siyer: 7; Müslim, İmara: 28)

4- SAVAŞA KATILANLARIN KATILMAYANLARA ÜSTÜNLÜKLERİ

3048- Sehl b. Sa'd (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Mervan b. Hakem'in bir cemaatle birlikte oturduğunu görünce ben de varıp yanına oturdum. Mervan bize Zeyd b. Sabitin anlattığı şu hadisi aktardı: Rasûlullah (s.a.v)'e Nisâ sûresi 95. ayeti: **"Bir mazeretleri olmaksızın mücadeleden kaçınan mü'minler ile Allah yolunda mallarıyla canlarıyla çaba gösterenler bir olamazlar…"** nazil olup onu bana yazdırırken gözleri görmeyen a'ma ümmü Mektum çıkageldi ve: "Ey Allah'ın Rasûlü! Gücüm yetseydi ben de cihada çıkardım" dedi. Bunun üzerine tekrar vahiy geldi. Rasûlullah (s.a.v)'in dizi benim dizime dokunuyordu vahiy gelmesiyle öyle bir ağırlık çöktü ki dizlerim kırılacak sandım sonra vahiy bitti ve her şey

eski duruma döndü. Ve: **“Bir mazeretleri olmaksızın”** bölümü nazil oldu. (Buhârî, Tefsir: 91; Tirmizî, Tefsirül Kur’an: 5)

3049- Sehl b. Sa’d (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Mervan’ın mescidde oturduğunu gördüm, vardım yanına ben de oturdum. Mervan bize Zeyd b. Sabit’in aktardığı şu olayı anlattı: Rasûlullah (s.a.v), Zeyd b. Sabit’e yeni nazil olan Nisâ sûresi 95. ayetini yazdırıyordu. Bu arada Ümmü Mektum geldi. Ben ayeti yazıyordum ve şöyle dedi: “Ey Allah’ın Rasûlü! Cihad yapmaya gücüm yetse mutlaka cihad ederdim. Kendisi gözleri görmeyen a’ma birisiydi. Bu esnada Allah, Rasûlüne tekrar vahyetti. O sırada dizi benim dizimin üstündeydi, Rasûlullah (s.a.v)’in dizi o derece ağırlaştı ki dizim kırılacak sandım sonra bu durum geçti, vahiy gelmesi bitmişti. Allah bu anda: **“Bir mazeretleri olmaksızın”** bölümünü indirmişti. (Buhârî, Tefsir: 91; Tirmizî, Tefsirül Kur’an: 5)

3050- Bera (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) mâna olarak şöyle söyledi: **“Bir levha ve kürek kemiği getirin nazil olan şu ayeti yazın:** (Nisâ 95) O anda; Amr b. Ümmü Mektum, Rasûlullah (s.a.v)’in arkasındaydı ve: “Benim için izin var mı?” Diye sordu. Bunun üzerine ayetin **“Bir mazeretleri olmaksızın”** bölümü indirildi. (Buhârî, Tefsir: 91; Tirmizî, Tefsirül Kur’an: 5)

3051- Bera (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Nisâ sûresi 95. ayeti nazil olduğunda a’ma olan Ümmü Mektum, Rasûlullah (s.a.v)’in yanına gelmişti. Ve: “Ey Allah’ın Rasûlü! Benim durumum ne olacak? Ben a’mayım” demişti. Çok geçmeden **“Bir mazeretleri olmaksızın”** bölümü nazil oldu. (Tirmizî, Tefsirül Kur’an: 5; Buhârî, Tefsir: 91)

5- ANNE VE BABASI SAĞ OLUP ONLARA BAKACAK KİMSE SAVAŞA KATILMAMALI MI?

3052- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir kimse Rasûlullah (s.a.v)’e gelip, cihada katılmak için Peygamber (s.a.v)’den izin istemişti. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Anne ve baban sağ mıdır?”** Diye sordu. O da: “Evet” deyince: **“O ikisinin rızasını kazanma yolunda gayret et”** buyurdu. (Buhârî, Cihad ve Siyer: 137; Tirmizî, Cihad: 2)

6- ANNESİ SAĞ OLUP BAKIMA MUHTAÇ İSE NE OLACAK?

3053- Muaviye b. Cahime es Selemî (r.a), Peygamber (s.a.v)’e gelerek: “Ey Allah’ın Rasûlü! Savaşa katılmak istiyorum, bu işi sizinle

istişare etmeye geldim” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Annen sağ mıdır?”** Diye sordu. O da: “Evet” deyince: **“Öyleyse annene hizmet et çünkü Cennet onların ayakları altındadır.”** (İbn Mâce, Cihad: 12)

7- ALLAH YOLUNDA MAL VE CANLA CİHADIN DEĞERİ

3054- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek: “Ey Allah’ın Rasûlü! İnsanların en hayırlısı kimdir?” Diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Mal ve canıyla Allah yolunda savaşandır”** buyurdu. Adam: “Sonra kimdir?” Diye sorunca; Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kenar ve kıyı semtlere kaçıp kendi şerrinden insanları koruyan ve gereği şekilde Allah’a kulluk yapan kimsedir”** buyurdu. (Buhârî, Cihad ve Siyer: 2; Tirmizî, Fedailül Cihad: 24)

8- ALLAH YOLUNDA BİNİTSİZ YAYA OLARAK CİHAD EDENİN KIYMETİ

3055- Ebu Said el Hudri (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Tebük savaşı olduğu yıl Rasûlullah (s.a.v), sırtını devesine dayayıp insanlara bir konuşma yaparak şöyle buyurdu: **“Size insanların en hayırlısı ile en şerlisini haber vereyim mi? En hayırlı kimse ölünceye kadar atının veya devesinin sırtında veya yaya olarak Allah yolunda gayret eden kimsedir. En şerli kimse ise; Allah’ın Kitab’ını okuyup da gerekenleri yerine getirmeyen kimsedir.”** (Müsned: 11124)

3056- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Allah’ın azabından korkarak gözyaşı döken bir kimseyi süt memeye tekrar girinceye kadar Cehennem ateşi yakmaz. Allah yolunda savaşan kimsenin çıkardığı toz ile Cehennem ateşinin dumanı Müslüman bir kişinin burnunda asla bir araya gelmez.”** (Tirmizî, Fedailül Cihad: 8; Dârimi, Cihad: 8)

3057- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Allah’ın azabından korkarak gözyaşı döken bir kimse süt memeye tekrar girinceye kadar ateş o kimseyi yakmaz. Allah’ın dinini yeryüzünde hâkim kılmak için gayret eden kimsenin çıkardığı toz ile Cehennem dumanı bir araya gelmez.”** (Tirmizî, Fedailül Cihad: 8; Dârimi, Cihad: 8)

3058- Yine Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Bir kafiri öldürüp sonra da Müslümanca yaşamaya**

devam edip, Müslümanca ölen kimse; o kafirle beraber Cehennemde olmaz. Allah yolunda gayret ederken çıkarılan toz ile Cehennem ateşi bir araya toplanmaz. Kulun kalbinde iman ile hased bir arada olamaz.” (Tirmizî, Fedailül Cihad: 8; Dârimi, Cihad: 8)

3059- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Allah yolunda gayret ederken çıkarılan toz ile Cehennem dumanı bir kulda asla birleşmez. İman ile cimrilik mü’min bir kimsenin kalbinde asla birleşmez.”** (Tirmizî, Fedailül Cihad: 8; Dârimi, Cihad: 8)

3060- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Allah yolunda gösterilen her türlü çabadan dolayı çıkarılan toz ile Cehennem dumanı bir kulun yüzünde asla bir araya gelemez. İman ile cimrilikte bir kulun kalbinde asla bir araya gelemez.”** (Tirmizî, Fedailül Cihad: 8; Dârimi, Cihad: 8)

3061- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Allah yolunda gösterilen her türlü çabadan dolayı çıkarılan toz ile Cehennem dumanı mü’min bir kul üzerinde bir arada olamaz. İman ve cimrilik bir mü’minin kalbinde asla bir araya gelemez.”** (Tirmizî, Fedailül Cihad: 8; Dârimi, Cihad: 8)

3062- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Allah’ın dini yeryüzünde hâkim olsun için gösterilen çabadan dolayı çıkarılan toz ile Cehennem dumanı hiçbir şekilde bir mü’min üzerinde bir araya gelemez.”** (Tirmizî, Fedailül Cihad: 8; Dârimi, Cihad: 8)

3063- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Allah’ın dini yolunda sarfedilen çabadan dolayı çıkarılan toz ile Cehennem dumanı bir Müslüman’ın burnunda birleşmez. Yine bir Müslüman’ın kalbinde iman ve cimrilik bir arada bulunamaz.”** (Tirmizî, Fedailül Cihad: 8; Dârimi, Cihad: 8)

3064- Yine Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Allah Müslüman bir kimse üzerinde kendi yolunda çalışırken çıkarılan toz ile Cehennem dumanını birleştirmez. Yine Allah Müslüman bir kimsenin kalbinde imanla birlikte her türlü cimriliği de bir araya getirmez.”** (Tirmizî, Fedailül Cihad: 8; Dârimi, Cihad: 8)

9- ALLAH YOLUNDA TOZLANAN AYAKLARIN SEVABI

3065- Yezid b. Ebu Meryem (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben, Cuma namazına giderken Abaye b. Rafi' bana yetişti ve şöyle dedi: "Müjdeler sana! Senin attığın şu adımlar Allah yolundadır. Ebu Abs'ten duydum şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Kimin ayakları Allah yolunda tozlanırsa onu yakmak ateşe haramdır."** (Tirmizî, Cihad: 7; Buhârî, Cihad ve Siyer: 17)

10- ALLAH YOLUNDA UYKUSUZ KALAN GÖZÜN SEVABI

3066- Ebu Reyhane (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Allah yolunda uykusuz kalan göze ateş haram kılınmıştır."** (Dârimi, Cihad: 11; Müsned: 16581)

11- SABAH AKŞAM ALLAH YOLUNDA HAREKET ETMEK

3067- Sehl b. Sa'd (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sabah erken vakitlerde ve akşamleyin Allah yolunda gayret edip çaba göstermek dünya ve içindekilerden daha hayırlıdır."** (Buhârî, Cihad ve Siyer: 5; Müslim, Imara: 30)

12- ALLAH'IN YARDIM EDECEĞİ ÜÇ KİŞİ KİMLERDİR?

3068- Ebu Eyyub el Ensari (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sabahleyin veya akşamleyin Allah yolunda gayret için atılan her bir adım güneşin doğup battığı bir günde yapılacak her şeyden daha hayırlıdır."** (Buhârî, Cihad ve Siyer: 5; Müsned: 22483)

3069- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Üç kişi vardır ki Allah onlara mutlaka yardım eder. Allah yolunda savaşan kimse kötü yollardan sakınıp iffetli olabilmek için evlenen kimse ve borcunu ödemek ve kölelikten kurtulmak için efendisiyle sözleşme yapan köle."** (Tirmizî, Fedailül Cihad: 20; Buhârî, Cihad ve Siyer: 5)

13- ALLAH'IN ELÇİLERİ KİMLERDİR

3070- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah'ın elçileri üçtür: Gaziler, hacılar ve umreye gidenler."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

14- ALLAH KİMİ GARANTİ ALTINA ALMIŞTIR?

3071- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah kendi rızası için kendi yolunda gayret edeni ve kendi**

dinini tasdik edeni Cennete sokacağını ve dünyada da elde edeceği sevap ve ganimetle evine döndüreceğini vaad etmiştir.” (İbn Mâce, Cihad: 1; Muvatta', Cihad: 1)

3072- Yine Ebu Hüreyre (r.a) Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle dediğini duymuştur: **“Allah kendi yolunda iman üzere çıkan ve Allah yolunda gayret eden kimse Cennete girinceye kadar -ister savaşta şehid olsun isterse vefat ederek ölsün- Allah’ın garantisi altındadır veya o kimse elde edeceği sevap ve ganimetlerle evine dönünceye kadar yine Allah’ın himaye ve garantisi altındadır.”** (İbn Mâce, Cihad: 1; Muvatta', Cihad: 1)

3073- Ebu Hüreyre (r.a) Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle söylediğini işitmiştir: **“Allah yolunda gerekli çabayı gösteren kişi** -Allah daha iyi bilir- **gündüzleri oruç tutup geceleri ibadet eden kimse gibi sevap kazanır. Allah kendi yolunda gayret eden mücahidin ruhunu alıp Cennete koymayı garanti eder veya elde edeceği sevap ve ganimetlerle evine sağ Sâlim döndürmeyi garanti eder.** (İbn Mâce, Cihad: 1; Muvatta', Cihad: 1)

15- SAVAŞAN MÜFREZELERİN SEVABI

3074- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Allah yolunda savaşan müfrezeler bir ganimet elde ederlerse, üçte iki mükafatlarını bu dünyada almış olurlar üçte biri ahirette kalır. Hiçbir ganimet elde edemezlerse mükafatlarının tamamı ahirete kalır.”** (Müslim, Imara: 44; Ebû Davud, Cihad: 13)

3075- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Rabbinden naklederek şöyle buyurdu: **“Kullarımdan herhangi birisi Allah yolunda sırf benim rızamı kazanmak için çaba sarf ederse, onu sağ Sâlim geri çevirmek istersem elde edeceği ganimet ve sevapla evine geri döndürürüm veya şehid edip ruhunu kabzedersem affederek rahmetime alacağımı garanti ederim.”** (Müsned: 5705)

16- ALLAH YOLUNDA SAVAŞAN KİMSENİN ÖRNEĞİ NASILDIR?

3076- Ebu Hüreyre (r.a) Rasûlullah (s.a.v)’den şöyle işitmiştir: **“Allah yolunda gayret gösteren mücahidin örneği** -Allah daha iyi bilir- **gündüzlerini oruçla, gecelerini huşu ile ruku ve secdeler yaparak namaz kılan kimse gibidir.”** (İbn Mâce, Cihad: 1; Muvatta', Cihad: 1)

17- CİHADA DENK OLAN AMEL HANGİSİDİR?

3077- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek: **"Cihada denk olabilecek bir işi bana söyler misin?"** dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Ona denk bir kulluk bulamıyorum ama gücün yeter mi şuna: Mücahid savaş için çıktığında cihaddan dönünceye kadar mescide girip hiç usanıp bıkmaksızın ve bırakmaksızın namaz kılmaya ve hiç iftar etmeksizin oruç tutmaya… O adam: Buna kimin gücü yeter ki"** dedi. (İbn Mâce, Cihad: 1; Muvatta', Cihad: 1)

3078- Ebu Zer (r.a)'den rivâyete göre, bizzat kendisi Rasûlullah (s.a.v)'e: "Hangi amel daha hayırlıdır?" Diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Allah'a iman ve O'nun yolunda her türlü çabayı göstermektir."** (Buhârî, Itk: 2; Müslim, İman: 36)

3079- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e: "Hangi amel daha değerlidir?" Diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **"Allah'a imandır"** buyurdu. Adam: "Sonra hangisi?" Deyince, Rasûlullah (s.a.v): **"Allah'ın dini yolunda her türlü gayreti göstermektir"** buyurdu. Adam: "Daha sonra hangisidir" deyince, **"Allah tarafından kabul gören hacdır"** buyurdu. (Müslim, İman: 36; Tirmizî, Cihad: 21)

18- ALLAH YOLUNDA CİHAD ETMENİN DE DERECELERİ VAR MIDIR?

3080- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ey Ebu Said! Kim Rab olarak Allah'tan razı olur, din olarak ta İslâm'ı seçerse, Peygamber olarak ta Muhammed'i kabul ederse; Cennet ona vacib olur."** Ravi diyor ki: Ebu Said buna çok hayret etti ve: "Ey Allah'ın Rasûlü! Söylediğini bana tekrar söyler misin?" Dedi. Rasûlullah (s.a.v) söylediğini tekrarladı ve şöyle devam etti: **"Bir başka şey daha vardır ki onu yapanın derecesi Cennette yüz kat artar, her derecenin arası da gökle yer arası gibidir."** Ebu Said: "Ey Allah'ın Rasûlü! O nedir?" deyince Rasûlullah (s.a.v): **"Allah yolunda cihaddır. Allah yolunda cihaddır."** buyurdu. (Ebû Davud, Salat: 36; Müslim, İmara: 31)

3081- Ebu'd Derda (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim namazını doğru dürüst ve devamlı kılarsa ve zekatını da verip Allah'a hiçbir kimseyi ve hiçbir şeyi ortak koşmadan ölürse, hicret etmeyip doğduğu yerde ölse bile Allah onu**

bağışlar.” Bunun üzerine biz: “Ey Allah’ın Rasûlü! Bunu biz insanlara haber versek de sevinseler olmaz mı” dedik. Rasûlullah (s.a.v) şöyle devam etti: **“Cennette yüz derece vardır ki her bir derecenin arası yerle gök arası kadardır. Allah bu yerleri kendi yolunda gayret gösterip çabalayan mücahidler için hazırlamıştır. Mü’minlere zorluk vermeyeceğini bilsem ve onlar için savaş malzemesi bulabilsem ve benim katıldığım savaşa katılmayınca üzülmeyeceklerini bir bilsem şüphesiz her müfrezeye mutlaka katılır ve Allah yolunda ölüp dirilmeyi sonra tekrar ölmeyi isterdim.”** (Buhârî, Cihad ve Siyer: 18)

19- MÜSLÜMAN OLUP HİCRET VE CİHAD EDENİN DURUMU

3082- Fedale b. Ubeyd (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Örneğiniz ve önderiniz benim. Bana iman edip, Müslüman olup hicret ederseniz Cennetin kıyılarından ve ortasından bir ev verileceğine kefilim. Ve yine ben, bana inanıp benim yolumda giden ve cihad edene de yine Cennetin kıyılarından ve ortasından ve Cennetin en üst derecesinden bir köşk verileceğine kefilim. Kim böyle bir iş yaparsa elde etmedik bir hayır bırakmamış, kaçınmadık bir şer de bırakmamış sayılır. Nerede ölürse ölsün fark etmez.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3083- Sebre b. Ebu Fakih (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Şeytan, ademoğlunun her yerde önüne oturur, Müslüman olma yolunda yine önüne oturur, engeller çıkarmaya ve Allah yolundan saptırmaya çalışır ve yeni Müslüman olan birine şöyle der: “Sen Müslüman oldun, babanın ve atalarının dinini terk ettin ha!” O kimse şeytanı dinlemez ona isyan eder ve Müslüman olarak kalmış olur. Şeytan hicret eden kimsenin de yolunu keser, önüne oturur ve şöyle der: “Kendi vatanını ve yurdunu terk edip nasıl hicret edersin? Hicret etmek dizginlerinden bağlanmış at gibidir ve çok sıkıntılıdır” der. O kimse de ona isyan edip onu dinlemez ve hicretini yapmış olur. Sonra şeytan, cihad yolu üzerine oturur ve şöyle der: “Cihad yorgunluk demektir, hem kendini yorarsın hem de malını kaybedersin, savaşacak ve öldürüleceksin. Karın başkasına nikahlanacak, malların taksim edilecek…” O kimse de şeytanın bu sözlerine kulak vermez ve isyan ederse o da cihadını yapmış olur.”** Daha sonra Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim bunları böylece yaparsa, o kimseyi Cennete koymak Allah üzerine bir borçtur.**

Savaşta öldürülse de, boğularak ölse de, hayvanın sırtından düşüp ölse de Allah o kimseyi mutlaka Cennetine koyacaktır.” (Müsned: 15392)

20- ALLAH YOLUNDA ÇİFT SADAKA VERENİN SEVABI

3084- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim Allah yolunda çift çift harcamada bulunursa, Cennette o kimseye Ey Allah’ın kulu, bu kapıdan gel, hayır ve bereketler buradadır denilir. Çok namaz kılanlar ise Cennetin namaz kapısından, cihad edenler cihad kapısından çağrılır. Çok sadaka verenler ise zekat kapısından çağrılır, çok oruç tutanlar ise Reyyan kapısından çağrılır”** buyurdu. Bunun üzerine Ebu Bekir: “Ey Allah’ın Peygamberi! Bir kişi bu kapıdan hepsinden de çağrılabilir mi? Buna bir engel var mıdır?” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Evet hepsinden davet olunur Senin onlardan biri olmanı ümîd ederim.”** (Buhârî, Fedailül Ashab: 5; Tirmizî, Menakıb: 14)

21- SAVAŞ NE MAKSATLARLA YAPILIR?

3085- Ebu Musa el Eş’arî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir bedevi Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek: “Kimisi şöhret için, kimisi ganimet elde edebilmek için kimi de cesaretini göstermek için savaşıyor, bunlardan hangisi Allah yolundadır?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Kim Allah’ın dini yeryüzüne hâkim olsun diye gayret edip savaşırsa o Allah yolundadır”** buyurdu. (Tirmizî, Cihad: 15; Müslim, Imara: 42)

22- SAVAŞTAKİ NİYETLER BİR GÜN AÇIĞA ÇIKACAKTIR

3086- Süleyman b. Yesar (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: İnsanlar Ebu Hureyre’nin yanından ayrılıp gidince şanslı bir kimse Ebu Hureyre’ye gelerek: “Ey âlim kimse! Rasûlullah (s.a.v)’den işittiğin bir hadisi bana anlat” dedi. Ebu Hüreyre de: “Evet” dedi ve şöyle anlattı: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Kıyamet günü üç kişinin hesapları önceden görülür. Birincisi savaşta şehid olan kimse getirilir, kendisine verilen nimetler ona gösterilir. O da o nimetleri tanır sonra Allah ona, bu nimetlere karşılık dünyada ne yaptın? diye sorar. O kimse de Senin yolunda savaştım ve şehid düştüm der. Allah: Yalan söylüyorsun fakat sen, falan kimse çok cesurdur desinler diye savaştın, netice de senin hakkında böylece söylendi. Sonra Allah emreder ve yüzü üstü sürünerek Cehenneme atılacaktır.**

Diğer bir kimse ise ilim tahsil edip onu başkalarına öğreten ve Kur’an okuyan kimsedir. Kıyamet günü o da Allah’ın huzuruna getirilir, kendisine verilen nimetler gösterilir. O da kendisine verilen tüm nimetleri tanır. Sonra Allah, ona sorar: “Bu nimetler karşılığında ne yaptın?” O da: “İlim öğrendim ve başkalarına da öğrettim. Senin rızanı kazanmak için Kur’an okudum” der. Allah’ta: “Yalan söylüyorsun” der; “Sen alim desinler diye ilim tahsil ettin. Kur’an okuyor desinler diye Kur’an okudun, sonunda sana da böylece denildi.” Sonra Allah tarafından emir verilecek ve yüzüstü Cehenneme atılacaktır.

Diğer bir kimse de Allah’ın kendisini bolluk içersinde ve her türlü malları verdiği bir kimsedir ki o da Allah’ın huzuruna getirilir ve dünyadaki kendisine verilen nimetler gösterilir ve o da onları tanır. Allah: “Bunca nimetlere karşılık ne yaptın?” Diye sorar. O kişi de: “Senin sevdiğin her yolda malımdan harcadım der.” (Ebu Abdurrahman der ki: “Senin sevdiğin” kelimesinden ne kastedildiğini anlayamadım. Senin infak etmemi istediğin her yere infak ettim demiş olmalıdır.) **Allah: “Yalan söylüyorsun sen, tüm bu yaptıklarını falan adam cömerttir desinler diye yapıyorsun ve sonunda sana böyle de söylenmiş oldu.” Sonra Allah emreder ve yüzüstü sürünerek Cehenneme atılacaktır.”** (Müslim, Imara: 43; Tirmizî, Zühd: 17)

23- SAVAŞTA DA NİYET EDİLEN ŞEY NE İSE O ELDE EDİLİR

3087- Yahya b. Velid b. Ubâde b. Samit (r.a), dedesinden naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah yolunda yular elde etmek için savaşan kimseye niyetindeki şey vardır.”** (Dârimi, Cihad: 25; Müsned: 21669)

3088- Ubâde b. Samit (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Kim ki bir yular kadar basit şeyler elde etmek için savaşırsa niyet ettiği şeye ulaşır.”** (Dârimi, Cihad: 25; Müsned: 21669)

24- ŞÖHRET VE BİR ÜCRET İÇİN DE SAVAŞILIR MI?

3089- Ebu Umâme el Bâhili (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek: “Şöhret ve ücret elde etmek için savaşan kimse hakkında ne dersin?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Onun için hiç bir şey yoktur.”** Adam sorusunu üç sefer tekrarladı. Rasûlullah (s.a.v)’de her defasında: **“Onun için hiçbir şey yoktur”** buyurdu ve şöyle devam etti: **“Allah ancak kendi rızası**

gözetilerek samimi bir niyetle yapılan ibadetleri kabul eder.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

25- ALLAH YOLUNDA ÇOK KISA SÜRE SAVAŞMANIN SEVABI

3090- Muaz b. Cebel (r.a) şöyle anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Kim, Allah yolunda bir süt sağımı zamanı kadar bile savaşırsa, Cennet ona vacip olur. Kim de samimi olarak savaşmayı ister sonra da ölür ve öldürülürse ona da şehid sevabı verilir. Kim de Allah yolunda savaşırken yara alır veya başına bir felaket gelirse, kıyamet günü kanlar içersinde gelir. O kan zaferan renginde olup kokusu da misk kokusu gibidir. Allah yolunda yara alanların üzerinde şehidlik mührü bulunur.”** (Dârimi, Cihad: 5; İbn Mâce, Cihad: 15)

26- ALLAH YOLUNDA OK ATMANIN SEVABI

3091- Süleyman b. Âmir (r.a)’den rivâyete göre, Şurahbil b. Sımt, Amr b. Abese’ye: “Ey Amr! Bize Rasûlullah (s.a.v)’den duyduğun bir hadisi anlat” dedi. O da şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Allah yolunda kim saçlarını ağartırsa, o kimseye kıyamet gününde bir nur verilir. Allah yolunda bir ok atan kimseye de attığı ok düşmana isabet etse de etmese de bir köle azâd etme sevabı verilir. Bir köle azâd eden kimsenin de o kölenin her organına karşılık bir organı ateşten korunmuş olur.”** (Tirmizî, Cihad: 10)

3092- Ebu Nüceyh es Selemî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Kim Allah yolunda düşmana bir ok isabet ettirirse Cennette bir derece verilir.”** Ravi diyor ki: O gün düşmana on altı ok isabet ettirdim ve Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle dediğini de duydum: **“Kim Allah yolunda düşmana bir ok atarsa, bir köleyi hürriyetine kavuşturmuş gibi sevap kazanır.”** (Tirmizî, Cihad: 10)

3093- Sâlim b. Ebi’l Ca’d’ten (r.a) rivâyete göre, Şurahbil b. Sımt, Ka’b b. Mürre’ye; Ey Ka’b! Rasûlullah (s.a.v)’den duyduğun bir hadisi bize aktar ilave ve noksanlaştırmaktan da sakın!” Ka’b b. Mürre şöyle anlattı: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Kim, Allah yolunda İslâm dini yeryüzünde hâkim olsun diye çabalar da bu uğurda saçını ağartırsa, kıyamet günü o saçları onun için nur olur.”** Yine, Ka’b b. Mürreye, “Tekrar bir hadis anlat fakat eksiltme ve fazlalaştırma yapma” dedim. O da şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle buyurdu:

“Düşmana ok atın, düşmana bir ok isabet ettirenin Allah derecesini yükseltir.” İbn-ün Nehham diyor ki: “Ey Allah’ın Rasûlü! bu derecenin yüksekliği ne kadardır?” Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“O ananın evindeki eşik kadar değildir fakat iki derece arası yüz yıllık mesafedir”** buyurdu. (Tirmizî, Cihad: 10)

3094- Şurahbil b. Sımt (r.a)’tan rivâyete göre, bizzat kendisi Amr b. Abese’ye: Söyle Ey Amr! Rasûlullah (s.a.v)’den duyduğun bir hadisi söyle, fakat onda bir eksiklik ve unuttuğun bir şey olmasın” dedim. O da şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle buyurduğunu duydum: **“Kim, Allah yolunda savaşırken bir ok atar ve düşman bölgesine ulaştırırsa, o ok bir düşmana isabet etsin etmesin bir köle azâd etmiş sevabını kazanır. Kim de Müslüman bir köleyi hürriyetine kavuşturursa, o kölenin her organına karşılık kendi organı Cehennemden kurtulmuş olur. Allah yolunda gayret edip saçlarını ağartan kimseye kıyamet günü bir nur verilir.”** (Tirmizî, Cihad: 10)

3095- Ukbe b. Âmir (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah bir ok vasıtasıyla üç kişiyi Cennete koyar. Birincisi sadece hayır gözeterek ok yapanı, ikincisi o oku düşmana atanı, üçüncüsü okun ucuna sivri demir yapan kimseyi.”** (Tirmizî, Fedailül Cihad: 11; İbn Mâce, Cihad: 15)

27- ALLAH YOLUNDA YARA ALAN KİMSENİN DURUMU

3096- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Allah yolunda yara alan bir kimse -Allah kimin kendi yolunda yara aldığını en iyi bilir- Kıyamet günü yarasından kan akarak gelir, rengi kan renginde olup kokusu da misk kokusudur.”** (Tirmizî, Fedailül Cihad: 11; İbn Mâce, Cihad: 15)

3097- Abdullah b. Sa’lebe (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şehidler için şöyle buyurdu: **“Onları kanlarıyla ve kanlı elbiseleriyle sarıp defnedin. Çünkü Allah yolunda yara alan her kimse kıyamet günü yarası kanayarak Allah’ın huzuruna gelir, rengi kan renginde kokusu ise misk kokusu gibidir.”** (Tirmizî, Fedailül Cihad: 11; İbn Mâce, Cihad: 15)

28- UHUD SAVAŞINDAN BİR TABLO

3098- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Uhud savaşında Müslümanlar bozguna uğradıklarını sanıp dağılıp kaçtıklarında

Rasûlullah (s.a.v), Ensardan on iki kişiyle beraber bir köşede kalmıştı. Talha b. Ubeydullah ta onlar arasındaydı. Müşrikler kendilerine yetişince, Rasûlullah (s.a.v) yanındakilere dönerek; **“müşriklere kim karşı koyacak?”** buyurdu. Talha hemen: “Ben” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Sen yerinde kal”** buyurdu. Ensardan diğer biri çıkarak, “Ey Allah’ın Rasûlü! Ben” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Peki sen çık”** buyurdu. Adam, şehid oluncaya kadar müşriklerle savaştı. Rasûlullah (s.a.v) döndü müşriklerin tekrar saldırıya geçtiklerini görünce yine: **“Onlara kim karşı koyacak?”** buyurdu. Talha yine ben dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Sen dur”** buyurdu: Ensardan biri çıkarak: “Ben varım” dedi. Peygamber (s.a.v): **“Peki sen çık”** buyurdu. O adam da şehid oluncaya kadar savaştı. Peygamber (s.a.v)’in böyle söylemesi ve Ensardan da bir kişinin çıkıp şehid olması devam edip gitti. Sonunda Rasûlullah (s.a.v) ve Talha kaldı. Rasûlullah (s.a.v): **“Kim karşı koyacak?”** buyurunca; Talha: “Ben” dedi. Talha da kendisinden önceki on bir kişi gibi çarpıştı, elinden yara alıp parmakları kesilince, Talha bir çığlık attı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Eğer bismillah deseydin insanların gözü önünde melekler seni göğe çıkarırlardı ve Allah’ta böylece müşrikleri yok ederdi.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

29- KİŞİ KENDİ SİLAHIYLA DA ÖLEBİLİR Mİ?

3099- Seleme b. Ekva (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Hayber savaşında kardeşim Rasûlullah (s.a.v) ile beraber düşmana karşı şiddetle savaştı, bu arada kılıcı geri dönerek kendisini öldürdü. Rasûlullah (s.a.v)’in ashabı onun hakkında tereddüd edip kendi silahıyla ölen birisi diyerek şehid olup olmadığı hakkında şüpheye düştüler. Seleme diyor ki: Rasûlullah (s.a.v), Hayber’den dönerken kendisine: “Ey Allah’ın Rasûlü! izin verirsen Sana recezli bir şiir söyleyeyim” dedim. Rasûlullah (s.a.v)’de izin verdi. Bu arada Ömer b. Hattab: “Ne söyleyeceğine iyi dikkat et” dedi. Ben de şu şiiri söyledim: “Vallahi eğer Allah istemeseydi biz hidayete eremezdik. Ne namaz kılabilir ne de sadaka verebilirdik.” Rasûlullah (s.a.v): **“Doğru söyledin”** buyurdu. Ben de şöyle devam ettim: “Allah’ım, bize sekinetini indir ve düşmanla karşılaştığımızda ayaklarımızı kaydırmâ. Müşrikler bize baş kaldırıp azgınlık ettiler.” Ben şiirimi söyleyip bitirince, **“Bunları kim söyledi”** diye sordu. Ben de: “Kardeşim söyledi” dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Allah ona rahmet etsin”** diye dua etti. Bunun üzerine ben: “Ey Allah’ın Rasûlü! halk kardeşime dua etmekten korkuyor ve kendi silahıyla ölen birisidir diyorlar” dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v):

“Cihad edip mücahid olarak şehid oldu” buyurdu. İbn Şihab diyor ki: Seleme b. Ekva’ın bir oğluna bu durumu sordum, bana babasından yukarıdaki gibi nakletti sadece şu ilaveyi yaptı: “Halk ona namaz kılıp dua etmekten sakınıyor” dediğini de söyledi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onlar yalan söylüyorlar, cihad ederek düşmana karşı mücadele vererek şehid olarak öldü”** buyurdu ve parmağıyla işaret ederek; **“O’na iki defa ecir vardır”** buyurdu. (Müslim, Cihad ve Siyer: 43; Ebû Davud, Cihad: 40)

30- ALLAH YOLUNDA ŞEHİD OLMAK TEMENNİ EDİLMELİ Mİ?

3100- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ümmetime zor gelmeyeceğini bilsem hiçbir müfrezeden geri kalmazdım fakat ümmetim savaş için binit bulamıyorlar, Ben de onları bindirecek binit bulamıyorum. Hem benden ayrı kalmak ta onlara güç geliyor. Allah yolunda şehid olup tekrar dirilmeyi tekrar şehid olup tekrar dirilmeyi ve üçüncü sefer tekrar şehid olmayı çok isterim.”** (Buhârî, Cihad ve Siyer: 7; Muvatta', Cihad: 14)

3101- Ebu Hüreyre (r.a) şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Canım kudret elinde olan Allah’a yemin olsun ki mü’minlerden bir kısmının benden ayrı kalmalarına üzülmeyeceklerini bilsem ve onları bindirebilecek binitler temin edebileceğimi bir bilsem. Allah yolunda savaşa giden hiçbir müfrezeden geri kalmazdım. Canım kudret elinde olan Allah’a yemin olsun ki Allah yolunda ölüp dirilmeyi sonra diriltilip tekrar öldürülmeyi ve yine öldürülmeyi isterdim.”** (Buhârî, Cihad ve Siyer: 7)

3102- İbn Ebî Amîra (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Müslümanlar arasında hiçbir Müslüman yoktur ki Rabbi onun ruhunu aldıktan sonra tekrar size geri dönmek istemez, dünya ve içindekilerin hepsi kendisine verilse bile… Ama şehid böyle değildir.”** (O tekrar dirilip yine tekrar şehid olmak ister) İbn Ebî Amîra diyor ki: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah yolunda şehid olmayı göçebe ve yerleşik hayat yaşayanların elde ettikleri her şeye tercih ederim.”** (Müsned: 17221)

31- ALLAH YOLUNDA ÖLEN KİMSENİN SEVABI

3103- Amr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Câbir şöyle söylerken işittim: Uhud savaşında bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e: “Allah

yolunda savaşırken öldürülürsem ben nereye giderim" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Cennete"** buyurdu. Bunun üzerine o adam yemekte olduğu hurmaları atarak savaş meydanına katıldı ve ölünceye kadar savaştı. (Müslim, İmara: 41; Müsned: 8021)

32- BORÇLU KİMSE ŞEHİD DÜŞERSE NE OLUR?

3104- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), minberde hutbe verirken bir adam gelerek: "Allah yolunda sabrederek ecrimi de Allah'tan bekleyerek savaştan kaçmaksızın hep ilerleyerek düşmana karşı savaşırsam. Allah günahlarımı affeder mi?" diye sordu. Peygamber (s.a.v): **"Evet"** buyurdu. Biraz sustu ve: **"Az önce soru soran nerededir?"** buyurdu. O adam: "Buradayım" dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Ne demiştin?"** diye sordu. O adam da: "Allah yolunda sabrederek ecrimi de Allah'tan bekleyerek savaştan kaçmaksızın daima ilerleyerek düşmanla savaşırsam, Allah günahlarımı affeder mi?" demiştim dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Evet fakat kul borcu müstesnadır"** buyurdu ve: **"Bunu bana biraz önce Cibril söyledi"** dedi. (Müsned: 8021)

3105- Abdullah b. Ebu Katade (r.a) babasından nakledip şöyle diyor: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e gelip: "Ey Allah'ın Rasûlü! Allah yolunda sabrederek ecrimi de Allah'tan bekleyerek hep ileri atılarak ve savaştan kaçmayarak düşmanla savaşırsam Allah günahlarımı affeder mi?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Evet"** buyurdu. Adam dönüp giderken Rasûlullah (s.a.v) ona emretti ve çağırttı. **"Nasıl demiştin diye"** sordu. Adam da sorusunu aynen tekrarladı. Rasûlullah (s.a.v): **"Evet fakat kul borcu ve hakları bunun dışındadır, diyerek bunu bana Cibril söyledi"** buyurdu. (Dârimi, Cihad: 21; Tirmizî, Fedailül Cihad: 11)

3106- Ebu Katade (r.a), Rasûlullah (s.a.v)'den şöyle işittiğini söylemiştir. Rasûlullah (s.a.v), ashabının arasında durup en değerli amel'in Allah yolunda cihad ve iman etmek olduğunu söylemişti. Bir adam kalkarak: "Ey Allah'ın Rasûlü! Allah yolunda savaşırken ölsem Allah günahlarımı bağışlar mı?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Evet, Allah yolunda sabrederek mükafatını da sadece Allah'tan bekleyerek ileri atılarak savaştan kaçmaksızın düşmanla savaşırsan Allah tüm günahlarını bağışlar sadece kul borcu ve hakları müstesnadır diyerek bunu bana Cibril söyledi"** buyurdu. (Dârimi, Cihad: 21; Tirmizî, Fedailül Cihad: 11)

3107- Abdullah b. Ebu Katade babasından naklediyor ve şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) minberde iken bir adam geldi ve: "Ey Allah'ın Rasûlü! Allah yolunda kılıcımı çekip sabrederek ve mükafatımı da Allah'tan bekleyerek ön de gidip geri kalmaksızın düşmanla savaşırken öldürülürsem, Allah; tüm günahlarımı affeder mi?" Rasûlullah (s.a.v): **"Evet"** dedi. Adam, dönüp giderken Rasûlullah (s.a.v) onu çağırdı ve Cibril bana şimdi haber verdi. **"Borcun varsa o müstesnadır"** buyurdu. (Dârimi, Cihad: 21; Tirmizî, Fedailül Cihad: 11)

33- HER ÖLEN DÜNYAYA TEKRAR DÖNMEYİ İSTER Mİ?

3108- Ubâde b. Samit (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yeryüzünde hiçbir insan eğer Allah katında hayırlara nail olup Cennete girmeye hak kazanmışsa, dünya ve içindekiler kendisine verilse bile tekrar sizin yanınıza dönmek istemez ancak şehid böyle değildir, o tekrar diriltilip yeniden şehid olmak ister."** (Müsned: 21686)

34- CENNETLİKLER NEYİ TEMENNİ EDERLER?

3109- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Şehid olarak Cennete girenlerden biri Allah'ın huzuruna getirilir de Allah ona: "Ey Ademoğlu, yerini nasıl buldun?" diye sorar. O adam: "Ey Rabbim! Yerim yerlerin en hayırlısıdır" diye cevap verir. Bunun üzerine Allah şöyle der: "Benden ne istersen iste" buyurur. O kimse de: "Şehidliğin üstünlüğünü görüp bildiği için beni dünyaya tekrar dünyaya döndürmeni ve senin yolunda on kere şehid olmayı isterim" der."** (Buhârî, Cihad ve Siyer: 22; Tirmizî, Fedailül Cihad: 22)

35- ŞEHİD OLAN NE KADAR ACI DUYAR?

3110- Ebu Hüreyre (r.a)'den (r.a) rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Şehid ölürken ancak sizden birinizin çimdiklenmeden duyduğu acı kadar bir acı duyar."** (İbn Mâce, Cihad: 16; Dârimi, Cihad: 20)

36- ŞEHİDLER KAÇ ÇEŞİTTİR?

3111- Sehl b. Huneyf (r.a) babasından ve dedesinden naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim samimi bir kalple Allah'tan şehid olmayı isterse Allah onu şehidler makamına eriştirir yatağında ölse bile."** (İbn Mâce, Cihad: 16)

3112- Ukbe b. Amir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Beş ölüm şekli vardır ki kim Müslüman olarak bunlardan**

biriyle ölürse o şehid sayılır. Allah yolunda, Allah'ın dinini yeryüzüne hâkim kılmak için çabalayan ve savaşan kimse şehidtir. Allah'ın dini yolunda çabalarken boğularak ölen şehidtir. İç hastalığından ölen kimse şehidtir. Taun hastalığından ölen şehidtir. Lohusa halinde iken ölen kimse de Allah'ın istediği şekilde Müslüman iken ölürse şehidtir." (Müsned: 16533)

3113- Irbad b. Sariye (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Şehidlerle yataklarında ölenler, taun hastalığından ölen kimseler konusunda görüş ayrılığına düştüler ve şehidler dediler ki: "Onlar bizim kardeşlerimizdir biz gibi öldüler" yataklarında ölenler de dediler ki: "Onlar da bizim gibi öldüler" ey Rabbimiz diyerek Allah'ın huzurunda konuştular. Rabbimiz de şöyle buyurdu: "Onların yaralarına bakınız, onların yaraları şehidlerin yarasına benziyorsa onlardandır ve onlarla birliktedir. O anda onların yaraları onlara benzetilecektir."** (Buhârî, Cihad ve Siyer: 28; Muvatta', Cihad: 14)

37- ÖLEN DE ÖLDÜREN DE CENNETTEDİR

3114- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah katında şu iki adamın durumu çok hayret vericidir. Biri, kafir olarak Müslüman'ı öldürür, Müslüman şehid olarak Cennete gider sonra o kafir tevbe edip tekrar Müslümanlar safında savaşır, o da şehid olur ikisi de Cennete girer."** (Buhârî, Cihad ve Siyer: 28; Muvatta', Cihad: 14)

38- ÖLEN DE ÖLDÜRENDE NASIL CENNETTE OLABİLİR?

3115- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah şu iki kulun durumuna hayret edip güler biri diğerini öldürür ikisi de Cennete girer. İlk öldürülen Müslümandır ve şehid olmuştur, onu öldüren kafir tevbe edip Müslüman olur ve çarpışırken o da şehid olur ikisi de Cennettedirler."** (Buhârî, Cihad ve Siyer: 28; Muvatta', Cihad: 14)

39- İSLÂM ORDUSUNDA NÖBET TUTMANIN KIYMETİ

3116- Selman-ül Hayr (r.a) Rasûlullah (s.a.v)'den şöyle aktarmıştır: **"Kim, Allah'ın dini yeryüzüne hâkim olması yolunda bir gün ve bir gece nöbet tutarsa, bir ay oruç tutmuş ve ay boyu namaz kılmış gibi sevap alır. Kim de nöbet tutarken ölürse aynı sevabı kazanır. Allah ona**

bol bol rızık verir ve kabir azabından emin olur.” (İbn Mâce, Cihad: 7; Tirmizî, Fedailül Cihad: 11)

3117- Selman (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Kim İslâm’ın ordusunda bir gün ve bir gece nöbet tutarsa, bir ay boyu oruç tutmuş ve geceleri namaz kılmış kimse gibi sevap kazanır. Ölürse defteri kapanmaz, kabir imtihanından kurtulur, rızkı da bol bol verilir.”** (İbn Mâce, Cihad: 7; Tirmizî, Fedailül Cihad: 11)

3118- Osman b. Affan (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Allah yolunda bir gün nöbet tutmak başka yerlerde geçirilen bin günden daha hayırlıdır.”** (İbn Mâce, Cihad: 7; Tirmizî, Fedailül Cihad: 11)

3119- Osman b. Affan (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Allah’ın dinini yeryüzünde hâkim kılma yolunda beklenecek bir günlük nöbet, onun dışında geçirilen bin günden daha hayırlıdır.”** (İbn Mâce, Cihad: 7; Tirmizî, Fedailül Cihad: 11)

40- DENİZDE SAVAŞMANIN DEĞERİ

3120- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Kuba’ya gittiğinde, Milhan kızı Ümmü haramı ziyaret ederdi. O da Rasûlullah (s.a.v)’e yemek ikram ederdi. Milhan kızı Ümmü Haram, Ubâde b. Samit’in nikahlısıydı. Rasûlullah (s.a.v), Ümmü Haram’ı ziyaret etti. O da ona yemek ikram etmişti ve başını tarayıp temizlemişti. Rasûlullah (s.a.v) bir süre uyudu ve uyanınca gülüyordu. Ümmü Haram diyor ki: “Ey Allah’ın Rasûlü! Seni güldüren nedir?” dedim. Cevaben: **“Rüyamda ümmetimden Allah yolunda savaşan bazı kimseler gösterildi, onlar padişahların tahtlarına kuruldukları gibi deniz üstündeki vasıtalara kurularak veya padişahlar gibi** (şüphe eden hadisi rivâyet eden İshak’tır) **savaşa gidiyorlardı.”** buyurdu. Ben de: “Ey Allah’ın Rasûlü! Dua et de ben onlardan olayım” dedim. Rasûlullah (s.a.v)’de, Ümmü Harama dua etti. Rasûlullah (s.a.v) tekrar uyudu. (Haris diyor ki) Uyudu tekrar uyandı ve yine gülümsedi. Ben de: “Niçin gülüyorsun Ey Allah’ın Rasûlü!” diye sordum. Bu sefer şöyle buyurdu: **“Ümmetimden bir kısmı daha bana rüyamda gösterildi. Onlarda tahtına kurulan krallar gibi veya krallar gibi karada giden binitlerine kurularak savaşa gidiyorlardı”** buyurdu ve önceki deniz savaşçıları gibi söyledi. Bu sefer ben: “Ey Allah’ın Rasûlü!

Onlardan olabilmem için bana dua et” dedim Rasûlullah (s.a.v): “Sen öncekilerdensin” (Yani deniz savaşçılarındansın) Ravi diyor ki: Muaviye zamanında düzenlenen bir deniz savaşına Ümmü Haram katıldı. Denizden karaya çıkarken bindirildiği hayvandan düşerek şehid oldu. (Tirmizî, Fedailül Cihad: 15; Buhârî, Cihad ve Siyer: 62)

3121- Milhan’ın kızı Ümmü Haram (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize geldi ve öğle uykusuna yatmıştı ve gülümseyerek uyandı. Ben: “Ey Allah’ın Rasûlü! Anam babam sana feda olsun seni güldüren nedir?” diye sordum. Şöyle buyurdu: **“Ümmetimden bir gurubu kralların koltuklarına kuruldukları gibi deniz vasıtalarına kurularak savaşa çıktıklarını gördüm, ondan dolayı gülümsüyorum”** buyurdu. Ben de: “Beni de o deniz savaşçılarından kılması için Allah’a dua et” dedim. **“Sen onlardan olacaksın”** buyurdu. Sonra tekrar uyudu tekrar gülümseyerek uyandı. Ben niçin gülümsediğini sordum. Önceki söylediği gibi söyleyerek kara savaşçılarından bahsetti. Ben yine: “Dua et de Allah, beni onlardan eylesin” dedim. Bunun üzerine: **“Sen önceki guruptansın”** buyurdu. Ravi Enes b. Malik diyor ki: “Ümmü Haram’ı, Ubâde b. Samit nikahlanmıştı. Muaviye zamanında düzenlenen bir deniz savaşına katılmak için gemiye binenlerle o da gemiye binmişti. Kıbrıs’a gelip gemiden inerken kendisine getirilen bir katır’a bindi ve katırdan düşüp boynu kırıldı ve şehid oldu.” (Tirmizî, Fedailül Cihad: 15; Buhârî, Cihad ve Siyer: 62)

41- HİND SEFERİ

3122- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize Hint ülkesine savaş yapılacağını vaad etti. Eğer o savaşa katılırsam malımı ve canımı feda edeceğim eğer o savaşta şehid olursan en değerli şehidlerden olurum. Eğer geri dönersem Cehennem ateşinden kurtulup kazanan Ebu Hüreyre olurum dedim. (Müsned: 6831)

3123- Yine Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize Hind ülkesine savaş yapılacağını vaat etmişti. Ben de, “Eğer o savaşa katılırsam malımı ve canımı feda edeceğim” dedim. “Eğer öldürülüp şehid olursam en değerli şehidlerden olurum. Eğer gazi olarak geri dönersem Cehennem ateşinden kurtulan Ebu Hureyre’yim dedim.” (Müsned: 6831)

3124- Rasûlullah (s.a.v)’in azatlı kölesi Sevban (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ümmetimden iki**

gurup vardır ki Allah onları Cehennem ateşinden korumuştur. Biri hind seferine katılıp savaşanlar diğeri de Meryem oğlu İsa ile birlikte olanlardır.” (Ebû Davud, Melahim: 17)

42- TÜRKLER VE HABEŞLİLERLE SAVAŞ

3125- Hürriyetine kavuşturulanlardan Sükeyne (r.a), Peygamber (s.a.v)’in ashabından bir kişiden naklederek şöyle diyor: Hendek savaşı için Rasûlullah (s.a.v), hendek kazılmasını emretmişti. Hendek kazımında önlerine büyük bir kaya çıktı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) kalkıp kazmayı aldı, cübbesini çıkardı ve bir kenara koydu. En’âm sûresi 115. ayeti olan: **“Zira Rabbinin verdiği söz doğruluk ve adaletle yerine getirilmiştir. Onun vaadlerini engelleyebilecek hiçbir güç yoktur ve yalnızca odur her şeyi duyan ve bilen.”** Okuyarak taşa vurdu taşın üçte biri koptu, Selman-ı Farisi ayakta Rasûlullah (s.a.v)’e bakıyordu. Rasûlullah (s.a.v)’in kayaya vuruşuyla şimşek gibi bir kıvılcım çıktı. Sonra ikinci defa yine vurdu ve En’âm 115. ayetini okudu, diğer üçte biri de kırılmış oldu yine bir kıvılcım çıktı, Selman da o kıvılcımı görmüştü sonra üçüncü kez kayaya vurdu ve yine En’âm 115. ayetini okudu, kalan üçte biri de kırıldı. Rasûlullah (s.a.v) hendekten çıktı cübbesini alıp oturdu. Selman: “Ey Allah’ın Rasûlü! Sen her taşa vurduğunda kıvılcım çıkıyordu” dedi. Rasûlullah (s.a.v) ona: “Ey Selman! Çıkan kıvılcımı gördün mü?” buyurdu. Selman: “Seni hak din üzere gönderen Allah’a yemin olsun ki gördüm” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Kayaya ilk vuruşumda bana Kisra’nın şehirleri ve çevresindeki pek çok yer gösterildi. Öyle ki sanki gözlerimle görüyor gibiyim.”** Bunun üzerine sahabeden orada bulunanlar: “Ey Allah’ın Rasûlü! Allah’a dua et de oraların fethedilmesini bize nasib etsin, oraları bize ganimet olarak versin. Beldelerini ellerimizle teslim almamızı bizlere nasib etsin” dediler. Rasûlullah (s.a.v)’de bu şekilde dua etti ve sözüne şöyle devam etti: **“Kayaya ikinci sefer vurduğumda Kayserin şehirleri ve çevresi bana gösterildi, öyle ki adeta gözlerimle görüyor gibiydim.”** Bunun üzerine oradakiler: “Ey Allah’ın Rasûlü! dua et de oraların fethini Allah bize nasib etsin, onların memleketlerini bize ganimet olarak versin ve o şehirlerin idarelerini bizim elimize geçirsin.” Yine Rasûlullah (s.a.v) aynı şekilde dua etti. Sözüne devamla şöyle buyurdu: **“Üçüncü defa kayaya vurduğumda Habeş şehirleri ve çevresinde kasabalar bana gösterildi, öyle ki sanki gözlerimle görüyorum”** dedi ve konuşmasına şunları ekledi: **“Habeşliler size**

dokunmadıkça siz de onlara dokunmayın. Türkler size bir şey yapmadıkça sizde onlara dokunmayın.” (Müsned: 21262)

3126- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: “Müslümanlar Türklerle savaşmadıkça kıyamet kopmayacaktır. O Türkler öyle bir kavimdir ki yüzleri deriden yapılmış kalkanlar gibidir. Onlar kıldan dokunmuş elbiseler giyerler, ayakkabıları da yine kıldan (keçeden) mamuldür.” (Buhârî, Kitabül Cihad ve Siyer: 94; Tirmizî, Fiten: 40)

43- ZAYIFLAR YÜZÜNDEN RIZIKLANIYORUZ

3127- Mus’ab b. Sa’d (r.a) babasından naklediyor. Mus’ab’ın babası, Peygamber (s.a.v)’in ashabının kendisinden daha fakir olmalarından dolayı kendisinde bir üstünlük görüyordu. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah bu ümmete zayıflarının duaları, namazları ve samimi olmaları yüzünden yardım eder ve etmektedir.”** (Buhârî, Cihad ve Siyer: 75; Müsned: 1411)

3128- Ebu’d Derda (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Bana zayıf ve fakirlerinizi getirin de onlara yardım edip iyi muamele edeyim. Çünkü sizler zayıflarınız vasıtası ile rızıklanır ve yardım görürsünüz.”** (Buhârî, Cihad ve Siyer: 75; Tirmizî, Cihad: 24)

44- SAVAŞA GİDEN MÜCAHİDİN TECHİZATLANDIRILMASI

3129- Zeyd b. Halid (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim, Allah yolunda savaşacak bir askerin techizatını temin ederse savaşmış gibi sevap kazanır. Kim de savaşa giden kimsenin arkada bıraktıkları kimselere iyilik ve yardım yaparsa aynen savaşmış gibi sevap kazanır.”** (Tirmizî, Fedailül Cihad: 6; İbn Mâce, Cihad: 3)

3130- Zeyd b. Halid el Cühenî (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Kim bir mücahidin binit ve silah gibi gereksinimlerini karşılarsa savaşmış gibi sevap alır. Kim de bir mücahidin arkada kalan çoluk çocuğunu hayırla muamele eder ve yardımcı olursa o da aynen savaşmış gibi sevap kazanır.”** (Tirmizî, Fedailül Cihad: 6; İbn Mâce, Cihad: 3)

3131- Ahnef b. Kays (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Hac için yola çıktık. Medine’ye geldik. Gayemiz sadece hac yapmaktı,

konakladığımız yerde yüklerimizi indirdiğimizde bir kimse gelip; İnsanlar mescidde toplanmış ve büyük bir heyecan var dedi. Bu söz üzerine biz doğru mescide gittik. İnsanlar aralarında Ali, Zübeyl, Talha ve Sa'd b. ebi Vakkas'ın bulunduğu gurubun etrafında toplanmışlardı. Biz bu durumda iken Osman çıkıp geldi sarı bir örtüye bürünüp örtünün bir parçasıyla da başını örtmüştü ve şöyle demişti: "Talha burada mı? Zübeyr burada mı? Sa'd burada mı?" Oradakiler: "Evet" dediler. Bunun üzerine Osman: "Kendisinden başka gerçek ilâh olmayan Allah adına söylüyorum, biliyor musunuz? Rasûlullah (s.a.v); "Kim falan oğullarının hurma kurutma yerini satın alırsa Allah onu bağışlar" buyurdu. Ben de orayı yirmi bin veya yirmi beş bin'e aldım. Rasûlullah (s.a.v)'e gelip durumu anlattım O da: **"Onu mescide bağışla karşılığını görürsün"** buyurdu. Oradakiler: "Allah şahitimizdir ki doğru söylüyorsun" dediler. Osman sözlerine devam ederek: Kendisinden başka gerçek ilâh olmayan Allah adına söylüyorum! Biliyor musunuz? Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştu: **"Kim Rûme kuyusunu satın alıp Müslümanlara vakfederse Allah onu bağışlar."** Ben de o kuyuyu şu kadar bu kadar fiyata satın aldım. Rasûlullah (s.a.v)'e gelip Rûme kuyusunu şu kadar fiyata satın aldım dedim. O da: **"Onu Müslümanların su ihtiyaçları için vakfet karşılığını görürsün"** buyurmuştu. Oradakiler: Allah şahitimiz olsun ki sen doğru söylüyorsun dediler. Osman sözlerine devam ederek: Kendisinden başka gerçek ilâh olmayan Allah adına söylüyorum! Biliyor musunuz? Rasûlullah (s.a.v) ashabına hitab ederek: **"Kim şu orduyu techiz ederse Allah onu affeder"** buyurmuştu da ben O, "Ceyşül Usre" ordusunu yular ve iplerine varıncaya kadar techiz etmiştim dedi. Oradakiler: Allah şahitimiz olsun ki doğru söylüyorsun dediler. Bunun üzerine Osman da: Allah'ım şahit ol, Allah'ım şahit ol, Allah'ım şahit ol demişti. (Müsned: 681)

45- ALLAH'IN DİNİNİ YERYÜZÜNE HÂKİM KILMAK İÇİN HARCAMA YAPMAK

3132- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim Allah'ın dinini yeryüzüne hâkim kılma yolunda çift çift infak ederse Cennette o kimseye: "Ey Allah'ın kulu, bu yaptığın büyük bir hayırdır" denilecek. O kimse namaza karşı fazla düşkün ise Cennete namaz kapısından çağrılacak. Cihad yapan biri ise cihad kapısından, sadakaya düşkün ve çok veren biri ise sadaka kapısından, çok oruç tutan biri ise Reyyan kapısından çağrılacaktır."** Bunun üzerine

Ebu Bekir: “Bir kişinin bu kapıların hepsinden de çağrılması mümkün müdür?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Evet, umarım ki sen de onlardan olursun”** buyurdu. (Dârimi, Cihad: 13; Tirmizî, Menakıb: 16)

3133- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Kim Allah’ın dini yeryüzüne hâkim olsun diye malından çifte çifte infak ederse Cennet bekçileri Cennetin kapılarından: **“Ey falan kişi gel buradan gir diye seslenirler”** buyurdu. Bunun üzerine Ebu Bekir: “Ey Allah’ın Rasûlü! bir kimse bütün kapılardan çağrılabilir mi?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Senin onlardan olacağını ümid ederim”** buyurdu. (Dârimi, Cihad: 13; Tirmizî, Menakıb: 16)

3134- Sa’sa’ b. Muaviye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Zerle karşılaştım ve bana bir hadis söyle dedim. Peki dedi ve şu hadisi söyledi: Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: **“Müslüman bir kimse sahip olduğu her türlü maldan çift çift sadaka verirse, Cennet bekçileri onu karşılar ve her biri kendi bulunduğu kapıdan onu davet ederler.”** Bunun üzerine ben: “Çift çift sadaka nasıl olur?” diye sordum. Ebu Zer: “Devesi varsa iki deve, sığırı varsa iki sığır” dedi. (Müsned: 20480)

3135- Hureym b. Fatik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim Allah’ın dini yeryüzüne hâkim olması için bir şeyler infak ederse o kimseye infak ettiğinin yedi yüz katı karşılık verilir.”** (Dârimi, Cihad: 13; Tirmizî, Fedailül Cihad: 14)

46- SAVAŞ KAÇ TÜRLÜDÜR?

3136- Ebu Mes’ud (r.a)’ten rivâyete göre, adamın biri yularlı bir deveyi Allah yolunda tasadduk etti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“O adam kıyamet gününde yedi yüz tane yularlı deve ile gelecektir”** buyurdu. (Dârimi, Cihad: 12; Müslim, İmara: 37)

3137- Muaz b. Cebel (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Savaş iki türlüdür. Birisi Allah’ın rızasını kazanmak ister ve komutanına itaat eder ve değerli malını bu yolda harcar ve arkadaşına yardımcı olur, kötülüklerden kaçınırsa bu kimsenin uykusuna da uyanıklığına da sevap yazılır. Kim de gösteriş için savaşır veya savaştı desinler diye savaşır komutanına isyan eder ve yeryüzünde bozgunculuk çıkarırsa, bu da yaptıklarının karşılığını mutlaka bulur.”** (Dârimi, Cihad: 25; Ebû Davud, Cihad: 25)

47- SAVAŞA KATILAN MÜCAHİDLERİN HANIMLARINA SAYGILI OLMAK

3138- Süleyman b. Büreyde (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Savaşa katılmayanlara savaşa katılanların hanımları, annelerinin kendilerine haram olduğu gibi haramdır. Kim ki mücahidlerden birinin hanımına bakmakla görevlendirilir de ona bakıp ilgilenmezse ve hainlik ederse, kıyamet günü o mücahidin karşısında durdurulur ve mücahid onun sevaplarından dilediği kadarını alır. Gerisini siz düşünün!”** (Ebû Davud, Cihad: 25; Müslim, İmara: 39)

48- SAVAŞA GİDENLERİN AİLE VE ÇOCUKLARINA BAKMAYANLAR

3139- Süleyman b. Büreyde (r.a) babasından naklediyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Mücahidlerin kadınları, savaşa katılamayan erkeklere annelerinin kendilerine haramlığı gibi haramdır. Bir mücahid savaşa giderken çoluk çocuğunu birine havale eder de o kimse de onlarla ilgilenmez ve hainlik ederse, kıyamet gününde işte bu kimse ailene bakmakta sana verdiği sözü tutmadı ve hainlik etti, haydi onun sevabından dilediğin kadar al denilir. Gerisini siz düşünün!”** (Müslim, İmara: 39; Ebû Davud, Cihad: 32)

3140- İbn Büreyde (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Savaşa katılan mücahidlerin hanımları, savaşa katılamayanlara haramdır tıpkı annelerinin kendilerine haram olduğu gibi. Mücahidlerden biri savaştan geri kalanlardan birine çoluk çocuğunun bakımını emanet etse o da onlara bakmayıp hainlik etse kıyamet günü o kimse mücahidin karşısına dikilir ve kendisine şöyle denir: “Ey falan kimse! İşte bu kişi dünyada sana ihanet eden, çoluk çocuğuna bakmayan kimsedir dilediğin kadar onun sevabından alabilirsin.” Rasûlullah (s.a.v) daha sonra ashabına dönerek: “Ne dersiniz? Onun sevabından bir şey bırakır mı?”** (Müslim, İmara: 39; Ebû Davud, Cihad: 32)

3141- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Düşmanlarınıza karşı ellerinizle, dillerinizle ve mallarınızla mücadele ediniz.”** (Ebû Davud, Cihad: 18; Dârimi, Cihad: 38)

3142- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Yılanların öldürülmesini emretti ve kim onlardan intikam almaktan korkarsa bizden değildir”** buyurdu. (Ebû Davud, Edeb: 173; Müsned: 3787)

3143- Abdullah b. Cebr (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v), Cebre hasta ziyaretinde bulunmuştu. Onun yanına girince kadınlar bunu duydu ve ağlamaya ve şöyle demeye başladılar. Biz senin Allah yolunda şehid olduğunu sanmıştık. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Sizler şehidliği sadece savaşta ölmekmi sanıyorsunuz? O zaman sizin şehidleriniz çok azdır. Dikkat edin Allah yolunda savaşırken ölmek şehidliktir. İç hastalığından ölmek şehidliktir. Yanarak ölmek şehidliktir. Boğularak ölmek şehidliktir. Yıkıntı altında kalarak ölmek şehidliktir. Aklını kaybederek ölmek şehidliktir. Hamile iken ölen kadın da şehid sayılır.”** Bunun üzerine birisi: Rasûlullah (s.a.v) yanımızda iken hala mı ağlıyorsunuz dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Bırak ağlasınlar, ölüm geldikten sonra bir daha ağlamazlar”** buyurdu. (İbn Mâce, Cihad: 16; Ebû Davud, Cenaiz: 15)

3144- Cebr (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Cebr, Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bir cenaze evine girdi. Kadınlar ağlıyorlardı. Cebr: Rasûlullah (s.a.v) yanımızda otururken hala ağlıyor musunuz?” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Bırak ben aralarında olduğum halde bile olsa ağlasınlar. Ölüm gerçekleştiği zaman asla ağlamasınlar”** buyurdu. (İbn Mâce, Cihad: 16; Ebû Davud, Cenaiz: 15)

26- NİKAH KİTABI (Bölümleri)

1- RASÛLULLAH (S.A.V)’İN NİKAHLA İLGİLİ EMİRLERİ

3145- Ata’(r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)’in hanımlarından Meymune’nin cenazesi için Serif’te bulunuyorduk, İbn Abbas dedi ki: Bu Meymune’nin cenazesidir. Onun cenazesini kaldırıp götürürken hırpalayıp sallamayın. Rasûlullah (s.a.v)’in dokuz hanımı vardı, sekizi için gecelerini taksim ederdi. Meymune bunlardandır, biri için gece ayırmazdı; O da Sevde’dir. (Müslim, Rada: 13; Buhârî, Nikah: 99)

3146- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) vefat ettiğinde dokuz zevcesi vardı, sekiz tanesine gece ayırırdı. Sevde kendisi ihtiyar olduğu için kendi isteğiyle hakkını Aişe’ye vermişti. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3147- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v) bir gecede bütün kadınları ziyaret ederdi, o günlerde dokuz hanımı vardı. (Buhârî, Nikah: 103)

3148- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Kendilerini Rasûlullah (s.a.v)’e arz edip takdim eden kadınları ayıplar ve hür bir kadın kendini mehirsiz olarak hibe eder mi? derdim. Sonunda Allah: Ahzap sûresi 51. ayeti olan: **“Hanımlarından dilediğini geri bırakır dilediğini yanına alıp barındırırsın…”** ayetini indirince, ben Rasûlullah (s.a.v)’e: “Allah bu ayette Senin arzu ve isteklerinin gerçekleşmesini istiyor” dedim. (Buhârî, Tefsir: 244; İbn Mâce, Nikah: 57)

3149- Sehl b. Sa’d (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben Rasûlullah (s.a.v)’in bulunduğu bir toplulukta bulunuyordum. Bir kadın gelerek: “Ey Allah’ın Rasûlü! Ben evlenmek için kendimi size arz ediyorum, nasıl isterseniz öyle yapın” dedi. Bunun üzerine bir adam kalkarak: “Beni bu kadınla evlendirin” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Git araştır demirden bir yüzükte olsa bul getir”** buyurdu. Adam gitti fakat hiçbir şey bulamadı, demir bir yüzük bile… Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Kur’an sûrelerinden ezberinde bir şeyler var mı?”** buyurdu. Adam: “Evet” deyince; Rasûlullah (s.a.v) O kadını, ezberindeki sûreleri o kadına öğretmek şartıyla o kimseyle evlendirdi. (İbn Mâce, Nikah: 17; Buhârî, Nikah: 51)

2- RASÛLULLAH (S.A.V)'İN DÖRTTEN FAZLA KADINLA EVLENMESİ MUBAHTIR

3150- Peygamber (s.a.v)'in hanımlarından Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Allah, Rasûlullah (s.a.v)'e hanımlarını serbest bırakmasını emrettikten sonra önce Aişe'ye geldi. Rasûlullah (s.a.v) ilâhi emri tebliğe benden başladı ve şöyle buyurdu: **"Sana bir şeyler söyleyeceğim ama anne ve babana danışmadan acele karar verme!"** Aişe diyor ki: Rasûlullah (s.a.v) anne ve babamın benim Rasûlullah (s.a.v)'den ayrılmamı istemeyeceklerini çok iyi biliyordu. Daha sonra Rasûlullah (s.a.v) şu ayeti okudu: (Ahzâb 28) **"Ey Peygamber! Eşlerine söyle: Eğer sizler dünya hayatını ve süsünü istiyorsanız gelin size boşanma bedelini vereyim ve sizi güzellikle salıvereyim."** Bunun üzerine ben bu konuda anne ve babama danışayım ama ben Allah Rasûlü ve ahireti istiyorum dedim. (Buhârî, Tefsir: 241; İbn Mâce, Talak: 20)

3151- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) hanımlarını iki seçenekten birini tercih etmekte serbest bıraktı fakat boşanıp ayrılan olmadı. (Buhârî, Talak: 4; İbn Mâce, Talak: 20)

3152- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bizi dünya ziynetleriyle, Allah Rasûlü ve ahireti seçme konusunda serbest bıraktı, boşanan olmadı. (Buhârî, Talak: 4; İbn Mâce, Talak: 20)

3153- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e dilediği kadar kadınla evlenmek helâl kılındıktan sonra ruhunu teslim etmiştir. (Tirmizî, Kur'an Tefsiri: 34; Dârimi, Nikah: 44)

3154- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Allah Rasûlullah (s.a.v)'e sağlığında dilediği kadar kadınla evlenmeyi helâl kılmıştır. (Tirmizî, Kur'an Tefsiri: 34)

3- EVLENMEYE TEŞVİK

3155- Alkame (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Mes'ud ile beraber Osman'ın yanında bulunuyordum, Osman şu olayı anlattı. Rasûlullah (s.a.v) gençlerin yanına vardı. (Hadisin ravilerinden Ebu Abdurrahman fitye kelimesini pek anlayamadım diyor) ve şöyle buyurdu: Sizden kimin evlenmeye mehir verip, aileyi geçindirmeye gücü yeterse evlensin çünkü evlilik gözü haramdan korur, iffet ve namusu muhafaza

eder. Evlenmeye gücü yetmeyen ise oruç tutsun çünkü oruç cinsi arzuyu azaltır. (Müsned: 388)

3156- Alkame (r.a)’den rivâyete göre, Osman, İbn Mes’ud’a: Eğer bir genç kızla evlenmek istiyorsan seni evlendireyim. Abdullah, Alkameyi çağırarak, Osman’ın bu sözünü kuvvetlendirmek için Rasûlullah (s.a.v)’in şu hadisini söyledi. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştu: **“Evlenmeye gücü yeten evlensin çünkü evlilik gözü haramdan korur, iffet ve namusu muhafaza eder. Evlenmeye gücü yetmeyen de oruç tutsun çünkü oruç şehveti kırar.”** (Buhârî, Nikah: 3; Dârimi, Nikah: 2)

3157- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize şöyle buyurdu: **“Evlenmeye gücü yeten mutlaka evlensin, gücü yetmeyen oruç tutsun çünkü oruç şehveti azaltır.”** (Buhârî, Nikah: 3; Dârimi, Nikah: 2)

3158- - Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize şöyle buyurdu: **“Ey gençler topluluğu! Kimin evlenmeye gücü yeterse muhakkak nikahlansın. Zira evlilik gözü haramdan muhafaza eder, iffet ve namusu korur. Evlenmeye gücü yetmeyenleriniz ise oruç tutsun. Oruç şehveti azaltır.”** Yine Muhammed b. Ala’dan, Muaviye’den, A’meşten, Umara’dan, Abdurrahman b. Yezid ve Abdullah’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) bize şöyle buyurdu: **“Ey gençler topluluğu! Gücü yeteniniz mutlaka evlensin…”** (Buhârî, Nikah: 3; Dârimi, Nikah: 2)

3159- Alkame (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Mes’ud ile birlikte Mina’da yürüyorduk Osman’la karşılaştık. Beraberce yürüyerek konuşmaya başladı. Osman, İbn Mes’uda: “Ey Ebu Abdurrahman! Seni genç bir kızla evlendirmemi istemez misin? Belki o kız sana gençliğini hatırlatır” dedi. Abdullah ise: “Bana bunu mu söylemek istiyorsun! Rasûlullah (s.a.v) bize şöyle buyurmuştu: **“Ey Gençler topluluğu, evlenmeye gücü yeten mutlaka evlensin.”** (Dârimi, Nikah: 2; Buhârî, Nikah: 4)

4- EVLENMEMEK ÜZERE YAŞAMAK DOĞRU MUDUR?

3160- Sa’d b. Ebi Vakkas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Osman b. Mazun’un kadınlardan ayrı yaşama isteğini reddetti, eğer izin verseydi bizler de yumurtalıklarımızın faaliyetine son verirdik. (Buhârî, Nikah: 6; Dârimi, Nikah: 2)

3161- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) evlenmeyip bekar yaşama modelini yasakladı. (Dârimi, Nikah: 2; Müsned: 2379)

3162- Semure b. Cündüb (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) evlenmeyip bekar yaşama modelini yasakladı. (Tirmizî, Nikah: 2; Dârimi, Nikah: 3)

3163- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir seferinde Ey Allah'ın Rasûlü! dedim. Ben genç bir adamım kötü bir şey yapmaktan korkuyorum, fakat evlenebilecek imkanım da yok Hadım olayım mı? yani yumurtalıklarımın faaliyetine son verdireyim mi? dedim. Peygamber (s.a.v) yüzünü çevirdi. Bu soru üç sefer soruldu üçüncüsünde Rasûlullah (s.a.v): **"Ey Ebu Hureyre! Senin kaderini yazan kalemin mürekkebi kurumuştur. Olacak olan mutlaka başına gelecektir. İstersen hadım ol istersen bırak."** (Buhârî, Nikah: 8)

3164- Sa'd b. Hişam (r.a)'dan rivâyete göre, bizzat kendisi Âişe'nin yanına vardı ve ona şöyle dedi: "Ben sana kadınlarla evlenmeksizin bekar hayatı yaşamayı soracaktım, bu konuda senin görüşün nedir?" Aişe şöyle dedi: "Sakın ha böyle yapma! Allah ne buyuruyor duymadın mı? **"Şüphesiz senden önce de Peygamberler gönderdik, onlara eşler ve çocuklar verdik."** (Ra'd sûresi ayet 38) dolayısıyla bekar yaşama modeline uyma! (Müsned: 23517)

3165- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından birkaç kişi vardı. Onlardan biri hiçbir şekilde kadınlarla evlenmeyeceğim, bir kısmı da et yemeyeceğim, bir kısmı da yatak üzerinde yatmayacağım, bir kısmı da ömür boyu oruç tutacağım demişti. Onların bu sözleri Rasûlullah (s.a.v)'e ulaşınca bir konuşma yaptı. Allah'a hamd-û sena ettikten sonra şöyle buyurdu: **"Ne oluyor bu insanlara ki şöyle yapacağım böyle yapmayacağım diyorlar. Halbuki ben namaz da kılarım uyurum da, oruçta tutar iftar da ederim, kadınlarla da evlenirim. Kim benim yolumdan, sünnetimden uzak durursa benden değildir."** (Buhârî, Nikah: 1; Müslim: Nikah: 1)

5- İFFETLİ KALMAK İSTEYENE ALLAH YARDIM EDER Mİ?

3166- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Üç kısım insan vardır ki Allah onlara mutlaka yardım eder; 1- Hürriyetine kavuşmak için efendisiyle anlaşma yapıp borcunu**

ödemeye çalışan köle, 2- İffetli kalmak için evlenip borçlanan kimse, 3- Allah yolunda savaşan mücahid.” (Tirmizî, Fedailül Cihad: 20; Müsned: 9258)

6- BAKİRE İLE EVLENMEYİ TEŞVİK

3167- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Evlendim daha sonra da Rasûlullah (s.a.v)’in yanına geldim. **“Ey Câbir Evlendin mi?”** diye sordu. Ben de: “Evet” dedim. **“Bakire mi aldın yoksa dul mu?”** diye sordu. “Dul aldım” dedim. **“Keşke bakire biri ile evlenseydin, sen onunla o da seninle oynaşırdınız”** buyurdu. (Buhârî, Nikah: 11; Müslim, Rada: 16)

3168- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) benimle karşılaşınca: **“Benim yokluğumda bir kadınla evlendin mi? yoksa!”** buyurdu. Ben de: “Evet Ey Allah’ın Rasûlü!” dedim. **“Bekar mı yoksa dul mu?”** diye sordu. “Dul” dedim. **“Keşke bakire olsaydı birbirinizle oynaşırdınız”** buyurdu. (Buhârî, Nikah: 11; Müslim, Rada: 16)

7- KADIN ERKEK ARASINDA YAŞ EŞİTLİĞİ OLMALI

3169- Abdullah b. Büreyde (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: “Ebu Bekir ve Ömer Peygamber (s.a.v)’in kızı Fatıma’yı istediler. Fakat Rasûlullah (s.a.v), o küçüktür diye onlara vermedi. Ali isteyince Rasûlullah (s.a.v) onu Ali ile evlendirdi.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

8- KÖLE OLAN BİR KİMSE KÖLE OLMAYANLA EVLENEBİLİR Mİ?

3170- Ubeydullah b. Abdullah b. Utbe (r.a)’den rivâyete göre; Mervan’nın halifeliği döneminde yaşayan bir genç olan Abdullah b. Amr b. Osman; Said b. Zeyd’in kızını üç talakla boşamıştı, kızın annesi de Kays’ın kızı idi. Bunun üzerine kızın teyzesi Fatıma binti Kays haber gönderip kendisini boşayan kocası Abdullah b. Amr’ın evinden çıkıp başka bir yere taşınmasını emretti. Bunu duyan Mervan, Said’in kızına haber göndererek, kendi evine dönmesini istedi ve iddeti bitmeden niçin evden taşındığını sordu. Said’in kızı da Mervan’a haber göndererek, teyzesinin böyle yapmasını emrettiğini bildirdi. Mervan, Fatıma b. Kays’a bu durumu sorunca o da şu olayı anlattı: “Fatıma binti Kays, Ebu Amr b. Hafsın nikahı altındaydı. Ebu Amr b. Hafs hanımını iki talakla boşamıştı. Rasûlullah (s.a.v) Ali’yi Yemen’e emir olarak görevlendirince, Ebu Amr b. Hafs’da onunla birlikte Yemen’e gitmek için yola çıktı ve üçüncü talakını da vererek hanımını tamamen boşamış oldu. Sonra Haris b. Hişam’a ve Ayyaş b. ebi

Rabia’ya boşadığı karısının nafakasını vermelerini emretti. Boşanmış olan kadın, Haris ile Ayyaş’a haber göndererek, kocasının vermelerini emrettiği nafakayı istedi. Onlar ise vallahi biz hamile olduğun taktirde nafaka verebiliriz ve izin verdiğimiz taktirde de bu evde kalabilirsin dediler.” Kadın: Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek durumu anlattı. Rasûlullah (s.a.v) onların bu hareketini doğru buldu. O zaman Fatıma: Öyleyse nerede kalayım Ey Allah’ın Rasûlü!” dedi. O zaman Rasûlullah (s.a.v): **“Allah’ın Kitab’ında kendisine A’ma diyerek hitab ettiği Ümmü Mektum’un evinde kal”** buyurdu. Fatıma diyor ki onun yanında iddetimi tamamladım, onun gözleri görmüyordu. Ama ben yinede onun yanında tesettürlü bulunuyordum. Sonra Rasûlullah (s.a.v) beni, Üsâme b. Zeyd ile nikahladı. Fatıma bu olayı anlatınca, Mervan bundan pek hoşlanmadı ve şöyle dedi: “Bu hadisi senden önce ben kimseden duymadım. Fakat bu hükmü öğrenmek için başka bilenlere de soracağım.” (Ebû Davud, Talak: 39; Müslim, Talak: 6)

3171- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Ebu Huzeyfe b. Utbe b. Rabia b. Abdi Şems ki Bedir savaşında Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bulunmuştu. Rasûlullah (s.a.v)’in, Zeyd’i evlat edinmesi gibi Ebu Huzeyfe de Sâlim’i evlat edinmişti ve onu kardeşinin kızı Hind b. Velid b. Utbe b. Rabia b. Abdi Şems ile evlendirmişti. O da Ensardan bir kadının kölesiydi. Cahiliye devrinde bir kimse bir kimseyi evlat edinirse, insanlar onu onun oğlu gibi bilirlerdi ve o evlatlık, o kimsenin mirasını da alabilirdi. Sonunda şu ayet nazil oldu: **“Evlatlık olarak aldığınız çocuklara gelince, onları gerçek babalarının isimleri ile çağırın. Bu Allah katında daha adil bir davranıştır. Eğer babalarının kim olduğunu bilmiyorsanız onları din kardeşleriniz ve dostlarınız olarak bilin.”** (Ahzâb sûresi 5. ayet) babasını bilmiyorsanız o sizin dostunuz ve dinde kardeşinizdir. (Buhârî, Nikah: 19; Muvatta', Rada: 2)

3172- Peygamber (s.a.v)’in hanımlarından Aişe ve Ümmü Seleme (r.anhüma)’dan rivâyete göre, Ebu Huzeyfe b. Utbe b. Rabia b. Abdi Şems ki Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Bedir savaşında bulunmuştu. Rasûlullah (s.a.v)’in Zeyd b. Harise’yi evlatlık edinmesi gibi Ensardan bir kadının kölesi olan Sâlim’i evlatlık edinmişti. Ebu Huzeyfe, Sâlim’i kardeşinin kızı Hind binti Velid b. Utbe b. Rabia ile evlendirmişti ki bu kadın da ilk hicret eden kadınlardandı ve Kureyş’in en asil kızlarından idi. Allah Zeyd b. Harise hakkında: **“Evlatlıklarınızı gerçek babalarının isimleriyle**

çağırın…” (Ahzâb sûresi 5. ayeti) ayetini indirince, Evlatlık olarak alınan herkes kendi babası adıyla çağrılmaya başlandı. Eğer babaları bilinmezse dinde kardeş ve dost olmuş oluyorlardı. (Buhârî, Nikah: 19; Muvatta', Rada: 2)

9- DÜNYAYI SEVENLER MALA RAĞBET EDERLER

3173- İbn Büreyde (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Dünyayı sevenlerin her konuda en çok rağbet ettikleri şey maldır.”** (Müsned: 21912)

10- EVLİLİKTE TERCİH SEBEBİ DİN OLMALI

3174- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, kendisi Rasûlullah (s.a.v) zamanında bir kadınla evlenmişti. Peygamber (s.a.v) onunla karşılaşınca: **“Ey Câbir evlendin mi?”** diye sordu. O da: “Evet” dedi. **“Bakire mi aldın yoksa dul mu”** diye sordu. Ben de: “Dul” dedim. **“Keşke bakire biriyle evlenseydin birbirinizle oynaşırdınız”** buyurdu. Bende: “Ey Allah’ın Rasûlü! benim kız kardeşlerim var, benimle kardeşlerimin arasına girer ve huzurumuzu bozar diye korktum” dedim. Bunun üzerine: **“Öyleyse iyi yapmışsın”** buyurdu ve şöyle devam etti: **“Kadın; dini için, malı için, güzelliği için alınır. Sen dindar olanı seç ki hayatın bereketli ve huzurlu olsun.”** (Ebû Davud, Nikah: 4; Dârimi, Nikah: 32)

11- KISIR KADINLARLA EVLENMEK HOŞ DEĞİLDİR

3175- Ma’kıl b. Yesar (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek; “Ben asil ve soylu bir kadın buldum fakat kısırdır, çocuk doğurmuyor. Onunla evlenebilir miyim?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v), onunla evlenmekten onu yasakladı. Adam ikinci defa geldi, üçüncü defa geldi. Rasûlullah (s.a.v) yine yasakladı ve şöyle buyurdu: **“Doğurucu ve sevimli kadınlarla evlenin zira ben kıyamet gününde sizin çokluğunuzla övüneceğim.”** (Ebû Davud, Nikah: 4)

12- ZİNA EDEN KADINLA EVLENİLİR Mİ?

3176- Mersed b. Ebî Mersed el Ganevi (r.a)’den rivâyete göre, ki güçlü ve kuvvetli bir adamdı, esirleri Mekke’den, Medine’ye taşıyordu şöyle anlattı: Medine’ye götüreceğim bir adamı arayıp beklemekte idim. O günlerde Mekke’de A’nak isimli bir fahişe kadın vardı, bu kadın aradığım kimsenin arkadaşıydı. Bu kadın evinden çıktı, duvarın gölgesinde birkaç kişi görünce: “Kim o! Mersed sen misin? Merhaba hoş geldin ey Mersed, gel bu gece biz de kal” diye seslendi. Ben de: “Ey A’nak! Rasûlullah (s.a.v)

zinayı haram kıldı” dedim. Bunu duyup kızan A’nak: **“Ey Çadır halkı! Şu düldül gibi olan adam var ya sizin esirlerinizi Mekke’den Medine’ye taşıyor”** diye bağırdı. Ben de kaçmaya başladım, Handeme yolunu tuttum ve taşıdığım adamla birlikte bir yere saklandım. Sekiz kişi benim peşime düştüler, saklandığım yerde tepeme dikildiler ve idrarlarını yaptılar. Onların idrarları üzerime sıçradı, Allah beni onlara göstermedi. Sonunda arkadaşımın yanına vardım ve onu yüklenip Erak mevkiine geldim, bağlarını çözdüm ve Rasûlullah (s.a.v)’e geldim ve: “Ey Allah’ın Rasûlü! A’nak ile evleneceğim” dedim. Rasûlullah (s.a.v), durdu ve biraz sonra şu ayet nazil oldu: **“Zina yapan erkek ancak zina yapan kadınlarla veya müşrik olanlarla evlenebilir”** Nur sûresi 3. ayet. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) beni çağırdı, ayeti okudu ve sonra da **“Onunla evlenme”** buyurdu. (Tirmizî, Tefsirül Kur’an: 25; Ebû Davud, Nikah: 4)

3177- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek; Nikahımda çok sevdiğim bir karım var fakat huyu kötü, kendisine dokunan hiçbir kimsenin hiçbir istediğini reddetmez dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Onu boşa”** buyurdu. Adam: “Onsuzluğa dayanamam” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Öyleyse ondan faydalan”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

13- KADIN HANGİ ÖZELLİKLERİNDEN DOLAYI NİKAHLANIR

3178- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Kadın dört şeyi için nikahlanır. Malı, asaleti, güzelliği ve dini. Sen dindar olanı seç ki hayatın bereketlensin.”** (Dârimi, Nikah: 4; Müslim, Rada: 15)

14- HANGİ KADIN DAHA HAYIRLIDIR?

3179- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’e: “Hangi kadınlar daha hayırlıdır?” diye soruldu. Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyurdu: **“Kocası kendisine baktığı an onu neşelendiren, emrettiğinde ona itaat eden, kocasının hoşlanmadığı şeyi malında ve kendinde bulundurmayan kadın.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

15- EN HAYIRLI DÜNYALIK NEDİR?

3180- Abdullah b. Amr b. As (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Dünya’nın tamamı istifade edilecek şeylerle**

doludur. Dünya'da istifade edilecek en hayırlı şey de iyi huylu bir kadındır." (İbn Mâce, Nikah: 5; Müslim, Rada: 18)

16- KADIN KISKANÇ MI OLUR?

3181- Enes (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'e: "Ey Allah'ın Rasûlü! Ensar kadınlarıyla evlenmeye ne dersin?" diye soruldu. **"Onlarda çok şiddetli bir kıskançlık vardır"** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

17- EVLENMEDEN ÖNCE EVLENİLECEK KADINA BAKILABİLİR

3182- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Adamın biri Ensardan bir kadınla evlenmek istedi. Rasûlullah (s.a.v**), O adama: "O kadına baktın mı?"** diye sordu. Adam: "Hayır" deyince, Rasûlullah (s.a.v) kadına bakmasını emretti. (Tirmizî, Nikah: 3; Müsned: 7517)

3183- Muğire b. Şu'be (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında bir kadınla evlenmek istedim. Rasûlullah (s.a.v): **"O kadını gördün mü?"** buyurdu. Ben de: "Hayır" dedim. Bunun üzerine: **"Ona bak çünkü anlaşabilmeniz ve birbirinizi sevebilmeniz için bu şart"** buyurdu. (Dârimi, Nikah: 4; İbn Mâce, Nikah: 9)

18- ŞEVVAL AYINDA EVLENMEK

3184- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), beni Şevval ayında nikahladı ve Şevval ayında da gerdeğe girdim. Aişe evlendirdiği kadınları Şevval ayında zifafa sokmayı severdi. Aişe diyor ki: Rasûlullah (s.a.v)'in hanımlarından hangisi Peygamberin yanında benim kadar nasipliydi. (Tirmizî, Nikah: 9; Müsned: 24137)

19- DÜNÜRCÜ OLMAK

3185- Fatıma binti Kays (r.a) ilk hicret eden kadınlardandı, şöyle anlatıyor: "Muhammed (s.a.v)'in ashabından bir gurup içinde Abdurrahman b. Avf bana evlenme teklifinde bulunmuştu. Rasûlullah (s.a.v)'de kölesi Üsâme b. Zeyd'e istedi. Rasûlullah (s.a.v)'in **"Beni seven Üsâme'yi sevsin"** sözünü biliyordum. Rasûlullah (s.a.v) bu meseleyi benimle konuştuğunda "Ben sana bağlıyım, dilediğinle evlendir" demiştim. Daha önce ise ben iddetim dolmadan Rasûlullah (s.a.v)'e müracaat ettiğimde bana: **"Ümmü Şerîk'in evinde kal"** buyurmuştu. Ümmü Şerîk, Ensardan zengin bir kadındı. Allah yolunda pek çok infakta bulunurdu ve evine pek çok misafir gelirdi. Rasûlullah (s.a.v)'in emri üzerine ben peki oraya gidip

orada kalayım dedim. Fakat Rasûlullah (s.a.v): **“Oraya gitme! Çünkü Ümmü Şerik’in pek çok misafiri var dolayısıyla orada başörtün düşebilir, eteğin açılabilir ve bacağın gözükebilir. Ve böylece insanlar senin hoşlanmadığın şeylerini görebilirler, bu sebeple sen iddetini doldurmak üzere Fihr oğullarından amcanın oğlu Ümmü Mektum’un evine git”** buyurdu. Ben de oraya taşınmıştım. (Tirmizî, Nikah: 38; Ebû Davud, Talak: 39)

20- MÜ’MİN KARDEŞİNİN İSTEDİĞİ KADINA DÜNÜRCÜ OLAMAZ

3186- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Biriniz bir diğerinizin istediği kadına dünürcü olmasın.”** (Tirmizî, Nikah: 38; İbn Mâce, Nikah: 10)

3187- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Müşteri kızıştırmayınız, şehirli köylünün malını ele geçirip satmaya kalkmasın, birinizin pazarlığı olan bir malı bir diğeriniz satın almaya kalkmasın. Kardeşinizin istediği kadına dünürcü olmayınız. Hiçbir kadın da diğer bir kadının boşanmasını isteyip erkekle evlenmeye kalkmasın.”** (Tirmizî, Nikah: 38; İbn Mâce, Nikah: 10)

3188- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Biriniz bir diğer kardeşinin dünürcü olduğu bir kadına aynı anda tekrar dünürcü olmasın.”** (Tirmizî, Nikah: 38; İbn Mâce, Nikah: 10)

3189- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Sizden biriniz din kardeşinin istediği kadına onunla nikahlanıp ta sonra boşanıncaya kadar veya ona dünürlükten vazgeçinceye kadar dünürcü olmasın.”** (Tirmizî, Nikah: 38; İbn Mâce, Nikah: 10)

3190- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Biriniz kardeşinin dünürcü olduğu kimseye dünürcü olmasın.”** (İbn Mâce, Nikah: 10; Tirmizî, Nikah: 38)

21- DÜNÜRCÜLÜK NASIL OLMALI?

3191- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v): **“Sizden birinizin bir mal almak üzereyken bir diğerinin aynı malı almaya kalkmasını yasakladı ve yine bir adamın dünürcü olduğu bir kimseye o kimse vazgeçip izin vermesi hali dışında dünürcü olunmasını yasakladı.”** (İbn Mâce, Nikah: 10; Tirmizî, Nikah: 38)

3192- Muhammed b. Abdurrahman b. Sevban ile Haris b. Abdurrahman (r. anhüma), Fatıma binti Kays'a başından geçenleri sordular. Fatıma binti Kays şunları anlattı: Kocam beni üç talakla boşadı ve yiyecek bir şeylerde bırakmamıştı. Ben de: "Allah'a yemin olsun ki, nafaka ve oturma hakkım varsa mutlaka alacağım, bu şekilde yaşamayı kabul etmem" dedim. Kocamın vekili ise: "Ne nafaka almaya ne de bu evde barınmaya hakkın vardır" dedi. Ben de Rasûlullah (s.a.v)'e gittim ve durumu anlattım. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Evde kalma ve nafaka alma hakkın yok, falan kadının yanında iddetini tamamla"** buyurdu. O kadının gelip gideni pek çok olduğu için orada kalmamamı ve Ümmü Mektum'un evinde iddetimi tamamlamamı emretti. (Ümmü Mektum ama' birisidir.) **"İddetin bitince de bana haber ver"** buyurdu. İddet müddetim bitince Rasûlullah (s.a.v)'e haber verdim. Rasûlullah (s.a.v) **"Seninle evlenmek isteyenler kimlerdir"** buyurdu: Ben de: Muaviye ve Kureyşten bir adam dedim. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Muaviye Kureyşli bir delikanlı olup malı mülkü yoktur. Diğeri ise kötü olup hayırsız bir kimsedir. Dolayısıyla sen Üsâme b. Zeyd'le evlen!"** buyurdu. Ben bu tekliften pek hoşlanmadım fakat Rasûlullah (s.a.v) üç defa **"Bununla evlen"** dedi. Sonunda onunla evlendim. (Müslim, talak: 6; Ebû Davud, Talak: 39)

22- EVLİLİKTE SORU SORULAN KİŞİ DOĞRU BİLDİĞİNİ SÖYLEMELİ

3193- Fatıma binti Kays (r.anha)'dan rivâyete göre, kocası Ebu Amr b. Hafs, onu yanında olmadığı bir zamanda üç talakla boşamıştı. Kocasının vekili Fatıma'ya bir miktar arpa gönderdi. O bu gönderilene razı olmayınca kocasının vekili olan kimseyi kızdırdı. O adam: "Vallahi sana bir şeyler vermek mecburiyetinde değiliz" dedi. Fatıma, Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek durumu anlattı. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Senin onlardan nafaka alma hakkın yoktur"** diyerek, **"Sen Ümmü Şerikin evinde iddet süreni doldur"** buyurdu. Sonra da: **"O kadın cömert bir kadın olup gelip gideni çoktur, onun için sen iddetini Ümmü Mektum'un evinde doldur. O gözleri görmeyen bir adamdır, dolayısıyla aşırı tesettüre riayet etmeksizin onun yanında kalabilirsin. İddetin bitince de bana haber ver"** buyurdu. Ben de iddetim bitince Muaviye b. ebî Süfyan ve Ebu Cehm'in bana dünür olduklarını haber verdim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ebu Cehm'in asası hiç elden düşmez.** (Kadınları çok döver) **Muaviye ise fakir biri olup malı mülkü yoktur. Dolayısıyla**

sen Üsâme b. Zeyd ile evlen” buyurdu. Ben ise Üsâme’den pek hoşlanmamıştım sonra tekrar: **“Onunla evlen”** buyurdu. Bende onunla evlendim. Allah bu evliliği hayırlı kıldı, diğer kadınlar bana gıpta ettiler. (Müslim, talak: 6; Ebû Davud, Talak: 39)

23- EVLENİLECEK KIZA BAKILABİLİR Mİ?

3194- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ensar’dan bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek: Bir kadınla evlendim dedi. Peygamber (s.a.v)’de: **“Ona dikkatlice baktın mı? Ensar’ın gözlerinde bir şeyler olabilir”** buyurdu. (Müslim, Nikah: 12; İbn Mâce, Nikah: 9)

3195- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, bir adam bir kadınla evlenmek istedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Ona dikkatlice bak çünkü Ensar kadınlarının gözlerinde bir şeyler olabilir”** buyurdu. (Müslim, Nikah: 12; İbn Mâce, Nikah: 9)

24- BİR ŞAHIS HOŞLANDIĞI BİR ERKEĞE KIZINI TEKLİF EDEBİLİR

3196- Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Kızım Hafsa İbn Huzafe’den dul kalmıştı. İbn Huzafe Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Bedir savaşına katılanlardandı. Medine’de vefat etmiştir. Ben Osman b. Affan ile karşılaştım, kızım Hafsa’yı kendisine arzettim ve istersen nikahlayayım dedim. Bunun üzerine Osman bir düşüneyim dedi. Birkaç gece geçti tekrar karşılaştım. Bu gün için evlenmek istemiyorum dedi. Daha sonra Ebu Bekir ile karşılaştım. İstersen kızım Hafsa ile seni evlendireyim dedim. Bana hiçbir cevap vermedi. Osman’a kızdığımdan daha fazla kızdım. Birkaç gece geçmişti ki Rasûlullah (s.a.v), kızım Hafsa’yı benden isteyip dünür oldu, ben de O’na nikahladım. Bu arada Ebu Bekir ile karşılaştım ve: “Hafsa’yı bana teklif ettiğinde benim de sana cevap vermediğimi görünce herhalde kızmış olmalısın” dedi. Ben de: “Evet” dedim. O da: “Sen bana kızını vermek istediğinde; Rasûlullah (s.a.v)’in senin kızını isteyeceğini duymuştum da Rasûlullah (s.a.v)’in sırrını ifşa etmek istemedim. Eğer o vazgeçseydi ben senin kızı nikahlardım” dedi. (Müsned: 70)

25- KADIN DİNİNDEN RAZI OLDUĞU BİRİNE KENDİSİNİ ARZETMESİ

3197- Sabit el Bünani (r.a) şöyle anlatmıştır. Enes b. Malik (r.a)’in yanındaydım, Enes b. Malik’in kızı da oradaydı, şunları anlatmıştı: Bir gün

Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna bir kadın gelerek, Kendisini Rasûlullah (s.a.v)’e arzedip; “Ey Allah’ın Rasûlü! beni kendine nikahlar mısın” dedi. (Buhârî, Nikah: 33; Müsned: 13333)

3198- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Bir kadın kendisini Rasûlullah (s.a.v)’e arz edip nikahlamasını istedi diye anlatınca Enes’in kızı güldü ve Bu kadın hayası ne kadar az bir kadınmış dedi. Bunun üzerine Enes: O senden daha hayırlıdır çünkü kendisini Rasûlullah (s.a.v)’e teklif etmiştir” dedi. (Buhârî, Nikah: 33; Müsned: 13333)

26- ALLAH PEYGAMBERİNE KİMİ NİKAHLAMIŞTI

3199- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Zeyneb’in iddeti dolunca Rasûlullah (s.a.v)’e: “Zeyd’e git, onu benim için iste” dedi. Zeyd diyor ki hemen gittim ve: “Ey Zeyneb! Müjde beni sana Rasûlullah (s.a.v) gönderdi, seninle evlenmek istiyor” dedim. Zeyneb: “Bu konuda Rabbimden hayır talep etmeden hiç bir şey yapmam” dedi ve evinde namaz kılmakta olduğu yere gitti. Ve o zaman Ahzâb sûresi 37. ayeti nazil oldu. Böylece Zeyneb’in nikahı Allah tarafından kıyılmış oldu ve Peygamber (s.a.v) Zeyneb ile evlenmiş oldu. (Müslim, Nikah: 15; Müsned: 12553)

3200- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Zeyneb binti Cahş Peygamber (s.a.v)’in diğer hanımlarına karşı iftihar ederek şöyle derdi: “Allah ayet indirerek beni Rasûlullah (s.a.v)’e nikahladı ve örtünme ayeti de böylelikle nazil olmuş oldu.” (Müslim, Nikah: 15; Müsned: 12553)

27- İSTİHARE NASIL YAPILIR?

3201- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Kur’an’dan bir sûre öğretir gibi tüm işlerimizde bize istihare yapmayı öğretir ve şöyle buyururdu: **“Biriniz önemli bir iş yapmak istediğinde nafile olarak iki rekat namaz kılsın ve şöyle dua etsin: “Allah’ım hakkımda hayırlısını bildiğin için ben de Senden hakkımda hayırlısı ne ise onu bana bildirmeni isterim. Senin güç ve kuvvetinle beni güçlendirmeni isterim. Ve her şeyi Senin büyük lütfundan isterim. Çünkü Senin her şeye gücün yeter. Benim ise hiçbir şeye gücüm yetmez. Sen her şeye gücü yetensin, benim ise hiçbir şeye gücüm yetmez. Sen her şeyi bilirsin. Ben ise bilemem. Akıl ve düşünmeyle bilinemeyecek her şeyi bilen sadece sensin. Ey Allah’ım şu yapacağım işin benim hakkımda, dinim, yaşantım ve işimin sonu hakkında hayırlı olduğunu biliyorsan –ki mutlaka bilmektesin- onu**

yapmayı bana kolay getir. Eğer bu iş benim hakkımda dinim, yaşantım ve işimin sonucu hakkında kötü olduğunu biliyorsan –ki mutlaka bilmektesin- onu benden uzaklaştır. Beni de ondan uzak kıl. Hayır nerede ise onu benim için takdir et ve beni ona razı et veya benim işlerimin acele olanını veya geleceğe ait olanını benim için takdir et diyerek; işi ne ise onu söyler.” (Tirmizî, Vitir: 349)

28- OĞUL ANNESİNİ EVLENDİREBİLİR Mİ?

3202- Ümmü Seleme (r.anha) anlatıyor: Ümmü Seleme'nin iddeti bitince, Ebu Bekir haber göndererek onunla evlenmek istedi fakat Ümmü Seleme onunla evlenmedi. Daha sonra Rasûlullah (s.a.v), Ömer b. Hattab'ı göndererek evlenme teklifinde bulundu. Ümmü Seleme Ömer'e: Rasûlullah (s.a.v)'e söyle ben kıskanç bir kadınım belki Rasûlullah (s.a.v)'in diğer hanımlarıyla geçinemem, küçük çocuklarım da var, ayrıca bu konuda kendisine danışabileceğim bir yakınım da yok dedi. Ömer, Rasûlullah (s.a.v)'e gelip Ümmü Seleme'nin cevabını aktardı. Rasûlullah (s.a.v)'de Ömer'e: **“Ona git ve şöyle söyle: Ben kıskanç bir kadınım diyorsun ben bu konuda Allah'a dua edeceğim ve kıskançlığın yok olacak, küçük çocuklarım var diyorsun merak etme Allah onlara yardım eder, Benim bu konuyu danışabileceğim bir yakınım da yok sözüne gelince, senin gerek burada bulunan veya uzakta olan hiçbir kimse senin bu evliliğini kötü karşılamaz”** buyurdu. Ömer bu sözleri Ümmü Seleme'ye nakledince Ümmü Seleme oğluna: “Ey Ömer! Kalk ve beni Rasûlullah (s.a.v) ile evlendir” dedi. O da onu evlendirdi. (Müsned: 25474)

29- BİR ADAM KÜÇÜK KIZINI SEVDİĞİ BİRİYLE EVLENDİREBİLİR Mİ?

3203- Aişe (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Aişe ile altı yaşında iken nikahlandı, dokuz yaşında da gerdeğe girdi. (Buhârî, Nikah: 39; Müslim, Nikah: 10)

3204- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) beni yedi yaşımda nikahladı ve dokuz yaşımda da gerdeğe girdi. (Buhârî, Nikah: 39; Müslim, Nikah: 10)

3205- Yine Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) dokuz yaşında benimle evlendi ve aynı yaşta O'nunla gerdeğe girdim. (Buhârî, Nikah: 39; Müslim, Nikah: 10)

3206- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kendisiyle dokuz yaşında evlenmişti. Rasûlullah (s.a.v) vefat ettiğinde ise on sekiz yaşındaydı. (Buhârî, Nikah: 39; Müslim, Nikah: 10)

30- BABA, DUL KIZINI BAŞKA SEVDİKLERİNE TEKLİF EDEBİLİR Mİ?

3207- Ömer b. Hattab (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Kızım Hafsa, Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından Huneys b. Huzafe es Sehmî'nin Medine'de vefatıyla ondan dul kalmıştı. Kızım dul kalınca Osman'a gittim, kızım Hafsa'yı ona teklif edip istersen kızımla seni evlendireyim dedim. Osman biraz düşünmeliyim dedi. Birkaç gece bekledim daha sonra Osman bana gelerek bugün için evlenmeyi düşünüyorum dedi.

Daha sonra Ebu Bekir ile karşılaştım, ona da dilersen kızım Hafsa ile seni evlendirebilirim dedim. Ebu Bekir hiç sesini çıkarmadı. Osman'a gücendiğimden daha fazla Ebu Bekir'e gücendim. Birkaç gece daha bekledim sonra Rasûlullah (s.a.v), Hafsa'yı istedi, ben de O'na nikahladım. Sonra Ebu Bekir benimle karşılaşınca "Hafsa'yı bana teklif ettiğinde sana hiçbir cevap vermediğim için bana kızmışsındır" dedi. Ben de: "Evet" dedim. Bunun üzerine Ebu Bekir: "Aslında sana cevap vermeme engel olacak bir şeyim yoktu fakat Rasûlullah (s.a.v)'in Hafsa'dan bahsedip onu senden isteyeceğini biliyordum bu yüzden onun sırrını da ifşa etmek istemedim, eğer o almayacak olsaydı ben bu teklifi kabul ederdim" dedi. (Müsned: 70)

31- EVLENECEK KIZDAN İZİN ALINMASI

3208- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Dul kadın evlenme konusunda velisinden daha çok hak sahibidir. Bakire'nin evlenmesi için izninin alınması gerekir. Bakire'nin izin vermesi ise susmasıdır."** (Müslim, Nikah: 9; İbn Mâce, Nikah: 11)

3209- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Evlenme konusunda dul olan kimseler velilerinden daha çok hak sahibidirler. Bakire'nin ise izni alınır onun izni susmasıdır."** (Müslim, Nikah: 9; İbn Mâce, Nikah: 11)

3210- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Dul kadın evlilik işinde kendisi söz sahibidir. Bakire**

kızın ise izni alınır, onun izin vermesi susmasıdır.” (Müslim, Nikah: 9; İbn Mâce, Nikah: 11)

3211- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Dul kadının evlenmesinde velisi söz sahibi değildir, bakire kızın izni alınır onun izni sükut etmesidir.”** (Müslim, Nikah: 9; İbn Mâce, Nikah: 11)

32- BABA BAKİRE KIZINDAN EVLENMEK İÇİN İZİN ALIR

3212- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Dul kadın evlenme konusunda kendisi söz sahibidir. Bakire kızdan da babası izin almalıdır onun izni susmasıdır.”** (Müslim, Nikah: 9; İbn Mâce, Nikah: 11)

33- DUL KADINDAN DA FİKRİ SORULUR MU?

3213- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Dul kadın kendi arzusu olmadan nikahlanamaz. Bakire olan kızdan da izin alınmalıdır.”** Bunun üzerine orada bulunanlar: “Bakire’nin izni nasıl olur?” diye sordular. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Onun izni susmasıdır”** buyurdu. (Müslim, Nikah: 9; İbn Mâce, Nikah: 11)

34- BAKİRE KIZIN GÖRÜŞÜNÜN ALINMASI

3214- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Evlenme konusunda bakirelerden görüşlerini alınız.”** Bunun üzerine şöyle denildi: “Bakire kız utanır ve susar nasıl izin alınacak?” Rasûlullah (s.a.v): **“Onun izni susmasıdır”** buyurdu. (İbn Mâce, Nikah: 11; Müslim, Nikah: 10)

3215- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Dul kadın kendi fikri sorulmadan nikahlanamaz. Bakire’nin de izni alınmalıdır.”** “Ey Allah’ın Rasûlü! onun izni nasıldır?” dediler. **“Onun izni susmasıdır”** buyurdu. (İbn Mâce, Nikah: 11; Müslim, Nikah: 10)

35- DUL KADINI BABASI ZORLA NİKAHLIYABİLİR Mİ?

3216- Hansa binti Hızam (r.anha)’dan rivâyete göre, kendisi dul idi, babası kendisinden izin almadan onu nikahlamıştı da; O da Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek şikayette bulundu. Rasûlullah (s.a.v) bu nikahı iptal etti. (İbn Mâce, Nikah: 11; Müslim, Nikah: 10)

36- KIZ İSTEMEDİĞİ HALDE BABASI ONU EVLENDİREBİLİR Mİ?

3217- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir genç kız Aişe'nin yanına gelerek: "Babam beni sadece itibar kazanmak için kardeşinin oğluyla nikahladı. Halbuki ben istemiyordum" dedi. Aişe: "Peygamber (s.a.v) gelinceye kadar otur bakalım" dedi. Nihayet Rasûlullah (s.a.v) geldi, durumu haber verdim. Rasûlullah (s.a.v) kızın babasına haber vererek onu çağırttı ve kızının fikrini alıp almadığını sordu. Bunun üzerine kız: "Ey Allah'ın Rasûlü! babamın yaptığı işe karşı değilim fakat evlenme işinde kadınların da söz hakkı var mı? onu öğrenmek istemiştim" dedi. (Müsned: 23892)

3218- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kız evlendirilirken fikri sorulur eğer susarsa izin vermiş kabul edilir. Eğer istemez ise evlendirmek caiz olmaz." (Ebû Davud, Nikah: 26; İbn Mâce, Nikah: 14)

37- İHRAMLI KİMSE NİKAHLANABİLİR Mİ?

3219- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ihramlı iken Meymune bintil Haris ile evlenmişti. (İbn Mâce, Nikah: 45; Müslim, Nikah: 5)

3220- İbn Abbas (r.a)'ın bildirdiğine göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Meymune ile ihramlı olduğu halde evlenmişti. (İbn Mâce, Nikah: 45; Müslim, Nikah: 5)

3221- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) Meymune'yi kendisine ihramlı iken nikahlamıştı. Meymune, veli olarak Abbas'ı seçmiş ve o da onun adına onu Rasûlullah (s.a.v)'e nikahlamıştı. (İbn Mâce, Nikah: 45; Müslim, Nikah: 5)

3222- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ihramlı iken Meymune bintil Haris ile evlenmişti. (İbn Mâce, Nikah: 45; Müslim, Nikah: 5)

38- İHRAMLI KİMSE EVLENEMEZ Mİ?

3223- Osman b. Affan (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"İhramlı kimse kendisine kadın nikahlayamaz, başkasını**

da nikahlayıp evlendiremez. Bir kadına da dünürcü olamaz.” (İbn Mâce, Nikah: 45; Müslim, Nikah: 5)

3224- Yine Osman b. Affan (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İhramlı kimse ne kendisi evlenebilir ne bir başkasını evlendirebilir ne de dünürcü olabilir.”** (İbn Mâce, Nikah: 45; Müslim, Nikah: 5)

39- NİKAH ANINDA YAPILABİLECEK DUA

3225- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize namaz’da ve ihtiyaç anında okuyacağımız teşehhüdü öğretti ve şöyle buyurdu: **“İhtiyaç halinde okunacak dua şöyledir: Hamd Allah’a mahsustur, yardımı ondan ister, affedilmemizi de ondan isteriz. Benliklerimizin şerrinden Allah’a sığınırız. Allah kimi hidayete erdirirse onu kimse saptıramaz. Allah kimi de saptırırsa onu da hidayete erdirecek yoktur. Ben şahadet ederim ki Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur ve yine şahadet ederim ki Muhammed Allah’ın kulu ve elçisidir der ve üç ayet okurdu.”** (Dârimi, Nikah: 20; İbn Mâce, Nikah: 19)

3226- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, adamın biri Peygamber (s.a.v) ile bir şeyler konuşmuştu. Onun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Şüphesiz tüm eksiksiz övgüler Allah’a mahsustur. Daima ona hamd eder, yardımı da ondan bekleriz. Allah, kimi hidayete erdirirse onu kimse saptıramaz. Kimi de saptırırsa onu da kimse hidayete erdiremez. Ben şahadet ederim ki Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur, tek olarak o vardır ve yine şahadet ederim ki Muhammed onun kulu ve elçisidir. Bundan sonra…”** (gereken dua ve ayet ne gerekiyorsa onlar okunmalıdır.) (Dârimi, Nikah: 20; İbn Mâce, Nikah: 19)

40- HOŞ OLMAYAN SÖZLER SÖYLENMEMELİ?

3227- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in yanında iki kişi Allah’ı şahit tutarak konuştular birisi: Kim Allah’a ve Rasûlüne itaat ederse kamil bir mü’mindir. Kim de onlara isyan ederse zalim ve azgın biri olmuştur dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Ne kötü bir hatibsin”** buyurdu. (Ebû Davud, Edeb: 85; Müsned: 17536)

41- KUR’AN’DAN SÛRE VE AYETLER MİHİR OLUR MU?

3228- Sehl b. Sa’d (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in yanında bulunan bir gurubun içersindeydim. Bu arada bir kadın kalktı ve: “Ey Allah’ın Rasûlü! O kadın kendisini Sana arz ediyor, bu

konuda görüşün nedir?” Diye sordu. Peygamberimiz (s.a.v) sustu ve hiçbir cevap vermedi. Adam tekrar ayağa kalkarak: “Ey Peygamber! O kadın kendisini sana hibe ediyor bu konuda görüşünüz nedir?” Diye sordu. Bunun üzerine bir başka adam kalkarak: “Ey Allah’ın Rasûlü! Onu bana nikahlayıver” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Mehir olarak verecek bir şeyin var mı?”** buyurdu. Adam: “Hayır” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Git araştır demir bir halka bile bulsan al getir”** dedi. Adam gidip aradı sonra gelip: “Hiçbir şey bulamadım (hatta) demir yüzük bile” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Kur’an’da ezberinde bir şey var mı?”** diye sordu. Adam: “Evet ezberimde şu şu sûreler vardır” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Ezberindeki Kur’an’ı, bu kadına öğretmeni mehir kabul ederek seni bu kadına nikahladım”** buyurdu. (Tirmizî, Nikah: 23; Müslim, Nikah: 13)

42- NİKAHTA ŞART OLUR MU?

3229- Ukbe b. Âmir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Yerine getirilmesi gereken şartların en mühimi nikah esnasında kabul edilen şartlardır.”** (Tirmizî, Nikah: 32; Dârimi, Nikah: 21)

3230- Ukbe b. Âmir (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Yerine getirilmesi gereken şartların en mühimi nikah esnasında kabul edilen şartlardır.”** (Tirmizî, Nikah: 32; Dârimi, Nikah: 21)

43- BOŞANAN BİR KADIN ESKİ KOCASINA NASIL HELAL OLUR?

3231- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rifaa’nın karısı Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek: “Rifaa beni boşadı ve üç talakı da vermiş oldu. Ben de daha sonra Abdurrahman b. Zebir’le evlendim. Fakat Abdurrahman b. Zebir’in erkeklik organı şu elbise saçağı gibi gevşek olup erkeklik görevini yapamıyor” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) güldü ve: **“Her halde eski kocan Rıfaa ya dönmek istersin fakat ikinci kocan senin balcağızından, sen de onun balcağızından tatmadıkça bu mümkün olmaz”** buyurdu. (Tirmizî, Nikah: 27; Müslim, Nikah: 17)

44- KİŞİ ÜVEY KIZIYLA EVLENEMEZ

3232- Peygamber (s.a.v)’in hanımlarından Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, bir sefer Ebu Süfyan’ın kızı Ümmü Habibe: Ey Allah’ın Rasûlü! Ebu Süfyan’ın kızı olan kardeşimi de nikahlar mısın?” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Sen bunu kabul eder misin?”** Diye sordu. Ben

de: “Evet, zaten size karşı hanımlık görevimde ortaksız da değilim, bir ortak ta kardeşim olsun” dedim. Rasûlullah (s.a.v): **“Kız kardeşin bana helâl değildir”** buyurdu. Ben de: “Ey Allah’ın Rasûlü! Vallahi biz aramızda şöyle konuşuyoruz: “Sen, Ebu Seleme’nin kızı Dürre’yi nikahlamak istiyormuşsun” dedim. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Ümmü Seleme’nin kızı mı?”** dedi. Ben de: “Evet” dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Ümmü Seleme’nin kızı Zeyneb benim vesayetim altında olan üvey kızımdır, onun nikahı da bana helâl değildir. Ayrıca o benim süt kardeşimin de kızıdır, bu yüzden de nikahlıyamam. Beni ve Ebu Seleme’yi Süveybe emzirmiştir. Bundan böyle bir daha bana kızlarınızı ve kız kardeşlerinizi teklif etmeyiniz”** buyurdu. (Müslim, Rada: 4; İbn Mâce, Nikah: 34)

45- ANNE İLE KIZI BİR ERKEK NİKAHINDA TOPLAYAMAZ

3233- Peygamber (s.a.v)’in hanımlarından Ümmü Habibe (r.anha) şöyle demiştir: “Ey Allah’ın Rasûlü! kız kardeşimi de nikahlayınız.” Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bunu sen gerçekten istiyor musun?”** diye sordu. O da: “Evet, zaten Sana olan hanımlık görevimde ortaktan hali değilim ki böyle hayırlı bir işte kız kardeşimin de bana ortak olmasını isterim” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“O bana helâl olmaz”** buyurdu. Ümmü Habibe: “Ey Allah’ın Rasûlü! Vallahi biz, Senin Ebu Seleme’nin kızı Dürre ile evleneceğini konuşup duruyoruz” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Ümmü Seleme’nin kızı ha!”** Ümmü Habibe: “Evet” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Vallahi o benim himayemde büyüyen üvey kızım olmasaydı belki helâl olurdu ama o benim süt kardeşimin kızıdır. Çünkü beni ve Ebu Selemeyi Süveybe emzirmiştir. Bundan böyle sakın bir daha bana kız kardeşlerinizi ve kızlarınızı teklif etmeyiniz”** buyurdu. (Müslim, Rada: 4; İbn Mâce, Nikah: 34)

3234- Ümmü Habibe (r.anha) Rasûlullah (s.a.v)’e şöyle demiştir: “Biz kendi aramızda Senin Ebu Seleme’nin kızı Dürre ile evleneceğini konuşuyoruz ne dersin?” Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Ümmü Seleme’nin kızı ha! Ben annesi Ümmü Seleme’yi nikahlamamış olsam belki olabilirdi ama yine de olmaz çünkü onun babası benim süt kardeşimdir.”** (Müslim, Rada: 4; İbn Mâce, Nikah: 34)

46- İKİ KIZ KARDEŞ BİR ERKEĞİN NİKAHINDA OLUR MU?

3235- Ümmü Habibe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ey Allah'ın Rasûlü! kız kardeşim hakkında ne dersin?" Rasûlullah (s.a.v): "Hangi konuda ne yapmam lazım" buyurdu. Ümmü Habibe: "Onunla evlen" dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Bu senin için hoş olur mu?"** diye sordu. Ümmü Habibe: "Evet, zaten Sana hanımlıkta başka ortaklarım da var. Bu hayırlı işte kardeşimin bana ortak olmasını isterim" dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"O bana helâl değildir"** buyurdu. Ümmü Habibe ise: "Bana ulaştığına göre Ümmü Seleme'nin kızı Dürre'ye talip olduğunu duydum" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Ebu Seleme'nin kızı mı?"** diye sordu. Ümmü Habibe de: "Evet" cevabını verdi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Vallahi o benim üvey kızımdır bu yüzden helâl olmaz, bu yönden helâl olsa bile süt kardeşimin kızı olduğu için yine helâl olmaz. Bu yüzden bana kızlarınızı ve kız kardeşlerinizi teklif etmeyiniz"** buyurdu. (Müslim, Rada: 4; İbn Mâce, Nikah: 31)

47- BİR KADIN HALA VE TEYZESİYLE BİRLİKTE NİKAHLANIR MI?

3236- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bir kadın halasının ve teyzesinin üzerine nikahlanamaz."** (İbn Mâce, Nikah: 31; Tirmizî, Nikah: 31)

3237- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir kadını kendi halası ve teyzesi üzerine nikahlamayı yasakladı. (İbn Mâce, Nikah: 31; Tirmizî, Nikah: 31)

3238- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir kadını kendi halası ve teyzesi üzerine nikahlamayı yasakladı. (İbn Mâce, Nikah: 31; Tirmizî, Nikah: 31)

3239- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şu dört kadının birbiri üzerine nikahlanmasını yasak etti: **"Bir kadınla halasını yine bir kadınla teyzesini…"** (İbn Mâce, Nikah: 31; Tirmizî, Nikah: 31)

3240- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir kadının kendi halası ve teyzesi üzerine nikahlamayı yasakladı. (İbn Mâce, Nikah: 31; Tirmizî, Nikah: 31)

3241- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir kadını kendi halası ve teyzesi üzerine nikahlamayı yasakladı. (İbn Mâce, Nikah: 31; Tirmizî, Nikah: 31)

3242- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir kadın halasının ve teyzesinin üzerine nikahlanamaz.”** (İbn Mâce, Nikah: 31; Tirmizî, Nikah: 31)

48- BİR KADIN TEYZESİ ÜZERİNE NİKAH EDİLEMEZ

3243- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir kadın halasının ve teyzesinin üzerine nikahlanamaz.”** (İbn Mâce, Nikah: 31; Tirmizî, Nikah: 31)

3244- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **“Bir kadın halasıyla birlikte ve bir halanın da erkek kardeşinin kızıyla birlikte nikah edilmesini yasakladı.”** (İbn Mâce, Nikah: 31; Tirmizî, Nikah: 31)

3245- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir kadın halasının ve teyzesinin üzerine nikahlanamaz.”** (İbn Mâce, Nikah: 31; Tirmizî, Nikah: 31)

3246- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir kadın halasının ve teyzesinin üzerine nikahlanamaz.”** (İbn Mâce, Nikah: 31; Tirmizî, Nikah: 31)

3247- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir kadını kendi halası ve teyzesi üzerine nikahlamayı yasakladı. (Ebû Davud, Nikah: 7; Müslim, Rada: 1)

49- SÜT KARDEŞLİĞİ EVLENMEYİ HARAM KILAR

3248- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Veladet** (kan yönünden akrabalık) **ve nesebin haram kıldığı her şeyi süt kardeşliği de haram kılar.”** (Ebû Davud, Nikah: 7; Müslim, Rada: 1)

3249- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe’nin süt amcası Eflah onun yanına girmek için izin istedi. Aişe’de perdenin arkasından görüştü. Bu haber Rasûlullah (s.a.v)’e haber verilince şöyle buyurdu: **“Perde arkasından konuşmak için ondan saklanman gerekmez çünkü süt, nesebin haram kıldığı her şeyi haram kılar.”** (Ebû Davud, Nikah: 7; Müslim, Rada: 1)

3250- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Neseb yönünden haram kılınan evlilikler süt yönünden de**

haramdır.” (Ebû Davud, Nikah: 7; Müslim, Rada: 1)

3251- Yine Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Veladet** (Kan yönünden akrabalık) **in haram kıldığı şeyi süt kardeşliği de haram kılar.”** (Ebû Davud, Nikah: 7; Müslim, Rada: 1)

50- SÜT KARDEŞİNİN KIZIYLA EVLENMEK TE HARAMDIR

3252- Ali (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e: “Ey Allah’ın Rasûlü! evlilik için hep Kureyşi tercih ediyor, biz Hâşimoğullarını bırakıyorsun” deyince Rasûlullah (s.a.v): **“Var mı aranızda benimle evlenebileceğim birisi”** dedi. Ben de: **“Evet, Hamza’nın kızı var”** dedim. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“O bana helâl olmaz çünkü o benim süt kardeşimin kızıdır”** buyurdular. (Müslim, Rada: 3; Ebû Davud, Nikah: 7)

3253- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’e evlenmesi için Hamza’nın kızı hatırlatıldı da: **“O benim süt kardeşimin kızıdır”** buyurdu. (Müslim, Rada: 3; Ebû Davud, Nikah: 7)

3254- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’den, Hamza’nın kızını nikahlamasını istediler. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“O benim süt kardeşimin kızıdır, neseb yönünden haram olanlar süt yönünden de haramdırlar”** buyurdu. (Müslim, Rada: 3; Ebû Davud, Nikah: 7)

51- NE KADAR SÜT EMMEK HARAMLIĞI GEREKTİRİR?

3255- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Allah’ın indirdiği ayetlerde malum ve bilinen on defa emzirme nikahı haram kılar buyuruluyordu. Sonradan bu ayet beş defa emzirme nikahı haram kılar ayetiyle neshedildi. Rasûlullah (s.a.v) vefat ettiğinde o ayet Kur’an olarak okunuyordu. (İbn Mâce, Nikah: 35; Müslim, Rada: 6)

3256- Ümmül Fadl (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v)’e süt emmenin miktarı soruldu. Rasûlullah (s.a.v): **“Bir veya iki defa emmek nikahı haram kılmaz”** buyurdu. Katade ise: **“Bir veya iki defa sormak”** dedi. (İbn Mâce, Nikah: 35; Müslim, Rada: 6)

3257- Abdullah b. Zübeyr (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Bir veya iki defa emmek nikahı haram kılmaz.”** (İbn Mâce, Nikah: 35; Müslim, Rada: 6)

3258- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bir ve iki sefer emmek haramlık meydana getirmez."** (İbn Mâce, Nikah: 35; Müslim, Rada: 6)

3259- Katade (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbrahim b. Yezid en Nehai'ye mektup yazarak süt emmede nikahı haram kılacak miktarın ne kadar olduğunu sorduk. O da şu cevabı verdi: "Şüreyh'in bize bildirdiğine göre, Ali ve İbn Mes'ud: "Sütün azı da çoğu da nikahı haram kılar" diyorlardı. Mektubunda şu ifadeler de vardı: "Ebu-ş Şa'sa el Muharibî, Aişe'den şöyle aktarmıştır: Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bir veya iki defa emmek nikahı haram kılmaz."** (İbn Mâce, Nikah: 35; Müslim, Rada: 6)

3260- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Odamda birisi otururken Rasûlullah (s.a.v) yanıma geldi. İkimizin birlikte oluşuna kızmıştı, yüzünde öfke hali gördüm ve dedim ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! O benim süt kardeşimdir" bunun üzerine buyurdular ki: **"Süt kardeşinin kim olduğuna iyi dikkat edin! Başka bir defa da süt kardeşliğin nasıl olduğuna iyice dikkat edin! Süt kardeşliği açlığını emdiği sütle gideren emme çağındaki çocuğun emmesiyle gerçekleşir."** (İbn Mâce, Nikah: 37; Dârimi, Nikah: 48)

52- SÜT BABALIĞI NASIL OLUR?

3261- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Aişe'nin yanında iken, Aişe Hafsa'nın yanına girmek için izin isteyen bir adamın sesini duydu. Aişe dedi ki: Ey Allah'ın Rasûlü! Bu adam senin evine girmek için izin istiyor dedim. Rasûlullah (s.a.v): **"Sanıyorum ki o adam Hafsa'nın süt amcası falan kimsedir"** buyurdu. Aişe diyor ki: "Süt amcam falan kimse hayatta olsaydı benim yanıma girebilecek miydi?" diye sordum. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Evet girebilirdi çünkü süt emmek veladetin** (Kan yönüyle akrabalığın) **haram kıldığı herşeyi haram kılar."** (Buhârî, Nikah: 21; Dârimi, Nikah: 48)

3262- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Süt amcam Ebu'l Ca'd geldi ben içeri almadım. (Hişam diyor ki: Bu kimse Ebul Kuaystır.) Rasûlullah (s.a.v) gelince durumu Ona aktardım. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Ona izin ver ve içeri alabilirsin"** buyurdu. (Buhârî, Nikah: 21; Dârimi, Nikah: 48)

3263- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, örtünme ayeti nazil olduktan sonra Ebu'l Kuays'ın kardeşi Aişe'nin yanına girmek için izin istedi. Aişe

ona izin vermedi. Bu durum Peygamber (s.a.v)'e haber verilince şöyle buyurdular: **"Onun girmesine izin ver, o senin amcandır."** Aişe: "Fakat beni kadın emzirmiştir o adam emzirmemiştir" dedim. Rasûlullah (s.a.v): **"O senin amcandır yanına girsin"** buyurdu. (Buhârî, Nikah: 21; Dârimi, Nikah: 48)

3264- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu'l Kuays'ın kardeşi ve süt amcam olan Eflah yanıma girmek için izin istedi. Rasûlullah (s.a.v) gelinceye kadar onu içeriye almadım. Rasûlullah (s.a.v) gelince durumu O'na naklettim. O da buyurdu ki: **"Ona izin ver çünkü o amcandır."** Aişe diyor ki: "Bu olay örtünme ayeti indikten sonra olmuştu." (Buhârî, Nikah: 21; Dârimi, Nikah: 48)

3265- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Amcam Eflah örtünme ayeti indikten sonra yanıma girmek için izin istedi. Ben ona izin vermedim. Peygamber (s.a.v) geldiğinde durumu kendisine haber verip sordum. O da şöyle buyurdu: **"Ona izin ver çünkü o amcandır"** Ben de dedim ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! Beni kadın emzirdi adam emzirmedi. Yine buyurdular ki: **"Allah iyiliğini versin ona izin ver o amcandır."** (Buhârî, Nikah: 21; Dârimi, Nikah: 48)

3266- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu'l Kuays'ın kardeşi Eflah evime gelip içeri girmek için izin istedi. Ben de Rasûlullah (s.a.v)'e danışmadan ona izin vermem dedim. Rasûlullah (s.a.v) gelince; Ebu'l Kuays'ın kardeşi Eflah geldi içeri girmek için izin istedi. Ben de: "Bundan uzak durdum" dedim. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdular: **"Ona izin ver girsin o senin amcandır"** Ben: "Beni Ebu'l Kuays'ın karısı emzirdi adam değil ki" dedim. Rasûlullah (s.a.v): **"Ona izin, ver o senin amcandır"** buyurdu. (Buhârî, Nikah: 21; Dârimi, Nikah: 48)

53- BÜYÜK KİMSELER DE EMZİRİLİR Mİ?

3267- Zeyneb binti ebu Seleme (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Peygamber (s.a.v)'in hanımlarından Aişe'den işittim şöyle diyordu. Süheylin kızı Sehle Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek: "Ey Allah'ın Rasûlü! Evlatlık edindiğimiz Sâlim benim yanıma girince, kocam Ebu Huzeyfe'nin yüzünde öfke izleri görüyorum ne yapmalıyım?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Onu emzir"** buyurdu. Sehre diyor ki: "O Sâlim sakalı çıkmış genç bir delikanlıdır." Rasûlullah (s.a.v): **"Onu emzir Ebu Huzeyfe'nin öfkesi kaybolur"** buyurdu. Sehle diyor ki: "Vallahi onu

emzirdikten sonra Ebu Huzeyfe’nin yüzünde öfke izi görmedim.” (Müslim, Rada: 7; İbn Mâce, Nikah: 36)

3268- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Sehle binti Süheyl, Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek, Sâlim yanıma geldiğinde Ebu Huzeyfe’nin kızdığını görüyorum dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onu emzir”** buyurdu. Sehle binti Süheyl, “O kocaman bir adamdır” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onun kocaman bir adam olduğunu bilmiyor muyum?”** buyurdu. Sehle daha sonra geldiğinde, seni hak Peygamber olarak gönderen Allah’a yemin olsun ki, Ebu Huzeyfe ondan sonra artık hiçbir şeyi kötü görmüyor dedi. (Müslim, Rada: 7; İbn Mâce, Nikah: 36)

3269- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Ebu Huzeyfe’nin karısına kocasının öfke ve kıskançlığının gitmesi için kölesi Sâlim’i emzirmesini emretti, o da onu emzirdi. o koskoca bir adamdı. Rabia diyor ki: “Bu olay sadece Sâlim için verilen bir ruhsat idi.” (Müslim, Rada: 7; İbn Mâce, Nikah: 36)

3270- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Sehle, Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek: “Ey Allah’ın Rasûlü! Sâlim bizim yanımıza girip çıkıyor, yetişkin duruma geldi, erkeğin bilmesi gereken şeyleri biliyor artık ne yapmalıyız” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **“Onu emzir böylece ona haram olursun”** buyurdu. Sehle diyor ki: “Bir yıl bekledim bu olaydan kimseye bir şeyler söylemedim sonunda Kasım ile karşılaştım, onu söyle ve korkma dedi. (Müslim, Rada: 7; İbn Mâce, Nikah: 36)

3271- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Ebu Huzeyfe’nin kölesi Sâlim onların evinde kalıyordu. Sühey’lin kızı Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek, şöyle dedi: “Sâlim artık erginlik çağına erişti, erkeklerin bildiği şeyleri o da bilmeye başladı ve yanımıza da girip çıkıyor. Ebu Huzeyfe’nin de buna kızdığını sanıyorum” dedi. Peygamber (s.a.v)’de: **“Onu emzir böylece sen ona haram olursun”** buyurdu. Ben onu emzirince Ebu Huzeyfe’nin kıskançlığı kayboldu sonra Rasûlullah (s.a.v)’e geldim ve Sâlim’i emzirdim ve Ebu Huzeyfe’nin öfkesi de kayboldu dedim. (Müslim, Rada: 7; İbn Mâce, Nikah: 36)

3272- Urve (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)’in hanımları bir sefer emzirme ile bir erkeğin hanımların yanına girmesi durumunu pek hoş karşılamayıp uzak durdular ve büyük kimsenin emzirmesi durumunu Aişe’ye sordular. O da şöyle dedi: “Vallahi bu durumu

sadece Sehte binti Süheyl'de görüyoruz, o da sadece Sâlim için Rasûlullah (s.a.v)'in verdiği bir ruhsattır. Vallahi böyle bir emzirme olayı ile kimse bizim yanımıza giremez ve biz Peygamber hanımları böyle bir şeyi de hoş görmeyiz." (Ebû Davud, Nikah: 11)

3273- Ümmü Seleme (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz Peygamber hanımları yaşlı kimseyi emzirmek sûretiyle o kimseyi kişinin kendisine haram kılmasını hoş karşılamayıp bundan uzak kalıyoruz ve bu konuyu Aişe'ye sormuştuk, o da şöyle demişti: "Vallahi bu durumu Rasûlullah (s.a.v)'in sadece Sâlim için verdiği bir ruhsat olarak görüyorum, hiçbir kimse böyle bir emzirme modeliyle bizim yanımıza giremez. Biz Peygamber hanımları olarak böyle bir şeyi de hoş karşılamıyoruz." (Ebû Davud, Nikah: 11)

54- EMZİREN KADINLA CİNSEL İLİŞKİ OLUR MU?

3274- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Cüdame binti vehb şöyle anlatmıştır: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Çocuk emziren kadınla cinsel ilişkiyi yasaklamayı içimden geçiriyordum Fars ve Rumların bunu yaptıklarını hatırladım da bu yasaklamadan vazgeçtim."** İshak diyor ki: "Onlar bunu yapıyorlardı fakat çocuklarına bir zarar vermiyordu." (Dârimi, Nikah: 49; Müslim, Nikah: 24)

55- AZİL (ÇOCUK YAPMAMAK İÇİN MENİYİ DIŞARI AKTIRMAK)

3275- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Azil meselesi Rasûlullah (s.a.v)'in yanında hatırlatılınca: **"Bunu neden soruyorsunuz?"** buyurdu. Biz de: "Bir adamın karısı var onunla cinsel ilişki yapıyor fakat hamile olmasını istemiyor ve yine bir kimsenin bir cariyesi var onunla da cinsel ilişki yapıyor fakat onun da hamile kalmasını istemiyor, bu sebeple azil yapabilir mi?" dedik. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bunu yapmanızda bir sakınca yoktur fakat çocuğun olup olmaması kadere bağlıdır."** (Buhârî, Nikah: 97; Müslim, Nikah: 22)

3276- Ebu Said ez Zurakî (r.a)'den rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e azil yapmanın hükmünü sormuştu ve şöyle demişti: "Karım çocuk emziriyor ben de onun tekrar hamile kalmasını istemiyorum azil yapabilir miyim?" Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Rahimde olması takdir edilen şey mutlaka olacaktır."** (Buhârî, Nikah: 97; Müslim, Nikah: 22)

56- EMZİREN KADINLARA SAYGI DUYMAK

3277- Haccac b. Haccac (r.a), babasından naklediyor ve şöyle diyor: "Ey Allah'ın Rasûlü! Süt annenin hakkını nasıl ödeyebilirim" diye sordum. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"İyi bir köle ve cariye vermektir"** buyurdu. (Tirmizî, Rada: 6; Ebû Davud, Nikah: 12)

57- SÜT KARDEŞLİĞİNE ŞAHİDLİK YAPILIRSA NE OLUR?

3278- Ukbe b. Haris (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ukbe'den işittim fakat ben Ubeyd'in hadisini daha sağlam buluyorum. O şöyle demişti: Bir kadınla evlenmiştim yanımıza siyah bir kadın gelerek: "Ben her ikinizi de emzirmiştim" dedi. Bunun üzerine hemen Peygamber (s.a.v)'in huzuruna geldim, durumu haber verdim ve şöyle dedim: "Ben falanın kızı filanla evlendim, siyah bir kadın gelerek ben ikinizi de emzirmiştim" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) benden yüzünü çevirdi. Ben de hemen yüzünü çevirdiği yandan gelip o kadın mutlaka yalancıdır dedim. **"Nasıl olur? Her ikinizi de emzirdiğini söylüyor derhal ayrıl, o kadını bırak"** buyurdu. (Tirmizî, Rada: 7; Buhârî, Nikah: 23)

58- BABANIN NİKAHI ALTINDAKİ ANALIKLARLA EVLENMEK

3279- Bera (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Dayımla karşılaştım elinde bir bayrak vardı, nereye gidiyorsun? Diye sordum. Dayım: Rasûlullah (s.a.v) beni babasının ölümünden sonra babasının karısıyla evlenen bir adama gönderdi, onun boynunu vuracağım ve öldüreceğim" dedi. (Dârimi, Nikah: 43; Tirmizî, Ahkam: 25)

3280- Yezid b. Bera (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Amcama rastladım yanında bir bayrak vardı, nereye gidiyorsun diye sordum. O da şöyle dedi: "Rasûlullah (s.a.v) beni babasının karısını nikahlayan bir adama gönderdi, boynunu vurmamı ve malını almamı emretti" dedi. (Dârimi, Nikah: 43; Tirmizî, Ahkam: 25)

59- NİSÂ SÛRESİ 24. AYETİNİN YORUMU

3281- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) Evtas'a bir ordu gönderdi. Müslüman ordusu düşmanla karşılaşıp onlarla savaşıp galip geldiler. Bu savaşta kocaları müşrik olan pek çok kadını esir (Cariye) olarak ele geçirdiler. Fakat bu kadınlarla evlenmekten çekindiler. Bunun üzerine Allah: Nisâ sûresi 24. ayetini indirdi: **"Savaşta esir olarak**

ellerinize geçen cariyeler dışında tüm evli kadınlarla evlenmeniz de Allah'ın yasalarıyla size haram kılınmıştır…" (Tirmizî, Nikah: 36; Ebû Davud, Nikah: 45)

60- KARŞILIKLI DEĞİŞME ŞEKLİNDEKİ EVLİLİK

3282- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) karşılıklı değişme şeklindeki mehirsiz evlenme modelini yasakladı. (Dârimi, Nikah: 9; Buhârî, Nikah: 29)

3283- İmran b. Husayn (r.a)'dan rivâyete göre: **"İslâm'da celeb denilen modelle zekat toplamak ve yine ceneb denilen bir yolla zekat toplamak ve mehir alıp vermemek için iki kişinin birbirine ve yakınlarıyla değiş tokuş modeliyle evlenme türü yoktur."** (Dârimi, Nikah: 9; Buhârî, Nikah: 29)

3284- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İslâm'da celeb denilen modelle zekat toplamak ve yine ceneb denilen bir yolla zekat toplamak ve mehir alıp vermemek için iki kişinin birbirine ve yakınlarıyla değiş tokuş modeliyle evlenme türü yoktur."** (Dârimi, Nikah: 9; Buhârî, Nikah: 29)

61- KARŞILIKLI DEĞİŞME NASIL OLUR?

3285- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) mehirsiz karşılıklı değişme yoluyla yapılan evlenmeyi yasakladı. Şığar: "Bir kimsenin kızını diğerine, o da kızını bu tarafa vermek şartıyla mehirsiz nikahlamasıdır" dedi. (Buhârî, Nikah: 28; Müslim, Nikah: 57)

3286- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) mehirsiz karşılıklı değişme yoluyla yapılan nikahı yasaklamıştır. Abdullah diyor ki: "Şığar denilen bu model evlilik şöyledir. Bir kimse kızını diğer bir kimseye kız kardeşini kendisine vermek şekliyle yapılan nikah şeklidir." (Buhârî, Nikah: 28; Müslim, Nikah: 57)

62- KUR'AN'DAN BİR SÛRE ÖĞRETMEK MİHİR OLUR MU?

3287- Sehl b. Sa'd (r.a)'ten rivâyete göre, bir kadın Rasûlullah (s.a.v)'e geldi ve şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasûlü! Kendimi sana hibe ediyorum." Rasûlullah (s.a.v)'de tepeden tırnağa kadına bir baktı ve başını önüne eğdi. Kadın bu hususta Rasûlullah (s.a.v)'in bir cevap vermediğini görünce oturdu. Bunun üzerine orada bulunan sahabelerden biri kalktı ve:

“Ey Allah’ın Rasûlü! Eğer bu kadına ihtiyacın yoksa onu bana nikahla” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Yanında mehir olarak vereceğin bir şey var mı?”** buyurdu. Adam: “Hayır vallahi mehir olarak vereceğim bir şey bulamadım” dedi. **“Git, bak demir bir yüzük bile olsa getir bakalım”** deyince; Adam gitti ve dönüp geldi ve şöyle söyledi: “Hayır vallahi Ey Allah’ın Rasûlü! Demir bir yüzük bile olsa bulamadım.” Fakat üzerimdeki şu elbisem var, onun yarısını verebilirim dedi. Sehl diyor ki: O sahabenin belden yukarısı için giyeceği bir ridası dahi yoktu sadece belden aşağıyı örten bir izarı vardı. Onun da yarısını o kadına mihir olarak verecekti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“İyi ama izarını kadına verirsen sen çıplak kalırsın, sen giyersen kadına bir şey vermemiş olursun”** buyurdu. O zaman o adam oraya oturdu, oturma işi uzadı fakat çare bulunamayınca adam kalkıp gitti. Rasûlullah (s.a.v) onun üzüntülü ayrılışını görünce çağrılmasını emretti. Adam gelince Rasûlullah (s.a.v): **“Ezberinde Kur’an’dan bir şeyler var mı?”** diye sordu. O adam da: “Falan ve falan sûreler ezberimde vardır” diyerek saymaya başladı. Rasûlullah (s.a.v) **“Onları ezbere okuyabilir misin?”** dedi. O adam: “Evet” deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Ezberindeki bu bu sûreleri bu kadına öğretmek şartıyla seni bu kadınla evlendirdim”** buyurdu. (Tirmizî, Nikah: 23; Müslim, Nikah: 13)

63- MÜSLÜMAN OLMAK TA MİHİR OLABİLİR Mİ?

3288- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Talha Ümmü Süleym ile evlendi aralarındaki mehir ise Müslüman olmaktı. Ümmü Süleym, Ebu Talha’dan önce Müslüman olmuştu. Ebu Talha Ümmü Süleym’e dünürcü olunca şöyle dedi: “Ben Müslüman oldum eğer sende Müslüman olursan seninle evlenirim. Bunun üzerine Ebu Talha da Müslüman oldu dolayısıyla aralarında mihir de bu olmuş oldu.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3289- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Talha Ümmü Süleym’e dünürcü oldu. Fakat Ümmü Süleym, Ebu Talha’ya: “Senin gibi adamın bu evlilik teklifi reddedilmez ne yazık ki sen kafirsin ben ise Müslüman bir kadınım bu durumda seninle evlenmem helâl olmaz. Eğer Müslüman olursan senin Müslüman olman benim mehrim olur” dedi. Sabit diyor ki: “Mehir hususunda Ümmü Süleym’den daha ikram sahibi bir kimseyi işitmedim, böylece evlendiler ve Ümmü Süleym ona çocuk doğurdu.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

64- MEHİR BEDELİ KÖLE AZAD ETMEK TE OLABİLİR Mİ?

3290- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Safiyye'yi azâd edip, azâd etmesini mehir saydı. (Müslim, Nikah: 14; Tirmizî, Nikah. 24)

3291- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Safiyye'yi azâd edip, hürrîyetine kavuşturdu ve bunu mehir olarak saydı. (Müslim, Nikah: 14; Tirmizî, Nikah. 24)

65- CARİYE AZAD EDİLİP NİKAHLANABİLİR Mİ?

3292- Ebu Musa (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Üç kişi vardır ki onlara mükafatları iki kat verilir. 1. Bir adam ki cariyesi vardır onu güzelce terbiye eder ve ona bilmediklerini güzelce öğretir sonra da onu azâd edip hürriyetine kavuşturur ve onunla evlenir. 2. Bir köle ki hem Allah'ın hem de efendisinin hakkını yerine getirir. 3. Ehli kitaptan olup hem kendi Peygamberine hem de son Peygambere iman eden kimsedir."** (Tirmizî, Nikah: 24; Buhârî, Nikah: 13)

3293- Ebu Musa (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim bir cariyesini azâd edip hürriyetine kavuşturur ve onunla evlenirse iki kat ecir alır."** (Buhârî, Nikah: 13; Müslim, Nikah: 14)

66- MİHİR NE KADAR OLMASI GEREKİR?

3294- Urve b. Zübeyr (r.a) Aişe'ye (Nisâ sûresi 3. ayeti olan) **"Eğer yetim kızlarla evlendiğinizde onlara adil davranamamaktan korkuyorsanız o zaman size helâl olan ve hoşunuza giden kadınların ikisiyle üçüyle ve dördüyle evlenin…"** ayetinin tefsirini sormuştu da o da şöyle demişti: **"Ey kardeşimin oğlu Ayetteki yetimden maksat velisinin gözetimi olan ve malını ortak olarak kullanan kişiler hakkındadır. Malı ve güzelliği hoşuna gider fakat mihir vermeksizin ucuz bir şekilde o yetim kıza sahip olmak ister. İşte bu ayette bu şekilde olan yetim kızların mihirlerinden bahsediliyor ve yasaklama getiriliyor. Piyasadaki geçen değer üzerine yükseltilmesi gerektiği vurgulanıyor değilse bu yetim kızlar dışında hoşuna gidenlerden nikahlaması emrediliyor."** Bunun üzerine Urve dedi ki: Aişe sözüne şöyle devam etti: "Bu ayet nazil olduktan sonra insanlar Rasûlullah (s.a.v)'e o kızlar hakkında fetva sordular. Bunun üzerine Allah: Nisâ sûresi 127. ayetini

indirdi: **“Kadınlar hakkında senden fetva isterler de ki onlar hakkında fetvayı Allah size açıklıyor. Kendileri için farz kılınıp taktir edilen mehir ve mirası vermeyip nikahlamak istediğiniz sorumluluğunuz altındaki yetim kadınlar ve kimsesiz çocuklar…”** Aişe diyor ki: Allah’ın Kur’an da: **“Size karşı okunan ayetler”** diye zikrettiği yetim kızlar hakkında adil davranamamaktan endişe ederseniz size helâl olan başka kadınlarla evleniniz ayetidir. **“Haklarını vermeksizin almak istediğiniz yetim kızlarda…”** ayeti ise: “Herhangi birinizin idaresi altında olup malı ve güzelliği az olduğu için rağbet gösterilmeyen kızlardır. Bundan dolayı bunlara rağbet edilmeyip malına ve güzelliğine rağbet ettikleri yetim kızları mehirde adalete riayet etmedikçe nikahlamaktan yasaklanmış oldular. (Buhârî, Nikah: 19; Müslim, Tefsir: 1)

3295- Ebu Seleme (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe’ye mehrin miktarını sordum şöyle cevap verdi: Rasûlullah (s.a.v), mehri on iki okıyye ve bir neş olarak takdir etmişti ki bu da beş yüz dirhem eder. (Müslim, Nikah: 13; Dârimi, Nikah: 18)

3296- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) aramızda iken mehir bedeli on okıyye miktarı idi. (Müsned: 8451)

3297- Ebu-l Acfa (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer b. Hattab şöyle demiştir: Dikkat edin kadınlara verdiğiniz mehir de haddi aşmayın. Eğer mehir dünyada bir cömertlik, Allah katında da bir takva alameti olsaydı buna en layık olan Peygamber (s.a.v) olurdu. Halbuki Rasûlullah (s.a.v) hanımlarından hiç birine veya kızlarına on iki okıyye’den fazla bir şey alıp vermedi. Bir adam karısına haddi aşacak şekilde mehir vermek mecburiyetinde kalırsa girdiği bu yükten dolayı içinden karısına bir düşmanlık besleyebilir ve senin için çok büyük bir yük altına girdim diyebilir. Ravi diyor ki: Ben Arap bir çocuk olmama rağmen: “İlkul kurbe” sözcüğünden bir şey anlayamadım manası şu imiş: “Mehrin fazla verilmesi iyi olmayan hareketlerdenmiş. İyi olmayan sözlerden biri de şudur: Savaşlarda ölen ve öldürülen her bir kimse için öldü, şehid oldu gitti demenizdir. Belki de o söylediğiniz kimse hayvanını savaşta elde edeceği altın ve gümüş yükleyip gelmek niyetiyle gitmiştir. Veya bir ticaret için savaşa katılmıştır. Dolayısıyla her ölene şehiddir demeyin. Peygamberin dediği gibi deyin. **“Kim Allah yolunda öldürülür veya ölürse o Cennettedir”** buyurmuştu. (Dârimi, Nikah: 18; Tirmizî, Nikah: 24)

3298- Urve b. Zübeyr (r.a), Ümmü Habibe'den naklederek, Rasûlullah (s.a.v), Ümmü Habibe'yi Habeşistan'da iken nikahlamıştı. Nikahı'da Necaşi tarafından kıyılmıştı. Mehir olarak dört bin dirhem verdi. Gerekli eşyaları da kendisi ayarladı. Ve Şurahbil b. Hasene vasıtasıyla Rasûlullah (s.a.v)'e gönderdi. Rasûlullah (s.a.v) ona hiçbir şey göndermedi. Diğer hanımlarına verdiği mehir ise dört yüz dirhem idi. (Ebû Davud, Nikah: 30; Müsned: 26140)

67- BİR ÇEKİRDEK (BEŞ DİRHEM) İLE DE EVLENİLİR Mİ?

3299- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, Abdurrahman b. Avf Peygamber (s.a.v)'in yanına geldi. Üzerinde yeni evlenen kimselerin süründükleri boya izi vardı. Rasûlullah (s.a.v) bu boyanın sebebini sordu. O da Ensardan bir kadınla evlendiğini haber verdi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Ne kadar mehir verdin?"** diye sordu. Bir çekirdek (beş dirhem) ağırlığında altın dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Bir koyunla da olsa düğün yemeyi yap"** buyurdu. (Ebû Davud, Nikah: 30; Tirmizî, Nikah: 10)

3300- Enes'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdurrahman b. Avf şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v) beni gördü, ben de düğün neşesi vardı. Ensardan bir kadınla evlendiğimi söyledim. Rasûlullah (s.a.v): **"Ne kadar mihir verdin?"** diye sordu. Ben de bir çekirdek (beş dirhem) ağırlığında altın dedim. (Buhârî, Nikah: 69; Müslim, Nikah: 13)

3301- Abdullah b. Amr (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Nikahlanacak bir kadına nikah yapılmadan önce verilen mehir ve hediyeler kadının kendisine aittir. Nikah yapıldıktan sonra verilecek ve gelecek hediyeler ise kızın anne ve babasına aittir. Onu kızına ve kız kardeşine dilediğine vermeye hak sahibidir."** (Ebû Davud, Nikah: 36; İbn Mâce, Nikah: 41)

68- MİHİRSİZ DE EVLENMEK CAİZDİR

3302- İbrahim ve Alkame b. Esved (r.anhüma)'dan rivâyete göre, şöyle demişlerdir: Abdullah b. Mes'ud'a; hiçbir mehir kararlaştırmadan bir kadınla evlenen fakat gerdeğe girmeden ölen bir adam hakkında fetva sordular. Abdullah dedi ki: "Sorun bakalım o kadına onda evlilik (hamilelik) belirtisi var mı?" dedi. Onlar da: "Ey Ebu Abdurrahman, onda böyle bir belirti göremedik" dediler. Bunun üzerine Abdullah: Kendi görüşümü söylüyorum doğruysa bu Allah'tandır. O kadına benzeri kadınların aldıkları mehir kadar mehir vardır az da olmaz çokta olmaz,

kocasından miras alır ve iddet beklemesi de gerekir. O zaman Eşca kabilesinden bir adam kalkıp şöyle dedi: Buna benzer bir olayda Rasûlullah (s.a.v) aynı hükmü vermişti şöyle ki: Berva binti Vaşık adında bir kadın bir adamla evlenmiş gerdeğe girmeden de adam ölmüştü. Rasûlullah (s.a.v) o kadın hakkında benzeri kadınların aldıkları mehir kadar mehir almasına ve iddet süresini beklemesini emretmişti. Bunun üzerine Abdullah ellerini kaldırıp tekbir getirdi. (İbn Mâce, Nikah: 54; Ebû Davud, Nikah: 32)

3303- Alkame (r.a), Abdullah'tan aktararak şöyle diyor: Abdullah'a: "Bir adamla evlenen mehir kararlaştırılmadan ve zifafa da girmeden ölen bir kadın hakkında fetva sordular. Bir aya yakın gelip gittiler fetva vermiyordu. Sonunda fetva verdi. Şahsi kanaatim o kadına benzeri kadınlara verilen kadar bir mehir verilmeli ne az ne de çok olmamalı kocasının malına varis olmalı ve iddet de beklemelidir. O zaman Ma'kıl b. Sinan el Eşcaî de: Rasûlullah (s.a.v)'de aynen senin verdiğin fetva gibi Berva binti Vaşık hakkında fetva vermişti diye şahitlik etti. (Ebû Davud, Nikah: 32; Tirmizî, Nikah: 44)

3304- Abdullah (r.a) rivâyete göre, kendisine: "Bir kadınla evlenen fakat mehir takdir edilmeden ve zifaf olmadan ölen bir adamın durumu hakkında fetva sordular. Abdullah'ta: "O kadına mihir vermek gerekir, iddet beklemesi lazımdır ve kocasına mirasçı olur" dedi. Bunun üzerine Ma'kıl b. Sinan kalktı ve Rasûlullah (s.a.v)'in Berva binti Vaşık hakkında aynı şekilde hüküm verdiğini duydum dedi. (Ebû Davud, Nikah: 32; Tirmizî, Nikah: 44)

3305- Alkame (r.a) Abdullah'tan naklediyor: Abdullah'a bir gurup kimse geldi ve: "Bizden bir adam bir kadınla evlenmişti, mehir tayin etmeden ve gerdeğe girmeden öldü, o kadının durumu nasıl olacak diye sordular. Abdullah: "Rasûlullah (s.a.v)'den ayrıldıktan sonra bana böyle zor bir mesele sorulmamıştı. Gidin başkasına sorun dedi fakat onlar bir ay boyu devamlı gelip o meseleyi sordular son gelişlerinde de: Sen bizim memlekette yaşayan Rasûlullah (s.a.v)'in ashabının en büyüklerindensin sana sormaz isek kime soralım? Senden başkasını bulamıyoruz dediler. O zaman Abdullah şöyle dedi: Bu konuda kendi görüşümü söyleyeceğim eğer isabet edersem doğruyu söylemişsem bu hiçbir ortağı olmayan Allah'tandır hata etmiş isem bu hata benimdir ve şeytandandır. Allah ve Rasûlü bu hatadan uzaktır. Bu konuda görüşüm şudur: "Kadına kendi kavmindeki kadınlara verilen kadar bir mehir verilmeli ne az ne de çok olmalı, kadın kocasının mirasından almalı ve dört ay on gün iddet beklemelidir." Ravi

diyor ki: Bu konuşma Eşca' kabilesinden bir gurup insanın yanında yapılmıştı. Abdullah'ın bu fetvasını duydular ve ayağa kalkıp; bizden "Berva binti Vaşık adındaki bir kadın hakkında da Rasûlullah (s.a.v) böyle hüküm verdiğine biz şahitlik ederiz" dediler. Abdullah kendi görüşünün isabetli oluşuna çok sevindi. Müslüman olduğu günde aynı şekilde sevinmişti. (Ebû Davud, Nikah: 32; Tirmizî, Nikah: 44)

69- BİR KADIN MEHİR İSTEMEDEN KENDİSİNİ HİBE EDEBİLİR Mİ?

3306- Sehl b. Sa'd (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'e bir kadın gelerek şöyle demişti: "Ey Allah'ın Rasûlü! Ben kendimi nikahlamanız için size arz ediyorum dedi ve uzun bir süre bekledi. Bunun üzerine bir adam kalktı ve Rasûlullah (s.a.v)'e: "Bu kadına sizin ihtiyacınız yoksa onu benimle evlendirin" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Yanında mehir olacak bir şey var mı?"** dedi. Adam: "Hayır hiç bir şey bulamadım" dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Git araştır bir demir yüzük bile olsa getir"** dedi. Adam gidip araştırdı fakat hiç bir şey bulamadı. Rasûlullah (s.a.v) ona dedi ki: **"Kur'an'dan ezberinde bir şeyler var mı?"** Adam "Evet" dedi. Ve ezberindeki sûreleri saymaya başladı. Rasûlullah (s.a.v)'de **"Kur'an'dan ezberinde olan bu sûreleri o kadına öğretmen şartıyla seni onunla evlendiriyorum"** buyurdu. (Tirmizî, Nikah: 23; Müslim, Nikah: 13)

70- BİR KADIN CARİYESİNİ KOCASINA HİBE EDER Mİ?

3307- Numan b. Beşir (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v)'e karısının cariyesiyle zina eden adamın durumu soruldu da Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Eğer o adamın karısı müsaade etmişse yüz değnek vururum müsaade etmemişse o erkeği recm ederim."** (Tirmizî, Hudud: 21; Ebû Davud, Hudud: 28)

3308- Yine Numan b. Beşir (r.a)'den rivâyete göre, adı Abdurrahman b. Huneyn lakabı da gurgur olan bir adam karısının cariyesiyle zina etmişti. Bunların davaları Numan b. Beşir'e getirildi. Numan b. Beşir bu konuda Rasûlullah (s.a.v)'in verdiği hükmü vereceğim eğer hanımın o cariyeyle münasebet yapmana izin vermişse sana yüz değnek vururum sana böyle bir izin verilmemişse taşlayarak recm ederim. Karısı müsaade ettiği için o kimseye yüz değnek vuruldu. Ravi Katade diyor ki: Habib b. Sâlim'e mektub yazarak sormuştum da o da bu hadiseyi bana yazarak bildirmişti. (Ebû Davud, Hudud: 28; Tirmizî, Hudud: 21)

3309- Numan b. Beşir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'e karısının cariyesiyle ilişkide bulunan bir adam hakkında: **"Eğer karısı ona izin vermişse yüz değnek vur izin vermemişse recm et"** buyurdu. (Ebû Davud, Hudud: 28; Tirmizî, Hudud: 21)

3310- Seleme b. Muhabbak (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), karısının cariyesiyle ilişkide bulunan bir adam hakkında şöyle buyurdu: **"Eğer cariyeyi zorla bu işe sürüklemişse cariye hür olur karısına onun gibi bir cariye almalıdır. Eğer cariye kendi isteğiyle yapmışsa o zaman o cariye o adamın malı olur ve karısına o şekilde cariye almalıdır."** (Ebû Davud, Hudud: 28; İbn Mâce, Hudud: 8)

3311- Seleme b. Muhabbak (r.a)'tan rivâyete göre, bir adam karısının cariyesiyle zina etmişti. Dava Rasûlullah (s.a.v)'e arz edilmişti. Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Eğer adam cariyeyi zorlamışsa cariye hür bir kadın olur ve o adamın malı sayılır. Karısına o cariye gibi bir cariye satın alması gerekir. Eğer cariye kendi isteğiyle yapmışsa o cariye karısınındır."** (Ebû Davud, Hudud: 28; İbn Mâce, Hudud: 8)

71- MUT'A NİKAHININ HARAMLIĞI

3312- Hasan ve Abdullah (r.anhüma) babaları Muhammed (r.a)'ten aktarıyorlar: Ali, bir adamın mut'a nikahı yapmakta hiçbir sakınca görmediğini duyunca ona: "Sen yanılıyorsun! Rasûlullah (s.a.v) Hayber savaşı günü mut'a nikahı yapmayı ve ehli eşek eti yemeyi yasaklamıştır." (Müslim, Nikah: 3; Tirmizî, Nikah: 28)

3313- Ali b. ebi Talib (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Hayber savaşı günü kadınlarla geçici nikah (mut'a) yapmayı ve ehli eşeklerin etlerini yemeyi yasakladı. (Müslim, Nikah: 3; Tirmizî, Nikah: 28)

3314- Muhammed b. Ali (r.a)'nin çocukları Hasan ve Abdullah'ın rivâyetlerine göre Ali b. Ebi Talib şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Hayber günü kadınlarla geçici nikah yapmayı yasaklamıştı. İbn Müsenna Huneyn günü demiştir. (Müslim, Nikah: 3; Tirmizî, Nikah: 28)

3315- Rabi' b. Sebre el Cühenî (r.a) babasından rivâyet ederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) geçici nikah (mut'a) ile evlenmemize izin vermişti. Ben bir arkadaşımla beraber Benî Amir'den bir kadına gittik, kendimizi arz edip mut'a nikahıyla evlenmek istediğimizi söyledik. Kadın mehir olarak ne verirsiniz" dedi. Ben de: "Elbisemi veririm" dedim. Arkadaşım da: "Ben de

elbisemi verebilirim” dedi. Arkadaşımın elbisesi daha güzel ve sağlam idi. Ama ben ondan daha genç idim. Kadın arkadaşımın elbisesine baktı ve beğendi bana bakınca benim genç oluşumdan hoşlandı ve şöyle dedi: “Sen ve elbisen yeterlidir” dedi. Ben de o kadınla üç gün kaldım sonra Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: **“Kimin yanında mut’a nikahı ile aldığı kadın varsa onları bıraksın.”** (İbn Mâce, Nikah: 44; Dârimi, Nikah: 16)

72- NİKAH, SES VE DEF ÇALARAK İLAN EDİLEBİLİR Mİ?

3316- Muhammed b. Hatıb (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Evlilikte haram ile helalı ayıran şey nikah anında ses çıkarmak ve def çalmaktır.”** (Buhârî, Nikah: 49; Tirmizî, Nikah: 6)

3317- Ebu Belc (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Muhammed b. Hatıb’tan işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Nikah ve evlenme konusunda helâl ile haram arasındaki fark ilân edilip ses çıkarılmasıdır.”** (Buhârî, Nikah: 49; Tirmizî, Nikah: 6)

73- EVLENEN KİMSEYE NASIL DUA EDİLİR

3318- Hasan (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Akîl b. Ebu Talib Cesim oğullarından bir kadınla evlenmişti. Orada bulunanlar onlara, “Mesud olun oğullarınız olsun” diye dua ettiler. Bunun üzerine Akîl, Rasûlullah (s.a.v)’in söylediği gibi söyleyin dedi: **“Allah bu evliliği sizin hakkınızda hayırlı kılsın ve mübarek eylesin.”** (Buhârî, Nikah: 58; Dârimi, Nikah: 6)

74- DÜĞÜNDE HAZIR BULUNMAYAN KİMSENİN DUASI NASILDIR?

3319- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Abdurrahman b. Avf’ın üzerinde evlilikte kullanılan bir koku izi gördü ve: **“Bu nedir?”** diye sordu. Abdurrahman’da: “Bir kadınla bir çekirdek kadar altın karşılığında evlendim” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Allah mübarek etsin, bir koyunla da olsa düğün yemeyi ver”** buyurdu. (Buhârî, Nikah: 58; Ebû Davud, Nikah: 29)

75- EVLENEN KİMSENİN KOKU SÜRÜNMESİ

3320- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Abdurrahman b. Avf, Rasûlullah (s.a.v)’in yanına geldi üzerinde evlenenlerin süründüğü za’feran kokusu vardı. Rasûlullah (s.a.v): **“Nedir bu hal”** diye sordu. O da: “Bir kadınla evlendim” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Mihir olarak ne verdin?”** Dedi.

Abdurrahman da: “Bir çekirdek ağırlığında altın” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Bir koyunla bile olsa düğün yemeyi ver”** buyurdu. (Buhârî, Nikah: 58; Ebû Davud, Nikah: 29)

3321- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) benim üzerimde Abdurrahman b. Avf’ı kastediyor, düğünde sürülen kokulu boyayı görünce, **“Bu nedir?”** diye sordu. Abdurrahman b. Avf: “Ensardan bir kadınla evlendim” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Öyleyse bir koyunla da olsa düğün yemeyi ver”** buyurdu. (Buhârî, Nikah: 58; Ebû Davud, Nikah: 29)

76- EVLİLİK HEDİYESİ MİHİR

3322- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Ali şöyle demiştir: Fatıma ile evlenmiştim ve Rasûlullah (s.a.v)’e: “Beni zifaf’a sok” dedim. Rasûlullah (s.a.v): **“Fatıma’ya mehir olarak bir şeyler ver de öyle”** buyurdu. “Yanımda ona verecek bir şey yoktur” dedim. **“Sağlam zırhın nerededir?”** buyurdu. Ben de: “Yanımdadır” dedim. **“Öyleyse onu ver”** buyurdu. (Ebû Davud, Nikah: 35)

3323- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ali, Fatıma ile evlendiğinde Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Fatıma’ya bir şeyler ver”** buyurdu. Ali, yanımda bir şey yok deyince Rasûlullah (s.a.v): **“Büyük ve geniş zırhın nerede?”** buyurdu. (Ebû Davud, Nikah: 35)

77- ŞEVVAL AYINDA ZİFAF

3324- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) beni şevval ayında nikahladı yine şevval ayında gerdeğe girdim. Hanımlarından hangisi onun yanında benim kadar değerliydi. (Dârimi, Nikah: 28; Tirmizî, Nikah: 9)

78- DOKUZ YAŞINDA ZİFAF

3325- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) beni altı yaşımda iken nikahladı ve dokuz yaşımda iken de zifafa girdi, ben o zaman kız çocuklarıyla oyun oynuyordum. (Dârimi, Nikah: 28; Tirmizî, Nikah: 9)

3326- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) beni nikahladığında altı yaşımda idim. Benimle evlendiğinde ise dokuz yaşımda idim. (Dârimi, Nikah: 28; Tirmizî, Nikah: 9)

79- YOLCULUKTA İKEN DE ZİFAF YAPILIR MI?

3327- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Hayber gazasına çıkmıştı. Hayber’e yakın bir yerde sabah namazını karanlıkta kılmıştı. Rasûlullah (s.a.v) hayvanına bindi. Ebu Talha’da kendi hayvanına bindi. Ben de Ebu Talha’nın binitinin arkasındaydım. Rasûlullah (s.a.v), hayvanını Hayber caddelerine doğru sürdü. Bu arada benim dizim Rasûlullah (s.a.v)’in uyluğuna dokunuyordu. Şu anda uyluğunun beyazlığını görür gibiyim. Rasûlullah (s.a.v) şehre girince: **“Allah en büyüktür. Hayber harab oldu gitti. Biz bir toplumun yurdunu basıp içersine girdik mi uyarılan o kavmin hali yaman olur”** buyurdu ve bunu üç defa tekrarladı. Enes diyor ki: “Hayberliler sabah vakti işlerine gitmek üzere kaleden dışarı çıktılar ve bizi görünce (Abdülaziz’in rivâyetine göre) işte Muhammed diye bağırdılar. (Abdülazizin rivâyetine göre) işte Muhammed’in arkadaşları ve ordusu dediler. Böylece Hayberi ansızın ele geçirdik, esirler toplandı.” Dıhye gelip: “Ey Allah'ın Peygamberi! Bana alınan esirlerden bir cariye ver” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Git bir cariye al”** dedi. Dıhye de Safiyye binti Huyey b. Ahtab’ı aldı. Bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e gelip Ey Allah’ın Peygamberi! Dıhye’ye, Kureyza ve Nadir’in hanımefendisi olan Safiyye’yi verdin halbuki o Senden başkasına uygun olmaz. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) **“Her ikisini de çağırınız”** buyurdu. Dıhye Safiyye’yi getirdi. Rasûlullah (s.a.v) Safiyye’ye baktı ve Dıhye’ye **“Esirler arasından başka bir cariye al”** buyurdu. Enes diyor ki: Rasûlullah (s.a.v) Safiyye’yi azâd edip hürriyetine kavuşturdu ve kendisine nikahladı. Ravi Sabit Enes’e dedi ki: Ey Ebu Hazma, Rasûlullah (s.a.v) ona mehir olarak ne verdi. Enes’te: “Onu azâd etmeyi mehir saydı ve nikahladı” dedi. Enes diyor ki: Hayber savaşından dönüşte yolculuk devam ederken Ümmü Süleym, Saffiyye’yi Rasûlullah (s.a.v) için hazırlayıp gece olunca gerdeğe koydu. Böylece düğün yapılmış oldu. Sabah olunca Rasûlullah (s.a.v) **“Kimin yanında bir şeyi varsa getirsin”** buyurdu. Bir sergi yayıldı kimi kurutulmuş peynir, kimi hurma, kimi de yağ getirmişti. Oradaki bu malzemelerle hays yemeği yapıldı ve Rasûlullah (s.a.v)’in düğün yemeği bu olmuş oldu. (Buhârî, Nikah: 61; Müslim, Nikah: 14)

3328- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Hayber dönüşü yolda Safiyye ile gerdeğe girince Hayber yolunda üç gün konakladı ve o da diğer hanımları arasına katıldı. (Buhârî, Nikah: 61; Müslim, Nikah: 14)

3329- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Hayber ile Medine arasındaki yolda Safiyye ile düğün yapıp gerdeğe girince üç gün konakladı. Ben de Müslümanları Rasûlullah (s.a.v)’in bu düğündeki yemeğe davet ettim. Bu düğün ziyafetinde ne et ne de ekmek vardı. Rasûlullah (s.a.v) bir yaygı yayılmasını emretti. Onun üzerine kimi kuru peynir, kimi hurma, kimi de yağ getirip koydu. Bunlardan yapılan yemek te Rasûlullah (s.a.v)’in düğün yemeği oldu. Orada hazır bulunanlar Safiyye için, “Ya Mü’minlerin annelerinden biri olur veya Rasûlullah (s.a.v)’in cariyesi olarak kalır” dediler. Ve yine onlar eğer Rasûlullah (s.a.v) onu örtü içine alırsa o mü’minlerin annelerinden olur perde altına almazsa cariye olarak kalır dediler. Rasûlullah (s.a.v) yola çıkınca Safiyye’yi arkasına oturttu ve kimse görmesin diye perdeledi. (Buhârî, Nikah: 61; Müslim, Nikah: 14)

80- DÜĞÜNDE EĞLENME VAR MIDIR?

3330- Âmir b. Said (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir düğünde Kurasa b. Ka’b ve Ebu Mes’ud el Ensarî’nin yanına vardım, o esnada küçük kızlar şarkılar söylüyorlardı. Ben de: Siz Rasûlullah (s.a.v)’in ashabından ve Bedir savaşına katılanlardansınız, yanınızda şarkılar söyleniyor sizler ise hiçbir şey yapmıyorsunuz dedim. Onlardan biri: “İstersen sen de otur bizimle birlikte dinle istemezsen git. Düğünde eğlenmeye izin verildi” dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

81- BABA, KIZINA NASIL ÇEYİZ HAZIRLAMALI?

3331- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Fatıma için çeyiz olarak kadife kumaş, su tulumu ve içi izhır otuyla doldurulmuş bir yastık hazırlamıştı. (İbn Mâce, Zühd: 11)

82- BİR EVDE KAÇ YATAK OLMALI?

3332- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir evde erkek için bir yatak, ailesi için bir yatak olmalıdır üçüncüsü misafir içindir, dördüncüsü ise şeytanındır.”** (Müslim, Libas ve Ziynet: 8; Ebû Davud, Harac: 19)

83- YAYGI VE ÇARŞAF DA OLMALI MI?

3333- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana: **“Evlendin mi?”** diye sordu. Ben de: “Evet” dedim. **“Yaygı aldınız mı?”** diye sordu. Bizim yaygı alabilecek imkanımız mı var dedim. Bunun

üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“İleride olacaktır”** buyurdu. (Müslim, Libas ve Ziynet: 7; Müsned: 13618)

84- DÜĞÜN YAPAN KİMSEYE, HEDİYE ALMALI MI?

3334- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) evlenmiş ve gerdeğe girmişti. Annem Ümmü Süleym, hays ismi verilen bir yemek hazırladı ve benimle o yemeği Rasûlullah (s.a.v)’e gönderdi. O yemeği Rasûlullah (s.a.v)’e götürüp: Annemin selâmı var, bu bizden küçük bir hediyedir diyor dedim. Rasûlullah (s.a.v): **“Onu koy”** buyurdu ve sonra da **“Git falanı falanı ve karşılaştığın kimseleri davet et”** dedi ve pek çok kimsenin isimlerini verdi. Ben de isimleri verilen kimseleri ve karşılaştığım kimseleri davet ettim. Ravi Ebu Osman Enes’e: “Davet edilenler kaç kişiydi” diye sordum. Enes: “Üç yüz kişi kadardı” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Davetliler onar onar kişi olarak gelsinler ve herkes önünden yesin”** buyurdu. İlk gurup yiyip doyarak çıktılar sonra ikinci gurup girdi… herkes yedikten sonra Rasûlullah (s.a.v) bana: **“Ey Enes sofrayı kaldır”** buyurdu. Bende sofrayı kaldırdım. Fakat yemeği ilk koyduğumda mı yoksa kaldırdığımda mı daha ağırdı bilmiyorum. (Tirmizî, Tefsirül Kur’an: 34)

3335- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Mekke’den Medine’ye hicret ettikten sonra Kureyşlilerle Ensarı kardeş yaptı. Sa’d b. Rabi ile Abdurrahman b. Avf’ta kardeş yapılanlardan idi. Sa’d Abdurrahman b. Avf’a: “Benim malım var ikimiz yarı yarıya bölüşürüz. Benim iki tane hanımım var bak hangisi hoşuna giderse onu boşarım, iddeti bitip sana helâl olunca da sen onunla evlenirsin” dedi. Abdurrahman b. Avf ta: “Allah aileni de malını da sana bereketli kılsın, sen bana sadece çarşının yolunu göster” dedi ve çarşıya gitti. Sonunda kazandığı yağ ve kuru peynirle geri döndü. Abdurrahman b. Avf diyor ki: “Bir süre sonra Rasûlullah (s.a.v) ben de evlenenlerin süründüğü kokuyu görünce: **“Nedir bu durum”** diye sordu. Ben de: “Ensardan bir kadınla evlendim” dedim. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v): **“Bir koyunla da olsa düğün yemeği ver”** buyurdu. (Tirmizî, Tefsirül Kur’an: 34; Müsned: 12891)

27- TALAK (BOŞANMA) KİTABI

1- BOŞAMA VAKTİ VE HÜKMÜ

3336- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Nafi'in haber verdiğine göre, İbn Ömer karısını hayızlı halinde iken boşamıştı. Babası Ömer, bunun fetvasını Rasûlullah (s.a.v)'e sordu ve: Abdullah karısını hayızlı iken boşadı dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Oğlun Abdullah'a söyle karısına geri dönsün sonra karısı bu hayızdan temizlenip tekrar hayız oluncaya kadar beklesin ikinci hayızdan temizlendikten sonra dilerse onunla cinsel ilişki kurmadan boşasın dilerse aile hayatı devam etsin. İşte bu kadının iki defa adet görüp temizlenme zamanı erkeklerin kadınları boşamaları için Allah'ın emrettiği iddet süresidir."** (Buhârî, Talak: 1; İbn Mâce, Talak: 2)

3337- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, bizzat kendisi Rasûlullah (s.a.v) zamanında karısını hayızlı iken boşamıştı. Ömer b. Hattab ta Rasûlullah (s.a.v)'e bunun hükmünü sorunca Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ona söyle karısına dönsün sonra kadın temizlenip tekrar hayız görüp tekrar temizleninceye kadar onunla birlikte yaşasın daha sonra dilerse hanımını yanında tutsun ve aile hayatını devam ettirsin dilerse bu müddet içersinde kadına cinsel ilişki yapmaksızın boşasın. İşte bu kadının iki hayız ve iki temizlik zamanı erkeklerin hanımlarını boşayabilmeleri için Allah'ın belirlediği bir zamandır."** (Buhârî, Talak: 1; İbn Mâce, Talak: 2)

3338- Zübeydî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Zühri'ye, "İddet müddetine göre boşama nasıl olur?" Diye soruldu. O da: **"Sâlim b. Abdullah b. Ömer bu konuda şunları haber verdi"** dedi. Abdullah b. Ömer dedi ki: Rasûlullah (s.a.v) hayatta iken ben karımı hayızlı halindeyken boşamıştım. Babam bunu Rasûlullah (s.a.v)'e sorunca Rasûlullah (s.a.v) benim böyle yapmama kızmış ve şöyle buyurmuştu: **"Oğlun Abdullah karısına dönsün sonra tekrar hayız görüp temizleninceye kadar onunla birlikte yaşasın ikinci hayızdan temizlendikten sonra boşamak isterse temiz olduğu halde ve ona yaklaşmaksızın onu boşasın. İşte bu Allah'ın bildirdiği iddet müddetine göre boşamadır."** Abdullah b. Ömer diyor ki: "Karıma geri döndüm ve

vermiş olduğum talakı da bir talak olarak hesap ettim.” (Buhârî, Talak: 1; İbn Mâce, Talak: 2)

3339- Abdurrahman b. Eyman (r.a)’den rivâyete göre, bizzat kendisi İbn Ömer’e: “Karısını hayızlı iken boşayan adam hakkında ne dersin?” dedi. O da ona dedi ki: “Abdullah b. Ömer karısını Rasûlullah (s.a.v) zamanında hayızlı iken boşamıştı, babası Ömer de bunu Rasûlullah (s.a.v)’e sormuştu ve şöyle demişti: Oğlum karısını hayızlı iken boşamış ne yapmalıyız? Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Abdullah karısına dönsün.” Y**aptığım talakı hoş bulmamıştı ve şöyle demişti: **“Karısı temizlenince isterse boşasın isterse beraber yaşasın.”** İbn Ömer diyor ki: Rasûlullah (s.a.v) daha sonra Talak sûresi 1. ayetini okudu: **“Ey Peygamber kadınları boşamaya niyetlendiğinizde onlar için belirlenmiş süreyi gözeterek boşayın.”** (Buhârî, Talak: 1; İbn Mâce, Talak: 2)

3340- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Allah’ın Talak sûresi 1. ayeti hakkında: **“Onları iddetlerine doğru boşayınız”** demektedir dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2- SÜNNETE UYGUN BOŞAMAK NASIL OLUR?

3341- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Sünnete uygun talak; Kişinin hanımını temiz iken ve cinsel ilişkide bulunmaksızın bir talak ile boşamasıdır. Kadın tekrar hayız olup temizlenince ikinci talakı verir. Tekrar hayız görüp temizlenince de tekrar üçüncü talakı verir. Sonra da iddet süresini bekler.”** A’meş diyor ki: İbrahim’e bu konuyu sordum aynen bu şekilde söylemişti. (İbn Mâce, Talak: 2; Buhârî, Talak: 1)

3342- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Sünnete uygun talak (boşama) bir erkeğin karısını cinsel ilişki kurmaksızın temiz iken boşamasıdır. (İbn Mâce, Talak: 2; Buhârî, Talak: 1)

3- HAYIZLI İKEN KARISINI BOŞAYAN NE YAPAR?

3343- Mü’temir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Ömer’den işittim. Nafi Abdullah (r.a)’tan şöyle aktarmıştır: O karısını bir talak olarak hayızlı iken boşamıştı. Babası Ömer Rasûlullah (s.a.v)’e gidip durumu anlattı. Peygamber (s.a.v)’de ona şöyle buyurdu: **“Abdullah’a emret karısına dönsün, kadın hayızdan temizlenince ona dokunmasın. Kadın ikinci defa hayız görüp ondan da temizlenince ona cinsel ilişki**

yapmaksızın dilerse boşasın dilerse de ailenin devamını isterse kadını bırakmasın. İşte bu Allah'ın kadınları boşamak için takdir ettiği müddettir." (İbn Mâce, Talak: 2; Buhârî, Talak: 1)

3344- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, bizzat kendisi karısını hayızlı iken boşamıştı. Durum Rasûlullah (s.a.v)'e aktarılınca Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ona emret karısına geri dönsün sonra mutlaka boşamak istiyorsa kadın temiz iken veya hamile iken boşasın."** (İbn Mâce, Talak: 2; Buhârî, Talak: 1)

4- HAYIZLI İKEN KARISINI BOŞAYAN KİMSEYE NE YAPILIR?

3345- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, bizzat kendisi hanımını hayızlı iken boşamıştı. Fakat Rasûlullah (s.a.v) kadını temiz iken boşaması için geri getirtti. (İbn Mâce, Talak: 2; Buhârî, Talak: 1)

5- İDDETE RİAYET EDİLMEKSİZİN BOŞAMA DA BİR TALAK YERİNE GEÇER

3346- Yunus b. Cübeyr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer'e karısını hayızlı iken boşayanın durumunu sordum şöyle dedi: Abdullah b. Ömer'i biliyor musun? O hanımını hayızlı iken boşamıştı. Babası Ömer Rasûlullah (s.a.v)'e bunu sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Karısına dönmesini ve iddet süresi olan iki hayız iki temizlik süresini beklemesini"** emretti. Ben de: "Bu yapılan bir talak yerine geçer mi?" diye sordum. O da şöyle dedi: **"Bu soru çok yersiz, o kişi karısına dönmekten aciz olur ve ahmak olursa o zaman bu talak hükmü ondan düşer mi? Acaba!"** dedi. (İbn Mâce, Talak: 2; Buhârî, Talak: 1)

3347- Yunus b. Cübeyr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer'e: Bir adam karısını hayızlı iken boşamış dedim. O da dedi ki: Abdullah b. Ömer'i bilir misin? O karısını hayızlı iken boşamıştı, babası Ömer Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek durumu sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Abdullah'ın tekrar karısına dönmesini ve kadının iki hayız iki temizlik süresini beklemesini"** emretmişti. O zaman ben: "Bir adam karısını hayızlı iken boşadığında böylece talak haklarından birini kullanmış sayılı mı?" dedim. O da şöyle buyurdu: **"Bu soruya gerek yok, eğer o kimse bunları yapmaktan aciz olur ve ahmakça davranırsa talak durumu ondan düşer mi?"** (Buhârî, Talak: 1; İbn Mâce, Talak: 2)

6- ÜÇ TALAK BİRDEN VERİLEBİLİR Mİ?

3348- Mahmud b. Lebid (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e bir erkeğin karısını üç talakla bir seferde boşadığı haber verilince Rasûlullah (s.a.v) kızarak ayağa kalktı ve: **"Ben aranızda iken Allah'ın Kitab'ıyla mı oynuyorsunuz?"** Bir adam kalktı ve: **"Ey Allah'ın Rasûlü! Onu öldüreyim mi?"** dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

7- ÜÇ TALAKIN BİR SEFERDE VERİLDİĞİ DE OLUR MU?

3349- Sehl b. Sa'd es Saîdî (r.a)'nin haber verdiğine göre Uveymir el Aclanî Asım b. Adiy'e gelerek: "Ey Asım ne dersin? Bir adam karısını başka bir adamla zina ederken yakalasa o adamı öldürürse Müslümanlar da onu kısas olarak öldürürler mi? yoksa o adam ne yapmalı" diye sordu ve Ey Asım ne olur bu soruyu Rasûlullah (s.a.v)'e bir soruver dedi. Bunun üzerine Asım bu meseleyi Rasûlullah (s.a.v)'e sordu. Rasûlullah (s.a.v) bu tür sorulardan hoşlanmaz ve ayıp sayardı. Bu sebeple Rasûlullah (s.a.v)'den işittikleri Asım'a çok ağır geldi. Asım evine dönünce Uveymir gelerek: "Ey Asım bu konuda Rasûlullah (s.a.v) ne buyurdu" dedi. Asım, Uveymir'e bana hayırlı bir iş yaptırmadı senin sorduğun o sorudan Rasûlullah (s.a.v) pek hoşlanmadı dedi. Bunun üzerine Uveymir dedi ki: Vallahi Rasûlullah (s.a.v)'e bizzat kendim gidip sormadıkça bu işin peşini bırakmam dedi. Ve sonunda Uveymir Rasûlullah (s.a.v)'e gitti Rasûlullah (s.a.v) insanların arasında oturuyordu ve: "Ey Allah'ın Rasûlü! bir kimse karısını başka biriyle zina ederken yakalasa o adamı öldürür mü? Siz de kısas olmak üzere onu öldürür müsünüz? Yoksa o adam ne yapmalı?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Seninle karın hakkında ayet nazil olmuştur, git karını getir"** buyurdu. Sehl diyor ki: "Ben insanlarla birlikte Rasûlullah (s.a.v)'in yanında iken bu karı koca bir birleriyle mülaane yaptılar. Mülaaneyi bitirdikleri zaman Uveymir dedi ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! eğer ben bu kadını nikahımda tutarsam ona karşı yalan söylemiş iftira etmiş olurum" dedi ve Rasûlullah (s.a.v) kendisine emretmeden o anda bir defa da karısını üç talakla boşayıverdi. (İbn Mâce, Talak: 4; Buhârî, Talak: 3)

3350- Fatıma binti Kays (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)'e geldim ve: Ben Halid oğullarının kızıyım, kocam falan bana boş olduğumun haberini gönderdi. Ben de onun ailesinden nafaka ve kalacak yer istedim, onlar bunu kabul etmediler ve onun kocası üç talakla boşamıştır dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Nafaka ve oturacak**

yer bir ve ikinci talakla boşandığında olur dolayısıyla senin için bunlar yoktur” buyurdu. (İbn Mâce, Talak: 4; Buhârî, Talak: 3)

3351- Fatıma binti Kays (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Üç talakla boşanmış kadın için nafaka ve oturacak yer temin edilmez.”** (İbn Mâce, Talak: 4; Buhârî, Talak: 3)

3352- Yine Fatıma binti Kays (r.anha)’dan rivâyete göre, Ebu Amr b. Hafs el Mahzumî onu üç talakla boşamıştı. Bunun üzerine Halid b. Velid, beni Mahzum’dan birkaç kişi ile beraber Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek: “Ey Allah’ın Rasûlü! Ebu Amr b. Hafs, Fatıma’yı üç talak ile boşadı, ona nafaka vermesi gerekir mi?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Onun için nafaka ve kalacak yer verilmez”** buyurdu. (İbn Mâce, Talak: 4; Buhârî, Talak: 3)

8- ÜÇ TALAK TEK TALAK MI SAYILIR?

3353- İbn Tavûs (r.a) babasından aktarıyor: Ebu’s Sahba, İbn Abbas’a gelerek: “Ey İbn Abbas! Peygamber (s.a.v) zamanında Ebu Bekir döneminde ve Ömer’in halifeliğinin ilk yıllarında üç talakın bir sayıldığını bilmiyor musun?” diye sordu. İbn Abbas’ta: “Evet biliyorum” dedi. (İbn Mâce, Talak: 4; Ebû Davud, Talak: 10)

9- BOŞANMIŞ KADIN, ESKİ KOCASINA TEKRAR HANGİ ŞARTLARDA HELAL OLUR?

3354- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e: “Karısını boşayan ve başka bir kocaya varan ve onunla birlikte olduktan sonra cinsel ilişki olmadan ikinci kocası da o kadını boşamış olsa acaba bu kadın ilk kocasına helâl olur mu?” diye soruldu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Hayır ikinci kocası onun, o da ikinci kocasının balcağızından tatmadıkça helâl olmaz”** buyurdu. (Buhârî, Talak: 4; Müslim, Talak: 17)

3355- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rıfaa el Kurazi’nin karısı Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek, Ey Allah’ın Rasûlü! Kocam beni boşadı, ben de Abdurrahman b. Zübeyr ile evlendim fakat Abdurrahman’ın erkekliği şu elbise saçağı gibi gevşektir, kocalık vazifesini yapamıyor dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Sanırım ki sen eski kocan Rıfaa’ya dönmek istiyorsun fakat bu mümkün değildir. İkinci kocan Abdurrahman senin balcağızından sen de onun balcağızından tatmadıkça bu olamaz”** buyurdu. (Buhârî, Talak: 4; Müslim, Talak: 17)

10- KESİN OLARAK BOŞAMAK

3356- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rıfaa el Kurazî'nin karısı Peygamber (s.a.v)'e geldi. Ebu Bekir'de Rasûlullah (s.a.v)'in yanındaydı ve şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasûlü! ben Rıfaa el Kurazî'nin nikahında idim beni üç talakla kesin olarak boşadı. Ben de Abdurrahman b. Zübeyr ile evlendim. Fakat Abdurrahman'ın erkekliği şu elbisenin saçağı gibi gevşektir dedi ve elbisesindeki saçağı gösterdi. Halid b. Said kapıda idi. Rasûlullah (s.a.v) onun içeri girmesine izin vermemişti. Halid: "Ey Ebu Bekir bu kadın Rasûlullah (s.a.v)'in huzurunda neler söylüyor?" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Sen herhalde tekrar eski kocan Rıfaa'ya dönmek istiyorsun?"** dedi. **"Ama bu; ikinci kocan senin balcağzından sen de onun balcağzından tatmadıkça mümkün olmaz"** buyurdu. (Buhârî, Talak: 3; Müslim, Nikah: 17)

11- İŞİN KENDİ ELİNDEDİR SERBESTSİN DEMEK

3357- Hammad b. Zeyd (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Eyyûbe; karısına serbestsin diyen kimsenin bu ifadesini Hasan'ı Basri'nin dışında üç talak sayılır diyeni biliyor musun?" dedim. "Hayır" dedi. Sonra: Allah'ım affına sığınırım ancak Katade'nin, İbn Semure'nin azatlısı Kesir'den onun da Ebu Hureyre'den onun da Rasûlullah (s.a.v)'den rivâyet ettiği hadiste Rasûlullah (s.a.v)'in üç talak sayılır dediğini duydum. Kesir ile karşılaştım ona sordum hatırlamadı. Ebu Katade'ye gittim ona da sordum o da unutmuş. Ebu Abdurrahman diyor ki: Bu hadis münkerdir. (Ebû Davud, Talak: 14; Tirmizî, Talak: 4)

12- BOŞANAN KADIN İLK KOCASINA NASIL HELAL OLUR?

3358- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rıfaa'nın karısı Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek şöyle dedi: "Kocam beni boşadı ve üç talak vererek işimi bitirdi. Ben de ondan sonra Abdurrahman b. Zübeyr ile evlendim. Fakat Abdurrahman'ın erkekliği elbise saçağı gibi gevşektir. Rasûlullah (s.a.v) güldü ve: **"Sen herhalde eski kocan Rıfaa'ya dönmek istersin"** dedi. **"Fakat ikinci kocan senin balcağızından sen de onun balcağızından tatmadıkça bu mümkün olamaz"** buyurdu. (Buhârî, Talak: 3; Müslim, Nikah: 17)

3359- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, bir adam karısını üç talakla boşamıştı. Kadın bir başkasıyla nikahlandı fakat bu ikinci kocası kadına

dokunmadan onu boşadı. Bu kadın önceki kocasına helâl midir? diye Rasûlullah (s.a.v)’e soruldu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“İkinci kocası ilk kocası gibi o kadının balcağızından tatmadıkça bu iş olmaz”** buyurdular. (Buhârî, Talak: 3; Müslim, Nikah: 17)

3360- Abdullah b. Abbas (r.a)’tan aktarıldığına göre, Gumeysa veya Rumeysa isimli kadın Peygamber (s.a.v)’e gelerek: Kocasının kendine dokunmayıp ilgilenmediğinden şikayet etti. Çok geçmeden kocası da geldi ve: “Ey Allah’ın Rasûlü! O kadın yalan söylüyor, halbuki ben onunla ilgileniyorum fakat o ilk kocasına dönmek istiyor” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İkinci kocan senin balcağızından tatmadıkça bu imkansızdır.”** (Buhârî, Talak: 3; Müslim, Nikah: 17)

3361- İbn Ömer (r.a)’den rivâyet edilmiştir. Bir adam karısını boşuyor sonra o kadın başka bir kocaya nikahlanıyor, o ikinci kocada münasebette bulunmadan o kadını boşuyor, bu kadın ilk kocasına dönebilir mi? diye soruldu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Hayır ilk kocasına dönemez, ikinci koca ile o kadın birbirlerinin balcağızlarından tatmadıkça”** buyurdu. (Buhârî, Talak: 3; Müslim, Nikah: 17)

3362- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)’e şöyle soruldu: “Bir adam karısını üç talakla boşuyor, o kadını da başka bir adam nikahlıyor, kapılar kapanıp perdeler çekiliyor (Yani baş başa kalıyorlar) daha sonra da o ikinci koca o kadını cinsel ilişki kurmaksızın boşuyor. Bu kadın ilk kocasına helâl olur mu?” Rasûlullah (s.a.v)’de: **“İkinci kocasıyla cinsel ilişki yapmadan ilk kocasına helâl olmaz”** buyurdu. (Buhârî, Talak: 3; Müslim, Nikah: 17)

13- YAPMACIKTAN NİKAH YAPILIR MI?

3363- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) dövme yapana ve yaptırana, saç aktarana ve aktarılana, faiz yiyene ve yedirene ayrıca ilk kocasına helâl olabilmek için bir başkasına yapmacık ve geçici nikah yapana ve yaptırana lanet etmiştir. (Buhârî, Nikah: 32; İbn Mâce, Nikah: 44)

14- PEYGAMBER (S.A.V) HANGİ KADINI HEMEN BOŞAMIŞTI?

3364- Evzaî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Zühri’ye: Rasûlullah (s.a.v) ile evlenip Allah’a sığınan bir kadının kim olduğunu

sordum. O da şöyle dedi. Urve Aişe'den şöyle aktarmıştır. Kilabiyye isimli kadın evlenip de Rasûlullah (s.a.v) ile beraber olacaklarında: "Senden Allah'a sığınırım" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Sen çok büyük olan Allah'a sığındın. Haydi ailenin yanına dön"** buyurdu. (İbn Mâce, Talak: 18; Buhârî, Talak: 2)

15- BOŞAMAK UZAKTAN HABER GÖNDERMEKLE DE OLUR MU?

3365- Fatıma Binti Kays (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle diyordu: Kocam beni boşadığını bildirerek bana haber gönderdi. Ben de elbisemi bürünüp Rasûlullah (s.a.v)'in yanına gelip durumumu arzettim. Rasûlullah (s.a.v): **"Seni kaç talakla boşadı"** diye sordu. Ben de: "Üç talakla" dedim. Rasûlullah (s.a.v): **"O zaman sana nafaka yok, amcanın oğlu Ümmü Mektum'un evinde iddetini tamamla, onun gözleri görmez bu sebeple dış elbiseni onun yanında çıkarabilirsin. İddetin bitince de bana haber ver"** buyurdu. (İbn Mâce, Talak: 4; Müslim, Talak: 6)

16- TAHRİM SÛRESİ 1. AYETİNİN YORUMU

3366- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, kendisine bir adam geldi ve: Ben karımı kendime haram kıldım dedi. İbn Abbas: Yalan söylüyorsun karın sana haram olmaz dedi. Ve şu ayeti okudu: (Tahrim sûresi 1. ayet) **"Ey Peygamber eşlerinden herhangi birini memnun etmek için neden Allah'ın sana helâl kıldığı şeyleri kendine haram kılıyorsun? Ve sana büyük keffaret olan köle azâd etmen gerekir"** dedi. (İbn Mâce, Talak: 28; Müslim, Talak: 3)

17- AYNI AYETİN BAŞKA BİR YORUMU

3367- Peygamber (s.a.v)'in hanımlarından Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), Zeyneb'in yanında kalır ve bal şerbeti içerdi. Hafsa ve ben şöyle anlaşıp sözleştik: Rasûlullah (s.a.v) hangimizin yanına gelirse: "Sende megafîr kokuyor" diyelim. Nihayet Peygamber (s.a.v) bizlerden birinin yanına girince o anlaştığımız şekilde söyledi. O zaman Rasûlullah (s.a.v) **"Zeyneb'in yanında bal şerbeti içmiştim"** dedi. Megafîr falan değil dedi ve bir daha bal şerbeti içmeyeceğim buyurdu. Bunun üzerine Tahrim sûresi 1- 3- 4 ayetleri nazil oldu. Tahrim 4. ayeti Aişe ve Hafsa için nazil olmuştu. 3. ayet ise: **"Sadece bal şerbeti içmiştim"** sözünü açıklamış oluyor. Bu olayların hepsi Ata'nın rivâyetinde de vardır. (Buhârî, Talak: 7; Müslim, Talak: 3)

18- AİLENİN YANINA GİT DEMEK BOŞAMA SAYILIR MI?

3368- Abdullah b. Ka'b b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ka'b b. Malik'ten duydum. Tebük savaşında Rasûlullah (s.a.v) ile gitmeyip geri kalmasının hikayesini anlatırken şöyle demişti: "…Rasûlullah (s.a.v)'in gönderdiği adam gelip Rasûlullah (s.a.v) hanımından ayrı kalmanı emrediyor deyince, ben onu boşayayım mı yoksa ne yapayım? diye sordum. O da: "Hayır boşama, sadece yalnız bırak ve ondan uzak dur, ona yaklaşma" dedi. Ben de hanımıma: "Ailenin yanına dön ve Allah bu konuda bir hüküm indirinceye kadar orada kal" dedim. (Müslim, Tevbe: 9; Tirmizî, Tefsirül Kur'an: 10)

3369- Abdurrahman b. Abdullah b. Ka'b b. Malik babasından naklederek şöyle diyor: Babam Ka'b b. Malik'ten işittim -Babam Tebük savaşına katılamayan ve tevbeleri Allah tarafından kabul edilen üç kişiden birisidir- şöyle anlattı: Rasûlullah (s.a.v) bana ve diğer iki arkadaşıma bir adam göndermişti. Gelen adam: "Rasûlullah (s.a.v) hanımlarınızdan uzak kalmanızı emrediyor" dedi. O zaman ben: "Hanımımı boşayayım mı? Yoksa ne yapmalıyım" dedim. O kimse de: "Hayır boşama fakat ondan ayrı kal ve ona yaklaşma" dedi. Ben de hanımıma: "Ailenin yanına dön ve orada kal" dedim. O da ailesinin yanına döndü, orada kaldı. (Müslim, Tevbe: 9; Tirmizî, Tefsirül Kur'an: 10)

3370- Abdullah b. Ka'b (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ka'b'tan işittim Tebük savaşına Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte katılamayıp geri kalmasının hikayesini anlatırken şöyle diyordu: "… Rasûlullah (s.a.v)'in gönderdiği adam bana gelip te; Rasûlullah (s.a.v), "Hanımından ayrı kalmanı istiyor" deyince, ben: "Onu boşayacak mıyım yoksa ne yapayım" dedim. O da: "Ondan ayrı dur ve ona yaklaşma" dedi. Diğer iki arkadaşıma da aynı şekilde haber göndermişti. Ben de hanımıma ailenin yanına dön Allah bu konuda hükmünü bildirinceye kadar onların yanında kal dedim. (Müslim, Tevbe: 9; Tirmizî, Tefsirül Kur'an: 10)

3371- Ubeydullah b. Ka'b (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Babam Ka'b'ın şöyle anlattığını duydum: "… Rasûlullah (s.a.v) bana ve diğer iki arkadaşıma haber göndererek şöyle demişti: Rasûlullah (s.a.v) hanımlarınızdan ayrı kalmamızı emrediyor. Ben o gelen kimseye: "Karımı boşamam mı gerekiyor yoksa ne yapmalıyım?" Diye sordum. O da: "Hayır ondan uzak dur ve ona yaklaşma" dedi. Bende hanımıma ailenin yanına

dön, Allah bu konuda bir hüküm indirinceye kadar orada kal dedim. O da ailesine dönüp gitmişti. (Müslim, Tevbe: 9; Tirmizî, Tefsirül Kur'an: 10)

3372- Abdurrahman b. Ka'b b. Malik (r.a) babasından naklediyor. Ka'b b. Malik Tebük savaşına katılmayışının hikayesini anlatırken şöyle dedi: "… Rasûlullah (s.a.v)'in gönderdiği zat bana geldi ve, hanımından ayrı kalacaksın" dedi. Ben onu boşamalı mıyım diye sordum. O da hayır fakat ondan uzak dur ve ona yaklaşma dedi. (Müslim, Tevbe: 9; Tirmizî, Tefsirül Kur'an: 10)

19- KÖLENİN BOŞAMASI NASILDIR?

3373- Ömer b. Muattib (r.a)'ten rivâyete göre, Beni Nevfel'in azatlı kölesi Ebu Hasan şöyle anlattı: "Ben ve hanımım ikimiz de köle idik. Ben hanımımı iki talak ile boşamıştım sonra ikimizde hürriyetimize kavuşturulup azâd olmuştuk. Bu talak durumunu İbn Abbas'a sordum: "Eğer tekrar hanımına dönmek istiyorsan bu senin yaptığın iki talak tek sayılır. Rasûlullah (s.a.v) bu konuda böyle hüküm vermişti" dedi. (Ebû Davud, Talak: 6; İbn Mâce, Talak: 32)

3374- Beni Nevfel'in azatlısı Hasan (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas'a; karısını iki talakla boşayan daha sonra da azâd edilip hürriyetine kavuşturulan kölenin tekrar eski karısıyla evlenip evlenemeyeceği soruldu. İbn Abbas: "Evet evlenir" dedi. Soruyu soran kimse bu fetvayı nereden aldın dedi. O da: "Rasûlullah (s.a.v) bu şekilde fetva verdi" diye cevap verdi. (Ebû Davud, Talak: 6; İbn Mâce, Talak: 32)

20- AKİL BALİĞ OLMA YAŞI VE BELİRTİSİ NEDİR?

3375- Kesir b. Saib (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Kureyza kabilesi çocukları bana şöyle anlattılar. Kureyza savaşının arkasından beni Kureyza'lı çocuklar Rasûlullah (s.a.v)'e arz edildiler. Onlardan akıl baliğ olan etek, koltuk tüyleri bitenler öldürüldüler. Akıl baliğ olmayan ve etek koltuk tüyleriyle sakal ve bıyıkları bitmeyenler ölümden kurtuldular. (İbn Mâce, Hudud: 4; Ebû Davud, Hudud: 17)

3376- Atiyye el Kurazî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Beni Kureyza savaşı sonunda kimin öldürülüp kimin sağ kalacağı konusunda Sa'd b. Muaz'ın hüküm verdiği gün ben de çocuktum. Benim çocuk mu yoksa ihtilam olanlardan mı olacağım konusunda tereddüte düştüler fakat benim ergenlik alametlerinden olan kıllarımın bitmediğini gördüler ve beni

bıraktılar. İşte o günden bu yana yanınızdayım. (İbn Mâce, Hudud: 4; Ebû Davud, Hudud: 17)

3377- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Uhud savaşında ben on dört yaşımdaydım, savaşa katılmak için Rasûlullah (s.a.v)'e arz olundum, Rasûlullah (s.a.v) izin vermedi. Hendek günü on beş yaşındaydım savaşa katılmama izin verdi. (İbn Mâce, Hudud: 4; Ebû Davud, Hudud: 17)

21- KALEM KİMLERDEN KALKMIŞTIR?

3378- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Üç kişiden kalem kaldırılmıştır. İşlediklerinden dolayı günah yazılmaz 1. Uyanıncaya kadar uyuyan kişi 2. Akıl baliğ oluncaya kadar küçük çocuk 3. Akıllanıncaya veya o durum ondan geçinceye kadar deli kimse."** (Ebû Davud, Hudud: 16; İbn Mâce, Talak: 15)

22- KİŞİNİN GÖNLÜNDEN GEÇİRDİKLERİNDE SORUMLULUK VAR MIDIR?

3379- Ebu Hureyre(r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Allah, ümmetimin kalbinden geçen ve dile getirmedikleri ve yapmadıkları şeylerden vazgeçmiştir. Sorumlu tutmaz."** (İbn Mâce, Talak: 14; Tirmizî, Talak ve Lian: 8)

3380- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ümmetimin gönlünden geçen temayüller ve vesveseler işlenmedikçe ve söylenmedikçe affedilmiştir, Allah sorumlu tutmaz."** (İbn Mâce, Talak: 14; Tirmizî, Talak ve Lian: 8)

3381- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah, ümmetimin aklından geçirip söylemedikleri ve yapmadıkları işlerden dolayı sorumlu tutmaz, günah yazmaz."** (İbn Mâce, Talak: 14; Tirmizî, Talak ve Lian: 8)

23- RASÛLULLAH (S.A.V)'İN HANIMINI DAVET ETMEYEN ÇORBACI

3382- Enes (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in Farslı bir komşusu vardı, güzel çorba pişirirdi. Bir gün Rasûlullah (s.a.v)'e geldi. Rasûlullah (s.a.v)'in yanında Aişe vardı. O adam eliyle işaret ederek Rasûlullah (s.a.v)'in gelip pişirdiği çorbadan yemesini istedi.

Rasûlullah (s.a.v)'de Aişe'ye işaret ederek bu hanımım Aişe'de gelirse olur demek istedi. O adam da yine eliyle işaret ederek iki veya üç kere olmaz manasına işaret etti (yani sadece Seni davet ediyorum hanımın gelmesin dedi). (Müslim, Eşribe: 21; Tirmizî, Etıme: 42)

24- AMELLER NİYETE GÖRE DEĞERLENDİRİLİR

3383- Ömer b. Hattab (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Yapılan her iş niyete göre değerlendirilir. Herkesin niyet ettiği ne ise eline o geçer. Kimin memleketini terk etmesi veya günahlardan uzak kalması Allah ve Rasûlünün isteği doğrultusunda ise onun bu yaptığı iş Allah yolunda sayılır ve ahirette hesabı ona göre görülür. Kimin de memleketini terk etmesi eline geçireceği bir dünyalık veya elde edeceği bir kadın için olursa, onun da bu hicreti hicret ettiği bu şeye aittir, onları elde etmiş olur ahirette de hesabı ona göre verilir."** (Tirmizî, Cihad: 15; Müslim, Imara: 45)

25- KUREYŞ PEYGAMBERE SÖVMÜŞ MÜDÜR?

3384- Ebu Hüreyre (r.a) Rasûlullah (s.a.v)'den şöyle aktarmıştır: **"Bakınız! Allah Kureyş'in sövmesini ve lanetini nasıl da benden çevirip uzak tutuyor. Ben** (Övülmüş insan) **Muhammed olmama rağmen onlar nasıl da beni kötüleyip beni lanetliyorlar."** (Buhârî, Menakıb: 17; Müsned: 7029)

26- EVLİLİĞİN DEVAMI SERBEST BIRAKILIR MI?

3385- Peygamber (s.a.v)'in hanımlarından Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zevcelerini dünya hayatıyla Allah'ın Rasûlü ve ahireti tercih konusunda serbest bırakmakla emredilince önce benden başladı ve sana bir şey söyleyeceğim yalnız acele etme anne ve babana danış dedi. Rasûlullah (s.a.v) anne ve babamın kendisinden ayrılmayacağımı biliyordu daha sonra Rasûlullah (s.a.v) şu ayeti okudu: (Ahzâb sûresi 28. ayet) **"Ey Peygamber! Eşlerine söyle eğer siz dünya hayatını ve onun süsünü istiyorsanız gelin size boşanma bedelini vereyim ve sizi güzellikle salıvereyim."** Bunun üzerine ben bu konuda babama ve anneme mi danışacağım. Ben Allah ve Rasûlünü ve Ahiret yurdunu isterim dedim. Aişe sözüne devamla şöyle dedi: "Daha sonra Rasûlullah (s.a.v)'in diğer hanımları da benim yaptığım gibi yaptılar. Rasûlullah (s.a.v)'in onları muhayyer bırakması onların da Rasûlullah (s.a.v)'i seçmeleri talak olarak kabul edilmedi. (Buhârî, Talak: 4; Müslim, Talak: 4)

3386- Aişe (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ahzâb sûresi 28. ayet nazil olunca Rasûlullah (s.a.v) yanıma gelip benden başlayarak şöyle buyurdu: **"Ey Aişe Sana bir şey söyleyeceğim fakat acele etme, annene babana danışmadan karar verme"** Aişe diyor ki: Vallahi Rasûlullah (s.a.v) anne ve babamın Rasûlullah (s.a.v)'den ayrılmamı istemeyeceklerini biliyordu. Daha sonra bana Ahzâb sûresi 28. ayetini okudu. Ben de şöyle dedim: "Bu konuda anne ve babama mı danışacağım. Ben Allah'ı ve Rasûlünü istiyorum" dedim. (Buhârî, Talak: 4; Müslim, Talak: 4)

27- SERBEST BIRAKMAK ŞEKLİYLE TALAK GERÇEKLEŞİR Mİ?

3387- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bizi dünya hayatı ile Allah ve Rasûlünü seçmede serbest bıraktı, biz de onu seçtik. Bu talak olur mu? (Buhârî, Talak: 4; Müslim, Talak: 4)

3388- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bizi kendisini ve dünyayı seçmekte serbest bıraktı fakat bu talak sayılmadı. (Buhârî, Talak: 4; Müslim, Talak: 4)

3389- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) hanımlarını kendisini ve dünyayı seçmekte serbest bıraktı fakat bu talak sayılmadı. (Buhârî, Talak: 4; Müslim, Talak: 4)

3390- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) hanımlarını kendisini ve ahireti tercih etmekte serbest bıraktı. Bu talak sayılır mı? (Buhârî, Talak: 4; Müslim, Talak: 4)

3391- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bizi kendisiyle dünyayı seçmek arasında serbest bırakmıştı. Bizde kendisini seçmiştik fakat bu olayı bizim için talak sayılmamıştı. (Buhârî, Talak: 4; Müslim, Talak: 4)

28- AZAD ETMEYE KİMDEN BAŞLANIR?

3392- Kasım b. Muhammed (r.a)' ten rivayete göre, şöyle demiştir: Aişe'nin bir köle bir de cariyesi vardı, o ikisini de azâd etmek istemişti ve Rasûlüllaha sormuştu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Cariyeden önce köleden başla"** buyurdu. (İbn Mâce, Itk: 10; Ebû Davud, Talak: 23)

29- BERİRE KISSASINDAKİ ÜÇ HÜKÜM NELERDİR?

3393- Peygamber (s.a.v)'in hanımı Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Berire kıssasında üç hüküm vardır. 1. Aişe cariyesi Berire'yi azâd etmiş kocasıyla kalıp kalmayacağı konusunda serbest bırakmıştır. 2. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Vela hakkı onu azâd edene aittir"** buyurdu. 3. Rasûlullah (s.a.v) bir gün evine girdi bir tencerede et kaynıyordu. Rasûlullah (s.a.v)'e ekmek ve evde bulunan bir katık getirildi de Rasûlullah (s.a.v) **"Kaynayan tenceredeki etten bir şeyler yok mu"** buyurdular. Orada bulunanlar: "Evet Ey Allah'ın Rasûlü! O et Berire'ye sadaka olarak verilen ettir. Sen ise sadaka yemezsin dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"O et Berire'ye sadakadır bize hediyedir"** buyurdular. (Buhârî, Talak: 16; Dârimi, Talak: 21)

3394- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Berire olayında üç tane dini hüküm vardır: "1. Ailesi onu satmak istedi fakat vela hakkının kendilerine ait olmasını şart koştular. Bu durum Peygamber (s.a.v)'e anlatılınca; Aişe'ye: **"Onu satın al ve azâd ediver"** buyurdu ve: **"Vela hakkı azâd edene aittir"** dedi. 2. Berire azâd edildi. Rasûlullah (s.a.v) onu kocasıyla kalıp kalmayacağı konusunda serbest bıraktı. O da kendi başına kalmayı seçti. 3. Berire'ye bazı şeyler sadaka olarak getirilirdi de o da onlardan bir kısmını bize hediye ederdi. Bu durumu Rasûlullah (s.a.v)'e aktardım O da: **"Onun verdiklerinden yiyiniz o Berire'ye sadakadır fakat bize Berire'nin hediyesidir"** buyurdu. (Buhârî, Talak: 16)

30- KOCASI HÜR OLAN KENDİSİ DE AZAD EDİLEN CARİYE SERBEST BIRAKILIR MI?

3395- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Berire'yi satın aldım, Berire'nin ailesi vela hakkı bize aittir diye şart koştular. Bunu Rasûlullah (s.a.v)'e sordum şöyle buyurdular: **"Onu azâd et. Vela hakkı para vererek azâd edene aittir."** Aişe diyor ki: Onu azâd ettim sonra Rasûlullah (s.a.v) onu çağırdı ve kocasıyla beraber kalıp kalmamakla onu serbest bıraktı. O zaman Berire bana şunu da bunu da verse onunla birlikte kalmam dedi ve yalnız kalmayı tercih etti, onun kocası hür bir kimse idi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3396- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, bizzat kendisi Berire'yi satın almak istedi, ailesi onun Vela hakkı bize ait olacaktır diye şart koştular. Bu durumu Rasûlullah (s.a.v)'e aktardım, O da: **"Onu satın al ve azâd et. Vela hakkı azâd edene aittir"** buyurdu. Daha sonra Rasûlullah (s.a.v)'e bir et

getirildi ve bu et Berire’ye sadaka olarak verilen ettendir denildi. O zaman Rasûlullah (s.a.v): **“O et Berire’ye sadakadır bize ise Berire’nin hediyesidir.”** buyurdu. Rasûlullah (s.a.v) Berire’yi kocasına dönüp dönmemekte serbest bıraktı kocası hür bir kimseydi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

31- BERİRE OLAYI VE DEĞİŞİK RİVAYETLER

3397- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Berire hürriyetine kavuşması için her yıl bir okıyye vermek şartıyla dokuz okıyye vermek üzere anlaşma yapmıştı. Aişe’ye gelerek kendisine yardım etmesini istedi. Aişe ise: “Yardım edemem fakat vela hakkı benim olmak şartı ile dokuz taksidini de bir sefer de ödeyebilirim” dedi. Berire gitti ve efendileriyle bu konuyu konuştu. Onlar vela hakkı kendilerine ait olursa bu teklifi kabul edebileceklerini ifade ettiler. Bunun üzerine Berire tekrar Aişe’ye geldi, o sıra da Rasûlullah (s.a.v)’de oraya gelmişti. Berire kendisine söylenenleri aynen nakletti. Aişe ise: “Hayır olamaz, vela hakkı bana ait olursa o zaman olur dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Nedir meseleniz”** buyurdu. Aişe: “Ey Allah’ın Rasûlü! Berire bana geldi yaptığı anlaşmadaki borcunu ödeyebilmek için benden yardım istedi. Bende vela hakkı ben de olmak şartıyla tüm borcunu ödeyebileceğimi değilse yardım etmeyeceğimi söyledim. Berire’de durumu efendilerine anlattı, onlarda vela hakkı kendilerinde kalmak şartıyla razı olabileceklerini söylemişler” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Onu satın al vela şartının da senin olduğunu onlara şart koş çünkü vela hakkı azâd edene aittir”** buyurdu. Sonra kalktı ve bir konuşma yaparak Allah’a hamd-ü sena ettikten sonra şöyle buyurdu: **“Bir kısım insanlara ne oluyor da Allah’ın Kitabında olmayan şartları ileri sürüyorlar ve diyorlar ki: falan kimseyi satın al, azâd et, vela hakkı benimdir diyorlar. Allah’ın Kitabı en doğru olandır. Allah’ın şartları da en itimat edileni ve sağlamıdır. Allah’ın Kitabında olmayan bütün şartlar yüz şartta olsa batıldır”** buyurdu. Rasûlullah (s.a.v), Berire’yi kocasından ayrılıp ayrılmamakta serbest bıraktı, kocası köle idi. Berire kendi başına kalmayı tercih etti. Urve diyor ki: “Eğer Berire’nin kocası hür olsaydı Rasûlullah (s.a.v), Berire’yi bu konuda serbest bırakmazdı.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3398- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Berire’nin kocası köle idi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3399- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, bizzat kendisi Ensar'dan bir adamdan Berireyi satın aldı, satanlar vela hakkının kendilerine ait olmasını şart koşmuşlardı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): "Vela hakkı nimete sahib olanındır. (Yani parayı vererek hürriyete kavuşturan kimsenindir.) Kocası köle olduğu için Berire'yi serbest bıraktı. Aişe'ye biraz et hediye edilmişti de Rasûlullah (s.a.v): **"O etten biraz da bize verseniz"** buyurmuştu. Aişe: Bu et Berire'ye sadaka olarak verlmişti deyince Rasûlullah (s.a.v) **"O Berire'ye sadakadır bize hediyedir"** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3400- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e Berire'nin durumunu sordum, onu satın almak istiyorum vela hakkı kendilerine kalmasını şart koşmuşlardı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Onu satın al, vela hakkı satın alıp azâd edene aittir"** buyurdu. Ravi diyor ki: Rasûlullah (s.a.v) kocası köle olduğu için Berire'yi kocasına gidip gitmemekte serbest bıraktı sonrasını hatırlamıyorum. Rasûlullah (s.a.v)'e et getirilmişti. Oradakiler: "Bu et Berire'ye getirilen sadakalardandır" dediler. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"O Berire için sadakadır bizim için Berire'nin hediyesidir"** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

32- BİR AY KAÇ GÜNDÜR?

3401- Ebu'd Duha (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir ayın kaç gün olduğunu tartışıyorduk bir kısmımız otuz gün bir kısmımız da yirmi dokuz gün diyorduk. Ebu'd Duha şöyle dedi: İbn Abbas bize şu olayı anlatmıştı. Peygamber hanımları yanlarında aileleri de olduğu halde ağlayarak bir gün sabahı etmiştik. Ben hemen mescide girdim. Bir de ne göreyim mescid doluydu. O sırada Ömer b. Hattab geldi ve Peygamber (s.a.v)'in yanına vardı, Peygamber (s.a.v) o gün kendisine ait yüksekçe bir odada idi. Ömer selâm verdi hiçbir kimse cevap vermedi, tekrar selâm verdi yine cevap veren olmadı, tekrar selâm verdi yine cevap veren olmadı sonra geri döndü Bilal'i çağırdı ve Peygamberin huzuruna girdi. Hanımlarını boşadın mı? diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **"Hayır, bir ay onlara yaklaşmamaya yemin ettim"** buyurdu. Rasûlullah (s.a.v) yirmi dokuz gün bekledi sonra bulunduğu yerden inerek hanımlarının yanına girdi. (Buhârî, Talak: 7; Müslim, Talak: 5)

3402- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v) kendisine mahsus bir odada bekleyerek hanımlarına yaklaşmamak üzere

yemin etmişti. Yirmi dokuz gece bekledi sonra bulunduğu yerden inip hanımlarının yanına girdi. Kendisine: "Ey Allah'ın Rasûlü! Bir ay diye yemin etmemiş miydin?" diye soruldu: **"Bir ay yirmi dokuz gündür"** buyurdu. (Buhârî, Talak: 7; Müslim, Talak: 5)

33- ZIHAR (Bkz 33/4 ve 58/2)

3403- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek, karısına zıhar yapan ve keffaret ödemeden karısıyla cinsel ilişki kuran bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e geldi ve: "Ey Allah'ın Rasûlü! Ben hanımıma zıhar yaptım ve keffaret ödemeden de cinsel ilişki de bulundum" dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Allah iyiliğini versin bunu neden yaptın?"** buyurdu. Adam: "Ay ışığında hanımımın ayak bileğine taktığı bileziği gördüm onun için yaptım" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Allah'ın emrini yerine getirmeden ona yaklaşma"** buyurdu. (İbn Mâce, Talak: 26; Ebû Davud, Talak: 17)

3404- İkrime (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam karısına zıhar yapmıştı. Keffaretini ödemeden de hanımıyla cinsel ilişki de bulunmuştu. Bu durumu Rasûlullah (s.a.v)'e aktarınca Rasûlullah (s.a.v): **"Bunu yapmana sebep ne idi"** buyurdu. Adam: "Ey Allah'ın Rasûlü! Allah sana rahmet etsin. Ay ışığında onun ayak bileğine taktığı bileziği veya bacağını gördüm de o yüzden yaptım" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) **"Allah'ın sana emrettiği şeyi yapıncaya kadar ondan ayrı kal"** buyurdu. (İbn Mâce, Talak: 26; Ebû Davud, Talak: 17)

3405- İkrime (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek: "Ey Allah'ın Peygamberi, o kimse hanımına zıhar yaptı sonra da üzerine düşeni yapmadan (keffaret ödemeden) onunla münasebette bulundu durumu ne olacak?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **"Bu işi yapmaya ne sebep oldu?"** diye sorunca, o da şöyle dedi: "Ey Allah'ın Peygamberi! Ay ışığında onun bacağının beyazlığını gördüm." O zaman Rasûlullah (s.a.v): **"Üzerine düşeni yapmadıkça hanımından uzak kal"** buyurdu. (İbn Mâce, Talak: 26; Ebû Davud, Talak: 17)

3406- Aişe (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bütün sesleri işiten Allah'a hamdolsun. Havle Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek kocasından şikayet etti. Söylediklerini duymadım fakat Allah: Mücadele sûresi 1-4 ayetlerini indirdi. (Tirmizî, Talak: 20; Ebû Davud, Talak: 17)

34- HULU' (BİR ÇEŞİT BOŞAMA ŞEKLİ) Bkz 2/229

3407- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Kocalarından ayrılmak, ve muhalea yapmak isteyen kadınlar münafıklardır. (Müsned: 8990)

3408- Amre binti Abdurrahman (r.a) Habibe binti Sehl’den aktarıyor. Habibe; Sabit b. Kays b. Şemmas’ın nikahı altındaydı. Rasûlullah (s.a.v) sabah namazı için çıkacaktı, kapısının önünde sabahın karanlığında Habibe binti Sehl’i gördü; Rasûlullah (s.a.v) **“Sen kimsin?”** diye sordu. O da: “Ben Habibe binti Sehlim Ey Allah’ın Rasûlü!” dedi. **“Nedir derdin?”** deyince. “Ben ve Sabit bir arada yaşayamayız” dedi. Sabit b. Kays gelince Rasûlullah (s.a.v) ona; **“Bak bu Habibe binti Sehl olup söylenmesi gerekenleri hep söyledi”** buyurdu. Habibe: “Ey Allah’ın Rasûlü! Onun bana verdiği her şey yanımdadır” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), Sabit’e: **“Ondan verdiklerini al”** buyurdu. Sabit de aldı, Habibe de Sabit’ten ayrılmış olarak ailesinin yanında oturdu. (Ebû Davud, Talak: 18; İbn Mâce, Talak: 23)

3409- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Sabit b. Kays’ın karısı Peygamber (s.a.v)’e gelip; ey Allah’ın Rasûlü! Ben Sabit’e karşı ne dini ne de ahlakî yönde bir ayıp işlemiyorum. Fakat Müslüman olarak küfre götürecek hareketleri de yapmak istemiyorum diyerek ayrılmak istediğini bildirdi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Sana mihir olarak verdiği bahçesini ona verdin mi?”** buyurdu. O da: “Evet verdim” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), Sabit’e: **“Bahçeni al hanımını da bir talakla boşa”** buyurdu. (Ebû Davud, Talak: 18; İbn Mâce, Talak: 23)

3410- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Bir adam Peygamber (s.a.v)’e gelerek: “Karım hiçbir erkeği geri çevirmiyor ne yapmalıyım?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Dilersen onu boşa”** buyurdu. Adam: “Gönlüm ona takılı kalacağından korkuyorum” dedi. **“O zaman ondan istifade et hanımın olarak kalsın”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3411- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, bir adam: “Ey Allah’ın Rasûlü! Nikahımda bir hanımım var hiçbir erkeği geri çevirmiyor ne yapmalıyım?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **“Onu boşa”** buyurdu. Adam: “Ondan ayrı kalmaya dayanamam” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Öyleyse onu bırakma nikahında tut”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

35- LİAN (BİR ÇEŞİT BOŞAMA) (Bkz 24/6-9)

3412- Asım b. Adıy (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Aclan oğullarından Uvaymir bana gelerek şöyle dedi: "Ey Asım ne dersin? Bir kimse kendi hanımıyla başka birini zina ederken görse ve zina eden adamı öldürse siz de onu kısas yaparak öldürür müsünüz? Yoksa bu kimse ne yapmalı? Lütfen bunu Rasûlullah (s.a.v)'e sorabilir misiniz?" Asım bu konuyu Rasûlullah (s.a.v)'e sordu fakat Rasûlullah (s.a.v) bundan hoşlanmadı ve ayıpladı. Sonra Uveymir, Asım b. Adiy'e gelerek: "Ey Asım ne yaptın?" dedi. Asım: "Dediğini yaptım ama sen hayırlı bir şey yapmış olmadın. Rasûlullah (s.a.v) hoşlanmadı ve bu tür soruları ayıpladı" dedi. O zaman, Uveymir: "Vallahi bu konuyu Rasûlullah (s.a.v)'e mutlaka soracağım" dedi ve Rasûlullah (s.a.v)'e gidip sordu. Rasûlullah (s.a.v): **"Allah senin ve hanımın hakkında ayet indirdi. Hanımını alıp buraya getir"** buyurdu. Sehl diyor ki: Ben Rasûlullah (s.a.v)'in yanında toplumun arasındaydım, Uveymir karısını getirdi ve karşılıklı lanetleştiler. Daha sonra Uveymir: "Ey Allah'ın Rasûlü! Onu nikahım altında tutarsam ona karşı yalan söylemiş olurum" dedi ve Rasûlullah (s.a.v) boşamak için emir vermeden önce karısını boşadı. Bu olaydan sonra karşılıklı lanetleşen kimselerin ayrılmaları kocanın talakıyla adet olmuş oldu. (Ebû Davud, Talak: 27; İbn Mâce, Talak: 27)

36- DOĞUM VE HAMİLELİK ÜZERİNE LANETLEŞME

3413- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Aclanlı karı koca arasında karşılıklı lanetleşme yaptırdı o sırada kadın zinadan dolayı hamile idi. (Buhârî, Talak: 32; Müslim, Lian: 1)

37- BİR KİMSE HANIMINI BAŞKA BİRİYLE ZİNA HALİNDE GÖRÜRSE ARALARINDA MÜLÂÂNE YAPILARAK AYRILIRLAR

3414- Muhammed (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes b. Malik'e karısını zina ederken gördüğünü söyleyen adamın durumunu sordum. Bu konuda bilgisi olduğunu tahmin ediyordum. Enes şöyle dedi: Hilal b. Ümeyye, Şerik b. Sahma ile karısının zina yaptığını iddia etti. Şerik, Bera b. Malik'in ana bir kardeşiydi. İslâm'da karşılıklı lanetleşenlerin ilki idi. Rasûlullah (s.a.v) hanımıyla kendisini karşılıklı lanetleştirdi sonra da şöyle buyurdu: **"Bu kadının doğacak çocuğuna bakıp gözetleyiniz teni beyaz, saçı düz ve gözü bozuk bir çocuk doğarsa bu çocuk Hilal b. Umeyye'dendir. Eğer doğacak çocuk gözleri sürmeli, kıvırcık saçlı ve ince baldırlı biri olursa o çocuk Şerik b. Sehma'ya**

aittir.” Ravi diyor ki: çocuk doğunca haberim oldu gözleri sürmeli, kıvırcık saçlı ve ince baldırlı imiş. (Müslim, Lian: 1; Müsned: 11997)

38- MÜLAANE= KARŞILIKLI LANETLEŞME NASIL YAPILIR?

3415- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: İslâm da ilk lanetleşme şu idi: Hilal b. Ümeyye, Şerik b. Sahma karısının zina ettiğini söyledi ve durumu Rasûlullah (s.a.v)’e haber verdi. Peygamber (s.a.v) **“Dört şahit bulmalısın değilse sırtına değnekle had cezası uygulanır”** buyurdular. Rasûlullah (s.a.v) bu sözünü birkaç kere tekrarladı. Bunun üzerine Hilal: “Ey Allah’ın Rasûlü! Allah’ta biliyor ki doğru söylüyorum Allah sırtımı had cezasından kurtaracak bir ayet indirecektir” dedi. O arada lian ayeti indi. (Nur sûresi 6-9 ayetler) Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), Hilal’i çağırdı. Hilal dört defa doğru söylediğine dair Allah adına yemin ederek şahitlik yaptı. Beşinci olarak ta eğer yalan söylüyorsa Allah’ın lanetinin kendi üzerine olmasını istedi. Daha sonra kadın çağırıldı. Kadın da dört defa kocasının yalancı olduğuna dair Allah adına yemin edip şehadet etti. Dördüncü ve beşinci yemini yaparken Rasûlullah (s.a.v) orada bulunanlara: **“Kadını durdurup susturun! Çünkü bu beşinci azabı gerektirir”** buyurdu. oradakilerin hatırlatmasıyla kadın biraz ağırlaşıp durakladı öyle ki biz kadının suçunu itiraf edeceğini sandık. Fakat kadın: “Kavmimi bu günden sonra rezil ve rüsvay edemem” diyerek yeminini tamamladı. Sonra Rasûlullah (s.a.v) bu kadına bakıp, **“Takip ediniz eğer beyaz, düz saçlı ve gözü bozuk bir çocuk doğurursa bu çocuk Hilal b. Ümeyye’dendir. Eğer doğacak çocuk sürme gözlü, orta boylu ve baldırları ince biri olursa o çocuk Şerik b. Sehma’nındır.”** Doğan çocuk sürmeli, orta boylu ve ince baldırlı idi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Eğer Allah’ın Kitabında lian hükmü indirilmemiş olsaydı ben o kadına zina cezası olan recmi uygulardım”** buyurdu. (Müslim, Lian: 1; Müsned: 11997)

39- HÂKİM KARAR VERİRKEN ALLAH’IM GERÇEĞİ ORTAYA ÇIKAR DİYE DUA ETMELİ

3416- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in huzurunda karşılıklı lanetleşmeden bahsedilince Asım b. Adiy bu konuda bir şey söyleyip çıkıp gitti. Sonra kendi kavminden bir adam gelerek karısıyla beraber bir erkeği yakaladığını söyledi. Asım: O söylediğim sözden dolayı imtihan olunuyorum başıma bu iş geldi diyor. O kimseyi doğru Rasûlullah (s.a.v)’e götürdü. O adam karısının durumunu

anlattı. Bu adam sarışın, az etli ve düz saçlı idi. Karısıyla birlikte gördüğü adam ise buğday tenli, kalın baldırlı, şişman biriydi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Allah’ım bu konuda gerçeği ortaya çıkar diye dua”** etti. Daha sonra o kadın kocasının yakaladığını iddia ettiği adama benzeyen bir çocuk doğurdu. Rasûlullah (s.a.v) o iki kişi arasında lanetleşme yaptırdı sonra orada bulunanlardan birisi İbn Abbas’a: Rasûlullah (s.a.v)’in **“Eğer ben delilsiz bir kimseyi recm etmiş olsaydım bu kadını recm ederdim”** dediği kadın bu mudur? diye sordu. İbn Abbas: “Hayır o kadın İslâm da kötülükler ortaya koyan biriydi” dedi. (Müslim, Lian: 1; Buhârî, Talak: 30)

3417- Abdullah b. Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in huzurunda karşılıklı lanetleşmeden bahsedildiğinde Asım b. Adiy’de o konuda bir şeyler söyleyip çıkıp gitmişti. Çok geçmeden kendi kavminden bir adam onunla karşılaşıp karısıyla başka bir adamı yakaladığını söyledi. Asım b. Adiy o kimseyle birlikte Rasûlullah (s.a.v)’e geldi. O adam onun karısını hangi halde bulunduğunu Rasûlullah (s.a.v)’e haber verdi. Bu adam yani kadının kocası sarışın, zayıf ve düz saçlı idi karısıyla birlikte yakaladığı adam ise esmer, kalın baldırlı ve kıvırcık saçlı idi. Rasûlullah (s.a.v): **“Allah’ım gerçeği ortaya çıkar”** diye dua etti. Daha sonra kadın zina eden erkeğe benzer bir çocuk doğurdu. Rasûlullah (s.a.v)’de bu kadınla kocası arasında mülaane yaptırdı. O toplantıda olanlardan biri İbn Abbas’a: Rasûlullah (s.a.v)’in **“Eğer ben delilsiz bir kimseyi recm edecek olsaydım bu kadını recm ederdim”** dediği kadın bu mudur? diye sordu. İbn Abbas’ta: “Hayır o İslâm da ilk kötülükleri ortaya çıkaran biriydi diye cevap verdi.” (Müslim, Lian: 1; Buhârî, Talak: 30)

40- MÜLÂÂNE DE BEŞİNCİ YEMİNDE DİKKAT EDİLMELİ

3418- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, **“Peygamber (s.a.v), lanetleşecek çiftlere karşılıklı lanetleşme emrini verdikten sonra beşinci de elini ağzına kapamasını emreder ve beşinci yemin azabı gerektirir”** buyurdu. (Ebû Davud, Talak: 27)

41- MÜLAANE YAPILIRKEN YETKİLİ KİMSE ERKEK VE KADINA NASİHAT EDER

3419- Said b. Cübeyr (r.a) şöyle anlatıyor: İbn Zübeyr’in valiliği zamanında bana lanetleşen iki kişinin araları ayrılır mı? diye sordular. Ne diyeceğimi bilemedim ve hemen kalkıp İbn Ömer’in evine gittim ve ona: “Ey Ebu Abdurrahman, lanetleşen iki kişinin araları ayrılır mı?” diye

sordum. İbn Ömer: “Evet, Sübhanallah bunu ilk soran falan oğlu falandır. O şöyle demişti: “Ey Allah’ın Rasûlü! Ne dersiniz? Bizden birisi karısını fahişe durumunda bulsa ne yapmalı? Eğer karısının zina ettiğini söylese dört şahitle ispatlanması gereken büyük bir şey iddia etmiş olacak. Eğer susmuş olsa yine büyük bir iş karşısında susmuş olacak.” Rasûlullah (s.a.v) ona cevap vermedi. Daha sonra o adam tekrar gelerek: “Ey Allah’ın Rasûlü! Sana sorduğum mesele ile imtihan olunuyorum başıma geldi” dedi. Bunun üzerine Allah (c.c), Nur sûresinin 6-9 ayetlerini indirdi. Rasûlullah (s.a.v)’de o iki kimse arasında karşılıklı lanetleşme yaptıracağında önce erkekten başladı ve ona bu ayetleri okudu, öğüt verdi, dünya azabının ahiret azabından daha hafif olduğunu söyledi. O adam: “Seni hak din ile gönderen Allah’a yemin olsun ki yalan söylemiyorum” dedi. İkinci olarak kadını çağırtıp ona da nasihat etti ve öğüt verdi. Bu sefer kadın: “Seni hak din ile gönderen Allah’a yemin olsun ki, O yalancıdır” dedi. Bunun üzerine mülaane yapılmak için önce erkekten başlandı. O erkek dört defa doğru söylediğine dair Allah adına yemin etti. Beşincide de: “Yalan söylüyorsam Allah’ın laneti benim üzerime olsun” dedi. İkinci olarak kadın çağrıldı. O da, dört defa kocasının yalan söylediğine dair Allah’a yemin etti, beşincide de kocası doğru söylüyorsa Allah’ın gazabının kendisi üzerine olmasını isteyerek yemin etti. Rasûlullah (s.a.v)’de onları ayırdı. (Müslim, Lian: 1; Ebû Davud, Talak: 27)

42- LANETLEŞENLERİN ARASI AYRILIR

3420- Said b. Cübeyr (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Mus’ab lanetleşen karı kocayı ayırmadı. Said diyor ki: Bu durumu İbn Ömer’e anlattım; O şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v), Aclanoğullarından iki kişinin arasını ayırmıştı.” (Müslim, Lian: 1; Ebû Davud, Talak: 27)

43- LANETLEŞENLER İDDİALARINDAN VAZGEÇEBİLİRLER Mİ?

3421- Said b. Cübeyr (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer’e karısına zina suçu yükleyen adamın durumundan sordum şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v), Aclan oğullarından bir çifti ayırmıştı sonra da şöyle demişti: **“Allah biliyor ki ikinizden biri yalancıdır tevbe edip doğruyu söyleyen var mı?”** Bunu üç sefer tekrarladı, ikisi de bu işten uzak durup iddialarından vazgeçmediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) onları ayırdı. Eyyub diyor ki: Amr b. Dinar şöyle demişti: Bu olayda bir şeyler olmuştu ki onu size söylemek istemiyorum. O adam dedi ki: “Ya mallarım ne

olacak?” Rasûlullah (s.a.v): **“Sana mal yoktur. Eğer doğru sözlü biriysen verdiğin o mal** (mihir) **karşılığında onunla zifafa girdin eğer yalancı biriysen o kadın senden uzaktır”** buyurdu. (Müslim, Lian: 1; Ebû Davud, Talak: 27)

44- LANETLEŞENLER ARASINDAKİ MEHİR NE OLACAK?

3422- Said b. Cübeyr (r.a) şöyle anlatıyor: İbn Ömer’e lanetleşen karı kocanın durumunu sordum şöyle dedi: **“Rasûlullah (s.a.v), lanetleşen çifte hesabınız Allah’a aittir ikinizden biri mutlaka yalancıdır. Senin erkek olarak o kadının üzerinde bir hakkın yoktur.”** Bunun üzerine o adam: “Ey Allah’ın Rasûlü! Benim mehir olarak verdiğim malım ne olacak?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **“Senin o mihir olarak verdiğin malda bir hakkın yoktur, sen eğer bu konuda doğru söylüyorsan o mehri, o kadını kendine helâl etmek için vermiştin bu yüzden o mehir sana geri dönmez. Eğer zina isnadında yalancı isen o malı istemek sana çok uzaktır”** buyurdu. (Ebû Davud, Talak: 27)

45- LANETLEŞENLERİN ÇOCUĞU KİME BIRAKILIR?

3423- İbn Ömer (r.a)’den rivayete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bir erkekle bir kadının arasında lanetleşme yaptırdı, o çifti ayırdı ve çocuğu da anneye verdi. (Ebû Davud, Talak: 34; Müslim, Lian: 1)

46- BİR ERKEK DOĞAN ÇOCUĞUNU KABUL ETMEZSE NE OLUR?

3424- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Fezare oğullarından bir adam Rasûlüllaha gelerek: “Karım siyah bir çocuk doğurdu ondan şüpheleniyorum” dedi. Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Develerin var mı?”** diye sordu. O adam: “Evet var” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onların renkleri nasıldır?”** diye sordu. Adam: “Kırmızıdır” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onların arasında boz renkli var mı?”** diye sordu. Adam: “Evet onların arasında boz renklisi de vardır” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“O boz renkli develer nereden geldi?”** dedi. O adam: “Soyunun bir damarına çekmiş olmalıdır” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“İşte oğlun da soyunun bir damarına çekmiştir”** buyurdu. (Ebû Davud, Talak: 28; Müslim, Lian: 1)

3425- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Fezare oğullarından bir adam Peygamber (s.a.v)’e gelerek; “Karım siyah bir çocuk doğurdu” diyerek o çocuğun kendisinden olmadığını söylemek isteyip reddetmek istiyordu. Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Senin develerin var mı?”**

buyurdu. Adam: “Evet” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onların renkleri nasıldır?”** diye sordu. Adam: “Kırmızıdır” diye cevap verdi. Rasûlullah (s.a.v): **“Aralarında boz renkli olanları var mıdır?”** diye sordu. Adam: “Evet boz renkli olanları da var” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“O boz renkliler nereden gelmiştir dersin”** diye sordu. Adam: “Soyunda belki öyle bir damar vardır” dedi. O zaman Rasûlullah (s.a.v): **“Öyleyse bu çocukta soyunun bir damarına çekmiştir”** buyurdu. Ravi diyor ki: Böylece Rasûlullah (s.a.v) o adamın çocuğunu reddetmesine izin vermedi. (Ebû Davud, Talak: 28; Müslim, Lian: 1)

3426- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bizler Rasûlullah (s.a.v)’in yanında otururken bir adam kalktı ve: “Ey Allah’ın Rasûlü! Siyah bir oğlum oldu” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“O renk nereden gelmiş olabilir?”** buyurdu. O adam: “Bilmiyorum” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Senin develerin var mı?”** diye sordu. Adam: “Evet” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Renkleri nasıldır?”** dedi. Adam: “Kırmızıdır” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Aralarında boz develer var mı?”** buyurdu Adam: “Evet boz renkli develer de var” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onlar nereden gelmiş”** diye sordu. Adam: “Bilmiyorum ama Ey Allah’ın Rasûlü! Soyunun bir damarına çekmiş olabilir” dedi. O zaman Rasûlullah (s.a.v): **“Bu çocukta soyunun bir damarına çekmiş olabilir”** buyurarak; **“Bir adamın kendi karısından doğan bir çocuğu karısının zina ettiğini görmedikçe inkar edip kabul etmemesinin mümkün olmadığı şeklinde hüküm verdi.”** (Ebû Davud, Talak: 28; Müslim, Lian: 1)

47- KİMSE KENDİ ÇOCUĞUNU İNKAR ETMEMELİ

3427- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, bizzat kendisi Rasûlullah (s.a.v)’den şöyle işitmiştir: Mülaane ayeti indiğinde Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ailesinden olmayan bir erkeği herhangi bir kadın evine alır ve zina ederse, Allah’tan bir şey istemeye hakkı yoktur. Allah onu Cennetine koymaz. Göz göre göre çocuğunu inkar eden bir adamın gözüne Allah perde çeker ve kıyamet günü geçmiş ve gelecek toplumların önünde onu rezil ve rüsvay eder.”** (Ebû Davud, Talak: 28; Dârimi, Nikah: 42)

48- ÇOCUK DÖŞEK SAHİBİNE AİTTİR

3428- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Doğan çocuk döşek sahibine aittir. Zina eden kimseye de**

mahrumiyet vardır.” (Dârimi, Nikah: 41; Ebû Davud, Talak: 34)

3429- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Doğan çocuk döşek sahibine aittir. Zina edene de mahrumiyet vardır.”** (Dârimi, Nikah: 41; Ebû Davud, Talak: 34)

3430- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Sa’d b. ebi Vakkas ile Abd b. Zem’a bir erkek çocuğun nesebi hakkında münakaşa ettiler. Sa’d: Ey Allah’ın Rasûlü! Bu çocuk kardeşim Utbe b. Ebu Vakkas’ın çocuğudur. Bunun nesebinin kendisine ilhak edilmesini bana vasiyet etmiştir. Bakınız ona ne kadar da benzeşiyor kardeşim Utbe ile dedi. Abd b. Zem’a ise şöyle dedi: “Bu benim kardeşimdir, babamın döşeği üzerinde babamın cariyesinden doğmuştur” dedi. Rasûlullah (s.a.v), Çocuğun kime benzediğine bakınca, onun Utbeye çok benzediğini gördü ve **“Ey Abd! O, sana aittir. Çocuk döşek sahibinindir. Zina edene de mahrumiyet vardır. Ey Sevde binti Zem’a artık sen de Abdurrahman’ın yanında örtün”** buyurdu. Abdurrahman da artık bir daha Sevde’yi görmedi. (Dârimi, Nikah: 41; Ebû Davud, Talak: 34)

3431- Abdullah b. Zübeyr (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Zem’a’nın bir cariyesi vardı. onunla münasebette bulunuyordu. Başka birisinin de o cariye ile münasebeti olduğunu zannediyordu. Cariye, ilişki kurduğunu zannettiği adama benzer bir çocuk doğurdu. Zem’a, Cariye hamile iken vefat etmişti. Sevde bu durumu Rasûlullah (s.a.v)’e arzetti de Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Çocuk döşek sahibine aittir. Ey Sevde artık ondan uzak dur ve örtün çünkü o senin kardeşin değildir”** buyurdu. (Müsned: 15542)

3432- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Çocuk döşek sahibine aittir. Zina edene ise mahrumiyet vardır.”** (Ebû Davud, Talak: 28)

49- CARİYE DÖŞEĞİ DE EFENDİNİN DÖŞEĞİ SAYILIR

3433- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Sa’d b. ebi Vakkas ile Abd b. Zem’a; Zem’anın oğlunun kime aid olduğu konusunda anlaşamadılar. Sa’d dedi ki: “Kardeşim Utbe bana vasiyette bulunup demişti ki: Mekke’ye geldiğinde Zem’a’nın cariyesinin çocuğuna bak, o benim oğlumdur.” Abd b. Zem’a ise: “O babamın cariyesinin çocuğudur, babamın döşeğinde doğmuştur. Rasûlullah (s.a.v) çocuğa baktı, açık bir şekilde Utbe’ye benzediğini gördü ve şöyle buyurdu: **“Çocuk döşek**

sahibine aittir. Ey Sevde onun yanında tesettürlü bulun!” (Dârimi, Nikah: 41; Müslim, Rada: 10)

50- ÇOCUK KİMİNDİR KONUSUNDA KUR’A ÇEKİLİR Mİ?

3434- Zeyd b. Erkam (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ali, Yemende iken kendisine üç kişi geldi. Bunlar bir temizlik süresi içersinde bir kadınla cinsel ilişkide bulunmuşlardı ve doğan çocuğun kime ait olduğu konusunda ihtilaf etmişlerdi. Ali, o iki kimseye: “Çocuğun bu üçüncü kişiye ait olmasını kabul eder misiniz?” diye sordu. O ikisi “Hayır kabul etmeyiz” dediler. Ali, daha sonra diğer iki kişiye: “Çocuğun bu üçüncü şahsa ait olduğunu kabul eder misiniz?” diye sordu. Yine ikisi birden: **“Hayır”** dediler. Bunun üzerine Ali aralarında Kur’a çekti, çocuğu Kur’ayı kazanana verdi ve kadının diyetinin üçte ikisini ona yükledi. Bu olay Peygamberimiz (s.a.v)’e hatırlatılınca azı dişleri görününceye kadar güldü. (İbn Mâce, Ahkam: 20; Ebû Davud, Talak: 32)

3435- Zeyd b. Erkam (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir defasında biz Rasûlullah (s.a.v)’in yanındaydık. O günlerde Ali Yemendeydi. Yemenden bir adam geldi ve anlatmaya başladı. Ey Allah’ın Rasûlü! Ali’ye üç kişi geldi ve temizlik halindeki bir kadınla ilişki kurduklarını ve bir çocuk olduğunu söylediler çocuğun kime ait olduğunda anlaşamadılar. Ali onlardan birine dedi ki: “Çocuğu ona bırak!” Bunu kabul etmediler. “Peki öyleyse buna bırakınız” dedi. Yine kabul etmediler, yine: “Üçüncüye bırakınız” dedi. Yine de kabul etmediler. Ali de demişti ki: “Siz anlaşamayan üç ortaksınız, aranızda kura çekeceğim kura kime çıkarsa çocuk onun olacaktır ve o kimse üçte iki diyet ödeyecektir” dedi. Rasûlullah (s.a.v), bunu duyunca azı dişleri görününceye kadar güldü. (İbn Mâce, Ahkam: 20; Ebû Davud, Talak: 32)

51- EL VE YÜZE BAKARAK NESEBİ BELİRLEMEK

3436- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) yüzünde şimşekler çakar gibi nurlar saçarak güler yüzle yanıma geldi ve şöyle dedi: **“Görmedin mi? Mücezziz, Zeyd b. Harise ile Usameye baktı ve: Şu ayakların bazısı bazısındandır dedi.”** (Ebû Davud, Talak: 31; Müslim, Rada: 11)

3437- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bir gün yanıma sevinçli bir halde girdi ve şöyle dedi: **“Ey Aişe görmedin mi? Mücezziz el Müdlicî yanıma gelmişti. Üsâme b. Zeyd’te**

yanımdaydı. Üsâme b. Zeyd ile Zeyd b. Harise başlarına bir kadife örtüp uyumuşlardı, ayakları dışarıdaydı. Mücezziz onların ayaklarına baktı ve şu ayakların bir kısmı diğerinden olmuştur dedi.” (Ebû Davud, Talak: 31; Müslim, Rada: 11)

52- ANNE VE BABADAN BİRİ MÜSLÜMAN OLURSA ÇOCUK KİME AİTTİR

3438- Abdulhamid b. Seleme el Ensarî (r.a) babasından ve dedesinden aktarıyor. Kendisi Müslüman olmuş fakat hanımı İslâm’ı kabul etmemişti. Onların küçük bir erkek çocukları da vardı, henüz akıl baliğ olmamıştı. Peygamber (s.a.v) anneyi bir tarafa babayı da bir tarafa oturttu sonra çocuğu dilediğini seçmekte serbest bıraktı ve şöyle dua etti: **“Allah’ım ona doğruyu göster.”** Çocukta babasını seçti. (Ebû Davud, Talak: 32; Müslim, Lian: 1)

3439- Ebu Meymune (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gün Ebu Hureyre’nin yanındaydım şunları anlattı: “Bir kadın Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek; “Anam babam Senin yoluna feda olsun, kocam oğlumu götürmek istiyor, bana da içmek ve kullanmak üzere Ebu Inebe kuyusunu bıraktı” dedi. Daha sonra kadının kocası geldi ve: “Oğlum konusunda kim benimle kavga ediyor?” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) çocuğa: **“Ey çocuk işte baban ve işte annen hangisiyle birlikte yaşamak istiyorsan tut elini”** buyurdu. Çocuk ta annesinin elinden tuttu, annesi de onu alıp gitti. (Ebû Davud, Talak: 32; Müslim, Lian: 1)

53- HULU’ YOLUYLA AYRILAN KİMSENİN İDDET SÜRESİ NE KADARDIR?

3440- Rubeyyi binti Muavviz b. Afra (r.anha)’nın haber verdiğine göre, Sabit b. Kays b. Şemmas karısını dövmüş ve kolunu kırmıştı. Karısı Cemile binti Abdullah b. Übey idi. Bu kadının erkek kardeşi Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek, şikayette bulundu. Rasûlullah (s.a.v), Sabit’e haber göndererek çağırttı ve ona: **“Hulu bedelini ondan al ve onu serbest bırak”** buyurdu. Sabit b. Kays’ta: “Peki” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Kadına bir hayz süresi beklemesini ve sonra da ailesi yanına dönmesini emretti.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3441- Ubâde b. Velid b. Ubâde b. Samit (r.a)’ten, O da Rubeyyi binti Muaviz’den rivâyet ederek şöyle demiştir: Rubeyyi binti Muavize: “Başından geçen olayı anlat” dedim. O da şöyle dedi: Kocamdan Muhalea şeklinde ayrılmıştım sonra Osman’a gelerek ne kadar iddet bekleyeceğimi

sordum: “Sana iddet gerekmez” dedi. Fakat son zamanlarında kocanla münasebette bulunmuş isen bir hayız görünceye kadar iddet beklemen yeterlidir dedi ve şöyle devam etti: “Ben bu konuda Rasûlullah (s.a.v)’in Sabit b. Kays b. Şemmas’ın nikahlısı olan Meryem el Megalliye hakkında verdiği hükme uymuş oluyorum, çünkü o da Sabit’ten muhalea yoluyla ayrılmıştı.” (İbn Mâce, Talak: 23)

54- İDDET SÜRELERİ DEĞİŞİK TE OLABİLİR Mİ?

3442- İbn Abbas (r.a), Bakara sûresi 102. ayeti ve Nahl sûresi 101. ayeti ve Ra’d sûresi 39. ayetleri hakkında şöyle demiştir: Kur’an’da hükmü değiştirilen şey kıble konusudur. Bakara 228. ayetinin bir kısmını Talak sûresi 4. ayeti değiştirmiştir. Ayrıca iddet gerekmeyen durumları da Allah, Ahzâb sûresi 49. ayetiyle belirlemiştir. (Ebû Davud, Talak: 37)

55- KOCASI ÖLEN KADININ İDDET SÛRESİ NE KADARDIR?

3443- Ümmü Habibe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Allah’a ve ahiret gününe inanan bir kadının kocasından başka bir ölen kimseye üç günden fazla yas tutması helâl olmaz. Ama kocası ölünce dört ay on gün yas tutup süslenmeksizin bekler.”** (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3444- Zeyneb binti Ümmü Seleme (r.anha) şöyle demiştir: Anneme iddet bekleyenin durumunu sordum. O da şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v)’e kocası ölen bir kadının gözlerinin rahatsız oluşundan dolayı sürme çekip çekemeyeceği sorulmuştu. O da cevaben şöyle buyurmuştu: **“Sizden biriniz cahiliyye döneminde en kötü elbiselerinizi giyerek evinde bir yıl beklerdi de sonra dışarı çıkabilirdi, şimdi dört ay on gün bekleyemez mi?”** (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3445- Ümmü Seleme ve Ümmü Habibe (r.anhüma)’dan bildirdiğine göre, şöyle demişlerdir: Bir kadın Rasûlullah (s.a.v)’e geldi ve: “Kızımın kocası öldü. Ben de onun göz rahatsızlığından korkuyorum, dolayısıyla sürme çekebilir mi?” diye sordu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): “Sizden biriniz cahiliyye döneminde kocası öldüğünde bir yıl evinde oturuyordu, bu konuda İslâm’ın emri ise dört ay on gündür. Cahiliyye döneminde bir yıl dolunca bir deve tezeği alarak matemden çıkardı. (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3446- Rasûlullah (s.a.v)'in hanımlarından Hafsa binti Ömer (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah'a ve ahiret gününe inanan bir kadının kocası dışında hiçbir ölü için üç günden fazla matem tutması ve süslenmemesi helâl değildir. Sadece kocasının ölümünde dört ay on gün matem tutar ve süslenmeksizin bekler."** (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3447- Ümmü Seleme (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Allah'a ve ahiret gününe inanan bir kadının kocası dışında hiçbir ölüye üç günden fazla yas tutup süslenmemesi helâl olmaz ancak kocası için dört ay on gün süreyi süslenmeksizin bekler."** (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

56- KOCASI ÖLEN HAMİLE KADININ İDDET SÜRESİ NE KADARDIR?

3448- Misver b. Mahreme (r.a)'den rivâyete göre, Sübeya-tel Eslemiyye kocasının ölümünden birkaç gün sonra çocuk doğurdu ve Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek evlenmek için izin istedi. Rasûlullah (s.a.v)'de ona izin verdi ve iddet beklemeksizin o kadında evlendi. (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3449- Misver b. Mahreme (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) Sübeya isimli kadına nifas'tan kurtulunca evlenmesini emretti. (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3450- Ebu's Senabil (r.a) rivâyete göre, şöyle demiştir: Sübeya kocasının ölümünden yirmi üç veya yirmi beş gün sonra çocuğunu doğurmuştu. Nifastan kurtulunca da evlenmek istedi, onun bu isteği ayıp karşılandı. Bu olay Rasûlullah (s.a.v)'e anlatılınca: **"Onun evlenmesine engel bir şey yoktur, o çocuğunu doğurmuştur"** buyurdu. (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3451- Ebu Seleme (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Hüreyre ve İbn Abbas; hamile iken kocası ölen kadının çocuğunu doğurduktan sonra hemen evlenip evlenemeyeceği konusunda ihtilafa düştüler. Ebu Hüreyre "Evlenebilir" dedi. İbn Abbas ise: "Ayette belirtilen iki müddetten en uzununu bekledikten sonra evlenebilir" dedi. Bunun üzerine Ümmü Seleme'ye haber gönderip sordular. O da cevaben şöyle dedi: "Sübeya'nın kocası ölmüştü. Sübeya'da kocasının ölümünden on beş gün sonra çocuk doğurmuştu. Sübeya'ya iki kişi dünürcü oldu. O da

onlardan birini seçti. Diğer adam ve onun yanındakiler onu elde edememekten dolayı endişe ettiler ve senin evlenmen helâl olmaz dediler. Sübeya diyor ki: Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v)'e gittim ve durumu anlattım. O da şöyle buyurdu: **"Şu anda evlenmen sana helaldir dilediğin kimse ile evlenebilirsin."** (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3452- Ebu Seleme (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas ve Ebu Hureyre'ye kendisi hamile iken kocası ölen kadının durumu soruldu. İbn Abbas: "İki iddetten sonuncusunu bekledikten sonra evlenebilir" dedi. Ebu Hureyre'de: "Çocuğunu doğurduktan sonra evlenebilir" dedi. Bunun üzerine Ebu Seleme, Ümmü Seleme'nin yanına gitti ve bu meseleyi sordu. Ümmü Seleme şöyle dedi: "Sübeya-tül eslemiyye kocasının vefatından on beş gün sonra doğum yapmıştı. İki kişi ona dünürcü olmuştu, birisi genç diğeri de yaşlıydı. Sübeya genç olanın teklifini kabul etti. Bunun üzerine yaşlı olan senin evlenmen helâl değildir dedi. Sübeya'nın ailesi o günlerde orada değildi. O ihtiyar kimse, Sübeya'nın ailesi gelince kendisini tercih edebileceklerini ümid ediyordu. Bunun üzerine Sübeya, Rasûlullah (s.a.v)'e geldi ve durumu anlattı. Rasûlullah (s.a.v): **"Sen evlenebilirsin, dilediğin kimse ile evlen"** buyurdu. (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3453- Ebu Seleme b. Abdurrahman (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "İbn Abbas'a kocasının ölümünden yirmi gün sonra doğum yapan bir kadının evlenip evlenemeyeceği soruldu. O da cevaben: "Hayır, iki iddetten en son olanını beklerse olur" dedi. Ebu Seleme diyor ki: Ben, **"Allah, hamile kadınların iddetleri doğumla biter"** buyuruyor dedim. İbn Abbas: "O Talak neticesinde olan durumdur" dedi. Ebu Hureyre'de: Ben kardeşimin oğlu yani Ebu Seleme'nin görüşündeyim dedi. Bunun üzerine ibn Abbas kölesi Küreyb'i gönderdi ve Ümmü Seleme'ye git ve sor, acaba Rasûlullah (s.a.v)'in sünnetinde böyle bir şey var mıdır? Küreyb gitti sonra dönüp geldi ve şöyle dedi: Ümmü Seleme diyor ki: "Evet, Rasûlullah (s.a.v) böyle yapmıştı. Sübeya-tül Eslemiyye kocasının vefatından yirmi gün sonra doğurmuştu. Rasûlullah (s.a.v) Sübeya'ya evlenmesini emretmişti. Ebus Senabil isimli kimse de ona dünürcü olanlardandı. (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3454- Süleyman b. Yesar (r.a)'dan rivâyete göre, Ebu Hureyre, İbn Abbas ve Ebu Seleme b. Abdurrahman, kocası ölen ve doğum yapan bir kadının iddet süresi hakkında müzakere de bulunuyorlardı. İbn Abbas: "İki

iddetten en sonuncusunu bekler” dedi. Ebu Seleme: “Hayır doğurduğunda evlenmesi helâl olur” dedi. Ebu Hüreyre de: Ben kardeşimin oğlu (Ebu Seleme’nin) görüşündeyim dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v)’in hanımlarından Ümmü Seleme’ye haber gönderip sordular. O da şöyle dedi: Sübeya-tül Eslemiyye kocasının vefatından kısa bir süre sonra doğum yapmıştı. Rasûlullah (s.a.v)’e hemen evlenip evlenemeyeceğini sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de evlenmesini emretmişti. (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3455- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Sübeya kocasının ölümünden birkaç gün sonra doğurmuştu. Rasûlullah (s.a.v)’de onun evlenmesini emretmişti. (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3456- Süleyman b. Yesar (r.a)’dan rivâyete göre, Abdullah b. Abbas ve Ebu Seleme b. Abdurrahman, kocasının ölümünden birkaç gün sonra doğum yapan kadının iddeti hakkında ihtilafa düştüler. Abdullah b. Abbas: “İki iddetten en sonuncusudur” dedi. Ebu Seleme ise: “Doğum yaptığı an evlenmesi helâl olur” dedi. O esnada Ebu Hüreyre geldi ve: “Ben de kardeşim oğlu yani Ebu Seleme’nin görüşündeyim” dedi. İbn Abbas’ın kölesi Küreyb’i Ümmü Seleme’ye bu konuyu sormak üzere gönderdiler. Küreyb gitti ve sonra geldi. Ümmü Seleme’nin şöyle dediğini haber verdi. Sübeya kocasının ölümünden birkaç gün sonra doğurmuştu, durumunu Rasûlullah (s.a.v)’e anlatınca: **“Evlenmen helaldir”** buyurdu. (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3457- Ebu Seleme b. Abdurrahman (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben, İbn Abbas ve Ebu Hüreyre üçümüz birlikteydik, ibn Abbas: Bir kadının kocası vefat eder de bir süre sonra doğum yaparsa, onun iddet süresi iki iddetin sonuncusudur dedi. Ebu Seleme dedi ki: Küreyb’i, Ümmü Seleme’ye bu konuyu sormak üzere gönderdik. O da onun yanından geldi ve şu haberi getirdi. Sübeya kocasının vefatından bir müddet sonra doğum yaptı da Rasûlullah (s.a.v) ona evlenmesini emretti. (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3458- Peygamber (s.a.v)’in hanımlarından Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, Eslem oğullarından bir kadın ki kendisine Sübeya ismi verilir, kocasının nikahında idi. Kendisi hamile iken kocası öldü. Ebu’s Senabil b. Ba’kek Sübeya ile evlenmek istedi. Sübeya bu teklifi kabul etmedi. Bunun üzerine Ebu’s Senabil senin dört ay on gün iddet beklemeden evlenmen helâl değildir dedi. Yirmi gün sonra çocuk doğurdu

ve Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek durumunu sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de **“Evlenebilirsin”** buyurdu. (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3459- Ebu Seleme b. Abdurrahman (r.a)’dan rivâyete göre, kendisi ve Ebu Hureyre, İbn Abbas’ın yanındaydılar. Bir kadın gelerek kendisi hamile iken kocasının öldüğünü, dört aydan daha az bir süre içersinde de doğum yaptığını söyledi. Bunun üzerine İbn Abbas dedi ki: İki iddetin sonuncusunda evlenebilirsin. Ebu Seleme de şöyle dedi: Peygamber (s.a.v)’in ashabından bir adamın bana haber verdiğine göre, Eslem kabilesinden Sübeya, Rasûlullah (s.a.v)’e geldi ve kocasının hamile iken öldüğünü ve dört aydan daha az bir süre içerisinde doğum yaptığını söyledi. Rasûlullah (s.a.v)’de ona evlenmesini emretti. Ebu Hüreyre diyor ki**: “Buna ben de şahidim.”** (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3460- Ubeydullah b. Abdullah (r.a)’ın aktardığına göre, babası Ömer b. Abdullah b. Erkam ez Zühri’ye mektup yazarak Sübeya binti Haris el Eslemiyye’ye gitmesini ve başından geçen hadiseyi sormasını emretti. Ömer b. Abdullah’ta, Abdullah b. Utbeye haber vermek üzere şu mektubu gönderdi: Sübeya şöyle anlatmıştır: Sübeya beni Amir’den Sa’d b. Havle’nin nikahı altındaydı, kendisi bedir savaşına katılan sahabelerdendi. Kendisi hamile iken kocası veda haccında vefat etti. Kocasının ölümü üzerinden pek geçmeden doğum yaptı. Nifastan kurtulunca dünürcü olanlara karşı süslendi. Bu esnada Abduddar oğullarından Ebu’s Senabil adında biri onun yanına girmişti. Ona dedi ki: Hayrola süslenmişsin, evlenmek istiyorsun herhalde. Vallahi dört ay on gün geçmeden evlenemezsin” Sübey’a diyor ki Ebu’s Senabil, böyle söyleyince o akşam elbisemi giyinip Rasûlullah (s.a.v)’e geldim ve evlenip evlenemeyeceğimi sordum. Rasûlullah (s.a.v)’de çocuğu doğurduktan sonra evlenebileceğimi söyledi. Dünürcü olursa evlenmemi istedi. (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3461- Züfer b. Evs b. el Hadesan en Nasri (r.a)’den rivâyete göre, Ebus Senabil b. Ba’kek b. Sebbak, Sübeyatül eslemiyyeye iki iddetten en uzunu olan dört ay on gün geçmedikçe evlenmen helâl değildir dedi. Bunun üzerine Sübey’a, Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek durumu sordu. Rasûlullah (s.a.v), çocuğu doğurduktan sonra evlenebileceğini söyledi. Kocası öldüğünde dokuz aylık hamileydi. Sübey’a Sa’d b. Havle’nin nikahında idi, kendisi veda haccında vefat etti. Sübey’a doğum yaptıktan sonra kendi kavminden bir genç onu nikahladı. (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3462- Ubeydullah b. Abdullah (r.a)’tan rivâyet edilmiştir: Abdullah b. Utbe, Ömer b. Abdullah b. el Erkam ez Zührî’ye mektup yazarak, Sübey’a bintil Haris el Eslemiye’ye gitmesini ve hamileliği esnasındaki Rasûlullah (s.a.v)’in verdiği fetvayı sormasını istedi. Ömer b. Abdullah’ta oraya gidip ona sordu. Sübey’a da şöyle anlattı: “Kendisi, Rasûlullah (s.a.v)’in ashabından Bedir’e katılan ve veda Haccında ölen Sad b. Havle’nin nikahındaydı. Ölümünden dört ay kadar geçmeden doğurdu. Nifastan kurtulunca Abduddar oğullarından Ebu’s Senabil onun yanına geldi ve onu süslenmiş bir vaziyette gördü. Dedi ki: “Herhalde üzerinden dört ay on gün geçmemesine rağmen evlenmek istiyorsun?” Sübey’a diyor ki: “Ebus Senabil’den bunu duyunca Rasûlullah (s.a.v)’e gittim ve durumumu anlattım. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Çocuğunu doğurduktan sonra evlenmen helaldir”** buyurdu. (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3463- Muhammed (r.a)’ten Kufe’de ensara ait büyük bir toplantıda Cemaatin arasında oturuyordum. Aralarında Abdurrahman b. Ebi Leyla da vardı. Sübeya’nın durumundan bahsettiler. Ben de Abdullah b. Utbe b. Mesud’tan naklen İbn Avn’ın sözünü destekler yönde çocuğu doğurduktan sonra evlenebilir manasında bir şey söyledim. O zaman İbn Ebi Leyla: Fakat amcası böyle söylemiyor dedi. Bunun üzerine ben, sesimi yükselterek; Abdullah b. Utbe Kufe’nin bir mahallesinde bulunurken onun hakkında yalan mı söyleyeceğim dedim. Sonra Malik’e rastladım. İbn Mes’ud, Sübeya hakkında ne diyordu dedim. O da şöyle dedi: İbn Mesud siz onun hakkında ruhsat ve kolaylık izni varken işi zorlaştırıp zorluk mu çıkarıyorsunuz. Unutmayın ki kısa Nisâ sûresi (Talak sûresi) uzun (Bakara) sûresinden sonra nazil olmuştur. (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3464- İbn Mes’ud (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Kim isterse onunla iddia edebilirim ki: “Hamile kadınların iddetleri doğurmalarıyla biter. (Talak sûresi 4. ayet) ayeti, kocası ölen kadının iddetini bildiren (Bakara 234. ayet) ayetten sonra nazil olmuştur. Bu sebeple kocası ölen hamile kadın çocuğunu doğurunca evlenmesi helâl olur. (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3465- Abdullah b. Mes’ud (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Kısa Nisâ sûresi denilen Talak sûresi Bakara sûresinden sonra nazil olmuştur. (İbn Mâce, Talak: 7; Ebû Davud, Talak: 47)

57- GERDEK OLMADAN KOCASI ÖLEN KADIN İDDET BEKLER Mİ?

3466- Abdullah b. Mes’ud (r.a)’tan rivâyete göre, kendisine: Bir kadınla evlenen, kadına bir mehir belirlemeden ve gerdek olmadan ölen bir adam hakkında soruldu da İbn Mes’ud dedi ki: “O kadına benzeri kadınlara verilen mihir kadar mihir takdir olunur, ne az ne de fazla olmamalı. Kadın iddet beklemesi gerekir ve mirasa da dahil olur. Bunun üzerine Ma’kıl b. Sinan el Eşcaî kalktı ve Rasûlullah (s.a.v) aramızda iken Berva binti Vaşık adındaki kadın hakkında da aynen senin verdiğin hüküm gibi hüküm vermişti dedi. İbn Mes’ud bunu duyunca sevindi. (İbn Mâce, Nikah: 18; Tirmizî, Nikah: 44)

58- ÖLÜ ARKASINDAN YAS TUTULUR MU?

3467- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Bir kadının kocası hariç hiç bir ölünün arkasından üç günden fazla yas tutması helâl değildir.”** (Kocası için bu süre dört ay on gündür.) (İbn Mâce, Talak: 35; Tirmizî, Talak: 18)

3468- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’a ve ahiret gününe inanan bir kadının kocası dışında bir ölünün arkasından üç günden fazla yas tutması helâl değildir.”** (İbn Mâce, Talak: 35; Tirmizî, Talak: 18)

59- KADIN KOCASINA DÖRT AY ON GÜN YAS TUTABİLİR

3469- Ümmü Habibe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim minber üzerinde şöyle diyordu: **“Allah’a ve Rasûlüne inanan bir kadının kocası dışında bir ölüye üç günden fazla yas tutması helâl değildir. Ancak kocası için dört ay on günlük iddet süresince yas tutup süslenmez.”** (Buhârî, Talak: 45; Tirmizî, Talak: 18)

60- İDDET NEREDE BEKLENİR?

3470- Faria binti Malik (r.anha)’dan rivâyete göre, kendi kocası memleketi dışından işçiler bulmak için gitmişti. Ve onu orada öldürdüler. Şu’be ve İbn Cüreyc diyor ki: Faria uzakça bir evde oturuyordu. Erkek kardeşiyle birlikte Rasûlullah (s.a.v)’e geldi ve durumunu anlattı. Rasûlullah (s.a.v)’de ona izin verdi dönüp giderken tekrar çağırdı ve: **“İddet süren bitinceye kadar ailenin yanında kal”** buyurdu. (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3471- Füreya binti Malik yabancı işçi çalıştırmak üzere memleketinden dışarı çıkmıştı onu öldürdüler. Durumdan Rasûlullah (s.a.v) haberdar edildi. Kadın: “Kocamın kalacak bir evi yok bana bıraktığı yiyecek bir şeyler de yok, ailemin yanına dönüp oradakilerle birlikte kalabilir miyim?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **“Peki öyle yap”** buyurdu. Sonra: **“Nasıl demiştin?”** diye sordu. O da sözünü tekrar edince: **“Haber sana nerede ulaştıysa iddetini orada tamamla”** buyurdu. (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 18)

3472- Füreya (r.anha)’dan rivâyete göre, memleketi dışından işçiler aramaya çıkmıştı. Kaddüm tarafında öldürüldü. Füreya diyor ki: Peygamber (s.a.v)’e geldim ailemin yanına gidip gidemeyeceğimi sordum, her halini Rasûlullah (s.a.v)’e anlatmıştı. Füreya diyor ki: Rasûlullah (s.a.v) izin verdi ben dönüp giderken beni çağırttı ve **“Ailenin yanında iddet süresi bitinceye kadar kal”** buyurdu. (İbn Mâce, Talak: 8; Tirmizî, Talak: 23)

61- KOCASI ÖLEN KADIN, DİLEDİĞİ YERDE İDDETİNİ TAMAMLAR

3473- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, “ İddetini ailesi yanında veya dilediği yerde tamamlar” ayetini Bakara sûresi 240. ayeti neshetmiş yani hükmünü ortadan kaldırmıştır. (Ebû Davud, Talak: 45; Buhârî, Talak: 41)

62- İDDET SÜRESİ NE ZAMAN BAŞLAR

3474- Ebu Said el Hudri’nin kızkardeşi Furey’a binti Malik anlatıyor: “Kocam Kaddumda öldü Peygamber (s.a.v)’e gelip evimin çok uzakta olduğunu söyledim. Rasûlullah (s.a.v) ona izin verdi sonra onu çağırıp evinde dört ay on gün iddet süresi bitinceye kadar bekle” buyurdu. (Tirmizî, Talak: 18; İbn Mâce, Talak: 8)

63- MÜSLÜMAN OLMAYAN ÖLÜLERE YAS TUTULUR MU?

3475- Zeyneb binti Seleme (r.anha)’dan aktarıldığına göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v) hanımlarından Ümmü Habibe’nin yanına girdim babası Ebu Süfyan b. Harb vefat etmişti. Ümmü Habibe hizmetçisine güzel koku getirtti ve ondan biraz alıp yanaklarına sürdü ve şöyle dedi: Vallahi koku sürünmeye ihtiyacım yok fakat, Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle buyurduğunu işittim: **“Allah’a ve ahiret gününe inanan bir kadının herhangi bir ölüye üç günden fazla yas tutması ve**

süslenmemesi helâl değildir ancak kocası için dört ay on gün yas tutar ve süslenmez.” (Buhârî, Talak: 45; Tirmizî, Talak: 18)

3476- Zeyneb binti Seleme (r.anha) diyor ki: Kardeşi öldüğünde Zeyneb binti Cahş’ın yanına gitmiştim, Zeyneb koku getirdi ve ondan süründü sonra şöyle dedi: Vallahi süslenmeye hiç ihtiyacım yok ama Rasûlullah (s.a.v)’in minberde şöyle söylediğini işittim: **“Allah’a ve ahirete inanan bir kadının kocası dışında bir ölüye üç günden fazla yas tutması helâl değildir. Ancak kocasına dört ay on gün yas tutup süslenmeyebilir.”** (Buhârî, Talak: 45; Tirmizî, Talak: 18)

3477- Zeyneb (r.anha) şöyle demiştir: Ümmü Seleme’den işittim şöyle diyordu: Bir kadın Rasûlullah (s.a.v)’e geldi ve: “Ey Allah’ın Rasûlü! Kızımın kocası öldü. Onun gözünden şikayeti var acaba sürme çekebilir mi?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyurdu: **“Hayır çekemez zaten bu süre dört ay on gündür. Sizler cahiliyye devrinde bir yıl bekler sonra deve tezeği atarak matemden çıkardınız.”** Ravi Humeyd diyor ki: Zeyneb’e: “Sene sonunda deve tezeği atmak ne anlama geliyor?” dedim. O da şöyle dedi: “Cahiliyye döneminde bir kadını kocası ölürse o kadın küçük, dar bir odaya girer en kötü elbiselerini giyer ne güzel koku ne de başka şeyler kullanmazdı. Daha sonra bir yıl bitince kadının yanına merkeb, koyun, veya kuş cinsinden bir hayvan getirilir ve o hayvanı o kadın kendi vücuduna sürterdi. O sürttüğü hayvan sürtüle sürtüle sonunda ölürdü. Sonra o kadın odasından çıkar ve eline bir deve tezeği verilirdi. Kadın da onu fırlatıp atardı. Bundan sonra da dilediği gibi süslenir ve koku sürebilirdi.” (Buhârî, Talak: 45; Tirmizî, Talak: 18)

64- YAS TUTAN İDDET BEKLEYEN KADIN ÇEKİCİ ELBİSE GİYEMEZ

3478- Ümmü Atiyye’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir kadın kocasının ölümü hariç hiçbir ölen için üç günden fazla yas tutamaz ancak kocası için dört ay on gün yas tutabilir. Bu arada süslenmek sayılan boyalı elbiseler ve kumaşlar giyemez, sürme çekemez, taranıp güzelliğini ortaya koyamaz, güzel koku da sürünemez. Ancak, hayızdan temizlendiğinde bir parça; kust ve azfar kokusu sürebilir.”** (Ebû Davud, Talak: 46; Buhârî, Talak: 48)

3479- Peygamber (s.a.v)’in hanımlarından Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kocası ölen**

kadın çekicilik özelliği olan sarı renkli elbise giyemez, kırmızı elbise giyemez, kına yakınamaz, sürme çekemez.” (Ebû Davud, Talak: 46; Buhârî, Talak: 48)

65- İDDET BEKLEYEN KADIN KINA KULLANABİLİR Mİ?

3480- Ümmü Atiyye (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’a ve ahirete inanan bir kadının kocası hariç bir ölünün arkasından üç günden fazla yas tutması helâl değildir. Cazibeli elbise giyemez, kına ve sürme kullanamaz.”** (Buhârî, Talak: 48; Ebû Davud, Talak: 45)

66- İDDET BEKLEYEN, SABUN (SİDR) KULLANABİLİR

3481- Ümmü Hâkim binti Esîd (r.anha) annesinden naklediyor. Onun kocası ölmüştü, göz ağrısından şikayeti vardı ve sürme çekmek istiyordu. Bu sebeple cariyesini Ümmü Seleme’ye göndererek sürme çekmenin hükmünü sordu. Ümmü Seleme’de: Mecbur kalmadıkça sürme çekemez şöyle ki: Ebu Seleme vefat ettiğinde ben gözüme sabır otu sürmüştüm o arada Rasûlullah (s.a.v) yanıma gelerek: **“Ey Ümmü Seleme! Bu nedir?”** diye sordu. Ben de: “Bu sabır otudur, onun kokusu yoktur” dedim. Rasûlullah (s.a.v): **“O gözü ve yüzü renklendirip güzelleştiriyor, onu ancak gece kullan saçını tarayıp güzel kokular ve kına sürme çünkü onlar güzelleştirici, kadının çekiciliğini artıran boya cinsindendir”** buyurdu. “Peki ne ile saçlarımı taramalıyım Ey Allah’ın Rasûlü!” dedim. **“Sidr** (bir nevi sabun) **bolca kullanabilirsin”** buyurdu. (Ebû Davud, Talak: 45)

67- İDDET BEKLEYEN SÜRME ÇEKEMEZ

3482- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Kureyş’ten bir kadın Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek: “Ey Allah’ın Rasûlü! Kızımın gözü ağrıyor ona sürme çekebilir miyim?” diye sormuştu. Kızının kocası ölmüştü. Rasûlullah (s.a.v): **“Dikkat edin dört ay on gün bekleyecek. Sürünemez”** buyurdu. Annesi: “Onun gözlerinin bozulmasından korkuyorum bu sebeple sürme kullanayım mı?” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Hayır dört ay on gün bekleyecek ve hiçbir şey sürünmeyecek süre dolunca sürünebilir”** buyurdu ve ekledi: **“Sizden biriniz cahiliyye döneminde ölen kocası için bir yıl matem tutup bekliyordu, senenin sonunda bir deve tezeği atarak matemden kurtuluyordu.”** (Ebû Davud, Talak: 46; Buhârî, Talak: 48)

3483- Zeyneb binti ebî Seleme (r.anha) annesinden naklediyor. Bir kadın Peygamber (s.a.v)'e gelip kocası ölen kızının gözlerinden şikayeti olduğunu ve sürme çekip çekemeyeceğini sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Sizler cahiliyye döneminde bir yıl matem tutar sene bitiminde de deve tezeği atarak matemden çıkardınız. Bu İslâm'da dört ay on gündür"** (Sabrediniz bakalım). (Buhârî, Talak: 46; Ebû Davud, Tahara: 46)

3484- Ümmü Seleme (r.anha)'dan rivâyete göre, Kureyşten bir kadın Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek; şöyle dedi: "Kızımın kocası öldü, kızımın gözlerinin bozulmasından korkuyorum, kızım da sürme çekmek istiyor." Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Sizden biriniz cahiliyye döneminde bir yıl bekleyip sene sonunda deve tezeği atarak yas tutmayı bitirirdi. Bu, İslâm da dört ay on gündür."** Humeyd b. Nafi diyor ki: "Bir sene beklemek nedir?" diye sordum, şöyle cevap verdi: **"Cahiliyye döneminde bir kadın kocası öldüğünde evinin en kötü bir köşesine gider, bir sene doluncaya kadar orada beklerdi. Sene bitince bir deve tezeği atar ve matemden çıkmış olurdu."** (Buhârî, Talak: 46; Ebû Davud, Tahara: 46)

3485- Zeyneb (r.anha)'dan rivâyete göre, kocası ölen bir kadın Ümmü Seleme ve Ümmü Habibe'ye iddet süresi içersinde sürme çekip çekemeyeceğini sordu. Ümmü Seleme dedi ki: Bir kadın Peygamber (s.a.v)'e gelip aynı şekilde sormuştu. Rasûlullah (s.a.v) ona şöyle buyurmuştu: **"Sizden biriniz cahilliyye döneminde kocası ölünce bir yıl evinde bekler sonra arkasına bir deve tezeği atarak matemden çıkardı. Fakat bu İslâm'da sadece dört ay on gündür, bu süre bitinceye kadar sürme çekme!"** (Buhârî, Talak: 46; Ebû Davud, Tahara: 46)

68- İDDET BEKLEYEN KUST VE AZFAR SÜRÜNEBİLİR

3486- Ümmü Atiyye (r.anha)'dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) kocası ölen kadının hayızdan temizlendiğinde kullanması gereken kokulardan olan **"Kust ve azfarın"** kullanımına izin vermiştir. (Buhârî, Talak: 46; Ebû Davud, Tahara: 46)

69- HANGİ AYET HANGİSİNİN HÜKMÜNÜ KALDIRMIŞTIR

3487- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, (Bakara 234. ayeti) vaziyyet ayeti olan dörtte bir sekizde bir şeklindeki (Nisâ 12. ayet)'iyle hükmü kaldırılmıştır. **"İddet süresinin dört ay on gün olması da ayetteki bir yıl hükmünü kaldırmıştır."** (Buhârî, Talak: 41; Ebû Davud, Talak: 43)

3488- İkrime (r.a)’den rivâyete göre, (Bakara 240. ayeti) yine (Bakara 234. ayetiyle) hükmü kaldırılmıştır. (Buhârî, Talak: 41; Ebû Davud, Talak: 43)

70- NAFAKA VE MESKEN GEREKMEYEN DURUMLAR

3489- Abdurrahman b. Asım (r.a) Fatıma b. Kays’tan naklediyor. Fatıma Mahzum oğullarından birinin nikahında idi. Kocası onu üç talakla boşadı ve savaşlardan birine katıldı. Savaşa giderken de vekil bıraktığı kimseye bir miktar nafaka vermesini emretti. Fakat Fatıma verilen bu nafakayı az buldu. Rasûlullah (s.a.v)’in hanımlarından birini yanına gitti. O oradayken Rasûlullah (s.a.v)’de onların yanına geliverdi. Hanımı: “Ey Allah’ın Rasûlü! Bu, Fatıma b. Kays’tır; kocası olan falan kimse onu boşamıştır ve az bir miktar da nafaka göndermiştir. Fakat Fatıma onu az bularak reddetmiştir. Kocası verdiği bu nafakanın şart olmadığını da söylemiş.” Rasûlullah (s.a.v): **“Kocası doğru söylemiş”** buyurdu ve Fatımaya: **“Ümmü Gülsüm’ün evine git iddet müddetini orada tamamla”** buyurdu. Sonra da: **“Ümmü Gülsüm’ün gelip gideni pek çoktur, sen Abdullah b. Ümmü Mektum’un evine git o gözleri görmeyen biridir”** buyurdu. Fatıma, Abdullah’ın evine gitti. İddeti bitinceye kadar orada kaldı sonra kendisine Ebu Cehm ve Muaviye b. ebî Süfyan dünürcü oldular. Fatıma, Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek bu konuları danıştı. Rasûlullah (s.a.v): **“Ebu Cehm ki; senin adına ondan ben korkarım, asasını çok kullanıp kadınları döver. Muaviye ise; malı mülkü olmayan birisidir”** buyurdu. Sonunda Fatıma Üsâme b. Zeyd ile evlenmişti. (Buhârî, Talak: 40; Müslim, Talak: 6)

3490- Ebu Seleme b. Abdurrahman (r.a) Fatıma binti Kays’tan naklederek şöyle diyor: Fatıma, Ebu Amr b. Hafs b. Mugıre’nin nikahlısıydı, üç talakla Fatıma’yı boşadı. Fatıma Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek, kocasının evinden çıkması için fetva istedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“İbn Ümmü Mektum’un evine taşınarak orada kalmasını”** emretti. Mervan, boşanmış kadının evinden çıkması konusunu tasdik etmekten çekindi. Urve diyor ki: “Aişe’de, Fatıma’nın evinden çıkmasını hoş karşılamamıştı.” (Buhârî, Talak: 40; Müslim, Talak: 6)

3491- Fatıma binti Kays (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ey Allah’ın Rasûlü! Kocam beni üç talakla boşamıştır. Başıma bir tehlike gelebileceğinden korkuyorum” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de ona, başka bir yere taşınmasını emretti, o da oraya taşındı. (Buhârî, Talak: 40; Müslim, Talak: 6)

3492- Şa’bî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Fatıma binti Kays’ın yanına girdim ve Rasûlullah (s.a.v)’in kendisi hakkında verdiği hükmü sordum. Anlattığına göre, kocası onu kesin olarak üç talakla boşamıştı. Kalacak yer ve nafaka konusunda kocasının vekilini Rasûlullah (s.a.v)’e şikayet etmişti. Fatıma diyor ki: Rasûlullah (s.a.v) benim için ne mesken ne de nafaka olmadığını söyledi ve Ümmü Mektum’un evinde iddetimi tamamlamamı emretti. (Buhârî, Talak: 40; Müslim, Talak: 6)

3493- Fatıma binti Kays (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Kocam beni boşadı ben de başka bir yerde kalmak istedim. Rasûlullah (s.a.v)’e geldim, Rasûlullah (s.a.v): **“Amca oğlun Amr b. Ümmü Mektum’un evine taşın, iddetini orada tamamla”** buyurdu. Fatıma bunu nakledince Esved bir avuç toprak alıp, Fatıma’nın üzerine attı ve: Yazık sana böyle bir şeyi hadis imiş gibi bize naklediyorsun dedi. Ömer diyor ki: Aynı şeyi Rasûlullah (s.a.v)’den duyan iki kişiyi şahid olarak getirirsen ne güzel yoksa biz Allah’ın Kitab’ını bir kadının sözü üzerine terk edemeyiz. Çünkü Allah, boşanan kadınlar hakkında (Talak sûresi 1. ayeti)’nde: **“… Onları evlerinden çıkarmayın”** buyuruyor. (Buhârî, Talak: 40; Müslim, Talak: 6)

71- KOCASI ÖLEN KADIN BAZI İŞLERİ İÇİN DIŞARI ÇIKAR MI?

3494- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Câbir’in halası boşanmıştı. Kendisine ait bir hurma bahçesine giderken bir adamla karşılaştı. O da dışarı çıkmasını yasakladı. Bunun üzerine kadın Rasûlullah (s.a.v)’e geldi. Rasûlullah (s.a.v): **“Çık ve hurmanı topla, ola ki tasadduk edersin ve böylece bir hayır yapmış olursun”** buyurdu. (Müslim, Talak: 6; Ebû Davud, Talak: 41)

72- KESİN BOŞANAN KADINLARA NAFAKA YOKTUR

3495- Ebu Bekir b. ebî Cehm (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben ve Ebu Seleme Fatıma binti Kays’ın yanına girdim şunları anlattı: “Kocam beni boşadı. Bana ne mesken ne de nafaka bıraktı, amca oğluna benim için sadece on kafiz yiyecek bırakmıştı, onun da beşi arpa beşi de hurma idi. Hemen Rasûlullah (s.a.v)’in yanına geldim durumu ona haber verdim. Rasûlullah (s.a.v): **“Doğru söylemiş”** buyurdu ve falan kimsenin evinde iddetimi tamamlamamı emretti. Ravi diyor ki: Kocası onu geri dönülmeyecek şekilde kesinlikle boşamıştı. (Müslim, Talak: 6; Buhârî, Talak: 39)

73- KESİN BOŞANAN KADIN HAMİLE OLURSA DURUM DEĞİŞİR Mİ?

3496- Ubeydullah b. Abdullah b. Utbe (r.a)'den rivâyete göre, Abdullah b. Amr b. Osman, Said b. Zeyd'in kızı -ki annesi Hamne binti Kaystır- kesinlikle boşamıştı. O kadının teyzesi Fatıma binti Kays, Abdullah b. Amr'ın evinden taşınmasını emretti. Mervan bunu duyunca o kadına haber göndererek evine dönmesini ve iddeti bitinceye kadar orada kalmasını emretti. Bunun üzerine bu kadın Mervan'a haber göndererek teyzesi Fatıma binti Kays'ın kendisine böyle fetva verdiğini ve kocasından boşandığında kendisine Rasûlullah (s.a.v)'in böyle yapmasını bildirdiğini aktardı. Bunun üzerine Mervan, Kabîsa b. Züeyb'i; Fatıma'ya gönderip bu konuyu sordurdu. Fatıma şöyle anlattı: "O, Ebu Amran nikahında idi. Rasûlullah (s.a.v), Ali b. Ebî Talib'i Yemen'e emir olarak gönderdiğinde ebu Amr'da onunla beraber gitmişti ve oradan Fatıma'nın son talakını da göndermişti. Ayrıca Haris b. Hişam ile Ayyaş b. Ebî Rabia'ya ona nafaka vermelerini de emretti. Fatıma, Haris ve Ayyaş'a haber göndererek, kocasının kendisine verilmesini emrettiği nafakasını istedi. Onlar: "Biz de sana verilecek nafaka yok hamile olsaydın verirdik, bizim meskenimizde de ancak bizim iznimizle kalabilirsin" dediler. Fatıma daha sonra Rasûlullah (s.a.v)'e gitti ve durumu anlattı Rasûlullah (s.a.v) o ikisinin sözleri doğru buldu. Fatıma diyor ki: "O zaman ben nereye gidebilirim? Ey Allah'ın Rasûlü!" dedim. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İbn Ümmü Mektum'un yanına git. O a'ma birisidir. Allah, Kitab'ında onun yüzünden beni azarlamıştır."** Ben de onun evine taşındım, onun evinde dış elbisemi de çıkarabiliyordum. Rasûlullah (s.a.v), onu Üsâme b. Zeyd ile evlendirinceye kadar onun evinde iddetini doldurmuştu. (Müslim, Talak: 6; Buhârî, Talak: 39)

74- HAYIZ SÜRESİ VE ÖZÜR KANI

3497- Urve b. Zübeyr (r.a)'den rivâyete göre, Fatıma binti Ebu Hubeyş şöyle anlatıyor: Bizzat kendisi Rasûlullah (s.a.v)'e geldi ve hayız günleri dışında gelen kandan şikayette bulundu. Rasûlullah (s.a.v) ona: **"Bu damardan gelen bir kandır. Dikkat et hayız olduğunda namaz kılma! Hayız kanı kesildiğinde temizlen ve diğer hayız zamanına kadar namazını kıl"** buyurdu. (Buhârî, Hayz: 9; Tirmizî, Tahara: 93)

75- ÜÇÜNCÜ BOŞAMADAN SONRA BİR DAHA BİRLEŞİLEMEZ

3498- İbn Abbas (r.a)'dan rivâyete göre, (Bakara 106. ayet) ve (Nahl 101. ayeti) (Ra'd 39.) ayetleri hakkında Kur'anda hükmü değiştirilen ilk şey kıbledir dedi. Ayrıca (Bakara 228.) ayeti hakkında da: **"Bir adam karısını bir veya iki boşamada tekrar karısına dönebilir ama üçüncü de dönemez"** hükmü de (Bakara 229. ayetiyle) kaldırılmıştır. (Ebû Davud, Talak: 41)

76- TALAK SAYILMAYAN ŞEYLER VE DÖNÜLEBİLEN TALAK SAYISI

3499- Yunus b. Cübeyr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer'den işittim şöyle diyordu: Karım hayızlı iken onu boşadım. Bunun üzerine babam Ömer, Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek durumu anlattı. Rasûlullah (s.a.v): **"Ona söyle karısına dönsün, karısı hayızdan temizlendiğinde dilerse onu boşayabilir"** buyurdu. Yunus b. Cübeyr diyor ki: İbn Ömer'e: O hayızlı iken yaptığını talak olarak saydın mı?" deyince şöyle dedi: "Buna ne engel var kişi aciz ve ahmak olursa o başka…" (Müslim, Talak: 1; İbn Mâce, Talak: 2)

3500- Nafi (r.a) İbn Ömer'den naklediyor. İbn Ömer karısını hayızlı iken boşamış dediler. Bunun üzerine Ömer, durumu Peygamber (s.a.v)'e sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Ona söyle karısına dönsün, ikinci bir hayız oluncaya kadar beklesin hayızdan temizlendiğinde dilerse onu boşasın dilerse onu tutsun ve evlilik hayatı devam etsin. İşte bu Allah'ın emrettiği şekilde yapılan boşama şeklidir. Allah onları iddet** (Temizlik) **günlerini gözeterek boşayın buyuruyor."** (Müslim, Talak: 1; İbn Mâce, Talak: 2)

3501- Nafi (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer'e karısını hayızlı durumda boşayan kişi hakkında sorulduğunda şöyle derdi: Bir kimse karısını bir veya iki defa boşarsa, Rasûlullah (s.a.v) o kimseye tekrar karısına dönmesini ve birlikte olmalarını emrederdi. İkinci bir hayız görüp tekrar temizleninceye kadar tutmasını ve ona hiç dokunmadan boşamasını emrederdi. Eğer karısını üç talakla boşamışsa ve tekrar dönmek istiyorsa, o zaman Allah'ın boşama konusundaki emrine isyan etmiş olursun böyle bir durumda hanımın senden bir daha dönemeyeceğin şekilde boşanmış olur. (Müslim, Talak: 1; İbn Mâce, Talak: 2)

3502- Sâlim, İbn Ömer (r.a)'den naklediyor. İbn Ömer karısını hayızlı iken boşamıştı. Rasûlullah (s.a.v) ona emretti o da karısına döndü. (Müslim, Talak: 1; İbn Mâce, Talak: 2)

3503- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, kendisine karısını hayızlı iken boşayan kimse hakkında sorulunca şöyle dedi. "Sen, Abdullah b. Ömer'i tanıyor musun?" O adam: "Evet" dedi. O zaman İbn Ömer'i o karısını hayızlı iken boşamıştı; babası Ömer, Peygamber (s.a.v)'e gelerek durumu anlattı. Rasûlullah (s.a.v)'de İbn Ömer'e temizleninceye kadar tekrar karısına dönmesini emretti dedi. (Müslim, Talak: 1; İbn Mâce, Talak: 2)

3504- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), Hafsa'yı boşamış sonra tekrar ona dönmüştü -Allah en iyisini bilir- (İbn Mâce, Talak: 1; Ebû Davud, Talak: 38)

28- ATLAR KİTABI (Bölümleri)

3505- Seleme b. Nüfeyl el Kindî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in yanında oturuyordum. Bir adam: "Ey Allah'ın Rasûlü! İnsanlar atlarını salıverdiler, silahlarını da bıraktılar ve şöyle diyorlar: "Cihad yok, harb ağırlıklarını bıraktı" deyince Rasûlullah (s.a.v) yüzünü o kimseye çevirdi ve şöyle buyurdu: **"Yalan söylüyorlar asıl savaş şimdi başladı. Ümmetim içinden öyle bir cemaat olacak ki hak yolunda savaşacaklar. Allah ta bir kısım insanların kalplerini onlara meylettirecek ve onlar yüzünden diğerlerine rızık verecektir. Kıyamet kopup Allah'ın vadi yerine gelinceye kadar bu böylece devam edip gidecektir. Kıyamete kadar atların alınlarında hayır vardır. Rabbim bana vahyederek bildirdi ki çok geçmeden ruhum kabzolunacak. Sizler benim yoluma uyacaksınız, bir kısmınız da bir kısmınızın boynunu vuracak, mü'minlerin esas yurdu da Şam olacaktır."** (Dârimi, Mukaddime: 3)

3506- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Savaşa giden atların alınlarında daima hayır vardır ve bu kıyamete kadar da böylece devam edecektir. At üç türlüdür. Sahibine mükafat kazandıran at, sahibi için günahlara örtü olan at, sahibi için günah ve yük olan at. Sahibi için mükafat kazandıran at. Sahibi Allah yolunda savaşmak için hazırlar ve o yolda kullanır. O atın karnına giren her şey için sahibine mükafat yazılır, atın otladığı yer ne kadar geniş olsa da sevap yazılmaya devam eder."** (İbn Mâce, Cihad: 14; Tirmizî, Cihad: 10)

3507- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"At bir kimseye ecir sevap kazandırır, bir kimse için örtüdür, bir kimse için ise günah kazandırır. Kendisi için ecir kazandıran at sahibine gelince o kimse atını Allah yolunda cihad için hazırlar, onu otlaması için bir otlağa ve bahçeye bağlar, o bahçede ve otlakta atın yularına dokunan her bir şey için sahibine sevap yazılır. At yuları koparıp oraya buraya koşsa da o atın ayak izleri bile o kimse için şereftir veya iki şereftir.** (Harisin rivâyetinde) **o atın dışkısı dahi o kimseye sevap olarak yazılır, o kaçan at bir nehre uğramış olsa oradan bir su içse sahibi o hayvanı sulamayı düşünmemiş olsa bile bunlar sahibine mükafat olarak yazılır. İşte bu at, sahibi için ecir ve sevap**

kazandırır. İkinci adam ise başkalarına muhtaç olmamak için at besler, atın boynu sırtındaki kazandıklarından Allah'ın hakkını unutmaz işte bu at da sahibi için günahlara ve başkasına muhtaç olmamaya bir setir (örtü) **dür." Üçüncü kimse de övünme vesilesi olsun diye, gösteriş için ve Müslümanlara zarar vermek için at besler ki bu at da sahibine günah kazandırır.** Rasûlullah (s.a.v)'e merkepler hakkında soruldu. Rasûlullah (s.a.v) o konuda bana hiçbir ayet inmedi fakat kapsamlı olan (Zilzal sûresi 7. 8. ayetleri) indi: **"Artık kim zerre kadar iyilik yapmışsa karşılığını görecek ve kim de zerre kadar kötülük yapmışsa o da onun karşılığını görecektir."** (Tirmizî, Cihad: 10)

1- AT SEVGİSİ

3508- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e kadınlardan sonra attan daha sevgili bir şey yoktur. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2- HANGİ CİNS AT İYİDİR?

3509- Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından Ebu Vehb (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Çocuklarınıza Peygamber isimlerini koyunuz. Allah'a en güzel isim Abdullah ve Abdurrahmandır. Savaş için at besleyiniz, atın alnını ve bacaklarını okşayınız, savaş için o atları donatınız, cahiliyye döneminde olduğu gibi kan dökmek için kullanmayınız. Doru renkte, alnı ve topukları beyaz olan atlarla yağız ve alnı ve topukları beyaz atları yetiştirip çoğaltınız."** (Ebû Davud, Cihad: 44; Müsned: 18258)

3- ATLARIN AYAKLARINDAKİ BEYAZLIK

3510- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) atlardaki çapraz sekiyi yani ayaklarındaki beyazlığın çapraz vâri olmasını sevmezdi. (Ebû Davud, Cihad: 45; İbn Mâce, Cihad: 14)

3511- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) atlardaki çapraz beyazlığı sevmezdi. Ebu Abdurrahman diyor ki: Atlardaki "Şikal" üç topuğu hariç birinin veya biri hariç üçünün beyaz olmasıdır. "Şikal" ayaklarda olur ellerde (ön ayaklarda) olmaz. (Ebû Davud, Cihad: 45; İbn Mâce, Cihad: 14)

4- ATLARDA UĞURSUZLUK OLUR MU?

3512- Sâlim (r.a)'in babasından rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Uğursuzluk inancı cahiliyye döneminde kadında, atta ve evde**

olur zannedilirdi.” (Tirmizî, Edeb: 58; Müslim, Selâm: 34)

3513- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Cahiliyye döneminde insanlar at, kadın ve evde uğursuzluk olduğunu kabul ederlerdi.”** (Tirmizî, Edeb: 58; Müslim, Selâm: 34)

3514- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Eğer bir şeyde uğursuzluk kabul edilseydi** (fakat böyle bir şey yoktur) **bu ev, at ve kadın da olurdu ki bu cahiliyye devri insanın düşüncesidir.”** (Müsned: 14047)

3515- Enes b. Malik (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bereketler atların alınlarındadır.”** (Müslim, Imara: 26; Buhârî, Cihad: 43)

5- ATIN ALNINDAKİ PERÇEMİ

3516- Cerir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) atın alnındaki perçemi elleriyle büküyor ve şöyle diyordu: **“Atın alnındaki perçeminde kıyamete kadar hayır düğümlüdür, bu da sevap veya ganimet elde etmektir.”** (Tirmizî, Cihad: 19; İbn Mâce, Cihad: 14)

3517- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Atların alnındaki perçemler de kıyamete kadar hayır düğümlenmiştir.”** (Tirmizî, Cihad: 19; İbn Mâce, Cihad: 14)

3518- Urve el Barikî (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Atların alınlarındaki perçemde kıyamete kadar hayır düğümlüdür.”** (Tirmizî, Cihad: 19; İbn Mâce, Cihad: 14)

3519- Urve b. ebil Ca’d (r.a) Peygamber (s.a.v)’den şöyle işitmiştir: **“Atların alınlarındaki perçemlerinde kıyamete kadar hayır düğümlüdür o hayırlar ya sevap veya ganimet elde etmektir.”** (Tirmizî, Cihad: 19; İbn Mâce, Cihad: 14)

3520- Urve (r.a) Rasûlullah (s.a.v)’den işitmiştir: **“Atların alınlarındaki perçemlerinde kıyamete kadar hayır düğümlenmiştir. O hayır ya sevap veya ganimet elde etmektir.”** (Tirmizî, Cihad: 19; İbn Mâce, Cihad: 14)

3521- Urve b. ebil Ca’d (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Atların alınlarında kıyamete kadar hayır**

düğümlenmiştir. O hayır ya sevap veya ganimet elde etmektir.” (Tirmizî, Cihad: 19; İbn Mâce, Cihad: 14)

6- KİŞİ ATIYLA MEŞGUL OLABİLİR

3522- Halid b. Yezid el Cühenî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ukbe b. Âmir bana uğrar ve Ey Halid! Haydi gel de ok atalım derdi. Bir gün ben biraz gecikince Ukbe b. Âmir: “Ey Halid gel de sana Rasûlullah (s.a.v)’in söylediklerini haber vereyim dedi. Yanına vardım dedi ki: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah tek bir ok sebebiyle üç kişiyi Cennet’e koyar. Oku yapan kimse ki yaparken iyi niyetli olup hayır gözetir. İkinci oku atan kimsedir. Üçüncü ise okun ucunu sivriltip ok atana yardım edendir. Ok atınız. Savaş binitlerine bininiz. Ok ve diğer atıcılık işleri binitlere binmekten bence daha sevimlidir. Üç şeyle meşgul olmak boş ve batıl işlerle meşgul olmak demek değildir. Kişinin atıyla meşgul olması; savaş atlarıyla meşgul olması ve hanımıyla oynaşması. Kim ok atmasını öğrendikten sonra ondan yüz çevirir ve terk ederse** -ki atmayı bilmek bir nimettir- **ona karşı nankörlük etmiş olur.”** (Tirmizî, Cihad: 11; Ebû Davud, Cihad: 24)

7- ATLAR DA DUA EDER Mİ?

3523- Ebu Zer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hiçbir Arap atı yoktur ki her seher vakti onlara iki defa şu şekilde dua etmesine izin verilir.” “Allah’ım beni Ademoğullarından filan kimsenin emrine emanet kıldın ona verdin. Allah’ım beni bu kimsenin ehlinin ve malının en sevimlisi kıl.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

8- ATLARLA EŞEKLERİ ÇİFTLEŞTİRMEMEK

3524- Ali b. ebu Talib (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e bir katır hediye edilmişti. Rasûlullah (s.a.v)’de ona bindi. Ali’de: “Eğer bizde atla eşeği çiftleştirseydik bizim de böyle katırlarımız olurdu” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bu işi bilmeyenler yapar.”** (Ebû Davud, Cihad: 59; Müsned: 1288)

3525- Abdullah b. Ubeydullah b. Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas’ın yanındaydım. Bir adam bazı sorularının yanı sıra: “Rasûlullah (s.a.v) öğle ve ikindin namazlarında kıraatı sesli mi okurdu?” diye sordu. İbn Abbas: “Hayır gizli olarak okurdu ve bu soru öncekinden daha kötü bir sorudur” dedi ve şöyle devam etti: “Rasûlullah (s.a.v)

Allah’ın emrettiğini emreden ve vahyi tebliğ eden bir kuldur, vallahi şu üç şey müstesna Allah Rasûlünün bize has kıldığı bir şey yoktur: **“1. Bize abdesti tam olarak almamızı 2. Sadaka yemememizi 3. Ve atla eşeği çiftleştirmememizi emretmiştir.”** (Ebû Davud, Cihad: 59; Tirmizî, Cihad: 23)

9- ATIN YEMİ VE PİSLİĞİ DE SEVAP KAZANDIRIR MI?

3526- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Kim, Allah yolunda kullanmak üzere inanarak ve Allah’ın vaadini de tasdik ederek at bağlayıp beslerse, o atın yediği, içtiği, idrarı ve dışkısı o kimsenin sevap hanesinde sevap olarak gözükür.”** (İbn Mâce, Cihad: 14; Tirmizî, Fedailü’l Cihad: 10)

10- AT YARIŞI YAPILABİLİR Mİ?

3527- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) iki at arasında yarış yaptırmıştı ki bu atlar bakımsızdı. Yarışa Seniyye’den başlandı Beni Züreyk mescidinde bitti. (Tirmizî, Cihad: 22; Ebû Davud, Cihad: 67)

11- YARIŞ İÇİN AT HAZIRLANIR MI?

3528- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bakımlı atlarla yarış düzenlemişti, bu yarış Hafya’dan başlamış ve Seniyetül Veda tepesine kadar sürmüştü. Yarış için hazırlanmamış atlarla da Seniyyetül Veda ile Mescid-i Beni Züreyk arasında yapmıştı. Abdullah ta yarışa katılanlar arasındaydı. (Tirmizî, Cihad: 22; Ebû Davud, Cihad: 67)

12- YARIŞ YAPILAN ŞEYLER NELERDİR?

3529- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Yarış ancak üç şeyle yapılır 1. Ok atmak 2. At ve 3. Deve yarışları.”** (Tirmizî, Cihad: 22; İbn Mâce, Cihad: 44)

3530- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Yarış ancak ok atmada, atta ve devede olabilir”** (Tirmizî, Cihad: 22; İbn Mâce, Cihad: 44)

3531- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Müsabaka yani yarış yapmak at ve devede olabilir.”** (Tirmizî, Cihad: 22; İbn Mâce, Cihad: 44)

3532- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in Adba isimli bir devesi vardı. Yarışmalarda onu kimse geçemezdi. Bir bedevi genç bir deve getirdi ve bu deve, yarışta Rasûlullah (s.a.v)’in bu

devesini geçmişti. Bu Müslümanlara ağır geldi. Rasûlullah (s.a.v) onların yüzündeki üzüntüyü görünce onlar şöyle dediler: "Ey Allah'ın Rasûlü! Yarışmada Adba'yı geçtiler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Allah'ın kanunudur, dünyada yükselen hiçbirşey yoktur ki Allah onu aşağı indirmesin."** (Ebû Davud, Edeb: 9; Buhârî, Cihad ve Siyer: 59)

3533- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yarış sadece at ve devede olabilir."** (Tirmizî, Cihad: 22; İbn Mâce, Cihad: 44)

13- AT YARIŞINDA HİLE YAPMAK OLUR MU?

3534- Imran b. Husayn'dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"At yarışında atları geri bırakmak için ürkütmek, yedek at kullanıp atı değiştirmek, karşılıklı kişilerin birbirlerinden mihirsiz kız alıp kız vermeleri ve mihri bu evlenmeyi saymaları İslâmda yoktur. Kim bir malı gasb ederse bizden değildir."** (Tirmizî, Nikah: 30; Ebû Davud, Cihad: 70)

14- AT YARIŞINDA YEDEK AT KULLANMAK

3535- Imran b. Husayn'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"At yarışında atları geri bırakmak için ürkütmek, yedek at kullanmak ve mihir alıp vermeksizin karşılıklı kimselerin birbirlerinden kız alıp vermeleri şeklindeki nikah İslâm'da yoktur."** (Tirmizî, Nikah: 30; Ebû Davud, Cihad: 70)

3536- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir. Rasûlullah (s.a.v) bir bedevi ile yarışma yaptı ve bedevi onu geçmişti. Rasûlullah (s.a.v)'in ashabı buna üzüldüler. Bu durum Rasûlullah (s.a.v)'e hatırlatılınca: **"Dünyada kendini yükselten hiçbir şey yoktur ki Allah onu indirmiş olmasın"** buyurdular. (Ebû Davud, Edeb: 9; Buhârî, Cihad ve Siyer: 59)

15- ATLARA İKİ HİSSE Mİ AYRILIR?

3537- Yahya b. Abbad b. Abdullah b. Zübeyr (r.a) dedesinden aktararak şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v), Hayber'in fethedildiği yıl Zübeyr b. Avvam'a dört hisse ayırmıştı. Bir hisse Zübeyr'e bir hisse Zübeyr'in annesi Safiyye binti Abdulmüttalib'e iki hissede atına ayırmıştı. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

29- AHBAS (VAKIF) KİTABI

3538- Amr b. Haris (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ne dirhem ne dinar ne köle ne cariye miras olarak hiçbirşey bırakmadı. Ancak bindiği beyaz katırını, silahını ve Allah yolunda vakıf kıldığı bir araziyi bırakmıştı. (Kuteybe'nin değişik rivayetinde Allah yolunda sadaka kıldığı araziyi denilmektedir.) (Buhârî, Vesaya: 1; İbn Mâce, Vesaya: 1)

3539- Amr b. Haris (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) miras olarak hiçbir şey bırakmadı; katırı, silahı ve vakfettiği bir arazisi vardı. (Buhârî, Vesaya: 1; İbn Mâce, Vesaya: 1)

3540- Amr b. Haris (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v)'in miras olarak bıraktığı şeyler; beyaz katır, silahı ve vakfettiği arazisiydi. (Buhârî, Vesaya: 1; İbn Mâce, Vesaya: 1)

1- VAKIF NASIL YAPILIR? VAKIFNÂME NASIL HAZIRLANIR?

3541- Ömer b. Hattab (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Hayber arazisinden bir toprak parçasına sahip olmuştum. Rasûlullah (s.a.v)'e geldim ve şöyle dedim: "Öyle bir araziye sahip oldum ki bu güne kadar çok sevdiğim ve çok hoşuma giden böyle bir mala sahip olmamıştım. Onu ne yapayım?" diye sordum. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Dilersen onu tasadduk et"** buyurdu. Ömer b. Hattab ta o araziyi alım satımı yapılmamak ve hibe edilmemek üzere tasadduk (vakıf) etti. Gelirinden fakirlere, yakın akrabaya, kölelikten kurtulacak kimselere, misafirlere, yolda kalmışlara dağıtılmak üzere tasadduk (vakıf) etti. O arazinin idaresini üzerine alan kimseye de ihtiyacından fazla olmamak şartıyla yemesinde ve başkalarına da yedirmesinde bir günah yoktur denildi. (Ebû Davud, Vesaya: 13; Buhârî, Şurüt: 19)

3542- İbn Ömer (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Babam Ömer, Hayber'den bir araziye sahip olmuştu o arazi hakkında istişarede bulunmak üzere Rasûlullah (s.a.v)'e geldi. "Bu güne kadar elde etmediğim kıymetli bir arazim var. Ne yapmamı emredersiniz?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"İstersen aslını vakfeder mahsulünü de tasadduk edersin"** buyurdu. Ömer'de: "Aslı alınıp satılmamak, hibe edilmemek, miras olunmamak üzere mahsulünü de fakirlere, yakın akrabalara, kölelikten

kurtulacak kimselere, Allah yolundaki tüm işlere, misafirlere, yolda kalmış kimselere tasadduk edilecektir" dedi. Onun idaresini üzerine alan kimseye de ihtiyacından fazla olmamak şartıyla örfe uygun biçim de yemesinde ve başkalarına da yedirmesinde bir sakınca yoktur denilmişti. (Ebû Davud, Vesaya: 13; Buhârî, Şurüt: 19)

3543- İbn Ömer (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Babam Ömer, Hayber'den bir araziye sahip olmuştu. Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek bu araziyle alakalı ne yapması gerektiğini sormuş ve şöyle demişti: "Çok büyük arazilere sahib oldum, bu güne kadar böyle güzel bir mala sahip olamamıştım. Bu konuda ne yapmamı emredersiniz?" Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İstersen aslını vakfedersin mahsulünü de tasadduk edersin."** O da aynı şekilde aslını vakfetti ve alınıp satılmaması, hibe edilmemesini şart koştu. Oradan çıkacak ürünü de fakirlere, yakın akrabalara, kölelikten kurtarılmak istenenlere ve Allah yolunda olanlara, yolda kalmışlara, misafirlere tasaduk edilmesini şart koştu. O malın idaresini üzerine alan kimseye de ihtiyacını karşılayacak kadar yemesinde ve yedirmesinde bir sakınca olmadığını da bildirdi. (Ebû Davud, Vesaya: 13; Buhârî, Şurüt: 19)

3544- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre: Ömer, Hayber'de arazi sahibi olmuştu. Peygamber (s.a.v)'e gelerek, o araziyi ne yapması gerektiğini sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Dilersen aslını vakfedersin mahsulünü de tasadduk edersin"** buyurdu. Bunun üzerine Ömer aslını alım satım yapılmamak üzere, hibe edilmemek üzere ve miras olunmamak üzere vakfetti. Mahsulünü de fakirlere, yakın akrabaya, kölelerin kurtarılmasına, dilencilere, yolda kalmış olanlara ve zayıflara tasadduk edilmesini şart koştu. O malın idaresini üzerine alan kimseye de ihtiyacından fazla almamak şartıyla yemesinde ve başkalarına da yedirmesinde bir sakınca olmadığını bildirmişti. (Ebû Davud, Vesaya: 13; Buhârî, Şurüt: 19)

3545- Enes (r.a)'ten rivâyete göre: **"Sevdiğiniz şeylerden Allah rızası için başkalarına harcamadıkça gerçek erdemliliğe ve hayra ulaşmış olamazsınız"** (Ali İmran 92.) ayeti nazil olunca, Ebu Talha: "Rabbimiz mallarımızdan dağıtmamızı istiyor. Ey Allah'ın Rasûlü! Seni şahit tutarım ki ben bahçemi Allah yolunda tasadduk edip vakfettim" deyince Peygamber (s.a.v)'de onu yakın akrabalarından fakir olan Hassan b. Sabit ve Übey b. Ka'b'a tahsis et demişti. (Dârimi, Zekat: 23; Ebû Davud, Zekat: 45)

2- HİSSELİ YER DE VAKFEDİLİR Mİ?

3546- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer b. Hattab Rasûlullah (s.a.v)'e şöyle demiştir: "Hayber gazası sonunda ganimetlerin taksiminde bana düşen yüz hisse arazi şimdiye kadar hiç sahib olmadığım güzellikte bir mal, ben onu tasadduk etmek istiyorum." Peygamber (s.a.v)'de: **"Aslını vakfet mahsulünü de tasadduk et"** buyurdu. (Buhârî, Şurut: 19; Ebû Davud, Vesaya: 13)

3547- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek: "Ey Allah'ın Rasûlü! Şimdiye kadar sahip olmadığım bir araziye sahip oldum. Benim yüz adet hayvanım vardı onlarla Hayber'den ve Hayberlilerden yüz hisse bir arazi parçası aldım, bu malımla Allah'a daha da yakın olmak istiyorum" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Aslını vakfet ürününü de tasadduk et"** buyurdu. (Ebû Davud, Vesaya: 13; Buhârî, Şurüt: 19)

3548- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Ömer, Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek "Semğ'deki bana düşen araziyi ne yapayım" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Aslını vakfet ürününü de tasadduk et"** buyurdu. (Ebû Davud, Vesaya: 13; Buhârî, Şurüt: 19)

3- MESCİD YERİNİ ALIP VAKFETMEK

3549- Husayn b. Abdurrahman (r.a)'dan rivâyete göre, Temim oğullarından bir adam olan Ömer b. Cavan adlı birine: "Ahnef b. Kays, o hâdisede neden ayrılmıştı?" diye sordum. O da şöyle dedi: "Ahnef'in şunları anlattığını duydum: "Hac vazifemi yapmak üzere bir seferinde Medine'ye gelmiştim. Biz konakladığımız yerde yüklerimizi indirirken birisi geldi ve şöyle dedi: İnsanlar mescidde toplandılar. Ben de gittim gerçekten insanlar orada toplanmışlardı. Bir de baktım ki ortada bir gurup toplu olarak oturuyordu. Bunlar Ali b. Ebi Talib, Zübeyr, Talha ve Sa'd b. Ebi Vakkas (r.anhüma) idiler. Tam onların yanına durmuştum ki işte Osman b. Affan geldi dediler. Geldi ve üzerinde sarı bir elbisesi vardı. Ben arkadaşıma: "Olduğun yerde kal Osman'ın ne haberle geldiğini bir öğreneyim" dedim. Osman (r.a) Ali burada mı? Zübeyr burada mı? Talha burada mı? Sa'd burada mı? diye sordu. "Evet burada" dediler. Kendisinden başka gerçek ilâh olmayan Allah adına söylüyorum. Biliyor musunuz? Rasûlullah (s.a.v): **"Kim falan oğullarının hurma kurutma yerini satın alırsa Allah onu bağışlar"** dediğini…" Ben de orayı satın aldım ve

Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek: "Falan oğullarının hurma kurutma yerini satın aldım" dedim. Rasûlullah (s.a.v): **"Onu bizim mescidimize vakfet ecrini alırsın"** buyurdu. Oradakiler: "Evet bunun böyle olduğunu biliyoruz" dediler. Bu sefer Osman b. Affan: Kendisinden başka gerçek ilâh olmayan Allah aşkına söylüyorum, biliyor musunuz?" Rasûlullah (s.a.v): **"Kim Rume kuyusunu satın alırsa Allah onu bağışlar"** buyurdu. Ben de Rasûlullah (s.a.v)'e geldim. Rume kuyusunu satın aldım dedim. Rasûlullah (s.a.v)'de **"Onu Müslümanların kullanması için vakfet karşılığını bulursun"** buyurdu. Oradakiler: "Evet bunu da böyle olduğunu biliyoruz" dediler. Bu sefer Osman b. Affan: "Kendisinden başka gerçek ilâh olmayan Allah adına söylüyorum, biliyor musunuz? Rasûlullah (s.a.v): **"Kim zorluk gününün ordusu olan Tebük ordusunu techiz edip donatırsa Allah onu bağışlar"** buyurmuştu da ben de yularından yay ve kirişine kadar her şeyiyle donatmıştım" dedi. Oradakiler "Evet bu söylediklerini de aynen yapmıştın" dediler. Bunun üzerine Osman: "Allah'ım şahit ol! Allah'ım şahit ol! Allah'ım şahit ol!" dedi. (Müsned: 481)

3550- Ahnef b. Kays (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Hac maksadıyla çıkmış ve Medine'ye kadar gelmiştik, yüklerimizi konakladığımız yerde indirirken birisi bizim yanımıza geldi ve: "Halk mescidde toplanmış ve korku içindeler" dedi. Biz de hemen mescide gittik bir de baktık ki insanlar mescidin ortasında oturan bir grup insanın etrafında toplanmışlar. Bir de ne görelim oturanlar Ali, Zübeyr, Talha ve Sa'd b. ebi Vakkas idi. Biz bu halde iken Osman b. Affan sarı bir örtü içerisinde geldi, başını da sarmıştı.Ve dedi ki: "Ali burada mı? Talha burada mı? Zübeyr burada mı? Sa'd burada mı?" Onlarda: "Evet" dediler. O zaman Osman b. Affan: Kendisinden başka gerçek ilâh olmayan Allah adına sizlere soruyorum. Biliyor musunuz? Rasûlullah (s.a.v): **"Kim filan oğullarının hurma kurutma yerini satın alırsa Allah onu bağışlar"** buyurdu. Ben de orayı yirmi bin veya yirmi beş bin dirheme satın aldım sonra Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek haber verdim. Rasûlullah (s.a.v): **"Onu bizim mescidimize vakfet karşılığını Allah'tan alırsın"** buyurdu. Oradakiler: "Allah için doğru söylüyorsun. Bu dediklerin aynen olmuştur" dediler. Bu sefer Osman: "Yine kendisinden başka gerçek ilâh olmayan Allah hakkı için soruyorum. Biliyor musunuz? Rasûlullah (s.a.v): **"Kim Rume kuyusunu satın alırsa Allah onu bağışlar"** demişti de ben de o kuyuyu şu kadar paraya satın alıp, Rasûlullah (s.a.v)'e geldim ve o kuyuyu şu kadara satın aldım dedim. Bunun üzerine: **"Onu Müslümanların içmesine ve**

kullanmasına vakfet karşılığını alırsın” buyurdu. Oradakiler: “Evet bu söylediklerin de aynen olmuştur” dediler. Bu sefer Osman: Kendisinden başka gerçek ilâh olmayan Allah adına sizlere soruyorum. Rasûlullah (s.a.v) Müslümanlara bakarak şöyle demişti: **“Kim bu zorluk günlerinin ordusu olan Tebük ordusunu teçhiz edip donatırsa, Allah onu bağışlar”** buyurmuştu. Ben de o orduyu yularına yay ve kirişine varıncaya kadar donatmıştım dedi. Oradakiler: “Evet biliyoruz ki bu da aynen böyle olmuştur” dediler. O zaman Osman: “Allah’ım şahit ol! Allah’ım şahit ol!” dedi. (Müsned: 481)

3551- Sümâme b. Hazn el Kuşeyri (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Onların yanına Osman geldiğinde ben de oradaydım. Osman şöyle demişti: “Allah adına ve İslâm adına soruyorum, biliyor musunuz? Rasûlullah (s.a.v) Medine’ye geldiğinde Rume kuyusundan başka tatlı su kuyusu yoktu. Rasûlullah (s.a.v): **“Kim Rume kuyusunu satın alır ve Müslümanların o kuyudan istifadelerini sağlarsa, Cennette daha fazla karşılığını bulur”** buyurmuştu da; ben de kendi öz malımdan orayı satın alıp kovamı Müslümanların kovasıyla eşit hale getirdim yani o kuyuyu Müslümanlara vakfettim. Fakat bugün sizler beni o kuyunun suyundan içmemi yasaklıyorsunuz ve deniz suyu içmemi istiyorsunuz. Oradakiler: “Evet doğrudur” dediler. Bunun üzerine Osman: “Allah adına ve İslâmiyet adına soruyorum, siz biliyor musunuz? Tebük ordusunu kendi malımla teçhiz etmiştim.” Oradakiler: “Evet doğru söylüyorsun bu şekilde olmuştu” dediler. Osman: “Allah ve İslâm adına soruyorum biliyor musunuz, Mescid cemeatı almaz olmuştu da Rasûlullah (s.a.v): **“Kim filan oğullarının yerini satın alıp mescide ilave eder ve Cennette daha hayırlı yerlere sahip olur”** demişti de; ben de kendi öz malımdan orayı satın alıp mescide ilave etmiştim. Şimdi siz beni o mescidden iki rekat namaz kılmaktan men ediyorsunuz. Oradakiler: “Evet Allah şahittir ki söylediklerin doğrudur” dediler. Allah ve İslâm adına soruyorum biliyor musunuz? Rasûlullah (s.a.v), sebir dağında idi yanında Ebu Bekir, Ömer ve ben vardım, dağ sallanmaya başlayınca Rasûlullah (s.a.v) ayağıyla dağa vurdu ve: **“Ey dağ sakin ol, senin üzerinde bir Peygamber (s.a.v) bir Sıddık ve iki şehid vardır”** demişti. Oradakiler: “Allah adına doğru söylüyorsun böylece olmuştu” dediler. O zaman Osman: “Allahü ekber benim lehimde şahitlik yaptılar” (yani ben şahitim) dedi. (Müsned: 481)

3552- Ebu Seleme b. Abdurrahman (r.a)’dan rivâyete göre, Halk, Osman’ın evini kuşattıklarında Osman onlara geldi ve şöyle dedi: “Allah adına soruyorum doğru söyleyin, Rasûlullah (s.a.v) dağa çıktığında dağ sallanmaya başladığında ayağıyla dağa vurarak: **“Sakin ol ey dağ zira senin üzerinde bir Peygamber (s.a.v) bir sıddık iki de şehid var”** dediğini duymadınız mı? ben de orada değil miydim?” Pek çok insan: “Evet doğru söylüyorsun” dediler. Sonra Osman şöyle dedi: “Allah aşkına doğru söyleyin Rıdvan beyatında bu Allah’ın eli bu da Osman’ın eli dediğini duymadınız mı?” Pek çok kimse de bunun da böylece doğru olduğunu kabul edip şahitlik ettiler. Sonra Osman: Allah adına soruyorum Rasûlullah (s.a.v), Tebük ordusunu hazırladığında: **“Kim kabul görecek bir infak yapmak ister”** buyurduğunda ben ordunun yarısını kendi malımla techiz etmiştim. Pek çok kimse: “Evet doğru söylüyorsun” dediler. Osman: “Allah aşkına doğru söyleyin, kim Cennette bir ev karşılığında şu mescidin toprağını genişletmek ister buyurduğunda o araziyi kendi malımla almamış mıydım?” Oradakiler yine: “Evet öylece olmuştur” dediler. Daha sonra Osman: “Allah adına soruyorum satılan Rume kuyusunu kendi malımla satın alıp Allah yolunda Müslümanlara vakfettiğimi bilen yok mu” dedi. Oradakiler: “Evet aynen böyle olmuştur” dediler. (Müsned: 481)

30- VASIYETLER KİTABI (Bölümleri)

1- VASIYET GEÇİKTİRİLMEMELİ

3553- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'e bir adam gelerek: "Ey Allah'ın Rasûlü! Hangi sadakanın sevabı daha büyüktür" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Sadakanın hayırlısı vücudun sıhhatle ve mala düşkünlüğün fazla olup fakirlikten korkup ebedi kalacakmış gibi olduğun anda verilenidir"** buyurdu ve, **"Sadaka vermeyi can boğaza geldiği ve sen de şu malım şu kimseye şu malımda şu kimseye aittir diyeceğin güne erteleme."** (Ebû Davud, Vesaya: 3; Müslim, Zekat: 31)

3554- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hanginiz varislerinin malını kendi malından daha çok sever?"** Oradakiler: "Ey Allah'ın Rasûlü! Biz kendi malımızı severiz varislerin malını değil" dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İyi bilin ki şu anda sevdiğinizi söylediğiniz tüm bu mallarınız sizin mallarınız değildir varislerinizin mallarıdır. Senin malın ahiret ve Cennet için önceden verdiğin maldır geri kalanlar ise varislerin mallarıdır."** (Buhârî, Rikak: 12; Müsned: 3443)

3555- Mutarrif (r.a)'in babasından rivâyetine göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: Tekâsür sûresi 1.2 ayeti olan: **"Aç gözlülük saplantısı içinde mal mülk çokluğuyla övünmek oyaladı sizleri. Öyle ki mezara girinceye kadar bu oyalanmaya devam ettiniz."** Ayetler hakkında şöyle buyurdu: **"Ademoğlu dünyada sahip olduğu şeylerle malım malım diyerek övünür durur. Ey Ademoğlu! Senin olan mal yiyip tükettiğin, giyip eskittiğin ve Sadaka olarak verip ahiret için hazırladığındır."** (Müslim, Zühd ve Rekaik: 1; Tirmizî, Tefsirü'l Kur'an: 89)

3556- Ebu Habibe et Taî (r.a) şöyle demiştir: "Bir adam Allah yolunda harcanmak üzere bir miktar para vasiyet etti. Ebu'd Derda'ya bu durum sorulunca Peygamber (s.a.v)'den şu hadisi nakletti: **"Ölümüne yakın köle azâd eden veya bir şey tasadduk eden kendisi doyduktan sonra başkasına hediye veren gibidir."** (Dârimi, Vasiyet: 34; Tirmizî, Vasiyet: 7)

3557- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Vasiyet edebilecek malı bulunan bir kimseye**

vasiyet'i yanında yazılı bulunmadıkça iki gece geçirmesi caiz değildir." (Buhârî, Vesaya: 1; Ebû Davud, Vesaya: 1)

3558- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hiçbir Müslüman kişinin vasiyeti yanında yazılı olarak bulunmadıkça iki gece geçirmesi caiz değildir."** (Buhârî, Vesaya: 1; Ebû Davud, Vesaya: 1)

3559- Abdullah b. Ömer (r.a)'in haber verdiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Hiçbir Müslüman kimsenin vasiyeti yanında olarak bulunmadıkça üç gece geçirmesi caiz değildir."** Abdullah b. Ömer diyor ki: "Rasûlullah (s.a.v)'den bu hadisi duyduğum andan itibaren vasiyetim daima yanımdadır." (Buhârî, Vesaya: 1; Ebû Davud, Vesaya: 1)

3560- Sâlim b. Abdullah (r.a) babasından naklediyor. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Vasiyet edebileceği kadar dünyalığı bulunan bir kişiye vasiyeti yanında yazılı bulunmadıkça üç gece geçirmesi helâl değildir."** (Buhârî, Vesaya: 1; Ebû Davud, Vesaya: 1)

2- RASÛLULLAH (S.A.V) VASİYET ETMİŞ MİDİR?

3561- Talha (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn ebî Evfa'ya: "Rasûlullah (s.a.v) vasiyette bulunmuş mudur?" diye sordum. **"Hayır"** dedi. "Peki Müslümanlara vasiyet nasıl emrolundu?" dedim. Allah'ın Kitab'ına uyarak emretti dedi. (Buhârî, Vesaya: 1; Ebû Davud, Vesaya: 1)

3562- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) vefatında geriye ne bir dinar ne de bir dirhem ne koyun ne de deve bıraktı. Bu yüzden hiçbir şey de vasiyet etmedi. (Buhârî, Vesaya: 1; Ebû Davud, Vesaya: 1)

3563- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) vefatından sonra geriye ne bir dirhem ne de dinar ne koyun ne de deve bıraktı. Bu yüzden de hiçbir şey vasiyet etmemişti. (Buhârî, Vesaya: 1; Ebû Davud, Vesaya: 1)

3564- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) vefatından sonra geriye ne bir dirhem ne de dinar ne koyun ne de deve bıraktı. Bu yüzden de hiçbir şey vasiyet etmemişti. (Buhârî, Vesaya: 1; Ebû Davud, Vesaya: 1)

3565- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Ali'ye vasiyet etti diyorlar. Halbuki vefatından az önce idrarını yapmak için bir kap istemişti de o esnada tüm vücudunu bırakıvermişti, benim göğsüme dayalı olmasına rağmen ben bile vefat ettiğini anlayamadım, şu halde kime vasiyet etti? (Buhârî, Vesaya: 1; Ebû Davud, Vesaya: 1)

3566- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) vefat ettiğinde yanında benden başka kimse yoktu. Vefatına yakın idrar yapmak için bir kap istemişti. (Buhârî, Vesaya: 1; Ebû Davud, Vesaya: 1)

3- MALIN ÜÇTE BİRİNİ VASİYET ETMEK

3567- Amir b. Sa'd (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Şifa bulduğum bir hastalığa yakalanmıştım. Rasûlullah (s.a.v) beni ziyarete gelmişti. Ben de şöyle demiştim: "Ey Allah'ın Rasûlü! Benim malım çoktur, kızımdan başka da mirasçım yok, malımın üçte ikisini tasadduk edebilir miyim?" diye sordum. **"Hayır"** dedi. Ben: "Peki yarısına ne dersiniz?" dedim. Yine **"Hayır"** dedi. Ben: "Ya üçte biri nasıl olur?" deyince, **"Üçte bir… üçte bir de çoktur ama senin için yeterlidir. Mirasçılarını zengin bırakman başkalarına avuç açacak durumda bırakmandan daha hayırlıdır"** buyurdu. (Buhârî, Vesaya: 1; Ebû Davud, Vesaya: 1)

3568- Sa'd (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben Mekke'de hasta iken Rasûlullah (s.a.v) beni ziyarete geldi. Ben de: "Ey Allah'ın Rasûlü! malımın hepsini vasiyet etmek isterim ne dersiniz?" dedim. **"Hayır olmaz"** buyurdu. Ben: "Yarısını" dedim. Yine **"Hayır olmaz"** buyurdu. "Üçte birine ne dersiniz?" deyince: **"Üçte bir… üçte bir de çoktur ama vasiyet edebilirsin. Ey Sa'd! Mirasçılarını zengin bırakman onları fakir ve başkalarına el açar halde bırakmandan daha hayırlıdır"** buyurdu. (Buhârî, Vesaya: 1; Ebû Davud, Vesaya: 1)

3569- Amir b. Sa'd (r.a) babasından naklediyor ve şöyle diyor: Sa'd Mekke'de hasta yatıyordu, vaktiyle hicret ettiği bu toprakta ölmek istemiyordu. Peygamber (s.a.v) onu ziyarete geldi. **"Allah, Sa'd b. Afra'ya merhamet etsin veya Allah Sa'd'e acısın"** buyurdu. Onun mirasçı olarak tek bir kızı vardı. Ve şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasûlü! malımın hepsini vasiyet etmek istiyorum ne dersiniz?" Rasûlullah (s.a.v): **"Hayır öyle yapma!"** buyurdu. "Yarısını" dedim, yine: **"Hayır öyle yapma"** buyurdu. Üçte bir deyince: **"Üçte bir… üçte bir çoktur… zira mirasçılarını zengin**

bırakman insanlara el avuç açacak şekilde muhtaç bırakmandan hayırlıdır" buyurdu. (Buhârî, Vesaya: 1; Ebû Davud, Vesaya: 1)

3570- Bükeyr b. Mismar (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Amir b. Sa'd tan işittim. O da babasından şöyle aktarmıştı: "Sa'd hastalanmıştı Rasûlullah (s.a.v) ziyaret için yanına girmişti. Sa'd, Rasûlullah (s.a.v)'i görünce ağladı ve: "Ey Allah'ın Rasûlü! Vaktiyle hicret ettiğim yerde öleceğim" dedi. **"Rasûlullah (s.a.v) hayır inşallah iyileşirsin"** buyurdu. Sa'd: "Malımın hepsini Allah yolunda vasiyet etmek istiyorum" dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Hayır öyle yapma"** buyurdu. "Sa'd üçte ikisini mi vasiyet edeyim" deyince, yine: **"Hayır öyle yapma"** buyurdu. Yarısını mı deyince, yine: **"Hayır olmaz"** dedi. "Ya üçte birine ne dersin?" deyince Rasûlullah (s.a.v): **"Üçte bir… üçte birde çoktur, çocuklarını zengin bırakman onları başkalarına el açacak şekilde fakir bırakmandan hayırlıdır"** buyurdu. (Buhârî, Vesaya: 1; Ebû Davud, Vesaya: 1)

3571- Sa'd b. Ebi Vakkas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Hastalığımda Rasûlullah (s.a.v) beni ziyaret etti ve **"Vasiyette bulundun mu?"** diye sordu. Ben de: "Evet" dedim. **"Ne kadarını"** diye sordu. Ben de: "Malımın tamamını Allah yolunda vasiyet ettim" dedim. **"Çocuğuna bir şey bırakmadın mı?"** buyurdu. "Onlar zengindir" dedim. **"Öyleyse o malının onda birini vasiyet et"** buyurdu ben daha fazlasını istedim. Rasûlullah (s.a.v)'de artırdı ve: **"Üçte birini vasiyet et hatta üçte bir de çoktur ve büyüktür"** buyurdu. (Buhârî, Vesaya: 1; Ebû Davud, Vesaya: 1)

3572- Sa'd (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) onu hastalığında ziyaret etmişti. Sa'd: "Ey Allah'ın Rasûlü! Malımın tamamını vasiyet etmek istiyorum" dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Hayır öyle yapma"** buyurdu. Sa'd: "Yarısını vasiyet etmeme ne dersin" dedi. Rasûlullah (s.a.v), yine: **"Hayır olamaz"** dedi. Sa'd: "Üçte birini vasiyet edeyim" deyince: **"Üçte bir kafidir gerçi o da çoktur ve büyüktür"** buyurdu. (Buhârî, Vesaya: 1; Ebû Davud, Vesaya: 1)

3573- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Sa'd'ı ziyarete gelmişti. Sa'd: "Ey Allah'ın Rasûlü! Malımın üçte ikisini vasiyet edeyim mi?" dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Hayır"** dedi. "Öyleyse yarısına ne dersiniz?" deyince yine: **"Hayır"** buyurdu. "Üçte biri olur mu?" deyince: **"Peki üçte birini vasiyet et, üçte bir de gerçi çoktur**

ve büyüktür. Varislerini zengin bırakman onları başkalarına el açacak şekilde fakir bırakmandan hayırlıdır” buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3574- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Temenni olunur ki insanlar vasiyet konusunda dörtte biri tercih etsinler çünkü Rasûlullah (s.a.v): **“Üçte bir… üçte bir de çoktur ve büyüktür”** buyurmuştur. (Ebû Davud, Vesaya: 1; Buhârî, Vesaya: 3)

3575- Muhammed b. Sa’d, babası Sa’d b. Malik’ten naklediyor: O hasta iken Rasûlullah (s.a.v) ona geldi ve Sa’d: “Bir kızımdan başka çocuğum yok dolayısıyla malımın hepsini vasiyet etmek istiyorum” dedi. Peygamber (s.a.v)’de: **“Hayır öyle yapma”** buyurdu. Sa’d: “Yarısını vasiyet etsem” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“O da çoktur”** buyurdu. “Üçte birini vasiyet etsem” deyince: **“Üçte bir yeterlidir hatta o bile çoktur”** buyurdu. (Ebû Davud, Vesaya: 1; Buhârî, Vesaya: 3)

3576- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan: Câbir’in babası Uhud savaşında şehid düşmüştü, geriye altı kız ve bir sürü de borç bırakmıştı. Hurma toplama zamanı geldiğinde Rasûlullah (s.a.v)’e geldim ve şöyle dedim: “Biliyorsunuz ki babam, Uhud savaşında şehid düştü, pek çok ta borç bıraktı ve ödemenin hakkından gelemeyeceğimi sanıyorum bu sebeple alacaklıların sizinle görüşmelerini istiyorum” dedim. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sen şimdi git her cins hurmayı ayrı ayrı yerlere topla ve bana haber ver.”** Ben de, Rasûlullah (s.a.v)’in dediğini yaptım ve sonra da O’nu çağırdım. Alacaklılar Rasûlullah (s.a.v)’i orada görünce isteklerindeki ısrarı biraz daha artırdılar. Rasûlullah (s.a.v) onların bu yaptıklarını görünce en büyük hurma yığınının etrafını üç defa dolaştı ve o yığının yanına oturdu ve **“Alacaklıları çağır”** dedi. Rasûlullah (s.a.v) alacaklılara ölçerek hurmayı verdi ve sonunda babamın borcunu Allah ödettirmiş oldu ve ben: “Allah babamın borcunu ödemeyi nasib etsin de tek bir hurma bile bana ve kardeşlerime kalmasın buna bile razıyım” diyordum. Halbuki borçların tamamı ödenmiş ve yığınlardan tek bir hurma bile eksilmemiş gibiydi. (Buhârî, Vesaya: 37; İbn Mâce, Sadakat: 20)

4- MİRAS TAKSİMİNDEN ÖNCE BORÇ ÖDENMELİ

3577- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Câbir’in babası borçlu olarak vefat etmişti. Câbir diyor ki: Peygamber (s.a.v)’e geldim ve: “Ey Allah’ın Rasûlü! babam bir sürü borç bırakarak vefat etti, miras olarak ta sadece bir hurmalık bıraktı. Bu hurmalıktan çıkacak ürünlerle bu borç birkaç senede

ancak ödenebilir. Alacaklıların bana bir kötülük yapmamaları için hurmalığa beraberce gidelim” dedim. Rasûlullah (s.a.v) geldi ve hurma yığınlarını dolaştı ve onların etrafında selâm verdi, dua etti ve yığının yanına oturdu. Alacaklıları çağırdı ve alacaklarını ödedi yine de kalan yığınlar hiç alınmamış gibi duruyordu. (Buhârî, Vesaya: 37; İbn Mâce, Sadakat: 20)

3578- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Amr b. Haram vefat etmişti. Pek çok ta borç bırakmıştı. Rasûlullah (s.a.v)’den alacaklıların bir kısım alacaklarından vazgeçmeleri için yardım istedim. Rasûlullah (s.a.v) alacaklılardan böyle bir istekte bulundu fakat kabul etmediler. Rasûlullah (s.a.v)’de bana: **“Git hurmalarını çeşitlerine göre, Acve’yi bir yere, Izk Ubn Zeyd çeşidini bir yere ayrı ayrı topla sonra bana haber ver”** buyurdu. Rasûlullah (s.a.v)’in dediğini yaptım. Rasûlullah (s.a.v) geldi, hurma yığınlarını en üstte olanını veya ortadakinin yanına oturdu sonra da şöyle buyurdu: **“Alacaklılara alacakları nispette ölç.”** Ben de ölçtüm onlara verdim borcum kalmadı sonra baktım hurma yığınları hiç eksilmemiş gibiydi. (Buhârî, Vesaya: 37; İbn Mâce, Sadakat: 20)

3579- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir yahudinin babamdan hurma alacağı vardı. Babam da Uhud savaşında şehid olmuştu, geriye miras olarak iki hurma bahçesi bırakmıştı. Hurmaların tamamı ise yahudinin alacağını ancak karşılayacaktı. Rasûlullah (s.a.v), o yahudiye: **“Alacağın hurmanın yarısını şimdi alsan yarısını da diğer seneye bıraksan olmaz mı?”** dedi. Yahudi buna yanaşmadı. O zaman Rasûlullah (s.a.v), bana: **“Hurmaları toplamaya başladığında bana haber ver”** buyurdu. Ben de dediğini yaptım ve Rasûlullah (s.a.v)’e haber verdim. Rasûlullah (s.a.v): “Ebu Bekir ile birlikte geldi. Hurmanın en altından başlanarak toplanmaya ve ölçülmeye başlandı, Rasûlullah (s.a.v)’de bereketlenmesi için dua ediyordu. Neticede o iki bahçenin küçüğünden çıkan hurmalarla yahudinin borcunu ödedik. Sonra Rasûlullah (s.a.v) ve Ebu Bekir’e ikram olmak üzere yaş hurma ve su getirdim, yiyip içtiler ve şöyle buyurdular: **“İşte bu hurma ve su ahirette hesaba çekileceğiniz şeylerdendir.”** (Buhârî, Vesaya: 37; İbn Mâce, Sadakat: 20)

3580- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Babam borçlu olarak vefat etmişti. Alacaklılara alacaklarına karşılık hurma almalarını teklif ettim kabul etmediler ve alacaklarını karşılamayacağını söylediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v)’e geldim ve durumu anlattım. O da şöyle buyurdu: **“Hurmaları toplayıp kurutma yerine koyduğunda**

Bana haber ver.” Ben de toplayıp kurutma yerine yığdığımda haber vermek üzere Rasûlullah (s.a.v)’e geldim. Rasûlullah (s.a.v)’de Ebu Bekir ve Ömer ile birlikte hurma kurutma yerine geldiler. Oraya oturdu ve bereket için dua etti sonra şöyle buyurdu: **“Alacaklıları çağır ve alacaklarını hurmadan öde.”** Babamdan alacağı olan herkese alacaklarını verdim, on üç vesk hurma arttı. Bunu Rasûlullah (s.a.v)’e söylediğimde güldü ve: **“Ebu Bekir ve Ömer’e de git bunu haber ver”** buyurdu. Ebu Bekir ve Ömer’e gidip haber verdim onlar: “Rasûlullah (s.a.v) bereket için dua ettiğinde bunun böyle olacağını bilmiştik” dediler. (Buhârî, Vesaya: 37; İbn Mâce, Sadakat: 20)

5-VARİSE VASİYET YOKTUR

3581- Amr b. Harice (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), bir hutbe vererek: **“Allah, her hak sahibine hakkını miras paylaşımında vermiştir. Artık varise vasiyet yapılamaz.”** (Tirmizî, Vasiyet: 6; İbn Mâce, Vasiyet: 6)

3582- İbn Harice (r.a) Rasûlullah (s.a.v)’in geviş getirirken ağzının köpüğü dışarıya akan devesi üzerinde insanlara hitab ederken şöyle buyurduğuna şahit oldu: **“Allah, mirastan herkese hisselerini bildirmiştir. Artık varise vasiyet caiz değildir.”** (Tirmizî, Vasiyet: 6; İbn Mâce, Vasiyet: 6)

3583- Amr b. Harice (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“İsmi aziz olan Allah, her hak sahibine hakkını vermiştir. Artık varise vasiyet yoktur.”** (Tirmizî, Vasiyet: 6; İbn Mâce, Vasiyet: 6)

6- YAKIN AKRABAYA VASİYET OLUR MU?

3584- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Yakın akrabalarını uyar”** (Şuarâ sûresi 214.) ayet nazil olunca Rasûlullah (s.a.v) Kureyş’i çağırdı, Kureyş’te toplandı. Rasûlullah (s.a.v) bazen tek olarak şahıslara bazen de halkın geneline hitab ederek şöyle buyurdu: **“Ey Ka’b b. Lüey oğulları, Ey Ka’b b. Mürre oğulları, Ey Abdi Semş oğulları, Ey Abdi Menaf oğulları, Ey Hâşimoğulları, Ey Abdülmuttalib oğlulları kendinizi ateşten koruyunuz. Ey Fatıma sen de kendini ateşten koru! Çünkü ben Allah’ın buyruğu karşısında size hiçbir şey yapamam. Ancak akrabalık hakkı vardır ki ben o bağdan dolayı sizlere bağlı bulunuyorum.”** (Buhârî, Vesaya: 11; Tirmizî, Tefsirü’l Kur’an: 27)

3585- Musa b. Talha (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ey Abdi Menaf oğulları! Kendinizi Rabbinizin azabından koruyunuz! Yoksa Allah katında size hiç bir şey yapamam. Ey Abdülmuttalib oğlulları! Kendinizi Rabbinizin azabından koruyunuz. Allah katında sizin için hiçbir şey yapamam şu kadar ki aramızda akrabalık bağı vardır. Ben bu akrabalık bağını koparmam.”** (Buhârî, Vesaya: 11; Tirmizî, Tefsirü’l Kur’an: 27)

3586- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Şuarâ sûresi 214. ayeti olan: **“Yakın akrabalarını uyar”** ayeti nazil olunca Kureyş’i topladı ve şöyle dedi: **“Ey Kureyş topluluğu! Allah’ın azabından kendinizi koruyunuz. Allah’tan hiçbir şeyi sizden geri çeviremem. Ey Abdülmuttalib oğlulları! Sizden Allah’ın hiçbir azabını geri çeviremem. Ey Abdülmuttalib oğlu Abbas! Allah’ın azabına karşı sana hiçbir faydam olamaz. Ey Rasûlullah (s.a.v)’in halası Safiye! Allah’ın sana karşı olacak hiçbir azabını senden geri çeviremem. Ey Muhammed kızı Fatıma! Benden ne istersen iste vereyim, yapayım fakat Allah’ın azabına karşı sana bir şey yapamam.”** (Buhârî, Vesaya: 11; Tirmizî, Tefsirü’l Kur’an: 27)

3587- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Şuarâ sûresi 214. ayeti inince kalktı ve şöyle dedi: **“Ey Kureyş topluluğu! Kendinizi Allah’ın azabından koruyunuz. Çünkü Allah’ın azabına karşı sizlere bir şey yapamam. Ey Abdi Menaf oğulları! Size olacak olan Allah’ın azabından hiçbir şeyi sizden geri çeviremem. Ey Abdülmuttalib oğlu Abbas! Allah’ın sana vereceği azabdan hiçbir şeyi senden çeviremem. Ey Peygamber (s.a.v)’in halası Safiyye! Allah’ın azabına karşı sana da bir şey yapamam. Ey kızım Fatıma! Benden dilediğini iste fakat Allah’ın azabına karşı hiçbir şey yapamam.”** (Buhârî, Vesaya: 11; Tirmizî, Tefsirü’l Kur’an: 27)

3588- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Yakın akrabalarını uyar (Şuarâ 214. ayet) nazil olduğunda Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ey Muhammed’in kızı Fatıma! Ey Abdülmuttalib’in kızı Safiye! Ve Ey Abdülmuttalib oğlulları! Allah’ın azabına karşı sizlere bir şey yapamam. Dünyada malımdan istediğiniz kadar isteyin fakat ahiretteki azabı başınızdan savamam.”** (Müsned: 24359)

7- ANSIZIN VEFAT EDEN ADINA VARİSLERİ HAYIR YAPAR MI?

3589- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e: “Annem ansızın vefat etti. Eğer konuşmaya fırsat bulsaydı tasaddukta bulunurdu, onun için tasaddukta bulunayım mı?” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onun için tasadduk et”** buyurdu. (Ebû Davud, Vesaya: 15; İbn Mâce, Vesaya: 8)

3590- Sa’d Ubâde (r.a) babasından ve dedesinden naklederek şöyle diyor: “Sa’d b. Ubâde, Peygamber ile birlikte bir savaşa katılmak üzere çıkmıştı. O esnada annesi de Medine’de vefat etmek üzereydi, kendisine bir şey vasiyet et” denildi. Ne vasiyet edebilirim ki mal Sa’d’ın malıdır, Sa’d gazveden dönmeden de vafat etti. Sa’d, Medine’ye geldiğinde bu olay ona aktarıldı. Bunun üzerine Sa’d: “Ey Allah’ın Rasûlü! Eğer anam hakkında tasaddukta bulunursam ona faydası dokunur mu?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Evet”** buyurdu. Sa’d ta şu ve şu bahçem diyerek bahçesinin ismini söyledi ve annem için sadakadır dedi. (Müsned: 21421)

8- ÖLEN KİMSE İÇİN YAPILAN SADAKANIN DEĞERİ VE KIYMETİ

3591- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İnsan ölünce tüm amellerinin sevabı kesilir ancak şu üç çeşit amelinin sevabı devam eder: 1. Sadaka-i** (su yol köprü vs. gibi devam eden işler) **2. Kendisinden istifade edilen dini bilgi çalışmaları 3. Kendisine hayırlı duada bulunan hayırlı evlat.”** (Ebû Davud, Vesaya: 14; Tirmizî, Ahkam: 36)

3592- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e: “Babam öldü geriye mal da bıraktı. Fakat vasiyette de bulunmadı onun için tasadduk ta bulunsam onun günahlarına keffaret olur mu?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **“Evet olur”** buyurdu. (İbn Mâce, Vesaya: 8; Müsned: 8486)

3593- Şerid b. Süveyd es Sekafî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e geldim ve: “Annem vefat etmeden kendisi için bir köle azâd edilmesini vasiyet etmişti. Şu anda benim elimde Nubiyeli bir cariye (Kadın köle) var, bu cariyeyi onun adına azâd etmemle üzerimdeki borcum ödenmiş sayılır mı?” diye sordum. Rasûlullah (s.a.v): **“O cariyeyi bana getir”** buyurdu. Yanına getirdim, Peygamber (s.a.v) ona: **“Rabbin kimdir?”** diye sordu. Cariye “Allah’tır” dedi. **“Ben kimim?”** diye sordu.

“Sende Allah’ın elçisisin” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Onu azâd ediver o mü’mindir”** buyurdu. (Ebû Davud, Vesaya: 12; Müsned: 18636)

3594- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Sa’d Peygamber (s.a.v)’e: “Annem bir şey vasiyyet etmeden öldü, onun için bir şeyler tasaddukta bulunabilir miyim?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Evet”** buyurdu. (Buhârî, Vesaya: 19; Ebû Davud, Vesaya: 15)

3595- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e: “Ey Allah’ın Rasûlü! Annem vefat etti, onun adına bir şeyler tasadduk etsem ona faydası dokunur mu?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Evet”** dedi. O adam da: “Öyleyse benim bir hurma bahçem var Seni şahit tutuyorum ki o bahçeyi onun için tasadduk ettim” dedi. (Buhârî, Vesaya: 19; Ebû Davud, Vesaya: 15)

3596- İbn Abbas (r.a) Sa’d b. Ubâde (r.a)’den naklediyor: Sa’d b. Ubâde Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek: “Annem vefat etti. Onun bir adağı vardı, onun için bir köle azâd etsem borcunu ödemiş olur muyum?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Annen adına köle azâd et”** buyurdu. (Buhârî, Vesaya: 19; Ebû Davud, Vesaya: 15)

3597- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Sa’d b. Ubâde’nin annesinin bir adağı vardı fakat onu yerine getirmeden öldü. Sa’d bu konuda Rasûlullah (s.a.v)’den fetva istedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onun adına adağını yerine getir”** buyurdu. (Buhârî, Vesaya: 19; Ebû Davud, Vesaya: 15)

3598- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Sa’d b. Ubâde’nin annesinin bir adağı vardı fakat onu yerine getirmeden öldü. Sa’d bu konuda Rasûlullah (s.a.v)’den fetva istedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onun adına adağını yerine getir”** buyurdu. (Buhârî, Vesaya: 19; Ebû Davud, Vesaya: 15)

3599- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Sa’d b. Ubâde’nin annesinin bir adağı vardı fakat onu yerine getirmeden öldü. Sa’d bu konuda Rasûlullah (s.a.v)’den fetva istedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onun adına adağını yerine getir”** buyurdu. (Buhârî, Vesaya: 19; Ebû Davud, Vesaya: 15)

9- BU KONUDA DEĞİŞİK RİVAYETLER

3600- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Sa’d b. Ubâde’nin annesinin bir adağı vardı fakat onu yerine getirmeden öldü. Sa’d bu konuda Rasûlullah (s.a.v)’den fetva istedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onun adına adağını yerine getir”** buyurdu. (Buhârî, Vesaya: 19; Ebû Davud, Vesaya: 15)

3601- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Sa’d b. Ubâde’nin annesinin bir adağı vardı fakat onu yerine getirmeden öldü. Sa’d bu konuda Rasûlullah (s.a.v)’den fetva istedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onun adına adağını yerine getir”** buyurdu. (Buhârî, Vesaya: 19; Ebû Davud, Vesaya: 15)

3602- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Sa’d b. Ubâde’nin annesinin bir adağı vardı fakat onu yerine getirmeden öldü. Sa’d bu konuda Rasûlullah (s.a.v)’den fetva istedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onun adına adağını yerine getir”** buyurdu. (Buhârî, Vesaya: 19; Ebû Davud, Vesaya: 15)

3603- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Sa’d b. Ubâde’nin annesinin bir adağı vardı fakat onu yerine getirmeden öldü. Sa’d bu konuda Rasûlullah (s.a.v)’den fetva istedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onun adına adağını yerine getir”** buyurdu. (Buhârî, Vesaya: 19; Ebû Davud, Vesaya: 15)

3604- Sa’d b. Ubâde (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e: “Ey Allah’ın Rasûlü! Annem öldü onun için sadaka verebilir miyim?” dedim. O da: **“Evet”** buyurdu. Ben de: “Hangi sadaka daha hayırlı ve değerlidir” dedim. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Su hayrı”** buyurdu. (Buhârî, Vesaya: 19; Ebû Davud, Vesaya: 15)

3605- Sa’d b. Ubâde (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ey Allah’ın Rasûlü! Hangi sadaka daha hayırlı ve kıymetlidir” diye sordum. **“İnsanları ve hayvanları sulamaktır”** buyurdu. (Müsned: 21421)

3606- Sa’d b. Ubâde (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Sa’d b. Ubâde’nin annesi vefat etmişti ve Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek: “Ey Allah’ın Rasûlü! Annem öldü onun adına sadaka verebilir miyim?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Evet”** buyurdu. Sa’d: “Hangi sadaka daha hayırlı ve değerlidir?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“İnsan ve hayvanların su ihtiyaçlarına cevap vermektir”** buyurdu. Bu yüzden Sa’d’ın Medine’de bir çeşmesi vardı. (Müsned: 21421)

10- SORUMLULUK GETİREN İŞLERDEN UZAK DURMAK

3607- Ebu Zer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana şöyle dedi: **“Ey Ebu Zer! Ben, seni başkanlık ve emirlik vazifelerini yapmakta güçsüz görüyorum. Ben kendim için sevip hoşlandığımı senin için de sevip hoşlanırım. Aman sakın iki kişiye bile olsa başkan olma ve hiçbir yetimin malının idaresini de üzerine alma.”** (Müslim, Imara: 4; Ebû Davud, Vesaya: 4)

11- YETİM MALINI YÖNETEN KİMSENİN DURUMU

3608- Amr b. Şuayb (r.a) babsından ve dedesinden aktararak şöyle dedi: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek: "Ben fakirim, hiç malım mülküm de yok fakat bir yetimin vasiliğini yapıyorum ne yapmalıyım?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Yetimin malından ye fakat israf etme, şaçıp savurma ve kendi üzerine de geçirme"** buyurdu. (Ebû Davud, Vesaya: 8; İbn Mâce, Vesaya: 9)

3609- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Enâm sûresi 152. ayeti olan: **"Ergenlik çağına erişinceye kadar yetimin malına onun iyiliği için olmadıkça dokunmayın"** ayeti ile Nisâ sûresi 10. ayeti olan **"Doğrusu yetimlerin mallarını ve imkanlarını haksızca yiyip bitirecekler karınlarını sadece ateşle doldurmuş olurlar"** ayetleri nazil olunca insanlar yetim malıyla ilgilenmekten uzak durmaya başladılar ve bu durum Müslümanlara ağır geldi ve Peygamber (s.a.v)'e bu durumdan şikayette bulundular. Bunun üzerine Allah, Bakara sûresi 220. ayetini indirdi: **"…Yetimlere nasıl davranılacağı hakkında sana sorarlar deki: Onların durumlarını düzeltmek en iyisidir. Ve onların hayatlarını paylaşırsanız unutmayın ki onlar sizin kardeşlerinizdir. Zira Allah bozgunculuk yapanları düzeltmeye çalışanlardan ayırt etmesini bilir, Allah dileseydi taşıyamayacağınız yükleri omuzunuza yüklerdi..."** (Ebû Davud, Vesaya: 4; Müsned: 2845)

3610- İbn Abbas (r.a) Nisâ sûresi 10. ayeti hakkında şöyle dedi: "Bu ayet indiği sırada bazılarının gözetimi altında yetimler bulunuyordu. Ayetteki tehditten korktukları için aynı evde olmalarına rağmen yiyeceklerini, içeceklerini ve kaplarını ayırıyorlardı. Bu da Müslümanlara zor geldi ve yetimlerle ilgilenmekten uzak durmaya başladılar. Bunun üzerine kolaylık getiren Bakara 220. ayeti nazil oldu ve birlikte yiyip içmeleri helâl kılındı." (Ebû Davud, Vesaya: 4; Müsned: 2845)

12- YETİM MALINI YEMEKTEN SAKINMAK GEREKİR

3611- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İnsanları helak edecek olan şu yedi şeyden uzak durunuz."** **"**Ey Allah'ın Rasûlü! Onlar nelerdir?" denilince; Rasûlullah (s.a.v): **"1. Allah'a kanun koyuculuğunda ortak koşmak 2. Cimrilik 3. Allah'ın haram kıldığı bir cana kıymak, haksız yere adam öldürmek 4. Faiz yemek 5. Yetim malı yemek 6. Savaştan kaçmak 7. Zinadan uzak olan**

Müslüman kadınlara zina isnadında ve iftirasında bulunmaktır” buyurdu. (Ebû Davud, Vesaya: 5; Buhârî, Vesaya: 24)

31- BAĞIŞ KİTABI (Bölümleri)

KİŞİ SAĞLIĞINDA TÜM ÇOCUKLARINA ÂDİL DAVRANMALIDIR

3612- Numan b. Beşir (r.a)'den rivâyete göre, babası ona bir köle bağışlamıştı ve Rasûlullah (s.a.v)'i de bu yaptığı işe şahit tutmak için Onun yanına gelmişti. Rasûlullah (s.a.v): **"Tüm çocuklarına aynı şekilde bağışta bulundun mu?"** diye sordu. Beşir: "Hayır" dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Öyleyse onu geri al"** buyurdu. (Tirmizî, Ahkam: 30; Müslim, Hibât: 3)

3613- Numan b. Beşir (r.a)'den rivâyete göre, babası onu Rasûlullah (s.a.v)'e getirdi ve: "Ben bu oğluma bana ait olan bir köle bağışladım" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Her çocuğuna aynı şekilde bağışladın mı?"** diye sordu. Beşir: "Hayır" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Öyleyse o bağışından dön"** buyurdu. (Tirmizî, Ahkam: 30; Müslim, Hibât: 3)

3614- Numan b. Beşir (r.a)'den rivâyete göre, babası onu Rasûlullah (s.a.v)'e getirdi ve: "Ben bu oğluma bana ait olan bir köle bağışladım" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Her çocuğuna aynı şekilde bağışladın mı?"** diye sordu. Beşir: "Hayır" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Öyleyse o bağışından dön"** buyurdu. (Buhârî, Hibe: 11; Müslim, Hibât: 3)

3615- Numan b. Beşir (r.a)'den rivâyete göre, babası onu Rasûlullah (s.a.v)'e getirdi ve: "Ben bu oğluma bana ait olan bir köle bağışladım" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Her çocuğuna aynı şekilde bağışladın mı?"** diye sordu. Beşir: "Hayır" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Öyleyse o bağışından dön"** buyurdu. (Buhârî, Hibe: 11; Müslim, Hibât: 3)

3616- Numan b. Beşir (r.a)'den rivâyete göre, babası kendisine bir bağışta bulunmuştu. Annesi de oğluma bunu bağışladığına dair Rasûlullah (s.a.v)'i şahit yap dedi. Bunun üzerine Beşir b. Sa'd, Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek durumu anlattı. Rasûlullah (s.a.v)'de bu şahitlik işini ve yapılan işi hoş karşılamadı. (Buhârî, Hibe: 11; Müslim, Hibât: 3)

3617- Numan b. Beşir (r.a)'den rivâyete göre, babası ona bir köle bağışlamıştı ve Rasûlullah (s.a.v)'i de bu yaptığı işe şahit tutmak için Onun yanına gelmişti. Rasûlullah (s.a.v): **"Tüm çocuklarına aynı şekilde**

bağışta bulundun mu?” diye sordu. Beşir: “Hayır” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Öyleyse onu geri al”** buyurdu. (Buhârî, Hibe: 11; Müslim, Hibât: 3)

3618- Hişam b. Urve (r.a) babasından naklediyor. Beşir, Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek şöyle dedi: “Ey Allah’ın Rasûlü! Numan’a bir şeyler bağışladım ne dersin” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Diğer kardeşlerine de aynı şekilde verdin mi?”** buyurdu. O da: “Hayır” deyince, **“Öyleyse o bağışından vazgeç”** buyurdu. (Buhârî, Hibe: 11; Müslim, Hibât: 3)

3619- Numan (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Babası onu Peygamber (s.a.v)’e götürdü ve Ey Allah’ın Rasûlü! şahit ol, ben malımdan şunu bunu Numan’a bağışladım demişti. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Tüm çocuklarına Numan’a verdiğin gibi verdin mi?”** buyurdu. (Buhârî, Hibe: 11; Müslim, Hibât: 3)

3620- Numan (r.a)’dan rivâyete göre, babası onu Peygamber (s.a.v)’e getirerek kendisine yaptığı bir bağıştan dolayı şahit olmasını istedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Tüm çocuklarına aynı şekilde bağışta bulundun mu?”** dedi. O da: “Hayır” deyince; Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Öyleyse ben böyle haksızlık yapılan bir işe şahitlik yapmam. Tüm çocuklarına karşı hayır ve iyilikte bulunman seni sevindirmez mi?”** buyurdu. O da: “Evet” deyince: **“O halde neden bu haksızlığı yapıyorsun”** dedi. (Buhârî, Hibe: 11; Müslim, Hibât: 3)

3621- Numan b. Beşir el Ensarî (r.a)’den rivâyete göre, Annesi –Revaha’nın kızıdır- babasından Numan’a malından bir miktar bağışlamasını istedi. Fakat Numan’ın babası işi ağır aldı ve bir yıl geciktirdi sonra da oğluna bir şeyler bağışladı. Fakat karısı Rasûlullah (s.a.v)’i şahit tutmaz isen buna razı olmam dedi. Bunun üzerine Numan’ın babası Rasûlullah (s.a.v)’e geldi ve Ey Allah'ın Rasûlü! Bu çocuğun annesi yani karım bu çocuğa yaptığım bir bağıştan dolayı beni uğraştırıyor. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Ey Beşir! Bu çocuğundan başka çocukların var mı?”** buyurdu. Beşir: “Evet” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Öyleyse aynen bu oğluna verdiğin miktarda onlara da bir şeyler verdin mi?”** buyurdu. Beşir: “Hayır” deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Öyleyse beni bu işe şahit tutma! Zulüm olan bir işte ben şahitlik yapamam”** buyurdular. (Buhârî, Hibe: 11; Müslim, Hibât: 3)

3622- Numan (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Annem, babamdan bazı şeyleri bana bağışlamasını istemişti. Babam da onları bana

bağışlamıştı. Fakat annem: “Rasûlullah (s.a.v)’i şahit tutmadıkça ben buna razı olmam” dedi. Numan diyor ki: “Ben bir çocuktum babam elimden tuttu Rasûlullah (s.a.v)’e getirdi ve Ey Allah’ın Rasûlü! Bu çocuğun annesi -ki Revaha’nın kızıdır- bu çocuğa bağışta bulunmamı istedi ve yaptığım bu bağışta da Seni şahit tutmamı istiyor” dedi. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ey Beşir! Senin bundan başka çocukların var mı?”** Beşir: “Evet” dedi. **“Buna verdiğin gibi onlara da verdin mi?”** buyurdu: Beşir: “Hayır” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Öyleyse Beni şahit tutma! Ben adîl olmayan, haksızlık olan bir işte şahitlik yapamam”** buyurdu. (Buhârî, Hibe: 11; Müslim, Hibât: 3)

3623- Amir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bana haber verildiğine göre, Beşir b. Sa’d Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek şöyle dedi: “Ey Allah’ın Rasûlü! Karım Amre binti Revaha, oğlu Numan’a bir bağışta bulunmamı istedi ve Seni de bu işte şahit yapmamı istedi” dedi. Peygamber (s.a.v) ona dedi ki: **“Senin bundan başka çocukların var mı?”** Beşir: “Evet” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Buna verdiğin şeylerin aynısını onlara da verdin mi?”** buyurdu. Beşir: “Hayır” deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Öyleyse Beni zulüm ve haksızlık olan bir işte şahit tutma”** buyurdu. (Müslim, Hibât: 4; Buhârî, Hibe: 11)

3624- Abdullah b. Utbe b. Mes’ud (r.a)’dan rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek: “Ben oğluma bir şey bağışladım Sen şahit ol” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Ondan başka oğlun var mı?”** buyurdu. Adam: “Evet” deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Onlarada buna verdiğinden verdin mi?”** buyurdu: Adam: “Hayır” deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Zülüm ve haksızlık olan bir işe şahit olacağım ha!”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3625- Müslim b. Subeyh (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Numan b. Beşir’den işittim şöyle diyordu: “Babam bana verdiği bir şeyde Rasûlullah (s.a.v)’i şahit tutmak için beni Onun yanına götürmüştü. Rasûlullah (s.a.v) **“Ondan başka çocuğun var mı?”** buyurdu. Babam: “Evet var” dedi. Rasûlullah (s.a.v) ellerini bir araya getirerek: **“Onların arasında adil olmalı değil miydin?”** buyurdu. (Buhârî, Hibe: 11; Müslim, Hibât: 4)

3626- Müslim b. Subeyh (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Numan’dan işittim şöyle diyordu: “Babam bana yaptığı bir bağışta Rasûlullah (s.a.v)’i şahit tutmak için beni Rasûlullah (s.a.v)’e götürmüştü.

Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Senin bundan başka çocukların var mı?"** buyurdu. Babam: "Evet" deyince **"Aralarında adil davran"** buyurdu. (Buhârî, Hibe: 11; Müslim, Hibât: 4)

3627- Hacib b. Mufaddal b. Mühelleb (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Numan b. Beşir konuşurken şöyle işittim. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Çocukların arasında adaletle muamele edin! Çocuklarınız arasında adaletle muamele edin."** (Buhârî, Hibe: 11; Müslim, Hibât: 4)

32- HİBE (BAĞIŞ) KİTABI (Bölümleri)

1- MÜŞTEREK MALLARIN HİBE EDİLMESİ

3628- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden aktararak şöyle diyor: Biz Rasûlullah (s.a.v)'in yanında iken, Hevazin kabilesinden bir heyet geldi ve: "Ey Muhammed! Biz Arap boylarından ve Arap kabilelerinden biriyiz başımıza Senin de bildiğin bir müsibet geldi (yani Müslümanlara karşı savaştık yenildik, pek çok esir verdik ve şimdi de Müslüman olduk.) "Bize bir iyilikte bulun Allah'ta Sana bol bol versin" dediler. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Mallarınızdan, kadınlarınızdan ve çocuklarınızdan birini seçin öyleyse"** buyurdu. Onlar da: "Sen bizi mallarımızla kadın ve çocuklarımızdan birini seçmekte serbest bıraktın öyleyse biz kadınlarımızı ve çocuklarımızı seçiyoruz" dediler. O zaman Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"O esirler içersinde bana ve Abdülmuttalib oğullarına düşen hisseler sizindir size geri veriyorum. Öğle namazını kılıp bitirdiğimizde sizler kalkın ve biz Müslüman olarak geldik, kadın ve çocuklarımızın geri verilmesi konusunda Rasûlullah (s.a.v)'den yardım istiyoruz deyin"** buyurdu. Öğle namazı bitince onlar kalkıp aynı şekilde söylediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Benim ve Abdülmuttalib oğullarına düşen hisseler (Kadın ve çocuklar) sizindir"** buyurdu. Hemen arkasından muhacirler: "Bizim hissemize düşenler de Rasûlullah (s.a.v)'indir" dediler. Hemen arkasından Ensar: "Bizim hissemize düşen de Rasûlullah (s.a.v)'in emrindedir" dediler. Akra b. Habis, Ben ve Temim oğulları: "Hisselerimizi vermiyoruz" dediler. "Uyeyne b. Hısn, Ben ve Fezare oğulları bizler de hisselerimizi vermiyoruz" dediler. Abbas b. Mirdas ta: "Ben ve Süleym oğulları bizler de hissemizi vermiyoruz" dediler. Bunun üzerine Süleym oğulları kalktı ve: "Yalan söylüyorsun; bizim hissemize düşenler Rasûlullah (s.a.v)'e aittir" dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Ey insanlar, onlara kadınlarını ve çocuklarını geri veriniz. Bu konuda kim bize uyarak elde ettiklerinden bir şey verirse Allah'ın bize önceden verdiği ganimetlerden altı deve verilecektir"** buyurdu. Sonra Rasûlullah (s.a.v) bineğine bindi, insanlarda Rasûlullah (s.a.v)'in etrafını sardı. Ganimet mallarını bize taksim et dediler. İzdihamdan dolayı Rasûlullah (s.a.v)'in biniti bir ağaca doğru gitti ve ağacın dalı Rasûlullah (s.a.v)'in cübbesinin

düşmesine sebep oldu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Ey insanlar cübbemi bana veriniz”** dedi ve şöyle bir konuşma yaptı: **“Allah’a yemin olsun ki Tihame vadisindeki tüm ağaçlar ganimet olsaydı hepsini size dağıtırdım da; sizler bana korkak, cimri ve yalancı isnadında bulunmazdınız.”** Sonra bir deve getirdi ve devenin hörgücünden bir tutam kıl aldı ve şöyle dedi: **“Şunu iyi bilin ki ben de fey’den başka bir şey yoktur bunlar da beşte birdir. Beşte bir de zaten sizin aranızda bölüştürülecektir.”** O esnada bir adam kalktı ve bir avuç deve yününü göstererek: **“Şunu devemin çulunu tamir için almıştım”** dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Bana ve Abdülmuttalib oğullarının hissesine düşen deve tüyleri de senindir”** buyurdu. Bunun üzerine o adam: “Benim hisseme bu kadar düşecekse onu da istemem” diyerek elindekini atıverdi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Ey insanlar küçük ve büyük bir iğne bile olsa ganimet malından aldığınız şeyleri geri verin çünkü ganimet malından haksız yere alınan her şey kıyamet günü alan kimse için çok utanç verici ve ayıp bir iş olur.”** (Ebû Davud, Cihad: 131)

2- BABA ÇOCUĞUNA VERDİĞİNİ GERİ ALABİLİR Mİ?

3629- Amr b. Şuayb (r.a), babasından ve dedesinden rivâyet ederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Çocuğuna hediye eden baba dışında kimse verdiği hediyesinden geri dönmesin. Hibesinden dönen kimse kusmuğunu yalayan köpek gibidir.”** (Müsned: 6418)

3630- İbn Ömer ve İbn Abbas (r.anhüma)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hiçbir kimsenin bir hediye verip de hediyesinden dönmesi helâl değildir. Ancak baba oğluna verdiği şeyden geri dönebilir. Bir hediye verip de sonra geri dönen kimse; doyuncaya kadar yiyip sonra kusan sonra da kustuğuna geri dönen köpek gibidir.”** (Buhârî, Hibe: 28; Müslim, Hibât: 2)

3631- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Hibesinden dönen kimse kustuğu şeye geri dönüp onu yiyen köpek gibidir.”** (Buhârî, Hibe: 28; Müslim, Hibât: 2)

3632- Tavus (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hiçbir Müslüman’a yaptığı hibesinden geri dönmesi helâl değildir. Ancak baba çocuğuna yaptığı bağıştan geri dönebilir.”** Tavus diyor ki: “Ben küçüktüm kustuğu şeye geri dönmenin ne anlama geldiğini anlamamıştım. Halbuki Rasûlullah (s.a.v) bir örnek veriyordu ve

şöyle diyordu: **"Kim böyle yaparsa onun örneği yiyip yiyip kusan daha sonra da kustuğuna geri dönüp onu yiyen kimse gibidir."** (Buhârî, Hibe: 28; Müslim, Hibât: 2)

3- HİBESİNDEN GERİ DÖNEN KUSMUĞUNA DÖNEN KÖPEK GİBİDİR

3633- Abdullah b. Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yaptığı sadakadan geri dönen kusmuğuna geri dönüp onu yiyen kimse gibidir."** (Buhârî, Hibe: 28; Müslim, Hibât: 2)

3634- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Yaptığı sadakaya geri dönen kimse kusan sonra kustuğu şeye dönüp onu yiyen köpek gibidir."** (Buhârî, Hibe: 28; Müslim, Hibât: 2)

3635- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Verdiği sadakaya geri dönen kimse kustuğu şeye dönüp onu tekrar yiyen köpek gibidir."** (Buhârî, Hibe: 28; Müslim, Hibât: 2)

3636- İbn Abbas (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hibesinden dönen kusmuğuna dönen gibidir."** (Buhârî, Hibe: 28; Müslim, Hibât: 2)

3637- İbn Abbas (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hibesinden dönen kusmuğuna dönen gibidir."** (Buhârî, Hibe: 28; Müslim, Hibât: 2)

3638- İbn Abbas (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Biz Müslümanlardan hiç birisine kötü hareketler yakışmaz, hibesinden dönen kusmuğuna dönen gibidir."** (Buhârî, Hibe: 28; Müslim, Hibât: 2)

3639- İbn Abbas (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Biz Müslümanlardan hiç birisine kötü hareketler yakışmaz, hibesinden dönen kusmuğuna dönen gibidir."** (Buhârî, Hibe: 28; Müslim, Hibât: 2)

3640- İbn Abbas (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Biz Müslümanlardan hiç birisine kötü hareketler yakışmaz, hibesinden dönen kusmuğuna dönen gibidir."** (Buhârî, Hibe: 28; Müslim, Hibât: 2)

4- HİBEDEN DÖNMEK KÖTÜ İŞ VE HAREKETLERDEN MİDİR?

3641- İbn Abbas (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hibesine geri dönen kimse kustuğuna geri dönen köpek gibidir."** (Buhârî, Hibe: 28; Müslim, Hibât: 2)

3642- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hibesine geri dönen kimse kusmuğuna geri dönen kimse gibidir."** (Buhârî, Hibe: 28; Müslim, Hibât: 2)

3643- İbn Ömer ve İbn Abbas (r. anhüma)'dan rivâyete göre, ikisi şöyle demişlerdir: Rasûlullah (s.a.v): **"Bir kimsenin bir hediye verip te ona tekrar geri dönmesi helâl değildir ama baba çocuğuna yaptığından geri dönebilir. Yaptığı bağışa tekrar dönen kimsenin hali doyuncaya kadar yiyip sonra kusan sonra da kustuğuna dönen köpek gibidir."** (Buhârî, Hibe: 28; Müslim, Hibât: 2)

3644- Tavus (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Bir kimseye yaptığı hibeden geri dönmesi helâl değildir. Ancak baba çocuğuna yaptığından geri dönebilir."** Tavus der ki: Ben çocukların: "Ey kustuğuna geri dönen" dediklerini işitirdim ve Rasûlullah (s.a.v)'in bu örneklemesinden ne kastettiğini anlamazdım. Sonunda Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle dediğini duyduk: **"Bir hibe yapıp ta hibesine geri dönen** (veya mana olarak benzeri bir kelime kullandı) **kustuğuna geri dönen köpek gibidir."** (Buhârî, Hibe: 28; Müslim, Hibât: 2)

3645- Hanzale Tavus'tan işitmiş ve şöyle diyordu: Peygambere yetişmiş bazı kimselerin haber verdiğine göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Hibe yapıp hibesinden geri dönen kimsenin durumu ve örneği yediğini kusan sonra da kustuğuna geri dönen köpek gibidir."** (Buhârî, Hibe: 28; Müslim, Hibât: 2)

33- RUKBA (3650. hadisde tarifi yapılıyor.)

1- RUKBA ŞEKLİNDE MAL ELDE EDİLEBİLİR Mİ?

3646- Zeyd b. Sabit (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): **"Rukba Caizdir"** demiştir. (Ebû Davud, Büyü': 89; Müsned: 20658)

3647- Zeyd b. Sabit (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): **"Rukba sûretiyle kendisine mal verilen kimseyi o malın sahibi kıldı."** (Ebû Davud, Büyü': 89; Müsned: 20658)

3648- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rukba sûretiyle mal vermek yoktur. Kime rukba yoluyla bir şey verilirse o mal o kimsenin mirasına dahil edilir veren kimseye iade edilmez."** (Müsned: 2138)

2- RUKBA YOLUYLA MAL ELDE ETMEK CAİZ Mİ?

3649- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Rukba yoluyla mallarınızı birbirinize vermeyiniz. Kim bu yolla bir şeylere sahib olursa, o mal; o sahib olan kimsenindir."** (Müsned: 2138)

3650- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Umra" = Ömrüm oldukça bu malı sana bağışladım diyerek bir kimseye mal vermek caiz olup verilen o mal, verilen kimsenin malı olur. "Rukba" = Senden önce ölürsem o mal senindir. Sen benden önce ölürsen mal yine benimdir. Şeklindeki mal verme olayı geçerlidir. Bağışından dönen kusmuğuna dönen gibidir."** (Müsned: 2138)

3651- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Umra ve Rukba yoluyla mal alıp vermek aynı hükümdedir."** (Müsned: 2138)

3652- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rukba ve Umra yoluyla birinin bir başkasına mal vermesi helâl değildir. Kime Umra modeliyle bir mal verilirse o mal kendisinindir. Kime de Rukba yoluyla bir mal verilirse o mal da kendisinindir."** (Müsned: 2138)

3653- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Umra ve Rukba yoluyla mal vermek insanlar arasında iyilik ve düzen getirmez.**

Fakat kim Umra ve Rukba yoluyla bir mal verirse o mal verdiği kimsenindir, veren ölse de hayatta olsa da bu hüküm değişmez.” (Müsned: 2138)

3654- Tavus (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Rukba yoluyla mal vermek helâl değildir. Kime Rukba yoluyla bir mal verilirse, o mal verilen kimsenin olup onun mirasına dahil edilir.”** (Müsned: 2138)

3655- Zeyd b. Sabit (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Umra sûretiyle verilen bir mal verilen kimseye aynen miras gibi geçmiş olur.”** (Ebû Davud, Büyü’: 89)

3656- Zeyd (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Umra sûretiyle verilen mal verilen kimsenin varisine aittir.”** (Ebû Davud, Büyü’: 89; İbn Mâce, Hibe: 3)

3657- Zeyd b. Sabit (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Umra şeklindeki mal alıp vermek caizdir.”** (Ebû Davud, Büyü’: 89; İbn Mâce, Hibe: 3)

3658- Zeyd (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Umra sûretiyle verilen mal verilen kimsenin varisine aittir.”** (Ebû Davud, Büyü’: 89; İbn Mâce, Hibe: 3)

3659- Zeyd (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Umra sûretiyle verilen mal verilen kimsenin varisine aittir.”** (Ebû Davud, Büyü’: 89; İbn Mâce, Hibe: 3)

3- UMRA KİTABI (3650 numaralı hadiste tarifi yapılmıştır)

3660- Zeyd b. Sabit (r.a)’ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Umra sûretiyle verilen mal verilen kimsenin varisine aittir.”** (Ebû Davud, Büyü’: 89; İbn Mâce, Hibe: 3)

3661- Zeyd b. Sabit (r.a)’ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Umra modeli ile mal bağışlanmışsa, o mal bağışlanan kimsenin varislerine aittir.”** (Ebû Davud, Büyü’: 89; İbn Mâce, Hibe: 3)

3662- Zeyd b. Sabit (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Umra şeklindeki verilen malın verilen kimsenin varislerine ait olduğuna hükmetti.”** (Ebû Davud, Büyü’: 89; İbn Mâce, Hibe: 3)

3663- Zeyd b. Sabit (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim Umra modeliyle bir şey verirse, hayatında da öldüğünde de o mal verdiği kimsenindir. Rukba modeliyle bir şey verip almayınız, kim bu yolla bir şey verirse o verdiği kimsenindir.”** (Ebû Davud, Büyü’: 89; İbn Mâce, Hibe: 3)

3664- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Umra şeklinde mal hibe etmek caizdir.”** (Müsned: 2138)

3665- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Umra şeklinde mal hibe etmek caizdir.”** (Müsned: 2138)

3666- Tavus (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Umra ve Rukbayı geri dönülmez bağışlardan kıldı.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

34- UMRA BÖLÜMLERİ

1- UMRA VE RUKBA KONUSUNDA DEĞİŞİK RİVAYETLER

3667- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), insanlara hitab ederek: **"Umra modeliyle bir malı hibe etmek caizdir"** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3668- Ata (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Umra ve Rukba yoluyla mal hibe etmeyi yasakladı."** Ben: "Rukba nedir?" diye sordum. Şöyle buyurdular: **"Bir kimsenin diğer bir kimseye hayatta olduğun sürece bu senindir demesidir. Eğer böyle yaparsanız bu caizdir."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3669- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Umra modeliyle hibe etmek caizdir."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3670- Ata'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bir kimseye yaşadığı sürece bir şey verilirse o verilen şey hayatı ve ölümünde de o kimsenin malıdır."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3671- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Rukba ve Umra modeliyle mal vermeyiniz. Kime, Rukba ve Umra yoluyla bir şey verilirse o mal verilen kişinin varislerine aittir."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3672- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Umra ve Rukba yoluyla mal vermek yoktur. Kime Umra ve Rukba yoluyla bir mal verirse artık o mal yaşadığı sürece ve öldüğünde de verilen kimsenindir."** (İbn Mâce, Hibe: 4)

3673- Yine İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Umra ve Rukba modeli mal hibe etmek yoktur. Kime, Umra ve Rukba sûretiyle bir mal verilirse o mal yaşadığı sürece ve ölümünde de verilen kimsenindir."** (İbn Mâce, Hibe: 4)

3674- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Rukba yoluyla mal hibe etmeyi yasakladı ve kime Rukba yoluyla bir mal verilirse artık o mal verilenindir"** buyurdu. (İbn Mâce, Hibe: 4)

3675- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kime, Umra şeklinde bir mal hibe edilirse o mal yaşadığı sürece ve ölümünde de hibe edilen kimsenindir."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3676- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Ey Ensar topluluğu! Mallarınızı elinizde tutunuz, onları Umra modeliyle hibe etmeyiniz. Zira kim Umra şeklinde bir malını başka birisine hibe ederse, verdiği o mal o kişi yaşadığı sürece ve öldüğünde de verilen kimseye aittir."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3677- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Mallarınızı kendi üzerinizde tutunuz o mallarınızı Umra sûretiyle başkalarına hibe etmeyiniz. Kime Umra şeklinde bir mal verilirse -yani ömrün oldukça bu mal senindir diyerek- Artık o mal yaşadığı süre ve öldüğünde de o kimsenin sayılır."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3678- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Rukba modeliyle verilen bir mal artık verilen kimsenin olmuştur."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3679- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Umra ve Rukba yoluyla mal alanların ev halkı da o maldan istifade edebilirler."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2- UMRA VE RUKBA KONUSUNDA DEĞİŞİK RİVAYETLER

3680- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kime Umra yoluyla bir mal verilirse, artık o mal onun ve çocuklarınındır. O kimseye varis olan çocuklar o mala da aynı şekilde varis olurlar."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3681- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Umra şeklindeki bağışlanan mal bağışlanan kimsenin ve varislerinindir. Yani o kimseye varis olanlar bu mala da varis olurlar."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3682- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bir kimseye Umra şeklinde bir mal verilirse, artık o mal ona ve varislerine aittir. O kimsenin ölümünde varisleri tüm mallarıyla birlikte bu yolla gelen mala da varis olurlar."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3683- Abdullah b. Zübeyr (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Herhangi bir kimse başka bir kimseye Umra yoluyla bir malı bağışlarsa o mal bağışlanan kimseye ve varislerine aittir o kimse ölünce diğer malları gibi bu malda miras olarak kalır.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3684- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim, Umra yoluyla bir malı birine bağışlarsa, artık o mal kesinlikle bağışlayan kimseye dönmeyecek şekilde hibe edilene aittir. Hibe edenin o mal üzerinde sözü geçerli değildir. Dolayısıyla mal Umra olarak verilen kimse ve varislerinindir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3685- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Herhangi bir kimseye Umra yoluyla bir mal bağışlanırsa o mal onun ve varislerinin olmuş olur. Veren kimse o malına bir daha dönemez. Çünkü verilen mal verilmiş bitmiştir. Verilen kimsenin mirasçılarına geçecektir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3686- Câbir (r.a)’in haber verdiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle hükmetti: **“Bir kimse Umra yoluyla bir malı başkasına hibe ederse o mal artık hibe edilen kimsenin ve varislerinindir. O mal hibe edilenin diğer malları gibi olmuştur. Eğer bu kimse ölürse o mallarda tüm varisler aynı şekilde hak sahibidirler.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3687- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Kim bir malı Umra şeklinde bir başkasına hibe ederse o mal o kimsenin ve varislerinindir. O malda hibe eden kimsenin hiçbir şartı ve istisnası caiz değildir”** diye hükmetti. Ebu Seleme der ki: “O malı hibe eden miras geçerli olacak bir hibe de bulunmuş oldu, miraslar ve mirasçılar o hibe eden kimsenin şartını kesmiş oldu.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3688- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim başka bir kimseye kendisine ve varislerine ait bir malı Umra sûretiyle bağışlarsa yani bu malı sana ve varislerine verdim derse artık o malda veren kimsenin ve varislerinin hiçbir hakkı yoktur çünkü o mal verilen kimseye aittir. Ve mal sahibine geri dönmez çünkü o malı hibe ederken miras muameleri yapılacak şekilde yani kesin olarak vermiştir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3689- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Umra hakkında şöyle hükmetmiştir. Bir kimsenin bir kimseye ve onun çocuklarına bir bağışta bulunması ve sana ve çocuklarına bir şey olursa o mal bana ve varislerime aittir şeklinde şart koşmasıdır. Halbuki o mal verilen kimsenin ve varislerinin olmuştur.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3- UMRA VE RUKBA KONUSUNDA DEĞİŞİK RİVÂYETLER

3690- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Umra yoluyla bir mal bağışlanmışsa o mal bağışlanan kimseye aittir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3691- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Umra şeklinde bağışlanan mal bağışlanan kimseye aittir.”** (İbn Mâce, Hibe: 3; Tirmizî, Ahkam: 16)

3692- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Umra şeklinde mal hibe etmek yoktur kime bu yolla bir mal verilirse o mal verilen kimseye aittir.”** (İbn Mâce, Hibe: 3; Tirmizî, Ahkam: 16)

3693- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kime Umra şeklinde bir mal hibe edilirse o mal hibe edilen kimsenindir.”** (İbn Mâce, Hibe: 3; Tirmizî, Ahkam: 16)

3694- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Umra modeli mal bağışlamak caizdir.”** (İbn Mâce, Hibe: 3; Tirmizî, Ahkam: 16)

3695- Katade (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Süleyman b. Hişam bana Umra’yı sordu. Dedim ki: Muhammed b. Şirin Şureyh’ten şunları nakletti: **“Allah’ın Peygamberi Umranın caiz olduğuna hükmetti.”** (Müslim, Hibat: 4; Buhârî, Hibe: 30)

4- KOCASININ İZNİ OLMADAN KADIN BİR ŞEYLER VEREBİLİR Mİ?

3696- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir kadın bir kocaya nikahlandığında o kadını, erkeğin malından bağışta bulunması caiz değildir.”** (Ebû Davud, Büyü’: 87; Müsned: 6394)

3697- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Mekke'yi fethettikten sonra bir konuşma yaptı ve şöyle buyurdu: **"Evli bir kadın kocasının izni olmaksızın bir şey veremez."** (Ebû Davud, Büyü': 87; Müsned: 6394)

3698- Abdurrahman b. Alkame es Sekafi (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Sekif heyeti Rasûlullah (s.a.v)'e gelmiş ve hediye de getirmişlerdi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Bu getirdiğiniz hediye midir yoksa sadaka mıdır?"** diye sordu. **"Eğer hediye ise bu hediye ile Allah'ın Rasûlünü memnun etmek ve ihtiyacını gidermek istenmiştir. Eğer sadaka ise Allah'ın rızası kazanılmak istenmiştir."** Onlar: Hayır bu sadaka değil hediyedir dediler. Rasûlullah (s.a.v)'de onların getirdikleri bu hediyeyi kabul etti. Onlarla beraber oturup konuştu onlara bazı şeyler sordu onlar da Rasûlullah (s.a.v)'e sordular o kadar çok oturup konuştular ki öğle ile ikindi namazını cem ederek birlikte kıldılar. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3699- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kureyş, Ensarî, Sekafi ve Devsiler dışında kimseden hediye almamaya karar verdim."** (Ebû Davud, Büyü': 83; Tirmizî, Menakıb: 74)

3700- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'e bir miktar et getirilmişti. Rasûlullah (s.a.v): **"Bu nedir?"** diye sorunca, Berire'ye getirilen sadakalardan denildi. O zaman Rasûlullah (s.a.v): **"Bu et Berire'ye sadakadır. Fakat bize onun hediyesidir"** buyurdu. (Müslim, Zekat: 52; Ebû Davud, Zekat: 30)

35- YEMİNLER VE NEZİRLER (ADAK) KİTABI (Bölümleri)

3701- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **"Hayır! Kalpleri evirip çeviren Allah'a yemin ederim ki diyerek yemin ederdi."** (İbn Mâce, Keffaret: 1; Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 12)

1- KALPLERİ EVİRİP ÇEVİREN ALLAH DİYE YEMİN EDİLİR Mİ?

3702- Sâlim (r.a) babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) yemin ederken: **"Hayır! Kalpleri evirip çeviren Allah adına yemin ederim ki"** diye yemin ederdi. (İbn Mâce, Keffaret: 1; Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 12)

2- ALLAH'IN GÜÇ VE KUVVETİNE YEMİN EDİLİR Mİ?

3703- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah Cennet ve Cehennemi yarattığında Cibril'i Cennete göndererek; oraya ve oraya girecekler için hazırladığım şeylere bak buyurdu. Cibril Cennete bakıp dönünce şöyle dedi: "Güç ve kuvvetine yemin olsun ki Cenneti ve nimetlerini duyan herkes mutlaka oraya girmek ister" dedi. Bunun üzerine Allah emretti ve Cennete giden yollar insanların hoşuna gitmeyen, nefse ağır gelen, (namaz, oruç, cihad) gibi şeylerle kuşatıldı. Cibril oraya bakıp Cennetin nefse hoş gelmeyen şeylerle kuşatıldığını görünce: "Güç ve kuvvetine yemin ederim ki hiç kimsenin oraya giremeyeceğinden korkarım" dedi. Bu sefer Allah git Cehenneme ve Cehennemlikler için hazırladığım şeylere bak dedi. Cibril Cehenneme baktı, orada birbiri üzerine binmiş ateş çukurları ve ateş tepelerini görünce döndü ve dedi ki: "Güç ve kuvvetine yemin ederim ki oraya kimse girmek istemez." Allah emretti Cehennem hoşa giden** (Yalan zina ve her türlü günah) **şeylerle kuşatıldıktan sonra Cibril'e tekrar dön ve Cehenneme bak buyurdu. Cibril oraya bakıp oranın da hoşa giden şeylerle kuşatıldığını görünce hemen dönerek; şöyle dedi: "Güç ve kuvvetine yemin ederim ki Cehenneme herkes girecek ve hiçbir kimse oradan kurtulamayacaktır böyle olmasından korkuyorum dedi."** (Ebû Davud, Sünnet: 25; Tirmizî, Sıfatü'l Cenne: 21)

3- ALLAH'TAN BAŞKASI ADINA YEMİN EDİLEMEZ

3704- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim yemin edecekse Allah adına yemin etsin."** Kureyşliler atalarına yemin ediyorlardı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Babalarınız adına yemin etmeyiniz"** buyurdu. (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 5; Dârimi, Eyman ve Nüzür: 7)

3705- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah atalarınız adına yemin etmekten sizi sakındırır."** (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 5; Dârimi, Eyman ve Nüzür: 7)

4- ATALARA YEMİN ETMEK

3706- Sâlim (r.a) babasından rivâyet ederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) bir sefer Ömer'i; "Babama yemin ederim" derken işitti. Bunun üzerine: **"Allah babalarınız adına yemin etmekten sizi sakındırır"** buyurdu. Ömer diyor ki: "Allah'a yemin ederim ki o günden sonra ne bilerek ne de başkasının sözünü naklederek te olsa atalarım adına yemin etmedim." (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 5; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 8)

3707- Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah atalarınız adına yemin etmekten sizi yasaklıyor"** buyurdu. Ömer diyor ki: "Vallahi bunu duyduktan sonra ne bilerek ne de başkalarının sözünü naklederek Allah'tan başkasına yemin etmedim. (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 5; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 8)

3708- Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah atalarınız adına yemin etmekten sizi yasaklıyor"** buyurdu. Ömer diyor ki: "Vallahi bunu duyduktan sonra ne bilerek ne de başkalarının sözünü naklederek Allah'tan başkasına yemin etmedim. (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 5; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 8)

5- ANALAR ADINA DA YEMİN EDİLEMEZ

3709- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Analarınız, babalarınız ve putlar adına yemin etmeyiniz. Sadece Allah adına yemin edip doğru söze yemin edin."** (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 5; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 8)

6- İSLÂM DİNİNDEN BAŞKA BİR DİN ADINA YEMİN ETMEK

3710- Sabit b. ed Dahhak (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Her kim yalandan da olsa İslâm'dan başka bir din adına yemin ederse o dediği gibi olur."** Kuteybe rivâyetinde **"Bile bile" İslâm'dan başka bir din adına"** ilavesi vardır. Yezid'in rivâyetinde ise: **"Yalan olarak yemin ederse o dediği gibi olur. Kim de kendini bir şeyle öldürürse kıyamette Allah ona aynı şeyle azab eder"** ilavesi vardır. (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 6; İbn Mâce, Keffaret: 3)

3711- Sabit b. ed Dahhak (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim yalan olarak İslâm'dan başka bir din adına yemin ederse o dediği gibi olur. Kim de bir şeyle kendini öldürürse ahirette aynı şeyle azab olunur."** (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 6; İbn Mâce, Keffaret: 3)

7- İSLÂM'DAN UZAK OLDUĞUNA YEMİN ETMEK

3712- Büreyde (r.a)'nin babasından rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim ben İslâm'dan uzağım derse; bu sözünde yalancı ise o dediği gibi olur. Eğer bu söylediğinizde ciddi ise İslâm'a bir daha Sâlim olarak dönemez."** (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 6; İbn Mâce, Keffaret: 3)

8- KÂBE ADINA YEMİN ETMEK

3713- Cüheyne kabilesinden Kuteyle isimli bir kadın anlatıyor. Bir Yahudi, Peygamber (s.a.v)'e gelerek şöyle söyledi: "Siz Allah'a eşler kılıyor ve şirk koşuyorsunuz. Allah dilerse ve sen dilersen diyorsunuz. Kâbe hakkı için diye yemin ediyorsunuz.." Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), Müslümanlara: **"Yemin etmek istediklerinde Kâbe'nin Rabbine diye yemin etmelerini ve Allah dilerse ve sen dilersen şeklinde konuşmalarını emretti."** (Müsned: 25845)

9- TAĞUT=HER TÜRLÜ PUT VE PUTLAŞTIRAN ŞEYLERE YEMİN ETMEK

3714- Abdurrahman b. Semure (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Atalarınız ve Tağutlar adına yemin etmeyiniz."** (İbn Mâce, Keffaret: 2; Müslim: İman: 17)

10- LÂT PUTU ADINA YEMİN ETMEK

3715- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sizden biriniz Müslüman olmadan önceki alışkanlığı icabı Lat'a yemin ederim derse hemen "Lâ ilâhe illallah" desin. Kim bir arkadaşına cahiliyye dönemindeki alışkanlığı icabı gel kumar**

oynayalım derse keffaret olarak mutlaka bir sadaka versin.” (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 5; İbn Mâce, Keffarât: 2)

11- LÂT VE UZZA İSİMLİ PUTLAR ADINA YEMİN ETMEK

3716- Mus’ab b. Sa’d (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Bazı konular konuşuyorduk ben yeni Müslüman olanlardandım bu arada Lat ve Uzza adına yemin ediverdim. Yanımda bulunan Rasûlullah (s.a.v)’in ashabı: “Ne kötü söz söyledin! Git Rasûlullah (s.a.v)’e durumu bildir, biz senin kafir olduğunu zannediyoruz” dediler. Rasûlullah (s.a.v)’e gidip durumu anlattım. Rasûlullah (s.a.v) bana: **“Üç defa Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur, tek O vardır, Onun ortağı yoktur de. Üç defa şeytandan Allah’a sığın ve üç defa da sol tarafına tükür ve bir daha böyle bir şey söyleme”** buyurdu. (İbn Mâce, Keffarât: 2; Müsned: 1505)

3717- Mus’ab b. Sa’d (r.a), babasından naklediyor. Bir gün Lat ve Uzzaya yemin etmiştim. Bunu duyan arkadaşlarım: “Ne kötü söz söyledin, berbat ettin” dediler. Ben de Rasûlullah (s.a.v)’e gelip durumu anlattım. O da şöyle buyurdu: **“Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur. Tek O vardır, O’nun ortağı yoktur, mülk ve otorite O’nundur. Her türlü övgüler O’na mahsustur. Onun her şeye gücü yeter de (sonra da) sol tarafına üç sefer tükür ve şeytandan Allah’a sığın, bir daha da böyle bir şey söyleme!”** (İbn Mâce, Keffarât: 2; Müsned: 1505)

12- YEMİNİ BOZMAMAK

3718- Bera b. Âzib (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bize yedi şeyi emretti: **“1. Cenazeyi kaldırmayı 2. Hasta ziyaret etmeyi 3. Aksıran kimse elhamdülillah derse ona yerhamükallah demeyi 4. Davete icabet etmeyi 5. Mazlum kimselere yardım etmeyi 6. Yemini bozmamayı 7. Selâmı almayı.”** (Buhârî, Cenaiz: 17; Tirmizî, Edeb: 1)

13- BİR ŞEYE YEMİN EDİP DAHA HAYIRLISINI GÖREN NE YAPMALI?

3719- Ebu Musa (r.a)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Yeryüzünde herhangi bir şeye yemin etsem daha sonra başka bir şeyi o işten daha hayırlı görürsem mutlaka onu yaparım.”** (Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 6; Müslim, Eyman: 3)

14- YEMİN BOZMADAN KEFFARETİNİ ÖDEMEK

3720- Ebu Musa el Eşari (r.a) anlatıyor ve şöyle diyor: Eşarilerden bir gurupla Rasûlullah (s.a.v)'in yanına geldik kendisinden binek istiyorduk. Rasûlullah (s.a.v): **"Vallahi sizi bir şeye bindiremem, sizi bindirebilecek bineğim yoktur"** buyurdu. Allah'ın dilediği kadar bir süre yanında kaldık, kendisine develer getirildi. Bize üç deve verilmesini emretti. Oradan ayrılınca arkadaşlarımızdan biri Allah bu develeri bize bereketli kılmaz. Rasûlullah (s.a.v)'den binek istedik bize yok olup veremeyeceğine yemin etmişti dedi. Ebu Musa der ki: Bu söz üzerine Rasûlullah (s.a.v)'e geldik ve durumu kendisine anlattık. Rasûlullah (s.a.v): **"Develeri size ben vermedim, Allah verdi. Allah'a yemin ederim ki bir şeye yemin eder de başkasını daha hayırlı görürsem yeminime keffaret verir hayırlı gördüğümü yaparım"** buyurdu. (Müslim, Eyman: 3; İbn Mâce, Keffarât: 7)

3721- Amr b. Şuayb (r.a)'ın babasından ve dedesinden rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sizden biriniz herhangi bir şeye yemin ederde başkasını ondan daha hayırlı görürse, yemininin keffaretini versin ve o hayırlı işi yapsın."** (Müsned: 6444)

3722- Abdurrahman b. Semure (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sizden biriniz herhangi bir şeye yemin eder de başka bir şeyi ondan daha hayırlı görürse, yeminine keffaret versin hayırlı olanı düşünüp yapsın."** (İbn Mâce, Keffarât: 7; Müslim, Eyman: 3)

3723- Abdurrahman b. Semure (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bir kimse bir şeye yemin eder de başkasını daha hayırlı görürse, yemininin keffaretini versin ve hayırlı olanı yapsın."** (İbn Mâce, Keffarât: 7; Müslim, Eyman: 3)

3724- Abdurrahman b. Semure (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Herhangi biriniz bir şeye yemin eder de başkasını daha hayırlı görürse, yeminine keffaret versin hayırlı olan şeyi yapsın."** (İbn Mâce, Keffarât: 7; Müslim, Eyman: 3)

15- YEMİNİ BOZDUKTAN SONRA DA KEFFARET VERİLİR Mİ?

3725- Adiy b. Hatim (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim bir şeye yemin eder de başka bir şeyi ondan daha hayırlı görürse, hayırlı olanı yapsın ve bozduğu yemini için keffaret versin."** (İbn Mâce, Keffarât: 7; Müslim, Eyman: 3)

3726- Adiy b. Hatim (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim bir şeye yemin eder de ondan daha hayırlısını görürse, yemin ettiği şeyi bırakıp hayırlı olanı yapsın ve keffaretini versin."** (İbn Mâce, Keffarât: 7; Müslim, Eyman: 3)

3727- Adiy b. Hatim (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim bir şey üzerine yemin eder de ondan daha hayırlısını görürse, o hayırlı olanı yapsın ve yemini terketsin."** (İbn Mâce, Keffarât: 7; Müslim, Eyman: 3)

3728- Ebu'l Ahvas (r.a) babasından rivâyet ederek şöyle diyor: "Peygamber (s.a.v)'e Ey Allah'ın Rasûlü! Amcamın bir oğlu var gidip kendisinden bir şeyler istiyorum vermiyor, benimle de ilgilenmiyor sonra da ihtiyacı olursa gelip benden istiyor. Ona bir şey vermemeye ve onunla ilgilenmemeye yemin ettim" dedim. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Hayırlı olanı yapmamı ve yeminimi bozup keffaret vermemi"** emretti. (İbn Mâce, Keffarât: 7; Müslim, Eyman: 3)

3729- Abdurrahman b. Semure (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana: **"Bir şeye yemin eder de başkasını ondan hayırlı görürsen hayırlı olanı yap ve yeminine keffaret öde"** buyurdu. (İbn Mâce, Keffarât: 7; Müslim, Eyman: 3)

3730- Abdurrahman b. Semure (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bir şey üzere yemin edersen ondan başkasını da daha hayırlı görürsen hayırlı olanı yap ve yeminin için keffaret öde."** (İbn Mâce, Keffarât: 7; Müslim, Eyman: 3)

3731- Abdurrahman b. Semure (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana şöyle dedi: **"Bir şey üzere yemin edersen başkasını da ondan hayırlı görürsen hayırlı olanı yap ve yeminin için keffaret öde."** (İbn Mâce, Keffarât: 7; Müslim, Eyman: 3)

16- KİŞİ KENDİSİNDE OLMAYAN BİR ŞEY HAKKINDA YEMİN EDER Mİ?

3732- Amr b. Şuayb (r.a), babasından ve dedesinden rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Senin olmayan bir şey hakkında ne adak ne de yemin olur, günah olan bir şeyi işlemeye ve akraba ile bağı koparmaya da yemin edilmez."** (İbn Mâce, Keffarât: 7; Müslim, Nüzür ve Eyman: 3)

17- İSTİSNA GETİREREK YEMİN ETMEK

3733- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bir kimse Allah dilerse şöyle yaparım diyerek yemin ederse, isterse o şeyi yapar isterse yapmaz yeminini bozmuş olmaz."** (İbn Mâce, Keffarât: 7; Müslim, Nüzür ve Eyman: 3)

18- HER ŞEYDE OLDUĞU GİBİ YEMİNDE DE NİYET ESASTIR

3734- Ömer b. Hattab (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Yapılan her iş niyete göre değerlendirilir. Herkesin niyet ettiği ne ise eline o geçer. Kimin memleketini terk etmesi veya günahları terk etmesi Allah ve Rasûlünün isteği doğrultusunda ise onun bu yaptığı iş Allah yolunda sayılır ve ahirette hesabı ona göre görülür. Kimin de memleketini terk edişi eline geçireceği bir dünyalık veya elde edeceği bir kadın için olursa onun da bu hicreti hicret ettiği şeye aittir. Onları elde etmiş olur ve ahirette de hesabı ona göre verilir."** (Müslim, Imara: 45; Ebû Davud, Talak: 11)

19- ALLAH'IN HELAL KILDIĞI BİR ŞEY HARAM EDİLEBİLİR Mİ?

3735- Ubeyd b. Umeyr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Aişe'den işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v), Zeyneb b. Cahş'ın yanında kaldığında orada bal şerbeti içerdi. Bir gün ben ve Hafsa anlaştık, Rasûlullah (s.a.v) hangimizin yanına girerse Ona: **"Sende meğafir kokuyor yoksa meğafir mi? yedin diyelim dedik."** Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) birimizin yanına girdiğinde O'na kararlaştırdığımız gibi dedik. O da: **"Hayır! Zeyneb binti Cahş'ın yanında bal şerbeti içmiştim, bu yüzden bir daha bal şerbeti içmeyeceğim"** dedi. Bunun üzerine Tahrim sûresi 1-4 ayetleri indirildi: **"Ey Peygamber! eşlerinden herhangi birini memnun etmek için neden Allah'ın Sana helâl kıldığı bazı şeyleri kendine haram kılıyorsun…"** (Müslim, Talak: 3; Ebû Davud, Eşribe: 11)

20- SİRKENİN NE GÜZEL KATIK OLDUĞU

3736- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte O'nun evine gitmiştik, orada ekmek ve sirke vardı. Rasûlullah (s.a.v) bana: **"Ye, sirke ne güzel katıktır"** buyurdu. (Ebû Davud, Etıme: 40; Tirmizî, Etıme: 35)

21- YEMİN VE YALAN KARIŞAN TİCARET NE İLE TEMİZLENİR?

3737- Kays b. ebî Gareze (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bize Simsarlar denilirdi. Rasûlullah (s.a.v) bize geldi. Biz alışveriş yaparken bizim ismimizden daha hayırlı bir isimle bize hitab ederek: **“Ey Tüccar topluluğu! yaptığınız bu alışverişinize yalan ve yemin karışabilir bu yüzden ticaretinizi sadaka vermek sûretiyle temizleyin.”** (Tirmizî, Büyü’: 4; Ebû Davud, Büyü’: 1)

3738- Kays b. ebî Gareze (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz Baki denilen yerde alışveriş yapardık. Bize simsarlar denilirdi. Rasûlullah (s.a.v) bize geldi ve: “Ey tüccar topluluğu!” diyerek bize ismimizden daha hayırlı bir isimle hitab etti ve şöyle buyurdu: **“Bu ticaretinizde yemin ve yalan karışabilir. Siz bunlara karşılık sadaka vererek ticaretinizi temizleyin.”** (Tirmizî, Büyü’: 4; Ebû Davud, Büyü’: 1)

22- SADAKA BAZI ŞEYLERİ TEMİZLER Mİ?

3739- Kays b. Gareze (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz çarşıda alışveriş yaparken Rasûlullah (s.a.v) bizim yanımıza geldi ve şöyle buyurdu: **“Bu çarşı ve pazarlarda ticaretin içersine boş söz ve yalan karışabilir. Bu sebeple ticaretinizi sadaka vererek temizleyin.”** (Tirmizî, Büyü’: 4; Ebû Davud, Büyü’: 1)

3740- Yine Kays b. Gareze (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştik. Medine çarşılarında değişik ölçü birimleriyle alışveriş yapıyorduk, insanların bize verdikleri simsarlar ismiyle anılırdık. Rasûlullah (s.a.v) bir gün yanımıza geldi ve kendimize insanların verdiği isimden daha hayırlı bir isim vererek: **“Ey Tüccarlar topluluğu! Alışverişinize yalan ve yemin karışabilir, vereceğiniz sadaka ile onu temizleyin”** buyurdu. (Tirmizî, Büyü’: 4; Ebû Davud, Büyü’: 1)

23- ADAK ADAMAK DOĞRU MUDUR?

3741- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Adak adamayı yasakladı ve şöyle buyurdu: **“Adak hiçbir hayır getirmez ancak böylelikle cimriden mal çıkarılır.”** (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 21; İbn Mâce, Keffarât: 15)

3742- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) adak adamayı yasak etti ve **"Adak hiçbir şeyi önlemez sadece cimriden mal çıkarır"** buyurdu. (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 21; İbn Mâce, Keffarât: 15)

24- ADAK BİR ŞEYİ NE ÇABUKLAŞTIRIR NE DE GECİKTİRİR

3743- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Adak bir şeyi ne çabuklaştırır ne de geciktirir ancak adakla cimriden mal çıkarılmış olur"** buyurdu. (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 21; İbn Mâce, Keffarât: 15)

3744- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Adak adamak Ademoğluna takdir olunmayan hiçbir şeyi getirmez fakat adak yoluyla cimriden mal çıkarılmış olur"** (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 21; İbn Mâce, Keffarât: 15)

25- ADAK CİMRİDEN MAL ÇIKARMAK DEMEK MİDİR?

3745- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Adak adamayın çünkü adak kaderi değiştirmez ancak adak yoluyla cimriden mal çıkarılmış olur."** (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 21; İbn Mâce, Keffarât: 15)

26- İTAATE YÖNELİK ADAK YAPILABİLİR

3746- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim Allah'a itaat etmek üzere adakta bulunursa Allah'a itaat etsin. Kim de Allah'a isyan etmeyİ nezrederse isyan etmesin."** (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 21; İbn Mâce, Keffarât: 15)

27- KÖTÜLÜK VE ALLAH'A İSYAN İÇİN ADAK YAPILABİLİR Mİ?

3747- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Kim Allah'a itaat edeceğine dair adakta bulunursa, sözünü yerine getirip Allah'a itaat etsin. Kimde Allah'a isyan konusunda adakta bulunursa, adağını yerine getirmesin ve Allah'a isyan etmesin."** (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 21; İbn Mâce, Keffarât: 15)

3748- Aişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Kim Allah'a itaat edeceğine dair adakta bulunursa, sözünü yerine getirip Allah'a itaat etsin. Kimde**

Allah'a isyan konusunda adakta bulunursa, adağını yerine getirmesin ve Allah'a isyan etmesin." (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 21; İbn Mâce, Keffarât: 15)

28- ADAK ADANMIŞSA MUTLAKA YERİNE GETİRİLMELİ

3749- Imran b. Husayn (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sizin en hayırlı olanlarınız Benim asrımda yaşayanlarınızdır sonra onlara yakın olanlar daha sonra da onlara yakın olanlardır.** (Bilmiyorum kendisinden sonra iki asır mı yoksa üç asır mı söyledi) **daha sonra gelecek olan bir toplumdan bahsetti ve onlar hainlik yapacaklar ve kendilerine güvenilmeyecektir. Kendilerinden şahitlik istenmeden şahitlik yapacaklardır. Adak adayacaklar ve adaklarını da yerine getirmeyecek-lerdir. Ve o toplumlar arasında şişmanlık da yaygınlaşacaktır."** (Buhârî, Eyman ve Nüzür: 27; Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 7)

29- ALLAH'IN RIZASI OLMAYACAK ŞEKİLDE ADAK ADANIR MI?

3750- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bir adamı başka bir adamın boynuna ip takıp götürürken gördü ve o ipi kopardı. Boynunda ip olan adam bu yapılan işin kendi adağı olduğunu bildirdi. (Buhârî, Eyman ve Nüzür: 28; Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 23)

3751- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): Bir adama uğradı, o kimse başka birinin burnuna ip takarak Kâbe'yi tavaf ettiriyordu. Rasûlullah (s.a.v) bu ipi kopardı ve elinden tutarak götürmesini emretti. İbn Cüreyc der ki: Süleyman'dan, Tavus'tan ve İbn Abbas'tan bildirildiğine göre, Peygamber (s.a.v) Kâbe'yi tavaf eden iki insanın yanından geçiyordu, onlardan biri diğerinin eline ip veya değişik bir şey bağlanmış ve tavaf ediyorlardı. Rasûlullah (s.a.v) onu eliyle kopardı ve **"Elinden tutarak tavafını yap"** buyurdu. (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 23; Buhârî, Eyman ve Nüzür: 27)

30- KİŞİ SAHİBİ OLMADIĞI ŞEY ÜZERİNE ADAK YAPAMAZ

3752- Imran b. Husayn (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah'a isyan olabilecek yerlerde ve kişinin elinde olmayan sahibi olmadığı şeylerde adak adanmaz."** (Müslim, Nezr: 3; İbn Mâce, Keffarât: 16)

3753- Sabit b. Dahhak (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bir kimse yalan olarak İslâm'dan başka bir din adına yemin**

etse o dediği gibi olur. Kim de dünyada kendini bir aletle öldürürse kıyamet günü aynı şeyle azap edilir. Hiçbir kimse sahibi ve maliki olmadığı bir şey üzerine adak yapamaz.” (Buhârî, Eyman: 20; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 3)

31- YÜRÜYEREK KABE’YE GİTMEYE ADAK ADANIR MI?

3754- Ukbe b. Âmir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Kız kardeşim yürüyerek Kâbe’ye gideceğini adamıştı ve bunu Rasûlullah (s.a.v)’den sormamı istedi. Sorduğumda Rasûlullah (s.a.v): **“Yürüsün yorulunca da binite binsin”** buyurdular. (Müslim, Nüzür: 4; Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 23)

32- BAŞI AÇIK VE ÇIPLAK AYAKLA YÜRÜMEK ADANIR MI?

3755- Ukbe b. Âmir (r.a)’in haber verdiğine göre, şöyle demiştir: Kız kardeşim yalın ayak, başı çıplak yürümeyi adamıştı. Peygamber (s.a.v) ona dedi ki: **“Ona söyle, başını kapatsın ve bineğe binsin ve üç gün de oruç tutsun.”** (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 23; Müslim, Nüzür: 4)

33- ORUÇ TUTMAYI ADAYIP TUTAMADAN ÖLEN KİMSENİN DURUMU

3756- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, bir kadın gemiye bindi ve bir ay oruç tutmayı adadı, orucunu tutamadan da öldü. Kız kardeşi bu durumu Rasûlullah (s.a.v)’e gelip sordu. Rasûlullah (s.a.v) onun yerine kendisinin (üç gün oruç) tutmasını emretti. (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 26; Buhârî, Eyman ve Nüzür: 30)

34- ADAK BORCU OLUP YERİNE GETİREMEDEN ÖLEN KİMSE

3757- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre; Sa’d b. Ubâde, annesinin adak borcunu yerine getirmeden ölmesi üzerine Rasûlullah (s.a.v)’den fetva istedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“O adağı sen yerine getiriver”** buyurdu. (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 26; Buhârî, Eyman ve Nüzür: 30)

3758- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre; Sa’d b. Ubâde, annesinin adak borcunu yerine getirmeden ölmesi üzerine Rasûlullah (s.a.v)’den fetva istedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“O adağı sen yerine getiriver”** buyurdu. (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 26; Buhârî, Eyman ve Nüzür: 30)

3759- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre; Sa'd b. Ubâde, annesinin adak borcunu yerine getirmeden ölmesi üzerine Rasûlullah (s.a.v)'den fetva istedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"O adağı sen yerine getiriver"** buyurdu. (Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 26; Buhârî, Eyman ve Nüzür: 30)

35- MALIN TAMAMI ADAK OLARAK ADANIR MI?

3760- Ömer (r.a), İslâm'a girmeden önce Mescidi Haramda bir gece itikafa gireceğini nezretmişti. Bu durumu Rasûlullah (s.a.v)'e sorduğunda itikafa girmesini emretti. (İbn Mâce, Keffarât: 18; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 11)

3761- Ömer (r.a), İslâm'a girmeden önce Mescidi Haramda bir gece itikafa gireceğini nezretmişti. Bu durumu Rasûlullah (s.a.v)'e sorduğunda itikafa girmesini emretti. (İbn Mâce, Keffarât: 18; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 11)

3762- Ömer (r.a), İslâm'a girmeden önce Mescidi Haramda bir gece itikafa gireceğini nezretmişti. Bu durumu Rasûlullah (s.a.v)'e sorduğunda itikafa girmesini emretti. (İbn Mâce, Keffarât: 18; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 11)

3763- Abdullah b. Ka'b b. Malik (r.a), babasından naklediyor. Ka'b tevbesi Allah tarafından kabul edildiğinde, Ey Allah'ın Rasûlü! tüm malımı Allah ve Rasûlü yolunda vakfedeyim mi? diye sormuştu da Rasûlullah (s.a.v): **"Malının bir kısmını kendine bırak bu senin için daha hayırlıdır"** buyurdular. (Müslim, Tevbe: 9; Tirmizî, Tefsirü'l Kur'an: 10)

36- TEVBESİ ALLAH TARAFINDAN KABUL EDİLEN KA'B B. MALİK NE YAPMIŞTI?

3764- Ka'b b. Malik (r.a)'den Tebük savaşına katılmadığımdan dolayı işlediğim günah affedilip tevbem kabul edilince, Rasûlullah (s.a.v)'in yanına oturdum ve: "Ey Allah'ın Rasûlü! Tevbem kabul olunduğu için malımın tamamını Allah ve Rasûlü uğrunda bağışlıyorum" dedim. Rasûlullah (s.a.v): **"Malının bir kısmını kendine bırak bu senin için daha hayırlıdır"** buyurdu. Bu sefer ben: "Hayber de hisseme düşen malı kendime bırakayım" dedim. (Müslim, Tevbe: 9; Tirmizî, Tefsirü'l Kur'an: 10)

3765- Ka'b b. Malik (r.a), Tebük seferinden geri kalışının hikayesini anlatırken Rasûlullah (s.a.v)'e: "Ey Allah'ın Rasûlü! Tevbem kabul edildiği için malımın tamamını Allah ve Rasûlü yoluna sadaka ediyorum demiştim de Rasûlullah (s.a.v): **"Malının bir kısmını kendine bırak senin için bu daha hayırlıdır"** buyurdu. Ben de: "Öyleyse Hayber'deki bana düşen hissemi kendime bırakıyorum" dedim. (Müslim, Tevbe: 9; Tirmizî, Tefsirü'l Kur'an: 10)

3766- Ubeydullah b. Ka’b (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Babam şöyle anlatırken dinlemiştim dedi. Ka’b: “Ey Allah’ın Rasûlü! Allah beni doğruluğumdan dolayı kurtardı, tevbem de kabul edildi. Bu yüzden malımın tamamını Allah yolunda sadaka ediyorum” deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Malının bir kısmını kendine tut böylesi senin için daha hayırlıdır”** buyurdu. Bunun üzerine ben: **“O halde Hayber’deki hissemi kendime bırakıyorum”** dedim. (Müslim, Tevbe: 9; Tirmizî, Tefsirü’l Kur’an: 10)

37- GANİMET MALINDAN ÇALAN KİMSENİN DURUMU

3767- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Hayber savaşında Rasûlullah (s.a.v) ile beraberdik oradan ganimet olarak arazi, eşyalar ve kumaşlar elde ettik. Dubeyb oğullarından bir adam -ki kendisine Rifaa b. Zeyd denilir- Rasûlullah (s.a.v)’e, Midam adında siyah bir köle hediye etmişti. Rasûlullah (s.a.v), Vadil Kura’ya doğru yola çıktı. Vadil Kura’ya varınca Müdam, Rasûlullah (s.a.v)’in yükünü indiriyordu. O anda kendisine bir ok isabet etti ve orada öldü. İnsanlar onun için müjdeler olsun Cennete gireceksin dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Hayır canım kudret elinde olan Allah’a yemin ederim ki Hayber’den elde edilen ganimetlerden haksız yere aldığı bir elbise ateş olarak onu yakıyor”** buyurdu. Ashab bunu duyunca içlerinden biri bir veya iki takunya tasması getirip Rasûlullah (s.a.v)’e teslim etti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Bir veya iki ayakkabı tasması ateş olup seni yakardı”** buyurdular. (Ebû Davud, Cihad: 143; Muvatta', Cihad: 13)

38- YEMİN EDEN İNŞALLAH DERSE NE OLUR?

3768- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Bir kimse yemin ederken inşallah derse, istisna etmiş olur yemini gerçekleşmez.”** (İbn Mâce, Keffarât: 6; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 7)

3769- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Bir kimse yemin ederken inşallah derse, istisna etmiş olur yemini gerçekleşmez.”** (İbn Mâce, Keffarât: 6; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 7)

3770- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir kimse yemin ederken inşallah = Allah dilerse derse, o kimse yemin ettiği şeyi yapıp yapmamakta serbesttir. Dilerse yapar dilerse terk eder.”** (İbn Mâce, Keffarât: 6; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 7)

39- SÜLEYMAN PEYGAMBER NE DEMİŞTİ?

3771- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Davud’un oğlu Süleyman bir gün ve gecede doksan karımı da dolaşacağım ve hepside Allah yolunda savaşacak birer kahraman doğuracaktır dedi, yanındaki arkadaşı inşallah dedi. Fakat Süleyman inşallah demedi. O gece tüm hanımlarını dolaşmıştı da hiç biri doğum yapmamış sadece biri doğum yapmıştı, o da yarım ve özürlü idi.** Muhammed’in canını kudretiyle elinde tutan Allah’a andolsun ki Eğer Süleyman inşallah deseydi hepsi Allah yolunda cihad edecek birer kahraman olurlardı.” (Buhârî, Eyman ve Nüzür: 3; Müslim, Eyman: 5)

40- NEZR = ADAK’IN KEFFARETİ NASILDIR?

3772- Ukbe b. Amir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Adak’ın keffareti yemin keffareti gibidir.”** (Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 7)

3773- Aişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’a isyan konusunda adak yapılmaz.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3774- Aişe (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’a isyan konusunda adak adanmaz eğer yapılırsa, keffareti yemin keffareti gibidir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3775- Aişe (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’a isyan konusunda adak adanmaz eğer yapılırsa, keffareti yemin keffareti gibidir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3776- Aişe (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’a isyan konusunda adak adanmaz eğer yapılırsa, keffareti yemin keffareti gibidir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3777- Aişe (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’a isyan konusunda adak adanmaz eğer yapılırsa, keffareti yemin keffareti gibidir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3778- Aişe (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’a isyan konusunda adak adanmaz eğer yapılırsa, keffareti yemin keffareti gibidir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3779- Aişe (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’a isyan konusunda adak adanmaz eğer yapılırsa, keffareti**

yemin keffareti gibidir.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3780- Imran b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’a isyan konusunda adak adanmaz eğer yapılırsa, keffareti yemin keffareti gibidir.”** (Müslim, Nüzür: 5; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 6)

3781- Imran b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’a isyan konusunda adak adanmaz eğer yapılırsa, keffareti yemin keffareti gibidir.”** (Müslim, Nüzür: 5; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 6)

3782- Imran b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Öfkeli anda adak yapılmaz eğer bir kimse böyle bir şey yapar da adağını yerine getirmezse, keffareti yemin keffareti gibidir.”** (Müslim, Nüzür: 5; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 6)

3783- Imran b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Öfkeli anda adak yapılmaz eğer bir kimse böyle bir şey yapar da adağını yerine getirmezse, keffareti yemin keffareti gibidir.”** (Müslim, Nüzür: 5; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 6)

3784- Imran b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Öfkeli anda adak yapılmaz eğer bir kimse böyle bir şey yapar da adağını yerine getirmezse, keffareti yemin keffareti gibidir.”** (Müslim, Nüzür: 5; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 6)

3785- Imran b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Adak iki çeşittir. Biri Allah’a itaat konusunda olup Allah içindir ve yerine getirilmesi gerekir. İkincisi Allah’a isyan konusunda yapılan adaktır ki bu şeytandandır. Yerine getirilmez yemin keffareti gibi keffaret gerekir.”** (Müslim, Nüzür: 5; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 6)

3786- Imran b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, bir adam mahallesindeki mescidde namaz kılmamayı adamıştı. Imran diyor ki: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Öfkeli durumda adak adanmaz yapılırsa, keffareti yemin keffareti gibidir.”** (Müslim, Nüzür: 5; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 6)

3787- Imran b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’a isyan konusunda ve öfkeli durumda adak adanmaz, keffareti ise yemin keffareti gibidir.”** (Müslim, Nüzür: 5; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 6)

3788- Imran b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’a isyan konusunda adak adanmaz, keffareti yemin keffareti gibidir.”** (Müslim, Nüzür: 5; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 6)

3789- Imran b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kişi sahibi olmadığı bir şeyde ve Allah’a isyan olan hususlarda adak yapamaz.”** (Müslim, Nüzür: 5; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 6)

3790- Abdurrahman b. Semûre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’a isyan olan konularda ve kişinin sahibi olmadığı şeylerde adak yapması olmaz.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3791- Imran b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’a isyan konusunda ve kişinin sahibi olmadığı şeylerde adak adaması caiz değildir.”** (Müslim, Nüzür: 5; Tirmizî, Nüzür ve Eyman: 6)

41- KİŞİ GÜCÜ YETMEYEN ŞEYLERİ ADARSA NE OLUR?

3792- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) kolları iki adamın omuzunda olduğu halde zorla yürüyen bir adam gördü ve: **“Buna ne oldu”** dedi. Onlar da: “Yürüyerek hacca gitmeyi adamıştı” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Allah, bu adamın kendisine zulmetmesine izin vermez ve onun zulmetmesine ihtiyacı yoktur. Ona emret bineğine binsin”** buyurdular. (Müslim, Nüzür: 4; Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 23)

3793- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), bir adamı iki kişinin omuzlarına dayanarak zorlukla yürüdüğünü görünce: **“Buna ne oldu?”** buyurdu. Onlar da: Yürüyerek Kâbe’ye gitmeyi adamıştı dediler. Rasûlullah (s.a.v): **“Allah’ın bu adamın canına azab etmesine ihtiyacı yoktur dedi ve binitine binmesini emretti.”** (Müslim, Nüzür: 4; Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 23)

3794- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bir adamın iki oğlunun omuzlarına tutunarak zorla yürüdüğünü görünce: **“Buna ne oldu”** diye sordu. Yürüyerek Kâbe’ye gitmeyi adadı denildi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v)’e: **“Allah, insanın canına böyle zulmetmesini istemez”** buyurdu ve: **“Bineğe binmesini”** emretti. (Müslim, Nüzür: 4; Ebû Davud, Eyman ve Nüzür: 23)

42- YEMİN EDEN YEMİNDE İNŞAALLAH DERSE NE OLUR?

3795- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bir kimse yemin ederken inşallah = Allah dilerse derse, istisna etmiş olur ve yemini gerçekleşmez."** (İbn Mâce, Keffarât: 6; Müsned: 7762)

3796- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Süleyman (a.s) bu gece doksan hanımımı dolaşacağım ve hepside Allah yolunda savaşacak birer erkek çocuğu doğuracaklar deyince kendisine inşallah = Allah dilerse, de dediler. Fakat Süleyman inşallah demeden kadınlarını bir gecede dolaştı. Onlardan sadece bir tanesi doğum yaptı doğan çocukta yarım idi. Daha sonra Rasûlullah (s.a.v): **"Eğer inşallah deseydi yemini yerini bulmuş olurdu ve istediğine kavuşurdu."** (Buhârî, Eyman ve Nüzür: 3; Müslim, Eyman: 5)

36- MÜZAREA=ZİRAAT ORTAKLIĞI KİTABI (Bölümleri)

3797- Ebu Said (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Bir işçi çalıştırırsan ona vereceğin ücreti bildir."** (Müsned: 11222)

3798- Hasan'ı Basri (r.a)'den rivâyete göre, **"Ücreti bildirilmeden işçi çalıştırılmasını hoş görmediğini söyledi."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3799- Ebu Süleyman (r.a)'dan rivâyete göre, kendisine yemeği de dahil olmak üzere işçi çalıştırmanın hükmünü sordular. O da: **"Kendisine ücretini bildirmeden kimse işçi çalıştırmasın"** dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3800- Hammad ve Katade (r.anhüma)'dan rivâyete göre, bir adam hakkında şöyle demişlerdi: Bir kimse bir kimseden Mekke'ye gitmek üzere bir binit kiralamış ve kiralarken bir ay kadar veya şu tarihe kadar demiş gününü belirlemiş süreyi geçerse, fazladan şu kadar bu kadar para vereceğini de söylemiş. Bu durum hakkında Hammad ve Katade: Zararı yok fakat bir aydan daha fazla zamanda giderse ücretini eksik vermesinin doğru olmadığını söylemişlerdir. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3801- İbn Cüreyc (r.a) anlatıyor. Ata'ya dedim ki: Bir yıl yemeğini vermek bir yıl da şu kadar ücret vermek üzere bir köle tutayım mı? O da: Zararı yok fakat o köleyi tutarken yıllık olarak değil günlük olarak tutarsan daha iyidir. İbn Cüreyc: "Onu tutmuş isem ve senenin bir kısmı da geçmiş ise ne yapmalıyım?" diye sordu. Ata: "Geçmişin hesabını bana sorma" dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

1- ÇIKACAK ÜRÜNÜN BELLİ BİR MİKTARI İLE ORTAKLIK YAPILIR MI?

3802- Rafi' b. Üseyd b. Züheyr (r.a) babası Useyd b. Züheyr kavmi Harise oğullarının yanına giderek: "Ey Harise oğulları! Felakete uğradınız" dedi. Onlar da: "Ne oldu?" diye sordular. O da: "Rasûlullah (s.a.v) arazi kiralamayı yasak etti. Biz de Ey Allah'ın Rasûlü! içersinden çıkacak ürünün bir kısmı karşılığında kiralayalım" dedik. Rasûlullah (s.a.v): **"Hayır"** dedi. Ben: Kuru incir karşılığında bahçe kiralıyorduk dedim. Rasûlullah (s.a.v) **"Hayır olmaz"** dedi. Ben: "Sulak arazinin mahsulü karşılığında

kiralıyorduk” dedim. Yine: **“Hayır olamaz”** dedi ve: **“Arazini ya sen ek veya mü’min kardeşine emanet olarak ver o eksin”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3803- Üseyd b. Zühayr (r.a) anlatıyor. Rafi b. Hadîc yanımıza gelerek şöyle dedi: **“Rasûlullah (s.a.v) tarlalarımızı, mahsulün üçte biri, dörtte biri karşılığında kiralamayı ve müzabene yollu alışverişi yasakladı.”** Müzabene: Ağaçtaki hurmayı şu kadar bu kadar ölçek kuru hurma ile satmaktır. (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 42)

3804- Yine Üseyd b. Zühayr (r.a) anlatıyor. Rafi b. Hadîc bize gelerek, Rasûlullah (s.a.v) faydamıza olan bir şeyi yasak etti. -Rasûlullah (s.a.v)’e itaat etmek sizin için daha hayırlıdır- tarlaları belli bir mahsul karşılığında kiralamayı yasakladı ve şöyle buyurdu: **“Kimin bir arazisi varsa bir kardeşine karşılıksız ödünç versin veya boş bıraksın.”** Müzabene modeli alışverişi de yasakladı. Müzabene: Pek çok hurması olan bir adamın hurmalarını belli ölçeklerde kuru hurma vermek sûretiyle satın almaktır. (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 42)

3805- Üseyd b. Zühayr (r.a)’den rivâyete göre, şöyle anlatıyor. Rafi b. Hadîc bize geldi ve Rasûlullah (s.a.v) faydanıza olan bir şeyi yasakladı-fakat Rasûlullah (s.a.v)’e uymak sizin için faydanıza olan şeylerden daha hayırlıdır-Rasûlullah (s.a.v) tarlayı parayla kiraya vermeyi veya tarladan çıkan ürünlerin üçte bir dörtte bir miktarda ürününü almak karşılığında kiralamayı yasakladı. Kimin bir arazisi varsa ve ona da ihtiyacı yoksa kardeşine verip ektirsin veya boş bıraksın. Muzabene modeli alış verişide yasakladı. Müzabene: Pekçok hurmaları olan bir adama bir alıcı gelerek şu ağaçlardaki tüm hurmaları şu kadar kilo kuru hurma vermek sûretiyle satın almaktır. (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 41)

3806- Rafi b. Hadîc (r.a) şöyle demiştir. Rasûlullah (s.a.v) bizim için faydalı gibi olan bir şeyi yasakladı -fakat Rasûlullah (s.a.v)’e uymak sizin için daha faydalıdır- **“Kimin bir arazisi varsa eksin, gücü yetmiyorsa kardeşine versin ve ona ektirtsin.”** (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 41)

3807- Mücahid (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Tavus’un elinden tutarak Rafi b. Hadîc’in yanına götürdüm, o da babası vasıtasıyla Rasûlullah (s.a.v)’den şunu nakletti: Rasûlullah (s.a.v) arazi kiralamayı yasakladı. Tavus bunu yadırgadı ve dedi ki: İbn Abbas’tan bunun zararı olmadığını işittim. (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 41)

3808- Mücahid (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rafi b. Hadîc diyor ki: Rasûlullah (s.a.v) bizi faydalı bir şeyden yasakladı -fakat Rasûlullah (s.a.v)’in emri başımız ve gözümüz üzerinedir- tarlayı içersinden çıkan ürünün bir kısmını alarak kiralamayı yasakladı. (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 41)

3809- Mücahid (r.a)’ten rivâyete göre, Rafi b. Hadîc şöyle demiştir. Rasûlullah (s.a.v), ensardan fakir olduğunu bildiği bir kimsenin yanından geçerken: **“Burası kimindir”** dedi. O da: “Burası falan kimsenindir, bana bir ücret karşılığında kiraya vermiştir” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Kardeşine karşılıksız emanet olarak verseydi ya!”** buyurdu. Bunu duyan Rafi, ensar’ın yanına gelerek: “Rasûlullah (s.a.v) sizin faydanıza olan bir şeyi size yasak etmiştir. Fakat Rasûlullah (s.a.v)’e itaat etmek ise daha faydalıdır” dedi. (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 41)

3810- Rafi b. Hadîc (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) tarlayı kiraya vermeyi yasakladı. (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 41)

3811- Rafi b. Hadîc (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) yanımıza gelerek faydamıza olan bir şeyi bize yasak etti ve şöyle buyurdu: **“Kimin bir arazisi varsa kendisi eksin veya bir kardeşine emanet olarak versin de o eksin veya boş bıraksın.”** (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 41)

3812- Rafi b. Hadîc (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) yanımıza geldi ve bize faydalı olan bir şeyden bizi yasakladı. Fakat Rasûlullah (s.a.v)’in emri bize her şeyden daha hayırlıdır. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kimin bir arazisi varsa kendisi eksin veya boş bıraksın veya bir kardeşine emanet olarak versin de orayı o eksin.”** (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 41)

3813- Amr b. Dinar (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Tavus araziyi altın ve gümüş karşılığında kiraya vermeyi hoş görmüyor ve mahsulün üçte bir ve dörtte biri karşılığında kiralamakta bir sakınca görmüyordu. Mücahid ona: Rafi b. Hadîc’in yanına git ondan bu konudaki hadisi dinle deyince Tavus: “Vallahi, Rasûlullah (s.a.v)’in bunu yasak ettiğini bir bilsem yapmam. Fakat bana Rafi b. Hadîc’ten daha alim bir kimse olan İbn Abbas, Rasûlullah (s.a.v)’den şöyle aktarmıştı: **“Tarlasını**

mü’min kerdeşine ekmesi için karşılıksız vermek bir ücret karşılığında vermekten daha hayırlıdır.” (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 41)

3814- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kimin bir tarlası varsa onu eksin, ekemeyecekse Müslüman kardeşine ekmesi için emanet versin, bir ücret karşılığında kiralamasın.”** (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 41)

3815- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Kimin bir arazisi varsa onu kendisi eksin veya mü’min kardeşine karşılıksız ekmesi için versin ama para ve mahsul karşılığında kiralamasın.”** (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 41)

3816- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bazı kimselerin ihtiyaçlarından fazla arazileri vardı. O arazileri içinden çıkacak ürünün yarısı, üçte biri ve dörtte biri karşılığında kiraya veriyorlardı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kimin bir arazisi varsa kendisi eksin yahud ekmesi için mü’min kardeşine ücretsiz versin veya boş bıraksın.”** (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 41)

3817- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize bir hutbesinde şöyle buyurdu: **“Kimin bir arazisi varsa onu kendisi eksin veya bir kardeşine ücret almaksızın ektirsin ama kiraya vermesin.”** (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 41)

3818- Câbir (r.a) Rasûlullah (s.a.v)’den şöyle aktarmıştır: **“Arazi kiralamak yasaktır.”** (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 41)

3819- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): **“Tarlayı ürünü karşılığında kiralamayı, ağaçtaki meyveyi meyve karşılığında satmayı, ağaçtaki meyveyi olgunlaşmadan satmayı yasakladı.”** (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 41)

3820- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): **“Ağaçtaki yaş meyveyi kurusuyla değişmeyi, olgunlaşmadan satmayı ve yaş üzümü kuru üzümle, meyveler belli olmadan değişmeyi yasakladı.”** (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 41)

3821- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kimin bir tarlası varsa onu kendisi eksin veya Müslüman kardeşine ücretsiz vererek ektirsin ama bir kardeşine kiralamasın.”** (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 41)

3822- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Tarlayı kiraya vermeyi ve kuru hurma karşılığında yaş hurma satın almayı yasakladı.”** (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 41)

3823- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): **“Ağaçtaki meyveyi kurusuyla değişmeyi, olgunlaşmadan satmayı Muhadara: Meyvenin olgunlaşmadan satılması demektir. Bağdaki yaş üzümü belli ölçeklerde kuru üzümle değişmeyi yasakladı.”** (Buhârî, Müzaraa: 18; Tirmizî, Ahkam: 41)

3824- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **“Tarlayı mahsulün bir kısmı karşılığında kiraya vermeyi ve ağaçtaki yaş meyveyi kurusu karşılığında değişmeyi yasakladı.”** (Müslim, Büyü’: 13; Müsned: 9066)

3825- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **“Tarlayı ürününden bir kısmı karşılığında kiraya vermeyi ve ağacındaki yaş meyveyi kurusu karşılığında satmayı yasaklamıştır.”** (Müsned: 11211)

3826- Rafi b. Hadîc (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Tarlayı ürününden bir kısmı karşılığında kiraya vermeyi ve ağaçtaki meyveyi kurusu karşılığında satmayı yasakladı.”** (Müslim, Büyü’: 14; Ebû Davud, Büyü’: 18)

3827- Rafi b. Hadîc (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Tarlayı ürününden bir miktar almak sûretiyle kiralamayı ve yaş meyveyi kuru meyve karşılığında satmayı yasakladı.”** (Müslim, Büyü’: 14; Ebû Davud, Büyü’: 18)

3828- Rafi b. Hadîc (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Arazileri kiraya vermeyi yasakladı.”** (Müslim, Büyü’: 14; Ebû Davud, Büyü’: 18)

3829- Umeyr b. Yezid (r.a) anlatıyor: Amcam beni hizmetçisiyle beraber Said b. Müseyyeb’e, araziyi kiraya vermenin hükmünü sormak üzere gönderdi, gidip sorduğumuzda Said şunu anlattı: Rafi b. Hadîc’ten şu hadisi duyuncaya kadar Abdullah b. Ömer bunun bir sakıncası olmadığı kanaatindeymiş. Rafi dedi ki: Rasûlullah (s.a.v), Harise oğullarının bahçesine geldi ve ekinleri görünce; **“Zuheyr’in ekinleri ne güzelmiş”** dedi. Oradakiler “Burası Zuheyr’in değildir” dediler Rasûlullah (s.a.v): **“Bu tarla Zuheyr’in değil midir?”** dedi. Onlar da: “Evet ama o başkasına

kiraladı” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Tarlanızdaki ürünleri kaldırın, kiraladığınız kimsenin masrafını da verin”** buyurdu. Tarla sahipleri diyorlar ki: Bunun üzerine ürünlerimizi aldık ve kiraladığımız kimseye de masrafını ödedik. (İbn Mâce, Rehin: 10; Ebû Davud, Büyü’: 32)

3830- Rafi b. Hadîc (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) tarlayı ürününden bir kısmı karşılığında kiraya vermeyi, ağaçtaki meyveyi kurusuyla değiştirmeyi yasakladı ve şöyle buyurdu: **“Bir tarlayı üç kişi ekebilir; 1- Tarla sahibinin kendisi 2- Emaneten verilen Müslüman kardeşi 3- Veya altın ve gümüşle kiralayan kimse.”** (İbn Mâce, Rehin: 10; Ebû Davud, Büyü’: 32)

3831- Said (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ürününden bir miktar karşılığı tarla kiralamayı yasak etti. (İbn Mâce, Rehin: 10; Ebû Davud, Büyü’: 32)

3832- Tarık (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Said b. Müseyyeb’ten işittim şöyle diyordu: **“Tarlayı üç kişiden başkası ekemez. 1- Arazinin sahibi 2- Emaneten verilen Müslüman kardeşi 3- Altın ve gümüşle kiralayan kimse.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3833- Said b. Müseyyeb (r.a)’ten rivâyete göre, **“Rasûlullah (s.a.v) tarlayı ürününden bir miktarı karşılığında kiraya vermeyi ve yaş hurmayı kuru hurma karşılığında değişmeyi yasakladı.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3834- Sa’d b. ebi Vakkas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında tarla sahipleri sulak bölgenin ürünü kendilerinde kalmak şartıyla tarlalarını kiraya veriyorlardı. Anlaşmazlıklar üzerine davalarını görmek üzere Rasûlullah (s.a.v)’in yanına geldiler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) bu çeşit kiralamayı yasakladı ve: **“Altın ve gümüşle kiralayın”** buyurdu. (Buhârî, Müzarea: 19; Müslim, Büyü’: 19)

3835- Rafi b. Hadîc (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında tarlalarımızı ürürünün üçte biri, dörtte biri veya tespit edilen bir miktar karşılığında başkalarına kiraya veriyorduk. Bir gün amcalarımdan biri gelerek: Rasûlullah (s.a.v) bizim için faydalı olan bir şeyi yasakladı. Allah ve Rasûlüne itaat etmek bizim için daha hayırlıdır. “Tarlalarımızı ürününden bir miktarı ile kiraya vermemizi üçte bir, dörtte bir veya belirlenen bir ölçüde ürün alarak kiraya vermeyi yasakladı. Tarla

sahiplerinin kendilerinin ekmesini veya Mü’min kardeşini bir ücret almaksızın emaneten ektirmelerini emretti ve başka şekillerde kiralamayı hoş görmedi.” (Müslim, Büyü: 17; Buhârî, Müzarea: 19)

3836- Rafi b. Hadîc (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz tarlalarımız içerisinden çıkacak ürürünün üçte bir, dörtte bir veya belirlenen bir ölçüde kiraya veriyorduk. (Buhârî, Müzarea: 19; Ebû Davud, Büyü’: 32)

3837- Rafi b. Hadîc (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında tarlalarımız içerisinden çıkan ürünün bir kısmı karşılığında kiraya verirdik. Bir gün amcalarımdan biri gelerek şöyle dedi. Rasûlullah (s.a.v) bize faydalı olan bir şeyi yasakladı. Fakat Allah ve Rasûlüne itaat etmek bizim için daha hayırlıdır. Biz neden yasakladı dedik. Amcam şöyle dedi. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kimin bir tarlası varsa onu ya kendisi eksin veya bir Müslüman kardeşine emaneten versin o eksin. Çıkan ürünün üçte biri, dörtte biri veya tesbit edilen bir miktarı alarak kiraya vermesin.”** (Buhârî, Müzarea: 19; Müslim, Büyü’: 19)

3838- Rafi b. Hadîc (r.a) amcasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) zamanında tarla sahibleri sulak bölgenin ürünü kendilerine verilmek şartıyla tarlalarını başkalarına kiraya veriyorlardı. Rasûlullah (s.a.v) bu uygulamayı yasakladı. Ravi diyor ki: Rafi’e dedim ki: Dinar ve dirhemle kiralamak nasıldır dedim. Rafi: Dinar ve dirhemle kiralamakta bir sakınca yoktur dedi. (Ebû Davud, Büyü’: 32; Buhârî, Müzarea: 19)

3839- Hanzale b. Kays el Ensarî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rafi b. Hadîc’e dinar ve gümüşle tarla kiralamayı sordum. Dedi ki: Bunda bir sakınca yoktur. İnsanlar Rasûlullah (s.a.v) zamanında kanal ve ark kıyılarındaki yetişenler kendilerine ait olmak üzere kiraya veriyorlardı. Bazen sulak yerler bazen de kıraç yerlerin ürünü bozuk olabiliyordu. O günlerde kiralama modeli ancak bu idi. Bu yüzden bir tarafın zarar görme ihtimali göz önüne alınarak ve karşılıklı anlaşmazlıklara çok sebep olacağı için bu tür kiralama yasak edildi. **“Fakat belli bir para ile kiralamak caizdir”** dedi. (Buhârî, Müzarea: 19; Ebû Davud, Büyü’: 32)

3840- Hanzale b. Kays (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rafi b. Hadîc’e tarla kiralamanın hükmünü sordum. Rasûlullah (s.a.v) arazi kiralamayı yasakladı dedi. Altın ve gümüşle kiralamayı sordum. Hayır yasaklanan tarladan çıkan ürünle olan kira şeklidir. Altın ve gümüşle kiralamakta bir sakınca yoktur dedi. (Buhârî, Müzarea: 19; Ebû Davud, Büyü’: 32)

3841- Hanzale b. Kays (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rafi b. Hadîc’e boş araziyi altın ve gümüşle kiralamanın hükmünü sordum. Helaldir sakıncası yoktur, alınan para intifa hakkıdır. (Buhârî, Müzarea: 19; Ebû Davud, Büyü’: 32)

3842- Rafi b. Hadîc (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) arazi kiralamayı yasakladı. O zamanlar altın ve gümüşle kiralamak adet değildi. Arazi sahibi arazisinin su kenarlarında ve ark yanındaki yetişen ürünlerden belirlenen bir miktarla arazilerini kiraya veriyorlardı. (Buhârî, Müzarea: 19; Ebû Davud, Büyü’: 32)

3843- Sâlim b. Abdullah (r.a) anlatıyor. Abdullah b. Ömer Rafi b. Hadîc arazileri kiraya vermekten yasakladığını duyuncaya kadar tarlasını kiraya veriyordu. Abdullah Rafi ile karşılaşınca “Ey ibn Hadîc! Rasûlullah (s.a.v)’den naklettiğin arazi kiralama konusundaki hadis nasıldır?” diye sordu. Rafi’de Abdullah’a şöyle dedi: “Bedir’e katılan iki amcam müşriklerden öldürülmeleri caiz olan kişilerden bahsediyorlardı. O sırada Rasûlullah (s.a.v) arazi kiralamayı yasak etmişti. Abdullah: “Ben de Rasûlullah (s.a.v) zamanında arazilerin kiraya verildiğini biliyordum” dedi. Bundan sonra Abdullah, Rasûlullah (s.a.v)’in bu konuda kendisinin bilmediği bir hadisi olduğundan korkarak tarlasını kiraya vermekten vazgeçti. (Buhârî, Müzarea: 19; Müslim, Büyü’: 17)

3844- Zühri (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rafi b. Hadîc’in şu hadisi bize ulaştı. Bedir savaşına katılan iki amcamdan bana ulaştığına göre, Rasûlullah (s.a.v) arazi kiralamayı yasakladı. (Müslim, Büyü’: 17; Ebû Davud, Büyü’: 32)

3845- Zühri (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Müseyyeb şöyle diyordu: Altın ve gümüş karşılığında araziyi kiralamakta bir sakınca yoktur. Rafi b. Hadîc Rasûlullah (s.a.v)’in ürün karşılığında arazi kiralamanın yasak olduğunu rivâyet etmiştir. (Müslim, Büyü’: 17; Ebû Davud, Büyü’: 32)

3846- İbn Şihab (r.a)’tan rivâyete göre, Rafi b. Hadîc şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v) arazi kiralamayı yasakladı. İbn Şihab der ki: Bundan sonra Rafi’e o günlerde nasıl kiralama yapılıyordu? diye soruldu. O da şöyle anlattı: “Arkların kenarına gelen ve ırmakların kıyısındaki verimli

arazilerden çıkacak ürünlerden bir miktarı şart koşularak kiraya verilirdi. (Müslim, Büyü': 17; Ebû Davud, Büyü': 32)

3847- Nafi (r.a)'den naklettiğine göre, Rafi b. Hadîc Abdullah b. Ömer'e şöyle anlatmıştı: Rafi'in amcaları Rasûlullah (s.a.v)'e geldiler ve döndüler, Rasûlullah (s.a.v)'in arazilerin kiraya verilmesinin yasaklandığı haberini getirdiler. Bunun üzerine Abdullah dedi ki: Rasûlullah (s.a.v) zamanında arazilerin kiraya verildiğini, sulak yerlerde yetişen ürünlerden de kira alındığını biliyorduk. (Müslim, Büyü': 17; Ebû Davud, Büyü': 32)

3848- Nafi (r.a)'den rivâyete göre, İbn Ömer arazilerini kiraya veriyordu. Rafi b. Hadîc'ten bu konuda bir şeyler kendisine ulaşınca elimden tuttu, beraberce Rafi'nin yanına gittik. Rafi bize amcalarından bazısının Rasûlullah (s.a.v)'den arazi kiralamayı yasakladığını söylediklerini söyledi. Bunun üzerine Abdullah ta o günden sonra arazi kiralamaktan vazgeçti. (Müslim, Büyü': 17; Ebû Davud, Büyü': 32)

3849- Nafi (r.a)'den rivâyete göre, İbn Ömer tarlasını kiraya veriyordu. Rafi b. Hadîc'in amcalarından Rasûlullah (s.a.v)'in arazi kiralamayı yasakladığı hadisini duyunca ondan sonra kiraya vermekten vazgeçti. (Müslim, Büyü': 17; Ebû Davud, Büyü': 32)

3850- Nafi (r.a) anlatıyor. İbn Ömer tarlasını kiraya veriyordu. Muaviye'nin halifeliğinin son zamanlarında Rafi b. Hadîc'in bu işi yasakladığını duyunca beni de alarak onun yanına götürdü ve ona sordu. O da: "Rasûlullah (s.a.v) tarlaları kiraya vermeyi yasakladı" deyince, İbn Ömer ondan sonra tarlalarını kiraya vermedi. Kendisine bu konu sorulduğunda Rafi b. Hadîc, Rasûlullah (s.a.v)'in bunu yasak ettiğini iddia etti derdi. (Müslim, Büyü': 17; Ebû Davud, Büyü': 32)

3851- Nafi (r.a)'den rivâyete göre, Abdullah b. Ömer tarlalarını kiraya veriyordu. Rafi b. Hadîc'in: Rasûlullah (s.a.v) bunu yasak etti dediğini duyunca, Nafi diyor ki: İbn Ömer beni de yanına aldı ve Belat (yüksekçe bir yerde) otururken Rafi'nin yanına vardık. Bu meseleyi ona sorunca, Rafi: "Evet, Rasûlullah (s.a.v) arazileri kiralamayı yasakladı" dedi. Abdullah'ta tarlalarını kiraya vermeyi bıraktı. (Müslim, Büyü': 17; Ebû Davud, Büyü': 32)

3852- Nafi (r.a)'den rivâyete göre, bir adam Abdullah b. Ömer'e Rafi b. Hadîc'in Rasûlullah (s.a.v)'den araziyi kiraya vermeyi yasakladığını söylediğini haber verdi. Ben, İbn Ömer ve o haber veren şahıs üçümüz

birden Rafi'nin yanına gelince, Rafi: "Rasûlullah (s.a.v) tarlaları kiraya vermeyi yasakladı" dedi. Abdullah'ta tarlalarını kiraya vermeyi bıraktı. (Müslim, Büyü': 17; Ebû Davud, Büyü': 32)

3853- Nafi (r.a)'den rivâyete göre, Rafi b. Hadîc Abdullah b. Ömer'e Rasûlullah (s.a.v)'in tarlaları kiraya vermeyi yasakladığını aktarmıştır. (Müslim, Büyü': 17; Ebû Davud, Büyü': 32)

3854- Nafi (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer arazisinin mahsulünün bir kısmını alarak tarlasını kiraya veriyordu. Rafi b. Hadîc'in Rasûlullah (s.a.v) bunu yasak etti dediği kendisine ulaşınca, (ve Rafi: "Rasûlullah (s.a.v), bundan yasakladı" dedi.) bunun üzerine İbn Ömer dedi ki: "Rafi'i tanımadan önce tarlamızı kiraya veriyorduk" dedi ve daha sonra bu konuda şüpheye düşerek elini omuzuna koydu ve Rafi'in yanına vardık. Abdullah Rafi'ye dedi ki: "Rasûlullah (s.a.v)'in araziyi kiraya vermeyi yasak ettiğini duydun mu?" Rafi'de: Peygamber (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu dedi: **"Arazilerinizi hiçbir şeyle kiraya vermeyiniz."** (Müslim, Büyü': 17; Ebû Davud, Büyü': 32)

3855- Rafi b. Hadîc (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Arazileri kiraya vermeyi yasakladı."** (Müslim, Büyü': 17; Ebû Davud, Büyü': 32)

3856- Amr b. Dinar (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer'den işittim şöyle diyordu: Tarlalarımızı belli bir miktar ürün almak karşılığında kiraya veriyor ve bunda bir sakınca görmüyorduk Rafi b. Hadîc'ten, Rasûlullah (s.a.v): **"Ürününden bir miktar alarak tarlaları kiraya vermeyi yasakladı"** hadisini işitinceye kadar böylece devam etmiştik. (Müslim, Büyü': 17; Ebû Davud, Büyü': 32)

3857- İbn Cüreyc (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Amr b. Dinar'dan işittim şöyle diyordu: Ben şahidim ki İbn Ömer, tarlaları ürününden belli bir miktar alarak kiraya vermeyi sormuştu da şöyle diyordu: "Biz bunda bir sakınca görmüyorduk, bir önceki yıl İbnü Hadîc Rasûlullah (s.a.v)'den bu tür işi yasakladığını öğreninceye kadar bu işe devam ediyorduk. (Müslim, Büyü': 17; Ebû Davud, Büyü': 32)

3858- Amr b. Dinar (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer'den işittim şöyle diyordu: Biz önceleri arazilerimizi ürününden bir miktarı karşılığında kiraya vermekte bir sakınca görmüyorduk, bir yıl önce

Rafi'nin Peygamber (s.a.v)'den bunu yasakladığını duyuncaya kadar bu kiralamaya devam etmiştik. (Müslim, Büyü': 17; Ebû Davud, Büyü': 32)

3859- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) araziyi ürününden bir miktar alarak kiraya vermeyi, yaş hurmayı kuru hurma karşılığında alıp vermeyi yasakladı. (Müslim, Büyü': 17; Ebû Davud, Büyü': 32)

3860- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) meyveleri olgunlaşmadan satmayı ve arazileri içersinden çıkan ürünlerin üçte bir, dörtte bir karşılığında kiraya vermeyi yasak etti. (İbn Mâce, Ticarat: 32; Ebû Davud, Büyü': 23)

3861- Rafi b. Hadîc (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) ona: **"Tarlalarınızı kiraya veriyor musunuz?"** diye sordu. Bende: "Evet dörtte bir veya vesak arpa karşılığında kiraya veriyoruz" dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Öyle yapmayın ya kendiniz ekin ya Mü'min kardeşinize ekmesi için verin veya ekmeyin boş kalsın."** (Ebû Davud, Büyü': 32; İbn Mâce, Rehin: 10)

3862- Rafi (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Zuheyr b. Rafi bize gelerek: Rasûlullah (s.a.v) faydamıza olan bir şeyi bize yasak etti dedi. Ben de: "Nedir o yasaklanan?" dedim. "Rasûlullah (s.a.v)'in emri haktır. Bana tarlalarınızı nasıl kiraya veriyorsunuz?" diye sordu. Ben de: Ürününden dörtte bir almak veya bir miktar arpa ve hurma karşılığında veriyoruz dedim. Bunun üzerine şöyle buyurdular: **"Öyle yapmayın ya kendiniz ekin veya Müslüman kardeşinize ekmesi için verin veya boş bırakın ekmeyin."** (İbn Mâce, Rehin: 10; Ebû Davud, Büyü': 32)

3863- Üseyd b. Rafi b. Hadîc'ten Rafi'in kardeşi kavmine: Rasûlullah (s.a.v) bu gün sizin menfaatinize olan bir şeyi yasak etti. Onun emrine uyulması gerekir, hakkınızda hayırlıdır. Araziyi kiraya vermeyi yasakladı. (İbn Mâce, Rehin: 10; Ebû Davud, Büyü': 32)

3864- Abdurrahman b. Hürmüz (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Üseyd b. Rafi b. Hadîc el Ensarî'den işittim şöyle anlatıyordu: Rasûlullah (s.a.v) onları "Muhakale" türü kiraya vermekten yasaklamıştı. "Muhakale" içerisinden çıkan ürünün bir kısmıyla kiraya verilen arazi demektir. (İbn Mâce, Rehin: 10; Ebû Davud, Büyü': 32)

3865- İsa b. Sehl b. Rafi b. Hadîc (r.a) anlatıyor: “Dedem Rafi b. Hadîc’in yanında yetim olarak büyüdüm akil baliğ oldum ve birlikte hacca gittim. O sırada kardeşim Imran b. Sehl b. Rafi b. Hadîc dedeme gelerek: “Arazimizi falan kadına iki yüz dirheme kiraladık” dedi. Bunun üzerine dedem: **“Evladım böyle yapma! Bırak Allah rızkını başka yerden verir çünkü Rasûlullah (s.a.v) araziyi kiralamayı yasak etmiştir”** dedi. (İbn Mâce, Rehin: 10; Ebû Davud, Büyü’: 32)

3866- Zeyd b. Sabit (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Allah, Rafi b. Hadîc’i bağışlasın. Vallahi -Allah en iyisini bilir- ben arazi kiralama konusundaki hadisi daha iyi biliyorum olay şöyle olmuştu: “Arazi kiralayıp anlaşamayan iki kişi kavga ediyorlardı. Rasûlullah (s.a.v): **“Böyle kavga edecekseniz arazilerinizi kiraya vermeyiniz”** buyurdu. Rafi; sadece “Kiraya vermeyiniz” sözünü duydu. Ebu Abdurrahman arazi kiralamasında sözleşme şöyle yapılır dedi: **“Tohum ve masraflar tarla sahibine, Allah’ın verdiği ürünün dörtte biri de kiralayana ait olmak üzere kendi arzu ve yetkisiyle filan oğlu filan, arazi sahibi falan oğlu falanla bu sözleşmeyi yapmıştır.”**

Falan memleketin falan bölgesinde etrafı dört bir yandan şu sınırlarla çevrilmiş olan arazinin tamamı su kanallarıyla ağaçsız ve ekinsiz boş olarak belli şartlar içerisinde mal sahibi tarafından kiracı durumundaki şahsa teslim edilmiştir.

Bu şartlarda bu yazışmayla sınırları belli arazilerini bana teslim etmiş oluyorsun. Tüm haklarıyla su kanalı ve sulama teşkilatıyla düz araziyi hiçbir ağacı ve ekini olmaksızın bir yıl süreyle şu ayın şu gününden başlayıp şu ayın şu gününde bitmek üzere ekmem için bana teslim edilmiştir. Bu sözleşmedeki hususlara riayet edilerek sınırları belirlenmiş bu arazi parçası senenin uygun zamanlarında benim istediğim ve arzu ettiğim şekilde buğday, arpa, susam, pirinç, pamuk, yaş sebzeler, bakla, nohut, bezelye, mercimek, hıyar, acur, karpuz, havuç, şalgam, turp, soğan, sarımsak, baklagiller ve kokulu bitkiler ve bunların dışında da yaz ve kış her şeyi ekebilirim.

Tüm çekirdek ve tohumlar sana aittir. Diğer yapılacak şeyler bana aittir. Bu işleri ben kendim de yürütebilirim. Hayvanlarım ve aletlerimle ürünün en iyi olması için çalışacağım, bu konuda çalışmak bana aittir. Araziyi işletmek ürünü artırmak için gerekli su kanalları açmak,

gerektiğinde gübrelemek, sulamak, ürünleri toplamak, biçmek, harmanlamak, dövüp savurmak bana, masraflar sana aittir. Kendim çalışırım, yardımcılarım işçilerimle çalışırım sana çalışmak yok. Bu süre içerisinde Allah'ın verdiği ürünlerden sözleşme şartlarına uygun hareket edildikten sonra çıkan ürünün dörtte üçü sana ait olup araziyi sulamanın, tohumunun karşılığıdır. Kalan dörtte bir ise işçilerimle ve aletlerimle çalışmamdan dolayı bana aittir. Bu sözleşmedeki şartlarla bu araziyi senden filan gün, filan ayda ekip dikmek üzere teslim aldım, mülkiyet hakkı benim değildir. Mal sahibinindir. Sadece sözleşme uyarınca ekip dikme görevi benimdir. Sözleşme süresi bitince arazi aynen teslim edilecektir. Sözleşme süresi bitince beni ve benim sebebimle orada bulunan her çalışanı çıkarabilirsin. Bu sözleşmeyi falan ve filan da okumuş ve şahit olmuşlardır, bu sözleşme iki nüsha yapılır. (Ebû Davud, Büyü': 31; İbn Mâce, Rehin: 10)

2- ARAZİ KİRALAMASIYLA İLGİLİ DEĞİŞİK RİVAYETLER

3867- İbn Avn (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Muhammed diyor ki: Arazi bana göre mudarebe malı gibidir. Mudarebe malı hakkında caiz olan her şey arazide de caiz ve geçerlidir. Mudarebede geçerli olmayan ve caiz olmayan şeyler arazide de caiz olmaz. Muhammed diyor ki: Bir arazide kendisi, çocukları, hayvanları ve aletleriyle çalışan kimseye kiraya verilmesinde bir sakınca yoktur. Fakat tüm masraflar arazi sahibine olacaktır. (Mudarebe: Mal birinden, çalışmakta birinden olarak yapılan ortaklıktır.) (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3868- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir gün Hayber'deki hurmalık ve arazileri çalışması Yahudilere ait olmak üzere çıkan ürünleri yarı yarıya bölüşmek şartıyla Yahudilere kiraya vermişti. (Müslim, Müsakat: 1; Ebû Davud, Büyü': 35)

3869- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), çalışması Hayber yahudilerine ait olmak üzere Hayber arazisini ve hurmalıklarını çıkan ürünün yarısı onlara yarısı da Rasûlullah (s.a.v)'e ait olmak üzere kiraya vermişti. (Müslim, Müsakat: 1; Ebû Davud, Büyü': 35)

3870- Abdullah b. Ömer (r.a) şöyle diyordu. Rasûlullah (s.a.v) zamanında su kıyılarında yetişen ziraat ürünleri -ne kadar olduğunu bilmediğim bir oranda- saman tarla sahibine kalmak üzere kiralanıyordu. (Müslim, Müsakat: 1; Ebû Davud, Büyü': 35)

3871- Abdurrahman b. Esved (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: İki amcam ve babam çıkan ürünün üçte biri veya dörtte biri kendilerinde kalmak üzere arazi kiralıyorlardı. Alkame ve Esved bunu bilmelerine rağmen bu yapılan işe engel olup değiştirmiyorlardı. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3872- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Yaptığınız en hayırlı iş arazilerinizi altın ve gümüş karşılığında kiraya vermektir. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3873- Mansur (r.a)'dan rivâyete göre; İbrahim ve Said b. Cübeyr boş araziyi kiralamakta bir sakınca görmüyorlardı. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3874- Muhammed (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Kûfe kadısı Şüreyh Mudarebe davalarına şöyle bakıyordu: Malın zarar etmesinde çalışan kimsenin kusuru olmadığını ispat için deliller getirmesi gerekir diyor, mal sahibine de malını emanet ettiğin ortağının hain olduğunu ispat et, edemezsen o hain olmadığına yemin eder. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3875- Said b. Müseyyeb (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Altın ve gümüşle boş araziyi kiralamak caizdir. Bir kimse bir kimseye mudarebe usulü para kazanmak üzere malını ve parasını teslim ederken şöyle sözleşme yapmalıdır: "Bu sözleşmeyi falan oğlu falan kendi istek ve arzusu ile yetki vererek falan ve filan kimse için yazmıştır. Sen kendi isteğinle falan yılın falan ayı ve falan gününde on bin dirhemi eksiksiz ve tam olarak bana verdin. Allah'a karşı sorumluluk bilinci taşıyarak gizli ve açık her durumda emaneti aynen iade edeceğimi ve bu emanet parayla ticaret maksadıyla istediğim yerden istediğim zaman peşin ve veresiye istediğim şekilde kendi görüş ve düşüncemle her şeyi alıp satabilirim. Sözleşmeye uygun bir şekilde ister kendim istersem vekil kılacağım biri vasıtasıyla bu sermayeye para kazandırmak için verilen süre içerisinde gayret edip çalışacağım. Elde edilen kar yarı yarıya olacaktır, yarısı sermaye sahibinin yarısı da her türlü çalışmayı yapan benim için olacaktır. Bu on bin dirhemi sağlam ve tam olarak filan gün filan ayda senden teslim aldım, sözleşmedeki şartlar dahilinde kullanacağım ve benim idaremdedir. Falan ve filan kişiler de buna şahittirler. Parayı veren ticaretin sadece peşin veya sadece veresiye olmasını isterse onu da sözleşmeye koyabilir veya borca verilmeyip peşin alım satım yapılmasınıda kayda geçirebilir." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3- ÜÇ KİŞİYE KURULAN İNÂN ŞİRKETİ SÖZLEŞME ÖRNEĞİ

Bu şirket Kanuni yeterlilik ve bilinçleri yerinde olarak falan, falan ve filan kimsenin katılımıyla kurulmuştur. Bu şirket Mufavada şirketi değildir. Üç kişi otuz bin dirhem koyarak bu şirketi meydana getirmişlerdir. Ortaklardan her biri on bin dirhem koyarak sermayelerini karıştırmışlardır ve bu otuz bin dirhem aralarında kurdukları üç ortaklı şirketin ortak sermeyesi olmuştur. Ortaklar Allah'a karşı sorumluluk bilinci içersinde ve birbirlerinin emanetlerini koruma prensibi ile çalışacaklardır. Bu sermaye ile uygun gördükleri malları satın alacaklar veya tek başlarına bile olsa kendi aralarında bu ticareti devam ettireceklerdir. Bu ticaret nakit para ile olabileceği gibi vade ile de olabilecektir. Bunu yaparken ortaklardan hiç biri bir diğerinden izin alıp danışması yoktur, isteyen istediği şekilde alışverişlerini yapabilir birlikte yapmak zorunluluğu yoktur, kendi başına yapabileceği gibi arkadaşları adına da yapma imkanına sahiptirler. Bu alışverişi kendisi yapabileceği gibi diğer iki arkadaşı adına da yapabilir. Bir kişiyi bağlayan durum diğer iki kişiyi de bağlar. Belirtilen sermayeye göre az veya çok kâr aralarında bölüştürülür. Her türlü vergi, harç vs. de yine sermayeler oranında bölüştürülür. Bu sözleşme aynı sözcüklerle üç nüsha olarak hazırlanmış birisi falana diğeri filana üçüncü de diğer kişiye verilmiştir. Sözleşmeyi imza edenler: Falan, falan ve filan.

4- CAİZ GÖRENLERİN GÖRÜŞÜNE GÖRE MUFAVADA ORTAKLIĞI DÖRT KİŞİ ARASINDA GERÇEKLEŞMİŞTİR

Allah; (Mâide sûresi 1. ayetinde) **"Ey inananlar! Akitlerinizi titizlikle yerine getirin"** buyurmaktadır. Buna dayanarak falan, falan, filan ve falan kimseler kendi aralarında aynı miktar ve aynı cins parayı bir araya getirip karıştırarak tek parça haline getirdiler. Bundan sonra artık hiç kimse kendi malını ayırt edecek durumda değildir, birinin malı aynı zamanda değerine de aittir. Az ya da çok peşin veya veresiye yapılacak alım satım ve ticari işlerde genel anlamıyla insanların yaptıkları her türlü ticari muamelede ortakların hakları eşittir. İnsanların kendi aralarında yaptıkları tüm meşru işleri gerek birlikte gerekse bireysel olarak yapabilirler. Bu şirketten dolayı bir ortağın borçlanması durumu diğer ortakları da bağlar yine bu ortaklardan her birinin kazancı ve Allah'ın bunlara verdiği rızık eşit bir şekilde dağıtılır. Zarar da aynı şekilde diğer ortaklar arasında paylaştırılır. Bu sözleşmede adı geçen falan, falan, falan ve falan hepsi dava açma, para tahsil etme ve itiraz gibi konularda diğer ortakların kefili ve

vekilli durumundadır. Hatta her konuda kendisine vekil tayin ettiği gibi ölümünden sonra da kendisine vâsi olarak seçmiştir. Dolayısıyla ölenin borçlarını öder ve vasiyetini de yerine getirir. Her ortak diğer ortağını aynı şekilde her şeyiyle (alacak, borç, vasiyet hususunda) tekeffül etmiş ve bu sözleşmeyi imza altına almışlardır. İmza edenler falan, falan, falan ve falan.

5- DEĞİŞİK ORTAKLIKLAR

3876- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Bedir savaşında Ben, Ammar ve Sa'd ortak olmuştuk. Sa'd iki esirle gelmişti. Ben ve Ammar hiç bir şey getirememiştik. (Ebû Davud, Büyü': 30; İbn Mâce, Ticarât: 63)

3877- Zührî (r.a)'den rivâyete göre: **"Efendileriyle mükatebe sözleşmesi imzalayan iki kölenin iş ortaklığı yapmaları caizdir. Biri diğeri adına borcunu ödeyebilir."** (Ebû Davud, Büyü': 30; İbn Mâce, Ticarât: 63)

6- ORTAKLARIN BİRBİRİNDEN AYRILMALARI

İş bu sözleşme falan, falan, falan ve filan şahıslar arasında yapılmıştır. Söz konusu kişilerden her biri bilinci yerinde ve hür iradesiyle bu sözleşmeye imza koymuştur. Ortaklar olarak biz değişik ticaretler, alışverişler ve ortaklıklar yaptık, başkalarına borç verdik, emanet para verdik, ihalelere katıldık, kiraladık, ekim dikim yaptık. Şu anda yaptığımız her işi sona erdirerek gönül rızasıyla bu ortaklığı bitirdik, birlikte yaptığımız tüm işleri ve aramızda geçen her şeyi tek tek ve açık olarak açıkladık. Her birimiz ortağının her konudaki doğruluğunu ve haklılığını bilerek ve haklılığına kanaat getirerek bu ortaklığın dağılmasına karar verdik. Ortaklardan her biri hakkı olan malın tamamını teslim aldı. Bu sözleşmede adı geçen ortakların diğer ortaklardan alacağı hiçbir şey kalmadı. Biz ortaklar hiç birimiz diğerinden bir şey isteme ve dava etme yetkisi olmadığı gibi başkalarından da hiçbir ortağın bir şey isteme hakkı yoktur ve böyle bir yetkisi de kalmamıştır. Çünkü hepimiz hakkını alıp elindekine razı olmuştur. Bu söylenenleri kabul ederek falan, falan, falan ve falan kimseler bu sözleşmenin feshini imza altına almışlardır.

7- EŞLERİN BİRBİRİNDEN AYRILMALARI

Yüce Allah şöyle buyurur (Bakara 229) **"…Boşanmadan sonra, kadınlara önceden mehir olarak verdiğiniz bir şeyi geri almanız sizin için helâl olmaz. Ancak ikisi** (karı koca) **Allah'ın sınırlarını yani evlilik haklarını koruyamamaktan korkar ve siz de onların bu sınırları**

koruyup yerine getiremeyeceklerinden endişe ederseniz, kadının serbestliğe kavuşması için mehrinden kocasına bazı şeyler bırakmasında her iki taraf için de bir günah yoktur.”

Bu dilekçe falan oğlu, falanın kızı filanın bilinci yerinde olarak falan oğlu filana gönderdiği dilekçesidir. Ben senin hanımın idim, benimle birlikte oldun, içli dışlı oldun. Sonra ben seninle birlikte olmaktan hoşlanmaz oldum. Bana zarar vermeksizin ve senin üzerinde hakkım olan bir görevi yerine getirmeme engel olmaksızın senden ayrılmaya karar verdim. Allah’ın sınırlarını koruyamama sıkıntısı yaşadığımızda bana ait mallarımı (mehrimi) vererek beni boşamanı istedim ki bu miktar şu kadar ve şu kadar dinardır. Ayrıca sana verdiğim şu kadar da dinarı sen olarak beni kesin bir şekilde- dönüşü olmayan- boşamayla boşamış oldun. Seninle konuştuğumda bana söylediklerini kabul etmiş ve buna razı olmuştum. Bu yüzden senin sözlerine inanarak bu dilekçede belirtilen tutarları sana verdim ancak geriye benim mehrim kaldı. Böylece bu dilekçede yazıldığı şekliyle senden boşanmış oldum. Bu durumda bu kararından vazgeçme ya da başka bir şey talep etme hakkın kalmamıştır. Benim durumumdaki bir kadının senin gibi bir kocasından alması gerekenlerin tümünü aldım. İddet süresi içinde boşanmış bir kadının alması gerekenlerin hepsini almış bulunmaktayım. Ne senin benim, ne de benim senin üzerinde herhangi bir hakkım, talebim kalmamıştır. Bundan sonra sen yada ben birbirimizin üzerinde herhangi hak talep ederse ya da başka bir alacak iddia ederse bu iddianın gerçekle bir ilgisi yoktur. Karşı taraf böyle yükümlülükten uzaktır. Her birimiz bu dilekçede belirtilen diğerimizin verdiği ifadeleri kabul etmiş, evlenmeden önce şifahi olarak konuşulan şeyleri kabul etmiş ve buna dayanarak bu sözleşmeyi imzalamış demektir. Falan ve filan imza ettiler.

8- KİTABET= Efendinin kölesine miktarı belirlenmiş para karşılığı hürriyetine kavuşma sözleşmesi yapmak demektir. Yüce Allah (Nur sûresi 33. ayetinde) “…Yasal olarak sahip bulunduğunuz köle ve cariyelerden serbestliği satın almak isteyenlerin kendilerinde iyi niyet görüyorsanız onlarla sözleşme yapıp yazışın…”

Bu sözleşme falan oğlu falanın bilinci yerinde ve sıhhatli iken sahip olduğu kölesi falan kimse için kaleme alınmıştır. Şöyle ki: Ben açık ve net eksiksiz üç bin dirhem karşılığı ve bu dirhemleri peş peşe gelen altı yıl boyunca yedi taksit şeklinde ödenmesi şartıyla ilk taksitini şu yılın şu ayının başında verecek ve şu yılın şu ayında son taksitle ödeme sona erecektir. Bu

süre içersinde bu sözleşmede belirtilen parayı ödediğin takdirde hürriyetine kavuşacaksın, özgür bir insanın sahip olduğu tüm haklara sahip olacaksın. Eğer bu sözleşmeye aykırı davranırsan bu sözleşmenin geçerliliği sona erer ve sen de köle olarak kalırsın, böyle bir sözleşme yapılmamış sayılır. Bu sözleşmede belirtilen şartlar çerçevesinde seninle bulunduğumuz yerde yaptığımız bu sözleşmeyi olduğu gibi kabul ettim. Sözleşmeyi imza eden taraflar falan ve filan.

9- TEDBİR= Kölesinin özgürlüğünü kendi ölümüne bağlıyan efendinin sözleşmesi

Bu dilekçe (sözleşme) falanca oğlu falanın o tarihte sahibi olduğu falan aşçı fırın ustası Sakalli'li kimse için yapılmıştır. Ben yüce Allah'tan sevap umarak ve O'nun rızasını isteyerek seninle bu sözleşmeyi yapıyorum. Sen benim ölümümden sonra hürsün. Ben öldükten sonra senin üzerinde hiçbir kimsenin herhangi bir hakkı yoktur. Vela hakkı ise benim ve benden sonra gelen zürriyetimin hakkıdır. İş bu ifadeyi falan oğlu falan kendi özgür iradesi ve bilinci yerinde iken vermiştir. Bütün bu ifadeler bu tutanakta ve yazan şahitlerin huzurunda ifadeyi verene okutuldu. İş bu ifadeyi duyduğunu, anladığını ve içeriğini tam olarak bildiğini söyledi. Buna Allahı da şahit gösterdi. Ve Allah şahit olarak yeterlidir dedi. Sonra şahitler huzurunda Sakalli'li aşçı köle geldi, bilinci ve sağlığı yerinde olarak bu tutanakta yazılı olanların doğruluğunu beyan etti.

10- KÖLE AZAD ETMEK= Köleyi hürriyetine kavuşturmak

Bu dilekçeyi (sözleşmeyi) şu tarihle falan oğlu filan kendi isteğiyle ve sıhhati yerinde olarak falan tarihte sahibi olduğu falan isimli Rum kölesi hakkında yazmıştır. Ben Allah'ın rızasını ve sevabını umarak geri dönmesi olmayan kayıtsız şartsız bir kararla seni azâd ettim yani hürriyetine kavuşturdum. Sen Allah rızası ve Ahiret yurdunun sevabı için artık hürsün. Ne benim ne de başka bir kimsenin senden hiçbir hak talep etme yetkisi yoktur. Sadece Vela hakkı vardır. O da bana ve benim zürriyetimden gelenlere aittir.

37- KADINLARLA İYİ GEÇİNMEK KİTABI (Bölümleri)

1- KADINLARI SEVMEK

3878- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Dünya da bana kadınlar ve güzel koku sevdirildi. Namaz da iki gözümün nurudur."** (Müsned: 11845)

3879- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bana kadınlar ve güzel koku sevdirildi. Namaz da iki gözümün nurudur."** (Müsned: 11845)

3880- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v)'e kadınlardan sonra en çok at sevimliydi."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2- BİR KOCANIN HANIMLARINDAN BAZISINA DAHA FAZLA MEYLİ

3881- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kimin iki karısı olur da birine fazla meylederse ve diğerini de ihmal ederse, kıyamet günü bir tarafı çarpık eğilmiş durumda haşredilir."** (Ebû Davud, Nikah: 39; Tirmizî, Nikah: 42)

3882- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) hanımları arasında taksimatı yapar, adil davranır sonra da şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Ben elimde olan gücümün yettiği fiili olan adaleti tatbik ediyorum. Elimde olmayan** (Kalbi sevgi ve benzeri şeyler) **adaletsizliğimden dolayı Beni kınama."** (Ebû Davud, Nikah: 39; Tirmizî, Nikah: 42)

3- BİR ERKEK HANIMLARINDAN BİRİNİ FAZLA SEVEBİLİR Mİ?

3883- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in hanımları, kızı Fatıma'yı Rasûlullah (s.a.v)'e gönderdiler. O da girmek için izin istedi. O anda elbisem üzerimde olduğu halde Rasûlullah (s.a.v) benim yanımda uzanmış yatıyordu, ona izin verdi. O da içeri girdi ve: "Ey Allah'ın Rasûlü! Hanımların beni sana göndererek; Ebu Kuhafe'nin (Ebu Bekir'in kızı) torunu hakkında adil davranmanı ve aralarında ayırım

yapmamanı istediler” dedi. Ben susuyordum. Rasûlullah (s.a.v) ona dedi ki: **“Kızım benim sevdiğim kimseyi sen de sevmek ister misin?”** Fatıma da: “Evet sevmek isterim” deyince, **“O halde bu yanımdaki hanımım olan Âişe’yi sev”** buyurdu. Rasûlullah (s.a.v)’den bunu duyan Fatıma, Rasûlullah (s.a.v)’in diğer hanımlarının yanına giderek; olup biteni haber verince: Onlar bu yaptığından bir fayda görmedik, bize bir faydası olmadı tekrar git Ebu Kuhafe’nin torunu (Ebu Bekir’in kızı) hakkında adil davranması gerektiğini söyle dediler. Fatıma: “Hayır vallahi Ona, Âişe hakkında hiç birşey diyemem” dedi. Âişe diyor ki: Bu sefer Peygamber (s.a.v)’in diğer hanımları Peygamber (s.a.v)’e Cahş’ın kızı Zeyneb’i gönderdiler. Onunda Rasûlullah (s.a.v)’in yanında benim kadar değeri ve kıymeti vardı. Ben Zeyneb kadar dindar bir kadın görmedim. Allah’a karşı sorumluluk bilincinde en önde idi, çok doğru sözlü idi, akrabalarına çok bağlı, hayır yapmayı çok seven ve fedakar biriydi. Doğrulukta ve Allah’a yaklaştırıcı amellerde benzersizdi. Çabucak hiddetlenir ve hemen sakinleşirdi. Zeyneb geldi, odama girmek için izin istedi. Fatıma’nın geldiğinde durum nasılsa yine Rasûlullah (s.a.v) Âişe ile beraberdi. Rasûlullah (s.a.v) izin verdi, yanına girdi ve şöyle dedi: “Ey Allah'ın Rasûlü! Hanımların beni Sana göndererek Ebu Kuhafe’nin torunu (Ebu Bekir’in kızı) hakkında adaletli olmanı istediler” dedi ve bana olmadık şeyler söyleyerek lafı uzattı. Ben cevap vermem için izin verir mi diye Rasûlullah (s.a.v)’in gözüne bakıyorum. Zeyneb yerinden ayrılmadıkça Rasûlullah (s.a.v)’in kızmayacağını anladım. Zeyneb’in sözlerine karşılık vererek onu susturdum. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) Zeyneb’e: **“O, Ebu Bekir’in kızıdır”** buyurdu. (Buhârî, Hibe: 6; Müslim, Fedailü’s Sahabe: 13)

3884- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in hanımları toplandılar ve Fatıma’yı, hanımların Ebu Kuhafe’nin torunu hakkında adil olmanı istiyorlar demesi için Rasûlullah (s.a.v)’e gönderdiler. Ben dış elbisemi giymiştim. Rasûlullah (s.a.v) yanımdayken Fatıma geldi ve Rasûlullah (s.a.v)’e şöyle dedi: “Hanımları beni göndererek Ebu Kuhafe’nin torunu hakkında adil davranmanı istiyor” deyince Rasûlullah (s.a.v): **“Beni seviyor musun?”** buyurdu. Fatıma: “Evet” deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“O halde Âişe’yi de sev”** buyurdu. Fatıma diyor ki: “Onların yanına vardım ve olup biteni anlattım. Onlar bana bu gidişin faydası olmadı tekrar git ve tekrar söyle dediler. Ben de vallahi bir daha asla bir şey diyemem dedim. Bunun üzerine Cahş’ın kızı Zeyneb’i gönderdiler. Âişe diyor ki: “Onun da Rasûlullah (s.a.v) yanında benim

kadar itibarı vardı. O da geldi ve şöyle dedi: “Hanımların Senden Ebu Kuhafe’nin kızı hakkında adil olmanı istiyorlar” dedi ve bana olmadık şeyleri söyledi. Ben cevap vermeme izin verir mi diye Rasûlullah (s.a.v)’in gözünün içine bakıyordum. Âişe şöyle diyor: Zeyneb, beni diliyle epey hırpaladı, ben de Rasûlullah (s.a.v)’in ona cevap vermemden hoşlanmayacağını zannettim ve ona karşılık verdim. Çok geçmeden Rasûlullah (s.a.v) ona dedi ki: **“O Ebu Bekir’in kızıdır.”** Âişe diyor ki: Ben ondan daha hayırlı bir kadın görmedim çok sadaka veren biriydi. Akrabalarına bağlı idi. Her konuda hayır yapmayı seven ve Allah’a yaklaşmayı isteyen fedakar biriydi. Fakat çabuk hiddetlenip hemen sakinleşirdi. (Buhârî, Hibe: 6; Müslim, Fedailü’s Sahabe: 13)

3885- Ebu Musa (r.a)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Âişe’nin diğer kadınlara üstünlüğü tiridin diğer yemeklere üstünlüğü gibidir.”** (Müslim, Fedailü’s Sahabe: 13; Tirmizî, Et’ıme: 31)

3886- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle demiştir: **“Âişe’nin diğer kadınlara üstünlüğü tiridin diğer yemeklere üstünlüğü gibidir.”** (Müsned: 24099)

3887- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle demiştir: **“Ey Ümmü Seleme Âişe’yi kıskanarak beni üzme, vallahi ondan başka hiçbirimizin yatağında bana vahiy gelmedi.”** (Tirmizî, Menakıb: 63; Müslim, Fedailü’s Sahabe: 13)

3888- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v)’in hanımları, tüm insanlar Peygamber (s.a.v)’in Âişe’nin yanına geldiğinde hediyelerini vermek üzere o günü bekliyorlar. Âişe gibi biz de hayırseveriz dememi teklif ettiler. Bende aynısını Rasûlullah (s.a.v)’e aktardım fakat cevap vermedi. Benim sıram gelip yanıma geldiğinde tekrar söyledim fakat yine cevap vermedi. Rasûlullah (s.a.v)’in hanımları: “Ne cevap aldın?” diye sorduklarında. Bir şey söylemedim dedim. Onlar da cevap alıncaya kadar söylemeğe devam et dediler. Sıra bana gelince tekrar söyledim bu sefer Rasûlullah (s.a.v): **“Âişe’yi kıskanarak beni üzme çünkü Âişe’den başka hiçbirinizin yatağında bana vahiy gelmedi”** buyurdu. (Müsned: 25304)

3889- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Müslümanlar Rasûlullah (s.a.v)’in hoşnutluğunu kazanmak maksadıyla hediyelerini getirmek için benim günümü beklerlerdi. (Buhârî, Hibe: 6; Müslim, Fedailü’s Sahabe: 13)

3890- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben yanındayken Rasûlullah (s.a.v)'e vahiy geldi. Ben de kalkıp O'nunla benim aramdaki kapıyı kapattım. Vahiyden sonra kendine gelince bana: **"Ey Âişe! Cebrail sana selâm söylüyor"** dedi. (Tirmizî, Menakıb: 63; Müslim, Fedailü's Sahabe: 13)

3891- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ona: **"Cibril sana selâm söylüyor"** dedi. O da: Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi O'na da olsun. Senin gördüğünü biz göremiyoruz dedim. (Tirmizî, Menakıb: 63; Müslim, Fedailü's Sahabe: 13)

3892- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana: **"Ey Âişe! Bu Cibrildir sana selâm söylüyor"** dedi. Ben de: Aynısını söyledim. (Tirmizî, Menakıb: 63; Müslim, Fedailü's Sahabe: 13)

4- KISKANÇLIK

3893- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) hanımlarından birinin yanında iken bir diğeri bir kap yemek gönderdi. Âişe Rasûlullah (s.a.v)'in eline vurdu ve kap kırıldı. Rasûlullah (s.a.v) iki parça olan kabı birbiri üzerine koydu ve yemeği de onun üzerine topladı ve şöyle dedi: **"Anneniz kıskandı yiyiniz."** Onlarda yediler. Âişe kendi odasından sağlam bir tabak getirinceye kadar Rasûlullah (s.a.v) onu elinde tuttu. Sağlam kabı Rasûlullah (s.a.v)'e verdi, kırılmış kabı da evinde bıraktı. (Tirmizî, Ahkam: 23; Ebû Davud, Büyü': 91)

3894- Ümmü Seleme (r.anha) anlatıyor: Bir kapla Rasûlullah (s.a.v) ve ashabına yemek götürmüştüm. Âişe giyinmiş vaziyette gelip elindeki küçük taşla kaba vurdu, kap kırıldı ve yemek döküldü. Rasûlullah (s.a.v) kırılan kabın iki parçasını birbirine yanaştırıp yemeği kaba topladı ve yanındakilere iki defa: **"Buyurunuz yiyiniz anneniz kıskandı"** buyurdu. Daha sonra Âişe'nin sağlam kabını aldı, kırılan kabın yerine Ümmü Seleme'ye gönderdi. Kırık kabı da Âişe'ye verdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3895- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Safiyye kadar güzel yemek yapan görmedim. Rasûlullah (s.a.v)'e içersinde yemek olan bir kap getirmişti. Kendime sahip olamayıp o kabı kırdım. Sonra da Rasûlullah (s.a.v)'e o kabın keffaretini sordum. O da: **"Kırılan kap gibi bir kap, yemek gibi bir yemek"** buyurdu. (Ebû Davud, Büyü': 91; Müsned: 23999)

3896- Yine Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Cahş’ın kızı Zeyneb’in yanına varır ve orada bal şerbeti içerdi. Ben ve Hafsa bir gün sözleştik. Rasûlullah (s.a.v) hangimizin yanına gelirse; “Meğafir mi yedin Sen de meğafir kokuyor diyelim” dedik. Rasûlullah (s.a.v) birimizin yanına geldi. Ona: “Sende meğafir kokuyor yoksa meğafir mi?” yedin dedik. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Hayır Cahş’ın kızı Zeyneb’in yanında bal şerbeti içmiştim. Dolayısıyla bir daha bal şerbeti içmeyeceğim”** dedi. Bunun üzerine (Tahrim sûresi 1-4) ayetleri nazil oldu: **“Ey Peygamber! Eşlerinden herhangi birini memnun etmek için neden Allah’ın helâl kıldığı bir şeyi kendine haram kılıyorsun…”** (Müslim, Talak: 3; Ebû Davud, Talak: 37)

3897- Enes (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in cariyesi vardı ve onunla ilgilenip onunla birlikte oluyordu. Âişe ve Hafsa o cariye ile ilgilenmesini istemeyip kıskandıkları için Rasûlullah (s.a.v) o cariyeyi kendisine haram kılıncaya kadar rahat bırakmadılar da Allah, Tahrim sûresi 1-4 ayetlerini indirdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3898- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’i bekliyordum. Yanıma gelir gelmez elimi saçları arasına soktum. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Şeytanın sana geldi yine”** buyurdu. Ben de: **“Senin şeytanın yok mu?”** diye sordum. O da: **“Evet ama Allah ona karşı bana yardım etti de Benim şeytanım Müslüman oldu”** buyurdu. (Müsned: 23701)

3899- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gece Rasûlullah (s.a.v)’i yanımda bulamadım ve diğer hanımlarından birinin yanına gitti zannettim. Araştırdım ki odamın bir kenarında namaz kılıyor, rüku ve secdelerinde de: **“Seni övgülerinle tenzih ederim. Senden başka gerçek ilâh yoktur sadece Sen varsın”** diyordu. Bunun üzerine ben: “Anam babam Senin yoluna feda olsun. Sen ne yapıyorsun, ben ne düşünüyorum” dedim. (Müslim: Salat: 42)

3900- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gece Rasûlullah (s.a.v)’i yanımda bulamadım ve diğer hanımlarından birinin yanına gitti zannettim. Araştırdım ki odamın bir kenarında namaz kılıyor, rüku ve secdelerinde de: **“Seni övgülerinle tenzih ederim. Senden başka gerçek ilâh yoktur sadece Sen varsın”** diyordu. Bunun üzerine ben:

“Anam babam Senin yoluna feda olsun. Sen ne yapıyorsun, ben ne düşünüyorum” dedim. (Müslim, Salat: 42)

3901- Muhammed b. Kays (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle diyordu: Âişe (r.a)’den işittim şöyle diyordu: “Size Rasûlullah (s.a.v) ile aramda geçen bir olayı anlatayım mı?” dedi. Biz de: “Anlat” deyince şunları anlattı: “Rasûlullah (s.a.v) benim yanımda olduğu bir gece yanıma döndü. Ayakkabılarını ayak ucuna, elbise ve hırkasını da yanı başına hazırlamıştı. Biraz sonra beni uyudu sanarak yavaşça ayakkabısını giydi; yavaşça elbisesini de alıp yavaşça kapıyı açtı ve çıktı yine sessizce kapıyı kapadı. Ben de hemen başörtümü aldım başımı örttüm, elbiseme büründüm arkasından çıkarak peşini takip ettim. Baki mezarlığına geldi, orada ellerini üç defa kaldırarak uzunca durarak dua etti. Daha sonra döndü ben de döndüm, hızlıca yürüdü ben de yürüdüm, koştu ben de koştum, O eve geldi bende geldim, Ondan önce eve girdim. Gelince beni yatak ta değil de ayakta görünce: **“Ne oldu sana Ey Âişe! Neden soluyorsun? Ne olduğunu bana ya sen söylersin ya da her şeyden haberdar olan lütuf sahibi Allah Bana bildirir”** dedi. Ben de: Ey Allah'ın Rasûlü! Anam babam Senin yoluna feda olsun” dedim ve olup biteni anlattım. Bunun üzerine **“Önümdeki karaltı sen miydin?”** dedi. Ben de: “Evet” dedim. Bunun üzerine göğsüme canımı acıtacak şekilde vurdu ve: **“Allah ve Rasûlü’nün sana ihanet edeceğini mi sandın?”** dedi. Ben: “İnsan ne kadar gizlerse de Allah bilir” dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Sen o anda beni gördüğünde Cibril gelmişti, elbisenden soyunmuş olduğun için yanımıza girmedi. Sessizce beni çağırdı ben de seni rahatsız etmeden kalktım, seni uyumuş zannettiğim için uyandırıp rahatsız etmek istemedim aynı zamanda korkarsın diye de uyandırmadım. Cibril bana Baki de yatanlar için bağışlanmalarına dua etmemi istedi”** buyurdu. (Müslim, Cenaiz: 35; İbn Mâce, Cenaiz: 36)

3902- Kays b. Mahreme (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Âişe’den işittim şöyle anlatıyordu: Rasûlullah (s.a.v) ile aramızda geçen bir olayı size anlatayım mı?” Biz de: “Evet anlat” dedik. Şöyle anlattı: “Rasûlullah (s.a.v) benim yanımda olduğu bir gece yanıma döndü. Ayakkabılarını ayak ucuna, elbise ve hırkasını da yanı başına hazırlamıştı. Biraz sonra beni uyudu sanarak yavaşça ayakkabısını giydi, elbisesini alıp yavaşça kapıyı açtı, Ben de hemen başörtümü alıp başımı örttüm, elbiseme büründüm arkasından çıkarak peşini takip ettim. Baki mezarlığına geldi,

orada ellerini üç defa kaldırarak uzunca durarak dua etti. Daha sonra döndü ben de döndüm, hızlıca yürüdü ben de yürüdüm, koştu ben de koştum, O eve geldi bende geldim. O'ndan önce eve girdim. Gelince beni yatak ta değil de ayakta görünce: **"Ne oldu sana Ey Âişe! Neden soluyorsun? Ne olduğunu bana ya sen söylersin ya da her şeyden haberdar olan lütuf sahibi Allah bana bildirir"** dedi. Ben de: Ey Allah'ın Rasûlü! Anam babam Senin yoluna feda olsun" dedim ve olup biteni anlattım. Bunun üzerine **"Önümdeki karaltı sen miydin?"** dedi. Ben de: "Evet" dedim. Bunun üzerine göğsüme canımı acıtacak şekilde vurdu ve: **"Allah ve Rasûlü'nün sana ihanet edeceğini mi sandın?"** dedi. Ben: "İnsan ne kadar gizlerse de Allah bilir" dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Sen o anda beni gördüğünde Cibril gelmişti, elbisenden soyunmuş olduğun için yanımıza girmedi. Sessizce beni çağırdı, ben de seni rahatsız etmeden kalktım. Seni uyumuş zannettiğim için uyandırıp rahatsız etmek istemedim, hem de korkarsın diye uyandırmadım. Cibril Bana Baki'de yatanlar için bağışlamalarına dua etmemi istedi"** buyurdu. (Müslim, Cenaiz: 35; İbn Mâce, Cenaiz: 36)

38- KAN DÖKMENİN HARAMLIĞI

3903- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Müşriklerle Allah’tan başka gerçek ilâh olmadığına, Muhammed’in de O’nun kulu ve Rasûlü olduğuna şahadet edinceye kadar onlarla savaşmakla emrolundum. Bizim gibi namaz kılarlarsa, kıblemize yönelirlerse, kestiklerimizden yerlerse bizim onların kanlarına ve mallarına dokunmamız haram olur. Ancak haklı yere olursa o başka.”** (Buhârî, Salat: 28)

3904- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İnsanlarla, Allah’tan başka gerçek ilâh olmadığına, Muhammed’in de Allah’ın kulu ve Rasûlü olduğuna şahadet edinceye kadar savaşmakla emrolundum. Kıblemize dönerlerse, kestiklerimizi yerlerse, bizim gibi namaz kılarlarsa kanlarına ve mallarına dokunmamız haram olur. O zaman onlar da diğer Müslümanların sahip olduğu haklara sahip olurlar, Müslümanların mesul olduğu şeylerden onlar da mesul olurlar.”** (Buhârî, Salat: 28)

3905- Humeyd (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Meymun b. Siyah, Enes b. Malik’e sordu: “Ey Ebu Hamza! Müslüman’ın kanını ve malını haram kılan şey nedir?” Enes şöyle dedi: “Kim Allah’tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed (s.a.v)’in O’nun kulu ve Peygamberi olduğuna şahadet eder, kıblemize yönelir, kıldığımız namaz gibi namaz kılarsa; kestiğimizi yer ise, o Müslüman’dır ve böylece Müslüman’ın sahip olduğu tüm haklara onlar da sahip olmuş olurlar ve Müslümanların sorumlu oldukları şeylerden de sorumludurlar. (Buhârî, Salat: 28)

3906- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in vefatından sonra bazı Arap kabileleri İslâm dinini terk ederek irtidat ettiler. Bunlara karşı savaş açmak isteyen Ebu Bekir, Ömer dedi ki: “Bu Araplarla nasıl savaşırsın? Ebu Bekir dedi ki: Rasûlullah (s.a.v): **“İnsanlar Allah’tan başka gerçek hiçbir ilâh olmadığına, benimde Allah’ın kulu ve elçisi olduğuma inanıncaya kadar namaz kılıp zekat verinceye kadar onlarla savaşmakla emrolundum”** buyurdu. Vallahi Rasûlullah (s.a.v)’e zekat olarak verdikleri bir oğlağı zekat olarak bana vermezlerse mutlaka onlarla savaşırım. Ömer der ki: “Düşününce Ebu Bekir’in görüşünün hak olduğunu anladım.” (İbn Mâce, Fiten: 1; Dârimi, Siyer: 10)

3907- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) vefat edince Ebu Bekir halife seçildi. Araplardan bir kısmı dinden çıkıp irtidat ettiler. Bunun üzerine onlara savaş açmak isteyen Ebu Bekir'e, Ömer: "Bu insanlarla nasıl savaşırsın? Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmamış mıydı? **"İnsanlarla Allah'tan başka gerçek ilâh olmadığına inanıncaya kadar savaşmakla emrolundum. Kim "Lâ ilâhe illallah" derse, benden canını ve malını korumuş olur. Allah'ın hakkı Allah'a aittir."** Bunun üzerine Ebu Bekir: "Vallahi namazla zekatın arasını açanlarla mutlaka savaşacağım çünkü zekat malın hakkıdır. Vallahi Rasûlullah (s.a.v)'e verdikleri zekattan bir yuları bile bana vermeseler onlarla savaşacağım." Ömer diyor ki: "Allah'a yemin olsun ki savaşma fikrini Ebu Bekir'in kalbine Allah koydurmuştur ve Ebu Bekir'in hak üzerinde olduğunu anladım." (İbn Mâce, Fiten: 1; Dârimi, Siyer: 10)

3908- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "İnsanlar "Lâ ilâhe illallah" deyinceye kadar onlarla savaşmakla emrolundum. Bunu söyleyince kanlarını ve mallarını benden korumuş olurlar ancak haksızlık yaparlarsa Allah onların cezasını verir. Ebu Bekir'in halifeliği döneminde irtitad = dinden dönme olayları ortaya çıkınca ve Ebu Bekir de onlara savaş açacağını söyleyince Ömer, Ebu Bekir'e dedi ki: "Rasûlullah (s.a.v)'den: **"İnsanlar "Lâ ilâhe illallah" deyinceye kadar onlarla savaşmakla emrolundum"** sözünü işitmedin mi? Bunun üzerine Ebu Bekir: "Allah'a yemin olsun ki namazla zekatın arasını açanlarla mutlaka savaşacağım. O namazla zekatın arasını kim açarsa onlarla savaşırız deyince, Ebu Bekir'in isabetli bir görüş üzerinde olduğunu anladım. (Dârimi, Siyer: 10; İbn Mâce, Fiten: 1)

3909- Said b. Müseyyeb (r.a)'ten rivâyete göre, Ebu Hüreyre şöyle haber vermiştir. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İnsanlarla "Lâ ilâhe illallah" deyinceye kadar savaşmakla emrolundum. Kim "Lâ ilâhe illallah" derse, malını ve canını benden korumuş olur. Allah'ın hakkı Allah'a aittir. Ahirette hesabı o görür."** (Dârimi, Siyer: 10; İbn Mâce, Fiten: 1)

3910- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) vefat edip te Ebu Bekir O'nun yerine halife olarak geçince, Araplardan bazı Arap toplumları dinden çıktılar. Ebu Bekir'de onlara karşı savaşmaya karar verdi. Bunun üzerine Ömer: "Ey Ebu Bekir! Bu insanlarla nasıl savaşırsın? Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmamış mıydı? **"İnsanlarla**

“Lâ ilâhe illallah” deyinceye kadar savaşmakla emrolundum. Kim “Lâ ilâhe illallah” derse malını ve canını benden kurtarmış olur. Diğer işleyecekleri suçlardan dolayı hesabı Allah’a kalmıştır” deyince, Ebu Bekir: “Zekatı namazdan ayıranlar ile mutlaka savaşacağım çünkü zekat malın hakkıdır. Vallahi Rasûlullah (s.a.v) zamanında zekat olarak vermekte oldukları bir oğlağı bana vermezlerse mutlaka onlarla savaşacağım” dedi. Bunun üzerine Ömer şöyle dedi: “Vallahi Ebu Bekir’in kalbine savaş fikrini Allah’ın koyduğunu ve doğru yolda olduğunu anladım.” (Dârimi, Siyer: 10; İbn Mâce, Fiten: 1)

3911- Ebu Hüreyre (r.a)’nin haber verdiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İnsanlarla “Lâ ilâhe illallah” deyinceye kadar savaşmakla emrolundum. Kim “Lâ ilâhe illallah” derse malını ve canını Benden kurtarmış olur diğer işleyeceği günahlardan dolayı hesabı Allah’a kalmıştır.”** (Dârimi, Siyer: 10; İbn Mâce, Fiten: 1)

3912- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Bekir yeni halife olduğunda dinden dönenlerle savaşa karar verince, Ömer dedi ki: “Ey ebu Bekir! Sen insanlarla nasıl savaşırsın? Rasûlullah (s.a.v): **“Ben insanlarla “Lâ ilâhe illallah” deyinceye kadar savaşmakla emrolundum. Kim “Lâ ilâhe illallah” derse, kanını ve malını Benden korumuş olur diğer işleyeceği günahlardan dolayı hesabı Allah’a kalmıştır”** buyurmuşlardı deyince, Ebu Bekir: “Kim namazla zekatın arasını ayırırsa mutlaka onlarla savaşırım. Kim, Rasûlullah (s.a.v)’e zekat olarak vermekte olduğu bir oğlağı bana vermek istemez ise ben onlarla mutlaka savaşırım” dedi. Bunun üzerine Ömer şöyle dedi: “Allah’a yemin olsun ki, Ebu Bekir’in kalbine Allah’ın savaşma fikrini koyduğunu ve hak yolda olduğunu anladım.” (İbn Mâce, Fiten: 1; Dârimi, Siyer: 10)

3913- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“İnsanlarla “Lâ ilâhe illallah” deyinceye kadar savaşmakla emrolundum onu söylediklerinde Benden canlarını ve mallarını korumuş olurlar. Diğer işleyeceği günahlardan dolayı hesapları Allah’a kalmıştır.”** (İbn Mâce, Fiten: 1; Dârimi, Siyer: 10)

3914- Ebu Salih ve Ebu Hüreyre (r. anhüma)’dan rivâyete göre, şöyle demişlerdir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İnsanlarla “Lâ ilâhe illallah” deyinceye kadar savaşmakla emrolundum, onu dediklerinde kanlarını ve mallarını benden kurtarmış olurlar ancak diğer**

işleyecekleri günahlardan dolayı hesapları Allah'a kalmıştır." (İbn Mâce, Fiten: 1; Dârimi, Siyer: 10)

3915- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İnsanlarla "Lâ ilâhe illallah" deyinceye kadar savaşmakla emrolundum, onu dediklerinde kanlarını ve mallarını benden kurtarmış olurlar ancak diğer işleyecekleri günahlardan dolayı hesapları Allah'a kalmıştır."** (İbn Mâce, Fiten: 1; Dârimi, Siyer: 10)

3916- Numan b. Beşir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in yanında idik. Bir adam gelerek, Rasûlullah (s.a.v)'e bir şeyler fısıldadı. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Öğleyse öldürün onu"** buyurdu. Sonra **"Allah'tan başka ilâh olmadığına şahadet ediyor mu?"** diye sordu. Adam: "Evet" dedi ve şöyle ekledi: "O canını kurtarmak için söylüyor." Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Öldürmeyin onu, Ben insanlarla "Lâ ilâhe illallah" deyinceye kadar savaşmakla emrolundum, onu dedikleri takdirde kanlarını ve mallarını Benden kurtarmış olurlar. Ancak işleyecekleri diğer günahlardan dolayı hesapları Allah'a kalmıştır."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3917- Numan b. Sâlim (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Evs'ten işittim şöyle diyordu: "Sakif heyetiyle birlikte Rasûlullah (s.a.v)'in yanına geldim. Rasûlullah (s.a.v) ile beraber bir gölgelikte idim. İkimizden başka herkes uyumuştu sonra da bir adam gelerek Rasûlullah (s.a.v)'e bir şey fısıldadı. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Git onu öldür"** buyurdu. Ve hemen sonra o adama: **"La ilâhe illallah Muhammed Rasûlullah" diyor mu?"** buyurdu. O adam: "Evet" deyince, Rasûlullah (s.a.v): **"Bırak onu öyleyse"** buyurdu ve şöyle devam etti: **"İnsanlarla "Lâ ilâhe illallah" deyinceye kadar savaşmakla emrolundum ne zaman onu söylerse mallarına ve canlarına dokunmak haram olur. Ancak diğer haklarından dolayı hesapları Allah'a kalmıştır."** (İbn Mâce, Fiten: 1; Dârimi, Siyer: 10)

3918- Evs (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İnsanlarla "Lâ ilâhe illallah" deyinceye kadar savaşmakla emrolundum. Bunu söylerlerse mallarına ve canlarına dokunmak haram olur. Ancak diğer haklarından dolayı hesapları Allah'a kalmıştır."** (İbn Mâce, Fiten: 1; Dârimi, Siyer: 10)

3919- Ebu İdris (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Muaviye'nin hutbesini dinledim, Rasûlullah (s.a.v)'den çok az hadis rivâyet ederdi.

Hutbesinde Rasûlullah (s.a.v)'den şu hadisi işittiğini söyledi: **"Her günahı Allah'ın bağışlayacağı ümid edilebilir ancak bile bile bir Mü'mini öldüren ve kafir olarak ölen kimse müstesna."** (Müsned: 16302)

3920- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Her suçsuz yere adam öldürüldüğünde Ademin ilk oğlu** (Kabil)**'e de ondan günah yazılır. Çünkü adam öldürmeyi ilk başlatan odur."** (Tirmizî, İlim: 15; Müslim, Kasame: 7)

1- KAN DÖKMEK BÜYÜK GÜNAHLARDANDIR

3921- Abdullah b. Amr b. As (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Canım kudret elinde olan Allah'a yemin olsun ki, bir mü'mini öldürmek Allah katında tüm dünyanın harab olmasından daha büyük bir günahtır."** (Tirmizî, Diyet: 7; Müslim, Kasame: 8)

3922- Abdullah b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah katında dünyanın yok olması Müslüman bir kimsenin öldürülmesinden daha değersizdir."** (Tirmizî, Diyet: 7; Müslim, Kasame: 8)

3923- Abdullah b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bir Mü'minin öldürülmesi Allah katında dünyanın yok olmasından daha büyük bir günahtır."** (Tirmizî, Diyet: 7; Müslim, Kasame: 8)

3924- Abdullah b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Mü'min'in öldürülmesi Allah katında dünyanın yok olmasından daha büyük bir günahtır."** (Tirmizî, Diyet: 7; Müslim, Kasame: 8)

3925- Abdullah b. Büreyde (r.a) babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bir mü'minin öldürülmesi Allah katında dünyanın yok olmasından daha büyük bir günahtır."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3926- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kıyamet gününde kul ilk önce namazından sorulacak, insanlar arasında da ilk olarak kan davaları görülecektir."** (Tirmizî, Diyet: 7; Müslim, Kasame: 8)

3927- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kıyamet gününde insanlar arasında ilk önce kan davaları**

görülecektir.” (Tirmizî, Diyet: 7; Müslim, Kasame: 8)

3928- Ebu Vail (r.a)’den rivâyete göre, Abdullah şöyle demiştir: **“Kıyamet gününde insanlar arasında ilk önce kan davaları görülecektir.”** (Tirmizî, Diyet: 7; Müslim, Kasame: 8)

3929- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Kıyamet gününde insanlar arasında ilk önce kan davaları görülecektir.”** (Tirmizî, Diyet: 7; Müslim, Kasame: 8)

3930- Şurahbil (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kıyamet gününde insanlar arasında ilk önce kan davaları görülecektir.”** (Tirmizî, Diyet: 7; Müslim, Kasame: 8)

3931- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Kıyamet gününde insanlar arasında ilk önce kan davaları görülecektir.”** (Tirmizî, Diyet: 7; Müslim, Kasame: 8)

3932- Abdullah b. Mes’ud (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kıyamet gününde bir adam diğer bir adamın elinden tutarak şöyle diyecek: Rabbim, bu adam beni öldürdü. Bunun üzerine Allah katile: “Onu niçin öldürdün” der. Katil, Allah’a: “Güç ve kuvvet sadece Senin olduğunu bildirmek için İslâm dini uğruna öldürdüm” der. Allah’ta: “Güç kuvvet sadece benimdir dolayısıyla haklı olarak öldürmüşsün” der. Yine bir adam birinin elinden tutarak gelir ve şöyle der: “Bu adam beni öldürdü.” Allah’ta: “Onu niçin öldürdün” der. “Galibiyet güç ve kuvvet falanın olsun için öldürdüm” der. Allah’ta: “Galibiyet güç ve kuvvet benden başkalarının olamaz” der ve o adam günahını çekmek üzere Cehenneme gider.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3933- Cündüb (r.a)’ten rivâyete göre, filan kimsenin rivâyetine göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kıyamet günü öldürülen kimse öldüren kimse ile gelerek: “Ya Rabbi! Bu adama beni niçin öldürdüğünü sor” der. Allah, katile sorunca; katil: “Falan kimsenin saltanatı için öldürdüm” der. Cündüb: “Kıyamet günü seni bu tür müşkil duruma düşürecek işlerden sakın!”** (Müsned: 16005)

3934- Sâlim b. Ebil Ca’d (r.a)’dan rivâyete göre, İbn Abbas’a, bile bile bir mü’mini öldüren ve tevbe edip iyi ameller isteyen ve doğru yolu bulan bir kimsenin durumu soruldu. O da şöyle dedi: “Onun tevbesi nerede kabul olunacak!” Peygamber (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Haksız**

yere bile bile öldürülen bir kimse şah damarından kanlar akarak katili tutar getirir" Allah'a: Ey Rabbim! Bu adama beni niçin öldürdüğünü sor der." İbn Abbas: Daha sonra Allah, haksız yere bile bile adam öldürenin cezasını bildiren ayet olan Nisâ 93. ayetini indirdi. (Tirmizî, Tefsirü'l Kur'an: 5; Müslim, Tefsir: 1)

3935- Said b. Cübeyr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Kufeliler Nisâ sûresi 93. ayeti hakkında ihtilafa düştüler. Ben de İbn Abbas'ın yanına gidip ayetin hükmünü sorunca, bu ayet bu konuda inen son ayet olup başka bir ayet bunu neshetmedi. (Furkân sûresi 68-70 ayetleri de aynı hükmü belirtir). (Müslim, Tefsir: 1; Tirmizî, Tefsirü'l Kur'an: 5)

3936- Said b. Cübeyr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas'a: "Bir mü'mini bile bile öldüren kimsenin tevbesi kabul edilir mi?" diye sordum. O da: "Hayır" dedi. Ben de Furkân sûresi 68-71 ayetlerini okudum. Bunun üzerine İbn Abbas bu okuduğun ayetler Mekke'de nazil oldu. Medine'de nazil olan Nisâ sûresi 93. ayet bu ayetin hükmünü kaldırdı dedi. (Müslim, Tefsir: 1; Tirmizî, Tefsirü'l Kur'an: 5)

3937- Said b. Cübeyr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdurrahman b. Ebî Leyla İbn Abbas'tan Nisâ 93 ve Furkân 68-71. ayetlerinin hükmünü sormamı bana emretmişti. Ben de Nisâ 93. ayetini sordum. İbn Abbas hiçbir ayet bunun hükmünü kaldırmadı dedi. Furkân 68-71. ayetlerini sorunca: "Bu ayetler müşrikler hakkında nazil olmuştur" dedi. (Müslim, Tefsir: 1; Tirmizî, Tefsirü'l Kur'an: 5)

3938- Said b. Cübeyr (r.a) İbn Abbas'tan naklediyor. Müşriklerden bir topluluk pek çok adam öldürmüşler, çok zina etmişler ve pek çok günahlar işlemişlerdi ve Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek şöyle demişlerdir: Ey Muhammed gerçekten anlattığın ve insanları davet ettiğin din ne güzeldir. Eğer işlediğimiz bu günahlara keffaret olduğunu söylersen bu dine gireriz dediler. Bunun üzerine Allah, Furkân sûresi 68-71. ayetlerini indirdi. İbn Abbas diyor ki: Böylece Allah onların şirklerini imana, zinalarını meşru münasebete çevirdi ve Allah, Zümer sûresi 53. ayetini indirdi: "Deki Allah şöyle buyurdu: **"Ey kendileri zararına sınırları aşan kullarım, Allah'ın rahmetinden umudunuzu kesmeyiniz. Allah tüm günahlarınızı bağışlar. Şüphe yok ki o çok bağışlayan ve çok acıyandır."** (Müslim, Tefsir: 1; Tirmizî, Tefsirü'l Kur'an: 5)

3939- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, müşriklerden bir gurup Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna gelerek; gerçekten anlattığın ve insanları çağırdığın din pek güzeldir. Eğer istediğimiz günahlara keffaret olacağını söylersen İslâm’a gireriz dediler. Bunun üzerine Furkân sûresi 68-71. ayetleri nazil oldu. (Müslim, Tefsir: 1; Tirmizî, Tefsirü’l Kur’an: 5)

3940- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kıyamet günü öldürülen kimse şah damarından kanlar akarak öldüren şahsın başından ve alnından tutarak: Ey Rabbim! bu beni öldürdü der ve o kimse arşın yanına yaklaşıncaya kadar böylece devam edip gider.”** İbn Abbas’a katilin tövbesi kabul olunur mu?” diye sorulduğunda Nisâ sûresi 93. ayetini okudu **“Fakat her kim de bir Mü’mini bile bile öldürürse, onun cezası içinde devamlı kalacağı Cehennemdir. Allah ona dünyada gazap etmiş öteki dünyada da rahmetinden uzak tutmuş ve ona büyük bir azap hazırlamıştır.”** Ve bu ayetin hükmü kalkmadı; nerede tevbesi kabul edilecek dedi. (Müslim, Tefsir: 1; Tirmizî, Tefsirü’l Kur’an: 5)

3941- Zeyd b. Sabit (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Nisâ 93. ayeti Furkân sûresi 68-71 ayetlerinden altı ay sonra nazil oldu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3942- Zeyd (r.a)’ten rivâyete göre, Nisâ 93. ayeti Furkân 68-71 ayetinden sekiz ay sonra nazil olmuştur. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3943- Harice b. Zeyd b. Sabit babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: Nisâ sûresi 93. ayeti nazil olduğunda ayetin şiddetinden korktuk bunun üzerine Allah, Furkân sûresi 68-71 ayetlerini indirdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

2- BÜYÜK GÜNAHLAR

3944- Ebu Eyyub el Ensarî (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Hep Allah’a kulluk edip hiçbir şeyi Allah’a ortak koşmayan, namaz kılan, zekat veren ve büyük günahlardan sakınan kimse Cennetliktir”** buyurdu. Kendisine: “Büyük günahlar nelerdir” diye sorduklarında: **“Allah’a ortak koşmak, Müslüman kimseyi haksız yere öldürmek ve savaş anında savaştan kaçmaktır.”** (Müsned: 22403)

3945- Abdullah b. Ebu Bekir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes’ten işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Büyük**

günahlar: Allah’a ortak koşmak, ana babaya asi olmak, haksız yere Müslüman kimseyi öldürmek ve yalancı şahitlik yapmaktır.” (Müslim, İman: 38; Tirmizî, Büyü’: 3)

3946- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Büyük günahlar şunlardır: Allah’a ortak koşmak, ana babaya isyan edip saygısızlık etmek, haksız yere Müslüman canına kıymak ve yalan yere yemin etmektir.”** (Müslim, İman: 38; Dârimi, Diyat: 10)

3947- Ubeyd b. Umeyr (r.a) Sahabi olan babasından naklederek şöyle diyor: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e: “Ey Allah'ın Rasûlü! Büyük günahlar nelerdir” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Büyük günahlar yedi tanedir. Bunların da en büyükleri Allah’a ortak koşmak, haksız yere Müslüman öldürmek, savaş anında savaştan kaçmaktır.”** (Ebû Davud, Vesaya: 10)

3- DAHA BAŞKA BÜYÜK GÜNAHLAR HANGİLERİDİR?

3948- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ey Allah'ın Rasûlü! Hangi günah daha büyüktür diye sordum, şöyle buyurdu: **“Seni yarattığı halde Allah’a ortak koşmandır.”** “Daha sonra hangisidir?” deyince; **“Besleyememek korkusuyla çocuğunu öldürmendir”** diye cevap verdi. “Daha sonra hangisidir” dedim. **“Komşu karısıyla zina etmektir”** buyurdu. (Müslim, İman: 37; Tirmizî, Tefsirü’l Kur’an: 26)

3949- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e: “Hangi günah daha büyüktür?” diye sordum. **“Seni yarattığı halde Allah’a ortak koşmandır”** buyurdu. Ben: “Daha sonra hangisidir?” dedim. **“Yemeğine ortak olup seni fakirliğe düşüreceğinden korkup çocuğunu öldürmendir”** buyurdu. Daha sonra: “Başka hangisidir?” dedim. **“Komşunun hanımıyla zina etmendir”** buyurdu. (Müslim, İman: 37; Tirmizî, Tefsirü’l Kur’an: 26)

3950- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e sordum: “Hangi günah daha büyüktür” diye. O da şöyle buyurdu: **“Allah’a ortak ve eş koşmaktır. Komşunun hanımıyla zina etmektir. Fakirlik korkusuyla çocuğunu öldürmektir.”** Sonra Abdullah şu ayeti okudu: (Furkân sûresi 68-71 ayet). (Müslim, İman: 37; Tirmizî, Tefsirü’l Kur’an: 26)

4- ÖLDÜRÜLEBİLECEK ÜÇ KİMSE HANGİSİDİR

3951- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kendinden başka ilâh olmayan Allah'a yemin ederim ki, Allah'tan başka ilâh olmadığına, Benim de Allah'ın Rasûlü olduğuna şahadet eden hiçbir Müslüman'ın öldürülmesi caiz değildir. Ancak şu üç kişinin kanı helaldir. 1. İslâm'ı terk edip Müslümanlardan ayrılan 2. Evli iken zina eden 3. Haksız yere Müslüman birini öldüren."** (Ebû Davud, Hudud: 1; Tirmizî, Diyet: 10)

3952- Amr b. Galib (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Âişe diyor ki: Rasûlullah (s.a.v)'in şöyle söylediğini bilmiyor musun? **"Hiçbir Müslüman'ın öldürülmesi caiz değildir. Ancak şu üç kişi öldürülür. 1. Evli iken zina eden 2. Müslümanlıktan küfre dönen 3. Haksız yere Müslüman'ı öldüren kimse."** (Müsned: 24301)

3953- Ebu Umâme b. Sehl ve Abdullah b. Âmir b. Rabia (r.anhüma) şöyle demişlerdir: Osman, evinde muhasara altında iken onunla beraberdik. Halife'nin evine yaklaşınca içerdekilerin seslerini işitiyorduk. Osman bir gün içeri girdi ve sonra çıkıp bizlere: "Onlar beni ölümle tehdid ediyorlar" dedi. Bizde: "Allah onlara karşı sana yeter" dedik. Bunun üzerine Osman: "Beni niçin öldürecekler? Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle buyurmuştu: **"Şu üç kişiden başka hiçbir kimse öldürülemez: 1. Müslüman olduktan sonra küfre dönen kimse 2. Evli iken zina eden kimse 3. Haksız yere adam öldüren kimse."** Vallahi ne cahiliye döneminde ne de Müslüman olduktan sonra zina etmedim. Allah bana bu dini nasip ettikten sonra dinimin yerine hiçbir din arzu etmedim ve hiçbir kimseyi de öldürmedim. Durum böyle iken beni niçin öldürmek istiyorlar" dedi. (Ebû Davud, Hudud: 1; Tirmizî, Diyet: 10)

5- İSLÂM CEMAATİNİ BOZMAYA ÇALIŞANLAR ÖLDÜRÜLÜR

3954- Arfece b. Şüreyh el Eşcaî (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'i minberde cemaate hitab ederken gördüm şöyle diyordu: **"Benden sonra fesat çıkacak, kötülükler olacaktır. Kimin cemaatten ayrıldığını** (İslâm cemaatine karşı geldiğini) **veya Muhammed ümmetinin düzenini bozmak istediğini görürseniz kim olursa olsun öldürün. Zira Allah'ın yardımı cemaat üzerinedir. Şeytan, İslâm cemaatinden ayrılanla beraberdir."** (Müslim, İmara: 14; Ebû Davud, Sünnet: 30)

3955- Arfece b. Şüreyh (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Benden sonra fitne, fesat ve kötülükler olacaktır."** Ellerini kaldırarak: **"Kimin, bir gaye uğrunda birleşen Muhammed ümmetini parçalamak ve düzenini bozmak istediğini görürseniz. Bu kişi kim olursa olsun onu mutlaka öldürünüz."** (Ebû Davud, Sünnet: 30; Müslim, Imara: 14)

3956- Arfece (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu. **"Benden sonra fitneler ve bozgunculuklar ortaya çıkacaktır. Kim bir gaye uğrunda birleşen Muhammed ümmetini parçalamak ve düzenini bozmak isterse onun boynunu kılıçla vurun."** (Ebû Davud, Sünnet: 30; Müslim, Imara: 14)

3957- Üsâme b. Şerik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Herhangi bir kimse çıkarda ümmetimin arasını açmak isterse onun boynunu vurun."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

6- (Mâide 33. ayetinin) TEFSİRİ VE KİM İÇİN NAZİL OLDUĞU

3958- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, Ukl kabilesinden sekiz kişi geldiler. Medine'nin havasına dayanamayıp hasta oldular. Rasûlullah (s.a.v)'e bunu şikayet ettiklerinde şöyle buyurdu: **"Çobanımız ve develerimizle Medine dışında yaylalara çıkıp orada develerin sütünden ve idrarlarından içer misiniz?"** Onlar da: **"Evet"** dediler ve çıkıp gittiler. Develerin sütünden ve idrarından içtiler, hastalıktan kurtulup sıhhat bulunca Rasûlullah (s.a.v)'in çobanını öldürdüler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), adam gönderip onları yakalattı. Rasûlullah (s.a.v)'e getirildiklerinde ellerini, ayaklarını kestirdi, gözlerine mil çektirdi ve güneşin altında öylece bıraktırdı ve bu şekilde ölüp gittiler. (Buhârî, Tefsir: 104; Ebû Davud, Hudud: 3)

3959- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Ukl kabilesinden bir gurup Rasûlullah (s.a.v)'in yanına geldiler. Medine'nin havası onlara ağır geldi. Peygamber (s.a.v)'de Medine dışındaki zekat develerin bulunduğu yere gitmelerini orada develerin sütlerinden ve idrarlarından içerek orada eyleşmelerini emir buyurdu. Öylece yaptılar sıhhat bulunca, çobanı öldürüp develeri alıp götürdüler. Peygamber (s.a.v) onların yakalanıp getirilmelerini emretti. Enes diyor ki: O adamlar getirildi elleri ayakları kesildi, gözlerine mil çekildi, kesilen yerleri dağlanmadı ve öylece bırakılarak ölüp gittiler. Bunun üzerine Allah, Mâide sûresi 33. ayetini indirdi: **"Allah'a ve elçisine**

karşı savaş açanların ve yeryüzünde hak düzeni bozmaya çalışanların döneklik ve sapıklıkları yüzünden cezaları; öldürülmeleri, asılmaları veya ellerinin ayaklarının çaprazvari kesilmesi ve sürgün edilmeleridir. Bu onların bu dünyadaki uğradıkları zillettir. Öteki dünyada da korkunç bir azap bekler onları.” (Buhârî, Tefsir: 104; Ebû Davud, Hudud: 3)

3960- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)'e Ukl veya Ureyne kabilesinden bir gurup insan gelmişti. Onlar Medine'nin havasından rahatsız onunca, **“Peygamber (s.a.v) onları Medine dışındaki zekat develerinin sağmal olanlarının sütlerinden ve idrarlarından içmelerini emretti. Onlar da sıhhat bulunca çobanı öldürüp develeri alıp kaçtılar. Peygamber (s.a.v) onların getirilmesini emretti ve ellerini ayaklarını kestirip gözlerini oydurdu.”** (Buhârî, Tefsir: 104; Ebû Davud, Hudud: 3)

7- DİNDEN ÇIKAN ALLAH VE RASÛLÜNE KARŞI GELENLERİN CEZASI

3961- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, Ureyne'den bazı kimseler Rasûlullah (s.a.v)'in yanına geldiler. Medine'nin havası onlara ağır geldi ve rahatsız oldular. **“Rasûlullah (s.a.v) onları deve ağıllarının bulunduğu Medine dışındaki bir yere gönderdi. Onlar orada develerin idrarlarından ve sütlerinden içerek sıhhat buldular ve İslâm'ı terk edip mürted oldular. Peygamber (s.a.v)'in Mü'min çobanını öldürüp develeri alıp kaçtılar. Rasûlullah (s.a.v) onların arkasından adamlarını gönderip onları getirtti ve ellerini ayaklarını çaprazvari kestirip gözlerini oydurdu ve çarmıha gerdi.”** (Ebû Davud, Hudud: 3; Buhârî, Tefsir: 104)

3962- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Ureyne kabilesinden bir gurup insan geldi ve Rasûlullah (s.a.v)'in yanında kaldılar. Medine havasından rahatsız olduklarında **“Peygamber (s.a.v) onlara Medine dışındaki develerin bulundukları yayla bölgesine çıkmalarını ve develerin sütlerinden içerek sıhhat bulmalarını önerdi. Böylece Rasûlullah (s.a.v)'in Medine dışındaki develerin ağıllarına gittiler. Orada sıhhat bulunca İslâm'dan dönüp irtidat ettiler. Rasûlullah (s.a.v)'in çobanını öldürüp develeri alıp kaçtılar. Müslümanlara savaş açmak üzere muharib toplumlara iltica ettiler. Rasûlullah (s.a.v)'de onların getirilmesini emretti ve gelince ellerini, ayaklarını kestirip gözlerini oydurdu.”** (Ebû Davud, Hudud: 3; Buhârî, Tefsir: 104)

3963- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Ureyne'den bir gurup insan gelmişti. Medine'nin havası onlara iyi gelmediği için rahatsız oldular. Peygamber (s.a.v) onları Medine dışında yayla durumunda olan develerin yanına çıkmalarına ve orada develerin sütlerinden içmelerini** (Katade idrarlarından da içmelerini ilavesini yapmıştır) **onlar da Rasûlullah (s.a.v)'in Medine dışındaki deve ağıllarının bulunduğu yere çıktılar, sıhhat bulunca İslâm'dan döndüler. Peygamber (s.a.v)'in mü'min çobanını öldürüp Rasûlullah (s.a.v)'in develerini alıp götürdüler ve Müslümanlarla savaşmak üzere düşman güçlerine iltica ettiler. Rasûlullah (s.a.v) onların getirilmesini emretti. Getirildiklerinde elleri, ayakları kesildi ve gözleri de oyuldu.** (Ebû Davud, Hudud: 3; Buhârî, Tefsir: 104)

3964- Yine Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ureyneden bir gurup insan gelip Müslüman oldular. Fakat Medine'nin havası onlara ağır geldi ve hastalandılar. Rasûlullah (s.a.v) onlara: **"Deve ağıllarımızın bulunduğu bölgeye çıksanız ve deve sütlerinden** (Humeyd, Katade'den ve Enes'ten rivâyetinde idrarlarından da ilavesini yapar) **içseniz sıhhat bulursunuz"** dedi. Onlarda aynen yaptılar. Sıhhat bulunca İslâm'dan çıkıp küfre döndüler. Rasûlullah (s.a.v)'in mü'min çobanını öldürerek, Rasûlullah (s.a.v)'in develerini alıp götürdüler. İslâm'a savaş açan düşman güçlerine iltica ettiler. Rasûlullah (s.a.v)'de onların getirilmelerini emretti, onlar getirilince elleri, ayakları kesildi, gözleri oyuldu Harre denilen yere terk edildiler ve orada ölüp gittiler. (Ebû Davud, Hudud: 3; Buhârî, Tefsir: 104)

3965- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle anlatmıştır: **"Ureyne kabilesinden bir gurup insan Peygamber (s.a.v)'in yanına gelip Medine'de biraz kalınca, Rasûlullah (s.a.v)'e biz deve sütüne alışık insanlarız şehir yemeklerine alışık değiliz. Medine'nin havası bize ağır geldi, hastalandık dediler. Rasûlullah (s.a.v) onlara develerin çobanının yanına gitmelerini ve orada deve sütü ve idrarından içmelerini önerdi. Onlar da oraya gittiler sıhhat bulunca, Harre bölgesinde İslâm'dan çıkıp Rasûlullah (s.a.v)'in çobanını öldürdüler ve develeri de sürüp götürdüler. Hemen onların arkasından Rasûlullah (s.a.v) adam gönderip onları yakalattı. Getirildiklerinde gözleri oyuldu, elleri ayakları kesildi. O halde Harre denilen yerde bırakıldılar ve ölüp gittiler."** (Ebû Davud, Hudud: 3; Buhârî, Tefsir: 104)

3966- Enes (r.a)'ten rivâyete göre: **"Ureyne'den bir gurup insan geldi ve Harre denilen yere indiler sonra Peygamber (s.a.v)'e gelip Müslüman oldular. Medine'nin havası onlara iyi gelmediği için rahatsız oldular da Peygamber (s.a.v) onları zekat develerinin bulunduğu yere gitmelerini ve orada o develerin sütlerinden ve idrarlarından içmelerini emretti. Onlar da oraya gidip sıhhat bulunca çobanı öldürdüler, İslâm dininden döndüler ve develeri de alıp götürdüler. Rasûlullah (s.a.v) onların arkasından adamlarını gönderip onları yakalatıp getirtti. Elleri ayakları çaprazvari kesilip gözleri oyuldu ve Harre denilen yerde bırakıldılar ve ölüp gittiler."** Enes diyor ki güneşin altında bırakıldıklarından onlar susuzluktan ağızlarını yere sürüyorlardı böylece ölüp gittiler. (Ebû Davud, Hudud: 3; Buhârî, Tefsir: 104)

8- ELLER VE AYAKLAR KESİLİR Mİ GÖZ OYULUR MU?

3967- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Ureyne kabilesinden bir gurup bedevî Peygamber (s.a.v)'e gelerek Müslüman oldular. Medine'nin havası onlara iyi gelmedi ve renkleri sarardı, karınları şişti. Peygamber (s.a.v)'de onları deve ağıllarının yanına gönderdi, orada develerin sütlerinden ve idrarlarından içmelerini emretti. Onlar orada sıhhate kavuşunca çobanı öldürüp develeri sürüp götürdüler. Peygamber (s.a.v) onların yakalanıp getirilmelerini emretti. Onlar getirilince elleri ve ayakları kesildi, gözleri oyuldu."** Mü'minlerin emiri Abdülmelik Enes'ten bu hadisi işitince bu ceza, küfürleri sebebiyle mi yoksa günahları sebebiyle mi verildi diye sordu. Enes küfürleri sebebiyle diye cevap verdi. (Ebû Davud, Hudud: 3; Buhârî, Tefsir: 104)

3968- Said b. Müseyyeb (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Araplardan bir gurup Rasûlullah (s.a.v)'in yanına geldiler ve Müslüman oldular. Daha sonra onlar hastalanınca Rasûlullah (s.a.v) sağmal develerin bulunduğu yere onları gönderdi, sütlerinden içip şifa bulmaları için. Vardıkları yerde Rasûlullah (s.a.v)'in kölesi olan çobanı öldürüp develerini de sürüp götürdüler. Rasûlullah (s.a.v) bu olayın olduğu gece Allah'ım! Muhammed'in âlini susuz koyanı susuz bırak diye beddua etmişti. Bu olay üzerine Rasûlullah (s.a.v) onların yakalanmalarını emretti, getirildiklerinde elleri ve ayakları kesilip gözleri oyuldu."** Bazı rivâyetlerde şu ilave vardır: Muaviye bu hadiste: "Onlar şirk toplumlarına kaçıp sığındılar" demiştir. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3969- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Bir gurup isyan eden ve İslâm dinini terk eden mürtedler, zekat olarak toplanan develere baskın yapıp götürdüler. Rasûlullah (s.a.v) onların yakalanmalarını emretti, ellerini ve ayaklarını kestirip gözlerine mil çektirdi."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3970- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Bir gurup isyan eden ve İslâm dinini terk eden mürted, zekat olarak toplanan develere baskın yapıp götürdüler. Rasûlullah (s.a.v) onların yakalanmalarını emretti ellerini ve ayaklarını kestirip gözlerine mil çektirdi."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3971- Hişam (r.a)'ın babasından rivâyete göre: **"Bir kavim Rasûlullah (s.a.v)'in develerini baskın yapıp götürdüler. Rasûlullah (s.a.v)'de onların ellerini ayaklarını kestirip gözlerine mil çektirdi."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3972- Urve b. Zübeyr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Ureyne kabilesinden bazı kimseler Rasûlullah (s.a.v)'in sağmal develerini gasb ederek alıp götürdüler ve kölesini de öldürdüler. Rasûlullah (s.a.v) peşlerinden adam gönderdi, onlar da yakalayıp getirdiler. Getirildiklerinde elleri ve ayakları kesildi, gözlerine de mil çekildi."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3973- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre: **"Allah'a ve Rasûlüne karşı savaş açan bu tip kimselere muharebe ayeti denilen Mâide sûresi 33. ayeti nazil olmuştu."** (Ebû Davud, Hudud: 3)

3974- Ebu'z Zinad (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) çobanı öldürüp develeri götürenlerin ellerini, ayaklarını kestirip gözlerini ateşle dağladıktan sonra Allah Rasûlüne Mâide sûresi 33. ayetini indirdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3975- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) çobanı öldüren ve develeri alıp götürenlerin gözlerine mil çektirmişti. (Ebû Davud, Hudud: 3; Tirmizî, Tahara: 55)

3976- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre: **"Yahudilerden bir adam Ensar'dan bir kadının boğazındaki kolyesini almak için öldürdü ve kuyuya atmıştı, başını da taşla ezmişti. Adamı derhal yakaladılar**

Rasûlullah (s.a.v) kafasını taşla vurup ezerek öldürülmesini emretti.” (Ebû Davud, Diyat: 11; Müslim, Kasame: 3)

3977- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, bir adam Ensar’dan bir kadının kolyesini almak için öldürmüş sonra da kalîb kuyusuna atmıştı, başını da taşla ezmişti. **“Rasûlullah (s.a.v)’de onun taşla vurularak öldürülmesini emretti.”** (Ebû Davud, Hudud: 3; Müslim, Kasame: 3)

3978- İkrime (r.a)’den rivâyete göre, Mâide sûresi 33. ayet hakkında İbn Abbas şöyle demiştir: Bu ayet müşrikler hakkında nazil olmuştur. Onlardan yakalanmadan önce tevbe edip İslâm’a girip tevbe edenlere dokunulmaz. Bu ayet Müslümanlar hakkında değildir. Kim adam öldürür ve yeryüzünde bozgunculuk yaparsa ve Allah’a ve Rasûlüne karşı harb ilân ederse daha sonra da kafirlere sığınırsa, suçuna karşılık ceza verilmesinde bir engel yoktur, yakalandığında cezası verilir. (Ebû Davud, Hudud: 3)

9- MÜSLE (GÖZ ÇIKARMAK BURUN KULAK KESMEK) CAİZ DEĞİLDİR

3979- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v) hutbelerinde sadaka vermeyi teşvik eder ve göz çıkarmak, burun, kulak kesmek gibi şeyleri yasaklardı.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

10- ASMAK VE ÇARMIHA GERMEK

3980- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Müslüman’ın kanı şu üç şeyden biriyle helâl olur değilse bir Müslüman asla öldürülmez. 1. Evli bir kimse zina ederse taşlanarak öldürülür. 2. Bir kimse bile bile birini öldürürse kısas olarak öldürülür. 3. İslâm dininden çıkarak irtidat eden, Allah ve Rasûlüne savaş açan ya öldürülür ya da asılır ya da sürgüne gönderilir.”** (Ebû Davud, Hudud: 1; Müsned: 24301)

11- KAFİR MEMLEKETİNE KAÇAN KÖLENİN DURUMU

3981- Cerir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Efendisinden kaçan kölenin namazı geri dönünceye kadar kabul olunmaz.”** (Ebû Davud, Hudud: 1; Müslim, İman: 31)

3982- Şa’bî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Cerir, Rasûlullah (s.a.v)’den şu hadisi rivâyet ederdi: **“Efendisinden kaçan kölenin namazı kabul olunmaz eğer o durumda ölürse kafir olarak ölür. Cerir’in kölesi**

kaçmıştı onu yakaladı ve boynunu vurdu.” (Ebû Davud, Hudud: 1; Müslim, İman: 31)

3983- Cerir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Bir köle şirk memleketine iltica eder sığınırsa ona eman verilmez yakalanınca öldürülür.”** (Ebû Davud, Hudud: 1; Müslim, İman: 31)

12- MÜSLÜMANIN KÖLESİ KAFİRLERE KAÇAR VE ONLARA SIĞINIRSA NE OLUR?

3984- Cerir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Müşriklerin memleketine kaçan kölelerin öldürülmesi gerekir.”** (Ebû Davud, Hudud: 1; Müslim, İman: 31)

3985- Cerir (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir köle efendisinden kaçıp müşrik memleketine sığınırsa öldürülmesi gerekir.”** (Ebû Davud, Hudud: 1; Müslim, İman: 31)

3986- Cerir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Herhangi bir köle efendisinden kaçıp müşrik memleketine sığınırsa kanı helâl olup öldürülmesi gerekir.”** (Ebû Davud, Hudud: 1; Müslim, İman: 31)

3987- Cerir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Herhangi bir köle efendisinden kaçıp müşrik memleketine sığınırsa kanı helâl olup öldürülmesi gerekir.”** (Ebû Davud, Hudud: 1; Müslim, İman: 31)

3988- Cerir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Efendisinden kaçıp düşman memleketine sığınan kimsenin öldürülmesi gerekir.”** (Ebû Davud, Hudud: 1; Müslim, İman: 31)

13- MÜRTED (İSLÂM’DAN DÖNEN) KİMSENİN DURUMU

3989- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Osman, Rasûlullah (s.a.v)’den şu hadisi işittiğini söylemiştir: **“Şu üç durum dışında Müslüman’ı öldürmek caiz değildir. 1. Evli iken zina eden recm edilerek öldürülür. 2. Bile bile Müslüman’ı öldüren kısas yapılarak öldürülür. 3. Müslüman iken dinini değiştiren mürted olur ve öldürülür.”** (Ebû Davud, Hudud: 1; Tirmizî, Diyet: 10)

3990- Osman b. Affan (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Müslüman bir kimse şu üç durum dışında öldürülemez. 1. Evli iken zina eden 2. Bile bile**

Müslüman’ı öldüren. 3. Müslümanlıktan çıkıp irtidat eden kimse.” (Ebû Davud, Hudud: 1; Tirmizî, Diyet: 10)

3991- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Dinini değiştireni öldürün.”** (Ebû Davud, Hudud: 1; Tirmizî, Diyet: 10)

3992- İkrime (r.a)’den rivâyete göre, bir takım insanlar İslâm’dan çıkarak mürted oldular. Ali onları ateşle yakarak öldürdü. İbn Abbas diyor ki: Ben olsaydım onları yakmazdım. Çünkü Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Hiçbir kimseye Allah’ın azabıyla azap etmeyin.”** (Yani ateşte yakmayın) Ben olsaydım onları öldürürdüm. Rasûlullah (s.a.v): **“Dinini degiştireni öldürün”** buyurmuştur. (Ebû Davud, Hudud: 1; Tirmizî, Diyet: 10)

3993- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Dinini değiştireni öldürün.”** (Ebû Davud, Hudud: 1; Tirmizî, Diyet: 10)

3994- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Dinini değiştireni öldürün.”** (Ebû Davud, Hudud: 1; Tirmizî, Diyet: 10)

3995- Hasan (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Dinini değiştireni öldürün.”** (Ebû Davud, Hudud: 1; Tirmizî, Hudud: 25)

3996- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Dinini değiştireni öldürün.”** (Ebû Davud, Hudud: 1; Tirmizî, Hudud: 25)

3997- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Ali’ye İslâm’ı terk edip puta tapmaya başlayan bir gurup zenciyi getirdiklerinde onları ateşle yakarak öldürmüştü. İbn Abbas, Rasûlullah (s.a.v): **“Dinini değiştireni öldürün”** buyurdu, dedi. (Ebû Davud, Hudud: 1; Tirmizî, Hudud: 25)

3998- Ebu Bürde b. Ebu Musa el Eş’arî (r.a)’nin babasından naklettiğine göre, Peygamber (s.a.v), Ebu Musa’yı Yemen’e gönderdi. Ondan sonra da Muaz b. Cebel’i gönderdi. Muaz, Yemen’e varınca oradakilere: Ey İnsanlar! Ben size Rasûlullah (s.a.v)’in elçisi olarak gönderildim. Ebu Musa Muaz’ın oturması için minder koymuştu. O sırada Müslüman olduktan sonra küfre dönen bir Yahudi getirildi. Bunun üzerine

Muaz üç kere bu adam öldürülüp Allah ve Rasûlünün emri yerine getirilmeden o mindere oturmam dedi. Adam öldürüldü ve o da oturdu. (Buhârî, Meğazi: 62; Ebû Davud, Hudud: 1)

3999- Mus'ab b. Sa'd (r.a), babasından naklediyor ve şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) Mekke fethi günü Mekkelilere eman verdi. Fakat dört erkekle iki kadına emân vermemişti. Onlar hakkında: **"Onları Kâbe örtüsüne yapışmış halde bulsanız bile öldürün"** buyurdu. Bunlar, Ebu Cehil'in oğlu İkrime, Hatal oğlu Abdullah, Subabe oğlu Mekîs, Sa'd b. ebi's Serh oğlu Abdullah idi. Hatal oğlu Abdullah Kâbe'nin örtüsüne yapışmış olduğu halde öldürüldü. Bunu öldürmeye görevlendirilen Said b. Hureys ve Ammar b. Yasir idi. Bu iki görevliden daha genç olan Said önce giderek onu öldürdü. Subabe oğlu Mekîsi de Müslümanlar çarşıda yakalayıp öldürdüler. İkrime ise gemiye binerek kaçtı. Bir ara gemi fırtınaya yakalandı. Gemidekilerin hepsi birden: "İhlaslı ve samimi olun şu anda putlarınız ve ilâhlarınızın hiç birinin size bu gemide bir faydası olmaz" dediler. Bunun üzerine İkrime: "Vallahi denizde beni ihlâs ve samimiyetle Allah'a bağlanmaktan başka bir şey kurtarmazsa karada da kurtaramaz. Allah'ım sana söz veriyorum. Eğer beni şu anda içinde bulunduğum tehlikeden kurtarırsan Muhammed'e gidip O'nun eline yapışacak ve iman edeceğim, O'nu affedici ve ikram sahibi olarak bulurum" dedi. Gemiden kurtulan İkrime gelip Müslüman oldu. Sa'd b. ebi's Serh oğlu Abdullah ise Osman b. Affan'ın yanında gizlendi. Rasûlullah (s.a.v) Mekkelileri biat etmek üzere çağırınca, Osman onu Rasûlüllaha getirdi. Ve Ey Allah'ın Rasûlü! Elini uzat da Abdullah biat etsin dedi. Bunun üzerine Abdullah üç defa başını kaldırıp Rasûlullah (s.a.v)'e baktı üçünde de Rasûlullah (s.a.v) elini uzatmadı üçüncüden sonra elini uzattı ve biat etti sonra da ashabına dönerek: **"Biat etmesi için elimi uzatmadığımı gördüğünüz halde aranızdan aklı başında biri çıkıp ta niçin bunu öldürmedi"** deyince Ashap: "Ey Allah'ın Rasûlü! Biz Senin kalbindekini ne bilelim, bize gözünle işaret ediverseydin" dediler. Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Hiçbir Peygambere haince göz işareti yapmak yakışmaz."** (Buhârî, Meğazi: 62; Ebû Davud, Hudud: 1)

14- MÜRTED TEVBE EDERSE KABUL EDİLİR Mİ?

4000- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Ensar'dan bir adam Müslüman olduktan sonra dinini terk edip mürtet oldu ve müşriklerin arasına katıldı. Sonra pişman oldu. Toplumuna haber göndererek: "Benim

için Rasûlullah (s.a.v)'e sorun tekrar İslâm'a gireceğim, benim tevbem kabul olunur mu?" dedi. Akrabaları Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek: "Falan kimse İslâm'ı terk ettiğine pişman oldu ve tövbesinin kabul edilip edilmeyeceğini Senden sormamızı istedi dediler. Bu sırada Ali: İmran sûresi 86-89. ayetleri nazil oldu ve bu haber kendisine ulaştırıldı ve o kimse tekrar Müslüman oldu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4001- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Nahl sûresi 106. ayeti hakkında bu ayetin hükmü kaldırıldı ve 110. ayet bu hükmün dışında bırakıldı. Hakkında bu ayet inen kimse Rasûlullah (s.a.v)'in Mısır katipliğini yapan Sa'd b. ebi's Serh oğlu Abdullah'tır. Şeytan onun ayağını kaydırarak dinden çıkmasına sebep olmuş o da Mekkeli müşriklere iltica etmişti. Bu yüzden Rasûlullah (s.a.v) Mekke fethi günü onun öldürülmesine emir vermişti. Osman b. Affan bu kimse hakkında Peygamber (s.a.v)'den emân dilemişti de Rasûlullah (s.a.v)'de ona emân vermişti. (Ebû Davud, Hudud: 1)

15- RASÛLULLAH (S.A.V)'E SÖVEN KİMSENİN DURUMU

4002- Osman eş Şehham (r.a) anlatıyor. A'ma bir adama rehberlik ediyordum. İkrime'nin yanına vardım bize bir hadis aktararak şöyle dedi: İbn Abbas'ın haber verdiğine göre, Rasûlullah (s.a.v) zamanında efendisinden çocuk sahibi olan bir cariye vardı ki onun efendisi a'ma idi. O kimsenin o cariyeden iki oğlu da olmuştu. O kadın Rasûlullah (s.a.v)'in aleyhinde çok konuşur ve O'na söverdi. A'ma olan efendisi bu yaptığından onu engellemeye çalışırdı fakat kadın dinlemezdi. Yasaklamasına rağmen devam ederdi. Yine o a'ma kimse bir gece Rasûlullah (s.a.v)'den bahsedince o kadın ileri geri söylenmeye başladı, bende dayanamayıp kalktım kargıyı alıp karnına sapladım, üzerine yüklendim ve onu öldürdüm. Sabahleyin bu ölüm haberini Rasûlullah (s.a.v)'e ilettiler. Rasûlullah (s.a.v) insanları topladı ve şöyle buyurdu. **"Bu kadını öldüren Allah için bana inanıyorsa kalksın ve söylesin."** A'ma çekinerek kalktı ve şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasûlü! O cariyenin sahibi benim, bana iyi davranan biriydi hatta ondan iki tane de inci gibi oğlum var. Fakat o Senin aleyhinde çok konuşur ve Sana söverdi, yasaklardım fakat dinlemezdi, engellemeye çalışırdım fakat engel dinlemezdi. Dün akşam Senden bahsettim yine Senin aleyhinde kötü konuşmaya başladı. dayanamadım ve kargımı alıp karnına sapladım ve öldürünceye kadar da ona yüklendim ve öldürdüm dedi. Bunun üzerine

Rasûlullah (s.a.v): **“Dikkat edin ve şahit olun, o cariye öldürülmeyi hak etmiştir.”** (Ebû Davud, Hudud: 1)

4003- Ebu Berze el Eslemi (r.a) anlatıyor. Bir adam Ebu Bekir’e ağır konuştu. Bunun üzerine ben onu öldüreyim mi dedim. Ebu Bekir beni engelledi ve şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v)’den başka bir kimseye sövülünce adam öldürülmez.” (Müsned: 51)

16- BİR KİMSE KİME SÖVERSE ÖLDÜRÜLÜR?

4004- Ebu Berze (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Bekir bir adama kızdı. Ben: “Ey Allah'ın Rasûlünün halifesi kimdir o?” dedim. O da: “Niçin sordun?” dedi. Bende: “Emredersen boynunu vurmak için” dedim. Ebu Bekir: “Bu söylediğini yapabilir misin?” dedi. Ben de: “Evet” dedim. Allah’a yemin olsun ki söylediğin sözlerin büyüklüğü Ebu Bekir’i rahatlattı ve şöyle dedi: **“Muhammed (s.a.v)’den başka hiç kimseye yapılan kötü sözden dolayı adam öldürülmez.”** (Müsned: 51)

4005- Yine Ebu Berze (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Bekir’e uğramıştım. O adamlarından birine çok kızmıştı. Ben de: “Ey Rasûlullah (s.a.v)’in halifesi, bu kızdığın adam kimdir?” dedim. Ebu Bekir: “Niçin soruyorsun?” dedi. Ben de: “Boynunu vurmak için” dedim. Bunun üzerine Ebu Berze şöyle dedi: “Benim söylediğim sözlerin büyüklüğü Ebu Bekir’in sinirlerini yatıştırdı ve şöyle dedi: **“Muhammed (s.a.v)’den başka hiçbir kimse için adam öldürülemez.”** (Müsned: 51)

4006- Ebu Berze (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Bekir bir adama çok kızmıştı. Ben de emredersen onun işini bitiriveririm dedim. O da: **“Vallahi bu dediğin Muhammed (s.a.v)’den başkası için geçerli değildir”** dedi. (Müsned: 51)

4007- Ebu Berze (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Bekir bir adama şiddetli bir şekilde kızmıştı hatta rengi bile değişti. Ben de: “Ey Rasûlullah (s.a.v)’in halifesi! Bana emredersen onun boynunu vururum” dedim. Bu sözüm üzerine sanki üzerine soğuk su dökülmüş gibi rahatladı, kızgınlığı kayboldu ve bana: **“Ey Ebu Berze! Anan sensiz kalsın! Bu dediğin Rasûlullah (s.a.v) dışında hiç kimse için olamaz”** dedi. (Müsned: 51)

4008- Ebu Berze (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Bekir’in yanına gelmiştim. Bir adama ağır konuştu, o adamda ona karşılık verdi. Ben

hemen: “Onun boynunu vurayım mı?” dedim. Bunun üzerine beni azarladı ve bu Rasûlullah (s.a.v) dışında hiç kimse için olamaz dedi. (Müsned: 51)

4009- Ebu Berze (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Bekir es Sıddık’ın yanında idik. Müslümanlardan bir adama kızdı ve ona iyiden iyiye öfkelendi. Bu durumu görünce ben şöyle dedim: Ey Rasûlullah (s.a.v)’in halifesi! Onun boynunu vurayım mı?” Ben öldürmekten bahsedince, konuyu değiştirdi. Yanından ayrıldıktan sonra bana haber verip yanına çağıttı ve: “Ey Ebu Berze! Ne demiştin” dedi. Ben de: “Ne dediğimi unuttum bana hatırlatır mısın?” dedim. Ebu Bekir: “Ne dediğini hatırlamıyor musun?” Ben de: “Hayır vallahi hatırlamıyorum” dedim. Bu sefer Ebu Bekir: “O adama kızdığımı görünce, Ey Rasûlullah (s.a.v)’in halifesi onun boynunu vurayım mı?” dememiş miydin? Bu sözünü hatırlamıyor musun?” Ben de: “Evet vallahi şimdi emredersen hemen yaparım” dedim. Bunun üzerine Ebu Bekir: **“Vallahi bu dediğin Muhammed (s.a.v)’den başkası için geçerli olmaz”** buyurdu. (Müsned: 51)

17- APAÇIK DOKUZ AYET NELERDİR?

4010- Safvan b. Assan (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir Yahudi arkadaşına bizi şu Peygamber (s.a.v)’e götür dedi. Arkadaşı ona aman ha O’na, Peygamber (s.a.v) deme! Peygamber (s.a.v) dediğini duyarsa gözü dört olur, Peygamberliğini kabul ettiğini sanır ve sevinir dedi. Bundan sonra Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna giderek O’na dokuz açık ayetin ne olduğunu sordular. Rasûlullah (s.a.v)’de onlara şöyle buyurdu: **“1. Hiçbir şeyi Allah’a ortak tanımayın. 2. Hırsızlık yapmayın. 3. Zina etmeyin. 4. Allah’ın haram kıldığı cana kıymayın. 5. Hâkim karşısında birine iftira edip yalan söylemeyin. 6. Sihir yapmayın. 7. Faiz yemeyin. 8. Namuslu kimseye iftira atmayın. 9. Savaştan kaçmayın ve Ey Yahudiler bilhassa siz Cumartesi yasağına uyun.”** Bunları duyan Yahudiler Rasûlullah (s.a.v)’in ellerine ve ayaklarına kapanıp öptüler. Senin Peygamber (s.a.v) olduğuna şahitlik ederiz dediler. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v): **“Öyleyse bana uymanıza engel olan nedir?”** buyurdu. Onlar da şöyle dediler: “Davud (a.s) soyundan Peygamber geleceği hakkında dua etti. Bu yüzden sana uyarsak Yahudilerin bizi öldürmelerinden korkarız” dediler. (Tirmizî, Tefsirü’l Kur’an: 17)

18- SİHİR YAPMAK

4011- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim düğümlere üflerse sihir yapmış olur. Kim de sihir yaparsa şirk koşmuş olur. Kim de kendisini koruması için nazarlık ve benzeri şeyler takarsa o taktığı şeye havale edilir. Allah’ın himayesinden çıkmış olur.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

19- RASÛLULLAH (S.A.V) YAHUDİ SİHİRBAZINA NE YAPMIŞTI?

4012- Zeyd b. Erkam (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Yahudilerden bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e sihir yapmıştı. Bu yüzden Rasûlullah (s.a.v) birkaç gün rahatsız oldu. Nihayet Cibril gelerek Rasûlullah (s.a.v)’e şöyle dedi: **“Yahudilerden bir adam sana sihir yaptı. Bir ipe düğümler atarak falan kuyuya attı.”** Rasûlullah (s.a.v) hemen bir adam göndererek o ipi oradan çıkartıp getirtti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) sanki bağından çözülmüş gibi rahatladı. Bunu Yahudi’ye ne söyledi ne de o Yahudi ile yüz yüze geldi. (Müsned: 18467)

20- MALINA TAARRUZ EDİLEN NE YAPMALI?

4013- Kâbûs (r.a), babasından rivâyet ederek şöyle dedi: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek: “Bir adam bana gelip malımı zorla almak istiyor” dedi. Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Allah’ı hatırlat”** dedi. Adam: “Hatırlamak istemezse” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Yakınındaki Müslümanlardan yardım iste”** buyurdu. Adam: “Çevremde Müslümanlardan kimse yoksa” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Devletten yardım iste”** dedi. Adam: “Eğer devlet benden uzak ise” dedi. Peygamber (s.a.v): **“Malının uğrunda dövüş ya ahiret şehidlerinden olursun veya malını kurtarırsın”** buyurdu. (Müsned: 21475)

4014- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek şöyle dedi: “Ey Allah'ın Rasûlü bir adam malımı almak için saldırırsa ne yapmalıyım?” Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Allah’ı hatırlat”** buyurdu. Adam: “Kabul etmezlerse” dedi. Rasûlullah (s.a.v) yine **“Allah’ı hatırlat”** buyurdu. Adam yine: “Kabul etmezlerse” deyince yine “**Allah’ı hatırlat”** buyurdu. Yine “Kabul etmezlerse” deyince, **“Onlarla dövüş öldürülürsen Cennete girersin, onu öldürsen o da Cehenneme gider”** buyurdu. (Müsned: 8120)

4015- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e geldi ve: “Ey Allah'ın Rasûlü! Malım için bana saldırılsa ne

yapmalıyım?” Rasûlullah (s.a.v): **“Allah’ı hatırlat!”** Eğer kabul etmezlerse deyince yine **“Allah’ı hatırlat”** dedi. Adam: “Yine kabul etmezlerse” dedi. Rasûlullah (s.a.v), **“Onlarla dövüş öldürülürsen Cennete girersin, eğer sen onu öldürürsen o Cehenneme gider.”** (Müsned: 8120)

21- MALINI MÜDAFA EDERKEN ÖLDÜRÜLEN NE OLUR?

4016- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Allah’ın ve Peygamberin istediği gibi Müslüman olan bir kimse malını müdafa ederken öldürülürse o şehidtir.”** (Müslim, İman: 62; Tirmizî, Diyet: 22)

4017- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Allah’ın ve Peygamberin istediği gibi Müslüman olan bir kimse malını müdafa ederken öldürülürse o şehidtir.”** (Müslim, İman: 62; Tirmizî, Diyet: 22)

4018- Abdullah b. Amr b. As (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Malını müdafa ederken zulme uğrayarak öldürülen kişiye Cennet vardır.”** (Müslim, İman: 62; Tirmizî, Diyet: 22)

4019- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Allah’ın ve Peygamberin istediği gibi Müslüman olan bir kimse malını müdafa ederken öldürülürse o şehidtir.”** (Müslim, İman: 62; Tirmizî, Diyet: 22)

4020- Abdullah b. Amr Peygamber (s.a.v)’den şöyle aktarıyor: **“Kimin malını haksız yere almak isterler de o uğurda dövüşürse ve öldürülürse o kimse şehidtir.”** (Müslim, İman: 62; Tirmizî, Diyet: 22)

4021- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Allah’ın ve Peygamberin istediği gibi Müslüman olan bir kimse malını müdafa ederken öldürülürse o şehidtir.”** (Müslim, İman: 62; Tirmizî, Diyet: 22)

4022- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Allah’ın ve Peygamberin istediği gibi Müslüman olan bir kimse malını müdafa ederken öldürülürse o şehidtir.”** (Müslim, İman: 62; Tirmizî, Diyet: 22)

4023- Said b. Zeyd’in (r.a) Peygamber (s.a.v)’den aktardığına göre: **“Malı uğruna dövüşürken öldürülen şehidtir.”** (Müslim, İman: 62; Tirmizî,

Diyet: 22)

4024- Süleyman b. Büreyde (r.a) babasından naklederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Malı uğrunda dövüşürken öldürülen şehidtir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4025- Ebu Cafer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Gerçek Müslüman bir kimse zulme uğrayarak öldürülürse şehidtir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

22- AİLESİNİ MÜDAFA EDERKEN ÖLEN KİMSE DE ŞEHİDTİR

4026- Said b. Zeyd (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Gerçek Müslüman malını müdafa ederken öldürülürse o şehidtir, canını müdafa etmek uğruna öldürülürse yine şehidtir. Ailesini müdafa ederken öldürülürse şehidtir.”** (Müslim, İman: 62; Tirmizî, Diyet: 22)

23- DİNİ UĞRUNDA ÖLDÜRÜLEN KİMSE ŞEHİDTİR

4027- Said b. Zeyd (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Gerçek bir Müslüman malını müdafa uğrunda öldürülürse şehidtir. Ailesini koruma uğrunda öldürülürse yine şehidtir. Dinini yeryüzüne hâkim kılma yolunda öldürülen yine şehidtir. Canını korumak uğrunda öldürülen ise yine şehidtir.”** (Müslim, İman: 62; Tirmizî, Diyet: 22)

24- ZULME UĞRAYARAK ÖLDÜRÜLEN DE ŞEHİDTİR

4028- Ebu Cafer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Süveyd b. Mukarrin’in yanında oturuyordum şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Saldırıya uğrayıp haksız yere öldürülen gerçek Müslüman şehidtir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

25- MÜSLÜMANA KILIÇ ÇEKEN ÖLDÜRÜLÜR MÜ?

4029- İbn Zübeyr (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim kılıcını Müslüman’a çeker ve saldırırsa öldürülür.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4030- İbn Zübeyr (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Kim Müslüman’a silahını çekerse o kimse öldürülür.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4031- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bize silah çeken bizim gibi Müslüman değildir.”** (İbn Mâce, Hudud: 19; Müslim: İman: 42)

4032- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Yemen’de bulunan Ali, Rasûlullah (s.a.v)’e bir miktar külçe altın göndermişti. Rasûlullah (s.a.v) o altınları Akra b. Habis el Hanzalî, Mücaşî oğullarından bir kimse, Uyeyne b. Bedr el Fezarî ve Alkame b. Ulâse el Âmirî, ve Kilaboğullarından bir kimse, ve zeyd el Hayl et Taî ve Nebhan oğullarından bir kimse arasında paylaştırmıştı. Ebu Said el Hudrî diyor ki: Bu paylaştırma işine Kureyş ve Ensar kızdılar ve şöyle dediler: “Gelen altını bizi bırakıp Necid büyüklerine dağıttı.” Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ben onların kalplerini İslâm’a ısındırmak için böyle yaptım.”** Bu arada gözleri çukur, yanakları çıkık, sık sakallı başını usturaya vurdurmuş bir adam gelerek: “Ey Muhammed! Allah’a karşı sorumluluk bilinci duy” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Ben Allah’a isyan edersem ona başka kim itaat eder? Yeryüzündeki insanlar Bana güveniyor da siz niçin güvenmiyorsunuz?”** Cemaatten bir adam o kimseyi öldürmek istedi de Rasûlullah (s.a.v) ona engel oldu. Adam dönüp gidince Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bu adamın neslinden öyle kimseler çıkacak ki Kur’an okuyacaklar lakin Kur’an boğazlarından aşağıya geçmeyecek okun yaydan fırlayıp çıktığı gibi dinden çıkacaklar. Puta tapanları bırakırlar Müslümanlarla savaşırlar, onların zamanına ulaşırsam Ad kavminin yok oluşu gibi onları öldürürüm.”** (Ebû Davud, Sünnet: 31; Müslim, Zekat: 47)

4033- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Kıyamete yakın günlerde bir millet çıkar ki ömürleri kısa, akılları zayıf çok güzel sözler söyleyerek hayırlı şeyler konuşurlar. İmanları boğazlarından aşağıya inmez** (yani söyledikleri yaşantılarında görülmez). **Okun yaydan fırlayıp çıktığı gibi dinden çıkarlar, onlarla karşılaştığınızda onları öldürün! Kıyamet günü onları öldürene sevap vardır.”** (Ebû Davud, Sünnet: 31; Müslim, Zekat: 47)

4034- Şerîk b. Şihab (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in ashabından biriyle karşılaşmayı ve ona hariciler konusunda bir şeyler sormayı çok arzu ederdim. O günlerde bir bayram günü arkadaşlarıyla birlikte Ebu Berze’ye rastladım ve ona: “Rasûlullah (s.a.v)’in, Haricilerden bahsettiğini işittin mi?” diye sordum. O da: “Evet”

dedi. Rasûlullah (s.a.v)'in söylediklerini kulaklarımla işittim ve gözlerimle gördüm. Rasûlullah (s.a.v)'e bir miktar mal gelmişti. Onu taksim edip sağındaki ve solundakilere vermişti fakat arkasındakilere vermemişti. Arkasındakilerden bir adam kalkıp şöyle demişti. Ey Muhammed, bu dağıtma işinde adaletli olmadın dedi. Bu kimse saçını usturaya vurdurmuş, iki beyaz elbise giyinmiş siyahî bir kimse idi. Bunu duyan Rasûlullah (s.a.v) çok kızdı ve şöyle dedi: **"Vallahi benden sonra benden daha adil birini bulamayacaksınız sonra konuşmasını şöyle sürdürdü. Kıyamete yakın zamanlarda bir kavim çıkacak** -sanki bu adam onlardan gibidir- **Kur'an okuyacaklar okudukları Kur'an gırtlaklarından öteye geçmeyecek, okun yaydan çıktığı gibi İslâm'dan çıkacaklar. Onların görüntüleri başlarını kabak gibi traş etmeleridir. Mesih Deccal gelinceye kadar böyle kimseler çıkmaya devam edip gider ve sonuncuları Deccalle beraber olurlar. Onlarla karşılaştığınızda onları öldürün, onlar yaratıkların en şerlileridir."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

26- MÜSLÜMANLAR BİRBİRİYLE SAVAŞABİLİR Mİ?

4035- Sa'd b. Ebi Vakkas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Müslüman ile savaşmak küfürdür. Müslüman'a sövmek ise günah ve Allah'ın yolundan ayrılmaktır."** (Müsned: 1455)

4036- Ebu İshak (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu'l Ahvas'tan işittim. O da Abdullah'tan aktararak şöyle demişti. **"Müslüman'a sövmek günah ve Allah'ın yolundan ayrılmaktır. Müslüman'la savaşmak ise küfürdür."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4037- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Müslüman'a sövmek günah ve Allah'ın yolundan ayrılmaktır. Müslüman'la savaşmak ise küfürdür."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4038- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Müslüman'a sövmek günah ve Allah'ın yolundan ayrılmaktır. Müslüman'la savaşmak ise küfürdür."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4039- Abdurrahman b. Abdullah babasından rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Müslüman'a sövmek günah ve Allah'ın yolundan ayrılmaktır. Müslüman'la savaşmak ise küfürdür."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4040- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Müslüman'a sövmek günah ve Allah'ın yolundan ayrılmaktır. Müslüman'la savaşmak ise küfürdür."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4041- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Müslüman'a sövmek günah ve Allah'ın yolundan ayrılmaktır. Müslüman'la savaşmak ise küfürdür."** Ebu Vaile dedim ki: Bu hadisi bizzat Abdullah'tan işittin mi diye sordum. O da: "Evet" dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4042- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Müslüman'a sövmek günah ve Allah'ın yolundan ayrılmaktır. Müslüman'la savaşmak ise küfürdür."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4043- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Müslüman'a sövmek günah ve Allah'ın yolundan ayrılmaktır. Müslüman'la savaşmak ise küfürdür."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4044- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Müslüman'a sövmek günah ve Allah'ın yolundan ayrılmaktır. Müslüman'la savaşmak ise küfürdür."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

27- CAHİLİYYE ÖLÜMÜ NASIL OLUR?

4045- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim Allah'a itaatten çıkar ve İslâm cemaatinden ayrılırsa cahiliyye ölümü üzerine ölür. Kim ümmetime karşı ayaklanır, iyi kötü ayırmadan Mü'minlere silah çekerse ve İslâm cemaatine karşı sözünde durmazsa benden değildir. Kim İslâm cemaati dışında bir gurup tutar, ırkçılık yapar ve ırkçılık için de insanları çağırırsa veya tuttuğu gurup için kızar, taraf tutar ayaklanır ve çatışmaya girer öldürülürse, cahiliyye ölümü üzere ölmüş olur."** (Müslim, İmara: 13; Buhârî, Fiten: 2)

4046- Cündüb b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim İslâm cemaati dışında taraf tutar, tarafı için çatışır, ırkçılık yapar ve ırkçılık yapmayanlar için kızarsa o kimse cahiliyye ölümü üzere ölmüş olur."** (Müslim, İmara: 13; Buhârî, Fiten: 2)

28- MÜSLÜMANIN MÜSLÜMANI ÖLDÜRMESİ HARAMDIR

4047- Ebu Bekre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İki Müslüman birbirine silah çekerse ikisi de Cehennemin kenarındadırlar. Biri diğerini öldürürse ikisi de Cehenneme düşerler.”** (Müslim, Fiten: 4; Buhârî, Fiten: 10)

4048- Ebu Bekre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“İki Müslüman birbirlerine kılıç çekerlerse ikisi de Cehennemin kenarındadırlar, biri diğerini öldürürse ikisi de Cehennemdedir.”** (Müslim, Fiten: 4; Buhârî, Fiten: 10)

4049- Ebu Musa (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İki Müslüman kılıçlarıyla karşılaşır biri diğerini öldürürse ikisi de Cehennemdedirler.”** Oradakiler: **“Ey Allah'ın Rasûlü! Katili anladık peki maktülün suçu nedir?”** diye sordular. Rasûlullah (s.a.v): **“O da arkadaşını öldürmek istiyordu”** buyurdu. (Buhârî, Fiten: 10; Müsned: 18845)

4050- Ebu Musa el Eş’arî (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İki Müslüman kılıçlarıyla karşılaşırlarsa biri diğerini öldürürse ikisi de Cehennemdedirler, ikisi de birbirinden farksızdır.”** (Buhârî, Fiten: 10; Müsned: 18845)

4051- Ebu Bekre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İki Müslüman birbirini öldürmek üzere kılıçlarıyla karşılaşırlarsa ikisi de ateştedir.”** Denildi ki: “Ey Allah'ın Rasûlü! Katilin Cehennemde olmasını anladık, peki maktül neden Cehennemdedir?” Rasûlullah (s.a.v): **“O da arkadaşını öldürmeye hırslıydı”** buyurdu. (Müslim, Fiten: 4; Buhârî, Fiten: 10)

4052-Ebu Bekre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İki Müslüman kılıçlarıyla karşılaşır biri diğerini öldürürse, ikisi de Cehennemdedirler ikisi de birbirinden farksızdır.”** (Buhârî, Fiten: 10; Müslim, Fiten: 4)

4053- Ebu Bekre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle buyurdu: **“İki Müslüman kılıçlarıyla karşı karşıya gelir ve biri de diğerini öldürürse, ölen de öldüren de ateştedir.”** Oradakiler “Ey Allah'ın Rasûlü! Katili bildik Cehennemde, ya öldürülen ne olacakta Cehenneme düşüyor?” dedik. Şöyle buyurdu: **“O da arkadaşını öldürmeye niyetliydi.”** (Buhârî, Fiten: 10; Müslim, Fiten: 4)

4054- Ebu Bekre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İki Müslüman kılıçlarıyla karşılaşır ve biri diğerini öldürürse, ikisi de Cehennemdedirler ikisi de birbirinden farksızdır.”** (Buhârî, Fiten: 10; Müslim, Fiten: 4)

4055- Ebu Musa el Eş’arî (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İki Müslüman kılıçlarıyla karşılaşır ve biri de diğerini öldürürse, katil de Maktul de ateştedir.”** Bir adam: “Ey Allah'ın Rasûlü! Katili bildik ateştedir peki maktul neden ateştedir?” Rasûlullah (s.a.v): **“O da arkadaşını öldürmek istiyordu”** buyurdu. (İbn Mâce, Fiten: 5; Müsned: 18845)

4056- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Benden sonra birbirlerinizin boynunu vurarak kafirlere benzemeyin.”** (İbn Mâce, Fiten: 5; Müsned: 18845)

4057- İbn ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Benden sonra birbirinizin boynunu vurarak kafirliğe dönmeyin. Kişi babasının ve kardeşinin işlediği cinayetten dolayı sorumlu tutulmaz.”** (İbn Mâce, Fiten: 5; Müsned: 18845)

4058- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Benden sonra birbirinizin boynunu vurarak kafirliğe dönmeyin. Kişi babasının ve kardeşinin işlediği cinayetten dolayı sorumlu tutulmaz.”** (İbn Mâce, Fiten: 5; Müsned: 18845)

4059- Mesrûk (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Benden sonra birbirinizin boynunu vurarak kafirliğe dönmeyin. Kişi kardeşinin ve babasının işlediği suçtan dolayı sorumlu tutulamaz.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4060- Mesruk (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Benden sonra kafirler olarak dinimizden çıkmayın.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4061- Ebu Bekre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Benden sonra birbirinizin boynunu vurarak sapıklığa dönmeyin.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4062- Cerir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) veda haccında insanları susturdu ve şöyle buyurdu: **“Benden sonra birbirinizin boynunu vurarak sapıklığa dönmeyin.”** (İbn Mâce, Fiten: 5; Buhârî, Diyat: 1)

4063- Cerir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana: **“İnsanları sustur demişti ve şöyle buyurmuştu: “Benden sonra birbirinizin boyunlarını vurarak kafirliğe dönmeyin.”** (İbn Mâce, Fiten: 5; Buhârî, Diyat: 1)

39- FEY’ (GANİMET) TAKSİMİ KİTABI (Bölümleri)

4064- Yezid b. Hürmüz (r.a)’den rivâyete göre, Necdet el Harûrî İbn Zübeyr’in fitnesi (olan Haccac) ile savaştığı esnada İbn Abbas’a haber gönderdi ve Peygamber (s.a.v)’in yakın akrabasına verilecek hissenin kime verilmesi gerektiğini sordu. İbn Abbas’ta Rasûlullah (s.a.v)’in akrabasına vermişti dolayısıyla bize verilmesi icap eder. Vaktiyle Ömer, bize ganimetten bir şeyler verecekti, biz hakkımızdan az olduğu için kabul etmemiştik dedi. Ömer’in Rasûlullah (s.a.v)’in akrabasına vermek istediği şunlardı: **“Evlenenlere yardım etmek, borçlarını ödemek ve fakirlere vermek. Ömer bunların dışında kalanlara fazla bir şeyler vermek istememişti.”** (Ebû Davud, Harac: 1; Müslim, Cihad ve Siyer: 48)

4065- Yezid b. Hürmüz (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Necdet, İbn Abbas’a Peygamber (s.a.v)’in yakın akrabaları olan kimselere verilmesi gereken hissenin kime verileceğini mektup yazarak sormuştu. İbn Abbas’ın Necdet’e verdiği cevabı şöyle yazmıştım: **“Zil Kurba denilen Peygamber (s.a.v) yakınlarına verilecek hissenin kime verileceğini soruyorsun? Bende diyorum ki o hissenin bize verilmesi icap eder çünkü ehli beyt bizleriz, vaktiyle Ömer de bizi çağırarak; payımıza düşen ganimetten bekarlarımızı evlendirmek, ihtiyaç sahibi olanlara yardım etmek, borçluların borcunu ödemek istemişti. Biz de buna razı olmamış, hissemizin tamamının bize verilmesini istemiştik. O da bundan uzak durup razı olmayınca tüm hissemizi ona bıraktık.”** (Ebû Davud, Harac: 1; Müslim, Cihad ve Siyer: 48)

4066- Evzâî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer b. Abdülaziz Ömer b. Velid’e şu mektubu yazmıştı, mektupta şunlar vardı: **“Baban Velid, ganimetin beşte birinden oluşan hissesinin tamamını sana bırakmış. Esasen babanın hissesi Müslümanlardan herhangi birinin hissesi kadardır. Halbuki o ganimetin beşte birinde; Allah’ın, Rasûlü’nün, yakın akrabanın, yetimlerin, miskinlerin, yolda kalanların, hakkı vardır. Bu kadar kimsenin hakkına tecavüz eden babanın kıyamet günü bir sürü düşmanı olacaktır. Bu kadar düşmanı olan baban, Allah’ın azabından nasıl kurtulacak. Hem de senin açıktan**

açığa çalgı aletleriyle eğlenmen bidattır. İslâm'da çalgı aletlerinin yeri yoktur, sana saçlarını kesip gururunu kıracak birini göndermeyi düşünüyorum." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4067- Cübeyr b. Mut'ım (r.a) anlatıyor: Cübeyr ve Osman b. Affan Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek: Huneyn savaşında alınan ganimetin beşte birinden Hâşim, Muttalib ve Abdi Menaf oğulları arasında nasıl paylaştırılacağını konuşmak için gelmişlerdi ve şöyle demişlerdi: "Ey Allah'ın Rasûlü ganimet malından kardeşlerimiz Muttalib oğulları ve Abdi Menafa verdiniz bize bir şey vermediniz, bizim yakınlığımız da aynen onların yakınlığı gibidir." Rasûlullah (s.a.v) o ikisine şöyle dedi: **"Hâşim ile Muttalib arasında hiçbir fark görmüyorum."** Cübeyr b. Mut'ım diyor ki: "Rasûlullah (s.a.v), Abdi Şems oğulları ve Nefvel oğullarına Hâşim ve Muttalib oğullarına verdiği gibi bir şeyler vermemişti." (Ebû Davud, Haraç: 1)

4068- Cübeyr b. Mut'ım (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Zil Kurba denilen Peygamber (s.a.v)'in yakın akrabalarının hisselerini Hâşimoğulları ve Muttalib oğulları arasında taksim edince, ben ve Osman b. Affan onun yanına geldik ve şöyle dedik: "Ey Allah'ın Rasûlü! Hâşimoğullarının üstünlüğünü inkar etmiyoruz. Zira, Allah seni onlardan kılmış. Muttalib oğullarına verdin bize bir şeyler vermedin. Halbuki senin yanında biz de onların durumundayız. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Onlar ne cahiliyye döneminde ne de İslâm geldikten sonra benden ayrılmadılar; parmaklarını birbirine geçirerek, Hâşimoğulları ve Muttalib oğulları aynı şeydir, birbirinden farksızdır."** (İbn Mâce, Cihad: 46; Ebû Davud, Haraç: 1)

4069- Ubâde b. Samit (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Huneyn savaşı günü yanındaki devenin sırtından bir tüy kopararak şöyle buyurdu: **"Ey İnsanlar! Allah'ın size bahşettiği ganimetin beşte birinden şu tüy kadar fazlası bile bana helâl olmaz. O aldığım beşte bir de zaten size döner."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4070- Amr b. Şuayb babasından ve dedesinden naklederek şöyle der: Rasûlullah (s.a.v) bir devenin yanına yaklaştı ve onun hörgücünden iki parmağı arasında bir tüy kopardıktan sonra şöyle buyurdu: **"Ganimetin beşte birinden başka şu tüy kadar bir şey almam caiz olmaz. Beşte bir de zaten size dönecektir."** (Ebû Davud, Cihad: 161)

4071- Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Müslümanların savaşmaksızın Allah’ın Rasûlüne ganimet olarak bahşettiği Nadîr oğullarının mallarından yıllık ihtiyacını aldı geri kalanını Allah yolunda savaşa hazırlık olması için At ve Silah’a bağladı. (Müslim, Cihad ve Siyer: 15; Ebû Davud, Haraç: 19)

4072- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Fatıma Ebu Bekir’e haber yollayarak Hayber ganimetinden ve Rasûlullah (s.a.v)’in hissesine düşen beşte birden ne kaldıysa onları Miras olarak istedi. Ebu Bekir de: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Biz Peygamberler; miras bırakmayız”** dedi. (Müslim, Cihad ve Siyer: 16; Ebû Davud, Haraç: 19)

4073- Ata (r.a)’dan rivâyete göre, Ata Enfâl sûresi 41. ayeti hakkında şöyle demiştir: **“Bu ayetteki Beşte bir Allah’ın, beşte bir de Rasûlünün demek değildir. O hisse beşte bir olarak sadece Rasûlullah (s.a.v)’e aittir. Rasûlullah (s.a.v) ondan kendi ihtiyacı kadarını alır gerisini istediği kimselere verir ve istediği yerlere harcar, dilediği gibi kullanırdı.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4074- Kays b. Müslim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Hasan b. Muhammed’e Enfâl sûresinin 41. ayetinin tefsirini sordum. Hasan şöyle dedi: “Dünya ve Ahirette Allah’ın kelâmının anahtarları Allah’a aittir. Hasan sözünü şöyle sürdürdü: Rasûlullah (s.a.v)’in vefatından sonra insanlar ganimetlerdeki hisselerde ihtilaf ettiler. Biri, Rasûlullah (s.a.v)’in hissesi biride yakın akrabaların hissesidir. Birileri dedi ki: Rasûlullah (s.a.v)’in hissesi kendisinin vefatından sonra halifeye verilmelidir. Bir diğeri de: Yakın akrabalarının hissesi de Rasûlullah (s.a.v)’in yakın akrabasına verilmelidir. Bir kısmı da: Yakın akrabaların hissesi halifenin yakın akrabalarına verilmelidir dedi. Sonradan yakın akraba hissesi olan hisseyi harb hazırlığı olmak üzere silah ve at’a bağladılar. Ebu Bekir ve Ömer’in halifeliği dönemlerinde böyle yapıldı. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4075- Musa b. Ebu Âişe (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Yahya b. Cezzar’a Enfâl sûresinin 41. ayetinin tefsirini sordum ve: “Bu beşte birden ne kadarı Rasûlullah (s.a.v)’indir?” dedim. O da: **“Beşte birin beşte biri diye cevap verdi.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4076- Mutarrif (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Şa’bî, Rasûlullah (s.a.v)’in hissesinden ve kendisine ayırdığından soranlara şöyle cevap vermişti: Rasûlullah (s.a.v)’in hissesi Müslümanlardan herhangi

birinin hissesi kadardır. Ayrıca kendisi ganimet malından istediği kadar alırdı. (Ebû Davud, Haraç: 20)

4077- Yezid b. Şıhhîr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Mutarrif ile beraber Mirbed'te idik, o arada elinde bir deri parçasıyla bir adam yanımıza girdi ve bunu bana Rasûlullah (s.a.v) yazdırmıştı, biriniz okur musunuz dedi. Ben okurum dedim. Deride şöyle yazıyordu: Peygamber Muhammed (s.a.v)'ten Züheyr b. Ukayş oğullarına: **"Onlar** (Züheyr b. Ukayş oğulları) **Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed'in de Allah'ın Rasûlü olduğuna şehadet ederlerse, müşriklerden ayrılmış olurlar. Ganimetlerinden beşte birini ve Peygamber (s.a.v) hissesini vermeyi kabul ederlerse, onlar da diğer Müslümanlar gibi Allah ve Rasûlü'nün emanı ve güvencesi altındadırlar."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4078- Mücahid (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Allah ve Rasûlü için olan beşte bir hisse; Peygamber (s.a.v) ve akrabaları içindir. Onlar sadaka (zekat)'dan hiç yemezlerdi. Beşte birin beşte biri Rasûlullah (s.a.v)'in ve O'na yakınlığı olan kimselerin ayrıca yetimler, miskinler ve yolda kalmışlara da aynı miktarda dağıtılırdı. Ebu Abdurrahman derki: Allah Enfâl Sûresi 41. Ayetinde: **"Bilesiniz ki savaşta ganimet olarak elinize ne geçirmişseniz onun beşte biri Allah'a, Rasûlü'ne ve akraba ile yetimlere, ihtiyaç içinde olanlara ve yolda kalanlara aittir…." "Ganimetler Allah'a"** diye başlaması her şeyin Allah'a ait olduğunu bildirmek içindir. Ganimet şerefli ve üstün bir kazanç olduğu için bu ayetlere de yine Allah ile başlanmış olabilir. Zekat ayetinde (Tevbe sûresi 60. Ayeti) böyle başlanmamıştır. Çünkü zekat insanların kirleridir. Allah en iyisini bilendir. Bazıları da şöyle demişlerdir. Ganimetten bir miktar alınır ve Kâbe'ye konulur. Bu, Allah ve Rasûlü'nün denilen miktardır. Bunun tasarrufu devlet reisine bırakılır. Devlet reisi bununla at ve silah alır ayrıca İslâm'ın menfaati olan yerlere de harcayabilir. Muhaddislere, Alimlere, Fakihlere, Müfessir ve Kur'an okuyanlara verir. Yakın akrabalar denilen hisse ise Hâşimoğulları ve Muttalib oğulları arasında zengin fakir ayırt edilmeksizin paylaştırılır. Bazıları da bu konuda şöyle demiştir: "O hisse onlardan zenginler dışındaki fakir, yetim ve yolda kalmışlara verilir. Bana göre doğruya yakın olan görüşte budur. Allah her şeyin en iyisini bilendir. Küçük büyük erkek kadın Müsavi olarak dağıtılır. Allah böyle emretti. Rasûlullah (s.a.v)'de onların arasında böylece dağıttı. Hadislerde birini diğerine üstün tuttuğu görülmemiştir. Alimler de bu konuda ittifak

etmişlerdir ve şöyle demişlerdir: Bir adam malının üçte birini falan oğullarına verilmesini vasiyet etse, o şey o kimseler arasında erkek kadın ayırımı yapmaksızın eşit olarak dağıtılır. Falan oğullarına verilsin diye vasiyet edilen veya vakfedilen bir şey de yine aynı şekilde eşit olarak dağıtılır. Ancak o iş ve dağıtmada bir açıklama getirilmemişse o zaman ona uyulur. Allah doğruların yardımcısıdır. Müslümanlardan yetimlere, miskinlere ve yolda kalmışlara birer hisse verilir, bir kimse hem fakir hem de yolda kalmışsa ona iki hisse verilmez. Şöyle de denilmiştir. Hangi hisseden istersen ondan alabilirsin. Beşte birin beşte birinden geri kalan beşte dördünü devlet başkanı savaşa katılan Müslümanların baliğ olanlarına tahsis eder. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4079- Malik b. Evs b. Hadesan (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Abbas ve Ali davalarını görmesi için Ömer'in yanına geldiler. Abbas bununla aramdaki davayı hallet dedi. Orada bulunanlar da aralarındaki malı aralarında taksim et dediler. Bunun üzerine Ömer: Taksim edemem. Çünkü bunlar da bilirler ki Rasûlullah (s.a.v): **"Biz Peygamberler miras bırakmayız, bizim bıraktıklarımız sadakadır"** buyurmuştur. Zührî diyor ki: Ganimetten Peygamber (s.a.v)'e düşen hisseden Peygamber (s.a.v) ailesinin ihtiyacı kadarını alır gerisini Allah'ın istediği yerlere sarfederdi. Sonra bu hisse Ebu Bekir'in tasarrufuna geçti. Ebu Bekir'den sonra da benim tasarrufuma geçti, bende onun yaptığı gibi yaptım. Daha sonra Abbas ve Ali bana gelerek; Rasûlullah (s.a.v)'in tasarrufunda olan sonra Ebu Bekir'e geçen ondan da bana geçen hisseyi kendi tasarruflarına vermemi istediler. Bende mesuliyetini kendilerine bırakıp istediklerini verdim. Daha sonra da bana gelip (Abbas) kardeşimin oğlunun hissesini bana ver (Ali de) hanımım Fatımanın hissesini bana ver dediler. Rasûlullah (s.a.v)'in Ebu Bekir'in ve benim tasarrufumda olan hisseyi kendi idarelerine almak istiyorlarsa hemen vereyim. Ama istemezlerse büyük bir sorumluluktan kurtulmuş olurlar. Daha sonra Ömer sözüne şöyle devam etti. Enfâl sûresi 41. ayetinde zikredilen ganimet ayette isimleri zikredilen kimselerindir. Tevbe sûresi 60. ayetindeki zekat da orada isimleri zikredilen kimselere aittir. Haşr sûresi 6-10. ayetlerde belirtilen ganimetlerde bilhassa Rasûlullah (s.a.v)'e aittir. Haşr sûresi 9. ayetinde de tüm Müslümanlar kastedilmiştir. Ve bu malda hakkı olmayan hiçbir kimse kalmamıştır. Ancak mülkünüzde bulunan köleler bunun dışındadır. İnşallah yaşarsam ömrüm olursa her Müslüman'ın hakkı mutlaka kendisine verilecektir. (Müslim, Cihad ve Siyer: 16; Tirmizî, Cihad: 39)

40- BİAT (RASÛLÜLLAHIN SİYASİ OTORİTESİNİ KABUL ETMEK) KİTABI (Bölümleri)

1- DİNLEYİP İTAAT ETMEK ÜZERE BİAT

4080- Ubâde b. Sâmit (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile kolayda da olsa zorluklarda da olsa, hoşa giden ve gitmeyen tüm hallerde iş ve vazifeye yetkili olanla münakaşa etmemeye ve daima hak üzere olmaya, nerede olursak olalım kınayanın kınamasından korkmayarak ve daima dinleyip itaat etmek üzere biat etmiştik. (Tirmizî, Siyer: 34; İbn Mâce, Cihad: 41)

2- YETKİLİ İDARECİLİĞE KARŞI ÇIKMAMAK ÜZERE BİAT

4081- Ubâde b. Sâmit (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile kolayda olsa zorluklarda olsa, hoşa giden ve gitmeyen tüm hallerde iş ve vazifeye yetkili olanla münakaşa etmemeye ve daima hak üzere olmaya, nerede olursak olalım kınayanın kınamasından korkmayarak ve daima dinleyip itaat etmek üzere biat etmiştik. (Tirmizî, Siyer: 34; İbn Mâce, Cihad: 41)

3- DAİMA HAK SÖYLEMEK ÜZERE BİAT

4082- Ubâde b. Sâmit (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile kolayda da olsa zorluklarda da olsa, hoşa giden ve gitmeyen tüm hallerde iş ve vazifeye yetkili olanla münakaşa etmemeye ve daima hak üzere olmaya, nerede olursak olalım ve daima dinleyip itaat etmek üzere biat etmiştik. (Tirmizî, Siyer: 34; İbn Mâce, Cihad: 41)

4- HER KONUDA ADİL OLMAK ÜZERE BİAT

4083- Ubâde b. Sâmit (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile kolayda da olsa zorluklarda da olsa, hoşa giden ve gitmeyen tüm hallerde iş ve vazifeye yetkili olanla münakaşa etmemeye ve daima hak üzere olmaya, nerede olursak olalım konuşmalarda adaletli olmak, kınayanın kınamasından korkmayarak ve daima dinleyip itaat etmek üzere biat etmiştik. (Tirmizî, Siyer: 34; İbn Mâce, Cihad: 41)

5- BAŞKALARINI KENDİNE TERCİH ETMEYE BİAT

4084- Ubâde b. Sâmit (r.a) babasından nakleder: Rasûlullah (s.a.v) ile kolayda da olsa zorluklarda da olsa, hoşa giden ve gitmeyen tüm hallerde başkalarını kendimize tercih etmeye, iş ve vazifeye yetkili olanla münakaşa etmemeye ve daima hak üzere olmaya, nerede olursak olalım kınayanın kınamasından korkmayarak ve daima dinleyip itaat etmek üzere biat etmiştik. (Tirmizî, Siyer: 34; İbn Mâce, Cihad: 41)

4085- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Hoşuna giden ve gitmeyen hallerde senin için kolayda olsa zorda olsa itaatten ve başkalarını kendi nefsine tercih etmekten şaşmaz."** (Müslim, İmara: 8; Müsned: 8596)

6- HER MÜSLÜMANA SAMİMİYETLE ÖĞÜT VERMEK ÜZERE BİAT

4086- Cerir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'a her Müslüman'a samimi olmaya ve nasihat etmeye biat ettim. (Tirmizî, Birr ve Sıla: 17; Dârimi, Büyü': 9)

4087- Yine Cerir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v) ile her Müslüman'a karşı samimi olup daima nasihat etmeye ve dinleyip itaat etmek üzere biat ettim." (Tirmizî, Birr ve Sıla: 17; Dârimi, Büyü': 9)

7- SAVAŞTAN KAÇMAMAYA BİAT

4088- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz Rasûlullah (s.a.v) ile ölmeye değil savaştan kaçmamak üzere biat ettik. (Müslim, İmara: 18; Dârimi, Siyer: 18)

8- ÖLESİYE KADAR SAVAŞMAYA BİAT

4089- Yezid b. ebi Ubeyd (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Seleme b. Ekva'ya sordum: "Hudeybiye günü Rasûlullah (s.a.v)'e hangi konuda biat etmiştiniz?" O da: "Ölesiye kadar savaşmaya demişti." (Müsned: 15912)

9- CİHAD YAPMAYA BİAT

4090- Ya'la b. Ümeyye (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Mekke'nin fethi günü babam Ümeyye'yi Rasûlullah (s.a.v)'in huzuruna götürerek; Ey Allah'ın Rasûlü! Babamın hicret etmeye dair biatını kabul et dedim. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Hicret bitmiştir, cihad konusundaki biatını kabul ediyorum"** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4091- Ubâde b. Sâmit (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) etrafında bulunan ashabına karşı şöyle buyurmuştu: **"Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayacağınıza, hırsızlık yapmayacağınıza, zina etmeyeceğinize, çocuklarınızı açlık endişesiyle öldürmeyeceğinize, bana karşı gelmeyeceğinize, dinin emrettiği konularda bana karşı gelmeyeceğinize söz vererek bana biat ediniz. Kim sözünde durursa ecrini Allah verecektir. Sizden biriniz yukarıda sayılanlardan herhangi birini işler de cezasını Dünya'da çekerse o ceza işlediği suçun keffaretidir. Ahirette ceza çekmez. Kim de bu suçlardan birini işlerde suçu gizli kalıp cezasını Dünya'da çekmezse onun işi Allah'a kalmıştır. Allah dilerse onu affeder dilerse cezalandırır."** (Müslim, Hudud: 10; Dârimi, Siyer: 17)

4092- Ubâde b. Sâmit (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Dikkat edin! Sizler bana kadınların biat ettiği hususlarla birlikte; Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayacağınıza, hırsızlık etmeyeceğinize, zina etmeyeceğinize, çocuklarınızı besleyememek korkusuyla öldürmeyeceğinize, birbirinize iftira etmeyeceğinize, dinin emrettiği konularda bana karşı gelmeyeceğinize, söz vererek bana biat ediyor musunuz?"** buyurdu. Biz de: "Evet Ey Allah'ın Rasûlü" dedik ve bu konularda ona biat ettik. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim bu suçlardan birini işlerde dünyada cezasını görürse o ceza suçun keffaretidir. Ahirette ayrıca bir ceza daha çekmez. Ama her kim de suçu işler cezasını dünyada çekmezse işi Allah'a kalmıştır, Allah dilerse affeder dilerse cezalandırır."** (Müslim, Hudud: 10; Dârimi, Siyer: 17)

10- HİCRET ETMEYE BİAT

4093- Abdullah b. Amr (r.a)'den rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek: "Anam ve babamı ağlar vaziyette bırakarak hicret etmek üzere sana biat etmeye geldim" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Dön, anan ve babanın yanına onları ağlattığın gibi güldür"** buyurdu. (Ebû Davud, Cihad: 33; İbn Mâce, Cihad: 12)

11- HİCRET ZOR BİR İŞTİR

4094- Ebu Said (r.a)'ten rivâyete göre, bir bedevi Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek; hicret etmek istediğini söyledi. Peygamber (s.a.v): **"Sen ne sanıyorsun hicret zor bir iştir. Senin develerin var mıdır?"** buyurdu. Adam: **"Evet"** dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Onların zekatlarını veriyor**

musun?” buyurdu. Adam: “Evet” deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Yapacağın hayırlı işleri deniz ötesi yerlere de yapsan Allah senin yaptığın kulluktan sevap olarak hiçbir şeyi eksiltmez”** buyurdu. (Ebû Davud, Cihad: 1; Müslim, İmara: 21)

12- ÇÖLDE YAŞAYAN KİMSELERİN HİCRETİ

4095- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Bir adam, Rasûlullah (s.a.v)’e hangi hicret daha değerlidir?” diye sordu. Peygamber (s.a.v)’de: **“Allah’ın yasakladığı şeyleri terk etmendir”** buyurdu. Rasûlullah (s.a.v) sözüne şöyle devam etti: **“Hicret iki türlüdür 1- Şehirlinin hicreti, 2- Çölde yaşayanın hicreti. Çölde yaşayanın hicreti: Çağrıldığında gelmesi, emir olunduğunda yapmasıdır. Şehirlinin hicreti ise çölde yaşayanınkinden daha zordur. Fakat sevabı da daha büyüktür.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

13- HİCRET NE DEMEKTİR?

4096- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Ebu Bekir ve Ömer hicret eden kimselerdendi. Çünkü onlar Mekke’deki müşrikleri bırakıp Medine’ye hicret etmişlerdi. Ensardan da hicret eden kimseler vardı. Önceleri Medine’de şirk düzeni hâkim idi, onlar da Mekke’ye giderek Akabe gecesi Rasûlullah (s.a.v)’e biat ettiler. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

14- HİCRET ETMEYE TEŞVİK

4097- Ebu Fatıma (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ey Allah'ın Rasûlü! Bana öyle bir kulluk tavsiye et ki onu yapıp yolumu doğrultayım.” Rasûlullah (s.a.v)’de ona: **“Hicret et çünkü şu anda hicretten üstün bir amel yoktur”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

15- HİCRET BİTMİŞ MİDİR?

4098- Ya’la (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Mekke fethi günü babamı Rasûlullah (s.a.v)’e getirerek, “Ey Allah'ın Rasûlü, babamın hicreti hususunda biatını kabul et” dedim. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Hicret bitmiştir fakat cihad etmesi hususunda biatını kabul ediyorum”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4099- Safvan b. Ümeyye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ey Allah'ın Rasûlü! Cennet’e hicret edenlerden başkası giremeyecek diyorlar ne dersin?” dedim. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Mekke’nin**

fethedilmesinden sonra Medine’ye hicret yoktur. Fakat cihad ve iyi niyet vardır, savaşa çağırıldığınızda hemen koşun.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4100- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Mekke fethi günü şöyle buyurdu: **“Mekke’den Medine’ye hicret yoktur bitmiştir. Fakat cihad ve iyi niyet vardır, savaşa çağırıldığınızda hemen koşun.”** (Ebû Davud, Cihad: 2; Tirmizî, Siyer: 33)

4101- Nuaym b. Decace (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer b. Hattab’tan işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v)’in vefatından sonra hicret yoktur.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4102- Abdullah b. Vakdan es Saidî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir heyetle Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna gelmiştik. Her birimiz ihtiyaçlarını söylüyordu. Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna en son ben çıktım ve dedim ki: “Ey Allah'ın Rasûlü! Geride bıraktığım kimseler hicret kesildi bitti diyorlar ne dersin?” Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kafirlerle savaş devam ettikçe hicret kesilmez”** (Yani küfür diyarındakiler daima İslâm memleketine hicret edeceklerdir). (Müsned: 21292)

4103- Abdullah b. Sa’dî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir heyetle Rasûlullah (s.a.v)’in yanına gelmiştik. Arkadaşlarım Rasûlullah (s.a.v)’in yanına giriyor ve ihtiyaçlarını söylüyorlardı, son giren ben olmuştum. Rasûlullah (s.a.v) bana: **“Senin ihtiyacın nedir?”** buyurdu. Ben de: “Ey Allah'ın Rasûlü hicret ne zaman sona erecektir?” dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kafirlerle savaş devam ettiği sürece hicret bitmez.”** (Müsned: 21292)

16- HOŞA GİDEN VE GİTMEYEN HALLER HUSUSUNDA BİAT

4104- Cerir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)’e geldim ve ona: “Ey Allah'ın Rasûlü! Hoşuma giden ve gitmeyen hallerde dinleyip itaat etmek üzere sana biat ediyorum” dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Ey Cerir, buna gücün yeter mi? Gücüm yettiği hususlarda de”** buyurdu. “Her Müslüman’a karşı samimi olmamı ve öğüt vermemi de şart koşarak biatımı kabul etti.” (İbn Mâce, Cihad: 41; Tirmizî, Siyer: 34)

17- MÜŞRİKLERİ TERK ETMEK ÜZERE BİAT ETMEK

4105- Cerir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e namaz kılmak, zekat vermek, her Müslüman'a karşı samimi olmak ve öğüt vermek, müşrikleri terk etmek üzere biat etmiştim. (Tirmizî, Birr ve Sıla: 17; Dârimi, Büyü': 9)

4106- Cerir (r.a) şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v) biat ederken onun yanına geldim ve şöyle dedim: "Ey Allah'ın Rasûlü! Uzat elini sana biat edeceğim, gereken şartları da söyle ona göre biat edeyim. Sen bunu daha iyi bilirsin." Bunun üzerine şöyle buyurdu: **"Kulluğunu sadece Allah'a yapman, namaz kılman, zekat vermen, Müslüman'lara karşı samimi olup nasihat etmen ve müşrikleri terk etmen hususunda biatını kabul ediyorum."** (Tirmizî, Birr ve Sıla: 17; Dârimi, Büyü': 9)

4107- Ubâde b. Sâmit (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gurup içersinde Rasûlullah (s.a.v)'e biat etmiştim. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamak üzere, hırsızlık yapmamaya, zina etmemeye, yoksulluk korkusuyla çocuklarınızı öldürmemeye, birbirinize iftira etmemeye, Allah'ın emirlerinde Bana isyan etmemeye söz vermenizle biatınızı kabul ediyorum. Sizden kim bunları yerine getirirse, karşılığını Allah verecektir. Kim de bu suçlardan birini işler de cezasını dünyada çekerse bu onun temizlenmesidir. Kim de bir suç işler ve onu gizlerse, onun işi Allah'a kalmıştır. Allah dilerse azap eder dilerse bağışlar."** (Müslim, Hudud: 10; Dârimi, Siyer: 17)

18- KADINLARIN BİATI

4108- Ümmü Atiyye (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e biat etmek istediğimde şöyle dedim: "Ey Allah'ın Rasûlü! Cahiliyede bir kadın bana yardım etmişti gidip ona yardım edeyim sonra da size gelip biat edeyim." Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Git ona yardım et"** buyurdu. Gittim ona yardım edip geldikten sonra Rasûlullah (s.a.v)'e biat ettim. (İbn Mâce, Cihad: 43; Tirmizî, Siyer: 37)

4109- Ümmü Atiyye (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), bizden ölülerin arkasından bağırıp çağırarak ağlamamamızı şart koşarak biatımızı kabul etti. (İbn Mâce, Cihad: 43; Tirmizî, Siyer: 37)

4110- Rukayka kızı Umeyme (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ensardan bir gurup kadınla Rasûlullah (s.a.v)'in yanına biat etmek üzere gelmiştik. Ve şöyle dedik: "Ey Allah'ın Rasûlü! Hiçbir şeyi Allah'a

ortak koşmayacağımıza, hırsızlık yapmayacağımıza, zina etmeyeceğimize ve hiçbir kimseye iftira etmeyeceğimize ve dinin emirleri konusunda sana karşı gelmeyeceğimize söz veriyor ve sana biat ediyoruz.” Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Yapabileceğiniz ve güç yetirebileceğiniz hususlarda”** ilavesini yapmamızı emir buyurdu. Biz: “Allah ve Rasûlü bize bizden daha şefkatli ve merhametlidir. Müsaade et ver elini, sana biat edelim” dedik. Bunun üzerine şöyle buyurdu: **“Kadınlarla musafaha ederek biat etmem, yüz kadına söyleyeceğim şeyler bir kadına söylediğim gibidir.** (İbn Mâce, Cihad: 43; Tirmizî, Siyer: 37)

19- BULAŞICI HASTALIKLI KİMSE İLE BİAT MUSAFAHA OLUR MU?

4111- Amr (r.a) babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: Sakîf kabilesinden gelen heyet arasında cüzzamlı hasta bir kimse vardı. Rasûlullah (s.a.v) ona haber göndererek: **“Yerine dön seninle biat ettim”** buyurdu. (Müslim, Selâm: 36; İbn Mâce, Tıb: 44)

20- ÇOCUKLARLA BİAT EDİLİR Mİ?

4112- Hirmas b. Ziyad (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben çocuktum elimi biat etmek üzere Rasûlullah (s.a.v)’e uzattım benim elimi tutmadı. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

21- KÖLELER DE BİAT EDER Mİ?

4113- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir köle Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek hicret etmek üzere biat etti. Rasûlullah (s.a.v) onun köle olduğunu bilmiyordu. O sırada o kölenin efendisi gelip kölesini götürmek istedi. Bunun üzerine Nebi (a.s): **“Onu bana sat”** buyurdu. Rasûlullah (s.a.v) onu iki köle karşılığında satın aldı. Bundan sonrada köle olup olmadığını sormadan kimseyle biat yapmadı. (Tirmizî, Biat: 34; İbn Mâce, Cihad: 41)

22- BİAT’DAN DÖNÜLÜR MÜ?

4114- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Bir bedevi geldi ve İslâm’ı kabul etmek üzere biat etti. Bu kimse Medine’den çıkmadan ağrısı tuttu ve hastalandı ve Rasûlullah (s.a.v)’e tekrar gelerek: “Biatımı boz, sözümden caydım” dedi. Rasûlullah (s.a.v) bundan uzak durdu ve bu teklifi kabul etmedi. Sonra tekrar geldi: “Biatımı boz sözümden vazgeçtim” dedi. Rasûlullah (s.a.v) yine bundan uzak durdu ve bu teklifi kabul etmedi.

Bedevi de çıkıp gitti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Medine körük gibidir ve iyi insanların yeridir kötüleri kabul etmez üfürür ve çıkarır"** buyurdu. (Müslim, Hac: 88; Tirmizî, Menakıb: 68)

23- HİCRETTEN SONRA HİCRET EDİLEN YERE DÖNÜLÜR MÜ?

4115- Seleme b. Ekva (r.a) Haccac'ın yanına girince, Haccac ona şöyle dedi: "Hicret ettikten sonra gerisin geriye çöl hayatına mı döndün (veya buna benzer bir söz söyledi). Bende: Rasûlullah (s.a.v) çölde yaşamama izin verdi dedim. (Buhârî, Fiten: 14; Müslim, Imara: 19)

24- İNSAN YAPABİLECEĞİ KONULARDA BİAT ETMELİ

4116- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Dinleyip itaat etmek üzere Rasûlullah (s.a.v)'e biat ederdik. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Gücünüz yettiği konularda biat ediniz"** buyururdu. (İbn Mâce, Cihad: 41; Tirmizî, Cihad: 18)

4117- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile dinleyip itaat etmek üzere biat ederken Rasûlullah (s.a.v): **"Gücünün yettiği konularda"** ilavesini yapardı. (İbn Mâce, Cihad: 41; Tirmizî, Siyer: 34)

4118- Cerir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e dinleyip itaat etmek üzere biat ettim, bana **"Gücün yettiği konularda ve her Müslüman'a samimi olup nasihat etmek üzere dememizi"** telkin etti. (İbn Mâce, Cihad: 41; Tirmizî, Siyer: 34)

4119- Umeyme binti Rukayka (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Kadınlarla birlikte Rasûlullah (s.a.v)'e biat ettik. Rasûlullah (s.a.v)'de bize: **"Gücünüzün yettiği konularda güç yetirebileceğiniz işlerde biat ediniz"** buyurdu. (İbn Mâce, Cihad: 41; Tirmizî, Siyer: 34)

25- BİAT EDİLEN DEVLET BAŞKANINA İTAAT GEREKİR

4120- Abdurrahman b. Abdu Rabbil Ka'be (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Kâbe'nin gölgesinde oturan Abdullah b. Amr'ın yanına vardım etrafındakilere şu hadisi anlatıyordu, bizzat ondan işittim: "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bir seferde iken bir yerde konakladık. Bir kısmımız çadır kurmakla meşgul iken bir kısmımız okla atış talimi yapıyor bir kısmımız da hayvanları otlatıyordu. O sırada Rasûlullah (s.a.v)'in

çağırıcısı **“namaz toplayıcıdır”** diye seslendi ve toplandık. Rasûlullah (s.a.v) kalktı ve şöyle konuştu: **“Benden önce gelen her peygamber ümmetini hayırlı gördüğü şeylere yöneltmiş, kötü ve zararlı gördüğü şeylerden de sakındırmıştır. Siz ümmetimin ilk gelenleri yani sizler daha bahtiyarsınız sonradan gelenler hoşlarına gitmeyen felaketlerle karşılaşacaklardır, ortaya çıkan fitnelere kapılarak birbirlerini zayıflatacaklar. Bir fitne ortaya çıkacak Mü’min’ler diyecekler ki bu fitne beni batırır derler fakat durum düzelir sonra tekrar fitne ortaya çıkınca bu bizi felakete götürür derler sonra ortalık yine düzelir. Sizden kim Cehennem’den uzaklaştırılıp Cennet’e girmek isterse ölüm kendine imanlı olduğu halde Allah’a ve ahirete inanır olduğu halde gelsin. İnsanların kendisine nasıl davranmalarını istiyorsa o da insanlara öyle davransın. Güvenerek seçip biat ettiği devlet reisine gücü yettiği nispette itaat etsin. Eğer biri çıkar da devlet reisine karşı gelirse onun boynunu vurun”** Abdullah’a yaklaştım ve: “Bu söylediklerini Rasûlullah (s.a.v)’den bizzat sen işittin mi?” dedim. “Evet” dedi ve hadisi anlatmaya devam etti. (Müslim, Imara: 10; İbn Mâce, Fiten: 9)

26- MÜSLÜMAN DEVLET BAŞKANINI DİNLEMEK VE İTAAT ETMEK

4121- Yahya b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ninemi şöyle derken işittim: Rasûlullah (s.a.v)’i veda haccında işittim şöyle diyordu: **“Sizi Allah’ın Kitab’ı ile idare edecek Habeşli bir köle dahi başınıza getirilmiş olsa onu dinleyin ve ona itaat edin.”** (İbn Mâce, Cihad: 39; Tirmizî, Cihad: 27)

27- MÜSLÜMAN DEVLET BAŞKANINA İTAATE TEŞVİK

4122- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim bana itaat ederse Allah’a itaat etmiş olur. Kim de bana isyan ederse Allah’a isyan etmiş sayılır. Benim yolumda giden iradecime itaat eden bana itaat etmiş olur, idarecime isyan eden bana isyan etmiş olur.”** (İbn Mâce, Cihad: 39; Tirmizî, Cihad: 27)

28- NİSÂ SÛRESİ 59. AYETTEKİ “SİZDEN OLAN İDARECİ” KİMDİR?

4123- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Nisâ Sûresi 59. ayeti: **“Ey iman edenler Allah’a itaat edin, Resulüne itaat edin ve sizden olup kendilerine otorite emanet edilmiş olanlara da itaat edin”** ayeti,

Rasûlullah (s.a.v)'in bir müfrezeye komutan tayin ettiği Abdullah b. Huzafe b. Kays b. Adiy hakkında nazil oldu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

29- DEVLET BAŞKANINA İTAAT GEREKİR

4124- Muaz b. Cebel (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Savaşan kimseler iki çeşittir; birincisi Allah'ın rızasını kazanmak ister, devlet başkanına itaat eder, sevdiği malını güzel yerlere harcar, kötülük ve bozgunculuklardan kaçınır, bu kimsenin uykusu da uyanıklığı da ibadet sayılır ve kendisine sevap kazandırır. İkincisi gösteriş ve savaştı desinler diye savaşır, devlet başkanına isyan eder, yeryüzünde bozgunculuk yaparsa o kimse eli boş döner hiçbir sevap kazanamaz."** (Ebû Davud, Cihad: 25; Dârimi, Cihad: 25)

30- DEVLET BAŞKANI SEVAP MI KAZANIR GÜNAH MI?

4125- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Devlet başkanı kalkandır, ondan güç alınarak savaşılır ve onunla tehlikelerden korunulur. Devlet başkanı Allah'a karşı sorumluluk bilincini emreder ve adaletle hükmederse yaptıklarından hep sevap kazanır. Yapılması gerekenleri yapmazsa günah kazanır."** (Buhârî, Ahkam: 17; Müslim, Imara: 9)

31- DEVLET BAŞKANINA KARŞI SAMİMİ OLMAK VE NASİHAT ETMEK

4126- Temim ed Darî (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Din nasihat ve samimi olmak demektir"** Oradakiler de: "Kim için samimi olmak demektir" dedik. Şöyle buyurdu: **"1- Kulun Allah'ı tek olarak tanıyıp bilmesi ve Allah'ın kendini tanıttığı gibi inanarak hayatını sürdürüp samimi olması demektir. 2- Kulun Allah'ın Kitab'ını Allah tarafından tarif edildiği gibi bilmesi, öğrenmesi, yaşaması ve başkalarına öğretmede samimi olması demektir. 3- Peygamber (s.a.v)'i örnek alarak kabul etmede ve O'nun gibi yapmayı prensip edinmede samimi olmak demektir. 4- Müslüman idarecilere her konuda itaat ve yardımda samimi olmak demektir. 5- Diğer tüm Müslümanlara her konuda yardımcı olup Cennet'e götüren yolları göstermeye nasihat ve bu yolda samimi olmak demektir"** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4127- Temim ed Darî (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Din nasihat ve samimi olmak demektir"** Oradakiler de: "Kim için samimi olmak demektir" dedik. Şöyle buyurdu: **"1- Kulun Allah'ı tek olarak tanıyıp bilmesi ve Allah'ın kendini tanıttığı gibi inanarak hayatını sürdürüp samimi olması demektir. 2- Kulun Allah'ın Kitab'ını Allah tarafından tarif edildiği gibi bilmesi, öğrenmesi, yaşaması ve başkalarına öğretmede samimi olması demektir. 3- Peygamber (s.a.v)'i örnek alarak kabul etmede ve onun gibi yapmayı prensip edinmede samimi olmak demektir. 4- Müslüman idarecilere her konuda itaat ve yardımda samimi olmak demektir. 5- Diğer tüm Müslümanlara her konuda yardımcı olup Cennet'e götüren yolları göstermeye nasihat ve bu yolda samimi olmak demektir"** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4128- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) üç defa şöyle buyurmuştur: **"Din nasihat ve samimi olmak demektir"** Oradakiler de: "Kim için samimi olmak demektir" dedik. Şöyle buyurdu: **"1- Kulun Allah'ı tek olarak tanıyıp bilmesi ve Allah'ın kendini tanıttığı gibi inanarak hayatını sürdürüp samimi olması demektir. 2- Kulun Allah'ın Kitab'ını Allah tarafından tarif edildiği gibi bilmesi, öğrenmesi, yaşaması ve başkalarına öğretmede samimi olması demektir. 3- Peygamber (s.a.v)'i örnek alarak kabul etmede ve onun gibi yapmayı prensip edinmede samimi olmak demektir. 4- Müslüman idarecilere her konuda itaat ve yardımda samimi olmak demektir. 5- Diğer tüm Müslümanlara her konuda yardımcı olup Cennet'e götüren yolları göstermeye nasihat ve bu yolda samimi olmak demektir"** buyurdu. (Tirmizî, Birr ve Sıla: 36)

4129- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) üç defa şöyle buyurmuştur: **"Din nasihat ve samimi olmak demektir"** Oradakiler de: "Kim için samimi olmak demektir" dedik. Şöyle buyurdu: **"1- Kulun Allah'ı tek olarak tanıyıp bilmesi ve Allah'ın kendini tanıttığı gibi inanarak hayatını sürdürüp samimi olması demektir. 2- Kulun Allah'ın Kitab'ını Allah tarafından tarif edildiği gibi bilmesi, öğrenmesi, yaşaması ve başkalarına öğretmede samimi olması demektir. 3- Peygamber (s.a.v)'i örnek alarak kabul etmede ve onun gibi yapmayı prensip edinmede samimi olmak demektir. 4- Müslüman idarecilere her konuda itaat ve yardımda samimi olmak demektir. 5- Diğer tüm**

Müslümanlara her konuda yardımcı olup Cennet'e götüren yolları göstermeye nasihat ve bu yolda samimi olmak demektir" buyurdu. (Tirmizî, Birr ve Sıla: 36)

32- DEVLET BAŞKANININ MÜŞAVİRLERİ NASIL OLMALI?

4130- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Her devlet başkanının iki türlü müşaviri vardır. Biri şeriatın emrettiği iyi şeyleri gösterir, kötülüklerden de sakındırır. Diğeri ise yanlış yollar göstererek işini bozmaktan çekinmez. O tür müşavirin şerrinden korunan devlet reisi tehlikelerden korunmuş olur ve haksızlığı yenmiş olur."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4131- Ebu Said (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Allah'ın gönderdiği her peygamberin veya onlardan sonra gelen halifelerin iki türlü müşavirleri vardır. Biri hayırlı yollar gösterir. Diğeri şerli yolları gösterir ve kötülüğü teşvik eder. Bu kötülüğü teşvik edenlerden korunmuş olanlar Allah'ın koruduğu kimselerdir."** (Buhârî, Ahkâm: 42; Müsned: 10914)

4132- Ebu Eyyub (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Gönderilen her Peygamber ve onlardan sonra gelen halifelerin müşavirleri vardır. Kimi müşavirler dinin emrettiği şeyleri emreder kötü yollardan sakındırır. Kimi müşavirler de devletin işlerini bozmaktan çekinmez. Kötü müşavirlerden korunan kimse tehlikelerden korunmuş olur."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

33- DEVLET BAŞKANININ YARDIMCILARI

4133- Kasım b. Muhammed (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Halamdan işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sizden biriniz iş başına geçer ve Allah onun hayrını isterse, Allah ona salih kimseyi yardımcı kılar ve kendisine unuttuğu şeyi hatırlatır ve işlerinde yardımcı olur."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

34- GÜNAHLA EMROLUNUP İTAAT EDENİN CEZASI

4134- Ali (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir müfreze yolladı. Bir adamı da başlarına komutan tayin etti. Komutanları vardıkları yerde ateş yaktırıp ateşe girin diye emir veriyor. Oradakilerden bir kısmı ateşe girmek isteyince diğerleri biz iman ederek ateşten kaçtık diyerek

(onlarında) girmelerine engel oldular. Bu olayı gelip Rasûlullah (s.a.v)'a anlatınca Rasûlullah (s.a.v) ateşe girmek isteyenlere: **"Eğer o ateşe girseydiniz kıyamete kadar ateşte kalırdınız"** buyurdu. Diğer kimselere de güzel sözler söyleyerek onları taktir etti. (Ebu Musa rivâyetinde güzel sözler söyledi diyor) Sonra da: **"Allah'a isyan olacak konuda hiç kimseye itaat olunmaz. İtaat ancak dinin emirlerindedir"** buyurdu. (Buhârî, Ahkam: 1; İbn Mâce, Cihad: 40)

4135- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Müslüman bir kimse için hoşlansa da hoşlanmasa da İslâm'ın emirlerine göre her emri dinleyip itaat etmesi gerekir. Günaha götürecek emirleri dinlemesi ve itaat etmesi gerekmez."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

35- ZALİM İDARECİYİ DESTEKLEYENİN CEZASI

4136- Ka'b b. Ucre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz dokuz kişi idik, Rasûlullah (s.a.v) yanımıza gelerek şöyle konuştu: **"Benden sonra haksızlık yapan idareciler olacaktır. Onların yalanlarını tasdik eden ve haksızlıklarına yardım eden Benden değildir. Ahirette de havuzumun başında yanıma gelemez. Kim de o haksızlık yapan idarecilerin yalanlarını tasdik etmez ve haksızlıklarına da yardımcı olmazsa o bendendir. Ben de ondanım ve o havuzumun başında bana gelecektir."** (Tirmizî, Fiten: 72)

36- HAKSIZLIK YAPAN İDARECİLER DESTEKLENEMEZ

4137- Ka'b b. Ucre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz dördü Arap, beşi acem olmak üzere dokuz kişi iken Rasûlullah (s.a.v) yanımıza geldi ve **"Dinleyin! Benden sonra zalim idareciler çıkacağını işittiniz mi? Kim onların yanına girer çıkar, yalanlarını tasdik eder, yaptıkları haksızlıklarda onlara yardım ederse benden değildir, ben de ondan değilim. Kıyamet günü havuzumun başında da yanıma gelemeyecektir. Kim de onların yanına girip çıkmaz, yalanlarını tasdik etmez, haksızlıklarına karşı yardımcı olmazsa o bendendir bende ondanım, havuzum başında benimle birlikte olacaktır."** (Tirmizî, Fiten: 72)

37- ZALİM İDARECİYE HAKKI HAYKIRMALI MIYIZ?

4138- Tarık b. Şihab (r.a)'tan rivâyete göre, bir adam ayağını üzengiye koymuş olduğu halde Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek: "Hangi cihad

daha değerlidir?” diye sormuştu da Rasûlullah (s.a.v): **“Zalim idarecinin karşısında hakkı konuşmaktır”** diye cevap verdi. (Müsned, 18076)

38- BİAT ETTİĞİ ŞEYLERE SADIK OLANIN SEVABI

4139- Ubâde b. Sâmit (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gurup insanla birlikte Rasûlullah (s.a.v)’in yanındaydık şöyle buyurdu: **“Hiçbir şeyi Allah’a ortak koşmayacağınıza, hırsızlık yapmayacağınıza, zina etmeyeceğinize dair Bana biat ediniz dedi ve bu konuda ayetler okuyarak: “Sizden kim sözünde durarak öylece yaşarsa sevabını Allah verecektir. Kim de bu suçlardan birini işler de bu suç gizli kalırsa onun işi Allah’a kalmıştır. Dilerse Allah o kimseyi affeder dilerse azablandırır.”** (Buhârî, Ahkam: 43; İbn Mâce, Cihad: 41)

39- İDARECİ OLMAK İÇİN HIRSLI OLMAK İYİ DEĞİLDİR

4140- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Mutlaka idareci olabilmek için hırslı davranacaksanız o da sizin için pişmanlık ve sıkıntı olacaktır. Sahibine hayır ve bereket getiren idarecilik ne güzel, böyle bir idareden mahrum kalmak ta ne kötüdür.”** (Buhârî, Ahkam: 7)

41- AKİKA (DOĞAN ÇOCUK İÇİN KURBAN KESME) KİTABI (BÖLÜMLERİ)

4141- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)'e: "Akika nedir?" diye sorulduğunda: **"Allah, anne babaya itaatsizliği** (ukuk'u) **sevmez"** buyurdular. -Rasûlullah (s.a.v), ukuk kelimesine benzeyen akika kelimesini kullanmalarından hoşlanmamış olacak ki böyle dediler- Oradakiler senden çocuğumuz olunca kesilecek kurbanı soruyoruz dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Doğan çocuğu için kurban kesmek isteyen kessin, erkek çocuğu için birbirine denk iki koyun kız için ise tek koyun kessin"** buyurdular. (Ebû Davud, Dahaya: 21; Müsned: 6530)

4142- Abdullah b. Büreyde (r.a) babasından naklederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Hasan ve Hüseyin için akika kurbanı kesmişti. (Müsned: 21980)

1- ERKEK ÇOCUĞU İÇİN AKİKA KURBANI NASIL OLMALI ?

4143- Selman b. Âmir ed Dabbî (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Erkek çocuğu olduğunda kan akıtın, kurban kesin ve ona eziyet verecek şeyleri ondan giderip temizleyin."** (Ebû Davud, Dahaya: 21; Tirmizî, Edahî: 16)

4144- Ümmü Kürz (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Erkek çocuğu doğduğunda birbirine benzeyen iki koyun kız çocuğunda ise bir koyun kurban olarak kesilir."** (Ebû Davud, Dahaya: 21; Tirmizî, Edahî: 16)

2- KIZ ÇOCUĞUNDA AKİKA KURBANI NASIL OLMALI?

4145- Ümmü Kürz (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Doğan erkek çocuğu için birbirine benzeyen iki koyun kız çocuğu için ise bir koyun kurban olarak kesilir."** (Ebû Davud, Dahaya: 21; Tirmizî, Edahî: 16)

3- AKİKA KURBANI ERKEK Mİ DİŞİ Mİ OLMALIDIR?

4146- Ümmü Kürz (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Hudeybiye'de Rasûlullah (s.a.v)'in yanına vardım. Kâbe'ye gönderilen

kurban etlerinin durumundan soracaktım o esnada şöyle dediğini duydum: **“Doğan erkek çocuğuna iki koyun, kız çocuğuna ise bir koyun kesilmelidir. Kesilen koyunun erkek ve dişi olması fark etmez.”** (Ebû Davud, Dahaya: 21; Tirmizî, Edahî: 16)

4147- Ümmü Kürz (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Doğan erkek çocuğu için iki koyun, kız çocuğu için ise tek koyun kesilmelidir koyunların erkek ve dişi olması farksızdır.”** (Ebû Davud, Dahaya: 21; Tirmizî, Edahî: 16)

4148- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **“Hasan ve Hüseyin için ikişer ikişer koç kesmişti.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4- AKİKA KURBANI NE ZAMAN KESİLİR?

4149- Semure b. Cündüp (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Her doğan çocuk kesilen kurbanına rehindir. Doğumun yedinci günü bu akika kurbanı kesilir, başı traş edilir ve ismi konulur.”** (Tirmizî, Edahî: 20; Ebû Davud, Dahaya: 18)

42- DEVENİN İLK YAVRUSUNUN KURBAN EDİLMESİ VE RECEB AYINDA KESİLEN KURBAN KİTABI (BÖLÜMLERİ)

4150- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Fera ve Atıyre diye bir kurban modeli İslâm'da yoktur."** (Yani devenin ilk yavrusu mutlaka kurban edilecektir diye bir şart olmadığı gibi Receb ayında da kurban kesilme adeti İslâm'da yoktur.) (Tirmizî, Edahî: 15; Ebû Davud, Dahaya: 20)

4151- Said b. Müseyyeb ve Ebu Hüreyre (ranhüma)'dan birisi Rasûlullah (s.a.v): **"Fera ve Atiyre kurbanı kesmeyi yasakladı"** derken bir diğeri: **"Fera ve Atiyre kurbanı İslâm'da yoktur"** demiştir. (Tirmizî, Edahî: 15; Ebû Davud, Dahaya: 20)

4152- Mıhnef b. Süleym (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Arafat'ta vakfeye durmuştuk. Orada şöyle buyurmuştu: **"Ey İnsanlar! Her yıl kurban bayramında kesilen kurbanın yanı sıra bir de Receb ayında Atıyre kurbanı vardır"** Muaz diyor ki: "İbn Avn'ın Receb ayında kurban kestiğini gözümle gördüm." (Tirmizî, Edahî: 15; Ebû Davud, Dahaya: 20)

4153- Zeyd b. Eslem (r.a)'den rivâyete göre, ashap: "Ey Allah'ın Rasûlü! Devenin ilk doğurduğu hayvanın hemen kurban edilmesine ne dersin?" diye sorunca şöyle buyurdu: **"Olabilir fakat o deve yavrusunu büyütüp din uğrunda savaşlarda kullanmak veya muhtaç olan birine vermek, anasını göğsünde sütüyle ve yavrusuz bırakıp yavrusunu da cılız olarak kesmenden daha hayırlıdır"** Ashap: "Ey Allah'ın Rasûlü! Receb ayındaki kesilmesi gereken kurban hakkında ne dersin?" deyince, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Olabilir."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4154- Haris b. Amr (r.a), anlatıyor: Veda haccında Rasûlullah (s.a.v) kulağı kesik devesi üzerindeyken biri yanından gelerek Ona: Ey Allah'ın Rasûlü! Anam babam Senin yoluna feda olsun. Benim için Allah'tan af ve bağışlanma dile dedim. O da: **"Allah size mağfiret etsin"** buyurdu. Sonra diğer tarafından gelerek: "Ey Allah'ın Rasûlü! diğer insanları değil sadece beni bağışlaması için dua et" dedim. Bu sefer eliyle işaret ederek olmaz

dercesine: **“Allah sizleri bağışlasın”** buyurdu. O arada bir adam: “Ey Allah'ın Rasûlü! Develerin ilk yavrularının kurban edilmesi ve Receb ayında kesilmesi gereken kurbanlar konusunda ne dersin?” diye sordu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İsteyen Receb ayında keser isteyen kesmez, devenin ilk yavrusunu da dileyen kurban eder dileyen kurban olarak kesmez dedi ve her sürü için bir koyun kurban edilir.”** (Müsned: 15405)

1- DEVENİN İLK YAVRUSU NEDEN KURBAN EDİLİR?

4155- Nübeyşe (r.a)’den rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e: “Cahiliyye döneminde Receb ayında kurban keserdik bu konuda ne dersin” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Hangi ayda keserseniz kesin Allah’ın rızasını isteyin ve etinden de başkalarına yedirin”** buyurdu. (Ebû Davud, Dahaya: 20; İbn Mâce, Zebaih: 2)

4156- Nübeyşe (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Mina’da bir adam şöyle dedi: Ey Allah'ın Rasûlü biz cahiliyye döneminde Receb ayında kurban keserdik şimdi ne emredersiniz? Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hangi ayda keserseniz kesin Allah’ın rızasını isteyin ve başkalarına da yedirin.”** Adam: Devenin ilk yavrusunu da kurban ederdik bu konuda ne emredersiniz deyince: **“Her sürüden bir kurban kesersin, o kurban sürü içerisinde beslenir büyüyünce keser ve etini sadaka olarak dağıtırsın”** buyurdu. (Ebû Davud, Dahaya: 20; İbn Mâce, Zebaih: 2)

4157- Hüzeyl kabilesinden Nübeyşe (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Üç günden fazla kurban etlerini saklamanızı yasaklamıştım fakat Allah size bolluk verdi ve hayırlara kavuşturdu bundan dolayı o etlerden yiyebilir, sadaka olarak verebilir ve istediğiniz kadar da kendinize ayırıp stoklayabilirsiniz. Bu bayram günleri yeme, içme ve Allah’ı zikretme günleridir.”** Bu arada bir adam: “Cahiliyye döneminde Atîre kurbanı keserdik bu gün ne emredersiniz?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): **“Allah için hangi ayda keserseniz kesin Allah’ın rızasını isteyin ve etinden de yedirin”** buyurdu. Adam: “Ey Allah'ın Rasûlü! Devenin ilk yavrusunu da kurban ederdik bu konuda ne dersin?” diye sorunca, Rasûlullah (s.a.v): **“Her koyun sürüsünden bir tane kurban için ayrılır ve o sürü içerisinde beslenip büyütülür. Büyüyüp gelişince onu keser ve etinden yolculara yedirirsin şüphesiz bu daha hayırlıdır.”** (Ebû Davud, Dahaya: 20; İbn Mâce, Zebaih: 2)

2- RECEB AYI KURBANI NE DEMEKTİR?

4158- Nübeyşe (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e şöyle seslendi: “Ey Allah'ın Rasûlü biz cahiliyye döneminde Receb ayında kurban keserdik bugün için bu konuda ne dersiniz?” Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hangi ayda olursa olsun Allah’ın rızası için kesiniz ve başkalarına da yediriniz.”** Adam: “Cahiliyye döneminde devenin ilk doğurduğu yavruyu da kurban ederdik bu konuda ne dersiniz?” Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Her sürüden biri kurban için ayrılır kurban edilecek duruma gelince, kurban edilip eti sadaka olarak dağıtılır bu daha hayırlıdır.”** (Ebû Davud, Dahaya: 20; İbn Mâce, Zebaih: 2)

4159- Hüzeli Kabilesinden Nübeyşe (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam: “Ey Allah'ın Rasûlü! Biz cahiliyye döneminde Receb ayında kurban keserdik şimdi bu konuda bize neyi emredersin?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Hangi ayda keserseniz kesin Allah’ın rızasını isteyin ve fakir fukaraya yedirin.”** (Ebû Davud, Dahaya: 20; İbn Mâce, Zebaih: 2)

4160- Lakît b. Amir el Ukaylî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ey Allah'ın Rasûlü! Bizler Cahiliyye döneminde Receb ayında kurbanlar keser yer ve misafirlerimize de yedirirdik” dedim. Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyurdu: **“Zararı yok kesilebilir.”** (Dârimi, Adhiye: 9; Müsned: 1883)

3- ÖLEN (LEŞ) HAYVANLARIN DERİLERİ

4161- Meymune (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) bir koyun leşine rastladı ve: **“Bu kimindir?”** dedi. “Meymune’nin” dediler. Peygamber (s.a.v): **“Derisinden faydalansaydı ya!”** buyurdu. Oradakiler: “O leştir” dediler. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Allah leş olan hayvanın etinin yenilmesini haram kılmıştır”** (derisini değil) buyurdu. (İbn Mâce, Libas: 25)

4162- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zekat olarak toplanan ve Meymune’nin kölesine verilen sonra da murdar olarak ölen ve bir kenara atılan leşe rastlayınca: **“Onun derisinden faydalansaydılar ya!”** Oradakiler o murdar olup leştir dediler. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Allah murdar olan leşin etinin yenmesini haram kıldı”** (derisini değil) buyurdu. (İbn Mâce, Libas: 25; Ebû Davud, Libas: 4)

4163- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Meymune’nin kölesine zekat verilen bir koyunun leşini gördü ve:

“Onun derisini yüzüp ondan istifade etseydiniz ya!” dedi. Onlar da: “O leştir” dediler. Rasûlullah (s.a.v)’da: **“Onun etini yemek haramdır”** buyurdu. (İbn Mâce, Libas: 25; Ebû Davud, Libas: 4)

4164- Meymune (r.anha)’dan rivâyete göre, bir koyun ölmüştü de Peygamber (s.a.v): **“Onun derisini alıp istifade etseydiniz ya!”** buyurdu. (İbn Mâce, Libas: 25; Ebû Davud, Libas: 4)

4165- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v) Meymune’ye ait ölen bir koyunun yanından geçti ve: **“Derisini alıp tabaklayıp kullansanız olmaz mı?”** buyurdu. (İbn Mâce, Libas: 25; Ebû Davud, Libas: 4)

4166- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) ölmüş bir koyunun yanından geçti ve: **“Onun derisinden istifade etseydiniz ya”** buyurdu. (İbn Mâce, Libas: 25; Ebû Davud, Libas: 4)

4167- Peygamber (s.a.v)’in hanımlarından Sevde (r.anha)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir koyunumuz ölmüştü, derisini yüzüp tabakladık ve eskiyinceye kadar kullandık. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4168- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Tabaklanan deri temizlenmiş olur.”** (İbn Mâce, Libas: 25; Ebû Davud, Libas: 41)

4169- İbn Va’le (r.a) anlatıyor: İbn Abbas’a şu batıdaki kafir toplumlarla savaşıyoruz, onlar putlara taparlar. Onların tulumlarında süt ve suları var, onlardan içebilir miyiz?” diye sordum. İbn Abbas’ta şöyle dedi: “Tulumlar tabaklanmış olduğu için temiz sayılır. Bunun üzerine İbn Va’le: “Bu senin kendi görüşün müdür? Yoksa Rasûlullah (s.a.v)’den birşeyler işittin mi?” dedi. İbn Abbas’ta: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim dedi. (Ebû Davud, Libas: 41; Tirmizî, Libas: 7)

4170- Seleme b. el Muhabbık (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) Tebük savaşında bir kadından su istedi. O da: Yanımda murdar olan leş derisinden yapılan bir tulumdan başka bir şey yok dedi. Peygamber (s.a.v) **“O deriyi tabaklamış mıydın?”** buyurdu. Kadın: Evet tabakladım deyince **“Tabaklanan deri temizdir”** buyurdu. (Ebû Davud, Libas: 41)

4171- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e ölen hayvanların derilerinden sordular, O şöyle buyurdu: **“O tabaklanınca temizlenir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4172- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e ölen hayvanların derilerinden sordular, O şöyle buyurdu: **"O tabaklanınca temizlenir."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4173- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ölen hayvanın derisinin temizliği onun tabaklanmasındandır."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4174- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ölen hayvanın derisinin temizliği onun tabaklanmasındandır."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4- ÖLEN HAYVAN DERİLERİ NE İLE TABAKLANIR?

4175- Peygamber (s.a.v)'in hanımlarından Meymune (r.anha)'dan rivâyete göre, birkaç Kureyşli murdar ölmüş bir koyunu at gibi sürükleyerek Rasûlullah (s.a.v)'in yanından geçerlerken onlara: **"Derisini alsaydınız ya"** buyurdu. Onlar da bu murdardır deyince Rasûlullah (s.a.v): **"Su ve garazla tabaklarsanız temiz olmuş olur"** buyurdu. (Ebû Davud, Libas: 42)

4176- Abdullah b. Ukeym (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben bir delikanlıydım, bize Rasûlullah (s.a.v)'in şu mektubu okunmuştu: **"Murdar ölmüş hayvanın ne derisinden ne de sinirlerinden faydalanın."** (Ebû Davud, Libas: 42; İbn Mâce, Libas: 26)

4177- Abdullah b. Ukeym (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize şöyle bir mektup göndermişti: **"Murdar olarak ölmüş hayvanın ne derisinden ne de sinirlerinden istifade edin."** (Ebû Davud, Libas: 42; İbn Mâce, Libas: 26)

4178- Abdullah b. Ukeym (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Cüheyne kabilesine şöyle yazmıştı: **"Ölen leş durumundaki hayvanın ne derisinden ne de sinirlerinden istifade edin."** Ebu Abdurrahman der ki: Bu konuda en sahih olan hadis: **"Tabaklanınca deri temiz olur"** hadisidir ki bu hadisi Zühri Ubeydullah b. Abdullah'tan, İbn Abbas'tan ve Meymune'den rivâyet etmişlerdir. Allah en iyisini bilendir. (Ebû Davud, Libas: 42; İbn Mâce, Libas: 26)

5- TABAKLANAN DERİ KULLANILABİLİR

4179- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Ölmüş hayvan derilerinin tabaklanıp kullanılmasını emretti.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

6- YIRTICI HAYVAN DERİLERİ KULLANILMAZ

4180- Ebu’l Melih (r.a) babasından aktararak şöyle rivâyet eder: “Peygamber (s.a.v) yırtıcı hayvan derilerinin kullanılmasını yasak etmiştir.” (Ebû Davud, Libas: 43; Tirmizî, Libas: 32)

4181- Mıkdam b. Ma’dıkerib (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“İpek elbise giymeyi, altın eşya kullanmayı ve kaplan derisinden yapılan eşyaları kullanmayı yasakladı.”** (Ebû Davud, Libas: 43; Tirmizî, Libas: 32)

4182- Mikdam b. Ma’dikerib (r.a), Muaviye’nin yanına elçi olarak geldiğinde ona: “Allah aşkına söyle Rasûlullah (s.a.v) yırtıcı hayvan derilerinden yapılan elbiseleri giyinmeyi ve onların derilerinden yapılan şeylere oturmayı yasaklamadı mı?” Muaviye’de: “Evet” diye cevap verdi.” (Ebû Davud, Libas: 43; Tirmizî, Libas: 32)

7- MURDAR ÖLMÜŞ HAYVANIN İÇ YAĞLARI KULLANILIR MI?

4183- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Mekke fethi günü Rasûlullah (s.a.v)’in oradakilere şöyle dediğini duymuştur: **“Allah ve elçisi içki, ölmüş hayvan, domuz ve heykel satışını yasakladı, haram kıldı”** deyince oradakiler: “Murdar ölmüş hayvanın yağları hakkında ne dersin? Çünkü onlarla gemiler yağlanır ve deriler yumuşatılır ve insanlar kandillerinde kullanırlar” deyince, **“Olmaz haramdır”** buyurdu ve sözüne şöyle devam etti: **“Allah Yahudileri kahretsin. Allah onlara iç yağını haram kıldı fakat onlar onu eritip satarak parasını yerlerdi.”** (Ebû Davud, Büyü’: 66; Tirmizî, Büyü’: 61)

8- ALLAH’IN HARAM KILDIĞI ŞEYDEN FAYDALANMA YASAKTIR

4184- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Semure’nin içki sattığı haberi Ömer’e ulaşınca şöyle dedi: Allah, Semure’yi kahretsin, Rasûlullah (s.a.v)’in şöyle buyurduğunu bilmiyor mu? **“Allah Yahudileri kahretsin, kendilerine iç yağı haram kılındı fakat onlar onu eritip sattılar.”** (Ebû Davud, Büyü’: 66; Tirmizî, Büyü’: 61)

9- KATI YAĞ İÇERİSİNE FARE ÖLÜP DÜŞERSE NE YAPMALI?

4185- Meymune (r.anha)'dan rivâyete göre, bir fare yağın içerisine düşüp ölmüştü, bunu Rasûlullah (s.a.v)'e sorduklarında: **"Onun düştüğü yeri ve çevresindeki yağı atın ve gerisini yiyin"** buyurdu. (Tirmizî, Etıme: 8; Ebû Davud, Etıme: 48)

4186- Meymune (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'e donmuş yağ içersine düşen farenin durumunu sordular da şöyle buyurdu: **"Onu ve etrafındaki dokunduğu yağı atınız."** (Tirmizî, Etıme: 8; Ebû Davud, Etıme: 48)

4187- Meymune (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'e yağ içersine düşen fareden soruldu da: **"Yağ katı ise fareyi ve çevresindeki yağı atın ve gerisini kullanın eğer yağ sıvı ise o yağa yaklaşmayın"** buyurdular. (Tirmizî, Etıme: 8; Ebû Davud, Etıme: 48)

4188- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) ölmüş bir keçinin yanından geçerken şöyle buyurdu: **"Bu keçinin sahipleri derisini alıp istifade etselerdi ya."** (Ebû Davud, Libas: 41; Tirmizî, Libas: 7)

10- BİR KAP İÇERSİNE SİNEK DÜŞERSE NE YAPILIR?

4189- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kabınıza sinek düşerse onu daldırıp çıkarın."** (Ebû Davud, Etıme: 49; İbn Mâce, Tıb: 31)

43- AVCILIK VE HAYVAN KESİMİ KİTABI (BÖLÜMLERİ)

1- AV AVLARKEN MUTLAKA BESMELE ÇEKİLMELİ

4190- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’e avlanma konusu sorulmuştu. Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyurmuştu: **“Köpeğini ava gönderirken besmele çek, ölmeden ona ulaşırsan besmele çekerek onu kes eğer köpek onu öldürmüş fakat ondan hiçbir şey yememişse onu ye çünkü o köpek onu senin için tutmuştur. Eğer köpek avdan yemiş ise sen onu yeme çünkü köpek onu kendisi için tutmuştur. Eğer senin köpekle başka köpekler o avı yakalamakta birlikte olmuşlarsa ve av da ölmüş ise ondan yeme çünkü hangi köpeğin onu öldürdüğünü bilmiyorsun.”** (Ebû Davud, Sayd: 2; Tirmizî, Sayd: 6)

2- BESMELE ÇEKİLMEDEN AVLANAN HAYVAN YENMEZ

4191- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e ok ile avlanan hayvanın durumunu sordum, şöyle buyurdular: **“Okun sivri tarafıyla onu öldürmüş isen onu ye okun yan tarafıyla yani darbeyle öldürmüşsen kan çıkmadan öldüğü için o leş hükmündedir.”** Köpekle avlanmadan sordum, şöyle buyurdular: **“Gönderdiğin köpek onu senin için yakalar ve o avdan yemezse onu ye. Onun yakalaması onun kesilmesi demektir. Eğer senin avladığını yakalamakta başka köpeklerde karışmışsa ve hangisinin öldürdüğünüde bilemiyorsan ondan yeme çünkü sen sadece kendi köpeğine besmele çektin diğerlerine besmele çekmedin.”** (Ebû Davud, Sayd: 2; Tirmizî, Sayd: 6)

3- AV KÖPEĞİ İLE AVLANMAK

4192- Adiy b. Hatim (r.a) Rasûlullah (s.a.v)’e av köpeğimi gönderiyorum o da avı yakalıyor bunun hükmü nedir? diye sordum, şöyle buyurdu: **“Av köpeğini gönderdiğinde besmele çekmişsen onun yakaladığını ye. “Eğer köpek o avı öldürmüşse ne yapmalıyım?”** diye sordum. **“Öldürmüşse de yiyebilirsin”** buyurdu. **“Okun yan tarafıyla vurarak avlamışsam ne olur?”** dedim. **“Okun sivri tarafıyla avlamışsan ondan ye yan tarafıyla avlamışsan ondan yeme çünkü onu darbeyle**

öldürmüş ve kan akıtmamış sayılırsın” buyurdular. (Ebû Davud, Sayd: 2; Tirmizî, Sayd: 6)

4- ÖĞRETİLMEMİŞ (AV KÖPEĞİ OLMAYAN) KÖPEKLE AVLANMAK

4193- Ebu Sâlebe el Huşenî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ey Allah'ın Rasûlü! Biz av bölgesinde yaşıyoruz, yay ile öğretilmiş köpek (av köpeği) veya öğretilmemiş köpek (normal köpek) ile avlanıyorum, bunların hükmü nedir?” diye sordum. Şöyle buyurdular: **“Yayınla besmele çekerek hayvanı avlamışsan ondan ye, öğretilmiş köpek yani av köpeğinin yakaladığını da besmele çekmişsen ye fakat öğretilmemiş** (av köpeği dışındaki bir köpeğin) **yakaladığını ölmeden yetişirsen ve kesersen ye değilse yeme.”** (Ebû Davud, Sayd: 3; Müslim, Sayd: 1)

5- KÖPEK AVI ÖLDÜRÜRSE DURUM NEDİR?

4194- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ey Allah'ın Rasûlü! Av köpeğimi gönderiyorum ve onun yakaladığını yiyorum olur mu?” dedim. Şöyle buyurdu: **“Av köpeğini göndermişsen onun yakaladığından yersin”** “Eğer köpeğim avı öldürürse?” dedim. **“Öldürürse de ye”** buyurdu. **“Başkalarının köpekleri karışmadan kendi köpeğinin yakaladığını ye”** buyurdu. “Okumun yan tarafı ile avladığım hayvanın durumu nedir?” diye sordum. **“Okun sivri tarafı ile avlamışsan yiyebilirsin değilse darbe ile öldüğü için ondan yeme”** buyurdular. (Müslim, Sayd: 1; Ebû Davud, Sayd: 2)

6- AV KÖPEĞİNİN YANINDA BESMELESİZ GÖNDERİLEN BİR KÖPEKDE BULUNURSA DURUM NEDİR?

4195- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e avlanmadan sormuştum şöyle diyordu. **“Sen köpeğini gönderdiğinde besmele çekilmemiş başka köpekler de karışmış ve birlikte yakalayıp öldürmüşlerse onu yeme çünkü hangisinin öldürdüğünü bilmiyorsun.”** (Müslim, Sayd: 1; Ebû Davud, Sayd: 2)

7- AVI YAKALAYAN AV KÖPEĞİ İLE BİRLİKTE BAŞKA BİR KÖPEKTE OLURSA

4196- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e köpekle avlanmayı sordum, şöyle buyurdu: **“Besmele çekerek göndermişsen yakaladığı avı ye o avı yakalayan senin köpekle**

birlikte başka köpek görürsen ondan yeme çünkü sen kendi köpeğine besmele çektin diğerlerine çekmedin.” (Müslim, Sayd: 1; Ebû Davud, Sayd: 2)

4197- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, ki -iki nehir arasında cesur, girişken bir komşusu vardı- Rasûlullah (s.a.v)’e şöyle sordu: “Ey Allah'ın Rasûlü av için köpeğimi gönderiyorum, avı yakaladığında köpeğimle birlikte başka bir köpek de görüyorum ve hangisinin yakaladığını da bilmiyorum ne yapmalıyım?” Rasûlullah (s.a.v): **“O avdan yeme çünkü sen kendi köpeğini gönderirken besmele çektin diğerine çekmedin.”** (Müslim, Sayd: 1; Ebû Davud, Sayd: 2)

4198- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e köpeğimi gönderiyorum dedim. O da şöyle buyurdu: **“Köpeğini av üzerine besmele çekerek gönderirsen onun tutup getirdiğinden ye, o köpek o avdan yemişse sen ondan yeme çünkü o köpek o avı kendisi için tutmuştur. Köpeğini gönderdiğinde avın yanında başka bir köpek bulursan ondan yeme çünkü sen kendi köpeğine besmele çektin başkasına çekmedin.”** (Müslim, Sayd: 1; Ebû Davud, Sayd: 2)

4199- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e sordum: “Köpeğimi gönderiyorum köpeğimle birlikte başka bir köpek daha görüyorum ve avı hangisinin yakaladığını bilmiyorum ne yapmalıyım?” Rasûlullah (s.a.v): **“Ondan yeme sen kendi köpeğin için besmele çekmiştin diğeri için çekmemiştin”** buyurdu. (Müslim, Sayd: 1; Ebû Davud, Sayd: 3)

8- KÖPEK YAKALADIĞI HAYVANDAN YERSE

4200- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e okun yan tarafı ile avlanan hayvanın durumunu sordum şöyle buyurdu: **“Okun keskin ve sivri tarafı ile avlamışsan ondan ye yan tarafı ile yani darbe ile öldürülmüş ise ondan yeme, o murdardır.”** Köpekle avlanmanın durumundan sordum. Şöyle buyurdu: **“Besmele ile gönderdiğin köpeğin yakaladığını ye.”** Köpek avı öldürürse dedim. **“Öldürürse de ye”** buyurdu. **“O köpek o avdan yemişse sen ondan yeme, kendi köpeğinle birlikte avın yanında başka köpekler görürsen ve onu öldürmüşse ondan yeme çünkü sen kendi köpeğine besmele çektin diğerine çekmemiştin.”** (Müslim, Sayd: 1; Ebû Davud, Sayd: 3)

4201- Adiy b. Hatim et Taî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e av konusunu sormuştum şöyle buyurmuştu: **"Köpeğini gönderdiğinde besmele çekmişsen o da avı öldürmüş fakat avdan yememişse sen o avdan ye eğer senin köpek o avdan yemişse sen ondan yeme. Çünkü o avı kendisi için yakalamış senin için yakalamamıştır."** (Müslim, Sayd: 1; Ebû Davud, Sayd: 3)

9- KÖPEKLER ÖLDÜRÜLMELİ Mİ?

4202- Meymune (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Bir gün Cibril, bana gelip: **"Biz köpek ve resim olan eve girmeyiz"** demişti de o gün sabah olunca Rasûlullah (s.a.v) köpeklerin öldürülmesini emretti. Hatta yavru köpeklerin bile öldürülmesini emretti. (İbn Mâce, Sayd: 1; Müslim, Libas: 26)

4203- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): "İstisnasız tüm köpeklerin öldürülmesini emretmiştir." (İbn Mâce, Sayd: 1; Müslim, Libas: 26)

4204- Sâlim b. Abdullah (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)'in yüksek sesle köpeklerin öldürülmesini emrettiğini işittim. Av ve çoban köpeğinden başka tüm köpekler öldürülüyordu. (İbn Mâce, Sayd: 1; Müslim, Libas: 26)

4205- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Av ve çoban köpeğinden başka köpeklerin öldürülmesini emretti."** (İbn Mâce, Sayd: 1; Müslim, Libas: 26)

10- ÖLDÜRÜLMESİ EMREDİLEN KÖPEKLER

4206- Abdullah b. Muğaffel (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Eğer köpeklerde diğer toplumlar gibi ayrı toplum olmamış olsaydı onların hepsinin öldürülmesini emrederdim. Onlardan simsiyah olanları öldürün. Ziraat, av ve koyun köpeği dışında köpek bulunduranların sevapları her gün bir kırat eksilir."** (Ebû Davud, Sayd: 3; İbn Mâce, Sayd: 1)

11- MELEKLER KÖPEK OLAN EVE GİRMEZLER

4207- Ali b. Ebi Talib (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Melekler içerisinde resim, köpek ve cünüp olan eve girmezler."** (Ebû Davud, Libas: 47; İbn Mâce, Libas: 44)

4208- Ebu Talha (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İçerisinde köpek ve resim olan evlere melekler girmez."** (Ebû Davud, Libas: 47; İbn Mâce, Libas: 44)

4209- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)'in hanımlarından Meymune şöyle haber vermiştir: Bir sabah Rasûlullah (s.a.v) sıkıntılı idi. Meymune ona demişti ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! Bu gün Seni sıkıntılı ve değişik görüyorum, nedir bu halin?" Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Cibril bu gece yanıma geleceğine söz vermişti fakat gelmedi. Vallahi o bana verdiği sözü mutlaka yerine getirirdi."** O günü öylece sıkıntılı geçirdi sonra evdeki divanın altına bir köpek yavrusunun girdiğini hatırladı. Hemen çıkarılmasını emretti, hayvan çıkarıldı sonra eliyle su alıp onun bulunduğu yeri yıkayıp temizledi. Akşam olunca Cibril geldi. Rasûlullah (s.a.v) ona: **"Geçen gece yanıma geleceğini va'd etmiştin"** dedi. Cibril: **"Evet ama biz içerisinde köpek ve resim olan eve girmeyiz"** dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) sabah olunca köpeklerin öldürülmesini emretti. (Ebû Davud, Libas: 47; İbn Mâce, Libas: 44)

12- AV VE KOYUN KÖPEĞİ BULUNDURMAYA İZİN VARDIR

4210- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Av ve koyun köpeğinden başka köpek bulunduranların sevaplarından her gün iki birim sevapları eksilir."** (Dârimi, Sayd: 1; İbn Mâce, Sayd: 2)

4211- Saib b. Yezid (r.a)'in haber verdiğine göre, Süfyan b. ebî Züheyr eş Senâî yanımıza geldi ve şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ziraat ve çoban köpeği dışında köpek bulunduranların sevaplarından her gün bir ölçek eksilir"** Ben: "Ey Süfyan! Bunu sen Rasûlullah (s.a.v)'den bizzat işittin mi?" dedim. O da şöyle dedi: "Evet, şu mescidin Rabbine yemin ederim ki O'ndan işittim." (Dârimi, Sayd: 1; İbn Mâce, Sayd: 2)

13- AV KÖPEĞİ DE BULUNDURULABİLİR

4212- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Her kim av köpeği ve koyun köpeği dışında köpek bulundurursa, o kimsenin sevabından her gün iki ölçek eksilir."** (Dârimi, Sayd: 1; İbn Mâce, Sayd: 2)

4213- Sâlim (r.a) babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim av ve çoban köpeği dışında köpek bulundurursa, her gün o kimsenin sevabından iki ölçek eksilir."** (Dârimi, Sayd: 1; İbn Mâce, Sayd: 2)

14- ZİRAAT KÖPEĞİ DE BULUNDURULABİLİR

4214- Abdullah b. Muğaffel (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Kim ziraat köpeği ve av köpeği dışında köpek bulundurursa, o kimsenin sevabından her gün iki ölçek eksilir."** (İbn Mâce, Sayd: 1; Dârimi, Sayd: 1)

4215- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim av köpeği, koyun köpeği ve ziraat köpeği dışında köpek bulundurursa işlediği amellerden her gün bir ölçek eksilir."** (İbn Mâce, Sayd: 1; Dârimi, Sayd: 1)

4216- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim av köpeği, koyun köpeği ve ziraat köpeği dışında köpek bulundurursa o kimsenin sevaplarından her gün iki ölçek eksilir."** (İbn Mâce, Sayd: 1; Dârimi, Sayd: 1)

4217- Sâlim b. Abdullah (r.a) babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim av ve koyun köpeği dışında köpek bulundurursa, onun amelinden her gün bir ölçek eksilir"** Abdullah ve Ebu Hureyre: **"Ziraat köpeği"** ilavesini de yapmışlardır. (İbn Mâce, Sayd: 1; Dârimi, Sayd: 1)

15- KÖPEK SATILIR MI?

4218- Ebu Mes'ud Ukbe (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **"Köpek alım satımından elde edilen parayı, zina yaparak para kazanmayı ve sihirbazlık yaparak para kazanmayı"** yasakladı. (Tirmizî, Büyü': 49; Ebû Davud, Büyü': 65)

4219- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Köpek alım satımından elde edilen para, sihirbazlıktan elde edilen para ve zina yaparak kazanılan para helâl değildir."** (Tirmizî, Büyü': 49; Ebû Davud, Büyü': 65)

4220- Rafi b. Hadîc (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kazancın en şerlisi ve kötüsü zinadan elde edilen para, köpek**

alım satımından kazanılan para ve kan almaktan dolayı kazanılan paradır.” (Tirmizî, Büyü’: 49; Ebû Davud, Büyü’: 65)

16- AV KÖPEĞİ ALINIP SATILABİLİR

4221- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Av köpeğinden başka kedi ve köpek satışını yasaklamıştır.”** (Tirmizî, Büyü’: 49; Ebû Davud, Büyü’: 65)

4222- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden rivâyete göre, bir adam Peygamber (s.a.v)’e geldi ve: “Ey Allah'ın Rasûlü! Öğretilmiş av köpeklerim var bu konuda bana fetva ver” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Köpeklerin senin için yakaladıkları avdan ye”** buyurdu. Adam: “Ya köpek avı öldürmüşse” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Öldürürse de ye”** buyurdu. Adam: “Ok ve yayla avlandığım da nasıl olacak?” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Okunla avladığın hayvanı da ye”** buyurdu. Adam: “Vurduğum avı bir süre sonra bulursam ne yapmalıyım?” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Avın üzerinde senin okundan başka bir yara görmemişsen ve kokmamışsa yiyebilirsin”** buyurdu. (Ebû Davud, Sayd: 2; Müsned: 6438)

17- EHLÎ HAYVANLAR VAHŞÎLEŞİR Mİ?

4223- Rafi b. Hadîc (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Tihame denilen bölgede Zülhuleyfe’de idik, önde gidenler develer ve koyunlar yakaladılar. Rasûlullah (s.a.v) ordunun gerisinde idi, öndeki sürüleri ele geçirdiler o hayvanlardan kesip kazanlara koydular. Rasûlullah (s.a.v) tencerelerin boşaltılmasını emretti. Onlar da boşalttılar sonra o deve ve koyunları asker arasında paylaştırmaya başladı. Bir deveyi on koyuna denk gelecek şekilde verdi. O sırada bir deve kaçtı, aramızda sadece bir at vardı o da hızlı koşamıyordu. Devenin arkasına düştüler fakat yakalayamadılar. Bir adam ok atıp onu yakaladı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Bu evcil hayvanlar da bazen böyle vahşileşirler. Onları yakalayamadığınız zaman böyle yakalayın.”** (Buhârî, Zebaih: 15; İbn Mâce, Zebaih: 9)

18- VURULAN AV SUYA DÜŞMÜŞSE NE YAPMALI?

4224- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e av konusunda sordum: **“Besmele çekerek attığın okun avladığını ye, ölü bulursan yine ye avladığın hayvan suya düşmüşse**

onu yeme. Çünkü o oktan mı yoksa suda boğularak mı ölmüştür bilemezsin.” (Buhârî, Zebaih: 43; Müslim, Sayd: 1)

4225- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v)’e av hakkında sormuştu. Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyurdu: **“Köpeğini salarken ve okunu atarken besmele çekmişsen o avı ye”** Adiy: “Avımı bir gün sonra bulursam” diye sorunca, Rasûlullah (s.a.v): **“Sadece kendi okunun izini görür başka iz görmezsen ondan ye suya düşmüş ve ölmüşse ondan yeme”** buyurdular. (Buhârî, Zebaih: 43; Müslim, Sayd: 1)

19- VURULAN AV SONRA BULUNURSA NE YAPMALI?

4226- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ey Allah'ın Rasûlü biz avcı insanlarız, bizden biri avını avlıyor ve bir iki gece sonra ölü olarak buluyoruz okumuz da ona saplanmış vaziyette, bu durumda ne yapmalıyız?” Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Okunu hayvan üzerinde bulur da yırtıcı hayvanın yeme ve yaralama izi bulamaz isen ve o hayvanı senin okunun öldürdüğü kanaatine varırsan onu yiyebilirsin.”** (Buhârî, Zebaih: 43; Müslim, Sayd: 1)

4227- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Avın üzerinde okunu görür başka bir iz görmez isen ve senin okun tarafından öldürüldüğü kanaatine de varırsan ondan ye”** buyurdu. (Buhârî, Zebaih: 43; Müslim, Sayd: 1)

4228- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ey Allah'ın Rasûlü! Av’a ok atıyorum bir gece sonra okumu üzerinde buluyorum, ne yapmalıyım?” dedim. Rasûlullah (s.a.v): **“Okunu av üzerinde bulur ve yırtıcı hayvan izine rastlamazsan ondan ye”** buyurdular. (Buhârî, Zebaih: 43; Müslim, Sayd: 1)

20- VURULAN AV KOKUŞMUŞSA NE YAPMALI?

4229- Ebu Sa’lebe (r.a)’den (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Avını vuran kimse onu üç gün sonra bile bulsa kokmamışsa onu yesin”** buyurdular. (Buhârî, Zebaih: 8; Ebû Davud, Sayd:4)

4230- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ey Allah'ın Rasûlü! Köpeğimi gönderiyorum avı yakalıyor ve o anda onu kesecek bir şey bulamıyorum, çakmak taşıyla ve keskin ağaçla kesiyorum” dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Kan akıtacak herhangi bir şeyle”** buyurdular. (Buhârî, Zebaih: 8; Ebû Davud, Sayd:4)

21- OKUN YANI İLE ÖLDÜRÜLEN AV

4231- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ey Allah'ın Rasûlü! Öğretilmiş köpeğimi gönderiyorum ve yakaladığı avdan yiyorum doğru mudur?” dedim. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Öğretilmiş köpeklerinizi gönderdiğiniz ve besmele çektiğiniz hayvanların yakaladıklarını ye.”** “Eğer öldürürlerse” diye sordum. **“Başka köpek katılmadan senin köpek öldürmüşse yersin”** buyurdu. Ben: “Bazen okun yan tarafıyla vurup öldürüyorum ve yiyorum deyince de şöyle buyurdu: **“Besmele çekerek okunu atar da onu yaralayıp kan aktırırsan ondan ye okun yan tarafından dokunmasıyla darbe ile öldürmüşsen kan akmamışsa ondan yeme.”** (Buhârî, Zebaih: 3; Tirmizî, Sayd: 7)

22- OKUN YAN TARAFININ ÖLDÜRDÜĞÜ AV YENMEZ

4232- Şa’bi (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Adiy b. Hatim’den işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v)’e okun yan tarafıyla vurulan avın hükmünü sordum şöyle buyurdu: **“Keskin tarafı ile öldürürsen onu ye; yanıyla darbeleyerek öldürmüşsen** (kan akmadığı için) **murdardır onu yeme.”** (Buhârî, Zebaih: 3; Tirmizî, Sayd: 7)

23- OKUN YAN TARAFI İLE ÖLDÜRÜLEN LEŞ SAYILIR

4233- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e okun yan tarafı ile öldürülen avdan sordum şöyle buyurdu: **“Okun keskin ve sivri tarafıyla avlamışsan ye, yan tarafıyla öldürmüşsen yeme.”** (Buhârî, Zebaih: 3; Tirmizî, Sayd: 7)

4234- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e okla avlanılan hayvanın hükmünü sordum şöyle buyurdu: **“Okun keskin ve sivri tarafı ile öldürdüğün avı ye fakat okun yan tarafının öldürdüğünü yeme çünkü o murdardır leştir.”** (Buhârî, Zebaih: 3; Tirmizî, Sayd: 7)

24- AVCILIK İYİ BİR MESLEK MİDİR?

4235- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kırda ve çölde yaşayan katı yürekli ve kaba olur, av peşinde koşan gafil olur. Devlet başkanına yaklaşan fitneye düşer ya canından ya dininden olur.”** (Ebû Davud, Sayd: 4; Tirmizî, Fiten: 69)

25- TAVŞAN ETİNİ PEYGAMBER (S.A.V) YEMİŞ MİYDİ?

4236- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir bedevi Rasûlullah (s.a.v)’e kızartılmış bir tavşan getirmiş ve Rasûlullah (s.a.v)’in önüne koymuştu. Peygamber (s.a.v) tavşanı tutup oradakilere yemelerini emretti kendisi yemedi. Bedevi de tavşandan yememişti. Rasûlullah (s.a.v) ona neden yemediğini sordu. Bedevi: “Ben her aydan üç gün oruç tutarım dolayısıyla bugün oruçluyum” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“O halde her kamerî ayın on üç, on dört ve on beşinde tut”** buyurdu. (Müsned: 8080)

4237- İbn-ül Havtekiyye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer yanındakilere dedi ki: “Kaha gününde bulunanınız var mı?” Ebu Zer: Evet ben bulundum, orada Rasûlullah (s.a.v)’e bir tavşan getirildi de getiren adam onda kan gördüm dedi. Rasûlullah (s.a.v) o tavşandan yemedi ve oradakilere yiyiniz dedi. Oradakilerden bir adam yemeyip ben oruçluyum deyince, Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Ne orucu tutuyorsun?”** dedi. O da: “Her aydan üç gün oruç tutarım” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Her ayın bembeyaz olduğu günler olan on üç,on dört ve on beşinci günleri tut”** buyurdu. (Tirmizî, Etıme: 2)

4238- Hişam b. Zeyd (r.a) şöyle demiştir: Enes’ten işittim şöyle diyordu: Merruzzahranda bir tavşan yakaladık ve onu Ebu Talha’ya götürdüm, onu kesti ve butlarını Rasûlullah (s.a.v)’e götürdüm, O da kabul etti. (Buhârî, Zebaih: 32; Müslim, Sayd: 9)

4239- İbn Safvan (r.a) anlatıyor. İki tavşan yakalamıştım. Kesecek bir şey bulamayınca onları çakmak taşıyla kestim, bu durumu Rasûlullah (s.a.v)’e sorunca onları yememi emretti. (Tirmizî, Zebaih: 1; Ebû Davud, Savm: 4)

26- KERTENKELE YENİR Mİ?

4240- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) minberde iken bir adam kertenkele hakkında sordu, Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Onu ne yerim ne de haram kılarım”** buyurdu. (Tirmizî, Etıme: 3; Buhârî, Zebaih: 33)

4241- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, bir adam: “Ey Allah'ın Rasûlü kertenkele hakkında ne dersin?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Onu ne yerim ne de haram kılarım”** buyurdu. (Tirmizî, Etıme: 3; Buhârî, Zebaih: 33)

4242- Halid b. Velid (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’e kızartılmış bir kertenkele getirilip önüne koydular. Ondan yemek için elini uzatınca orada bulunanlardan biri, “Ey Allah'ın Rasûlü! O kertenkele etidir” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) hemen elini çekti. Bunun üzerine

Halid b. Velid: “Kertenkele eti haram mıdır?” diye sordu. Peygamber (s.a.v): **“Hayır fakat bizim bölgede olmadığı için ondan pek hoşlanmıyorum”** buyurdu. Halid kertenkeleyi yemeye başladı, Rasûlullah (s.a.v)’de ona bakıyordu. (Müslim, Sayd: 7; Dârimi, Sayd: 8)

4243- İbn Abbas (r.a)’ın haber verdiğine göre, Halid b. Velid şöyle anlatıyor. Ben Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte teyzesi Haris’in kızı Meymune’ye gittiler. Rasûlullah (s.a.v)’in önüne kertenkele eti kondu Rasûlullah (s.a.v) bilmeden hiç bir şey yemezdi. Oradaki kadınlardan bazıları Meymune’ye: Bu yemeğin ne yemeği olduğunu Rasûlullah (s.a.v)’e söylemeyecek misin? dediler. Meymune de o yemeğin kertenkele eti olduğunu söyledi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) onu yemedi. Halid diyor ki: “Rasûlullah (s.a.v)’e sordum o haram mıdır?” O da: “Hayır fakat bizim bölgede olmadığı ve yenmediği için ben ondan hoşlanmıyorum” dedi. Halid şöyle diyor: “Haram olmadığını duyunca kendime cesaret geldi ve ondan yedim Rasûlullah (s.a.v)’de bana bakıyordu.” (Müslim, Sayd: 7; Dârimi, Sayd: 8)

4244- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Teyzem Rasûlullah (s.a.v)’e kurutulmuş yoğurt (keş) ve yağla birlikte kertenkele göndermişti. Rasûlullah (s.a.v) keş ve yağdan yedi. Kertenkeleden hoşlanmadığı için yemedi. Fakat kertenkele Rasûlullah (s.a.v)’in sofrasında yendi haram olsaydı O’nun sofrasında yenmezdi. (Ebû Davud, Etıme: 28; Müslim, Sayd: 7)

4245- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, kendisine kertenkele etinden soruldu da şöyle cevap verdi: Ümmü Hufeyd (r.anha), Rasûlullah (s.a.v)’e yağ, keş ve kertenkele hediye etmişti. Yağ ve keşten yedi ve kertenkeleyi hoşlanmadığı için yemedi. Eğer o haram olsaydı Rasûlullah (s.a.v)’in sofrasında yenmezdi ve onun yenmesini de emretmezdi.” (Ebû Davud, Etıme: 28; Müslim, Sayd: 7)

4246- Sabit b. Yezid el Ensarî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bir yolculuğa çıkmıştık bir yerde konakladık. Oradakilerden bir kısmı kertenkele yakaladılar. Ben de kertenkelenin birini kızartıp Rasûlullah (s.a.v)’e getirdim. Rasûlullah (s.a.v) bir çubuk alarak kertenkelenin parmaklarını saymaya başladı ve şöyle dedi: **“İsrailoğullarından bir toplum bir çeşit hayvana döndürülmüştü, bilmiyorum o hayvan hangisidir?”** Ben de: “Ey Allah'ın Rasûlü! insanlar

bunu yiyorlar dedim. Peygamber (s.a.v)'de ne yenilmesini emretti ne de yasakladı. (Ebû Davud, Etıme: 28; İbn Mâce, Sayd: 16)

4247- Adiy b. Sabit (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Zeyd b. Vehb'ten işittim. Sabit b. Vedia'dan şöyle naklediyordu: "Bir adam, Rasûlullah (s.a.v)'e kertenkele getirmişti. Rasûlullah (s.a.v) ona bakıp inceledi ve: **"Bir toplum insan şeklinden hayvana döndürülmüştü, onlara ne yapıldığı bilinmiyor. Bilmiyorum belki bu da onlardandır."** (Ebû Davud, Etıme: 28; İbn Mâce, Sayd: 16)

4248- Sabit b. Vedia (r.a)'dan rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e bir kertenkele getirmişti. Rasûlullah (s.a.v): **"Bir toplum şeklen değiştirilmişti"** buyurdu. Allah en iyisini bilendir. (Ebû Davud, Etıme: 28; İbn Mâce, Sayd: 16)

27- SIRTLAN ETİ YENİR Mİ?

4249- İbn ebî Ammar (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Câbir b. Abdullah'tan sırtlan yenilir mi?" diye sordum. Yememi emretti. Ben: "Sırtlan av mıdır?" dedim. "Evet" dedi. Bunu Rasûlullah (s.a.v)'den mi işittin?" dedim. O da: "Evet" dedi. (İbn Mâce, Sayd: 15; Ebû Davud, Etıme: 32)

28- YIRTICI HAYVANLARI YEMEK HARAMDIR

4250- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Köpek dişi olan hayvanların yenmesi haramdır"** buyurdular. (İbn Mâce, Sayd: 15; Ebû Davud, Etıme: 32)

4251- Ebu Sa'lebe el Huşenî (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Yırtıcı hayvanların köpek dişli olanlarının yenmesini yasaklamıştı."** (İbn Mâce, Sayd: 15; Ebû Davud, Etıme: 32)

4252- Ebu Sa'lebe (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Başkalarının mallarını zorla almayı, köpek dişi olan yırtıcı hayvanların etlerinden yemeyi ve canlı hayvanı hedef yapıp atış yapmayı yasakladı."** (İbn Mâce, Sayd: 15; Ebû Davud, Etıme: 32)

29- AT ETİ YENİR Mİ?

4253- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Hayber günü eşek etinin yenilmesini yasakladı ve at etinin yenilmesine müsaade etti. (Müslim, Eşribe: 32; Ebû Davud, Etıme: 26)

4254- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize at etini yedirdi ve eşek etlerinin yenilmesini de yasak etti. (Müslim, Eşribe: 32; Ebû Davud, Etıme: 26)

4255- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Hayber günü bize at etini yedirdi ve eşek etinin yenilmesini yasakladı. (Müslim, Eşribe: 32; Ebû Davud, Etıme: 26)

4256- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında at eti yerdik. (Müslim, Eşribe: 32; Ebû Davud, Etıme: 26)

30- AT ETİ HARAM KILINDI MI?

4257- Halid b. Velid (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’i şöyle derken işitmiştir: **“At, eşek ve katır etlerinin yenilmesi helâl değildir.”** (İbn Mâce, Zebaih: 12)

4258- Yine Halid b. Velid (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“At, katır ve eşek etleriyle köpek, dişi olan yırtıcı hayvan etlerini yemeyi yasakladı.”** (İbn Mâce, Zebaih: 12)

4259- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle diyor: Biz at etlerini yiyorduk. Ata: “Katır etleri de yenir mi?” diye sorunca: **“Hayır”** dedi. (İbn Mâce, Zebaih: 12)

31- EHLİ (EVCİL) EŞEK ETLERİ DE HARAMDIR

4260- Ali (r.a) İbn Abbas’a: Rasûlullah (s.a.v) Hayber günü mût’a (geçici) nikah yapmayı ve evcil eşek etlerinin yenmesini yasakladı. (İbn Mâce, Zebaih: 12; Müslim, Sayd: 5)

4261- Ali b. ebi Talib (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), Hayber günü mût’a nikahıyla evlenmeyi ve ehli eşek etlerinin yenmesini yasaklamıştı.” (İbn Mâce, Zebaih: 13; Müslim, Sayd: 5)

4262- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Hayber günü evcil eşeklerin etlerinin yenmesini haram kılmıştır. (İbn Mâce, Zebaih: 13; Müslim, Sayd: 5)

4263- Bera (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Hayber günü pişmiş ve çiğ olarak evcil eşek etlerinin yenmesini yasakladı. (İbn Mâce, Zebaih: 13; Müslim, Sayd: 5)

4264- Abdullah b. Ebu Evfa (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Hayber günü Kalenin dışında eşekler yakalayıp tencerelerde pişirdik. Rasûlullah (s.a.v)’in görevlendirdiği bir kişi: Rasûlullah (s.a.v) eşek etlerinin yenmesini haram kılmıştır. Tenceredeki etleri dökün diye bağırdı. Biz de tencereleri döktük. (İbn Mâce, Zebaih: 13; Müslim, Sayd: 5)

4265- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Hayber kalesinin önüne vardığı sabah kaledekiler ellerinde küreklerle kaleden çıkıp bize doğru geliyorlardı. Bizi görünce: **“Muhammed ve ordusu”** diyerek hızlıca kalelerine döndüler. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v) ellerini kaldırarak: **“Allahü ekber, Allahü ekber, Hayber harâb oldu.** (yani fethedildi) **Biz ordularımızla bir toplumun yurduna inersek uyarılanların sabahı ne kötüdür”** buyurdu. Biz orada eşekler yakalayarak pişirdik. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v)’in görevlendirdiği birisi şöyle bağırdı: **“Allah ve Rasûlü sizi eşek eti yemekten yasaklar çünkü o pistir.”** (İbn Mâce, Zebaih: 13; Müslim, Sayd: 5)

4266- Ebu Sa’lebe el Huşenî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Hayberde, Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte savaşıyorduk. Askerler acıkmışlardı o arada Hayberlilerin eşeklerini yakalayıp orada kestiler ve yiyeceklerdi. Durum Peygamber (s.a.v)’e anlatılınca Abdurrahman b. Avf’a emrederek şöyle bağırmasını istedi: **“Benim Peygamber (s.a.v) olduğumu kabul eden kimselere evcil eşek eti helâl değildir.”** (İbn Mâce, Zebaih: 13; Müslim, Sayd: 5)

4267- Ebu Sa’lebe Huşenî (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) köpek dişi bulanan yırtıcı hayvanlarla eşek eti yenilmesini yasak etti. (İbn Mâce, Zebaih: 13; Müslim, Sayd: 5)

32- YABAN EŞEĞİ ETİ YENİLEBİLİR HELALDİR

4268- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Hayber savaşı günü at ve vahşi eşek eti yerdik fakat Rasûlullah (s.a.v) evcil eşek eti yemeyi yasakladı. (İbn Mâce, Zebaih: 12; Tirmizî, Etıme: 5)

4269- Umeyr b. Seleme ed Damrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile beraber Esaya er Ravha denilen bölgede yürüyorduk. Ashab ihramlı idiler. O sırada vurulmuş bir yaban eşeği gördük. Rasûlullah (s.a.v) **“Dokunmayın ona belki sahibi gelir”** buyurdu. Az sonra eşeği vuran Behz kabilesinden bir adam gelerek: “Ey Allah'ın

Rasûlü! Eşek size hediyemdir" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) Ebu Bekir'e emretti, o da onu insanlar arasında bölüştürdü. (Muvatta': Hac: 24)

4270- Ebu Katade (r.a) anlatıyor: Vahşi bir eşek yakalayıp Ashabın yanına getirdim, onlar ihramlı idiler ben ihramlı değildim. Ondan yedik bazı kimseler Rasûlullah (s.a.v)'e sorsak dediler ve sordular. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"İyi yapmışsınız yanınızda o etten var mı?"** dedi. Biz de: "Evet" dedik. **"Öyleyse bize de verin"** buyurdu. Biz de getirip verdik ihramlı iken ondan yedi. (Dârimi, Hac: 22; Ebû Davud, Hac: 17)

33- TAVUK ETİ YENİR HELALDİR

4271- Zehdem (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Musa'ya yemesi için bir tavuk getirildi oradakilerden biri geri çekildi. Ebu Musa: Sana ne oluyor deyince, adam: "O tavuk bazı pisliklerden yiyordu bu yüzden ondan yememeye yemin ettim" dedi. Ebu Musa: "Yaklaş ve ye çünkü ben Rasûlullah (s.a.v)'i ondan yerken gördüm" dedi ve yeminine keffaret vermesini emretti. (Buhârî, Zebaih: 26; Tirmizî, Etıme: 25)

4272- Zehdem el Cermî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Musa'nın yanında idik. Yemeği hazırlandı yemeğinde tavuk eti de vardı. Orada bulunanlardan Teymullah kabilesinden kırmızı yüzlü bir adam vardı sanki azâd edilmiş bir köleye benziyordu; o sofraya yaklaşmadı. Ebu Musa ona: **"Yaklaş çünkü ben Rasûlullah (s.a.v)'i ondan yerken gördüm"** dedi. (Buhârî, Zebaih: 26; Tirmizî, Etıme: 25)

4273- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre: **"Rasûlullah (s.a.v), Hayber günü pençesi olan bütün yırtıcı kuşların ve köpek dişi olan bütün yırtıcı hayvanların etini haram kıldı."** (İbn Mâce, Sayd: 13; Dârimi, Sayd: 19)

34- SERÇE ETİ YENİLEBİLİR

4274- Abdullah b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Haksız yere bir serçe ve daha büyük kuşları öldüren kimseye Allah mutlaka ona soracaktır."** Ey Allah'ın Rasûlü! Onun hakkı nedir?" diye sorulunca: **"Onu kesip yemesidir başını koparıp atmamasıdır."** (Bu şekilde küçük hayvanların başı koparılarak değil kesilerek yenmelidir). (Müsned: 6666)

35- DENİZ HAYVANLARININ HEPSİ YENİR Mİ?

4275- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) deniz ve suyu hakkında şöyle buyurdu: **“O’nun suyu temiz ölüsü helaldir.”** (Tirmizî, Tahara: 52; İbn Mâce, Sayd: 19)

4276- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bizi üç yüz kişilik bir seriyye olarak göndermişti. Yiyeceklerimizi omuzlarımızda taşıyorduk, yiyeceklerimiz o kadar azaldı ki günde her kişiye bir hurma düşüyordu. Câbir’e bir hurma bir adama ne olur ki diye sordum. Ama o da bitince o bir hurmanın da kıymetini anladık. Deniz sahiline geldik ne görelim kocaman bir balık… Deniz onu sahile atmış on sekiz gün o balığın etinden yedik. (Müslim, Sayd: 4; Dârimi, Sayd: 6)

4277- Câbir (r.a) şöyle anlatıyor. Rasûlullah (s.a.v) üç yüz süvari olarak Ubeyde b. Cerrah komutasında Kureyş kervanını takibe göndermişti. Sahile vardığımızda şiddetli bir açlık içersindeydik. Ağaç yapraklarını yedik. Câbir diyor ki: Deniz sahile anber denilen kocaman bir balık atmış onun etinden on beş gün yedik, yağı ile yağlandık vücutlarımız semizleşti. Ebu Ubeyde balığın kaburga kemiklerinden birini alıp köprü gibi yere tuttu en büyük devemize en büyük boylu kimseyi bindirdik. O kemiğin altından geçti. Sonra acıktık bir kişi üç deve kesti. Sonra acıktık yine üç deve kesildi sonra acıktık yine üç deve kesildi sonra Ebu Ubeyde deve kesimini yasakladı. Sonra Rasûlullah (s.a.v)’e o balığın hükmünü sorduğumuzda **“Onun etinden yanınızda var mı?”** buyurdu. Balığın gözlerinden şu kadar bu kadar yağ çıkarmıştık. Balığın göz çukuruna dört kişi oturabiliyordu. Yolculuğa çıkarken Ebu Ubeyde’nin yanında bir dağarcık hurma vardı, bize her gün bir avuç veriyordu sonra birer hurmaya düştü onu da bulamayınca bir hurmanın yokluğunu anladık. (Müslim, Sayd: 4; Dârimi, Sayd: 6)

4278- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v) Ebu Ubeyde komutasında bizi bir seriyye ye göndermişti yiyeceklerimiz bitmişti. Deniz kenarında deniz’in sahile attığı kocaman bir balığa rastladık on dan yemek istedik. Ebu Ubeyde yasakladı. Daha sonra da şöyle dedi: “Biz Allah’ın yolunda savaşan Rasûlullah (s.a.v)’in elçileriyiz ondan yiyin.” Günlerce ondan yedik. Rasûlullah (s.a.v)’in yanına döndüğümüzde ona balıktan haber verdik. O da: **“Ondan yanınızda var ise ondan bize gönderiniz”** buyurdu. (Dârimi, Sayd: 5; Müslim, Sayd: 3)

4279- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Ebu Ubeyde komutasında bizi bir seriyye olarak göndermişti. Üç yüz on

kişi kadardık yiyecek olarak bize bir ölçek hurma verdi. Ebu Ubeyde bize günde bir avuç hurma veriyordu, hurma azalınca birer hurma vermeye başladı. Çocukların meme emdikleri gibi o bir hurmayı emiyor ve üzerine de su içiyorduk. Tükenince onu da aradık o kadar aç kaldık ki yaylarımızla ağaç yapraklarını indiriyor onları yiyip üzerine su içiyorduk böylece ağaçtan yaprak silken asker deniliyordu. Bir de ne görelim sahile varınca kum yığını gibi anber denilen kocaman bir balık… Ebu Ubeyde önce: "Mundardır yemeyin" dedi. Sonra: "Allah yolunda savaşan Allah'ın Rasûlü ordusu zor durumda kalmıştır. Bu sebepten dolayı ondan besmele çekip yiyiniz" dedi. Ondan yedik ve etinden kavurma yaptık, o balığın göz çukuruna on üç kişi oturmuştu. Câbir diyor ki: Ebu Ubeyde o balığın bir kaburga kemiğini köprü gibi yere koydu ve altından en uzun boylu bir adamı deveye bindirerek onun altından geçirdi. Rasûlullah (s.a.v)'in yanına dönünce: **"Niçin geç kaldınız"** buyurdu. Biz de: "Kureyş kafilesini takip ediyorduk" dedik. Rasûlullah (s.a.v)'e balıktan bahsedince O: **"Allah'ın sizi rızıklandırdığı bir rızkıdır, ondan yanınızda kaldı mı?"** buyurdu. Biz de: "Evet" dedik. (Dârimi, Sayd: 5; Müslim, Sayd: 3)

36- KURBAĞA İLAÇ OLARAK KULLANILIR MI?

4280- Abdurrahman b. Osman (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'in huzurunda bir doktor kurbağanın ilaç olarak kullanılmasından bahsedince Rasûlullah (s.a.v) onun öldürülmesini yasakladı. (Dârimi, Sayd: 6; İbn Mâce, Sayd: 10)

37- ÇEKİRGE YENİR Mİ?

4281- Abdullah b. Ebî Evfa (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte yedi savaşa katılmıştık ve bu savaşlar esnasında çekirge yiyorduk. (Tirmizî, Etıme: 22; Ebû Davud, Etıme: 35)

4282- Ebu Ya'fûr (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Ebî Evfa'dan çekirge öldürmenin hükmünü sordum. O da şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte altı gazveye katıldım o savaşlar esnasında çekirge yiyorduk. (Tirmizî, Etıme: 22; Ebû Davud, Etıme: 35)

38- KARINCA ÖLDÜRMEK

4283- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle anlattı: **"Karıncalardan biri Peygamberlerden birini ısırınca karıncaların yuvalarının yakılmasını emretti ve yakıldılar. Bunun**

üzerine Allah ona şöyle vahyetti: "Seni bir karınca ısırdı, sen ise bu yüzden beni tesbih eden bir ümmeti yok ettin!" (İbn Mâce, Sayd: 10; Ebû Davud, Edeb: 176)

4284- Hasan'ı Basrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Peygamberlerden biri ağaç altında otururken bir karınca onu ısırdı, O'da emretti de bütün karınca yuvaları yakıldı. Bunun üzerine Allah ona şöyle vahyetti: "Bir karınca yüzünden mi böyle yaptın?"** (İbn Mâce, Sayd: 10; Ebû Davud, Edeb: 176)

44- KURBAN KİTABI (Bölümleri)

4285- Ümmü Seleme (r.anha)'dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Zilhicce ayı girince kurban kesmek isteyen kurban kesinceye kadar saçını ve tırnağını kesmesin."** (İbn Mâce, Edâhâ: 11; Ebû Davud, Dahâyâ: 3)

4286- Peygamber (s.a.v)'in hanımlarından Ümmü Seleme (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim kurban kesecekse zilhiccenin ilk on günü saçından ve tırnağından hiçbir şey kesmesin."** (İbn Mâce, Edâhâ: 11; Ebû Davud, Dahâyâ: 3)

4287- Said b. Müseyyeb (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Kim kurban kesecekse Zilhicce ayının ilk onu girince saçından ve tırnaklarından bir şey kesmesin."** Bu durumu İkrime'ye anlattım. O da: "Kokuda sürmemeli kadınlardan da uzak durmalıdır dedi." (İbn Mâce, Edâhâ: 11; Ebû Davud, Dahâyâ: 3)

4288- Ümmü Seleme (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Zilhicce ayının ilk onu girince kurban kesmek isteyen kimse saçından ve vücudundaki kıllarından hiç birine dokunmasın."** (İbn Mâce, Edâhâ: 11; Ebû Davud, Dahâyâ: 3)

1- KURBAN BULAMAYAN NE YAPAR?

4289- Abdullah b. Amr b. Âs (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah, bu ümmet için kurban günlerini bayram kıldı."** Bir adam: "Sütü için beslediğim hayvandan başka hayvanım yok, onu kurban edeyim mi?" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Hayır saçından biraz alırsın, tırnaklarını kesersin, bıyıklarını kısaltırsın ve etek traşı olursun. Böyle yapman Allah katında kurban kesmiş gibi sevap kazandırır"** buyurdu. (İbn Mâce, Edâhâ: 11; Ebû Davud, Dahâyâ: 3)

2- DEVLET BAŞKANI KURBANINI BAYRAM NAMAZI KILINAN YERDE Mİ KESMELİ?

4290- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kurban bayramı namazı kılınan yerde deve veya koyununu kurban ederdi. (Ebû Davud, Dahaya: 8; Buhârî, Edâhî: 6)

4291- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) Medine’de kurban bayramı günü deve kesti. Deve kesmediği bayramlardan namaz kılınan meydanlarda koyun keserdi. (Ebû Davud, Dahaya: 8; Buhârî, Edâhî: 6)

3- CEMAAT DE KURBANLARINI NAMAZ KILINAN YERDE KESER Mİ?

4292- Cündüp b. Süfyan (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Kurban bayramında Rasûlullah (s.a.v) ile beraberdim. Cemaate namaz kıldırdı namazı bitirdiğinde orada kesilmiş kurbanlar gördü ve şöyle buyurdu: **“Kim namazdan önce kurban kesmişse yerine tekrar bir kurban kessin; kesmeyenler ise Allah’ın ismiyle kurbanlarını kessinler.”** (Ebû Davud, Dahaya: 8; Buhârî, Edâhî: 6)

4- HANGİ HAYVANLAR KURBAN OLMAZ?

4293- Benî Şeyban’ın azâdlı kölesi Ubeyed b. Feyrûz (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bera’ya şöyle dedim: “Rasûlullah (s.a.v)’in yasakladığı kurbanlıklardan bahset.” O da şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v) kalktı ve şöyle buyurdu: **“Şu dört çeşit hayvan kurban olmaz 1. Tek gözü tamamen kör olmuş 2. Hastalığı tamamen belli olan hayvan 3. İyice topal 4. yürümeyecek kadar ayağı kırık olanlar.”** Ben boynuz ve dişleri eksik olanları da hoş görmüyorum dedim. Peygamber (s.a.v)’de: **“Hoş görmediğini kurban etme! Fakat, başkasına da haram kılma”** buyurdu. (Ebû Davud, Dahâyâ: 6; İbn Mâce, Edâhâ: 8)

5- TOPAL OLAN HAYVANLAR KURBAN EDİLMEZLER

4294- Ubeyd b. Feyrûz (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bera b. Âzibe: “Rasûlullah (s.a.v)’in yasakladığı kurban olmayacak hayvanları söyler misin?” dedim. O da şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v) şöylece eliyle işaret ederek -benim elim Rasûlullah (s.a.v)’in elinden kısadır- **“Dört hayvanın kurban edilmesi caiz değildir. 1. Tek gözü tamamen kör olan 2. Çok hasta olan 3. Topallığı iyice belli olan 4. Yürümeyecek kadar ayağı kırık olanlar.”** buyurdu. Ben: “Kulağı ve boynuzu kırık ve kesik olanların da hoş görmüyorum” dedim. Rasûlullah (s.a.v): **“Hoş görmediklerini kesme fakat onları başka bir kimseye de haram kılma”** buyurdu. (Ebû Davud, Dahâyâ: 6; İbn Mâce, Edâhâ: 8)

6- ÇOK ZAYIF OLANLAR

4295- Bera b. Âzib (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim eliyle işaret ederek -benim parmaklarım Rasûlullah (s.a.v)’den kısadır- şöyle diyordu: **“Şu hayvanlar kurban olmaz 1. Tek gözü tamamen kör 2. İyice topal 3. Çok hasta 4. İyileşemeyecek kadar zayıf olandır.”** (Ebû Davud, Dahâyâ: 6; İbn Mâce, Edâhâ: 8)

7- KULAĞI KESİK OLANLAR

4296- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) kurbanlık hayvanların göz ve kulaklarının kusurlu olup olmadığına iyice bakmamamızı emreder. Kulağı yarık ve delik olanlarla önden ve arkadan kesik olanları kurban etmememizi bize emrederdi. (Ebû Davud, Dahâyâ: 6; İbn Mâce, Edâhâ: 8)

8- KULAĞI ARKADAN KESİK OLANLAR

4297- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) kurbanlık hayvanların göz ve kulaklarının kusurlu olup olmadığına iyice bakmamızı emreder. Kulağı yarık ve delik olanlarla önden ve arkadan kesik olanları kurban etmememizi bize emrederdi. (Ebû Davud, Dahâyâ: 6; İbn Mâce, Edâhâ: 8)

9- KULAĞI DELİK OLANLAR

4298- Ali b. Ebî Talib (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kulağı önden veya arkadan kesik kulağı yarık veya delik ve çok küçük hayvanları kurban etmememizi bize emrederdi. (Ebû Davud, Dahâyâ: 6; İbn Mâce, Edâhâ: 8)

10- KULAĞI YARIK OLANLAR

4299- Ali b. Ebi Talib (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kulağı önden ve arkadan kesik, kulağı yarık, veya delik veya çok küçük olan hayvanları kurban etmememizi bize emretti.”** (Ebû Davud, Dahâyâ: 6; İbn Mâce, Edâhâ: 8)

4300- Huceyye b. Adiy (r.a) şöyle demiştir: Ali’den işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) kurbanlık hayvanların göz ve kulaklarına iyice bakmamızı emrederdi. (Ebû Davud, Dahâyâ: 6; İbn Mâce, Edâhâ: 8)

11- BOYNUZU KIRIK OLANLAR

4301- Cüzey b. Küleyb (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ali’den işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) boynuzu kırık hayvanların kurban edilmesini yasakladı. Bunu Said b. Müseyyeb’e anlattığımda, Said: “Evet,

boynuzunun yarısı yarıdan fazlası kırılmışsa kurban olmaz” dedi. (Tirmizî, Edahî: 9; İbn Mâce, Edâhâ: 8)

12- KURBANLIK HAYVANIN YAŞI NE OLMALI?

4302- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İki yaşını geçmeyen hayvanları kurban etmeyin fakat bulamaz iseniz altı ayını doldurmuş kuzuları kesiniz.”** (Ebû Davud, Dahâyâ: 5; İbn Mâce, Edâhâ: 8)

4303- Ukbe b. Âmir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) ashaba dağıtmam için bana bir sürü koyun vermişti onları dağıttım bir toklu kalmıştı. Durumu Rasûlullah (s.a.v)’e aktarınca: **“Sen de kalan tokluyu kurban et”** buyurdu. (Ebû Davud, Dahâyâ: 5; İbn Mâce, Edâhâ: 8)

4304- Ukbe b. Âmir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) ashabına kurbanlık koyun dağıtmıştı. Bana da toklu düştü. “Ey Allah'ın Rasûlü! Bana bir toklu düştü ne yapayım” dedim. O da: **“Sen de onu kurban et”** buyurdu. (Ebû Davud, Dahâyâ: 5; İbn Mâce, Edâhâ: 8)

4305- Ukbe b. Âmir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ashabı arasında kurban dağıtmıştı bana da bir toklu düşmüştü. Ben de: “Ey Allah'ın Rasûlü bana bir toklu kaldı” dedim. **“Sen de onu kurban et”** buyurdu. (Ebû Davud, Dahâyâ: 5; İbn Mâce, Edâhâ: 8)

4306- Ukbe b. Âmir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte koyundan bir toklu kurban kesmiştik. (Ebû Davud, Dahâyâ: 5; İbn Mâce, Edâhâ: 8)

4307- Asım b. Küleyb (r.a), babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: Bir yolculukta idik. Kurban bayramı geldi aramızdan bazı kimseler iki veya üç toklu karşılığında bir koyun alıyorlardı. O sırada Müzeyne kabilesinden bir adam şöyle dedi: Bir yolculukta Rasûlullah (s.a.v) ile birlikteydik. Kurban günü gelmişti. Bazı arkadaşlarımız iki ve üç toklu vererek bir koyun almak istiyordu. Bunu gören Rasûlullah (s.a.v): **“Toklu da koyun gibi kurban yerine geçer”** buyurdu. (Müsned: 22043)

4308- Asım b. Küleyb (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Babamdan işittim bir adamdan şöyle aktarıyordu: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte kurbandan bir iki gün önce birlikteydik. İki toklu vererek bir koyun alıyorduk. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Toklu da aynen koyun gibi kurban edilir”** buyurdu. (Müsned: 22043)

13- KOÇ

4309- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) iki koç kurban ederdi. Ben de iki koç kurban ediyorum. (Müsned: 22043)

4310- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) boynuzlu ve alacalı iki koç kurban etmişti. (Buhârî, Edâhî:7; Ebû Davud, Dehâyâ: 4)

4311- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Alaca renkli boynuzlu iki koç kurban etmişti. Besmele ve tekbirde kendi eliyle kesmişti. Ayağını da koçların boynuna koymuştu. (Buhârî, Edâhî:7; Ebû Davud, Dehâyâ: 4)

4312- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), kurban bayramı günü hutbe okudu sonra gidip alaca renkli iki koç kurban etti. (Buhârî, Edâhî:7; Ebû Davud, Dehâyâ: 4)

4313- Ebu Bekre (r.a) babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) kurban bayramı günü iki koç kurban etti ve sonra koyun sürüsünün yanına döndü ve kalan koyunları bize dağıttı. (İbn Mâce, Edâhî: 2; Tirmizî, Edâhî: 1)

4314- Ebu Said (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) kurban bayramında gözleri, karın altı, ve ayakları siyah, boynuzları büyük koç kurban etti. (İbn Mâce, Edâhî: 2; Tirmizî, Edâhî: 1)

14- BÜYÜK BAŞ HAYVANLAR, KAÇ KİŞİYE KURBAN EDİLİR?

4315- Rafi b. Hadîc (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ganimet dağıtırken bir deveyi on koyuna denk tutmuştu. (İbn Mâce, Edâhî: 2; Tirmizî, Edâhî: 1)

4316- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir yolculukta Rasûlullah (s.a.v) ile beraberdik. Kurban bayramı geldi. Bir deveye on kişi ortak olduk bir sığıra da yedi kişi ortak olarak kesmiştik. (İbn Mâce, Edâhî: 2; Tirmizî, Edâhî: 1)

15- SIĞIR KAÇ KİŞİYE KURBAN EDİLİR?

4317- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Temettü haccı yaptıktan sonra yedi kişi ortaklaşa bir sığırı kurban etmiştik. (İbn Mâce, Edâhî: 2; Tirmizî, Edâhî: 1)

16- BAYRAM NAMAZINDAN ÖNCE KURBAN KESİLİR Mİ?

4318- Bera (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bayram günü cemaate hitâb ederek şöyle buyurdu: **"Kıblemize yönelen, namazlarımız gibi namaz kılan, bizim gibi kurban kesen bayram namazını kılmadan kurban kesmesin."** Bunu duyan dayım kalkarak: "Ey Allah'ın Rasûlü! çoluk çocuğuma, aileme ve komşulara yedirmek için acele ederek kurbanımı namazdan önce kesmiştim" deyince, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Tekrar başka bir kurban kes."** Dayım: "Yanımda iki koyundan daha değerli süt için beslediğim bir oğlak var onu kurban etsem olur mu?" dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"Onu kes, o senin kurbanının en hayırlısıdır. Ama senden başkası için oğlak asla kurban olmaz"** buyurdular. (İbn Mâce, Edâhî: 12; Ebû Davud, Dahâyâ: 5)

4319- Bera b. Azib (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) kurban bayramı günü namazdan sonra bize bir hutbe verdi ve şöyle buyurdu: **"Kim bizim gibi namaz kılarsa, bizim gibi kurban keserse, kurbanını doğru kesmiş olur. Kim de namazdan önce kurbanını keserse o kimse et için kesmiş sayılır"** denince Ebu Bürde şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasûlü! Bu günün yeme içme günü olduğunu bildiğim için kurbanımı acele ederek namazdan önce kestim; etinden yedim, çoluk çocuğuma ve komşularıma da yedirdim." Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"O kestiğin et için kesilmiş sayılır."** Ebu Bürde dedi ki: "Benim yanımda o kestiğim etlik için olan iki koyuna denk bir süt için beslediğim oğlak var onu kurban etsem olur mu?" Rasûlullah (s.a.v): **"Evet olur fakat bundan sonra kimse için oğlak kurban olmaz"** buyurdular. (İbn Mâce, Edâhî: 12; Ebû Davud, Dahâyâ: 5)

4320- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bayram günü hutbesinde şöyle buyurdu: **"Kim namazdan önce kurbanını kesmişse yeniden kessin."** Bir adam kalkarak: "Ey Allah'ın Rasûlü bu gün et yeme günüdür ondan dolayı çoluk çocuğuma ve komşularıma yedirmek için namazdan önce kestim." Rasûlullah (s.a.v), sanki bu sözlerimi tasdik eder gibi oldu. Adam sözlerine şöyle devam etti: "Ben de bu kestiğim etlik hayvanının ikisine bedel olabilecek çok sevdiğim bir oğlağım var onu kessem olur mu?" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de ona izin verdi. Bilmiyorum oğlak kesme izni sadece o kimseye mi mahsus yoksa başkaları için de

geçerli mi? Rasûlullah (s.a.v) hutbeden sonra iki koç kurban etti.” (İbn Mâce, Edâhî: 12; Ebû Davud, Dahâyâ: 5)

4321- Ebu Bürde b. Niyar (r.a)’dan rivâyete göre, kendisi Peygamber (s.a.v)’den önce kurbanını kesmişti. Rasûlullah (s.a.v)’de tekrar kesmesini emretmişti. O da şöyle dedi: “Bir oğlağım var ama iki koyundan daha çok seviyorum.” Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Onu kes”** buyurdular. (İbn Mâce, Edâhî: 12; Ebû Davud, Dahâyâ: 5)

4322- Cündüb b. Süfyan (r.a) Rasûlullah (s.a.v) ile beraber bir bayram günü kurban kesmiştik. Bazı kimseler kurbanlarını bayram namazından önce kesmişlerdi. Rasûlullah (s.a.v) namazdan dönünce onların kurbanlarını kesmiş olduklarını görünce: **“Kim namazdan önce kurbanını kesmişse onun yerine yeni bir kurban kessinler. Bizimle namaz kılıp kurban kesmeyenler ise Allah’ın adını anarak kurbanlarını kessinler”** buyurdu. (İbn Mâce, Edâhî: 12; Ebû Davud, Dahâyâ: 5)

17- KESKİN TAŞLA DA KESİM YAPILABİLİR Mİ?

4323- Muhammed b. Safvan (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: İki tavşan yakalamıştım onları kesmek için bıçak bulamadım ve keskin bir taşla kestim. Peygamber (s.a.v)’in yanına gelerek: “Ey Allah'ın Rasûlü iki tavşan avladım, kesecek bir şey bulamayınca onları keskin taşla kestim, onları yiyebilir miyim?” dedim. O da: **“Ye”** buyurdu. (Ebû Davud, Dahâyâ: 15; İbn Mâce, Sayd: 17)

4324- Zeyd b. Sabit (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir kurt koyunu dişledi, kesecek bir şey bulamayınca koyunu keskin bir taşla kestiler. Rasûlullah (s.a.v)’de onu yemeye izin verdi. (İbn Mâce, Sayd: 17; Müsned: 20614)

18- KESKİN AĞAÇLA DA KESİM YAPILABİLİR Mİ?

4325- Adiy b. Hatim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ey Allah'ın Rasûlü! Köpeğimi gönderiyorum avı yakalayıp getiriyor fakat kesecek bir şey bulamıyorum keskin bir taşla ve keskin bir ağaç parçasıyla kesebilir miyim?” dedim. **“Besmele çek kanını akıt ne ile kesersen kes”** buyurdu. (Ebû Davud, Dahâyâ: 15)

4326- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ensardan bir adamın bir devesi vardı. Onu Uhud dağı çevresinde otlatırken o deveye bir hal oldu. Ensar o deveyi bir kazıkla kesti. Ravi, Zeyd’e sordum

o kazık demir mi yoksa ağaç mı idi diye. O da: “Ağaç idi” diye cevap verdi. Adam gelip olayı Rasûlullah (s.a.v)’e aktarınca Rasûlullah (s.a.v) ondan yemesini emretti. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

19- TIRNAKLA KESİM YAPILAMAZ

4327- Rafi b. Hadîc (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Besmele çekerek kan akıtın ne ile keserseniz kesin sadece diş ve tırnakla kesmeyin.”** (Ebû Davud, Dahâyâ: 15; İbn Mâce, Zebaih: 5)

20- DİŞLE KESİM YAPILAMAZ

4328- Rafi b. Hadîc (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ey Allah'ın Rasûlü! Biz düşmanla karşılaşacağız yanımızda da bıçak bulunmaz ise hayvanları ne ile keseceğiz?” dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Besmele çekilerek diş ve tırnaktan başka kan akıtabilecek her şeyle kesip yiyebilirsiniz. Bunun sebebi şudur: Diş kemiktir. Tırnak ise Habeşlilerin bıçağıdır”** (Onlara benzemeyiniz) buyurdu. (Ebû Davud, Dahâyâ: 15; İbn Mâce, Zebaih: 5)

21- KESİM YAPILACAK BIÇAK BİLENMELİDİR

4329- Şeddad b. Evs (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den iki şeyi ezberlemiştim şöyle buyurmuştu: **“Allah her şeyde iyi davranmayı emretti. O halde bir şeyi öldüreceğinizde bile onu incitmeden, ızdırap çektirmeden öldürün. Hayvan kestiğinizde de onu incitmeden kesin, bıçağınızı iyi bileyin ve hayvanı fazla incitmeyin.”** (Ebû Davud, Dahâyâ: 15; İbn Mâce, Zebaih: 5)

22- AT DEVE GİBİ BOĞAZLANARAK KESİLİR

4330- Ebu Bekir’in kızı Esma (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında atı deve boğazlar gibi kesip yerdik. (Buhârî, Zebaih: 27; İbn Mâce, Zebaih: 12)

23- YIRTICI HAYVANIN DİŞLEDİĞİ HAYVAN MUTLAKA KESİLMELİDİR

4331- Zeyd b. Sabit (r.a)’den rivâyete göre, Bir kurt bir koyunu dişlemişti. Bıçak bulamayınca onu keskin bir taşla kesmişlerdi. Rasûlullah (s.a.v)’de onun yenilmesine izin vermişti. (İbn Mâce, Zebaih: 12; Müsned: 20614)

24- KUYUYA DÜŞEN HAYVANIN BOĞAZLAMASI NASIL OLUR?

4332- Ebu’l Uşera (r.a) babasından naklederek şöyle demiştir: “Ey Allah'ın Rasûlü! Hayvan boğazından başka bir yerinden kesilemez mi?” diye sordum. O da: **“Budundan da olsa kesip kan akıtarak öldürürsen yeterlidir”** buyurdu. (Ebû Davud, Dahâyâ: 16; Tirmizî, Etıme: 5)

25- KAÇAN HAYVANLAR NASIL YAKALANIR?

4333- Rafi (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ey Allah'ın Rasûlü! Yarın düşmanla karşılaşacağız, yanımızda bıçak bulunmazsa hayvanı ne ile keselim?” Şöyle buyurdular: **“Diş ve tırnaktan başka kanını akıtacak ne ile kesersen kes caizdir. Besmele çekerek kes ve ye.”** Bir seferinde Rasûlullah (s.a.v)’in elde ettiği ganimet develerinden biri kaçmıştı. Bir adam onu okla vurdu ve yakaladı. Bunu gören Rasûlullah (s.a.v): **“Bazen bu hayvanlarda vahşileşirler, bunları kaçırırsanız yakalamak için böyle yaparsınız”** buyurdu. (Buhârî, Zebaih: 25; Ebû Davud, Dahâyâ: 13)

4334- Rafi b. Hadîc (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: “Ey Allah'ın Rasûlü! Yarın düşmanla karşılaşacağız, yanımızda bıçak olmaz ise hayvanları ne ile kesebiliriz?” dedim. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kanı akıtan her şeyle kesebilirsiniz diş ve tırnak hariç. Besmele çek kes ve ondan ye. Diş kemiktir. Tırnak ise Habeşlilerin bıçağıdır.”** Bir seferde bir deve veya koyun kaçmıştı ve yakalanmamıştı. Bir adam onu okla vurarak yakaladı. Bunu gören Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bu develer de vahşî hayvanlar gibi bazen vahşileşirler, bunları kaçırırsanız ve yakalayamaz iseniz böyle yaparsınız.”** (Buhârî, Zebaih: 25; Ebû Davud, Dahâyâ: 13)

4335- Şeddat b. Evs (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Allah her şeyde iyi davranmamızı emretti; öldürürken bile incitmeden öldürün, hayvan keserken hayvanı fazla acıtmayın, keseceğinizde bıçağınızı iyice bileyin ki hayvan acı çekmesin.”** (Buhârî, Zebaih: 25; Ebû Davud, Dahâyâ: 13)

26- HAYVAN İNCİTMEDEN KESİLMELİ

4336- Şeddat b. Evs (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Allah her şeyde iyi davranmamızı emretti. Öldürürken bile incitmeden öldürün, hayvan keserken hayvanı fazla acıtmayın, keseceğinizde bıçağınızı iyice bileyin ki hayvan acı çekmesin.”** (Ebû Davud, Dahâyâ: 12; İbn Mâce, Zebaih: 3)

4337- Şeddat b. Evs (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)'den şu iki şeyi işitmiştim: **"Allah her şeyde iyi davranmamızı emretti. Öldürürken bile incitmeden öldürün, hayvan keserken hayvanı fazla acıtmayın, keseceğinizde bıçağınızı iyice bileyin ki hayvan acı çekmesin."** (Ebû Davud, Dahâyâ: 12; İbn Mâce, Zebaih: 3)

4338- Şeddat b. Evs (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Şu iki şeyi Rasûlullah (s.a.v)'den ezberledim: **"Allah her şeyde iyi davranmamızı emretti; öldürürken bile incitmeden öldürün, hayvan keserken hayvanı fazla acıtmayın, keseceğinizde bıçağınızı iyice bileyin ki hayvan acı çekmesin."** (Ebû Davud, Dahâyâ: 12; İbn Mâce, Zebaih: 3)

27- KURBAN KESERKEN AYAK HAYVANIN BOYNUNA KONUR

4339- Katade (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes'ten işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) alaca renkli, boynuzlu iki koç kurban etmişti. Keserken tekbir getirip besmele çekiyordu. Ayağı ile koçun boynuna basarak eliyle bizzat kendisi keserken gördüm. Ravi diyor ki: "Bunları bizzat sen mi gördün?" dedim. "Evet" diye cevap verdi. (Müslim, Edâhî: 3; Tirmizî, Edâhî: 2)

28- KURBAN KESERKEN BESMELE ÇEKİLİR

4340- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) alaca renkli boynuzlu iki koç kurban etmişti. Keserken tekbir getirip besmele çekiyordu. Ayağı ile koçun boynuna basarak eliyle bizzat kendisi keserken gördüm. Ravi diyor ki: "Bunları bizzat sen mi gördün?" dedim. "Evet" diye cevap verdi. (Müslim, Edâhî: 3; Tirmizî, Edâhî: 2)

29- KURBAN KESERKEN TEKBİR ALMAK

4341- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'i eliyle bizzat kendi kurbanı keserken gördüm. Ayağını hayvanın boynuna koymuş vaziyette iki tane boynuzlu alaca koçu kurban etmişti." (Müslim, Edâhî: 3; Tirmizî, Edâhî: 2)

30- KİŞİ KURBANINI KENDİ ELİYLE KESMELİ

4342- Enes (r.a)'ten rivâyete göre: "Peygamber (s.a.v) iki tane boynuzlu alaca koç kurban etmişti. Ayağını hayvanın boynuna basıp

besmele çekip tekbir getirerek ikisini de kendisi kesmişti.” (Tirmizî, Edâhî: 2; İbn Mâce, Edâhî: 14)

31- KİŞİ BAŞKASININ KURBANINI DA KESEBİLİR Mİ?

4343- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kurbanlık develerin bir kısmını kendisi bir kısmını da başkaları kesmişti. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

32- AT ETİ YENİR Mİ?

4344- Esma (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında atı deve keser gibi boğazlar ve yerdik. Kuteybe hadisinde: “Etinden yerdik” demiştir. (Buhârî, Zebaih: 27; İbn Mâce, Zebaih: 12)

4345- Esma (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz Rasûlullah (s.a.v) zamanında Medine’de iken at kesip yerdik. (Buhârî, Zebaih: 27; İbn Mâce, Zebaih: 12)

33- ALLAH’TAN BAŞKASI ADINA KURBAN KESİLEMEZ

4346- Âmir b. Vâsile (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam Ali’ye: “Rasûlullah (s.a.v) sana diğer insanlara söylemediği gizli bir şeyler söyledi mi?” diye sordu. Bunun üzerine Ali öfkelendi ve yüzü kıpkırmızı oldu şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v) bana gizli bir şeyler söylemedi fakat ikimiz bir evde iken şu dört şeyi söyledi: **“1. Anasına babasına lanet edene Allah lanet etsin. 2. Allah’tan başkası için kurban keseni Allah kahretsin. 3. Dinde yenilik ve Bidat çıkarana da Allah lanet etsin. 4. Arazilerin sınırlarını değiştirene de Allah lanet etsin.”** (Müsned: 908)

34- KESİLEN KURBAN ETİ KAÇ GÜN SAKLANABİLİR?

4347- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Üç günden fazla süre kurban eti bulundurmayı yasakladı.”** (Müslim, Edâhî: 5; Tirmizî, Edâhî: 13)

4348- İbn Avf’ın azâdlı kölesi Ebu Ubeyd (r.a) anlatıyor: Kurban bayramında Ali’nin yanında bulunmuştum. Ezansız ve kametsiz bayram namazını kıldırmış sonra hutbeyi okumuştu ve şöyle demişti: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim: **“Kurban etlerini üç günden fazla elde tutulmasını yasak etti.”** (Müslim, Edâhî: 5; Tirmizî, Edâhî: 13)

4349- Ali b. Ebî Talib (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v), kurban etlerini üç günden fazla bir süre yememizi yasak

etmiştir.” (Müslim, Edâhî: 5; Tirmizî, Edâhî: 13)

35- KURBAN ETLERİ SAKLANABİLİR

4350- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) ilk zamanlarda kurban etlerinin üç günden fazla yenmesini yasaklamıştı sonra da şöyle buyurdu: **“Kurban etlerinden yiyiniz ve istediğiniz kadar da ayırınız.”** (Müslim, Edâhî: 5; Tirmizî, Edâhî: 13)

4351- Abdullah b. Habbab (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Said el Hudrî bir seferden dönünce ailesi kendisine kurban eti takdim etmişti. Ebu Said bunun yenilip yenilmeyeceğini sormadan yemeyeceğim dedi. Ve Bedir savaşına katılan ana bir kardeşi Katade b. Numan’ın yanına giderek kurban etinin hükmünü sordu. O da: “Son sefere gittikten sonra Rasûlullah (s.a.v) kurban etlerinin üç günden fazla süre içersinde yenilmeyeceği hükmünü kaldırdı artık yiyebilirsin” dedi. (Müslim, Edâhî: 5; Tirmizî, Edâhî: 13)

4352- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kurban kesenlerin kurban etlerinden üç günden fazla yemelerini yasaklamıştı. Daha sonraları Bedir savaşına katılan anadan kardeşim Katade b. Numan bir yolculuktan gelmiş ve kendisine kurban eti ikram edilince: “Rasûlullah (s.a.v) kurban etlerini üç günden fazla yenmesini yasak etmemiş miydi?” dedi. Ebu Said de şöyle dedi: “Bu konuda yeni emir verildi. Rasûlullah (s.a.v) önceleri kurban etlerinden üç günden fazla yemeyi yasaklamıştı sonradan dilediğimiz kadar yememize ve ayırmamıza izin verdi.” (Müslim, Edâhî: 5; Tirmizî, Edâhî: 13)

4353- Büreyde (r.a) babasından rivâyet ederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Size üç şeyi yasak etmiştim: 1. Kabirleri ziyaret etmeyi ki artık ziyaret edebilirsiniz. Kabirleri ziyaret etmek hayrınızı artırır. 2. Kurban etlerini üç günden fazla yemenizi yasaklamıştım artık dilediğiniz kadar yer ve ayırabilirsiniz. 3. Bazı kaplardan içmenizi yasaklamıştım artık dilediğiniz kaplardan içebilirsiniz ama sarhoşluk verici içkileri içmeyiniz.”** (Müslim, Edâhî: 5; Tirmizî, Edâhî: 13)

4354- İbn Büreyde (r.a) babasından rivâyetle şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kurban etlerinden üç günden fazla yemenizi, bazı kaplarda şerbet yapmanızı ve kabirleri ziyaret etmenizi yasaklamıştım. Bundan sonra kurban etlerinden dilediğiniz kadar yiyin ve saklayın. Kabirleri ziyaret etmek isteyen ziyaret etsin çünkü**

kabristanı ziyaret ahireti hatırlatır ve her türlü kaptan içiniz sarhoşluk veren şeylerden kaçınınız.” (Müslim, Edâhî: 5; Tirmizî, Edâhî: 13)

36- KURBAN ETLERİNDEN AYIRMAK CAİZDİR

4355- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Kurban etlerinden almak için çölden bedeviler gelmişti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Kurban etlerinden yiyin ve üç günlük yiyeceğinizi ayırıp gerisini fakirlere dağıtın”** buyurdu. Sonradan ashab: “Ey Allah'ın Rasûlü! İnsanlar kurbanlarının yağlarını eritiyor ve derilerinden tulum yapıyorlar” dedik. Rasûlullah (s.a.v): **“Niçin böyle yapıyorsunuz?”** buyurdu. Ashab: Kurban etlerini evimizde saklamamızı yasak ettiğin için dediler. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Ben çölden gelen fakirlere dağıtmanız için yasak etmiştim artık şimdi dilediğinizi yiyip ayırabilir ve sadaka verirsiniz”** buyurdular. (Ebû Davud, Dahâyâ: 10; Tirmizî, Edâhî: 13)

4356- Abdurrahman b. Âbis (r.a) babasından rivâyet ederek şöyle diyor: Aişe’nin yanına giderek ona şöyle dedim: “Rasûlullah (s.a.v), kurban etlerinin üç günden fazla yenmesini yasak etmiş miydi?” Âişe: “Evet, kıtlık olduğu için Rasûlullah (s.a.v) fakirlere zenginlerin kurban eti yedirmesi için öyle yapmıştı.” Daha sonra Âişe’ye: “Rasûlullah (s.a.v)’in ailesini görüyorum kurbandan on beş gün sonra paça yiyorlar bunu nereden buluyorlar” dedim. Âişe, güldü ve şöyle dedi: “Peygamber (s.a.v) Allah’a kavuşuncaya kadar ailesi üç gün üst üste doyasıya ekmek katık yememişlerdi.” (Müslim, Edâhî: 5; Tirmizî, Edâhî: 13)

4357- Abdurrahman b. Âbis (r.a) babasından naklederek şöyle demiştir: Âişe’ye kurban etlerinden sormuştum o da şöyle demişti: Rasûlullah (s.a.v) için koyun paçalarını bir ay saklardık sonra onları yerdi.” (Müslim, Edâhî: 5; Tirmizî, Edâhî: 13)

4358- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) önceleri kurban etinin üç günden fazla yenilmesini yasak etmişti sonra ise şöyle buyurdu: **“İstediğiniz kadar yiyin ve yedirin.”** (Müslim, Edâhî: 5; Tirmizî, Edâhî: 13)

37- YAHUDİ’NİN KESTİĞİ HAYVANIN YAĞI YENİR Mİ?

4359- Abdullah b. Muğaffel (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Hayber günü bir tulum yağ buldum ve onu aldım ve ondan hiç kimseye

vermeyeceğim” dedim. Bir de baktım ki Rasûlullah (s.a.v) o sırada gülümsüyordu. (Ebû Davud, Cihad: 137; Darimi, Siyer: 326)

38- KİMİN KESTİĞİ BİLİNMEYEN HAYVANLAR YENİR Mİ?

4360- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, bedeviler bize et getiriyorlardı. Keserken besmele çekip çekmediklerini bilmiyorduk. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) **“Besmele çekerek yiyin”** buyurdular. (İbn Mâce, Zebaih: 4)

39- ENAM SÛRESİ 121. ayetinin yorumu

4361- İbn Abbas En’âm 12. ayeti olan: **“Bu sebeple üzerine Allah’ın adı anılmayan şeylerden yemeyin zira bu gerçekten yoldan çıkmaktır…”** ayeti hakkında müşrikler Müslümanlara; “Allah’ın kestiğini yemiyorsunuz da kendi kestiğinizi yiyorsunuz” dediler. Bunun üzerine Allah bu ayeti indirdi. (Ebû Davud, Dahâyâ: 13)

40- CANLI HAYVAN HEDEF YAPILIR MI?

4362- Ebu Sa’lebe (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Canlı hayvanları hedef yaparak nişan alıp atış öğrenmek caiz değildir.”** (Ebû Davud, Dahâyâ: 13; Müslim, Sayd: 12)

4363- Hişam b. Zeyd (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes ile birlikte Hakem b. Eyyub’un yanına gitmiştim. O sırada insanlar bir tavuğu hedef alıp nişan alıyorlardı. Bunu gören Enes: **“Rasûlullah (s.a.v) canlı hayvanların hedef yapılarak nişan alınmasını yasak etti”** dedi. (Ebû Davud, Dahâyâ: 13; Müslim, Sayd: 12)

4364- Abdullah b. Cafer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), bir koçu hedef alarak ona ok atan insanların yanından geçerken canı sıkıldı ve **“Canlı hayvanları hedef yapmayın”** buyurdu. (Ebû Davud, Dahâyâ: 13; Müslim, Sayd: 12)

4365- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **“Canlı hayvanları hedef yapanlara lanet etmiştir.”** (Ebû Davud, Dahâyâ: 13; Müslim, Sayd: 12)

4366- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Allah canlı hayvanı hedef yapanlara lanet etsin.”** (Ebû Davud, Dahâyâ: 13; Müslim, Sayd: 12)

4367- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Canlı hayvanları hedef yapmayınız.”** (Ebû Davud, Dahâyâ: 12;

Müslim, Sayd: 12)

4368- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Canlı hayvanları hedef yapmayınız."** (Ebû Davud, Dahâyâ: 12; Müslim, Sayd: 12)

41- BOŞ YERE SERÇE ÖLDÜRMEK CAİZ DEĞİLDİR

4369- Abdullah b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Boş yere bir serçe veya daha büyük bir kuşu öldüren kimseden Allah hesap soracaktır."** Denildi ki: "Ey Allah'ın Rasûlü boş yere olmaksızın nasıl öldürülür?" Şöyle buyurdu: **"Başını koparıp atmaksızın kesilip yenmesidir."** (Müsned: 6666)

4370- Amr b. Şerîd (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Şerid'ten işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Kim boş yere bir serçe öldürürse kıyamet günü o serçe öldüreni Allah'a şikayet ederek Ey Rabbim falan kimse beni yemek için değil de boş yere öldürdü"** diyecek. (Müsned: 18651)

42- PİSLİK YİYEN HAYVANIN ETİ YENMEZ

4371- Abdullah b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, Abdullah bir seferinde babasından başka bir sefer de dedesinden diyerek şöyle demişti: "Rasûlullah (s.a.v), Hayber günü ehlî eşek etlerini ve pislik yiyen hayvanların üzerine binmeyi ve etlerini yemeyi yasaklamıştı." (Ebû Davud, Cihad: 52; İbn Mâce, Zebaih: 11)

43- PİSLİK YİYEN HAYVANIN SÜTÜ DE İÇİLMEZ

4372- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), canlı hayvanların hedef yapılmasını, pislik yiyen hayvanların sütlerinin içilmesini ve bazı kaplardan bir şeyler içmeyi yasak etmiştir. (Ebû Davud, Cihad: 52; İbn Mâce, Zebaih: 11)

45- ALIŞVERİŞ KİTABI (Bölümleri)

1- HELAL KAZANCA TEŞVİK

4373- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kişinin yediği en güzel ve en helâl kazanç kendi kazandığıdır. Kişinin çocuğu da kendi kazancından sayılır."** (İbn Mâce, Ticarat: 1; Tirmizî, Ahkam: 22)

4374- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Çocuklarınız en iyi ve helâl kazancınızdır, o halde çocuklarınızın kazancından yiyiniz."** (Ebû Davud, Büyü': 79; Tirmizî, Ahkam: 22)

4375- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kişinin yediğinin en helali kendi kazancıdır. Çocuğu da kendi kazancındandır."** (Ebû Davud, Büyü': 79; Tirmizî, Ahkam: 22)

4376- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kişinin yediğinin en helali kendi kazancıdır. Çocuğu da kendi kazancındandır."** (Ebû Davud, Büyü': 79; Tirmizî, Ahkam: 22)

2- ALIŞVERİŞ VE KAZANMADA DA ŞÜPHELİDEN UZAK DURMAK

4377- Şa'bî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Numan b. Beşîr'den işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle buyurdu: -vallahi Ondan sonra kimseden böyle bir şey işitmedim- **"Helal da bellidir. Haramda bellidir. Fakat ikisi arasında şüpheli şeyler de vardır."** (Bazı rivâyetlerde bu ikisi arasında benzeşen şeyler de vardır diye geçmektedir.) Rasûlullah (s.a.v) sözüne şöyle devam etti: **"Bunu size bir örnek ile açıklayayım. Allah'ın da bir koruluğu vardır. Allah'ın koruluğu haram kıldığı şeylerdir. Korunun etrafında dolaşan koruluğa girmesi muhtemeldir.** (Bazı rivâyetlerde koruluğun çevresinde hayvanını otlatanın hayvanları koruluğa girebilir şeklindedir.) **Şüpheli işleri yapan kimsenin de yaptıklarından cesaret alarak haram işleri işlemesi muhtemeldir."** (Ebû Davud, Büyü': 3; Tirmizî, Büyü': 1)

4378- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Bir zaman gelir ki insanlar haram helâl demeden nereden ve nasıl olursa olsun kazanmaya çalışırlar."** (Ebû Davud, Büyü': 3; Tirmizî, Büyü': 1)

4379- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Bir zaman gelir ki insanlar faiz yerler yemeyenlere de tozundan bulaşır."** (Ebû Davud, Büyü': 3)

3- MALIN ÇOKLUĞU KIYAMET ALAMETLERİNDEN MİDİR?

4380- Amr b. Tağlib (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kıyametin alametlerinden bir kısmı da şunlardır. Mal çoğalır, ticaret yaygınlaşır, ilim görüntü olarak kalır. Bilgisiz tüccarlar başkalarına sormadan alışveriş yapmazlar. Koca piyasada doğru dürüst bir kimse aranır da bulunmaz."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4- TÜCCAR NASIL OLMALI?

4381- Hakîm b. Hızam (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Alışveriş yapanlar bulundukları yerden ayrılmadıkça alışverişi yapıp yapmamakta serbesttirler. Doğru konuşur ve sattıkları malın özelliklerini ortaya koyarlarsa alışverişleri hayırlı ve bereketli olur. Eğer yalan söyler ve mallarının özelliklerini gizlerlerse malın bereketi yok olur."** (Tirmizî, Büyü': 26; Dârimi, Büyü': 15)

5- YALAN VE YEMİNLERLE MÜŞTERİ ÇEKENLERİN CEZASI

4382- Ebu Zer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Üç kişi vardır ki Allah bu kimselere rahmetle bakmaz ve bu kimselerle konuşmaz ve onları bağışlayıp günahlarından arındırmaz ve onlara acı bir azap vardır."** Rasûlullah (s.a.v), Âl-i İmrân 77. ayetini okudu, Ebu Zer diyor ki: "Onlar yandılar ve perişan oldular. Rasûlullah (s.a.v) şöyle devam etti: **"Bunlar 1. Kibir ve gösteriş olsun için elbiselerini uzatıp yerlerde sürüyen kimselerdir. 2. Sattığı malı yalan yeminlerle değerli göstermeye çalışanlar. 3. Yaptığı iyilik ve yardımı başa kakanlardır."** (Müslim, İman: 46; Tirmizî, Büyü': 5)

4383- Ebu Zer (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Üç kişi vardır ki Allah kıyamet günü onların yüzüne rahmet bakışıyla bakmaz ve onları bağışlayıp günahlarından arındırmaz ve onlara acı bir azap vardır. O kimseler 1. Verdiği şeyi başa kakarlar 2. Kibir ve gösteriş olsun için elbiselerini uzatıp yerlerde sürüyenler. 3. Sattığı malı yalan ve yeminlerle değerli göstermeye çalışanlar."** (Müslim, İman: 46; Tirmizî, Büyü': 5)

4384- Ebu Katade el Ensarî (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Alışverişinizde çok yemin etmeyin çünkü yemin malı sattırır ama bereketini giderir."** (Ebû Davud, Büyü': 6; İbn Mâce, Ticarat: 30)

4385- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yemin malı sattırır ama bereketini giderir."** (Ebû Davud, Büyü': 6; İbn Mâce, Ticarat: 30)

6- SATICI MÜŞTERİYİ YEMİNLE ALDATMAMALI

4386- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Üç kimse vardır ki Allah onlarla ne konuşur ne de rahmet nazarıyla bakar ve onları bağışlayıp günahlarından temizlemez, onlar için acı bir azap vardır. 1. Yol üstündeki suyunu yolculardan esirgeyen kimse. 2. Devlet başkanına dünyalık için bağlanıp otoritesini kabul ettikten sonra istediklerini verirse ona itaat eden vermediğinde de isyan eden kimse. 3. İkindiden sonra sattığı malı şu kadar para verdiler diye yemin ederek müşteriyi inandırıp mal satan kimse."** (İbn Mâce, Ticarat: 3; Tirmizî, Büyü': 4)

7- ZEKAT VEREREK ALIŞVERİŞİN HATALARI TELAFİ EDİLEBİLİR

4387- Kays b. Ebî Gareze (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Biz Medine'de alışveriş yapıyorduk ve kendimize simsarlar adını vermiştik. İnsanlar da bize simsarlar diyordu. Rasûlullah (s.a.v) Medine'ye gelince bize bizim verdiğimiz isimden daha hayırlı bir isim olan tüccar adını vererek şöyle buyurdu: **"Ey tüccarlar topluluğu! Alışveriş yaparken farkına varmaksızın yeminler etmiş ve boş sözler konuşarak kazancınızı kirletmiş olabilirsiniz bu sebeple bol sadaka vererek bu kirlerden kazancınızı temizleyiniz."** (İbn Mâce, Ticarat: 3; Tirmizî, Büyü': 4)

8- ALIŞ VERİŞ YAPANLAR YERLERİNİ TERKEDİNCEYE KADAR ALIŞ VERİŞİ BOZUP DEVAM ETTİRMEKTE SERBESTTİRLER

4388- Hakîm b. Hızam (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Satıcı ile müşteri bulundukları yerden ayrılıncaya kadar alışverişi bırakmakta ve devam ettirmekte serbesttirler. Eğer mallarının özelliklerini güzelce açıklarlar ve para durumlarını net olarak ortaya koyarlarsa ve bu konuda doğru ve dürüst olurlarsa**

alışverişleri kendilerine bereketli kılınır. Eğer alan ve satan malı ve parayı net olarak ortaya koymazlar ve yalancılık yaparlarsa bu alışverişlerin bereketi giderilir.” (Tirmizî, Büyü’: 26; Dârimi, Büyü’: 15)

9- ALIŞVERİŞTE SERBESTLİKLE ALAKALI DEĞİŞİK RİVÂYETLER

4389- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Satıcı ve müşteri alışverişi yaptıkları yerden ayrılıncaya kadar alıp almamakta serbesttirler. Ancak alışverişi muhayyerlik şartıyla yapmışlarsa bu özellik alışveriş bittikten sonra da konuşulan süreye kadar devam eder.”** (Müslim, Büyü’: 11; Tirmizî, Büyü’: 26)

4390- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Alışverişi yapanlar yani alıcı ve satıcı alışverişi yaptıkları yerden ayrılıncaya kadar alışverişi devam ettirmekte ve bırakmakla serbesttirler. Veya muhayyer olarak konuşmuşlarsa o süre bitimine kadar serbestlik devam eder.”** (Müslim, Büyü’: 11; Tirmizî, Büyü’: 26)

4391- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Alışveriş yapanlar alıcı ve satıcı alışveriş yaptıkları yerden ayrılmadıkları sürece alışverişi devam ettirmekte ve bırakmakta serbesttirler. Ancak alışverişte her iki tarafta muhayyerlik şartını şart koşmuşlarsa o süre dolunca alışveriş kesinleşmiş olur.”** (Müslim, Büyü’: 11; Tirmizî, Büyü’: 26)

4392- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İki kişi alışveriş yaptıklarında bulundukları yerden ayrılıncaya kadar alışverişi devam ettirmek ve bırakmakta serbesttirler. Eğer alışverişte muhayyerlik var da o şekilde kabul edilmişse o süre bitiminde alışveriş gerçekleşmiş olur.”** (Müslim, Büyü’: 11; Tirmizî, Büyü’: 26)

4393- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Alışveriş yapan iki kişi bulundukları yerden ayrılıncaya kadar alış verişlerini yapıp yapamamakta serbesttirler. Ama biri diğerine seçim de serbestsin dilersen muhayyer olarak bu alışverişi yapalım dilersen normal usulde yapalım diyebilir.”** (Müslim, Büyü’: 11; Tirmizî, Büyü’: 26)

4394- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Alıcı ve satıcı bulundukları yerden ayrılmadıkları sürece serbesttirler. Alışverişi devam ettirecekleri gibi bırakabilirler de ancak muhayyer olmak şartıyla alışveriş yapılmışsa o zaman durum başkadır.”** (Müslim, Büyü’: 11; Tirmizî, Büyü’: 26)

4395- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Alıcı ve satıcı bulundukları yerden ayrılmadıkları sürece serbesttirler. Alışverişi devam ettirecekleri gibi bırakabilirler de ancak muhayyer olmak şartıyla alışveriş yapılmışsa o zaman durum başkadır.”** (Müslim, Büyü’: 11; Tirmizî, Büyü’: 26)

4396- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İki kişi alışveriş yaptıklarında birbirlerinden ayrılmadıkları sürece alışverişi devam ettirmek ve bırakmakta serbesttirler.”** (Müslim, Büyü’: 11; Tirmizî, Büyü’: 26)

4397- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Alışveriş yapanlar yani alıcı ve satıcı bulundukları yerden ayrılmadıkları sürece serbesttirler ancak alışverişi muhayyerlik üzere yapmışlarsa o başka.”** (Müslim, Büyü’: 11; Tirmizî, Büyü’: 26)

4398- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Alışveriş yapanlar arasında birbirlerinden ayrılıncaya kadar alışveriş kesinleşmez. Ancak muhayyerlik şart koşulmuşsa onun da süresi dolunca gerçekleşir.”** (Müslim, Büyü’: 11; Tirmizî, Büyü’: 26)

10- BU KONUDA DEĞİŞİK RİVAYETLER

4399- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Her alışveriş yapanın alışverişi birbirinden ayrılmadıkça gerçekleşmez. Ancak muhayyerlik şart koşmuşsa o süre dolunca o da gerçekleşir.”** (Müslim, Büyü’: 11; Tirmizî, Büyü’: 26)

4400- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Her alışveriş yapanın alışverişi birbirinden ayrılmadıkça gerçekleşmez. Ancak muhayyerlik şart koşmuşsa o süre dolunca o da gerçekleşir.”** (Müslim, Büyü’: 11; Tirmizî, Büyü’: 26)

4401- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Her alışveriş yapanın alışverişi birbirinden ayrılmadıkça**

gerçekleşmez. Ancak muhayyerlik şart koşmuşsa o süre dolunca o da gerçekleşir.” (Müslim, Büyü’: 11; Tirmizî, Büyü’: 26)

4402- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Her alışveriş yapanın alışverişi birbirinden ayrılmadıkça gerçekleşmez. Ancak muhayyerlik şart koşmuşsa o süre dolunca o da gerçekleşir.”** (Müslim, Büyü’: 11; Tirmizî, Büyü’: 26)

4403- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Her alışveriş yapanın alışverişi birbirinden ayrılmadıkça gerçekleşmez. Ancak muhayyerlik şart koşmuşsa o süre dolunca o da gerçekleşir.”** (Müslim, Büyü’: 11; Tirmizî, Büyü’: 26)

4404- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Her alışveriş yapanın alışverişi birbirinden ayrılmadıkça gerçekleşmez. Ancak muhayyerlik şart koşmuşsa o süre dolunca o da gerçekleşir.”** (Müslim, Büyü’: 11; Tirmizî, Büyü’: 26)

4405- Semure (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Satıcı ve alıcı yerlerinden ayrılıncaya kadar veya alıcı ve satıcıdan biri alışverişi kesinleştirinceye kadar serbesttirler”** buyurdu ve: **“Üç defa dilerse alışverişi muhayyer olarak yapabilirler”** buyurdu. (Müslim, Büyü’: 11; Tirmizî, Büyü’: 26)

4406- Semure (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Alış veriş yapan alıcı ve satıcı birbirlerinden ayrılmadıkları sürece alışverişi devam ettirmekte ve bozmakta serbesttirler. Veya alıcı ve satıcıdan biri diğerine akdi kesinleştirdim veya bıraktım deyinceye kadar serbestlik devam eder.”** (Müslim, Büyü’: 11; Tirmizî, Büyü’: 26)

11- BOZUK NİYETLE ALIŞ VERİŞ MECLİSİ TERKEDİLEMEZ

4407- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden rivâyet ederek; Peygamber (s.a.v)’in bize şöyle buyurduğunu aktarmıştır: **“Alışveriş yapan alıcı ve satıcı birbirlerinden ayrılmadıkları sürece alışverişi devam ettirmekte ve bozmakta serbesttirler. Ancak alım satımı muhayyerlik esasına göre yapmışlarsa o zaman belirttikleri süreye kadar akit kesinleşmez. Alışveriş bitsin diyerek taraflardan birinin kötü niyetle alım satım yerini terk etmeleri de helâl değildir.”** (Ebû Davud, Büyü’: 53; Tirmizî, Büyü’: 26)

12- ALIŞVERİŞTE ALDATMA OLMAMALI

4408- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e alışverişte devamlı aldandığını söyledi. Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Alışveriş yaptığın zaman “Aldatma yok” de”** buyurdu. O adam, bundan sonra alışveriş yaparken “aldatmak yok” derdi. (Müslim, Büyü’: 12; Ebû Davud, Büyü’: 68)

4409- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, geri zekalı hafızası zayıf bir adam alışveriş yapıyordu. Ailesi Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek, “Ey Allah'ın Peygamberi! Bu kimseden alışveriş yapma hakkını elinden al” dediler. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v) onu çağırıp alışverişten men edince, adam: “Ey Allah'ın Peygamberi! Alışveriş yapmadan duramam” dedi. Peygamber (s.a.v)’de: **“O halde alışveriş yaptığında aldatma yok”** de buyurdu. (Müslim, Büyü’: 12; Ebû Davud, Büyü’: 68)

13- HAYVANIN MEMESİNDEKİ SÜTÜ ALDATMAK İÇİN BIRAKMAK

4410- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sizden biriniz deve, koyun gibi sağmal bir hayvanı satacağında fazla paraya satabilmek için memesindeki sütü sağmamazlık etmesin.”** (Müslim, Büyü’: 7; Tirmizî, Büyü’: 29)

14- TASRİYE YASAKTIR = Satışa çıkarılan sağmal deve, sığır veya koyunu bol sütlü gösterip pahalı satmak maksadıyla iki, üç gün sütünü yavrularına emzirmeyip kendisi de sağmamak şeklindeki yapılan hileli alışveriştir.

4411- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Daha ucuza almak için köylüyü pazara gelmeden yolda karşılaşmayın. Koyun ve develerinizi satarken sütlü görünmesi için birkaç gün sağmamazlık etmeyin. Kim böyle bir hayvanı satın almışsa iki şey arasında serbesttir. Dilerse hayvanı olduğu gibi kabul eder veya sağıp kullandığı süt karşılığı bir ölçek hurmayla birlikte hayvanı sahibine iade eder.”** (Müslim, Büyü’: 7; Tirmizî, Büyü’: 29)

4412- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Memesindeki sütü birkaç gün sağılmadan alan kimse sütünü sağdıktan sonra isterse o durumda hayvanı kabul eder veya hoşlanmaz ise hayvanla birlikte kullandığı süte karşılık bir ölçek hurmayla hayvanı sahibine iade eder.”** (Müslim, Büyü’: 7; Tirmizî, Büyü’: 29)

4413- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Eb'ul Kasım (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Sütü sağılmaksızın bir hayvanı satın alan kimse şu iki şeyi yapmakta serbesttir. Ya olduğu gibi hayvanı kabul eder veya üç gün içerisinde hayvanı sahibine geri verir, ilk süt karşılığında da bir ölçek hurma verir."** (Müslim, Büyü': 7; Tirmizî, Büyü': 29)

15- KULLANMA VE İSTİFADE ETME GARANTİ KARŞILIĞIDIR

4414- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **"Kullanma ve istifade hakkı garanti karşılığıdır"** buyurdu. (Tirmizî, Büyü': 53; İbn Mâce, Ticarat: 43)

16- ŞEHİRLİ KÖYLÜYE ARACILIK YAPMAMALI

4415- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v) köylünün pazar yerine malını indirmeden yolda karşılanmasın, muhacir (şehirli) kimsenin bedevi kimsenin malıma aracılık yaparak satmasını, sağmal hayvanı pahalı satmak için memesinde süt biriktirmeyi, değişik reklam yoluyla malı aldatarak satmayı, Mü'min kardeşinin alacağı malı artırmayı ve bir kadının başka bir kadının boşanmasını istemesini yasak etmiştir."** (Müslim, Büyü': 7; Ebû Davud, Büyü': 48)

17- ŞEHİRLİ KÖYLÜYE ARACILIK YAPMAMALI

4416- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şehirlinin babası ve kardeşi bile olsa köylünün adına malını satmasını yasak etmiştir. (Müslim, Büyü': 7; Ebû Davud, Büyü': 48)

4417- Enes b. Malîk (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Bize babası ve kardeşi bile olsa şehirliniz köylü adına malının satılmasında aracılık etmesi yasaklandı."** (Müslim, Büyü': 7; Ebû Davud, Büyü': 48)

4418- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Şehirlinin köylü adına aracılık etmesi yasaklandı."** (Müslim, Büyü': 7; Ebû Davud, Büyü': 48)

4419- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Şehirli köylünün malını satmasın, insanları kendi haline bırakın Allah her birini birbiriyle rızıklandırır."** (Müslim, Büyü': 7; Ebû Davud, Büyü': 48)

4420- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Pazara malını getiren köylüyü yolunu kesip düşük fiyatla mallarını satın almayın. Birinizin alışverişi üzere bir diğeriniz devreye girmesin, bir malın değerini fazlaca överek aldatmaya kalkmayın ve şehirli köylü adına onun malını satmasın."** (Müslim, Büyü': 7; Ebû Davud, Büyü': 48)

4421- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Aşırı reklamlarla malın değerini artırıp aldatmayı, köylüyü pazara gelmeden yolda karşılamayı ve şehirlinin köylü adına malını satmasını yasakladı."** (Müslim, Büyü': 7; Ebû Davud, Büyü': 48)

18- KÖYLÜYÜ PAZARA GELMEDEN YOLDA KARŞILAMAMAK

4422- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Pazara gelen köylüyü yolda karşılayıp malını satın almayı yasakladı."** (Müslim, Büyü': 7; Ebû Davud, Büyü': 48)

4423- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Şehire satılmaya gelen malları pazara gelmeden yolda karşılamayı yasakladı."** (Müslim, Büyü': 7; Ebû Davud, Büyü': 48)

4424- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v) şehre satılmaya gelen köylünün mallarını yolda karşılamayı, şehirlinin köylü adına köylünün malını satmasını yasaklamıştır."** (Müslim, Büyü': 7; Ebû Davud, Büyü': 48)

4425- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Köylünün mallarını pazara gelmeden yollarda karşılamayın. Kim pazara gelmeden köylünün malını ucuzca alırsa mal sahibi pazara gelince durumu öğrenince alışverişi bozmakta ve devam ettirmekte serbesttir."** (Müslim, Büyü': 7; Ebû Davud, Büyü': 48)

19- MÜ'MİN KARDEŞİNİN ALACAĞI MALA TALİP OLMAMAK

4426- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Şehirli köylünün malını aracılık yaparak satmasın, sattığınız malı aşırı överek aldatmayın, kişi Mü'min kardeşinin alacağı mala müşteri olmasın. Mü'min kardeşinin alacağı bir kıza da dünürcü olmasın. Hiçbir kadın başka bir kadının boşanmasını isteyip o koca ile**

evlenmeyi de düşünmesin. Allah kime neyi yazmışsa o mutlaka gerçekleşir.” (Müslim, Büyü’: 4; İbn Mâce, Ticarat: 13)

20- MÜSLÜMAN KARDEŞİNİN ALIŞVERİŞİ ÜZERİNE BOZGUNCULUK YAPMAZ

4427- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hiçbiriniz mü’min kardeşinin alışverişini bozarak ona kendi malını satmaya kalkmasın.”** (Müslim, Büyü’: 4; İbn Mâce, Ticarat: 13)

4428- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir kişi Mü’min kardeşinin yaptığı alışverişi bitirmeden yahut müşteri o alışverişten vazgeçmeden aynı müşteriye kendi malını satmaya kalkmasın.”** (Müslim, Büyü’: 4; İbn Mâce, Ticarat: 13)

21- MALI AŞIRI ÖVEREK MÜŞTERİYİ ALDATMAK

4429- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) aşırı malı överek müşteriyi aldatmayı yasaklamıştır. (Müslim, Büyü’: 4; İbn Mâce, Ticarat: 13)

4430- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Hiçbir kimse Mü’min kardeşinin alışverişinin üzerine alış veriş etmesin, şehirli köylü adına köylünün malını satmaya kalkmasın, malı aşırı överek müşteriyi aldatmayın, bir kimse bir malı alırken diğer bir kimse satıcıya fazla para teklif etmesin. Bir kadın diğer bir kadının boşanmasını isteyip o kocaya varmaya kalkmasın.”** (Müslim, Büyü’: 4; İbn Mâce, Ticarat: 13)

4431- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Şehirli köylünün malını köylü hesabına alıp satmasın, malın değerini aşırı reklamlarla överek artırıp müşteriyi aldatmasın. Bir mal satılırken diğer biri gelip o mala daha fazla fiyat vermesin. Bir kadın da başka bir kardeşinin boşanmasını isteyip o kocaya varmaya kalkmasın.”** (Müslim, Büyü’: 4; İbn Mâce, Ticarat: 13)

22- AÇIK ARTIRMA MODELİ SATIŞ CAİZDİR

4432- Enes b. Malîk (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Fakir bir adama verilen bir çul ve bir su tasını açık artırma usulüyle satmıştı.”** (Müslim, Büyü’: 4; İbn Mâce, Ticarat: 13)

23- MÜLAMESE (EL DOKUNDURMA) USULU SATIŞ YASAKTIR

4433- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Mülamese = Elimi dokunduğum mal veya senin elini dokunduğun mal benimdir şeklindeki alışveriş modeliyle münabeze = Attığım mal senin senin attığın mal da benimdir şeklindeki aldatma ve kumara benzeyen mal satışını yasakladı.”** (Tirmizî, Büyü’: 69; Müslim, Büyü’: 1)

24- MÜLAMESE MODELİ SATIŞ NASILDIR?

4434- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Mülamese = Modeli alış verişi müşterinin alacağı mala bakmadan eliyle yoklayarak almasını ve Münabeze usulü alışveriş ki = alıcı ve satıcı birbirlerine attıkları ve mala evirip çevirip bakmaksızın yapılan alış veriş modelini yasaklamıştır.”** (Tirmizî, Büyü’: 69; Müslim, Büyü’: 1)

25- MÜLAMESE MODELİ SATIŞ DA YASAKTIR

4435- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **“Alış verişte mülamese ve münabeze modeli satışı yasakladı.”** (Tirmizî, Büyü’: 69; Müslim, Büyü’: 1)

4436- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre: **“Rasûlullah (s.a.v) Münabeze ve Mülamese modeli alışverişi yasaklamıştır.”** (Tirmizî, Büyü’: 69; Müslim, Büyü’: 1)

26- MÜLAMESE VE MÜNABEZE MODELİ ALIŞVERİŞLERİN İZÂHI

4437- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Mülamese ve Münabeze modeli satışları yasak etmiştir. Mülamese: İki kişinin gece karanlığında alacağı malı evirip çevirip görmeden elini dokunmakla yaptıkları alışveriş şeklidir. Münabeze: Satıcı ve alıcı alıp satacakları malın ölçü ve kalitesini bilmeden birbirine atmak suretiyle yaptıkları alışveriştir. (Tirmizî, Büyü’: 69; Müslim, Büyü’: 1)

4438- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Mülamese = bakmaksızın el dokunmakla yapılan alışverişi ve Münabeze = Alacağı malı evirip çevirip bakmadan sadece atmak suretiyle yapılan alışveriş modelini yasaklamıştır. (Tirmizî, Büyü’: 69; Müslim, Büyü’: 1)

4439- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) iki tür elbise satışını yasakladı: “Mülamese” ve

“Münabeze” modelini “Mülamese”: Bakmaksızın elini dokundurduğunda alış veriş bitmiştir. şeklindeki alışveriştir. “Münabeze” ise: Elbiseyi sana attığım an alışveriş bitmiştir şeklindeki satıştır. (Tirmizî, Büyü’: 69; Müslim, Büyü’: 1)

4440- Sâlim (r.a) babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) iki tür elbise satışını yasaklamıştır. Yine Rasûlullah (s.a.v): Münabeze ve Mülamese modeli satışları yasaklamıştır. Bu iki satış türü cahiliyye döneminde yapılan satış modeliydi.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4441- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) iki tür alışverişi yasakladı ki bu yasaklamalar Mülamese ve Münabeze modelleridir. “Mülamese” şudur. İki kişi birbirine elbiselerine bakmaksızın sadece dokunmak suretiyle yapılan alışveriştir. “Münabeze” ise: Alıcı ve satıcının birbirlerinin mallarına bakmaksızın ve özelliklerini bilmeksizin sadece atmak suretiyle gerçekleşen alışveriştir. (Müslim: Büyü’: 1)

27- ÇAKIL TAŞI ATMAK SURETİYLE ALIŞ VERİŞ OLUR MU?

4442- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v) taş atma usulü ile yapılan alışverişi ve aldatma olan her alışverişi yasakladı.”** (Tirmizî, Büyü’: 69; Müslim, Büyü’: 1)

28- MEYVEYİ AĞACINDA HAM OLARAK SATMAK

4443- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Meyveleri ağacında olgunlaşmadan satmayın. Hem alıcı hem de satıcıyı bu konuda yasakladı.”** (İbn Mâce, Ticarat: 32; Tirmizî, Büyü’: 14)

4444- Sâlim (r.a)’in babasından rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Meyveleri olgunlaşmadan alınıp satılmasını yasakladı.”** (İbn Mâce, Ticarat: 32; Tirmizî, Büyü’: 14)

4445- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Meyveler olgunlaşmadan ağacındayken satmayın. Ağaçtaki meyveyi kuru hurma karşılığında satmayın.”** (İbn Mâce, Ticarat: 32; Tirmizî, Büyü’: 14)

4446- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) aramızdan kalkarak: **“Meyveleri olgunlaşmadan satmayın”** buyurdu. (İbn Mâce, Ticarat: 32; Tirmizî, Büyü’: 14)

4447- Câbir b. Abdullah (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Muhabere, Müzâbene, Muhakale modeli alış verişi yasakladı ayrıca meyvelerin olgunlaşmadan satılmasını yasak etti. Sadece dirhem ve dinarla alışverişi serbest bıraktı ve araya usulü satışa da izin verdi."**

Muhabere: Mahsul karşılığında arazi kiralamayı

Muzâbene: Ağaçtaki taze hurmayı bir miktar kuru hurma karşılığında satmak

Muhakale: Başağındaki buğdayı ambardaki buğdayla değişmek

Araya: Kişinin bahçesindeki bir veya birkaç ağacın meyvesini birilerine bağışlamasıdır. Veya yenmesi için bırakmasıdır. (Tirmizî, Büyü': 14; Müslim, Büyü': 16)

4448- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), Muhabere, Muzâbene, Muhakale ve yenilecek hale gelinceye kadar meyve satışını yasakladı. Ağacı olmayanların yemeleri için bazı ağaçlarda meyve bırakmaya izin verdi. (Tirmizî, Büyü': 14; Müslim, Büyü': 16)

4449- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) yenilecek hale gelinceye kadar hurmaların satışını yasak etti. (Tirmizî, Büyü': 14; Müslim, Büyü': 16)

29- AĞACINDAKİ MEYVE OLGUNLAŞMADAN SATILMAMALI

4450- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) "Meyveleri olgunlaşmadan satmayı yasak etti. Ey Allah'ın Rasûlü! Olgunlaşması nasıl belli olur?" dediler. **"Kızarmasıyla belli olur diyerek Allah ağacındaki meyveyi bir afetle yok ederse, kardeşinizin malını ne hakla alabilirsiniz?"** buyurdu. (İbn Mâce, Ticarat: 32; Ebû Davud, Büyü': 23)

30- AĞACINDAKİ MEYVELER AFETE UĞRARSA NASIL OLUR?

4451- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kardeşine ağacındaki meyveyi satarsan ve bir afetle o meyveler de yok olursa, senin ondan aldığın para sana nasıl helâl olur? Haksız yere kardeşinin malını nasıl alabilirsin?"** (İbn Mâce, Ticarat: 32; Ebû Davud, Büyü': 23)

4452- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir kimse ağacındaki meyvesini olgunlaşmadan satsa ve o meyvelere de bir felaket gelse o kardeşinden nasıl para alabilirsin? Veya benzeri bir ifadeyle sizden biriniz Müslüman kardeşinizin malını haksız yere nasıl yiyebilir?”** (İbn Mâce, Ticarat: 32; Ebû Davud, Büyü’: 23)

4453- Câbir (r.a)’den rivâyete göre: **“Peygamber (s.a.v), felaketten dolayı zarar eden borçlunun borcunu düşürdü.”** (İbn Mâce, Ticarat: 32; Ebû Davud, Büyü’: 23)

4454- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında bir adamın ağacında satıp bedelini aldığı meyveleri afete uğradı, borcu çoğaldı ödeyemez hale gelince, Rasûlullah (s.a.v) **“Ona yardım edin”** buyurdu. Bunun üzerine herkes ona yardım etti. Yapılan yardımla da borçları ödenemeyince Rasûlullah (s.a.v) alacaklılara: **“Bulduğunuzu alın başka bir şey istemeyin”** buyurdu. (İbn Mâce, Ticarat: 32; Ebû Davud, Büyü’: 23)

31- BİRKAÇ YILLIK MEYVE ÖNCEDEN SATILIR MI?

4455- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) birkaç yıllık meyveyi önceden satmayı yasakladı. (İbn Mâce, Ticarat: 32; Ebû Davud, Büyü’: 23)

32- YAŞ MEYVEYİ KURU HURMA KARŞILIĞI SATMAK

4456- Sâlim (r.a)’in babasından rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) yaş hurmayı kuru hurma karşılığında satmayı yasak etti. İbn Ömer Zeyd b. Sabit’ten naklen şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) gelip geçenlerin yemeleri için birkaç ağacın meyvesini dalında bırakmaya izin verdi. (Müslim, Büyü’: 14; Tirmizî, Büyü’: 54)

4457- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): Müzâbene modeli alışverişi yasak etti. Müzâbene şudur: Ağaçtaki yaş hurmayı fazlası kendisine eksik kalırsa tamamlamak üzere belli bir ölçüyle kuru hurmayla değişmektir. (Müslim, Büyü’: 14; Tirmizî, Büyü’: 54)

33- YAŞ ÜZÜM KURU ÜZÜMLE DEĞİŞEREK SATILABİLİR Mİ?

4458- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), müzâbene modeli satışı yasakladı. “Müzâbene” bir meyvenin kuru hurma karşılığında

belli bir ölçekte değişmek, yaş üzümü belli bir ölçek kuru üzümle değişmek demektir. (Tirmizî, Büyü': 63; İbn Mâce, Ticarat: 55)

4459- Rafi b. Hadîc (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Muhakale ve Müzâbene modeli satışları yasaklamıştır. (Tirmizî, Büyü': 63; İbn Mâce, Ticarat: 55)

4460- Zeyd b. Sabit (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) gelip geçen kimselerin yemesi için bahçedeki ağaçların bir kısmının meyvesini ağacında bırakmaya izin vermiştir. (Tirmizî, Büyü': 63; İbn Mâce, Ticarat: 55)

4461- Zeyd b. Sabit (r.a)'in babasından rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) yaş ve kuru hurma olarak gelip geçenlerin yemesi için meyveleri ağacında bırakmaya izin vermiştir. (Tirmizî, Büyü': 63; İbn Mâce, Ticarat: 55)

34- MUAYYEN BİR MİKTAR BELİRTMEKSİZİN ARIYYE USULÜ SATIŞA İZİN

4462- Zeyd b. Sabit (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) araya modeli alışverişi belli bir miktar belirtmeksizin satışına izin verdi. (Tirmizî, Büyü': 63; İbn Mâce, Ticarat: 55)

4463- Zeyd b. Sabit (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Ariyye usulu alışverişi bir miktar belirtmeksizin kuru hurmayla yapılmasına izin verdi. (Tirmizî, Büyü': 63; İbn Mâce, Ticarat: 55)

35- ARİYYE USULU BİR KAÇ AĞAÇ HURMAYI YAŞ HURMA İLE DEĞİŞMEK

4464- Zeyd b. Sabit (r.a)'in haber verdiğine göre, Rasûlullah (s.a.v), ariyye usulü bir iki ağaç hurmayı yaş ve kuru hurma ile değişmeye izin verdi. Bunun dışında başka şeylerde bu izni vermedi. (Tirmizî, Büyü': 63; İbn Mâce, Ticarat: 55)

4465- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre: **"Rasûlullah (s.a.v), ariyye usulü birkaç ağaç hurmayı beş vesak'a kadar yaş ve kuru hurma karşılığında değişmeye izin verdi daha fazlasına izin vermedi."** (Tirmizî, Büyü': 63; İbn Mâce, Ticarat: 55)

4466- Sehl b. Ebî Hasme (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), ağaçtaki meyveyi olgunlaşmadan satmayı yasakladı. Ariyye'ye izin verdi. Muayyen bir miktar belirtmeksizin sahiplerinin ve gelip geçenin yemesi

için ağacında bırakılmasına ve satılmasına izin verdi. (İbn Mâce, Ticarat: 55; Müslim, Büyü': 14)

4467- Sehl b. Ebî Hasme (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Müzabene modeli alışverişi yani bir meyveyi kuru hurmayla değişerek satmayı yasakladı. Ama araya usulu ağaçta başkalarının yemesi için meyve bırakmaya izin verdi. (İbn Mâce, Ticarat: 55; Müslim, Büyü': 14)

4468- Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından Büşeyr b. Yesar (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) araya denilen gelip geçenin yemesi için ağaçta meyve bırakmaya izin verdi. (Müslim, Büyü: 14; İbn Mâce, Ticarat: 55)

36- KURU HURMA YAŞ HURMAYLA DEĞİŞİLİR Mİ?

4469- Sa'd (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e kuru hurmayı yaş hurmayla değişmenin hükmü sorulduğunda; Rasûlullah (s.a.v) yanındakilere: **"Yaş hurma kuruyunca eksilir mi?"** dedi. Onlar da: "Evet" deyince, **"Bu tür alışverişi yasak etti."** (Tirmizî, Büyü': 63; İbn Mâce, Ticarat: 53)

4470- Sa'd b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e kuru hurmayı yaş hurmayla değişmenin hükmü sorulduğunda; Rasûlullah (s.a.v) yanındakilere **"Yaş hurma kuruyunca eksilir mi?"** dedi. Onlar da: "Evet" deyince, **"Bu tür alışverişi yasak etti."** (Tirmizî, Büyü': 63; İbn Mâce, Ticarat: 53)

37- MİKTARLARI BELLİ OLMAYAN KÜMELERİ DEĞİŞMEK

4471- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) miktarı belli olmayan bir yığın hurmayı miktarı belli olan hurmayla değişmeyi yasak etti. (Tirmizî, Büyü': 63; İbn Mâce, Ticarat: 53)

38- BİR YIĞIN YİYECEK BİR YIĞIN YİYECEKLE DEĞİŞTİRİLMEZ

4472- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bir yığın gıda maddesi bir yığın gıda maddesi karşılığında değişilmez. Yine bir yığın yiyecek belli bir ölçek yiyecek karşılığında değişilmez."** (Tirmizî, Büyü': 63; İbn Mâce, Ticarat: 53)

39- BAZI YİYECEKLERİ HUBUBAT KARŞILIĞINDA SATMAK

4473- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ağaçlardaki yaş meyveyi kuru hurma karşılığında belli bir ölçü ile de olsa satılmasını yasak etti. Bağdaki yaş üzümü de yine kuru üzüm karşılığında belli bir ölçü ile de olsa satmayı yasak etmiştir. Yine tarladaki ekini de belli bir ölçek karşılığı gıda maddesiyle ve bu tür alışverişlerin hepsini yasak etti. (Dârimi, Büyü': 23; İbn Mâce, Ticarat: 54)

4474- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, **"Rasûlullah (s.a.v) Muhabere, Muzâbene, Muhakale ve yenecek hale gelmemiş ham meyveyi satmayı yasak etti, bu ürünleri para karşılığı alınıp satılmasını emretti."** (4447 nolu hadisin açıklamasına bakınız.) (Dârimi, Büyü': 23; İbn Mâce, Ticarat: 54)

40- EKİNLER SARARMADAN SATILAMAZ

4475- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre: **"Rasûlullah (s.a.v) hurma yenilecek hale gelmeden, ekinler sararıp biçilecek hale gelmeden ve afete uğrama tehlikesini atlatmadan alınıp satılmasını yasakladı."** (İbn Mâce, Ticarat: 32; Dârimi, Büyü': 41)

4476- Ebu Salih (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından bir adam şöyle anlatıyor: "Ey Allah'ın Rasûlü! Kötü hurmamızı iyisiyle değiştirirken verdiğimiz kadar bile alamıyoruz, fazlalaştırarak alıp verelim mi?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Kötü hurmayı para ile sat iyisini de yine para ile al"** buyurdular. (Dârimi, Büyü': 41; Müslim, Müsakat: 18)

41- FARKLI HURMALARI FARKLI ÖLÇÜLERLE SATMAK OLMAZ

4477- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Hayber bölgesinin zekat ve haracını toplamak üzere bir adam görevlendirmişti. O da oradan hep iyi cins hurma getirince Rasûlullah (s.a.v): **"Hayber'in tüm hurmaları böyle midir?"** diye sordu. Adam: "Hayır Ey Allah'ın Rasûlü! Allah'a yemin olsun ki topladığımız kötü hurmadan iki ölçek verip bundan bir ölçek alıyoruz veya üç ölçek vererek bundan iki ölçek hurma alıyoruz" deyince Rasûlullah (s.a.v) **"Böyle yapma! Topladığın kötü hurmaları para ile sat sonra iyi hurmaları para ile al"** buyurdular. (Dârimi, Büyü': 41; Müslim, Müsakat: 18)

4478- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'e iyi cins sulak yer hurması getirdiler. Halbuki Rasûlullah (s.a.v)'in hurmalığı kurak (Kıraç) bölgede olup sulanmıyordu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v)

“Bu hurma nereden geldi?” dedi. Getirenler de bu hurmanın bir ölçeğini iki ölçek sizin hurmanızla değiştirdik. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Böyle yapma! Bu caiz değildir. Hurmanı para ile sat diğer iyi hurmayı da yine para ile al”** buyurdular. (Dârimi, Büyü’: 41; Müslim, Müsakat: 18)

4479- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında hurmamızın cinsi iyi değildi. Ondan iki ölçek verip iyisinden bir ölçek alıyorduk. Peygamber (s.a.v) bunu duyunca şöyle buyurdu: **“İki ölçek hurmayla bir ölçek hurmayı, iki ölçek buğdayı bir ölçek buğdayla ve bir dirhemi iki dirhemle değişmek caiz olmaz.”** (Dârimi, Büyü’: 41; Müslim, Müsakat: 18)

4480- Ebu Said (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: kötü hurmadan iki ölçek vererek bir ölçek iyi hurma alıyorduk. Bunu duyan Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İki ölçek hurmayı bir ölçek hurmayla ve iki ölçek kötü buğdayı bir ölçek iyi buğdayla ve iki dirhemi bir dirhemle değişmek caiz olmaz.”** (Dârimi, Büyü’: 41; Müslim, Müsakat: 18)

4481- Ebu Said (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Bilal, Rasûlullah (s.a.v)’e iyi cins bir hurma getirince, Rasûlullah (s.a.v): **“Bu nedir?”** buyurdu. Bilal: “İki ölçek kötü hurma karşılığında bundan bir ölçek aldım” deyince, **“Olmaz böyle şey faizin tam kendisidir. Bu tür alışverişe yaklaşma!”** buyurdular. (Müslim, Büyü’: 14; Dârimi, Büyü’: 41)

4482- Ömer b. Hattab (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Gümüşle altını veresiye değişmek faizdir ancak cinsi cinsine göre ve peşin olursa o başka. Hurmayı hurmayla veresiye değişmek faizdir ancak cinsi cinsine ve peşin olursa o başka. Buğdayı buğdayla veresiye değişmek faizdir ancak cinsi cinsine ve peşin olursa o başka. Arpayı arpayla veresiye değişmek faizdir ancak cinsi cinsine ve peşin olursa o başka.”** (Müslim, Müsakat: 18; Dârimi, Büyü’: 42)

42- HURMA AYNI DEĞERDE HURMA İLE DEĞİŞİLEBİLİR

4483- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hurma aynı cins hurma ile değişilebilir. Buğdayla aynı cins buğday değişilebilir. Arpayla aynı cins arpa birbiriyle değişilebilir. Tuz ile tuz aynı cins olarak peşin değişilebilir. Fazla alan ve verenler faiz alıp verirler. Ancak cinsleri ayrı olan ürünler ve şeyler bu kaidenin dışındadır.** (Müslim, Müsakat: 18; Dârimi, Büyü’: 42)

43- BUĞDAY AYNI CİNS BUĞDAYLA DEĞİŞİLEBİLİR

4484- Müslim b. Yesar ve Abdullah b. Atîk (r.anhüma) şöyle dediler: Muaviye'ye komşu olan Ubâde b. Samit bize şöyle anlattı. Rasûlullah (s.a.v) bizi şu tür alışverişten yasakladı: **"Altını altınla veresiye satmayı, gümüşü gümüşle veresiye satmayı, buğdayı buğdayla veresiye satmayı, arpayı arpayla veresiye satmayı, hurmayı hurmayla veresiye satmayı."** (Ravilerden biri) **"Tuzu tuzla veresiye satmayı"** (ilave etti) **bunlar veresiye ve farklı ölçülerde satılamaz ancak peşin olarak ve ölçeği ölçeğine uygun olarak altını gümüşle, gümüşü altınla, buğdayı arpayla arpayı buğdayla dilediğimiz şekilde satmamıza izin verdi."** (Ravilerden biri şu ilaveyi yaptı) "Kim fazla isterse faize bulaşmış olur." (Müslim, Müsakat: 18; Dârimi, Büyü': 42)

4485- Abdullah b. Ubeyd (İbn Hürmüz) ve Müslim b. Yesar (r.anhüma)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Muaviye ye komşu olan Ubâde b. Samit bize şunları söyledi: Rasûlullah (s.a.v) bize: **"Altını altınla, gümüşü gümüşle, hurmayı hurmayla, buğdayı buğdayla, arpayı arpayla** (ravilerden biri) **tuzu tuzla** (ilavesini yapmıştır.) **birbirinden eksik ve fazla olarak alıp satmamızı yasak etti ancak ölçüsü ölçüsüne uygun olursa o başka.** (Ravilerden biri şu ilaveyi yaptı) **Fazla alıp veren faiz alıp vermiş olur buyurdu ve gümüşle altını, altınla gümüşü peşin olarak istediğimiz farkla bozdurabileceğimizi, arpayı buğdayla buğdayı arpayla peşin olarak istediğimiz farkla alıp satabileceğimizi bize bildirdi."** (Müslim, Müsakat: 18; Dârimi, Büyü': 42)

44- ARPA ARPA KARŞILIĞINDA DEĞİŞİLİR Mİ?

4486- Müslim b. Yesar ve Abdullah b. Ubeyd (r.anhüma) şöyle dediler: Ubâde b. Samit ve Muaviye birbirine komşu idiler. Ubâde dedi ki: Rasûlullah (s.a.v): **"Altını altınla, gümüşü gümüşle, buğdayı buğdayla, arpayı arpayla, hurmayı hurmayla** (ravilerden biri) **tuzu tuzla** (ilavesini yaptı) **birbirinden eksik ve fazla olarak alıp satmamızı yasakladı ancak ölçüsü ölçüsüne uygun olursa o başkadır"** buyurdu. (Ravilerden biri şu ilaveyi yaptı) **"Kim fazla ister ve fazlalaştırırsa o faiz almış olur."** Ama, Rasûlullah (s.a.v) bize altını gümüşle, gümüşü altınla, buğdayı arpayla, arpayı buğdayla peşin olarak dilediğimiz şekilde satmamıza izin verdi. Bu hadis Muaviye'ye ulaşınca kalktı ve şöyle konuştu: "Bu adamlara ne oluyor? Rasûlullah (s.a.v)'den hadisler rivâyet ediyorlar. Biz de Rasûlullah

(s.a.v) ile birlikte olduk bu hadisleri duymadık. Muaviye'nin bu sözü Ubâde b. Samit'e ulaşınca kalktı ve yukarıdaki hadisi aynen tekrarladı ve: "Muaviye istemese de Rasûlullah (s.a.v)'den işittiğimiz hadisleri mutlaka aktaracağız" dedi. (Müslim, Müsakat: 18; Dârimi, Büyü': 42)

4487- Ubâde b. Samit (r.a) ki Bedir savaşına katılmış, Allah'ın dini yolunda kınayanın kınamasından korkmayacağına söz vererek Rasûlullah (s.a.v)'e biat eden bir kimsedir. Bir gün kalkarak insanlara şöyle hitap etmiştir: **"Ey İnsanlar! ne olduğunu bilmediğim bir sürü alışveriş çeşitleri ortaya çıkardınız. İyi bilin ki sikke veya külçe altın aynı ayar ve aynı miktarda altınla bozdurulur. Gümüş'te aynı şekilde sikke veya külçe olarak aynı ayar ve aynı miktarda gümüşle bozdurulur. Peşin olmak şartıyla altınla gümüşü farklı olarak bozdurmak** (alıp satmak) **caizdir. Vadeli olursa yani veresiye olursa caiz değildir. Dikkat edin! Buğdayı buğdayla, arpayı arpayla aynı ölçeklerde peşin olarak değişebilirsiniz. Veresiye olmamak şartıyla daha çok arpayla daha az buğdayı değiştirebilirsiniz. Veresiye olursa bu caiz değildir. Dikkat edin! Hurma da aynı ölçek hurma ile peşin olarak değiştirilebilir. Tuz da aynı ölçekle değiştirilebilir. Kim fazla ister ve fazla verirse faiz muamelesi yapmış olur."** (Dârimi, Büyü': 41; Tirmizî, Büyü': 24)

4488- Ubâde b. Samit (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Altın altınla sikke veya külçe aynı miktarla peşin bozdurulur. Gümüş gümüşle sikke veya külçe aynı miktarla peşin bozdurulur. Tuz tuzla, hurma hurmayla, buğday buğdayla, arpa arpayla misli misline alınıp satılabilir. Fazla alan veya veren faiz muamelesi yapmış olur."** (Dârimi, Büyü': 41; Tirmizî, Büyü': 24)

4489- Süleyman b. Ali (r.a)'den rivâyete göre, Ebu'l Mütevekkil pazarda yanımıza uğradı, insanlar ona saygı göstererek ayağa kalktılar. Bende onlardan biri idim. "Sana para bozdurmanın hükmünü soruyoruz" dedik. O da şöyle dedi: Ebu Said el Hudrî'den işittim şöyle diyordu: "Seninle Rasûlullah (s.a.v) arasında sadece Ebu Said el Hudrî vardır şöyle demişti. Benimle Rasûlullah (s.a.v) arasında başka kimse yoktur (Yani direkt olarak ondan işittim demek istiyor) ve şöyle diyor: **"Altın altınla, gümüş gümüşle** (ravi Süleyman Verik yerine fızza demiştir.) **buğday buğdayla, arpa arpayla, hurma hurmayla, tuz tuzla misli misline değiştirilir fazla isteyen ve fazla veren faiz muamelesi yapmış olur. Alan**

ve veren aynı durumda olup günahta eşittirler.” (Dârimi, Büyü’: 41; Tirmizî, Büyü’: 24)

4490- Ubâde b. Sâmit (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Altın aynı ağırlıkta altınla bozdurulur.”** (Ravi Yakup ağırlıkta sözünü söylememiştir.) Muaviye bu sözü duyunca: “Ubâde’nin sözüne bakılmaz” dedi. Bunun üzerine Ubâde şöyle söyledi: “Vallahi Muaviye’nin olduğu yerde kalmam önemli değil, Rasûlullah (s.a.v)’in bu hadisi söylediğini işittiğime şahitlik ederim.” (Tirmizî, Büyü’: 24; Dârimi, Büyü’: 42)

45- DİNAR, DİNAR KARŞILIĞINDA BOZDURULUR FAZLA ALINMAZ

4491- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Dinar** (altın para) **Dinar ile** (altın para) **bozdurulur. Dirhem de** (yani gümüş para) **dirhemle** (gümüş parayla) **bozdurulur fazla alınıp verilmez.”** (Müslim, Müsakat: 16; Muvatta', Büyü’: 16)

46- DİRHEM, DİRHEM KARŞILIĞINDA BOZDURULUR FAZLA ALINMAZ

4492- Mücahid (r.a)’ten rivâyete göre, Ömer şöyle demiştir: **“Dinar, dinarla; dirhem de dirhemle bozdurulur fazla alınıp verilmez. Rasûlullah (s.a.v)’in bize emri böyledir.”** (Müsned: 297)

4493- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Altın aynı miktar altınla; gümüşte aynı miktar gümüşle bozdurulur, kim fazla alır ve fazla verirse faiz muamelesi yapmış olur.”** (Müslim, Müsakat: 16; Muvatta', Büyü’: 16)

47- ALTIN, ALTIN KARŞILIĞINDA BOZDURULUR

4494- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Altını aynı miktar altın ile bozdurun birini birine tercih ederek fazla alıp vermeyin. Gümüşü de aynı miktar gümüş ile bozdurun karşılıksız olarak fazla alıp vermeyin.”** (Tirmizî, Büyü’: 24; Müslim, Müsakat: 16)

4495- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den kulaklarım işitti ve gözlerim gördü şöyle demişti: **“Altını aynı miktar altınla gümüşü de aynı miktar gümüşle bozdurun,**

birini diğerine tercih ederek fazla alıp vermeyin.” (Tirmizî, Büyü’: 24; Müslim, Müsakat: 16)

4496- Ata b. Yesar (r.a)’dan rivâyete göre, Muaviye bir altın veya gümüş sürahiyi ağırlığından fazla altın ve gümüşle satmıştı, bunu gören Ebu’d Derda şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim: **“Altın ve gümüşü aynı miktar ile bozdurun”** buyurmuştu. (Muvatta', Büyü’: 16; Müsned: 1147)

48- ALTIN, MÜCEVHERATINDAN AYRILARAK SATILIR

4497- Fedale b. Ubeyd (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Hayber savaşı günü altın ve boncuktan yapılmış bir kolyeyi on iki dinara satın almıştım. Altınını ayırdım on iki dinardan fazla geldi. Bu durumu Rasûlullah (s.a.v)’e anlatınca: **“Altın boncuklarından ayrılmadıkça satılamaz”** buyurdu. (Müslim, Müsakat: 17; Tirmizî, Büyü’: 32)

4498- Fedale b. Ubeyd (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Hayber savaşında altın ve boncuktan yapılmış bir kolye elde etmiştim. Onu satmak istedim. Durum Rasûlullah (s.a.v)’e hatırlatılınca: **“Altını boncuklardan ayır ve öyle sat”** buyurdu. (Müslim, Müsakat: 17; Tirmizî, Büyü’: 32)

49- ALTIN VE GÜMÜŞ VERESİYE SATILIRSA FAİZ OLUR

4499- Ebu’l Minhal (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ortağım veresiye gümüş satmış gelip bana haber verince bu yaptığın caiz değildir dedim. O da şöyle dedi: Vallahi onu pazarda herkesin gözü önünde sattım kimse beni ayıplamadı. Bunun üzerine Bera b. Azib’in yanına gidip durumu sordum. O da şöyle dedi: Peygamber (s.a.v), Medine’ye geldiğinde biz böyle alım satım yapıyorduk. Bunu gören Peygamber (s.a.v): **“Peşin satmanız caizdir veresiye olursa faiz olur”** buyurdu. Sonra Bera, bana: “Git Zeyd b. Erkam’a da bu meseleyi sor” dedi. Ben de ona geldim ve sordum o da aynı şeyi söyledi. (Tirmizî, Büyü’: 24; Müslim, Müsakat: 16)

4500- Amr b. Dinar ve Âmir b. Mus’ab (r.anhüma) Ebul Minhal’dan işitmişler şöyle diyorlardı. Bera b. Âzib ve Zeyd b. Erkam’a sorduk şöyle cevap verdiler: Rasûlullah (s.a.v) zamanında ticaretle uğraşıyorduk ona altın ve gümüş bozdurmanın durumunu sorduk: **“Peşin olursa caizdir veresiye olursa caiz değildir”** buyurdu. (Tirmizî, Büyü’: 24; Müslim, Müsakat: 16)

4501- Habîb (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu’l Minhal’den işittim şöyle diyordu: Bera b. Âzib’e para bozdurmanın hükmünü sordum şöyle dedi: Zeyd b. Erkam’a sor o benden daha hayırlı ve daha bilgilidir.

Zeyd'e sorduğumda o da: Bera'ya sor o benden daha hayırlı ve bilgilidir dedi. Sonuçta ikisi de birlikte: **"Rasûlullah (s.a.v) altın ve gümüşü veresiye bozdurmayı yasak etti"** dediler. (Tirmizî, Büyü': 24; Müslim, Müsakat: 16)

50- GÜMÜŞ ALTINLA, ALTIN GÜMÜŞLE DEĞİŞTİRİLİR Mİ?

4502- Abdurrahman b. Ebî Bekre (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) altını altınla, gümüşü gümüşle misli misline değiştirebileceğimizi fakat altını gümüşle, gümüşü altınla istediğimiz farkla değiştirebileceğimizi bize emredip bildirdi. (Tirmizî, Büyü': 24; Müslim, Müsakat: 16)

4503- Abdurrahman b. Ebî Bekre (r.a) babasından naklederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **"Altını altınla, gümüşü gümüşle aynı miktarda misli misline değiştirmemizi emretti. Altını gümüşle, gümüşü altınla istediğimiz farkla değiştirebileceğimizi"** söyledi. (Tirmizî, Büyü': 24; Müslim, Müsakat: 16)

4504- Usâme b. Zeyd (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) **"Faiz ancak veresiye işlerde olur"** buyurdular. (İbn Mâce, Ticarat: 49; Buhârî, Büyü': 79)

4505- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas'a (Faiz ancak veresiye isterse olur) sözünü Allah'ın Kitab'ında mı gördün yoksa Rasûlullah (s.a.v)'den mi işittin? diye sordum. O da: "Ne Allah'ın Kitab'ında ne de Rasûlullah (s.a.v)'den işittim fakat bana Rasûlullah (s.a.v)'den Üsâme b. Zeyd haber verdi ve şöyle buyurdu: **"Faiz ancak veresiye işlerde olur."** (Buhârî, Büyü': 79; İbn Mâce, Ticarat: 49)

4506- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bâki denilen yerde deve satıyordum, Dinar (altın) ile pazarlık yapıyor dirhem (gümüş) ile paramı alıyordum. Hafsa'nın evinde olan Rasûlullah (s.a.v)'e giderek: Ey Allah'ın Rasûlü! Sana bir şey sormak istiyorum dedim ve Baki de deve alıp satıyorum. Dinarla pazarlık ediyor. Dirhemle paramı alıyorum dedim. O da cevaben buyurdu ki: **"O günün değeri üzerinden ve birbirinizden ayrılmadan ve aranızda bir şey olmaksızın alırsan bir sakınca yoktur."** (İbn Mâce, Ticarat: 51; Ebû Davud, Büyü': 14)

51- ALTIN, GÜMÜŞLE; GÜMÜŞ, ALTINLA DEĞİŞTİRİLEBİLİR Mİ?

4507- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Gümüş ile altını, altın ile gümüşü değiştiriyordum. Gelip Rasûlullah (s.a.v)'e durumu sordum: **"Veresiye bırakmaksızın seninle müşteri arasında bir sıkıntı**

olmadığı sürece alıp verebilirsin” buyurdu. (Müslim, Müsakat: 16; Tirmizî, Büyü’: 24)

4508- Said b. Cübeyr (r.a)’den rivâyete göre, Said, altın yerine gümüş, gümüş yerine altın almayı hoş karşılamazdı. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4509- Said b. Cübeyr (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer satılan bir şey karşılığında altın yerine gümüşü gümüş yerine altını almayı caiz görürdü. (Ebû Davud, Büyü’: 14; İbn Mâce, Ticarat: 51)

4510- Ebu’l Hüzeyl (r.a)’den rivâyete göre, İbrahim satış veresiye olduğu zaman (faiz olacağı korkusundan dolayı) gümüş yerine altın almayı hoş görmezdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4511- Musa ebî Şihab (r.a)’tan rivâyete göre, Said b. Cübeyr veresiye de olsa gümüş yerine altın almakta bir sakınca görmezdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

52- ALTIN YERİNE GÜMÜŞ ALMAK

4512- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)’e geldim ve müsaade ederseniz size bir şey soracağım dedim. Ben Baki’de altın karşılığı deve satıyorum ve bedelini gümüş olarak alıyorum ne dersiniz? O da: **“Peşin olmak şartıyla sattığın günkü altın değerinden ve aranızda bir sıkıntı olmazsa bir sakınca yoktur”** buyurdular. (Ebû Davud, Büyü’: 14; İbn Mâce, Ticarat: 51)

53- BORÇ FAZLASIYLA ÖDENEBİLİR

4513- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Medine’ye geldiğinde (benden satın aldığı malın bedelini ödemek için) tartıcıyı çağırdı ve bana vereceği parayı fazlasıyla verdi. (Ebû Davud, Büyü’: 12; Dârimi, Büyü’: 46)

4514- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana olan borcunu ödedi ve fazlasıyla verdi. (Ebû Davud, Büyü’: 12; Dârimi, Büyü’: 46)

54- FAZLA, FAZLA TARTMAK (ÖDEMEYİ FAZLA YAPMAK)

4515- Süveyd b. Kays (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir. Ben ve Mahrefet’ül Abdi, Hecer’den satmak için kumaş ve elbise getirdik. Biz Mina’da bunları satarken Rasûlullah (s.a.v) yanımıza geldi yanımızda satılan mallar karşılığında aldığımız altın ve gümüşleri tartan tartıcılar

vardı. Rasûlullah (s.a.v) bizden bir şalvar satın aldı, ödeyeceği parayı tartan kişiye de **“Ağırca tart”** buyurdu. (Ebû Davud, Büyü’: 7; Dârimi, Büyü’: 46)

4516- Ebu Safvan (r.a) anlatıyor: Hicretten önce Rasûlullah (s.a.v)’e bir şalvar satmıştım parasını öderken fazlaca verdi. (Ebû Davud, Büyü’: 7; Dârimi, Büyü’: 46)

4517- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ölçekte esas Medinelilerin ölçeğidir, tartıda esas olan da Mekkelilerin tartısıdır.”** (Ebû Davud, Büyü’: 8; Dârimi, Büyü’: 46)

55- TESLİM ALINMAYAN MAL SATILMAMALI

4518- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Yiyecek bir mal satın alan kimse onu ölçüp teslim almadan satmasın.”** (Ebû Davud, Büyü’: 70; İbn Mâce, Ticarat: 20)

4519- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Gıda maddesi alan bir kimse onu teslim almadan satmasın.”** (Ebû Davud, Büyü’: 70; İbn Mâce, Ticarat: 20)

4520- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Gıda maddesi alan bir kimse onu ölçüp teslim almadan satmasın.”** (Ebû Davud, Büyü’: 70; İbn Mâce, Ticarat: 20)

4521- Tavus (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas’tan işittim şöyle diyordu: “**Rasûlullah (s.a.v)’in yasakladığı şeylerden biri de gıda maddesinin teslim alınmadan satılmasıdır.”** (Ebû Davud, Büyü’: 70; İbn Mâce, Ticarat: 20)

4522- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Gıda maddesi alan bir kimse onu teslim almadan satmasın.”** İbn Abbas der ki: “Alıp satılan her şey gıda maddesi hükmündedir.” (Ebû Davud, Büyü’: 70; İbn Mâce, Ticarat: 20)

4523- Hakîm b. Hizam (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hiçbir gıda maddesini teslim almadan alıp satma.”** (Ebû Davud, Büyü’: 70; İbn Mâce, Ticarat: 20)

4524- Hakîm b. Hizam (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Zekat olarak toplanan gıda maddesinden satın alıp onu teslim almadan satıp para kazandım. Rasûlullah (s.a.v)’e gidip durumu anlatınca şöyle buyurdu: **“Onu teslim almadan satma.”** (Ebû Davud, Büyü’: 70; İbn Mâce, Ticarat: 20)

56- ÖLÇEKLE SATILAN GIDA MADDESİ DE TESLİM ALMADAN SATILMAZ

4525- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): **“Kişinin ölçekle satılan gıda maddesini teslim almadan satmasını yasakladı.”** (Ebû Davud, Büyü’: 70; İbn Mâce, Ticarat: 20)

57- KABALA (GÖZ KARARIYLA ÖLÇÜP TARTILMAKSIZIN) ALINAN ŞEYLERDE TESLİM ALINMADAN SATILAMAZ

4526- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında gıda maddesi satın alıyorduk. Peygamber (s.a.v) bize adam göndererek, satın aldığımız yerden başka bir yere nakledip sonra satmamızı emrediyordu. (Ebû Davud, Büyü’: 70; İbn Mâce, Ticarat: 20)

4527- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v) zamanında pazara gelen malları pazara gelmeden satın alıyorduk. Rasûlullah (s.a.v) bunları gıda maddesi satılan pazara götürmeden aldığımız yerde satmamızı yasakladı. (Ebû Davud, Büyü’: 70; İbn Mâce, Ticarat: 20)

4528- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) zamanında pazara gelen malları pazara gelmeden satın alıyorduk. Rasûlullah (s.a.v) onların pazar yerine gelmeden orada satılmasını yasakladı. (Ebû Davud, Büyü’: 70; İbn Mâce, Ticarat: 20)

4529- Sâlim (r.a) babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında kabala mal alıp satanlar aldıkları yerden nakletmeden sattıkları takdirde ceza olarak dövülüyorlardı. (Ebû Davud, Büyü’: 67; Müslim, Büyü’: 8)

58- VERESİYE SATIŞLARDA REHİN VERİLİR Mİ?

4530- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bir Yahudi’den yiyecek olarak bir miktar arpa satın almıştı da zırhını rehin vermişti. (Buhârî, Büyü’: 14; Müslim, Müsakat: 24)

59- PEYGAMBER (S.A.V) ZIRHINI NİÇİN REHİN BIRAKMIŞTI?

4531- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e ekmeklik arpa ve kokusu değişmiş yağ götürmüştüm. Rasûlullah (s.a.v) o arpayı Medine’deki bir Yahudi’den zırhını rehin vererek hanımları için ekmek yapımı için almıştı. (Buhârî, Büyü2: 14; Müslim, Müsakat: 24)

60- ELE GEÇİRİLMEYEN MAL SATILAMAZ

4532- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Selef ve Bey: Önceden para alıp sonra malı teslim etmek şeklindeki aldatmacalı alışveriş helâl değildir, iki şartlı satış yapmak ve elde edilmeyen malı satmak ta helâl değildir.”** (Ebû Davud, Büyü’: 67; Tirmizî, Büyü’: 19)

4533- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden rivâyetle şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir kimsenin ele geçirmediği malı satması helâl değildir.”** (Ebû Davud, Büyü’: 67; Tirmizî, Büyü’: 19)

4534- Hakîm b. Hizam (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)’e şöyle sordum: “Ey Allah'ın Rasûlü! Biri bana gelip elimde olmayan bir şeyi benden satın almak istiyor, bende o şeyi ona satıyorum sonra pazardan alıp ona teslim ediyorum. Bunun hükmü nedir?” Rasûlullah (s.a.v): **“Yanında olmayan malı satma”** buyurdular. (Ebû Davud, Büyü’: 67; Tirmizî, Büyü’: 19)

61- ALINACAK GIDA MADDESİNE KARŞILIK PEŞİN PARA (AVANS) VERİLİR Mİ?

4535- Abdullah b. Ebu’l Mücalid (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ebî Evfa’ya selef (Selem)’in hükmünü sordum. O da: Rasûlullah (s.a.v), Ebu Bekir ve Ömer zamanında buğday, arpa ve hurma üreticilerine alacağımız ürünler için önceden para veriyorduk. Alacağımız ürün kendilerinde var mı yok mu bilmiyorduk. (Ebû Davud, Büyü’: 57; İbn Mâce, Ticarat: 59)

62- KURU ÜZÜM İÇİN DE AVANS VERİLİR Mİ?

4536- Ebu’l Mücalid (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: (Rivâyetinde bir sefer Abdullah bir seferinde ise Muhammed’den demiştir.) Ebu Bürde ve Abdullah b. Şeddad Selem konusunda münakaşa ettiler ve beni bu konuyu sormak için İbn Ebî Evfa’nın yanına gönderdiler. Ben de ona sordum şöyle dedi: Bizler Rasûlullah (s.a.v), Ebu Bekir ve Ömer’in zamanında buğday, arpa, kuru üzüm ve hurma karşılığında müstahsillere avans olarak önceden para veriyorduk. Alacağımız malın kendilerinde olup olmadığını da bilmiyorduk. Bu konuyu İbn Ebza’ya sordum o da aynı cevabı verdi. (Ebû Davud, Büyü’: 57; İbn Mâce, Ticarat: 59)

63- BİR KAÇ SENELİK MEYVELER İÇİN AVANS VERİLİR Mİ?

4537- Ebu'l Minhal (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas (r.a)'tan işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v), Medine'ye geldiğinde Medineliler iki ve üç senelik hurma için üreticiye önceden avans veriyorlardı. Peygamber (s.a.v) bunu yasak etti ve şöyle buyurdu: **"Avans vermek isteyen kimse alacağı şeyin ölçüsünü, tartısını ve teslim zamanını iyice belirlesin."** (Ebû Davud, Büyü': 57; İbn Mâce, Ticarat: 59)

64- EN HAYIRLI KİMSE BORCUNU EN İYİ ÖDEYEN KİMSEDİR

4538- Ebu Rafi (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) bir kimseden ödünç bir genç deve almıştı. Adam devesini almaya geldiğinde Rasûlullah (s.a.v) bir sahabesine: **"Git buna genç bir deve satın al ver"** buyurdu. Gönderdiği kimse biraz sonra gelerek: "Genç deve bulamadım ama ondan daha kıymetli yedi yaşına girmiş bir deve aldım" deyince, Rasûlullah (s.a.v): **"Onu ona ver, Müslüman'ın en hayırlısı borcunu en güzel şekilde ödeyendir"** buyurdu. (Müslim, Müsakat: 22; Ebû Davud, Büyü': 11)

4539- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir kimsenin Rasûlullah (s.a.v)'den bir deve alacağı vardı gelip onu isteyince Rasûlullah (s.a.v): **"Onun devesini verin"** buyurdu. Adamın devesi gibi bir deve bulamayıp daha iyi bir deve getirdiklerinde, Peygamber (s.a.v): **"Onu verin"** buyurdu. Adam: "Bu benim devemden daha değerlidir" deyince Peygamber (s.a.v) **"En hayırlınız borcunu en güzel şekilde ödeyenlerdir"** buyurdu. (Müslim, Müsakat: 22; Ebû Davud, Büyü': 11)

4540- Muaviye b. Salih (r.a) şöyle demiştir: Said b. Hani'den işittim şöyle diyordu: Irbad b. Sariye'den işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v)'e ödünç olarak genç bir deve vermiştim gidip onu isteyince, Peygamber (s.a.v): **"Evet sana daha kıymetli bir deve vereceğim"** buyurdu ve bana iyi bir deve verdi. Yine bir seferinde bir bedevî gelip Rasûlullah (s.a.v)'e verdiği ödünç devesini isteyince, Rasûlullah (s.a.v): **"Ona devesi gibi bir deve verin"** buyurdu. O gün için devesinden daha kıymetli bir deve verdiler. Bedevi: "Bu benim devemden daha kıymetlidir" deyince, Rasûlullah (s.a.v): **"Hayırlınız borcunu en iyi şekilde ödeyendir"** buyurdu. (Müslim, Müsakat: 22; Ebû Davud, Büyü': 11)

65- HAYVAN, HAYVANLA VERESİYE SATILAMAZ

4541- Semure (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Hayvanı hayvanla veresiye satmayı"** yasakladı. (Ebû Davud, Büyü': 13; Tirmizî, Büyü': 21)

66- BİR KÖLE İKİ KÖLE KARŞILIĞINDA SATIN ALINIR MI?

4542- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir köle gelip, Rasûlullah (s.a.v)'e hicret etmek üzere biat etmişti. Rasûlullah (s.a.v) onun köle olduğunu bilmiyordu. Efendisi gelip kölesini isteyince, Peygamber (s.a.v), o adama: **"O köleyi bana sat"** dedi ve ona o kölesine karşılık iki köle verdi. Ondan sonra da köle olup olmadığını sormadan kimsenin biatını almadı. (Ebû Davud, Büyü': 13; Tirmizî, Büyü': 21)

67- DOĞURACAK DEVENİN YAVRUSU SATILIR MI?

4543- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Doğuracak devenin yavrusunun parasını önceden vererek satın almak faiz hükmündedir."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4544- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) doğuracak devenin yavrusunu satmayı yasakladı. (Müslim, Büyü': 3; Muvatta', Büyü': 26)

4545- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) doğuracak devenin yavrusunu satmayı yasakladı. (Müslim, Büyü': 3; Muvatta', Büyü': 26)

68- DOĞURACAK DEVE YAVRUSU NASIL SATILIRDI?

4546- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): Doğuracak devenin yavrusunun satılmasını yasak etmiştir. Bu cahiliyye dönemi alış veriş şekillerindendi. Adam doğuracak devenin yavrusunu henüz karnında iken doğmadan parasını verip alıyordu. (Müslim, Büyü': 3; Muvatta', Büyü': 26)

69- BİRKAÇ YILLIK MAHSUL ÖNCEDEN SATILIR MI?

4547- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Birkaç yıllık ürünü önceden satmayı yasakladı."** (Ebû Davud, Büyü': 24; İbn Mâce, Ticarat: 33)

4448- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Birkaç yıllık ürünü önceden satmayı yasakladı."** (Ebû Davud, Büyü': 24; İbn Mâce, Ticarat: 33)

70- BELLİ BİR VADE İLE SATIŞ YAPILABİLİR Mİ?

4549- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in iki tane kalın kumaştan dokunmuş elbisesi vardı, oturduğu zaman

terletiyor ve o iki elbise kendisine ağır geliyordu. Falan Yahudi'ye Şam'dan yeni kumaşlar gelmişti. Rasûlullah (s.a.v)'e: Falan Yahudi'ye bir adam göndersen iki elbise alsan, elin genişleyince ödesen dedim. Rasûlullah (s.a.v)'de bir adam gönderdi. Elbise almak üzere adam gönderilen Yahudi: "Muhammed'in maksadını biliyorum, O benim malımı dolandırmak istiyor veya o, iki elbiseyi benden dolandırmak istiyor" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"O Yahudi yalan söyledi. Benim Allah'a karşı ne kadar sorumluluk bilinci taşıdığımı ve emanete en çok riayet eden biri olduğumu çok iyi biliyordu."** (Tirmizî, Büyü': 7)

71- YASAKLANAN BAZI ALIŞVERİŞ MODELLERİ

4550- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **"Parayı önceden alıp mal satmayı, bir alışverişte iki şart ileri sürmeyi, eline geçirmediği malı satarak para kazanmayı yasakladı."** (Tirmizî, Büyü': 19; Ebû Davud, Büyü': 67)

72- VADE FARKI KOYARAK SATIŞ CAİZ MİDİR?

4551- Abdullah b. Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **"Parayı önceden alıp mal satmak, bir alışverişte iki şart ileri sürmek ve eline geçirmediği malı satarak para kazanmak helâl değildir"** buyurdu. (Tirmizî, Büyü': 19; Ebû Davud, Büyü': 67)

4552- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden rivâyet ederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **"Müşteriden önce parayı alıp sonra malı satmayı, bir alışverişte iki şart ileri sürmeyi, yanında olmayan malı satmayı ve teslim almadığı malı satarak kazanç sağlamayı"** yasak etti. (Tirmizî, Büyü': 19; Ebû Davud, Büyü': 67)

73- BİR SATIŞTA İKİ ŞART İLERİ SÜRMEK

4553- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v) bir satışta iki şart (iki teklif) ileri sürerek alışveriş yapmayı yasaklamıştır."** (Tirmizî, Büyü': 19)

74- SÜNYA = BELİRSİZ BİR KISMINI İSTİSNA EDEREK BİR MAL SATILMAZ

4554- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): **"Başağındaki ürünü satmayı, ağaçtaki taze hurmayı kuru hurma karşılığında satmayı, ürünü karşılığında arazi kiralamayı ve bir malın belirsiz bir**

miktarını istisna ederek satmayı yasakladı.” (Tirmizî, Büyü’: 14; Ebû Davud, Büyü’: 23)

4555- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **“Başağındaki ürünü satmayı, ağacındaki ürünü kurusu karşılığında satmayı, ürünü karşılığında arazi kiralamayı, birkaç yıllık ürünü önceden satmayı, bir malı belirsiz bir miktarını istisna ederek satmayı yasakladı. Ariyye usulü = Bağışladığı hurmaları toplamak üzere gelemeyen kimseye o hurma karşılığında kuru hurma verilmesidir ki bu yolla hurma değişmesine izin vermiştir.”** (Tirmizî, Büyü’: 14; Ebû Davud, Büyü’: 23)

75- BAHÇE MEYVESİYLE BİRLİKTE Mİ SATILIR?

4556- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): **“Kim hurmalığının yerini satarsa ağacındaki hurma kendisine aittir. Ama müşteri hurmasınıda şart koşarsa o zaman hurmalar da alan kimseye aittir”** buyurdu. (Buhârî, Büyü’: 92; İbn Mâce, Ticarat: 31)

76- KÖLE MALIYLA BİRLİKTE Mİ SATILIR?

4557- Sâlim (r.a)’in babasından rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim hurmalığını aşı yaptıktan sonra mülkiyetini satarsa ağaçlardaki hurma satana aittir. Müşteri şart koşarsa hurmalar alanındır. Bir kimse kölesini satarsa kölenin malı satana aittir. Alıcı malını da şart koşmuşsa malıyla birlikte köle onundur.”** (İbn Mâce, Ticarat: 31; Müslim, Büyü’: 15)

77- ALIŞVERİŞTE ŞART KOŞULABİLİR Mİ?

4458- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile bir yolculukta beraberdim. Devem yorulmuştu yürüyemiyordu, onu orada bırakmak istedim. Bunu fark eden Rasûlullah (s.a.v) yanıma geldi, deveme dua edip vurunca öyle bir yürümeye başladı ki hiç böyle yürümemişti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“O deveyi bana şu kadar paraya sat”** dedi. Bende: “Hayır Sana feda olsun” dedim. Yine: **“Onu bana sat”** buyurdu. Ben de dediği paraya sattım ve Medine’ye kadar binmeyi de şart koştum. Medine’ye varınca deveyi götürdüm ve bedelini istedim ve döndüm. Beni çağırdı ve: **“Deveni ucuzca alıp seni aldattığımı mı sanıyorsun deveni de paranı al”** buyurdular. (Müslim, Müsakat: 21; Ebû Davud, Büyü’: 71)

4459- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile deveme binerek savaşa çıkmıştım. Devem çok yorulmuş yürüyemiyordu. Rasûlullah (s.a.v) onu sıkıştırıp zorlayınca deve güçlendi hatta ordunun önünde yürüyordu. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v): **"Ey Câbir görüyorum ki deven çok kuvvetlendi"** dedi. Ben de: "Duanız bereketiyle Ey Allah'ın Rasûlü!" dedim. O da: **"O deveyi bana sat Medine'ye kadar da ona bin"** buyurdular. Deveye çok ihtiyacım olduğu halde Peygamber (s.a.v)'den çok utandığım için bir şey diyemedim ve devemi O'na sattım. Savaştan dönüp Medine'ye yaklaşınca evime çabuk gitmek için Peygamber (s.a.v)'e: "Ey Allah'ın Rasûlü yeni evliyim izin ver de erken gideyim" dedim. O da: **"Kız mı aldın yoksa dul mu?"** buyurdu. Ben de: "Dul aldım Ey Allah'ın Rasûlü! babam Abdullah b. Amr şehid düştü ve genç kızlar bıraktı. Ben de onlar gibi genç biriyle evlenmeyi hoş görmedim ve onları terbiye edip bir şeyler öğretmesi için dul biriyle evlenmiştim" dedim. Bunun üzerine bana izin vererek; **"Geç kalma akşam olmadan evine yetiş"** buyurdu. Medine'ye vardığımda deveyi sattığımı dayıma haber verdim, bana kızdı. Rasûlullah (s.a.v) Medine'ye geldiği günün ertesi sabahı deveyi teslim etmek üzere götürdüm. Bana hem devenin parasını, hem deveyi hem de insanlarla birlikte ganimetten hissemi verdi. (Müslim, Müsakat: 21; Ebû Davud, Büyü': 71)

4560- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bir savaşta beraberdim. Devemle birlikte arkadan gidiyordum. Rasûlullah (s.a.v) bana: **"Sana ne oluyor da ordunun arkasından gidiyorsun"** dedi. Ben de: "Devem yoruldu" dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) devemin kuyruğunu tuttu ve sıkıştırdı. Çok geçmeden kendimi ordunun ön saflarında buldum, devemin başını zaptedemiyordum. Medine'ye yaklaşınca Rasûlullah (s.a.v): **"Deve ne yaptı onu bana sat"** buyurdu. Ben: "Hayır o deve sana feda olsun" dedim. O da: **"Hayır onu bana sat"** buyurdu. Yine ben: "Hayır o devem sana feda olsun" dedim. Bu sefer O: **"Onu bana sat"** buyurdu. Ben de belli bir ücretle sattım o da: **"Ona bin, Medine'ye dönünce onu bana teslim et"** buyurdu. Medine'ye gelince deveyle birlikte yanına vardığımda Bilal'e: **"Ey Bilal! Ona bir ölçek gümüş ve bir kırat da fazla ver"** buyurdu. Rasûlullah (s.a.v)'in verdiği o fazla parayı teberrük (hatıra) olarak bir keseye koydum. Şamlılar Harre de mallarımızı yağma edinceye kadar yanımda taşıdım. (Müslim, Müsakat: 21; Ebû Davud, Büyü': 71)

4561- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben kötü ve yavaş giden devemle yola devam ederken Rasûlullah (s.a.v) bana yetişti ve şöyle buyurdu: **“Ey Câbir bu deveyi bana satar mısın?”** Ben de: **“O deve senin için feda olsun”** dedim. Bunun üzerine: **“Allah seni affetsin! Allah sana merhamet etsin. O deveyi senden şu kadar ve bu kadar paraya aldım”** ve: **“Medine’ye kadar da sırtını sana bağışladım”** buyurdu. Medine’ye geldiğimde devemi hazırlayıp yanına gittim şöyle buyurdu: **“Ey Bilal onun devesinin ücretini ver.”** Ben dönüp giderken beni çağırdı, parayı geri alacağını sandım fakat: **“Para da deve de senindir”** buyurdular. (Müslim, Müsakat: 21; Ebû Davud, Büyü’: 71)

4562- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bir yolculukta idik, benim kötü bir devem vardı. Rasûlullah (s.a.v): **“Bu deveyi şu kadar bu kadar bedelle Bana satar mısın? Allah seni bağışlasın”** buyurdu. Ben de: “Evet deve Sana feda olsun” dedim. Yine: **“O deveyi bana şu kadar bu kadar paraya satar mısın? Allah seni bağışlasın”** buyurdu. Ben de: “O deve Sana feda olsun Ey Allah'ın Peygamberi” dedim. Yine bana: **“Deveni falan ve filan paraya satar mısın? Allah seni affetsin”** buyurdu. Ben de: “Evet o deve Sana feda olsun” dedim. (Müslim, Müsakat: 21; Ebû Davud, Büyü’: 71)

78- ALIŞ VERİŞTE MEŞRU OLMAYAN ŞART GEÇERSİZDİR

4563- Âişe (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Berire’yi satın alırken satanlar velâ hakkının kendilerinde kalmasını şart koştular. Bunu Rasûlullah (s.a.v)’e aktarınca şöyle buyurdu: **“Onu hürriyetine kavuştur. Velâ hakkı parayı verip hürriyetine kavuşturan kimseye aittir.”** Âişe diyor ki: Böylece onu satın alıp hürriyetine kavuşturdum. Yine Âişe diyor ki: Rasûlullah onu çağırdı ve eski kocasına dönebileceği konusunda serbest bıraktı. O da kocasına gitmemeyi ve tek başına kalmayı tercih etti. Kocası hür idi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4564- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Berire’yi satın alıp hürriyetine kavuşturmak istediğimde efendileri velâ hakkının kendilerine ait olmasını şart koşmuşlardı, durumu Rasûlullah (s.a.v)’e aktarınca Rasûlullah (s.a.v): **“Onu satın al ve hürriyetine kavuştur. Çünkü vela hakkı hürriyetine kavuşturan kimseye aittir”** buyurdu. Rasûlullah (s.a.v)’e bir et getirilmişti ve: “Bu et Berire’ye sadaka olarak verilmişti” dediler. Rasûlullah (s.a.v): **“O et, Berire’ye sadakadır; bize ise**

onun hediyesidir” buyurdu. Berire kocasına gidip gitmemekle serbest bırakıldı. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4565- Âişe (r.anha) bir cariye satın alarak hürriyete kavuşturmak istedi ve Rasûlullah (s.a.v)’e cariyenin sahiplerinin velâ hakkının kendilerine ait olmasını şart koştuklarını söyleyince, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“O şart koşmaları senin onu satın alıp azâd etmene engel olmasın. Çünkü vela hakkı para vererek satın alıp hürriyetine kavuşturan kimsenindir.”** (Ebû Davud, Itk: 2; Tirmizî, Vela: 1)

79- GANİMET BÖLÜŞÜLMEDEN SATILIR MI?

4566- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v) ganimetteki hissenin taksim edilmeden satılmasını, hamile olan cariyelerle doğum yapıncaya kadar cinsel ilişki yapılmamasını ve köpek dişi olan yırtıcı hayvanların etlerinin yenilmesini yasak etmiştir.”** (Dârimi, Edâhî: 19; Ebû Davud, Itk: 2)

80- ŞÜF’A HAKKI SATILABİLİR Mİ İLK OLARAK KİMİN HAKKIDIR

4567- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Şüf’a hakkı her türlü ortaklıkta vardır. Evlerde ve bahçelerde ortak malların ortağı, ortağına sormadan hissesini satamaz. Eğer satarsa ortağı onu alma hakkına sahiptir. O ortak izin verirse satabilir.”** (Tirmizî, Ahkam: 31; Ebû Davud, Büyü’: 75)

81- ALIŞVERİŞTE ŞAHİTLİK KOLAYLAŞTIRILMALI

4568- Umara b. Huzeyme (r.a) sahabeden amcasından naklederek: Peygamber (s.a.v)’in bir bedeviden bir at aldığını söyledi. Bedevi sattığı atın parasını almak için peşinden gidiyordu. Rasûlullah (s.a.v) hızlıca gidiyordu bedevi ise geriden takip ediyordu. Bazı kimseler ata müşteri oldular. Peygamber (s.a.v)’in onu satın aldığını bilmiyorlardı. Hatta bazısı daha fazla para verdi. Bunun üzerine Bedevî, Peygamber (s.a.v)’e seslenerek şöyle dedi: “Atı alacaksan al değilse onu başkasına satacağım.” Peygamber (s.a.v), onun bu sözünü duyunca şöyle dedi: **“Onu senden satın almadım mı?”** Bedevî: “Hayır vallahi onu sana satmadım” dedi. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v): **“Onu senden satın aldım”** dedi. Bunun üzerine halk toplandı, bir Rasûlullah (s.a.v)’e bir de bedeviye baktılar ikisi de iddialarından dönmüyorlardı. Bedevî: “Bu atı Sana sattığıma dair şahidin

varsa getir” dedi. Orada bulunan Huzeyme b. Sabit: “Onu sattığına dair ben şahidim” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), Huzeyme’ye dönerek şöyle buyurdu: **“Nasıl şahitlik edersin?”** Huzeyme: “Ey Allah'ın Rasûlü! Seni tasdik ettiğimden dolayı” dedi. Bundan sonra Rasûlullah (s.a.v), Huzeyme’nin şahitliğini iki kişi yerine kabul etti. (Tirmizî, Ahkam: 31; Ebû Davud, Akdıye: 20)

82- ALICI VE SATICI ARASINDA FİYAT KONUSUNDA İHTİLAF

4569- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Alıcı ve satıcı ihtilaf ederlerde aralarında bir delil ve şahit de olmaz ise, hüküm mal sahibinin söylediğine göredir. Alıcı dilerse o şartlarda alır dilerse vazgeçer almaz.”** (Ebû Davud, Büyü’: 74; İbn Mâce, Ticarat: 19)

4570- Abdülmelik b. Ubeyd (r.a) anlatıyor: Abdullah b. Mes’ud’un oğlu Ebu Ubeyd’in yanında idik. O arada aralarında anlaşmazlık bulunan iki kişi geldi biri: “Senden şunu şu fiyata satın aldım” dedi. Diğeri de: “Şu fiyata sattım” dedi. Bunun üzerine Ebu Ubeyde: İbn Mesud’a böyle bir dava getirilmişti ve o da şöyle demişti: Rasûlullah (s.a.v)’in yanında idim böyle bir dava için gelmişlerdi, **“Rasûlullah (s.a.v) satıcıya yemin teklif ettikten sonra alıcıyı da alıp almamakta serbest bıraktı, o da dilerse terk eder.”** (Ebû Davud, Büyü’: 74; İbn Mâce, Ticarat: 19)

83- EHLİ KİTAPTAN ALIŞVERİŞ YAPMAK CAİZ Mİ?

4571- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bir Yahudi’den veresiye yiyecek bir şeyler almıştı ve zırhını rehin olarak bırakmıştı. (Buhârî, Büyü’: 14; Müslim, Müsakat: 24)

4572- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) vefat ettiğinde zırhı; otuz ölçek arpa karşılığında bir Yahudi yanında rehin olarak bulunuyordu. (Buhârî, Büyü’: 14; Müslim, Müsakat: 24)

84- MÜDEBBER = (EFENDİSİ ÖLÜNCE HÜRRİYETE KAVUŞACAK OLAN) KÖLE SATILIR MI?

4573- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Uzre oğullarından bir adam ölümünden sonra hür olacak şekilde kölesini azâd etmişti. Peygamber (s.a.v) bunu duyunca adama: **“Bu köleden başka bir malın var mı?”** buyurdu. Adam: “Hayır” deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Bu köleyi**

benden kim satın alacak” buyurdu. Nuaym b. Abdullah el Adevî sekiz yüz dirheme köleyi satın aldı ve Rasûlullah (s.a.v)’e parasını verdi. Rasûlullah (s.a.v)’de parayı adama vererek; **“Öncelikle kendi ihtiyaçlarını gör sonra kalanını tasadduk et yine artarsa ailene harca yine artarsa yakın akrabalarına harca onlardan da artar ise şuraya buraya harca diyerek eliyle sağa sola işaret etti.”** (Müslim, Eyman: 13; Ebû Davud, Itk: 9)

4574- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Ensardan Ebu Meskur adında bir adam kölesini müdebber olarak azâd etti. Ona Yakub ta denilirdi. O köleden başka bir malı da yoktu. Durumdan haberi olan Rasûlullah (s.a.v) o adamı çağırarak, kölesini satacağını söyledi ve ashabına da: **“Bu köleyi kim satın alacak?”** dedi. Nuaym b. Abdullah sekiz yüz dirheme satın aldı ve parasını da Rasûlullah (s.a.v)’e verdi. Peygamber (s.a.v)’de parayı adama vererek: **“Fakir olanlarınız önce kendi ihtiyacını görsün para fazla gelirse, ailesine harcasın yine fazla gelirse yakınlarına harcasın yine fazla gelirse hısımlarına harcasın yine fazla gelirse şuraya buraya istediği yere harcasın”** buyurdu. (Müslim, Eyman: 13; Ebû Davud, Itk: 9)

4575- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), Müdebber köleyi satın aldı. (Müslim, Eyman: 13; Ebû Davud, Itk: 9)

85- MÜKATEB = (EFENDİSİNE BELLİ BİR MİKTAR PARA ÖDEYEREK HÜRRİYETİNE KAVUŞACAK) KÖLENİN SATILMASI

4576- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Berire, Âişe’ye gelerek kitabet bedelini ödeyebilmek için yardım istemişti Âişe, Berire’ye: “Git efendine sor velâ hakkı bana kalırsa senin tüm borçlarını ödeyeceğim” dedi. Berire durumu onlara söyleyince onlar buna razı olmamışlar ve velâ hakkı bize ait olmak üzere kabul ederse sana Allah rızası için yardım ediversin demişlerdi. Âişe durumu Rasûlullah (s.a.v)’e anlatınca, Rasûlullah (s.a.v) Âişe’ye şöyle demişti: **“Berire’yi satın al ve azâd et, velâ hakkı azâd eden kimseye aittir.”** Sonra Rasûlullah (s.a.v) sözüne şöyle devam etti: **“Ne oluyor bu insanlara da Allah’ın Kitab’ında olmayan şartları şart olarak ileri sürüyorlar. Kim Allah'ın Kitab’ında olmayan bir şeyi şart olarak** -yüz şart bile koşsa- **hiçbir kıymeti yoktur. En doğru ve sağlam şart Allah’ın şartıdır.”** (Müslim, Itk: 2)

86- MÜKATEB KÖLE SÜRESİNDEN ÖNCE SATIN ALINABİLİR

4577- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Berire bana geldi ve: "Ey Âişe! Ben efendimle her sene bir okiyye vermek üzere dokuz okiyye üzere anlaşma yaptım, bana yardım edebilir misin?" dedi. Kitabet borcundan hiç bir şey ödememişti. Âişe ondan hoşlandı ve ona dedi ki: "Sahibine dön eğer velâ hakkın bana ait olursa tüm borcunu bir seferde ödeyebileceğimi onlara söyle. Berire gitti durumu onlara arzetti ve onlar da razı olmadılar ve dediler ki: "İsterse Allah rızası için seni satın alsın, velâ hakkı falan istemesin." Ben, durumu Rasûlullah (s.a.v)'e arzedince, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Vela hakkına kimse engel olamaz, onu satın al ve azâd et. Velâ satın alıp azâd edene aittir."** Âişe'de öylece yaptı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) insanlar arasında kalktı ve Allah'a hamdederek şöyle konuştu: **"İnsanlara ne oluyor da Allah'ın Kitab'ında olmayan şartlar öne sürüyorlar. Kim Allah'ın Kitab'ında olmayan bir şart ileri sürerse o batıl olup geçersizdir. Yüz şart bile olsa yine aynıdır. Allah'ın hükmü en hak ve gerçektir. Allah'ın şartı en sağlam şarttır. Velâ hakkı azâd edenindir."** (Müslim, Itk: 2)

87- VELÂ HAKKI= (KÖLENİN MALI MİRASI VE BENZERİ HAKLARI) SATILABİLİR Mİ?

4578- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Velâ hakkının satılmasını ve hibe edilmesini yasakladı."** (Müslim, Itk: 3; Tirmizî, Büyü': 20)

4579- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Velâ hakkının satılmasını ve hibe edilmesini yasakladı."** (Müslim, Itk: 3; Tirmizî, Büyü': 20)

4580- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Velâ hakkının satılmasını ve hibe edilmesini yasakladı."** (Müslim, Itk: 3; Tirmizî, Büyü': 20)

88- SU SATMAK CAİZ MİDİR?

4581- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Su satmayı yasakladı."** (Tirmizî, Büyü': 44; Dârimi, Büyü': 69)

4582- Amr b. Dinar (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu'l Minhal'den işittim şöyle diyordu: Iyas b. Ömer'den işittim (başka bir rivâyette İbn Abd'ten işittim) şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim: **"Su satmayı yasakladı."** (Tirmizî, Büyü': 44; Dârimi, Büyü': 69)

89- İHTİYAÇTAN FAZLA SU SATILIR MI?

4583- Iyas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) suyun ihtiyaçtan fazlasını satmayı yasakladı. Bir topluluğun idarecisi toplumun suyunun fazlasını satabilir. Abdullah b. Amr suyun fazlasının satılmasını hoş görmezdi. (Tirmizî, Büyü’: 44; Dârimi, Büyü’: 69)

4584- Peygamber (s.a.v)’in ashabından Iyas b. Abd diyor ki: **“Suyun fazlasını satmayınız. Çünkü Peygamber (s.a.v) suyun fazlasını satmayı yasaklamıştır.”** (Tirmizî, Büyü’: 44; Dârimi, Büyü’: 69)

90- HEDİYE EDİLEN İÇKİ NE YAPILIR?

4585- Ebu Va’le el Mısrî (r.a)’den rivâyete göre, bizzat kendisi İbn Abbas’a üzüm suyundan yapılan içkinin durumunu sormuştu İbn Abbas’ta şöyle dedi: Adamın biri Rasûlullah (s.a.v)’e bir kap dolusu içki hediye etmişti. Peygamber (s.a.v) ona şöyle dedi: **“Sen içkinin Allah tarafından yasak edildiğini bilmiyor musun?”** Adam yanındakilere bir şeyler fısıldadı ne söylediğini anlayamadım ve yanımdaki adama sordum. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Arkadaşına ne fısıldadın”** dedi. O da: “Şarabı satmasını söyledim” deyince Rasûlullah (s.a.v): **“İçmesini yasaklayan Allah satmasını da yasaklamıştır”** buyurdu. Bunun üzerine hemen o iki kabın ağzını açtı ve şarapları döktü. (Ebû Davud, Büyü’: 66; Müslim, Müsakat: 12)

4586- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Faiz ayeti nazil olunca Rasûlullah (s.a.v) minbere çıktı ve ayetleri insanlara okudu sonra da içki ticaretini yasakladı. (Müslim, Müsakat: 12; Dârimi, Büyü’: 35)

91- KÖPEK SATILIR MI?

4587- Ukbe b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), köpek satışından elde edilen parayı, zina yaparak elde edilen kazancı ve büyücülük yaparak para kazanmayı yasakladı. (Buhârî, Büyü’: 113; Tirmizî, Büyü’: 50)

4588- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) köpek satmayı da haram kıldığı şeyler arasında zikretti. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

92- AV KÖPEĞİ SATILABİLİR

4589- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Av köpeğinden başka köpek ve kedi satmayı yasak etti.”** (Tirmizî, Büyü’: 50; Ebû Davud, Büyü’: 65)

93- DOMUZ SATILABİLİR Mİ?

4590- Câbir b. Abdullah (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle derken işitmiştir. Rasûlullah (s.a.v) Mekke fethi günü insanlara hitab ederek şöyle buyurmuştur: **“Allah ve Rasûlü içki satışını, mundar ölmüş hayvanın satışını, domuz satışını ve put satmayı haram kılmıştır.”** Bazıları: “Ey Allah'ın Rasûlü! ölmüş hayvanların iç yağı hakkında ne dersiniz?” Onunla deriler yağlanır, gemiler yağlanır ve insanlar onu aydınlatmada kullanırlar dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Hayır o da haramdır”** buyurdu ve sözüne şöyle devam etti: **“Allah, Yahudileri kahretsin. Allah onlara hayvanların iç yağlarını haram edince onları eritip sattılar da parasını yediler.”** (Ebû Davud, Büyü’: 66; Müslim, Müsakat: 13)

94- PARA İLE HAYVANLARI ÇİFTLEŞTİRMEK

4591- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) erkek hayvanla dişi hayvanı para ile çiftleştirmeyi, suyu para ile satmayı, araziyi ekip dikmek için kiraya vermeyi yasakladı. (Tirmizî, Büyü’: 45; Ebû Davud, Büyü’: 42)

4592- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) erkek hayvanla dişi hayvanı para ile çiftleştirmeyi yasakladı. (Tirmizî, Büyü’: 45; Ebû Davud, Büyü’: 42)

4593- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Kilab oğullarının bir kolu olan Sa’k oğullarından bir adam geldi ve Peygamber (s.a.v)’e erkek hayvanın para karşılığı çiftleştirmenin hükmünü sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Onu yasak etti. Biz bunu ikram olarak veririz para ile yapmayız”** buyurdu. (Tirmizî, Büyü’: 45; Ebû Davud, Büyü’: 42)

4594- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) kan alan kimsenin kazancını, köpek satışından elde edilen parayı ve erkek hayvanla dişiyi para karşılığı çiftleştirmeyi yasakladı. (Tirmizî, Büyü’: 45; Ebû Davud, Büyü’: 42)

4595- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v), erkek hayvanla dişinin ücret karşılığında çiftleştirilmesini yasakladı.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4596- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), köpek satışından elde edilen parayı ve erkek hayvanla dişinin para karşılığı çiftleştirilmesini yasakladı. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

95- İFLAS EDEN KİMSEDE KALAN MAL KİMİNDİR

4597- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim iflas eder de yanında da bir mal bulunursa o mal kimden alınmışsa onundur başkasına verilmez.”** (Ebû Davud, Büyü’: 76; Müslim, Müsakat: 5)

4598- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) iflas eden bir adamın yanında kişi kendi sattığı malı bulur ve tanırsa o mal satan kimsenindir. (Ebû Davud, Büyü’: 76; Müslim, Müsakat: 5)

4599- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında bir adam bahçesindeki ürünleri ağacında iken satmıştı. Meyveler bir afetle yok oldu, adam aldığı parayı ödeyemedi ve borcu çoğaldı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) ashabına: **“Ona sadakalarınızı verin”** buyurdu. Ona yardım ettiler yapılan yardımla borcu ödenmeyince Peygamber (s.a.v) **“Bulduğunuzu alın başka bir şey istemeyin”** buyurdu. (Ebû Davud, Büyü’: 76; Müslim, Müsakat: 5)

96- ÇALINAN MAL BAŞKA BİRİNDE ELE GEÇERSE NE YAPILIR

4600- Useyd b. Hudayr b. Simak (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), eşyası çalınan kimse hakkında şu hükmü verdi: **“Kim çalınan eşyasını dürüst bir adamın elinde bulursa, dilerse o kimsenin aldığı fiyattan satın alabilir. İsterse hırsızı takip edip yakalar.”** Ebu Bekir de böyle hüküm verdiler. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4601- Useyd b. Hudayr el Ensarî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle diyor: Yemâme de vali idim. Mervan bana Muaviye’nin şu kararını yazdı. Kimin eşyası çalınırsa malını bulduğu yerden alır. Ben de Mervan’a Rasûlullah (s.a.v)’in şu hükmünü yazdım: **“Eşyası çalınan kimse çalınan malını dürüst bir kimsede bulursa, isterse o malı o kimseden aldığı fiyattan satın alır dilerse hırsızı takip eder.”** Ebu Bekir, Ömer ve Osman da böyle hüküm verdiler. Mervan kendisine yazdığım bu durumu Muaviye’ye gönderdi. Muaviye, Mervan’a şu cevabı yazdı: “Ne sen ne de Üseyd bana hüküm verecek konumda değilsiniz. Fakat ben halife olmam dolayısıyla

size hükmümü bildiririm dolayısıyla verdiğim emri infaz et. Mervan, Muaviye'nin yazısını bana gönderince ona: "Vali olduğum sürece Muaviye'nin görüşüyle hükmetmeyeceğim dedim." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4602- Semure (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kişi çalınan malını bulduğu yerden alır. Bu malı hırsızdan alan kimse hırsızı takip eder."** (Ebû Davud, Büyü': 80)

4603- Semure (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Herhangi bir kadını iki velisi de ayrı ayrı evlendirmişse o kadın nikahı ilk önce yapılan kimsenindir. Bir adam malını ayrı ayrı iki adama satarsa o mal ilk alan kimsenindir."** (İbn Mâce, Ticarat: 21)

97- BORÇ ALMAK

4604- Abdullah b. ebî Rebia (r.a), babasından ve dedesinden naklederek şöyle diyor: Peygamber (s.a.v) benden kırk bin dirhem borç almıştı. Ona mal gelince bana olan borcunu ödedi ve şöyle buyurdu: **"Allah malını ve aileni sana mübarek ve bereketli kılsın. Borcun karşılığı mutlaka Allah'a hamd ederek borcu ödemektir."** (İbn Mâce, Sadaka: 16)

98- BORÇLANMAMAK GEREKİR

4605- Muhammed b. Cahş (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in yanında oturuyorduk. Bir ara başını semaya kaldırdı ve sonra elini alnı üzerine koydu ve şöyle buyurdu: **"Sübhanallah ne kadar ağır hüküm indirildi."** Sustuk ve korktuk, ertesi gün: "Ey Allah'ın Rasûlü! İnen ağır hüküm neydi?" dedik. Şöyle buyurdu: **"Canım kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki borçlu olan bir kimse Allah yolunda şehid olsa sonra diriltilse sonra tekrar şehid olsa yine diriltilse sonra yine şehid olsa borcunu ödemeden Cennete giremez."** (Müsned: 21455)

4606- Semure (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile beraber bir cenazede idik. Peygamber (s.a.v) üç defa burada falan kimse var mı? diye sordu. Bir adam kalktı. Rasûlullah (s.a.v) ona: **"İlk çağırdıklarımda niçin cevap vermedin? Sana kötü bir şey söylemeyecektim, hayırlı bir şey söyleyecektim. Cenazeyi işaret ederek. "Aranızdan ayrılıp ölen bu kimse borcuna karşı esir alınmış durumda ölmüştür"** buyurdu. (Ebû Davud, Büyü': 9)

99- BORCU ÖDEMEDE KOLAYLIK GÖSTERMEK GEREKİR

4607- Imran b. Huzeyfe (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Meymune çok borçlanırdı. Ailesi borçlanmasını hoş görmeyip ona kızınca Meymune: "Borçlanmadan vazgeçmeyeceğim sevgili eşim ve dostum." Rasûlullah (s.a.v) şöyle derken işittim: **"Her kim ödeme niyeti ile borç ederse Allah onu dünyada ödettirir."** (İbn Mâce, Sadaka: 10)

4608- Ubeydullah b. Abdullah b. Utbe (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v)'in hanımı Meymune borç edince ona: Ey Mü'minlerin anası, borçlanıyorsun ödeyecek bir şeyin yoktur dediler. O da: Rasûlullah (s.a.v)'i; **"Kim ödeme niyeti ile borçlanırsa Allah ona yardım eder"** buyururken işittim demiştir. (İbn Mâce, Sadaka: 10)

100- ZENGİNİN BORCUNU GECİKTİRMESİ ZULÜMDÜR

4609- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Borcunuz istendiğinde ödeyecek durumda iseniz hemen ödeyiniz. Asıl zulüm varlıklı kimsenin borcunu geciktirmesidir."** (İbn Mâce, Sadaka: 8)

4610- Amr b. Şerîd (r.a) babasından aktararak şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Varlıklı kimsenin borcunu geciktirmesi hem şerefini düşürür hem de cezalandırılmayı gerektirir."** (İbn Mâce, Sadaka: 8)

4611- Amr b. Şerîd (r.a) babasından aktararak şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Varlıklı kimsenin borcunu geciktirmesi hem şerefini düşürür hem de cezalandırılmayı gerektirir."** (İbn Mâce, Sadaka: 8)

101- BORÇ BİR BAŞKASINA HAVALE EDİLİR Mİ?

4612- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Zenginin borcunu geciktirmesi zulümdür. Biriniz varlıklı bir kimseye havale edildiğinde havale işini kabul etsin"** (İbn Mâce, Sadaka: 8)

102- BORCU OLAN KİMSENİN CENAZE NAMAZI KILINMAZ MI?

4613- Ebu Katade (r.a) babasından aktarıyor. Ensardan biri vefat etmiş ve namazını kıldırmak için Rasûlullah (s.a.v)'e getirilmişti. Rasûlullah (s.a.v) **"Ölen bu kimsenin borcu vardır."** (Ben onun namazını kıldırmam) buyurdu. Ebu Katade onun borcuna ben kefilim dedi.

Rasûlullah (s.a.v): **“Ödemek üzere mi?”** buyurdu. Ebu Katade de: “Ödemeye” dedi. (İbn Mâce, Sadaka: 8)

103- BORCU GÜZELLİKLE ÖDEMEYE TEŞVİK

4614- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hayırlınız borcunu güzellikle ödeyeninizdir.”** (Tirmizî, Büyü’: 75; Ebû Davud, Büyü’: 11)

104- BORÇLUYA İYİ MUAMELE VE ONU SIKIŞTIRMAMAK

4615- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir adam vardı hiç hayır işlemez fakat insanlara borç verirdi. Alacağını toplamak üzere gönderdiği adamına da varlıklı olan kimseden al darda olan kimseden alma ola ki Allah ta bizim günahlarımızı bağışlar.”** Adam ölünce Allah o kimseye: **“Hiç hayırlı amel yaptın mı?”** buyurdu. Adam da: “Hayır fakat insanlara borç verirdim, onlardan alacağımı tahsil için gönderdiğim kimseye de verebilenden al durumu iyi olmayandan alma vazgeç ola ki Allah bizim günahlarımızı da bağışlar” derdim. Bunun üzerine Allah o kimseye: **“Günahlarını bağışladım”** buyurdu. (Buhârî, Büyü’: 18; Müslim, Musakat: 6)

4616- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İnsanlara borç veren bir adam vardı. Borçlusunun darda kaldığını öğrenince borcunu tahsil etmek için gönderdiği adamına ondan borcu isteme ola ki Allah’ta bizim günahlarımızdan vazgeçer derdi. Vefat edip Allah’ın huzuruna vardığında Allah o kimsenin günahlarından vazgeçti.”** (Buhârî, Büyü’: 18; Müslim, Musakat: 6)

4617- Osman b. Affan (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Alırken ve satarken, borcunu öderken, alacağını isterken kolaylık gösterip iyi davrananı Allah Cennetine koyar.”** (İbn Mâce, Ticarat: 28)

105- BİR KÖLEDE BİRKAÇ ORTAK OLUR MU?

4618- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bedir savaşında Ben, Ammar ve Said alacağımız esirlerle ortak olmayı kararlaştırdık. Said iki esir getirdi. Ben ve Ammar ise bir şey getirememiştik. (İbn Mâce, Ticarat: 63; Ebû Davud, Büyü’: 30)

4619- Sâlim (r.a)’in babasından rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Bir kimse ortağı olduğu bir kölede kendi hissesini azâd ederse, ve diğer hisseleri alacak kadar da malı varsa, diğer ortakların hissesini de vererek köleyi tamamen azâd etmesi gerekir.”** (Buhârî, Itk: 4; Tirmizî, Ahkam: 14)

106- KÖLE VE CARİYE ORTAK OLURSA NE YAPMALI?

4620- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Bir kimse ortağı olduğu bir kölede kendi hissesini azâd ederse, ve diğer hisseleri alacak kadar da malı varsa, diğer ortakların hissesini de vererek köleyi tamamen azâd etmesi gerekir.”** (Buhârî, Itk: 4; Tirmizî, Ahkam: 14)

107- HURMALIKTA ORTAK OLANLAR NASIL SATARLAR?

4621- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Herhangi birinizin ortak olarak bir arazisi ve hurmalığı varsa, ortağına teklif etmeden hissesini bir başkasına satmasın.”** (Müslim, Müsakat: 28; Tirmizî, Ahkam: 31)

108- MESKENLERDE ORTAK OLANLAR HİSSELERİNİ KİME SATMALI?

4622- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), taksim edilmesi mümkün olmayan ev ve arazilerde Şüf’a hakkı olduğuna hükmetti. Ortaklardan biri, kendi hissesini ortağına teklif etmeden satamaz, ortağı dilerse alır dilerse almaz, ona teklif etmeden başkasına satmışsa o satış geçersizdir alma hakkı ortağına aittir. (Müslim, Müsakat: 28; Tirmizî, Ahkam: 32)

109- ŞÜF’A VE HÜKÜMLERİ

4623- Ebu Rafi (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Satılan gayri menkul malı alma hakkı öncelikle komşuya aittir.”** (Müslim, Müsakat: 28; Tirmizî, Ahkam: 32)

4624- Amr b. Şerid (r.a) babasından naklederek şöyle diyor. Bir adam Peygamber (s.a.v)’e: “Ey Allah'ın Rasûlü! aramızda komşuluktan başka hiç kimsenin ortaklığı yoktur” (o mülkü satmak istediğimizde ne yapmalıyız?) Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Satılan malı alma hakkı önce komşunundur.”** (Müslim, Müsakat: 28; Tirmizî, Ahkam: 32)

4625- Ebu Seleme (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Taksim edilemeyen tüm gayrimenkul mallarda Şüf’a hakkı vardır. Taksim edilip sınırları belli olur yolları da ayrılırsa Şüf’a hakkı kalkar.”** (Müslim, Müsakat: 28; Tirmizî, Ahkam: 32)

4626- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **“Şüf’a hakkı ve komşuluk hakkı olduğuna dair hükmetti.”** (Müslim, Müsakat: 28; Tirmizî, Ahkam: 32)

46- KASÂME (ŞAHİT BULUNAMAYAN DURUMLARDA PEK ÇOK KİŞİYE YEMİN ETTİRME) KİTABI

1- CAHİLİYYE DÖNEMİNDE KASÂME NASILDI

4627- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Cahiliyye döneminde ilk kasâme olayı şöyle meydana gelmiştir. Hâşimoğullarından bir adam Kureyş'in başka bir oymağından bir kimseyi develerine çoban tutmuş ve develerinin yanına götürmüş. Hâşimoğullarından bir adam çobanın yanından geçerken çuvalının bağı kopmuş ve çobana şöyle demiş. Bana bir yular ver çuvalımı bağlıyayım, korkma deve kaçmaz demiş. Çoban da yuları çuvalı bağlaması için ona vermiş. Develer götürülüp yerlerine bağlanınca bir tanesi bağsız kalmış. Deve sahibi çobana bunun yuları nerede? Develer arasında bu niçin bağlanmamış deyince, çoban şöyle demiş. Hâşimoğullarından bir adam çuvalının bağı kopmuş ve yanımdan geçerken bana bir yular ver çuvalımı bağlıyayım, deve kaçmaz dedi. Ben de onun yularını ona vermiştim deyince, develerin sahibi sopasıyla çobana vurmuş ve çoban da orada ölmüştü. Çoban ölmezden önce yanından geçen bir Yemenliye: "Hac mevsiminde bulunacak mısın?" demiş. Yemenlide: "Hayır, hacca gitmeyeceğim belki ileride giderim" demiş. Hâşimi çoban: "Ne zaman gidersen oraya bir dileğimi iletir misin?" demiş. Adam peki demiş. Hâşimi çoban: Hacca gidip o mevsimde orada bulunduğunda Ey Kureyşliler diye bağır Kureyşliler toplanınca Ey Hâşimoğulları diye bağır onlar da toplanınca, Ebu Talib'i. sor Ebu Talib'i görünce ona falan kimsenin bir yular yüzünden beni öldürdüğünü söyle demiş çok geçmeden çoban ölmüş. Develerini güttüğü adam Ebu Talib'in yanına vardığında Ebu Talib adamımız (çoban) ne oldu diye sormuş. O da: Hastalandı, iyileşmesi için kendisiyle ilgilendim ama iyileşemedi öldü, ben de onu defnettim dedi. Ebu Talib o bu iyiliklere layık bir kimseydi dedi. Bir süre sonra Hâşimî'nin dileğine götürmesini istediği Yemenli kimse insanların toplu olduğu bir sırada Ey Kureyşliler diye bağırmış. Kureyşliler toplanınca, Ey Hâşimoğulları diye bağırmış toplanan Hâşimoğullarına Ebu Talib nerede demiş. Ebu Talib benim deyince adam falan çoban sana dileğini ulaştırmamı vasiyet etmişti. Onu falan adam bir yular yüzünden öldürdü

dedi. Bunun üzerine Ebu Talib önceki adamın yanına giderek: Sana söyleyeceğim üç şeyden birini tercih edeceksin. Ya yüz deve vereceksin sen bizim çobanımızı hata ile öldürdün. Yahud senin öldürmediğine kavminden elli kişi yemin edecek. Bunları yapmak istemezsen biz de seni öldüreceğiz demiş. Adam kavmine giderek onlara durumu anlatınca senin öldürmediğine yemin ederiz demişler.

Hâşimoğullarından bir kadın gelerek -Onlardan birinin nikahı altında olup bir çocuğu vardı- şöyle dedi. Ey Ebu Talib bu çocuğu elli kişiden birinin yerine kabul etmeni ve yeminini bağışlamanı rica ediyorum. Ebu Talib bu teklifi kabul etmişti. Onlardan başka bir adam gelerek Ey Ebu Talib, yüz deve yerine yemin etmeleri için elli kişi istemişsin. Her adama iki deve düşer al sana iki deve benden bunları kabul et yeminden beni bağışla çünkü yemin vebal altına sokar demiş. Ebu Talib bunu da kabul etmiş. Geri kalan kırk sekiz kişi gelerek adamın katil olmadığına yemin etmişler. İbn Abbas diyor ki: Canım kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki aradan bir yıl geçmeden bu kırk sekiz kişi hepsi öldüler. (Müslim, Kasame: 1; Ebû Davud, Diyat: 8)

2- KASÂME

4628- Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından Medineli bir adamdan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Cahiliyye dönemindeki "Kasâme" şeklindeki aynen olduğu gibi kabul etti. (Müslim, Kasame: 1; Müsned: 16553)

4629- Süleyman b. Yesar (r.a) ve Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından pek çok kimseden rivâyete göre, şöyle demişlerdir: "Kasâme" cahiliyye döneminde vardı. Rasûlullah (s.a.v) onu aynı cahiliyye dönemindeki şekli üzere kabul edip bıraktı ve Hayber, Yahudilerin öldürdükleri iddia edilen bir maktul hakkında da bu kasâme şekline göre hükme bağladı. (Müslim, Kasame: 1; Müsned: 16553)

4630- İbn'ül Müseyyeb (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir. Cahiliyye döneminde "kasâme" mevcuttu Rasûlullah (s.a.v), Yahudilerin kuyusu yanında ölü ele geçirildi ve Yahudilerin öldürdüğü iddia edilen ensari hakkında "Kasâme" hükmünü tatbik etti. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

3- KASÂMEDE ÖNCE MAKTÜL TARAFINDAN YEMİN ETMESİ GEREKİR

4631- Sehl b. Hasme (r.a)'ın haber verdiğine göre, Abdullah b. Sehl ve muhayyısa başlarına gelen bir sıkıntıyı gidermek için Hayber'e gitmişlerdir. Orada Muhayyısa'ya Abdullah b. Sehl'i öldürüp geniş bir kuyuya atıldığını söylediler. Muhayyıs'a Yahudilere gelip: "Vallahi onu siz öldürdünüz" deyince Yahudiler: "Vallahi onu biz öldürmedik" dediler. Muhayyısa oradan ayrıldıktan sonra Medine'ye gelerek olayı Rasûlullah (s.a.v)'e anlattı. Sonra Muhayyısa büyük kardeşi Huveyyısa ve Abdurrahman b. Sehl Rasûlullah (s.a.v)'in huzuruna geldiler. Hayberde olaya şahit olan Muhayyısa konuşmak isteyince, Rasûlullah (s.a.v): Büyüğünüz konuşsun büyüğünüz dedi. Huveyyısa konuştu sonra Muhayyısa konuştu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Ya Yahudiler arkadaşınızın diyetini verirler veya harbe hazır olmaları bildirilir. Rasûlullah (s.a.v), Yahudilere bu konuda bir mektup gönderdi. Yahudiler de: "Vallahi onu biz öldürmedik" diye yazdılar. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Huveyyısa, Muhayyısa ve Abdurrahman'a yemin ederseniz arkadaşınızın diyetine hak kazanırsınız."** Onlar: Hayır yemin etmeyiz dediler. Rasûlullah (s.a.v): **"O halde öldürmediklerine Yahudiler yemin ederler"** buyurdu. Müslüman değiller ki yemin ettiklerine inanılsın denilince, Rasûlullah (s.a.v) kendisinden yüz deve verdi develer evlerine gönderildi. Sehl onlardan kırmızı bir deve beni tekmelemişti dedi. (Müslim, Kasame: 1; Ebû Davud, Diyat: 8)

4632- Sehl b. Ebî Hasme (r.a) ve kavminin ileri gelenlerinden rivâyete göre, Abdullah b. Sehl ve muhayyısa başlarına gelen bir sıkıntıyı halletmek için Hayber'e gitmişlerdi. Orada Muhayyısa'ya Abdullah b. Sehl'in öldürülüp bir kuyuya atıldığını haber verdiler. Muhayyısa, Yahudilere gelip: Vallahi onu mutlaka siz öldürdünüz dedi. Yahudiler de vallahi onu biz öldürmedik dediler. Muhayyısa memleketi olan Medine'ye gelip durumu akrabalarına anlattı. Sonra kendisi, büyük kardeşi ve Abdurrahman b. Sehl Rasûlullah (s.a.v)'e gelerek Hayber'deki durumdan haber verdiler. Hayber'de olaya şahit olan Muhayyısa konuşmaya başlayınca büyük olanınız konuşsun diyerek yaşça büyük olan kardeşe söz hakkı verilmesini istedi. Bunun üzerine Muhayyısa konuştu. Durumu öğrenen Rasûlullah (s.a.v): **"O Yahudiler ya arkadaşınızın fidyesini verirler veya kendilerine savaş açılacağı bildirilir"** buyurdu. Ve Yahudilere bu konuda bir mektup gönderdi. Onlar da mektuba cevaben: "Vallahi biz öldürmedik" dediler. Yahudilerden bu cevap gelince Rasûlullah (s.a.v): **"Huveyyisa, Muhayyısa ve Abdurrahman'a: Yemin ederseniz arkadaşınızın diyetine**

hak kazanırsınız” dedi. Onlar da: “Hayır yemin etmeyiz dediler. O zaman: “Yahudiler öldürmediklerine dair yemin ederler” buyurdu. Bu sefer bunlar Müslüman değiller ki onların yeminlerine inanılsın dediler. Rasûlullah (s.a.v), her iki tarafın aralarındaki çekişmeyi gidermek için kendisi diyet olarak yüz deve verdi ve o develer onların evlerine konuldu. Sehl diyor ki: Onlardan kırmızı bir deve beni tekmelemişti.” (Müslim, Kasame: 1; Ebû Davud, Diyat: 8)

4- KASÂME’YLE ALAKALI DEĞİŞİK RİVAYETLER

4633- Sehl b. Ebî Hasme (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Sehl b. Zeyd, Muhayyısa b. Mes’ud Medine’den çıkıp Hayber’e gittiler ve işlerini görmek için birbirinden ayrıldılar. Muhayyısa işlerini bitirip Abdullah b. Sehl’in yanına geldiğinde Abdullah b. Sehl’i kanlar içersinde öldürülmüş olarak buldu ve defnetti. Sonra Medine’ye dönüp Rasûlullah (s.a.v)’in yanına kendisi, Huveyyısa b. Mes’ud ve Abdurrahman b. Sehl üçü birlikte geldiler. Abdurrahman bu üç kişiden en küçükleri idi, arkadaşlarından önce konuşmaya başlayınca Rasûlullah (s.a.v), ona: **“Yaşça büyük olanınız konuşsun”** dedi. Bu sefer o sustu diğer iki arkadaşı konuştular. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Adamınızı Yahudilerin öldürdüklerine dair sizden elli kişi yemin ederse diyet almaya hak kazanırsanız”** buyurdu. Onlar da nasıl yemin edelim öldürdüklerini görmedik dediler. Rasûlullah (s.a.v): **“Öyleyse Yahudilerden elli kişi öldürmediklerine dair yemin etsinler”** deyince bunlar: “Kafir olan bir toplumun yeminlerini nasıl kabul edelim?” dediler. Buradaki çıkmazı gören Rasûlullah (s.a.v) kendisinden ölen kimsenin diyetini ödedi. (Müslim, Kasame: 1; Ebû Davud, Diyat: 8)

4634- Sehl b. Ebî Hasme ve Rafi b. Hadîc ikisi birlikte şöyle rivâyet ettiler: Muhayyısa b. Mes’ud ve Abdullah b. Sehl bir ihtiyaçlarını görmek için Hayber’e geldiler. İşlerini görmek için birbirlerinden ayrıldılar, birbirleriyle buluşacakları yere gelince Abdullah b. Sehl öldürülmüştü. Kardeşi Abdurrahman b. Sehl ve amca oğulları Huveyyısa ve Muhayyısa Rasûlullah (s.a.v)’e durumu anlatmak üzere geldiler. Abdurrahman kardeşinin işini anlatmak üzere konuşmaya başladı, o oradakilerin yaşça en küçüğü idi. Rasûlullah (s.a.v): **“Konuşmaya büyüğünüz başlasın”** buyurdu. Arkadaşlarının durumunu o ikisi anlatmaya başladı. Rasûlullah (s.a.v): Buna benzer bir şeyler söyleyerek şöyle dedi. Sizden elli kişi arkadaşınızın Yahudilerce öldürüldüğüne dair yemin etmelidir. Onlar da: Ey

Allah'ın Rasûlü! Bu nasıl iş, biz şahit olmadık, nasıl yemin edebiliriz dediler. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“O zaman Yahudilerden elli kişi kendi öldürmediklerine yemin ederler.”** Bu sefer bunlar: “Ey Allah'ın Rasûlü! Onlar kafir bir topluluktur, onlara nasıl inanabiliriz” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), kendi yanından onların fidyelerini ödedi. Sehl diyor ki: Onların deve ağılına girmiştim de beni o develerden biri tekmelemişti. (Müslim, Kasame: 1; Ebû Davud, Diyat: 8)

4635- Sehl b. Ebî Hasme (r.a)’den rivâyete göre, Abdullah b. Sehl, Muhayyısa b. Mes’ud b. Zeyd ikisi birlikte Hayber’e gelmişlerdi. O zaman Hayber sulh halinde idi. İhtiyaçlarını görmek için birbirinden ayrıldılar. İşlerini bitirip birbirlerinin yanına geldiklerinde Muhayyısa Abdullah b. Sehl’i kanlar içerisinde öldürülmüş durumda buldu ve onu defnetti ve Medine’ye döndü. Abdurrahman b. Sehl, Huveyyısa durumu anlatmak üzere Rasûlullah (s.a.v)’e geldiler ve Yaşları en küçük olan Abdurrahman konuşmaya başlayınca, Rasûlullah (s.a.v): **“Öncelikle büyüğünüz hanginizse o konuşsun”** buyurdu. Bu sefer o sustu diğer ikisi konuşarak konuyu Rasûlullah (s.a.v)’e anlattılar. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Sizden elli kişi yemin ederseniz arkadaşınızın diyetini almaya hak kazanırsınız veya katil bulunmuş olur”** buyurunca. Onlar: “Ey Allah'ın Rasûlü! Görmediğimiz halde nasıl yemin edebiliriz” dediler. O zaman Rasûlullah (s.a.v): **“Yahudilerden elli kişi yemin ederek kendilerini temize çıkarırlar”** buyurdu. Bu sefer onlar: Ey Allah'ın Rasûlü! Kafir olan bir toplumun yeminlerini nasıl kabul edip güvenebiliriz dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) kendi yanından onların diyetini verdi. (Müslim, Kasame: 1; Ebû Davud, Diyat: 8)

4636- Sehl b. Ebî Hasme (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Sehl ve Muhayyısa b. Mes’ud b. Zeyd Hayber’e gitmişlerdi, o zaman Hayber sulh halindeydi. İhtiyaçlarını görmek için orada birbirlerinden ayrıldılar. İşleri bitince Muhayyısa, Abdullah b. Sehl’in yanına gelince onu kanları içinde öldürülmüş bir durumda buldu, onu defnetti sonra Medine’ye dönüp geldi. Sonra Abdurrahman b. Sehl, ve Mes’ud’un oğulları olan Huveyyısa ve Muhayyısa durumu anlatmak üzere Rasûlullah (s.a.v)’e geldiler ve Abdurrahman konuşmaya başladı. Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Büyüğünüz kimse o konuşsun”** buyurdular. O anda onların en küçüğü Abdurrahman idi. O sustu diğer ikisi konuyu anlattılar. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Sizden elli kişi arkadaşınızı**

Yahudiler öldürdü diye yemin ederse, katili bulur veya diyete hak kazanırsınız” buyurdu. Onlar da: “Ey Allah'ın Rasûlü görmedik ve bilmiyoruz, nasıl yemin edelim?” dediler. Bu sefer Rasûlullah (s.a.v): **“Yahudilerden elli kişi yemin ederek kendilerini temize çıkarırlar”** buyurdu. Bunun üzerine de şöyle dediler: “Ey Allah'ın Rasûlü! Kafir olan bir toplumun yeminlerine nasıl inanıp kabul edebiliriz?” Bunun üzerine Peygamber (s.a.v) kendisinden onların diyetlerini ödedi. (Müslim, Kasame: 1; Ebû Davud, Diyat: 8)

4637- Sehl b. Ebî Hasme (r.a)’den rivâyete göre, Abdullah b. Sehl b. el Ensarî ile Muhayyısa b. Mes’ud Hayber’e gitmişlerdi, işlerini görmek üzere birbirinden ayrılmışlardı. Bu arada Abdullah b. Sehl el Ensarî öldürülmüştü. Bu olay üzerine Muhayyısa ölenin kardeşi Abdurrahman ve Huveyyısa b. Mes’ud olayı anlatmak üzere Rasûlullah (s.a.v)’e geldiler. Abdurrahman söze başladı. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v): **“Büyüğünüz kimse o konuşsun”** buyurdu. Bunun üzerine Muhayyısa ve Huveyyısa konuşmaya başladılar ve Abdullah b. Sehl’in olayını aktardılar. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Elli kişi yemin edersiniz ve böylece ölen kimsenin diyetine hak kazanırsınız”** buyurdu. Onlar da: “Nasıl yemin edebiliriz? Hem olaya şahit olmadık hem de orada değildik” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) **“Bu sefer Yahudilerden elli kişi öldürmediklerine dair yemin ederler ve kendilerini temize çıkarmış olurlar”** buyurdu. Onlar da: “Ey Allah'ın Rasûlü! Kafir bir toplumun ettiği yeminlere nasıl güvenip kabul edebiliriz?” dediler. Ravi diyor ki: Rasûlullah (s.a.v) kendisinden bu diyeti ödedi. Büşeyr diyor ki: Sehl b. Ebî Hasme bana şöyle demişti. Zekat develerinden toplanan bu deve içersinden bir deve beni tekmelemişti. (Müslim, Kasame: 1; Ebû Davud, Diyat: 8)

4638- Sehl b. Ebî Hasme (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Sehl öldürülmüş olarak bulunmuştu. Onun kardeşi ve iki amcazadesi Huveyyısa ve Muhayyısa durumu anlatmak üzere Rasûlullah (s.a.v)’e geldiler. Abdurrahman konuşmaya başlayınca, Rasûlullah (s.a.v): **“Büyüğünüzden başlayın konuşmaya”** buyurdu. Diğer ikisi dediler ki: Ey Allah'ın Rasûlü biz Abdullah b. Sehl’i öldürülmüş ve Hayber kuyularından bir kuyuya atılmış vaziyette bulduk dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Kimden şüpheleniyorsunuz”** deyince: “Yahudilerden şüpheleniyoruz” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Siz ve elli kişi yemin ederek bunu Yahudiler öldürdü der misiniz?”**

Onlar da: “Görmediğimiz halde nasıl yemin edebiliriz?” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Peki Yahudilerden elli kişi yemin ederek suçsuz olduklarını söylesinler”** buyurdu. Bu sefer bunlar: “Onlar müşrik kimselerdir, biz onların yeminlerine nasıl güvenebiliriz?” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) onun fidyesini kendisinden ödedi. (Müslim, Kasame: 1; Ebû Davud, Diyat: 8)

4639- Büşeyr b. Yesar (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle haber vermiştir: Abdullah b. Sehl el Ensarî ve Muhayyısa b. Mes’ud Hayber’e gittiler. ihtiyaçlarını görmek için birbirinden orada ayrıldılar. Abdullah b. Sehl öldürüldü. Muhayyısa kardeşi Huveyyısa ve Abdurrahman b. Sehl: Durumu anlatmak üzere Rasûlullah (s.a.v)’e geldiler ve Abdurrahman kardeşi için konuşmaya başladı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Büyüğünüz konuşsun, büyüğünüz konuşsun”** buyurdular. Bunun üzerine Huveyyısa ve Muhayyısa Abdullah b. Sehl hakkında gerekeni anlattılar. Rasûlullah (s.a.v) onlara dedi ki: **“Siz ve elli kişi yemin ederek arkadaşınızın diyetine ve katilin bulunmasına hak kazanırsınız.”** Hadisin ravilerinden Malik diyor ki: “Yahya diyor ki: Büşeyr şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) onların diyetini kendi yanından ödedi. (Müslim, Kasame: 1; Ebû Davud, Diyat: 8)

4640- Sehl b. ebi Hasme (r.a)’nin haber verdiğine göre, onun kavminden bir gurup Hayber’e gitmişlerdi. İşlerini görmek için orada birbirinden ayrılmışlardı ve sonunda kendilerinden birini öldürmüş olarak buldular.Yanlarında buldukları kimselere: “Arkadaşımızı siz mi öldürdünüz?” dediler. Onlar da: “Onu biz öldürmedik, katilini de bilmiyoruz” dediler. Onlar da, Rasûlullah (s.a.v)’in yanına gelerek en küçükleri şöyle dedi: “Ey Allah'ın Peygamberi! Hayber’e gitmiştik arkadaşlarımızdan birini öldürmüş olarak bulduk.” Rasûlullah (s.a.v): **“En büyüğünüz konuşsun en büyüğünüz”** buyurdu ve onlara: **“Kimin öldürdüğüne dair delil getirmeniz gerekir”** dedi. Onlar da: “Bizim bir delilimiz yok” dediler. **“Peki Yahudiler öldürmediklerine dair yemin ederler”** deyince: “Onların yeminine nasıl inanalım” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) ölen kimsenin kimvurduya gitmesini hoş görmeyerek Beyt’ül-mal de toplanan zekatlık develerden onların fidyesini ödedi. (Müslim, Kasame: 1; Ebû Davud, Diyat: 8)

4641- Amr b. Şuayb babasından ve dedesinden aktararak şöyle diyor: Muhayyısa’nın küçük oğlu Hayber kapılarından bir kapının önünde ölü olarak bulunmuştu. Rasûlullah (s.a.v) ölenin velilerine: **“Kimin**

öldürdüğüne dair iki şahit getirin size katili teslim edeyim” dedi. Onlar da: “Ey Allah'ın Rasûlü! İki şahit nereden getirelim, kapılarının önünde ölü olarak bulunmuş” dediler. **“Öyleyse elli kişi sizden yemin ederse Yahudilerin öldürdüğü belli olmuş olur”** buyurdu. Bunun üzerine onlar: “Ey Allah'ın Rasûlü! Nasıl yemin edebiliriz? Görmediğimiz ve bilmediğimiz bir olay üzerine” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“O Yahudilerden elli kişi öldürmediklerine yemin ederler”** buyurdu. Bu sefer bunlar: “Ey Allah'ın Rasûlü! Onlar Yahudi’dir onlara nasıl yemin teklif eder ve yeminlerine inanırız” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) diyetin yarısını kendisi Beyt’ül-mal’den ödemeyi diğer yarısını da Yahudilere ödettirmeyi emir buyurdu. (Dârimi, Diyat: 8)

5- KISAS

4642- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Sadece şu üç şeyle bir Müslüman’ın kanı** (öldürülmesi) **helâl olur: Katil kimse kısas yapılarak öldürülür. Evli iken zina eden taşlanarak öldürülür. Dinini terk edip irtidat eden de öldürülür.”** (Ebû Davud, Hudud: 1; Müslim, Kasame: 6)

4643- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında bir adam öldürülmüştü. Katil, Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna çıkarılınca Rasûlullah (s.a.v), onu maktulün velisine teslim etti. Katil: “Ey Allah'ın Rasûlü! Onu bilerek öldürmedim” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) maktulün velisine: **“Dikkat et eğer katil sözünde doğru ise sen de onu öldürürsen Cehenneme gidersin”** deyince, Adam, katili serbest bıraktı. Ebu Hüreyre dedi ki: “O adam nis’a denilen deriden örülmüş bir urganla bağlanmıştı urganını sürükleyerek çıktı gitti. Bunun üzerine o adama “urganlı” adını verdiler. (Dârimi, Diyat: 8; Müslim, Kasame: 10)

4644- Alkame b. Vail el Hadremî babasından rivâyetle şöyle anlatıyor: birisini öldüren katili maktulün velisi yakalamış ve Rasûlullah (s.a.v)’e getirmişti. Rasûlullah (s.a.v) getiren adama: **“Katili affedecek misin?”** dedi. O adam da: “Hayır” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onu öldürecek misin?”** buyurdu. Adam: “Evet” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Git”** dedi. Adam giderken Rasûlullah (s.a.v) çağırdı ve: **“Onu affedecek misin?”** buyurdu. Adam: **“Hayır”** dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Diyet almak ister misin?”** dedi. Adam: **“Hayır”** dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onu öldürecek misin?”** buyurdu. Adam: “Evet” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Git”**

dedi. Adam giderken Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Bak! Eğer onu affedersen senin de öldürülen kimsenin de günahları affedilir”** buyurdu. Adam katili affedip bıraktı, katil de bağlandığı urganını sürükleyerek çekip gitti. (Dârimi, Diyat: 8; Müslim, Kasame: 10)

6- BU KONUYLA ALAKALI DEĞİŞİK RİVAYETLER

4645- Vail (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Maktulün velisi katili bağladığı urganla çekip getirirken Rasûlullah (s.a.v)’in yanında idim. Rasûlullah (s.a.v), maktulün velisine **“Katili affedecek misin?”** buyurdu. Adam: “Hayır” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Diyet alır mısın?”** dedi. Adam: “Hayır” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onu öldürecek misin?”** dedi. Adam: “Evet” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onu götür”** buyurdu. Adam katili götürürken kendiliğinden dönüp bakınca, Rasûlullah (s.a.v) onu çağırdı ve **“Affeder misin?”** dedi. Adam: “Hayır” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Diyet alır mısın?”** dedi. Adam: **“Hayır”** dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Öyleyse onu öldürecek misin?”** deyince, adam: “Evet” dedi. Bu sefer Rasûlullah (s.a.v): **“Onu götür”** buyurdu. Adam onu götürürken: **“Bak eğer onu affedersen senin de ölen kimsenin de günahları affedilmiş olur”** buyurdu. Adam da onu affetti ve bırakıverdi. Katili bağlandığı ipi sürüyerek çekip gittiğini gördüm. (Dârimi, Diyat: 8; Müslim, Kasame: 10)

4646- Vail (r.a) babasından rivâyet ederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)’in yanında oturuyordum. Bir adam birinin boynuna bir urgan bağlamış getiriyordu ve şöyle dedi: “Ey Allah'ın Rasûlü! Bu adam kardeşimle beraber kuyu kazıyorlardı, kazmayı kaldırdı arkadaşının başına vurdu ve öldürdü.” Rasûlullah (s.a.v): **“Onu affet”** buyurdu. Adam kabul etmedi ve şöyle dedi: “Ey Allah'ın Peygamberi! Bu adam ve kardeşim kuyu kazıyorlardı, bu adam kazmasını kaldırıp arkadaşının başına vurdu ve onu öldürdü.” Rasûlullah (s.a.v): **“Onu affet”** buyurdu. Adam yine kabul etmedi ve kalkıp şöyle dedi: “Ey Allah'ın Rasûlü! Bu adam ve kardeşim kuyu kazıyorlardı. Bu adam kazmasını kaldırdı -sanki o sahneyi görüyor gibiyim- ve arkadaşının kafasına vurdu ve onu öldürdü” deyince Rasûlullah (s.a.v), tekrar: **“Onu affet”** buyurdu. Adam kabul etmeyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Git onu öldürürsen sen de onun gibi olursun”** buyurdu. Adam katili çıkardı biraz gidince, O’na: “Rasûlullah (s.a.v), ne söyledi duymuyor musun?” dedik. Bunun üzerine döndü ve: **“Onu öldürürsem onun gibi mi olurum”** deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Evet eğer öldürürsen onun gibi**

olursun” buyurdu ve yine: **“Onu affet”** dedi. Böylece katil affolup boynundaki urganı sürükleyerek çekip gitti. (Dârimi, Diyat: 8; Müslim: Kasame: 10)

4647- Alkame b. Vail babasından haber verdiğine göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in yanında oturduğum bir sırada bir adam bir adamı bağladığı bir urganla çekerek getirdi ve şöyle dedi: “Ey Allah'ın Rasûlü! Bu adam kardeşimi öldürdü.” Rasûlullah (s.a.v), o adama: **“Onu öldürdün mü?”** buyurdu. Katil bir şey söylemeden maktulün velisi: “Ey Allah'ın Rasûlü! Eğer o itiraf etmezse delil ile ispat ederim” dedi. Katil: “Evet onu ben öldürdüm” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onu nasıl öldürdün?”** buyurdu. O da: “Onunla bir ağaçtan odun kesiyorduk bana sövdü, beni kızdırdı, ben de balta ile kafasına vurdum” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), ona: **“Kendini kurtarmak için fidye verebilecek malın var mı?”** buyurdu. Adam: “Ey Allah'ın Rasûlü! Baltam ve elbisemden başka hiçbir şeyim yok” dedi. Rasûlullah (s.a.v) ona şöyle dedi: **“Ne dersin? Kavmin diyetini vererek seni kurtarabilir mi?”** Adam: **“Kavmimin yanında ben öldürdüğüm adamdan daha değersizim”** dedi. Rasûlullah (s.a.v) katilin urganını adama atarak ona: **“Al adamını”** dedi. Adam katili alıp giderken Rasûlullah (s.a.v): **“Eğer onu öldürürsen onun gibi olursun”** buyurunca ashap adamın arkasından yetişerek şöyle dediler: “Ne yapıyorsun? Yazıklar olsun sana, Rasûlullah (s.a.v) eğer onu öldürürsen onun gibi olursun” buyurdular. Adam bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v)’in yanına dönerek şöyle dedi: “Ey Allah'ın Rasûlü! Bana bunu öldürürsen onun gibi olursun dediğini söylediler, ben onu Senin emrinle alıp götürüyorum. Rasûlullah (s.a.v), adama: **“Senin ve ölen kardeşinin günahını götürmesini istemez misin?”** dedi. Adam: “Evet isterim” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Öyleyse affet”** dedi. Adam: “Öyleyse dediğin gibidir” dedi. (Dârimi, Diyat: 8; Müslim: Kasame: 10)

4648- Alkame b. Vail babasından naklediyor. Rasûlullah (s.a.v)’e birisini öldüren bir katil getirilince onu kısas olarak öldürmesi için maktulün velisine teslim etti, yanındakilere de: **“Katil de maktul de Cehennemdedir”** buyurdu. Bunu işitenlerden birisi adamın peşinden gitti. Rasûlullah (s.a.v)’in söylediğini iletti. Adam, katili bıraktı katil serbest bırakılınca urganını sürükleyerek gitti. Bunu Habib’e hatırlatınca şöyle dedi: Bana Said b. Eşva nakletti ve şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v) o adama affetmesini emretmişti.” (Dârimi, Diyat: 8; Müslim, Kasame: 10)

4649- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, bir adam velisini öldüren bir katili Rasûlullah (s.a.v)’in yanına getirince, Rasûlullah (s.a.v) ona:

“Katili affet” demişti. O da bunu kabul etmeyince, “Öyleyse diyet al” buyurdu. Adam bunu da kabul etmeyince: **“Götür, onu öldür sen de onun gibisin”** buyurdu. Adam gidince birisi peşinden giderek adama: Rasûlullah (s.a.v), sana: **“Götür onu öldür sen de onun gibisin”** dediğini duymadın mı? deyince, adam katili bırakıverdi. Katil bağlı olduğu urganı sürüyerek yanımdan geçti gitti.” (Dârimi, Diyat: 8; Müslim, Kasame: 10)

4650- Abdullah b. Büreyde (r.a)’nin babasından rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek yanındaki birine işaret ederek: “Bu adam kardeşimi öldürdü” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Git kardeşini öldürdüğü gibi sen de onu öldür”** buyurdu. Bunun üzerine katil kendini öldürecek adama: “Allah’a karşı sorumluluk bilinci taşı, beni affet, beni affetmek sana daha çok sevap kazandırır ve ahirette senin ve kardeşin için daha hayırlı olur” deyince, adam katili serbest bıraktı. Abdullah b. Büreyde diyor ki: Bu durum Rasûlullah (s.a.v)’e bildirildiğinde Rasûlullah (s.a.v) ona sordu, o da olup biteni anlatınca ona: **“Bu adamın seni öldürmesi senin için kıyamet gününde öldürdüğün adamın: “Ya Rabbi bu adama sor beni neden dolayı öldürdü?” diyerek hakkını istemesinden daha hayırlı idi”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

7- NE ZAMAN İNSANLAR ARASINDA HÜKÜM VERECEK OLURSANIZ ADALETLE HÜKMEDİNİZ…(Nisâ 58) AYETİNİN YORUMU

4651- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Kurayza ve Nadîr kabileleri vardı, Nadîr Kurayza’dan daha üstün idi. Kurayza’dan bir adam Nadîrli birini öldürdü mü öldürülür, Nadîr’den bir adam Kurayza’dan birini öldürdü mü yüz ölçek hurma verirdi. Rasûlullah (s.a.v) Medine’ye hicret edip geldikten sonra Nadir kabilesinden bir adam Kurayza’dan birini öldürdü. Kureyzalılar: “Katili bize verin öldürelim” deyince, Nadîrliler eski adetleri üzere katili teslim etmek istemeyerek: “Aramızda Peygamber (s.a.v) var” dediler ve davalarının halledilmesi için Ona müracaat ettiler. O sırada Nisâ sûresi 58. ayeti nazil oldu. **“Adalet cana candır yani kısastır.”** Daha sonra da Mâide 50. ayeti nazil oldu. **“Yoksa onlar hala İslâm’ın karşıtı cahiliyye kanunları ile mi yönetilmek istiyorlar…”** (Ebû Davud, Diyat: 1)

4652- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Mâide sûresi 42. ayeti olan **“…Onlar arasında hükmedersen adaletle hükmet. Allah adil**

davrananları sever” ayeti Nadîr ile Kureyza arasındaki diyet hakkında indi çünkü Nadîrlilerin maktulleri şerefli sayılıyor ve tam diyet ödeniyordu. Kureyza oğullarının maktullerine ise diyetin yarısı ödeniyordu. Bu konuda davalarının halledilmesi için Rasûlullah (s.a.v)’i hakem tayin ettiler ve o sırada yukarıdaki ayetler nazil oldu. Rasûlullah (s.a.v) davalarını hak üzere gördü ve diyeti eşit kıldı. (Ebû Davud, Diyat: 1)

8- ÖLDÜRME İŞİNDE KÖLE İLE HÜR BİR OLUR MU?

4653- Kays b. Ubâde (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Eşter ile birlikte Ali’nin yanına giderek kendisine: “Rasûlullah (s.a.v)’in başkalarına söylemediği sadece sana söylediği bir şey var mı?” dedik. “Hayır sadece yazdığım şu şey var” dedi ve kılıcının kınından yazdığı şeyi çıkardı, orada şunlar yazılıydı: **“Mü’minlerin kanları kısas ve diyetle müsavidir. Onlar düşmanlarına karşı tek vücut ve kuvvetlidirler, onlardan en aşağı durumda oranı bile düşmana eman verebilir. Dikkat edin! Kafire karşı Mü’min öldürülmez. Kafirlerden zimmî ve müstemen gibi Müslümanlarla anlaşması olan kimseler de öldürülmez. Kim bid’at çıkarırsa o kendisine eder kim de bir bid’at çıkaranı himaye ederse Allah’ın, meleklerin ve tüm insanların laneti onun üzerine olsun.”** (Ebû Davud, Diyat: 10; Tirmizî, Diyat: 16)

4654- Ali (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Mü’minlerin kanları kısas ve diyetle müsavidir. Onlar düşmanlarına karşı tek vücut olup kuvvetlidirler. Onlardan en aşağı durumda olanı bile düşmana eman verebilir. Kafire karşılık bir Mü’min öldürülmez. Kafirlerden Zimmî ve müstemen gibi Müslümanlarla anlaşması olan kimseler de öldürülmez.”** (Ebû Davud, Diyat: 10; Tirmizî, Diyat: 16)

9- KÖLESİNİ ÖLDÜRENE KISAS YAPILIR MI?

4655- Semure (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Kim kölesini öldürürse biz de onu öldürürüz, kim kölesinin bir organını keserse biz de onun organını keseriz. Kim kölesini iğdiş ederse biz de onu iğdiş ederiz.”** (Ebû Davud, Diyat: 10; Tirmizî, Diyat: 16)

4656- Semure (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Kim kölesini öldürürse biz de onu öldürürüz, kim de kölesinin bir organını keserse biz de onun bir organını keseriz.”** (Ebû Davud, Diyat: 10; Tirmizî, Diyat: 16)

4657- Semure (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Kim kölesini öldürürse biz de onu öldürürüz, kim de kölesinin bir organını keserse biz de onun bir organını keseriz.”** (Ebû Davud, Diyat: 10; Tirmizî, Diyat: 16)

10- KADINA KARŞI KADIN ÖLDÜRÜLÜR MÜ?

4658- Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in kısas hakkında verdiği hükümleri karıştırıyordum o sırada Hamel b. Malik kalktı ve şöyle anlattı: “İki kadının odalarının arasında olduğum bir sırada kadının biri diğerine çadırının kazığı ile vurdu ve kadını ve karnındaki çocuğu öldürdü. Rasûlullah (s.a.v) o kadının öldürülmesini çocuğun yerine de diyet olarak bir köle ve cariye verilmesini hükmetti.” (İbn Mâce, Diyat: 11)

11- BİR KADINA KARŞILIK ERKEK ÖLDÜRÜLÜR MÜ?

4659- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Bir Yahudi ziynetlerini almak için bir kızı öldürmüştü. Rasûlullah (s.a.v) de o kıza karşılık Yahudi’ye kısas uyguladı. (İbn Mâce, Diyat: 24; Ebû Davud, Diyat: 21)

4660- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, bir Yahudi genç kızın ziynetini alıp kafasını iki taş arasında ezmişti. Kız ölmek üzere iken yanına gelenler şüphelendikleri kimseleri seni öldüren şu mu bu mu diye gösterdiler, kendisini o duruma sokan Yahudi gelince “Evet budur” demişti. O Yahudi de suçunu itiraf edince Rasûlullah (s.a.v)’de onun başının ezilmesini emretti. (İbn Mâce, Diyat: 24; Ebû Davud, Diyat: 21)

4661- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Üzerindeki ziynet eşyasını almak için bir Yahudi, kızın kafasını ezmişti. Son nefesinde kızın yanına gidenler onu Rasûlullah (s.a.v)’e getirdiler. Rasûlullah (s.a.v) kıza: “Seni filan mı öldürdü?” kız başıyla hayır diye işaret etmişti. Rasûlullah (s.a.v) **“Falan mı? filan mı?”** diye sorunca, vuran Yahudi’nin ismi anılınca başıyla “Evet” dedi. Yahudi yakalanıp suçunu itiraf edince, Rasûlullah (s.a.v)’in emri üzerine Yahudi’nin kafası iki taş arasında ezildi. (İbn Mâce, Diyat: 24; Ebû Davud, Diyat: 21)

12- KAFİRİ ÖLDÜREN MÜSLÜMANA KISAS YAPILIR MI?

4462- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Üç şey dışında hiç bir şey Müslüman’ın kanını helâl**

kılmaz. Evli kimse zina ederse taşlanarak öldürülür. Bilerek Müslüman öldüren kimse kısas yapılarak öldürülür. İslâm'dan çıkıp mürted olan, Allah'a ve elçisine savaş açan kimse de ya öldürülür veya asılır veya sürgün edilir." (Müsned: 24518)

4663- Şa'bî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Cuheyfe'den işittim şöyle diyordu: Ali'ye: "Rasûlullah (s.a.v)'den Kur'an'dan başka duyduğun bir şey var mı?" diye sorduğumuzda şöyle dedi: "Tohumu çatlatan, canlıyı yaratan Allah'a yemin ederim ki hayır bir şey yoktur ancak Allah'ın kuluna Kitab'ını anlama kabiliyetini vermesi ve bir de şu sahifeden yazılı olanlar vardır. Sahife de neler var" dedim şöyle dedi: **"Diyet, esirlerin kurtarılması ve kafire karşılık Müslüman'ın öldürülmemesi konuları vardır."** (Müsned: 24518)

4664- Ebu Hassan (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ali dedi ki: "Kılıcımın kınındaki sahifeden başka Rasûlullah (s.a.v) bana başkalarına söylemediği bir vasiyet yapmadı dedi. Oradakiler ısrarla onu görmek isteyince sahifeyi çıkardı. Orada şunlar yazılı idi: **"Mü'minlerin kanları eşittir. Mü'minlerden en aşağı da olan biri bile düşmana emân verebilir, onlar düşmanlara karşı tek vücut gibidirler. Bir kafiri öldüren Müslüman kısas yapılarak öldürülmez, anlaşma yapılan kimseler de anlaşmalarına sadık kaldıkları sürece onlar da öldürülmez."** (Müsned: 24518)

4665- Eşter (r.a)'den rivâyete göre, bizzat kendisi Ali'ye şöyle demiştir: "Senden duyulan şeyler insanlar arasında yayılıyor eğer Rasûlullah (s.a.v)'in sana bir vasiyeti varsa bize söyle" deyince, Ali: "Rasûlullah (s.a.v)'in bana insanlara söylemediği bir vasiyeti yoktur sadece kılıcımın kınındaki sahifede yazılı olanlar vardır" dedi. Orada şunlar yazılıydı: **"Mü'minlerin kanları eşittir. En aşağı görülen biri bile düşmana eman verebilir, kafire karşılık Mü'min öldürülmez. Anlaşma yapılan kimse de ahdine vefa gösterdiği sürece öldürülmez."** (İbn Mâce, Diyet: 21)

13- EMÂN VERİLEN KİMSE ÖLDÜRÜLMEZ

4666- Ebu Bekre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim haksız yere ahid verdiği kimseyi öldürürse, Allah ona Cenneti haram kılar."** (İbn Mâce, Diyet: 33; Tirmizî, Diyet: 11)

4667- Ebu Bekre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim sebepsiz yere ahid verdiği kimseyi öldürürse, Allah ona Cennetin kokusunu bile haram kılar."** (İbn Mâce, Diyet: 32; Müsned: 19512)

4668- Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından bir adamdan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim zimmîlerden birini öldürürse, Cennetin kokusunu bile alamaz halbuki Cennetin kokusu yetmiş yıllık mesafeden alınır."** (Müsned: 22147; İbn Mâce, Diyet: 32)

4669- Abdullah b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim zimmîlerden birini öldürürse, Cennetin kokusunu duyamaz halbuki Cennetin kokusu yetmiş yıllık mesafeden alınır."** (Tirmizî, Diyet: 11; İbn Mâce, Diyet: 33)

14- ÖLÜM DIŞINDAKİ CİNAYETLERDE KÖLE İLE EFENDİ ARASINDAKİ UYGULAMA NASILDIR?

4670- Imran b. Husayn (r.a)'dan rivâyete göre, fakir ailelerden birinin kölesi zengin ailelerden birinin kölesinin kulağını kesmişti. Rasûlullah (s.a.v)'e şikayete geldiklerinde onlara bir şey ödettirmedi. (Dârimi, Diyet: 14; Ebû Davud, Diyat: 27)

15- DİŞE KARŞI İŞLENEN CİNAYETLERDEKİ UYGULAMA

4671- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) diş kıran kimseye kısas yapılmasına hüküm verdi ve şöyle buyurdu: **"Allah'ın Kitab'ına göre kısas gerekir."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4672- Semure (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Kölesini öldürene kısas yapar biz de onu öldürürüz, kölesinin bir organını kesen kimsenin biz de aynı organını keseriz"** buyurdu. (Ebû Davud, Diyat: 7; Tirmizî, Diyet: 18)

4673- Semure (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim kölesini iğdiş yaparsa biz de onu iğdiş yaparız. Kim de kölesinin bir organını keserse biz de onun o organını keseriz."** (Ebû Davud, Diyat: 7; Tirmizî, Diyet: 18)

4674- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rübeyyi'ın kız kardeşi Ümmü Harise bir adamı yaralamış ve Rasûlullah (s.a.v)'in yanına davalarının görülmesi için gelmişlerdi. Rasûlullah (s.a.v): **"Kısas gerekir kısas**

gerekir” demişti. Ümmü Rübeyyi: “Ey Allah'ın Rasûlü! Falan yüzünden ona kısas mı yapılacak? Hayır vallahi ona hiçbir zaman kısas yapılamaz” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Süphanallah, Ey Ümmü Rübeyyi (hüküm) Allah’ın Kitab’ındaki emridir”** buyurdu. Kadın: “Hayır, vallahi ona kısas yapılamaz” dedi. Karşı taraf diyeti kabul edinceye kadar bu sözünde diretti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Allah’ın öyle kulları vardır ki Allah’a yemin etseler Allah onların yeminlerini boşa çıkarmaz”** buyurdu. (Müslim, Kasame: 5; İbn Mâce, Diyet: 16)

16- ÖN DİŞLER İÇİN KISAS GEREKİR Mİ?

4675- Enes (r.a) anlatıyor: “Halam, bir kızın ön dişini kırmış Rasûlullah (s.a.v)’de kısas yapılmasını emretmiş. Erkek kardeşi Enes b. Nadr Rasûlullah (s.a.v)’e: “Falanın dişi mi kırılacak? Hayır, Seni hak dinle gönderen Allah’a yemin ederim ki, onun dişi kırılmamalı” dedi. Daha önce dişi kırılan kimsenin ailesinden affetmelerini veya diyet almalarını rica etmişler onlar da kabul etmemişlerdi. Uhud savaşında şehid olan amcam Enes yemin edince affetmeye razı oldular. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Allah’ın kullarından öyle kimseler var ki Allah’a yemin etseler Allah yeminlerini boşa çıkarmaz”** buyurdu. (Müslim, Kasame: 5; İbn Mâce, Diyet: 16)

4676- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rübeyyi bir kızın dişlerini kırmıştı. Onlardan affedilmelerini istediler onlar bunu kabul etmediler, diyet almalarını istediler yine kabul etmediler. Rasûlullah (s.a.v)’in yanına geldiler. O da kısas yapılmasını emretti. Enes b. Nadr dedi ki: “Ey Allah'ın Rasûlü! Rübeyyi’ın dişi mi kırılacak? Hayır, Seni hak dinle gönderen Allah’a yemin olsun ki dişi kırılmayacak.” Rasûlullah (s.a.v): **“Ey Enes! Allah’ın Kitab’ı kısası emrediyor”** buyurdu. Dişi kırılanın yakınları razı oldular ve affettiler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Allah’ın kullarından öyle kimseler var ki Allah’a yemin etseler Allah onların yeminlerini boşa çıkarmaz.”** (Müslim, Kasame: 5; İbn Mâce, Diyet: 16)

17- ISIRMAK SURETİYLE BİR CİNAYET İŞLENMİŞSE KISAS OLUR MU?

4677- Imran b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, bir adam başka birinin kolunu ısırmış o da kolunu çekince ısıranın ön dişi düşmüş -veya ön dişleri düşmüş- Dişi düşen adam Rasûlullah (s.a.v)’e şikayete gelince, Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Ne yapmamı emredersin? Ona emredip kolunu ağzına vermesini seninde onun elini deve gibi koparmasını mı istiyorsun?**

İstersen elini ağzına ver ısırınca çek” buyurdu. (Ebû Davud, Diyat: 24; İbn Mâce, Diyet: 20)

4678- Imran b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, Bir adam bir adamın kolunu ısırmış diğeri de kolunu asılınca bu adamın dişi kopmuştu. Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna mahkeme olmak üzere çıkarıldılar. Rasûlullah (s.a.v) böyle bir şey olmayacağını söyleyerek davayı iptal etti ve şöyle buyurdu: **“Kardeşinin etini deve gibi ısırıp koparmak mı istiyorsun?”** (Ebû Davud, Diyat: 24; İbn Mâce, Diyet: 20)

4679- Imran b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam bir adamı kolundan ısırdı o da kolunu çekince dişi koptu. Davalaşarak Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna çıktılar. Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyurdu: **“Biriniz kardeşinizi deve ısırır gibi ısıracak öyle mi? Onun diyeti yoktur.”** (Ebû Davud, Diyat: 24; İbn Mâce, Diyet: 20)

4680- Imran b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, Ya’la şöyle demiştir: Bir adam diğerini ısırdı ve onun da dişleri döküldü. Rasûlullah (s.a.v)’de onlara: “Diyet yoktur” buyurdular. (Ebû Davud, Diyat: 24; İbn Mâce, Diyet: 20)

4681- Imran b. Husayn (r.a)’dan rivâyete göre, Bir adam bir adamı bileğinden ısırdı onun da dişi düştü. Peygamber (s.a.v)’e gelerek durumu anlattılar. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sen kardeşinin bileğini deve gibi ısırıp koparacak mısın?”** O davayı iptal etti. (Ebû Davud, Diyat: 24; İbn Mâce, Diyet: 20)

18- NEFSİ MÜDAFA ETMEK GEREKİR

4682- Ya’la b. Münye (r.a)’den rivâyete göre, Ya’la bir adamla dövüşüyor ve kolunu ısırıyor o da onun ağzından elini çekince dişi düşüyor, durumu Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna götürüyorlar. Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyuruyor: **“Deve gibi birbirinizi mi ısırıyorsunuz?”** Davayı reddedip iptal etti. (Ebû Davud, Diyat: 24; İbn Mâce, Diyet: 20)

4683- Ya’la b. Münye (r.a)’den rivâyete göre, Temim oğullarından bir adam birisiyle kavga ediyor ve elini ısırıyor o da elini kurtarmak için çekince diğerinin dişi düşüyor. Rasûlullah (s.a.v)’e şikayete geldiklerinde Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyuruyor: **“Biriniz bir diğer kardeşinizi deve gibi ısırıyor öyle mi?”** davayı iptal etti ve reddetti. (Ebû Davud, Diyat: 24; İbn Mâce, Diyet: 20)

19- ISIRMA KONUSUNDA DEĞİŞİK RİVAYETLER

4684- Ya’la ve Ümeyye (r.anhüma)’dan rivâyete göre, şöyle demişlerdir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Tebük savaşına çıkmıştık. Beraberimizdeki bir arkadaşımız Müslümanlardan birisiyle kavga etti. O adam bunun kolunu ısırdı o da kolunu onun ağzından kurtarmak için çekince dişi döküldü. Bunun üzerine o kimse gidip Rasûlullah (s.a.v)’den dişinin diyetini isteyince, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hem gidip deve gibi kardeşinin kolunu ısırıyor hem de gelip diyet istiyor, onun için diyet yoktur”** böylece davayı iptal etti. (Ebû Davud, Diyat: 24; İbn Mâce, Diyet: 20)

4685- Safvan b. Ya’la (r.a)’nın babasından rivâyet ettiğine göre; Bir adam bir adamın elini ısırmıştı o da onun ağzından elini çekince dişi döküldü. Rasûlullah (s.a.v)’e geldiler, O da davayı iptal etti. (Ebû Davud, Diyat: 24; İbn Mâce, Diyet: 20)

4686- Ya’la (r.a)’dan rivâyete göre, bir adam ücretle bir işçi tutmuştu. O adamla kavga edip elini ısırmıştı elini çekince dişi dökülmüştü. Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna geldiler ve şikayette bulundular. Rasûlullah (s.a.v)’de **“Elini ağzında bıraksaydı da deve gibi koparsaydın öyle mi?** buyurdular. (Ebû Davud, Diyat: 24; İbn Mâce, Diyet: 20)

4687- Safvan b. Ya’la (r.a), babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Tebük savaşında savaşa katılmıştım bu arada da bir işçi tutmuştum. Benim işçi, bir adamla kavga edip onun parmağını ısırmıştı. O da elini çekince dişleri dökülmüştü. Rasûlullah (s.a.v)’e gelip durumu anlattıklarında Peygamber (s.a.v)’de o davayı iptal etti. (Ebû Davud, Diyat: 24; İbn Mâce, Diyet: 20)

4688- Ya’la b. Ümeyye (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile beraber Ceyşül Usre = Tebük seferinde bulunmuştum. Bu hayatımda en güvendiğim amelimdir. Yanımdaki hizmetçim bir adamla kavga etti, onlardan biri diğerinin parmağını ısırdı o da parmağını kurtarmak için parmağını çekince onun ön dişini söktü ve dişi düştü. Dişi düşen Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek: Şikayette bulundu. Rasûlullah (s.a.v)’de ona şöyle dedi: **“Elini ağzında bıraksaydı da koparsaydın öyle mi?”** (Ebû Davud, Diyat: 24; İbn Mâce, Diyet: 20)

4689- Safvan b. Ya’la b. Münye (r.a)’den rivâyete göre, Ya’la b. Münye’nin hizmetçisi başka bir kimsenin kolunu ısırmıştı, o da kolunu onun ağzından kurtarmak için çekince dişi düşmüştü. Durumu Rasûlullah

(s.a.v)’e götürdüler. Rasûlullah (s.a.v) davayı iptal etti ve şöyle buyurdu: **“Elini ağzında bıraksaydı da deve gibi elini koparsaydın öyle mi?”** (Ebû Davud, Diyat: 24; İbn Mâce, Diyet: 20)

4690- Safvan b. Ya’la (r.a)’dan rivâyete göre, babası Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Tebük savaşına katılmıştı. Bir hizmetçi tutmuştu, o da bir adamla kavgaya tutuştu ve o adamın kolunu ısırdı o ısırmadan dolayı acı çekince elini çekti ve diğerinin dişi döküldü. Durumu Rasûlullah (s.a.v)’e götürdüler, O da şöyle buyurdu: **“Biriniz birinizi bile bile deve gibi ısıracak öyle mi?”** Davayı iptal etti dökülen dişte boşa gitti. (Ebû Davud, Diyat: 24; İbn Mâce, Diyet: 20)

20- BAZI İŞLENEN CİNAYETE KARŞI KISAS VARMIDIR?

4691- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) yanımızda iken bir şey dağıtılıyordu. Bir adam daha önce almak için Rasûlullah (s.a.v)’in yanına yaklaştı ve oraya yüzüstü kapandı. Rasûlullah (s.a.v)’de onu bir hurma sapı ile dürttü. Adam kalkıp çıkınca Rasûlullah (s.a.v), adama: **“Gel benden öcünü al”** buyurunca, Adam: “Affettim ey Allah'ın Rasûlü” dedi. (Ebû Davud, Diyat: 15)

4692- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) aramızda bir şey dağıtıyordu. Bir adam dağıtılanlardan almak için oraya atıldı ve yüz üstü kapaklandı. Rasûlullah (s.a.v)’de yanında bulunan bir hurma dalı ile onu dürttü. Adam bağırınca Rasûlullah (s.a.v): **“Gel benden öcünü al kısas yap”** buyurdu. Adam da: “Affettim ey Allah'ın Rasûlü” dedi. (Ebû Davud, Diyat: 15)

21- TOKAT ATMADAN DOLAYI KISAS OLUR MU?

4693- İbn Abbas (r.a) anlatıyor: Bir adam Abbas’ın cahiliyye’de ölen babasına sövdü. Abbas’ta ona bir tokat atmıştı. Bunun üzerine o adamın akrabaları gelerek şöyle dediler: “Abbas’ın vurduğu gibi o da Abbas’a vurmalıdır değilse silahlarımızla onu öldürürüz.” Durum Rasûlullah (s.a.v)’e ulaşınca minbere çıktı ve: **“Ey İnsanlar! Allah katında en değerli insan kimdir? Biliyor musunuz”** deyince, Ashab: “Sensin” dediler. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Abbas benim ailemden ben de onun ailesindenim, ölmüşlerimize sövmeyin ki dirilerimiz üzülmesinler.”** Bunun üzerine Abbas’a karşı ayaklananlar: “Ey Allah'ın Rasûlü! Seni gücendirmekten Allah’a sığınırız. Bizim için Allah’tan af dile” dediler. (Müsned: 2598)

22- ÇEKMEKTEN DOLAYI İZ OLURSA KISAS GEREKİR Mİ?

4694- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Mescid de Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte oturuyorduk O kalkınca biz de kalkardık. Bir gün kalktı biz de kalktık. Mescidin ortasına varınca bir adam, Rasûlullah (s.a.v)'in hırkasından tuttu ve hızlıca çekti hırkası kalın kumaştan yapılmıştı sert olduğu için boynu kızarmıştı. O adam Rasûlullah (s.a.v)'e: "Ey Muhammed şu iki deveme yiyecek yüklet çünkü Sen ne kendi malından ne de babanın malından veriyorsun" deyince Rasûlullah (s.a.v): **"Hayır! Allah'tan bağışlanmamı isterim. Boynumu kızartmandan dolayı kısas yapılmadıkça develerine bir şeyler yükletmem"** buyurdu. Bunun üzerine bedevi: "Hayır kıyas yaptırmam" dedi. Rasûlullah (s.a.v) sözünü üç defa tekrarladı üçünde de bedevi: "Hayır vallahi kısas yaptırmam" diyordu. Bedevinin bu ısrarını duyunca hızlıca onun üzerine yürüdük. O sırada Rasûlullah (s.a.v) bize dönerek, şöyle buyurdu: **"Sözümü işiten herkes kendisine izin vermeden yerinden kımıldamamasına karar verdim"** diyerek oradakilerden birine: "**Ey Filan! Bedevinin bir devesine arpa diğer devesine de hurma yükle"** buyurdu. Daha sonra da: **"Dağılın"** buyurdu. (Ebû Davud, Edeb: 1)

23- DEVLET BÜYÜKLERİNE DE KISAS YAPILIR MI?

4695- Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Rasûlullah (s.a.v)'in kendisine kısas yaptırmak istediğini gördüm." (Ebû Davud, Diyat: 15)

24- DEVLETİN İZNİ OLMADAN KISAS YAPILAMAZ

4696- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), ebu Cehm b. Huzeyfe'yi zekat toplama göreviyle göndermişti. Ebu Cehm gittiği yerde zekat konusunda münakaşa eden birine vurmuştu. Bunun üzerine o adam arkadaşlarıyla birlikte Rasûlullah (s.a.v)'e geldiler ve kısas isteriz Ey Allah'ın Rasûlü! dediler. Rasûlullah (s.a.v)'de **"Kısas yerine şunu veya şunu alın"** buyurdu. Razı olmadılar tekrar: **"Şunu ve bunu da alın"** buyurunca kabul ettiler. Rasûlullah (s.a.v) onlara: **"Bu meseleyi insanlara duyuracağım"** buyurdu. Onlar da: "Olur" dediler. Rasûlullah (s.a.v) şöyle konuştu: **"Bu adamlar bana geldiler kısas istediler. Ben de onlara şunları alın dedim razı oldular."** Demesi üzerine onlar: "Hayır kabul etmiyoruz" dediler. Muhacirler o adamların üzerine yürüyeceklerdi. Rasûlullah (s.a.v) muhacirlere: **"Ellerini onlardan çekmelerini emretti onlar da ellerini çektiler, onları çağırdı ve razı mısınız?"** buyurdu. Onlar

da: “Evet” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Bu durumu insanlara duyuracağım”** buyurdu. Onlar da: **“Konuş ve bildir”** dediler. Rasûlullah (s.a.v) yine insanlara konuşup anlattı ve o kimselere tekrar sordu: **“Aldıklarınıza razı mısınız?”** Onlar da: **“Evet”** dediler. (Ebû Davud, Diyat: 13; İbn Mâce, Diyet: 10)

25- KILIÇ DIŞINDA DA KISAS UYGULAMASI OLUR MU?

4697- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Bir Yahudi, üzerinde ziynet eşyası bulunan bir kızı görüyor ve onu taşla öldürerek ziynetlerini alıyor, ölmek üzere olan kızın yanına Rasûlullah (s.a.v) götürülüyor ve ona şöyle soruyor: **“Seni falan kimse mi öldürdü?”** -hadisin ravilerinden Şu’be başıyla işaret ederek kızın hareketini aktarıyordu- Kız, hayır diye işaret etti. **“Peki falan mı öldürdü?”** dediklerinde -yine Şu’be başıyla anlatıyordu- Kız yine: “Hayır” dedi. **“Falan mı öldürdü denildiğinde** -Şube yine başıyla anlattı- Kız: “Evet” işareti yaptı. Rasûlullah (s.a.v), Yahudi’yi getirtip kafasını iki taş arasında ezdirerek öldürülmesini emretti. (Ebû Davud, Diyat: 13; İbn Mâce, Diyet: 10)

4698- Kays (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Has’am kabilesinden bir guruba karşı bir müfreze göndermişti. Oradakilerden bir kısmı secde ederken Müslüman olduklarını belirterek öldürülmemelerini isteseler de çarpışma sırasında öldürüldüler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) onların diyetlerinin yarısını ödemelerini Müslümanlara emretti ve: **“Ben müşrikler arasında yaşayan Müslümanlardan uzağım. Müslümanlarla müşriklerin ateşleri birbirlerine görülmeyecek kadar uzak olsunlar”** buyurdu. (Ebû Davud, Diyat: 17; Tirmizî, Siyer: 42)

26- Bakara 178. ayetinin yorumu: “BUNUNLA BERABER KİM ÖLDÜRÜLENİN KARDEŞİ VEYA VELİLERİ TARAFINDAN AFFEDİLİRSE O ZAMAN AFFEDENİN DİNİN ÖNGÖRDÜĞÜ DİYETİ İSTEMESİ AFFEDİLENİN DE ONU GÜZELCE ÖDEMESİ GEREKİR…”

4699- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: İsrailoğulları zamanında kısas vardı, diyet vermek yoktu. Bu konuda Allah, Bakara 178. ayetini indirdi: **“Ey iman edenler, öldürme olaylarında adil karşılık olan kısas size farz kılındı. Hüre karşı hür, köle kadın için köle kadın öldürülür. Bunula beraber kim öldürülenin kardeşi veya velileri tarafından affedilirse o zaman affedenin dinin öngördüğü diyeti**

istemesi affedilenin de onu güzelce ödemesi gerekir…” Affetmek bilerek öldürmede diyeti kabul etmek demektir. Allah’ın istediği şekilde ödemeye uymak demektir. Karşı tarafta güzellikle diyeti ödemelidir. Bu Rabbinizden size bir rahmet ve hafifletme demektir. Ve sizden öncekilere farz kılınanlardan daha kolaydır, onlara farz kılınan sadece kısastı o zaman diyet yoktu. (Buhârî, Tefsir: 19)

4700- Mücahid (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Öldürme olaylarında adil karşılık olan kısas size farz kılındı, hüre karşı hür…”** (Bakara 178.) İsrailoğullarında diyet yoktu onlara sadece kısas farz kılınmıştı. Allah bu ümmete kolaylık olsun için İsrailoğullarında olmayan diyet hükmünü indirdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

27- KISASTA AFFETMEK TAVSİYE EDİLİR

4701- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e kısas talebi için gelenlere affetmelerini emrederdi. (Ebû Davud, Diyat: 3; İbn Mâce, Diyet: 35)

4702- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e her kısas gerektiren davada kendisine gelenlere affetmelerini emrederdi. (Ebû Davud, Diyat: 3; İbn Mâce, Diyet: 35)

28- ÖLDÜRÜLENİN VELİSİ KISASTAN VAZGEÇERSE BİLE BİLE ÖLDÜRENDEN DİYET ALINIR MI?

4703- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kimin bir yakını öldürülürse iki şeyden hayırlısını talep eder yani ya katile kısas yapılmasını ister veya diyet verilmesini…”** (Ebû Davud, Diyat: 4; İbn Mâce, Diyet: 35)

4704- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kimin bir yakını öldürülürse iki şeyden hayırlısını talep eder yani ya katile kısas yapılmasını ister veya diyet verilmesini…”** (Ebû Davud, Diyat: 4; İbn Mâce, Diyet: 35)

4705- Ebu Seleme (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kimin bir yakını öldürülürse iki durumdan birini yapmakta serbesttir. Ya fidye alır ya da kısas ister.”** (İbn Mâce, Diyet: 35; Ebû Davud, Diyat: 4)

29- KADIN KISASI DİYETE ÇEVİREBİLİR

4706- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Öldürülen kimsenin velileri kısastan vazgeçip diyeti talep etmeliler. Aralarında biri bir kadın bile olsa affederse kısas düşer diyet almaları gerekir."** (Ebû Davud, Diyat: 16)

30- TAŞLA VE KIRBAÇLA ÖLDÜRÜLENİN DİYETİ NASILDIR?

4707- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim bilinmeyen bir sebeple veya bir şey atmakla taşla, değnekle ve kırbaçla öldürülürse, onun diyeti kasıtsız hata ile öldürme diyetidir. Kim bile bile öldürülürse kısas yapılır. Kim katile kısas yapılmasına engel olursa Allah'ın meleklerin ve tüm insanların laneti onun üzerine olsun ondan ne tevbe kabul edilir ne de fidye.** (Ebû Davud, Diyat: 17; İbn Mâce, Diyet: 6)

4708- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Kim bilinmeyen bir sebeple veya bir şey atmakla veya taşla veya kamçı ile veya değnekle öldürülürse, onun diyeti kasıtsız hata ile öldürme diyetidir. Kim bile bile öldürülürse kısas yapılır. Kim katile kısas yapılmasına engel olursa Allah'ın, meleklerin ve tüm insanların laneti onlar üzerine olsun, ondan ne tevbe kabul edilir ne de fidye."** (Ebû Davud, Diyat: 17; İbn Mâce, Diyet: 6)

31- BİLE BİLE ÖLDÜRMEYE BENZEYEN HATAEN ÖLDÜRMENİN DİYETİ NE KADARDIR?

4709- Abdullah b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bile bile öldürmeye benzeyen hata ile öldürmede kamçı olsun değnek olsun o kimsenin diyeti yüz devedir. Bu develerden kırkı da gebe olacaktır."** (Ebû Davud, Diyat: 17; İbn Mâce, Diyet: 6)

4710- Kasım b. Rabia (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Mekke fethi günü bir hutbe vermişti. (Ebû Davud, Diyat: 17; İbn Mâce, Diyet: 6)

32- BU KONUDAKİ DEĞİŞİK RİVAYETLER

4711- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Dikkat edin bile bile öldürmeye benzeyen hata ile öldürme kamçı ile veya değnek ile olsun diyeti yüz devedir ve kırk tanesi de gebe olacaktır."** (Ebû Davud, Diyat: 17; İbn Mâce, Diyet: 6)

4712- Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından birinin rivâyetine göre, Rasûlullah (s.a.v), Mekke fethi günü hutbesinde şöyle buyurmuştur: **"Dikkat edin bile bile öldürmeye benzeyen hata ile öldürme kamçı, değnek ve taşla bile olsa diyeti yüz deve olup kırkı altı ile dokuz yaş arasında olacak ve hepsi de doğurgan olacaktır."** (Ebû Davud, Diyat: 17; İbn Mâce, Diyet: 6)

4713- Ukbe b. Evs (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Dikkat edin! Hataen öldürülen kimsenin diyeti, kamçı ve değnekle olsun yine yüz deve olup kırk tanesi gebe durumda olacaktır."** (Ebû Davud, Diyat: 17; İbn Mâce, Diyet: 6)

4714- Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından birinden rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) feth günü Mekke'ye girdiğinde şöyle buyurdu: **"Dikkat edin hata ile öldürme ve hata ile öldürmeye benzeyen öldürmelerde ister kamçı ile olsun ister değnekle öldürülmüş olsun diyeti kırkı gebe olan** (yüz devedir). (Ebû Davud, Diyat: 17; İbn Mâce, Diyet: 6)

4715- Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından bir kimsenin rivâyetine göre, Rasûlullah (s.a.v) fetih yılı Mekke'ye geldiğinde şöyle buyurdu: **"Dikkat edin hata ile öldürmeye benzeyen öldürmelerde ister kamçı ister değnekle olsun fidyesi kırkı gebe olmak üzere** (yüz devedir). (Ebû Davud, Diyat: 17; İbn Mâce, Diyet: 6)

4716- Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından bir kimsenin rivâyetine göre, Rasûlullah (s.a.v) fetih yılı Mekke'ye geldiğinde şöyle buyurdu: **"Dikkat edin hata ile öldürmeye benzeyen öldürmelerde ister kamçı ister değnekle olsun fidyesi kırkı gebe olmak üzere"** (yüz devedir). (Ebû Davud, Diyat: 17; İbn Mâce, Diyet: 6)

4717- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Mekke fethi günü Kâbe'nin merdiveninin üzerinde Allah'a hamdü sena ederek şöyle konuştu: **"Vadini yerine getiren, kuluna yardım eden, tek başına düşman ordularını mağlup eden Allah'a hamd olsun. Bile bile öldürmeye benzeyen ve hata ile öldürülen kırbaçla da değnekle de olsa; diyeti kırk tanesi gebe olmak şartıyla yüz devedir."** (Ebû Davud, Diyat: 17; İbn Mâce, Diyet: 6)

4718- Kasım b. Rabia (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hata ile öldürmek veya bile bile öldürmeye denk olan**

öldürmelerde diyet yüz deve olup kırk tanesi gebe olmalıdır.” (Ebû Davud, Diyat: 17; İbn Mâce, Diyet: 6)

4719- Amr b. Şuayb (r.a)’ın babasından ve dedesinden rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim hata ile bir adam öldürürse diyeti yüz devedir. Bu develerden otuz tanesi bir yaşında dişi, otuz tanesi de iki yaşında dişi ve otuz tanesi de dört yaşında dişi, kalan on tanesi de iki yaşında erkek olacaktır.”** Rasûlullah (s.a.v) şehirlilere yüz deve yerine dört yüz dinar altın veya onun bedeli gümüş taktir ederdi. Deve bedelleri arttıkça Rasûlullah (s.a.v) de altın ve gümüş nispetini artırırdı, duruma göre bu bedeli indirdiği de olurdu. Rasûlullah (s.a.v) zamanında diyet bedeli dört yüz dinardan sekiz yüz dinara kadar ulaşmıştı veya bu bedelde gümüş miktarına ulaşmıştı. **Rasûlullah (s.a.v) inek sahiplerine diyet bedeli olarak iki yüz inek taktir etmişti. Koyunda ise iki bin koyun taktir etmişti. Diyet bedelinin ölen kimsenin varisleri arasında hisselerine göre paylaştırılmasını artanını da asabe denilen ölenin baba tarafından akrabalarına yüklenmesini emretti. Yine Rasûlullah (s.a.v) katil kadının diyetini asabasına ödettirmeyi emir buyurdu. Öldürülen kadının diyetinden varislere dağıtıldıktan sonra arta kalanın asabaya verilmesini, öldürülen kadının diyetinin varisler arasında bölüşülmesini, katili de onların öldürmesini emretti.”** (Ebû Davud, Diyat: 17; İbn Mâce, Diyet: 6)

33- HATA İLE ÖLDÜRÜLEN OLAYDA DEVELERİN YAŞLARI NE OLMALI?

4720- İbn Mes’ud (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v) hata ile olan öldürmelerde diyet olarak verilmesi gereken develerin yirmi tanesinin bir yaşında dişi, yirmi tanesinin bir yaşında erkek, yirmi tanesinin iki yaşında dişi, yirmi tanesinin beş yaşında, yirmi tanesinin de beş yaşında deve olmasına hükmetti.”** (Ebû Davud, Diyat: 17; İbn Mâce, Diyet: 6)

34- DİYET GÜMÜŞ OLARAK VERİLECEKSE NE KADAR OLMALI?

4721- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında bir adam bir adamı öldürmüştü. Rasûlullah (s.a.v) onun diyetini on iki bin dirhem gümüş olarak taktir etmişti. Bu konuda da Tevbe sûresi 74. ayetini hatırlatmıştır: **“…Allah ve Peygamberinin kendilerini**

zenginleştirmiş olmasından başka bir sebepleri de yoktu.” (Ebû Davud, Diyat: 17; İbn Mâce, Diyet: 6)

4722- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) diyeti on iki bin dirhem olarak verilmesine hükmetti. (Ebû Davud, Diyat: 17; İbn Mâce, Diyet: 6)

35- KADININ DİYETİ NE KADARDIR?

4723- Amr b. Şuayb (r.a), babasından ve dedesinden naklederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “**Kadının diyeti aynen erkeğin diyeti gibidir. Bu oran diyetin üçte birine ulaşmasına kadar böyledir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

36- KAFİRİN DİYETİ NE KADARDIR?

4724- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden rivâyetle şöyle demiştir: “Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Zimmîlerin** (Müslümanların idaresinde yaşayan Müslüman olmayan kimselerin) **diyeti Müslümanların diyetinin yarısıdır. O, zimmîler de: Yahudi ve Hıristiyanlardır.”** (İbn Mâce, Diyet: 13; Ebû Davud, Diyat: 23)

4725- Abdullah b. Amr (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kafirin diyeti Müslüman’ın diyetinin yarısıdır.”** (İbn Mâce, Diyet: 13; Ebû Davud, Diyat: 23)

37- MÜKÂTEB = SÖZLEŞMELİ KÖLENİN DİYETİ NE KADAR?

4726- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v), Mükâteb kölenin diyetinde ödediği kadar ki bedelinde hür kimsenin diyeti gibi diyet ödemesine hükmetti.”** (Ebû Davud, Diyat: 23; Tirmizî, Büyü’: 35)

4727- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), Mükâteb kölenin diyeti hakkında ödediği kadarki bedelinde hür kimsenin diyeti gibi diyet ödemesine hükmetti. (Ebû Davud, Diyat: 23; Tirmizî, Büyü’: 35)

4728- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Mükâteb kölenin diyeti hakkında ödediği kadarki bedelinde hür kimsenin diyeti gibi kalan kısmında da köle diyeti gibi diyet ödenmesini emretti. (Ebû Davud, Diyat: 23; Tirmizî, Büyü’: 35)

4729- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Mükâteb köle bedelinden ödediği kadar hürdür ve kendisine o nispette had uygulanır ve o nispette de mirasa iştirak eder."** (Ebû Davud, Diyat: 23; Tirmizî, Büyü': 35)

4730- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) zamanında mükâteb bir köle öldürmüştü. Rasûlullah (s.a.v), Mükâtebe bedelinden ödediği kısımda hür diyeti gibi diğer kısmında ise köle diyeti gibi ödenmesine emir buyurdu. (Ebû Davud, Diyat: 23; Tirmizî, Büyü': 35)

38- CENİN = ANA KARNINDAKİ ÇOCUĞUN DİYETİ

4731- Abdullah b. Büreyde (r.a) babasından naklederek şöyle demiştir: **"Bir kadın bir kadına taş atarak karnındaki çocuğunu düşürdü. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) düşen cenine diyet olarak elli koyun verilmesini emretti. O günden sonra taş atmayı yasakladı."** (Ebû Davud, Diyat: 22; Tirmizî, Nikah: 36)

4732- Abdullah b. Büreyde (r.a)'den rivâyete göre, Bir kadın bir kadına taş attı taş atılan kadın karnındaki çocuğu düşürdü. Durum Rasûlullah (s.a.v)'e aktarılınca: **"Düşen cenine diyet olarak beş yüz gurre verilmesini emretti. O günden itibaren taş atmayı yasakladı."** Ebu Abdurrahman der ki: Beş yüz gurre verilmesi vehm dir. Yüz gurre olması gerekir. Yasaklama taş atma konusundadır. (Ebû Davud, Diyat: 22; Tirmizî, Nikah: 36)

4733- Abdullah b. Muğaffel (r.a)'den rivâyete göre, bizzat kendisi taş atan birini görünce ona: **"Atma! Peygamber (s.a.v) taş atmayı yasakladı veya taş atmaktan hoşlanmazdı"** dedi. (Ebû Davud, Diyat: 21; İbn Mâce, Sayd: 11)

4734- Hamel b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) ceninde diyet olarak bir gurre verilmesini hükmetti. Tavus diyor ki At, gurre sayılır. (Ebû Davud, Diyat: 21; İbn Mâce, Sayd: 11)

4735- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Lihyan oğullarından bir kadının ölü düşen çocuğuna diyet olarak bir gurre köle ve cariye verilmesine hükmetti sonra kendisine gurre verilmesini hükmedilen kadın ölünce, Rasûlullah (s.a.v) onun mirasını kocasının ve oğullarının almasını diyeti de asabesinin vermesini emretti. (Ebû Davud, Diyat: 21; İbn Mâce, Sayd: 11)

4736- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Hüzeyl kabilesinden iki kadın kavga etmişlerdi, biri diğerine taşla vurarak (veya

benzeri bir söz söyledi) kadını ve karnındaki çocuğu öldürmüştü. Davalarını görmek üzere Rasûlullah (s.a.v)'e geldiklerinde Rasûlullah (s.a.v) ölen çocuğa diyet olarak bir köle veya cariye verilmesini, anasının diyetini de öldüren kadının akrabasının ödemesini katil kadına da mirasçılarının ve çocuğunun varis olmasını hükmetti. Hamel b. Malik b. Nabiğa el Hüzelî dedi ki: Ey Allah'ın Rasûlü bir şey yapmayan, içmeyen, konuşmayan, ağlamayan bir cenine nasıl diyet ödeyeyim diyerek lafı uzattı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bu sözler kahin kardeşlerinin söylediği sözlerden olup secili ve kafiyeli sözlerdir."** (Ebû Davud, Diyat: 21; İbn Mâce, Sayd: 11)

4737- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Hüzeyl kabilesinden iki kadın Rasûlullah (s.a.v) zamanında kavga edip biri diğerine taş atarak diğerinin karnındaki çocuğunu düşürmüştü. Rasûlullah (s.a.v) onun hakkında bir köle ve cariye verilmesine hükmetti. (İbn Mâce, Sayd: 11; Ebû Davud, Diyat: 20)

4738- Said b. Müseyyeb (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) anasının karnında ölen cenin için bir köle ve cariye verilmesini emretti. Cezayı vermeyi gereken kimse nasıl olur da yemeyen, içmeyen, konuşmayan, ağlamayan -veya benzeri sözler söyleyerek- lafı uzattı. Rasûlullah (s.a.v): **"Bu sözler kahin sözlerindendir"** buyurdu. (Ebû Davud, Diyat: 21; İbn Mâce, Diyet: 11)

4739- Muğire b. Şube (r.a)'den rivâyete göre, bir kadın hamile olan kumasına bir çadır kazığı ile vurarak öldürmüştü, ölen o kadın da hamile idi. Hüküm vermesi için Rasûlullah (s.a.v)'e durum getirilince, Rasûlullah (s.a.v) kadının asabesinin diyet ödemesini cenin için de bir gurre verilmesini emretmişti. Ölen kadının asabesi durumunda olan biri şöyle demiştir. Yemeyen, içmeyen, bağırıp ağlamayan bir cenine diyet mi vereceğim? Buna benzer sözlerle sözü uzattı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Bu sözler bedevilerin kafiyeli sözleri gibidir"** buyurdu. (Ebû Davud, Diyat: 21; İbn Mâce, Diyet: 11)

39- KASITSIZ ÖLDÜRMELERDE CENİNİN DİYETİNİ KİM ÖDER

4740- Muğire b. Şube (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir kadın hamile olan kumasını çadırın kazığı ile vurup öldürüyor. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) öldüren kadının asabesinin diyet ödemesini ve

karnındaki ölen cenine de bir köle ve cariye verilmesini emretmişti. Katil kadının asabesi durumunda olan bir adam: “Yemeyen, içmeyen, ses çıkarmayan” -veya buna benzer sözler- söyleyerek lafı uzattı. Rasûlullah (s.a.v)’de bunun üzerine şöyle buyurdu: **“Bu sözler bedevilerin kafiyeli sözlerine benziyor ve cenine diyet verilmesini emretti.”** (Ebû Davud, Diyat: 21; İbn Mâce, Diyet: 11)

4741- Muğire b. Şube (r.a)’den rivâyete göre, iki kumadan biri diğerini çadırın kazığı ile öldürmüştü. Rasûlullah (s.a.v)’de katilin asabesine diyet vermelerini emretti. karnındaki cenin için ise bir gurre verilmesini emretti. Bunun üzerine o bedevi: “Yemeyen, içmeyen, ses çıkarıp ağlamayan bir çocuk için diyet mi ödeyeceğim” diyerek sözü uzattı. Rasûlullah (s.a.v) bu sözlere: **“Cahiliyye dönemi sözleri gibi vezinli, kafiyeli sözlerdir bunlar diyerek karnındaki çocuk için bir gurre verilmesine hükmetti.”** (Ebû Davud, Diyat: 21; İbn Mâce, Diyet: 11)

4742- Muğire b. Şube (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Lihyan oğullarından bir kadın kumasına çadır kazığıyla vurarak öldürmüştü, ölen kadının karnında çocuğu da vardı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Katilin asabesine diyet verilmesini, karnındaki çocuğa da gurre verilmesine hükmetti.”** (Ebû Davud, Diyat: 21; İbn Mâce, Diyet: 11)

4743- Muğire b. Şube (r.a)’den rivâyete göre, Hüzeyl kabilesinden iki kadın bir erkeğin nikahı altındaydı, biri diğerine çadırın kazığıyla vurarak diğerinin çocuğunu düşürmüştü. Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna gelerek davalarının görülmesini istediler. (Rasûlullah (s.a.v)’de gerekeni söyledi.) Bunun üzerine onlar: “Ses çıkarmayan, bağırmayan, yemeyen, içmeyen bir çocuk için nasıl fidye ödeyebiliriz” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Bu sözler bedevilerin kafiyeli sözlerine benziyor”** buyurdu ve kadının akılesi üzerine gurre ile hükmetmiştir. (Ebû Davud, Diyat: 21; İbn Mâce, Diyet: 11)

4744- Muğire b. Şube (r.a)’den rivâyete göre, Hüzeyl kabilesinden bir adamın iki karısı vardı biri diğerine çadırın kazığı ile vurdu ve karnındaki çocuğunu düşürdü. Denildi ki: “Yemeyen, içmeyen, bağırıp ses çıkarmayan bir çocuk hakkında ne dersin?” Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bedevilerin kafiyeli sözleri gibi sözlerdir.”** O konuda Rasûlullah (s.a.v) bir köle ve cariyenin verilmesini kadının akilesine emretti. (Ebû Davud, Diyat: 21; İbn Mâce, Diyet: 11)

4745- İbrahim (r.a)'den rivâyete göre, bir kadın bir taşla hamile olan kumasına vurarak öldürmüştü. Rasûlullah (s.a.v) karnındaki cenine gurre verilmesini emretti. Diyetinin de asabesine ödettirilmesini emretti. Onlar da yemeyen, içmeyen, ses çıkarmayan bir çocuk için gurre mi vereceğiz diyerek lafı uzattı. Peygamber (s.a.v): **"Bu sözler bedevilerin vezinli, kafiyeli sözlerine benziyor; ne dedimse hüküm dediğim gibidir"** buyurdular. (Ebû Davud, Diyat: 21; İbn Mâce, Diyet: 11)

4746- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Aralarında kavga çıkan iki komşu kadından biri hamile olan diğer kadına taşla vurdu Saçları çıkmış olarak hamile kadın çocuğunu düşürdü ve kadının kendisi de öldü. Rasûlullah (s.a.v) akilesine diyet ödemelerini emretti. Kadının amcası: "Ey Allah'ın Rasûlü! Ayrıca saçları bitmiş bir çocuğu da düşürmüştü" dedi. Bunun üzerine katilin babası dedi ki: "Bu adam yalan söylüyor, vallahi o çocuk ne ses çıkardı ne yedi ne içti" diyerek sözü uzattı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Bu sözler cahiliyye dönemi kahinlerinin sözlerine benziyor ölen çocuk için gurre gerekir"** buyurdu. İbn Abbas diyor ki: Bu kadınlardan biri Müleyke olup diğeri de Ümmü Gatîf idi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4747- Câbir (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) her karında taşıyan cenin için diyet verilmesini ve Müslüman kölesini azâd eden kimse azâdlı kölesinin izni olmadan onun velisi olamayacağını yazdı. (Müsned: 14233)

4748- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden rivâyetle şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Tıbbî bilgisi olmayan bir kimse doktorluk yapmaya kalkarsa ve bir kimseye zarar verirse, tazmin etmek mecburiyetindedir."** (İbn Mâce, Tıb: 16; Ebû Davud, Diyat: 25)

40- HİÇ BİR KİMSE BAŞKASININ SUÇUNDAN SORUMLU TUTULAMAZ

4749- Ebu Rimse (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Babamla birlikte Rasûlullah (s.a.v)'in yanına gitmiştim, beni kastederek: **"Yanındaki kim?"** dedi. Babam da: "Oğlumdur, oğlum olduğuna şahitlik ederim" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Ne oğlun senin işlediğin cinayetle cezalanır ne de sen onun işlediği cinayetten sorumlu tutulursun"** buyurdu. (İbn Mâce, Diyet: 26; Ebû Davud, Diyat: 2)

4750- Sa’lebe b. Zehdem el Yerbûî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Ensardan bir guruba hitap ediyordu. Oradakilerden bir kaçı: “Ey Allah'ın Rasûlü! Bunlar Sa’lebe b. Yerbu oğulları, cahiliyye döneminde falan kimseyi öldürdüler” deyince, Rasûlullah (s.a.v) sesini yükselterek: **“Dikkat edin! Hiçbir kimse başkasının cinayetiyle suçlanıp cezalanmaz”** buyurdular. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4751- Sa’lebe b. Zehdem (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Beni Sa’lebe’den bir gurup Rasûlullah (s.a.v)’in yanına geldiler. Rasûlullah (s.a.v) konuşuyordu. O arada bir adam: “Ey Allah'ın Rasûlü! Bunlar beni Sa’lebe b. Yerbu’dandırlar (cahiliye döneminde) Rasûlullah (s.a.v)’in ashabından falan kimseyi öldürdüler” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Hiçbir kimse bir başkasının cinayetiyle suçlanıp cezalandırılmaz”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4752- Sa’lebe b. Yerbu oğullarından bir adam (r.a)’dan rivâyete göre, Beni Sa’lebe’den bir gurup insan Peygamber (s.a.v)’e geldi. O esnada bir adam: “Ey Allah'ın Rasûlü! Bu kabileden bir gurup insan Senin ashabından falan kimseyi öldürdüler” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Bir kimse bir başkasının cinayetinden sorumlu tutulamaz”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4753- Esved b. Hilal (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Beni Sa’lebe b. Yerbu’dan bir gurup insan Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek: “Sa’lebe oğullarından bazı kimseler Peygamber (s.a.v)’in ashabından bir kimseyi öldürmüştü” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Hiçbir kimse hiçbir kimsenin cinayetinden dolayı sorumlu tutulup cezalandırılamaz”** buyurdu. Şube diyor ki: Kimse kimsenin günah yükünü çekemez, Allah en iyisini bilendir. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4754- Sa’lebe b. Yerbu oğullarından bir adam (r.a)’dan rivâyet edildiğine göre şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)’e geldim konuşuyorduk. Bir adam: “Ey Allah'ın Rasûlü! Bu Sa’lebe oğulları bir kişiyi öldürmüşlerdi” deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Hiç kimse başkasının cinayetiyle cezalandırılmaz”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4755- Yerbu oğullarından bir adamdan (r.a) rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in yanına geldik, O insanlara konuşuyordu. İnsanlar arasından birileri kalktı ve: “Ey Allah'ın Rasûlü! Bu falan oğulları

filan kimseyi öldürmüşlerdi” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir kimse bir başkasının cinayetinden sorumlu tutulamaz.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4756- Tarık el Muharibi (r.a)’den rivâyete göre, bir adam: “Ey Allah'ın Rasûlü! Bu Sa’lebe oğulları falan kimseyi cahiliyye döneminde öldürmüşlerdi, onlardan intikamımızı al” deyince, Rasûlullah (s.a.v) koltuk altlarının beyazı gözükünceye kadar kollarını kaldırdı ve şöyle buyurdu: **“Bir anne çocuğu üzerine iki sefer cinayet işlemez.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

41- ŞAŞI GÖZ, ÇOLAK EL VE ÇÜRÜMÜŞ DİŞİN DİYETİ NE KADARDIR?

4757- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v): **“Şaşı gözü patlatan kimseye diyetin üçte birinin verilmesine, çolak eli kesenin de yine üçte bir diyet vermesine, çürümüş dişlerin kırılmasına veya yerinden düşmesine sebeb olan kimsenin de yine üçte bir diyet vermesine hükmetti.”** (Ebû Davud, Diyat: 20)

42- DİŞLERİN DİYETİ NE KADARDIR?

4758- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden naklederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **“Dişler için beş deve diyet verilir”** buyurdu. (Dârimi, Diyet: 15; Müsned: 2268)

4759- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Dişler eşittir; her bir diş için beş deve diyet vardır.”** (Dârimi, Diyet: 15; Müsned: 2268)

43- PARMAKLARIN DİYETİ

4760- Ebu Musa (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Her bir parmak için on deve diyet vardır”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4761- Ebu Musa el Eşarî (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Her parmak eşittir ve hepsinin diyeti onar devedir.”** (Dârimi, Diyet: 15; Müsned: 2268)

4762- Ebu Musa (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **“Parmakların hepsi eşittir, her biri için on deve diyet vardır.”** (Dârimi, Diyet: 15; Müsned: 2268)

4763- Said b. Müseyyib (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’in kendilerine yazdığını söyledikleri Amr b. Hazm oğullarının elindeki mektupta şunların yazılı olduğunu buldular: **“Parmaklardan her biri için onar deve diyet vardır.”** (Dârimi, Diyet: 15; Müsned: 2268)

4764- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Şu parmakla şu parmak denktir yani başparmakla küçük parmak”** diyeti de denktir. (Dârimi, Diyet: 15; Tirmizî, Diyet: 4)

4765- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Şu parmakla şu parmak denktir yani başparmakla küçük parmak”** diyeti de denktir. (Dârimi, Diyat: 15; Tirmizî, Diyet: 4)

4766- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Parmakların diyeti onar devedir”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4767- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Mekke’yi fethettiğinde verdiği hutbesinde şöyle demiştir: **“Parmaklar için onar fidye vardır.”** (Tirmizî, Diyet: 4; Ebû Davud, Diyat: 20)

4768- Amr b. Şuayb (r.a)’ın babasından ve dedesinden rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), sırtını Kâbe’nin duvarına yaslamış olduğu vaziyette: **“Parmakların hepsi denktir. Diyetleri de denk olup on devedir”** buyurdu. (Tirmizî, Diyet: 4; Ebû Davud, Diyat: 20)

44- KEMİĞE ULAŞAN DERİN YARALAMALARIN DİYETİ

4769- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Mekke’yi fethettiğindeki hutbesinde: **“Kemiğe varan yaralamalarda beşer deve diyet vardır”** buyurdu. (Tirmizî, Diyet: 4; Ebû Davud, Diyat: 20)

45- DİYET HAKKINDA DEĞİŞİK RİVAYETLER

4770- Amr b. Hazm’ın (r.a) babasından ve dedesinden rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’in Yemenlilere yazdığı mektupta farzlar, sünnetler ve diyetler yazılıydı. Mektup, Amr b. Hazm vasıtasıyla gönderilmişti ve Yemenlilere okunmuştu. Mektupta şöyle yazılıydı: **“Allah’ın Peygamberi Muhammed’den Şürahbil b. Abdi Külal’e, Nuaym b. Abdi Külal’e ve Haris b. Abdi Külal’e yani** (Ruayn, meafir ve hemdanlılara...) **Bundan sonra.. Kim bir kimseyi sebepsiz yere öldürür o da delil ile sabit olursa, o kimseye kısas uygulanır ancak öldürülen kimsenin velileri kısastan vazgeçer diyete razı olurlarsa, bir adamın diyeti yüz devedir. Burun**

tamamen kesilirse tam diyet ödenir. Dil kesmekte tam diyet gerektirir, iki dudağın kesilmesi de tam diyettir. İki yumurtanın tahrip edilmesi de tam diyet gerektirir. Tenasül organı kesilirse tam diyet gerekir, bilek kemiği kırılırsa tam diyettir. İki göz kör edilirse tam diyettir. Bir ayak için yarım diyet gerekir. Beyin zarına varan yaralamalarda üçte bir diyet, kafayı ve karnı delecek yaralamalarda üçte bir diyet vardır. Kemikleri yerlerinden oynatan yaralamalarda on beş deve diyet vardır. Elin ve ayağın her bir parmağında onar deve diyet vardır. Dişin diyeti beş devedir. Kemiğe ulaşan yaralamalarda diyet beş devedir. Kadını öldüren erkek kısas yapılarak öldürülür. Diyeti altın olarak vermek isteyenler bin dinar altını verirler.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4771- Amr b. Hazm (r.a) babasından ve dedesinden rivâyet ederek şöyle der: Rasûlullah (s.a.v) Yemenlilere bir mektup yazmıştı mektubunda farzlar, sünnetler ve diyetler yer almaktaydı. Mektubu Amr b. Hazmla göndermişti. Orada Yemenlilere okunmuştu. O mektupta yukarıdaki söylenenlerin bir benzeri vardı ayrıca: **“Tek bir göz için yarım diyet yine bir el için ve bir ayak için yarım diyet gereklidir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4772- İbn Şihab (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in yazıp Necranlılara Amr b. Hazm vasıtasıyla gönderdiği mektubu okudum. Mektup, Ebu Bekir b. Hazmın yanındaydı. Rasûlullah (s.a.v) şunları yazdı: **“Bu Allah’ın ve Resulünün bir bildirisidir: “Ey İman edenler! Akitlerinizi yerine getiriniz diyerek başlayan ve Allah hesabı çabucak görendir diye biten Mâide sûresi 1- 4 ayetlerini okudu ve devamında da yaralamalarla alakalı hükümleri okuyarak bir kişinin diyetinin yüz deve olduğunu da okudu.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4773- Zührî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Bekir b. Hazm bana deri parçasına yazılmış bir mektup getirdi, mektupta şunlar yazılıydı. **“Rasûlullah (s.a.v) tarafından yazdırılmıştır. Bu Allah ve Rasûlünden bir bildirimdir. Mâide sûresi 1-4 ayetlerini okudu sonra şöyle devam etti. Adam öldürmenin diyeti yüz devedir. Bir göz için elli deve diyet vardır, bir el ve bir ayak için ayrı ayrı ellişer deve vardır, beyin zarına ulaşan yaralamalarda üçte bir diyet, kafa ve karın içerisine işleyen yaralamalarda üçte bir diyet vardır. Kemikleri yerinden oynatan yaralamalarda diyet on beş devedir. Her bir parmak için onar deve vardır. Dişler için beşer deve diyet bedelidir. Kemiğe**

ulaşan yaralamalarda ise beş deve diyet bedeli vardır.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4774- Amr b. Hazm (r.a)’ın babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in, Amr b. Hazm’a yazdığı mektupta diyetler hakkında şunlar yazılıydı: **“Adam öldürmede diyet yüz devedir. Burun tamamen kesilirse diyet bedeli yine yüz devedir. Beyin zarına ulaşan yaralamalarda diyet bedeli üçte bir diyettir. Kafayı ve karnı delen yaralamalarda yine diyet bedeli üçte birdir. Bir el elli, bir göz elli, bir ayak elli devedir. El, ayak parmaklarının her biri için on deve, bir diş için beş deve, kemiğe varan yaralamalarda da yine beş deve diyet gerekir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4775- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, bir bedevi Rasûlullah (s.a.v)’in kapısına geldi, kapının yarığından içeri baktı. Rasûlullah (s.a.v) bunu görünce, adamın gözünü patlatmak için bir demir veya değnek araştırdı bunu fark eden adam kapıdan çekildi. Rasûlullah (s.a.v) ona şöyle buyurdu: **“Çekilmeseydin gözünü patlatacaktım.”** (Buhârî, Diyat: 22; Dârimi, Diyet: 23)

4776- Sehl b. Sa’d es Saidi (r.a)’den rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)’in kapısının deliğinden içeri baktı. Rasûlullah (s.a.v)’in yanında da başını kaşımak için bulundurduğu “Midra” denilen sivri bir demir çubuk vardı. Rasûlullah (s.a.v) adamı görünce şöyle buyurdu: **“Eğer bana baktığını bilseydim bunu gözüne sokardım. İçeri girmek için izin istemek gözün hoş olmayan haram şeyleri görmemesi içindir.”** (Dârimi, Diyet: 23; Tirmizî, İstizan: 16)

46- DEVLET GÜCÜ DIŞINDA KISAS YAPARAK HAK ALINIR MI?

4777- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir kimse izni olmadan başka birinin evini gözetlerse, o da onun gözünü patlatırsa ne kısas ne de diyet gerekmez.”** (Buhârî, Diyat: 14; Müslim, Adab: 9)

4778- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir kimse senden izinsiz seni gözetlerse, sen de taş atarak onun gözünü çıkarırsan sana bir şey lazım gelmez.”** -başka bir rivâyette günah yoktur- şeklindedir. (Buhârî, Diyat: 14; Müslim, Adab: 9)

4779- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gün namaz kılıyordum. Mervan'ın oğlu önümden geçmek istedi itekledim, çekilmeyince vurdum ağlayarak çekip gitti. Durumu babası Mervan'a gidip haber verince Mervan, Ebu Said'e şöyle dedi: "Kardeşinin oğluna neden vurdun?" Ebu Said'te dedi ki: "Ona vurmadım şeytana vurdum. Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Biriniz namazda iken bir adam önünden geçmek isterse mümkün olduğu kadar onu engellesin ve geçirmesin, çekilmez de mutlaka geçmek isterse ona vursun çünkü o şeytandır."** (Ebû Davud, Salat: 108; İbn Mâce, İkametü's Salat: 39)

47- NİSÂ 93. AYETİ OLAN: "HER KİM BİR MÜ'MİNİ BİLE BİLE ÖLDÜRÜRSE ONUN CEZASI İÇERSİNDE EBEDİ KALACAĞI CEHENNEMDİR" AYETİNİN YORUMU

4780- Said b. Cübeyr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdurrahman b. Ebza İbn Abbas'tan şu iki ayetin yorumunu öğrenmemi istedi; Nisâ 93. ayeti ki sordum bu ayetin hükmü kaldırılmamıştır dedi. İkinci ayet Furkân sûresi 68. ayettir: **"Ve onlar ki Allah'la beraber asla bir takım düzmece ilâhlara yalvarıp yakarmazlar ve hukuki bir gerekçe olmadıkça Allah'ın dokunulmaz kıldığı cana kıymazlar."** Bu ayet müşrikler hakkında nazil olmuştur. (İbn Mâce, Diyet: 2; Tirmizî, Tefsirü'l Kur'an: 5)

4781- Said b. Cübeyr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Küfeliler Nisâ 93. ayeti hakkında ihtilaf ettiler; İbn Abbas'a gidip sorunca, o şöyle dedi: "Bu ayet son inen ayetlerdendir. Bu ayetin hükmünü hiçbir ayet kaldırmadı." (İbn Mâce, Diyet: 2; Tirmizî, Tefsirü'l Kur'an: 5)

4782- Said b. Cübeyr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas'a: "Kim bir Mü'mini bile bile öldürürse onun için tevbe var mıdır?" diye sordum. "Hayır" dedi. Furkân sûresi 68. ve 70. ayetlerini okudum. İbn Abbas şöyle dedi: "Bu ayet Mekke'de inen ayetlerdendir. Medine'de inen Nisâ 93. ayeti onun hükmünü kaldırmıştır." (İbn Mâce, Diyet: 2; Tirmizî, Tefsirü'l Kur'an: 5)

4783- Sâlim b. Eb'il Ca'd (r.a)'tan rivâyete göre, İbn Abbas'a: "Bir kimse bile bile bir Mü'mini öldürür ve tevbe edip iyi ameller işler ve doğru yola girerse durumu nedir?" diye soruldu. İbn Abbas şöyle cevap verdi: "Nerede onun tevbesinin kabulü Peygamber (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Kıyamet günü maktül katili yaka paça tutup Allah'ın**

huzuruna getirecek ve Ey Rabbim! Sor buna beni niçin öldürdü?" diyecektir. Sonra da İbn Abbas şöyle devam etti: "Vallahi Nisâ sûresi 93. ayet en son inen medeni ayetlerdendir ve bu ayetin hükmünü kaldıran başka bir ayette inmemiştir." (İbn Mâce, Diyet: 2; Tirmizî, Tefsirü'l Kur'an: 5)

4784- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Büyük günahlardan bir kısmı şunlardır: Allah'a ortak koşmak, ana babaya isyan etmek, bile bile adam öldürmek ve yalancı şahitliği."** (Tirmizî, Büyü': 3; Buhârî, Şehadat: 10)

4785- Abdullah b. Amr (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Büyük günahlar şunlardır: Allah'a ortak koşmak, anaya babaya isyan etmek, bile bile haksız yere adam öldürmek ve yalan yere yemin etmek."** (Tirmizî, Büyü': 3; Buhârî, Şehadat: 10)

4786- İbn Abbas (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kul, Mü'min olduğu halde zina etmez yine Mü'min olduğu halde içki içmez yine Mü'min olduğu halde hırsızlık yapmaz yine Mü'min olduğu halde adam öldürmez."** (Buhârî, Hudûd: 2)

47- HIRSIZIN ELİNİN KESİLMESİ KİTABI (Bölümleri)

1- HIRSIZLIĞIN BÜYÜK GÜNAH OLUŞU

4787- Ebu Hüreyre (r.a) ‘den rivâyette göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Mü’min olan kimse iman ettiği halde zina etmez. Mü’min olan kimse Mü’min olduğu halde hırsızlık etmez; yine Mü’min Mü’min olduğu halde içki içmez; yine Mü’min kimse Mü’min olduğu halde insanların saygı gösterdiği mallarına göz dikmez.”** (Buhârî, Hudud: 2; Müslim, İman: 38)

4788- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Zina eden bir kimse Mü’min olarak zina etmez. Yine Mü’min bir kimse Mü’min olarak hırsızlık etmez. Mü’min kimse Mü’min olarak içki içmez** (içerse) **tevbe kapısı açıktır.”** (Buhârî, Hudud: 2; Müslim, İman: 38)

4789- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Zina eden kimse zina ettiği anda Mü’min değildir. Hırsızlık yapan da hırsızlık yaptığı an Mü’min değildir. İçki içende içki içtiği an Mü’min değildir. Dördüncü bir şey daha söylemişti ama ben unuttum. Bunlardan birini yapan kimse İslâm’la bağını koparmış olur. Eğer tevbe ederse, Allah tevbeleri kabul edendir.”** (Buhârî, Hudud: 2; Müslim, İman: 38)

4790- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah hırsıza lanet etsin bir yumurta çalar da eli kesilir, bir urgan çalar da eli kesilir.”** (Buhârî, Hudud: 8; Müsned: 7127)

2- HIRSIZ SUÇUNU İTİRAF ETMESİ İÇİN DÖVÜLÜR MÜ?

4791- Numan b. Beşir (r.a)’den rivâyete göre, Kelai kabilesinden bir gurup Numan b. Beşir’e hırsızlar eşyalarımızı çaldılar diye şikayette bulundular. Numan hırsızları yakaladı birkaç gün hapsettikten sonra bıraktı. Malları çalınanlar Numan’a geldiler ve: “Hırsızları döverek suçlarını itirafa zorlamadan bıraktın” dediler. Numan: “Ne istiyorsunuz? İsterseniz onları döverim eşyanız çıkarsa ne âla, çıkmazsa onları dövdüğüm gibi sizi de

döverim” dedi. Adamlar: “Bu senin kanaatin ve hükmündür” dediler. Numan’da: **“Bu Allah ve Rasûlünün hükmüdür”** dedi. (Ebû Davud, Hudud: 9)

4792- Behz b. Hakîm (r.a)’in babasından ve dedesinden rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) hırsızlıkla itham edilen bir adamı hapsetti. (Tirmizî, Diyat: 17; Ebû Davud, Akdıye: 48)

4793- Numan b. Beşir (r.a)’den rivâyete göre, Kelai kabilesinden bir gurup Numan b. Beşir’e: “Hırsızlar eşyalarımızı çaldılar” diye şikayette bulundular. Numan hırsızları yakaladı, birkaç gün hapsettikten sonra bıraktı. Malları çalınanlar Numan’a geldiler ve: “Hırsızları döverek suçlarını itirafa zorlamadan bıraktın” dediler. Numan: “Ne istiyorsunuz? İsterseniz onları döverim, eşyanız çıkarsa ne âla çıkmazsa onları dövdüğüm gibi sizi de döverim” dedi. Adamlar: “Bu senin kanaatin ve hükmündür” dediler. Numan’da: “Bu Allah ve Rasûlünün hükmüdür” dedi. Sonra onu serbest bıraktı. (Tirmizî, Diyat: 17; Ebû Davud, Akdıye: 48)

3- HIRSIZA NE TELKİN EDİLİR?

4794- Ebu Ümeyye el Mahzûmî (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’e bir hırsız getirildi suçunu itiraf ediyordu fakat yanında çaldığı mal yoktu. Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Senin çaldığını sanmıyorum”** dedi. Hırsızda: “Evet ben çaldım” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): “Bunu götürün elini kestikten sonra tekrar geri getirin” buyurdu. Adamı götürdüler elini kestikten sonra Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna getirilince, Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Allah’tan bağışlamasını isterim ve ona yönelirim de”** buyurdu. Adam da: “Aynı şekilde Allah’tan bağışlanmamı ister ve ona yönelirim” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Allah’ım onun tevbesini kabul et”** diye dua etti. (İbn Mâce, Hudûd: 28)

4- MALI ÇALINAN KİŞİ HÂKİM HUZURUNDA HIRSIZI BAĞIŞLAYABİLİR Mİ?

4795- Safvan b. Ümeyye (r.a)’den rivâyete göre, bir adam Safvan b. Ümeyye’nin hırkasını çalmıştı. Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna götürüldü de Rasûlullah (s.a.v) adamın elinin kesilmesini emretti. Safvan: “Ey Allah'ın Rasûlü! ben dâvamdan vazgeçtim” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Ey Ebu Vehb, adamı huzuruma getirmezden önce vazgeçseydin ya!”** buyurdu ve elini kestirdi. (İbn Mâce, Hudûd: 28; Dârimi, Hudud: 6)

4796- Safvan b. Ümeyye (r.a)'den rivâyete göre, bir adam Safvan b. Ümeyye'nin hırkasını çalmıştı. Rasûlullah (s.a.v)'in huzuruna götürüldü de Rasûlullah (s.a.v) adamın elinin kesilmesini emretti. Safvan: "Ey Allah'ın Rasûlü! Ben davamdan vazgeçtim" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Ey Ebu Vehb adamı huzuruma getirmezden önce vazgeçseydin ya!"** buyurdu ve elini kestirdi. (İbn Mâce, Hudûd: 28; Dârimi, Hudud: 6)

4797- Ata b. Ebî Rebah (r.a)'tan rivâyete göre, Elbise çalan bir hırsız Rasûlullah (s.a.v)'in yanına getirildi de Rasûlullah (s.a.v) hırsızın elinin kesilmesini emretti. Bunun üzerine elbisesi çalınan adam: "Elbisem onun olsun ben davamdan vazgeçtim" deyince. **"Buraya getirmeden önce vazgeçseydin ya!"** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5- KORUMA ALTINDAKİ ŞEYLER Mİ ÇALININCA EL KESİLİR?

4798- Safvan b. Ümeyye (r.a)'den rivâyete göre, Safvan Kâbe'yi tavaf edip namaz kıldıktan sonra hırkasını katlayıp baş altına koydu sonra yattı ve uyudu. Bir hırsız onu başının altından çekti. O da hırsızı yakalayıp Rasûlullah (s.a.v)'in huzuruna götürdü ve: "Ey Allah'ın Rasûlü! Bu adam hırkamı çaldı" dedi. Rasûlullah (s.a.v), hırsıza: **"Bunun hırkasını çaldın mı?"** dedi. Adam: **"Evet çaldım"** dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Götürün bunu elini kesin"** buyurdu. Bu hükmü duyan Safvan: "Hırkamın yüzünden elinin kesilmesini istememiştim" dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Buraya getirmeden vazgeçseydin ya!"** buyurdu. (Ebû Davud, Hudûd: 14; İbn Mâce, Hudûd: 28)

4799- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Safvan, mescidde uyuyordu. Hırkası başının altında iken çalınmıştı kalktı fakat hırsız gitmişti, arkasından yetişip hırsızı yakaladı ve Rasûlullah (s.a.v)'in huzuruna getirdi. Rasûlullah (s.a.v)'de elinin kesilmesini emretti. Safvan: Ey Allah'ın Rasûlü! Hırkam bu adamın elini kestirecek derecede pahalı bir şey değildir dedi. Rasûlullah (s.a.v) **"Bunu buraya getirmeden önce düşünseydin ya!"** buyurdu. (Ebû Davud, Hudûd: 14; İbn Mâce, Hudûd: 28)

4800- Safvan b. Ümeyye (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Otuz dirhem değerinde işlemeli hırkamı başımın altına koyup uyumuştum. Bir adam gelip hırkamı çaldı. Adamı yakalayıp Rasûlullah (s.a.v)'in huzuruna getirince elinin kesilmesini emretti. Bunun üzerine ben otuz dirhem değerindeki bir hırka yüzünden bu adamın elini mi kesiyorsun, ben ona

hırkamı satmış oluyorum ve parasını da sonra alacağım deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Bunu bize getirmeden önce düşünseydin ya!”** buyurdu. (Ebû Davud, Hudûd: 14; İbn Mâce, Hudûd: 28)

4801- Tavus (r.a)’tan rivâyete göre, Safvan b. Ümeyye’nin, mescidde uyurken başının altından hırkası çalınmıştı. Hırsızı yakalayıp Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna getirdi. Rasûlullah (s.a.v)’de elinin kesilmesini emredince, Safvan dedi ki: “Elini mi keseceksin?” Rasûlullah (s.a.v): **“Bunu bize getirmeden düşünseydin ya!”** buyurdular. (Ebû Davud, Hudûd: 14; İbn Mâce, Hudûd: 28)

4802- Amr b. Şuayb (r.a)’ın babasından ve dedesinden rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ceza gerektiren davalarınızı Bana gelmezden önce anlaşınız. Bu davalar bana gelince hüküm vermem vacip olur.”** (Ebû Davud, Hudûd: 6; İbn Mâce, Hudûd: 28)

4803- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ceza gerektiren davalarınızı huzuruma gelmeden kendi aranızda anlaşın, bu davalar bana getirilince ceza vermem vacip olur.”** (Ebû Davud, Hudûd: 6; İbn Mâce, Hudûd: 28)

4804- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Mahzum kabilesinden bir kadın bazı insanlardan ödünç bir şeyler alıyor sonra inkar ediyordu. Rasûlullah (s.a.v) onun elinin kesilmesini emretti. (Ebû Davud, Hudûd: 6; İbn Mâce, Hudûd: 28)

4805- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Mahzum kabilesinden bir kadın komşularından komşuları adına bazı eşyaları ödünç olarak alıyor ve sonradan inkar ediyordu. Rasûlullah (s.a.v) onun elinin kesilmesini emretti. (Ebû Davud, Hudûd: 15; İbn Mâce, Hudûd: 28)

4806- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, bir kadın insanlardan ödünç olarak ziynet eşyası alıyor ve vermiyordu. Bunu haber alan Rasûlullah (s.a.v): **“Bu kadın tevbe etsin, Allah ve Rasûlünün emrine dönsün ve aldığı malları da sahiplerine geri versin”** buyurdu. Kadın bu işe yanaşmayınca, Rasûlullah (s.a.v): **“Ey Bilal kalk ve bu kadının elini kes”** buyurdu. (Ebû Davud, Hudûd: 15; İbn Mâce, Hudûd: 28)

4807- Nafi (r.a)’den rivâyete göre, Bir kadın Rasûlullah (s.a.v) zamanında insanlardan ödünç olarak ziynet eşyası alır, süs eşyalarını toplar ve sahiplerine geri vermezdi. Bunu duyan Rasûlullah (s.a.v) defalarca bu

kadına: **“Tevbe etsin aldığı malları da sahiplerine iade etsin”** demesine rağmen kadın dinlemedi. Rasûlullah (s.a.v)’de elinin kesilmesini emretti de eli kesildi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4808- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Mahzum oğullarından bir kadın hırsızlık yaptı, yakalanıp Rasûlullah (s.a.v)’e getirildi. Rasûlullah (s.a.v)’in suçunu bağışlaması için Ümmü Seleme’ye sığındı. Ümmü Seleme’nin rica etmesi üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Muhammed’in kızı Fatıma olsaydı yine elini keserdim”** ve kadının eli kesildi. (Ebû Davud, Hudûd: 15; Tirmizî, Hudûd: 6)

4809- Said b. Müseyyeb (r.a)’ten rivâyete göre, Mahzum kabilesinden bir kadın insanlardan insanlar adına ödünç ziynet eşyaları alır ve sonra onları inkar ederdi. Rasûlullah (s.a.v) emretti ve eli kesildi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

6- MAHZUM’LU KADIN HAKKINDA DEĞİŞİK RİVAYETLER

4810- Süfyan (r.a) anlatıyor: Mahzumlu bir kadın bazı eşyaları ödünç olarak alıyor sonra da inkar ediyordu. Kadın, Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna çıkarıldı. Elinin kesilmemesi için Rasûlullah (s.a.v)’e söylenince: **“Kızım Fatıma da olsa muhakkak elini keserdim”** buyurdu. (Ebû Davud, Hudûd: 15; Tirmizî, Hudud: 6)

4811- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Hırsızlık yapan bir kadın, Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna çıkarıldı. Kadının akrabaları şöyle dediler: “Rasûlullah (s.a.v)’e bu konuda Üsâme’den başka kimse şefaatçilik yapmaya cesaret edemez.” Bunun üzerine Üsâme onların arzularını Rasûlullah (s.a.v)’e bildirdi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ey Üsâme! İsrailoğullarının helak olmalarının tek sebebi halkın şereflileri bir suç işlediklerinde onları cezalandırmaktan vazgeçiyorlar. Fakir kimselerden biri bir suç işleyince cezayı tatbik ediyorlardı. Eğer hırsızlık yapan Muhammed’in kızı Fatıma bile olsa onunda elini keserdim.”** (Ebû Davud, Hudûd: 15; Tirmizî, Hudud: 6)

4812- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e bir hırsız getirildi de onun elinin kesilmesini emretti de eli kesildi. Getirenler biz bunun böyle cezalanmasını istememiştik deyince, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kızım Fatıma bile olsaydı onun elini de keserdim.”** (Ebû Davud, Hudûd: 15; Tirmizî, Hudud: 6)

4813- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Bir kadın Rasûlullah (s.a.v) zamanında hırsızlık yapmıştı. Hırsızın velileri bu konuda şefaat etmesi için ancak Üsâme bu işi yapabilir dediler. Üsâme’de durumu Rasûlullah (s.a.v)’e aktarınca, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İsrailoğulları bu tür hareketlerden dolayı helak olup gittiler. Onlardan zengin kimseler hırsızlık yapınca onu bırakıyorlar fakir biri yapınca da onun elini kesiyorlardı. Dolayısıyla Muhammed’in kızı Fatıma bile hırsızlık yapsa onun da elini keserdim.”** (Ebû Davud, Hudûd: 15; Tirmizî, Hudud: 6)

4814- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir kadın tanınmış kimselerin adını kullanarak kendini tanımayan insanlardan ödünç mücevherat alıp onları satıyordu. Bunun üzerine kadın yakalanıp Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna götürülünce, kadının akrabaları Üsâme’nin yanına koştular. Üsâme’de kadının bağışlanması için Rasûlullah (s.a.v) ile konuşunca, Rasûlullah (s.a.v)’in yüzünün rengi değişti. Üsâme konuşuyordu. Sonra Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’ın hükümlerinden bir hükmü yerine getirmemem için bana aracı mı oluyorsun?”** Üsâme: “Ey Allah'ın Rasûlü benim için Allah’tan bağışlanma dile” dedi. Daha sonra Rasûlullah (s.a.v) kalktı ve günün akşamı bir konuşma yaparak Allah’a gerektiği biçimde hamd ve sena ettikten sonra şöyle buyurdu: **“Sizden önce gelip geçen insanların helak olmalarının sebebi aralarında zengin kimseler hırsızlık yapınca bırakıyorlar, zayıf ve fakir kimseler hırsızlık yaptıklarında ise cezayı uygulamakta idiler. Canım kudret elinde olan Allah’a yemin ederim ki Muhammed’in kızı Fatıma bile hırsızlık yapsa onun da elini keserdim.”** Sonra bu kadının da eli kesildi. (Tirmizî, Hudûd: 6; Ebû Davud, Hudûd: 15)

4815- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Mahzumlu bir kadının hırsızlık yapması olayı Kureyş’i hayli rahatsız etmişti ve şöyle dediler: “Bu konuda Rasûlullah (s.a.v) ile kim konuşup şefaatçilik edebilir?” ve Rasûlullah (s.a.v)’in sevgilisi Üsâme b. Zeyd bunu yapabilir diye karar verdiler. Üsâme, Rasûlullah (s.a.v) ile bu kadının bağışlanması için konuşunca, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’ın hükümlerinden bir hükmü uygulamamam için aracı mı oluyorsun?” Sonra kalkıp bir hutbe vererek şöyle buyurdu: “Sizden öncekilerin helakinin sebebi aralarında zengin kimseler suç işlediklerinde onları bırakırlar. Zayıf ve fakir kimseler suç işlediklerinde de cezayı uyguluyorlardı. Allah’a yemin**

olsun ki Muhammed'in kızı Fatıma hırsızlık yapsaydı onun da elini keserdim." (Tirmizî, Hudûd: 6; Ebû Davud, Hudûd: 15)

4816- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Kureyşten ve Mahzum oğullarından bir kadın hırsızlık yapmıştı. Kadın, Rasûlullah (s.a.v)'in huzuruna getirildi ve insanlar bu kadının bağışlanması için Rasûlullah (s.a.v) ile konuşmaya kim cesaret edebilir?" dediler. Üsâme b. Zeyd bu işi yapabilir denildi. Üsâme geldi ve konuştu. Rasûlullah (s.a.v) kızdı ve şöyle buyurdu: **"İsrailoğulları aralarında asil kimseler suç işlediklerinde onu bırakırlar, düşük bir kimse suç işleyip hırsızlık yaptığında da elini keserlerdi. Canım kudret elinde olan Allah'a yemin olsun ki Muhammed'in kızı Fatıma bile hırsızlık yapsa onun da elini keserdim."** (Tirmizî, Hudûd: 6; Ebû Davud, Hudûd: 15)

4817- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Mahzum kabilesinden bir kadının yaptığı hırsızlık Kureyşi çok meşgul etmişti ve: "Bu kadın için şefaat edebilecek ve Rasûlullah (s.a.v) ile konuşabilecek kim olabilir?" dediler ve sonunda: "Rasûlullah (s.a.v)'in sevgilisi Üsâme'den başkası bunu yapamaz" dediler. Üsâme bu konuda konuşacağını konuştu da Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sizden önceki toplumlar helak olup gittiler Onlar aralarında şerefli kimseler suç işlediklerinde onu cezalandırmaz bırakırlar, zayıf ve düşük kimseler suç işlediklerinde ise onu cezalandırırlardı. Allah'a yemin olsun ki Muhammed'in kızı Fatıma bile hırsızlık etse onun elini de keserdim."** (Tirmizî, Hudûd: 6; Ebû Davud, Hudûd: 15)

4818- Âişe (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) zamanında bir kadın fetih günü hırsızlık yapmıştı. Kadın, Rasûlullah (s.a.v)'in yanına getirildi. Üsâme b. Zeyd o kadının bağışlanması için aracılık yaparak bir şeyler konuşmuştu. Üsâme konuşurken Rasûlullah (s.a.v)'in rengi değişti ve şöyle buyurdu: **"Allah'ın sınırları çiğnendiği için uygulanacak cezanın uygulanmaması için mi benimle konuşuyorsun?"** Üsâme, Rasûlullah (s.a.v)'e: "Benim için Allah'tan bağışlanma dile" dedi. Akşam olunca Rasûlullah (s.a.v) kalktı ve Allah'a gerektiği biçimde hamdü sena ettikten sonra şöyle buyurdu: **"Sizden önceki helak olan toplumlar aralarında itibarlı kimseler hırsızlık yapsalar onlara bir şey yapmazlar bırakıverirler, zayıf ve itibarsız kimseler suç işlerlerse onlara cezayı uygularlardı. Sonra sözüne şöyle devam etti. Canım kudret elinde olan**

Allah’a yemin ederim ki Muhammed’in kızı Fatıma hırsızlık etseydi onun elini de keserdim.” (Tirmizî, Hudûd: 6; Ebû Davud, Hudûd: 15)

4819- Urve b. Zübeyr (r.a)’den rivâyete göre, bir kadın Rasûlullah (s.a.v) zamanında Mekke fethinde hırsızlık yapmıştı, kavmi şaşkına döndü ve Üsâme b. Zeyd’in şefaatçi olması için Üsâme’ye geldiler. (Urve diyor ki) Üsâme o konuda Rasûlullah (s.a.v) ile konuşunca, Rasûlullah (s.a.v)’in yüzünün rengi değişti ve şöyle dedi: **“Allah’ın cezalarından birini uygulamamam için mi benimle konuşuyorsun?”** Bunun üzerine Üsâme: “Ey Allah'ın Rasûlü! Benim için bağışlanma talebinde bulun” dedi. Akşam olunca Rasûlullah (s.a.v) kalktı ve bir konuşma yaparak Allah’a gerektiği şekilde hamd ve sena ettikten sonra şöyle buyurdu: **“Sizden önceki toplumların helak ediliş sebepleri şuydu. Onların arasında itibarlı kimseler suç işlerlerse onu cezalandırmayıp bırakırlar, zayıf kimseler suç işlediklerinde ise onlara cezayı uygularlar idi. Canım kudret elinde olan Allah’a yemin olsun ki Eğer Muhammed’in kızı Fatıma hırsızlık etseydi onun da elini keserdim.”** Sonra Rasûlullah (s.a.v) o kadının elinin kesilmesini emretti ve eli kesildi. Bundan sonra kadın güzelce tevbe etti. Âişe diyor ki: Bu olaydan sonra bu kadın yanıma gelirdi de ben de onun ihtiyacını Rasûlullah (s.a.v)’e arz ederdim. (Tirmizî, Hudûd: 6; Ebû Davud, Hudûd: 15)

7- CEZAYI UYGULAMAYA TEŞVİK

4820- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Yeryüzünde Allah’ın bir hükmünün infaz edilmesi insanlar için otuz gün yağmur yağmasından hayırlıdır.”** (Müsned: 8858)

4821- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Yeryüzünde Allah’ın bir hükmünün uygulanması insanlar için kırk gün yağmur yağmasından daha hayırlı ve faydalıdır.”** (Müsned: 8858)

8- EL KESME NE KADAR MAL ÇALMAKLA GERÇEKLEŞİR

4822- Abdullah b. Ömer (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v) beş dirhem değerindeki bir kalkanı çalan kimsenin elini kesmişti.”** (Ebû Davud, Hudud: 11; İbn Mâce, Hudud: 22)

4823- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v) üç dirhem değerindeki bir kalkanı çalan kimsenin**

elini kesmişti.” (Ebû Davud, Hudud: 11; İbn Mâce, Hudud: 22)

4824- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Rasûlullah (s.a.v) üç dirhem değerindeki bir kalkanı çalan kimsenin elini kesmişti.”** (Ebû Davud, Hudud: 11; İbn Mâce, Hudud: 22)

4825- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) Mescidin Kadınlar bölümünden üç dirhem değerinde bir kalkan çalan hırsızın elini kesti. (Ebû Davud, Hudud: 11; İbn Mâce, Hudud: 22)

4826- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) değeri üç dirhem olan bir kalkan çalmaktan dolayı hırsızın elini kesti. (Ebû Davud, Hudud: 11; İbn Mâce, Hudud: 22)

4827- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir kalkan çalımından dolayı el kesmişti. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4828- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Bekir değeri beş dirhem olan bir kalkan için el kesmiştir. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4829- Katade (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes’ten işittim şöyle diyordu. Ebu Bekir’in halifeliği döneminde bir adam değeri beş dirhem olan bir kalkan çalmıştı da eli kesilmişti. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

9- EL KESME MİKTARI HAKKINDA DEĞİŞİK RİVAYETLER

4830- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) dörtte bir dinar değerindeki bir şey çalan kimsenin elini kesmişti. (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4831- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Değeri yarım dinar veya üçte bir dinara varmayan kalkan çalınmasından dolayı el kesilmez.”** (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4832- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) dörtte bir dinardan daha fazla değeri olan şeylerden dolayı kesilir. (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4833- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hırsızın eli dörtte bir dinara varan meblağda hemen kesilir.”** (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4834- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hırsızın eli dörtte bir dinara varan meblağda hemen kesilir.”**

(İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4835- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hırsızın eli dörtte bir dinara varan meblağda hemen kesilir."** (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4836- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hırsızın eli dörtte bir dinara varan meblağda hemen kesilir."** (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4837- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) dörtte bir dinara varan hırsızlıklarda hemen el keserdi. (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4838- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hırsızın eli dörtte bir dinara varan meblağda hemen kesilir."** (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4839- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hırsızın eli dörtte bir dinara varan meblağda hemen kesilir."** (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4840- Amre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Âişe'den işittim şöyle diyordu: Dinarın dörtte birine varan meblağlarda el kesilir. (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4841- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hırsızın eli dörtte bir dinara varan meblağda hemen kesilir."** (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4842- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hırsızın eli dörtte bir dinara varan meblağda hemen kesilir."** (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4843- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Aradan ne çok zaman geçti ne de unuttum; el kesme işi dörtte bir dinara ulaşan miktarlarda hemen kesilir. (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

10- EL KESME MİKTARI HAKKINDA DEĞİŞİK RİVAYETLER

4844- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den duydum şöyle diyordu: **"Hırsızın eli dörtte bir dinara ulaşan miktarlarda hemen kesilir."** (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4845- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: El kesme işi dörtte bir dinara ulaşan miktardadır. (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4846- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hırsızın eli bir kalkan değerindeki şeylerden dolayı kesilir, bir kalkan da dörtte bir dinardır.”** (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4847- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) dörtte bir dinara ulaşan miktarlarda hemen el keserdi. (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4848- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“El ancak dörtte bir dinara varan miktarlarda kesilir.”** (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4849- Mü’minlerin annesi Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“El, bir kalkan bedeli kadar meblağda kesilir.”** (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4850- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hırsızın eli kalkan bedelinden az miktarlarda kesilmez. Âişe’ye denildi ki, kalkanın bedeli ne kadardır? O da, dörtte bir dinardır”** dedi. (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4851- Âişe (r.anha) Rasûlullah (s.a.v) şöyle derken işitmiştir: **“Hırsızın eli dörtte bir dinara varan miktarlarda kesilir.”** (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4852- Âişe (r.anha) Peygamber (s.a.v)’den aktararak şöyle demiştir: **“El kesme işi bir kalkan veya onun değerinde bir şey çalmakla gerçekleşir.”** (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4853- Âişe (r.anha) Peygamber (s.a.v)’den aktararak şöyle demiştir: **“El kesme işi bir kalkan veya onun değerinde bir şey çalmakla gerçekleşir.”** Urve diyor ki: Kalkanın değeri dört dirhemdir. (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4854- Âişe (r.anha) Rasûlullah (s.a.v)’den şöyle derken duymuştur: **“El kesme işi dörtte bir dinar ve daha üzerindeki miktarlarda gerçekleşir.”** (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4855- Süleyman b. Yesar (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Beş parmaklı el ancak beş dirhem çalmakla kesilir."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4856- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Hırsızın eli deri ve demir kalkan değerinden az olan şeylerden dolayı kesilmez, her bir kalkanın da bir değeri vardır."** (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4857- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, "Peygamber (s.a.v), **değeri beş dirhem olan miktarlarda el kesmiştir."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4858- Eymen (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bir kalkan değerindeki hırsızlıklarda el kesmiştir. O gün için bir kalkan bedeli de bir dinardı. (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4859- Eymen (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında el kesme işi ancak bir kalkan bedeli kadar olan şeylerde gerçekleşirdi. Bir kalkanın değeri de o günlerde bir dinar idi. (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4860- Eymen (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in zamanında el kesme işi bir kalkan bedeline ulaşan miktarlarda olurdu. O gün için bir kalkan bedeli de bir dinar idi. (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4861- Eymen (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in zamanında el kesme işi bir kalkan bedeline ulaşan miktarlarda olurdu. O gün için bir kalkan bedeli de bir dinar idi. (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4862- Eymen (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Hırsızın eli bir kalkan değerine ulaşan miktarlarda kesilir."** Rasûlullah (s.a.v) zamanında bir kalkan bedeli bir dinar veya on dirhem idi. (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4863- Eymen (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in zamanında el kesme işi bir kalkan bedeline ulaşan miktarlarda olurdu. O gün için bir kalkan bedeli de bir dinar idi. (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4864- Eymen (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Hırsızın eli kalkan değerinden daha az miktarlarda kesilmez."** (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4865- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle diyordu: "Bir kalkanın bedeli Rasûlullah (s.a.v), zamanında on dirhem idi." (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4866- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında (bir kalkan) on dirhem ederdi. (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4867- Ata (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: El kesme miktarının en aşağısı bir kalkan değeridir. O gün için bir kalkanın bedeli de on dirhemdir. (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4868- Ka'b (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Kim güzelce abdest alır sonra namaz kılarsa (**Abdurrahman diyor ki: Yatsı namazını kılarsa sonra da rüku secde ve tüm erkanına uyarak dört rekat namaz kılarsa) (Sevvar diyor ki: Rüku ve secdelerini güzelce yapar ve ne okuduğunu da bilir ve anlarsa) **Kadir gecesini değerlendirmiş gibi sevap kazanır."** (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4869- Ka'b (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Kim abdestini güzelce alır ve yatsı namazını cemaatle kılarsa sonra da rüku ve secdelerini tam yaparak dört rekat bir namaz daha kılarsa kadir gecesini değerlendirmiş gibi sevap kazanır."** (İbn Mâce, Hudud: 22; Ebû Davud, Hudud: 11)

4870- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden rivâyet ederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) zamanında bir kalkanın değeri on dirhemdir. (Müsned: 6455)

11- AĞAÇTAN MEYVE ÇALINIRSA EL KESİLMEZ

4871- Amr b. Şuayb babasından ve dedesinden naklederek şöyle der: Rasûlullah (s.a.v)'e, "Ne kadar miktardan el kesilir?" diye soruldu. O da şöyle buyurdu: **"Ağaçtan çalınan meyve sebebiyle el kesilmez, toplandığı yerden meyveleri götürürse ve değeri de bir kalkan miktarına ulaşırsa o zaman el kesilir. Dağda yayılan hayvanın çalınmasından da el kesilmez. Ahırdaki çalınan hayvanın bedeli kalkan miktarına ulaşırsa o zaman el kesilir."** (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 28)

12- NE KADAR MEYVE ÇALINIRSA CEZASI NEDİR?

4872- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’e, “Ağaçtan meyve koparan hırsızın eli kesilir mi?” diye soruldu. O da şöyle buyurdular: **“İhtiyacı kadar koparır ve toplayıp götürmezse bir şey lazım gelmez. Toplayıp götürürse götürdüğünün iki misli kadar ücretini öder ayrıca ceza da verilir. Muhafaza altındaki bir yerden toplanmış meyveleri alıp götüren kimsenin götürdüğü meyve miktarı kalkan bedeline ulaşırsa eli kesilir. Çaldığı şey kalkan bedelinden az olursa çaldığının iki mislini öder ve ayrıca ceza da verilir.”** (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 28)

4873- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, Müzeyne kabilesinden bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e gelerek şöyle sordu: “Ey Allah'ın Rasûlü! Dağ başında yayılan davarı çalan kimse hakkında ne dersin?” Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Çaldığının iki mislini verir ve ayrıca bir ceza** (te’dib) **daha verilir. Yayılan hayvanların çalınmasından dolayı el kesmek yoktur. Ancak ağıla ve ahıra girdikten sonra çalar ve değeri de bir kalkan bedeline ulaşırsa eli kesilir. Kalkan bedeline ulaşmazsa çaldığının iki katını öder ve değneklenir”** buyurdu. Adam: Ağaçtaki meyveleri çalan kimsenin durumunu sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyurdu: **“Kopardığı meyvenin iki katını öder ve değneklenir, koparılmamış meyveyi çalanın eli kesilmez. Toplandığı yerden ve kurutma yerinden çalınmışsa ve bedeli de bir kalkan bedeline ulaşıyorsa o zaman el kesilir. Kalkan bedeline ulaşmayan hırsızlıklarda ise çaldığının iki katı ödettirilir ve bir de değneklenir.”** (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 28)

13- EL KESMEYİ GEREKTİRMEYEN ŞEYLER

4874- Rafi b. Hadîc (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Ağaçtan koparılan meyve ve ağaçlarda bulunan sakız** (püs) **çalımından dolayı el kesilmez.”** (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 27)

4875- Rafi b. Hadîc (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Ağaçtan koparılan meyve ve ağaçlarda bulunan sakız** (püs) **çalımından dolayı el kesilmez.”** (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 27)

4876- Rafi b. Hadîc (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Ağaçtan koparılan meyve ve ağaçlarda**

bulunan sakız (püs) **çalımından dolayı el kesilmez."** (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 27)

4877- Rafi b. Hadîc (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Ağaçtan koparılan meyve ve ağaçlarda bulunan sakız** (püs) **çalımından dolayı el kesilmez."** (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 27)

4878- Rafi b. Hadîc (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Ağaçtan koparılan meyve ve ağaçlarda bulunan sakız** (püs) **çalımından dolayı el kesilmez."** (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 27)

4879- Rafi b. Hadîc (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Ağaçtan koparılan meyve ve ağaçlarda bulunan sakız** (püs) **çalımından dolayı el kesilmez."** (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 27)

4880- Rafi b. Hadîc (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Ağaçtan koparılan meyve ve ağaçlarda bulunan sakız** (püs) **çalımından dolayı el kesilmez."** (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 27)

4881- Rafi b. Hadîc (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Ağaçtan koparılan meyveden ve ağaçlarda oluşan sakızların çalınmasından dolayı el kesme yoktur."** Keser = Ağaç sakızı demektir. (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 27)

4882- Rafi b. Hadîc (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Ağaçtan koparılan meyve ve ağaçlarda bulunan sakız** (püs) **çalımından dolayı el kesilmez."** (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 27)

4883- Rafi b. Hadîc (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Ağaçtan koparılan meyve ve ağaçlarda bulunan sakız** (püs) **çalımından dolayı el kesilmez."** (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 27)

4884- Rafi b. Hadîc (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Ağaçtan koparılan meyve ve ağaçlarda bulunan sakız** (püs) **çalımından dolayı el kesilmez."** (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 27)

4885- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Emanete hainlik edenin, yağmada bulunanın ve çarpıp kaçanın eli kesilmez.”** (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 27)

4886- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Emanete hainlik edenin, yağmada bulunanın ve çarpıp kaçanın eli kesilmez.”** (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 27)

4887- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Çarpıp kaçanın eli kesilmez.”** (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 27)

4888- Câbir (r.a)’den rivâyete göre: **“Emanete hainlik edenin eli kesilmez.”** (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 27)

4889- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Emanete hainlik edenin, yağmada bulunanın ve çarpıp kaçanın eli kesilmez.”** (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 27)

4890- Câbir (r.a)’den rivâyete göre: **“Emanete hainlik edenin eli kesilmez.”** (Ebû Davud, Hudud: 12; İbn Mâce, Hudud: 27)

14- HIRSIZLIK TEKRAR EDERSE ELDEN SONRA NE KESİLİR?

4891- Haris b. Hatib (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’e bir hırsız getirildi de: **“Onu öldürün”** buyurdu. “Ey Allah'ın Rasûlü! Bu adam sadece hırsızlık yaptı” dediler. Yine: **“Onu öldürün”** buyurdu. Yine: “Ey Allah'ın Rasûlü! Bu adam sadece hırsızlık yapmıştır” dediklerinde: **“Öyleyse elini kesin”** buyurdu. Adam sonra tekrar hırsızlık yaptı, bu sefer ayağı kesildi. Ebu Bekir zamanında tekrar hırsızlık yapınca, tüm elleri ve ayakları kesilmiş oldu yine beşinci sefer hırsızlık yapınca Ebu Bekir şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v) onu öldürün dediğinde bu adamı daha iyi biliyormuş.” Ve adamı öldürülmesi için bir gurup gence teslim etti. Onlardan biri de Abdullah b. Zübeyr idi. Başkan tayin ettiler. O vurduğunda onlar da vurdular ve adam öldü. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

15- EL VE AYAK KESİMİNDEN SONRA BEŞİNCİ DE HIRSIZ ÖLDÜRÜLÜR

4892- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e bir hırsız getirildi. Rasûlullah (s.a.v): **“Onu öldürün”** buyurdu. Hırsızın velileri: “Ey Allah'ın Rasûlü! O sadece hırsızlık yaptı”

deyince: **“Öyleyse elini kesin”** buyurdu. Eli kesildi sonradan ikinci bir hırsızlık yaptı. Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna getirilince: **“Onu öldürün”** buyurdu. Hırsızın yakınları o sadece hırsızlık yaptı deyince, **“Öyleyse ayağını kesin”** buyurdu. Üçüncü sefer tekrar hırsızlık yapıp getirilince, Rasûlullah (s.a.v): **“Onu öldürün”** buyurdu. Oradakiler: “Ey Allah'ın Rasûlü o sadece hırsızlık yaptı” deyince: **“Öyleyse elini kesin”** buyurdu. Dördüncü sefer hırsızlık yapıp Rasûlullah (s.a.v)’e getirilince yine: **“Onu öldürün”** buyurdu. Oradakiler: **“O sadece hırsızlık yapmıştı”** dediler. **“Öyleyse ayağını kesin”** buyurdu. Beşinci sefer tekrar hırsızlık yapıp getirilince: **“Onu öldürün”** buyurdu. Câbir diyor ki: Adamı deve ağılına götürdük, üzerine yüklendik sırtüstü yattı sonra el ve ayaklarıyla çırpınınca develer ürktü ve dağıldı. Sonra ikinci ve üçüncü defa üzerinde yüklendik yine aynı şekilde çırpındı, üçüncü sefer üzerine yüklenip taş attık ve öldürdük sonra bir kuyuya atıp üzerine de taş attık. (Ebû Davud, Hudud: 20)

16- SAVAŞTA HIRSIZLIK YAPANIN ELİ KESİLMEZ

4893- Büsr b. Ebî Ertae (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Savaşta çalınan mal** (ganimet) **dan dolayı el kesilmez.”** (Ebû Davud, Hudud: 19; Tirmizî, Hudud: 20)

4894- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Bir köle bir hırsızlık yaparsa az bir ücretle de olsa onu satıver.”** (İbn Mâce, Hudud: 25; Ebû Davud, Hudud: 20)

17- CEZA UYGULANACAK YAŞ HANGİ YAŞTIR

4895- Atiyye (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Kureyza esirlerinin arasındaydım, esirlere bakılıyordu tüyü bitenler (Akil baliğ olanlar) öldürülüyor tüyü bitmeyenler ise öldürülmeyip sağ bırakılıyordu. (İbn Mâce, Hudud: 25; İbn Mâce, Hudud: 25)

18- HIRSIZIN KESİLEN ELİ BOYUNA ASILIR MI?

4896- İbn Muhayriz (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Fedale b. Ubeyd’e hırsızın kesilen elinin boynuna takılmasının hükmünü sordum. O da **“Sünnettir”** dedi. Rasûlullah (s.a.v) hırsızın elini kesti ve boynuna astı. (İbn Mâce, Hudud: 25; İbn Mâce, Hudud: 25)

4897- Abdurrahman b. Muhayriz (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Fedale b. Ubeyd’e: “Hırsızın elinin boynuna asılmasının sünnet olduğu görüşünde misin?” diye sordum. O da: “Evet” dedi ve şöyle devam

etti: Rasûlullah (s.a.v) huzuruna getirilen bir hırsızın elini kesti ve boynuna taktı. (İbn Mâce, Hudud: 25; İbn Mâce, Hudud: 25)

4898- Abdurrahman b. Avf (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hırsıza cezası uygulandıktan sonra ayrıca tazminat ödettirilmez."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

48- İMAN VE ÖZELLİKLERİ

1- EN DEĞERLİ AMEL HANGİSİDİR?

4899- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'e: "Hangi amel daha değerlidir?" diye soruldu. **"Allah ve Rasûlüne imandır"** buyurdular. (Buhârî, İman: 2; Tirmizî, Fedailü'l Cihad: 22)

4900- Abdullah b. Hubşî el Has'amî (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'e: "Hangi amel daha değerli ve kıymetlidir?" diye soruldu. O da şöyle buyurdu: **"İçersinde hiç şüphe olmayan iman, Allah'ın rızası kastedilen ve ganimet malı çalmaksızın yapılan cihad, Allah'ın rızası dışında başka şeyler karışmayan ve Allah'ın kabul ettiği hactır."** (Müsned: 14854; Tirmizî, Fedailü'l Cihad: 22)

2- İMANIN ZEVKİ VE TADI VARMIDIR?

4901- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Üç özellik kimde bulunursa o kimse imanın zevkine varır ve tadını alır. 1. Allah ve Rasûlünü herkesten ve her şeyden çok sevmektir. 2. Allah için sevip Allah için buğz etmektir. 3. Allah'a ortak koşmaktansa büyük bir ateşe atılmaya razı olmaktır."** (Buhârî, İman: 8; Müslim, İman: 15)

3- İMANIN LEZZETİ OLUR MU?

4902- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Şu üç özellik kimde bulunursa imanın lezzetini tadar. 1. Herkesi ve her şeyi Allah için seven kimse. 2. Allah ve Rasûlünü her şeyden ve herkesten daha çok seven kimse. 3. Allah'ın kendisini küfürden kurtardıktan sonra tekrar küfre dönmektense, ateşe atılmayı tercih eden kimse."** (Buhârî, İman: 8; Müslim, İman: 15)

4- İSLÂM'IN LEZZETİ OLUR MU?

4903- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Üç özellik kimde olursa İslâm'ın tadını tadar. 1. Allah ve Rasûlünü her şeyden daha çok seven kimse. 2. Sevdiklerini sadece Allah rızası için seven kimse. 3. Ateşe atılmaktan hoşlanmadığı gibi küfre dönmekten de hoşlanmayan kimsedir**." (Buhârî, İman: 8; Müslim, İman: 15)

5- İMAN, İSLÂM VE İHSÂN'IN TARİFLERİ

4904- Ömer b. Hattab (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bizler bir gün Rasûlullah (s.a.v)'in yanında otururken hemen bir adam geliverdi. Elbisesi bembeyaz, saçları simsiyahtı. Üzerinde yolculuk belirtileri de yoktu, bizden hiç biride onu tanımıyordu. O kimse Peygamberimizin yanına kadar gelip oturdu dizlerini dizlerine dayadı, ellerini dizlerinin üzerine koyarak şöyle dedi: **"Ey Muhammed! İslâm'ın ne olduğunu haber ver!"** Rasûlullah (s.a.v) ona cevaben: **"İslâm; Allah'tan başka gerçek hiçbir ilâhın olmadığına Muhammed (s.a.v)'in de Allah'ın Peygamberi olduğuna inanarak şahitlik yapman, namazı kılıp zekatı vermen, Ramazan orucunu tutup gücün yeterse haccetmendir"** buyurdular. Bunun üzerine adam: **"Doğru söyledin"** dedi. Biz onun hem sormasına hem tasdik etmesine şaşırdık. Adam sonra: **"Bir de bana İman'ın ne demek olduğunu anlat"** dedi. Peygamberimiz (s.a.v)'de: **"Allah'a, meleklerine, kitaplarına, Peygamberlerine, ahiret gününe, kadere, hayır ve şerrin O'ndan olduğuna inanmandır"** buyurdular. O kimse yine: **"Doğru söyledin"** diyerek: **"İhsan nedir? Bana onu anlat"** dedi. Rasûlullah (s.a.v): **"İhsan; görüyormuşçasına Allah'a ibadet edip kulluk yapmandır. Sen O'nu görmüyorsan da O seni mutlaka görmektedir"** buyurdular. O kimse yine: **"Doğru söyledin"** dedi. Bu sefer adam: **"Kıyametin ne zaman kopacağını bana haber ver"** deyince Peygamber (s.a.v) efendimiz: **"Bu konuda sorulan sorandan daha bilgili değildir"** buyurdu. Bu sefer o adam: **"O halde kıyametin alâmetlerinden bahset"** deyince, Peygamberimiz (s.a.v) şöyle buyurdular: **"Cariyenin hanımefendisini doğurması** (Yani doğan çocuklar ana babalarına köle ve cariye muamelesi yapacaklar) **Yalınayak, çıplak, fakir deve çobanlarını yaptırdıkları binalarla boy ölçüşürken görmendir."** Ömer İbn-ül Hattab diyor ki: Sonra adam çıkıp gitti bir süre hayrette kaldım. Sonra Peygamberimiz (s.a.v): **"Ey Ömer soru soran kimdi biliyor musun?"** dedi. Ben de: "Allah ve Rasûlü daha iyi bilir" deyince, Peygamber (s.a.v): **"O Cibril idi, size dininizi öğretmek üzere gelmişti"** buyurdu. (Buhârî, İman: 37; Müslim, İman: 1)

6- İMAN VE İSLÂM'IN ÖZELLİKLERİ

4905- Ebu Hüreyre ve Ebu Zerr (r.anhüma)'dan rivâyete göre, şöyle demişlerdir: Rasûlullah (s.a.v) ashabıyla oturdukları bir sırada garip ve tanınmayan bir adam gelip kimin Peygamber (s.a.v) olduğunu bilemeyip

sormuştu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) yabancılar geldiğinde kendisinin tanınması için üzerine oturacağı bir sedir yapmamızı emretti. Biz de üzerine oturacağı çamurdan bir sedir yapmıştık. Rasûlullah (s.a.v) makamında biz de O'nun yanında oturuyorken güzel yüzlü ve güzel kokulu bir adam geliverdi, elbisesi hiç kirlenmemiş gibiydi. Rasûlullah (s.a.v)'in oturduğu serginin yanına yaklaşarak: **"Esselâmü aleyküm ya Muhammed!"** dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de selâmını aldı. Adam: **"Yaklaşayım mı? Ey Muhammed"** dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Yaklaş"** buyurdu. Birkaç sefer: **"Yaklaşayım mı?"** diye sordu ve iyice yaklaşarak ellerini Rasûlullah (s.a.v)'in dizleri üzerine koydu; **"İslâm nedir? Ey Muhammed"** dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"İslâm; Allah'a kulluk edip hiçbir şeyi O'na ortak koşmaman, namazı hayatının her tarafına hâkim kılman, zekatı vermen, Kâbe'yi haccetmen ve Ramazan orucunu tutmandır"** buyurdular. Adam: **"Bunları yaparsam Müslüman olur muyum?"** dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Evet"** buyurdu. Adam: **"Doğru söyledin"** dedi. Adamın bu sözünü duyunca, hem soruyor hem de doğruluyor diyerek hoş karşılamadık. Adam: **"Ey Muhammed! İman nedir? Bana haber ver"** dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"İman; Allah'a, Meleklerine, Kitablarına Peygamberlerine ve kadere iman etmendir"** buyurdu. Adam: **"Bunları yaptığım takdirde Mü'min olur muyum?"** dedi. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Evet"** buyurdu. Adam yine: **"Doğru söylüyorsun"** dedi. Adam: **"Ey Muhammed! İhsan nedir? Bana bildir"** deyince, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah'ı görüyormuş gibi kulluk etmendir, sen O'nu görmüyorsan da O seni görmektedir."** Adam: **"Doğru söyledin"** dedi. Adam: **"Ey Muhammed bana kıyamet ne zaman kopacaktır ondan haber ver"** dedi. Rasûlullah (s.a.v) başını eğdi ve hiç cevap vermedi. Sonra adam sorusunu tekrarladı. Rasûlullah (s.a.v) yine cevap vermedi üçüncü sefer sorusunu tekrarlayınca, Peygamber (s.a.v) başını kaldırdı ve şöyle buyurdu: **"Kıyametten sorulan kimse sorandan daha iyi bilmiyor fakat onun alametleri vardır, o kıyamet alametleriyle bilinir. Fakir ve tanınmayan deve çobanlarının bina yükseltmekle yarış ettiklerini gördüğünüzde, yalın ayak başı çıplak kimselerin yeryüzünde krallar gibi dolaştıklarını gördüğünde ve kadınların doğurdukları çocuklardan köle ve cariye muamelesi gördükleri zaman kıyamet yaklaşmış demektir. Beş şey vardır ki onları Allah'tan başka hiç kimse bilmez. 1. Kıyametin ne zaman kopacağını bilen Allah'tır, Yağmuru nereye ve ne zaman yağdıracağını da Allah bilir. Rahimlerde olanın iyi,**

kötü, ölü, diri, Müslüman, kafir vs. nasıl olacağını da yine o bilir. Hiçbir kimse yarın başına ne geleceğini, sevgi mi? nefret mi? günah mı? sevap mı? kâr mı? zarar mı? bilemez. Yine hiçbir kimse yeryüzünün hangi parçasında ve nasıl öleceğini de bilemez. Her şeyi bilen ve her şeyden haberdar olan yalnızca Allah'tır." (Lokmân sûresi 34. ayet) dedikten sonra ashaba hitap edip: **"Muhammed'i gerçek din ile müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki kıyametin vaktini sizden birinizden daha iyi bilmiyorum. Bu Dihyet-ül Kelbi şeklinde gelen Cibril'dir"** buyurdu. (Müslim, İman: 1; Buhârî, İman: 37)

7- HUCURÂT 14. AYETİ: "BEDEVİLER İNANDIK DEDİLER DE Kİ SİZ HENÜZ İMAN ETMEDİNİZ FAKAT MÜSLÜMAN OLDUK DEYİN" ayetinin yorumu.

4906- Sa'd b. Ebî Vakkas (r.a), babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ganimet mallarından bazı kimselere verdi, ondan bir adama hiç bir şey vermedi. Sa'd: "Ey Allah'ın Rasûlü falan ve filan kimselere bir şeyler verdin fakat Mü'min olmasına rağmen filan kimseye bir şey vermedin" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bari Müslüman olan kimseye deseydin"** dedi. Sa'd üç sefer tekrar etti. Rasûlullah (s.a.v)'de üç sefer: **"Bari Müslüman olan kimseye deseydin"** buyurdu ve sözünü şöyle sürdürdü: **"Bir kısım kimselere veriyorum onlardan daha çok sevdiğim kimseleri bırakıyordum. Onların ateşe yüz üstü atılmalarından korktuğum için onlara bir şey vermiyorum"** buyurdu. (Buhârî, İman: 18; Müslim, İman: 68)

4907- Sa'd (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir ganimet taksiminde insanlardan bir kısmına verdi diğerlerine vermedi. Ben de dedim ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! Falan kimseye verdin filana vermedin halbuki o Mü'min idi." Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Mü'min deme Müslüman de."** (Buhârî, İman: 18; Müslim, İman: 68)

4908- Beşir b. Suhaym (r.a) den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), Teşrik (Kurban bayramı) günlerinde: **"Mü'min olmayan Cennete giremez, bu günler yeme içme günleridir"** diye ilân edilmesini emir buyurdu." (İbn Mâce, Sıyam: 35; Dârimi, Savm: 13)

8- MÜ'MİNİN ÖZELLİĞİ

4909- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Müslüman eliyle ve diliyle kimseyi incitmeyen kimsedir.**

Mü'min de canları ve malları konusunda kendisinden emin olunan kimsedir." (Tirmizî, İman: 12; Müsned: 8575)

9- MÜSLÜMAN'IN ÖZELLİĞİ

4910- Abdullah b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Müslüman eliyle ve diliyle Müslümanları incitmeyen kimsedir. Muhacir ise Allah'ın yasakladıklarından uzaklaşan kimsedir."** (Buhârî, İman: 3)

4911- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim kıldığımız namaz gibi namaz kılarsa, kıblemize dönerse, kestiğimizi yerse o Müslüman'dır."** (Buhârî, İman: 3)

10- KİŞİNİN MÜSLÜMAN'LIĞININ GÜZELİ

4912- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bir kimse Müslüman olur inancını ve hareketlerini de güzelleştirirse, Allah onun geçmişte yaptığı tüm iyi amelleri ve hareketleri iyilik olarak yazar, yine geçmişte işlediği kötülükleri de siler ve affeder. Ondan sonra yaptığı tüm hareket ve davranışların karşılığını görür, iyilikleri on katından yedi yüz katına kadar katlanır işledikleri kötülükler ise tek olarak yazılır ancak Allah dilerse onları da siler ve vazgeçebilir."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

11- İSLÂM'DA HANGİ HAREKET DAHA DEĞERLİDİR?

4913- Ebu Musa (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: "Ey Allah'ın Rasûlü dedik. İslâm'da hangi hareket daha değerli ve kıymetlidir?" O da: **"Müslümanların elinden ve dilinden incinmediği kimsedir"** buyurdular. (Buhârî, İman: 4; Müslim, İman: 14)

12- İSLÂM'DA HANGİ HAREKET DAHA HAYIRLIDIR?

4914- Abdullah b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)'e: **"İslâm'da hangi hareket ve davranış hayırlıdır?"** diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Tanıyıp tanımadığına yemek yedirip, selâm verirsin."** (Buhârî, İman: 4; Müslim, İman: 14)

13- İSLÂM HANGİ ESASLAR ÜZERİNE KURULMUŞTUR?

4915- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, bir adam kendisine "Savaşmıyor musun?" dedi. O da: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu dedi: **"İslâm beş esas üzerine kurulmuştur. Allah'tan başka ilâh**

olmadığına inanıp, Namaz kılıp, Zekat vermek, Haccetmek ve Ramazan orucunu tutmak.” (Buhârî, İman: 4; Müslim, İman: 5)

14- MÜSLÜMAN OLMAK ÜZERE PEYGAMBERİN SİYASİ OTORİTESİNİ KABUL ETMEK

4916- Ubâde b. Samit (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in yanında oturuyorduk şöyle buyurdu: **“Allah’a hiç bir şeyi ortak koşmamaya, hırsızlık yapmamaya, zina etmemek üzere Benim siyasi otoritemi kabul ediniz”** diyerek bir kısım ayetler okudu ve: **“Sizden her kim bu verdiği sözünde durursa karşılığını Allah verecektir. Kim de o suçlardan birini işler de Allah’ta onun suçunu gizlerse, o Allah’a kalmıştır dilerse ona azap eder dilerse affeder.”** (Müslim, Cihad: 1; Müslim, Cihad: 18)

15- SAVAŞ NEREDE BİTER?

4917- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’tan başka gerçek ilâh olmadığına, Muhammed’in de Allah’ın elçisi olduğuna inandık deyinceye kadar insanlarla savaşmakla emrolundum. Eğer Allah’tan başka gerçek ilâh olmadığına ve Muhammed’inde Allah’ın Rasûlü olduğuna şahadet ederlerse, kıblemize döner, kestiğimizden yerlerse ve bizim gibi namaz kılarlarsa, onların kanlarını dökmemiz ve mallarını almamız haram olur. Ancak haksızlık yaparlarsa cezalarını görürler. Müslüman’ların sahip oldukları haklara sahip olurlar ve Müslüman’lar gibi sorumlu tutulurlar.”** (Buhârî, İman: 4)

16- İMANIN DA BÖLÜMLERİ OLUR MU?

4918- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İman’ın yetmişten fazla bölümü vardır, utanmak da İman’dan bir bölümdür.”** (Müslim, İman: 12; Tirmizî, İman: 7)

4919- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İman’ın yetmişten fazla bölümü vardır; en üstünü Allah’tan başka gerçek ilâh yoktur sözünü söylemektir en aşağısı da yoldan geçenlere eziyet veren şeyleri gidermektir. Utanmak ta İman’ın bölümlerinden bir bölümdür.”** (Müslim, İman: 12; Tirmizî, İman: 7)

4920- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Haya** (utanmak) **da İman’ın bölümlerinden bir bölümdür.”**

(Müslim, İman: 12; Tirmizî, İman: 7)

17- HERKES İMAN BAKIMINDAN BİR OLUR MU?

4921- Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından bir adam (r.a)'dan rivâyet edildiğine göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Ammar omuzlarına kadar iman doludur"** buyurdular. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4922- Ebu Said (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Sizden kim bir kötülük görürse onu eliyle düzeltmeye çalışsın gücü yetmezse diliyle düzeltmeye çalışsın ona da gücü yetmezse kalbiyle buğz etsin ki bu da İman'ın en zayıfıdır."** (Tirmizî, Fiten: 11; Müslim, İman: 20)

4923- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle buyurdu: **"Sizden biriniz İslâm'î olmayan bir hareket görürse o işe el atıp onu eliyle düzeltmeye çalışırsa vazifesini yapmış olur. Eliyle düzeltmeye gücü yetmezse diliyle önlemeye çalışsın yine görevini yapmış olur. Diliyle de düzeltmeye gücü yetmezse kalbiyle düzeltmeye çalışsın böylece görevini yapmış olur ama bu İman'ın en zayıfıdır."** (Tirmizî, Fiten: 11; Müslim, İman: 20)

18- İMAN ARTAR EKSİLİR Mİ?

4924- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Mü'minlerin Cehenneme giren kardeşleri hakkında Rableri ile münakaşaları, dünyada hak uğrunda olan mücadelesinden daha şiddetli olacaktır."** Ebu Said şöyle dedi: "Mü'minler Rablerine diyecekler ki: **"Ey Rabbimiz! Bunlar bizim Mü'min kardeşlerimizdi. Bizimle birlikte namaz kılıyorlar, bizimle oruç tutuyorlardı, bizimle hacca gidiyorlardı fakat onları ateşe koymuşsun"** Ebu Said diyor ki: **"Allah onlara şöyle buyuracak: "Gidin onlardan tanıdıklarınızı oradan çıkarın." Onlar da onların yanına gider onları yüzlerinden tanırlar, onlardan bir kısmı dizlerine kadar ateş içersindedirler bir kısmı da topuklarına kadar ateşle kalmışlar. Onları çıkarınca: Ey Rabbimiz emrettiklerini çıkardık derler. Allah'ta onlara şöyle buyurur: Kalplerinde dinar ağırlığında İman olanları da oradan çıkarın. Daha sonra kalplerinde yarım dinar ağırlığında İman olanları da çıkarın buyurur. Daha sonra da kalplerinde zerre miktarı İman olanları da çıkarın buyurur. Ebu Said şöyle dedi. Kim bunlara inanmazsa şu ayeti okusun:** (Nisâ 48) **"Allah kendisinden başka birine**

ilâhlık yakıştırandan başkasını asla bağışlamaz ama bağışlanmasını isteyen kimsenin şirk dışındaki günahlarını bağışlar. Allah'a ortak koşanlar gerçekten korkunç bir günah işlemiş olurlar." (İbn Mâce, Mukaddime: 9)

4925- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ben uykuda iken rüyamda bana insanlar arz olundu; kiminin gömlekleri göğüslerine kadar kimileri de daha kısa gömlekliydi. Ömer b. Hattab ta bana gösterildi onun da bir gömleği vardı, o gömleğini yerde sürüklüyordu."** Ey Allah'ın Rasûlü! Bunu neye yorumladın" diye sordum. Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Din"** diye yorumladım buyurdu. (Dârimi, Rüya: 13; Tirmizî, Rüya: 10)

4926- Tarık b. Şihab (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer'in yanına bir Yahudi geldi ve: "Ey Mü'minlerin emiri Kitab'ınızda okuduğunuz bir ayet var ki eğer o ayet biz Yahudilere inmiş olsaydı biz o günü bayram ederdik" dedi. Ömer: Hangi ayettir. Deyince Yahudi: (Mâide 3. ayeti olan) **"…Bu gün size dininizi kemâle erdirdim, nimetimi üzerinize tamamladım ve size din olarak İslâm'ı verip ondan razı oldum…"** ayetini okudu. Bunun üzerine Ömer dedi ki: "Ben bu ayetin indiği yeri ve indiği günü iyi biliyorum. Bu ayet Arafat'ta ve Cuma günü indirilmiştir." (Buhârî, İman: 33; Tirmizî, Tefsirü'l Kur'an: 6)

19- İMAN'IN ALAMETİ (BELİRTİSİ) NEDİR?

4927- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hiçbiriniz beni çocuğundan, babasından ve tüm insanlardan daha çok sevmedikçe gerçek Mü'min olamazsınız."** (Müslim, İman: 16; İbn Mâce, Mukaddime: 9)

4928- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hiçbiriniz beni malından, çoluk çocuğundan ve tüm insanlardan daha çok sevmedikçe gerçek Mü'min olamazsınız."** (Müslim, İman: 16; İbn Mâce, Mukaddime: 9)

4929- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Canım kudret elinde olan Allah'a yemin olsun ki: "Hiç biriniz beni çocuğundan ve babasından daha çok sevmedikçe gerçek Mü'min olmazsınız."** (Buhârî, İman: 7; Müslim, İman: 16)

4930- Katade (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes'ten işittim şöyle diyordu. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hiçbiriniz kendisi için sevdiği şeyi kardeşi için de sevmedikçe gerçek Mü'min olamazsınız."** (Buhârî, İman: 7; Müslim, İman: 16)

4931- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Muhammed'in canı kudret elinde olan Allah'a yemin olsun ki; hiç biriniz hayır konularında kendi canı için sevip hoşlandığı şeyi Mü'min kardeşi için de sevmedikçe gerçek Mü'min olamaz."** (Müslim, İman: 16; Tirmizî, İman: 17)

4932- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ümmî olan Peygamber (s.a.v)'in benim hakkımdaki sözü şöyledir: **"Seni ancak Mü'min sever sana da ancak münafık buğz eder."** (Buhârî, İman: 10; Müslim, İman: 16)

4933- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Ensarı sevmek İman'ın alâmeti, Ensara buğz etmek ise münafıklığın alâmetidir."** (Buhârî, İman: 10; Müslim, İman: 16)

20- MÜNAFIKIN ALAMETİ (BELİRTİSİ) NELERDİR?

4934- Abdullah b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Şu dört özellik kimde bulunursa o kimsede münafıklık alameti var demektir. O özellik onda bulunduğu sürece o özellik onda var demektir. 1. Konuştuğu zaman yalan söyler. 2. Söz verir yerine getirmez. 3. Sözleşme yaptığında sözleşmesini bozar. 4. Münakaşa edince haktan ayrılıp aşırı gider."** (Müslim, İman: 25; Tirmizî, İman: 14)

4935- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Münafık kimsenin özelliği üçtür. 1. Konuştuğunda yalan söyler. 2. Söz verir yerine getirmez. 3. Emanet edilince hainlik eder."** (Müslim, İman: 25; Tirmizî, İman: 14)

4936- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana: **"Beni ancak Mü'min kimsenin seveceğini ve bana münafığın buğz edeceğini" bildirdi.** (Buhârî, İman: 10; Tirmizî, İman: 14)

4937- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Üç özellik kimde bulunursa o münafıktır. 1. Söylediği zaman yalan söylemek, 2. Emanet edildiğinde hainlik etmek, 3. Söz verdiğinde sözünde**

durmamak. Kimde bu özelliklerden biri bulunursa onu bırakıncaya kadar onda münafıklıktan bir özellik bulunmuş olur.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

21- RAMAZAN GECELERİNİ DEĞERLENDİRMEK

4938- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim inanıp mükafatını da Allah’tan bekleyerek Ramazan ayının gecelerini ibadetle geçirirse geçmiş günahları bağışlanır.”** (Buhârî, İman: 25; Ebû Davud, İman: 17)

4939- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim inanıp karşılığını da Allah’tan bekleyerek Ramazanı değerlendirirse geçmiş günahları bağışlanır.”** (Buhârî, İman: 25; Ebû Davud, İman: 17)

4940- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim inanıp karşılığını da Allah’tan bekleyerek Ramazanı değerlendirirse geçmiş günahları affolunur.”** (Buhârî, İman: 25; Ebû Davud, İman: 17)

22- KADİR GECESİNİ DEĞERLENDİRMEK

4941- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim inanıp karşılığını da Allah’tan bekleyerek Ramazan’ı değerlendirirse geçmiş günahları affolunur. Kim de yine inanarak ve karşılığını da Allah’tan bekleyerek kadir gecesini değerlendirirse onunda geçmiş günahları bağışlanır.”** (Buhârî, İman: 25; Ebû Davud, İman: 17)

23- FARZ İBADETLERLE BİRLİKTE NAFİLE (SÜNNETLER) DE VARDIR

4942- Talha b. Ubeydullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir Necid’li bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e geldi saçları dağınık durumdaydı, yüksek olan sesi duyuluyor ne söylediği anlaşılmıyordu. Yaklaşınca İslâm’ı öğrenmek istediği anlaşıldı. Rasûlullah (s.a.v) ona İslâm’ı şöyle anlattı. Bir gece ve gündüz içersinde beş vakit namaz kılmandır. Adam: “Bundan başka namaz kılmam gerekir mi?” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Hayır, ancak nafile olarak fazladan farzların dışında namaz kılabilirsin”** buyurdu. Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Ramazan ayı boyunca oruç tutarsın”** buyurdu. Adam: “Ondan başka oruç tutmam gerekir mi?” deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Hayır fakat farz olan bu orucun dışında nafile oruç tutabilirsin”**

buyurdu. Rasûlullah (s.a.v), ona zekattan bahsetti. Adam: “Bunun dışında yapacağım bir ödeme var mıdır?” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Hayır nafile olarak fazladan yapabilirsin”** buyurdu. Adam dönüp giderken şöyle diyordu: “Bu söylenenler üzerine ne artırırım ne de eksiltirim.” Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Doğru söylüyorsa kurtuldu gitti”** buyurdu. (Buhârî, İman: 18; Müslim, İman: 39)

24- CİHAD EDEN MUTLAKA CENNETE GİRECEKTİR

4943- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’den şöyle işitmiştir: **“Allah sadece kendisine İman ederek Allah yolunda cihada çıkanı şehid olmasıyla ya da eceliyle ölmesiyle Cennete sokacağına yahut sevap ve ganimetle evine döndüreceğine dair söz vermiştir.”** (Müslim, Imara: 28; Buhârî, İman: 26)

4944- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Sırf Allah’a olan imanıyla ve cihad aşkıyla ve Peygamberleri tasdik ederek Allah yolunda savaşan kimseyi Allah Cennete sokacağına veya ecir ve ganimetle evine döndüreceğine garanti sözü vermiştir.”** (Müslim, Imara: 28; Buhârî, İman: 26)

25- EMREDİLEN DÖRT ŞEY VE YASAKLANAN DÖRT ŞEY NEDİR?

4945- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdülkays kabilesinden bir heyet Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna gelerek; şöyle dediler: Biz Rabia soyundan bir kabileyiz. Biz Senin yanına ancak haram aylarda gelebiliriz. Bu sebeple bize bir şeyler emret onları yapalım buraya gelmeyen kardeşlerimizi de ona davet edelim. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Size dört şeyi emredeceğim ve sizi dört şeyden yasaklayacağım. 1. Allah’a İman = Allah’tan başka gerçek ilâh olmadığına ve Benim de Allah’ın elçisi olduğuma şahadet etmenizdir. 2. Namaz kılmak. 3. Zekat vermek. 4. Ganimet olarak aldığınız şeylerin beşte birini bana vermenizdir. Yasakladığım dört şey ise: Dübba, Hantem denilen ve içersinde şarap bulundurulan kaplarla, ziftlenmiş fıçı ve ziftlenmiş küpler.”** (ki hepsinin içinde şarap bulunurdu) bunların kullanımını da yasakladı.” (Buhârî, İman: 40; Müslim, Eşribe: 6)

26- CENAZEDE BULUNMAK TA İMANIN GEREKLERİNDENDİR

4946- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim inanarak ve sevabını da Allah'tan bekleyerek bir Müslüman'ın cenazesini takip ederse, cenaze namazını kılar kabre konuluncaya kadar da beklerse, kendisine iki kırat sevap yazılır ki onun bir kıratı Uhud dağı kadardır. Kim cenaze namazını kılar ve dönerse bir kırat ecir verilir."** (Buhârî, İman: 34)

27- HAYA DA İMANDAN BİR BÖLÜMDÜR

4947- Sâlim (r.a)'in babasından rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), utanmayı bırakması için kardeşine nasihat eden birine rastladı ve ona: **"Onu kendi haline bırak çünkü haya imandandır"** buyurdu. (Tirmîzî: İman: 7)

28- DİN KOLAYLIKTIR

4948- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bu din gerçekten kolaylıktır. Hiç kimse dini zorlaştırmaya kalkmasın mağlup olur. O halde doğru yolu takip edip orta yolu elden bırakmayın. Müjdeleyin ve imrendirin, kolaylaştırın sabah erken kalkarak ve gece serinliğinden ve kuşluk vakitlerinden istifade ederek ibadetleriniz de verim ve devamlılığı sağlayın."** (Buhârî, İman: 29)

29- İBADETİN AZ DA OLSA DEVAMLI OLANI MAKBÜLDÜR

4949- Âişe (r.anha) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) Âişe'nin yanına girdi yanında bir kadın vardı. Onu görünce: **"Bu kadın kimdir?"** dedi. Âişe'de: "Bu kadın falan kadındır, geceleri uyumaz ve çok namaz kılar" deyince; Rasûlullah (s.a.v): **"Sus ibadetlerini söyleme! Güç yetirebileceğiniz ibadetleri yapın. Allah'a yemin ederim ki sizler ibadetten usanıp bıkmadıkça Allah sizden sevabını esirgemez. Allah'ın en sevdiği ibadet ve amel devamlı yapılanıdır."** (Buhârî, İman: 33; Ebû Davud, İman: 38)

30- DİNİ KURTARMAK İÇİN FİTNELERDEN UZAK DURMAK

4950- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"**(Öyle bir zaman gelecek ki) **Kişinin en hayırlı malı koyunları olacaktır. Dinini fitneden korumak için koyunlarıyla birlikte dağlarda ve vadilerde yaşar."** (Buhârî, İman: 38; İbn Mâce, Mukaddime: 8)

31- MÜNAFIĞIN ÖRNEĞİ NASILDIR?

4951- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Münafığın örneği iki sürü arasında şaşkın şaşkın dolaşan bir koyuna benzer bir o sürüye karışır bir bu sürüye karışır hangi sürünün peşinden gideceğini bilmez."** (Müslim, İman: 38; Buhârî, İman: 19)

32- KUR'AN OKUYAN MÜ'MİN VE MÜNAFIĞIN HALLERİ

4952- Ebu Musa el Eşarî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kur'an okuyan Mü'min kimsenin hali turunca benzer kokusu da tadı da güzeldir. Kur'an okumayan Mü'min'in hali ise hurmaya benzer tadı güzel olup kokusu yoktur. Kur'an okuyan Münafığın hali Reyhan** (Fesleğen)**'e benzer kokusu güzeldir fakat tadı acıdır. Kur'an okumayan Münafığın durumu ise Ebu Cehil karpuzuna benzer tadı acı olup kokusu da yoktur."** (İbn Mâce, Mukaddime: 44; Tirmizî, Emsal: 4)

33- GERÇEK MÜ'MİN OLMANIN ÖZELLİĞİ NEDİR?

4953- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Hiç biriniz kendisi için sevdiğini başkası için de sevmedikçe gerçek Mü'min olamaz."** (İbn Mâce, Mukaddime: 38; Buhârî, İman: 6)

49- SÜSLENME KİTABI (Bölümleri)

1- YARADILIŞTAN BERİ YAPILAN İŞLER

4954- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"On şey yaradılış gereği olarak ilk yaradılıştan beri vardır: 1. Bıyığı kısaltmak, 2. Tırnakları kesmek, 3. Parmak aralarını (mafsalları) yıkamak, 4. Sakalı uzatmak, 5. Misvak kullanmak, 6. Burunu su ile temizlemek, 7. Koltuk altı kıllarını temizlemek, 8. Etek tıraşı olmak, 9. Abdest bozulan organların temizlenmesidir." Mus'ab der ki: "Onuncusunu unuttum o da mazmaza = ağıza su vererek temizlemek olsa gerektir."** (Ebû Davud, Taharat: 29; Tirmizî, Edeb: 14)

4955- Talk (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"On şey ilk yaradılıştan beri yapılması gereken şeylerdendir. 1. Misvak kullanmak, 2. Bıyıkları kısa tutmak, 3. Tırnakları kesmek, 4. Parmak aralarını yıkamak, 5. Etek tıraşı olmak, 6. Buruna su vererek temizlemek, 7.** Ravi diyor ki: "**Ağıza su vererek temizlemek konusunda şüpheliyim."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4956- Talk b. Habîb (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: **"On şey vardır ki yaratılıştan beri yapılması gereken sünnetlerdendir. 1. Misvak kullanmak, 2. Bıyıkları kısa tutmak, 3. Ağıza su alarak temizlemek, 4. Buruna su alarak temizlemek, 5. Sakalı uzun tutmak, 6. Tırnakları kesmek, 7. Koltuk altı kıllarını temizlemek, 8. Sünnet olmak, 9. Etek tıraşı olmak, 10. Abdest bozma yerini yıkamak."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4957- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Beş şey yaratılıştan beri yapılması gereken şeylerdendir. 1. Sünnet olmak, 2. Etek tıraşı olmak, 3. Koltuk altı kıllarını yok etmek, 4. Tırnakları kesmek, 5. Bıyıkları kısaltmak."** (Tirmizî, Edeb: 14; Ebû Davud, Taharat: 29)

4958- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Beş şey yaradılış gereği yapılması gereken işlerdendir. 1. Tırnakları kesmek, 2.**

Bıyıkları kısa tutmak, 3. Koltuk altı kıllarını gidermek, 4. Etek tıraşı olmak, 5. Sünnet olmak.” (Tirmizî, Edeb: 14; Ebû Davud, Taharat: 29)

2- BIYIK KISA TUTULMALIDIR

4959- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Bıyıklarınızı kısa tutup sakalınızı uzatınız.”** (Tirmizî, Edeb: 14; Ebû Davud, Tahara: 29)

4960- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sakalınızı uzatıp bıyıklarınızı kısaltınız.”** (Buhârî, Libas: 65; Tirmizî, Edeb: 15)

4961- Zeyd b. Erkam (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle buyuruyordu: **“Bıyığını kısaltmayan biz Müslümanlardan değildir.”** (Tirmizî, Edeb: 15; Müsned: 18462)

3- BAŞIN TAMAMI TIRAŞ EDİLMELİDİR

4962- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) başının bir kısmı tıraş edilmiş bir kısmında saç bırakılmış bir çocuk gördü de bundan insanları yasakladı ve: **“Ya başın tamamını tıraş edin veya tamamen bırakıverin”** buyurdu. (Buhârî, Libas: 72; İbn Mâce, Libas: 38)

4- KADINLAR BAŞLARINI ERKEKLER GİBİ TIRAŞ ETMEMELİDİR

4963- Ali (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Kadınların başlarını erkekler gibi tıraş etmelerini yasakladı.”** (Tirmizî, Hac: 75; Ebû Davud, Menasik: 79)

5- ALABURUS VE YER YER TIRAŞ ETMEK CAİZ DEĞİLDİR

4964- Abdullah b. Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah bize başımızı alacalı şekilde tıraş etmemizi yasakladı.”** (Buhârî, Libas: 72; İbn Mâce, Libas: 38)

4965- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize alacalı şekilde tıraş olmayı yasakladı. (Buhârî, Libas: 72; İbn Mâce, Libas: 38)

6- BIYIKLARI KISA TUTMAK GEREKİR

4966- Vail b. Hucr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in yanına gittim saçım uzunca idi **“Sinek…”** dedi. Ben de beni

kastederek söyledi sandım ve saçımı tıraş ettirip tekrar geldim. Bunun üzerine bana: **“Seni kastetmemiştim ama bu şekil daha güzel olmuş”** dedi. (Ebû Davud, Tereccül: 11; İbn Mâce, Libas: 38)

4967- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in saçları ne kıvırcık ne de düz idi, hafif dalgalıydı uzunluğu ise kulaklarıyla omuzu arasındaydı. (Ebû Davud, Teraccül: 10; İbn Mâce, Libas: 38)

4968- Humeyd b. Abdurrahman el Hımyerî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Dört yıl Rasûlullah (s.a.v)’in sohbetinde bulunan Ebu Hüreyre gibi yanından ayrılmayan bir adama rastladım şöyle demişti: **“Rasûlullah (s.a.v) her an devamlı saç taramayı bize yasakladı.”** (Ebû Davud, Teraccül: 1; Müsned: 16398)

7- SAÇ GEREKTİĞİNDE TARANMALIDIR

4969- Abdullah b. Mugaffel (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) saçlarımızı sık sık taramamamızı emrederdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4970- Hasan (r.a)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) saçın sık sık taranmamasını emrederdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4971- Hasan ve Muhammed (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demişlerdir: **“Saç gerektiğinde zaman zaman taranmalıdır.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4972- Abdullah b. Şakîk (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in ashabından bir kimse mısır vadisi idi. Arkadaşlarından biri yanına geldi ve onu saçları dağınık bir durumda buldu ve ona: **“Nedir bu hal hem valisin hem de saçın başın dağınık durumdadır?”** O da şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v) bizi irfahdan yasaklamıştır. İrfah nedir deyince: “Gün boyu her zaman, taranıp durmaktır” dedi. (Ebû Davud, Tereccül: 1; Müsned: 22844)

8- HERŞEYDE OLDUĞU GİBİ SAÇ TARAMADA DA SAĞDAN BAŞLAMAK

4973- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) tüm işlerini sağdan başlayarak yapmayı severdi, sağ eliyle alır sağ eliyle verir ve tüm işlerinde sağdan başlamayı severdi. (Buhârî, Libas: 38; Ebû Davud, Libas: 44)

9- SAÇ UZATMAK

4974- Bera (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) kırmızı hırkasını giyinmiş saçları da omuzlarına kadar inmişti. Onun kadar güzel bir kimseyi görmedim. (Buhârî, Libas: 38; Ebû Davud, Libas: 44)

4975- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in saçları kulaklarının yarısına kadardı. (Buhârî, Libas: 68; Ebû Davud, Tereccül: 9)

4976- Bera (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den daha güzel bir kimse görmedim. Hırkasını giyinmiş saçları da omuzlarına yaklaşmıştı. (Buhârî, Libas: 38; Ebû Davud, Libas: 44)

10- ERKEKLER DE SAÇLARINI ÖREBİLİRLER

4977- Hübeyre b. Yerime (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Mesud: "Kimin kıraati üzere okumamı emredersiniz" dedi ve bir zamanlar Rasûlullah (s.a.v)'e yetmiş den fazla sûre okumuştum, o zaman Zeyd saçları iki örgülü durumda çocuklarla oynuyordu. (Buhârî, Fedailü'l Kur'an: 8; Müslim, Fedailü's Sahabe: 22)

4978- Ebu Vail (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Mes'ud bize konuştu ve şunları söyledi: Zeyd b. Sabit saçları örgülü durumda çocuklarla oynarken ben Rasûlullah (s.a.v)'in ağzından yetmişten fazla sûre okuyup öğrendiğim halde nasıl olur da Zeyd b. Sabit'in kıraati üzere okumamı emredersiniz? (Buhârî, Fedailü'l Kur'an: 8; Müslim, Fedailü's Sahabe: 22)

4979- Ziyad b. Husayn (r.a), babasından aktararak şöyle demiştir: Medine'de Rasûlullah (s.a.v)'in yanına gittiğimde bana: **"Yanıma yaklaş!"** demişti. Yanına yaklaşınca elini saçımın örgüsü üzerine koydu ve eliyle saçlarımı sıvazladı ve dua etti. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

11- SAÇLARI UZATMAK PEK HOŞ DEĞİL Mİ?

4980- Vail b. Hucr (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in yanına gitmiştim saçlarım uzundu, **"Sinek"** dedi. Ben de beni kastediyor sandım hemen gittim ve saçlarımı kısaltıp geri geldim. Bunun üzerine bana şöyle buyurdu: **"Seni kastetmemiştim fakat böylesi daha güzel olmuş."** (Ebû Davud, Tereccül: 11; İbn Mâce, Libas: 37)

12- SAKALA DÜĞÜM ATMAK VE DEĞİŞİK ŞEKLE SOKMAK

4981- Ruveyfi b. Sabit (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ey Ruveyfi olur ki benden sonra uzun**

zaman yaşarsın öyleyse insanlara haber ver: Kim sakalına düğüm atarak veya değişik şekillere sokarak dikkat çekmek isterse, nazarlık takarsa, hayvan tezeği ve kemiği ile taharetlenirse bilsin ki Muhammed (s.a.v) ondan uzaktır.” (Ebû Davud, Taharat: 18; Müsned: 16380)

13- SAÇ VE SAKALDAKİ BEYAZ KILLAR YOLUNMAZ

4982- Amr b. Şuayb babasından ve dedesinden rivâyetle şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) beyaz kılların yolunmasını yasakladı. (Ebû Davud, Tereccül: 18; Tirmizî, Edeb: 56)

14- KINA İLE SAÇ VE SAKAL BOYANABİLİR Mİ?

4983- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Yahudi ve Hıristiyanlar saç ve sakallarını boyamazlar siz onlara muhalefet ederek onlara uymayın”** (Ve saçınızı ve sakalınızı kına ile boyayın.) (Ebû Davud, Tereccül: 17; İbn Mâce, Libas: 32)

4984- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Yahudi ve Hıristiyanlar saçlarını ve sakallarını boyamazlar siz onlara muhalefet ederek kına ile boyayınız.”** (Ebû Davud, Tereccül: 17; İbn Mâce, Libas: 32)

4985- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Yahudi ve Hıristiyanlar saç ve sakallarını boyamışlar siz onlara uymayın.”** (Ebû Davud, Tereccül: 17; İbn Mâce, Libas: 32)

4986- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Saç ve sakalınız ağardığında kına ile boyayınız böylelikle Yahudilere benzemeyiniz.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4987- Zübeyr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ağaran saçlarınızı kına ile boyayarak değiştiriniz ve böylelikle Yahudilere benzemeyiniz.”** (Müsned: 1341)

15- SAÇLARI VE SAKALLARI SİYAH RENGE BOYAMAK YASAKTIR

4988- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Son zamanlarda** (kıyamete yakın zamanlarda) **güvercinlerin gerdanı gibi sakallarını siyaha boyayanlar çıkacaktır, onlar Cennet kokusunu alamayacaklardır.”** (Ebû Davud, Tereccül: 20; Müsned: 2341)

4989- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Mekke fethi günü Ebu Bekir’in babası Ebu Kuhafe’yi getirdiler saç ve sakalları bembeyaz olmuştu. Bunu görünce Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bu saç ve sakallarınızı bir şeylerle boyayın fakat siyah renkle boyamayın.”** (Ebû Davud, Tereccül: 18; İbn Mâce, Libas: 33)

16- KINA VE KETM İLE BOYAMAK

4990- Ebu Zer (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Saç ve sakalı boyayacağınız en iyi şey kına ve ketm’dir.”** (İbn Mâce, Libas: 32; Ebû Davud, Tereccül: 18)

4991- Ebu Zer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Saç ve sakallarınızdaki beyazlıkları değiştireceğiniz en iyi şey kına ve ketm’dir.”** (İbn Mâce, Libas: 32; Ebû Davud, Tereccül: 18)

4992- Ebu Zer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Saç ve sakallarınızdaki beyaz kılları değiştireceğiniz en iyi şey kına ve ketm’dir.”** (İbn Mâce, Libas: 32; Ebû Davud, Tereccül: 18)

4993- Ebu Zer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Saç ve sakallarınızdaki beyaz kılları değiştireceğiniz en iyi şey kına ve ketm’dir.”** (İbn Mâce, Libas: 32; Ebû Davud, Tereccül: 18)

4994- Abdullah b. Büreyde (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Saç ve sakalınızdaki beyaz kılları değiştireceğiniz en iyi şey kına ve ketm’dir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4995- Abdullah b. Büreyde (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Saç ve sakallarındaki beyaz kılları değiştireceğiniz en iyi şey kına ve ketm’dir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

4996- Ebu Rimse (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Babamla Rasûlullah (s.a.v)’in yanına gitmiştik sakalına kına yakmıştı. (Ebû Davud, Tereccül: 18)

4997- Ebu Rimse (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in yanına gittim sakalını sarımtırak olarak boyanmış gördüm. (Ebû Davud, Tereccül: 18)

17- KINA SARI RENKLİDİR

4998- Zeyd b. Eslem (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer'i sakallarını sarı renge boyarken gördüm ve dedim ki: "Ey Ebu Abdurrahman sakalını sarı renge mi boyarsın?" O da: Rasûlullah (s.a.v)'in sakalını bununla boyarken gördüm boyanın bu rengini severdi. Hatta elbise ve sarığını bile bu renge boyardı. (Ebû Davud, Tereccül: 19; İbn Mâce, Libas: 34)

4999- Katade (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes'e: "Rasûlullah (s.a.v), sakalını boyadı mı?" diye sordum. O da: "Saç ve sakalları boyanacak şekilde ağarmamıştı, sakallarının sadece yanakları üzerindeki bir kısmı ağarmıştı" dedi. (Müslim, Fedail: 29; İbn Mâce, Libas: 30)

5000- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demişti: Rasûlullah (s.a.v)'in saç ve sakalları kına yakacak derecede ağarmamıştı, aklık sadece dudağının altında biraz da yanaklarında biraz da başında vardı. (Müslim, Fedail: 29; İbn Mâce, Libas: 30)

5001- Abdullah b. Mes'ud (r.a)'tan rivâyete göre: **"Peygamber (s.a.v) on şeyi hoş görmezdi: 1. Safran ve halûk ile saç ve sakalı boyamak, 2. Etekleri yerde sürüyecek şekilde uzun giyinmek, 3. Altın yüzük kullanmak, 4. Tavla oynamak, 5. Kadınların süslenerek sokağa çıkmaları, 6. Nâs Felâk vb. sûreler dışında dualar yapmak, 7. Nazarlık gibi bir şeyler takınmak, 8. Erkeğin menisini dışarıya akıtması, 9. Emzikli kadına cinsel ilişkide bulunup çocuğun sağlığına zarar vermektir ki bu haram değildir."** (Ebû Davud, Hatem: 2; Müsned: 3586)

18- KADINLAR DA KINA YAKARLAR MI?

5002- Âişe (r.a)'den rivâyete göre, Bir kadın, Rasûlullah (s.a.v)'e bir mektup uzattı. Fakat Rasûlullah (s.a.v) elini kapadı ve mektubu almadı. Kadın: "Ey Allah'ın Rasûlü elimle mektup uzattım almadınız." Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Kadın eli mi erkek elimi? bilemedim.**" Kadın: "Hayır kadın elidir" dedi. **"Eğer kadın eli olmuş olsaydı tırnaklarında kına izi bulunurdu"** (ve kadın eli olduğu anlaşılırdı) buyurdu. (Ebû Davud, Tereccül: 4; Müsned: 25057)

19- KINA KOKUSUNDAN HOŞLANMAYAN OLUR MU?

5003- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Bir kadın Âişe'ye kına yakmanın hükmünü sormuştu. O da şöyle demişti: "Caizdir fakat ben

hoşlanmıyorum. Çünkü sevgilim Rasûlullah (s.a.v) kına kokusundan hoşlanmaz.” (Ebû Davud, Tereccül: 4; Müsned: 24578)

20- YASAKLANAN ŞEYLER

5004- Ebu’l Husayn el Heysem b. Şüfey (r.a)’den rivâyete göre, o ondan işiterek şöyle demiştir: Ben ve arkadaşım Meafir kabilesinden Ebu Amir’le beraber İlyada (Kudüs’te) namaz kılmak için yola çıktık. Orada sahabeden Ebu Reyhane ismi verilen Ezd’li bir adam konuşma yapacaktı. Ebu’l Husayn diyor ki: Arkadaşım mescide benden önce gitti sonra ben de ona yetiştim yanına oturunca bana: “Ebu Reyhane’nin konuşmasını dinledin mi?” dedi. Ben de: “Hayır” dedim. O da: “Ben dinledim. Rasûlullah (s.a.v)’in on şeyi yasakladığını söyledi: **“1. Dişleri inceltmek, 2. Dövme yaptırmak, 3. Ağaran saç ve sakallardaki kılları yolmak, 4. İki erkeğin çıplak durumda bir yatakta yatması, 5. İki kadının çıplak durumda bir yatakta yatması, 6. erkeklerin ipek çamaşır giymeleri ve yabancılara benzemeleri, 7. Yabancılara benzemek için omuzlarına ipek şal atmaları, 8. Ganimet malından zorla almak, 9. Kaplan derileri üzerine oturmayı, 10. idareci olmayanların yüzük kullanmaları.”** (Ebû Davud, Edeb: 16; Dârimi, Edeb: 2)

21- BAŞA SAÇ EKLEMEK (PERUK TAKMAK)

5005- Muaviye (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) batıl ve anlamsız şeyleri yasakladı. (Ebû Davud, Terecccül: 5; Tirmizî, Edeb: 32)

5006- Said el Makburî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Muaviye b. Ebî Süfyanı minber üzerinde elinde bir peruk olduğu halde gördüm şöyle diyordu: “Ne oluyor bu Müslüman kadınlara ki başlarına bu peruklardan koyuyorlar. Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Herhangi bir kadın başına kendisinin olmayan bir saçı ilave ederse batıl ve boş bir iş yapmış olur.”** (Ebû Davud, Terecccül: 5; Tirmizî, Edeb: 32)

22- PERUK TAKANLAR LANETLENMİŞLERDİR

5007- Ebu Bekir’in kızı Esma (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) saç (peruk) takana ve taktırana lanet etti. (Ebû Davud, Terecccül: 5; Tirmizî, Edeb: 32)

23- PERUK TAKTIRANLAR DA LANET EDİLMİŞTİR

5008- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Peruk takan ve taktıranı dövme yapan ve yaptıranı lanetledi. (Sadece

Nesâi rivâyet etmiştir.)

5009- Nafi'e İbn Ömer'den ulaştığına göre, Rasûlullah (s.a.v) Peruk takan ve taktırana dövme yapan ve yaptırana lanet etmiştir. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5010- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Allah, peruk takana ve taktırana lanet etmiştir."** Amr b. Mansur aktarmıştır. Half b. Musa rivâyet ederek, babam şöyle rivâyet etmiştir dedi. Katade'den Azre'den hasan el Uranî'den Yahya b. Cezaar'dan ve Mesruktan rivâyete göre, bir kadın Abdullah b. Mes'ud'a gelerek şöyle dedi: "Saçlarım seyrek ve azdır, başıma saç ilave edebilir miyim veya peruk takabilir miyim?" Abdullah b. Mes'ud ta: "Hayır" dedi. Bu sefer kadın: "Bu hükmü Rasûlullah (s.a.v)'den mi duydun yoksa Allah'ın Kitab'ında mı buluyorsun?" deyince, İbn Mes'ud: "Hayır peruk kullanamazsın, bu hükmü hem Rasûlullah (s.a.v)'den duydum hem de Allah'ın Kitab'ında Rûm sûresi 30. Ayette: **"Allah'ın yaratışı değiştirilemez"** buyurulur. Ayrıca Haşr sûresi 7. ayetinde de: **"…Bu sebeple Peygamber (s.a.v) size ne verirse ve ne getirirse ve ne emrederse onu alın ve sizi neden sakındırıp yasaklarsa ondan elinizi çekin…"** buyuruyor dedi. Bu hadis buradaki şeklinden uzuncadır. (Buhârî, Libas: 83; Müslim, Libas: 33)

24- KAŞLAR GÜZEL GÖRÜNMEK İÇİN İNCELTİLEBİLİR Mİ?

5011- Abdullah (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **"Dövme yapan ve yaptıranı güzel görünmek için kaşlarını alan ve dişlerini inceltip dişlerinin görüntüsünü değiştirenleri lanetledi."** (Buhârî, Libas: 83; Müslim, Libas: 33)

5012- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **"Dövme yapmayı ve yaptırmayı, saç** (peruk) **yapmayı ve yaptırmayı, kaşların kıllarını almayı ve aldırmayı yasak etti."** (Buhârî, Libas: 83; Müslim, Libas: 33)

25- DÖVME VE KAŞ ALDIRMAKLA ALAKALI DEĞİŞİK RİVÂYETLER

5013- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Faizi alan ve veren bildiği halde faiz işlerinde katiplik yapan güzel görünmek ve dikkat çekmek için dövme yapan ve yaptıran zekat vermekten uzak**

duran Hicretten sonra dinini terk edip çölde yaşamaya devam edenler kıyamet gününde Muhammed (s.a.v)'in diliyle lanetleneceklerdir." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5014- Ali (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Faiz yiyeni yedireni ve faiz muamelelerini yazanı ve zekat vermeyeni lanetledi ve ölünün arkasından bağırıp çağırarak ağlamayı da yasakladı."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5015- Haris (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Faiz yiyeni ve yedireni farzlı işlere şahitlik ve katiplik yapanı dövme yapanı ve yaptıranı lanetledi. Hulle yapan ve yaptıranı ve zekata engel olanı da lanetledi, ölü arkasından bağırıp çağırarak ağlamayı yasakladı fakat lanetlemedi."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5016- Şa'bî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **"Faiz alanı ve vereni faizli işlere şahitlik yapanı ve katiplik yapanı, dövme yapanı ve yaptıranı lanetledi. Ölünün arkasından bağırıp çağırarak ağlamayı yasak etti fakat lanetlemedi."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5017- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer'in huzuruna dövme yapan bir kadın getirdiler bunu görünce Ömer: "Allah aşkına bu konuda Rasûlullah (s.a.v)'den bir şey duyanınız var mı?" dedi. Ebu Hüreyre dedi ki: "Kalktım ve Ey Mü'minlerin emiri ben duydum" dedim. O da: "Ne duydun?" deyince şöyle söylerken duydum dedim: **"Dövme yapmayın ve yaptırmayın."** (Buhârî, Libas: 87; Müslim, Libas: 33)

26- GÜZEL GÖRÜNTÜ İÇİN DİŞLERİ İNCELTİP ŞEKLİNİ DEĞİŞTİRMEK

5018- İbn Mes'ud (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Allah'ın yarattığı şekli bozarak yüzlerinden kaşlarından kıl alarak değişiklik yapanlara ve dövme yapanlara Allah lanet etsin."** (Buhârî, Libas: 87; Müslim, Libas: 33)

5019- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim: **"Dişleri inceltip dikkat çekecek hale getiren, kaşları yolup incelterek dikkat çekmeye çalışanlara ve dövme yaptırarak yaradılışı değiştirenlere lanet etti."** (Buhârî, Libas: 87; Müslim, Libas: 33)

5020- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim: **"Dişleri inceltip dikkat çekecek hale getiren, kaşları yolup incelterek dikkat çekmeye çalışanlara ve dövme yaptırarak yaradılışı değiştirenlere lanet etti."** (Buhârî, Libas: 87; Müslim, Libas: 33)

27- DİŞLERİ İNCELTİP DİKKAT ÇEKECEK HALE GETİRMEK HARAMDIR

5021- Ebu Reyhane (r.a)'den rivâyet edildiğine göre, şöyle demiştir; Rasûlullah (s.a.v): **"Dişleri inceltip dikkat çekecek hale getirmeyi, değişik organlara dövme yapmayı ve kaşları incelterek dikkat çekecek hale getirmeyi haram kıldı."** (Buhârî, Libas: 87; Müslim, Libas: 33)

5022- Ebu Reyhane (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bana ulaştığına göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Dişleri inceltip dikkat çekecek hale getirmeyi ve dövme yapmayı yasakladı."** (Buhârî, Libas: 80; Müslim, Libas: 33)

5023- Ebu Reyhane (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bana ulaştığına göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Dişleri inceltip dikkat çekecek hale getirmeyi ve dövme yapmayı yasakladı."** (Buhârî, Libas: 80; Müslim, Libas: 33)

28- SÜRME ÇEKMEK

5024- İbn Abbas (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Gözünüze çekeceğiniz en iyi sürmeniz "İsmid" isimli olanıdır. Çünkü o gözleri parlatır, kirpikleri büyültür."** (İbn Mâce, Tıb: 25; Ebû Davud, Tıb: 14)

29- SAÇA YAĞ SÜRÜLÜR MÜ?

5025- Simak (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Câbir b. Semure'ye: "Rasûlullah (s.a.v)'in saçlarında ak var mıydı?" diye sordular. Câbir de: "Başına yağ sürdüğünde parlaklıktan dolayı aklar gözükmez yağ sürmediği zamanlarda ise gözükürdü" dedi. (Müslim, Fedail: 30; Müsned: 19887)

30- ELBİSE ZAFERAN RENGİNE BOYANIR MI?

5026- Zeyd (r.a)'in babasından rivâyete göre, İbn Ömer elbisesini zâferan rengine boyamıştı. "Niçin böyle boyadın?" diye soruldu. O da: "Rasûlullah (s.a.v)'de bu renge boyamıştı" dedi. (Ebû Davud, Libas: 18; İbn Mâce, Libas: 22)

31- KOKU SÜRÜNMEK

5027- Muhammed b. Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Âişe'ye: "Rasûlullah (s.a.v) koku sürünür müydü?" diye sordum. Kokunun renksizi olan misk ve amber kokusundan kullanırdı" dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

32- KADIN VE ERKEK KOKULARI DEĞİŞİK Mİ OLAMALI?

5028- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Erkeklerin kokuları kokusu duyulan ve rengi olmayandır. Kadınların sürünecekleri kokular ise; rengi olan fakat kokusu etrafa yayılmayanıdır."** (Tirmizî, Edeb: 35; Müsned: 10554)

5029- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Erkeklerin kokuları kokusu duyulan ve rengi olmayandır. Kadınların sürünecekleri kokular ise; rengi olan fakat kokusu etrafa yayılmayanıdır."** (Tirmizî, Edeb: 35; Müsned: 10554)

33- EN GÜZEL KOKU

5030- Ebu Said el Hudri (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"İsrailoğullarından bir kadın altın bir yüzük yaptırdı ve içerisine misk doldurdu, o (misk) en güzel kokudur."** (Tirmizî, Cenaze: 116; Ebû Davud, Cenaiz: 37)

34- ELBİSEYİ ÇOK DİKKAT ÇEKECEK RENKLERE BOYAMAMAK

5031- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Elbisesi alaca renge boyanmış bir adam Rasûlullah (s.a.v)'in yanına gelince, Peygamber (s.a.v) ona: **"Git elbiseni iyice yıka"** buyurdu. Yıkayıp gelince, Rasûlullah (s.a.v): **"Git elbiseni iyice yıka"** buyurdu. Adam tekrar geldiğinde **"Git tekrar yıka! Bir daha da böyle yapma"** buyurdu." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5032- Ya'la b. Mürre (r.a) anlatıyor, üzerimde alaca renkli bir elbise ile Rasûlullah (s.a.v)'in yanına gitmiştim. Bana: **"Hanımın var mı"** dedi. Ben de: **"Hayır"** dedim. **"O halde git elbiseni tekrar tekrar yıka bir daha da böyle yapma"** buyurdu. (Tirmizî, Edeb: 51; Müsned: 16891)

5033- Ya'la b. Mürre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) alaca renge boyalı bir elbise giyen adamı görünce: **"Git onu yıka sonra bir daha**

yıka ve bir daha da böyle yapma” buyurdu. (Tirmizî, Edeb: 51; Müsned: 16891)

5034- Ya’la b. Mürre es-Sekafî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) üzerimde alaca boyalı elbiseyi görünce: **“Ey Ya’la! Hanımın var mı?”** buyurdu. Bende: **“Hayır”** dedim. O da: **“Elbiseni iyice yıka bir daha böyle yapma”** buyurdu. **“Tekrar yıka ve bu boya ile boyama”** buyurdu. **“Tekrar yıka ve bu boya ile bir daha boyama”** buyurdu. (Tirmizî, Edeb: 51; Müsned: 16891)

5035- Ya’la (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in yanına uğramıştım, üzerimde alaca renkle boyanmış bir elbise vardı. Rasûlullah (s.a.v) bana: **“Ey Ya’la! Hanımın var mıdır?”** buyurdu. Ben de: “Hayır” dedim. **“O halde git onu yıka, bir daha o boya ile boyama!”** diye üç sefer tembih etti. Ben de üç sefer yıkadım yıkadım yıkadım ve bir daha o boya ile elbisemi boyamadım. (Tirmizî, Edeb: 51; Müsned: 16891)

35- KADINLAR İÇİN HOŞ OLMAYAN KOKU

5036- Eş’ari (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), şöyle buyurdu: **“Herhangi bir kadın, kokusu dışarıdan hissedilen koku ile kokulanarak erkeklerin yanından geçerse, onlarda o kokudan istifade edip hoşlanırlarsa, o kadın zina etmiş gibi günah kazanır.”** (Tirmizî, Edeb: 35; Ebû Davud, Tereccül: 7)

36- KOKU SÜRÜNEN KADIN, KOKUSUNU YIKAMADAN DIŞARI ÇIKMAMALIDIR

5037- Ebu Hüreyre (r.a)’de rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bir kadın mescide gelirken süründüğü kokuyu çıkması için cünüplükten yıkandığın gibi iyice yıkansın.”** (Ebû Davud, Tereccül: 7)

37- KOKU SÜRÜNEN KADIN, CAMİYE CEMAATE GİTMEMELİ

5038- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Herhangi bir kadın kokulanırsa yatsı namazı için mescidimize gelmesin.”** (Ebû Davud, Tereccül: 7)

5039- Abdullah’ın hanımı Zeyneb (r.anha)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **“Mescide cemaate namaz kılmak için**

gelecek bir kadın kokulanmasın” buyurdular. (Müslim, Salat: 30; Müsned: 25801)

5040- Abdullah’ın hanımı Zeyneb (r.anha)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ey kadınlar! Mescide cemaate gelecekseniz koku sürünmeyin.”** (Müslim, Salat: 30; Müsned: 25801)

5041- Zeyneb es Sekafiyye (r.anha)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ey kadınlar, herhangi biriniz mescide gelecekse kokulanmasın.”** (Müslim, Salat: 30; Müsned: 25801)

5042- Abdullah (r.a)’in hanımı Sakıfli Zeyneb (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Biz kadınlar cemaatine mescide geleceksiniz koku sürünmeyiniz”** buyurdu. (Müslim, Salat: 30; Müsned: 25801)

5043- Zeyneb es Sekafî (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kadınlar namaz için mescide gideceklerse koku sürünmesinler.”** (Müslim, Salat: 30; Müsned: 25801)

5044- Zeyneb es Sekafî (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Ey Kadınlar, biriniz namaz için mescide gelecekse koku sürünmesin.”** (Müslim, Salat: 30; Müsned: 25801)

38- TÜTSÜ KULLANMAK

5045- Nafi (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Ömer tütsü yaptığı zaman kafûr ve başka bir koku karıştırmaksızın sadece öd ağacıyla tütsü yapardı. Bazen de kafûrla öd ağacını karıştırırdı ve Rasûlullah (s.a.v)’de böyle tütsü yapardı derdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

39- KADINLARIN ZİNET EŞYALARINI GÖSTERMEMELERİ GEREKİR

5046- Ukbe b. Amir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kendi hanımlarına altın ve gümüş takınmalarına ve ipek elbise giymelerine engel olur ve sizler Cennet ziynetini ve ipeklerini istiyorsanız onları bu dünyada giymeyiniz derdi. (Müsned: 16672)

5047- Huzeyfe’nin kız kardeşi (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize hitab ederek şöyle buyurdu: **“Ey kadınlar topluluğu süslenmeniz için size gümüş yeterlidir. Bir kadın altın ziynetlerle süslenir ve onu da başkalarına gösterirse mutlaka azap görür.”** (Ebû Davud, Hatem: 8; Dârimi, İstizan: 17)

5048- Huzeyfe’nin kızkardeşi (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize hitab ederek şöyle buyurdu: **“Ey kadınlar topluluğu süslenmeniz için size gümüş yeterlidir. Bir kadın altın ziynetlerle süslenir ve onu da başkalarına gösterirse mutlaka azap görür.”** (Dârimi, İstizan: 17; Ebû Davud, Hatem: 8)

5049- Esma binti Yezid (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Herhangi bir kadın altından bir kolye takınırsa, kıyamet günü boynuna ateşten bir kolye takılır. Yine herhangi bir kadın kulağına altından küpe takınırsa, kıyamet günü Allah onun kulağına ateşten bir küpe takar.”** (Ebû Davud, Hatem: 8; Müsned: 26322)

5050- Rasûlullah (s.a.v)’in azadlı kölesi Sevban anlatıyor: Hübeyre’nin kızı elinde büyük bir yüzükle Rasûlullah (s.a.v)’in yanına geldi. Rasûlullah (s.a.v) onun eline vurdu. Bunun üzerine Hübeyre’nin kızı Rasûlullah (s.a.v)’in kızı Fatıma’nın yanına gelerek eline vurması sebebiyle Rasûlullah (s.a.v)’den şikayette bulundu. Fatıma da boynundaki altın zincirden kolyesini çıkardı ve dedi ki: “Bunu bana Ebu Hasan (Ali) hediye etmişti.” O sırada Rasûlullah (s.a.v) onların yanına girdi. Kolye Fatıma’nın elindeydi. Bunu görünce Rasûlullah (s.a.v) Fatıma’ya: **“Ey Fatıma insanların Rasûlullah (s.a.v)’in kızının elinde ateşten zincir var demeleri seni sevindirir mi?”** dedi ve oturmadan çıkıp gitti. Bunu duyan Fatıma altın zincirini çarşıya gönderip sattırdı, parasıyla da bir köle alıp azâd ederek hürriyetine kavuşturdu. Fatıma’nın bu hareketi Rasûlullah (s.a.v)’e söylenince Fatıma’yı ateşten kurtaran Allah’a hamdolsun dedi. (Müsned: 21364)

5051- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in yanında oturduğum bir sırada bir kadın gelerek: “Ey Allah'ın Rasûlü! İki altın bilezik takınayım mı?” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Ateşten iki bileziğin olmuş olur”** buyurdu. Kadın: “Ey Allah'ın Rasûlü! Altından kolye takabilir miyim?” deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Ateşten bir kolyen olmuş olur”** buyurdu. Kadın: “Altın küpe takınabilir miyim?” deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Ateşten iki küpen olmuş olur”** buyurdu. Ebu Hüreyre diyor ki: Kadın kollarındaki iki bileziği çıkarıp attı ve: “Ey Allah'ın Rasûlü! Bir kadın kocasının yanında süslenmezse kıymeti ve değeri olmuyor” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Gümüş küpe yaptırıp za’feran ve âbîrle sarartarak kullanmanıza kim engel olabilir”** buyurdu. (Müsned: 9300)

5052- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle anlatmaktadır: Rasûlullah (s.a.v) kollarımdaki altın bilezikleri görünce şöyle buyurdu: **"Sana bunlardan daha güzelini haber vereyim mi? bunları çıkarsan gümüşten yaptırsan ve za'feranla sarıya boyatsan daha güzel olurdu."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

40- ALTIN ERKEKLERE HARAMDIR

5053- Ali b. Ebî Talib (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Allah'ın Peygamberi sağ eline ipek sol eline de altını alarak şöyle buyurdu: **"Bu ikisi ümmetimin erkeklerine haramdır."** (Ebû Davud, Libas: 11; İbn Mâce, Libas: 40)

5054- Ali b. Ebî Talib (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) sağ eline ipek sol eline de altın alarak şöyle buyurdu: **"Bu ikisi ümmetimin erkeklerine haramdır."** (Ebû Davud, Libas: 11; İbn Mâce, Libas: 40)

5055- Ali b. Ebî Talib (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) sağ eline ipek sol eline de altın alarak şöyle buyurdu: **"Bu ikisi ümmetimin erkeklerine haramdır."** (Ebû Davud, Libas: 11; İbn Mâce, Libas: 40)

5056- Ali b. Ebî Talib (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) sağ eline ipek sol eline de altın alarak şöyle buyurdu: **"Bu ikisi ümmetimin erkeklerine haramdır."** (Ebû Davud, Libas: 11; İbn Mâce, Libas: 40)

5057- Ebu Musa (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İpek ve altın ümmetimin erkeklerine haram kadınlarına helâl kılınmıştır."** (Tirmizî, Libas: 1)

5058- Muaviye (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) ipek elbise giymeyi ve altın kullanmayı yasakladı fakat çok küçük ve basit olursa onlara izin verdi. (Ebû Davud, Hatem: 8; Müsned: 16230)

5059- Muaviye (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) basit ve küçük şeyler dışında altın kullanmayı yasakladı. Altın işlemeli minderler üzerine oturmayı da yasakladı. (Ebû Davud, Hatem: 8)

5060- Ebu Şeyh (r.a)'ten rivâyete göre, Muaviye yanında bulunan Peygamber (s.a.v)'in ashabına şöyle dedi: **"Rasûlullah (s.a.v)'in basit ve**

küçük şeyler dışında altın kullanmayı yasak ettiğini biliyor musunuz?” Onlar da: “Allah’ımız şahittir ki evet” dediler. (Ebû Davud, Hatem: 8)

5061- Ebu Şeyh (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Muaviye haccettiği sene Muhammed (s.a.v)’in ashabından bir kısım insanları topladı ve onlara: “Biliyor musunuz? Rasûlullah (s.a.v), basit ve küçük şeyler dışında altın kullanmayı yasakladı mı?” Onlar da hep birden: “Allah’ımız şahittir ki evet” dediler. (Ebû Davud, Hatem: 8)

5062- Ebu Hımman (r.a) anlatıyor. Muaviye haccettiği sene Kâbe’de ashaptan bazı kimseleri topladı ve onlara: “Allah aşkına söyleyin, altın ziynet eşyasını haram kılmış mıydı?” diye sordu. Onlar da: “Evet” dediler. Muaviye: **“Evet ben de şahidim”** dedi. (Ebû Davud, Hatem: 8)

5063- Ebu Şeyh (r.a) kardeşi Hımman (r.a)’dan aktararak şöyle demiştir: Muaviye haccettiği sene Rasûlullah (s.a.v)’in ashabından bir gurubu Kâbe’de topladı ve onlara şöyle dedi: “Allah aşkına size soruyorum. Rasûlullah (s.a.v) altın kullanmayı yasakladı mı?” Onlar da: “Evet” dediler. Muaviye’de: “Evet ben de şahidim” dedi. (Ebû Davud, Hatem: 8)

5064- Hımman (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Muaviye haccettiğinde Ensardan bir gurubu Kâbe’nin yanında çağırdı ve şöyle dedi: “Allah aşkına size soruyorum. Rasûlullah (s.a.v)’den altın kullanmayı yasakladığını işitmediniz mi?” Onlar da: “Evet” dediler. Muaviye’de: **“Ben de şahidim”** dedi. (Ebû Davud, Hatem: 8)

5065- Hımman (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Muaviye haccettiğinde Ensardan bir gurubu Kâbe’nin yanında çağırdı ve şöyle dedi: “Allah aşkına size soruyorum. Rasûlullah (s.a.v)’den altın kullanmayı yasakladığını işitmediniz mi?” Onlar da: “Evet” dediler. Muaviye’de: **“Ben de şahidim”** dedi. (Ebû Davud, Hatem: 8)

5066- Hımman (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Muaviye haccettiğinde Ensardan bir gurubu Kâbe’nin yanında çağırdı ve şöyle dedi: “Allah aşkına size soruyorum. Rasûlullah (s.a.v)’den altın kullanmayı yasakladığını işitmediniz mi?” Onlar da: “Evet” dediler. Muaviye: **“Ben de şahidim”** dedi. (Ebû Davud, Hatem: 8)

5067- Hımman (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Muaviye haccettiğinde Ensardan bir gurubu Kâbe’nin yanında çağırdı ve şöyle dedi: “Allah aşkına size soruyorum. Rasûlullah (s.a.v)’den altın kullanmayı

yasakladığını işitmediniz mi?” Onlar da: “Evet” dediler. Muaviye: **“Ben de şahidim”** dedi. (Ebû Davud, Hatem: 8)

5068- Ebu Şeyh el Hünâî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Muaviye’den işittim çevresinde Ensar ve Muhacirlerden insanlar vardı, onlara dedi ki: “Biliyor musunuz? Rasûlullah (s.a.v) ipek giymeyi yasaklamıştı.” Onlar da: “Allah şahittir ki evet yasaklamıştır” dediler. Muaviye şöyle devam etti: “Ufak tefek şeyler dışında altın kullanmayı da yasakladı değil mi?” Onlar da yine: “Evet” dediler. (Ebû Davud, Hatem: 8)

5069- Ebu Şeyh (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer’den işittim şöyle diyordu: **“Rasûlullah (s.a.v) küçük parçalar dışında altın kullanmayı yasakladı.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

41- BURNUNU KAYBEDEN ALTINDAN BURUN YAPTIRABİLİR Mİ?

5070- Arfece b. Es’ad (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Cahiliyye döneminde Külab savaşında burnumdan yara almıştım, gümüşten burun yaptırdım koku yaptı. Rasûlullah (s.a.v) altından yaptırmamı emretti. (Tirmizî, Libas: 31; Ebû Davud, Hatem: 7)

5071- Arfece b. Es’ad b. Küreyb (r.a)’ten rivâyete göre, dedesi şöyle demiştir: “Dedesi cahiliyye dönemindeki Külab savaşında burnunu kaybetmişti. Gümüşten bir burun yaptırmıştı da o koku yapmıştı. Peygamber (s.a.v) altından burun yaptırmasını emretmişti.” (Tirmizî, Libas: 31; Ebû Davud, Hatem: 7)

42- ERKEKLERE ALTIN KULLANMA İZNİ VAR MIDIR?

5072- Said b. Müseyyeb (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer, Suheyb’e: “Ne oluyor sana altın yüzük kullanıyorsun” dedi. Suheyb’te: “Bunu senden daha hayırlısı gördü ve bir şey demedi, ayıplamadı” dedi. Ömer: “Kimdir o” dedi Suheyb: “Rasûlullah (s.a.v)’di” dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

43- ALTIN YÜZÜK

5073- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): Altından bir yüzük yaptırıp taktı. Bunu gören herkes de altın yüzük yaptırdı. Bunu gören Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bu yüzüğü takıyordum fakat bundan sonra onu hiç takmayacağım”** diyerek çıkarıp

attı. Ashab da Rasûlullah (s.a.v)'e uyarak yüzüklerini çıkarıp attılar. (Müslim, Libas: 3; Ebû Davud, Hatem: 3)

5074- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana, **"Altın yüzük kullanmayı, ipekli elbise giymeyi, altın işlemeli minderler üzerine oturmayı ve bira içmeyi yasakladı."** (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 2)

5075- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **"Altın yüzük kullanmayı, ipekli elbise giymeyi ve altın işlemeli minderler üzerinde oturmayı yasakladı."** (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 2)

5076- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **"Altın yüzük kullanmayı, altın işlemeli minderler üzerine oturmayı, ipekli elbiseler giymeyi ve arpa ve buğdaydan yapılan bir nevi içki olan cia = bira içmeyi yasakladı."** (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 2)

5077- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) **"Altın yüzük kullanmayı, altın işlemeli minderler üzerinde oturmayı, ipek elbise giymeyi ve bira içmeyi yasakladı."** (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 2)

5078- Sa'saa b. Sûhan (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ali'ye: "Rasûlullah (s.a.v)'in sana yasak ettiği şeyleri sen de bize yasak et" dedim. O da şöyle dedi: **"İçerisinde şarap bulundurulan su kabağını kullanmayı, yine şarap bulunan küpleri kullanmayı, altın yüzük kullanmayı, ipek elbise giymeyi, ipek karışımı elbise giymeyi ve altın işlemeli minderlerde oturmayı yasakladı."** (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 4)

5079- Malik b. Umeyr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Sa'saa b. Suhan, Ali'ye gelerek: "Rasûlullah (s.a.v)'in size yasakladığı şeyleri sen de bize yasakla" dedi. Ali de şöyle dedi: **"Rasûlullah (s.a.v) bizi şarap için kullanılmış olan su kabağını yine şarap küplerini kullanmayı, şarap fıçılarını kullanmayı, bira içmeyi yasakladı. Yine bize altın yüzük kullanmayı ipek elbise giymeyi, ipek karışımlı elbise giymeyi ve altın işlemeli minderlerde oturmayı da yasakladı."** (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 4)

5080- Sa'saa b. Sûhan (r.a) Ali'ye: "Ey Mü'minlerin emiri! Rasûlullah (s.a.v)'in size yasakladığı şeyleri sen de bize yasaklar mısın?"

dedi. Ali de şöyle dedi: **"Rasûlullah (s.a.v) şarap konulan kabakları kullanmaktan, şarap küpleri kullanmaktan, bira içmekten, altın yüzük kullanmaktan ipek elbise giymekten, altın işlemeli minderlerde oturmaktan yasakladı."** (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 4)

5081- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Sevgilim Peygamber (s.a.v) beni üç şeyden yasakladı: -tüm insanları değil sadece beni yasakladı- **"Altın yüzük kullanmayı, ipek elbise giymeyi, sapsarı elbiseler giymeyi, rükuʼ ve secdeler de Kur'an okumayı."** (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 4)

5082- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) beni yasakladı -sizi yasakladı demiyorum- **"Altın yüzük kullanmayı, ipekli elbise giymeyi, sapsarı elbiseler giymeyi ve rüku'da Kur'an okumayı."** (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 4)

5083- İbrahim (r.a) babasından ve Ali'den işittiğine göre şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana: **"Rüku'da Kur'an okumayı, altın yüzük kullanmayı ve sapsarı elbise giymeyi yasakladı."** (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 4)

5084- Abdullah b. Huneyn babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: Ali'den dinledim şöyle diyordu: **"Rasûlullah (s.a.v) bana** -sizi demiyorum- **Altın yüzük kullanmayı, ipekli elbise giymeyi, sapsarı elbiseler giymeyi ve rüku'da Kur'an okumayı yasakladı."** (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 4)

5085- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v) bana Altın yüzük kullanmayı, sapsarı elbise giymeyi, ipekli elbise giymeyi ve rüku'da Kur'an okumayı yasakladı."** (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 4)

5086- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Ali şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v) beni ipek elbise giymekten, sapsarı elbise giymekten ve altın yüzük kullanmaktan yasakladı."** (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 4)

5087- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana dört şeyi yasakladı: **"Altın yüzük kullanmak, ipekli elbiseler giyinmek, rüku'da Kur'an okumak ve sapsarı elbiseler giyinmek."** (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 4)

5088- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v) bana sapsarı elbiseler giymeyi, ipek elbiseler giymeyi, altın yüzük**

kullanmayı ve rüku'da Kur'an okumayı yasakladı." (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 4)

44- BU KONUDAKİ DEĞİŞİK RİVAYETLER

5089- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v) bana sapsarı elbise giyinmeyi, altın yüzük kullanmayı, ipekli elbise giyinmeyi ve rüku'da Kur'an okumayı yasakladı."** (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 4)

5090- Ali (r.a)'den rivâyete göre: **"Rasûlullah (s.a.v) sapsarı elbiseler giymeyi, ipekli elbiseler giymeyi ve rüku'da Kur'an okumayı yasakladı."** (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 4)

45- BU KONUDA DEĞİŞİK RİVÂYETLER

5091- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Peygamber (s.a.v) beni ipek karışımı ve ipekli elbise giymekten, altın yüzük kullanmaktan ve rüku'da Kur'an okumaktan yasakladı.** (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 4)

5092- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **"Binek üzerine ipekli kumaştan minderler koyarak binmeyi, ipekli elbiseler giymeyi ve altın yüzük kullanmayı yasakladı."** (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 4)

5093- Abîde (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Binek üzerine ipekli kumaştan minderler koyarak binmeyi ve altın yüzük kullanmayı yasakladı."** (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 4)

46- BU KONUDA DAHA DEĞİŞİK RİVAYETLER

5094- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana: **"Altın yüzük kullanmayı yasakladı."** (Müslim, Libas: 11; Buhârî, Libas: 46)

5095- Imran (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), **"İpek elbise giymeyi altın, yüzük kullanmayı ve şarap konulan kapları kullanmayı yasakladı."** (Tirmizî, Libas: 1)

5096- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'in huzuruna Necran'dan bir adam geldi parmağında altın yüzük vardı. Rasûlullah (s.a.v) ondan yüz çevirdi ve ona: **"Sen Benim yanıma elinde ateşten bir parça olduğu halde geldin"** buyurdu. (Müsned: 10686)

5097- Bera b. Âzib (r.a)’ten rivâyete göre: “Parmağında altın yüzük bulunan bir adam Rasûlullah (s.a.v)’in yanında oturuyordu. Rasûlullah (s.a.v)’in elinde de bir değnek çubuk vardı. Rasûlullah (s.a.v) onunla adamın parmağına vurdu. Adam: “Ey Allah'ın Rasûlü ne yaptım ki vurdunuz?” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Parmağındaki şu yüzüğü çıkarır mısın?”** buyurdu. Adam da hemen çıkarıp attı. Daha sonra Rasûlullah (s.a.v) bu adamı görünce **“Yüzüğü ne yaptın?”** buyurdu. O da: “Attım” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Sana onu at demedim, onu satıp parasıyla faydalanmanı emrettim”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5098- Ebu Sa’lebe el Huşenî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) parmağımdaki altın yüzüğü görünce yanındaki bastonuyla elime vurdu. Bende Rasûlullah (s.a.v) görmeden yüzüğü çıkarıp attım. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Galiba canını acıttık ve zarara soktuk”** buyurdu. (Müsned: 17082)

5099- Ebu İdris (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir adamın elinde altın bir yüzük gördü ve yanında bulunan bastonuyla adamın parmağına vurdu, o da yüzüğü çıkarıp attı. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

47- YÜZÜĞÜN AĞIRLIĞI NE KADAR OLMALI?

5100- Büreyde (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna demirden bir yüzük takınmış bir adam geldi. Bunu görünce Rasûlullah (s.a.v): **“Ne oluyor sana üzerinde Cehennemliklerin ziynetini görüyorum”** dedi. Sonra adam o yüzüğü attı yine parmağında tunçtan yapılmış bir yüzükle tekrar gelince, Rasûlullah (s.a.v) o adama: **“Ne oluyor sana sende putların kokusunu hissediyorum”** dedi. Adam o yüzüğü de attı ve şöyle dedi: “Ey Allah'ın Rasûlü! Yüzüğü neden yaptırmalıyım?” Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Gümüşten yaptır ağırlığı da bir miskale ulaşmasın”** buyurdu. (Tirmizî, Libas: 13; Ebû Davud, Hatem: 4)

48- PEYGAMBER (S.A.V)’İN YÜZÜĞÜNÜN ÖZELLİKLERİ

5101- Enes (r.a)’ten rivâyete göre: **“Rasûlullah (s.a.v) gümüşten bir yüzük edinmişti kaşı habeş taşındandı ve üzerinde Muhammed Resul Allah yazılıydı.”** (Müslim, Libas: 15; Ebû Davud, Hatem: 4)

5102- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in gümüşten bir yüzüğü vardı. Sağ eline takardı kaşı habeş

taşındandı, kaşını avucunun içersine getirirdi. (Müslim, Libas: 15; Ebû Davud, Hatem: 4)

5103- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in yüzüğü gümüştendi kaşı da gümüş idi. (Müslim, Libas: 15; Ebû Davud, Hatem: 4)

5104- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v)'in yüzüğü gümüşten olup kaşı da gümüştendi. (Müslim, Libas: 15; Ebû Davud, Hatem: 4)

5105- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v)'in yüzüğü gümüşten olup kaşı da gümüştendi. (Müslim, Libas: 15; Ebû Davud, Hatem: 4)

5106- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Bizanslı Rumlara mektup yazmak isteyince, sahabiler: "Onlar mühürsüz mektupları okumazlar" dediler. Rasûlullah (s.a.v)'de gümüşten bir mühür (yüzük) yaptırdı. Sanki şu anda elinde beyazlığını görüyor gibiyim kaşına Muhammed Resul Allah nakşedilmişti. (Tirmizî, İstizan: 25; Ebû Davud, Hatem: 4)

5107- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) gece hayli ilerleyinceye kadar yatsı namazını geciktirdi gece yarısı olmuştu sonra çıkıp bize namaz kıldırdı, hala o an elindeki gümüş yüzüğün parlaklığını görür gibiyim. (Müslim, Libas: 13; Tirmizî, İstizan: 25)

49- YÜZÜK HANGİ ELE TAKILMALIDIR?

5108- Ebu Seleme (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) yüzüğü sağ eline takardı. (Ebû Davud, Hatem: 4; Tirmizî, İstizan: 25)

5109- Abdullah b. Cafer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) yüzüğü sağ eline takardı. (Ebû Davud, Hatem: 4; Tirmizî, İstizan: 26)

50- GÜMÜŞ KAPLAMALI DEMİR YÜZÜK OLUR MU?

5110- Muaykıb (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in Mührü (yüzüğü) gümüş kaplanmış demirdendi. Muaykıb şöyle dedi: "Mühür bazen benim elimde olurdu." Muaykıb Rasûlullah (s.a.v)'in mühürdarıydı. (Ebû Davud, Hatem: 4; Tirmizî, İstizan: 26)

51- TUNÇ (SARI MADEN) YÜZÜK KULLANMAK

5111- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bahreyn den bir adam geldi ve Rasûlullah (s.a.v)'e selâm verdi. Rasûlullah (s.a.v) onun selâmını almadı. Adam altın yüzük takınmış ve ipek cübbe

giyinmişti. Cübbe ve yüzüğünü çıkarıp gelince selâm verdi. Rasûlullah (s.a.v) onun selâmını aldı. Sonra adam şöyle dedi: Ey Allah'ın Rasûlü! Az önce geldiğimde selâmımı almadın ve benden yüz çevirdin. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Elinde Cehennemin ateşinden bir parça vardı.”** Adam: “O halde ben şu anda size pek çok ateş parçaları getirdim” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Getirdiğin altınlar bizim yanımızda Harre’nin taşlarından farksızdır fakat onlar dünya hayatının bir geçimliğidir”** buyurdu. Adam: “Öyleyse yüzüğü neden yaptırmalıyım?” deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Demir, gümüş veya tunç’tan”** diye cevap verdi. (Müsned: 10686)

5112- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) gümüş yüzük takındıkları halde odasından çıkarak şöyle buyurdu: **“Bu yüzük gibi yaptırmak isteyen yaptırsın fakat nakışını** (Muhammed Rasûlullah şeklinde) **yaptırmasın.”** (Buhârî, Libas: 51)

5113- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) gümüşten bir yüzük edinmişti üzerinde de (Muhammed Rasûlullah) nakşedilmişti. Biz de yüzük yaptırıp üzerine nakşettirmiştik. Bunun üzerine bize hiç kimse yüzüğünün üzerine: **“(Muhammed Rasûlullah) şeklinde nakşettirmesin”** buyurdu. Enes diyor ki: Şu anda elindeki yüzüğün parlaklığını görüyor gibiyim. (Buhârî, Libas: 50)

52- YÜZÜKLERE (MUHAMMED RASÛLULLAH) YAZDIRILAMAZ

5114- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Müşriklere benzemek onlarla birlikte olmakla onların ateşine yanmayın ve yüzüklerinize de (Muhammed Rasûlullah) diye nakşetmeyin.** (Buhârî, Libas: 50; Müslim, Libas: 12)

53- YÜZÜK HANGİ PARMAĞA TAKILMALI

5115- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana: **“Ey Ali! Allah’tan hidayet ve doğruluk iste, yüzüğü de orta ve şahadet parmağına takma”** buyurdu. (Ebû Davud, Hatem: 4; Müsned: 1104)

5116- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana **“Yüzüğü orta ve şahadet parmağıma takmamı yasakladı.”** (Ebû Davud, Hatem: 4; Müsned: 1104)

5117- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana şöyle buyurdu: **"Ey Ali! Şöyle dua et: Allah'ım bana hidayet et ve bana orta yolda olmayı nasib et."** Ve benim yüzüğü orta ve şahadet parmağıma takmamı yasakladı. (Ebû Davud, Hatem: 4; Müsned: 1104)

54- TUVALETE GİRERKEN DİNİ İÇERİKLİ ŞEYLER ÇIKARILMALI

5118- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) tuvalete gireceğinde üzerinde Muhammed Rasûlullah yazılı olan mührünü (yüzüğünü) çıkarırdı. (Ebû Davud, Hatem: 6; İbn Mâce, Libas: 18)

5119- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), altından bir yüzük yaptırmıştı kaşı da avuç içindeydi. Bunu gören insanlar da altından birer yüzük yaptırdılar. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) o yüzüğü çıkardı ve: **"Bunu bir daha takmayacağım"** buyurdu. Herkeste yüzüklerini çıkardılar. (Ebû Davud, Hatem: 2; Tirmizî, Libas: 16)

5120- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) altından bir yüzük edinmişti kaşını avucunun içine alarak kullanıyordu. Bunu gören insanlar da yüzük edinmeye başladılar. Rasûlullah (s.a.v) çıkardı ve **"Ebediyen takmayacağım"** dedi. (Ebû Davud, Hatem: 2; Tirmizî, Libas: 16)

5121- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) altından bir yüzük edinmiş sonra da onu çıkarıp atmıştı. Sonra gümüşten bir yüzük edindi üzerinde Muhammed Rasûlullah yazılıydı ve şöyle buyurmuştu: **"Hiçbir kimse benim yüzüğüm üzerindeki yazıyı yazdırmasın."** Yüzüğün kaşı, avuç içine gelecek şekilde kullanıyordu. (Müslim, Libas: 12; Tirmizî, Libas: 16)

5122- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) altından bir yüzük edinip onu üç gün süreyle takınmıştı. Ashabı arasında altın yüzüğün yaygınlaştığını görünce çıkardı -yüzüğü ne yaptı bilmiyorum- sonra gümüş yüzük yapılmasını ve kaşına da Muhammed Rasûlullah yazılmasını emretti. Bu yüzük vefat edinceye kadar elindeydi. Daha sonra Ebu Bekir'in eline geçti. O da vefat edince Ömer'in eline geçti. O da vefat edince Osman'ın eline geçti. Osman'ın elinde altı sene kaldı devlet büyüyüp mühürlenecek yazılar çoğalınca yüzüğü ensardan bir adama teslim etti. O resmi yazıları mühürlerdi. O mühürdar olan kimse bir gün Osman'ın Kalîb denilen kuyusuna gitmişti, yüzüğü kuyuya düdü ne kadar arandıysa da bulunamadı. Bunun üzerine Osman yüzüğün yeniden yapılmasını ve üzerine de

Muhammed Rasûlullah yazdırılmasını emretti. (Ebû Davud, Hatem: 1; Tirmizî, Libas: 16)

5123- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) altından bir yüzük edinmişti. Kaşı avucunun içindeydi insanlar da bunu görünce altından yüzük edinmeye başladılar. Rasûlullah (s.a.v) çıkarıp attı insanlar da yüzüklerini çıkarıp attılar. Daha sonra Rasûlullah (s.a.v) gümüş yüzük yaptırdı onunla yazılarını mühürlerdi, devamlı takmazlardı. (Ebû Davud, Hatem: 1; Tirmizî, Libas: 16)

55- ÇINGIRAK

5124- Ebu Bekir b. Ebu Şeyh (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Sâlim'in yanında oturduğum bir sırada yanımızdan "Ümmülbenîn"in kafilesi geçti hayvanlarda çıngırak takılıydı. Bunun üzerine Sâlim, Nefi'ye babasından naklederek şu hadisi anlattı: Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Çıngırak olan kafileye melekler yoldaş olmaz. Baksana bunlarda ne kadar çıngırak var."** (Müslim, Libas: 27; Müsned: 4580)

5125- Ebu Bekir b. Musa (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Sâlim b. Abdullah'ın yanındaydım babasından naklederek şu hadisi anlattı: Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Melekler çıngıraklı kafileye yoldaş olmazlar."** (Müslim, Libas: 27; Müsned: 4580)

5126- Sâlim (r.a) babasından rivâyetle şöyle demiştir: **"Melekler çıngırak bulunan kafileye arkadaşlık etmezler."** (Müslim, Libas: 27; Müsned: 4580)

5127- Peygamber (s.a.v)'in hanımlarından Ümmü Seleme (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Melekler çıngırak ve çalgı aleti olan eve girmezler. Ve yanlarında çıngırak olan kafileye de eşlik etmezler."** (Müsned: 25545)

5128- Ebu'l Ahvas (r.a) babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in yanında oturuyordum. Benim pejmürde elbiseli olduğumu gördü ve bana: **"Malın var mıdır?"** dedi. Ben de: "Evet Ey Allah'ın Rasûlü her çeşit malım var" dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Öyleyse Allah'ın sana verdiği malın eseri üzerinde görünsün"** buyurdu. (Ebû Davud, Libas: 17; Tirmizî, Edeb: 54)

5129- Ebu'l Ahvas (r.a), babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in yanına eski elbiselerimle gelmiştim. Rasûlullah (s.a.v):

“Malın mülkün var mıdır?” diye sordu. Ben de: “Evet her türlü mal vardır” dedim. Rasûlullah (s.a.v): **“Hangi çeşit malların var?”** buyurdu. Ben de: “Allah bana deve, koyun, at ve köleler verdi” dedim. Bunun üzerine: **“Allah sana mal vermişse o nimetin eseri ve şerefi üzerinde gözüksün”** buyurdu. (Ebû Davud, Libas: 17; Tirmizî, Edeb: 54)

56- YARATILIŞ GEREĞİ YAPILMASI GEREKENLER

5130- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana şöyle buyurmuştu: **“Beş şey yaratılış gereği yapılması gereken şeylerdendir: 1. Bıyıkları kısa tutmak, 2. Koltuk altı kıllarını temizlemek, 3. Tırnakları kesmek, 4. Etek tıraşı olmak, 5. Sünnet olmak.”** (Ebû Davud, Tereccül: 16)

57- BIYIKLARI KISALTIP SAKALI UZATMAK GEREKİR

5131- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Bıyıklarınızı kısaltıp sakallarınızı uzatınız.”** (Ebû Davud, Tereccül: 16; Tirmizî, Edeb: 14)

58- ÇOCUKLARIN BAŞINI TIRAŞ ETMEK

5132- Abdullah b. Cafer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Babam Cafer’in vefatından üç gün sonra Rasûlullah (s.a.v) bize gelerek: **“Bu günden sonra kardeşime ağlamayın”** dedi. Daha sonra: **“Kardeşimin oğullarını çağırın”** dedi. Bizi Onun yanına getirdiler kuş yavruları gibiydik. **“Bana bir berber çağırın”** dedi ve başımızı tıraş etmesini emretti. (Ebû Davud, Tereccül: 15; Müsned: 1659)

59- TIRAŞ OLURKEN NEYE DİKKAT EDİLMELİ

5133- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): **“Başın bazı yerlerini tıraş edip bazı yerlerinde saç bırakmayı yasakladı.”** (Ebû Davud, Tereccül: 16; Müslim, Libas: 31)

5134- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim: **“Başın bir kısmını tıraş edip bir kısmında saç bırakmayı yasak etmiştir.”** (Ebû Davud, Tereccül: 16; Müslim, Libas: 31)

5135- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): **“Başın bazı yerlerini tıraş edip bazı yerlerinde saç bırakmayı yasakladı.”** (Ebû Davud, Tereccül: 16; Müslim, Libas: 31)

5136- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): **"Başın bazı yerlerini tıraş edip bazı yerlerinde saç bırakmayı yasakladı."** (Ebû Davud, Tereccül: 16; Müslim, Libas: 31)

60- SAÇLAR OMUZLARA KADAR UZATILIR MI?

5137- Bera (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v) orta boylu, iki omuzu arası geniş, sık sakallı, yüzü kırmızımtırak idi, saçları kulak yumuşağına kadar inerdi. Onu kırmızı bir elbise içerisinde gördüm Ondan daha güzel bir kimseyi görmemiştim."** (Ebû Davud, Tereccül: 10; Tirmizî, Libas: 4)

5138- Bera (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Uzun saçlı, güzel ve temiz giyinmiş Rasûlullah (s.a.v)'den başka hiç kimseyi görmedim. Saçları omuzlarına kadar dökülüyordu."** (Ebû Davud, Tereccül: 10; Tirmizî, Libas: 4)

5139- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v)'in saçlarının uzunluğu kulaklarının yarısına kadardı."** (Ebû Davud, Tereccül: 10; Tirmizî, Libas: 4)

5140- Enes (r.a)'ten rivâyete göre: **"Peygamber (s.a.v)'in saçları omuzlarına kadar dökülüyordu."** (Ebû Davud, Tereccül: 10; Tirmizî, Libas: 4)

61- SAÇLARI DÜZELTMEK GEREKİR

5141- Câbir b. Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize geldiğinde saçları dağınık bir adam gördü ve: **"Bu adam saçını düzeltecek bir şey bulamıyor mu?"** buyurdu. (Ebû Davud, Libas: 17; Müsned: 1432)

5142- Ebu Katade (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Saçlarım uzun ve gür idi saçlarım hakkında Rasûlullah (s.a.v)'e sorunca: **"Ona iyi bakmamı, temiz tutmamı ve her gün taramamı emretti."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

62- SAÇI İKİYE AYIRMAK

5143- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) saçını ayırmadan olduğu şekilde bırakırdı. Müşrikler ise saçlarını ikiye ayırırlardı. Rasûlullah (s.a.v) emrolunmadığı hususlarda ehli kitaba uymayı severdi. Daha sonraları Rasûlullah (s.a.v) saçlarını ikiye ayırırdı. (Ebû Davud, Tereccül: 10; İbn Mâce, Libas: 36)

63- SAÇ TARAMAK

5144- Rasûlullah (s.a.v)'in ashabından Ubeyd (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v) İrfa'yı çok yapmayı yasaklardı."** İbn Büreyde'ye: "İrfa nedir?" diye soruldu. O da: **"Saç taramaktır"** dedi. (Ebû Davud, Tereccül: 1; Tirmizî, Libas: 22)

64- SAÇ TARARKEN DE SAĞDAN BAŞLAMAK

5145- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Abdest almakta, ayakkabı giymekte ve saçını taramakta imkan nispetinde sağdan başlamayı severdi."** (Buhârî, Libas: 39; Ebû Davud, Libas: 44)

65- SAÇA KINA YAKMAK

5146- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yahudi ve Hıristiyanlar saç ve sakallarını boyamazlar siz onlara uymayın ve saçlarınızı kına ile boyayın."** (Tirmizî, Libas: 20; Ebû Davud, Tereccül: 18)

5147- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Bekir'in babası Ebu Kuhafeyi Peygamber (s.a.v)'in yanına getirdiler saçı ve sakalı bembeyaz olmuştu. Bunu gören Peygamber (s.a.v): **"Kına yakın ve rengini değiştirin"** buyurdu. (Tirmizî, Libas: 20; Ebû Davud, Tereccül: 18)

66- SAKAL SARIYA MI BOYANMALI?

5148- Ubeyd (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer'i gördüm sakalını sarıya boyuyordu. Niçin böyle boyadığını sorunca şöyle dedi: **"Rasûlullah (s.a.v)'i sakalını böyle boyarken gördüğünü söyledi."** (Ebû Davud, Tereccül: 19; İbn Mâce, Libas: 34)

67- SAKALI VERS VE ZA'FERANLA BOYAMAK

5149- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v) tabaklanmış deriden imal edilmiş ayakkabı giyer, sakalını vers ve za'feranla sarıya boyardı."** İbn Ömer de aynen böyle yapardı. (Ebû Davud, Tereccül: 19; İbn Mâce, Libas: 34)

68- SAÇ NAKLİ VE PERUK KULLANMAK

5150- Humeyd b. Abdurrahman (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Muaviye, Medine'de minberde şöyle derken işittim: Elinin altından bir top saç yığını çıkararak şöyle demişti: **"Ey Medineliler!**

Alimleriniz nerede Rasûlullah (s.a.v)'den işittim böyle saç takmayı yasaklamıştı. İsrailoğullarının kadınları böyle peruk kullandıkları yüzünden helak olup gittiler." (Buhârî, Libas: 83; Ebû Davud, Tereccül: 5)

5151- Said b. Müseyyeb (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Muaviye Medine'ye geldiğinde bir hutbe verdi ve eline bir tutam saç alıp, bunu Yahudilerden başka birinin kullandığını görmedim. Rasûlullah (s.a.v)'e bunun kullanıldığı haberi ulaşınca: **"Bunu kullanmanın günah olduğunu söylemiş ve zûr adını vermişti."** (Buhârî, Libas: 83; Ebû Davud, Tereccül: 5)

69- SAÇLARI ÇAPUT VE BENZERİ ŞEYLER İLAVE EDEREK UZATMAK

5152- Muaviye (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ey İnsanlar! Peygamber (s.a.v) sizi saçlarınıza ilave yapmaktan yasakladı. Bir miktar çaput getirip önlerine koydu ve şöyle dedi: "İşte şu paçavra kadın bunu saçına takar sonra da üzerine başörtüsünü örter." (Buhârî, Libas: 83; Ebû Davud, Tereccül: 5)

5153- Muaviye (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Zûr kullanmayı yasak etmiştir. Zûr, kadının başına saç ve çaput ilave etmesidir. (Buhârî, Libas: 83; Ebû Davud, Tereccül: 5)

70- PERUK TAKANLAR LANETLENMİŞLERDİR

5154- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, **"Rasûlullah (s.a.v) peruk kullananlara lanet etti."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

71- PERUK TAKAN VE TAKTIRANA LANET

5155- Esma (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'in huzuruna bir kadın gelerek şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasûlü! Kızım gelin oluyor düğünü var saçlarından rahatsızlanıp saçı döküldü, peruk kullansa bana günahı var mı?" Bu soru üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Allah, peruk takana ve taktırana lanet etti"** buyurdu. (Buhârî, Libas: 83; Müslim, Libas: 33)

72- DÖVME YAPAN VE YAPTIRANA DA LANET VARDIR

5156- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v) saç nakli yapana ve yaptırana** (peruk kullanan ve kullandırana) **dövme yapan ve yaptırana da lanet etmiştir."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

73- DİŞLERİNİ DİKKAT ÇEKECEK HALE GETİRMEK İÇİN İNCELTENLEREDE LANET VARDIR

5157- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Allah kaşlarını inceltmek için kıllarını alan ve dişlerini dikkat çekmek için inceltenlere lanet etmiştir."** Dikkat edin, Allah'ın lanet ettiği Peygamber (s.a.v)'in lanet ettiğine ben de lanet ediyorum. (Müslim, Libas: 33; Ebû Davud, Tereccül: 15)

5158- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **"Dövme yapanlara, kaşlarını inceltmek için kıllarını yolanlara ve dişlerini inceltenlere ve Allah'ın yaratışını değiştirenlere lanet etmiştir."** (Ebû Davud, Tereccül: 6; Müslim, Libas: 33)

5159- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Allah: Dişlerini incelten, kaşlarını alan, dövme yaptıran ve Allah'ın yarattığı şekli bozanlara lanet etmiştir."** Bir kadın gelerek: "Böyle böyle söyleyen sen misin?" dedi. Abdullah'ta: "Rasûlullah (s.a.v)'in söylediğini niçin söylemeyeyim" dedi. (Ebû Davud, Tereccül: 6; Müslim, Libas: 33)

5160- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Allah dövme yapanlara dişlerini ve kaşlarını inceltenlere lanet etmiştir."** Ben de, Allah Rasûlünün lanet ettiklerine lanet ediyorum. (Ebû Davud, Tereccül: 6; Müslim, Libas: 33)

74- DERİLERİ DİKKAT ÇEKMEK İÇİN SARIYA BOYAMAMAK

5161- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) erkeklerin derilerini sarıya boyamalarını yasakladı. (Ebû Davud, Tereccül: 8)

5162- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) erkeklerin derilerini boyamalarını yasaklamıştır. (Ebû Davud, Tereccül: 8)

75- KOKU SÜRÜNMEK

5163- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e koku verilince reddetmezdi. (Buhârî, Libas: 80)

5164- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kendisine koku ikram edilen kokuyu reddetmesin, taşınması kolay ve hoştur."** (Ebû Davud, Tereccül: 7; Müslim, Salat: 30)

5165- Abdullah'ın hanımı Zeyneb (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kadınlara hitap ederek şöyle buyurdu: **"Yatsı namazına gelenleriniz koku sürünmesin."** (Ebû Davud, Tereccül: 8; Müslim, Salat: 30)

5166- Abdullah'ın hanımı Zeyneb es Sekafiyye (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kadınlara hitap ederek şöyle buyurdu: **"Yatsı namazına gelecek olan kadınlar koku sürünmesinler."** (Ebû Davud, Tereccül: 8)

5167- Zeyneb es Sekafî (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) kadınlar için şöyle buyurdu: **"Hanginiz mescide gelecekse koku sürünmesin."** (Ebû Davud, Tereccül: 8; İbn Mâce, Libas: 6)

5168- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Hangi kadın koku sürünürse, bizimle birlikte mescide namaz kılmak için gelmesin."** (Ebû Davud, Tereccül: 8; İbn Mâce, Libas: 6)

76- EN GÜZEL KOKU

5169- Ebu Said (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bir kadının yüzüğünün kaşına misk doldurduğunu anlattı ve şöyle buyurdu: **"O ne güzel kokudur."** (Müslim, Libas: 2; İbn Mâce, Libas: 40)

77- ALTIN KULLANMAK ERKEKLERE HARAMDIR

5170-Ebu Musa (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah ümmetimden kadınlara ipek elbise giymeyi helâl, erkeklerine haram kıldı."** (Müslim, Libas: 2; Tirmizî, Libas: 1)

78- ALTIN YÜZÜK ERKEKLERE HARAMDIR

5171- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle demiştir: **"Kıpkırmızı elbise giymekten, altın yüzük kullanmaktan ve rükû'da Kur'an okumaktan yasaklandık."** (Müslim, Libas: 4; Ebû Davud, Libas: 11)

5172- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v): **"Bana altın yüzük kullanmayı, rükû'da Kur'an okumayı, ipek elbise giymeyi ve sapsarı renkli elbise giymeyi yasakladı."** (Müslim, Libas: 4; Ebû Davud, Libas: 11)

5173- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana: **"Altın yüzük kullanmayı, sapsarı elbiseler giymeyi, ipek elbise**

giymeyi ve rüku'da Kur'an okumayı yasakladı." (Müslim, Libas: 4; Ebû Davud, Libas: 11)

5174- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v) beni rüku'da Kur'an okumaktan yasakladı."** (Müslim, Libas: 4; Ebû Davud, Libas: 11)

5175- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) beni sapsarı elbise giymekten, altın yüzük kullanmaktan, ipek elbise giymekten ve rüku'da Kur'an okumaktan yasakladı. (Müslim, Libas: 4; Ebû Davud, Libas: 11)

5176- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) beni dört şeyden yasakladı: **"Sapsarı elbiseler giymeyi, altın yüzük kullanmayı, ipek elbise giymeyi ve rüku'da Kur'an okumayı."** (Müslim, Libas: 4; Ebû Davud, Libas: 11)

5177- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **"Sapsarı elbiseler giyinmeyi, ipek elbise giymeyi, rüku'da Kur'an okumayı ve altın yüzük kullanmayı yasakladı."** (Müslim, Libas: 4; Ebû Davud, Libas: 11)

5178- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Altın yüzük kullanmayı yasakladı."** (Müslim, Libas: 4; Ebû Davud, Libas: 11)

5179- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Altın yüzük kullanmayı yasakladı."** (Müslim, Libas: 4; Ebû Davud, Libas: 11)

79- RASÛLULLAH (S.A.V)'İN YÜZÜĞÜNÜN (MÜHRÜNÜN) ÖZELLİĞİ

5180- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) altından bir yüzük yaptırmış ve takınmıştı insanlar da altın yüzük yaptırdılar. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Ben bu yüzüğü takıyordum ama bundan sonra hiç takmayacağım"** dedi ve yüzüğü parmağından çıkardı. İnsanlar da yüzüklerini parmaklarından çıkardılar. (Ebû Davud, Hatem: 1; Müslim, Libas: 14)

5181- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)'in yüzüğünün kaşında Muhammed Rasûlullah yazılıydı. (Buhârî, Libas: 51; Müslim, Libas: 15)

5182- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) gümüşten bir yüzük yaptırmıştı kaşı da Habeş taşından idi üzerinde de Muhammed Rasûlullah yazılıydı. (Buhârî, Libas: 51; Müslim, Libas: 15)

5183- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Rum (Bizanslı)’lara mektup yazmak istedi. Ashab: “Onlar mühürsüz mektupları okumazlar” dediler. Rasûlullah (s.a.v)’de bunun üzerine gümüşten bir mühür yaptırmıştı, sanki şu andan O’nun elinde o yüzüğün parlaklığını görür gibiyim üzerinde de Muhammed Rasûlullah yazılıydı. (Buhârî, Libas: 51; Müslim, Libas: 15)

5184- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) gümüşten bir yüzük yaptırmıştı kaşı da Habeş taşındandı. (Buhârî, Libas: 51; Müslim, Libas: 15)

5185- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in yüzüğü gümüştendi kaşı da gümüştendi. (Buhârî, Libas: 51; Müslim, Libas: 15)

5186- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e: **“Yüzük yaptırdık ve üzerine de Muhammed Rasûlüllah yazdırdık, hiç kimse o yazıyı yüzüğüne yazdırmasın”** buyurdular. (Buhârî, Libas: 51; Müslim, Libas: 15)

80- YÜZÜK HANGİ PARMAĞA TAKILIR?

5187- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): Gümüşten bir yüzük edindi ve şöyle buyurdu: **“Biz bir yüzük yaptırdık ve üzerine de Muhammed Rasûlüllah yazdırdık, hiç kimse yüzüğüne bu yazıyı yazdırmasın.”** Rasûlullah (s.a.v)’in küçük parmağına taktığı o yüzüğün parlaklığını hala görüyor gibiyim. (Buhârî, Libas: 51; Müslim, Libas: 15)

5188- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) yüzüğü sağ eline takardı. (Ebû Davud, Hatem: 3; Müslim, Libas: 13)

5189- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)’in yüzüğünün parlaklığını sol elinin parmağında görür gibiyim. (Buhârî, Libas: 51; Müslim, Libas: 13)

5190- Sabit (r.a) anlatıyor: Enes’ten Rasûlullah (s.a.v)’in yüzüğünü sorduklarında sol elinin küçük parmağını kaldırarak sanki gümüş yüzüğünün parlaklığını görür gibiyim. (Buhârî, Libas: 51; Müslim, Libas: 13)

5191- Ebu Bürde (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ali'den işittim şöyle diyordu: **"Rasûlullah (s.a.v) yüzüğü orta ve şehadet parmaklarına takmayı yasak etti."** (Ebû Davud, Hatem: 4; İbn Mâce, Libas: 43)

5192- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) yüzüğü şehadet parmağıma, orta parmağıma ve onun yanındaki parmağıma takmayı yasaklamıştı. (Ebû Davud, Hatem: 4; İbn Mâce, Libas: 43)

81- YÜZÜĞÜN MÜHÜR KAŞI NEREDE DURMALI?

5193- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) altından bir yüzük edinmişti sonra onu çıkarıp atmıştı. Sonra gümüşten bir yüzük takınmıştı üzerinde Muhammed Rasûlullah yazılıydı sonra şöyle buyurdu: **"Hiç kimse yüzüğüne bu yazıyı yazdırmasın!"** Yüzüğün kaşı avucunun içersindeydi. (Buhârî, Libas: 54; Müslim, Libas: 12)

82- RASÛLULLAH (S.A.V) YÜZÜĞÜNÜ NEDEN ATMIŞTI?

5194- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) bir yüzük yaptırıp takmıştı bir süre sonra: **"Bu yüzük beni meşgul ediyor sabahtan beri bir ona bakıyorum bir de size bakıyorum"** buyurdu ve çıkarıp attı. (Buhârî, Libas: 54; Müslim, Libas: 14)

5195- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) altından bir yüzük yaptırmış ve onu takıyordu, onun kaşı avucunun içindeydi. Bunu görenler de birer yüzük yaptırdılar sonra Rasûlullah (s.a.v) minber üzerine oturarak: **"Bu yüzüğü takıyordum ve kaşını da avuç içine getiriyordum deyip çıkardı attı sonra da vallahi ebedi olarak bunu takmayacağım"** buyurdu. İnsanlar da yüzüklerini çıkardılar. (Buhârî, Libas: 54; Müslim, Libas: 14)

5196- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) bir gün gümüş yüzük yaptırıp taktı bunu görenler de birer yüzük yaptırıp taktılar, Rasûlullah (s.a.v) çıkarıp attı insanlar da çıkardılar. (Buhârî, Libas: 54; Ebû Davud, Hatem: 2)

5197- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) altın bir yüzük yaptırmıştı kaşını avucunun içerisine getirerek kullanıyordu. İnsanlar da altından yüzük yaptırdılar. Bunu gören Rasûlullah (s.a.v) yüzüğü çıkarıp attı, insanlar da yüzüklerini attılar sonra gümüşten bir yüzük yaptırdı onu mühür olarak kullanıyor ve takmıyordu. (Buhârî, Libas: 54; Ebû Davud, Hatem: 1)

5198- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) altından bir yüzük yaptırmıştı kaşı avuç içine gelecek şekilde kullanıyordu. Bunu gören insanlar da altın yüzük yaptırdılar. Rasûlullah (s.a.v) onu çıkarıp attı ve şöyle buyurdu: **“Bunu ebedi olarak takmayacağım”** sonra gümüşten bir yüzük yaptırıp taktı. Sonra Ebu Bekir’in eline geçti. Sonra Ömer’in eline geçti daha sonraları da Osman’ın eline geçti, Eris kuyusuna düşünceye kadar onun elinde kaldı. (Buhârî, Libas: 52; Ebû Davud, Hatem: 1)

83- ALLAH VERDİĞİ NİMETİ KULU ÜZERİNDE GÖRMEYİ SEVER

5199- Ebu’l Ahvas (r.a), babasından naklederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in yanına girmiştim elbisemi pejmürde durumda görünce bana **“Senin malın mülkün var mıdır?”** buyurdu. Ben de: “Her cins maldan Allah bana vermiştir” dedim. **“Öyleyse malın varsa üzerinde görünsün”** buyurdular. (Ebû Davud, Libas: 17; Tirmizî, Edeb: 54)

84- İPEK ELBİSE GİYMEK ERKEKLERE HARAMDIR

5200- Ömer b. Hattab (r.a) anlatıyor: Mescidin kapısında çizgili ipekten dokunmuş elbise satılıyordu. Peygamber (s.a.v)’e: “Ey Allah'ın Rasûlü! Bundan alsan da Cuma günleri ve yanına gelen heyetlere giyseniz” dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bu cins elbiseleri ahirette nasibi olmayanlar giyer.”** Sonraları o elbiselerden bir elbise Rasûlullah (s.a.v)’e getirildi. O da onlardan birini bana gönderdi. Ben de: “Ey Allah’ın Rasûlü! Sen bu elbiseyi bana gönderiyorsun halbuki bu elbise hakkında şöyle böyle demiştin” dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Onu sana giyesin diye vermedim, onu sana birilerine giydiresin diye veya satıp parasından istifade edesin diye verdim”** buyurdu. Ömer de onu anne bir kardeşi olan müşrik birine verdi. (Müslim, Libas: 2; Ebû Davud, Libas: 10)

85- KADINLAR İPEKLİ ELBİSELER GİYEBİLİRLER

5201- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)’in kızı Zeyneb’in üzerinde çizgili ipek elbise gördüm. (İbn Mâce, Libas: 19; Ebû Davud, Libas: 10)

5202- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’in kızı Ümmü Gülsüm’ü üzerinde enine çizgili kumaş olan ipek elbise gördüm. (İbn

Mâce, Libas: 19; Ebû Davud, Libas: 10)

5203- Ebu Salih el Hanefiyye (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ali'den işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v)'e ipekli kumaştan çizgili bir elbise hediye ettiler, O da onu bana gönderdi. Onu giyince yüzünden bana kızdığını anladım ve şöyle buyurdu: **"Onu sana giyesin diye vermedim."** Çıkarıp kadınlara vermemi emretti. Ben de kadınlar arasında bölüştürdüm. (Müslim, Libas: 2; İbn Mâce, Libas: 19)

86- İPEKLİ KALIN KUMAŞLAR DA GİYİLMEZ

5204- İbn Ömer (r.a) anlatıyor: Ömer pazara çıktığında kalın ipekli kumaştan elbise satıldığını gördü. Rasûlullah (s.a.v)'in yanına gelerek: "Ey Allah'ın Rasûlü! Şu elbiseyi satın al ve Cuma günleri heyetler geldiğinde giyersin" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Onu ancak ahirette nasibi olmayanlar giyer"** buyurdu. Daha sonra o elbiselerden üç tane Rasûlullah (s.a.v)'e hediye geldi. Onlardan birini Ömer'e birini Ali'ye birini de Üsâme'ye vermişti. Ömer, Rasûlullah (s.a.v)'e gelip şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasûlü! Bu elbise hakkında şöyle böyle konuşmuştun sonra da onu bana göndermişsin." Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"Onu sat ihtiyacını karşıla veya hanımlarına bölüştür başörtü yapsınlar"** buyurdu. (Müslim, Libas: 2; İbn Mâce, Libas: 19)

87- İSTEBRAK İPEKTEN DOKUNMUŞ KALIN KUMAŞTIR

5205- İbn ebî İshak (r.a) anlatıyor: Sâlim istebrak nedir? deyince: **"İpek kumaştan kalın ve sert olanıdır"** dedi. Sâlim şöyle dedi: Abdullah b. Ömer'den işittim şöyle diyordu: Ömer bir adamı yanında ipek ince kumaştan bir elbise görünce, Rasûlullah (s.a.v)'in yanına giderek: "Ey Allah'ın Rasûlü bu elbiseyi al" demişti. (Hadis buradakilerden uzuncadır.) (Müslim, Libas: 2; Ebû Davud, Libas: 10)

88- DİBÂÇ İPEKTEN YAPILMIŞ İNCE KUMAŞTIR

5206- Abdullah b. Ukeym (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Huzeyfe bir köyün çiftlik ağasından bir su istemişti. Adam gümüş bir kapla suyu getirince kabı alıp fırlattı. Sonra da yaptığı işten dolayı özür diledi ve şöyle dedi. Gümüş kaptan su içmem caiz değildir. Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Altın ve gümüş kaplardan su içmeyin, ipekten yapılmış ince ve kalın elbiseler de giymeyin onlar dünya da kafirlerin ahirette bizimdir."** (Ebû Davud, Libas: 18; Müslim, Libas: 2)

89- ALTIN TELLERLE DOKUNMUŞ KUMAŞ GİYİLİR Mİ?

5207- Sa’d b. Muaz (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes b. Malik, Medine’ye geldiğinde yanına varıp ona selâm verdiğimde: “Sen kimlerdensin?” dedi. Ben de: “Sa’d b. Muaz’ın oğlu Amr’ın oğlu Vâkıd’ım” dedim. Enes: **“Şüphesiz Sa’d büyük adamdı ve uzun boyluydu”** dedikten sonra ağladı epey ağladıktan sonra şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v) Dûme hükümdarına Ükeydiri elçi olarak göndermişti. O da Rasûlullah (s.a.v)’e altın sırmalı bir cübbe hediye olarak göndermişti. Rasûlullah (s.a.v) onu giydi ve minbere çıkıp oturdu konuşmadan geri indi. Ashab elleriyle cübbeye dokunmaya başlayınca Rasûlullah (s.a.v): **“Cübbe hoşunuza mı gitti. Sa’d’ın Cennetteki mendilleri bu gördüğünüz cübbeden daha güzeldir”** buyurdu. (Tirmizî, Libas: 3)

5208- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) kendisine hediye edilen dibâç (kaftanı) biraz giydikten sonra çıkarıp Ömer’e gönderdi. Ashab: “Onu çok az giydin” deyince: **“Cibril onu giymemi yasak etti”** buyurdu. O sırada ağlayarak Ömer geldi ve şöyle dedi: “Ey Allah'ın Rasûlü! Hoşlanmadığın elbiseyi bana verdin.” Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Onu sana giyesin diye vermedim satasın diye verdim.”** O zaman Ömer onu iki bin dirheme sattı. (Tirmizî, Libas: 3; Müsned: 11776)

90- İPEK ELBİSEYİ DÜNYADA GİYEN AHİRETTE GİYMEZ

5209- Sabit (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Zübeyr Minberde hutbe okurken şu hadisi söylediğini işittim. Muhammed (s.a.v): **“Dünyada ipek giyen onu ahirette asla giyemez”** buyurdu. (Müslim, Libas: 2; Ebû Davud, Libas: 10)

5210- Halife (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Zübeyr’den işittim şöyle diyordu: “Kadınlarınıza ipek elbise giydirmeyin. Ömer’i şöyle derken işittim. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İpek elbiseyi dünyada giyen ahirette giyemez.”** (Müslim, Libas: 8; İbn Mâce, Libas: 16)

5211- İmran b. Hıttan (r.a) anlatıyor: Abdullah b. Abbas’tan ipek elbise giymenin hükmünü sordum o da Âişe’ye sor dedi. Âişe’ye sordum şöyle dedi: Abdullah b. Ömer’e sor. İbn Ömer’e sordum. O da şöyle dedi: “Ebu Hafs bana Rasûlullah (s.a.v)’in: **“Kim dünya da ipek elbise giyerse**

ahirette giyemez buyurduğunu söyledi” dedi. (Müslim, Libas: 8; İbn Mâce, Libas: 16)

5212- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İpek elbiseyi ahirette nasibi olmayanlar giyer.”** (Müslim, Libas: 8; İbn Mâce, Libas: 16)

5213- Ali el Bârikî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir kadın fetva için yanıma gelince ona: “İşte İbn Ömer ona sor dedim. Hemen İbn Ömer’in arkasından gitti ne söyleyeceğini dinlemek için ben de peşinden gittim, İbn Ömer’e ipek elbise hakkında bana fetva ver dedim. İbn Ömer de: **“Rasûlullah (s.a.v), ipek elbiseyi giymeyi yasak etti”** diye cevap verdi. (Ebû Davud, Libas: 10; Müslim, Libas: 8)

91- KARIŞIMI İPEK OLAN ELBİSE GİYMEK

5214- Bera b. Âzîb (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bize yedi şeyi emretti ve yedi şeyi de yasakladı. **“Yasakladıkları altın yüzük kullanmak, gümüş kaplardan yemek-içmek, hayvanların üzerine ipekli minderler koyup binmek, karışımı ipek olan elbiseler giymek.”** (Müslim, Libas: 8; Ebû Davud, Libas: 11)

92- İPEK ELBİSE GİYMENİN CAİZ OLDUĞU YER VAR MI?

5215- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Abdurrahman b. Avf ile Zübeyr b. Avvam’a vücutlarındaki kaşıntıdan dolayı ipek gömlek giymelerine izin verdi. (İbn Mâce, Libas: 17; Müslim, Libas: 8)

5216- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Abdurrahman b. Avf ile Zübeyr b. Avvam’a vücutlarındaki kaşıntıdan dolayı ipek gömlek giymelerine izin verdi. (İbn Mâce, Libas: 17; Müslim, Libas: 8)

5217- Osman en Nehdî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Utbe b. Ferkad ile beraberdik. O sırada Ömer’in mektubu geldi. Mektupta şu hadis vardı. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İpek elbiseyi ancak ahirette bundan nasibi olmayanlar giyer.”** Ebu Osman bu hadisi bize aktarırken şehadet ve orta parmaklarıyla elbisesindeki ince çizgileri göstererek bu kadarı caizdir dedi. Bakınca elbisesindeki ipek çizgileri ve düğmeleri gördüm. (Ebû Davud, Libas: 11; Müslim, Libas: 8)

5218- Süveyd b. Gafele (r.a)’den rivâyete göre, Ömer Elbisenin üzerinde dört parmak kalınlığında ipek bulunmasına izin verdi. (Ebû Davud,

Libas: 11)

93- KIRMIZI ELBİSE GİYİLİR Mİ?

5219- Bera (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v)’i kırmızı bir elbise giymiş ve saçlarını taramış vaziyette gördüm. Ne ondan önce ne de ondan sonra o kadar güzel hiç kimse görmedim. (Ebû Davud, Libas: 11; İbn Mâce, Libas: 18)

94- HIRKA GİYMEK

5220- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in en çok sevdiği elbise yemen kumaşından dokunmuş hırka idi. (Tirmizî, Libas: 45; Ebû Davud, Libas: 15)

95- SAPSARI DİKKAT ÇEKEN ELBİSELER GİYMEMEK

5221- Abdullah b. amr (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) üzerimdeki sapsarı elbiseyi görünce: **“Bunlar kafirlerin elbiseleridir bunları giyme”** buyurdu. (Müslim, Libas: 4; Müsned: 6250)

5222- Abdullah b. Amr (r.a) anlatıyor: Üzerimdeki iki tane sapsarı elbiseyle Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna gelince, Rasûlullah (s.a.v) kızdı ve: **“Git bu elbiseleri çıkar at”** dedi. “Nereye atayım Ey Allah'ın Rasûlü!” deyince: **“Ateşe”** buyurdular. (Müslim, Libas: 4; Müsned: 6250)

5223- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana altın yüzük kullanmayı, ipekli elbiseler giymeyi, sapsarı elbiseler giymeyi ve rüku’da iken Kur’an okumayı yasakladı. (Müslim, Libas: 4; Müsned: 6250)

96- YEŞİL RENKLİ ELBİSE GİYİLEBİLİR

5224- Ebu Rimse (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) iki yeşil elbise giyinmiş olarak yanımıza çıkmıştı. (Müslim, Libas: 4; Müsned: 6250)

97- HIRKA GİYİNMEK

5225- Habbab b. Eret (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) hırkasına yaslanmış vaziyette iken Kâbe’nin gölgesinde otururken müşriklerin zulmünü şikayet ederek: “Bize yardım etmesi için Allah’a dua edip yalvarmayacak mısın?” demiştik. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5226- Sehl b. Sa’d (r.a) anlatıyor: Bir kadın Rasûlullah (s.a.v)’e bir hırka getirmişti. Sehl: “Bu hangi hırkadır biliyor musun?” deyince, onlar: “Evet kadın tarafından dokunan meşhur hırkadır” dediler. O kadın: “Ey Allah'ın Rasûlü! Bunu kendi elimle dokudum, Senin giymen için” deyince, Rasûlullah (s.a.v)’de ihtiyacı olduğu için o hırkayı aldı giydi ve yanımıza onunla çıkmıştı. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

98- BEYAZ ELBİSE DAHA GÜZEL VE HOŞTUR

5227- Semure (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Beyaz elbise giyiniz çünkü o temiz gösterir ve güzeldir, ölülerinizi de beyazla kefenleyin.”** (İbn Mâce, Libas: 5; Müsned: 19325)

5228- Semure (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Beyaz elbiseden vazgeçmeyin, onu dirileriniz giysin ölülerinizi de onunla kefenleyin çünkü o elbiselerinizin en hayırlısıdır.”** (Müsned: 19325)

99- ABA (YELEK) GİYMEK

5229- Misver b. Mahreme (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ganimetleri taksim ederken aba’ları da taksim etmişti. Mahreme’ye hiçbir şey vermemişti. Mahreme de çocuğuna: “Beni Rasûlullah (s.a.v)’in yanına götür” dedi. Beraberce oraya vardık: “Gir ve Rasûlullah (s.a.v)’i bana çağır” dedi. Çağırdım üzerinde bir aba ile yanımıza geldi ve: **“Bu aba’yı senin için ayırmıştım”** dedi. Mahreme Aba’ya baktı ve giydi. (Ebû Davud, Libas: 4)

100- ŞALVAR GİYMEK

5230- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’i Arafat’ta konuşurken işittim şöyle diyordu: **“İzar** (belden aşağıya örtecek peştamal) **bulamayanlar şalvar giysin, ayakkabı terlik bulamayanlar da mest giysin.”** (Buhârî, Libas: 8; Ebû Davud, Libas: 30)

101- ETEK (PAÇA) LARIN UZUNLUĞU NE KADAR OLMALI?

5231- Abdullah b. Ömer (r.a)’in rivâyetine göre, Rasûlullah (s.a.v) **“Gurur ve kibrinden büyüklenerek elbisesini yerde sürükleyen bir adam kıyamete kadar yerin dibine batıp gidecektir”** buyurdu. (İbn Mâce, Libas: 7; Ebû Davud, Libas: 30)

5232- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim elbisesini yerlerde sürürse** -veya kibrinden dolayı elbiselerini sürüyenlere- **kıyamet günü Allah onlara rahmet nazarıyla bakmaz."** (İbn Mâce, Libas: 7; Ebû Davud, Libas: 30)

5233- Muharib (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer (r.a)'den işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim kibrinden dolayı elbisesini yerlerde sürürse kıyamet günü Allah onun yüzüne rahmet nazarıyla bakmaz."** (İbn Mâce, Libas: 7; Ebû Davud, Libas: 30)

102- ETEK (PAÇA)LARIN UZUNLUĞU NE KADAR OLMALI?

5234- Huzeyfe (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Elbisede uzunluk ölçüsü bacakların yarısına kadardır. Daha uzatmak isteyen biraz daha indirsin daha fazla uzatmak isteyen biraz daha uzatsın çünkü elbisenin topuklarda hakkı yoktur."** (İbn Mâce, Libas: 7; Ebû Davud, Libas: 30)

103- TOPUKLARI AŞAN ETEKLER (PAÇALAR) ATEŞTEDİR

5235- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Topuklardan aşağıda olan elbiseler ateştedir."** (İbn Mâce, Libas: 7; Ebû Davud, Libas: 30)

5236- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Topuklardan aşağı inen elbiseler ateştedir."** (İbn Mâce, Libas: 7; Ebû Davud, Libas: 30)

104- ETEKLERİNİ (PAÇALARINI) UZATANLAR NEREDEDİR?

5237- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah eteklerini uzatanlara rahmet bakışıyla bakmaz."** (İbn Mâce, Libas: 7; Ebû Davud, Libas: 30)

5238- Ebu Zer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah kıyamet günü şu üç kimseye ne rahmet bakışıyla bakar ne onlarla konuşur ne de onları günahlarından arındırır ayrıca onlar için acıklı bir azab ta vardır. Yaptığı iyiliği başa kakanlar, elbiselerini çok uzatanlar, yalan yeminlere mallarının satışını artırmaya çalışanlar."** (Ebû Davud, Libas: 28; Tirmizî, Büyü': 5)

5239- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim kibirlenerek eteklerini, paçalarını ve sarığını yere kadar**

uzatır sürüklerse Allah o kimseye kıyamet günü rahmet bakışıyla bakmaz.” (Ebû Davud, Libas: 28; Tirmizî, Büyü’: 5)

5240- Sâlim (r.a)’in babasından rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim elbisesini kibirlenerek yerlerde sürürse Allah kıyamet günü o kimseye rahmet bakışıyla bakmaz.”** Bunu duyan Ebu Bekir: “Ey Allah'ın Rasûlü! Eteğimin bir tarafını tutmaz isem sarkıyor deyince Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sen eteğin kibirden dolayı uzatan kimselerden değilsin.”** (Ebû Davud, Libas: 28; Tirmizî, Büyü’: 5)

105- KADINLARIN ETEKLERİNİN ÖLÇÜSÜ NASILDIR?

5241- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim kibrinden dolayı eteklerini yerlerde sürüklerse Allah ona rahmet bakışıyla bakmaz.”** Bunun üzerine Ümmü Seleme dedi ki: Ey Allah'ın Rasûlü kadınların etekleri nasıl olmalı? Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Erkeklerinkinden bir karış fazla uzatırlar.”** Ümmü Seleme: “O zaman ayakları gözükür” deyince Rasûlullah (s.a.v): **“Öyleyse erkeklerinkinden bir arşın boyu uzatırlar bundan fazla da uzatamazlar”** buyurdu. (Tirmizî, Libas: 8; Ebû Davud, Libas: 40)

5242- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’e kadınların eteklerinin uzunluğu sorulmuştu, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştu: **“Erkeklerden bir karış daha uzun yaparlar”** Ümmü Seleme der ki: “Yine bir kısım yerleri açık kalır. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Bir arşın uzatırlar daha fazla uzatmazlar”** buyurdu. (Tirmizî, Libas: 8; Ebû Davud, Libas: 40)

5243- Ümmü seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) erkeklerin elbiselerinin uzunluğu konusu sorulmuştu Ümmü Seleme de: “Ya kadınların etekleri nasıl olacak?” diye soruldu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Erkeklerinkinden bir karış daha fazla uzatırlar”** buyurdu. Ümmü Seleme: O zaman ayakları açıkta kalır deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Erkeklerinkinden bir arşın fazla uzatırlar daha fazla da uzatmazlar”** buyurdu. (Tirmizî, Libas: 8; Ebû Davud, Libas: 40)

5244- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e kadınlar eteklerini ne kadar uzatmalılar diye soruldu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Erkeklerden bir karış fazla”** buyurdu. Ümmü Seleme: “O zaman bir kısmı açık kalır” deyince, Rasûlullah (s.a.v):

“Erkeklerinkinden bir arşın daha fazla uzatırlar daha fazla uzatmazlar” buyurdu. (Tirmizî, Libas: 8; Ebû Davud, Libas: 40)

106- DON GİYMEKSİZİN TEK PARÇA KUMAŞA BÜRÜNMEK YASAKTIR

5245- Ebu Said (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) kolsuz avret mahallerini örtecek bir don giymeksizin tek parça çarşaf gibi bir şey bürünerek dizleri dikip oturmayı yasaklamıştır. (Ebû Davud, Libas: 25; Müslim, Libas: 20)

5246- Ebu Said (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) kolsuz avret mahallerini örtecek bir don giymeksizin tek parça çarşaf gibi bir şey bürünerek dizleri dikip oturmayı yasaklamıştır. (Ebû Davud, Libas: 25; Müslim, Libas: 20)

107- TEK PARÇA ÇARŞAF GİBİ BİR ELBİSEYE BÜRÜNEREK GİYİNMEK YASAKTIR

5247- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) donsuz vaziyette dizleri dikerek oturmayı ve tek parça elbiseye sarınarak donsuz giyinmeyi yasakladı. (Ebû Davud, Libas: 25; Müslim, Libas: 20)

108- SARIK KIRMIZI VE SİYAH OLABİLİR Mİ?

5248- Amr b. Hureys babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’i siyah sarık sarmış vaziyette gördüm. (Ebû Davud, Libas: 24; Tirmizî, Libas: 11)

109- SARIK SİYAH OLABİLİR Mİ?

5249- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Mekke’yi fethedip girince başında siyah bir sarık vardı. Kendisi ihrama girmemişti. (Ebû Davud, Libas: 24; Tirmizî, Libas: 11)

5250- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Mekke fethi günü Mekke’ye siyah bir sarıkla girmişti. (Ebû Davud, Libas: 24; Tirmizî, Libas: 11)

110- SARIĞIN BİR UCU İKİ OMUZ ARASINA SARKITILIR

5251- Amr b. Ümeyye (r.a) babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: Şu anda sanki Rasûlullah (s.a.v)’i minber üzerinde siyah sarıklı vaziyette ve

sarığını iki omuzu arasına uzatmış gibi görüyorum. (Ebû Davud, Libas: 24; Tirmizî, Libas: 11)

111-RESİM VE HEYKELİN HÜKMÜ NEDİR?

5252- Ebu Talha (r.a)'dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İçersinde resim ve köpek bulunan eve melekler girmez."** (Ebû Davud, Libas: 47; İbn Mâce, Libas: 44)

5253- Ebu Talha (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"İçersinde resim, heykel ve köpek bulunan eve melekler girmez."** (Ebû Davud, Libas: 47; İbn Mâce, Libas: 44)

5254- Ubeydullah b. Abdullah (r.a) anlatıyor: Hasta yatan Ebu Talha el Ensarî'yi ziyarete gitmiştim Sehl b. Hüneyf'de yanındaydı. Ebu Talha yanındaki bir adama altındaki çarşafı kaldırmasını emretti. Sehl: "Niçin kaldırıyorsun dediğinde, Ebu Talha: "Çarşafın üzerinde resimler var. Resimler hakkında da Rasûlullah (s.a.v)'in neler söylediğini biliyorsun" dedi. Sehl: (üzerine oturulan ve yatılan kumaşlar üzerinde bulunan) **Resimler hariç dememiş miydi?** Deyince, Ebu Talha: **"Evet ama içim rahat etmiyor"** dedi. (Müslim, Libas: 26; Tirmizî, Libas: 18)

5255- Ebu Talha (r.a)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İçersinde resim olan eve melekler girmez."** Büşr dedi ki: Zeyd hastalandı ziyaretine gittik bir de ne görelim evinin kapısında üzeri resimli bir perde asılı, ben Ubeydullah el Havlanî'ye dedim ki: "Bir gün önce Zeyd resimle ilgili bir hadisi bize haber vermemiş miydi?" Ubeydullah'ta dedi ki: "Kumaş üzerindeki çizgiler bundan hariç dememiş miydi." (Müslim, Libas: 26; Tirmizî, Libas: 18)

5256- Ali (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: "Yemek yaptım Peygamber (s.a.v)'i davet ettim. Geldi odaya girip üzerinde resimler olan perdeyi görünce hemen çıktı ve şöyle buyurdu: **"İçerisinde resim olan eve melekler girmez."** (Müslim, Libas: 26; İbn Mâce, Libas: 44)

5257-Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) kısa bir süre evden dışarı çıkmıştı. O esnada ben üzerinde kanatlı at resimleri bulunan bir perde asmıştım biraz sonra geri geldiğinde o perdeyi gördü ve **"Onu indir"** buyurdu. (Müslim, Libas: 25; İbn Mâce, Libas: 44)

5258- Peygamber (s.a.v)'in hanımı Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Üzerinde kuş resimleri bulunan bir perdemiz vardı, kıble

tarafına asmıştık giren kimsenin karşısına geliyordu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Ey Âişe, perdenin yerini değiştir. Çünkü içeri girip onu gördükçe dünyayı hatırlıyorum”** buyurdu. Desenli kadife elbisemiz vardı onu kesip bozmadık giydik. (Müslim, Libas: 25; Ebû Davud, Libas: 47)

5259- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Evimde üzerinde resim bulunan bir elbise vardı onu eve perde yaptım. Rasûlullah (s.a.v) namaz kılarken karşısına geliyordu: **“Ey Âişe bunu karşımdan kaldır”** buyurunca onu kaldırıp minder yaptım. (İbn Mâce, Libas: 45; Ebû Davud, Libas: 47)

5260- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: üzerinde resimler bulunan bir perde asmıştım. Rasûlullah (s.a.v) eve girince onu çıkarıp attı. Ben de onu keserek iki minder yaptım. Hadisin ravisi diyor ki: Hadisin rivâyet edildiği anda orada bulunan Rabia b. Ata: “Ben Ebu Muhammed yani Kasım’dan işittim. O da, Âişe’den duymuş: Rasûlullah (s.a.v) o yastıklara dayanırdı.” (Müslim, Libas: 25; Ebû Davud, Libas: 47)

112- EN ŞİDDETLİ AZÂB GÖRENLER

5261- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bir seferden gelmişti ben de eşyalarımın bulunduğu yüklük üzerine üzerinde resim bulunan bir perde çekmiştim. Rasûlullah (s.a.v) hemen o perdeyi çıkardı ve şöyle buyurdu: **“Kıyamet günü azabı şiddetli olanlar yaratmada Allah’a benzemek isteyenlerdir.”** (Müslim, Libas: 25; Ebû Davud, Libas: 47)

5262- Peygamber (s.a.v)’in hanımı Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) yanıma geldi ben de yük koyduğum bölüme üzerinde resimler bulunan bir perde asmıştım. Onu görünce rengi değişti sonra eliyle onu çekip çıkardı ve şöyle buyurdu: **“Kıyamet günü azabı en şiddetli olanlar Allah’ın yarattığına benzeterek resim yapanlardır.”** (Müslim, Libas: 25; Ebû Davud, Libas: 47)

113- RESSAMLARIN AHİRETTE ÇEKECEKLERİ SIKINTILAR

5263- Nadr b. Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas’ın yanında oturuyordum Iraklı bir adam gelerek: “Ben şu resimleri yapıyorum bu konuda ne dersiniz?” diye sordu. İbn Abbas: “Yaklaş yaklaş” dedi. Muhammed (s.a.v)’den işittim şöyle buyurmuştu: **“Kim dünyada bir**

resim yaparsa kıyamet günü o yaptığı resme can vermesi için zorlanır fakat o ona can veremez.” (Müslim, Libas: 48; Tirmizî, Libas: 19)

5264- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim resim yaparsa ahirette o yaptığı resme can verinceye kadar azab edilir. Fakat can vermesi mümkün değildir.”** (Müslim, Libas: 25; Ebû Davud, Libas: 47)

5265- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim bir resim yaparsa yaptığı resme can vermesi için kıyamet günü zorlanır ama can vermesi mümkün değildir.”** (Müsned: 10145)

5266- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bu resimleri yapanlara kıyamet günü azab edilir ve onlara yaptığınız resimleri diriltin denilir.”** (Buhârî, Libas: 97; Müslim, Libas: 26)

5267- Peygamber (s.a.v)’in hanımı Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bu resimleri yapanlara kıyamet günü azab edilir ve onlara yaptığınız resimleri diriltin denilir.”** (Buhârî, Libas: 97; Müslim, Libas: 26)

5268- Peygamber (s.a.v)’in hanımı Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Kıyamet gününde azabı en şiddetli olanlar yaratmada Allah’a benzemek isteyen canlı resimleri yapanlardır.”** (Buhârî, Libas: 97; Müslim, Libas: 26)

114- MELEKLER RESİM OLAN EVE GİRMEZLER

5269- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kıyamet günü azabı en şiddetli olanlar resim yapanlardır.”** (Buhârî, Libas: 92; Müslim, Libas: 26)

5270- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Cibril Rasûlullah (s.a.v)’in yanına girmek için izin ister. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Gir”** deyince; **“Nasıl gireyim? Senin evinde üzerinde resimler olan perde var. Ya o resimlerin kafalarını kes** (resim olduğu belli olmasın) **veya minder yastık sergi yap ki ayak altında çiğnensin çünkü biz melekler topluluğu içersinde resim olan evlere girmeyiz”** dedi. (Ebû Davud, Libas: 47; İbn Mâce, Libas: 45)

115- ÇARŞAF ÜZERİNDE NAMAZ KILINIR MI?

5271- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) çarşafımızda namaz kılmazdı. (Süfyan çarşaflarda demiştir.) (Ebû Davud, Tahara: 134; İbn Mâce, Tahara: 83)

116- RASÛLULLAH (S.A.V)'İN TERLİĞİ (TAKUNYASI)

5272- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'in terliklerinin iki tasması (çaprazlama iki kayışı) vardı. (Ebû Davud, Libas: 44; Tirmizî, Libas: 33)

5273- Amr b. Evs (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in terliklerinin (takunya tasması gibi çaprazvari) iki tasması (kayışı) vardı. (Ebû Davud, Libas: 44; Tirmizî, Libas: 33)

117- TEK PAPUÇLA YÜRÜMEK DOĞRU DEĞİLDİR

5274- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Sizden birinizin pabucunun birinin tasması koparsa onu tamir edinceye kadar tek papuçla yürümesin."** (Ebû Davud, Libas: 44; Tirmizî, Libas: 33)

5275- Ebu rezin (r.a) anlatıyor: Ebu Hureyre'yi eliyle yüzüne vurarak şöyle derken gördüm: "Ey Iraklılar! Rasûlullah (s.a.v) adına yalan hadis söylediğimi iddia ediyorsunuz. Ben Rasûlullah (s.a.v) şöyle derken işittim ve buna şahidim: **"Birinizin pabucunun tekinin bağı tasması koparsa onu tamir ettirinceye kadar tekiyle yürümesin."** (Ebû Davud, Libas: 44; Tirmizî, Libas: 33)

118- MEŞİN (DERİ) YATAK ÜZERİNDE YATMAK

5276- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) deri bir minder üzerine yatmıştı ve terlemişti. Ümmü Süleym kalktı ve Rasûlullah (s.a.v)'in terini silip bir şişeye doldurmaya başladı. Bunu gören Rasûlullah (s.a.v) **"Ne yapıyorsun? Ey Ümmü Süleym!"** dedi. "Terinizi koku şişemin içersine koyuyorum" dedi. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v) güldü. (Buhârî, İstizan: 41; Müsned: 11562)

119- BİR HİZMETÇİ VE BİR BİNEK YETERLİ MİDİR?

5277- Semure b. Sehm (r.a) kendi kavminden Ebu Hâşim b. Utbe'nin evinde Misafir olmuştu, o da hayli ihtiyarlamıştı. O sırada Muaviye onu ziyarete gelince Ebu Hâşim ağladı. Muaviye dedi ki: "Niçin ağlıyorsun, ağrıyan bir yerin mi var yoksa dünyaya mı üzülüyorsun? Dünyanın sefası gitti." Ebu Hâşim: "Hiçbiri değil fakat Rasûlullah (s.a.v) bana bir tavsiyede

bulunmuştu keşke onu yapsaydım. Bana demişti ki: **“Belki sen insanlar arasında bölüşülen bir servete sahip olacaksın. O servetten sana sadece bir binit ve bir hizmetçi yeterli olacaktır.** Ben o günlere ulaştım ve servet topladım dedi. (Tirmizî, Zühd: 19; İbn Mâce, Zühd: 1)

120- KILICIN KABZASI SÜSLENEBİLİR Mİ?

5278- Ebu Umâme b. Sehl (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in kılıcının kabzası gümüşle süslenmişti. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5279- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in kılıcının kınının ucu ile kabzasının ucu gümüştendi, kınının üzerinde de gümüş halkalar vardı. (Tirmizî, Cihad: 16; Ebû Davud, Cihad: 71)

5280- Said b. Ebul Hasen (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in kılıcının kabzasının ucu gümüştendi. (Tirmizî, Cihad: 16; Ebû Davud, Cihad: 71)

121- BİNİTLER ÜZERİNDE İPEK MİNDERE OTURULMAMALI

5281- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana şöyle dua etmemi buyurdu: **“Allah’ım bana doğruluk, orta yol üzere olmayı ve hidayetini nasib et.”** Ve beni ipekli kumaşlardan yapılmış binitler üzerine konulan minderlere oturmaktan da yasakladı. O minderleri kadınlar kocaları binite binerken kullanmaları için kadife ve ipek karışımlı kumaşlardan yaparlardı. (Müslim, Zikir: 18; Ebû Davud, Hatem: 3)

122- SANDALYE ÜZERİNE OTURMAK

5282- Ebu Rifaa (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) hutbe okurken yanına yaklaşarak şöyle dedim: “Ey Allah'ın Rasûlü! Garip bir adamım dinimi öğrenmek istiyorum, dinimin ne olduğunu bilmiyorum.” Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) hutbeyi bıraktı yanıma geldi. Kendisine ayakları demir olan bir sandalye getirildi onun üzerine oturdu. Allah’ın kendisine öğrettiği şeyleri bana öğretti sonra hutbesini bitirdi. (Müslim, Cuma: 15; Müsned: 19826)

123- RASÛLULLAH (S.A.V)’İN ÇADIRI KIRMIZI RENKLİ MİYDİ?

5283- Ebu Cuhayfe (r.a) anlatıyor: Batha vadisinde Rasûlullah (s.a.v) ile beraberdik. Kırmızı çadırında oturuyordu yanında pek çok kimse vardı. Bilal ezan okudu ezan okurken yüzünü sağa sola çeviriyordu. (Ebû Davud, Salat: 34; Dârimi, Salat: 18)

50- HÂKİMLİK ADABI KİTABI (Bölümleri)

1- HÜKMÜNDE ADİL OLAN HAKİMİN DEĞERİ

5284- Abdullah b. Amr b. As (r.a)’tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Adaletle hüküm verenler Allah’ın huzurunda nurdan minberler üzerinde Rahman’ın sağ tarafında olacaklardır. Onlar ki verecekleri her hükümlerde yakınlarına ve velisi oldukları kimselere bile adil olup doğrudan ayrılmazlar.”** (Müslim, İmara: 5; Müsned: 6204)

2- ARŞIN GÖLGESİNDE KİM GÖLGELENECEK?

5285- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Yedi gurup insanı Allah hiçbir gölgenin bulunmadığı bir günde arşının gölgesinde gölgelendirecektir: 1- Adaletli devlet başkanı. 2- Allah’a ibadet ederek yetişen genç. 3- Tenha yerlerde Allah’ı hatırlayarak gözlerinden yaş akıtan kimse. 4- Kalbi Allah’ın mescidlerine bağlı olan kimse, 5- Allah rızası için birbirini seven dostlar, 6- İtibarlı ve güzel bir kadının kendisine çağırdığı fakat Allah’tan korkarım diyerek ona yanaşmayan bir kimse, 7- Sağ elinin verdiğini sol eli bilmeyecek kadar gizli sadaka veren kimse.”** (Müslim, Zekat: 30; Tirmizî, Zühd: 53)

3- HÜKÜMDE İSABET EDİB ETMEMEK

5286- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hâkim hüküm vereceğinde gayret edip çabalar ve doğruya isabet ederse iki sevap alır hata edip yanlış hüküm verirse tek sevap alır.”** (Müslim, Akdıye: 6)

4- DEVLET İŞİ ALMAYA HIRSLI OLMAMAK

5287- Ebu Musa (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: “Yanıma kabilem olan Eş’arilerden bazı kimseler geldi ve bizi Rasûlullah (s.a.v)’in yanına götür, ihtiyaçlarımızı O’na ileteceğiz” dediler. Onlarla birlikte Rasûlullah (s.a.v)’in yanına varınca şöyle dediler: “Ey Allah'ın Rasûlü! Bize yardımcı ol ve devlet işlerinden bize iş ver. Ebu Musa diyor ki:

Onların bu isteklerinden dolayı Rasûlullah (s.a.v)'den özür diledim ve niçin geldiklerini bilmiyordum dedim. Bana inanıp özrümü kabul etti, onlara da: **"Biz işlerimizin başına isteyenleri geçirmeyiz"** buyurdu. (Müslim, İmara: 3; Ebû Davud, Akdiye: 3)

5288- Useyd b. Hudayr (r.a) anlatıyor: Ensardan bir adam Rasûlullah (s.a.v)'in yanına gelerek şöyle dedi: Falan kimseye vazife verdiğin gibi bana da vazife ver. Rasûlullah (s.a.v)'de şöyle buyurdu: **"Benden sonra idarecilerin torpil yaparak vazifeleri ehil olmayanlara verdiklerini göreceksiniz. Kevser havuzunun başında bana kavuşuncaya kadar böyle şeylere sabrediniz."** (Buhârî, Fiten: 2; Tirmizî, Fiten: 25)

5- İDARECİLİK İSTEMEK YASAKTIR

5289- Abdurrahman b. Semure (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İdarecilik istemeyin çünkü idareciliği ister ve vazifelendirilirsen kendi başına yalnız bırakılırsın. Eğer istemeden öyle bir idareciliğe tayin edilirsen Allah'ın yardımı seninle olur."** (Ebû Davud, Harac: 2; Müslim, İmara: 3)

5290- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"İleride sizler büyük bir hırsla idarecilik isteyeceksiniz fakat o idarecilik sizin için pişmanlık ve kıyamet gününde de zarar olacaktır. O zamanlarda başkanlık ne kadar tatlıdır o başkanlık koltuğunu terk edip bırakmak ise ne kadar acı ve kötüdür."** (Buhârî, Ahkam: 7)

6- İDARECİ SEÇMEK İÇİN SESLER YÜKSELTİLİR Mİ?

5291- Abdullah b. Zübeyr (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v)'in huzuruna bir gurup Temim'li kimse geldi. Ebu Bekir Rasûlullah (s.a.v)'e, Ka'ka b. Ma'bedi başkan tayin et dedi. Ömer de: Akra b. Habisi başkan tayin et dedi. Aralarında münakaşa şiddetlenip sesler yükselince, Hucurat sûresi 1-5 ayetleri nazil oldu: **"Ey İman edenler, Allah'ın ve elçisinin emrettiği ve yasakladığı şeyin önüne kendi arzu ve isteklerinizin geçmesine izin vermeyin, yolunuzu Allah'ın Kitab'ıyla bulmaya çalışın çünkü Allah her şeyi işiten ve bilendir. Ey iman edenler! Sesinizi Peygamber (s.a.v)'in sesinden fazla yükseltmeyin yani şahsi görüş ve tercihleriniz Peygamber (s.a.v)'in buyruklarının üzerine çıkmasın…"** (Tirmizî, Tefsirü'l Kur'an: 50; Müsned: 15548)

7- HAKEM TAYİN ETMEK

5292- Şüreyh'in babası Hani (r.a) anlatıyor: Elçi olarak Rasûlullah (s.a.v)'in huzuruna gittiğimizde Rasûlullah (s.a.v) arkadaşlarımın bana Ebu'l Hakem dediğini işitti ve beni çağırarak şöyle dedi: **"Gerçek hakem Allah'tır. Hüküm onundur niçin Ebu'l Hakem diye künyeleniyorsun?"** Ben de: "Kavmim bir meselede anlaşamayınca bana gelirler aralarında hakemlik yaparım, iki tarafta hükmüme razı olurlar" dedim. Rasûlullah (s.a.v): **"Bu ne güzel bir iştir çoluk çocuk neyin var"** dedi. Ben de: "Oğullarım; Şüreyh, Abdullah ve Müslim var" dedim. Rasûlullah (s.a.v): **"En büyükleri hangisidir?"** dedi. Ben de: "Şüreyh" dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **"O halde sen Ebu Şureyh'sin"** diyerek, bana ve oğluma hayır duada bulundu. (Ebû Davud, Edeb: 70)

8- KADINLARI İDAREYE ÇEÇİRMEK YASAKTIR

5293- Ebu Bekre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Âişe tarafından yer alıp Ali'ye karşı savaşmak istediğimde, Rasûlullah (s.a.v)'den işittiğim şu hadisle Allah beni korumuştu. İran şahı Kisra ölünce, Rasûlullah (s.a.v): **"Yerine kimi geçirdiler?"** Diye sordu. Onlar da: "Kızını" dediler. O zaman Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İşlerinin başına kadın geçiren bir toplum asla kurtuluşa eremez."** (Buhârî, Fiten: 18; Tirmizî, Fiten: 75)

9- HÜKÜM VERİRKEN KIYAS VE BENZERİ ŞEYLERDEN İSTİFADE ETMEK

5294- Fadl b. Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Kurban bayramı sabahı Rasûlullah (s.a.v)'in binitinin arkasında idim. Has'am kabilesinden bir kadın gelerek şöyle demişti: "Allah'ın kullarına farz kıldığı hac ibadeti babama çok ihtiyar durumda ulaştı, binite binemez ancak yatarak gidip gelebilir. Onun yerine ben hac görevini yapabilir miyim?" Rasûlullah (s.a.v)'de: **"Evet, onun yerine sen haccedebilirsin çünkü borcu olsa nasıl ödeyeceksen haccını da yaparsın"** buyurdu. (Ebû Davud, Menasik: 26; Dârimi, Menasik: 23)

5295- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Has'am kabilesinden bir kadın Rasûlullah (s.a.v)'den fetva almak için yanına geldi. Fadl da Peygamber (s.a.v)'in devesinin arkasında idi, kadın şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasûlü! Allah'ın kullarına farz kıldığı hac babama çok ihtiyar halindeyken ulaştı. Binit üzerinde duracak hali yoktur, onun yerine benim haccetmem

caiz olur mu?” Mahmud diyor ki: “Ben onun yerine haccedebilir miyim?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de o kadına: **“Evet yapabilirsin”** buyurdu. (Ebû Davud, Menasik: 26; Dârimi, Menasik: 23)

5296- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Fadl b. Abbas Rasûlullah (s.a.v)’in binitinin arkasında idi. Has’am kabilesinden bir kadın fetva sormak üzere geldi. Fadl da o kadına bakmaya başladı kadın da Fadl’a bakıyordu. Rasûlullah (s.a.v), Fadl’ın yüzünü diğer tarafa çevirdi. Kadın şöyle dedi: “Ey Allah'ın Rasûlü! Allah’ın kullarına farz kıldığı hac ibadeti babama çok ihtiyar yaşında iken ulaşmış durumda, binit üzerinde durma imkanı yoktur. Onun adına ben haccedebilir miyim?” Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Evet haccedebilirsin”** buyurdu. Bu olay veda haccında olmuştu. (Ebû Davud, Menasik: 26; Dârimi, Menasik: 23)

5297- İbn Abbas (r.a)’ın haber verdiğine göre, Has’am kabilesinden bir kadın şöyle dedi: “Allah’ın kullarına farz kıldığı hac ibadeti babama çok ihtiyar yaşında iken ulaştı, binit üzerinde duracak halde değildir. Onun yerine ben haccedebilir miyim?” Rasûlullah (s.a.v), o kadına: **“Evet haccedebilirsin”** buyurdu. Fadl o güzel kadına bakmaya başladı. Rasûlullah (s.a.v)’de Fadl’ın başını diğer tarafa çeviriyordu. (Ebû Davud, Menasik: 26; Dârimi, Menasik: 23)

10- BU KONUDA DEĞİŞİK RİVAYETLER

5298- Abdullah b. Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e: **“Babama hac farz oldu o çok ihtiyardır, binit üzerinde duramaz. Onu deveye bağlasam öleceğinden korkarım, onun yerine ben haccedebilir miyim?”** dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyurdu: **“Babanın borcu olsa onu ödeyecek miydin?”** Adam: “Evet” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Öyleyse babanın yerine hacc ediver”** buyurdu. (Ebû Davud, Menasik: 26; Dârimi, Menasik: 23)

5299- Fadl b. Abbas (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v)’in binitinin arkasında idim bir adam geldi ve: “Ey Allah'ın Rasûlü! Anam çok ihtiyardır binite binse tutunamaz, bağlasam da onu öldürürüm diye korkuyorum (dolayısıyla onun yerine ben haccedebilir miyim?) diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyurdu: **“Annenin borcu olsa öder miydin?”** Adam: “Evet” deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Öyleyse ananın yerine haccet”** buyurdu. (Ebû Davud, Menasik: 26; Dârimi, Menasik: 23)

5300- Fadl b. Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)’e geldi ve şöyle dedi: “Ey Allah'ın Peygamberi! Babam çok yaşlıdır hac yapmaya güç yetiremez, binite bindirsem tutunamaz onun yerine haccedebilir miyim?” Rasûlullah (s.a.v): **“Babanın yerine haccet”** buyurdu. (Ebû Davud, Menasik: 26; Dârimi, Menasik: 23)

5301- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, bir adam Peygamber (s.a.v)’e geldi ve şöyle dedi: “Babam çok ihtiyar biridir. Onun yerine haccedebilir miyim?” Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Evet haccet eğer babanın borcu olsaydı da sen ödeseydin borcunu ödemiş olmaz mıydın”** buyurdu. (Ebû Davud, Menasik: 26; Dârimi, Menasik: 23)

11- HÜKÜM VERİRKEN NELERE DAYANMAK GEREKİR?

5302- Abdurrahman b. Yezid (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gün Abdullah b. Mes’ud’a çözülmesi gereken pek çok fetva sordular. Bunun üzerine Abdullah şöyle söyledi: “Bir zamanlar biz hiçbir hüküm vermezdik daha sonraları Allah bu seviyeye gelmemizi takdir etti de gördüğünüz bu seviyeye ulaştık. Bundan sonra sizden biriniz hüküm verilmesi gereken bir sorunla karşılaşırsa, Allah’ın Kitab’ındaki hükümlere göre hükmünü versin. Allah’ın Kitab’ında bulunmayan bir işle karşılaşırsa, Peygamber (s.a.v)’in hadisleriyle meseleyi çözmeye çalışsın. Allah’ın Kitab’ında ve Rasûlullah (s.a.v)’in sünnetinde hükmü bulunmayan bir mesele ile karşılaşırsa, salih insanların verdiği hükümlere göre cevap versin. Ne Allah’ın Kitab’ında, ne Peygamber (s.a.v)’in sünnetinde ne de salih insanların fetvalarında bulunmayan bir hükümle karşılaşırsa, aklını ve muhakemesini kullanarak ictihad yapsın ictihad yapmaktan korkar ve çekinirim demesin çünkü helâl bellidir. Haram bellidir bu ikisinin arasında şüpheli ve kapalı meseleler vardır seni şüpheye düşüren şeyleri bırak şüphesiz olana bak.” (Dârimi, Mukaddime: 18)

5303- Abdullah b. Mes’ud (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir zamanlar oldu ki biz hiçbir hüküm vermezdik hüküm verecek durumda değildik. Allah taktir etti de bu gördüğünüz derecelere ulaştık. Bu günden sonra bir kimseye hüküm vermesi için bir mesele arz olursa o konuda Allah’ın Kitab’ında bulunmayan bir sorunla karşılaşırsa, Peygamber (s.a.v)’in verdiği hükme uysun ve ona göre sorunu çözüme kavuştursun. Ne Allah’ın Kitab’ında ne de Rasûlün sünnetinde bulunmayan bir meseleyle karşılaşırsa, salih insanların hüküm verdikleri gibi hüküm versin. Sizden

biriniz ben korkarım ben korkarım hüküm veremem demesin; çünkü helâl bellidir, haram bellidir. İkisinin arasında karışık ve benzeşen işler vardır şüpheliyi bırak şüphesiz olana bak. (Dârimi, Mukaddime: 18)

5304- Şüreyh (r.a) anlatıyor: Ömer'e Mektup yazarak bazı şeylerin hükmünü sordum. O da bana şunu yazdı: "Davaları Allah'ın Kitab'ındaki hükümlerle hükümlendir. Allah'ın Kitab'ında bulamaz isen Rasûlullah (s.a.v)'in sünnetiyle hükümlendir. Ne Allah'ın Kitab'ında ne de Peygamber (s.a.v)'in sünnetinde hükmünü bulamaz isen salih insanların verdikleri hükümlere uy. Ne Kitab'ta ne sünnette ne de salihlerin fetvalarında bulamaz isen istersen ictihat et. İstersen çekimser kal. Çekimser kalman senin için daha hayırlı olur kanaatindeyim. Selâm üzerinize olsun." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

12- MÂİDE 44. AYETİNİN YORUMU

5305- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: İsa (r.a)'dan sonra bir takım krallar çıktı. Tevrat ve İncil'i değiştirenler aralarında gerçek Mü'min olanlar ve değiştirmeden Tevrat'ı okuyanlar da vardı. Tevrat'ı tahrif edenler doğru okuyanlar hakkında krallarına dediler ki bunların bizi kötülemelerinden daha şiddetli hiç kınanmamıştık. Baksana bunlar şöyle okuyorlar: **"Kim Allah'ın hükmü ile hükmetmezse onlar kafirlerdir."** Zaten okuduklarıyla yaptığımız amelleri de kötülüyorlar, onları çağır bizim okuduğumuz gibi okusunlar bizim inandığımız gibi inansınlar. Bunun üzerine hükümdar onları toplayarak ya değiştirilmiş şekliyle Tevrat ve İncil'i okumalarını yoksa öldürmeyi hak edeceklerini teklif etti. Onlardan bir kısmı: "Bizden ne istiyorsunuz? Bizi halimize bırakın" dediler.

Yine onlardan bir diğer gurup: "Yüksek sütunlar yapın sonra bizi onların tepesine çıkarın yiyecek ve içeceğimizi orada yapabilecek imkan hazırlayın sizin yanınıza hiç inmeyiz" dediler.

Yine onlardan üçüncü bir gurup: "Bırakın bizi yeryüzünde dolaşıp hayvanlar gibi bulduğumuzu yer ve içeriz bizi topraklarınızda bulursanız öldürün" dediler.

Diğer bir gurup ise: "Vadilerde bize evler yapın, biz orada kuyular kazar. Sebzeler yetiştirir ne şehrinize iner ne de yanınıza uğrarız" dediler. Bunların arasında her kabilenin yakın bir dostu vardı. Onlar için bu denilenleri yaptılar ve öldürmeden vazgeçtiler. Bunun üzerine Allah şu ayeti indirdi. (Hadîd 27.) **"…Uydurdukları ruhbanlığa gelince, onu Biz**

onlara gerekli kılmamıştık. Yalnız Allah'ın rızasını kazanmak için onu kendileri uydurdular fakat ona da gereği gibi uymadılar."

Hükümdarın yanında kalanlar ise şöyle dediler. Filanların ibadeti gibi ibadet ederiz, falanlar gibi gezer dolaşır seyahat ederiz. Falanların yaptığı gibi kendimize evler yaparız. Halbuki bunlar şirk üzere idiler. Uymak istedikleri Mü'minlerin imanına ait hiç bilgileri yoktu. Allah, Peygamber (s.a.v)'i gönderdiği sırada onlardan pek azı vardı. Manastırlarda yaşayanlar manastırlarından indi. Seyahatte olanlar seyahatinden döndü, kilisede yaşayanlar kiliselerinden geldi ve Muhammed (s.a.v)'e iman ettiler ve onun dediklerini doğruladılar. Bunun üzerine Allah onlar hakkında şu ayeti kerimeyi indirdi. (Hadîd 28.) **"…Ey İman edenler! Yolunuzu Allah'ın Kitab'ıyla bulmaya çalışın ve O'nun Elçisine inanın ki O size rahmetinden iki kat versin…"** İsa'ya, Tevrat ve İncile iman etmeleriyle ve Muhammed'e inanıp Onu tasdik etmeleriyle iki kat sevap verilir. Allah ayeti kerimeyi şöyle tamamladı: "Ve size aydınlığında yürüyeceğiniz bir nur sağlasın ve günahlarınızı bağışlasın" yani size Kur'an'ı ve son Peygamber (s.a.v)'e uymayı ihsan eder. Daha sonra Allah şöyle buyurdu: (Hadîd 29.) **"Bize de kitap verildi diyen geçmiş din mensupları bilsinler ki Allah'ın lütfundan ve yardımından hiçbir şeyi geri çevirmeye onların gücü yetmez…"** Allah'ın verdiğinden hiçbir şeye engel olamazlar. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

13- HÂKİM GÖRDÜĞÜNE VE BİLDİĞİNE GÖRE HÜKÜM VERİR

5306- Ümmü Seleme (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Davalarınızla bana başvuruyorsunuz Benim de insan olduğumu unutmayın! Olur ki bazılarınız güzel konuşmasından dolayı davasını delillerle daha kuvvetli ispat edebilir şayet onun ifadesine bakarak onun lehine hüküm verirsem ve Mü'min kardeşi haksızlığa uğrarsa sakın onun hakkını almasın çünkü ona ateşten bir parça vermiş olurum."** (İbn Mâce, Ahkam: 5; Tirmizî, Ahkam: 11)

14- HÂKİM KENDİ BİLGİ VE İCTİHADIYLA HÜKÜM VERİR

5307- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle anlatıyor: **"(Davud Peygamber zamanında) iki kadın vardı. Bir kurt geldi ve birinin çocuğunu götürdü gitti. O kadınlardan biri diğerine o kurt senin çocuğunu götürdü dedi. Diğeri de hayır senin çocuğunu**

götürdü dedi. Böylece Davud Peygambere başvurdular. Davud Peygamber de çocuğun büyük kadına ait olduğuna hükmetti. Bunun üzerine kadınlar Davud'un yanından çıkarak oğlu Süleyman'ın yanına gidip olayı ona anlattılar. Davalarını dinleyen Süleyman (a.s): Bir bıçak getirin çocuğu iki parçaya bölüp aranızda taksim edeceğim deyince, küçük kadın: Yapma Allah sana merhamet etsin o çocuk onundur. Bunun üzerine Süleyman çocuğu küçük olan kadına verdi." Ebu Hureyre: Bıçak anlamına gelen "Sikkin" kelimesini ben duymadım ben aynı anlama gelen "Müdye" diyorum. (Buhârî, Feraiz: 29; Müslim, Akdiye: 10)

15- HÂKİM GERÇEĞİ ORTAYA ÇIKARMAK İÇİN YAPMAYACAĞI BİR ŞEYİ YAPACAĞIM DEMESİ

5308- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"İki kadın ellerinde çocuklarıyla dışarı çıkmışlardı. Bir kurt onlara saldırıp bir çocuğu alıp kaçırdı. Kalan çocuğun kime ait olduğu konusunda anlaşamayıp Davud (a.s) Peygamberin huzuruna çıktılar. Davud Peygamber çocuğun yaşlı kadına ait olduğuna hükmetti. Kadınlar geçip giderken Süleyman (a.s)'a uğradılar. Süleyman (a.s) olayı sorunca onlar da anlattılar. Bunun üzerine Süleyman (a.s): Bir bıçak getirin bu çocuğu bu iki ana arasında bölüp taksim edeceğim deyince, genç olan kadın onu ikiye mi ayıracaksın? dedi. Süleyman (a.s)'da: "Evet" deyince, kadın: Yapma benim hakkım da onun olsun dedi. Bunun üzerine Süleyman (a.s): "O senin çocuğundur deyip çocuğun genç kadına ait olduğuna hükmetti."** (Buhârî, Feraiz: 29; Müslim, Akdiye: 10)

16- HÂKİM KENDİSİNDEN BÜYÜK OLAN BİRİNİN HÜKMÜNÜ BOZABİLİR

5309- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İki kadın yanlarında çocuklarıyla yola çıkmışlardı. Kurt onlardan birinin çocuğunu kapıp götürdü. İki kadından her biri kalan çocuğun kendisine ait olduğunu iddia ettiler ve Davud (a.s)'ın huzuruna gittiler. Davud (a.s)'da çocuğun büyük kadına ait olduğuna hükmetti. Kadınlar oradan ayrılıp Süleyman (a.s)'ın yanına uğradılar. O da babam Davud davanızı nasıl halletmişti diye sordu. Bunun üzerine Süleyman o çocuğu ikiye böleceğim yarısı senin yarısı da senin olacak dedi. Bunun üzerine büyük olan kadın olur onu kes dedi. Küçük kadın ise o çocuğu kesme o çocuk onundur dedi. Bunun üzerine**

Süleyman (a.s) çocuğun kesilmesine razı olmayan genç kadının çocuğu almasına hükmetti.” (Buhârî, Feraiz: 29; Müslim, Akdıye: 10)

17- HAKSIZ HÜKÜM VEREN HÂKİME İTİRAZ EDİLEBİLİR

5310- Sâlim (r.a), babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Halid b. Velid’i Cezime oğullarını İslâm’a davet etmesi için göndermişti Halid onları İslâm’a davet etti, onlarda bulundukları durumdan yeni dine döndük demeleri gereken “Eslemna” kelimesini diyemediler ve bulundukları dinden ayrılıp başka bir din olan sabiiliğe girdik anlamında “Sabe’na” dediler. Bunun üzerine Halid, öldürmeye ve esir almaya devam etti. Akşam olunca Halid herkesin esirini herkese teslim etti. Ertesi sabah herkesin esirlerini öldürmelerini emretti. Orada bulunanlardan İbn Ömer diyor ki: “Vallahi esirimi öldürmeyeceğim ve hiç kimse de esirini öldürmeyecektir.” Ravi Bişr diyor ki: Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna vardığımızda Halid’in yaptığı anlatıldı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) elini kaldırarak: **“Allah’ım! Halid’in yaptığından uzak olduğumu Sana arz ederim”** buyurdu. Zekeriyya’ya başka bir rivâyette Bişr’in hadisi hatırlatılınca Rasûlullah (s.a.v)’in iki defa: **“Allah’ım Halid’in yaptığından uzak olduğumu Sana arz ederim”** demiştir dedi. (Buhârî, Ahkam: 35; Müsned: 6093)

18- HÂKİM’İN KAÇINMASI GEREKEN ŞEYLER

5311- Abdurrahman b. Ebî Bekre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: “Babam Sicistan kadısı Ubeydullah b. Ebî Bekre’ye gönderilmek üzere bana şu mektubu yazdırdı: İki kişi arasında öfkeli iken hüküm verme. Çünkü Rasûlullah (s.a.v)’den şöyle derken işittim: **“Hiçbir kimse öfkeli durumda iki kişi arasında hükmetsin.”** (Buhârî, Ahkam: 13; Müslim, Akdiye: 7)

19- HÂKİM BAZAN ÖFKE İLE DE HÜKÜM VEREBİLİR

5312- Urve b. Zübeyr (r.a) anlatıyor: Zübeyr b. Avvam ensardan Rasûlullah (s.a.v) ile beraber Bedir savaşına katılan bir adamla bahçe sulama konusunda münakaşa ettiler. Her ikisi de hurmalıklarını o su ile suluyorlardı. Ensarî diyordu ki: “Suyu bırak benim bahçeye aksın!” Zübeyr de bırakmak istemedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Ey Zübeyr, bahçeni suladıktan sonra suyu bırak komşun da sulasın”** buyurdu. Ensarî kızarak şöyle dedi: “Ey Allah'ın Rasûlü! Halanın oğlu olduğu için mi Zübeyr’i kayırıyorsun?” Bu söz üzerine Rasûlullah (s.a.v)’in rengi değişti ve şöyle buyurdu: **“Ey Zübeyr! bahçeni suladıktan sonra göl gibi**

oluncaya kadar ve su duvardan taşıncaya kadar suyu bırakma.” Böylece Rasûlullah (s.a.v) Zübeyr’in hakkını fazlasıyla verdi. Halbuki Rasûlullah (s.a.v) daha önce hem Zübeyr’e hem de ensari’ye uygun olan hükmü ortaya koymuştu. Ensarî, Rasûlullah (s.a.v)’i kızdırınca Zübeyr’in hakkını tamamen verdi. Zübeyr der ki: Nisâ sûresi 65. ayeti bu olay hakkında indirildi sanırım: **“Hayır hayır Rabbine andolsun ki onlar aralarında anlaşmazlığa düştükleri her konuda Sen Peygamberi hakem yapmadıkça ve sonra Senin kararına kalblerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın tam bir teslimiyetle uymuş olmadıkça gerçekten inanmış olmazlar.”** (Ebû Davud, Akdıye: 31; Tirmizî, Ahkam: 26)

20- HÂKİM EVİNDEN DE HÜKÜM VEREBİLİR

5313- Abdullah b. Ka’b (r.a), babasından naklederek şöyle diyor: İbn Ebî Hadret’in Ka’b’a borcu vardı. Bu borcunu Rasûlullah (s.a.v)’in kapısının önünde istemişti ve ikisinin de sesleri yükselmişti, o derece ki Rasûlullah (s.a.v) bile evinden işitmiş ve odalarından perdeyi açarak: **“Ey Ka’b!”** diye seslendi. Ka’b: “Emret Ey Allah'ın Rasûlü!” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de, eliyle borcun yarısını işaret ederek indir deyince, Ka’b: “İndirdim” dedi. Bu sefer Rasûlullah (s.a.v), Ensarî’ye: **“Haydi borcunu öde öyleyse”** buyurdu. (Ebû Davud, Akdıye: 12; Müslim, Akdıye: 7)

21- HÂKİME DİLEKÇE VEREREK HAKKINI ARAMAK

5314- Abbad b. Şurahbil (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Amcalarımla Medine’ye gelmiştim. Medine bahçelerinden bir bahçeye girerek başaklarından bir miktar ufalayıp aldım. Bahçe sahibi geldi elimdeki torbamı aldı ve beni dövdü. Ben de Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna çıkarak onu şikayet ettim. Rasûlullah (s.a.v) hemen bir adam gönderdi ve bahçe sahibi getirildi. Rasûlullah (s.a.v) bahçe sahibine: **“Bu adama neden böyle yaptın”** dedi. Bahçe sahibi de: “Ey Allah'ın Rasûlü! Bahçeme girdi başaklardan bir miktar alıp ufaladı” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Bilmiyorsa cahilse, öğretmen gerekirdi. Aç ise, doyurman gerekliydi. Bunları yapmadığına göre ver adamın torbasını buyurarak bir ölçek veya yarım ölçek buğday vermemi emretti.”** (Ebû Davud, Cihad: 93; İbn Mâce, Ticarat: 67)

22- KADINLAR MAHKEMEYE GETİRİLMEMELİ

5315- Ebu Hüreyre ve Zeyd b. Halid el Cühenî (r.anhüma) anlatıyorlar: İki adam davalarının halledilmesi için Rasûlullah (s.a.v)’in

huzuruna geldiler ve onlardan birisi Rasûlullah (s.a.v)’e: “Allah’ın Kitab’ına göre davamızı hallet” dedi. Bundan daha anlayışlı olan diğeri: “Ey Allah'ın Rasûlü! İzin ver de konuşayım” diyerek söze başladı: “Oğlum bu adamın yanında işçi idi bunun karısıyla zina etmiş, bu olay üzerine oğlumun recm edilip öldürülmesi gerektiğini haber verdiler. Ben de bu adama oğlumun fidyesi olarak yüz koyun bir de cariye verdim. Sonra ilim sahibi kimselere sordum, bana oğluma yüz değnek vurulması ve bir yıl da sürgüne gönderilmesini; kadının da recm edilmesi gerektiğini söylediler” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Canımı kudret elinde tutan Allah’a yemin ederim ki aranızda Allah’ın Kitab’ıyla hükmedeceğimi: Koyunlar ve cariye sana geri verilecek… oğlun da yüz değnek vurularak cezalandırılıp bir yıl sürgüne gönderilecek, Üneys de o kadının yanına gidecek, suçunu itiraf ederse recm edilmesini emredecek” buyurdu.** Kadın suçunu itiraf etti ve recm edildi. (Müslim, Hudud: 5; Tirmizî, Hudud: 8)

5316- Ebu Hureyre, Zeyd b. Halid ve Şibl (r.anhüm) anlatıyorlar: Rasûlullah (s.a.v)’in yanında idik bir adam kalkıp: “Allah aşkına aramızdaki davayı Allah’ın Kitab’ına göre hallet dedi. Karşı taraf ondan daha anlayışlı biriydi, o da şöyle dedi: “Doğrudur, Allah’ın Kitab’ıyla aramızda hükmet.” Rasûlullah (s.a.v), ilk kalkan adama: **“Anlat bakalım”** buyurdu. O da şöyle dedi: **“Oğlum bu adamın yanında işçi idi bunun karısıyla zina etmiş ben de oğlumu bundan kurtarmak için yüz koyun ve bir hizmetçi verdim** -bu adam oğluna recm gerektiğini haber almış ki o yüzden bu fidyeyi vermiş- **daha sonra bilenlere sorduğumda oğluma ceza olarak yüz değnek vurulmasını ve bir yıl sürgün edilmesini söylediler.”** Bunu dinleyen Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Canımı kudret elinde tutan Allah’a yemin ederim ki aranızda Allah’ın Kitab’ıyla hükmedeceğim. Yüz koyun ve hizmetçi sana geri verilecek oğluna yüz değnek vurulacak ve bir yıl da sürgün edilecek. Ey Üneys kalk o kadına git suçunu itiraf ederse onu recm et.”** Üneys’te kadının yanına gitti suçunu itiraf edince kadın recm edildi. (Müslim, Hudud: 5; Tirmizî, Hudud: 8)

23- HÂKİM SUÇLUYU HUZURUNA GETİRTEBİLİR

5317- Sehl b. Huneyf (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna zina yapan bir kadın getirildi. Rasûlullah (s.a.v): **“Kiminle zina ettin”** dedi. Kadın: “Sa’d’ın bahçesindeki oturan felçli adamla” dedi.

Rasûlullah (s.a.v) adam gönderdi. O felçli kimseyi getirip Rasûlullah (s.a.v)'in önüne koydular, o da suçunu itiraf etti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), bir hurma sapı getirtti ve adama vurdu. Felçli olduğu için acıdı ve cezayı hafif tuttu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

24- HÂKİM BARIŞTIRMAK İÇİN SUÇ YERİNE GİDEBİLİR

5318- Sehl b. Sa'd es Saidî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ensardan iki kabile arasında tartışma çıktı hatta birbirlerine taş atacak hale geldiler. Bunu haber alan Rasûlullah (s.a.v) sulh etmek için onların yanına gitti. O sırada namaz vakti gelmişti. Bilal ezan okudu. Rasûlullah (s.a.v)'i beklediler gecikince Bilal kamet getirdi. Ebu Bekir namaz kıldırmak için öne geçti. Ebu Bekir namaz kıldırırken Rasûlullah (s.a.v) geldi. İnsanlar Peygamber (s.a.v)'in geldiğini gördüklerinde ellerini çırptılar. Ebu Bekir namazda sağına soluna bakmazdı. Fakat cemaatin el çırptığını duyunca bir de ne görsün Rasûlullah (s.a.v) değil mi? geri çekilmek istedi. Fakat Rasûlullah (s.a.v) yerinde kalması için işaret etti. Fakat yine de Ebu Bekir ellerini kaldırarak geri geri çekildi. Rasûlullah (s.a.v)'de öne geçti ve namazı kıldırdı. Namazı bitirince Rasûlullah (s.a.v), Ebu Bekir'e: **"Niçin imamlıkta yerinde kalmadın?"** buyurdu. Ebu Bekir de: "Allah'ın; Ebu Kuhafe'nin oğlunu Peygamber (s.a.v)'in önünde görmesi doğru olmaz" dedi. Sonra cemaate dönerek: **"Namazda bir olay olunca neden el çırptınız o kadınların yapacağı harekettir. Namazda bir şey olduğunda siz erkekler "Sübhanallah" deyiniz"** buyurdu. (Ebû Davud, Salat: 172; Dârimi, Salat: 95)

25- HÂKİM TARAFLARA SULH TEKLİF EDER

5319- Ka'b b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Benim Abdullah b. Ebî Hadred el eslemî (r.a)'den alacağım vardı. Onunla karşılaşınca peşini bırakmayıp sıkıştırdım hatta seslerimiz yükseldi. Rasûlullah (s.a.v) onun ikisinin yanından geçiyordu ve şöyle dedi: **"Ey Ka'b! borcunun yarısını almasını eliyle işaret ederek yarısından vazgeçmesini işaret etti."** (Ebû Davud, Akdıye: 12; Müslim, Müsakat: 4)

26- HÂKİM DAVACIYA AFFETMESİNİ TEKLİF EDER

5320- Vail (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in yanında şu olaya şahit oldum. Bir katili maktulun velisi urganla bağlı olarak Rasûlullah (s.a.v)'in huzuruna getirdi. Rasûlullah (s.a.v) maktulun velisine: **"Onu affetmeyecek misin?"** buyurdu. Adam: "Hayır" dedi. Rasûlullah

(s.a.v): **“Öyleyse diyet alırsın”** dedi. Adam: “Hayır” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Öyleyse onu öldüreceksin”** deyince adam: “Evet” dedi. Rasûlullah (s.a.v) **“Öyleyse onu götür”** dedi. Adam katili götürüp giderken kendiliğinden döndü. Rasûlullah (s.a.v) ona seslenerek: **“Onu affediyor musun?”** dedi. Adam: “Hayır” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Öyleyse diyet alırsın”** dedi. Adam yine: “Hayır” dedi. **“Öyleyse onu öldüreceksin”** deyince, adam: “Evet” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Öyleyse onu götür”** dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) sözlerini şöyle sürdürdü: **“Eğer sen onu affedersen hem kendi günahını hem de ölen kardeşinin günahını temizlemiş olursun.” A**dam, katili bırakıverdi katil bağlı olduğu urganı sürüyerek çekip gitti. (Ebû Davud, Diyat: 3; Ebû Davud, Kasame: 10)

27- HÂKİM DAVACILARA İYİ DAVRANMAYI TAVSİYE EDER

5321- Abdullah b. Zübeyr (r.a)’den rivâyete göre, Ensardan bir adam hurmalıklarını suladıkları su yüzünden Zübeyr’i, Rasûlullah (s.a.v)’e şikayet etti. Adam: “Suyu bırak benim bahçeme gelsin” dedi. Zübeyr de kabul etmedi böylece Rasûlullah (s.a.v)’in huzurunda çekiştiler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) Zübeyr’e: **“Ey Zübeyr! Bahçeni sula sonra suyu komşuna bırak”** dedi. Bunun üzerine Ensari kızdı ve: **“Ey Allah'ın Rasûlü! Zübeyr hala oğlun olduğu için mi onu kayırıyorsun?”** deyince, Rasûlullah (s.a.v)’in rengi değişti sonra şöyle buyurdu: **“Ey Zübeyr! Bahçeni sula ve bahçen göl haline gelinceye kadar ve duvardan aşıncaya kadar suyu salma!”** Zübeyr diyor ki: Nisâ sûresi 65. ayeti bu olay üzerine nazil olsa gerekir.(Bkz. 5312) (Buhârî, Müsakat: 9; Tirmizî, Ahkam: 26)

28- HÂKİM HÜKÜM VERMEDEN DAVALILAR ARASINDA ARACI OLUR

5322- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, Berire’nin kocası Muğîs ismi verilen bir köle idi -Onu gözyaşları sakalından akarak Berire’nin arkasında dolaştığını görür gibiyim- Peygamber (s.a.v), Abbas’a: **“Ey Abbas! Muğîsin Berire’yi ne kadar sevdiğine Berire’nin de Muğîs’e ne kadar buğz ettiğine hayret etmiyor musun?”** dedi. Rasûlullah (s.a.v), Berire’ye de: **“Kocana dönsen olmaz mı? O senin çocuğunun babasıdır”** buyurdu. Berire: “Ey Allah'ın Rasûlü! Ona dönmemi emrediyor musun?” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Hayır sadece aracı oluyorum ve aranızı bulmak istiyorum”** buyurdu. Berire de: “Benim ona ihtiyacım yoktur” dedi. (Ebû Davud, Talak: 19; Buhârî, Talak: 15)

29- HÂKİM MUHTAÇ OLANLARA MALINI MUHAFAZA ETMESİNİ TAVSİYE EDER

5323- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ensardan bir adam ölünce kölesinin azâd olunmasını vasiyet etti. Kendisi gerçekten muhtaç ve borçlu birisiydi. Rasûlullah (s.a.v) onun kölesini sekiz yüz dirheme sattı ve parasını da adama vererek, **“Bu parayla borçlarını öde ve çoluk çocuğuna harca”** buyurdu. (Müslim, Eyman: 12; Ebû Davud, Itk: 9)

30- HAK AZ DA OLSA ÇOK DA OLSA MUTLAKA ÖDENMELİDİR

5324- Ebu Umâme (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim bir Müslüman’ın hakkını bile bile yerse Allah ona Cenneti haram; Cehennemi vacip kılar.”** Bir adam: “Azıcık bir şey olsa da mı? Ey Allah'ın Rasûlü!” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Evet erak ağacından bir çubuk olsa bile”** buyurdu. (İbn Mâce, Ahkam: 8; Dârimi, Büyü’: 62)

31- HÂKİM BİLDİĞİ KİMSENİN GIYABINDA DA HÜKÜM VERİR

5325- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Süfyan’ın karısı Hind, Rasûlullah (s.a.v)’in huzuruna gelerek: “Ey Allah'ın Rasûlü! Ebu Süfyan cimri bir adamdır ne bana ne de çocuklarına yeterli şekilde harcamada bulunmuyor. O görmeden malından alabilir miyim?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Kendine ve çocuklarına yetecek kadarını alabilirsin”** buyurdu. (Müslim, Akdıye: 4; İbn Mâce, Ticarat: 65)

32- BİR DÂVADA ÇELİŞKİLİ İKİ HÜKÜM VERİLEMEZ

5326- Abdurrahman b. Ebi Bekre (r.a) anlatıyor: Sicistan valisiydim. Babam Ebu Bekre bana şunu yazmıştı: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Hiçbir kimse bir davada birbirine çekilişli iki hüküm vermesin ve hiçbir kimse de öfkeli olduğu halde davacılar arasında hüküm vermesin.”** (Müslim, Akdıye: 7; Tirmizî, Ahkam: 7)

33- HAKİM GÖRDÜĞÜNE VE BİLDİĞİNE GÖRE HAREKET EDER

5327- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Sizler davalarınızın halledilmesi için Bana geliyorsunuz. Şüphesiz Ben de bir insanım olur ki bir kısmınız haksız**

da olsa daha güzel ve tesirli konuşarak durumu diğerinden daha iyi müdafaa edebilir. Ben de dinlediğime göre hüküm veririm. Dolayısıyla hakkı olmadığı halde birinize kardeşinin hakkını aktarmış olabilirim ve böylece de ona ateşten bir parça ayırmış olurum.” (Tirmizî, Ahkam: 11; Müslim, Akdıye: 3)

34- DAVACILAR BİRBİRİNİ SERT ELEŞTİRMEMELİ

5328- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’ın buğz edip en sevmediği kimseler davacı olduğu kimselere çok sert olan kimselerdir.”** (Buhârî, Mezalim: 15)

35- DELİLLERİ OLMAYAN DAVACILARIN DAVASI NASIL HALLEDİLİR?

5329- Ebu Musa (r.a)’dan rivâyete göre, iki kişi bir hayvan konusunda Rasûlullah (s.a.v)’e davacı olarak geldiler. Hiç birinin de delilleri yoktu. Bunları dinleyen Rasûlullah (s.a.v) hayvanın yarısı birinin yarısı da diğerinin olması için hüküm verdi. (Ebû Davud, Akdıye: 22; İbn Mâce, Ahkam: 11)

36- HÂKİM HÜKÜM VERMEDEN ÖNCE NASİHAT EDEBİLİR

5330- Ebu Müleyke (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Taifte iki cariye boncuk yapıyorlardı. Onlardan biri eli kanayarak geldi ve arkadaşının vurduğunu iddia etti. Öbürü ise inkar etti. Ben de bu davanın halledilebilmesini temin için İbn Abbas’a mektup yazdım. O da bana şu cevabı verdi: Rasûlullah (s.a.v), davalarda iddiada bulunan kimselere yemin teklif ederdi. Eğer her iddia eden davacıya istediği verilse herkes insanların kanları ve malları hakkında hak iddia eder hale gelirdi. (Dolayısıyla delil getirmek iddia edip dava edene yemin de, inkar edene düşer) İnkar eden ve yemin teklif edeceğin o cariyeyi çağır ve ona şu ayeti oku: **“Doğrusu Allah’a verdikleri sözü ve yeminleri az bir menfaat karşılığında değiştirenler var ya işte onlar öteki dünyanın nimetlerinden faydalanamayacaklardır. Allah kıyamet günü onlarla ne konuşacak ne yüzlerine bakacak ne de onları günahlarından arındıracaktır ve onlar için acıklı bir azâb vardır.”** (Ali İmran 72.) Onu çağırdım ve kendisine ayeti okudum. Ayeti dinleyince suçunu itiraf etti ve bu hal beni sevindirdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

37- HÂKİM NASIL YEMİN TEKLİF EDER

5331- Muaviye (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) halka halinde oturan ashabından bir gurubun yanına geldi ve: “Burada ne yapıyorsunuz?” dedi. Onlar da: “Oturduk Allah’a dua ediyoruz bizi dinine hidayet edip Seni de bize Peygamber (s.a.v) olarak verdiğinden dolayı hamd ediyoruz” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Allah adına söyleyin sadece bundan dolayı mı buraya oturdunuz?”** buyurdu. Onlarda: “Allah’a yemin ederiz ki sadece bu maksatla buraya oturduk” dediler. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Sizden şüphe ettiğim için size yemin ettirmiş değilim. Fakat Cibril bana geldi ve Allah’ın meleklere karşı sizinle övündüğünü söyledi”** buyurdu. (Tirmizî, Fedailü’l Kur’an: 11; Dârimi, Fedailü’l Kur’an: 25)

5332- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Meryem oğlu İsa hırsızlık yapan bir adamı görünce ona dedi ki: “Çaldın mı?” Adam da: “Kendinden başka gerçek ilâh olmayan Allah’a yemin ederim ki hayır çalmadım” dedi. Bunun üzerine İsa (a.s): “Allah’a iman ettim ve gözümü yalanladım” dedi.** (Tirmizî, Fedailü’l Kur’an: 11; Dârimi, Fedailü’l Kur’an: 25)

51- ALLAH’A SIĞINMA KİTABI (Bölümleri)

5333- Muaz b. Abdullah (r.a) babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: Karanlık bir gecede yağmurdan ıslandık. Bize namaz kıldırması için Rasûlullah (s.a.v)’i bekledik -veya benzeri sözler söyledi- o sırada Rasûlullah (s.a.v) bize namaz kıldırmak üzere gelerek: **“Oku”** dedi. Ben de: “Ne okuyayım?” deyince Peygamber (s.a.v): **“Her akşam ve sabah üçer defa “Kulhüvallahü ehad” sûresiyle Nâs ve Felâk sûrelerini oku, seni her türlü tehlike ve zarardan korumaya yeterli olur”** buyurdu. (Ebû Davud, Edeb: 110; Tirmizî, Dua: 115)

5334- Abdullah b. Hubeyb (r.a) babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: “Mekke yolunda Rasûlullah (s.a.v) ile beraberdim. Bir ara ondan ayrıldım yanına yaklaşınca, bana: **“Oku”** dedi. Ben de: **“Ne okuyayım”** dedim. Tekrar: **“Oku”** buyurdu. Ben de: **“Ne okuyayım”** dedim. Bu sefer: **“Nâs ve Felâk sûrelerini sonuna kadar okuduktan sonra: “İnsanlar bu iki sûreden daha değerli bir şeyle Allah’a sığınmazlar”** buyurdu. (Ebû Davud, Edeb: 110; Tirmizî, Dua: 115)

5335- Ukbe b. Amir el Cüheni (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir savaşta Rasûlullah (s.a.v)’in devesini çekiyordum bir ara bana: **“Ey Ukbe oku”** dedi. Ne demek istediğini anlayamadığım için sözüne kulak verdim sonra tekrar: **“Ey Ukbe oku”** buyurdu. Yine anlayamadım ve tekrar kulak verdim üçüncü sefer yine **“Oku”** buyurdu. Bu sefer ben: **“Ne okuyayım?”** dedim. Şöyle buyurdu: **“İhlâs sûresini sonuna kadar okudu sonra Felâk sûresini sonuna kadar okudu ben de kendisiyle birlikte okudum sonra Nâs sûresini okudu ben de kendisiyle birlikte sonuna kadar okudum sonra şöyle buyurdu: “Hiç kimse bu sûreler gibisiyle Allah’a sığınmadı.”** (Tirmizî, Fedailü’l Kur’an: 12; Dârimi, Fedailü’l Kur’an: 25)

5336- Ukbe b. Amir el Cühenî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana: **“Oku”** dedi. Ben de: “Ne okuyayım?” dedim. Bana: **“İhlas, Felâk ve Nâs sûrelerini oku”** dedi. Rasûlullah (s.a.v) kendisi bizzat okudu sonra da şöyle buyurdu: **“İnsanlar bu sûreler gibisiyle Allah’a sığınmadı veya insanlar bu sûreler gibi değerli hiçbir sûre ile Allah’a sığınmadılar.”** (Tirmizî, Fedailü’l Kur’an: 12; Dârimi, Fedailü’l Kur’an: 25)

5337- İbn Âbis el Cühenî (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) ona: **“Ey Âbis sana Allah’a sığınanların okuyacağı en değerli bir şeyi söyleyeyim mi?”** -veya haber vereyim mi- buyurdu. Ben de: **“Evet haber ver Ey Allah'ın Rasûlü!”** dedim. O da şöyle buyurdu: **“Nâs ve Felâk denilen iki sûredir.”** (Müsned: 14901)

5338- Ukbe b. Âmir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e beyaz bir katır hediye edilmişti ona bindi, ben de katırı çekip götürüyordum. Rasûlullah (s.a.v) bana: **“Oku”** dedi. Ben de: **“Ne okuyayım?”** dedim. O da: **“Felâk sûresini”** dedi ve tekrar tekrar okuyarak bana öğretti. Bu sûreyi pek önemsemediğimi anlayınca **“Galiba küçük gördün”** dedi. Bundan sonra ben de bu sûreye çok önem verdim. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5339- Ukbe b. Âmir (r.a)’den rivâyete göre, bizzat kendisi “Muavvizeteyn sûreleri hangi sûrelerdir?” diye sordum da: “Rasûlullah (s.a.v) bize imam oldu ve sabah namazında o sûrelerle bize namaz kıldırdı” dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5340- Ukbe (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v), Nâs ve Felâk sûrelerini okuyarak sabah namazını kıldırdı. (Tirmizî, Fedailü’l: Kur’an: 12; Dârimi, Fedailü’l Kur’an: 12)

5341- Ukbe b. Âmir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir yolculukta Rasûlullah (s.a.v)’in katırını çekiyordum. Rasûlullah (s.a.v) bana: **“Ey Ukbe! Sana okunan en hayırlı iki sûre öğreteyim mi?”** buyurdu ve bana Nâs ve Felâk sûrelerini öğretti. O iki sûreye pek değer vermediğimi anlayınca sabah namazı için mola verdiğimiz bir yerde o iki sûre ile sabah namazını kıldırdı. Namaz bitince bana dönerek: **“Ey Ukbe nasıl buldun?”** buyurdu. (Tirmizî, Fedailü’l: Kur’an: 12; Dârimi, Fedailü’l Kur’an: 12)

5342- Ukbe b. Âmir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir yolculukta Rasûlullah (s.a.v)’in binitinin çekip götürüyordum. Bir ara Rasûlullah (s.a.v) bana: **“Ey Ukbe biraz da sen binmeyecek misin?”** buyurdu. Ben de hürmetimden dolayı ve saygısızlık olur diye Rasûlullah (s.a.v)’in binitine binmekten çekindim. Biraz sonra, yine: **“Binmeyecek misin? Ey Ukbe”** deyince, itaatsizlik olur korkusuyla çekindim. Kendisi indi ben bindim. Biraz bindikten sonra indim. Rasûlullah (s.a.v) bindi ve şöyle buyurdu: **“İnsanların okuduğu iki hayırlı sûreyi öğreteyim mi?”**

Böylece Nâs ve Felâk sûrelerini bana okudu namaz vakti olunca öne geçip imam oldu ve bu iki sûre ile namaz kıldırdı. Ve bana dönerek **“Ey Ukbe nasıl buldun? Bu iki sûreyi her uykuya yatacağında ve kalkınca oku”** buyurdu. (Tirmizî, Fedailü’l: Kur’an: 12; Dârimi, Fedailü’l Kur’an: 12)

5343- Ukbe b. Âmir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte yürüyordum. Bir ara bana: **“Ey Ukbe oku”** dedi. Ben de: “Ne okuyayım Allah'ın Rasûlü!” dedim. Biraz sustu. Sonra yine: **“Ey Ukbe oku!”** dedi. Ben: “Ne okuyayım Ey Allah'ın Rasûlü” dedim. Yine biraz sustu. Bu sefer ben: “Allah’ım onu tekrar ettir diye dua ettim. Rasûlullah (s.a.v) hemen: **“Ukbe oku”** dedi. Ben de: “Ne okuyayım? Ey Allah'ın Rasûlü!” dedim. **“Felâk sûresini oku”** buyurdu. Ben de sonuna kadar okudum. Daha sonra: **“Yine oku”** buyurdu. Ben de: “Ne okuyayım Ey Allah'ın Rasûlü deyince, **“Nâs sûresini oku”** dedi. Ben de sonuna kadar okudum sonra Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Hiçbir kimse bu sûrelerin bir benzeriyle ne Allah’tan bir dilek dilemiştir. Ne de bir şeyden Allah’a sığınmıştır.”** (Tirmizî, Fedailü’l: Kur’an: 12; Dârimi, Fedailü’l Kur’an: 12)

5344- Ukbe b. Âmir (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in yanına geldim binitinin üzerindeydi. Elimi ayağının üzerine koydum ve: “Bana Hûd ve Yûsuf sûrelerini okut” dedim. Bunun üzerine: **“Allah katında Felâk sûresinden daha tesirli bir sûre okuyamazsın”** buyurdu. (Tirmizî, Fedailü’l: Kur’an: 12; Dârimi, Fedailü’l Kur’an: 12)

5345- Ukbe b. Âmir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bu güne kadar eşi benzeri görülmedik ayetler bana indirildi diyerek Nâs ve Felâk sûrelerini sonuna kadar okudu.”** (Tirmizî, Fedailü’l: Kur’an: 12; Dârimi, Fedailü’l Kur’an: 12)

5346- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) bana: **“Oku Câbir”** dedi. Ben de: “Ne okuyayım anam babam senin yoluna feda olsun” dedim. Bunun üzerine bana: **“Felâk ve Nâs sûrelerini oku”** dedi. Ben de onları okudum. Bunun üzerine bana: **“Bunları okumaya devam et bu sûreler gibisini okuyamazsın”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

1- İTAAT ETMEYEN KALBTEN ALLAH’A SIĞINMAK

5347- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) dört şeyden Allah’a sığınırdı: **“Faydasız ilimden, itaat etmeyen kalbten,**

kabul olunmayan duadan doymayan (aç gözlü) **nefisten.”** (Ebû Davud, Salat: 367; İbn Mâce, Fedailü’l Kur’an: 18)

2- KALBİN KÖTÜLÜKLERE KAYMASINDAN ALLAH’A SIĞINMAK

5348- Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Korkaklıktan, cimrilikten, kalbin kötülüklere kaymasından ve kabir azabından Allah’a sığınırdı.”** (Müslim, Mesacid: 25; Ebû Davud, Salat: 184)

3- GÖZ VE KULAĞIN ŞERRİNDEN DE ALLAH’A SIĞINILIR

5349- Şekel b. Humeyd (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in yanına vardım ve: “Ey Allah'ın Peygamberi nelerden ve nasıl Allah’a sığınacağımı bana öğret” dedim. Elimi tuttu ve: **“Allah’ım kulağımın şerrinden, gözümün şerrinden, dilimin şerrinden, kalbimin şerrinden ve menimin şerrinden Sana sığınırım de”** buyurdu. Ben de öylece ezberleyiverdim. Sa’d der ki: Meni erkeklik suyu demektir. (Tirmizî, Deavat: 75; Ebû Davud, Salat: 367)

4- KORKAKLIKTAN ALLAH’A SIĞINMAK

5350- Mus’ab b. Sa’d (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Rasûlullah (s.a.v)’in öğrettiği şu beş şeyi dua ederken babam bize öğretmişti. Rasûlullah (s.a.v) büyük dua eder ve böyle derdi: **“Allah’ım! Cimrilikten Sana sığınırım, korkaklıktan Sana sığınırım, ihtiyarlığın rezillik dönemine düşmekten, dünya ve fitnelerinden Sana sığınırım, kabir azabından da Sana sığınırım.”** (Buhârî, Deavat: 36; Tirmizî, Deavat: 75)

5- CİMRİLİKTEN ALLAH’A SIĞINMAK

5351- İbn Mes’ud (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) beş şeyden Allah’a sığınırdı: **“Cimrilik, korkaklık, ömrün sonlarında kötü duruma düşmekten, kalbin batıl şeylere kaymasından ve kabir azabından.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5352- Amr b. Meymun el Evdî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Said, öğretmenlerin çocukları okutup bellettikleri gibi oğullarına aşağıdaki duayı belletir ve Rasûlullah (s.a.v) her namazın sonunda bunlardan Allah’a sığınırdı: **“Allah’ım! Cimrilikten Sana sığınırım, korkaklıktan Sana sığınırım, ömrün sonlarında rezil duruma düşmekten Sana sığınırım, dünyaya aldanmaktan Sana sığınırım, kabir azabından Sana**

sığınırım.” Bu hadisi Mus’ab’a söyledim o da tasdik etti. (Müslim, Zikir ve Dua: 15; Tirmizî, Dua: 71)

5353- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **“Allah’ım! Acizlikten, tembellikten, cimrilikten, ihtiyarlıktan, kabir azabından, hayatın ve ölümün fitnesinden Sana sığınırım.”** (Tirmizî, Deavat: 75; Buhârî, Deavat: 36)

6- GAM KEDER VE ÜZÜNTÜDEN ALLAH’A SIĞINMAK

5354- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in devamlı okuduğu duaları vardı bu dua da onlardandır: **“Allah’ım! Gam ve kederden, acizlikten, tembellikten, cimrilikten, korkaklıktan ve insanların zulmünden Sana sığınırım.”** (Tirmizî, Deavat: 75; Buhârî, Deavat: 36)

5355- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in devam edip terk etmediği dualar vardır şu duada onlardandır: **“Allah’ım! Gam ve kederden, acizlikten, tembellikten, cimrilikten, korkaklıktan, borçtan ve insanların zulümlerinden Sana sığınırım.”** (Tirmizî, Deavat: 75; Buhârî, Deavat: 36)

5356- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **“Allah’ım! Tembellikten Sana sığınırım, ihtiyarlıktan Sana sığınırım, korkaklıktan, cimrilikten, deccal fitnesinden ve kabir azabından Sana sığınırım.”** (Tirmizî, Deavat: 75; Buhârî, Deavat: 36)

5357- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **“Allah’ım! Acizlikten, tembellikten, ihtiyarlıktan, cimrilikten, korkaklıktan, kabir azabından ve hayatın ve ölümün fitnelerinden Sana sığınırım.”** (Tirmizî, Deavat: 75; Buhârî, Deavat: 36)

7- ÜZÜNTÜDEN ALLAH’A SIĞINMAK

5358- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) dua ederken şöyle derdi: **“Allah’ım! Gam ve üzüntüden, acizlikten, tembellikten, cimrilikten, korkaklıktan, borç sıkıntısından ve insanların zulümlerinden Sana sığınırım.”** (Tirmizî, Deavat: 75; Buhârî, Deavat: 36)

8- BORÇTAN VE GÜNAHTAN ALLAH’A SIĞINMAK

5359- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) günaha girmekten ve borçtan Allah’a çok sığınırdı. Dedim ki: “Ey

Allah'ın Rasûlü! Borçtan ne kadar çok Allah'a sığınıyorsun?" Bunun üzerine: **"Borçlanan kimse konuşur durur ve yalan söyler; söz verir, yerine getirmez"** buyurdu. (Tirmizî, Deavat: 75; Buhârî, Deavat: 36)

9- KULAK VE GÖZÜN ŞERRİNDEN ALLAH'A SIĞINMAK

5360- Şekel b. Humeyd (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in yanına geldim ve şöyle dedim: "Ey Allah'ın Peygamberi! Nelerden Allah'a sığınacağımı bana öğret." Elimden tuttu ve: **"Allah'ım! Kulağımın şerrinden, gözümün şerrinden, dilimin şerrinden, kalbimin şerrinden, menimin şerrinden Sana sığınırım de"** buyurdu. Ben de bunları ezberledim. Sa'd diyor ki: Meni erkelik suyu demektir. (Tirmizî, Deavat: 74; Ebû Davud, Salat: 367)

10- GÖZÜN ŞERRİNDEN ALLAH'A SIĞINILIR

5361- Şekel b. Humeyd (r.a) babasından rivâyetle şöyle demiştir: "Ey Allah'ın Rasûlü! Bana faydası olacak bir dua öğretir misin?" dedim. O da: **"Allah'ım! Bana afiyet ver, gözümün şerrinden, kulağımın şerrinden, dilimin şerrinden, kalbimin şerrinden, menimin şerrinden Sana sığınırım.** (Yani tenasül organımın şerrinden) **de"** buyurdu. (Tirmizî, Deavat: 74; Ebû Davud, Salat: 367)

11- TEMBELLİKTEN ALLAH'A SIĞINMAK

5362- Humeyd (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes b. Malik'e kabir azabından ve deccaldan sordular. O da: Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah'ım! Tembellikten, ihtiyarlıktan, korkaklıktan, cimrilikten, deccal fitnesinden ve kabir azabından Sana sığınırım"** derdi, diye cevap verdi. (Müslim, Zikir Dua: 15; Tirmizî, Deavat: 71)

12- ACİZLİKTEN ALLAH'A SIĞINMAK

5363- Zeyd b. Erkam (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ben size Rasûlullah (s.a.v)'in öğrettiğinden başka bir şey öğretmiyorum, Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Acizlikten, tembellikten, cimrilikten, korkaklıktan, ihtiyarlıktan, kabir azabından Sana sığınırım. Allah'ım! Nefsime, Allah'a karşı sorumluluk bilinci nasib et ve nefsimi günahlardan temizle onu en iyi temizleyecek olan Sensin. Onun velisi ve dostu Sensin. Allah'ım! Sana itaat etmeyecek kalbten, aç gözlülükten, faydasız ilimden ve kabul olunmayan duadan Sana sığınırım"** buyurdu. (Müslim, Zikir Dua: 18)

5364- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): **“Allah’ım! Acizlikten, tembellikten, cimrilikten, korkaklıktan, ihtiyarlıktan, kabir azabından, hayatın ve ölümün fitnelerinden Sana sığınırım”** buyurdu. (Müslim, Zikir Dua: 15; Tirmizî, Deavat: 74)

13- ZİLLETE DÜŞMEKTEN ALLAH’A SIĞINMAK

5365- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **“Allah’ım! Fakirlikten Sana sığınırım, darlık ve zilletten Sana sığınırım, zulüm etmekten ve zulme uğramaktan da Sana sığınırım.”** (İbn Mâce, Dua: 78; Ebû Davud, Salat: 367)

5366- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Fakirlikten ve darlıktan, zelil olmaktan, zulmetmekten, zulme uğramaktan Allah’a sığının.”** (İbn Mâce, Dua: 78; Ebû Davud, Salat: 367)

5367- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **“Allah’ım! Darlıktan, fakirlikten, zillete düşmekten Sana sığınırım, zulmetmekten ve zulme uğramaktan da Sana sığınırım.”** (İbn Mâce, Dua: 78; Ebû Davud, Salat: 367)

14- DARLIKTAN ALLAH’A SIĞINMAK

5368- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Fakirlikten, darlıktan, zillete düşmekten, zulmetmekten ve zulme uğramaktan Allah’a sığınırız.”** (İbn Mâce, Dua: 78; Ebû Davud, Salat: 367)

15- FAKİRLİKTEN DE ALLAH’A SIĞINMAK

5369- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Fakirlikten, darlıktan, zillete düşmekten, zulmetmekten ve zulme uğramaktan Allah’a sığınırız.”** (İbn Mâce, Dua: 78; Ebû Davud, Salat: 367)

5370- Ebu Bekre (r.a)’nin oğlu Müslim anlatıyor: Babam namazını bitirince şöyle dua ederdi: **“Allah’ım! Küfürden, fakirlikten, kabir azabından Sana sığınırım.”** Ben de aynı şekilde dua etmeye başlayınca: “Yavrum duaları nereden öğrendin?” dedi. Ben de: “Ey babacığım namazdan sonra senin böyle dua ettiğini işittim ve senden öğrendim” dedim. Bunun üzerine: “Ey yavrum bu dualara devam et çünkü Rasûlullah (s.a.v) namazlarının arkasında böyle dua ederdi” dedi. (Müsned: 19514)

16- KABİR FİTNESİNDEN DE ALLAH’A SIĞINMAK

5371- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) çoğunlukla şu sözlerle dua ederdi: **"Allah'ım! Ateşin** (Cehennemin) **fitnesinden ve ateşin azabından, kabir fitnesinden ve kabir azabından, Mesih deccalin fitnesinin şerrinden, fakirliğin fitnesinin şerrinden, zenginliğin fitnesinin şerrinden Sana sığınırım. Allah'ım! Hatalarımı kar ve dolu suyu ile yıka. Beyaz elbisenin kirini temizlediğin gibi kalbimi de hata ve günahlardan temizle. Benimle hatalarımın arasını doğu ile batının arasını uzaklaştırdığın gibi uzaklaştır. Allah'ım! Tembellikten, ihtiyarlıktan, borçtan ve günaha girmekten Sana sığınırım."** (İbn Mâce, Dua: 3; Tirmizî, Salat: 367)

17- AÇ GÖZLÜLÜKTEN ALLAH'A SIĞINMAK

5372- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Allah'ım! Dört şeyden Sana sığınırım. Faydasız ilimden, itaat etmeyen kalpten, doymayan** (aç gözlü) **nefisten ve kabul olunmayan duadan."** (Ebû Davud, Salat: 367; İbn Mâce, Dua: 3)

18- AÇLIKTAN ALLAH'A SIĞINMAK

5373- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Açlıktan Sana sığınırım o ne kötü bir durumdur. Hainlikten de Sana sığınırım o da ne kötü bir duygudur."** (Ebû Davud, Salat: 367; İbn Mâce, Dua: 3)

19- HAİNLİKTEN DE ALLAH'A SIĞINMALI

5374- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Açlıktan Sana sığınırım o ne kötü bir durumdur. Hainlikten de Sana sığınırım o da ne kötü bir duygudur."** (Ebû Davud, Salat: 367)

20- ANLAŞMAZLIK, İKİ YÜZLÜLÜK VE KÖTÜ HUYDAN ALLAH'A SIĞINMAK

5375- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) bu dualarla dua ederdi: **"Allah'ım! Faydasız ilimden, kabul olunmayan duadan, itaat etmeyen kalbten, doymayan (aç gözlü) nefisten Sana sığınırım der ve bu dört şeyi sayardı."** (Müsned: 13180)

5376- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Anlaşmazlıktan, iki yüzlülükten ve kötü huydan**

Sana sığınırım.” (Ebû Davud, Salat: 367)

21- BORÇLANMAKTAN DA ALLAH'A SIĞINILIR

5377- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), borç edinmekten ve günaha girmekten Allah'a çok sığınırdı. Bu yüzden kendisine: "Ey Allah'ın Rasûlü! Borçlanmaktan ve günah işlemekten Allah'a ne çok sığınıyorsun" denildi. Bunun üzerine şöyle buyurdu: **"İnsan borçlanırsa konuşur durur yalan söyler, söz verir ve sözünde durmaz."** (Tirmizî, Dua: 77; İbn Mâce, Dua: 3)

22- BORÇLANMAKTAN DA ALLAH'A SIĞINMAK GEREKİR

5378- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle buyurdu: **"Küfürden ve borçlanmadan Allah'a sığınırım."** Bir adam dedi ki: Ey Allah'ın Rasûlü! Borçlanmayı küfürle bir mi tutuyorsun?" O da: **"Evet"** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5379- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle buyurdu: **"Küfürden ve borçlanmadan Allah'a sığınırım."** Bir adam dedi ki: Ey Allah'ın Rasûlü! Borçlanmayı küfürle bir mi tutuyorsun?" O da: **"Evet"** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

23- BORCA BATIP GİTMEKTEN DE ALLAH'A SIĞINILIR

5380- Amr b. Âs (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Borca batıp gitmekten ve düşmanların sevinmesinden Sana sığınırım."** (Müsned: 6329)

24- BORCUN AĞIRLIĞINDAN (BELİMİZİ BÜKMESİNDEN) ALLAH'A SIĞINMAK

5381- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Gam ve kederden, tembellik ve cimrilikten, korkaklıktan, borca batıp gitmekten ve insanların zulmetmesinden Sana sığınırım."** (Ebû Davud, Menasik: 24; Müslim, Zikir Dua: 15)

25- ZENGİNLİĞİN FİTNE VE ŞER OLMASINDAN DA ALLAH'A SIĞINILIR

5382- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Kabir azabından, ateşin fitnesinden, kabirin fitnesinden, mesih deccalin fitnesinin şerrinden, zenginliğin fitnesinin şerrinden, fakirliğin fitnesinin şerrinden Sana sığınırım.**

Allah'ım! hatalarımı kar ve dolu suyu ile yıkayıp tertemiz et. Beyaz elbiseyi kirlerden tertemiz yaptığın gibi kalbimi de hata ve günahlardan temizle. Allah'ım! Tembellikten, ihtiyarlıktan, borçlanmaktan ve günahtan Sana sığınırım." (Müslim, Zikir Dua: 15; İbn Mâce, Dua: 3)

26- DÜNYA VE FİTNELERİNDEN DE ALLAH'A SIĞINMAK GEREKİR

5383- Mus'ab b. Sa'd (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Babam bana şu sözleri öğretir ve onları Rasûlullah (s.a.v)'den duyduğunu söylerdi: **"Allah'ım! Cimrilikten Sana sığınırım. Korkaklıktan Sana sığınırım. İhtiyarlığın kötü durumlarına düşmekten de Sana sığınırım. Dünyanın fitnesinden ve kabir azabından da Sana sığınırım."** (Müslim, Zikir Dua: 15; İbn Mâce, Dua: 3)

5384- Mus'ab b. Said ve Amr b. Meymun el Evdî (r.anhüma)'dan rivâyete göre, şöyle demişlerdir. Sa'd çocuklarına öğretmenin öğrencilerine öğrettiği gibi şu duaları öğretiyordu ve Rasûlullah (s.a.v)'in her namazdan sonra bu dualarla Allah'a sığındığını söylüyordu: **"Allah'ım! Cimrilikten Sana sığınırım, korkaklıktan Sana sığınırım, ömrün sonlarına doğru ihtiyarlığın kötü durumlarına düşmekten Sana sığınırım, dünyanın fitnelerinden ve kabir azabından da Sana sığınırım."** (Buhârî, Deavat: 36; Müslim, Zikir Dua: 15)

5385- Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): **"Korkaklıktan, cimrilikten, kötü bir ömür geçirmekten, kalbin fitnesinden ve kabir azabından Allah'a sığınırdı."** (Buhârî, Deavat: 36; Müslim, Zikir Dua: 15)

5386- Amr b. Meymün (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer b. Hattab (r.a)'tan işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v), beş şeyden Allah'a sığınırdı: **"Allah'ım! Korkaklıktan, cimrilikten, kötü bir ömür geçirmekten, kalbin fitnesinden ve kabir azabından."** (Buhârî, Deavat: 36; Müslim, Zikir Dua: 15)

5387- Amr b. Meymün (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Muhammed'in ashabı bana Rasûlullah (s.a.v)'in: **"Cimrilikten, korkaklıktan, kalbin fitnesinden ve kabir azabından Allah'a sığındığını anlattılar."** (Buhârî, Deavat: 36; Müslim, Zikir Dua: 15)

5388- Amr b. Meymün (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Allah’a sığınırdı. (Bu hadis mürseldir.) (Buhârî, Deavat: 36; Müslim, Zikir Dua: 15)

27- ZİNADAN ALLAH’A SIĞINMAK

5389- Şekel b. Humeyd (r.a) babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: “Ey Allah'ın Rasûlü! Bana faydalanacağım bir dua öğret” dedim. O da: **“Allah’ım! Kulağımın, gözümün, dilimin, kalbimin ve şehvetimin şerrinden Sana sığınırım de”** buyurdu. (Tirmizî, Dua: 75; Ebû Davud, Salat: 367)

28- KÜFÜR ŞERRİNDEN ALLAH’A SIĞINMAK

5390- Ebu Said el Hudrî (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **“Allah’ım! Küfürden, fakirlikten Sana sığınırım.”** Bir adam: “Küfürle fakirliği denk mi tutuyorsun?” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Evet”** buyurdular. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

29- SAPIKLIKTAN (DALALETTEN) ALLAH’A SIĞINMAK

5391- Ümmü Seleme (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) evinden çıkarken şöyle dua ederdi: **“Bismillah Rabbim! Ayağımın kaymasından, sapıklıktan, zulmetmekten ve zulme uğramaktan, cahillikten ve cahillikle itham olunmaktan Sana sığınırım.”** (Tirmizî, Dua: 33; İbn Mâce, Dua: 18)

30- DÜŞMANIN GALİB GELMESİNDEN ALLAH’A SIĞINMAK

5392- Abdullah b. Amr b. Âs (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şu sözlerle dua ederdi: **“Allah’ım her türlü borç sıkıntısından, düşmanın galib gelmesinden ve düşmanların sevinmesinden Sana sığınırım.”** (Müsned: 6329)

31- DÜŞMANLARIN SEVİNMESİNDEN DE ALLAH’A SIĞINILIR

5393- Abdullah b. Amr (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şu kelimelerle Allah’a dua ederdi: **“Allah’ım! Düşmanın galib gelmesinden ve düşmanların sevinmesinden Sana sığınırım.”** (Müsned: 6329)

32- AŞIRI İHTİYARLIKTAN ALLAH’A SIĞINMAK

5394- Osman b. Ebil-l Âs (r.a)’tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şu dualarla dua ederdi: **“Allah’ım! Tembellikten, aşırı ihtiyarlıktan,**

korkaklıktan, acizlikten, hayatın ve ölümün fitnelerinden Sana sığınırım.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5395- Amr b. Şuayb (r.a) babasından ve dedesinden rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Allah’ım! tembellikten, aşırı ihtiyarlıktan, borçtan, günaha girmekten Sana sığınırım. Mesih Deccal’in şerrinden Sana sığınırım. Kabir azabından Sana sığınırım, Cehennem azabından Sana sığınırım.”** (Müsned: 6446)

33- KÖTÜ KADERDEN ALLAH’A SIĞINMAK

5396- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şu üç şeyden Allah’a sığınırdı: **“Sapıklığın aşağılığına düşmekten, düşmanların sevinmesinden, kötü kaderden ve belanın sıkıntısından Sana sığınırım.”** Süfyan der ki: Burada üçü geçen dua konusunun dördüncüsünü ezberleyemedim. (Buhârî, Deavat: 56; Müslim, Zikir Dua: 16)

34- SAPIKLIĞIN AŞAĞILIĞINDAN ALLAH’A SIĞINMAK

5397- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): **“Kötü kaderden, düşmanların sevinmelerinden, sapıklığın aşağılığından ve belanın sıkıntısından Allah’a sığınırdı.”** (Buhârî, Deavat: 56; Müslim, Dua Zikir: 16)

35- DELİLİKTEN DE ALLAH’A SIĞINILIR

5398- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle dua ederdi: **“Allah’ım! Delilikten, cüzzam hastalığından, alaca hastalığından ve her türlü kötü hastalıktan Sana sığınırım.”** (Ebû Davud, Salat: 367; Müsned: 12534)

36- İNSAN CİNLERİN GÖZ DEĞMESİNDEN SIĞINMAK

5399- Ebu Said (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) **“İnsanların ve cinlerin nazarından** (Göz değmesinden) **Allah’a sığınırdı. Felâk ve Nâs sûreleri indirilince diğer sığınma dualarını terk edip bu ikisini okumaya başladı.”** (Tirmizî, Tıb: 16; İbn Mâce, Tıb: 34)

37- YAŞLILIĞIN ŞERRİNDEN ALLAH’A SIĞINMAK

5400- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şu sözlerle Allah’a sığınırdı: **“Allah’ım! Tembellikten, düşkün ihtiyarlıktan, korkaklıktan, cimrilikten, yaşlılığın kötü durumlarından, Deccal fitnesinden ve kabir azabından Sana sığınırım.”** (Müslim, Zikir Dua: 15; Tirmizî, Dua: 71)

38- KÖTÜ ÖMÜR SÜRMEKTEN ALLAH'A SIĞINMAK

5401- Mus'ab b. Sa'd (r.a), babasından naklederek şöyle demiştir: Babam Rasûlullah (s.a.v)'in sığındığı beş şeyi bize öğretirdi ve şöyle derdi: **"Allah'ım! Cimrilikten Sana sığınırım, korkaklıktan Sana sığınırım, ömrün son anlarındaki fena hallerinden Sana sığınırım ve kabir azabından da Sana sığınırım."** (Buhârî, Deavat: 37; Müslim, Zikir Dua: 18)

39- KÖTÜ BİR HAYAT SÜRMEKTEN ALLAH'A SIĞINMAK

5402- Amr b. Meymün (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer ile birlikte haccetmiştim. Müzdelifede ondan şu hadisi işittim: Dikkat et Rasûlullah (s.a.v) şu beş şeyden Allah'a sığınırdı: **"Allah'ım! Cimrilikten Sana sığınırım, korkaklıktan Sana sığınırım, kötü bir hayat sürmekten Sana sığınırım, kalbin fitnesinden Sana sığınırım ve kabir azabından da Sana sığınırım."** (Buhârî, Deavat: 37; Müslim, Zikir Dua: 18)

40- DOĞRU YOLA GİRDİKTEN SONRA KÖTÜ YOLA DÜŞMEKTEN ALLAH'A SIĞINMAK

5403- Abdullah b. Sercis (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) yolculuğa çıkarken şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Yolculuğun yorgunluk ve sıkıntılarından, kötü bir şekilde dönmekten; iyi durum ve hallerden kötü hallere ve durumlara düşmekten, mazlumun bedduasından, mal ve aileye gelecek kötü görüntülerden de Sana sığınırım."** (İbn Mâce, Dua: 20; Tirmizî, Deavat: 42)

5404- Abdullah b. Sercis (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) yolculuğa çıkarken şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Yolculuğun yorgunluk ve sıkıntılarından, kötü bir şekilde dönmekten; iyi durum ve hallerden kötü hallere ve durumlara düşmekten, mazlumun bedduasından, mal ve aileye gelecek kötü görüntülerden de Sana sığınırım."** (İbn Mâce, Dua: 20; Tirmizî, Deavat: 42)

41- MAZLUMUN BEDDUASINDAN SIĞINMAK

5405- Abdullah b. Sercis (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) yolculuğa çıkarken şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Yolculuğun yorgunluk ve sıkıntılarından, kötü bir şekilde dönmekten; iyi durum ve hallerden kötü hallere ve durumlara düşmekten, mazlumun bedduasından, mal ve aileye gelecek kötü görüntülerden de Sana sığınırım."** (İbn Mâce, Dua: 20; Tirmizî, Deavat: 42)

42- ÜZÜNTÜLÜ HALLERE DÜŞMEKTEN SIĞINMAK

5406- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) yolculuğa çıkacağında binite bindi parmağını kaldırdı ve şöyle dedi -Şu'be de parmağını kaldırarak tarif etti- **"Allah'ım! Yolculukta tek yoldaş Sensin aile ve malı emanet edecek tek vekil sensin. Allah'ım! Yolculuğun yorgunluklarından ve sıkıntılı hallerinden ve kötü sonuçlarla dönmekten Sana sığınırım."** (Tirmizî, Deavat: 42)

43- KÖTÜ KOMŞUDAN ALLAH'A SIĞINMAK

5407- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yakınınızdaki kötü komşudan Allah'a sığının. Yolculuktaki ve çöldeki komşuluk devamlı değildir değişkendir."** (Müsned: 8197)

44- İNSANLARIN ZULÜMLERİNDEN ALLAH'A SIĞINMAK

5408- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) Ebu Talha'ya bana hizmet edecek gençlerden birini bana bul dedi. Ebu Talha'da beni binitinin arkasına alarak Rasûlullah (s.a.v)'e götürdü. Rasûlullah (s.a.v)'e hizmet ediyordum. Her konakladığı yerde çoğunlukla şu duasını işitiyorum: **"Allah'ım! İhtiyarlıktan, üzüntüden, acizlikten, tembellikten, cimrilikten, korkaklıktan, borç sıkıntısından ve insanların yapacakları her türlü haksızlıklardan Sana sığınırım."** (Müslim, Zikir Dua: 15; Tirmizî, Deavat: 71)

45- DECCAL FİTNESİNDEN ALLAH'A SIĞINMAK

5409- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) **"Kabir azâbından, Deccal fitnesinden Allah'a sığınırdı ve şüphesiz kabirlerinizde sorguya çekileceksiniz"** derdi. (Tirmizî, Deavat: 77; İbn Mâce, Dua: 3)

46- CEHENNEM AZABINDAN VE MESİH DECCALDEN ALLAH'A SIĞINMAK

5410- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Cehennem azabından Sana sığınırım, kabir azabından Sana sığınırım. Mesih deccalin şerrinden Sana sığınırım. Hayatın ve ölümün fitnelerinden Sana sığınırım."** (İbn Mâce, Dua: 3; Tirmizî, Deavat: 77)

5411- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Kabir azabından, Cehennem azabından Sana sığınırım. Hayatın ve ölümün fitnelerinden Sana sığınırım. Mesih Deccal'in şerrinden de Sana sığınırım."** (İbn Mâce, Dua: 3; Tirmizî, Deavat: 77)

47- İNSAN ŞEYTANLARININ ŞERRİNDEN ALLAH'A SIĞINMAK

5412- Ebu Zer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Mescide girdim Rasûlullah (s.a.v) orada idi yanına varıp oturunca: **"Ey Ebu Zer! İnsan ve cin şeytanlarının şerrinden Allah'a sığın"** buyurdu. Ben de: "İnsanların da şeytanı olur mu?" dedim. **"Evet"** buyurdu. (Müsned: 20566)

48- HAYATIN FİTNELERİNDEN ALLAH'A SIĞINMAK

5413- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kabir azabından Allah'a sığının, hayat ve ölümün fitnesinden Allah'a sığının, Mesih Deccalin fitnesinden Allah'a sığının"** buyurdu. (İbn Mâce, Dua: 3; Tirmizî, Deavat: 77)

5414- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) beş şeyden Allah'a sığınırdı ve şöyle derdi: **"Kabir azabından Allah'a sığının, Cehennem azabından Allah'a sığının, hayatın ve ölümün fitnelerinden Allah'a sığının, Mesih Deccal'in şerrinden de Allah'a sığının."** (İbn Mâce, Dua: 3; Tirmizî, Deavat: 77)

5415- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Kim bana itaat ederse Allah'a itaat etmiş olur. Kim de bana isyan ederse Allah'a isyan etmiş olur."** Rasûlullah (s.a.v) **"Kabir azabından Allah'a sığınırdı. Cehennem azabından Allah'a sığınırdı. Hayatın ve ölümün fitnelerinden ve Mesih Deccalin fitnesinden Allah'a sığınırdı."** (İbn Mâce, Dua: 3; Tirmizî, Deavat: 77)

5416- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Beş şeyden Allah'a sığınınız. Cehennem azabından, kabir azabından, hayatın fitnelerinden, ölümün fitnelerinden ve Mesih Deccal'in fitnesinden."** (İbn Mâce, Dua: 3; Tirmizî, Deavat: 77)

49- ÖLÜMÜN FİTNELERİNDEN ALLAH'A SIĞINMAK

5417- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) Kur'an'dan bir sûre öğretir gibi şu duayı öğretirdi: "Şöyle deyiniz derdi: **"Allah'ım!**

Cehennem azabından, kabir azabından, Mesih Deccal fitnesinden, hayatın ve ölümün fitnelerinden Sana sığınırım.” (İbn Mâce, Dua: 3; Tirmizî, Deavat: 77)

5418- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’ın azabından, hayatın ve ölümün fitnelerinden, kabir azabından ve Mesih Deccal’in fitnesinden Allah’a sığınınız.”** (İbn Mâce, Dua: 3; Tirmizî, Deavat: 77)

50- KABİR AZABINDAN ALLAH’A SIĞINMAK

5419- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **“Allah’ım! Cehennem azabından Sana sığınırım, kabir azabından Sana sığınırım, Mesih Deccal’in fitnesinden Sana sığınırım, hayatın ve ölümün fitnelerinden Sana sığınırım.”** (İbn Mâce, Dua: 3; Tirmizî, Deavat: 77)

51- KABİR FİTNESİNDEN ALLAH’A SIĞINMAK

5420- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle dua ederdi: **“Allah’ım! Kabir fitnesinden Sana sığınırım, Deccal fitnesinden Sana sığınırım, hayatın ve ölümün fitnelerinden Sana sığınırım.”** (İbn Mâce, Dua: 3; Tirmizî, Deavat: 77)

52- ALLAH’IN AZABINDAN ALLAH’A SIĞINMAK

5421- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’ın azabından Allah’a sığınınız, kabir azabından Allah’a sığınınız, hayatın ve ölümün fitnelerinden Allah’a sığınınız, Mesih Deccal’in fitnesinden Allah’a sığınınız.”** (İbn Mâce, Dua: 3; Tirmizî, Deavat: 77)

53- CEHENNEM AZABINDAN ALLAH’A SIĞINMAK

5422- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): **“Cehennem azâbından, kabir azabından ve Mesih Deccal’in şerrinden Allah’a sığınırdı.”** (İbn Mâce, Dua: 3; Tirmizî, Deavat: 77)

54- CEHENNEM ATEŞİNDEN ALLAH’A SIĞINMAK

5423- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ateş azabından Allah’a sığınınız, Kabir azabından Allah’a sığınınız, hayatın ve ölümün fitnelerinden Allah’a**

sığınınız ve Mesih Deccal'in şerrinden de Allah'a sığınınız." (İbn Mâce, Dua: 3; Tirmizî, Deavat: 77)

55- KIZGIN ATEŞTEN ALLAH'A SIĞINMAK

5424- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Cebrail, Mikail ve İsrafil'in Rabbi olan Allah'ım kızgın ateşten ve kabir azabından Sana sığınırım."** (Müsned: 23188)

5425- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu'l Kasım (s.a.v)'den işittim şöyle dua ediyordu: **"Allah'ım! Kabir fitnesinden, Deccal'in fitnesinden, hayatın ve ölümün fitnelerinden ve Cehennemin kızgın ateşinden Sana sığınırım."** (Buhârî, Cenaiz: 88; Müsned: 7531)

5426- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Üç defa Cenneti isteyen kimseye Cennet: Allah'ım onu Cennete koy der. Kim de üç defa ateşten Allah'a sığınırsa, ateş onun için Allah'ım onu ateşten koru der."** (Tirmizî, Sıfatü'l Cenne: 26; İbn Mâce, Zühd: 39)

56- KİŞİ YAPTIĞI ŞEYLERİN ŞERRİNDEN DE ALLAH'A SIĞINIR

5427- Şeddat b. Evs (r.a)'ten rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"İstiğfar etmenin en değerlisi kulun: Allah'ım Sensin benim Rabbim, Senden başka gerçek ilâh yok beni sen yarattın. Ben de Senin kulumun. Ben gücüm yettiğince Sana verdiğim sözüm ve Senin vaadin üzereyim. Yaptıklarımın şerrinden Sana sığınırım, işte verdiğin nimetlerinle Senin huzurundayım. Günahımla Senin huzurundayım. Beni affet çünkü günahları ancak Sen affedersin" demesidir. Sabah kalkınca samimi olarak ve gerçek biçimde Allah'a inanarak kim bunu söylerse ve o gün de ölürse Cennete girer. Kim de akşam olunca samimi olarak ve gerçek biçimde Allah'a inanarak bunu söylerse Cennete girer.** (Buhârî, Deavat: 13; Tirmizî, Deavat: 15)

57- KİŞİNİN YAPTIĞI VE YAPMADIĞI ŞEYLERİN ŞERRİNDEN ALLAH'A SIĞINMASI

5428- İbn Yesaf (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in hanımı Âişe'ye: "Rasûlullah (s.a.v) vefatından önce en çok hangi duayı yapardı?" diye sordum. O da: Daha çok şu duayı yapardı dedi:

“Allah’ım! Yaptıklarımın ve yapmadıklarımın şerrinden Sana sığınırım.” (Müslim, Zikir Dua: 18; Ebû Davud, Salat: 367)

5429- İbn Yesaf (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Âişe’ye “Rasûlullah (s.a.v)’in en çok yaptığı dua hangisiydi?” diye soruldu. O da: Çoğunlukla şu duayı yapardı dedi: **“Allah’ım! Yaptıklarımın şerrinden ve yapmadıklarımın şerrinden Sana sığınırım?”** (Müslim, Zikir Dua: 18; Ebû Davud, Salat: 367)

5430- Ferve b. Nevfel (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Mü’minlerin annesi Âişe’ye Rasûlullah (s.a.v)’in yaptığı dualardan sordum, o da şöyle dedi: **“Allah’ım! Yaptıklarımın şerrinden ve yapmadıklarımın şerrinden Sana sığınırım.”** (Müslim, Zikir Dua: 18; Ebû Davud, Salat: 367)

5431- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **“Allah’ım! Yaptıklarımın ve yapmadıklarımın şerrinden Sana sığınırım.”** (Müslim, Zikir Dua: 18; Ebû Davud, Salat: 367)

58- KİŞİ TERKETTİĞİ ŞEYLERİN ŞERRİNDEN ALLAH’A SIĞINIR

5432- Ferve b. Nevfel (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Âişe’ye Rasûlullah (s.a.v) hangi duayı yapardı diye sordum o da şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **“Allah’ım! Yaptığım şeylerin şerrinden ve yapmadıklarımın şerrinden Sana sığınırım.”** (Müslim, Zikir Dua: 18; Ebû Davud, Salat: 367)

5433- Ferve b. Nevfel (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Âişe’ye Rasûlullah (s.a.v) hangi duayı yapardı? diye sordum. O da şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **“Allah’ım! Yaptığım şeylerin şerrinden ve yapmadıklarımın şerrinden Sana sığınırım.”** (Müslim, Zikir Dua: 18; Ebû Davud, Salat: 367)

59- YERE BATMAKTAN ALLAH’A SIĞINMAK

5434- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’den işittim şöyle diyordu: **“Allah’ım! Yerin dibine batırılmaktan Sana sığınırım.”** Cübeyr diyor ki: Uğtale = Yerin dibine batmak demektir. Ubâde diyor ki: Bu söz Peygamber (s.a.v)’in sözü mü yoksa Cübeyr’in sözümü bilmiyorum. (Müsned: 4554)

5435- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **"Allah'ım!** -Ravi duasını aktardı ve sonunda şöyle dedi- **"Yerin altına çekilip yerle bir olmaktan Allah'a sığınırım."** (Müsned: 4554)

60- YÜKSEKTEN DÜŞMEK VE ENKAZ ALTINDA KALMAKTAN ALLAH'A SIĞINMAK

5436- Ebu'l Yesar (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Yüksekten düşmekten, yıkıntı altında kalmaktan, suda boğulmaktan, yangından Sana sığınırım. Son nefesimde şeytanın gelip beni aldatmasından senin yolunda savaşırken düşmandan kaçarken ölmekten ve zehirli hayvanların sokarak öldürmelerinden Sana sığınırım."** (Ebû Davud, Salat: 367; Müsned: 14975)

5437- Ebu'l Yesar (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! İhtiyarlığın düşkünlüğünden, yüksek yerden düşmekten, yıkıntı altında kalmaktan, gam ve kederden, yangından, suda boğulmaktan Sana sığınırım. Ölüm anında şeytanın gelip beni aldatmasından, Senin yolunda savaşırken düşmandan kaçarken öldürülmekten ve zehirli hayvanların sokmasıyla ölmekten Sana sığınırım."** (Ebû Davud, Salat: 367; Müsned: 14975)

5438- Ebu'l Esved es Sülemî (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Yıkıntı altında kalmaktan Sana sığınırım, yüksek yerden düşmekten Sana sığınırım. Suda boğulmaktan ve yangından Sana sığınırım. Ölüm anında şeytanın gelip beni aldatmasından. Senin yolunda savaşırken düşmandan kaçarken öldürülmekten ve zehirli hayvanların sokmasıyla öldürülmekten Sana sığınırım."** (Ebû Davud, Salat: 367; Müsned: 14975)

61- ALLAH'IN GAZABINDAN RIZASINA SIĞINMAK

5439- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir gece yatağımda Rasûlullah (s.a.v)'i aradım bulamayınca elimi yatağın başucundan çıkarıp dokundum, elim ayaklarının altına dokundu meğer ki secde de imiş secde de şöyle dua ediyordu: **"Azabından affına sığınırım, gazabından rızana sığınırım. Senden Sana sığınırım"** (Ebû Davud, Salat: 152; Tirmizî, Deavat: 73)

62- KIYAMET GÜNÜ YERİN DARLIĞINDAN ALLAH'A SIĞINMAK

5440- Asım b. Humeyd (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Âişe'ye: "Rasûlullah (s.a.v) gece namazına ne ile başlardı?" diye sordum. O da şöyle dedi: "Bana hiç kimsenin sormadığı bir şeyi sordun: **"Rasûlullah (s.a.v) on kere tekbir getirir, on kere tesbihte bulunur, on kere istiğfar eder ve şöyle duasına devam ederdi: Allah'ım! Beni bağışla, bana hidayet ver, beni rızıklandır, bana afiyet ver der ve kıyamet gününde yerin darlığından da Allah'a sığınırdı."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

63- KABUL OLUNMAYAN DUADAN ALLAH'A SIĞINMAK

5441- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Faydasız ilimden, korkmayan kalbten, doymayan aç gözlü nefisten ve kabul olunmayan duadan Sana sığınırım."** (İbn Mâce, Dua: 3; Ebû Davud, Salat: 367)

5442- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Faydasız ilimden, korkmayan kalbten, doymayan aç gözlü nefisten ve kabul olunmayan duadan Sana sığınırım."** (İbn Mâce, Dua: 3; Ebû Davud, Salat: 367)

64- KABUL EDİLMEYEN DUADAN ALLAH'A SIĞINMAK

5443- Abdullah b. Haris (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Zeyd b. Erkam'a: "Rasûlullah (s.a.v)'den duyduğun bir şeyleri söyle" denildiğinde şöyle dedi. Size Rasûlullah (s.a.v)'in söylediğinden başka bir şey söylemiyorum. O bize şöyle dua etmemizi emrederdi: **"Allah'ım! Acizlikten, tembellikten, cimrilikten, korkaklıktan, ihtiyarlığın bunaklığından, kabir azabından Sana sığınırım. Allah'ım! Nefsime takva bilinci** -Sana karşı sorumluluk bilinci- **ver, nefsimi günahlardan temizle. Sen temizleyenlerin en hayırlısısın sen o nefsin dostu ve mevlasısın. Allah'ım! Doymayan aç gözlü nefisten, korkmayan kalbten, faydasız ilimden ve kabul olunmayan duadan Sana sığınırım."** (Buhârî, Deavat: 38; Müslim, Zikir Dua: 18)

5444- Ümmü Seleme (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) evinden çıkacağında şöyle dua ederdi: **"Bismillah Rabbim ayağımın kaymasından, Sapıtmaktan, zulmetmekten ve zulme uğramaktan,**

cahillik etmekten ve cahillikle itham olunmaktan Sana sığınırım.” (Ebû Davud, Edeb: 112; Tirmizî, Deavat: 35)

52- İÇİLECEK ŞEYLER KİTABI (Bölümleri)

İÇKİNİN HARAM KILINMASI: Ey İman edenler! Sarhoşluk veren her şey ve her çeşit kumar, putperestçe uygulamaların tümü, şans ve talih okları çekmek, her türlü tahmine dayanan şans oyunu oynamak ve bunlara göre hareket etmek şeytan işi ve iğrenç kötülüklerden başka bir şey değillerdir. O halde onlardan kaçının ki mutluluğa eresiniz. Şeytan sarhoşluk verici şeyler ve kumar oyunları ile aranıza sadece düşmanlık ve nefret sokmaya ve sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymaya çalışır. O halde artık tüm bu kötülüklere ne zaman son vereceksin? (Mâide sûresi 90. 91. ayetler)

5445- Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İçki haram kılınmazdan önce Ömer şöyle demişti: "Allah'ım! İçki hakkında bize faydalı bir delil indir. Bunun üzerine Bakara sûresi 219. Ayeti nazil olmuştu. Ömer çağırılıp kendisine bu ayet okununca yine Ömer Allah'ım! İçki hakkında bize faydalı bir delil indir diye dua etti. Bunun üzerine de Nisâ sûresi 43. ayeti nazil oldu. Bu ayetin inişinden sonra Rasûlullah (s.a.v)'in müezzini namaz için kamet edince, sarhoş iken namaza yaklaşmayın diye ilân etti. Ömer çağırılıp bu ayet kendisine okununca, Ömer yine: "Allah'ım içki hakkında bize faydalı bir delil indir" diye dua etti ve Mâide sûresi 90. 91. ayetleri nazil oldu yine Ömer çağırılıp bu inen ayetler sonuna kadar okununca, Ömer: "Vazgeçtik vazgeçtik" dedi. (Ebû Davud, Eşribe: 1; Tirmizî, Tefsirü'l Kur'an: 6)

1- İÇKİ HARAM KILININCA HEPSİ DÖKÜLDÜ MÜ?

5446- Enes b. Malik (r.a) şöyle anlatıyor: Bir toplantıda amcalarımla beraberdim ve yaşça en küçükleri ben idim, onlara şarap dağıtıyordum. O sırada bir adam gelerek: "Şarap haram kılındı" dedi. Oradakiler de: Bana elindeki şarabı dök dediler. Ben de elimdeki şarabı döktüm. Enes'e: "O içki neden yapılmıştı?" diye sordum. O da: "Kuru ve çağla hurmadan yapılmıştı" dedi. Ebu Bekir b. Enes: "O gün içkileri o idi" dedi. Enes te o sözü yadırgamadı. (Ebû Davud, Eşribe: 2; Dârimi, Eşribe: 1)

5447- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ensardan bir topluluk içerisinde Ebu Talha, Ubey b. Ka’b ve Ebu Dücane’ye şarap dağıtıyordum. O sırada bir adam gelerek, önemli bir haber var içkinin haram kılınmasıyla alakalı ayet indi dedi. Biz de elimizdeki şarap kaplarını ters çevirdik o günlerde şarap kuru hurma ile hurmanın çağlasından yapılıyordu. Enes diyor ki içki haram kılındığı anda içkiler kuru hurma ile hurma çağlasından yapılıyordu. (Ebû Davud, Eşribe: 2; Dârimi, Eşribe: 1)

5448- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: İçki haram kılındığı dönemlerde o günkü insanların içkileri kuru hurma ile hurma çağlasından yapılırdı. (Ebû Davud, Eşribe: 2; Dârimi, Eşribe: 1)

2- İÇKİ NELERDEN YAPILIRDI?

5449- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Hurma çağlasından ve kuru hurmadan yapılan içki şaraptır. (Tirmizî, Eşribe: 9; Müslim, Eşribe: 5)

5450- Câbir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Hurma çağlasından ve kuru hurmadan yapılan içki şaraptır. (Tirmizî, Eşribe: 9; Müslim, Eşribe: 5)

5451- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Asıl şarap Üzüm ve kuru hurmadan yapılandır.”** (Tirmizî, Eşribe: 9; Müslim, Eşribe: 5)

3- BEKLETİLMİŞ ŞERBETİN ŞARAP OLACAĞI İÇİN İÇİLMEMESİ

5452- Rasûlullah (s.a.v)’in ashabından bir adamdan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v), yaş ve kuru hurma ile kuru üzüm ve kuru hurmadan yapılan bekletilmiş şerbetin içilmesini yasak etti. (Ebû Davud, Eşribe: 10)

4- HER TÜRLÜ MEYVE KARIŞIMINDAN YAPILAN İÇKİLER YASAKTIR

5453- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **“İçki için kullanılan kabak, testi, ziftlenmiş küp ve oyularak yapılmış ağaç kapları kullanmayı yasak etti. Yaş hurma ile hurma çağlasından meşrubat yapmayı da yasakladı.”** (Ebû Davud, Eşribe: 10; Müslim, Eşribe: 6)

5454- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v): **"Şarap için kullanılan kabakları, ziftlenmiş küpleri** -bir başka rivâyetle- **oyularak yapılmış ağaçtan kapları ve hurma çağlası ile hurma karışımından kuru hurma, hurma çağlası ve üzüm karışımından yapılan meşrubatı da yasak etmiştir."** (Ebû Davud, Eşribe: 10; Müslim, Eşribe: 6)

5455- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) **"Kuru hurma ile hurma çağlasından, kuru üzüm ve hurma karışımından Meşrubat yapmayı yasakladı."** (Ebû Davud, Eşribe: 10; Müslim, Eşribe: 6)

5- HURMA ÇAĞLASI İLE YAŞ HURMA KARIŞIMINDAN MEŞRUBAT YAPMAK

5456- Ebu Katade (r.a) babasından rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kuru hurma ile kuru üzümü; hurma çağlası ile yaş hurmayı karıştırarak meşrubat yapmayı yasakladı.** (Ebû Davud, Eşribe: 8; Tirmizî, Eşribe: 9)

5457- Ebu Katade (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yaş hurma ile hurma çağlasını birlikte; kuru üzümle yaş hurmayı birlikte karıştırarak meşrubat yapmayın."** (Ebû Davud, Eşribe: 8; Tirmizî, Eşribe: 9)

6- HURMA ÇAĞLASIYLA KURU HURMA KARIŞTIRILARAK MEŞRUBAT YAPILMAZ

5458- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Rasûlullah (s.a.v) kuru hurma ile kuru üzümü karıştırarak meşrubat yapmayı ayrıca hurma kurusu ile hurma çağlasını karıştırarak meşrubat yapmayı yine çağla hurma ile kuru hurmayı karıştırarak meşrubat yapmayı, yasakladı."** (Tirmizî, Eşribe: 9; İbn Mâce, Eşribe: 11)

7- KURU VE YAŞ HURMA KARIŞTIRILARAK YAPILAN MEŞRUBAT

5459- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) kuru üzümü karıştırarak meşrubat yapmayı, yaş ve kuru hurmayı karıştırarak meşrubat yapmayı yasakladı. (Ebû Davud, Eşribe: 8; Tirmizî, Eşribe: 9)

5460- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kuru hurma ve kuru üzümü karıştırarak meşrubat yapmayınız. Kuru hurma ile olmuş hurmayı da karıştırarak meşrubat yapmayın."** (Ebû Davud, Eşribe: 8; Tirmizî, Eşribe: 9)

8- KURU HURMA İLE YAŞ HURMA KARIŞIMI YAPILAN MEŞRUBAT

5461- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **"Kuru hurma ile kuru üzüm karışımından meşrubat yapmayı, yine yaş hurma ile kuru hurma karışımından meşrubat yapmayı yasakladı."** (İbn Mâce, Eşribe: 11; Tirmizî, Eşribe: 7)

5462- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şarap için kullanılmış kabakları kullanmayı, oyulmuş ağaçtan yapılan şarap kaplarını kullanmayı, ziftlenmiş küpleri kullanmayı ve şarap testilerini kullanmayı yasaklamıştır. Kuru hurma ile olgun hurma karışımıyla meşrubat yapmayı, kuru üzümle kuru hurma karışımıyla yapılan meşrubatı yasakladı ve Hecerlilere de kuru üzüm ile hurmayı karıştırarak şerbet yapmayın diye yazdı. (Ebû Davud, Eşribe: 8; Tirmizî, Eşribe: 9)

5463- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Sadece ham hurmadan yapılan ve ham hurma ile olmuş hurmadan yapılan içki haramdır. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

9- KURU ÜZÜMLE KURU HURMA KARIŞIMI İÇKİLER

5464- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) kuru üzümle kuru hurma karışımından yapılan içkileri, olgun hurma ile kuru hurma karışımıyla yapılan içkileri yasaklamıştır. (Ebû Davud, Eşribe: 8; İbn Mâce, Eşribe: 11)

5465- Amr b. Dinar (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Câbir b. Abdullah (r.a)'tan işittim şöyle diyordu: "Rasûlullah (s.a.v), hurma ile kuru üzüm karışımından yapılan içkilerle, olgun hurma ile kuru hurmanın karışımından yapılan içkileri yasakladı." (Ebû Davud, Eşribe: 8; İbn Mâce, Eşribe: 11)

10- YAŞ HURMA İLE KURU ÜZÜM KARIŞIMI YAPILAN İÇKİLER

5466- Ebu Katade (r.a)'nin babasından naklettiğine göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yaş hurma ile çağla hurma karışımından**

meşrubat yapmayın, yaş hurma ile kuru üzümü birlikte meşrubat yapmakta kullanmayın.” (Ebû Davud, Eşribe: 8; Tirmizî, Eşribe: 7)

11- HURMA İLE KURU ÜZÜM KARIŞIMI YAPILAN MEŞRUBAT

5467- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kuru üzüm ve kuru hurmayı karıştırarak, kuru hurma ve yaş hurmayı karıştırarak meşrubat yapmayı yasakladı. (Ebû Davud, Eşribe: 8; Tirmizî, Eşribe: 7)

12- İKİ CİNS MEYVE KARIŞIMINDAN MEŞRUBAT YAPMANIN YASAKLIĞI

5468- Enes b. Malik (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) sahibine biri gerekli iken keskinleşen iki şeyi karıştırıp içki yapmamızı yasak etti. Ravi diyor ki: “Çağla durumundaki meyveden yapılabilir mi?” diye sordum. “Onu da yasakladı; hurma çağlasının ucu olgunlaşınca iki cins olmasından korkarak ondan da meşrubat yapmamızı yasak etti biz de o yüzden onların olgunlaşan ucunu koparırdık.” (Müsned: 12138)

5469- Ebu İdris (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes b. Malik’in yanındaydım. Bir tarafı olgunlaşmış hurma getirildi, olmuş tarafını koparmaya başladı. (Müsned: 14440)

5470- Katade (r.a)’den rivâyete göre, Enes bir ucu olmuş hurmanın ucunun koparılmasını emrederdi de koparılırdı. (Müsned: 14440)

5471- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, meyvelerin olgunu ile yaşını karıştırmaksızın tek çeşitle meşrubat yapardı. (Müsned: 14440)

13- TEK ÇEŞİT MEYVELERDEN MEŞRUBAT YAPILMALI

5472- Ebu Katade (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ham meyve ile olgunlaşmış meyveyi birlikte meşrubat yapmayın, kuru hurma ile kuru üzümü de karıştırarak meşrubat yapmayın, her birini kendi başına kullanarak meşrubat yapabilirsiniz.”** (Müslim, Eşribe: 5; Tirmizî, Eşribe: 7)

14- AĞZI BAĞLI KAPLARDA MEŞRUBAT YAPMANIN DAHA İYİ OLACAĞI

5473- Katade (r.a)’nin babasından rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) olgun hurma ile çağla olan hurmanın karışımından meşrubat yapmayı

yasakladı. Kuru hurma ile olgun hurma ve yaş hurmanın karışımından da meşrubat yapmayı yasakladı ve şöyle buyurdu: **"Bunların her birinden ayrı ayrı meşrubat yapabilirsiniz, ağzı kapanabilen kaplarda olursa şaraplaşması** (ekşimesi) **daha geç olacağından daha faydalı olur."** (Ebû Davud, Eşribe: 8; İbn Mâce, Eşribe: 11)

15- TEK ÇEŞİT OLARAK HURMADAN MEŞRUBAT YAPILABİLİR

5474- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) olgunlaşmamış hurma ile olgunlaşmış hurmayı yahut üzüm ile hurmayı veya üzüm ile ham hurmayı karıştırarak meşrubat yapmayı yasakladı ve şöyle buyurdu: **"Sizden kim meşrubat yapmak isterse, bu sayılanlardan ayrı ayrı meşrubat yapıp içsin sadece hurmadan sadece olgunlaşmamış hurmadan veya sadece kuru üzümden yapıp içsin."** (Müslim, Eşribe: 5; Ebû Davud, Eşribe: 8)

5475- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) olgunlaşmamış hurma ile olgunlaşmış hurmanın karıştırılmasını ve o şekilde meşrubat yapılmasını yasakladı. Veya kuru üzüm ile kuru hurmanın karıştırılarak meşrubat yapılmasını yasakladı. Veya kuru üzümle olgunlaşmamış hurma karışımından meşrubat yapmayı yasakladı. **"Meşrubat yapacak kimse bunların her birinden ayrı olarak yapıp içsin"** buyurdu. (İbn Mâce, Eşribe: 11; Tirmizî, Eşribe: 9)

16- SADECE KURU ÜZÜMDEN MEŞRUBAT YAPMAK

5476- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ham olgunlaşmamış hurmayı üzüme karıştırıp meşrubat yapmayı ve ham hurmayı olgunlaşmış hurmayla karıştırıp meşrubat yapmayı yasakladı. **"Onların her birinden ayrı ayrı meşrubat yapabilirsiniz"** buyurdu. (Müslim, Eşribe: 5; Tirmizî, Eşribe: 9)

17- TEK BAŞINA OLGUNLAŞMAMIŞ HURMADAN MEŞRUBAT YAPILABİLİR

5477- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) hurma ile kuru üzümü karıştırarak, hurma ile olgunlaşmamış hurmayı karıştırarak meşrubat yapmayı yasak etti ve şöyle buyurdu: **"Kendi başına kuru üzümden meşrubat yapabilirsiniz, hurmadan tek başına**

yapabilirsiniz, hurma çağlasından da tek başına meşrubat yapabilirsiniz.” (Müslim, Eşribe: 5; Tirmizî, Eşribe: 9)

18- NAHL SÛRESİ 67. AYETİN YORUMU: “Hurma ağacının meyveleriyle üzümlerinden de hem şarap yapasınız hem de güzel rızıklar elde edersiniz. Şüphe yok ki bunda aklını kullanan bir toplum için ders ve ibret vardır.”

5478- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İçki bu iki ağaçtan yapılır.”** Süveyd bu iki ağaç hakkında: Hurma ve üzümdür demiştir.” (Ebû Davud, Eşribe: 4; İbn Mâce, Eşribe: 5)

5479- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Şarap hurma ve üzüm ağacından yapılır.”** (Ebû Davud, Eşribe: 4; İbn Mâce, Eşribe: 5)

5480- İbrahim ve Sa’bî (r.anhüma) şöyle dediler: Ayette geçen: “Sekr” kelimesi şarap anlamındadır. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5481- Said b. Cübeyr (r.a) ayette geçen “Sekr” kelimesi şarab anlamındadır dedi. (Ebû Davud, Eşribe: 4; İbn Mâce, Eşribe: 5)

5482- Said b. Cübeyr (r.a) ayette geçen “Sekr” kelimesi şarab anlamındadır dedi. (Ebû Davud, Eşribe: 4; İbn Mâce, Eşribe: 5)

5483- Said b. Cübeyr (r.a): “Ayette geçen “Sekr” kelimesi haram olan şaraptır “güzel rızık” kelimesi de hurma ve üzümden yapılan helâl gıdalardır”dedi. (Ebû Davud, Eşribe: 4; İbn Mâce, Eşribe: 5)

19- İÇKİNİN HARAM KILINDIĞI SIRALARDA İÇKİ NELERDEN YAPILIRDI?

5484- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Ömer (r.a)’den işittim Medine’de minber üzerinde şöyle diyordu: “Ey İnsanlar! İyi bilin ki içkinin haram kılındığı dönemlerde içki şu beş şeyden yapılıyordu: **“Üzüm, hurma, bal, buğday ve arpa, hamr** (içki) **aklı gideren şeydir.”** (İbn Mâce, Eşribe: 5; Ebû Davud, Eşribe: 4)

5485- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer b. Hattab’tan işittim, Rasûlullah (s.a.v)’in minberinde şunları söylüyordu: **“İçkinin haram kılındığı ayet indiğinde içki beş şeyden yapılıyordu: Üzüm, buğday, arpa, hurma ve bal.”** (İbn Mâce, Eşribe: 5; Ebû Davud, Eşribe: 4)

5486- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: **"İçki beş şeyden yapılır: "Hurma, buğday, arpa, bal ve üzüm."** (İbn Mâce, Eşribe: 5; Ebû Davud, Eşribe: 4)

20- SARHOŞLUK VEREN HER ŞEY İSMİ NE OLURSA OLSUN HARAMDIR

5487- İbn Şirin (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer'in yanına bir adam gelerek şöyle dedi. Ailemiz bize akşam şerbet yapıyor biz de onu sabahleyin içiyoruz. İbn Ömer dedi ki: Sarhoşluk veren her şeyden az da olsa çok da olsa seni sakındırırım. Allah'ı sana şahit kılarak sarhoş eden şeyin azından ve çoğundan seni sakındırırım. Allah'ı şahit kılarım ki Hayberliler şundan ve bundan içkiler yapıyorlar ve değişik isimler veriyorlardı onların hepsi şaraptır. Fedekliler de şudan bundan içki yapıyorlar ve onlara değişik isimler veriyorlardı, onların da hepsi şaraptır. İçki yapılan dört şeyi saydı onlardan biri de bal idi. (İbn Mâce, Eşribe: 5; Ebû Davud, Eşribe: 4)

21- SARHOŞLUK VEREN HER İÇKİYE "HAMR" DENİLİR

5488- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Her sarhoşluk veren haramdır. Her sarhoşluk eden içkidir."** (İbn Mâce, Eşribe: 5; Ebû Davud, Eşribe: 4)

5489- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Her sarhoşluk veren haramdır. Her sarhoşluk veren içkidir."** (İbn Mâce, Eşribe: 5; Ebû Davud, Eşribe: 4)

5490- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Her sarhoşluk veren içkidir."** (İbn Mâce, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5491- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Her sarhoşluk veren içkidir. Her sarhoşluk veren haramdır."** (İbn Mâce, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5492- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Her sarhoşluk veren içkidir. Her sarhoşluk veren haramdır."** (İbn Mâce, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 5)

22- SARHOŞ EDEN HER İÇKİ HARAMDIR

5493- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Her sarhoşluk veren haramdır.”** (İbn Mâce, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5494- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Her sarhoşluk veren haramdır.”** (İbn Mâce, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5495- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, **“Rasûlullah (s.a.v) oyulmuş kabaklarda, sırlı küplerde, ağaçtan oyma kaplarda ve testilerde meşrubat yapmayın her sarhoşluk veren haramdır”** buyurmuştur. (İbn Mâce, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5496- Âişe (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Oyulmuş kabaklarda, sırlanmış küplerde, ağaçtan oyma kaplarda meşrubat yapmayın. Her sarhoşluk eden haramdır.”** (İbn Mâce, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5497- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“İçilen her şey sarhoşluk veriyorsa haramdır.”** (İbn Mâce, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5498- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, köpürmüş bal şerbetinden soruldu da: **“Sarhoşluk veren her şey haramdır”** buyurdular. (İbn Mâce, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5499- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’e köpürmüş bal şerbetinden soruldu da şöyle buyurdu: **“Sarhoşluk veren her içecek haramdır.”** “Bit’u” baldan yapılan köpürmüş şerbete denir. (İbn Mâce, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5500- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’e köpürmüş bal şerbetinden soruldu. O da: **“Sarhoşluk veren her içki haramdır”** buyurdu. Bit’u baldan yapılan bir içecektir. (İbn Mâce, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5501- Ebu Musa (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sarhoşluk veren her şey haramdır.”** (İbn Mâce, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5502- Ebu Bürde (r.a) babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ben ve Muaz’ı Yemene gönderirken Muaz: “Bizi çok

meşrubat içilen bir memlekete gönderiyorsun, orada ne içelim?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Her şeyi iç sarhoşluk veren şeyi içme”** buyurdu. (İbn Mâce, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5503- Ebu Musa (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Her sarhoşluk veren şey haramdır.”** (İbn Mâce, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5504- Esved b. Şeyban es Sedûşî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam, Ata’ya biz seferlere çıkıyoruz pazarlarda çeşitli içkiler görüyorum ve nasıl kaplarda yapıldığını bilmiyoruz” diye sorunca, Ata: “Her sarhoşluk veren şey haramdır” dedi. Adam biraz gitti ve sözünü tekrar etti. Ata yine: “Sarhoş eden her içki haramdır” dedi. Adam aynen tekrar sorunca, Ata: **“O sana dediğim gibidir”** dedi. (İbn Mâce, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5505- İbn Sirin (r.a) şöyle demiştir: **“Her sarhoşluk veren şey haramdır.”** (İbn Mâce, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5506- Abdülmelik b. Tufeyl el Cezerî (r.a) anlatıyor: Ömer b. Abdülaziz bize şunu yazdı: **“Sırlanmış kaplardaki içkileri** -köpüğün- **üçte ikisi gidip üçte biri kalıncaya kadar içmeyin. Her sarhoşluk veren şey haramdır.”** (İbn Mâce, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5507- Sa’k b. Hazen (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer b. Abdülaziz Adiy b. Ertae’ye şöyle yazdı: **“Her sarhoşluk veren şey haramdır.”** (İbn Mâce, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5508- Ebu Musa el Eşarî (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Her sarhoşluk veren şey haramdır.”** (İbn Mâce, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 5)

23- BİT’I VE MİZR NE DEMEKTİR

5509- Ebu Musa (r.a) babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), beni Yemene göndereceğinde şöyle dedim: “Ey Allah'ın Rasûlü orada pek çok meşrubat var onlardan hangisini içmeliyim? hangisini içmemeliyim?” Rasûlullah (s.a.v): **“Nedir onlar”** buyurdu. Ben de: “Bit’ı ve Mizr” dedim. **“Bit’ı ve Mizr nedir?”** deyince. Ben: **“Bit’ı, baldan yapılan bir meşrubattır. Mizr ise, mısırdan yapılan bir meşrubattır”** dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Sarhoşluk veren hiç bir şeyi**

içme. Ben sarhoşluk veren her şeyi haram kıldım” buyurdu. (Müslim, Eşribe: 7; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5510- Ebu Bürde (r.a) babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) beni Yemene gönderirken şöyle dedim: Ey Allah'ın Rasûlü! Orada pek çok meşrubat türü var onlara Bit’ı ve Mizr deniliyor. **“Bit’ı ve Mizr nedir?”** deyince, ben de şöyle dedim: “Bit’ı baldan yapılan bir meşrubattır Mizr ise arpadan yapılan meşrubattır.” Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Her sarhoşluk veren şey haramdır”** buyurdular. (Müslim, Eşribe: 7; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5511- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) hutbede içki ayetinden bahsedince bir adam kalkarak: “Ey Allah'ın Rasûlü! Mizr hakkında ne dersin?” dedi. Rasûlullah (s.a.v)’de: **“Mizr’de nedir?”** deyince, adam: “Yemende hububattan yapılan bir içkidir” dedi. Rasûlullah (s.a.v): **“Sarhoşluk verir mi?”** deyince, adam: “Evet” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Her sarhoşluk veren haramdır”** buyurdular. (Müslim, Eşribe: 7; Ebû Davud, Eşribe: 5)

5512- Ebu’l Cüveyriyye anlatıyor: İbn Abbas (r.a)’tan işittim kendisine “Bazak hakkında bize fetva verir misin?” denildi. O da şöyle dedi: Muhammed (s.a.v), Bazak’tan önce geldi. **“Sarhoş eden her şey haramdır”** buyurdu. (Müslim, Eşribe: 7; Ebû Davud, Eşribe: 5)

24- ÇOĞU SARHOŞ EDEN TÜM İÇKİLERİN AZI DA HARAMDIR

5513- Amr b. Şuayb, babasından ve dedesinden rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Çoğu sarhoşluk veren şeyin azı da haramdır.”** (Ebû Davud, Eşribe: 5; İbn Mâce, Eşribe: 11)

5514- Âmir b. Sa’d (r.a)’nın babasından rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Çoğu sarhoşluk veren şeyin azını da yasaklayıp haram kılıyorum.”** (Ebû Davud, Eşribe: 5; İbn Mâce, Eşribe: 11)

5515- Âmir b. Sa’d (r.a)’ın babasından rivâyete göre, Peygamber (s.a.v): **“Çoğu sarhoşluk veren şeyin azını da yasaklayıp haram etti.”** (Ebû Davud, Eşribe: 5; İbn Mâce, Eşribe: 11)

5516- Ebu Hüreyre ‘den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’in oruç tuttuğunu biliyordum. O’na oyulmuş kabakla yaptığım bir meşrubatı getirmek için oruçlu olmadığı günü kolladım, o gün o meşrubatı

O’na getirince; **“Yaklaştır bakayım”** buyurdu. Yanına yaklaştırdım iyice ekşiyip köpürdüğünü görünce, şöyle buyurdu: **“Bunu bahçeye dök, bu Allah’a ve ahiret gününe inanmayanların içkisidir.”** Ebu Abdurrahman der ki: Bu hadis (alkollü içkilerin) sarhoşluk veren her şeyin haramlığına delildir. Kendi kendilerini aldatanların dedikleri gibi, sarhoşluğu açığa çıkaran son yudumlar haramdır öncekiler helaldir dedikleri gibi değildir. İlim adamları tüm içkilerin ilk yudumundan son yudumuna kadar hepsi haramdır. Sarhoşluk son yudumlarda değildir hepsi sarhoşluk verir.” (Ebû Davud, Eşribe: 12; İbn Mâce, Eşribe: 15)

25- ARPADAN YAPILAN İÇKİLER (BİRA) DE HEPSİ HARAMDIR

5517- Ali (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), bize: **“Altın yüzük kullanmayı, ipekli kumaşı giymeyi, binit üzerine ipekli minder koyup binmeyi ve arpa suyundan yapılan cia’yı** (Birayı) **yasaklamıştır.”** (Ebû Davud, Eşribe: 12; İbn Mâce, Eşribe: 15)

5518- Malik b. Umeyr (r.a) anlatıyor ve şöyle diyor: Sa’saa, Mü’minlerin emiri Hz. Ali’ye: “Rasûlullah (s.a.v) size yasakladığı şeyleri sen de bize yasakla” deyince, şöyle dedi: **“Rasûlullah (s.a.v) şarap koymak için oyulmuş kabaklara ve testilere meşrubat koymamızı yasakladı.”** (Ebû Davud, Eşribe: 12; İbn Mâce, Eşribe: 15)

26- RASÛLULLAH (S.A.V)’E MEŞRUBAT YAPILAN KAP

5519- Câbir (r.a)’den rivâyete göre: **“Rasûlullah (s.a.v)’in içeceği şeyler taştan yapılmış bir kapta yapılırdı.”** (Müslim, Eşribe: 6; Dârimi, Eşribe: 13)

27- İÇERSİNDE MEŞRUBAT YAPILMASI YASAK EDİLEN KAPLAR VE YAPILABİLECEK KAPLAR

28- TESTİ DE MEŞRUBAT YAPMAK YASAKTIR

5520- Tavus (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir adam İbn Ömer’e Rasûlullah (s.a.v) testide meşrubat yapmayı yasakladı mı? diye sordu. İbn Ömer’de: “Evet” dedi. Tavus ta: “Vallahi bu gerçeği ondan işittim” dedi. (Buhârî, Eşribe: 8; Müslim, Eşribe: 6)

5521- Süleyman et Teymî ve İbrahim b. Meysere (r.anhüma) dediler ki Tavustan işittik şöyle diyordu: Bir adam İbn Ömer’e gelerek: “Rasûlullah (s.a.v) testide meşrubat yapmayı yasakladı mı?” dedi. O da: “Evet” dedi.

-İbrahim kendi rivâyetinde kabağı da ilave etti.- (Buhârî, Eşribe: 8; Müslim, Eşribe: 6)

5522- İbn Abbas (r.a)'tan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) testide yapılan meşrubatı yasakladı. (Buhârî, Eşribe: 8; Müslim, Eşribe: 6)

5523- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) meşrubat yapmak için hantem kullanmayı yasakladı. Ben hantem nedir? deyince **"Testidir"** buyurdular. (Buhârî, Eşribe: 8; Müslim, Eşribe: 6)

5524- Basralı Esîd et Tahî (r.a) şöyle diyor: İbn Zübeyr'e testilerde meşrubat yapıp bekletmenin hükmü soruldu da: Rasûlullah (s.a.v) bizi ondan yasakladı dedi. (Müsned: 180)

5525- Said b. Cübeyr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer'e testide yapılan meşrubattan sorduk, o da: Rasûlullah (s.a.v) onu haram kıldı dedi. İbn Abbas'a geldim ve bugün hayret verici bir şey işittim dedim. İbn Abbas: "Nedir o?" deyince, İbn Ömer'e testideki meşrubatın hükmünü sordum. Rasûlullah (s.a.v) onu haram kıldı dedi. İbn Abbas, İbn Ömer doğru söylemiş dedi. Ben de **"Testi nedir?"** diye sordum. **"Topraktan yapılan her türlü kaptır"** dedi. (Ebû Davud, Eşribe: 7; Dârimi, Eşribe: 14)

5526- Said b. Cübeyr (r.a)'den rivâyete göre, şöyle anlatmıştır: İbn Ömer'in yanındaydık testide meşrubat bekletmenin hükmü soruldu. Rasûlullah (s.a.v) onu haram kıldı dedi, bu duyduğum bana ağır geldi. İbn Abbas'ın yanına gittim ve ona dedim ki: İbn Ömer'e bir şeyden soruldu da verdiği hüküm bana çok ağır geldi. İbn Abbas: "Nedir o?" deyince, ben de testide meşrubat bekletmenin durumu soruldu. (O da Rasûlullah (s.a.v)'in haram kıldığını söyledi) dedim. İbn Abbas: "İbn Ömer doğru söylemiş" dedi. Ben de **"Testi nedir?"** diye sordum. **"Topraktan yapılan her kaptır"** dedi. (Ebû Davud, Eşribe: 7; Dârimi, Eşribe: 14)

29- SIRLI YEŞİL KÜPLER

5527- Şeybanî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ebî Evfa'dan işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) yeşil testilerde meşrubat bekletmeyi yasakladı. Ben de: **"Ya beyaz testiler nasıl olacak?"** dedim. O da: **"Bilmiyorum"** dedi. (Müsned: 18353)

5528- Ishak eş Şeybanî şöyle diyor: İbn Ebî Evfa'dan işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v) yeşil ve beyaz testilerde meşrubat bekletmeyi

yasak etti. (Müsned: 18353)

5529- Ebu Reca (r.a) anlatıyor: Hasan-ı Basrî'ye: "Testide meşrubat bekletmenin haram mı?" olduğunu sordum. O da: "Haramdır dedi ve şöyle devam etti: **"Bize yalan söylemeyenler Rasûlullah (s.a.v)'in testide, kabakta, sırlı küplerde ve fıçılarda meşrubat bekletmeyi yasakladığını haber verdiler."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

30- KABAKLARDA MEŞRUBAT BEKLETMEK YASAKTIR

5530- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kabaklarda meşrubat bekletmeyi yasak etti. (Ebû Davud, Eşribe: 7; Dârimi, Eşribe: 14)

5531- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kabaklarda meşrubat bekletmeyi yasak etti. (Ebû Davud, Eşribe: 7; Dârimi, Eşribe: 14)

31- KABAK VE SIRLANMIŞ KAPLARDA MEŞRUBAT BEKLETMEK YASAKTIR

5532- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) ziftlenmiş (sırlı) kaplarda ve kabaklarda meşrubat bekletmeyi yasakladı. (Ebû Davud, Eşribe: 7; Dârimi, Eşribe: 14)

5533- Ali (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) sırlanmış kaplarda ve kabaklarda meşrubat bekletmeyi yasakladı. (Ebû Davud, Eşribe: 7; Dârimi, Eşribe: 14)

5534- Abdurrahman b. Ya'mer (r.a)'den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) sırlanmış kaplar ve kabaklarda meşrubat bekletmeyi yasakladı. (Ebû Davud, Eşribe: 7; Dârimi, Eşribe: 14)

5535- Enes b. Malik (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kabaklarda ve sırlanmış kaplarda meşrubat saklamayı yasakladı. (Ebû Davud, Eşribe: 7; Dârimi, Eşribe: 14)

5536- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kabaklarda ve sırlanmış kaplarda meşrubat saklamayı yasakladı. (Ebû Davud, Eşribe: 7; Dârimi, Eşribe: 14)

5537- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) ziftlenmiş (sırlı) kaplarda ve kabaklarda meşrubat bekletmeyi yasakladı. (Ebû Davud, Eşribe: 7; Dârimi, Eşribe: 14)

32- KABAK TESTİ VE AĞAÇTAN OYULMUŞ KAPLAR

5538- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kabak, testi ve oyulmuş ağaçlardan yapılan kaplarda meşrubat bekletmeyi yasakladı. (Ebû Davud, Eşribe: 7; İbn Mâce, Eşribe: 15)

5539- Ebu Said el Hudrî (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) testilerde, kabaklarda ve ağaç fıçılarda bekletilmiş meşrubatı içmeyi yasakladı. (Ebû Davud, Eşribe: 7; Dârimi, Eşribe: 14)

33- KABAK TESTİ VE ZİFTLENMİŞ (SIRLI) KAPLAR

5540- Muharib (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer'den işittim şöyle diyordu. Rasûlullah (s.a.v) kabak, testi ve sırlanmış kaplarda meşrubat bekletmeyi yasakladı. (Ebû Davud, Eşribe: 7; İbn Mâce, Eşribe: 15)

5541- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) her türlü testide, kabaklarda ve ziftlenmiş (sırlanmış) kaplarda meşrubat bekletmeyi yasakladı. (Ebû Davud, Eşribe: 7; Dârimi, Eşribe: 14)

5542- Zeyneb binti Nasr ve Cümeyle binti Abbâd (r.anhüma) ikisi birlikte Âişe'den duymuşlardır. Âişe'de şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'den işittim testi, kabak ve ziftlenmiş kaplarda yağ ve sirkeden başka meşrubat bekletilmesini yasakladı. (İbn Mâce, Eşribe: 15)

34- KABAK, AĞAÇ FIÇI, SIRLI KÜP VE TESTİLER

5543- Muhammed b. Ziyad (r.a) anlatıyor: Ebu Hureyre'den işittim şöyle diyordu. Rasûlullah (s.a.v) kabak, testi, ağaç fıçı ve ziftlenmiş (sırlı) kaplarda meşrubat bekletmeyi yasakladı. (İbn Mâce, Eşribe: 13; Müslim, Eşribe: 6)

5544- Sümâme b. Hazn el Kuşeyrî (r.a) anlatıyor: Âişe ile karşılaştığımda ona içilecek şeylerden sormuştum, o da şöyle anlattı: Rasûlullah (s.a.v)'in huzuruna Abdul Kays kabilesinden temsilcileri gelmişti, içecekleri şeyler hakkında sormuşlardı da; Rasûlullah (s.a.v): **"Kabak, fıçı, sırlı küpler ve testilerde meşrubat bekletmelerini yasakladı."** (Ebû Davud, Eşribe: 7; Müslim, Eşribe: 6)

5545- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Kabakta meşrubat bekletmek yasaktır. (Ebû Davud, Eşribe: 7; Müslim, Eşribe: 6)

5546- Âişe (r.anha)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) ağaç fıçılarda, kabaklarda, sırlı küp ve testilerde meşrubat bekletmeyi yasakladı. (Ebû Davud, Eşribe: 7; Müslim, Eşribe: 6)

5547- Şerik b. Eban'ın kızı Hüneyde (r.a) anlatıyor: Hureybe denilen yerde Âişe'ye rastladım sarhoşluk veren bir içki olan "Aker"'i sordum yasak olduğunu söyledi. Akşam yaptığın meşrubatı sabahleyin iç kabın ağzını bağla, kabak, fıçı, ziftlenmiş kaplar ve testileri meşrubat bekletmekte kullanmamı yasak etti. (Ebû Davud, Eşribe: 7; Müslim, Eşribe: 6)

35- ZİFTLENMİŞ KAPLAR

5548- Enes (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) tüm ziftlenmiş (sırlı) kaplarda meşrubat saklamayı yasakladı. (Müslim, Eşribe: 6; Dârimi, Eşribe: 14)

36- PEYGAMBERİN YASAKLADIĞI TÜM BU KAPLAR KESİNLİKLE HARAMDIR

5549- İbn Ömer ve İbn Abbas (r.anhüma) ikisi birden anlatıyorlar: Rasûlullah (s.a.v)'in yanında idik, Rasûlullah (s.a.v): **"Kabak, testi, ziftlenmiş kaplar ve ağaç fıçılarda meşrubat bekletmeyi yasak etti"** ve Haşr sûresi 7. ayetini okudu: **"…Bu sebeple Peygamber (s.a.v) size ne getirdiyse onu alın ne emrederse onu yapın ve sizi nelerden sakındırırsa ondan elinizi çekin**…" (Buhârî, Eşribe: 7)

5550- Yezid'in kızı Esma amcası oğlu Enes'ten naklederek anlatıyor: İbn Abbas: "Allah şöyle buyurmadı mı?" dedi. Haşr sûresi 7. ayetini okudu: **"Bu sebeple Peygamber (s.a.v) size ne getirdiyse onu alın ve ne emrederse onu yapın ve sizi nelerden sakındırırsa ondan da elinizi çekin…"** Ben de: "Evet" dedim. İbn Abbas tekrar **"Allah şöyle buyurmadı mı?"** diyerek, Ahzâb sûresi 36. ayetini okudu: **"Allah ve elçisi bir konuda hüküm verdikten sonra artık inanmış bir erkek ve kadının kendi işlerinde tercih hakları yoktur."** Ben de: "Evet" dedim. Bunun üzerine İbn Abbas: **"O halde Allah'ın Peygamberi şarap için kullanılan fıçıları, sırlı küpleri, kabakları ve testileri meşrubat bekletmekte kullanmayı yasaklamıştır."** Ben buna şahitlik ederim dedi. (Buhârî, Eşribe: 7; Müslim, Eşribe: 6)

37- İÇKİ YAPILAN KAPLARDA MEŞRUBAT SAKLANMAZ

5551- Amr b. Mürre (r.a) anlatıyor: Zazan'dan işittim şöyle diyordu: **"Abdullah b. Ömer'e içki yapılan kaplar hakkında Rasûlullah (s.a.v)'den işittiğin şeyleri bana anlat ve izah et"** dedim. O da şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v) testi adını verdiğiniz dübba, hurma kütüğünden oyularak

yapılan fıçı, ziftlenmiş (sırlanmış) her türlü kaplara meşrubat koyulmasını yasakladı. (Buhârî, Eşribe: 7; Müslim, Eşribe: 6)

38- MEŞRUBAT KONULMASINA İZİN VERİLEN KAPLAR

5552- Ebu Hüreyre (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v), Abdi Kays oğullarından gelen heyete: **"Kabak, ağaçtan oyulmuş fıçı, ziftlenmiş kaplar ve ağzı kesilmiş dağarcıkları meşrubat saklamakta yasak kılmıştır ve meşrubatı su kabında yap ağzını iyi bağla ekşimeden tatlı iken iç"** buyurdular. Heyettekilerden bir kısmı Ey Allah'ın Rasûlü bu tür kaplarda meşrubat yapmama bana izin ver dediğinde Rasûlullah (s.a.v) öyleyse bu tarif ettiğim gibi yaparsın dedi ve eliyle işaret etti. (Ebû Davud, Eşribe: 7; Müslim, Eşribe: 6)

5553- Ebu'z Zübeyr (r.a) diyor ki: Câbir'den işittim şöyle diyordu. Rasûlullah (s.a.v) testi, ziftlenmiş kaplar, kabak ve ağaç fıçılarında meşrubat yapmayı ve saklamayı yasak etti. Rasûlullah (s.a.v) için şerbet yapılacak bir kap bulunamaz ise taştan oyulmuş büyükçe bir kapta yapılırdı. (Müslim, Eşribe: 6; Dârimi, Eşribe: 13)

5554- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'e meşrubat su kaplarında yapılırdı. Su kabı bulunamaz ise taştan bir kap içersinde yapılırdı. Câbir diyor ki: Rasûlullah (s.a.v) kabak, ağaç fıçı ve ziftlenmiş kaplarda meşrubat muhafazasını yasakladı. (Müslim, Eşribe: 6; Dârimi, Eşribe: 13)

5555- Câbir (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) kabak, ağaç fıçı, testi ve ziftlenmiş kaplarda meşrubat yapılmasını ve saklanmasını yasakladı. (Müslim, Eşribe: 6; Dârimi, Eşribe: 13)

39- TESTİDE MEŞRUBAT YAPIMINA İZİN VERİLMİŞTİR

5556- Abdullah (r.a)'tan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) ziftlenmemiş (sır yapılmamış) testi de meşrubat yapılmasına izin verdi. (Buhârî, Eşribe: 7; Tirmizî, Eşribe: 6)

40- BAZI ŞEYLERE YASAKLANMADAN SONRA İZİN VERİLMESİ

5557- Büreyde (r.a) babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kurban etlerini saklamanızı yasaklamıştım şimdi onlardan yiyin ve ayırıp saklayın,** (Kabirleri ziyaret

etmeyi de yasaklamıştım) **kim kabirleri ziyaret etmek isterse ziyaret etsin çünkü o ahireti hatırlatır. Her şeyi içiniz fakat sarhoşluk veren şeylerden kaçınınız.”** (Müslim, Edahî: 5; Tirmizî, Edahî: 17)

5558- Abdullah b. Büreyde (r.a) babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Önceleri size kabirleri ziyaret etmekten alıkoymuştum şimdi ziyaret edebilirsiniz. Üç günden fazla kurban etini saklamanızı yasaklamıştım kendinize dilediğiniz kadar ayırabilirsiniz. Su kaplarından başka kaplarda meşrubat yapmanızı yasaklamıştım. Her türlü kaptan ve içkiden için sarhoşluk verenlere yaklaşmayın!”** (Müslim, Edahî: 5; Tirmizî, Edahî: 17)

5559- İbn Büreyde (r.a) babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Sizi üç şeyden yasaklamıştım. Kabir ziyareti ki şimdi ziyaret edebilirsiniz. Kabirleri ziyaret etmek hayrınızı artırır. Kurban etlerini üç günden fazla saklamanızı yasaklamıştım dilediğiniz kadar yiyip saklayabilirsiniz. Bazı kaplarda meşrubat yapıp saklamanızı yasaklamıştım şimdi istediğiniz kaplarda meşrubat yapıp içebilirsiniz sadece sarhoşluk veren şeyleri içmeyiniz.”** (Müslim, Edahî: 5; Tirmizî, Edahî: 17)

5560- Abdullah b. Büreyde babasından rivâyetle şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Bazı kaplardan meşrubat yapıp içmenizi yasaklamıştım bundan sonra istediğiniz kaplarda meşrubat yapıp içebilirsiniz fakat sarhoşluk veren meşrubattan sakınınız.”** (Müslim, Edahî: 5; Tirmizî, Edahî: 17)

5561- Abdullah b. Büreyde babasından naklederek şöyle diyor: Bir ara Rasûlullah (s.a.v) aramızda dolaşıyordu. Bir topluluğa yaklaşıp gürültülerini duyunca **“Nedir bu gürültü?”** dedi. Onlar da: “Ey Allah'ın Rasûlü! Onların içecek meşrubatları var onu içiyorlar” dediler. Rasûlullah (s.a.v) adam gönderip onları çağırttı ve: **“İçtiğiniz şeyleri hangi kaplarda yapıyorsunuz?” buyurdu**. Onlar da: “Oyulmuş ağaç fıçılarda ve kabaklarda yapıyoruz başka kaplarımız yoktur” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“Ağzını bağladığınız kapların dışında meşrubat yapmayın”** buyurdu: Bir süre geçtikten sonra Rasûlullah (s.a.v) onların yanına uğradığında onları veba hastalığına yakalanmış ve yüzleri sapsarı kesildiğini gördü ve onlara: **“Neden böyle hasta oldunuz”** dedi. Onlarda: “Ey Allah'ın Peygamberi! Ülkemizde veba salgını var ağzını bağladığımız

kaplar dışında tüm kapları da yasak ettin” dediler. Rasûlullah (s.a.v): **“Her kaptan ve her içkiden için sadece sarhoşluk veren içkilerden sakının. Çünkü sarhoşluk veren her içki haramdır”** buyurdu. (Buhârî, Edahî: 15; Müslim, Edahî: 5)

5562- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şarap konulan kapların kullanılmasını yasaklayınca Ensar şikayet ederek Ey Allah'ın Rasûlü! başka kullanacak kaplarımız yoktur dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) **“Öyle ise onları da kullanabilirsiniz”** buyurdu. (Buhârî, Edahî: 7; Tirmizî, Eşribe: 6)

41- ŞARAP MI? YOKSA SÜT MÜ?

5563- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e: Miraç gecesi iki bardak meşrubat getirildi birinde şarap diğerinde süt vardı. Rasûlullah (s.a.v) onların ikisine de baktı ve sütü aldı. Bunun üzerine Cibril: “Seni insan tabiatına uygun olanı almana hidayet eden Allah’a hamdolsun eğer şarap alsaydın ümmetin azgınlaşır ve helak olup giderdi.” (Buhârî, Edahî: 3)

5564- Muhayriz (r.a) Rasûlullah (s.a.v)’in ashabından birinden nakleder: Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Ümmetimden bir kısmı şarap içerler ve onlara değişik isimler verirler.”** (Buhârî, Edahî: 3)

42- ŞARAP İÇMENİN HARAMLIĞINA DAİR DEĞİŞİK RİVAYETLER

5565- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Zina eden kimse zina ettiği anda Mü’min değildir. İçki içen kimse de Mü’min olarak içki içmez. Hırsızlık yapan da Mü’min olarak hırsızlık yapmaz. İnsanların gözü önünde başkalarının mallarına göz dikenler Mü’min oldukları halde başkalarının malını alamazlar.”** (Tirmizî, İman: 11; Buhârî, İman: 18)

5566- Ebu Hüreyre (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Zina eden kimse Mü’min olarak zina etmez. Hırsızlık yapan Mü’min olarak hırsızlık yapamaz. İçki içen Mü’min olduğu halde içki içemez. İnsanların gözü önünde başkalarının değerli mallarına göz dikenler Mü’min olarak o malları alıp gasb edemezler.”** (Tirmizî, İman: 11; Buhârî, İman: 18)

5567- İbn Ömer ve Ashab'tan bir gurup (r.anhüm) rivâyet ederler: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bir kimse içki içerse onu ceza olarak değnekleyin sonra yine içerse yine değnekleyin daha sonra yine içerse yine değnekleyin sonra içerse onu öldürün."** (Tirmizi, Hudud: 15; Ebû Davud, Hudud: 37)

5568- Ebu Hüreyre (r.a)'ten rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Bir kimse içki içer ve sarhoş olursa onu ceza olarak değnekleyin, sonra yine içerse tekrar değnekleyin yine içerse tekrar değnekleyin dördüncü sefer içerse boynunu vurun."** (Tirmizi, Hudud: 15; Ebû Davud, Hudud: 37)

5569- Ebu Bürde b. Ebu Musa (r.a)'nın babasından rivâyete göre, şöyle derdi: **"Allah'ı bırakıp ta şu direğe tapmam ile içki içmem arasında hiçbir fark yoktur."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

43- İÇKİ İÇENİN DURUMU NEDİR

5570- İbn-ul Deylemî (r.a) Abdullah b. Amr'ın yanına girdi ve **"Ey Abdullah Rasûlullah (s.a.v)'den içki hakkında duyduğun bir şey var mıdır?"** dedi. Bunun üzerine Abdullah: "Evet, Rasûlullah (s.a.v)'den işittim şöyle diyordu: **"Ümmetimden şarap içen kimsenin kırk gün namazı kabul olunmaz."** (Dârimi, Eşribe: 3; İbn Mâce, Eşribe: 4)

5571- Mesruk (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Hâkim hediye yerse haram yemiş olur. Rüşvet kabul ederse küfre kadar gider. Yine Mesruk derki: Şarap içen kafir olur. Küfrüne delil namazının kabul edilmemesidir."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

44- İÇKİ İÇMENİN MEYDANA GETİRDİĞİ DİĞER GÜNAHLAR

5572- Abdurrahman b. Haris (r.a) babasından naklederek şöyle diyor. Osman'dan işittim şöyle diyordu: "İçki içmekten uzak durun çünkü o kötülüklerin anasıdır. Sizden önceki ümmetler arasında ibadetle meşgul olan bir adam vardı. Fahişe bir kadın ona kafayı taktı ve hizmetçisini göndererek; şahitlik için seni istiyoruz diye onu çağırttı, o hizmetçiyle beraber onun yanına kadar geldiler. Her bir kapıdan içeri girince hizmetçi kapıları kilitliyordu sonunda güzel bir kadının yanına geldi kadının yanında bir çocuk, bir kap içersinde de içki vardı. Kadın o gelen adama: Allah'a yemin olsun ki ben seni şahitlik için çağırmadım ya benimle ilişki kurarsın

veya bu içkiden içersin veya bu çocuğu öldürürsün. Adam öyleyse bana bir kadeh içki ver dedi. Kadın bir kadeh içki verdi, adam tekrar ver dedi ve sarhoş olunca kadınla zina etti çocuğu da öldürdü. (İşte bu olaydan ibret alıp) içkiden uzak durun! Allah'a yemin ederim ki şarap alışkanlığı ile iman bir arada olamaz mutlaka biri diğerini uzaklaştırır. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5573- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Kim, sarhoş olmasa bile içki içerse, midesine ve damarlarında şaraptan bir damla bulunduğu sürece namazı kabul olunmaz. O halde ölürse kafir olarak ölür. İçki içip sarhoş olan kimsenin kırk gün namazı kabul olunmaz o durumda ölürse de kafir olarak ölür. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5574- Abdullah b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim içki içerse midesinde bulunduğu sürece Allah onun yedi gün sürece namazını kabul etmez. O süre içersinde ölürse kafir olarak ölür, içtiği içki aklını giderirse kırk gün namazı kabul olunmaz o süre içersinde ölürse kafir olarak ölür."** (Dârimi, Eşribe: 3; İbn Mâce, Eşribe: 4)

45- İÇKİ İÇENİN TEVBESİ KABUL EDİLİR Mİ?

5575- Abdullah ed Deylemî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Abdullah b. Amr b. As'ın yanına girmiştim, kendisi Taif'te Veht ismi verilen bahçesinde idi. Kureyşten bir gençte -içki içtiği söylenen- onunla birlikteydi. Abdullah Rasûlullah (s.a.v)'den şöyle işittiğini söyledi: **"Kim bir yudum içki içerse kırk gün namazı kabul olunmaz. İçkiyi bırakıp tevbe ederse yine de Allah tevbesini kabul eder yine içki içmeye başlarsa kırk gün tevbesi kabul olunmaz. Yine tevbe ederse Allah tevbesini kabul eder. Yine içki içmeye dönerse Kıyamet günü Cehennemliklerden akan şeyleri o kimseye içirir."** (Müslim, Eşribe: 8; Dârimi, Eşribe: 3)

5576- İbn Ömer (r.a)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kim dünyada içki içerse ve tevbe etmeden de ölürse Ahirette Cennet içkilerinden içmekten mahrum kalır."** (Müslim, Eşribe: 8; Dârimi, Eşribe: 3)

46- İÇKİ TİRYAKİLERİ CENNETE GİREMEZ Mİ?

5577- Abdullah b. Amr (r.a)'dan rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Yaptığı iyiliği başa kakan, ana babaya isyan eden ve**

içki tiryakileri Cennete giremez.” (Müsned: 6251)

5578- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim dünyada içki içer tevbe etmeden içki içerken ölürse ahirette Cennet içkilerinden içemez.”** (Müslim, Eşribe: 8; Dârimi, Eşribe: 3)

5579- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Kim dünyada içki içer tevbe etmeden içki içerken ölürse ahirette Cennet içkilerinden içemez.”** (Müslim, Eşribe: 8; Dârimi, Eşribe: 3)

5580- Dahhak (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Kim içki tiryakisi olarak ölürse son nefesinde dünyadan ayrılırken yüzüne Cehennem suyu** (hamim) **serpilir.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

47- İÇKİ İÇEN CEZA OLARAK SÜRGÜN EDİLİR Mİ?

5581- Said b. Müseyyeb (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer b. Hattab Rabia b. Ümeyye’yi şarap içtiği için Hayber’e sürgün olarak göndermişti. O da Hirakla varıp dinini terkederek Hristiyanlık dinine girdi. Bunun üzerine Ömer bundan sonra hiçbir Müslümanı sürgün etmeyeceğim dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

48- İÇKİNİN HER ÇEŞİDİNİN HARAM OLUŞUNA DAİR DEĞİŞİK RİVAYETLER

5582- Ebu Bürde b. Niyar (r.a)’dan rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **“Bazı kaplarda bulunan meşrubattan için fakat sarhoşluk veren içkileri içmeyin.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5583- Büreyde (r.a)’nin babasından rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v): **“Kabak, testi, tahta fıçı ve sırlı küplerde meşrubat yapmayı ve bekletmeyi yasak etti.”** (Dârimi, Eşribe: 3; Müslim, Eşribe: 6)

5584- Âişe (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Her türlü meşrubatı için fakat sarhoşluk verenleri içmeyin.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5585- Amirî kabilesinden Decace kızı Cisre (r.anha)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Âişe’den işittim kendisine Nebîz = Bir nevi bira hakkında şöyle sormuşlardı: “Hurmayı sabah suya ıslatıp akşam içiyoruz akşam ıslatıp sabah içiyoruz (caiz) midir?” O da şöyle demişti: **“Sarhoşluk veren hiçbir şeyi helâl kılacak şekilde fetva verecek değilim, ekmek bile su bile olsa dedi ve üç sefer tekrarladı.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5586- Hemmam’ın kızı Kerime (r.anha), mü’minleri annesi Âişe’nin şöyle dediğini işitmiştir: **“Kabakta meşrubat yapmaktan yasaklandınız, testide meşrubat yapmaktan yasaklandınız, ziftlenmiş kaplarda da şerbet yapmanız yasaklandı.”** Sonra kadınlara dönerek: **“Yeşil küplerde meşrubat yapmaktan sakının! Sevdiğiniz su bile olsa ve sizi sarhoş etse ondan asla içmeyin.”** (İbn Mâce, Eşribe: 15; Müslim, Eşribe: 6)

5587- Eban b. Sum’a’nın annesinden (r.anhüma) rivâyete göre, Âişe’ye içilecek şeylerden soranlara Âişe şöyle derdi: **“Rasûlullah (s.a.v) sarhoşluk eden her şeyi yasaklardı.”** (Müslim, Eşribe: 7; Dârimi, Eşribe: 7)

5588- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“İçkinin azı çoğu ve sarhoşluk veren her içkinin hepsi haram kılınmıştır.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5589- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“İçkinin kendisi, azı ve çoğu ve her sarhoşluk veren meşrubat haram kılınmıştır.”** (Müslim, Eşribe: 7; Dârimi, Eşribe: 7)

5590- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“İçkinin kendisi, azı ve çoğu ve her sarhoşluk veren meşrubat haram kılınmıştır.”** (Müslim, Eşribe: 7; Dârimi, Eşribe: 7)

5591- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“İçkinin kendisi, azı ve çoğu ve her sarhoşluk veren meşrubat haram kılınmıştır.”** (Müslim, Eşribe: 7; Dârimi, Eşribe: 7)

5592- Ebu’l Cüveyriyye el Cermî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Sırtını Kâbe’ye dayamış olduğu İbn Abbas’a Bazak isimli içkiden sormuştum. O da şöyle dedi: Bazak içkisi Peygamber (s.a.v)’den sonra çıkmıştır sarhoşluk veren her şey (adı ne olursa olsun) haramdır. Ravi diyor ki bunu Araplardan ilk soran benim. (Buhârî, Eşribe: 9)

5593- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Allah ve Rasûlünün haram kıldığı şeyleri haram kılmaktan kim sevinecekse nebiz = bir çeşit birayı haram kılsın. (Müsned: 2991)

5594- Uyeyne b. Abdurrahman (r.a) babasından naklederek şöyle diyor: Bir adam İbn Abbas’a: Ben Horasanlıyım ülkemiz soğuktur, üzümden, kuru üzümden ve diğer meyvelerden içkiler yapıp içiyoruz. Bu konu beni rahatsız ediyor dedi ve pek çok içki çeşidi saydı. İbn Abbas’ta bu

kadar içki çeşidini anlıyamadı sanıyorum. İbn Abbas o adama: **“Pek çok içki isimleri söyledin hurma, üzüm ve diğer meyvelerden yapılan ve her sarhoşluk veren içkiden uzak dur”** dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5595- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Sadece ham** (Çağla) **hurmadan yapılan Nebîz =** (bir çeşit bira) **da haramdır.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5596- Ebu Cemre (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: İnsanlarla İbn Abbas arasında tercümanlık yapıyordum. Bir kadın gelerek testide yapılan meşrubatın hükmünü sordu, ona o meşrubatın haram (yasak) olduğunu söyledi. Ben de Ey İbn Abbas ben yeşil çanakta tatlı şerbet yapıyorum, onu içince karnım gurulduyor dedim. Bunun üzerine bana: **“Baldan tatlı bile olsa ondan içme!”** dedi. (Müsned: 2991)

5597- Ebu Cemre Nasr (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas’a şöyle dedim: “Ninem testide tatlı şerbet yapıyor ondan içiyorum çok içip toplum arasına oturunca sarhoş olup dengesizlik yapacağımdan da korkuyorum…” Bunun üzerine İbn Abbas şöyle dedi: Abdülkays kabilesinden bir heyet Rasûlullah (s.a.v)’in yanına gelmişti, Rasûlullah (s.a.v) onlara: **“Hoş geldiniz geldiğiniz iyi oldu, geldiğinizden dolayı pişman da olamazsınız rezil de olamazsınız”** buyurdu. Onlar da: “Ey Allah'ın Rasûlü! Seninle bizim aramızda müşrik bir toplum var bu yüzden Sana her zaman gelip gidemeyiz ancak hac mevsiminde yani haram aylarda gelebiliriz. Bu yüzden bize öyle bir şey söyle ki onu yapınca Cennete girelim ve onunla kavmimizi uyarıp davet edelim” dediler. Rasûlullah (s.a.v)’de şöyle buyurdu: **“Size üç şeyi emredip dört şeyden de sizi sakındıracağım; emredeceklerim Allah’a imandır. Allah’a iman ne demektir bilir misiniz?”** Onlar da: “Allah ve Rasûlü en iyi bilendir” dediler. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah’tan başka gerçek hiçbir ilâh olmadığını kabul etmenizdir. Sonra namazlarınızda devamlı ve duyarlı olmanızdır. Zekatı güzelce verip ganimetlerin beşte birini vermenizdir. Sizi dört çeşit kapta yapılan içkilerden de yasaklıyorum kabak, tahta fıçı, testi ve ziftlenmiş** (sırlanmış) **küplerde yapılan içkiler.”** (Ebû Davud, Eşribe: 7; Müslim, İman: 6)

5598- Kays b. Vehban (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas’a sordum: “Bir testim var içinde şerbet yapıyorum, iyice köpürüp köpüğü yok oluncada içiyorum. İbn Abbas: Bunu ne kadar zamandır yapıp

içersin diye sordu. O da: **“Yirmi yıldır”** -bir rivâyette kırk yıldır- dedi. Bunun üzerine İbn Abbas: **“Ne kadar çok zamandır damarların necis şeylerle sulanmış ve o şeyle tiryaki olmuşsun”** dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5599- İbn Ömer (r.a) şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v) Kâbe’de, Rüknün yanında iken bir adam elinde bir bardakla bir meşrubat ikram etmişti. Rasûlullah (s.a.v) onu içmek için bardağı ağzına götürdü ve çok keskin buldu bardağı sahibine iade etti, orada bulunanlardan biri; “Ey Allah'ın Rasûlü o haram mıdır?” diye sordu. Rasûlullah (s.a.v): “Adamı bana çağır” dedi. Adamı bulup getirdiler. Adam’dan bardağı aldı bir bardak su istedi o suyu o meşrubatın içersine döktü ve ağzına götürdü içti ve yüzünü ekşitti sonra aynı şekilde tekrar su getirtti ve o meşrubatın içersine döktü ve şöyle buyurdu: **“Bu kaplarınızdaki meşrubatlarınız fazla keskinleşince onların keskinliğini su ile hafifletin”** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5600- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, Bir adam içilecek şeylerden sormuştu da: **“Keskinleşip köpüren ve içki haline gelen her şeyden sakın”** demişti. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5601- Zeyd b. Cübeyr (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer’e içilecek şeylerden sormuştum. O da şöyle demişti: **“Keskinleşip köpüren ve içki haline gelen her şeyden sakın.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5602- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Sarhoşluk veren her şeyin azı da çoğu da haramdır.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5603- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: **“Her sarhoşluk veren içkidir ve her sarhoşluk veren de haramdır.”** (Dârimi, Eşribe: 8; Müslim, İman: 21)

5604- Sâlim b. Abdullah (r.a)’in babasından rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Allah içkiyi haram kılmıştır ve her sarhoşluk veren haramdır.”** (Dârimi, Eşribe: 8; Müslim, İman: 21)

5605- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Her sarhoşluk veren şey haramdır. Her sarhoşluk veren de içkidir.”** (Dârimi, Eşribe: 8; Müslim, İman: 21)

5606- Amr b. Said’in kızı Rukayye (r.anha)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Ömer’in evindeyim kendisi için akşamleyin kuru üzüm suya

ıslatılıyor sabahleyin de onun şerbetini içiyordu sonra suyu alınan üzüm kurutuluyor üzerine tekrar kuru üzüm ilave ediliyor ve ikisi birlikte suya ıslatılıyor yine ertesi sabah onun şerbetini de içiyordu ertesi gün iki sefer suyu alınan üzümü atıyordu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5607- Ebu Mes'ud (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Kâbe'nin yanında Rasûlullah (s.a.v) susamıştı su istedi tulumdan şerbet verdiler. Rasûlullah (s.a.v) eline aldı kokladı ve yüzünü ekşitti. Bunun üzerine bana biraz zemzem verin dedi zemzemi o şerbete döktü ve içti. Bunun üzerine bir adam o haram mıdır? Ey Allah'ın Rasûlü dedi. Peygamber (s.a.v)'de: **"Hayır"** buyurdu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5608- Halid b. Hüseyin (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Hüreyre (r.a)'den işittim şöyle diyordu: Rasûlullah (s.a.v)'in bazı günlerde oruç tuttuğunu biliyordum, iftar edeceği saati bekleyip akşam vakti kabak içersinde yaptığım şerbeti götürdüm ve: "Ey Allah'ın Rasûlü! Bu gün oruçlu olduğunu öğrendim iftar için Sana şerbet hazırladım." Rasûlullah (s.a.v): **"Ey Ebu Hüreyre onu bana ver"** dedi. Ben de O'nu ona verdim çok ekşimiş ve keskinleşmişti bunun farkına varınca: **"Al bunu bahçeye dök çünkü bu Allah'a ve ahiret gününe inanmayanların içkisidir"** buyurdu. (İbn Mâce, Eşribe: 16; Ebû Davud, Eşribe: 12)

5609- Ebu Rafi (r.a)'den rivâyete göre, Ömer b. Hattab şöyle demiştir: **"Şerbetleriniz çok ekşiyip keskinleşince su katarak hafifletin."** Abdullah kendi rivâyetinde ekşiyip keskinleşmeden demiştir. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5610- Said b. Müseyyeb (r.a) anlatıyor: Sekîf, Ömer'le karşılaştı ve ona şerbet verdi. Ömer nebizi alıp ağzına yaklaştırınca keskinleştiğinden dolayı hoşuna gitmedi ve biraz su katarak hafifletti ve siz de böylece yapın dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5611- Utbe b. Ferkad (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer'in içtiği şerbet sirkeye dönüşmüştü aşağıdaki hadis bu hadisin sahih olduğuna delildir. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5612- Saib b. Yezid (r.a) anlatıyor: Ömer yanımıza geldiğinde: "Ben falan kimsede içki kokusu seziyorum sanki ıtıla = bir çeşit içki kokusudur. Ona ne içtiğini soracağım eğer içtiği içki sarhoşluk verici ise kendisini

değnekleyeceğim” dedi. Dediği gibi çıkınca adama tam ceza uygulayarak değnekledi. (Muvatta', Eşribe: 1)

49- İÇKİ İÇENLERE ALLAH’IN AZABI

5613- Câbir (r.a)’den rivâyete göre, Yemenden ceyşan ve ceysan kabilesinden bir adam gelerek Rasûlullah (s.a.v)’e kendi memleketlerinde Mısır’dan yapılan ve mizr adını verdikleri içkiden sordu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v): **“O dediğiniz içki sarhoşluk verir mi?”** buyurdu. O da: “Evet” deyince, Rasûlullah (s.a.v): **“Her sarhoşluk veren haramdır. Allah sarhoşluk veren şeyleri içenlere kıyamette “Tıynet-i habal” içireceğini bildirmiştir”** buyurdu. Oradakilerden “Tıynet-i habal” nedir diye sorduklarında şöyle buyurdu: **“Cehennemliklerin teridir veya onlardan akan şeylerdir.”** (Ebû Davud, Eşribe: 5; Müsned: 14351)

50- ŞÜPHELİ ŞEYLERİ TERKETMEK GEREKİR

5614- Numan b. Beşir (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **“Helal olan şeyler bellidir haram olan şeyler de bellidir. İkisi arasında şüpheli olan şeyler vardır** -Bazı rivâyetlerde ikisi arasında birbirine benzeyen şeyler vardır şeklindedir- **bu konuda size bir örnek vereceğim Allah’ın da koruma altına aldığı bir koruluğu vardır. Allah’ın koruluğu haram kıldığı şeylerdir. Kim koruluğun çevresinde hayvanlarını otlatırsa koruluğa karışması mümkündür** -Bazı rivâyetlerde korulukta otlatmasından korkulur şeklindedir- **Kim şüpheli şeylere karışırsa haramı işlemeye kendisinde cesaret bulur.** (Ebû Davud, Büyü’: 3; Dârimi, Büyü’: 1)

5615- Ebu’l Havra es Sa’dî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Hasan b. Ali’ye: “Rasûlullah (s.a.v)’den ne ezberledin?” diye sordum. Hasan da şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v)’den şunu ezberledim: **“Şüpheli olanı bırak şüphesiz olana bak”** (Dârimi, Büyü’: 1; Tirmizî, Sıfati’l Kıyame: 60)

51- İÇKİ SATANA ÜZÜM SATILMAZ

5616- İbn Tavus (r.a) babasından rivâyete göre, şarap yapan kimseye üzüm satmayı hoş görmezdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

52- ÜZÜM KİME SATILMALI?

5617- Mus’ab b. Sa’d (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Sa’d’ın bağları ve çok üzümleri vardı, işlerini gören güvendiği bir kimsesi vardı. Bir yıl üzümleri çok olmuştu bu sebeple o güvendiği kimse Sa’d’a mektup

yazarak; “Bu yıl üzümlerin boşa gideceğinden korkuyordum. Uygun görürsen içki yapan kimselerse verip öylece değerlendireyim” dedi. Bunun üzerine Sa’d bir mektup yazarak: “Mektup’un sana ulaşır ulaşmaz işimden el çek, Allah’a yemin olsun ki bundan sonra hiçbir konuda sana güvenim kalmamıştır” dedi ve adamı işinden uzaklaştırdı. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5618- İbn Sirin (r.a) şöyle demiştir: **“Üzümü pekmez yapana sat içki yapana satma.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

53- ÜZÜM SUYU NE KADAR KAYNATILIRSA PEKMEZ OLUR?

5619- Süveyd b. Gafele (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer b. Hattab bazı valilerine şöyle yazdı: “Müslümanlar üzüm suyunun üçte biri kalıp ikisi buhar olarak üçüncüye kadar kaynatılarak meydana getirilmiş pekmezden içmelerine ve yemelerine izin veriniz.” (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5620- Amir b. Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer’in Ebu Musa’ya yazdığı şu mektubu okumuştum. Şimdi yanıma Şamdan bir kafile geldi yüklerinde, deveye sürülen katran gibi siyah ve katı şerbet (pekmez) var. Kendilerine bunu ne kadar kaynattıklarını sordum. Bana üçte biri kalıp üçte ikisi buharlaşıncaya kadar kaynattıklarını haber verdiler, üzüm suyu kaynatılırken üçte biri kayboluncaya kadar kaynatılırsa sarhoşluk veren durumu diğer üçte biri kayboluncaya kadar kaynatılırsa da şarap kokusu yok olurmuş, bu sebeple oradaki insanlara emret üzüm suyu üçte biri kalıncaya kadar kaynatılan pekmezden içsinler. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5621- Abdullah b. Yezid el Hatmî (r.a) anlatıyor: Ömer bize şu mektubu yazmıştı şimdi içtiklerinizin üçte ikisi olan şeytanın payı buharlaşıncaya kadar kaynatın; o içeceklerinizden ikisi şeytanın payıdır biri de sizin payınızdır. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5622- Şa’bî (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ali insanlara katılaşıncaya kadar kaynatılan şıranın yenmesini emrederdi. Bir sinek o kaynatılan pekmezin içersine düşerse, katılığından dolayı pekmezden çıkamıyordu. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5623- Davud (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Said’e Ömer’in hangi tür pekmezi helâl saydığını sordum. Üçte ikisi buharlaşıp biri kalıncaya kadar kaynatılan pekmezleri dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5624- Said b. Müseyyeb (r.a)'ten rivâyete göre, Ebu'd Derda şıralardan üçte biri kalıp üçte ikisi buharlaşıncaya kadar kaynatılanları içerdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5625- Ebu Musa el Eş'arî (r.a)'den rivâyete göre, üzüm suyunun kaynatılıp üçte ikisi buharlaşıp üçte biri kalıncaya kadar kaynatılanından içerdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5626- Ya'la b. Ata (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Said b. Müseyyeb'ten işitmiştim bir bedevi yarısı buharlaşıncaya kadar kaynatılan şıra (Pekmez) içilir mi? diye sormuştu. O da: "Hayır üçte biri kalıncaya kadar kaynatılmalıdır" dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5627- Said b. Müseyyeb (r.a) şöyle derdi: **"Üzüm suyu üçte biri kalıncaya kadar kaynatılırsa onun yenilip içilmesinde bir sakınca yoktur."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5628- Ebu Reca (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Hasan-ı Basriye: **"Üzüm suyu yarısı buharlaşıncaya kadar kaynatılırsa içilir mi?"** diye sordum. **"Hayır onu içme"** dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5629- Beşir b. el Muhacir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Hasan-ı Basriye: **"Meyve sularının kaynatılmalarının hükmünü sordum. Üçte biri kalıncaya kadar kaynatılmalıdır"** dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5630- Enes b. Sirin (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Enes b. Malik (r.a)'ten işittim söyle diyordu: Nuh (a.s) ile şeytan üzüm ağacının meyvesi konusunda münakaşa ettiler. Nuh (a.s): "Benimdir; insanlar helâl gıda olarak yiyecekler" dedi. Şeytan da: **"Benimdir içki olarak içecekler"** dedi. Üçte biri Nuh (a.s)'a yani helâl olarak yiyeceklere üçte ikisi de içki olarak kullanacaklara kalmak üzere anlaştılar. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5631- Abdülmelik b. Tufeyl el Cezerî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Ömer b. Abdülaziz bize şunu yazmıştı: "Üzüm suyunu üçte biri kalıncaya kadar kaynatılmadan içmeyiniz. Tüm sarhoşluk veren şeyler haramdır." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5632- Mekhül (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Her sarhoşluk veren haramdır. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

54- MEYVE SULARI HANGİ DURUMLARDA İÇİLİR?

5633- Ebu Sabit es Sa'lebi (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Abbas'ın yanındaydım bir adam geldi ve meyve sularının hükmünü sordu. İbn Abbas: "Taze ise iç" dedi. Adam kaynattım fakat kalbimde şüphe var dedi. İbn Abbas: "Peki onu kaynatmadan önce içer miydin?" dedi. Adam: "Hayır" deyince, İbn Abbas: "Öyleyse ateş (Kaynatmak) haram olan bir şeyi helâl kılmaz" dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5634- İbn Abbas (r.a)'tan işittim şöyle diyordu: Vallahi ateş bir şeyi ne helâl kılar ne de haramlaştırır. İbn Abbas bu sözünü içki kaynatılınca helâl olur sözü üzerine açıklama şeklinde söylemiştir. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

55- MEYVE SUYU NE KADAR SÜRE İLE İÇİLİR?

5635- Said b. Müseyyeb (r.a)'ten rivâyete göre, şöyle demiştir: **"Meyve sularını köpüklenmeden iç."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5636- Hişam b. Âiz el Esedî (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbrahim'e meyve sularının hükmünü sordum. Köpürmediği tadı ve keskinliği normal olduğu sürece iç dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5637- Ata'dan rivâyete göre, meyve suları hakkında şöyle demiştir: **"Köpürünceye kadar iç."** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5638- Şa'bî (r.a)'den rivâyete göre, (meyve suları hakkında) **"Köpürüp ekşimemişse üç gün süreyle iç"** dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

56- MEYVE SULARI HANGİ DURUMLARDA İÇİLMEZ

5639- Feyrûz (r.a)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)'in yanına giderek şöyle dedim: "Ey Allah'ın Rasûlü! Bağlarım var, Allah da içkiyi haram kıldı üzümlerimi ne yapmalıyım?" Rasûlullah (s.a.v): **"Kurutursun"** buyurdu. "Kurusunu ne yapacağım?" deyince **"Akşam ıslatır suyunu sabah içersiniz sabah ıslatıp akşam içersiniz"** buyurdu. "Keskinleşinceye (eşiyinceye) kadar bekletebilir miyiz?" diye sordum. Şöyle buyurdu: **"Testilere koymayın tulumlara koyun, tuluklarda bekleyince sirke olur"** buyurdu. (Ebû Davud, Eşribe: 10; Dârimi, Eşribe: 13)

5640- İbn-üd Deylemî babasından rivâyet ederek şöyle demiştir: Ey Allah'ın Rasûlü dedik. Bizim üzümlerimiz var onları nasıl değerlendirelim? **"Kurutursunuz. Akşam ıslatırsınız sabah içersiniz sabah ıslatıp akşam**

içersiniz, şerbeti tulumlarda yapınız testilerde yapmayınız tulumlarda bekleyince sirke olur” buyurdu. (Ebû Davud, Eşribe: 10; Dârimi, Eşribe: 13)

5641- İbn Abbas (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e şerbet yapılırdı. Yapılan şerbeti o gün ertesi gün ve üçüncü gün akşamına kadar içerdi kapta kalan şerbet dökülürdü. (Müslim, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 10)

5642- İbn Abbas (r.a)’den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v)’e üzüm şerbeti yapılırdı onu o gün ertesi gün ertesi gün ve daha sonraki gün içerdi. (Müslim, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 10)

5643- İbn Abbas (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v)’e kuru üzümden şerbet yapılırdı ve bir kaba koyulurdu ve o gün ertesi gün ve ondan sonraki gün o şerbetten içerdi, üçüncü günün sonunda ya kendisi içer veya başkasına içirirdi yine bir şeyler kalırsa dökülürdü. (Müslim, Eşribe: 9; Ebû Davud, Eşribe: 10)

5544- İbn Ömer (r.a)’den rivâyete göre, kendisine kuru üzümden bir kapta şerbet yapılır o günün akşamına içerdi. Akşamleyin yapılanı da gündüz içerdi ve o kapları tertemiz yıkar ve içersinde tortu bırakmazdı. Biz de bu kaplarda yapılan şerbeti bal gibi içerdik. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5645- Bessam (r.a)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Cafer’e şerbetin hükmünü sormuştum, o da: Ali b. Hüseyin’e akşamdan şerbet yapılır sabahleyin içer sabahleyin yapılanı da akşam içerdi dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5646- Abdullah (r.a)’tan rivâyete göre, şöyle demiştir: Süfyan’a şerbetten soruldu. O da şöyle dedi: **“Akşam yap sabah iç”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5647- Ebu Osman (Nehdi değil)’dan rivâyete göre, Ümmül Fadl Enes b. Malik’e bir adam göndererek testide yapılan şerbetin hükmünü sordu. Enes’te oğlu Nadr’ın testide şerbet yaptığını ve sabah yapılan şerbeti akşam içtiğini söyledi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5648- Said b. Müseyyeb (r.a)’ten rivâyete göre, şerbetin tortusunu keskinleşmesi ekşiyip şarap haline gelmesinden dolayı yeni şerbete katılmasını hoş görmezdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5649- Said b. Müseyyeb (r.a) şöyle demiştir: **“Şerbetin tortusu onun şarabıdır.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5650- Said b. Müseyyeb (r.a)’ten rivâyete göre, içkiye aklı giderip bulanık hale getirdiği için “Hamr” denilmiştir. Said b. Müseyyeb her şeyin tortusu üzerine yenisini ilave ederek şerbet yapmayı hoş görmezdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

57- BU KONUDA DEĞİŞİK RİVÂYETLER

5651- İbrahim (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: Bir kimse bir şey içer de sarhoş olursa onu bir daha içmemesi gerekir. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5652- Ebu Ma’şer (r.a)’den rivâyete göre, İbrahim şöyle demiştir: **“Kaynatılmış şerbet içmekte bir sakınca yoktur.”** (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5653- Ebu Miskin (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbrahim’e şöyle sordum: Biz üzüm suyunun tortusunu temizliyoruz sonra kuru üzüm koyup üç sefer tortusunu süzüyoruz sonra da onu ekşiyinceye kadar bekletip içiyoruz. O da şöyle dedi: Mekruh olur. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5654- İbn Şübrüme (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbrahim’e Allah rahmet etsin meşrubat konusunda insanlar işi zorlaştırdı İbrahim ise ruhsat verip kolaylaştırdı. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5655- Ebu Usâme (r.a)’den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn-ül Mübarek’ten işittim şöyle diyordu: Sarhoşluk veren şeyler hakkında kolaylık gösteren İbrahim’den rivâyet olunan hadislerden başka hiç sahih hadis görmedim. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5656- Abdullah b. Said (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ebu Usâme (r.a)’den işittim şöyle diyordu: Şam, Mısır, Yemen ve Hicaz bölgesinde ilme düşkün Abdullah b. Mübarekten başka kimse görmedim. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

58- MÜBAH OLAN İÇECEKLER

5657- Enes (r.a)’ten rivâyete göre, şöyle demiştir: Ümmü Süleym’in ağaçtan oyularak yapılmış bir bardağı vardı. Ümmü Süleym (r.anha) der ki: Rasûlullah (s.a.v)’e her türlü meşrubatı, suyu, bal şerbetini, süt ve şerbeti onunla verirdim. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5658- Said b. Abdurrahman b. Ebza (r.a)'nin babasından rivâyete göre, şöyle demiştir: Ubey b. Ka'b'a içilecek şeylerden sordum, o da şöyle söyledi. Bal şerbeti iç, su iç, sevik iç ve küçükken alışıp içtiğin sütü iç. Ben: "Şarap hakkında ne dersin?" deyince: "Şarap mı istiyorsun? Şarap mı istiyorsun?" dedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5659- İbn Mes'ud (r.a)'tan rivâyete göre, şöyle demiştir: İnsanlar mahiyetini bilmediğim pek çok isimler vererek bir çok meşrubat ortaya koydular. Yirmi yıldan beri -Bir rivâyette kırk yıldan beri- su ve sevikten başka bir şey içmiyorum dedi ve meyve sularını zikretmedi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5660- Ubeyde (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İnsanlar ne olduğunu bilmediğim içecekler ortaya koydular yirmi yıldır bal şerbeti, su ve sütten başka bir şey içmiyorum. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5661- İbn Şübrüme (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: Talha, Küfelilere: Ekşimiş meyve suları fitnedir aldatıcıdır. Küçükleri besler büyütür yaşlıları da daha çabuk ihtiyarlatır dedi ve sözünü şöyle sürdürdü. Talha ve Zübeyd Küfelilerin düğünlerinde süt ve bal şerbeti dağıtırlardı. Talha'ya denildi ki: "Onlara şerbet dağıtmıyor musun?" O da şöyle dedi: "Benim sebebimle bir Müslümanın sarhoş olmasını istemem." (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)

5662- Cerir (r.a)'den rivâyete göre, şöyle demiştir: İbn Şübrüme su ve sütten başka bir şey içmezdi. (Sadece Nesâi rivâyet etmiştir.)